

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

**In catenam super Matthaei evangelio editam - Cod. Aug.
pap. 5**

Thomas <von Aquin, Heiliger>

[Reichenau], [15. Jahrh.]

[urn:nbn:de:bsz:31-84684](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-84684)

12
2

10.

Aug. 5

4

Auctissimo ac
Reuendissimo
patri dno dno
pudencia ppe
qto frater
thomas de a
quino ordms
fratru predi
catoru cu de
uota reuena
pedu opula
beatoru fons

sapie vngenti vbi pndens in ex
celso per quod pater sapient fecat
suauiter disposuerat vniuersa sine tm
torem sine voluit ut sub requimento
nate corpee splendorem eius huamus
intuitus posset in spie que intellectui
dne maiestatis attingere no ualebat
diffiderat siquidem radios suos sapie
videlicet sue iudicia sup omnia opa que
creauit Quoda no amplius privilegio.
ymagine ppam homi aubz mppicat
in cordibus ipm amantiu pdm suu
ms largitate Sed quid e homis aia
tam in mēsa excata ut diuina sapie
uestigia possit apprehende ad pfectu in
vno et sapie lux in fusa hominibus
p peccati tenebras et occupacōni tpa
lū caligines suat obumbrata et mtn
Equorūda cor in sapiens obstuati
ut dei gloriā in ydola vana gūtert
et q non quēnt fatent in seipō re
pbm incidentes dno vero sapia q
ad suu fructu homē fecat cū suu ex
ptem ce non smens tota se in huana
hām gūlit cū ad sibi assumēdo mira
bilū ut exante hōie ad se totalitē re
uocaret Hinc igit sapie caritate ni
be caritate velatum pmo aptoz p
ceps fide opice mūt et cam gstant
absperere et plenarie qfiri d cū
es ppus filius dei vni ad beata
qfessio quā non caro et pinguis
sed pater celestis reuelat hec in
terris fundat etiam aditu pbet
relu pta meret solue et gtra ca
porte no pualent in fidu hinc
igit fidei ac ofoms heres legitie

stiffine in pio studio meus vna m
vigilat tante sapie lux et fidelu cor
da pfindat / et hereticar pofute r fa
mas q p portae inferar mto designt
Sane si pdm ptoms sententia beata ce
setur res publica / aucto recte opam sapie
dare gtinget illi quide sapie q mbe
allitas intellectu huius et vbi pler
q gmatulat / qto magis mbe vno ce
gmne bte cen se pt bte pplus opus
vbi tanta diligentia excellētissime
illi sapie auid impendit q de sa
pia canalicibus mēda / et vbi
docuit et opibus demāuit Gohmo
siquide diligentie studio vte scitū
oplauit in gmitte dyahti vno q
ponend / quod vltra ppam facultatem
beatus solliate ex dms doctoz lib
pdicti vno exponē gmitū complau
pauca quide certoz auctoz vbi ut
stimm ex glossis additēs / que ut ab
eoz dicitis possent distem sub glose
titulo pnotau / sed et in stoz doctoz
dictis h adhibui testiom studiu qut
singuloz auctoz nōa nō mquibz hōan
libris assumpta testiomā destruant
excepto h q libris exponi sup loca
q exponebant nō optebat pcalit
designti Puta sicubi nomē muenat
q h dicat sup ayt Et in alijs rō
similis obfuet mē de hys q decime
talo crispim si ay sumit optuit
astibi in totulo se m ut p her ab
hys q sumit de ipis omē hō distig
uauit massimēdis aut stoz testio
nos plor p optuit aliq restōdi de
medio ad p pūitatem vitandā nec
nō ad manū pūitatem sensu uel pdm
ggruentia exponis litte ordme q
mutal qnterdū cūa sensu posu u
ba dimsi ptipue r amē hōis crispim
p hoc q et hāsto viciosa ffuit aut
mat r tēcio m hoc ope nō solū sen
su psequi lūlem / sed cūa mstrid po
nere mēdū cūa errorē destruo / ut
nō gsmac catholicoū vitatē / qd quide
nō vū videt fuisse q in oīs papie
fōma fidei catholice tradit et totū

uite regula. Hanc plurimum igitur p[ro]p[ri]e
op[er]is non videtur aliquid fieri em no po
tuit ut h[ab]eant sine diminutio[n]e p[ro]p[ri]e
et tot p[ro]p[ri]as s[er]m[on]is explicarem amoda
breuitate p[ro]nata. Suscipiat itaq[ue] v[er]a
p[ro]p[ri]as p[ro]p[ri]as v[er]as discernendu[m] corri
gendu[m] p[ro]p[ri]as v[er]as sollicitudinis et
obediencie mee fructu[m] ut d[omi]n[u]s a nobis
emanauit p[re]ceptu[m] et volu[n]t[ate] respicit
finale iudiciu[m] ad locu[m] unde exeat
Huius p[ro]p[ri]ator. **Glo.** **Ev[angelium]** p[ro]p[ri]ator aptu[m]
v[er]su[m] eu[an]g[elium] doctrine sublimitate nome[n]
et mat[er]ia breuit[er] apprehendens eu[an]g[elium]
doctorem exp[er]t[um] d[omi]n[u]m alloq[ui]d. Sup[er] mon
tem exelsu[m] ascendit. **Ev[angelium]** p[ro]p[ri]ator
gelias s[er]m[on]is exalta i[n] fortitudine vo
cem tuam qui eu[an]g[elium] n[ost]ru[m] exalta no
li tunc dicit ciuitatib[us] iuda. ecce deq[ue]
v[er]e ecce domno i[n] fortitudine veniet
et brachi[u]m eius d[omi]nabit[ur] ecce nices eu
n[ost]ro co. ut aut ab ip[s]o eu[an]g[elium] n[ost]ru[m] s[er]m[on]is
exordiu[m] **Augustinus** s[er]m[on]is **faustu[m]** **Ev[angelium]**
nomen latine i[n]t[er]pretatur bona n[ost]ra
uel bona amicitia q[ui] quidem t[er]re ad
bonu[m] amicitia p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a s[er]m[on]is hoc
vobis obtinuit amicitia saluatoris
Narratores quippe origines p[ro]p[ri]as dicto
passio[n]i d[omi]n[u]m n[ost]ri ih[esu] x[risti] p[ro]p[ri]e dicti p[ro]
eu[an]g[elium] **Crisostomus** **Amel** aliud em h[ab]et
bonis n[ost]ra fiat equales deus i[n]
terra homo i[n] celo amicitia dei adma
facta natura p[ro]p[ri]a soluta p[ro]p[ri]a d[omi]n[u]m
q[ui] s[er]m[on]is soluta p[ro]p[ri]a aptus et
h[ab]et sup[er] om[n]ia dignitate[m] n[ost]ra et t[er]re fa
cilitate nobis data p[ro]p[ri]a q[ui] laborant
sed q[ui] dilecti s[er]m[on]is adeo **Augustinus** **Th[omas]** **De v[er]a**
Cum em ambob[us] n[ost]ris mediat ai
nis deus p[ro]p[ri]am optinuit atq[ue] que
n[ost]ra p[ro]p[ri]a eius ordiant nullo mo
b[en]eficentia[m] opuluit q[ui] h[ab]et p[ro]p[ri]a v[er]a
eius filius q[ui] h[ab]et p[ro]p[ri]a et coet[er]na totu[m]
h[ab]et p[ro]p[ri]a dignata est. Et ubi
caro facta est et h[ab]et i[n] nob[is] ita em
demonstrat q[ui] exelsu[m] h[ab]et h[ab]et h[ab]et
na[m] i[n] t[er]re creatu[m] m[ost]ru[m] q[ui] h[ab]et i[n] v[er]o
h[ab]et appuit **Augustinus** **Ev[angelium]** **de n[ost]ro d[omi]n[u]m**
Demde factus est deus homo ut ho
siet deus. Hec igitur bonu[m] eu[an]g[elium]
handu[m] p[ro]p[ri]at p[ro]p[ri]a d[omi]n[u]m. **Ev[angelium]** **de v[er]o**

leo p[ro]p[ri]a i[n] epl[ist]a ad flauu[m] Romanu[m] aut
illa qua se i[n]uisibilis visibilem p[ro]p[ri]at et
excator ac d[omi]n[u]s om[n]i v[er]o v[er]o voluit esse
m[ost]ru[m] i[n]clmatio fuit i[n]facio[n]is no[n] def
tio p[ro]p[ri]as **Glo.** Ne ergo sic deus adesse
credat[ur] ut sceret alia d[omi]n[u]m p[ro]p[ri]as sub
iugit[ur] p[ro]p[ri]as d[omi]n[u]m ecce d[omi]n[u]s i[n] forti
veniet **Augustinus** **de doct[ri]na p[ro]p[ri]a** No[n] p[ro]
locos p[ro]p[ri]as veniendo sed i[n] t[er]re mor
tali mortalibus app[er]edo **leo p[ro]p[ri]a i[n] s[er]m[on]e**
de p[ro]p[ri]a **de** i[n] effabili aut dei potentia
factu[m] est ut d[omi]n[u]s deus v[er]o i[n] carne
passibili q[ui]fer[et] homi[n]i gl[ori]a p[ro]p[ri]a melia
i[n]coruptio p[ro]p[ri]as i[n] vita p[ro]p[ri]a morte[m]
Augustinus **de bap[ti]sma p[ro]p[ri]as** fuso i[n]t[er] sang[ui]ne
sine culpa om[n]i culpa[m] corog[ra]pha delecta
p[ro]p[ri]as quib[us] h[ab]et adu[er]s[us] antea tenebant[ur]
Glo. Quia ergo p[ro]p[ri]a v[er]itatem x[risti] p[ro]p[ri]a
h[ab]et ap[er]to lib[er]i sui s[er]m[on]is dei s[er]m[on]is
Et brachi[u]m eius d[omi]nabit[ur] **leo p[ro]p[ri]a i[n] s[er]m[on]e**
de p[ro]p[ri]a **de** p[ro]p[ri]a aut nob[is] m[ost]ru[m] singulari
p[ro]p[ri]a ut i[n] n[ost]ra passibili mortis odia
no manet qua[m] i[n]passibilis c[er]nua i[n]
cepisset et p[ro]p[ri]a quad non potat mai[us] pas
sit id quod erat mortu[u]m suscitauit **Glo.**
Et sic p[ro]p[ri]a x[risti] nob[is] i[n] mortalibus i[n]te
aditus ap[er]it. Unde s[er]m[on]is ecce nices eius
t[er]re co de qua s[er]m[on]is dicit **Merces**
v[er]a copiosa est i[n] celis **Augustinus** **de faustu[m]**
Sterne em vite p[ro]p[ri]as regni q[ui] celos
ad nouu[m] p[ro]p[ri]as t[er]re t[er]re t[er]re v[er]o
p[ro]p[ri]as t[er]re v[er]o t[er]re t[er]re **Glo.**
Sic go quatuor nob[is] de x[risto] eu[an]g[elium]
doct[ri]na tradit d[omi]n[u]m i[n]t[er]p[re]tate assumpte hu
manitate assumpta morte p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a
eripim[us] r[ati]o p[ro]p[ri]a nob[is] adu[er]s[us] gl[ori]ose
vite ap[er]it et p[ro]p[ri]a h[ab]et mercede[m] sub sig[na]
i[n]t[er]ior a[n]i[m]e d[omi]n[u]m **Ev[angelium]** **de** i[n]t[er]ior
v[er]gentis dei filius v[er]it[ate] factu[m] est
homo i[n]t[er]ior i[n] sacrificio m[ost]ru[m] redemptor
dignata est mori ut vitula i[n]t[er]ior p[ro]p[ri]a v[er]it[ate]
sue fortitudinis suscepit ut leo i[n]t[er]ior ei
ascendeb[at] ad celos et elevato ut aquila
Glo. i[n] qua ascensio[n]e manifeste o[n]dit
suam d[omi]n[u]m i[n]t[er]p[re]tate. At ergo i[n] h[ab]et
i[n]t[er]p[re]tate q[ui] t[er]re h[ab]et i[n]t[er]p[re]tate x[risti] p[ro]p[ri]a
i[n] morat[ur] **Augustinus** **de** i[n]t[er]ior i[n] leone p[ro]p[ri]a
de i[n]t[er]ior lucas i[n] vitulo agens de sacro

Johannes in aquila scribens dicitur
 p[ro]pheta **Ambr[osius] sup[er] lucam** Et b[ea]t[us] accidit
 ut q[ui] e[st] lib[er] s[ecundu]m mattheu[m] dicitur mo
 ralem ne op[er]o h[um]an[is] p[ro]mittit ma
 xim[us] em[an]at d[omi]n[u]s h[um]an[is] figura aut[em] leone
 ascribit[ur] marco q[ui] a p[ro]ph[et]a cepit ex p[ro]p[ri]o
 d[omi]n[u]s cu[m] dicitur in i[st]o e[st] ih[esu]s xpi filij
 dei q[ui] aut[em] figura aquile / eo q[uo]d d[omi]n[u]s e
 r[ati]o[n]is immacula expressit **Greg[orius] sup[er]**
eccl[esi]a h[ic] aut[em] ip[s]a om[n]i[um] cu[m] lib[er] e[st] in ca
 cordia testant[ur] Namq[ue] ab h[um]ana g[ra]t[ia]
 cepit / i[n]te[n]t[us] p[ro]ph[et]a mattheu[m] / q[ui] p[ro] clamore
 modesto / t[er]re p[ro]leone marci / q[ui] a p[ro]ph[et]a
 exorsus est / i[n] p[ro] vitulu[m] lucas / q[ui] v[er]o
 admittit[ur] ubi cepit digne p[ro] aquila sig
 no **Aug[ustinus] de concordia ev[angel]i** vel mar
 cus qui regis p[ro]p[ri]a maxime q[ui] d[omi]n[u]s
 p[ro]leone signat[ur] / lucas em[an]at p[ro] vitulu[m] p[ro]
 victima p[ro]ph[et]a mattheu[m] aut[em] qui tam
 p[ro]p[ri]e regis q[ui] p[ro]ph[et]a n[ost]ra volut
 ut t[er]ra / ut t[er]ra in h[um]ano v[er]itatis d[omi]n[u]s
 h[um]an[is] figura signat[ur] / hoc aut[em] t[er]ra a[li]a
 homo leo vitulus in terra graduat[ur]
 unde q[ui] tres ev[angel]i in h[is] maxime
 occupati s[un]t q[ui] p[ro]p[ri]e carne op[er]atus e
 st v[er]o ioh[ann]es ut aquila volavit / h[ic] t[er]ra
 i[n]imitabilis v[er]itatis acutissim[us] cordis
 oculus t[er]re ex quo dat[ur] intelligi tres ev[angel]i
 circa actu[m] fuisse v[er]itatis vitam q[ui]es
 ad v[er]a q[ui] contemplat[ur] **Vemigius** doc
 torum aut[em] grecor[um] p[ro] homin[is] intelligit
 mattheu[m] q[ui] genealogia d[omi]n[u]s s[ecundu]m carne de
 p[ro]p[ri]e p[ro]leone v[er]o ioh[ann]is / q[ui] sicut leo
 suo rugitu aut[em] bestie timore munit
 it[er] et q[ui] timore heretic[is] incussit
 p[ro] vitulu[m] intellexerit lucas / q[ui] vitulus
 est sacerdotalis bestia et ip[s]e p[ro]p[ri]a tempta
 et sacerdotu[m] versatus est / p[ro] aquila
 vero marci intellexerit / q[ui] aquila in
 scripturis d[omi]n[u]s solet signare s[ecundu]m s[ecundu]m
 qui locutus e[st] p[ro] ora p[ro]ph[et]a et ip[s]e a p[ro]
 ph[et]ico resp[on]dit exorsus est **Joh[ann]es**
 Circa num[er]o v[er]o ev[angel]ist[ar]u[m] sciend[um]
 plures fuisse qui ev[angel]i[um] scripserunt / i[n]te[n]t[us]
 et lucas ev[angel]i[um] testat[ur] . d[omi]n[u]s q[ui] d[omi]n[u]s
 multi conati s[un]t ordina[re] et p[ro]p[ri]e p[ro]p[ri]e
 rancia usq[ue] ad p[ro]p[ri]e t[er]m[in]u[m] m[on]im[en]ta de
 clama[n]t que aduers[us] auct[orit]atib[us] d[omi]n[u]s p[ro]p[ri]e

heresim[is] sue p[ro]p[ri]a ut e[st] illud i[n] v[er]ba
 egyptios et t[er]ra[m] et mattheu[m] et bar
 tholomeu[m] p[ro]p[ri]e ap[osto]lo[rum] et basilidis
 et ap[osto]lo[rum] et reliquor[um] quos em[an]at lon
 gissimu[m] est Circa aut[em] q[ui] sup[er] petru[m] d[omi]n[u]s
 voce fundata et q[ui] quor[um] p[ro]p[ri]e ad
 m[on]strat eructas / q[ui] quor[um] amulos et angulos
 h[ic] p[ro]p[ri]e q[ui] archa testi et cyros le
 gis et deligens i[n] violabilib[us] uelut **Aug[ustinus]**
de concor[um] ev[angel]i vel q[ui] p[ro]p[ri]e p[ro]p[ri]e
 orbis t[er]re p[ro]p[ri]e v[er]itatem xpi etia
 dilatat . Alius aut[em] fuit eis cognoscendi
 p[ro]p[ri]e atq[ue] p[ro]dicandi alius aut[em]
 scribendi ad agnoscendu[m] quippe et p[ro]di
 candu[m] p[ro]p[ri]e s[un]t qui s[un]t p[ro]p[ri]e s[un]t
 d[omi]n[u]s in carne p[ro]p[ri]e docent[ur] audierunt
 faciente q[ui] viderunt atq[ue] ex eius ore ad
 p[ro]dicandu[m] p[ro]p[ri]e s[un]t p[ro]p[ri]e m[on]strat[ur] e[st] ev[angel]i
 p[ro]p[ri]e d[omi]n[u]s ordina[re] e[st] credendu[m] e[st]
 ex n[ost]ro corp[or]e quos an[te] passione[m] d[omi]n[u]s ele
 git p[ro]p[ri]e v[er]itatu[m] p[ro]p[ri]e locu[m] duo temerit[er]
 p[ro]p[ri]e mattheu[m] v[er]itatu[m] q[ui] v[er]itatu[m] ut reliqui
 duo qui p[ro]p[ri]e n[ost]ro n[ost]ro erant s[un]t t[er]ra d[omi]n[u]s
 in illis loquente p[ro]p[ri]e erant tanq[ua]m filij
 amplectendi ad p[ro]p[ri]e in loco medio q[ui]
 p[ro]p[ri]e v[er]itatu[m] ab eis latere n[ost]ro
Vemigius mattheus quide[m] scripsit i[n]
 iudea sub t[er]ra p[ro]p[ri]e gallicule imp[er]atoris
 traianus mystalia Rome sub t[er]ra nero
 nis vel claudij p[ro]p[ri]e v[er]itatu[m] lucas v[er]o
 in achave boene q[ui] p[ro]p[ri]e v[er]itatu[m] a
 theosilo et q[ui] q[ui] e[st] p[ro]p[ri]e in aspa m[on]di
 sub t[er]ra nerue p[ro]p[ri]e **Veda sup[er] mar**
ca Sed t[er]ra t[er]ra s[un]t q[ui] quor[um] ev[angel]i
 n[ost]ro tam i[n]v[er]o ev[angel]i p[ro]p[ri]e q[ui] quor[um] lib[er]
 v[er]itatu[m] consp[er]it ediderunt sicut em[an]at
 o exorsus cand[or] p[ro]p[ri]e h[ic] t[er]ra mattheu[m]
 p[ro]p[ri]e p[ro]p[ri]e met[er] v[er]itatu[m] duos p[ro]p[ri]e
 t[er]ra n[ost]ro in p[ro]p[ri]e q[ui] t[er]ra p[ro]p[ri]e p[ro]p[ri]e
 ev[angel]i[um] libri t[er]ra s[un]t q[ui] quor[um] v[er]itatu[m]
 q[ui] t[er]ra ev[angel]i q[ui] v[er]itatu[m] doct[ri]na[m] facit
 de fide catholica **Cris[ostomus] in q[ui] Suffia**
 erat aut[em] ut v[er]itatu[m] ev[angel]i[um] ann[us] di
 tet sed t[er]ra q[ui] quor[um] ab v[er]itatu[m] ore om[n]ia lo
 cut[ur] n[ost]ro s[un]t ead[em] t[er]ra nec in eisd[em] loc[is]
 quom[od]o et ad m[on]strat colloquente
 maxime s[un]t dem[on]strat v[er]itatu[m] et h[ic]
 q[ui] q[ui] maliquib[us] modis d[omi]n[u]s p[ro]p[ri]e
 dent maxime signu[m] v[er]itatu[m] e[st] si e[st] p[ro]p[ri]e

Handwritten marginal notes on the left edge of the page, partially obscured and difficult to read.

omnia consonarent credent in micta q
explacito quoda humano quemetes scrip
serunt q scripserunt que in pncipalib; qde
q ptinent ad m formati; vite & pdicas;
fidei neq; dissanant nec in puo; si aut
in miraculis hic quida; hec ille v; illa
dixit hec te no; q turbet st em; amus di
dixisset supflus cet; nris reliquor; p;as
diuersa neq; q;pnantia demitico hpe
ret; Si aut; aliquid de t;pbus uel mome
tis differens amnuat; h; nichil impo
dit; cor; q; dicta p; ueritatem ut m; fra
andet; **Augustus de concord. eivm** Quia
uis aut; singuli cor; sui quenda; nar
randi ordme; tenuisse uideant; no;
tam; unus quisp; cor; uelud aliq; p;
cedentis ignara; uoluisse scribe; uerit
uel ignorancia; p;termissis q; scripsit
p; alius impem; Sed sicut; omnia; p;
p;ratu; est; no; sup; flud; co;pnat; sui
latas aduipit; **Glosa** Sublimitas aut;
owan; doctrine; co;pnat; p;mo; in eius
excellens; s;ma; uicte; **Augustus** Inter
omnes; em; d;mas; auctes; q; s;as; lictis
q;ntent; eivm; m;to; excellit; aug; p;mi
pdicatores; apti; fuerunt; qui; d;um; ipm;
et; saluatore; in; m; ih; m; xpm; eia; p;ri
tem; in; carne; uiderunt; Quor; quidam
hic; e; matthe; et; ioc; eia; p;ta; de; illo
q; scribenda; uisa; p; libris; singulis; e;
diderunt; de; ne; putaret; q; attinet; ad
p;cipend; et; predicand; eivm; m; esse;
aliquid; v;trid; illi; amnuat; qui; eiu;de
d;um; hic; in; carne; appente; p;cti; sint;
an; alij; qui; ex; illis; compta; fidelit; credi
derunt; d;ma; p;udentia; p;ratu; est; p;
sp;iti; s;em; ut; quibusda; eia; ex; illis; qui
p;mas; aptos; om; p;ctant; no; s;id; am;
tandi; v; m; eia; scribendi; eivm; tribue;
auctas; **Glosa** Et; sic; patet; q; sublimi
tas; eivm; auctis; a; xpo; dependet;
et; hec; designat; in; ysa; p;pheta; p;miss;
tu; dicit; Sup; montem; excelsu; ascende;
tu; mans; em; excelsus; xpus; e; de; quo
y;sa; d; In; nouissimis; diebus; erit; p;pa
tus; mons; dom; d;ni; in; b;th; montem;
i; sup; stas; omnes; qui; a; monte; xpo; mo
tes; d;ni; q; de; plenitudine; eius; omnes
accipim; **Ecce; dicit; ad; matthe; d; Sup;**

montem excelsum ascende tu ut q; sicut
pdicatu; e; in; p;sa; p;sona; facta; xpi; uidit;
et; eius; doct; d; audilut; **Augustus de concord. eivm**
Illud; aut; d;stacend; e; q; solet; no; nullos
moue; cur; ip;e; d;ns; nichil; scripsit; ut;
alys; de; illo; scribentib; n;tie; p;cedere;
sed; neq; d;icend; e; q; xpus; no; scripsit;
q; quidam; meliora; eiusdem; opata; p; qd;
dictante; capite; cognouit; quida; em; de
sus; factis; et; dictis; nos; lege; uoluit; hec;
scribend; illis; tamq; suis; manib; impauit;
Glosa Sed; eia; h; eivm; doct;na; p;
limitatem; v;trid; v;nde; aptus; dicit; q;
eivm; v;trid; dei; est; in; salutem; om; cre
denti; et; h; audir; p;ph; m; p;missis; v;bis;
audiat; exalta; in; fortitudine; uoce; tua;
in; quo; eia; et; modis; eivm; doct;ne; desig;
tu; dicit; in; exaltate; uoce; p;er; doct;ne;
d;ctas; d;ct; intelligi; **Augustus ad uolufat**
a; adus; em; ip;e; quo; s;ta; scripta; q;ntent;
omnibus; accessibilis; pauissimis; penetra
bilis; eia; que; apta; q;ntent; q; amicus; fa
milis; sine; furo; ad; cor; loquit; m;doct;us;
atq; doct;us; Et; no; q; in; m;stis; occultat;
nec; ip;e; eloquio; sup;bo; erigit; quo; no; au
deat; accede; m;ns; tardiuscula; et; exaudita;
q; paup; ad; diuit; sed; in; uicat; om; huile;
s;imone; quas; no; s;id; manifesta; p;stet;
h;sed; eia; secreta; ex;rat; antate; h;ac; in
p;mp;ti; qd; in; reconditis; h;ns; sed; ne; apta;
s;apienter; eia; iur; s;id; apta; des;antur;
des;id;ata; qd; imo; reuonant; reuonata;
suant; in; t;mant; h;is; salub; et; p;ua
longunt; et; p;ua; m;truit; et; magna;
oblat; m;gema; **Glosa** Sed; que; uox;
e; exaltata; longius; audir; p; in; exalta
te; uoce; eivm; doct;ne; publicatio; de
signat; q; no; ad; un; em; gentem; sed; ad
diuisas; g;ntes; pdicanda; manda; p;dica
te; m; d;os; eivm; om; creat; **Gregorius**
omel p; em; om; creat; no;is; ois;
natio; g;ntu; designat; **Glosa** Tercio
aut; h; eivm; doct;na; altitudine; li
bertatis; **Augustinus** in; uer; testam;to;
p;ter; t;palud; bonor; p;missor; malor;
q; commator; suus; parit; ut; t;palis;
In; nouo; aut; ubi; fides; impetrat; ca;

ritatem qua lex possit impleri no ma-
 gis timore peno quā dilectōe iusticie libes
 parit etna utm **Glosa** unde et hanc
 sublimitate doctne eorum pphā designt
 d. exalta noli time Vestat aut videre
 quibus et qua de causa h' eorum sit consti-
 tu **Idmms** dicitur em eorum in iudca
 hebreos simone edidit ob eorum anaxie
 cam qui in utm crediderant exaudis
 Cu em pmo pdicasset eorum in iudca
 volens transire ad gentes pmo eorum
 qstipit hebraice qd filius aquibz ibat
 ad memoriam dereliquit Sicut em nate
 fuit adfirmatōe fidei eorum predicaōe
 et qd hereticos scribi **Criso** sup mathm
 Corpus aut sic nateōis ordinauit ma-
 theus h' mō pmo nateōe Dem baptm
 u. temptatōe In uij^o doctna. In v^o m
 racla qm passionem In viij^o r. uon
 et ascensione ipius Non solu hystōm
 de xpo exponē volens p h' uer eorum
 vite statū doce qm nichil ē qd expenabz
 nastm nisi utm paq et som renati
 firmz exdeco. Pa baptm aut nate est
 htra dnam stare post h' qd omi supata
 temptatōe fuis ydonez addocendū Si
 quidem sacerdos est doceat et doctnaz
 sua bone uite qd imitabilis factis qm
 det Si laicus ē opibus doceat fidem
 deinde nate ē opire nos de ho stadio
 mudi et sic restat ut temptatōm cuncta
 riam r. u. mces sequat et glori **Glosa**
 Patet igit ex pmissis euance doctne
 matia scriptoz eorum nūo figure differē
 et ordo euance doctne sublimitas et quibz
 eorum h' sit qstipit et ordo pcessu ipius

Idmms . ca . i
 liber generatōis ihesu
 xpi filij dauid ut dicit
 Quia faciem hominis
 matheus signat ali
 de homine exorsus
 ē scribe d. liber gnois

Vabamus Quo exordio satis ondit
 gnomi xpi stōm carne se suscepisse nar-
 randa **Criso** iudeis em scripsit eorum
 qbz sup flūm erat exponē dimitatis

nam qd cognoscebat. Nōm aut fuit
 eis misterū incarnatōis ondē. Iohes aut
 causa genatō eorum pphā qd no cognoscebat
 si deus filiu h' qd nōm fuit pmo illis
 ondē quia ē filius dei deus Dem qua
 carnem suscepit **Vabamus** Cu aut pna
 libri ptacla tenat gnois dicit liber
 gnois Consuetudo em heluoz ē ut vo
 luitus ex eoz pncipis impanat noua
 ut ē genes **Glosa** Plamor aut sensu
 cet si hic ē liber gnois sed hic ē modū
 multas. ut visio ysaie subaudis h' ē
 Gnois aut singulr d' quis p ordmē
 multe replicent qd ppter xpi gnomē ce
 tō hic inducant **Criso** in omi vel io
 libro hūe gnois natiō. qd h' est totus
 dispensatōis et radiu bonoz omi deu
 homiez factū ē h' em factū alias rōm
 scribant **Vabamus** dicit aut lib gnois
 ihu xpi. quia nauat pphā et liber
 gnois ade et io p' exorsus est ut
 opponet libro adam nouū adam
 veta quia omia p ipū p restaurata
 q per p corrupta In ysaia aut legimz
 gnomē eius quis enarrabit Non ergo
 putemz euancz pphē ēē gnois ut qd re
 impossibile dicit ē affatu hic narrare
 incipiat quia ibi de gnois dicitur hic
 dem camatōe est dicit **Criso** in omi n
 tamē pna existimoz te audire hāc
 audiens gnomē Est em valde ineffabile
 qd deus ex mltz nati dignatus est et
 hūc pgentozes dauid et abrahā **Vem**
gus Si aut quis dicit quia pphēta
 de gnoe hūaitatē dicit nō ē respon
 dendū nullus ad interrogatōz pphē sed
 prarus qd matheus et lucas In hoc
 aut qd dicit ihu x. regalem et sacerdo
 talem mco expmit dignitate Nam
 ihu qui nati hūis pphā pntulit
 pmo p moysen pphā ysaia dicitur te
 mit daron vero mstico qstiaty om
 gento pmo m lege sacerdos fuit **Aug**
ustinus de q no r. e. t. e. f. Et aut
 p reges et sacerdotes dngēbant
 h' pstatit qm pms homi xpo addita

expriatōe. Spūs em̄ s̄tus purificauit
qd̄ de maia uirgine m̄copus saluatois p̄
fecit et hoc ē uicis saluat cōpis sal
uatois q̄re xpus ē appellatus **Crisp̄ sup̄
math̄m** Quia uō m̄pta m̄ pudencia
iudeo negat̄ il̄m̄ de dauid semine
ēē natū, subdit filij dauid filij abrahā
Quare aut̄ nō sufficiebat dice illū filij
abrahāe plius. aut̄ dauid plius q̄. ad
mbos de xpo nascituro ex eis p̄missio
fuit facta. Ab abrahā quide p̄t̄. Et
semine tuo b̄ndicent om̄es gentes t̄e
Ad dauid aut̄ ita de fructu uentris tui
po. si s̄dem tuā qd̄ ergo uirū filij
dixit ut uirū p̄missiones m̄ xpo
ad impletas d̄ndet. Deinde quā d̄
tres dignitates fuit h̄itū. rex p̄ph̄
sacerdos abrahā p̄ph̄ta fuit et
sacerdos Sacerdos ad illū dicit̄ i gene
si Acap̄e m̄ uicam tuam i p̄ph̄ta
aut̄ sicut ait d̄ns ad abymelech deo
p̄ph̄ta et orauit p̄te dauid rex fuit
et p̄ph̄ta sacerdos aut̄ non fuit. Iog
ambos filius n̄riatus ē ut uirū pa
tris triplo dignitas originalis uic
recognoscit̄ m̄ xpo. **Ambros̄ sup̄
lucam** Ideo aut̄ duos ḡm̄s auctōes
elegit̄ om̄i qui decognatōe p̄ph̄
p̄missio accepit̄ al̄m̄ qui decognōe
p̄ph̄ oraculo q̄secutus ē et id̄ licet p̄t̄
ordine successione posterior prior t̄n
describit̄ quia plus est p̄missio accepit̄
se de xpo quā de etiā q̄ ē p̄ xpm̄ pa
rior est em̄ qui saluat eo qui saluat
Ioh̄n̄s ordo etiā p̄postem̄ sed m̄p̄
om̄mutatus Si em̄ p̄us posuisset abra
ham et postea dauid uirū repetēdid
ei fuit abrahā ut ḡnōm̄ series too
eret̄ **Crisp̄ sup̄ math̄m** Al̄tā aut̄
iō ē p̄ xpm̄ dignitas maior ē quā
n̄ nā et p̄ abrahā p̄cedebat m̄
t̄p̄e dauid p̄cedebat m̄ dignitatem gl̄o
Quia uō ex hoc titulo app̄et totū
hunc lib̄. q̄st̄u de ih̄s xpi n̄ciū
est p̄cognoscere quid sit sentēdid
de ip̄o sic em̄ melius exponi poterit
que m̄ h̄ l̄o de eo dicit̄ **Auḡ de q̄**

ew̄. Error aut̄ hereticos de xpo
t̄bus ḡm̄bus t̄at̄ aut̄ dedim̄te aut̄ de
h̄uaitate aut̄ de utroq̄ fallit̄ **Auḡ
de heresibz** Cherm̄tus ergo et hebr̄on
ih̄m̄ hom̄es t̄m̄ fuisse d̄p̄erunt quos
secutus paul̄ s̄mositano xpm̄ nō s̄p̄
fuisse sed eius m̄ciū ex quo de maia
natus est assēuerat. nec cū aliquid
amplius q̄ hom̄es putat̄ et h̄ heres̄
postea a s̄ot̄no q̄st̄mata ē **Auḡ de
heresibz** Ioh̄s aut̄ aptus ip̄us m̄ sam
am longe ante sp̄i s̄t̄o consp̄iens cū
alto m̄p̄iac s̄opore dem̄p̄o sue uoc̄
p̄t̄mo exat̄ d̄. In p̄m̄o erat v̄b̄. eo
quo ergo q̄ m̄p̄o erat v̄m̄ apud deū
nō relinquit̄ m̄ nouissimo t̄p̄e ut ori
ḡm̄e sic ab hom̄ie p̄ncipud s̄m̄p̄it̄
q̄ m̄quit̄ p̄ gl̄ificā m̄ illa gl̄oia quā
h̄m̄ apud te p̄us q̄ m̄dus fiet̄ d̄ndi
at uoc̄m̄ cū gl̄oiam̄ an̄ p̄ncipud pos
s̄d̄isse **Auḡ de heresibz** Nestor̄y
uic̄ p̄st̄us fuit ut h̄oem̄ t̄m̄m̄ eo
beata maia uirgine p̄dicaret̄ q̄ ubi d̄
non inuicem p̄one et m̄ p̄actate
m̄ sep̄abilem uoc̄isset q̄ catholicos
aures n̄c̄q̄ sic potuit̄. **Ioh̄ m̄ ept̄
ad m̄s̄ egypt̄** aut̄ em̄ aptus de uirḡito
q̄ cū i fōma dei c̄t̄ nō uirū arbi
tratus ē c̄ s̄e equalem deo r̄ d̄m̄s̄ ē
ergo ille qui ē i fōma dei aut̄ quom̄
com̄am̄tis est et descendit̄ ad h̄uile
tatem s̄ui et fōmā et quidē. si p̄d̄
h̄er̄ia m̄dus diuidentes xpm̄. i. h̄er̄es
et v̄b̄. hom̄es d̄m̄ s̄ust̄m̄isse cor
nam̄tos separantes ab eo de v̄b̄.
p̄ndendū est q̄ m̄ fōr̄ et q̄l̄itate i
telligit̄ et fuit p̄us s̄ui ut com̄am̄tis
s̄ust̄met̄ modū sed nichil creatū ē
si s̄dm̄ q̄m̄ intelligat̄ n̄m̄ m̄ p̄us
q̄l̄itate Quom̄ ergo com̄am̄tis d̄
et q̄ qua em̄nencia ut c̄ homo desc̄
dit aut̄ quom̄ intelligit̄ ass̄m̄p̄isse
tam̄ nō h̄nd̄ m̄p̄ap̄io s̄ui fōmā sed
aut̄ q̄ v̄m̄ p̄r̄ equale existens h̄
trauit ut m̄ hom̄ie natus p̄ mulierē
et h̄ ē com̄am̄tis. certe audio dicit̄

filii sanctis aptus Si quis diligit me
 ubi meū custodiet dicit quōd in eis
 qui se diligunt et sibi cohabitare dicit
 deū prēm putat ergo deū ipm comā
 mīti et vacuati dabitur et forma s
 in suscepisse quia indiligentiū se aīabus
 sic facit mansione. quid aut spūs r hī
 tant in vobis putat et ipē huānaco
 dispensacōm adimplet. **ysid abbas ad**
archiepiscopum vñ ne vniūsa diuīemā
 vñ ad ad vniūsa tendit dicemā quia
 illū qui deus erat hūilia loqui et dispo
 satūū simul et vtile est et nihil in vno
 labili nē pūdicat eū vō qui hāmo e
 dīna et supnālia quēdā loqui sūmēp
 sumptōis est malū. Nam regi quidē
 licet hūiliter mlti vō nō licet impia
 les vacēs emittē. Si igit deus erat
 huānatus et hūilia locū hnt. Si vō
 homo tñ erat exalta nō hnt locū **du**
gus de heresibus Sabellū discipulū
 nocti quidā phibent qui dicebant vñ
 eundem et prēm et spm sūm **aug⁹ de**
heresibus hūc aut in samissim furorū
 audaciā celestū testimoniorū aucte sūe
 nabo ad demānda apē sūe filij psona
 non illa q hōm suscepta ggrue caulla
 affimēns. sed illa i mediū p sūe testio
 ma que sūe illo ancapitū intelligēcie
 stupulo diuīntati eius opetē omēs
 viter consistēt. In genesi em dicit dīo
 tisse legimā. faciamā homēz ad ymāz
 et similitudinē māz. Ecce pbr dicit fa
 riamā aliq alū vñ mdicāns. ad p top
 tū e sūmo factus. Si vniūsa e ad ymāz
 sūa fcaffe dicit. nūc aut aliū ad al
 tūz ymaginē aprius fcaffe describit
Glosa alij vero verā xpi hūilitate
 negauerūt **aug⁹ de heresibus** va
 lentīnū em dixit xpm apriū missim
 spūale uel celeste corpus attulissim
 q assumpsisse de maia vngine. sed p
 illā tamq prūū aut fistula sūe ulla
 de illa assumpta carne transisse **aug⁹**
cōn faustū Nos aut nō dno credimā
 comā vngine q alter mūd carne
 exīste atq hominibus appere nō posset

sed quia scriptura est mea scriptura cui non
 credidimus nec christum nec salui esse
 potuimus. Si aut de celesti uel aere aut
 hūda creata corpus assumptū uellet
 qmutare in hūac carnis uisimā qū
 hec eū potuisse facē quis negaret
aug⁹ de heresibus aramei vero dīo
 erunt fantasma et dūm ihm nec
 femco nec femco posse nasci opūto
aug⁹ lxxviii qōm Sed si fantas
 ma fuit corpus xpi. sefellit xpus
 et p fallit uitas non est. **Glō** est aut
 uitas xpus. non igit fantasma fuit
 corpus eius. et q pncipiū hūc eū
 et etiā eūm sūm lucā manifeste
 andit xpm natū ex femā. ex qō app
 vā xpi hūaitas. vtiūz eūm pncipiū
 negant **aug⁹ cōn faustū** vnde fau
 stus dicit eū quidē apdicasē p
 et eē cepit notari. In quo miss⁹ se
 uatū ex hominibus dicit. de uō gencolo
 gra adeo nō e eūm ut nec scriptor
 eius ausus fuit eūm denotare. quid
 em scribit. liber gnacōis ihu xpi filij
 dauid. Non ergo liber eūm ihu xpi
 sed liber gnacōis. de de inde marcus
 q gnōm pbrē nō curauit. sed tñ p
 dīcōm filij dei. quod est eūm. vnde
 q opetent sū corpus. eūm inquit
 ihu xpi filij dei. ut et hic satis ap
 parat gencologia nō e eūm. Nam
 q et mīpō matthēo. post mclūdū qōz
 mcartē tūc legit ihm copisse pdicac
 eūm regnū. ergo q p m hoc narrat
 gencologia eē cōstat nō eūm ad qō
 g ad marcū me qūū qōz m pncipiū nō
 i mīto placuerūt. q nec dauid nec ma
 riam inducūt nec ioseph q **quē aug⁹**
 quid g rāndebis aplo dīcenti. Memar
 qō ihm xpm resurrexissē a mōtūz ex
 femē dauid sūm eūm meū. Q aut aut
 apri pauli eūm. hec etiā cōtōz aploz
 et omī fidelū. hic em alibi dicit. sūm
 ego sūm illi sic pdicauis sic credidist
 nō em omēs illi eūm qōz sūe. sed tñ
 omēs eūm pdicauit **aug⁹ de heresibus**
 dīcām aut prēm et filū et spūū

sanctū. noluit ēē omniū eiusdē sbe, nāz
aut essencie, s̄d ēē filius creaturū p̄
p̄m vero sanctū creaturū creaturū h̄
ē ab ip̄o filio creatū voluit xpm etiā
sine aīa carne suscepisse arbitrantur
aug⁹ p̄mo de tm. Sed q̄o ē mico decla
rat filius non tm deū ēē s̄d etiā eiusdē
tū p̄e sbe. quia et tū dīxisset et deq̄
erat vbi. addidit omnia per xpm facta
s̄. vnde app̄et ip̄m factū nō ēē per
que facta s̄nt omnia et si factus nō ē
creatus nō ē. et sic eiusdem ad p̄e sbe
est q̄dme em filius que deus nō que
deus nō ē. creata est **aug⁹ cōn s̄eli
ciani.** Nestio etiā quid nobis media
tōis p̄sona contulit que melius m̄m
nō redimens carne que sine aīa nec
beneficiū eius possit sentire suscepit. Si
em venit xpm saluū facere q̄d p̄e
rat. quia tatus homo p̄t totū b̄
ficio saluatoris indiguit. et iō xpm ve
mendo totū saluūit corpus et aīam
assimēdo **aug⁹ lxxviii q̄onū.** Quid
etiā ip̄i vident tam manifestis obiec
tōibus ex euan̄a s̄pt̄mā m̄q̄ cont
eos d̄ns tam multa q̄memorat ut ē
illud d̄ns ē aīa mea usq̄ ad mortem
et p̄tā h̄c ponendi aīam meā et
multa h̄mōi q̄ si dicant. mp̄abolū ēē
ē locutū h̄mōi eū. **lxxviii q̄onū.** Quid
gestas narrantes. sicut em corpus h̄mōi
testant. sicut em h̄mōi iudicant aīam p̄
affectiones q̄ non p̄t ēē m̄p̄ in aīa. eius
em narrantibus legim⁹. et m̄tā est
ihesus et vatus et multa h̄mōi **aug⁹
de heresibus.** Apollinarista autē p̄t
arctiam xpm dīxerūt carne sola sine
aīam suscepisse. in qua q̄e testimonis
euan̄gelic⁹ v̄icti. m̄tem qua rōnalis
ē aīa bonis defuisse aīe xpm. sed p̄t
xpm vbi in ea fuisse dīxunt **aug⁹
lxxviii q̄onū.** Sed si ita est. beluam
m̄dā ēē figura h̄mōi corpus dei vbi
suscepisse credet **aug⁹ de heresibus**
de ip̄a vō eius carne sic aīa fide dis
sensisse p̄hibent ut ducunt carne illa
et vbi v̄mōi eius q̄ sbe ēē q̄tencioss.

ssime assenantes. vbi carne factū. hoc
ē vbi aliquid carne fuisse q̄s̄p̄ atq̄ mu
tati non autē carnem de mat̄a carne
susceptam **Cyrillus ad iohem antiochenū**
s̄uē aut arbitram̄ eos qui susp̄cāt s̄nt
q̄ mutacōis obvmbraō cā d̄mā verbi
mat̄am nām p̄ q̄tngē manz em quod
ē semp̄ et nō mutat̄ nec q̄s̄foms est ca
pax **leo ad constantinopolim** nos autē
dicim⁹ ita xpm h̄mōi ut aliquid ei desit
q̄ ad h̄mōiā t̄mō ē p̄t̄mē nām s̄ue aīa
s̄ue m̄tem rōnalem. s̄ue carne. que nō
de forma sumpta s̄t. sed facta de verbo ē
carne q̄s̄p̄ atq̄ mutata. que tā falsa apol
lonistaz heres̄s tres v̄ias p̄tulit p̄tes
leo ad palestinos. Entices quoq̄ t̄mō
apollināis d̄agma delegit ut negata
h̄mōi carne atq̄ aīe v̄itate totū d̄mō
m̄m xpm v̄mōi asseret ēē nature
tamq̄ vbi d̄m̄itas. ip̄a se carne aīa
q̄ q̄t̄et. et conap̄ ac nāsi m̄t̄m et
tota h̄mōi eius tm̄ essencie fuit s̄licet
d̄mō que m̄h̄l h̄mōi in se s̄ue carne re
cipit v̄itate. q̄m nā v̄m̄genti nā ē p̄tis
nā ē sp̄s s̄t s̄m̄t q̄ mp̄p̄bilis et sem
pit̄na. v̄m̄ si apollināis p̄s̄tate here
ticus iste dist̄ssit. ne q̄m̄cet d̄m̄itate
p̄p̄ibilem sentire atq̄ mortalem et t̄m
vbi m̄nati v̄vbi ē carne v̄nā audet
p̄nūtiāc nām. Non dubie t̄m̄m̄chei
et marciōis transit in samaz. et d̄m̄
xpm s̄m̄latoie omnia credit eḡs̄
se. nec h̄m̄mōi ip̄m corpus. sed fantas
ticam sp̄m̄ oculis app̄uisse cernentū
idem mico vō q̄ entices in ep̄ali iudicio
ausus est dicē an̄ incarnacōi duas in
xpo fuisse nās p̄ m̄t̄mōi aut v̄nā
nām filiat. ut ad reddendā rōm̄ p̄fessō
sue sollicitis interrogacōibus v̄rgent̄
arbitror em eū talia loq̄t̄ h̄c h̄c p̄e
s̄n̄s̄. q̄ aīa q̄ saluator assumpsit p̄s̄
t̄m̄ s̄t q̄m̄tata q̄ de mat̄a v̄ḡe
nasteret. Et h̄ catholice m̄tes aures
q̄ non tollant. q̄ nil p̄t̄ d̄ns de celo
venēs m̄e q̄d̄mōis exhibuit. nec aīa
que ext̄or ext̄isset n̄ carnem que nō
mat̄m corpus esset accepit. vnde quod

in origine into dampnatio e qui aucto
 antea corpibus mperent no solit antea
 set sed et diuisas fuisse afferunt atqdes
 nate est qm isto plectat **Vernigius**
 Has igit hereses mprimarijs eiv
 sui eiv te destruit Nam matheus cu
 narrat cu dixisse origine p reges in
 decap vni hoiem cu ondit et vera car
 nem huisse Similit et lucas qui sacer
 dotalem stirpem et p m deservit nar
 rat aut cu aut miam eiv ab hui xpi filij
 dei Et qd cu ait In pno erat ubi ma
 festant cu an omnia secta se fuisse dea ap
 deu prem **Augu** De qcor. eivm⁷ Ma
 theus euangelista ondens gnom xpi f
 carne se suscepisse narrada, agencolo
 gia xpi exorsus est lucas aut tamq
 sacerdotem in copriandis pectis magis
 assignas no abnitas eiv sui sed abaptno
 xpi gnoco enarrat ubi testimoniu
 phibuit Jo⁶. d. Etz qui tollit pcta mi
 di In gnibus aut mathei signat fuf
 ceptio mior pector adno xpo In gnibus
 aut luce signat abluco mior pectoru
 ab ipso Jo gnoces xpi ay descendes
 enarrat lucas aut ascendens huana
 p gnom ay descendendo describens
 abraham gnoces qmemorat **Ambr**
sup lucam prior em fo abraham ma
 ruit testimoniu q credidit deo et re
 putatu e ei ad iusticia Jo aut auctor
 gnus deluut designat q in staurande
 eie sponsas p mius emeruit cu dicit
 vndicent in te omnes tribz hie Et itm
 daud delatu e q filius eius dicit Am
 hinc p rogatiua fuit ut abeo gnoco
 dnce narraret qordue **aug** **Evta**
 igit ay gnom dnce carnis p serie
 pnti volens qmendae mendie ordi
 nes apie abraham dicit **Abraham ge**
mit ysaac Cur non dixit ysmahel
 q pmtus genuit. se ysaac aut ge
 mit iacob. Cur no dixit esau q eiv
 pmtus fuit quia sz per illos adda
 uid puenire no possit **Glosa** admes
 in fced uide cu ipso m gnone oputat
 qd etia io factu te q ysmahel et

esau no reman feru maultu vni q di
 fice no uide m pto dei p oputati **Cris**
 vel ppta xii p rarchas memit ut
 cam que ex pgentia nobilitate est
 clarom auferret etem multi hox op
 anallis nati sunt sed omes similit erat
 p rarche et tribuu pncipes **Glosa** Jo
 in uadam noiatim posuit q de illo tm
 dno descendit In singulis aut p rchz no
 solu debet notu hystoria sed etia alle
 goia et moralitas allegoria quide in quo
 vnus quisq p m xpm pfiguret q or
 litas m hac notat q ex singulis p rchz
 nobis aliqua vna p fige nois et
 exemplum edificet Abraham vo i mte
 locis signat xpi portat et p rchz noie
 Abraham em p multas gentes m p r
 et xpus est p multas fidelium Abrah
 eia decognacoie sua exyt et in tra a
 liena demoratus e et xpus derelicto
 iudaco pto ad gentes p rchz
 suos exiit **Cris** ysaac aut m p r
 rchz ysaac aut stas e no stultia ca
 ttmatis labroz sed vna gaudiu
 cordis qui fuit m stiu xpi sicut em
 ille pentabz in vltima senectute dona
 tus est leticia suis ut cognoscat qua
 no erat filius nate sed gre Sic et
 xpus in nouissimo sine pducto est
 amre iudca gaudiu aut Sed iste
 p vgnem ille de ana ambo ex tra
 spem nate **Vernigius** Jacob subplant
 tor m p rchz et de xpo dicit subplan
 tati in surgentes in me subitus me
 Jacob genuit iudam et fice eiv **Cris**
sup matthi Et m Jacob genuit xii
 aptos in p rchz no m carne vbo no m
 sanguie iudas aut m p rchz q fessor qm
 xpi erat ymago h q fessor p rchz cat
 futurus d. confiteor tibi p rchz dnc cele
 terre **Glosa** Moralit aut abraham
 nob virtutem fidei p exemplum sui
 signat cu deos lega abraham cre
 didit deo et reputatu e ei ad iusticia
 ysaac signat spem qui m p rchz
 fuit em gaudiu pntu spes no fmit

est gaudium in in diu etna bona sperare
facit et deus gaudet abraham ergo ge-
mit ysaac quia fides generat spem
jacob autem signat caltatem, caltas em
amplectit duas vitas, actua p dilectio-
nem et contemplatiua p dilectio di, actua
p hiam contemplatiua p rachel signat
hya em laborans in pta q actua in
labore est. rachel vno pncipiu quia p
contemplatiua pncipiu. deus videtur
nascit ergo iacob de duobus penabz
q caritas nascit de fide et spe. quod et
credimus et ad speramus diligimus **Glosa**
Ptermissis alijs filijs iacob eivta gnos
psequit dicens Judas aut gemuit
phares et saram de thamar Aug **Dea**
uitate dei Nec iudas pmogamitus
fuit meritoris geminae aliquis fuit
pmogamitus unde sed an illos ia tres
genuerat eos itaq tenuit in ordme
gnomi p quos addauid atq uide de po
intendet pueniret **Jeromus** Notand
aut q mgeneologia saluatoris nullo staz
assumit mitem sed cas quas scriptura
rephendit ut qui q pncipes venat
de peccatibus nascens omi pta delet
unde et mo sepntibz Ruth moabit pom
Ambro sup lucam Lucas aut h decli-
nauit ut in maculata sacerdotalis gms
seriem declararet Sed si macti conse-
luc ardeus iusticia no abhorret Nam
ai euangelizaret s carne gnate ce
qui omi pta suspitet subiecto iuris
subditiu passiom. nec huius quide pnta
uit ex arte afferend ce pietate ut
maculate origms quoq no recusat
Turiam simul ne pudet etiam de pec-
catibus aggrega Cu dno de peccatibz
nascetur postremo ut bnficia redemp-
tiois etia asus maibus mchoaret.
ne quis pntaret origms macula impe-
dimeto posse ce vtiu nec se implens
desui nobilitate iactaret **Criso** **om**
post h imat omes obnoxias fuisse
peccatis Inpat em thamar formica-
toms Judam accusans et dauid a form-
cata mtre genuit salomone. Si aut

amagms lex non e impleta nec amma-
luis. et se omes peccant et nra pta
e xpi pna **Ambro sup lucam** vnde aut
quia no ocase at vtiq signauit cu pha-
ros em memoratos cu de pte q hac
motus misteriu est p gemmos em ge-
mina describit vita quidp vna sd lege
alta sdem fidem **Criso** **sup ar** p sacra
em signat iudaicus pntis qui pms ap-
puit in luce fidei q de vna tenebrosa
imidi pcedens et id signato e cocto cu
translatis putatibz ambus q ipse pntis
dei erat futura pms Sz pcca est an
facie deis lex q sepes uel matia. Sic
ergo impeditus e pntis iudaicus p lege
sed hibus xpi rupta e sepes legis. que
erat mter iudeos et gentes sicut ut
aptus. hodie pte matie plued se
factu e ut gentilis pntis p pharos sig-
natus po qud rupta est lex p xpi ma-
data pms ad fidem pcedit et postea
sequit iudaicus pntis. se phares aut
genuit estom Glosa Judas genuit pha-
res et saram anteq mtraret egyptu
mq ambo postea ai pte transferut
In egypto vob pharos genuit estom
estom aut genuit aram aram aut
genuit ammadab Ammadab aut genuit
naason Et tuc moysi duxit eos de e-
gypto Naason aut fuit dux sub moy-
se in tribu iuda p desertu quo genuit
salmon Iste salmon fuit pncips i
tribu iuda qui cu iosue mtra pmissio
mtrauit **Criso** **sup mathm** Qm
aut ex aliqua ca sdem pndicia dei
postea hois pmi noia credimus sequi
Naason aut genuit salmon Iste sal-
mon motuo pte fuit pncips mardu
iuda qui cu iosue mtra pmissiois
mtrauit accepit aut uobrem noie
Raab h aut Raab dicit fuisse raab
meretrix de iericho q suscepit explo-
ratores filioz isrl et abscondit eos
et suauit molomes Cu aut salmon
nobilis eet mter filios isrl q detribu
erat iuda Et quia filius pncipis erat
vidit Raab sic fidelem q magnali
qua constabatam meruit accipe in ux

orem forsitan aut et id nupti. salmon
 si per ipm nome imitaret a prudentia
 dei ut acciperet vas electis Raab aut nupti
 salmon accipe vas sequit salmon aut
 genuit booz devraab **Glosa** hste salmon
 mita pmi floms genuit deulla raab booz
 Booz aut genuit obeth ex ruth **Crisp**
sup matthm Quid aut booz accepit ux-
 rem moabitidem noie ruth exponit ex
 emau sup flum cu delijs sit ambr maife-
 sta h aut dicma solu qm ruth pmito fi-
 dei sue nupit booz q deos pmi suos
 cepulit et deu vincte elegit. et booz
 pmito fidei sue illa accepit uxore ut ex
 hugo tali **genuit** fificato geng nastet
 regale. **libro sup lucam** Quid aute
 ruth cu eet alio migna Indeo nupit
 et qua vob mppit gnacois eius putavit
 cuu copule q memoratoz ee facienda
 que legis serie vetabat. Et ergo no de
 legitima gnoe saluator manavit vido
 ee de forme nisi adaptica smaz vultus
 quia no e lex porta iustis sed iustis h
 em cu eet alio migna et moabitid pro
 ftim cu lex moysi phiberet has nupti-
 as moabitas q excludet ab ecclia quo
 mtviiit in eccliaz msi quia sta ee
 maculata moibus sup legem sta est
 diffinita ergo legis excessit et me-
 vit mter maiores dnta gms qpu-
 tari ppter cognacois mris deo no co-
 pis magno aut nob exemplum e p
 illa mra om ex gentibz elia smig
 gradientia eccliaz dm figura pcessit **Idm**
 iusticia **moab** moabitid ysae explet
 vaticiniud dicent **Emitte dne agnu**
dnaoie tre depetra dephi admonte
filie syon De obeth aut genuit yesse
Glosa yesse pater dauid bmonig e
 scaprius em vocata ysa Sed quia
 pheta vocat cu no ysa sed yesse. d.
 Exudict virga deradice yesse ut
 ostendet illam pphiaz completa mala
 et in xpo ovta posuit yesse se yesse
 aut genuit dauid regem **Remigius**
 Sed querend e quare stit ovta solud
 dauid noiauit regem. q no dixit ut

ostendet cu pmo fuisse regem in tibi
 ulda ayistica laud ipse xpue e phares
 diuisor ut e illud diuidet agnos alio die
 Et et zaram oriens ut e illud. Et e
 vir oriens nome eius Et et estom sa-
 gutta ut e illud posuit me sicut sagit
 tam electam **Valing** vel pharet pter
 huidam habundancia gre et latitudie
 caitat daram electus **claus** qd Et e
 puer meus electus uel excel s pdm
 illud excelus sup omes gentes dms
 ipe e ammadab. i. voluntais qui dicit
 voluntate sacrificabo tibi idem e et
 naason. i. auguria qui nouit pnta pnta
 et fluta uel spontms pdm illud Sicut
 nobis exaltatit p pnta modesto Et
 et saluator salmon. i. sensiblis qui dicit
 Ego sensi vnta de me xps **Glosa**
 Ipe accepit raab. i. eccliaz de gentibz Raab
 em fames uel latitudo uel impetus m-
 temptat quia ecclia gentiu e fluit et
 stit iustia et impetu doctre phas.
 et reges gntit ruth ecclia m pnta vi-
 dens uel festmans et signat eccliam q
 puro corde videt deu et festinat ad
 brauiu sup ne vacatof **Remig** Et e
 booz magno Robur ut e illud Quid ex-
 altatus fuo atra omnia traham ad me
 Et et obeth fruons. ut e illud filij
 hamis no venit mstrul sed mstru
 Et et yesse mcentid ut e illud igne
 vem mitte mtra. ipe e dauid manu
 forte fillud dms fortis et patns. Dq.
 derabilis pdm illud aggeri q. Veniet
 deq datus cunct gentibz pulcher a
 spectu sim id d pcedius forma p filijs
 ham **Et** Itep videmus qd vtutes
 isti ptes i nobis edificant quia fides
 spes et caritas. om vtutud e fundam-
 tu sequentes vtutes se quasi addites
 Judas m pnta yfesso duplex est
 aut yfesso Vna fidei alia pnta
 Si no post tres supdictas vtutes p-
 ncia e no solu fidei sed pnta co-
 fesso Post audam sequit phares
 et zaram phares diuisio et zaram
 oriens m pnta et thamar amaritudo

Confessio em gnat diuisionem auaritia
et orca virtutis de amantid me pme. po
phares sequit efrom qui sagitta mepe
postquid em aliquis diuisione auaritia
et a secularibus debet ee sicut sagitta
vt in alijs vicia pdicando pmat et
dei amore cordi homi pimat. Sciz
adam qui mepe electus uel excelsus
quia post aliquis amido e remotus et
alijs pfitit necesse e ut adeo electus ce
lebris homibus excelsus virtutibus ha
Naason mptat augurum h aut au
gurum no e seculari sed celeste de hoc
glabat ioseph fribus mandans. vos
deulipas cyphu dmi mei in quo auguri
ai solebat. Cyphus est dma scriptura
ubi e potus sabie in hac auguriat
sapiens. quia ubi videt futu. i. celestia
Sequit Salmon. i. sensibilis postq
em aliquis iudet in dma scriptura fit
sensibilis. i. disternens. gustu vome
quid bonu quid malu. quid dulce. quid
amaru. Sequit Booz. i. fortis. In scriptis
em in scripturis. fit ad omnia adusa tol
leranda fore. **Criso sup mathm** Iste
autem fortis e filius raab qd eate Ra
ab em mptat latitudo uel dilatata. q
em ex amibz fimbz. h. vocata e orca
genau latitudo appellat. **Vabamus** se
obecti. i. fructus. Non em vobis qd
ad similitudinem. mpt qui fortis e q fructu
gnatur ex vultu. i. d. ex de festinancia. oz
em pmpit ee fructu et no pigro. **Criso**
sup mathm Virtus aut qui diuicias
diuicias eligit et no mores pulchri
tudine et non fidem. et q in mercedibz
qri solet. hac in quibus optant. no gnant
subditas filios uel sibi uel deo. sed tantu
maces. et q se et qtra dea ut filij corp
sint pena adigna indignos. i. ipso. Iste
aut obecti genuit vesse. i. refrigeriu
Nam quocumq e subditus deo. et pntibus
suis. tales filios gnat deo pstante a
quibus refrigerat. **Glosa** Vel vesse
i. incensu si no nos sumus ex amore
et timore erit deuotio in corde q ex
igne et de pido cordis suauissimu in
censu offert deo. q postq aut aliquis

videntis est finis et suauissimu deo
sacrificiu factu se. ut fit dauid. i. dauid
fortis qui contra hostes facit dimicant
et viduicos tributarios fecit. sicut ipse
debet carnales homines. vbo et exemplo
deo subuigare. **Glosa** Sciz quatuor
gnomibz seriem euata decurrit q arguibz
otme et io adauid mapit qui pms mt
bu iude regnauit dieb. Dauid aut rex
genuit salomone exca q fuit vrie.
Augus de car. euu Quia em mgo
neratibus marci signat susceptio pec
catoru io adauid p salomone descendit
i. rous mte ipse peccauit. lucas vob a
dauid p natthan ascendit. p que ppe
tam deus peccatu illius copiamit. q
mgnobus luce signat abolitio peccati.
Augus in libo retractationu Dicend tamen
fuit p rous nate pphetam ne putaretur
idem fuisse homo aliter fuit huius et ipe
hoc nate auerret. **Vemigius** Querendū
est aut quare euata berfabee ppo nate
no nouit. sicut cecis mulier q io est
quia cecis mulieres. quis rephensibiles
fuisse. in laudabiles sunt. vultu ber
fabee no no solu fuit. qtra adultu. p deca
hamidij marci. et io ppo nate ca no no
mauit m geneologia dmi. **Glosa** Tacet
caā nome berfabee ut nouando vria
reducatur ad memoria. id maximu pda
qd meū fecit dauid. **Ambr sup lucā** At
uo fuis dauid in eo e pcellenat. q
horem se ipe cognouit. et commissu sup
arcepta vrie ipse. ptem pma pntuut
lacrimis abluendū. ondes nobis nemne
ppe virtuti debe confide. Habemus em
adulteriu magnu qui vna a nob sine
dei fauore non posset et pntuq. i. il
lupibus vris graua peccat repies. ut
q homines temptat. potuisse subditeru
cognoscas. ne vtrabz egregis plus q
homines credent. **Criso** Salomon aut
mptat salomon pacificu qm omnibus
i. ranti genibus pacificus et tributa
reddentibz pacificu hinc arguit. Salo
mon aut genuit Roboam Roboam
mptat multatudo auitatudo em
m e pda. quia q a multo peccat

pleuq; manet inuidicabile pauca
aut magna e disciplina s^r Roboam aut
genuit abram / abras aut genuit asa
asa aut genuit iosaphat / iosaphat aut
genuit ioram / ioram aut genuit ozia
Secundum In u^o aut regis voluit le
gimus de ioram adchoziam fuisse gnatu
quo motus ioseph filia ioram regis
soror adchoziam tulit / ioseph filius eius et ar
meniam q; adchoziam abatalia subtraxit
cui successit in regno filius eius ama
has postea regnavit filius eius azar
as qui appellat^r ozias / cui successit io
athan filius eius / Ceterum q; p^r istam fide
lystiae tres reges i medio sunt q; cu
pter mist ioram quoz no genuit ozia
adchoziam et reliquos quos e nuum
um quia cyto pposita erat thesserude
cades in diuiso t^ris statu p^rone et iora
gm se inuariat / impisse herabel idco
ussu ad t^rid gnom eius memora tollit
ne in ste nativitatis ordine p^rone **ly**
larum Purgata uo labe familie gen
tilis ia regalis in ni gnatu e / q sequenti
origo mat^r **Criso** q; aut p^ris suis
p pphetam q; testatus est d. ut dissipet
omz; masculu de domo achab et hera
bel impleat / seu / filius nans; accepit
pmissionem ut usq; adq;ta gnoz; p^rone
filius eius in sede regni sup^rest / N^rta
ergo bndictio facta e sup^r ieu qui v^rm
dicta fecit sup^r domu achab tanta e
maledictio sup^r domu ioram p^r filia
inqui achab et ioseph ut usq; ad
q;ta gnoz; p^rone filii eius de nio re
cum et sic peccat^r eius descendit i
filios eius sicut p^rone scriptu. reddam
p^rta p^rm in filios usq; ad t^rid et q;ta
gnom. Videte ergo q; p^rone est
t^ris quicq; ex g^re impior^r **Aug^r**
q no. et re testi vel no i mto st
lati p^r de nio cetero / adchozias ioad
amhas sic em cap^r g^rualut impie
tas / velud millu mentalu h^ret Sa
lomon aut mto p^ris / dmissus est i
regno Roboam aut mto filij illi aut
t^res / maligne agentes claps p^r ad

pdicam g^ris exemplis e / q^r m^riter
imalignitas p^rone p^rone **Ozias** aut ge
nuit ioathan / ioathan aut genuit
achas / achas aut genuit ezecias / Tu
cu esset sine libis dicit^r / d^rone do
mil tue / quia motus / id fleuit non
pter longiorem vicam / cu faret m de
salomone placuisse deo / q; no petisset
impiores annos / sed quia dubitabat
ne p^rmissio da no impleter^r cu se faret
de dedauid perq;te optebat. **Remex**
et ipe erat sine libis **Herthas** aut ge
nuit manassen / manassen aut genuit
amon. amon aut genuit ioseph / ioseph
aut genuit iecomas / et fides eius i t^raf
migratoz; babilois **Criso** Sed no p^r
p^rone e / in libis regnoz; ubi talis est
bedo / ioseph genuit elyachim / postea vo
catur ioachim / ioachim aut genuit iec
coma / sed ioseph sublatu est de nio
regni / quia no p^rone dei g^ratua in
regni / sed pharo p^r potentat^r / Si em
iustit^r fuit / ut p^r adlam g^rmat^r g^ris
achab / tollent^r tres reges de nio regid
q; no erat iustit^r / ut similit^r tollet^r ioseph
q; pharo vi hostiu fecit regem et sic
iecoma q; filius ioseph / nepos aut
ioseph / sublatu p^rone p^rone de nio reg^r / ipe
postea e / p^rone q; filius ioseph **Admas**
vel alit^r p^rone iecoma p^rone ipe
e / que et ioseph / p^rone aut filiu ad
p^rone quoz; p^rone p^rone p^rone p^rone
chi et n. scribit quod p^rone p^rone et
longitudine t^rm apud grecos latinos
g^ris e / **amb^r** **sup^r lucam** Duos aut
fuisse ioseph regnoz; lib^r indicant
Sic em p^rone e dormiuit ioseph cu
p^rone / et regnavit ioseph filius
eius p^rone filius aut est cui iecomas
nome impositu iecoma Et bn suis
matheus / p^rone noluit dist^rpac
ut no ioseph / sed iecoma nota est
simulq; maiore f^ructu d^rone pietatis
h^rerit^r / Omis em nobilitatem d^rone
i h^rambus no requirit / sed decap^r
nis et peccat^ribus congrue n^ris / vo
luit qui remissione veniebat / p^rone
captiuus non legit^r sumpsit alteru

erant sed utrum signavit qd vtrū
Iocomas dicitur se **Remigius** Sed qui
pōt quare dicit civitas eos natos i tunc
migratioe cū nati fuissent antea fuit fca
pō aut dicit h quia adh nati sūt de
regno totius pti p̄sus et alios peccat
captivi ducunt et quia p̄sacrat deus
eos et ducendos captivos p̄ dicit dicit
eos natos in transmigratioe de hys aut
quos fuit civitas in genecologia domini sūt
pōnti sciendū quia aut similes sūt
fama vel in fama Judas et scabens
laudabiles sūt fama similis et pha
res et vari Iocomas et scabens no
tabiles sūt in fama **Glosa** anstie aut
dauid est xpus qui galviam i dya m
supavit vias aut i lux mea deus i
dya qui dicit similis ero altissimo cui
ctas quigatā xpus de solario paterne
maiestatis admanit et pulvere factū
sibi mro copulavit vel vias i uida
haus p̄tus qui p̄ legem deluce glatur
sed huc xpus legem abstulit quaz
de se loqui docuit **Bersabee** aut est
p̄tens sacietatis i habundancia glorie
p̄nalis **Remigius** vel bersabee
p̄tens p̄tens p̄tens sive p̄tens
muniti p̄tens signat fons baptis
matis in quo dat donū p̄tus septifor
mis et sic ibi aduicō cū dya m Est
et xpus salomon pacificus s̄dm illud
ap̄te idem e pax m̄d Est et robod
latitudo p̄ti s̄dm illud quiti veniet
ab oriente et occidente **Vabamis** ut
impetis p̄ti qui velont p̄tus quiti
ad fidem **Remigius** p̄te e et abya i
p̄ dno s̄dm illud vmb e p̄ v̄ qui
reclis est Et itē vos vocatis me m̄gē
et dno Est et asa i attollens s̄dm
illud Ecce qui tollit peccata m̄de Est
et iosophat i iudicatis s̄dm illud omē
iudiciū dedit filio Est et ioram i ex
celis s̄dm illud Nemo ascendit in
celū nisi qui de celo descendit Est et
ozvas i robustus dno s̄dm illud for
tudo mea et laus mea doq Est
ioachan q̄smatō uel p̄tens s̄dm
illud ap̄te fimo legis xpus Est et

archas audens s̄dm illud Continū ad me
Vabamis vel h̄phendens q̄ nemo novit
p̄tem nisi filius **Remigius** Est et ozeg
lab fortis dno uel dno q̄ fortidit s̄m id
Confidite quia ego vici m̄dō p̄te est
manasses obliuosis sive obliu s̄dm id
peccatoris v̄v̄p̄ no recordabor amplius
Est et amon fidelis s̄dm illud fidelis dno i
ambus dno sive Est et iostas i m̄stē
dno s̄dm illud factus in agoma p̄tens ara
bat **Vabamis** Quod ad m̄stē orane
signat p̄te testat d̄ durgat dno m̄ca
sicut m̄stē m̄stē tuo uel dno plus
s̄dm illud Salus aut m̄ca in simplici
est **Remigius** p̄te e iocomas p̄tens
uel dno p̄tens s̄dm illud Et abierit et p̄
uero vobis locū **Glosa** anstie aut
p̄ dno sequit salomon qui m̄stē
p̄tens Tur em aliquis sit pacificus
m̄stē p̄tens illucis et q̄ i etna
tranquillitate p̄tens cū deo sūt et
alios ad eū quiti s̄dm Vabam i p̄ti
latitudo post quā em non h̄ qd i se
v̄mcat amplecti alios debet et late
p̄tm dei ad supna trahē s̄dm s̄dm abya
i p̄ dno h̄ qd em p̄m̄s p̄te p̄ p̄tens
filii dei et tūc debet asa i attollens
vt de v̄tute in v̄tutem ad p̄tens filio
ascendat et tūc est iosophat i iudi
cans ut alios iudicet et anemē iudi
cet et ita sit ioram i excelis q̄ i
celestibus habitans v̄n efficit ozvas
i robustus dno q̄ robur s̄m deo att
buens et in suo p̄tens p̄tens i
s̄dm ioachan i p̄tens qui cotidie
manus p̄tens et sic archas i copte
dens ex p̄tens em augm̄tā agm̄tō
s̄dm illud Amm̄tō opera dei et s̄dm
eius intellexerit et tūc s̄dm exchias
i fortis dno quia deū forte eē mel
ligit et iō i amore eius qūs fit ara
nasses i obliuosi t̄palia tradens ob
liuom et q̄p̄tens sit amon i fidelis
Qui em t̄palia atempmt nemine i
re sua desinuat et sic sit iostas
i salute dno scire expectas ozvas

em salus dm mptat **Criso sup math**
 post transmigrationem me pueras pps
 pnuu copoint iecoma q pnuato amb
sup lucam De quo iemas dicit scribe
 vna ista abdicatu quia no exurgit
 op semie eius sedens in throno dauid.
 Quomd aut op semie iecome nullas
 regnatus dicit p ppheta Si em p
 regnauit op semie aut iecome postea
 no negat et io de semie eius ppus
 est et q regnauit ppus no est q
 pphiam non em sedari honore regit
 spe em dicit Regni meu no ede hor
 mudo iecomas aut genuit salatiel
Criso sup mathm De salatiel
 quidem nichil legitur uel boni uel mali
 tame pueram cu fm fuisse et capti
 uitate apud ne deu petisse p ipd cala
 mitate q contigerat isrl et io petos
 dei cu. apptatid fuisse mptat em
 petas Salatiel aut genuit sroba
 bel Sorobabel autem genuit abud
 abud aut genuit elyachm Elyachm
 autem genuit asor. Asor aut genuit
 sadoch Sadoch aut genuit achym
 achym aut genuit elyud Elyud aut
 genuit cleafar Cleafar aut genuit
 mathan mathan aut genuit iacob
 Zorobabel qui mptat fluias post
 pona uel excomptioe uel hic doc
 tor babilonie legit si vni e nestio
 q sacerdotale et regale genus mptat
 em zorobabel. forte ergo pte hor die
 ti ex amptioe p ipid aut zoro
 bel exist p filij isrl m lra pnam p
 tu atenderit tice p sua smd. vicit
 zorobabel et pnuata e amby for
 nar ce vitas pte quod darius acqst
 ei filios isrl redire in sua et io vte p
 pudentia dei noiatu est zorobabel
 doctor babilonie q no maior doc
 tina qud ostende vitatem dnatrice
 ce em vero **Glosa** Sed hoc uidet
 ce otaturu gnacomi q legit in pa
 lypomenon dicit em ibi iecomas
 genuit salatiel et sadagva et zo

robabel moptam Ananiam et
 salomuch patorum cap Sed stmo mlla
 i pulippo vico septor depuata vnde
 milte et mdeterrmate genalogia
 venit qoes quas auct aptus euita
 vel pt dicit salatiel et sadagva eude
 ce q bynomiu vel salatiel et sada
 gva fite ce et filios eiusd noie hui
 se et hystolographu secutu fuisse ge
 naco i zorobabel filij sadagva et no
 zorobabel filij salatiel de abud usq
 ad ioseph nulla hystoria inuenit in pa
 lippo Sed alij mlti amales legit fu
 isse apud hebreos q dicebant vba de
 op quibus herodes rex aliongena
 dicit mltas abu isse ut ordo regie
 scripis confundetur. Et factan ioseph
 nota pentu ibi legit uel alio quo quo
 mo retinuat vnde et euangelista se
 rem istus gnoms potuit fare
 Notand aut q por iecomas dm re
 surrectio scipes dm pntio dr. vtru
 q aut quemt dno xpo qui dicit ego
 sum et resurrexi et vici et vado pa
 recvobis locid Salatiel. i petias mea
 deus illi quemt qui dicit pte sua
 eos quos dedisti m **Remigius** Et
 aut zorobabel idem mgt qfistoms
 p illud agr vrid peccatoibz et pub
 licame maducat. spe e abud. i pte
 meus iste ptem illud Ego et pte v
 sima Et et elyachm. i dno resusta
 tans p illud Ego resustabo illud. no
 uissimo die Et et asor. i aduutus fm
 illud Qui me misit mecu i spe est
 et sadoch. i iustus siue iustificatus p.
 illud Qui fecit voluntate patris mei
 ipe meq se est Et et elyud. i deus
 meus iste fm illud. deus meq et
 dne meq **Glosa** Et et cleafar. i deq
 meq aduitor ptem illud deus meus
 aduitor meus Et et mathan. i do
 nans uel donatus ptem illud dedit
 dona homibz. et sic deus dilexit mi
 di. ut filiu suu vngemtu daret
Remigius Et et iacob. i subplatae

Contem adme
 q non nau
 q factant fm d
 modo spe est
 hic abulit ptem
 vedat amptio
 illud ptem dicit
 et dicit i mpt
 ma ptem an
 m mptioe am
 regit deo ma
 no uel dm ptem
 mea m ptem
 iacomas ptem
 id e dicit et p
 a dicit aut
 mor qui mptat
 qui ptem
 itis et q i cou
 tu deo sunt et
 ptem i ptem
 non ptem q ptem
 debet et lra
 abe deo i dicit
 me ptem ptem
 alla. i. atollom
 m ad ptem ptem
 et anem. ab
 i. exaltat q
 m efficit opem
 huc suu deo
 ita ptem ptem
 m qui mptioe
 r amby. i. r ptem
 augmen. regna
 opem. da. et ptem
 huc se exaltat
 em forte ce mel
 eme auct ptem
 mala tradem
 amon. i. filios
 mptat ptem
 et sic fm vnde
 ptem q ptem

quia non solum ipsa subplantauit dicit
sed et huiusmodi potatem suis fidelibus dedit
idem illud esse dedit uobis potatem calcadi
suis spontes Est et ioseph .i. apponens
idem illud Ego ueni ut habeant uitam et
ut habundantiam habeant **Vabamus** Sed
videmus quid moraliter ipsa preces significet
quia post ieremiam qui de peccato domini se
saluauit .i. peccato mea deus Qui enim peccatus
est non peccat nisi sola deo . sed ita fit
zoroabel .i. magister babilonis . sicut tironis
ham . quos facit cognoscere deo . q . p . e .
q . sanat abud . et tunc ille plus resurgit
auisus unde sequitur Eluachim qui uerbum
cepit et idem ad bonum operandum aduersus q .
sonat asor fit iudaea . i . iustus et tunc
dicit fidelis dilectio . promittit . ipe e . si
meus q . sanat achym et dilectio dei
dicit deus meus q . sanat elud et sequi
eleazar . i . deus meus aduersus q . cognos
cit deum suum ad uerbum . ad que aut tendit
audire matthan q . dicit domus uel domus
expectat deum datorem sicut lucas e .
in principio uita subplantauit sicut et
i . fine uite quod ad iacob pertinet . et pe
ruent ad ioseph . i . ad augmentum . uti
tu **Glosa** Post omnes geneses primus ponit
ultimo genem ioseph uita male propter
q . omnes alie introducit . d . iacob autem
gemit ioseph **omnis** huc loca dicit
nobis iuliano augustus dissonantia eorum
tunc euantia mattheus ioseph dicit filium
iacob . et lucas filium eum appellauit hely
non intelliges consuetudine septuaginta . pal
ter secundum nam . alie secundum legem ei pro
fit . Scimus enim hoc per moysen deo uibe
te preceptum . ut si frater aut proximus absque
libis motus fuit . alius eius accipiat uo
uorem ad suscitandum semen fratris uel proximi
sui Sup hoc affertur tempus scripte et Eu
sebius cesariensis plenis disputant
ecclesiastica hystoria orathan enim et
melchi diuisis temporibus de uera uide q . uo
uere nota singulos filios preceat . quia
matthan qui per salomone descendit ad
uorem primus cepit et uelut filio uino
iacob uere definitus est . per augustinum

qm lex uidua alij no no uocat nubem
melechi qui per matthan genus dicit tu et
eas eas tribu sed no eo ead gne relicta ma
tthe accepit uorem eam et ipse suscepit
filium uere hely per quos eodem diuisio
primi gne efficitur iacob et hely uterum
fratres quos alter . i . iacob frater hely sine li
beris defuncti . uorem eo mandato legis acci
piens genuit ioseph nam genuit suum filium
propter quod scribitur iacob autem genuit ioseph
secundum legem preceptum hely efficitur filius eius
iacob quia si erat ad suscitandum frater semine
acceperat et phor uera inuenerit generatio
et eam mattheus emittit et eam q . lucas . qui
legalem successorem que uelut adoptione quada
ergo definitus constat perpetua per
hoc designauit iudicio obsuans simo
ne in huius successionebus gemitus alique
notaret **Augustinus de genese eorum** Como
dus enim filius eius dicitur aquo fuit ad
optatus quod dicitur ab illo gemitus . cuius
carne non erat mattheus aut dicitur a
brabam autem gemitus . i . iacob et mattheus per se
uerans donec dicitur iacob gemitus ioseph
per se proprie ad eum primus per uisum se
ordine generatum aquo ioseph non adapta
tus sed gemitus erat q . per eam si lucas
gemitus dicitur ioseph ab hely nec per nos
hoc uerbum probare deberet . Nam enim
absurde quis dicit non carne sed carne
gemitus . que filium sibi adaptauit **Ex ec
clesiastica hystoria** Hoc autem non nobis ad
subditum uerba aut absque nullis auctoribus
hinc ita se sed per saluatoris matthei secundum car
nem proximum seu studio tanta seminis de
mandi seu edocendi q . secundum ueritate gesta
sunt mattheus tradiderunt **Augustinus de genese eorum**
ayto autem lucas qui non ab initio erit suus
ab initio christi geneses enarrat tamquam scilicet
datam in exponendis partibus magis assignans
adoptionis origine ipse suscepit q . per ad
optionem efficitur filius dei . credendo in filium
dei per carnale uerbum genem q . ut persequitur
filium dei potius propter nos filius hominis
factus e . datus autem audit lucas se dixit
ipse ioseph filium hely . q . illi fuit adapta
tus tunc et adam filium dei dixit qui per

gram quam postea petendo ampe tū
 filius in paradiso constituto sit **Crusō** in
 omni portis igitur p̄p̄medialis amissis
 et fimens in Joseph addidit sup̄ maie mo
 strans aut q̄ p̄ter illud et huc ingenialo
 gra posuit **Jeromus** Et aut vna audie
 ris suspicio tibi non subeat nuptiarum sed re
 cordare consuetudinis scripturarum q̄ sponsi vi
 ri et sponsa vocantur uxores **Gramadius**
de certitudinis documentis Natus est autē di
 filius ex homine. v. ex maia et nō p̄ hoies
 v. non p̄ vna corda sicut hebrion dicit
 unde signant subdit. De qua natus ē
 ihesus **Augustinus** **de heresibus** Quid est q̄
 valentini qui dicit xpm̄ nihil assup
 pisse de virgine sed p̄ illud tamē p̄ vnu
 aut sp̄tula transisse **Augustinus** **de fustis**
 Circa aut carne ex utro semine assumē
 voluit sima causa huius p̄ncipii
 ē siue q̄ vtriusq̄ scōd̄ hat mō honorandū
 iudicant assumēdo formā vni et nascēdo
 de semine sine aliqua alia causa q̄ nō te
 mere dicitur **Augustinus** **de q̄. nō et v̄e testi**
 Et aut p̄ olei amicos p̄stabat deus hys
 qui in reges in ungebant h̄ p̄stāt sp̄s
 suis sp̄s homi addita copiacōe quare
 natus xpus appellatus et h̄ ē quod d̄
 Qui vocat̄ xpus **Augustinus** **de cor̄ ev̄**
 Non tamen erat phas ut ad ob hoc a
 quingio maie sepandū putaret q̄ non
 ex eius genitrici sed v̄go cepit xpm̄
 h̄ em̄ exemplo magnifice in smuat̄ si
 delibus quingis ead̄ resuata pari q̄
 si q̄tencia possent manē quingū nō per
 mixto corpore sexu sed custodito mentis
 affectu p̄fectim q̄ nasci eius filius potu
 sine nullo p̄plexu carnali **Augustinus** **Om̄e**
 aut nuptiarum bonū impletū ē r̄ illud
 p̄nab; xpm̄ fides p̄les et sacramētū p̄lez
 cognoscim̄ xpm̄ d̄m̄ fidem q̄ nullū ad
 ultū sacramētū q̄ nullū duocētū **Jon̄**
 Querat aut diligens lector et dicat
 tū ioseph non sit p̄r̄ d̄m̄ saluatoris quid
 p̄tinet ad d̄m̄ gnōms ordo deductus
 sup̄ ioseph Cui r̄ndēbim̄ p̄mo nō ē
 consuetudinis scripturarū ut mulier q̄nā
 bus ordo tenet Deinde ex vna tribu
 fuisse ioseph et maia; v̄n ex lege ad

accipere cogebat ut quicquid et q̄ sit
 consensit in heresim et de vna s̄; s̄; s̄; s̄;
 gnati **Augustinus** **de imp̄ et q̄cipis** fuit p̄
 rices gnōms usq̄ ad ioseph p̄ducenda ne
 Tū illo quingio virili sexu vtriusq̄ ponat̄ sicut
 Tū vna tū v̄tati nihil deparat q̄ d̄p̄t̄
 dauid et ioseph erat et maia **Augustinus**
con̄ fustis Nos ergo credim̄ etiā maia;
 fuisse cognatā dauid quia eis sp̄tū
 credim̄ que vtriusq̄ dicit et xpm̄ ex
 semine dauid scōd̄m carnē et eius m̄r̄
 maia; nō tū v̄ro q̄mbēdo sed v̄gior
 cogestis ephesi galij Cauendū ē aut et
 hic nestorij error qui dicit hic Cōd̄ma
 sc̄ptura dictū ē ante natiuitatē xpi
 que ex maia virgine ē ante mortē huius
 quā videt̄ potens deus sed aut xpus
 aut filius aut dōs q̄m h̄ tā n̄r̄ sūt
 signatūa d̄n̄r̄. alij quidē huius alij
 v̄o illius alij aut et xpus et illius
 accipe aut ad hoc testim̄ Jacob genuit
 ioseph v̄r̄ maie de qua natus ē ihesus
 qui vocat̄ xpus deus em̄ v̄b̄ē sc̄d̄
 ex milie nō equat natiuitatē **Augustinus** **con̄**
felicitati Sed nō alius dei et alius hō
 sc̄d̄ idem xpus dei et hominis filius fuit
 Et sicut mono hominē alud aīd alud
 corpū sic in mediocōe dei et homi alud
 dei filius alud hominis filius fuit v̄m̄
 tamē ex utroq̄ xpus d̄n̄s fuit alud
 m̄q̄ p̄d̄stacōe s̄c̄ nō alius p̄m̄tata
 p̄sonē Sed obicit heretica nestis quomō
 natus deccatis ex t̄p̄e. quē t̄c̄m̄d̄ p̄r̄
 dicit iam fuisse nasci em̄ ē velud qui
 dam motus rei nō contis anteq̄ nas
 rat̄ id agens b̄nficis natiuit̄ ut sic quō
 colligit̄ eū qui erat nasci non potuī s̄c̄
 si nasci potuēt non fuisse ad quod **Augustinus**
 fingim̄ sicut p̄lex v̄olūt cē r̄ m̄ido
 aīam gn̄alem que sit ineffabili motu
 s̄semā aīa r̄m̄ficet ut non sit ḡr̄e
 ata tū genitris Nempe tū h̄ in v̄terō
 passibilem mat̄r̄ ad vsus suos s̄p̄r̄
 tura p̄uenit v̄nā facit sc̄d̄ cē p̄m̄
 eius rei quā nō ead̄ ḡrat h̄r̄ s̄b̄am
 et sic opante aīa et pat̄ete mat̄r̄
 ex duabus substantijs v̄m̄ hō tū
 aīa alud deccat alud caro s̄c̄q̄ aīa;

nasti fatemur eo utro q ad utero ve
entem vitam dicimus quibus accepto Na
si magis comit dei qui ex hac sibi cor
aptavit in quo nati possit. no quia
antea nasset. qntid ad se attinet ipsa
pemitus ho fuisse. sic qd vno multo
ophensibilis atq sublimis natus est
sustaptoe pfecti hominis de mce filius dei
qui p omnipotentia singulari omibus
gentis est causa nastendi. **Criso super**
matth qd dicitur gnibus ab abraham usq
ad xpm cas interos ptes diuise p gno
nes xui quater oplet xui. gnibus
mutatus est in iudeis status hanc
ab abraham em usq ad dauid sunt st
iudicibus ad dauid usq ad transmigratione
babilonis sub regibus. a transmigratione
usq ad xpm sub pontificibus. hic igit
vlt demitue sicut p opletas xui ge
nacionibus a transmigratione usq ad xpm nate
e appo mutai simul statu hanc qd
factu e. Post xpm em omnes gentes
sub vno xpo iudice rege et pontifice
acti s. vnde quia iudices reges et
pontifices xpi dignitate pfigurabat
p pncipia cor in figa sunt xpi pncip
iudicai ihus mace pncipis regis dauid
pncipis pontificai ihus filius ioseph. hos
i signa fuisse xpi dubitat nemo. **Criso**
in omi vel id interos ptes diuise oes
gnaciones demitue q nec regimie mu
tato facti s meliores sed sub iudicibus
regibus et pncipibus et sacerdotibus
i eisdem p manifestate malis ppe qd
captiuitatem babilonis q memorat
manifestans q naz xph sunt carita
de estensus aut megyptu no memit
q egyptios no adhuc timebant sicut
assirios vel quia illuc erat antiqua h
alio recens et quia illuc no pp pta
deducti s sicut in babilonem. **Ambro**
sup lucam illud aut no p mcedo pu
tam q ad dauid epibus usq ad reccoma
ai xui sunt reges quide xui gnacione
ost posuit qd aut cognosce posse ptes
ed successoris pauiores gnones pnt
em diuicis vnie aliqui et ferius gnare

aut certe pemitus exortos gnaciones
itaq no regu cad gnacionu tempa. **Glosa**
vel pt dia tres reges ee p mcedo ut
supius dicitur. **Ambro sup lucam** iur fas
aut reccoma usq ad ioseph gnaciones
xui opulent postea xui gnacione de
stptas ee q memoratuit. Ad p diligent
aditae hic quaq xui gnacione pntis in
venire rom xulcm ad ioseph nuant
xui e xpus duos aut roatim hoc e
duos reccomas fuisse hypost indicat pnt
et filii. Non igit subpnt alim eivta
sed colluq pgnauit qta addito minori
reccoma gnones xui opulent. **Criso**
sup matth vel vno reccomas bis
nuat meo semel em transmigratione
aut p transmigratione hic em reccomas cu
ee vno duos hnt condicoes. sicut ei
et rex an transmigratione q rex facta a
pplo da facta e et puata p transmig
io an transmigratione nuat me reges. quae
rex p transmigratione aut me puata
q puata. **Augustus de cor** **evn**
vel vno vno in illis pgentibus bis nu
merat reccomas aquo facta e quod d
extraneas gentes deflexio qm in babilo
na transmigratione est. vbi aut ardo a
rectitudine flectit ut ait mdiu s d ep an
gula facta illud aut q in angulo est
bis nuat. et h ipm iam pfiguratio
a caritacione ad pncipiu migratione la
pidem angulare flauis. **Remigius** qd
aut xui posuit gnones quia denaia
signat decalogu quaternario ad in p li
bros euo vno m hoc subdit q cordu
legis et euo id ead quaternario tripli
cauit ut ostendat quia pntis legis
et qre in fide sicut tntat comparat. **Glosa**
vel in h mlo septisimo qd pntis sicut
signa hic em hnt ex vii conficit q
aut gemmat signat gram pntis sicut
corpis et aie ee natiam ad salutem p
eivta gnacione diuise interos reccomas
des pma e ab abraham usq ad dauid
ita q dauid ibi includit sed pntis dauid
ind usq ad transmigratione ita q dauid ibi

non includit sed transmissio sub cogiti-
 net. Tercia e' ad transmissioem usq' ad ppm
 in qua si dicamus secundum bis mutat' sus-
 migratio inclusa est. In p'ima signant
 homines ante legem in qua quosdam hoies
 natus legis invenies. s' abraham ysaac
 et iacob et omnes usq' ad salomon in scda
 signant homines sub lege omnes em qui
 cum invenit' sub lege sunt. In tertia ho-
 mines q' quia terminat' ad ppm qui
 gre' donator fuit. In qua etiam libatio
 acceptivitate babilome facta e' signas
 libatio acceptivitate dya' p' ppm. **Augu' 9**
 Cu' aut' quater denas gnationes tribus
 distinxisset articulis no' tame' cas' d'yo
 i' summa ut dicit' fuit omnes plu' omnes
 em nullis p'gentibus bis mutat' s'z
 secundum sic ergo no' plu' q' facit' tibi
 vnu' sed p'ter vnu' bis mutat' pl. et
 vna gnationes fuit arathus ergo q' re-
 quam m'p'o constituit in summa p'm
 excepto ip'o ppm pl' homines migratio'
 fere mutat' h'us em iste illud temp'g
 signat quo m' hoc seculo regi nos oz
 a ppm p'm disciplinam laboriosam quod
 signat illa vngta ferrata de q' m'p'o legi
 leges eos m'vngta f'ca. Et aut' m'is
 iste hanc t'palem vicam t'enda p' sig-
 nificat illa m'em causa depp'm'o' et
 tuerit q' et t'p'is amoz quadrif
 vicius tuerit et vnu' ip'e q'ior p'
 tibus timat' ab oriente et occidente
 aquilone et indre pl. aut' quater h'nt
 decem porro ip'o decem ab vno usq'
 ad q'ruor p'cedente n'is q'simant
Glosa vel denarius ad decalogu' refer
 quater narius ad p'nce' antam q' p' u'q'
 t'p'a transt' vel p' decem v'ca' t'p'am
 f' p' u'q' nona' **Vernigius** Si quis aut'
 vultut' dice' q' sint pl. et due gnates
 q' no' e' vnu' secundum sed duo dice-
 du' e' q' ille n'us congruit' s'z etia'
 nascit' em a septenarius et p'm'us no'
 scotos vi' plu' fuit p'm'us referre
 ad laborem septenarius vero ad v'ca'
U' p'p'i aut' genatio sic erat' Crisp' 9
 Qu' sup'ius dixerat iacob aut' ge-

mit ioseph au' deppan facta v'ga maria
 genuit ihm ne aliquis audientia' estima-
 ret sic esse ppm' natiuitate quod p'cederet
 ppm' ip'e ord' mem' narraco' sic p'cedet
 dicit' ppm' aut' genatio sic erat' de p' di-
 cat' gnatio quide' corp' quos ex postus
 ppm' sic fuit q' admod' v'ca' ppm' aut' ge-
 neratio no' ita p' sic erat' **Cum** est
 deppan facta m'r eius ma' ioseph anq'
 quem' m'vnta' e' in v'ca' h'nt' depp'i
 s'z **Crisp' 9** m'om' alius em aliquid no'
 in dicit' q' p'm'et' mod' gnatio' d'z
 no' audient' v'p' ma' qui existim'es na-
 tu' e' lege nate' p' ead' ad sup'iora re-
 ferri hoc m'o sic erat' ppm' gnatio' sic
 dicit' i' abraham genuit ysaac **10 m'**
 Sed quare non de simplici v'ngme sed
 deppan facta concipit' p'mo ut p' gnatio'
 ioseph ergo ma' m'vnta' Sedo ne
 lapidaret' audens ut adulter' Tertio
 ut in egyptu' fugiens h'nt' placid' ma-
 rita' martir' ead' ignatus q' d'z addidit
 tam ut p'us m'vnta' eius celaret' a
 dya' du' cu' p'vnta' no' de v'ngme sed
 de v'ngme gnatio' **Crisp' 9** sup' m'vnta' 10
 aut' deppan facta e' domi' h'nta' Na' que
 adm'it' ma' q' m'domo v'nt' q'p'it' in
 telligit' conceptus natus in ea q' p'tra
 domu' arripit' est suspecta' gnatio' **10 m'**
7 elyndu' Sciend' aut' q' elyndus
 quide' accepta maria d'p'p'andi blas-
 phemac' con' dei m'z' m'p'it' aug' p'
 p'vnta' fuit' at' loquit' sic Cu' esset
 deppan facta Etia' m'quit' h'nt' deppan
 tam no' q' m'data' ut dicit' v'nt' no'
 ob aliud deppan factu' m'z' q' m'z' m'p'tu'
Origenes deppan facta fuit quide'
 ioseph no' t'n' m'olupid' i'v'ca' m'r' eius
 m'quit' m'r' in maculata m'r' m'corrupta
 m'r' m'vnta' m'r' eius Cuius eius m'r' de
 v'ngme m'r' regis s'm' p'lasmat'ois
 et adempt'ois m'vnta' **Evillius** aliud
 em videbit' aliquis in s'ra' v'ngme p't'
 alias mulies s' dei m'r' no' p't' sed ppm'
 e' d'm' ut nestorius dicit' **Nicil** e'
 absindu' q' ead' p' voluit' q' m'z'
 v'ng' aug'q' v'nta' ppm' nominare
 gemitorem sola no' p'ter illas s'ra' v'ng'

et xpi genitrix simul et dei genitrix
simil et dei genitrix intelligit ac dicit
genuit em non pux homines sm eos
f. incarnatu potius et hanc factu ex
deo pre omi Sed forstan illud aie die
in putat ne dimitatit nre facta e vgo
Et adh. q. dicitur quia natu e ex ipa
dei suba eius vbi et sine pncipio tps
semper existens genitrix qm nouissimus
aut tpsibus qm caro factu e hoc est v
ntu carm aian hnti conalem natu de
ccu carnalic p muliere Assimilat aut
q. ams natuutati q. sm nos h. pncipiu
mre em tvenoz. m. frant nature coa
gulata paulatim carnem pficienda ipse
huana in mittit aut pnti aiali deus
sed licet sint iste solam tvenoz. copid
mre altame pientes totid aial et no
ptam paxisse dnti tale aut aliquid ges
tu paximo m. gnoe emanuel Natu et
est ex pte suba dei vbi. quia uero
carnem assumptit pax. cam faciens ncam
e confiti quia natu e p. dm carne per
muliere quia igit deus vere est qud
dubitabit quisquam sam v. gne dei de
genitricem **Leo papa in sermone de na
tuitate** Non aut. dec. conceptus tur
bet. ptus te. no. ofundat. audiet. qm v.
gmitas q. q. e. hual. pudoris. excausat
aut. que. hnt. avertendie. leso. vbi. mut.
dexas. ai. amica. sibi. p. integritate. q.
p. tui. vbi. e. m. p. t. s. angelus. fides. p.
miba. desponsatio. capitis. dona. v. t. u. s.
iudeo. q. t. u. d. causa. deus. q. ceptio. m. te.
gritas. v. g. m. **Cyrellus ad iohem
antiochen** Sed si de celo no. ex ipa
f. m. corpus factu. sed dicemus. v. t. va.
lentino. qud. intelliget. dei. genitrix. ma.
ria. nome. aut. m. re. ondit. cu. subdit.
maia. **Veda sup lucam** Interpretat. aut.
maia. stella. maris. hebreice. dnd. astra.
ce. quia. et. lucem. salutis. edim. mudo.
edidit. Cu. aut. desponsata. fuit. ondit.
subdit. ioseph. **Criso. sup matthm** so.
falco. lignario. maia. desponsata. erat.
qm. xpus. et. t. e. p. on. s. q. am. e. salute. hor.
opatus. erat. p. l. g. m. e. ar. u. e. **Criso. m.
om** Q. aut. sequit. antea. quem. vent.
non. dicit. antea. m. dam. sponsi. et. em.

iam natus erat. Consuetudo em multa
ciens. v. t. u. s. erat. m. damo. desponsata.
h. re. q. et. m. e. quoz. si. v. d. e. t. et. qm. loth.
m. t. q. i. p. o. erant. **Glosa** Sed dicit. anq.
quem. vent. ad. t. a. m. s. q. m. p. a. o. s. **Criso. sup
matthm** ut. non. ex. q. p. a. s. s. i. o. n. e. t. a. m. s.
sed. s. a. n. g. u. i. s. n. a. s. t. e. t. q. u. i. i. o. n. a. t. u. s. e. u. t.
t. a. m. s. e. t. s. a. n. g. u. i. s. s. o. l. u. e. t. p. a. s. s. i. o. n. e. **Augu.
in libro de m. p. et. g. r. u. p. i. s.** N. i. p. a. a. l. i. s.
e. t. a. g. r. u. b. i. t. u. s. i. b. i. n. o. f. i. u. t. q. u. i. m. t. a. n. e. p. e. t. t.
f. i. c. i. n. a. n. p. a. t. a. t. e. s. i. n. e. u. l. l. a. t. a. m. s. g. a. u. p. i. a.
q. a. r. a. d. i. e. e. x. p. e. t. t. u. t. h. i. n. e. e. a. d. d. a. t. e. t.
o. m. n. i. a. q. d. d. e. s. c. r. i. b. i. t. u. s. s. i. n. e. q. u. a. g. a. p. i. v. o. l. u. i. t.
q. u. i. f. i. t. u. r. u. s. e. r. a. t. s. i. n. e. p. e. t. t. o. u. t. h. i. n. e. e. t. a.
d. a. t. e. t. o. m. n. i. a. q. d. d. e. s. c. r. i. b. i. t. u. s. n. a. s. t. e. t. t. a. n. e.
e. t. p. e. t. t. i. q. m. q. u. i. d. e. s. o. l. a. q. n. o. i. n. d. e. n. a. t. a. e.
n. o. f. i. u. t. t. a. u. o. p. e. t. t. i. **Augu. in sermone de
natuute d. m.** N. a. s. t. e. t. e. a. d. a. b. i. m. e. t. a. c. t. a. f. e. r. a.
p. o. p. a. s. q. u. i. a. p. h. a. s. n. o. n. e. r. a. t. u. t. v. t. u. s. p.
v. o. l. u. p. t. a. t. e. m. c. a. s. t. i. t. a. s. p. l. u. x. u. r. i. a. p. c. o. r. r. u. p.
t. i. o. n. i. m. d. i. c. t. u. s. n. a. s. t. e. r. e. t. n. e. c. p. a. t. a. t.
i. n. s. i. n. o. n. o. o. r. d. i. n. e. a. d. u. e. n. t. a. t. e. d. e. c. e. l. o. q. u. i.
v. e. t. u. s. t. u. s. m. o. r. t. i. s. d. e. s. t. i. n. e. v. e. n. e. b. a. t. m.
p. u. i. v. e. g. n. i. i. g. a. t. t. e. m. i. t. t. i. t. v. g. m. t. a. t. q. v. e.
g. e. m. g. e. n. u. i. t. c. a. s. t. i. t. a. t. **so. e. a. d. d. n. s. m.**
v. i. m. g. i. n. e. m. s. i. b. i. r. e. q. u. i. s. i. t. u. s. h. o. s. p. i. t. i. u. m. i. n. t. e. n. d. i.
u. t. n. o. b. a. n. d. e. t. d. e. u. i. n. c. a. s. t. o. c. a. r. p. e. p. o. r. t. a. t.
d. e. b. e. e. r. g. o. q. u. i. s. a. u. p. p. e. l. a. p. i. d. e. a. s. t. a. b. u. l. a. s.
s. i. n. e. s. i. l. o. f. e. r. r. e. t. i. p. s. e. g. r. a. u. i. d. a. u. i. t. m. a. i. a. s.
p. u. i. s. t. o. v. i. n. d. e. d. i. c. a. t. i. n. u. e. n. t. a. e. m. a. u. s. h. m. s.
Vinnus. Non. ab. alio. i. n. u. e. n. t. a. e. s. t. i. n. s. i.
a. i. o. s. e. p. h. q. u. i. p. e. n. e. l. i. c. e. n. t. i. a. m. a. l. t. a. l. i. a. i.
n. o. u. i. t. **Criso. sup. m. t. h. m.** Nam. s. i. c. u. t. h. o. s.
t. o. i. d. n. o. m. e. d. i. l. i. b. i. s. d. o. c. e. t. q. u. i. g. e. s. t. a. s. t.
q. r. e. f. e. r. e. l. u. c. i. a. s. i. o. s. e. p. h. a. b. s. e. n. s. e. r. a. t. n. i.
e. m. q. u. i. e. n. s. e. s. t. p. u. t. a. r. e. p. o. n. t. e. i. o. s. e. p. h. i.
t. r. a. s. s. e. a. n. g. e. l. u. m. a. d. m. a. i. a. s. e. t. d. i. x. i. s. s. e. q.
d. i. x. i. t. e. t. m. a. i. a. m. r. e. s. p. o. n. d. i. s. s. e. q. u. i. a. q. u. i. e. n. d.
e. t. s. i. c. e. t. e. d. a. m. o. a. n. g. e. l. u. m. p. o. s. s. e. p. o. t. u. i. s. s. e. i. n.
t. r. a. n. s. a. d. a. c. t. u. m. e. t. l. o. q. u. i. p. l. a. n. e. a. b. i. s. s. e. i. n. m. o.
t. a. n. a. e. t. m. a. n. i. p. s. e. a. d. e. l. i. z. a. b. e. t. h. m. e. n. s. i. b. i.
t. r. i. b. u. s. p. o. s. s. i. l. e. n. o. f. i. u. t. p. o. n. t. e. i. o. s. e. p. h. i. q.
n. e. c. e. r. a. t. u. t. a. b. s. e. n. t. i. a. t. i. o. n. e. o. u. i. s. e. t. m. a. n.
s. l. o. m. e. d. i. u. t. i. n. e. r. e. q. u. i. r. e. t. c. a. u. s. a. s. p. o. s. t. e. r.
a. u. t. r. e. d. i. t. p. e. g. r. e. p. o. s. t. t. o. t. m. e. n. s. e. s.
v. e. n. i. t. e. a. m. g. r. a. u. i. d. a. m. m. a. n. i. f. e. s. t. e. **Criso.
in om. p. p. t. e. a. u. t. d. i. c. a. t. i. n. u. e. n. t. a. q. d. d. e.
n. o. e. x. c. o. g. i. t. a. t. i. o. n. e. d. i. c. a. a. s. s. u. e. r. e. d. e. n. e.
a. u. t. m. o. l. e. s. t. e. s. e. i. v. a. s. i. n. t. r. o. g. a. n. d. o. q. d.**

st natus ex virgine breuit expeduit
e dicens de spu sco q' sp'us sc'us qui est h'c
h'maculid opatus neq' em gabriel neq'
matheus amplius dice potuit **Gloa.**
h' ergo quod dicit ex spu sco e'v'nta
expte sua adm'nt ut ad dicit h're m
vto am' mala remonet' susp'cio a metibz
audientu' **109 in copse c'at'ore fidei** No
aut' scit quid sit leatissime opman'
sp'm sc'i dicim' fuisse p'p'ma p' pot'na
ar'v'ute creatois dicim' op'at' **Amb'.**
Q' em op'at' qu' aut' ex sub' aut' ex
p'tate eius est / ex sub' sicut filius qui
ap're ex p'tate sicut ex deo omnia q' i'nto
h'nt ma'u ex spu sco **Aug' in enchiridi**
on p'fecto aut' isto modo quo natus e'
opus de spu sco i' smiat nobis gram'
dei qua homo nullis p'cedentibz m'it' r'
ip'o co'ordio nature sue quo e' cepit v'
bb dei copular'et in tanta p'one v'mta
tem ut idem ip'e e'et filius dei sed cu'
illam creatur' p' v'ng'o concepit et pepit'
q'ius ad solam p'p'nd' filij p' m'ete' tota
t'ntas feat' neq' em sepabilia s' opa e'
m'at'is n'r' in ea faciendo plus sp'us sco
no'at'us e' / an et q'n om'is t'ru' maliquo
no'at' ope / om'isa op'ari t'ntas m'tell'
10m' q' e'lyndul' Sed m'q' e'lynd'q'
neq' de non quentiu' e'v'ta dixisset
p'us qua' quement / q' nemo denon
p'ansius dicit an'q' p'nderet / quasi p'q'
dixit / anteq' in portu p'aderem / adaf'
fricam nauigavi non poss'et stare sma'
nisi ei in portu p'randend' p' q' aut'
non p'otius m'telligend' p' q' aut' licet
sepe q'sequencia u'idet' / in no' am'q' ea
bn' q' o'us cogitaban' ondit nec n're p'
ut cogitata s'nt t' ad alud m'tu'em' ne
ca q' cogitata s' s'ent **10m'm'** No' q' se'
ut postea quent / sed s'ptura q' factu' ho'
st' ondit **Vem'gus** uel h' v'bid' quic'edi
no' ip'm concubito' sed t'pus signat nupti'
az' / r' q'n ea q' fiat s'pon'a incipit esse
u'par' Et e' pensus an'q' quement / r' an'q'
rite nuptiar' s'olempnia celebrant **Aug'**
de cor' e'v' p' h'et p' admod' factu' sit
q' hic p'ter m'ist' lucas exp'ont' post q'
memoratu' q'rep'to' ioh'is ita narrans
in m'ese aut' v' m'issus e' angelus Et
in fra' Sp'us sc'us sup' ueniet m'te h'

ergo est h' de ma'u q'memorauit d.
In uenta e' m'uto h'ns de spu sco Nec
q'tru'it e' q' lucas exp'ont' / q' marcus
p'ter m'ist' dicit no' e' q'tru'it q' q'
dem'te'p' q'tmet' sicut lucas p'ter m'ist' se
n' / ioseph aut' vir eius cu' esset iustus
v'p' ad eu' locu' v'bi scriptu' e' de mag' q'
p' alud v'iam exiit se in reg'os sua' s' q'
aut' uelit cona' narraco' ex am'bis que
de xpi' nati'te d'm' ab al'cu'ro s' hoc p'te
t'm'it' ord'mare sic p't' g'na'io sic erat
s'uit m'diebus herodis i'c' usq' v'bi q'amp'
aut' ma'u' cu' ista q' m'ensibz tribus et
re'usa e' m'dom'ie sua' et tuc addendu' e'
p' h'ic d'r' et in uenta e' m'uto h'ns in
u'to de spu sco ioseph aut' **Crif** Cum
dixisset e'v'ta q' ex spu sco et sine gra'
bitu' in uenta e' m'uto h'ns ne suspectu'
habe' xpi' discipulu' q' g'ardia desuo
m'g'ro s'ingentem m'troducat ioseph p'ca
q' passus e' ad fide'm corp' / d'icta s' conse
rente v'nde dicit ioseph aut' v'v' a'q'
cu' e'et iustus **Aug' in s'moe' d'ent'.**
In t'ligens em' ioseph ma'u' ut' q' g'ud'u'
turbat' p' ma'u' q' de templo accepit
d'm' / et no' d'ic' p'cognouit / gra'ada' p'en
tebat' / sc'at' q' q'tu'abat' d'isputat' d'ic'et
Q'uid facia' p'ro aut' taceo' / s'p' d'ido ad
ultiu' no' q'sent' / sed uenem' m'ud'et'
m'curro / q' s' moys' s'm'az' / lapid'm'ed'
ca' e' cognos'to' Si t'ra'io malo q'sent' /
et cu' adultis parcom' m'at' pono' / s'm'
ergo tace' malu' adultu' q' d'ere p'cius
e' d'm'it' ca' a'q'ug'io **Amb'io sup'luc'a**
p'ulch're aut' d'acut' s'us mat'heus
quid face' debeat' iustus qui s'lyb'ru'
q'ng'is d'ophendit ut m'ituent' abho'
adio castu' ab adultis p'stare se debeat
Et id d'iat cu' e'et iustus / v'bz q'
m' ioseph iusta' g'ra' et p'ona' s'uat' ut
t'p'us or'ne' l'ng'ua' em' iusta' loquit'
u'id'at' u'itat' / Sed quomo' ioseph cu' cu'
men telet' u'p'ois iustus d'scribit' **10m'm'**
In lege om' p'ceptu' e' no' p'alu' u'as s'
et q'st'os c'm'm'is obnox'ios e' p'ct'o' **Crif**
in m'i Saend' q' iustu' h'ic v'cu'p'at'
om'ibus d'iat' Et em' iusticia' et u'au'
t'iam no' h'et et v'ni'p'al'is d'us et sic

noie iusticie maxime utat scriptura
iustus igitur exis .i. benignus et mitis
voluit occulte dimitte eam que no plie
traducor sed etia pene p d m legem obno
ia tadebat Sed ioseph vtriq remist
q sup legem vnde dicit em sol anq
radios mict mudi dalficat sic et p p
antof nasctur multa signa p fite vlt
appere feat Aug de vbiis dm vel alie
p plus nosi quia aliquis peccauit m te
et eu. mo coru ambus argue no es cor
reitor sed p ditor. Vn vtr iustus ioseph
tanto flagicio q de uxore fut suspicio
magna benignitate peccat estimabat utiq
dicta adultij suspicio et tunc p ipse sol
facebat noluit eam dimitte sed occulte
dimitte volens pdesse peccanti no pu
re peccante **homo** vel h testam ma
est q ioseph sciens illius castitate et admi
rans q euonat celat plencia auis p m f
tia nesciebat **Remigius** videbat em
gaudam qud nauat castat .i. q legit
Exodiet Aniya deradice vesse unde
nouit maia; dupisse origine et legat
Ecce vngs canapiebat no disidebat
hanc ppham se implendam **Origenes**
Sed p suspicim ma no hebat quo
iustus erat q m maculata dimitte im
magni peccantio ma co cognoscebat
tu appromae se indigni estimabat **Gl**
vel ad velle ead dimitte iustus erat
cu occulte prius vocat eam ab infama
defendens et h est ad ead iustus
voluit ead dimitte ad nollet ad traduce
m publicu .i. diffamae voluit h face
oculte **Ambro sup lucam** Nemo aut q
no accepit dimitte etis q volebat
dimitte accepta facebat **Glosa** volu
nollet eam traduce m domo sua ad
cohabitacim qm uel uel appona voluit
oculte eam dimitte eam .i. tpus m p
tary mutare Vera em dicit e cu ne
pictas sine iusticia nec sine pietate sua
iusticia q separte ab mitem dilabunt
vel iustus erat p fidem qua tadebat
ppm de vngne nascitur Vn voluit
se humiliare an tanta gram h aut co
logitante **Remigius** Quia sicut de

ne cogitabat ioseph occulte maia
dimitte h aut p fecisset p pauca essent
qui no magis autamarent eam de mere
torem q vngnem id arto repente con
siliu ioseph dno mutatu eplio Vn dia
hoc aut co cogitante **Glosa** In quo no
tat au sapient qui nichil teme vlt m
tuo **Cris** Notat etia mansuetudo Jo
seph qui nulli narrauit qui nulli narrauit
suspicio suu nos ei q suspecta erat sed r
p cogitabat **August** Sed ioseph ista cog
tante no tmeat maia dauid filia qm
se dauid voma otulit fimo p hitus Sic
maia; libat saluatois archangelus Ecce
em etm vngme ille p amphus gabriel
aduent Vn sequit Ecce angelus dm
appuit ioseph **Glosa** h v d appuit signa
ptas appent qui qm vlt et quomo ex
hibet se videnda **Vabamis** Quis aut an
gelus ioseph appuit demat ad dicit
p dmpm .i. quo iacob stalam vidit p
vngme qnd oculis cordis onsam **Cris**
m am Ideo aut non appuit manifeste
ioseph sicut pastoribus q valde fidelis
erat pastores aut indigebant q ru
des vgo aut indiguit q pmo demans
instruenda Simlic etia et garchalas m
dignit an conceptim plus mabili vspice
Glosa appens aut angelus nome copmt
temis ememorat et timore excludit d.
Ioseph filii dauid noli timere tunc accipe
maia; hngem tua Ioseph em ex hoc
vocat q notio et familiare sibi ondit
Cris sup matthm filius dauid eu noians
voluit ead adduce m memoria p m p p
dei addauid vt de semine eius xpus nas
cet **Criso** dicens aut noli timere
mat ead iam timere ne offendet deum
q adultam hns iabus nec es cogita
ad expelle **Seneca** Sponso etia neta
meat admonet q prius au did opati
plus pauca de q dicit hoc no est
mact ca sed vite qua q vna p tuit
no motur accidit **Criso** dicens etia
ne tmeas cogitarem se orbis eius
ondd voluit ut p hoc futuroz bonoz
q de xpo erat dictus faceret fidem
Ambro sup lucam Non aut te moueat

quam quidem vocat. Non enim **virginitas**
 carnis sed quibus testificatio et nuptiarum
 celebratio declarat. **Joannis cum elyndia** no
 tamen e putand q exco q uxor e appellata
 sponsa co desiert / tu hanc ce scripture di
 ne consuetudine nominis q sponsas uxor
 et sponsas appellent uxorē sicut deutero
 testimonio appat. Si quis inquit **virgine** de
 sponsata i venit vno campo et vno fa
 tiens dormit tūca maritū q hūliauit
 uxorem pōm sui **Crispō moni** dicit
 aut noli timē accipe i mēus retinē tā
 mēte dūm qā erat. **Fabianus** vel noli ti
 mere accipe maām nuptiali quētu et af
 sidua cohabitacōe. **Crispō** ppter tres aut cās
 apput angelus iosephū dices ei. Pmo
 ne iustus homo ignorans faceret rem ius
 tam expatō iusto. Deinde ppter honorem
 ipsius. Nam si dūm fūisset apud mēdeles
 turpi suspitōe care non potat. Tertio ut
 intelligens ioseph stām qceptōz diligēti
 q audiret ab illa q pūb iō tū nō qceptōz
 vgnis venit ad ioseph ut nec cogitaret
 hā cogitauit ne patet que passus est
 hātharias culpam in fidelitāt mērens
 deceptōe quig iam longēte. Incredibi
 hor em erat res vgnis posse qcipere
 q am **Crispō** vel iō turbato iam ioseph
 angelus venit ut appat ioseph sapia
 et ut h ipm fiet ei cor q dicebant de
 maris. Dū em audit ab angelo / qua mē
 se cogitauit / indubitabile signū erat q
 adeo mitter / nūq plius e sūre cordis se
 recta. Sermo etiā euangēl in suspitabilis
 sit demans ioseph passio q pūabile est
 vto pati vgo etiā amēz mala suspitōz
 effugit ex hor q vir qui zelotipū passus
 erat ei suscepit et p qceptōz fūauit
 Ideo aut **virgo** ioseph h que angelus
 mēat non dixit / quā nō estimabat sibi
 credi appans et maxime tā in suspitōe
 addico vgnis aut an qceptōz amicat
 angelus ne si post qceptōz differret in
 angustia eet adpūtebat aut extra tur
 bulōm ee illa mēz q om̄ conditōe recte
 pū **Crispō in om̄**. Non solū aut an
 gelus abnūqua gūmōtione vgnem ex
 cusat sed et sup nam qceptōe demat

Non solū timorem aufens sed et leticia
 addens vnde subdit ad om̄ in ei natiō
 e de spu sctō est. **Glosa**. Aliud e natiō
 ca et aliud ab ea. Natiō ab ea e p dūre m
 lucem. Natiō mea r q conapi uel p dūm p
 strām angeli q hē ex deo tū futurū q
 pūitōe natiō dī. **Augst de q no et ve**
tefti sed si de spu natus est xpūs / tū
 dictū e Sapid edificauit sibi domū. Qu
 ista gemā dūc debet intelligi pūm em
 domus xpi etiā e q edificauit sibi sang
 suo. Dūm pū et p corpus eius domū ei
 sicut dicit templū eius sūm aut spu scti
 factū filij dei e ppter nē et voluntatis
 vntatem. Sūe em pū faciat sūe filius
 sūe spu scti tūc e que opat et q
 q fecit dei vna est. **Augst in enchi**
ridion. Non tamē iō dicitur sūm pūz
 hominē xpi ee spm scti ut deus pū vbi
 genuit spu scti hominē q ita absur
 dū e q nulle fideles auerē id valeant
 sustinere. Quis ergo dicit xpm natū
 de spu sctō si nō genuit spu scti an
 quā fecit eū / In pūitū em homo est
 factus e sicut apū dicit factū ex se
 mine dauid sctm carne. Nec em quā
 mūdū istū fecit deus dū em phas e
 dei filia aut natiō dedeo sed factū ad e
 atū uel conditū. Hic aut **pat** Cum
 confiteam eū natiō de spu sctō et maia
 vgnis / quō nō sit filius spu scti et
 sit filius maie vgnis filius. Non ig
 qcedend e q pūcaliq re natiō qmūo
 eiusdem rei filii mēcipand ut nō ob
 mēd alit de hominē natiō filia aliter
 capillū pedicū et lūmbriū quocū
 mēit e filius. Recte hominē qui natiō
 ex aqua et spu nō aque filius etc
 eos dicit quispā sed dei pū e nō
 spu scti. **Piet** aut filii **Crispō in om̄**
 Quā h q angelus ad ioseph dixit
 sup hūana cogitacōz et legem nāe
 erat nō solū ex pūitōz reuelatōne
 qfirmat q dixit sed etiā ex fūctōz
 dī piet aut filii. **Glosa** ut em nō
 videtur ioseph amplius quigō non
 e natiō tū qceptōe facta sūe

enit **confessus** auxilio ondit p qm no
st vntus acceptu tunc vtilis est p
tunaco quia qm pnt flui et tuc mri
et filio est vntus mri ut abm firma de
fundat filio ut cu nuntiat et ondat q
circuaso notat cu dicit q vocabis eu
ihm iudicase em plet dicit nomen
Cris sup matm Non aut dicit pnt
tibi filiu pnt ad zaraiaz Ette elizabeth
uxor tua pnt tibi filiu quia mulier
q ex uno concipit marito suo filiu parit
quia mag ex ipso e q de illa hec aut
q non de vno concipat no vno filiu
pepit sed obi timo **Cris** vel modeste
imbrate h' pnt ut ondat qeu pepit
onbi vntus vntus **Vabamis** dicit aut
vntus nomen eius et no impones q
ab etno pntu e **Cris** m omi hinc aut
ostendit admabile quia deus e qui
nomen p angelu desup mittit. Nec nom
qonit sed qd e m fime bone thepauo
qo p mterpta angelo illud bona substi
tuens spem et ex hoc ad credendu quod
dicebat mduit ad talia em credenda
facilius accede consueuo **Immo** ihus
em hebreo smone saluator dicit et he
malaquam ergo nois eius pmanit d
spe em saluu faciet pntm suu apertis
coro **Vemiguis** ondit em eub totus
mudi saluatore et mte salutis anto
rem saluat quidem no mcredulos sed
pntm suu h' e m se credentes saluat
no tunc avipibilibus hoibus quaz
pocus ab muisibilibus hoc e apereat
saluat no armis p mgnado sed pta
relaxando **Seuera** Nemant et alidi
ant qui requirit q maia gemit ipse
em saluu faciet pntm suu no alius
saluu faciet pntm vnde apertis cor
ce deu qui pta donat si xams non
credis recede m fidelibus uel iudeis
dicenabz Nemo pt pta dimitte m
si solus deus **U** hoc aut totu factu
e **Vemiguis** hoc fuit hinc em te
ca que dicit vnti testamto qfr ma
pnt iudeos qui m xpm credidant
ut agnoscent ca ce completa mgra
em q predicta fuerit m vnti tes
tamto Et no subdit hoc aut totu

factu est ut impleat qd dicitu e a
dno p pphetam dicitem Quereud est
aut m hoc loco quare dicit hoc totu
factu esse cu supus solam acceptam nar
tauit Sed sciend q h' no dicit ut dema
ret q an m pnta dei totu factu fuit q
fiet apud homines sicut quia pntus vnt
errat narrantor totu factu e dicit q
m hec scripte iam totu factu erat **Va
bamis** vel hoc totu factu e dicit q v
go desponsaret q casta fuaret q grauda
t veniret q p angelu reuelaret ut ad
implet quod dicitu e Nam em h' imple
t vntu concipet et pariet msp despon
sata cet no lapidaret et msp ab anglo
secretu detegetur et ita em ioseph ar
tupet dimissa p infama effluet et lapi
dare pnt Si ergo an pnt pnt res
saret pnta que ait pnt filiu **Glosa**
vel pnt dicit qnt non pnt calit No em
no impleat est q pntu fuit sed pocus
no predictu fuit q impleat erat pnt
aut consuetue sicut m genesi suspendit
alim m patibulo ut gretoris vntas pba
ret q vno suspens gretoris vntas q
pbata sic et m hoc loco intelligendu e
ut q h' factu q pntu e pnta impleta
e **Cris** m omi Vel alit dicit vntu an
gelus ab ipse dno me ne leges solu
tas et cu qui erat omnibus supior ad
hoies qui omnibus erat m fidr de ste
disse et mo no vbo ostendit d' hoc
aut totu factu e q dicit Ne putet
q h' mnt tm deo placeant olim por
dmata p Decent aut angelo non
vntum sed ioseph pntam inducit
q m pphetis medicati et exopto et po
quidem vntem quige appellauit ne
alut vntem cam p pphetam inducit
ut h' pnta audiret q du pnta ta
tu vnde ad fidem cor que adirebant
mduat vntem ut magm dno no dt
ut impleat qd dicitu e q ab vnta sed
qd dicitu e adno p vntu **10 se vntu**
Em aut pntu m pnta dabit do q
ipe vobis signu nouu debet ce atq mi

rabile Si aut uincula vel puella ut
 iudei uolunt et non uirgo pariat. Ite
 signi potat appellare cu h' nome etatis
 sit no integritatis et uirgo hebreice
 uetula appellat q' m'pnti loco no s'ribit
 m'pnti sed ph' u'bo postea est alma
 q' p' t'et' lex om' adolescentulis trans-
 tulent Porro alma apud eos ambigua
 est dicit em' et adolep'cula et abstanda
 dicit et p' t'et' q' m'p' u'oz' parit' ag-
 ribus sed magna p'ntia diligencia custo-
 dita est lingua quoq' p'ntia q' de he-
 breoz' fontibus dicit' q' alma appella-
 uis q' f'moe alma dicit' ista em' q' p'ntia
 linguaz' utunt' hebrei et q'ntid' h'it
 ea p'm'igno memora' n'q' me arbitror
 alma' muliere nupta legisse sed de ea q'
 uirgo est ut non solu' non uirgo sit
 sed m'ans adolep'encie q'nt' em' si ut
 q' sit uetula ista em' uirgo erat i'ans
 puellibus vel certe uirgo non puella
 Adhuc uirgo noscere no' possit **Summ'**
sup' mat'. Debuit q' q'nt' ex'ita d'
 m' uis hebit in p'ph'ia q' futu' p'dicit
 signat q' futu'z' sit et scrip't' accipiet
 Summa aut' quia no' de futu'z' sed de
 p'nto narrat hystoria mutauit accipiet
~~ita uirgo m'ans hebra' et p'nt' filia~~
 et posuit hebra' qui aut' h'it nequa'q'
 acceptu'z' est dicit aut' Ecce uirgo
 m' uis hebit et p'nt' filia Conceptus
 quippe e' de spu' sco' m'tra u'br' u'g'is
 m'is q' ita illa filia uirginitate edidit
 q'ad mod' filia uirginitate concepit. **Au-**
gust'. Qui em' d'rupta corp'z' mebra
 m' alijs potat rem' t'et'z' tangendo q'nt'
 to magis m' sua m're q' m'uenit' integ'z'
 no' uolauit nascendo Creuit aut' u'g'is
 p'nti corp'z' integritas potius q' decreuit
 et uirginitas amplata e' potius q' fu-
 gata **Teodora.** Quia uis form'z' p'nt'z'
 m'ie dicit qui natus est dei no' dicit
 p'nt'z' et qui ex uolua p'cepit ho'iem
 p'nt'z' adeo d'uisim dicit m'it' quo' na-
 h'itua p' uolua uirginitatem nata uirgini-
 tate uolue suauit' m'corrupta Nullus
 em' h'ant' m' uirgo p' mansit sed q'
 natus est est deus ubi' custodit' d'm'

ginitatem se ipm' p' h' u' m' andes neq' ei
 u' m' u' m' cu' parit' corumpit mentem
 neq' deus ubi' p'tu' eligens p'nt' uir-
 ginitatem Sequit' ut uocabat' nome
 eius emanuel **Cris' m' om'** Consuetudo
 quidem est scripture res q' q'nt' p'
 u'ibus p'nt' / nichil ergo e' aliud q' dicit'
 uocabat' nome eius emanuel q' uidebit
 deū cu' hominibus / u' no' dicit' uobis sed
 uocabunt' / **Abamus** p'mo quide' angeli
 p'sallentes / so' apli p'edicantes ad huc
 et s't' m'ies de m'de aut' credentes **Summ'**
sup' lucam lex aut' et reliqui transfulerit
 simile uocabit' p'quo hic scriptu' est
 uocabit' d' m' hebreo no' h'etur ubi' dicit'
 tathachym' q' om'ce m'p'tati s't' uobis
 p' m'telligi et uocabit' q' ipa' s't' uirgo
 q' concipiet et p'iet xpm' emanuel ap-
 pellatione' sit no'ie q' m'p'tat' nobiscu'
 deus **Remigius** Querend' aut' e' quis
 t'p'tatus sit hoc no'ie q' h'ad' an' ex'ita
 an' aliquis translator' Sed sciend' e' q'
 p'ph'etia no' e' m'p'tata' s'to' aut' or'z' q'
 m'ie s'uit' m'p'tati ad scribet' hebreo s'
 mone' fortass' q' hoc no'ie obscur' aut'
 apud hebreos q' d'nto dignu' erat m'p'
 tate' sed magis credendu' e' q' aliquis
 translator' sit m'p'tata' ne hoc nome
 h'it' obscur' apud latinos hoc dem'z'
 no'ie due s'be d'imitat' s'tiliz' et h'ua-
 tat' mona p'ona d'm' m'it' ihu' xpi' de
 signat' quia qui an' om'ia p'cella' r'
 s'fabilit' gemit' e' adeo p'nt' idem ipe
 s'ime t'p'm' factus e' emanuel i' nobiscu'
 deus ex uirgine m're **Q' aut' dicit' nobiscu'**
 deus p't' m'telligi hoc no'ie nobiscu' factus
 est i' passibilis mortalis u' p' om'ia m' p'tis
 absq' p'nto suo quia s'tam' m're fragilitat'
 q' assumpt' s'be suo d'imitat' m'ant'
 p'one q'nt' **Summ' sup' ysaiam** Sed
 sciend' q' hebrei h' de ezec'ia filio
 achas p'ph'eti' arbitran' q' ip'o' regnate
 capta sit p'onia q' anno p'hai no' p't'
 S' quidem achas filius ioathan reg-
 nauit sup' iudam et u' m' ans xvi
 Qui successit' m' regnu' filius eius e'
 zethias annos natus / xxxij' et

regnauit sup iudam et iherosolimam xxxv
Quo ergo quam vidit pmo anno archas
pphetiam de exercitu coceptu di et nativitate
in eo tpe quo regnare cepit archas id ipse
esset exercitus annorum msi forte septuagesim
ie regni amur quo captulata est samaria
in finem eius appellat dicant no etat
sed mpy qd coactio e atq violentia etia
stultis patet quida de mris ysaiam pph
tam sub filios huiss attendit iasoph
et emaniel de ppheta omaniel uxore
sua genatit mtrpud dm saluatoris h aut
fabulosum est **Securus alphonfus** No
em ppheta q aliquis homo illius tps e
manuel sit vocatus Sed obiat hebus
quomo stare potit qd ppheta har xpm dic
tu sit et mairi ne ab archas usq ad mairi
multa contena annoz transierit sed
licet ad archas loqret ppheta no solit cu
ad eu vel de suo tpe dicta e ppheta ppter
hoc em dictu est Audite domus dauid no
audi tu archas Item dabit vobis ipse
dne signu addidit ipse at q dicit non
aliud eo quo pe intelligi ipm dnm si
gnu ee futuru quod etia pluralit at
vobis et non tibi Inmuit no ppheta archas
vel ad ipm plid hoc dictu fuisse **Isid**
sup ysaiam Est igit pe intelligendu
q dictu e ad archas iste puer qui na
stet ex virgine qd domus dauid nre appel
letur emaniel i nobiscu deus quia
archas ipis p babis ad nobis t mnt
regibus libata te deu hre pnt postea
aut vocabit ihesus i saluator eo qd v
niusim genus homi p saluatoru Non
imereis ergo o domus dauid ad rei no
uitatem q virgo deu pnt qui tanta
heat pstatem ut multo post tpe nati
tura te nre libet muocatus **Aug 9 3**
Paulu Quis aut dicit demetissimo cu
manicheo tuq vno ee pdei de xpo sme
teste crede cu aptis ut dno redderut
ei q no audierut aut quis audient su
pdicante vt aut no qtempnent nec
fabulosa dicent q apti mraabat de
mraabat h ppheta ante fuisse pdictu
q et si attestabant mraacula no desu
issent qui magice potencie cuncta illa

tribuent msi talis eoz cogitatio qtes
tatoe ppheta vinctur magis em artibz
longe anteq nassetur pphetae sibi qstioe
aquibz pphetae nemo unq dicit si etia
diximq homi gentili crede xpo q deus
est et vndit. In credo plata q aucte p
pphetaz ostenderimq fidem pphetaz ex
hys que futura ceterit eluissse cer
nit Credo em q cu late no latere qn
tas archas huius seculi pphetae pns p
tulit pna religio videat aut ipos re
ges tre xpi impio subugatos omes q
gentes eadm puentes i omia p pphetas
sunt pdicta. Hec ergo audiens de pph
tina ppheta et cernens vniusa tra ppleta
mouent ad fidem **Glosa** hore ergo erro
rem euata excludit d. vt ad impleret
qd dictu est per pphetam ppheta aut
alia e ex pphetae dei qua nre est
e euenire amibus mois ut sine nro m
pleat arbitrio ut illa de qua no agimq
vnde dicit Ecce addemand certitudiez
pphie Alia ex ppheta dei tu nre admis
cet arbitrio et cooptante gra q sequim
pnuu vel ab ea iuste relictu tormentu
Alia no ex ppheta sed e queda q mraatio
more huano facta sicut illud ad huc xl
dies et mnuce subit et intelligendo n
imuite corrigant. Exingens aut sa
soph **Remigius** Et auditu redit vita
quo mgressa e mors p m obediencia cu
ade omis pda smq. p obediencia ioseph
omis ad pristinu statu mraym reuocai
Nam hys nre magna nobis vltus o
bediencie qmedit quibz dicit Exingens
aut ioseph a sompno feat sicut pcepit
ei angelus dm **Glosa** Non tm qd pre
cepit angelus feat sed etia sicut pre
cepit quiquis adeo mouet soluat mo
ras. surgat a sompno faciat qd iubet
Et accepit mairi quingem sua **Criso**
Non videmus accepit cam nec adhuc
dimisit ea dedamo sed deato suo depo
suerat cam et itm manum suam cam
recepit **Remigius** vel accepit celebr
mptis ut quix vocaret no tunc
ut qmber q. se a no cogitabat ea

Somma can elyndu Si elyndus su
 pfluio labore desudat cognoscendi vbi
 ad eund magis p ad pnam ee referend
 q hor quip negavit et cas m prias q
 rega redarguit alqm prudens quip
 potuit suspicari domde vlt dare q donce
 sue usq adubiu certu tpus signi fiet
 quo completo fiat id quod usq ad illud tpus
 no fiebat ut hic no cognoscebat ea donce
 pepit filiu suu / dicit mag cognosce esse
 post pti sua cognosce filii tantu gnaco
 deferrebat Et ad hoc pbandi agerit de
 scripturis exempla q pima Ad que rudes
 et vsp uel donce in scriptur dup
 telligi et de eo quide quod scriptu est
 cognoscebat ad eand ee referend ipse
 differuit nullo dubitante qn ad pnam
 sepe referat ut i remansit puer chus
 tulim et no cognovit pentes eius
 sit etia donce scriptura sepe etia tpus
 sicut ipse differuit pgt sepe infinitu
 ut e illud donce consenserat ego su mag
 postqu illi semerit dea dasset
 Et saluator Ete ego vobis su sum do
 vsp ad asumatoz seculi a discipulis ab
 sceret Et aptus dasset illud regnae
 donce ponat mimos sub pedibus eius
 Numquid p quid illi sub pedibus sunt
 regnae desisset et intelligat ergo ea de
 quibz possit ambigi / si no fuissent scripta
 signari etia ubi nre intelligencie detem
 qui inpta q eivata illud indicat de
 quo scandalu patat mau no ad agmed
 et avia usq ad pti ut miles magis
 i telligemus agmed no fuisse po pti
Crisp sup matth ut si quis dicat
 donce ille vixit no e hinc locutus
 nu q post signavi quia po morte ie
 locutus e quod si no pt sit et ioseph
 an ptim credibile fuit ut cognosceret
 cam q no di cognoscebat m sty dig
 mtatem Postqu no cognovit / q
 facta e vngenti dei templu quomo
 patat vspuac sed sequete ennomu
 putant quia illi ausi st dicere hoc
 qd et ioseph face ho ausi fuit sicut
 in sanis nem ne reputat fami **jom**

con elyndu Ad sumu illud requiro
 cur se abstinet ioseph usq ad pti die
 vnde dicit vtiq / quia anglm audierat di
 tence / Quod mea natid e ioseph g p m
 mo fm credidit ut uxorem no audet
 tangere hic postq pastores audierat ma
 gos viderat / miracula tanta cognovit
 templu dei sps st sedem **Crisp sup matth**
 Et etia dicit q vni cognoscendi hic
 accipit p agmede Vere em no cognovit
 cam an / cuius fuit dignitat / et po quod
 pepit tuc cognovit cam / quia speciosior
 et dignior facta fuit / q totus mudo / q
 que totus mudo capere no potat / an
 gusto cubiculo vti su pla suscepit **Hy**
lacius in am vel aliter aptissime
 maie glificaco / a ioseph cognosce no po
 tuit donce pepit / dnm em glific hinc
 in utro quo cognosce si moysi ad dno
 loquens glificata e facies ut no pas
 sent intende meo filii isrl / qnto magis
 maie agnosce uel maie no potat / que
 dnm patencie in utro hebat post pti
 aut a ioseph agmeda mventi specie fa
 ciei no tactu libidinis **Somma super**
matth Bohor q dicit filiu suu pmo
 genitu / quidd pmissime suspicant et
 alios filios huisse maiaz / dicetes p moge
 nitid non dicit / m qd quia heat et fies
 cu hic mas dmaru septuag p ut
 p mogenitu no cu vocant q fies se
 ruit sed cu qui p muis natus st **jom**
et elyndu Aliqn si no est p mogenitu
 nisi que pcut et fies / tam diu sacra
 dant p mogenita non debent / q diu
 et alia sunt p mgenita **Glosa** vel p m
 genitu dicit me omes deos q giaz
 ppe aut vngenti dei p m uel maie
 dr Sequit Et vout nome eius ihu
 die octavo quo fiebat cetero et nom
 mponerat **Venugius** liquet aut
 h nome fuisse notissimu p m p m
 maie fm illi qui dicebat De fecit
 m salutare tuo amina mei Et coul
 tavit cor meum in salutem tuo et illi
 qui dicebat Gultabo in deo ihu meo
Capitulu secid Augustinus

Vm natus est ihesus
 Post immaculata
 gine ptus quo uterq
 dno humme plenus
 salus iudaie signo deu
 homie q p fudit inter
 ob puzis cubili latibias et p puzis
 angustias in quibz m finta maie fies
 ma brie qruceobus stabulabat vnde
 pondee ad ubera et villu patit deus
 in volunta pamaie repente nauit de
 celo tuis p dno effulps et totus mudi
 dissipata caligine noctem gnuat m die
 ut dies celaret i nocte vnde eivn
 dicit Cum ergo natus est ihesus
 bethleem iude **Remigius** In pncio
 aut huius civ te leas tria pome p m
 cu dicit Cum ihus natus est laudat
 ut in bethleem iude epus ad addidit
 In diebus herodis regis et hec ta
 ad confirmatoz narrandi rei ponit
Jo m sup matthm Putamus aut ab
 civ ta p m editio sicut in hebraico lo
 gmo iude no iudee q e em aliap
 gentiu bethleem ut ad distmctioz eis
 hic iudee ponetur iude aut id circo
 scribit quia et est et alia bethleem
 in iudea sicut legmo in libro ihu sly
 naue **Glosa** due em bethleem st
 alta q m terra babilon alta q m terra
 iuda q pnt vacata e effrita **Aug**
De cor civ de civitate aut beth
 leem ay lucas q p sentit sed quo
 aut qua causa ad cam venit ioseph
 et maria licet exponit ay p m m m
 Frontra de magis ab oriente veneti
 bus lucas tract ay dicit **Cris** Sed
 videmus quid ad utilitatem recipiat
 q civ ta epus designat quo xpud nati
 dices qndiebus herodis regis ad
 dicit ut pphiam danielis impleta
 demerret que post septimanas hoo
 annap ppm nascitur ee predictat
 Nam ex illo tpe usq ad regnu heru
 dis hoo septimanas am p osimati
 vel io q p dui iudaea gens subiu
 datus regibus quis peccatibus te
 nebat p hie mteebim ad remediu
 eius nuc aut qn lep dei sub ptate

regis iniqui tenebat et iusticia dei st
 dnaco romana pmebat natus xpus
 q magna deperitibilis in firmitas me
 diei artificotem qrebat **Vabamus**
 Vel io regis alienigene meione fecit
 ut adimpleret pphiam que ait Non au
 fetur scytrid de iuda Nec dno de fe
 more eius donec veniat qui mteebit
 est **Ambr** sup lucam fert aut q ydu
 mei latrones a bethalonem mgressi an
 tipatrid in ter alias adduxerit capti
 tuu hys igit mbutus m puzis iudoz
 hircano iudee regi amicitia copula
 que p se ad pompeiu hircanus dicit
 et quia legatote fructus potius est p
 cam gram ptem regni affectavit ad
 cis aut antipatro filius eius herodes
 sub antonio senatus qfules iudeis
 regnare pceptus est in quo claret
 herodem nulla affinitate gms iudoz
 regnu que p se **Cyrrillus** in om dicit
 aut herodis regis dignitate addens
 quia et alius fuit herodes qui iohem
 mteebit **Cris sup ay** Cum go h tpe
 natus est tpe magi venut hoc e
 confestim ut natus e magnu deu of
 tendentes in hoie puulo **Vabamus**
 magi st qui de singulis rebus philo
 sophant sed pmo quis magos p male
 fias accipit qui alie tam hent apud
 gentem sicut do q sint phi chaldeoz
 et ad huius artis stas reges quaz et
 pncipes eiusd gentis omia facit et
 ipi ortu m telloperat **August** in fac
De epypha illi aut quid sunt m p
 p mae gentiu istitice pastores magi
 gentiles illi ppe isti longe vtz en
 ad angulare lapidem gaurerut mai
 festatus e ergo ihus nec ductis nec
 iustis pualet na m pica m rignitate
 pastor et m p m m m m m m m m
 golo vtroqz sibi lapf isto angulaie
 attulit Quere quia venit scilicet
 eligere ut confundet sapientes et
 no vocare iustos sed peccatores ut
 nullus magnus supbiat nllus m fmo
 desperaret **Glosa** hij aut magi

reges sunt qui et tam multa obtulisse
 dicitur non ideo non plures sui quod tres fuisse
 pbantur sed ut per eos gentes que ex eis
 filijs nate sunt venturae ad fidem pfigu-
 rantur ut tot sunt principes qui mltos
 duxerunt in suo comitatu venit aute
 non per amur quod tunc invenit in egipto
 non in ppepio sed xvij die ad videndum
 aut in venient de ab oriente **Vemigius**
 Scand e aut quia vana est de magis
 opmo quidam em dicit eos fuisse cal-
 deos Caldei em stellam ydco colebant
 et idcirco dixerunt quod mutipatus corp
 deus unde omi deu natus pfas eos fu-
 issa Non nulli dicit illos fuisse nepo-
 tes balaam quod magis est credendum Ba-
 laam em int ceta q ~~phat~~ phant
 dixit dicitur stella coracob illi no
 hntes hanc yphat mox ut viderunt
 stellam novam intellexerunt regem natu
 et venit **Immo** Et sic hanc stel-
 lam futuram vaticinio balaam notant
 eius erant successores Sed querend
 e si caldei vel persae aut de vltimis
 sibus hie sunt qm in tam spacio
 vltis venire potant **Vemigius** Sed
 sciend est quod aliqui solent dicit quod pu-
 er qui tunc natus est in tam breui spa-
 tempore de vltimis sibus hie eos ad
 se pducere potuit **Glosa** vel no mi-
 rand eos in xvij diebus venisse beas
 leem cu equos arabicos dromedales
 hrent qui sibi p veloces aditer **Crisp**
 vel p venient an nativitate xpi pfa-
 sint et stella eos pcedebat et nax esta
 nax potius defecit imperis corp **Vemigius**
 vel si sunt successores balaam / regis
 istos non longe distat a tra p m sso
 idcirco in tam breui spacio ipis vltm
 venire potunt Sed tunc quend e que
 eorum dicit eos ab oriente venisse quod id
 e quia ab illa regione venit q morien-
 tali pte iudeis pnta e pulchre aut ipi
 ab oriente venisse dnt quia omes qui
 addeu venunt ab ipis et p ipm venunt
 spe em e oriens fm illud Ecce vn-
 oriens nome eius **Crisp sup mathm**

Vel ab oriente venit vñ dies natus
 inde inicu fides pcessit q fides lunc
 e atq ab oriente ergo venit sed vltis
Vemigius Quia dñs ibi natus no
 cet quia licet agnoscent ipis nati
 locu tame no cognovnt qm regna ci-
 vitas erat et ceciderunt q talis puer
 no msi in urbe regni nati debuisset sine
 id venit ut ad implet q scriptu e
 de spon opiuur lex et vbi dñm dentm
 quia i pmo amiaata e xpus sine ut
 studio magoro dampnare pgrita uida
 venit ergo vltis dicitur vbi e qui na-
 tus est rex iudeor **Augustinus in pte**
De epiphania Cum aut multi nati
 cent atq defuncti cent reges iudeor
 mng quequid corp ad adorand magi q
 sicut quia nec queq corp de celo lapte
 diderunt no itaq regi iudeor quales
 e illis plebant hnt tame magnu ho-
 nozem longm qui alie mgene ab eorid
 regno p sibi extirpaci eia asp deberi
 arbitrant sed talem nati didicant ma-
 adorand se salutem q sibi deu est q
 secutores imminime dubitarent Reg
 em etas erat saltem cui adulaco hna
 furet no de mchis purpura no incipi-
 te dyadema fulgebant no pompa simul-
 lanau no tior ex auro no glorioz fama
 plioz hos ad eu amos ex remotis ti-
 tu tanto voto supplicaco attraxerat
 iacebat in pna puer ortu recens / ex
 ignis corpe apatu qtempabil sed mag-
 ni aliquid latebat in pna qilli homines
 pmitte gentiu non terra portante sed
 celo navante didicant inde sequi
 vidm em stella eius in oriente Anni-
 rane et mirrogant credue et qru-
 tamq signatos eos qui ambulant p
 fidem et despdant spem **Greg i om**
 Scand aut e q pri stillamste heta
 qui nati vniuersi homines sub spacio
 bus stellis putant h m aduicorid sui
 eroris assimue q noua stella exort
 cu dñs in carne appuit eius fuisse
 factu cand q appuit stellam putant
Aug q fausta Et fm fausta hic stel-
 la induat que confirmat genesim
 ut vix genesi dñm h magis micipai

possit q̄ oīum **gḡ in om̄i** Sed asidelui
cordibus ut ee aliquid factū dicant **aug**
Nam homines q̄ factū audiūt v̄stra
ta loquendi consuetudine nō intelligūt
nisi v̄m possēdīs s̄dēs qualis est q̄n
quis nascit̄ s̄licē concipit̄ q̄ aliqui alienat̄
adei voluntate et hī ab aīdibz om̄i re
pellendi s̄ q̄ qui qualitatē deors voluntate
ē cultores Aliqui v̄vō stellas putant
hīc hanc p̄tate traditā sibi a s̄mā dei
p̄tate qui magnā celo faciūt Tūria hū
cūq̄ velud splēdidissima cura opman
stelera faciēda decrevī qualia p̄ aliq̄
tūna civitas decrevīssēt q̄m hūano de
mence fiat cūtēda **Gr̄p sup̄ mat̄m**
Si aliquis adulter et homicida fiat p̄
stello magna ē impūtas illas stellas
magis aut̄ illius qui creavit stellas
Nam eū p̄t̄ s̄t̄us futurorū deus / ex quo
tanta impūtas futura erat p̄ stellas si
noliūt emēdācē non ē bonus Si aut̄ av
luit et non potuit impatens est Si
eūd stelle ē q̄ aut̄ mali simis aut̄ hōi
ergo nec bonū n̄m laudandū ē / nec
malū vitupandū / p̄ nec nec nobis ē
voluntatū actus v̄t quid em̄ mali
mei p̄nd̄ suspiciam q̄ nō voluntate s̄
n̄tate q̄m̄ **Gr̄p sup̄ mat̄m** p̄p̄a
dem̄ mandata dei ne peccent hōies
ut hortam̄ta ut faciūt bona hanc in
fiam destrūit Alius em̄ iubet aliq̄
ne faciūt malū q̄ nō p̄t̄ dect̄m̄ a
ut faciūt bonū ad q̄ nō p̄t̄ p̄uenire
gḡ nyctem̄ Insipientes v̄d̄ p̄ et
irridibiles om̄ibus s̄d̄m̄ fatid̄ consistēbz
volūt̄ aut̄ et p̄vidētia dei cū pietē
cū hys et homo largim̄d̄ p̄lū m̄vemt̄
sup̄m̄ **mat̄m** cūlaris motus Ad hoc ei
m̄vemt̄ ad op̄nes aut̄ nō solū p̄tes cō
p̄is et aīc et cogitātes et am̄i p̄lū
qui h̄ dicit̄ et cū q̄ in nobis s̄t̄ et q̄m̄
gere nām destrūit et nichil aliud est
hoc q̄ om̄a cūte ubi eūd de v̄q̄ rebus
erit lib̄s arbit̄ lib̄s em̄ optet ee
q̄ in nobis est **Auḡ** Non usq̄ q̄ aut̄
absurde dicit̄ p̄ ad solas corp̄ diffē
rentias afflatus quosd̄ valere p̄dere
ob sicut p̄laribus accessibus et decessibz
videm̄ anni t̄p̄s variat̄ et lunaribus

merentis atq̄ decrem̄tis auḡ et mi
nuū quēdā gn̄a rez sicut cōstas et
mirabiles estis occam̄ nō aut̄ animi
voluntates p̄s̄t̄ionibus s̄dēs s̄lūdi q̄
si dicant stelle s̄ure ista potius q̄ factū
quid est q̄ n̄m̄ dicit̄ potuit aut̄ in viti
gemmas / in actiombz in cūctibz / n̄m̄ s̄f̄
s̄ombz actibz honōibz cētis q̄ rebus ad
hūmanā v̄tē p̄t̄m̄tibz atq̄ in ip̄d̄ motē
plerūq̄ s̄t̄ tanta d̄m̄st̄as ut similiores
s̄nt̄ multi cōtrāci q̄ ip̄i inter se gemi
p̄ cōgūit̄ t̄p̄s m̄t̄allid̄ in nascēdo se
pati in ḡceptu aut̄ p̄ om̄i concubid̄ /
v̄no eūd mōtō s̄m̄at̄ **Ad** ergo ra
natur̄ esse de m̄teruallo cōgūit̄ t̄p̄s
q̄ inter se gemi d̄m̄ nascēt̄ h̄m̄t̄ n̄
t̄m̄ valet̄ q̄nta m̄vemt̄ m̄gem̄orū
voluntatibz actibz moribz casibz q̄ di
versitas Quidā v̄d̄ nō astroz cons̄t̄ū
sed om̄i quēct̄oz seriem q̄ causāz quā
dei s̄m̄i tribuit̄ voluntati et p̄tate
fati nōie appellat̄ Si quis q̄ res hu
manas fato tribuit̄ quia ip̄s̄ tibi dei
voluntatem vel p̄tatem fati nōie apel
lant̄ s̄m̄az tenet̄ Imquid̄ corrigat̄
q̄m̄ fati nōie p̄let̄ alo quēct̄ibz p̄om̄ i p̄
dēz cons̄t̄ū **Ad** voluntatē dei fati
v̄ocabulo nō vitupam̄ nisi forte ut fatid̄
afando .i. loquendo dicit̄ intelligam̄s
Scriptū est em̄ Semel locut̄ est deo
duobz audibz / v̄n̄ nō ē multū tū eis
de v̄bz de q̄libz laborandū atq̄ cūandū
Auḡ cōn̄ faustū Si aut̄ sub fato stellas
nullius homis genesim̄ p̄om̄m̄ ut lib̄s
arbit̄ voluntatis ab om̄i m̄t̄at̄is v̄m
culo v̄m̄dicem̄ q̄nto n̄m̄ illius t̄p̄alēz
gn̄oz sub astroz condicōe recdim̄ factū
qui ē cōm̄is̄p̄ et̄m̄s recator et d̄n̄s
Ita q̄ stella illa q̄ v̄iderūt magi x̄p̄o
s̄d̄m̄ carnem nato nō ad decrevī d̄na
bat̄ sed ad testimonū simulabat̄ p̄
inde nō exillis erat stellis / que ab̄t̄as
recreat̄ it̄m̄ez s̄uorū ordm̄e sub c̄ntois
lege custodiūt sed nōno v̄gn̄is p̄t̄ū
nōm̄i s̄d̄us appuit̄ q̄ m̄st̄erū officij sui
eūd ip̄s̄ magis querētibz x̄p̄m̄ tū in
faciem p̄iret̄ exhibuit̄ donec cōsp̄ us
q̄ ad ip̄m̄ locū ubi deus v̄bū in f̄ans
erat p̄cūdo p̄duēt̄ Qui aut̄ astrolo

quia constituit natiuitatem hanc fata
 sub stellis ut aliquam stellam homine aliq
 nato circumstitum sui ordine reliquisse et
 ad eum qui natus e^r precessisse affluere
 sortem quippe natiuitatis astrorum ordinem
 ordinem colligari arbitram^r noⁿ astrorum ordi-
 nem ab homine nati die posse mutari q^{uod}
 p^{er}ter si stella illa ex his erat que i ce-
 lo pagunt ordines suos quo potat dis-
 cretione p^{ro}p^{ri}is actura erat qui nato x
 iusta e^t relinquit quod agebat. Si aut
 ut probabilis credit ad demerendum x
 q^{uod} noⁿ erat oportea est noⁿ id p^{ro}p^{ri}is na-
 tibus est quia illa extitit sed illa extitit
 quia p^{ro}p^{ri}is natus est. Unde si dici
 opteret noⁿ stellam p^{ro}p^{ri}is sed xpm stel-
 le fatu fuisse dicemus hpc quippe illi
 noⁿ illabuit natiuitati attulit tam *Cris*
in am Non est etiā astronomie opib^{us}
 astellis scire eos qui nascunt sed ab hō
 natiuitatē futuri p^{ro}dicē hū aut^{em} xpm
 natiuit^{is} noⁿ cognouit q^{uod} h^{ic} similes
 iⁿ tūc stellaz motu futura cognostent
 et q^{uod} dicitur etiā vidimus stella^m eius m
 oriente iⁿ xpm q^{uod} hanc creauit ad om̄i
 onem sui *Aug⁹ in smone de epyph^a*
 Pastoralibus angeli magis stella xpm
 demerit ex trisq^{ue} loquit. lingua colorū
 quia lingua cessant ap^{er}to celo san-
 geli hiant et sydera exoriat utrisq^{ue}
 q^{uod} ergo reli enarrant glaz dei *Gre⁹*
et rōnabilit^r iudeis tamq^{uam} rōe vtenq^{ue}
 bus rōnale aual. i angelus predicare
 debuit gentiles vero quia rōe vti
 neficabant ad cognostend^{um} dnm noⁿ per
 uatem sed p^{er} signa p^{ro}duūt q^{uod} et illis
 p^{ro}phie tamq^{uam} fidelib^{us} et istis p^{ro}phie tūc
 iⁿ fidelib^{us} data sint eisdem aut gen-
 tibus xpm rōe p^{ro}fite^r cet^{er} etatis apli
 pdicant eū q^{uod} p^{ro}pheta^m et nec did^{er}it
 lū per hūc oris officiu loquere stel-
 la gentibus demerit quia immo tūc
 rōnis ordo postebat ut loquere tūc
 dnm loquere hōib^{us} pdicatores et n^{on}
 dnm loquere clem̄ta nūca pdicarent
Aug⁹ in smone de epyphama p^{ro}pe-
 etiā xpm est ex pectatio gentiu de
 quibus q^{uod}ndā b^{er}nardus p^{ro}ph^{eta} abrahe i

mirabilis fuit p^{ro}missa successio non
 carnis semē sed fidei firmitate gnān-
 da et id stellaz multitudini compata
 ut ab om̄i gentiu p^{ro}ph^{eta} noⁿ tēna sed ce-
 lestis ygamcs separet. ad credendū ergo
 p^{ro}missa postitatos heredes in syderibus
 designat ortu noui p^{ro}ph^{eta} ex tūc ut
 iⁿ quo celū est adhibuit testimoniu^m celi
 familet^r obsequiu^m *Cris in om̄i* dnm aut
 non celestis. Ma stellaz hec fuit ma-
 nifestū est nulla em̄ alia stellaz har
 via mcedit hęc em̄ ab ortu iⁿ m̄dicz
 ferelat^r Ita em̄ palestina ad p^{ro}ph^{eta} rāz
 rōe a tpe hoc est vidē. Non em̄ i nocte
 lypet tūc sed iⁿ m̄die q^{uod} noⁿ e^t vtrūq^{ue}
 stelle sed nec etiā lune tūc ab eo q^{uod} ap-
 pebat et occultabat^r rursus Cū em̄ iⁿ
 traunt rōm d occultauit p^{ro}ph^{eta} m̄ De
 mde nbi herodem reliquit se ipam m̄
 iut nec etiā p^{ro}ph^{eta} quenda gressū hēbat
 sed rōe optebat ire magos ibat q^{uod}
 aut stare optebat stabat. Sicut et de
 columpna nubis erat mdesto nec etiā
 rur sum manēs p^{ro}ph^{eta} vnginis demerit
 sed dēorsum descendens hęc faciebat
 q^{uod} noⁿ e^t stelle motus sed vtrūq^{ue} hūc
 rōnalis. Unde videt^r hęc stella vtrūq^{ue}
 iⁿmpbilis fuisse m̄alem appenad^r for-
 ta. Non nulli dicit^r hanc stella fuisse
 p^{ro}ph^{eta} m̄ ut ipa qui postea sup^{er} bap^{er}t
 dnm descendit iⁿ p^{ro}ph^{eta} colube iⁿ p^{ro}pe
 stelle appuit magis alij dicit fuisse
 angelū ut ipē qui appuit pastoralibus
 appuit etiā magis *Glo^sa* Dequit^r iⁿ
 oriente vtrūq^{ue} stella iⁿ oriente orta
 sit an ipi ubi pōnā natiā ad orientē
 viderat ambigūd e^t potuit em̄ nati
 iⁿ oriente et eos iⁿ rōm p^{ro}duce. *Aug⁹*
in smone de epyph^a Si dicitur
 es aquibus audierūt q^{uod} talis fuit
 stella xpm natiū signaret q^{uod}fecto
 ab angelis aliqua mom̄te reuelatū
 oluerit fortassis ab angelis bonis
 an malis xpm quidem et angeli
 mali h^{ic} e^t demones filiū dei esse
 confessi sunt sed tūc non et ab om̄is
 audierunt q^{uod} iⁿ xpm adorando salus

corp iam prebat non iniquitas damp
nabat Potuit ig et illis angeli dicere
Stella quid uidistis xpi est ite adorare
illud ubi natus sit et simul iudicare q
uis futus q natus sit **Leo iii in s^mone**
de Epiph^{ia} Vel pter illam stelle s^mem q
corpem meritauit obtutu fulgentior vi
tatis radus corp corda p dicit et h
quidem ad illuacoz fidei pmebat **Aug⁹**
de q no et ve t^{er}ra vel iudeoz rego
natio intellexit cu que stella iudice
tempalis rex placat designat hy em
magi chaldei no maluolentia astroro
curio sed rex curiositate speculaban
Sicut em dat intelligi tradio balaam
sequerent qui dixit adriet stella
ex iacob vnde videntes stellam co
ordme mundi hanc co intellexerut q
balaam futurus iudicem regis iudeoz
pphetauit **Leo iii in s^mone de epiph^{ia}**
Potuit aut illis credita et m illu
suffe ut corpali mtutu inquirere
q plem s^mo visu mentis inspexerit
Sed diligencia sagacis officij usq no
uidendi puez p seuerans mri epis
hambus simebat vnde sicut oibz
nobis p fuit q post r^{er} d^m vestri
gia vlnes m^{er}ane eius thome apli
explorauit manus qta ad m^{er}z utili
tate pfect quod in m^{er}ancia ipius ma
giz pbauit aspectus vnde dicit
venimz adorae eu **Cris⁹ in s^mone**
de epiph^{ia} Sed nup nesciebant q
i rlm regnauit herodes nup non
intelligebant q quicunq rege vne
te alim regem p m^{er}iat aut adorat
pmit m sanguie Sed did qdabat
regem futuris no tmebant pnto
Adhuc no videt xpm iam pati e
rant mai p eo ad bit magi qui ante
aspectu crudelissim regis suis quid
xpm cognoscent xpi facti p ofes
sore vnde aut herodes **Aug⁹**
in s^mone de epiph^{ia} Sicut magi de
siderant redemptorem ita herodes
tmet successorem vnde sequit
Iudicent aut herodes rex turbatoz

Glosa Rex dicit ut eo collato eius
qui querit hic intelligat extranea
Cris⁹ Etio turbat audiens regem
nati iudeis cognit iudeos cu eet
ipe gne ydumea ne regno ydumeo
reuelato itm ad iudeos ipe audens
oppelleret et semen eius post ipm
paderet aregno Semp em grandis
ptas maiori timori subiecta e Sic
em ram arbor in copelo p^{er}tra
etia si leuis aura flauit mouet Sic
et sublimes homines etia leuis fama
miaz q turbat huiles aut fluiti ca
ualle pleraz mtranquillite qstut
Aug⁹ in s^mone de epiph^{ia} Quod aute
ere ait tribunal iudicantis qn su
pbos reges tina t^{er}bat m fancia
p^{er}timeant reges ad p^{er} de p^{er}ter
p^{er}dent q rex impius t^{er}mit ad huc
mris ubera lam bientem **Leo iii in**
s^mone de epiph^{ia} Supfluo tam e hero
des timore turbatis non capit xpm
regio tua nec mudi d^ms p^{er}stis
tue septu e otento angustis q i
mdia regnat no ans vbiq regnat
Glosa vel non solid p^{er}ter se timuit
sed p^{er}ter iram r^{er}noz d^meruant
em romam ne quis rex uel deus sit
corp q^{er}stio dicitur **Greg⁹ in omⁿi Celi**
aut regi nato rex turbatoz t^{er} tur
batus e quia nimis t^{er}ena altitudo
q^{er}stidit cu celsitudo celest^{er} ap^{er}mu
Leo iii in s^mone de epiph^{ia} herodes
etia dya p^{er}sona gerit / quoz sicut fuit
fuit m^{er}tor ita n^{er} q est m^{er}des
p^{er}mutator Cruciat em vocatoe gen
tiu et cotidiana p^{er}stis sue destruc
toe torquet **Cris⁹ sup math^m** Vtq
q^{er} zelo q^{er}o turbat et sui regni suc
cessorem tmebat herodes t^{er}nu dya
aut celestem Ette aut et iudicis
p^{er}stis turbat qui magis de auditu is
toz gaude delinat quia rex iudeus
surgere dicebat Sed turbabant
q de aduentu iusti non potant gra
de m qui aut forte turbabant ne

forte natus iudaico regi genus eius
 venaret unde sequit Et omnia ista
 in eo **Glosa** volens illi favere que
 timebat p[ro]ph[et]us em plus iusto eis fa
 uet quas crudeliter suscipit **Sequit**
 Et aggregans omnes principes sacerdotu
 et scribas **pl[ur]** **Ubi nota diligenter**
 p[ro]phetis ut si in venit faciat q[ue] postea
 se uelle ostendit s[ic]m aut conu[er]satus
 sit romanis **Vemigius** Scribe em
 dicti sunt non tm ab officio scribendi
 sed potius ab interpretat[io]ne scriptur[ar]u[m]
 em legis doctores **Sequit** **Scriptabat**
 ab eis ubi xp[istu]s nasceret hic atten
 dendu[m] est quia no[n] dixit ubi xp[istu]s
 natus est sed ubi xp[istu]s nasceretur
 Callido em interrogavit eos ut posset
 agnoscere si de rege nato letarent
 xpm aut xpm vocat quia novu[m] i
 ungi regem iudeos. **Criso[stomus] sup[er] math[aeum]**
 ut q[ui] aut interrogat herodes qui no[n]
 credebat scriptur[is] aut si credebat
 quid sperabat posse m[er]it[um] illud que
 scriptur[is] regem ee futur[um] dicebant
 Sed dya[bolus] insinat qui credebat q[ue]
 scriptur[is] no[n] m[er]it[um] **Sic** et omnes p[ro]ph[et]o
 res qui h[oc] ip[s]u[m] credunt p[ro]fite[re] credere
 no[n] p[ro]mittit Quod em credit v[er]itate[m]
 est v[er]itas q[ue] non p[otes]t ee occulta **Ed**
 alit no[n] credit exco[m]m[un]icatio e[st] i[n]imici
 Si em p[ro]fite[re] credent sic evient
 q[ui] p[ro] modicu[m] transire de h[oc] mundo
 no[n] q[ui] m[er]itu[m] mansuri **Sequit** **At illi**
 dixit **In bethleem civitate iude**
leo **sup[er] in simone de ep[iscop]o** magi qui
 dem huano sensu signatid sibi regis
 oru[m] estimavit in civitate regia sig
 natid ee querend[um] sed qui seruu[m] sus
 cepat somam et no[n] iudicare venat
 sed iudicauit bethleem p[er]legit nati
 v[er]itatem **Theophila[m] m[an]u[m] de ep[iscop]o**
 Si em maxima com[un]ia elegisset
 civitatem potentia civit[atis] mutaco[n]is
 orbis t[er]ra[rum] factam putarent sed q[ue]
 fecit omnia egena et vilia elegit
 ut dimitas cognoscer[et] orbem in spo
 massa t[er]ra p[ro]p[ter]ta paup[er]u[m] elegit

mentem paupiorum p[ro]p[ter]ta / egens sit
 peccatis et h[oc] tibi exponit p[ro]p[ter]ta
Sequit in om[n]i **Ubi** etia[m] bethleem na
 sit **Bethleem** quippe domo p[ro]p[ter]ta
 ceptat q[ue] namq[ue] e[st] qui aut **Exo[odus]**
 p[ro]p[ter]ta v[er]u[m] qui de celo descendit **Criso[stomus]**
sup[er] math[aeum] Cum aut[em] debuissent ce
 lare misteriu[m] regis p[ro]fite[re] adeo max
 me in p[ro]p[ter]ta aliemgene regis fa[ct]u[m]
 no[n] p[ro]dicatores sp[iritu]s dei sed p[ro]dicatores
 misterii eius 2 no[n] p[ro]p[ter]ta manifestant
 misteriu[m] sed etia[m] p[ro]p[ter]ta p[ro]p[ter]ta
 ex[em]p[lo] **Ubi** subiungit **Sic** etia[m] scriptu[m] e[st]
Propheta[m] s[ecundu]m m[ic]haeam **Et tu beth**
leem tra iuda **Glosa** hac sic exponit
 ut ab eis dictu[m] est qui et si no[n] v[er]ba
 v[er]itatem sensus quo[m]odo ponit **Vemigius**
Ubi hic rephndunt iudei de ignorantia
 quia p[ro]ph[et]a dicit Tu bethleem effata
 illi vero dixerunt Tu bethleem tra iuda
Criso[stomus] sup[er] math[aeum] Sed adhuc ap[er]t[us] p[ro]p[ter]ta
 p[ro]dicatores misterii d[omi]ni p[ro]p[ter]ta facti
 p[ro]p[ter]ta sic em scriptu[m] e[st] **Exo[odus]** et
 b[er]oiet rex qui p[ro]p[ter]ta p[ro]p[ter]ta m[er]it[um] ip[s]u[m]
 est dies eius a diebus seculi Si em
 integra p[ro]p[ter]ta p[ro]p[ter]ta **Considans**
 em herodes quia no[n] erat rex t[er]ra
 eius dies a diebus seculi erant in t[er]ra
 finore no[n] exar[er]it **Id[em] sup[er] m[ic]haeam**
Et aut[em] sensus p[ro]p[ter]ta talis Tu beth
 leem tra iuda vel effata q[ue] id dicit
 quia est alia bethleem in galgalis
 tra q[ue] plus p[ro]p[ter]ta p[ro]p[ter]ta m[er]it[um] milia
 civitatu[m] iuda q[ue] in ex[em]p[lo] n[ati]v[er]it[atis] p[ro]p[ter]ta
 qui est d[omi]nator ip[s]u[m] qui s[ecundu]m carnem
 dedauid est de me t[ame]n natus est
 ante secula et id dicit **Exgressu** eius
 ab inicio adiebus et[er]nitat[is] q[ue] in p[ro]p[ter]ta
 v[er]iderat ap[er]t[us] deu[m] **Glosa** Sed h[oc]
 vltimu[m] q[ue] dicit e[st] iudei t[er]ra erut
 alia vero mutavit vel p[ro]p[ter]ta igno[r]ant[ia]
 ut dictu[m] est vel ad maiorem manifes
 tatione[m] ut herodi aliemgene m[er]it[um] **Sequit**
 ap[er]t[us] **Ubi** p[ro]p[ter]ta q[ue] p[ro]p[ter]ta dixit of
 f[er]ta quod erat nomen antiquu[m] vel
 forte herodi igno[r]ant[ia] dixerunt tra iuda
 p[ro]p[ter]ta aut[em] q[ue] p[ro]p[ter]ta dixerat m[er]it[um] a
 de i[n] milib[us] iuda volens ostende

putatam eius quod ad p[ro]p[ri]a[m] mult[itu]d[inem]
dixerunt. Nequa[m] m[en]sa[m] e[st] p[ri]ncipib[us]
iuda / volentes ostende[m] magni tudine[m]
dignitatis p[ro]ueniente[m] ex dignitate p[ri]ncipis
na[m] satui q. d. magna e[st] m[en]sa tuu[m]
tates ex quibus p[ri]ncipes p[ro]dierunt **Ve-**
ringius Vel talis est sensus quoniam
m[en]sa ardeat inter urbes p[ro]p[ri]a[m] tuu[m]
hentes in no[n] e[st] m[en]sa / q[uod] e[st] e[st] e[st]
dux qui regat p[ro]p[ri]a[m] m[en]sa[m] isrl' Dux
aut[em] iste p[ro]p[ri]us est qui p[ro]p[ri]a[m] m[en]sa[m] fi-
delem regit et gubnat **Criso** Atte-
de aut[em] certitudine[m] p[ro]p[ri]e Non e[st] dux
q[ui] in bethleem e[st] sed de bethleem ex-
it ascendens q[ui] ibi p[ro]p[ri]a[m] natus[us] au[tem]
aut[em] h[oc] rom[anus] de ierobabel h[oc] dicta e[st]
ut quida[m] dicit Non e[st] op[er]is eius
fuit a p[ri]ncipio ex diebus seculi nec ex
bethleem exiit no[n] in iudea sed in
babilonia natus[us] e[st] Est ead[em] ad testi-
moniu[m] q[uod] dicit Nequa[m] m[en]sa e[st] e[st]
quia e[st] e[st] op[er]is Nullus e[st] illustre
fecit villam in qua natus[us] e[st] p[ro]p[ri]us
Post natiuitatem e[st] a p[ri]ncipib[us] orbis
t[er]ris venit v[er]si[m] p[ro]p[ri]e et tuq[ue]
loca. Non aut[em] dicit e[st] filius dei
sed dux qui p[ro]p[ri]a[m] p[ro]p[ri]a[m] m[en]sa[m] isrl' Op-
tebat e[st] in p[ri]ncipio q[uod] descendit ut non
standalizarent[ur] et q[uod] ad salutem homi-
p[ro]p[ri]ebant p[ro]dicare ut magis inducent[ur]
Qua[m] dicit qui regat p[ro]p[ri]a[m] m[en]sa[m] isrl'
isrl' hic dicit eos qui crediderunt ex iudeis
Si aut[em] non ames p[ro]p[ri]us venit e[st] e[st]
accusatio De gentib[us] aut[em] int[er]m[ittit] t[er]rit
ne standalizaret iudeos. Unde aut[em] m-
valibile[m] dispensac[i]o[n]em iudei e[st] q[uod] magis
sunt se[m]p[er] docent iudei a magis
audet q[uod] p[ro]p[ri]us in orientis regione
stella p[ro]dicitat magis iudeis q[uod] p[ro]p[ri]e
antiquitus e[st] amicauit[ur] ut gelato
testis q[uod] firmati ardentia[m] fide[m] ex petent[ur]
que e[st] stelle claritas et p[ro]p[ri]e manifes-
tabat auctas **Aug[ustinus]** in s[er]m[one] de Ep[iscop]o
Potat e[st] stella q[uod] magis p[ro]dicitat
ad locu[m] vbi erat tu m[en]sa[m] v[er]gine[m] deo
in fatis et ad ip[s]am eos p[ro]dicitat aucte
sed in subtrahit se nec eis p[ro]p[ri]us ap-
puit donec d[omi]nitate[m] m[en]sa[m] p[ro]p[ri]us

natus[us] et ip[s]i iudei dicent in bethleem
iude similes facti s[un]t sabb[ath] arabe noe qui
alio vbi euadent p[ro]p[ri]erunt et ip[s]i delu-
nio p[ro]p[ri]erunt Similes lapidibus m[en]sa[m]is
qui iulys viam ostendit nec potuit
ambulare / Abierunt et audierunt Inquisi-
tores dixerunt et reman[er]unt ductores
Nunc aut[em] iudei simile aliquid nobis ex-
hibere no[n] desinit Non nullis e[st] pa-
ganor[um] q[ui] e[st] de p[ro]p[ri]us scriptur[is]
te p[ro]p[ri]a[m] clara p[ro]p[ri]us ut no[n]it
p[ro]p[ri]us aut[em] p[ro]p[ri]a[m] suspectiue forte a
p[ro]p[ri]us ista q[uod] flucta s[un]t maluit cred[ere]
t[er]ribus iudeis et sicut tunc magi
fecerunt iudeos d[omi]nitate[m] tam[en] lectata
re ip[s]i p[ro]p[ri]us fidelit[er] adorant Tunc
herodes dam[us] vacatis magis **Criso**
sup[er] matth[aeum] Postquod audiuit h[oc] d[omi]n[us]
in sim[il]i dupli[ca] no[n] terribile / p[ro]p[ri]us quia
a p[ro]p[ri]a[m] fuit dicit deinde quia
exemplo p[ro]p[ri]a[m] fuit comp[ar]at[ur] no[n]
tame[n] ad deuotio[n]em flectit futuri regis
sed ad malicia[m] inter fatis eius p[ro]p[ri]a[m]
vidit e[st] q[uod] non potat p[ro]p[ri]a[m] magis nec
blandimenta[m] flectit nec nimis t[er]re
nec auro cor[um]p[er]e ut q[uod] sentirent in-
fectio[n]em regis futuri to illos decipere
cogitauit Unde dicit Tunc h[oc] d[omi]n[us] dam-
vacatis magis adu[er]te aut vacauit
magis ut no[n] vident iudei quos he-
bat suspectos ne forte q[ui] regem sue
regis gentis amates p[ro]dicitat consilium
eius Diligent[er] didicit ab eis tempus
stelle **Ve[m]ingius** q[uod] circa diligenter
q[uod] callid[us] erat et timebat ne no[n] re-
uterent ad eu[m] et ut tunc faret quid
ageret p[ro]p[ri]us occidendo **Aug[ustinus]** in s[er]m[one]
de ep[iscop]o Venire aut[em] h[oc] v[er]sio an[te] visa
e[st] stella miranab[us] quid e[st] sed tunc
intelligit[ur] indicat[ur] e[st] e[st] e[st] stel-
la q[uod] iam diu videbat[ur] q[ui] natus[us] e[st] q[uod]
p[ro]p[ri]a[m] signabat[ur] Sed p[ro]p[ri]us nato
reuelat[ur] e[st] venit magi ab oriente
in xij die adorant[ur] deu[m] q[uod] ante
paucos dies fuisse didicerunt **Criso**
vel an[te] multu[m] t[er]pus h[oc] stella appuit
q[ui] multu[m] t[er]pus in t[er]ra erant magi
q[uod] sumptu[ri] ut q[uod] festu[m] tu[n]c natos e[st]

xpo assistent tū fastis adorantes
 ut mirabilior apperet. **Glosa** sicut a
 lio vers adie natiuit' credit' stella em
 appuise et pacto officio tū noua esset
 desit' et dicit em filligenius puer natus
 noua stellam fabricauit cogito aut lo
 co et tpe personā pueri aut no igno
 rare. Itē et interrogata diligēt' de pūo
 illud pūpū q' absq' pcepto erant stueri.
Criso in om' Non aut dicit q' interrogate
 detege sed de pūo. Naq' em pūpū
 nō ē cū uocati stuebat sustinebat.
Criso sup mathm Ergo ut hoc ad
 eos inducet deuocōm pmettebat et
 gladiū aciebat et maliciā cordis sui
 humilitatis colore depmgebat. Talis ei
 ē consuetudo om' malignorū q' aliq'
 rōculo grauius lede uolunt' humilitate
 illi et amacias it' fingit. Unde dicit
 Et tū inuēnt' uentūte michi et ego
 ueniens adorem eū. **Greg'** adorare eū
 se uelle simulat. utiq' hinc q' inuēni
 re posset cotinguat. Sequi. Qui cū
 absq' audissent regem abierunt. **Vemig'**
 audierunt magi herodes ut q'rent dnm
 sed nō ad eū uentūte. Signant em
 bonos auditores qui bona q' audunt
 amalis p'dicatioibz faciūt sed tū opa
 illorū nō imitant. Et ecce stella. **Criso**
 Bohor loco ostendit quia tū stella de
 diuissit magos spe r'tm abstrondita
 est ab eis ut relictū a stella eagentur
 in r'tm interrogare de xpo simul et
 manifeste ppter duo p'mo ad q'sitōz
 uideorū q' genales stelle t'mo d'p'oe
 confirmati xpm p' alienas p'pūtas
 requirēbant et iudei ab infācia q'stōz
 legentes de xpo et in suis simbz na
 tū nō susceperūt. Deinde ut interroga
 ti p'cedat' unde nati' xpus ad p'
 uidiū sui uident' in bethleem q'
 qui herodem docuāt de xpo. ut
 ignorabant de illo et tō post interro
 gatam et r'pōz h'itām subdit. Et
 ecce stella quā uiderant in oriente an
 cedebat eos ut rōsdantes obsequiū
 stelle regis intelligēt dignitatem
Augu' in f'mōe de epyph' Et ut p'

18
 pleni reddent obsequiū tempauit
 gradū donec magos p'ducat ad puerū
 obsequiū p'bit nō impū adduxit sup
 plures ostendit s' hospitū radabat
 amplissimo lūe et tecta nati p'fidie
 itaq' distessit unde sapiūt xpm dnm
 ueniens staret supra ubi erat puer
 aut hinc p' sole iustiae oritur
 stella mirabat d'ma stetit em sup cap'
 pū q' d' hoc ē ut quia loquedo mo
 stare nō patit stando miraret. **Glosa**
sup lucam Hic aut apperit q' stella
 r'acere p'nta erat et domū in qua pu
 er erat multū uicina alit' em dom'
 nō distemissent. **Ambro** Hec aut stel
 la est uia et uia xpus ē quia s'm
 incarnatōs misterū xpus est stella
 spe em ē stella splendida et matutina
 unde ubi herodes ē non uidet' ubi
 aut xpus ē rursū uidet' et uiam
 inuit. **Vemigius** Vel stella signat
 grām dei herodes d'na m' qui aut p'
 peccatō sed d'na subdit. mox grām
 perdit p' p' p'maz recessit mox
 grām inuēnt' que nō dimittit don'
 p'ducat addomū pūi r'ctiaz. **Criso**
 Vel si stella ē illuatio fidei q' ad xpm
 ducat quā dū dūitit ad iudeos mag'
 amittit quia dū amalis q'stū q'uit
 uiam illuatiōm p'dunt. uidentes aut
 stellam. **Glosa** postquā p'misit
 stelle obsequiū st'ugit erant ma
 gōz gaudiū dicens uidentes aut
 stellam magi gauisi s' gaudiū ma
 gno ualde. **Vemigius** Et sciend'
 q' non satis fuit dicē erante gau
 si s' sed addidit gaudiū magno. **Cri
 so** sup mathm Gauis ergo s' q'
 spes car' nō erat decepta sed amplius
 confirmata q' tanta itimis nō s'm
 causa susceperūt laborem. **Glosa** gau
 dio gaudet qui ppter deū gaudet
 quod t'vū gaudiū addidit aut q'
 magno q' de magno gaudebant.
Criso sup mathm p'misterū em
 stelle intelligebant qm dignitas

tur nati regis excedebat mensuram
omni mundiali regum addit enim valde
Vernigius Quia voluit ostendere quod magis
gaudent homines de rebus perditis et
ventis quod semper possident. Subdit autem
Et in tunicis domum invenerunt pueros
leo **psa** Dignitate privi alieni opus in
dignum facendi impotentem et nulla
ab humane infancie dignitate discretum
quia sicut fidelia erant testimonia
que in eo maiestatem in visibilis dicitur
asserent. Ita phatissimum debebat esse
semper illa essentia vera hominis
suscipere nam in matris matris eius.
Crisostomus **sup mathm.** Non dyademate
coronata aut in aureo lecto recube-
te sed in tunicis et humeris non ad
ornamentum corporis sed ad tegumentum
inducatur qualem hinc patat carpenterij
uxor peregri consuetudine. Si ergo
regem timentes quentes remissent ma-
gis fuissent consueverunt. Quia tamen
atque labores sine causa suscepisset.
Nunc autem quia celestem regem que-
rebant et si nichil regale videbant
in eo tamen plures stelle quentes testimonio
gaudebant oculi corporis et contemplabilem
suum conspicerent quia spiritus in corde corporis
tribilem eum mirabatur. Unde et pade-
tes adorant eum. vident enim hominem
et agnoscunt redemptorem. **Vernigius**
Comino autem in tunicis factum est quod abierat
iosaph ne aliqua male suspitionis occa-
sio daretur gentibus. **Glosa** Quilibet
morem sue gentis in domo offendit
sequantur Arabes enim aureo et diversis
gombus aromatati habundat tamen a-
liquod misterij miribus demerere ca-
lebant. Unde sequitur et apertis the-
sauris suis obtulerunt ei mirra aurum
thuris et mirram. **Gregorius** Aurum quippe
regi agruit thuris vero in deli sacrifi-
cium ponebat mirra autem mortuorum
corporum odorem. **Augustinus** in **sermone de egypto**
Aurum igitur soluit quod regi magno
thuris immolat ut deo mirra probet
pro salute omnium mortuorum. **Crisostomus** hoc
autem et si tunc non intelligebant ma-

gi secundum quale misterium ista gererant
ut quid significaret aurum mirra corpus
nichil contrarium est. Quia enim quibus her-
odis facere hortabatur ipsa ordinauit om-
nibus. **Vernigius** Et sciendum quod ista non
singuli singula obtulerunt sed singuli
ita et singuli eum miribus suis regem
deum et hominem predicant. **Crisostomus** in **sermone**
recundat ergo marcionem et paulum
promezamus qui nolunt credere que
magi vident quod carne sit pignora
deum carne adorantes. Quia enim carne
erat factus in tunc et prope deum ante
non ut prius herodes adoraret sed ut deum
demerere dona quod deo offerre decesset
Confundat et iudei credentes se pre-
uictos a magis et non post illos ve-
nire student. **Gregorius** pro etiam et
in his aliud intelligi. In aureo namque sa-
pientia designat Salomone teste qui ait
Thesaurus desiderabit requiescit in ore
sapientis Thure quod deo incendit ut
oroni copiantur. Item illud dicitur quod
mai factus incendit in aspectu tuo pro
mirra ut carnis mortificatio figurat
Nato ergo regi aurum offerimus si in aspectu
eius sapientie luce splendens Thure offerimus
si pro oroni studia deo redolere valeamus
Aurum offerimus si carnis vitia pro absti-
nencia mortificamus. **Glosa** Tres autem
viri qui offerunt signant gentes de
tribus gentibus mundi. Venientes thesaurus
apertum deum fidem pro cordis affectu ostendit
Veni autem in domo docentes ne the-
saurus bone confite iactanda valeamus
Offerunt tamen mundum hunc est fidem ste-
timitatis vel apertis thesauris scripturas
historiam moralem et allegoriam pro
offerunt vel legunt phisicam et ethi-
cam. Deum illa fidei fuisse faciunt. Et tunc
pro accepto. **Augustinus** in **sermone de egypto**
Herodes impius factus ex timore au-
delis voluit de seuire sed quod parat
capere eum qui ipas fraudes venat am-
pliare. Ut ergo eius fraus elidetur
Sequitur. Et tunc accepto in sompnis
ne redirent ad herodem. **Jeromus** et

em muna obtularit dno confert
 responsum accepit. In sum aut no p
 angela sic dicit. ut mitoris ioseph pu
 legu demaret. **Expo** fit aut her re
 sponsio p ipm deu quia nullu aliis via
 uisoms in fatuit ms ille qui dicit
 Ego simona no fr loquit puer ad eos
 ne dignitas an epus reuelat et ut
 vera huaitas hoitur dicit aut E
 responso accepto dicit em moyses ta
 tus clamabat sic isti per affectu ml
 rogabant quid dno iubet uoluntas
 dicit aut per aliud and uoluit si mte
 gionem sua **Joann** Quia infidelitati
 mstendi no erant iudeos **Expo**
om In hie aut magos fidei quali
 no scandalizati s in sompms dicetes
 Si magnus est puer hic q natus
 fuge est et orales recessione hac em
 e vere fidei no querē causas eoz que
 vere papiunt sed suaderi plid ab eis
Criso sup mathm Si aut magi x
 si tremi regem qissent mvenietes
 ei apue ipm mansissent nuc aut ada
 runt et uisi sunt Cu aut uisi
 fuissent manserit colentes deu magi
 quia ante et pdicantes multos erudi
 erunt et demiq in thomas uisset m
 pntia illam aduerti s ei et baptizati
 facti paduatores pdicoms ipius
Greg Magni no nobis aliquid ma
 gi in mult q mtegrone sua p aliaz
 uiam uoluit Regio quippe m padis
 e ad qua ihu cognito redire p uia
 qua uenim qhibem a regione eter
 ma supbiendo et obediendo uisibilia
 sequendo, tibi scidid gustando distes
 smq sed ad cand' nate e ut flendo
 obediendo uisibilia otempnendo atq
 appetitū carnis refrenando redcamq
Criso sup mathm Nec erit erat
 possibile ut quia ab herode ad xpm
 uenissent redirent ad herodem Qui
 em reueto xpm ad dnam transfuit p
 peccatū frequenter p pmas uoluit
 ad xpm Qui em fuit in nocencia di
 nescit quid est malū facile decapitue
 sed tu exptus fuit malū qd inuit

et recordatus bonū qd pdidit opucto
 redit ad deu Qui aut reueto dno
 ad xpm difficile redit ad dnam quia dū
 gaudet in bonis que inuenit et recar
 dit mala q euapit difficile redit ad
 malū Qui ad recessissent **Vabamus**
 hic pmittit mattheus die purificaco
 mqua optebat pmogemtu offerri in
 templo et agni uel par turtulū aut co
 tubaz Et quauis timerent herodem
 tamē no s ausi transgredi legem qn
 ad templum piloz deferrent. Cu itaq
 rumor de puero iam in apet dilata
 mittit angelus qui megyptū faciat
 puero deportat unde dicit Ecce an
 gelus dñi appuit in sompms ioseph
Remigius ph q semp angelus in
 sompms appuissit ioseph dicit q iustice
 designat quia illi qui auri et thens
 et scilicet negotijs requiescunt p stui
 angelica uisione ment dicit ergo ei
 Surge et accipe puerū et mter eius
Hylarius Cum desponsata cam iusto
 signabat quingem mcurant sed post
 pti tm ihu m tm ihu ostendit ut
 huc admodū iusto ioseph deputaret
 male mōgmitate quingū qta uenabit
 eius ostendet in ihu mter **Regimtas**
Criso sup mathm Non aut dicit de
 tpe mter et puero eius sed cōrio
 quia non p mter puer natus sed
 p puerū m pata est de **Ex**
 fuge megyptū dno aut filius deuan
 hamer fugat aut quis liberet de mi
 imas s et ipe inimicos suos timet
 Et pmi quidem s ut regilla huane
 nate qua suscepit ofuet et mhar
 pte quia et huane nate et puelli
 etati queit fuge pte minantem
 Dem ut ceti xpm tu natus ppe
 tuoms aduenit fuge no erubescant
 Sed quare megyptū Recordatus e
 em dno qui no in finem natus qnta
 mala fecit sup egyptū id mittit filiu
 suū in cam et dat illi magie egipti
 lacoms signū ut p plagas egipti
 una medicina sanaret ut plicis q
 an fuit p pator pte pmogemti

u qst qzcham
 mung caro
 em q illos her
 ordinauit co
 nend q ista non
 ad singuli
 bus sus regem
 Ca in am be
 non et paulus
 tuit unde que
 e p pgenitros
 am em mebre
 ppe dñi ante
 sed ut dea
 offerre deos e
 uidentis se pre
 p p illos ve
 ut ca et
 in auro nā p
 one tēpe qui ait
 acqum fere ore
 o mēdit ito
 ud dngre dno
 oportu tu p
 ti fcaz signat
 offerre si m p
 ms dno o fcaz
 u redde m lcom
 m dno p dñi
Expo Decet aut
 ent gentes de
 memeros tūm
 adis o fcaz andit
 acentis ne tēpe
 tūnda p ulemo
 h e fidem fce
 tēpant p pta
 et alligatōm p
 p fiam et em
 te fcaz **Ex**
 q in fcaz de egi
 tūm ex timare au
 e sed qd p uale
 uades ueniam
 e fcaz elobere
 cepto m sompms
 ad em **Expo**

custas fect filij conigenti ut qui illi in
olenter dnati sunt isti cu deuore fueret
ut iam no irent ad mare rubrod emer
gandi sed vocarent ad aquas baptisma
tis viuificandi **Aug⁹ in f. de Ep^o au**
di etia magnu mystery sacramentid
moys aln in egipto pfidris clauserat
diem illuc pphs aduocans sedentibus
in tenebris reddidit fugit q illuaret
no fugit q lateret **Et** et qd ibi do
vff du dicam tibi futurus est em ut
herodes querat puoz ad pdendū cū
Putabat em m felix tyranis saluatis
aduentu regali se plio deturndū / s
no ita est / Non adh venit pphs ut
aliena gloriā muaderet / sed ut sua
donaret **Sequit** Qui confurges atq
puoz et mrem eius nocte et recessit
in egipto **hylar^{us} Saluz** adolis
plenam qm em post iudeos in secta
iudeam relinquit / ignorantia scilicet co
lenda infert **Jerom⁹** Qm q tollit
pūm et mrem eius / ut in egipto fr
scat nocte tollit et in tenebris / qn
vera vūtit in iudeam / nec nox nec
tenebre ponitur in eū **Criso⁹ sup**
math⁹ admis em psecutionis angustia
nox e refrigerū aut dies **faban⁹**
vel quā luce vera recedente lucis
ipius apparet in tenebris remanet
ipa nō redente illuānt **Criso⁹ i om⁹**
Vnde q statim ipō nato tyranis in
sant et mī ad pūo ad extirpationem
fugat regionem / ut si tu mapiens
alicui spūali regi desuare videaris
de tribulā nō turbetis / sed omū vni
liter hoc hūb exemplū **Veda** Quod
em dñs apenabi sublatū e in egipto
signat electos sepūs malis mybitata
effugandos ex sedibus uel ex tēpō
dampnandaz / quidem ipē qui sub e
rat pceptūq tū eos psecuti sunt
in vnam ciuitatem effugite in aliaz
pūs fecit qd pcepit fugiendo hōiem
q homo mēa / quē stella magis pau
lo aut adorandū māuit ex celo et
aut dñs in egipto iturū eēt p dū
erat ysaas cū ait **Et dñs ascen**
det sup nubem leue et ingrediet e

egiptū et dyppdam simulacra egipti
Remigius Consuetudo autē fuit
istius euante omū q dixit qd
confitē et hō quā iudeis scribelut
is q subiugit vt ad impletet qd
dictū est p pphiam diteniem **Et**
egipto vocau filū meū hō lxx
interptes nō hnt sed m ope pph
hebraica iuxta vntatem scribit / q
puer istū edilexi cū ex egipto
vocau filū meū p quo lxx vāstu
leuit / quā puulus est istū / et di
lexi cū ex egipto vocau filū meū
Jo⁹ de optio
gnie mē p dū
Jo⁹ hō aut testimonio vte cū
q hoc topice referit ad xpm No
tand aut q m hoc pphā et malis
de aduentu xpi / et de uocacōe gen
tū pūicia / ut iudis hystorie pempto
nō deserat **Criso⁹ sup math⁹** Est
etia pphie lxx multa multocens
dica de alis / complexi autē malis
sicut de symcone et leui dictū est
Quidam eos in iacob et dyppdam
in istū qd nō m eis sed m nepotibz
opleat qd et hic appet admptā
nā dei filius est et sic m eo vere
psecua complet **Jo⁹** Possim⁹
aut et hinc locū aliter qd lant
inducam testimonij conuictis **Ad**
ex egipto vocauit eū glā eius sic
unicor mē **Remigius** p ioseph aut
designat ordo p dicatorū p maiz p
scriptura / p pūm noticiā saluatoris
p psecuom herodis psecuio q pas
sa est etia in vltimis / p fugam ioseph
in egipto transiens p dicatorū ad getes
in fideles / Egiptus em tenebre inter
ptatū p tempus a quo fuit in egipto
spaciū tps ab ascensione dñi / usq ad
aduentū dñi xpi / p dicit herodis
extremis in iudie m cordibz iudeoz **Et**
herodes audens **Criso⁹** Postquā p
uulus ihūs magos suo impiis sibi
gaunt nō p tate corpis / sed grā spūs
uastebat herodes / quāquos ipē se
dens in throno regni suade nō patit
hūs ihūs puulus placuit in p sepio

rarent. Deinde qtempnetes cu
 magi addiderit causam dolens unde
 dicit **Tunc herodes videns quillus**
et amagis uatus e ualde Illa em
 regim na magna et inoptingubir
 est qua regm zelus ascendit Sed quid
 fecit Et mittens occidit omes puos
 Sicut em bestia vulnata qd oculis
 eius occidit q actorum sui vulnis
 dilamat Sic et ille delusus amag
 rum sua sup puulos diffundebat
 dicebat et cogitans in furore certe
 magi puos in uenit que regnati
 dicebant Nam rex regm zelo replaq
 du omnia timet omnia suspicat id ergo
 misit et misecat omes puulos ut om
 t ueniret **Aug in smoe de epv**
de innocentibus Ecce ppham h
 sis beatis puulis magi tm pdesa po
 auget/obsequo qntu pfiut odio
 Nam qntu contra eos iniquitas habu
 dauit tantu gra bndictiois m filis
Aug in smoe de Epv ad puuli
 ba ille de cura corona subitaut in
 passione pppd qui caa puulis bap
 tismi no estimabat xpi Nam qu
 natus hie potuit pdicatores anglos
 /narratores celos/adoratores magos
 potuit et illis ne pco sic morent
 prestare si sciret illa morte pituros
 et non parius maiori felicitate victu
 ros abire ut ad liberandos homines x
 uenens de illis pmo qui pco inter
 ficentur nichil egerit qui pendent i
 ligno pcos aquibz crucifigebat orauit
 Non est aut qtentus vastacoem beth
 loem sed ad iacencia loca vastauit na
 milla maiz etatis hnt usq ad filu
 duoz amoz a filio omis noctis qn
 omes occidit unde subdit In bethle
 em et m omnibus finibus eius abyma
 tu et infra **Aug in smoe de Epv**
 in celo em uiderant magi i notissas
 stellam non ante paucos dies sed
 ante sma bveniuu sicut m gre na he
 rodi postea fecant unde abymatu
 et infra occidit omes infantes ppter
 quod sequit Sed m tpis qua equi
 sciat a magis **Aug in s de smoe b3**

Vel quia timebat ne puer cui sydera
 famulant potorem suam paulo sup caute
 licet infra transformaret ut etatem su
 occultaret videtur id puos abymatu us
 q ad puos omis diei mectasse **Aug in**
de concordia eu an Vel aliquos magos
 appmquantu puulos tioribz agitaco
 herodes ab illa cura mescendi puero
 mcte abrepta malis pccatis occupat
 Ul potuit crede magos fallaces stelle
 visione deceptos postea qua inuenit
 que nati putauant erubuisse ad se re
 dire atqz ita timore depulso a psequedo
 puo queniit et sic completis dieb pur
 gacois iuta aut illo astende mtemplu
 potuit Quis em non uideat annu
 aliqn diem regem multis occupatu la
 tere potuisse dem uulgatis rebz q m te
 plo facta q fiant herodes sensit se a
 magis illustm ac demq sciat hic dix
 erat milites m fances occidit **Beda**
in omi In hac aut morte puoz om
 xpi m m piosa est mors designata
 q puuli occis sime signat phulicat
 mctu ad mry pueniend glam Et m
 bethleem et m omnibus finibus eius occ
 si sunt occidit m iudea unde eate
 tept origo et ubiqz per orbem pscu
 tom seuitura Et hie em occis sime dac
 trina et opone pfectos iudicat Et id
 m fra simplices Et illi quide occis s
 et x euast m smuat carpora m m
 ab impijs posse pmm sed xpm ab eis
 no posse auferri Tunc impletu est
 ic **Aug in** Quia euangelista horrore
 impletit auditozem crudelium occisoz
 enarrans rursus mitigacois apponit
 q h facta no s deo noqunte phibe
 aut ignorante sed p pbeate pccate
 unde dicit Tunc impletu e quodd
 tu p semina pphetam dicente Vox
 m rama auditi e ploratus et ululatus
 milium m rachel plorans filios suos
 et noluit consolari quia non s **Aug**
sup semina hoc jeremie testimoniu
 matheus no mxta hebraica uitate
 no mxta hox ptulit coquo pppiaui
 est euantia et omis aptos no m
 ptacom alicuius seutois sed tamquod

hebræos / qd' legebant hebræice suis ser-
monibus expressisse **sermones supra**
thm Qd' aut' dicit in rama nō pntem
loci nomen quod ē iuxta gabar / sed ra-
ma excelsum mēpta / ut sit sensus vox
in excelsis audita est / et longa lateq; di-
spersa **Ex 109** / vel qm de morte qm nocte
aut mittitur iō in excelsis audiebatur si
illud vox paupis penetrat nubes
Qd' aut' dicit ploratus / fletu puulorū
ostendit / Qd' aut' dicit ululatus matris
signat lamentū / qm puulū aut' mortis
faciebat finem doloris qm miris autē
semper memoriaz repabat / iō dicit ulu-
latus multus rachel plorans filios suos
sermones De rachel natus ē beny-
amin maior tribu non ē bethleem.
Quitur quōd si rachel filios uide. i. fi-
lios bethleem. qm suos ploret. rachel
breuius. quia sepulta sit iuxta bethle-
em in effata et os corporis huius hospicio
miris nōmē accepit. Quia em iuda et
benyamyn due tribus iudee erant et
herodes pcepit non solum in bethleem i
terris pūis / sed in omnib; finib; eius
p occasione bethleem. i. intelligim; mltos
caū de benyamyn fuisse ceptis **Aug 9**
de q. no. et. ve. testi / vel quia filij be-
nyamin / qui ad rachel pntent / olim
in reliquis tribub; ex tunc st' et i pnti
et in suis erant. Tunc ergo rachel cepit
filios suos plangere / qm filios pūris
sue i tali causa oēs vidit. oēs pūris et
ne iude herodes existant. Cui em
aliquid adu'sum cūem ex felicitate
aliquis in fausta sua impie luget **Ve-**
rius Assumpsit aut' fletū evan-
ta ad exaggerandā magnitudinē luctus
ut dicit caū racheles mortuū ploras-
se filios suos et noluit consolari. quia
non sunt. **sermones** Et p dnm duplicem
intelligentiā suā q' eos metū mortu-
os estimaret. suā q' consolari se nollet
de his quos scit et victuros ut sit
sensus. Noluit consolari quia nō p-
r noluit consolari de hoc q' non cent
Ex 109 Non em nō erant hō qui

mortui putabant. In certat' em p-
fectu p mīi gloriā exarant q' solaco
aut rei ampat p standā nō aucte **Ex**
larus Rachel ecce typū ptilit diu
filis / nūc aut' fcede. huius ploratus ex
filis non idcirco / q' pemptos dolebat
auditur / sed quia ab his pntebant
quos filios retine voluisset / vel signat
certam / quide plorare / fletū de hoc se-
culo ablatom / sed nō ita exelle se cō-
lati ut qui seculo morte vicerat rursus
ad seculi certaminē seculū reddant tol-
leranda. quia nō p' vltra reuocandi
i mundū **Ex 109** / vel non i vult consolari
mpti quia non p' sed omēs spem
q' solaco ad cetnā transmittit vitam
Ex 109 Bn aut' rachel que oīs l'
videns dr' cetnā figurā / cuius tota m-
tencas ut deū q' tēplet / m vigilat /
ipā est oīs centesimā q' pastor ihu-
mero reportat / Defuncto aut' herode
Ex 109 / q' dicit hysto' / qd' p sacrilegio
qd' herodes in saluatore qm ferat
et stelerē in coenob eius pōgit / ultio
em dīna p' viget / In mortem corpus
eius ut iosephus refert. morbu in
nasit dūcer sus. ita ut dicit' a facib;
nō morbo corporis / sed dīne vltomē
ce supplicia / q' aut' iam furore plens
nobilioēs et pūmāos ex omī iudea
colligi et recludi iubet / marce man-
dant statim ut pūm opalasset omīs mē-
fita ut eius obitū omīs iudea defleret
mēnta paulo aut' anteq' nauissimū
pūm redderet / antypatric filū suū in
gulauit post duos filios / quos ante
neguāt / s; alexandru et aristobolū
Talis igitur herodis fms qui digna
supplicia stelerē quod in bethleem erga
puulos gesserat et p m fids salua-
toris exactus est ab euangēlista de-
signat' / ai dicit' Defuncto aut' herode
sermones multi ppter ignorantia
hystoie labunt' in errore putantes
eūdem ce herodem / aquo in passione
dñs mrdet' / et qui nūc mortuus
ce refertur / q' herodes ille qui cū
pylato postea amnias fecit huius

herodis filius est fr' archelau que
 tyberius cesar lugdunū relegauit fr'ez
 p' eius herodem successorem regni fe-
 cit. p'mo ergo herode defuncto. Et
 angelus dñi appuit ioseph in egypto
 dicens Surge et accipe p'um et m'rez
 eius **Quamuis mederi ierarchia**
 Vide qm et ipse ihus sup celestibz
 cenat sup corpore ad id quod stam
 nos i mutabiliter ueniens no re-
 fugit ad se ordinao et assumptio hu-
 mana ordinao, sed obediens subdit
 dei p'ris p' angelos dispositio. et p me-
 dios ipos ammittat ioseph apte dis-
 posita filij m'gypti recesso et ite
 ad iudeam ex egypto transducio **Crisp'**
 Videt eam quia ioseph ad misteriu
 maie erat electus / cūte aut illa in e-
 gyp'tu et rediit / quis misteriu ei
 tante n'citatatis implere nisi despan-
 sata fuisset. Nam m'p'ma quide fa-
 tie maia p'uez m'itabat et ioseph
 q'suabat. P'ua aut p'uez et m'rez
 m'itabat et ioseph t'iebat. **Scilicet**
 uide m'it' i'el d'uaq' medicus em
 descendebat / m'gyptu ut uisitare
 cam languente et'raibus. no ut re-
 maneret in ea aut uisitare ro assig-
 natur ai subdit. **Defuncto** p' em qui
 quebant auam p'ui **Jeromim'** Et hoc
 loco intelligim' non solū herodem / s'
 eam p'cedat' et p'ribat. eo t'pe p'
 dñi fuisse meditates **Vernigul'** Sed
 multi sunt quō intam breui spatio
 ext'ucti s' / quia ut dicitur e herode
 mortuo occisi s' omes maiores qui
 custodia tenebant. **Crisp' sup math'm**
 Quod dei consilio factū est / quia tō
 sensim herodi ut inquit p'um
 et occidet quia p'itū est Turbatus
 e herodes et omes u'ima / ad eo **Ve-
 migul'** aut certe loquit' c'orta p'
 p'ecem t'opr qm multi ponit' p'mo
 in hoc aut q' dicit auam p'ui destru-
 unt heretici / qui d'icunt' p'p'm non
 s'm'p'sse aiaz / sed loco aie huius di-
 mitatem **Veda in omi** Et aut occasio
 p'dno p'uis et herodes no longe pas-

se obijt. Et ioseph dñm ai m're ad iud
 i'it deduxit / signat omes p'seucōnes
 q' contra eccl'iaz erant mauende p'secu-
 tōis mōte v'ndicandas et p'ate eccl'ie
 demio reddendam / et stōs qui latiant
 ad sua loca reu'suros. Vel qd' defuncto
 herode redit ad iud' i'el ihus dem'iat
 q' enach et helius p'dicantibus uidei p'
 p'ita moderne in iudie flama fidem u'
 tatis accipient. **Qui consurgens** **Glō**
 Angelice admōitōi ioseph no mōbe-
 diens fuit. Quidē s' d'ui p'ignis acce-
 pit p'um s'm et m'rez eius et uenit
 m'it' i'el. Non em det'auat angelus
 in quo loco t're i'el / ut dubitante ioseph
 it'm u'it'at et frequencāi u'isitacōe an-
 geli terrior reddetur. **Vnde sequit'**
 audiens aut q' archelaus regnaret
 in iudea p' herode p're suo timuit
 illuc ire **Ex eccl'astica h'p'to'** habuit
 p'uidem herodes uxores / uo ex q'z
 septem m'io sam suscepit p'bolem / p'
 moxentus eius antypater / ex d'ofide
 alexander et aristobolus / ex maru'ime
 archelaus ex m'edada samarratide
 herodes antypas qui post tetra'cha
 fuit. et philippus ex cleopatra q'ca
 salm'ide Tribz igit' p'm' ab herode
 m'fect' et post mortem eius occasio
 testamē p'ris / archelaus gub'nacōri
 regni u'st' p'ante et causa de successi-
 one regni ad cesarem augustū delata
 tandem d'casilio senatus omes herodis
 monarchiam distribuit media p'tem
 iudea s'z et u'dimē tradens arche-
 laos sub noie tetra'chie / pollicat' s'
 factus eū regem si se dignū p'uisset
 media u'd p'tem m'duas scuit te-
 tra'chie s'cep't'q' m'galilea m'p'te
 herodis tetra'chie / u'it'uria u'era
 traco m'ndis regio philippo fact' est
 ergo p' herodem defunctū archelaus
 q' d'uar'chus / q' d'm' genus h'ic reg'm
 appellat **Aug' de con'cor. euan'**
 Sed si aliquis queret quō p'at' lucas
 narrit' ibant pentes eius p' omes
 annos in i'lm / si archelau timore p'
 h'ebant' ibi at'ede h' dissoluē no

herodis filius est fr' archelau que
 tyberius cesar lugdunū relegauit fr'ez
 p' eius herodem successorem regni fe-
 cit. p'mo ergo herode defuncto. Et
 angelus dñi appuit ioseph in egypto
 dicens Surge et accipe p'um et m'rez
 eius **Quamuis mederi ierarchia**
 Vide qm et ipse ihus sup celestibz
 cenat sup corpore ad id quod stam
 nos i mutabiliter ueniens no re-
 fugit ad se ordinao et assumptio hu-
 mana ordinao, sed obediens subdit
 dei p'ris p' angelos dispositio. et p me-
 dios ipos ammittat ioseph apte dis-
 posita filij m'gypti recesso et ite
 ad iudeam ex egypto transducio **Crisp'**
 Videt eam quia ioseph ad misteriu
 maie erat electus / cūte aut illa in e-
 gyp'tu et rediit / quis misteriu ei
 tante n'citatatis implere nisi despan-
 sata fuisset. Nam m'p'ma quide fa-
 tie maia p'uez m'itabat et ioseph
 q'suabat. P'ua aut p'uez et m'rez
 m'itabat et ioseph t'iebat. **Scilicet**
 uide m'it' i'el d'uaq' medicus em
 descendebat / m'gyptu ut uisitare
 cam languente et'raibus. no ut re-
 maneret in ea aut uisitare ro assig-
 natur ai subdit. **Defuncto** p' em qui
 quebant auam p'ui **Jeromim'** Et hoc
 loco intelligim' non solū herodem / s'
 eam p'cedat' et p'ribat. eo t'pe p'
 dñi fuisse meditates **Vernigul'** Sed
 multi sunt quō intam breui spatio
 ext'ucti s' / quia ut dicitur e herode
 mortuo occisi s' omes maiores qui
 custodia tenebant. **Crisp' sup math'm**
 Quod dei consilio factū est / quia tō
 sensim herodi ut inquit p'um
 et occidet quia p'itū est Turbatus
 e herodes et omes u'ima / ad eo **Ve-
 migul'** aut certe loquit' c'orta p'
 p'ecem t'opr qm multi ponit' p'mo
 in hoc aut q' dicit auam p'ui destru-
 unt heretici / qui d'icunt' p'p'm non
 s'm'p'sse aiaz / sed loco aie huius di-
 mitatem **Veda in omi** Et aut occasio
 p'dno p'uis et herodes no longe pas-

est difficile fieri em potat ut p die
festum inter ingentem turbam latent
astenderit mox reuerti / tu tamen alijs
diebus hinc metuent / ut nec sole
metate pmissa sent irreligiosi nec con-
tinua mansione pspiciat iste quap intel-
lectus patet ut s. lucas dicit p omes
amos eos astendere sollicitos in ierlm
Time accipiamus factu ai ia no metue
archelaus / qui s. d. hystorian ioseph
sola xv annis regnauit. Sequit. Et
admonitus in sompnis fecisset mptes
galilee Sed forte hinc quissiam cu
mattheus dixit id tenuisse ioseph cu
pud redente ire in iudeam / quia pro
pre suo herode archelaus filius eius
ibi regnabat qud potuit ire mgali-
leam / ubi alius filius eius herodes
tetrarcha erat / sicut lucas testatur
q. uo ipa sint h. d. quibz p. d. tmebat
que lucas commemorauit / que usq. ad co
imitata erant ut in ipa iudea rex no
esset archelaus sed p. s. p. latus. **Gl.**
Sed tunc querit no tmebat ioseph in
galileam ire / tu et ibi archelaus reg-
naret / sed melius potuit latere tum
p. d. in nazareth / quia in ierlm ubi cat
caput regni et assidua archelaus **Cris**
in omi Est ead. q. uilla natiuitat. mu-
tauit. uel ob. uibrat impetu em ois
erat aduersa bethleem et fines eius
Veniit ergo ioseph in nazareth et p. d.
fugiens et in p. d. rediens. Unde s.
Et ueniens hinc iuitate q. uoca
nazareth **Augustinus** forte et hoc mo-
uet qud dicit mattheus p. d. ad p. d.
ihu pentes eius esse in galileam quia
metu archelau in ierlm ire noluit / tu
p. d. magus esse in galileam uideant
quia ciuitas corp erat galilee / sicut
lucas non tacuit / sed intelligend. est
quia ubi angelus in sompnis in egip-
to dixit ad ioseph. Nade in ierlm
n. intellectu p. d. ce a ioseph ut pu-
taret uocatus ce p. d. in iudeam / p. d.
em p. d. intelligi potuit tra isrl.
Porro postqud compit illic regnare.
archelau noluit obice se p. d. / tu pas-
set tra isrl. et galilea intelligi. q. d.
ipam p. d. isrl. molebat qud qua

posse et alie solu / quia potuit iudei
pentibus xpi no ce hinc d. eis cu p. d.
in ierlm ubi erat templu d. m. et
illuc uissent / nisi archelau p. d. t. e. n. t.
Non aut. diuinitus uidebant / i. iudea l.
Ierlm hinc uideat archelau que tmebat
debere q. d. tempne sed p. d. tra isrl. in qua
e. d. ut dicitur est potat intelligi **Volarius**
Vn. typica r. d. suata e. iosephem ap. d. o. r.
tenet p. d. m. quibus xpus d. m. fendo
est creditus tamq. herode mortuo. i.
p. d. eius in passione d. m. de p. d. d. quibus
p. d. care p. d. u. s. i. s. i. em etant aduoc
p. d. itas domus isrl. sed manete heredi-
tate in fidelitatis d. d. u. u. u. et uoce
d. u. e. a. m. o. m. e. i. p. u. s. s. i. m. p. u. d. s. i. d. o. m. i.
I. g. e. n. t. i. b. z. q. t. e. m. p. l. a. t. o. s. a. d. c. a. s. t. r. a. n. s. f. e. r. e. n. t.
p. d. m. **Vabamis** uel hoc ultima e. d. e.
t. p. a. d. e. s. s. i. g. n. a. t. q. n. p. l. i. m. s. u. i. d. e. o. r. u. m. a. d. p. d. i.
c. a. c. o. m. S. i. o. c. h. e. t. E. y. e. q. u. i. s. t. o. r. e. t. i. a. d. i.
s. m. e. t. u. a. n. t. i. o. p. i. c. a. n. t. i. a. s. i. d. e. m. p. u. g. n. a. b. u. r.
N. a. r. e. s. i. g. i. t. u. i. d. e. e. i. n. q. u. a. r. e. g. n. a. b. a. t.
a. r. c. h. e. l. a. u. s. a. n. t. i. o. p. i. s. e. q. u. a. c. t. o. s. o. n. d. i. t. /
n. a. z. a. r. e. t. h. a. u. t. g. a. l. i. l. e. e. q. u. o. t. r. a. n. s. f. e. r. e. t.
x. p. u. s. p. t. e. m. e. i. u. s. d. e. m. g. e. n. t. i. s. q. s. i. d. e. m.
e. s. u. s. t. e. p. t. i. m. a. d. e. s. i. g. n. a. t. V. n. d. e. g. a. l. i. l. e. a.
t. r. a. n. s. m. i. g. r. a. t. i. o. n. e. n. a. z. a. r. e. t. h. f. l. o. s. a. u. t. u. n. g.
g. i. l. e. e. i. n. t. e. p. t. a. t. / q. u. i. a. e. c. c. l. i. a. q. u. o. a. r. d. e. n.
t. i. a. a. t. t. e. m. s. a. d. c. e. l. e. s. t. i. a. t. r. a. n. s. m. i. g. r. a. t. e. o.
m. a. g. i. s. u. i. t. u. d. f. l. o. r. e. e. t. g. e. r. m. i. n. e. h. a.
b. u. n. d. a. t. h. u. i. c. a. u. t. s. e. c. d. p. p. h. e. t. e. t. e. s. t. i. o. n. i.
m. o. r. e. s. u. o. a. d. u. i. n. g. i. t. d. i. c. e. s. V. t. i. m. p. l. e. a. t.
q. d. d. i. c. a. t. e. a. d. n. o. p. p. h. e. t. a. s. q. n. n. a. z. a.
r. e. n. g. e. u. a. c. a. b. i. t. **Idem** Si s. p. o. n. d. e. s. t.
t. u. r. i. s. p. o. s. s. u. s. s. e. t. e. y. m. i. n. i. q. u. a. d. d. i. c. e. r. e. t.
q. d. d. i. c. t. u. e. s. t. p. p. h. e. t. a. s. / s. e. d. s. i. m. p. l. i. q.
d. i. c. t. u. e. s. t. p. p. h. e. t. a. m. N. u. t. a. u. t. p. l. u. r. a. l. e.
p. p. h. e. t. a. s. u. o. c. a. n. s. o. n. d. i. t. s. e. n. o. h. e. r. b. a.
d. e. s. c. r. i. p. t. u. r. a. s. s. i. m. p. p. s. s. e. s. e. d. s. e. n. s. u. N. a. z. a.
r. e. n. g. s. u. u. s. i. n. t. e. r. p. r. S. a. m. a. u. t. d. i. m. s. i.
t. u. r. o. m. n. i. s. s. c. r. i. p. t. u. r. a. q. u. e. m. o. r. a. t. p. o. s. s. i. t.
e. t. a. l. i. t. e. r. d. i. c. e. s. p. e. c. i. a. e. i. u. s. d. e. m. u. b. i. s. i. u. s. t. a.
h. e. b. r. u. a. u. i. t. a. t. e. m. m. y. s. a. i. a. s. e. p. t. i. c. s. e. t. G. o.
i. e. t. u. n. g. a. d. e. r. a. d. i. c. e. u. e. s. s. e. e. t. n. a. z. a. r. e. n. g.
d. e. r. a. d. i. c. e. q. s. u. r. g. e. t. **Cris sup matthm**
Aut forte legerunt. L. alios p. d. e. t. a. s.
u. a. d. i. c. e. n. t. e. s. q. u. i. n. o. b. i. s. n. o. s. i. n. t. c. a. n. o. n. i.
z. a. t. i. s. i. n. t. n. a. t. h. a. m. e. t. e. s. d. r. a. e. t. q. n. h.

phetau erat manifestat philippus
 dicens ad natanaelem quid scripsit
 moys in lege et prophete in uenimus ihm
 anaxaretes unde etiam christiani quibus nazara
 rei vocabantur sed apud antiochiam
 mutati sunt hoc nomen et dicti christiani
Aug⁹ de gen⁹ eua⁹ Hec autem omnia
 que sunt de narracione magorum et de
 incipit lucas tacet h⁹ p⁹inde cogitend⁹
 est quod deinceps ad cetera ualeat sic
 vniuersis eorum quod de narracione su
 am ut tamquam nihil permittentur serice
 digesta uideantur. tamen enim que non uult
 dicere sicut ea que uult dicere illis que dice
 bat aduigit ut ipse gemino sequi uide
 ant⁹ sed tamen alter ea dicit que alter ta
 aut diligenter ordo canpdatu⁹ iudicat
 locu⁹ ubi ea potuerunt aquo p⁹missa s⁹
 transluere **Sequitur Capitulum iij^m**
 diebus autem illis **Ex⁹ sup⁹ m⁹**
 venit ioh⁹ bap⁹ta Sol appians anq⁹
 appcat mittit uadros suos et facit
 aliosq⁹ orientem ut p⁹cedens aurora
 aduentu⁹ diei demeret Sic d⁹ natus
 in mundo antequam appcat p⁹ doctrin⁹
 suam su fulgore transmissis illuinauit
 p⁹hem ut p⁹cedens ille aduentu⁹ emicet
 p⁹luatois et id post ortu⁹ xpi enarratio
 doct⁹ deus enarratio eua⁹ et ba
 p⁹ta in quo testimo⁹ h⁹uit de p⁹te
 et bap⁹ta p⁹mittit dicens Indidius aut
 illis venit ioh⁹ bap⁹ta p⁹dicans in des
 to iudee **Remigius** h⁹is autem u⁹ b⁹ b⁹
 ioh⁹ mattheus non solum t⁹pus et locu⁹ et
 p⁹ona sed etiam officiu⁹ et studiu⁹ demerit
 d⁹us genale demerit t⁹ dicit Andrie⁹
 illis **Aug⁹** h⁹ autem t⁹pus lucas p⁹ t⁹
 nas p⁹ates exp⁹ressit t⁹ dicit Anno
 xv. sed intellige debemus matthe⁹ ad
 dicit q⁹ dieb⁹ illis in multo longiori
 spacio accipi uoluerit q⁹ x⁹ em ut e
 narrauit regressu⁹ de egypto x⁹ p⁹m
 ad unq⁹ t⁹pe in fancee uel p⁹icie eius
 factu⁹ est ut possit scire quod lucas
 de illo t⁹ xv. et amors narrauit q⁹
 mo intulit Indidius aut illis no⁹ utiq⁹
 p⁹uic⁹ t⁹ illis diei in p⁹uans sed de
 dies ab eius natiuitate usq⁹ p⁹dicare ce
 pit **Remigius** p⁹ona audir t⁹

dicit venit iohannes .i. manifestauit
 se qui tam diu p⁹us s⁹udat q⁹ quare
 necessariu⁹ fuit ut ioh⁹es x⁹m p⁹ue
 mret q⁹m testimo⁹ x⁹m p⁹dicante
 p⁹mo quidem ut hanc x⁹m dignitate
 distas quia sicut p⁹ ita et ipse p⁹hetas
 h⁹ p⁹m illud zach⁹ .i. Et tu puer p⁹ha
 altissim⁹ uocaberis. Idem ut nullu⁹ in
 ueritatibus iudeis tam derelinquat q⁹
 et ipse demerit dices. Venit ioh⁹es ne
 q⁹ manducas neq⁹ bibens Et dicit
 demerit h⁹et. Venit filius hominis
 manducas et bibens Et dicit Ecce
 homo edax. Sed qualiter n⁹m erat
 ab alio p⁹us dia. que de x⁹ps erant et
 no⁹ ab ipso alias iudei quidem dixisset
 q⁹ post testimo⁹ ioh⁹is dixit Tu
 testimo⁹ p⁹hibes dete ipso testimo⁹ tuu⁹
 no⁹ e⁹ v⁹m **Remigius** Officiu⁹ subiug⁹
 tu dicit bap⁹ta **Glosa** In quo d⁹ m⁹ uiaz
 p⁹parauit Nisi em homines bap⁹tae
 q⁹siessent bap⁹tae x⁹m abhorrent **Re
 migius** Studiu⁹ audir t⁹ ait p⁹dicans
Pabanus Quia x⁹pus p⁹dicatu⁹ cat
 post qua⁹ em uisum fuit ydoneu⁹ t⁹
 p⁹ ca x⁹ps annos magis p⁹dicat⁹
 suam uiam d⁹o p⁹auit **Remigius** locu⁹
 subiug⁹ dices In deserto iudee **Max
 im⁹** ubi ad p⁹dicatu⁹ eius nec in
 plenu⁹ turba p⁹strepere nec infidelis
 auditor uidet sed h⁹ t⁹m audire pos
 sent qui p⁹dicatu⁹ cura d⁹ni culas
 exp⁹erent **Idem⁹ sup⁹ v⁹na** uel t⁹ h⁹
 considerand⁹ q⁹ salutare dei et gl⁹ d⁹m
 no⁹ p⁹dicat multu⁹ p⁹m p⁹lutudine
 eccle⁹ et modesta genit⁹ imilitudine
Hylarius uel etiam ad iudea⁹ uenit
 de p⁹ram dei frequetate no⁹ p⁹ti/ut
 p⁹dicatu⁹ locu⁹ eor⁹ quib⁹ p⁹dicat⁹
 eor⁹ erat q⁹mssa solitudine testaret⁹
Glosa uel topice de p⁹ram p⁹gnat u⁹
 tam amidi illecebris segregat⁹ que
 penitentib⁹ q⁹petit **Aug⁹ in libo de
 p⁹na** nisi aut penitcat aliquis u⁹
 ad ante nouadno p⁹ methoae **Hylarius**
 Et id p⁹na regio telas app⁹ante
 p⁹mittat per quod e⁹ reditus ab errae

et reversus a tunc et post vitas pido
rem p fessio dsmendi dicens pma in
agite **Cris sup mathm** ubi manifestat
in ipso pncipio quia benigni regis est
micius Non em peccatoribus nimis in
tendebat sed indulgentia peccato pmit
tebat Solent reges nato sibi filio in
dulgencia in regno suo donare sed ante
transmittit acribissimos opactores deus
aut nato sibi filio volens donae indul
gentia peccato pmit qd opactore op
gentem et dicentem pma agite qd
actio q no facit paupes sed diuites red
dit Nam at quis debita iusticie sue redd
deo nihil prestat sed sibi lucra saluta
acquiret pma em cor emudat sensu
illud et ad susceptam xpi apat hua
cordia unde subiungit appmabit
em regnu celoz **Cris in omi**
quam Jeronim9 pimus bapt9
regnu celoz pdicat et pncipio dicit
hoc honoret privilegio **Cris in omi**
Ios q amip hudei audierant nec
caid apphis celoz et regnu quod ibide
predicat et nihil de reo detra dicit
sic ergo exnuitate eoz que dicit eri
git eoz ad qrend eoz qui pdicat **Ve
miquis** Regnu aut celoz qtuor mod
dicitur p pncipio pdm illud Regnu dei i
tra vos est Sed ad spm illud
auferet avobis regnu dei et dabit
genti facientia fructu eius Sed etia
pdm illud Simile e regnu celoz q v
gimibus Supnu solud pdm illud Mul
ti venient ab oriente et occidente et
recumbent in regno celoz et hie totid
pt hie intelligi **Glosa** dicit aute
appmquabit regnu celoz quamp
appmquaret neino redire possit q
in firm et cca via q e pncipio carebat
Aug9 de genoe ev9 hie aut vba
Iohis alij euangelistaz pncipio iam
vero q sequit hie e em qui dicitur
e pncipio pncipio dicentem Vox
clamantis in deserto in deserto pate
riam dm rectas facite semitas eius
Ambigue portu no elucet utp op

psna sua euan^{ta} h' memorauit an
adhuc vba eius Iohannis scuto ad
uixit ut totid hoc iohannes dixisse
intelligatur pma agite appmabit
em regnu celoz hie e io Nec em
h' nomen moue debet quia ego sim
sed hie e Nam et matheus dicit h
venit hanc sedentem in thelomo in
thelomo et no dicit hvenit me q
si ita e no e mps si mtrogatus quid
dicit de seipso sicut narrat Ios eua
Ego vox clamantis in deserto **Greg in
omi** Sat etia quia vngentia filius
vbi pncipio vocat pdm illud in pncipio
erat libid et ipa aut ma locatone
cognoscimus quid vox sanat ut vbi
possit audiri aduentu itaq dm qoes
pncipio vox di quia pncipio m
teru vbi pncipio ab homibus audit **Cris
sup mathm** Vox ead est sonus
qfusus millu seactio cordis audens
sed hoc timo signas q vult alij dicit
ille qui clamat vbi aut e pncipio m
teru cordis aprens ad h' uox in hoies
et aialia que e vbi aut est hom
tim qdeo ergo qoes dicitur e vox
no vbi quia deus aliquid facit in hoibz
meditabat postea aut p filiu suu
plenissime misteru sue voluntatis
appuit **Fabamus** Qui recte vox da
mans ob fortitudme predicationis di
tribus aut moie clamor accidit hoc
e p longe portis que loquat p sur
dis p indignatone et h' h' h' h' h'
nel accidit **Glosa** Est igit qoes
q uox vbi clamantis Verbu em
clamat in voce i pncipio in Iohes
Veda Sicut ead clamant i omibz
qui aliquid apncipio dimittit dicitur et
in iste plus est vox quia p ead pncipio
vbi ostendit q alij longe mtaunt
Greg spe aut Iohes e clamans in
deserto quia derelicta ac destituta iudee
solaciu redemptois annuat **Vemig9**
vntid aut ad hystoria attinet in de
serto clamabat quia remotus erat
atque iudeoz Quid aut clamat

in simat cu sub iugit patz vuz
 dmi **Crifto sup matthm** Erant em
 magno regi in expediam venturo p
 putat pcedit qui sordida abluat di
 futa sponit. Sic et dmi nem pcedit
 johes. qui ab hualms cordibus pme
 scipis pcedo sordes eiet. et que dis
 sipata fiant. spiritualu pceptora or
 dinaoe sponit. **Greg** adms aut qui
 fidem reced et bona opa pcedat dno
 ad corda audientiu nam parat. utas
 deo semitas facit. dum mndas t au
 cogitades p fmonie bone pdicacois
 format. **Glosa** vel fides est via q
 verbu ad corda descendit. tu mores
 t melius mutant. fuit semite vete
 rpe aut herodes ic. **Crifto sup matth**
 Postqud ondit q ipe e vox da
 mantis in deserto prudent evista s
 uipit. ipe aut johes hebat vestitu
 de pilis cameloz. In quo ondit que
 sit vita ipius Nam ipe quide testi
 ficabat de xpo. Anta aut eius d ipe
 . Nemo em pt ee altius test vdo
 neus ms ipe pns fuit. **Hyla**
uus fuit em predicanti. Ita sicut
 laus optimor ita et vestis vtilior
 et abus aptior. **Iohannes** de pilis ei
 hebat vestimentu no delana aliud
 austere vestis indicat. t aliud luxu
 mollioris. **Crifto sup matthm** Seruus
 aut dei non appetit hie vestimentu
 ad speciem vifionis uel ad carnis de
 lectamtu sed em ad tegumentu mndi
 hebat em qd vestem no mollem ne
 q delicatam. sed exlicand gratie et
 asperam. et ostentem corpus potius
 qua fouctem. ut de virtute aie eius ipe
 habitus corporis loquit. Sequit. Et zo
 nam pilluram circa lumbos suos. Con
 suctudo em erat iudeos ut q omis la
 nias vtent. id iste q durans aliquid
 face volens zona pilluca emgebant.
Iohannes Porro quod sequit. Est
 eius erat locuste et mel siluestre.
 habitui solitudinis congrua est ut
 no delicias aboz sed naitate carnis
 explecet. **Vabamus** tenui pectu q
 tentus ex minutis volatilibz et melle

invento in trinitas arboris Indictus at
 Arnolf Galliarz Epi Reppnq mmm
 gemis locustarz fuisse in deserto iudee q
 corpusculis in modis digiti manz exilibz
 et breuibz in herbis facile capuit coete
 q molco paupid pbent. vicia. Similit
 narrat mead deserto ee arbores hntes
 folialata et rotunda lactei colois et
 mellica. **Crifto** saporis quo na fragilia
 mambz fricant et admitt. et hie q mel
 siluestre dicit. **Femgius** Sub hie aut
 hitu vestimtoz et vilitate aboz ond
 se pita toaus gms huam deflere. **Va**
bamus pt et hitus et vilitas eius
 qualitate mthe gupaco expone. Nam
 aysaobus vtibat. mndimlet q vited
 petantiu mcepauit. **Iohannes** Zona
 quide pellicea qua cinctus fuit. et
 heluas mndiu mortificacois est. **Va**
bamus locustas et mel siluestre edebat
 quia dulce sapiebat turbis pdicaco
 eius. sed acuis finem pntia est. In
 melle em dulcedo in locustis t alacer
 volatus. sed cito decidunt. **Femgius**
 Prohem aut qui dei ge. d mterpi
 pgnat. opus qui mudo gram attulit
 p vestimtu illius designat. etia
 gentiu. **Hylarius** Cum exponit
 mndas pcedid quibz gentiles pars
 existimabant. xpi pdicator. diuit
 fitz. significat hitu pphali. quity reis
 uel in utile fuit. an uel pcedid. Zone
 aut pntio efficax in omie bono opus
 bonie t apparatus. ut ad omie mysteriu
 xpi simo actinet. In esum etia eligit
 lacuste fugaces homi et ad omes adue
 tu mri. sensu euolantes. nos silz qui
 abami fmonie et congressu ipis quibz
 corpus salubz efferebam. voluntate va
 ge in opibz in uales. mubis quli. sede
 pegr m. mit simo p. alimoma. et
 paretas pphetas. etia simul ad melle
 siluestri dulcissim. So nobis abid no
 ex alucarys leges sed ex trucas silues
 triu arborz pbitur. Tunc exibat adieu
Crifto Conuifacoie johis exponit que
 menter subiugit. Tunc exibat adieu
 omis uelma et omis iudea et omis re
 gio circa jordanem et baptuaban abeo

amemotuar
 amms scate ad
 hames dngit
 te apm qnt
 Nec em
 quia ego sim
 equis dngit
 mcalam m
 uent me q
 mtogauit qud
 arat s. etia
 deso **Greg** m
 vngentz plus
 illud qnta
 m loatue
 aut ut dnd
 itaq em nos
 u. pous m
 mbus audir **Crif**
 ad est somis
 cordis andens
 p. vlt. aliq dnd
 aut t fmo. m
 h. uoc m. hntes
 u. aut est hnt
 dicitur t uoc
 qud fuit m hnt
 q. flud fuit
 uoluntat
 u. vete. vete
 pdicacoie di
 ar. amdoz har
 is lauat p. fir
 et h. hnto q
 p. qnt. q. hntes
 q. vobis em
 q. m. hntes
 em. aut. t. omibz
 im. hnt. dngit. et
 p. qua. q. ad. p. q.
 p. longe. m. aut. m.
 p. et. dngit. m.
 p. ut. dngit. m.
 p. aut. m. dngit.
 p. aut. m. dngit.

in Jordane amplius em respnabat qu
suo ante eius in heremo q nos clamo
tes ipius **Crisp** moni Etat em mirale
in hitano corpe tantam paciaz videri
q utiqz et uideos magis attraherat mag
helum in eo videntes Conferebat aut
ad stuporem q derelinqrit eas gnd ppe
taz et post languid tempus reusa videbat
ad eos, predicacois etia modus imitatz
ad id pderat, nichil em assuetoz, apud
alios pphetas audiebat puta plia et
victorias babilomas et pps, sed celos
etq illuc regnu et suppliciu qe home di
aut q exibat vltima et amie uidaa
amie regio in Jordane et baptizaban
in Jordane **Glosa** baptizo pntente n
pcta dmittente **Vernigius** Baptizo
em Johanne figura gerebat cathery
minor Nam pnt mo catheozant
pui ut digni fiant sacramento baptisma
tis, ita Johes baptizabat, ut bap
tizo abeo postea deuote vmedo digni fient
accede ad xpi baptm. In Jordane aut
baptizabat ut ibi apiret qanua ce
lestis regni ubi datus est additus
filius isrl nam pmissiois mendi.
Confitentes pcta sua **Crisp** super
mathm Ad comparacem em stitatis
Johis quis potat arbitrat se mndi.
Sicut em vestis candida si fuit po
sta nuxta pnia mne, ad qparacem em
ius sordida mouent, sic ad qparacem
Johis amie homo uidebat, i mudus
et io pcta sua confitebant. Confessio
aut ptoz testimoniu e qstie deum
timebis, pfectus em timor soluit oz
pudorem, illic aut turpitudine qst
appicit ubi futuri iudicij pena credit
et quia ipm erubescit pena e grauis
no iubet nos deus pcta mndi qsteci
ut verecundiam patiam p pena no
i h ipm ps iudicij est **Rabanus** Bn
autem qui baptizandi erant conu ad
ppham dnr quia msi quis ab mfirmite
recedat pompe dnd at mudi illecebe
abrenunt et baptm salubre qsequi no
patit. Bn aut in Jordane qui des
tensio eoz dicit baptizabant qzua
de supbia ante adhulitatem ve con
fessiois descenderant, exemplum iam

tue qstendi pcta ac meliorem vitam
pmitendi baptizandi dabit. Videns
aut multos phariseoz **Greg** ppli
tate audientie formal debet pmo doctoz
ut et pmo singulis qgruat, et in agis
edificacois arte miqua recedat. **Glosa**
Vnde nre fuit ut post doctnd, qui
iohis turbis tradidat, eaa illius doctne
etia faceret mentioz, qua mstruyit eos
qui puctores uidebant et id dicit
Videns aut multos phariseoz et sadu
coz uementes ad baptm suu **Hyla
rius** Pharisei et saducei mter se
qtrari sine Nam phai ex hebreoz
latini mptant diuisi, co q tradicoiu
et obfnacoiu usua pferent. Vnde
diuisi vocant a pto q p usua Sa
ducei mptant nisi vendicant em
pbi q non sint corpe re nem negat
et aiam ad corpe mtre pdicant. Hy
rius libros recipit ppho uaticonia
respuit. **Glosa** Hos ergo qui mter
uideos maiores uidebant videns
Joh ad suu baptm puenire dicit
eis pgemcos vpperari quib dema
bit vobis fugit a ventura ira **Verni
gus** Consuetudo scripturaz e ab imi
tacois apm noia in poie pdm illud
Pater tuus amoroz p et isti ab
imitacois vpperari pgemcos dnt.
Crisp sup **mathm** Sicut em acti
uozus mcurus q uideit egrotantis
colorem mtelligit ptem passiois, sic
iohes ad se uementiu phariseoz pua
cogitacois mtellepit, fortitan em ap
se cogitauit. m q et confitem pcta
mndi nullu labore uob mponit bap
tizma et qstam indulgencia ptoz
inspiens, nuq facta digestioe mpu
tatis, no e nra suppositioe medicine
sic mtra diligencia no e nra hom
post qfessioz et baptm q voluq pe
cator pfecte sanet. Ideo dicit pgemcos
vpperari. Nra em vpperaz est q
statim ad monordit hoiez, currit ad
aq quod si no muenit morit. Ideo
iohes dicebat pgemem vpperaz q
pcta mortifera qmittentes arcebat
ad baptm ut paut vpperaz p aq em
picula mortis euadent. Item vpperaz

natura est rumpe viscera matris suar
 et sic nasci. Om̄ ergo iudei asp̄dne p se
 quentes phetias edrumpant inter suam
 synagogam idco p̄genies vyperarū nū
 cupunt scem vyperē a foris speciose p̄
 et q̄ p̄cte. m̄q̄ aut veneno replete
 sta et ista pulcritudinem p̄tatis ostendunt
 in vultu **Femiguis** Cum ḡ dicit
 Quis dem̄abit vobis fugē a ventura
 na. subaudit̄ m̄p̄ deus **Crisp̄** vel q̄
 vobis dem̄abit nom̄ vsarias pheta
 abst̄ Si em̄ ip̄e vos doruisset non
 p̄rem maqua tm̄ p̄m̄t Sed cōtā m̄o
 vobis bonis Ille em̄ dicit lauam et m̄i
 di estate auferre nequa ab auiabus
 dipte b̄sate. M̄q̄ cōtā dauid d. laua
 bis me et sup̄ m̄c̄ de alabazob. Abst̄
 Ille em̄ sic dicit postea Sacrificaū deo
 sp̄s q̄tribulatus cor stritū Si ergo
 effertis discipuli dauid cū gemitu ad ba
 p̄m̄ veniet **Femiguis** Si vob̄ quis
 dem̄abit sub futuro legat̄ t̄p̄e īb̄ e
 sensus q̄uis doctor / quib̄ p̄dicator / dabit
 vobis consiliū q̄ possitis euadere nam et
 ne dampnato **Auḡ** Deus aut p̄pter
 quāda similitudinem / nō p̄t affirmari
 in similitudinem sc̄dm̄ scripturas n̄q̄t̄ n̄
 t̄m̄e ulla passione p̄turbat̄ Hec em̄
 v̄b̄m̄ v̄m̄dite v̄m̄t̄ p̄m̄t̄ / nō e
 corpulentus appetitus Si ergo vob̄ fugē
 facite dignis fructū p̄m̄e **Greḡ** m̄m̄
 In quib̄ v̄b̄is nōndū est q̄ nō plu
 fructū p̄m̄e / sed dignos p̄m̄e admoliet
 Et facendas Sciendū em̄ e quia quiss̄
 illicita nulla ḡm̄pt̄ h̄nt̄ m̄re ḡredit ut
 licitis v̄t̄ ac p̄ quib̄ m̄alip̄d̄ lapsus est
 tanto a se licita debet abstr̄de quanto se
 meminit et illicita p̄petrasse. V̄m̄s cuiq̄
 erga ḡn̄a quēmt̄ ut tanto maiora quat
 bonoz̄ op̄m̄ licita p̄ p̄m̄az̄ quato grauiora
 sibi intulit dampna p̄ culpam sed iudeide
 q̄m̄ nobilitate gl̄ant̄ / ad circo se agnosc̄t
 p̄tiores volebant / quia de abrahe stirpe
 descendunt et iō eis r̄c̄ dicit Et ne
 ceptis d̄re m̄tra eos p̄m̄ habem̄q̄ abra
 ham **Crisp̄** in om̄i Hoc aut dicit phi
 lens d̄re ex illo se eē / sed p̄hibet m̄har
 r̄m̄p̄de d̄nti aīc non m̄ p̄pentes **Crisp̄**
sup̄ m̄am̄ Quid em̄ p̄dest ei quem
 p̄didit̄ mores ḡn̄atō clarā / Aut quid

varet ḡn̄atō viliū quē mores adornat
 Melius est em̄ alicui ut nico p̄ntes
 gl̄entur / quia talem filiu h̄nt̄ / p̄ q̄ p̄c̄
 in p̄ntib̄ gl̄et̄ Sic et nos nolite gl̄ari
 dicentes quia p̄m̄ habem̄q̄ abraham
 / sed magis erubescite q̄ filij eius eius
 et p̄tatis eius nō estis heredes e de
 adultio em̄ natus uidet̄ / qui nō asp̄tat
 p̄m̄ / p̄ntid̄ igit̄ gl̄am̄ excludit̄ . d.
 Et ne velitis dicere **Pabanus** Quia
 igit̄ p̄to uitatis ad dignū p̄m̄e fructū
 faciendū eos matare volebat ad hū
 litatem p̄uorat̄ sine qua nulla p̄m̄e
 p̄t̄ subd̄ns d̄co em̄ vobis quia p̄m̄e
 e deus de lapidibus istis suscitare filios
 abrahe **Femiguis** fert̄ q̄ nico loco p̄
 dicitur ioh̄es circa iordanem vbi iube
 te deo fert̄ v̄y lapides de medio aluco
 sublati p̄m̄t̄ p̄. Potuit ergo si n̄
 hos dem̄ando d̄cet̄ de lapidib̄ istis
Jerom̄ In quo dei indicat̄ p̄m̄e
 nam q̄ qui de nichilo cūta fecit̄ possit̄
 et de lapidib̄ durissim̄s p̄m̄ p̄t̄re . p̄
 ma em̄ p̄ rud̄ m̄eta fidei deū possit̄
 crede quēp̄ voluit Et lapidibus aut
 generū homin̄es simile est ei q̄ ex sa
 ra p̄cessit̄ isaac vnde et p̄pheta
 dixit asp̄tate ad petram de qua exiit̄
 estis hūm̄ igit̄ p̄p̄t̄ eos memores
 dem̄at̄ q̄ possibile e m̄t̄ et ad p̄te
 si **Pabanus** vel aliter lapidib̄ nō e
 gentes p̄gnate p̄ que lapides colunt̄
Crisp̄ sup̄ m̄m̄ Item lapis durus e . ad op̄m̄
 sed nō factū fuit op̄m̄ exco deficit ne
 sit Sic et gentes cū difficultate q̄
 dem̄ crediderūt t̄n̄ cedentes p̄manet
 metū in fide **Jerom̄** lege ezechiele
 auferam a vobis m̄quit̄ cor lapideum
 et dabo vobis cor carneū In lapide
 duriciā in carne mollitudo m̄m̄t̄ **Pa
 banus** De lapidibus ergo filij abrahe
 suscitati sunt quia dū gentiles ma
 brahe semē . i . in xpo crediderūt eius
 filij facti p̄t̄ auz̄ semē p̄ v̄m̄t̄ p̄t̄
 sam̄ em̄ p̄m̄ ad radicem arboris po
 p̄ta e **Crisp̄** sup̄ m̄am̄ Securis est
 acutissima r̄a q̄sm̄at̄ / que totid̄ p̄
 p̄st̄ra est m̄idid̄ / sed si p̄m̄ta e q̄re

non perdidit quia rationabiles scar-
boreas et in platea hinc facit bonum aut
non facit ut videntes ad radices suas
postea esse sciant timent et faciunt
fructum ergo denuncatio ne q est scia-
tis postea et q in malis nihil agat
tamen amales segregat bonos **Jo 9**
Vel scaris est predicatio eius iuxta
Ieremiam qui vbi dicitur compat scaris
stidenti peccatum **Greg 11 omi** Vel
scaris est redemptor noster qui velud
ex manibus et ferro ex deitate q
stans et humanitate tenet ex huma-
te sed madit ex diuinitate que videlicet
scaris ad radicem arboris posita est
q et si per pacem exspectat videt
in quod putum est Omnis enim arbor
que non facit fructum bonum exradet
et in ignem mittet Quia vnus
p pustus patrum cuius iehenne gre-
mulum inuenit huius qui hic fructum
bonum operis facit contempnit Scaris aut
no iuxta ramos posita sed ad radicem
Tunc enim malorum filij
tollunt rami in fructuosa arboris ab-
stidunt Tunc vero tota simul pugnans
in pente tollit in fructuosa arbor
a radice abscisa no iam remanet
vnde multi iam soboles suberant
Crisostomus Cum autem dicit omnes excludit
imatum qui e a nobilitate q dicit et
si nepos fuit abrahe sustinens pena
sine fructu manes **Vernigius** Quatuor
autem sunt species arborum quarum una tota e
arida cui assimilant pagani alia videlicet
id sine fructu cui assimilant hypocrite
Tertia vridis et fructuosa sed vere
nosa cui assimilant heretici Quarta vi-
ridis est et fructu bona pignit Cui
assimilant vni catholici **Greg 11** igitur
omnis arbor no facies fructum bonum ex-
radet et in ignem mittet q pacem ge-
henne gremulum inuenit qui hic
bonum operis fructum facit contempnit Ego
quidem baptizo **Glossa** Quia in pcedentibus
vbi iohannes ex plicauit q supra summa-
re de agenda prima predicauit resta-
bat ut etiam distinet q predicaret q de

regni celorum appropinquacione iam dixerat
et id dicit Ego quidem baptizo uos in
aqua in pma **Greg 11 omi** Iohannes no
in spu sed magis baptizabat q pta pl
uere non ualebat corpora quidem pasqua
lauat sed tamen animas p pma no lauat
Crisostomus 11 omi Cum enim no die eet oblata
hostia nec peccata soluta esset nec
spus descendisset magis qualiter fiet
tempore pta sed quia iudei nequaquam
pua sciebant pta et huius erat eis ad
malorum Iohannes aduent magister eis do-
cens pta pta pma memorando
Greg 11 omi Cur ergo baptizat et q
pita no relaxat nisi ut pta pma
sue ordme suans qui nascitur nascendo
puendit baptizatur ergo dum bapti-
zando puendit **Crisostomus 11 omi** Vel mis-
sus erat iohannes ad baptizandum ut ad bay-
tizandum remeant pma filij dei mcor
pdicaret sicut ipse testat alibi ut
manifestet missus id ego ueni magis
baptizare **Aug 11 sup iohannem** Vel id bay-
tizabat quia optebat baptizari xpm
Sed quare non solus ipse baptizatus est
A iohanne et ad hoc missus erat iohannes per
que baptizaret xpm quia si solus
dne baptizatus esset baptismate iohannes
no decent qui putarent baptizatum iohannes
mauorem esse quod baptismus e xpi usq
adeo ut solus xpus ab eo baptizari
merisset **Vabamus** Vel id baptizabit
ut penitentes quos h signaculo ab in-
penitentibus scias ad baptizandum dirigat
xpm **Crisostomus sup matthiam** Quia ergo
ppter xpm baptizabat id ad baptizandum
uementibus ipm pdicat apparet et ut
emmena pta eius amicat dices
Qui autem post me uenturus e for-
tior me est **Vernigius** Saend autem
est quia v malis ueni xpus post
iohannem nascendo pdicando baptizando
mouendo et ad inferos descendendo
Et pulchre dicit fortior dicit iohannes
quia ille purus homo h uo deo et ho-
at si iohannes dicit **Vabamus** Ego quidem
fortis sum ad pma mutando ille pta

remittendo / ego regni celoꝝ pdicando /
 ille donando / ego no in aq̄ baptizando /
 in sp̄tudo / **Crisoꝝ in om̄i** Cui audieis qm̄
 foras me est / ne existimes st̄m com-
 p̄tōm me h̄ dicit / neq̄ inter suos is-
 tuos ordinarī sum dignus / ut vilissimaz
 misterij suscipem p̄ncip̄. Unde subdit
 Cui non sum dignus calcamenta ptare.
Ularus dicit em̄ caetero de pdica-
 tōis gloriā de relinques quibus spea-
 op̄s pedibus pacem dei erat debita
 nunciare **Crisoꝝ sup math̄m** Vel per
 pedes xpi intelligere possimꝝ opa-
 nos / p̄cipue ap̄tōs cetōs q̄ pdicatores
 / inter quos fuit ioh̄es bap̄ta. Cal-
 ciamenta aut̄ s̄ in firmitates quibz
 op̄it pdicator eꝝ / Ergo calcamenta
 xpi om̄es pdicatores portant et ioh̄es
 ip̄e portabat / sed digni s̄ nō eꝝ por-
 tare p̄ncipat / ut maiorem ondet qm̄
 xpi mitis suus **Idem** In alio evn̄o
 ait Cui non s̄ digno solus calceat
 calcanti hic hūilitas ubi misterij
 dematur / q̄ xpus p̄cip̄ s̄ et ioh̄es
 nō mereā p̄cip̄ solus / nec
 vacet domus eius iuxta legem moy-
 si et exempli / **Idem** domus distalaa
Crisoꝝ sup math̄m Quia uero nō
 pt dare dignus bap̄tū / q̄ ip̄e est /
 nec facit alim qd̄ ip̄e nō est /
 s̄ dicit ille nos baptizat in sp̄o s̄o et igne
 ioh̄es quidem tim̄ s̄ corp̄alis / sp̄uale
 bap̄tū dare nō pt / sed bap̄tizat maq̄
 que corpus eꝝ / et ideo corpus cū corpe
 corpus bap̄tizat / xpus aut̄ sp̄us eꝝ
 qua deus est sp̄us etia sp̄us s̄us
 est / aia quāq̄ sp̄us eꝝ / id sp̄us ad sp̄ū
 sp̄u m̄m bap̄tizat / bap̄tismus aut̄ sp̄us
 p̄stat / qua ingrediens sp̄us accipit
 h̄t aiam / et q̄ nūq̄ quādam in expuḡ-
 bili t̄uit cam / et nō p̄mittit ut cūtes
 q̄cipit p̄ualcant contra cam . Non
 quidem facit ut caro nō accipiat / s̄
 tenet aiam ut nō ei oꝑeniat / et qm̄
 xpus iudeos eꝝ bap̄tizat in igne . i in
 temptatibz . In igne aut̄ bap̄tizare
 nō pt purg homo Ille em̄ temptandi
 h̄t licentia / qui remunerandi h̄t p̄tate

Hic aut̄ bap̄tismus tribulacois / i ignis
 q̄burit carnem ut nō germet / cupias
 Nam caro sp̄uales quidem penas nō ti-
 met sed carnales s̄o ergo dñs sup suos
 suos carnales tribulacois mittit ut ti-
 mens angustias suas caro nō accipiat
 mala videt ergo qua sp̄us repellit / q̄
 cupias et p̄ualere non s̄nt ignis aut̄
 ip̄us accipit / radices q̄burit **Idem**
 Vel in sp̄o s̄o et igne / qua ignis est
 sp̄us s̄us / quo descendente s̄dit / q̄
 igne sup singulos ap̄tōs et impletus
 est s̄mo dñi dicentis / Ignem veni mitte
 in terrā / s̄ue qua m̄p̄ta s̄nt bap̄tizam̄
 et in futuro igne s̄nt illud ap̄tū /
 rursus op̄us quale s̄t ignis p̄babit **Crisoꝝ**
in om̄i Non aut̄ dixit dabit vobis
 sp̄m s̄m / sed bap̄tū vos m̄p̄tō s̄o
 capia q̄e metapsice audens / p̄ h̄t eia
 m̄tāt q̄ pla voluntate et fide indiget
 aduicifand / nō labāibus et sudoribz
 Et sicut facile eꝝ bap̄tizā ita facile eꝝ
 p̄tē transmitti et fieri meliores In
 igne nō vehemens / que cuncti
 non possit demit et ut intelligant / q̄
 similes antiquis et magis p̄phetis re-
 pente suos facit p̄ter h̄t em̄ ignis me-
 m̄m̄t / q̄ plures instom̄ p̄phetā q̄
 ignem appuerit **Crisoꝝ sup math̄m**
 Patet ergo q̄ bap̄tismus xpi / nō sol-
 uit ioh̄is bap̄tū sed in se includit
 q̄m̄ em̄ bap̄tizat in noie xpi utq̄
 bap̄tū h̄t / et aque et sp̄us / qua erat
 sp̄us / et op̄us et cor̄ / assumpsit / ut
 et corp̄ale et sp̄uale bap̄tisma daret
 ioh̄is aut̄ bap̄tismus non includit in se
 bap̄tū xpi q̄ in se magis in se includit
 nō p̄t id op̄tus ad invenisset / quāda
 eph̄es ioh̄is bap̄tismo bap̄tizatōs
 ut̄m bap̄tū eos in noie xpi / q̄ sp̄ū
 nō erant bap̄tī / qm̄ et xpus it̄m bap̄-
 tizauit eos / qui a ioh̄e fuerant bap̄tī
 / sicut s̄mo ioh̄is dem̄t d. Ego hos
 bap̄tizo in aqua / ille bap̄tū nos ip̄o
 nec videbat it̄m bap̄tū / sed semel
 q̄ em̄ amplius erat bap̄tisma xpi
 quam ioh̄es et nouū dabat et

non iterum **Hylarius** Salubris igitur
mre et iudicij tps designat mudo. d
Baptisus in spu sco et igni quibap
tizatus in spu sco confirmari igne iudi
cij unde subdit. Ventilabz in manu sua
Vabanus p ventilabz em palam des
creas usq; exansis designat qd h
dus in manu sua r mptate q; p omne
iudicium dedit filio se p mndabit arca
suam **Grego sup mathm** Arca etia
horien aut regim celoz dger vero
hic mndus aritens ergo dnt aptos
retos q; doctores q; inspres pedit
oms gentes de mudo et in arca etie
agregauit. hic ergo triturandi sumo
hic ventilandi dms em homines mee
lus carnalibus delectant pout grana
in palea sed si qui fidelis est et hor
cordis ht medullaz mox ut leuit tri
bulatz sunt negligens carnalia currit
ad deum p aut modice fuit vix cu
grandi tribulaco qui aut ois in fide
est et vane pntia p attritus fuit
no transi ad deum. Tritia etia ad
pnu triturata fuit iacet cu paleis
mono loco ofuso postea aut ventila
ut sepeut. Sic et mona etia fideb
cu in fidelibz bent ampti no moue
psecutio q; ventus vt ventilabz v
tutiaus qui iam distugi erant actibz
sepeut et locis. Et unde quia no dnt
arcam sua mndabit sed p mndabit
Nunc e em ut dicitur mudo tempto
etia donet mndet. Et pnu quide ve
tilant illam iudei deinde gentiles
Tercio heretici postmod p uentilabit
anypus. Sicut em qn modica est
ama no p mndat tota tritici massa
sed leuiores palee iactant aut rema
nent. Sic et moto modico flatu dep
tatione pessimi homines recedunt. Si
aut surripit maior tempestas etia
illi qui vident stabiles esse p optima
ideo nra e temptatio maior ut p
mndetur etia. **Vengius** Hanc x
arctm sz etia dnt mndat in hac
vita. tu uel ppter iudicium sacerdotu

de etia mali tollunt. uel p morte de
hac vita abstrahunt. **Vabanus** uel
arce purgatio in fine pfiact qn mit
tet angelos suos filios homis et colliget
de regno suo omnia scandala. **Grego xxxviii**
moralium Nam post triturand vite pn
tis in qua mnt tritici sub paleis gemit
ita illo extreme iudicij ventilabz tritici
paleam distent ne in tritici horreo
palee transeant. nec in palca igne ho
ti grana dilabant et h e q sequit
Et congregabit tritici sua in horreo
paleas aut obuert igni inextinguibili
Hylarius Tritici sunt pfectos r ac
denau fructo dnt celestibz horreis
re. Condendit paleas vo in fructo
p p homi in amritatem. **Vabanus** vni
h q mter paleas et zizama distet
p palee non alio qud tritici seme
p demt. zizame no ex diuiso palee
ergo sunt qui fidei pccatis mbitur
sed solidi non s zizama vo qui et
ope et p fessione semit ab onoz pte
Vengius ignis aut inextinguibilis
dnt pene etne dampnatois. sicut q
quos semel suscipit nra qua extinguit
sed semp tritiat. sicut ad differentia
ignis purgatorij qui ad tpus accedit
et extinguit. **Aug de ser. e. vii**
Si aut querit que vba potius qd
baptis dixit vtri q matheus an q
lucas an que marcus cu dixisse que
morat nullo mo hic laborand esse
r dicit. qui prudens intelligit p p
smas. ce nitas cognoscende vti quibz
libet vis sunt explicite. et in hoc
appet non debet eos arbitri metiri
quaq p pluibz rem stentibz rem q
audierit uel uiderit no eod mo atz
eisdem eadem res fuit iudicata. Aug
quis aut dnt euangelist p pns p
potentia h debuisse qcedi ut nec
ingne uboz nec mordme nec in mo
distreio parent. no intelligit. qnto
amplius euang extellit auctas ta
to magis fuisse firmand rectoz homi
nim loquenau pccitate q alius dix

Quis non sum dignus calceamenta ptat
 illius vero calceamenti corrigia plucere
 no vbiis em; sed cad re ipa uidet aliud
 ee mito Ergo queri pt q horz iob dix
 it. Vm em videt narrasse qui h potu
 narrare qd ille dixit. qui aut aliud. et
 si no e mentatus certe uel oblitus. ad
 haliu dixisse putalnt. omes aut flit
 abeo abeuangelis decet; no pndca
 q menando pmit; sed cad q abliuis
 tendo; ita si ad rem ptinet aliquid aliud
 intelligere ex utraq; dicto; rca conu
 mandu e iohem utraq; dixisse. siue
 alter alio tpe siue q festim Si aut n
 mtendit iob ai de calceamto dm dret
 mpt ad excellenciam eius et sua huili
 tatem qlibet dicto; dixit; sand tam
 smaz tenuit; Quibusq; em vbiis suis
 p calceamto; q memorato; cand signi
 ficato; huilitat; expresse. Vnde abeo
 adem voluntate no ab erauit; vtilis
 q modus et memoie qmendand; no
 ee mendacu ai quisq; voluntate ei
 explicat de quo aliquid narrat et dicit
 aliquid aliud qd ille non dixit volun
 tatem in sua duplicauit eandem qua
 ille auq; verba q memorat Ita em salu
 bris dicitur nichil aliud ee que rendid
 q quid ille velit qui loquit; Tunc
 venit ihus in **Glosa** Postqua pre
 dicatoe sui pcursois xpus mudo pre
 mianus e tandem qui latrat homib;
 se manifestae voluit Vnde dicit **Tunc**
 venit ihus a galilea ad iordanem ad
 iohem ut baptizaret ab eo **Remigius**
 Et sciend q m hys vbiis desribunt
 psona; loca; tpus; et officiu; Tpus ai
 dicit Tunc **Vabimus** In saluet
 trecentenarius erat magno indit
 pti; uel sacerdotem ut predicator de
 be institui mpt pte etat; ioseph
 trecentenari; regni egypti suscepit
 dauid ea etate regni mchoauit E
 zequiel sub eod tpe pphiam pmeruit
Crisp in omi Quia ead po baptm
 hanc legem cessare optebat; hac
 etate ad baptm venit; qui pt am
 pta suscipe; ut lege suata nlla dicit
 q id eam pluit; quia imple no potu

Crisp sup mathm Tunc saluet qn
 iohes pdicauit penitenciam agere ut q
 fir maret pdicaco; ipus et ut testoni
 accipet a iohanne Sicut aut ad pcessu
 lucifer lux plus no expectat octavo
 luci fi; sed eo pcedente egredit et suo
 luce obscurat illius candorem; Sic et
 xpus no expectauit; ut cur suu iob
 ad mplet; sed ad huc eo docente appue
Remigius Persone ponit ai dicit
 venit ihus ad iohem .i. deus ad hoies;
 dñs ad suu; rex admittit; lux ad lu
 cham; loca designat ai dicit a galile
 m iordanem Galilea em transiugio
 mterp; Quicunq; em vlt baptizari
 transiugret a vitijs ad virtutes; et ve
 mendo ad baptm se huiliet iordanis
 em mpt de stensus **Aug** in smoe
De Eryth Multa em mirabilia m h
 fluce sepis facta ee scripta; sed q me
 morat; mter cetera d. iordanis gulfus
 e retrorsum. Anquid e retrorsu; Aque
 gulfu suant retrorsu; mo pced gulfu
 pta sunt; sicut etia helyas m iordane
 diuisioe fecit aquas; et xpus dñs
 iordanis separom opaco e pced
Remigius officiu designat ai se
 vt baptizaret ab eo **Crisp** sup mathm
 Non ut ipe remissio; pced; accipet
 p baptm; sed ut si ficatas aqs dore
 imqueret postmodu baptizandis
Augu in simone de **Eryth** Sal
 uator id baptizari voluit no ut sibi
 mndicia acquireret; sed ut nobi siceta
 mndaret; ex quo illic m aquis mer
 git; exco om; pta abluat aqua. N
 mpt q aqua h e sham corpale ad
 purificand acam dicms puenire p
 uenit plane et penetrat ostie latitu
 lam amissa; pms ipe se subtilis e
 tenuis bndicco; tam xpi facta subtilior
 occultas vito causas ad secreta mias
 subtili rore p transit Subtilior em
 e bndiccionis cur su; p aqs mcatu
 vnde que de saluatois baptismate e
 bndicco; fluxit; itaq; fluuijs spualis
 omi gurgiti; tracta; vniu; sp; fontu
 veras impleuit **Crisp** sup mathm
 Ad huc aut ad baptm venit; ut

qui humana suscepit nam / totid hu-
mano natiue in ueniat implese mis-
teriu Nam quis ipe no erat peccator
tame nam suscepit peccatorem ptea
et si p se baptisate no egebat / tunc
malis carnalis nati opus hebat
Augustinus in sermone de epv Ite id
baptisai uoluit / qd uoluit face qd
faciend omnibus impabat / ut bonus mgi
doctrina suam no tam ubis in sinuaret
q uelutis opret **Augo sup iohem** hinc
ergo dignatus baptisai iohem ut cogi-
tant sui qnta alacritate debeant curre
ad baptisai dmi qm ipse no dedignatus e
suscipe baptisai sui **sermone** Ite bap-
tisai uoluit ut baptisate suo iohis
baptisai compararet **Crisostomus in om**
Quia uo baptisai pme erat et inde
mactem delictis inducebat ne aliq
estimarct q hac roe popus ad iorda-
nem uenit / q ueniet dicit Ego at
debeo baptisai et tu uenis ad me
ut si dicit **Crisostomus sup matthm** ut
tu me baptisares est udonat / ut
iustus efficiat / et dignus celo ut aut
ego te baptisarem que e id / omne bo
de celo descendit intum no de ca as-
cendit in celu **Chrysostomus** Demus de
iohe baptisai phibet / ut deus et ita
in se si opre ut homo edocet unde
sequit respondes aut iohes dixit ei
Sine mo **sermone** Pulchre dicit
mo ut ostendet xpm mag uohe iohes
a xpo in spiritu baptisandid Sine alio
Sine modo ut qui forma sui assumpsit
oplam et humilitate eius. Alioqo scito
te mdie iudicij meo baptisate eo bap-
tisandid uol sine mo dicit dms. hec
e aliud baptisai. quo e baptisandus
sum / tu me baptisad in aqua / ut ego te
baptisem p me in sanguine tuo **Crisostomus sup**
matthm In quo etiam dicit q postea
popus bapuit. iohem quis et mapa-
risis libris h' manm fessid scriptid sit
sed mo sine ut ad iusticia baptisandid
no ubis sed factis ad impleam / pnt
sustipiam postea pdicatio unde seq
Sic em dicit uas imple omes iusticia

unde hic significat ut si fuit baptisatus
ad impleam iusticia / sed si. u. que admodum ba-
ptisatus iusticia pnt factis impleam / postea
predicauit sic et omes alia iusticia scdm
illud Certe iohes face et docere aut ita dicit
opti nos impleam omes iusticia / sicut ius-
ticia baptisai. i. dispensat / hinc ne
sic em impleam iusticia nascendi cecidit
et sicut **Chrysostomus** Erat et p cam omis
impleam iusticia per que pnt lex potat
impleam **sermone** non aut addidit ius-
ticia legis sue nature ut utiq in
teligamus **Remigius** uel sic dicit nos
impleam omes iusticia. i. ostendo exem-
tis impleam iusticia in baptisai / sine
qua no aperit celestis regni aditus uel
etia ut distat supbi exemplis humilit
ut no dedignen baptisai ab humilibus
mebris meis. du uiderit me bap-
tisai a te iohes pnt meo / illa aut e. va-
humilitas qua comes obedi sequit. un
sequit. Quid dimisit eu. i. ad uolunt
assensum pnt ut baptisaret eu
Baptisatus e iohes **Augo in sermone**
de populi Quia ut dicitur e. tu sal-
uator in abluit iam tunc **sermone** in
mrm baptisai tota aq mudat ut se
curus post modum pnt lauati gra in
stet. opnt etia in xpi baptisai ca
designari / q p baptisai opnt fideles
unde dicit Baptisatus e iohes q fessid
ascendit de aqua **Crisostomus sup matthm**
factis xpi ad mstru pntet om / q
postmodum fiant baptisandi / 2o dicit
q fessid et non dicit simpliciter ascen-
dit / quia omes qui digne baptisai
in xpo q fessid de aq ascendit / q fia-
ut ad uirtutes. et ad dignitate subleua-
celestem Qui em mag mgressi fuerit
carnales / et filij adam peccati q fessid
de aq ascendit spuales filij dei facti
Si aut quida ex sua culpa nihil p
fiat bonitati baptisai p quo ad
baptisai **habamus** Quia g nobis
dms sui corpus in sinetu baptisai la-
uati dedidit nobis quoq post
acceptu baptisai celi aditu patere
e pnt pnt dari demrauit unde se

Et ecce apti s^t ei celi **Jerom⁹** Non
 refuere eleme^{to} sed spualibus oculis
 sicut et exechiel in p^{ro}ph^{etia} sui voluit a
 p^{ro}ph^{etia} ee q^{uod} memorat **Cris⁹ sup math^m**
 Si em ip^sa creatura iusta fuisset
 non dixisset. apti s^t ei quia que cor
 aperit amb^{us} e apti. Sed dicit ali
 quib^{us} quid em ante oculos filij dei clausi
 fuerant celi qui ead^{em} m^ota q^{uod} facta est
 in celo Sed sciend^{um} q^{uod} p^{ro}m dispensa^{to}
 huana baptizatus e. s^{ic} p^{ro}m huam
 dispensa^{to} apti s^t ei celi. p^{ro}m aut^{em} n^{at}
 dnam erat in celo **Remigius** Sed nu
 q^{uod} aut p^{ro}m apti s^t ei celi ead^{em} p^{ro}m
 humanam nam. fides em ead^{em}. et credit
 et tenet. q^{uod} noⁿ in q^{uod} apti s^t ei celi anq^{uam}
 post. s^{ed} ergo dicit. q^{uod} apti s^t ei celi q^{uod}
 amb^{us} renatis aperit ianua regni ce
 lestis **Cris⁹ sup mat^m** forte em erat
 inuisibilia quedam obstacula p^{ro} quib^{us}
 obstentab^{at} aut defuncto^{rum} m^oto^{rum} non
 potant celos. Nulla em aiaz an^{te} xpm
 arbitror ascendisse in celum. ex quo pecca
 uit adam. et clausi erant celi Sed et
 te baptizato xps apti s^t em. postquod
 vo^lu^{it} tyramid^{em} vitit p^{ro} t^{er}ram. q^{uod} noⁿ erat
 n^{at}re porte celo. in qua claudendo. noⁿ
 dicit angeli. ap^{er}te portas. iam em erat
 apte. sed tollite portas. vel ead^{em} bap
 tiz^{ati} apti s^t celi. et vident ea q^{uod} s^unt in ce
 lo. non carnalib^{us} oculis videndo. sed
 spualibus fidei credendo aut ita. Celi
 s^unt scripture d^{omi}ne quas amb^{us} legit. noⁿ
 t^{er}re amb^{us} intelligit. m^o qui sunt sic
 baptizati ut accipiant spm s^{an}ctum. unde
 et apti s^t p^{ro}mittis erant clausi scripture
 p^{ro}ph^{etia}rum. sed accepto sp^{iritu} s^{an}cto referate s^u
 eis amb^{us} scripture. in quoniam noⁿ intel
 ligat celi apti s^t ei. i. amb^{us} p^{ro}l^uit cu^m sic
 si impator. aliau^m p^{ro} alio petenti dicit
 Ecce h^{oc} b^{en}eficium noⁿ illi do. sed tibi. i. p^{ro}te
 illi **Glossa** vel tantus splendor tanq^{uam} p^{ro}
 xpm in baptismo ut emporeu^m videt^{ur}
 referat^{ur} ee **Cris⁹ in d^{omi}n^o** Si aut tu
 noⁿ vides. noⁿ m^o m^o d^{omi}n^o s^{ed} et em
 in p^{ro}ph^{etia} spualit^{er} v^{er}o semp sensibi
 les appent in p^{ro}ph^{etia} p^{ro} eos qui n^{at}az
 intelligencia incorp^oralis nature suscipe

unt. ut et si postea non fiant ex h^{is}
 q^{uod} semel facta sunt recipiant fidem **Re
 migius** Sicut aut amb^{us} p^{ro} baptis
 renatis aperit ianua regni celestis ita
 amb^{us} in baptismo accipiunt dona sp^{iritu}
 s^{an}cti id subdit Et vidit spm dei descen
 dente sicut columba et veniente super
 se **Aug⁹** xpus em postquod natus est
 hominibus renasce^{re} p^{ro} am^oris. ut q^{uod} ad
 mod^{um} t^{er}re em in n^{at}u^m in d^{omi}n^o p^{ro} m^o
 gemu^m. ita et n^{at}u^m suscipiam^{us} illud p^{ro}
 ra vnda submersum. filia em genuit
 m^o et casta est lauit vnda et s^{an}ct^{us}
 dem^{us} sp^{iritu} s^{an}ctus qui t^{er}re illi in v^{er}o af
 fuit in d^{omi}n^o cu^m m^o g^ongite arca^m filⁱⁱ qui
 t^{er}re m^o m^o castificavit n^{at}u^m fluentia
 s^{an}ctificat unde dicit Et vidi spm di
 descendente **Cris⁹ sup math^m** h^{oc} d^{omi}n^o
 sp^{iritu} s^{an}ctus spem colube suscepit. q^{uod} n^{at}
 h^{oc} p^{ro} amb^{us} aialib^{us}. h^{oc} cultus est
 caritatis. amb^{us} aut^{em} species iusticie q^{uod}
 h^{oc} h^{oc} sui dei in v^{er}itate p^{ro}nt h^{oc} sui d^{omi}n^o
 iⁿ similitudine Solam em caritatem sp^{iritu}
 s^{an}cti non p^{ro} in m^ondus sp^{iritu} s^{an}cti imitari
 id ergo hanc p^{ro}uata spem caritatis p^{ro}
 suavit sp^{iritu} s^{an}ctus quia p^{ro} nullis t^{er}re
 p^{ro} cognoscat vbi est sp^{iritu} s^{an}ctus p^{ro} p^{ro}
 gram caritatis **Tabanus** Signant^{ur} et
 v^{er}o v^{er}itates in baptizatis p^{ro} colubam
 Coluba p^{ro} fluentia hitat ut v^{er}o
 accipere mergat se et euadat aze
 liora grana eligit. et alienos pullos
 nutrit. noⁿ lacerat rostro. felle car^{is}
 in ca^mis p^{ro} m^o d^{omi}n^o s^{ed} gemitid^{em} p^{ro}
 canu^m h^{oc}. Ita et s^{an}cti p^{ro} d^{omi}n^o s^u
 ture fluentia respident ut in m^ond^o
 d^{omi}n^o euadant sanas aiaz quib^{us} p^{ro}st^{it}
 eligit noⁿ hereticos homines q^{uod} d^{omi}n^o s^u
 erit pulli i. imitatores. decora m^ond^o
 et exemplo bonas s^{an}ctas lacando noⁿ p^{ro}
 utunt. hereticos more. ita v^{er}o carit^{er}
 implagis mortis xpi que petra fir
 ma est in d^{omi}n^o ponit^{ur} s^uo^m refugiu^m
 et spem Sicut ead^{em} alij delant^{ur} in
 canu^m Ita ip^si in gemu^m p^{ro} peccat^{ur} **Cris⁹
 in d^{omi}n^o** Petis ead^{em} recordat^{ur}
 hystore in diluuio em appuit h^{oc}

ual ramu ferens olyue que orbis terra
tranquillitatem amicans q̄ omnia typus
erant futurorum. et sic em coluba appet
liberatore nobis demerit. et p ramo oly
ue adoptam qm̄ hūano affert **Augustinus**
in s̄do de trinitate Est aut̄ nymptu
telligit̄ cur spūs s̄c̄s dicat̄ missus. tū
ipm̄ dñm̄ corpali specie excludit coluba
descendit. facta est em̄ quedā creatūe
specie q̄ tempore magna visibilis d̄ndet̄
spūs s̄c̄s. h̄c̄ opo aut̄ invisibilis ex
pressa et oculis oblata mortalibz. missio
spūs s̄c̄s dicta ē. Non ut apperet mor
talis eius subit. sed ut corda hom̄m̄ co
ntraheret. Non aut̄ p̄ assumpta ē c̄ca
magna spūs s̄c̄s appuit. ut in unitate
s̄c̄s p̄one sicut assumpta ē illa hūa
fama ex v̄gine. Nam em̄ columbam
baptizavit spūs aut̄ sibi in p̄one s̄c̄e
unitate in c̄m̄ quoyit̄ p̄ m̄ de q̄q̄
illa columba spūs dicta sit ut d̄ndet̄
p̄ columbam spm̄ demonstratū. nō aut̄
ita possimus t̄l̄ d̄ndet̄ spm̄ s̄m̄ et d̄m̄ et
columbam. sicut d̄m̄ filii d̄m̄ et h̄c̄oz
vel sicut d̄m̄ filii agn̄i d̄i. nō s̄c̄d
aōhe baptista dicente. sed ead̄ ioh̄e evāḡa
vidente agn̄i d̄i m̄apoc̄alyp̄s. Illa
quidem p̄p̄ia oculis exhibita est. mō.
nō eis p̄ fomas. sed p̄ spiritales cyma
gines corp̄is. De illa nō coluba n̄t̄
v̄m̄q̄ dubitavit qm̄ oculis visa sit. n̄
sicut d̄m̄ filii petram. scriptū est
em̄ petra erat xp̄s̄. Ita possimus d̄ndet̄
spm̄ columbam. Illa em̄ petra iam
erat marcata. et p̄ actionis modū
cupata est nomine x̄pi quā signabat
Non aut̄ sit illa columba q̄ adh̄c̄ t̄m̄
mō significando rep̄te existit maḡ
autem simile h̄ videt̄ flame illi. q̄
in rubo appuit moysi. et illi quā p̄p̄e
m̄heremo s̄c̄bat̄ fulgōibz at tonit̄is
q̄ fiebant d̄m̄ lex daret̄ in monte
Ad h̄ em̄ corp̄alis existit
petra. ut aliquid significaret atq̄
s̄c̄ret. Phas ergo corp̄ales fomas
missus dicit̄ spūs s̄c̄s. p̄p̄e vero sp̄s
corp̄ales ad dem̄and̄ q̄ opus s̄c̄t̄
ad spūs appuerit et c̄ postea des̄e

vint **Jerom̄** Sedit aut̄ columba sup̄
caput ih̄d̄ ne quis putaret vocem p̄p̄is
ad ioh̄em factā nō addim̄ v̄nde sequit̄
Et veniente sup̄p̄. Et ecce vox de celis
dicens hic ē filius meq̄ dilect̄ **Augustinus**
in simone de xp̄i Non em̄ q̄ ante moy
sen aut̄ p̄phetas nec typos aut̄ siḡas
venturū m̄cane p̄ filii docuit. sed palā
venisse m̄cavit dicens hic ē filius meq̄
Hilarius ut ex h̄is q̄ confirmabunt̄
in oppo cognoscemus post aque lauaris
et de celestibz portis s̄m̄ in nos spm̄ in
volare. et celestis nos ḡt̄e v̄nt̄e per
s̄m̄ di et p̄ v̄nt̄e adopt̄e d̄i filios
s̄c̄i **Jerom̄** aym̄ sterū t̄m̄t̄ in
baptizate dem̄t̄ d̄m̄ baptizatur
spūs descendit in h̄m̄ columbe. patris
vox testimonio filii p̄bentis audit̄
Auḡ in s̄ de xp̄i. Sic m̄ p̄ m̄d̄ico
lauaris misterio nō affuit des̄e t̄
m̄t̄. tū m̄m̄ lauaris apl̄cat̄ t̄m̄
tatis sacramentū. voluit em̄ d̄m̄ circa
se exhibē qd̄ postea erat hūa gem̄ p̄
optura **Augustinus** in l̄o de s̄de ad pet̄
Quis aut̄ p̄s et filii et spūs s̄c̄s
sit una nā s̄m̄ssime. tamē tene t̄
c̄ p̄onas p̄m̄ q̄ p̄lū c̄ qui d̄yit
hic ē filius meus dilect̄. et filii p̄lū
c̄ super que illa vox in s̄m̄it̄ p̄s
et spm̄ s̄m̄ p̄lū c̄ q̄ qui in specie co
lumbę sup̄ x̄pm̄ bapti descendit **Auḡ**
Tuy de trinitate h̄c̄ aut̄ opa s̄ t̄c̄is
t̄m̄t̄ in sua quippe s̄a p̄ et filii
et spūs v̄m̄ s̄ s̄m̄e d̄m̄iali m̄t̄al
lo t̄m̄. vel locoz. In eis aut̄ v̄obus
sep̄ati s̄m̄t̄ p̄ et filius et spūs s̄c̄s
nec simul d̄i pot̄nt̄ et in t̄ l̄it̄is vi
sibilibz sua sep̄atim locoz sp̄aia tem̄erē
qua similitudine v̄t̄q̄ cognoscit̄ in
sep̄abilem in s̄ ip̄a t̄m̄t̄em p̄ v̄p̄l̄is
creat̄ sp̄em̄ sep̄abilem dem̄t̄. Qu aut̄
p̄lū p̄s vox sit d̄ndet̄ ex h̄c̄ qd̄
hic ē filius meq̄ **Hilarius** in l̄o
de trinitate s̄m̄ on s̄lū nōt̄e q̄ testat̄
ē eū c̄ filii sed et p̄p̄tate ḡula ei
nos filii d̄i s̄m̄. sed nō talis est
hic filius h̄c̄ em̄ et spūs et verus

est filius origine no adoptioe, vitate
 no nicipatiae. nativitate no creaco
Augus sup Iohm Pater diligit filium
 sed quo pr filiu. no quo dno suu. quo
 vna. no quo adoptatio et io subdit
 In quo michi complacui **Vernigius** vel
 si ad huaitatem xpi referat. si lega
 in quo michi complacui. talis est sensu
 in quo in complacui ipse istu solu rep
 sine pte. Si ud legat. in quo gmp
 in qplacuit subaudit. placitio meo q
 stitue. ut per eud agem q agenda st
 i. gemis humanu redmere **Augus de**
cor euang Hec aut uba et alij duo
 marcus et lucas similit narrant sed
 de ubis vacis que de celo facta e narra
 loacem. salua en sma. qd em mattheu
 ait dicit. hic e filius meus dilectus
 ad cand tamen sma. explicanda valet
 vox em celestis vno horu dixit. sed
 euangelista onde voluit. ad id valere
 qd dicit e. hic e filius meus dilectus
 ut illis potius qui audiebant indicare
 qd ipse eet filius dei. atqz ita dicit re
 ferre voluit. tu es filius meus. at si
 illi dicitur hic e filius meus. Non
 em xpo mdicabat. q stebat. sed au
 diebant qui aderant. ppter quos est
 vox facta. Nam ud q alius dicit. In
 quo michi qplacui. alius mte qplacit
 michi. Si queris quid horu illa voce si
 bi voluit. qlibet accipe. dimo intel
 ligas eos qui no eandem locaco. actu
 lenit. eandem retulisse sma. **Q**
 em deus in filio sibi qplacuit. admo
 net aliquis exco. qd dicit mte qpla
 cui. q aut in filio pr qplacuit. horu
 admanet exco qd dicit mte qpla
 cui michi seu intelligit h dicitio
 ee ab omnibus euangelist. tamquod
 dicitur mte placitio meo qstiu. h
 e implere qd michi placet **Capitulum**
quintum **Crisp**

Vno ductus est ihu
 in desertu. postq
 baptus e dno iohne
 in aq aspud duca
 in desertu ut bay

tzaret igne temptacois. Unde dicit
 Ductus est ihu in desertu apud ut
 temptaret adua. Tunc sz qn pater
 clamauit de illo hic e filius meus di
 lectus **Crisp** Quisquis ergo p q bapm
 maiores sustinet temptacoes. no tur
 beis ctem ppter hoc accepisti arma ut
 no vaces. sed ut pleris. Ideo aut tep
 tacom a te deus no phibet. qm qui
 dem ut distas. qm milis facta es for
 nor. Dem ut magnitudine donoz. no
 extollas. Tercio ut dyas experientia.
 agnoscat. q pste ab eo ab stessu. Qu
 to ut p hoc fornor reddaris. Qnto
 ut reddi tibi thesauri signu accipias
 Neqz em dyas sup veniet tibi ad tep
 tandu. nisi to. maiori honore effectio
 videt **hyalaris** in sctatis em maiore
 dyas temptantia crassant. quia vno
 e ei magis ex optata desinet **Greg**
m om Dubitau aut a quibusda plet
 a quo spu sit ihu ductus in desertu
 p hoc q subdit. Assumpsit eu dux
 in scdm de ciuitate. sed vero et absqz
 ulla questioe quement accipit. ut a
 spu sct ductus in desertu accdat. ut il
 luc cu suus sps ducet vbi huc ad
 temptand sps malignus inuenit
Augus in iij de in ee Cui se ipse
 quoqz temptand pbiuit. ut ad supandas
 temptacoes eius mediator eet. et n
 solu pad mitoru. vni ead q exemplid
Crisp sup m Et aut ductus apud
 sct no q minor maioris pcepto. No
 ead solus dicit ductus. qui alicq ptate
 dicit. sed ead ille qui alicq tonali
 ex hortaco placet sicut septid est
 de andrea. q inuenit symone scem
 suu et adduxit eud ad ihu **Tommas**
 Quia aut no inuitus aut captus
 sed voluntate pmgadi **Crisp super**
ant ad homies em dyas vadit ut
 temptet eos. qm aut aduersus xpm
 dyas ire no potat. io contra dyam
 xpus pcesse. Unde dicit. Ut temp
 tate adua **Greg m om** Sciend
 nob e q tribus modis temptatio agi.
 . suggestione. delatone. con sensu.

nos tamen temptamur plerumque in delectatione
aut consensu labimur quia de carnis peccato
pagati. in nobis ipsis etiam gemimus.
Unde certa mandata tollimus. Deus vero
qui in vltimo agimus in carnis in mundo sine
peccato veniat. nihil gratiam in se merito
tollerans temptari ergo per suggestionem
potuit. sed eum merito peccati delectatio in
momento. atque omnibus diaboli tempta-
tibus foris non in tuus fuit. **Crisostomus super
matthiam** Tunc autem maxime in carnis
diaboli ad temptandum. tunc videtur plures
Unde etiam in principio mulierem tempta-
uit sine amara carne movens. Unde
et per hoc etiam diaboli datur occasio
temptandi. **Glossa** hoc deest in inter-
pretatione et iericho. ubi morabantur latro-
nes. qui ubi locus vocatur dorach. i.
sanguis propter effusionem sanguinis qui
ibi latrones faciebant. Unde et homo
cum descendisset a iherusalem in iericho in
cadisse dicitur in latrones generis figuram
adeo qui ad omnes vitiosus est. Con-
ueniens ergo fuit ut ibi populus diaboli
superaret. ubi diaboli hinc sub figura
superasset dicitur est. **Crisostomus super matthiam**
Non solum autem populus ductus est in de-
sertum. sed et omnes filii dei hinc
spiritum sanctum. Non enim potentia peccati
ociose sed spiritus sanctus arguet eos aliquid
magnum apprehendere opus quod est in deserto
quod ad diabolum. quia non est ibi iustitia
quia diaboli delectatur. omne enim bonum est
contra carnem et mundum. quia non est
secundum voluntatem carnis vel mundi ad
tale ergo desertum omnes filii dei opor-
tet ut temptentur. ut puta si non propositi
duo uxorem duxit te spiritus sanctus in de-
sertum. i. contra fines carnis et mundi. ut
temptens accipiat carnem. quod gratia
tunc libidine qui tota die est in uxore
Sane autem debemus quod filii dei non tem-
tantur ad diabolum nisi in deserto experiant
filii autem diaboli in carne et in mundo gra-
tiam ostendunt et parent sicut boni

homo. si uxorem hinc non fornicat
sed sufficit ei uxore sua qualis autem
etiam hinc uxore fornicat et non est uxore
contentus. et sic in omnibus in remediis
filii ergo diaboli non oporuit ad diabolum
ut temptentur. Quod enim apud hunc ad cer-
tam uxorem qui non desiderat vincere
alium autem per gloriosos filii dei contra
fines carnis oporuit contra illam. quia
victorie gloriam percipit propterea et
in hoc loco populus dicitur ad diabolum ut
temptaretur ab eo. ut autem distas quod
magnum est ieiunium et qualiter fuerit et
adversus diabolum intendere oportet. ipse ieiunavit
non eo indigens. sed nos in ieiunio
et ut plurimum in ieiunio ponet mensura
pluribus et pluribus noctibus ieiunavit
Unde per **Et ad ieiunasset pluribus
diebus et pluribus noctibus** **Crisostomus in omni**
Non autem ultra pressit te ieiunando quod
moyses et helias ne mirabilis di-
catur carnis assumpcio. **Gregorius in omni**
ipse autem qui est auctor omni in pluribus die-
bus nullum amens aliquid sumpsit. nos
quoque magnum possimus pluribus tempore carnis
nunc per abstinentiam intelligamus. Quia
dragenarius autem nunc custodit. quia
vires decalogi pluribus usque sunt enim
implet. Denarius enim quater ductus
in quadragenarium surgit. Vel quia
in hoc mortali corpore ex quatuor ele-
mentis subsistit per cuius voluntatem per-
ceptis dominus gratiam que per decalo-
git sunt accepta. Qui ergo per carnis
deprecia decalogi mandata contempserit
dignum est ut eandem carnem quater decies
affligamus. Vel sicut in lege offerre
iubemur decimas rerum. ita ei offerre quod
tendimus decimas dierum a prima enim dominica
pluribus usque ad paschalis solemnitatis qui-
dies septem hebdomade veniunt. quatuordecim
pluribus et domino spiritus. ex quibus diebus septem dies domini
a abstinentia subtrahuntur remanent
xxxvi. dum vero per trecentos et lxxv.
dies annus ducit nos autem per xxxvi.
dies affligimus quod annu in decimas deo

Damus Aug⁹ in libro lxxviii q^onu^m
 vel aut^e omⁿis sapieⁿtia disciplina est creatu-
 ra creatorum q^u cognoscere Creator est
 imitatus p^{er} et filius et sp^{iritu}s s^{an}ctus. Cre-
 atura noⁿ p^{ro}ptim est in uisibilis. sicut
 aia. tu t^{er}renus mis tribuit. Diligeⁿt
 em^o deu^m simplici^{ter} iubem^{us} ex toto corde
 ex tota aia. ex tota mente. p^{ro}ptim uis-
 ibilis sicut corpus. tu quater natus
 p^{ro}pter calidid^{um} et frigidid^{um} humidid^{um} et
 siccid^{um}. Denatus ex g^onis. qui tota m^{en}-
 smuat disciplina. quater ductus. i.
 nus qui corpi tribuit multiplicat^{us} q^u
 p^{ro} corpi administratio gerit^{ur} p^{ro} m^{en}-
 tificat. cuius p^{ar}tes equales ad xl. pue-
 mit. v^{id}em em^o et i^{tem} et iii^{tem} et v^{tem}.
 et vii^{tem} et x^{tem} et xx^{tem} que s^{un}t p^{ar}tes q^u
 dragenarij simul uita efficiunt. l^{et} et
 ideo sp^{iritu}s quo ingemiscimus et dolemus
 quadragenarius n^{ost}er celebrat. Statu^s
 aut^e beatitudinis in quo est gaudiu^m l^{et}
 celebratio p^{ro}figura. i. a pascha ad pen-
 tecosten Aug⁹ in sermone de xl^{tem}.
 Non aut^e quia xpus post acceptid^{um} bap-
 tismi q^u ieiunauit regulam obser-
 uans dedisse credendum est. ut p^{ro} xpi
 baptisma q^u ieiunare nate sit sed
 q^u ieiunare ieiunare cu^m temptatore co-
 fligit ieiunand^{um} est ut corpus impleat
 de castigatione militia et au^{tem} impetret
 de humilitate victoria. Cris^{ostomus} sup^{er} matth
 Sciebat aut^e d^{eu}s cogitacoem d^{eu}s. q^u
 volebat cu^m temptat^{ore}. Audierunt em^o q^u
 xpus natus est in hoc m^{un}do angelis p^{ro}-
 dicantibus pastidibus reserentibus. magis
 querentibus. et lothe audente. unde
 d^{eu}s p^{ro}spicit con^{tra} eu^m. noⁿ q^u d^{eu}s. sed q^u p^{ro}-
 homo magis aut^e q^u deus et homo.
 Nam p^{ro} xl. dies noⁿ esurire. noⁿ erat
 hominis aliquid aut^e esurire non erat.
 dei. unde esuruit. ne manifeste i^{te}l-
 ligatur deus et sic dyab^{olus} spem tempta-
 di extinguet suam aut^e victoria imp^{er}-
 dret. unde sequit^{ur}. Postea esurit.
 Hilarius s^{ed} lam post xl dies non
 in xl. diebus esurit. igitur ad esu-
 rit d^{eu}s noⁿ medie subrepsit opaco
 sed ne sic homines dereliquit. Non est

erat adeo dyab^{olus} sed acarne uincenda
 . qua^m uer^o i^{te}m. indicat. post xl dies
 querfacom quibus post passione m^{en}do
 erat comoratur^{us} esuricom se huan e
 salutis hituro quo m^{en}te expectatu^m deo
 p^{ro}xi. unius hanc que assumptat re
 portauit. Et accedens temptator Cris^{ostomus}
 sup^{er} matth Quia uidens p^{ro} xl dies
 xpm ieiunantem deppauit postquad
 itm esuriente sensu cepit p^{ro}pare am
 sequit^{ur}. Et accedens temptator sig^{is}
 ieiunauit et tempteris. non dicit q^u
 pdidi fructu^m ieiunij mei Nam et p^{ro}
 tibi non p^{ro}fiut ieiuniu^m tuu^m ut noⁿ temp-
 toris. tu p^{ro}fiat ut a temptacoib^{us} non
 uincaris Greg^{orius} in omⁿi Sed si assum
 ordmem temptacois aspiciamus pensamus
 q^uia magnitudine nos a temptaco^e liba-
 mur. Antiquis em^o hostis p^{ro}xi hanc
 ex gula temptauit ut abum ligni uctitid^{um}
 ad comedendu^m suast^{et} ex vana gloria.
 tu diceret. Eras sicut di^{us} Gouaicia
 tu dixit. Scientes boni et malu^m.
 auaricia em^o non s^{ed} p^{ro}uic est. sed est
 altitudinis. tu supra modu^m sublimitas
 ambi^{us} quibus aut^e m^{en}te p^{ro}xi hanc
 sauit eisdem eisdem m^{en}te sauido
 homi temptato succubuit. P^{ro}gular^{is}
 temptauit tu dicit. Dic ut lapides
 isti panes fiant p^{ro} vana gloria
 tu dicit. Si filius dei es mitte te
 deorsum p^{ro} sublimitatis auaricia tu
 regna m^{un}di ondit d. hec omnia tibi
 dabo Ambro^{sius} Inde aut^e cepit. unde
 iam uicerat salicet gula unde d^{eu}s
 ei Si filius dei es dic ut lapides isti
 panes fiant Quid aut^e p^{ro}bi uult. Est
 exorsus p^{ro}monis. nisi quia cognouit
 dei filiu^m ee venturu^m. sed uenisse per
 infirmitate corpi noⁿ putabat aliud
 explorantis. Aliud temptantis est
 etio p^{ro}fiat se crede et homi conacur
 illudeⁿt. Hilarius Eam q^uo m^{en}te temptando
 condicoem op^{er}is p^{ro}posuit. per qua^m m^{en}do
 ex mutaco^e lapidum in panes u^{er}itate
 ptatis agnosceret et m^{en}te obla-
 mento abi pacam esurientis illudet
 Ioh^{annes} Sed ex duobus q^uaribus

teneris o dyabole, si p impu euis
pnt lapides panes fci. ergo frustra
temptas en, qui tante est potencie
Si aut non pt facere frustra dei filiu
suspicias **Criso sup as** Sicut em dya
ames homines exortabat. sic mo vsp
aypo est exortatus. Post xl. em di
es esurientem sentit. et p xl dies vo
esurientem no intelligit. cu suspi
cals e cu. non ee filius dei non cogitavit
qm fortis atleta ad ea q m firma p
destende pt. Infirmus aut de ea que
fortia p astende no pt. magis q exco.
q per tot dies non esurit intellige
debit. quia deus est. q exco q post
dies esurit. quia homo est. Sed dicit
moyses et Elias xl diebus ieiunavit
et homines erant. sed illi ieiunantes
esuriebant et suspirabant. iste xl di
bus non esurit. sed postea. Esurire
em et non manducare patie est hu
mane. no esurire aut diuine nate
Immo p dicit aut xpi erat humi
litate vincere **leo iii m fmo de epy**
Vnde et adu sari dicit viat. testa
monio legis. no p late virtutis. ut ho
ip et homine plus honoraret et
adu saria plus puniret. ad hostis hui
gnis non quasi adeo. sed q ab homine
vincitur. Vnde sequit. Qui vnde
dicit ei scriptu e. Non m plo pane
viuit homo sed m omi vbo qd pcedit
de ore dei **Greg m omi** Sic ergo
temptatus ad vao dno. sacri eloqui p
cepta vndit. qui et temptatore suadmer
gere potat. m abyssum. Virtute sue po
tencie no ostendit. qto nobis pberet
exemplu. ut quocies apuuis homibz
aliquid patim. ad doctna exitem poci
q ad vmdicta. **Criso sup matthm** To
aut dicit. Non m plo pane viuit ne
videat de se dictu esse. sed m edie no
m plo pane viuit homo. ut possit
dya dicit. p filius dei est abscondit
p. ut abscondat qd pt. Si homo e
astute excusat se ut ondat no pos
p. **Vabamus** Testimoniu aut hat
deuteronomi scriptu e. Ergo si qd

non vesat vbo dei iste no viuit. Na
sicut corpus huam no viuit sine tino
libo ita et aia no pt viuere sine vbo
pcedit aut vbu dore dei dicit cu vo
luntatem sua p scriptur testimonia reue
lat. Tunc assumpsit cu dya **Criso**
sup matthm Tunc ex pmissio xpi rns d. n
terru dya dicit possit. vtru dea esset
an homo. Assumpsit cu ad alia temptaz
dicens apit se. Iste qui fame no vmat
et si non e filius dei tamen sub e. Valer
em homines sancti fame no vmat. sed p q
qua amor veritatem carnis vincit. per
vanda gloriu cadit. no copit cu temptac
in vana gloriu ppter quod sequit. Tunc
assumpsit cu dya m staz ciuitate **Je**
romm Assumptio ista no ex mbecillite
dm venit. sed de inimica supbia. qui
voluntatem saluatoris nescitatem putat
Vabamus Sed aut ciuitas nrm die
bat m qua templu dei erat. et sta
stus et cultus vni de. fm legem mo
ysi **Vemiquis** In quo ostendit q dya
xpi etia m locis suis m pdiat **Greg**
m omi Sed ecce dicit dicit deus homo
m stam ciuitatem ad vao assumptus
huane aures audire ex palestine. m
iquo tñ am dya caput est. aliud
ergo miz p se ab illo p montem dicit
qui se pmit a mbris illius auasig
Glosa Dya aut semp ad alta dicit de
uando p iactanciu. ut picipit possit
io sequit. Et statuit cu supra p
nacuulo templi **Vemiquis** Pyma
culu sedes erat doctoru templu ei
est ut hebat culmen exercit. stat
me domus hnt sed et planu erat
desuper more palestinoz et m ipo
tra tribulata erant. Et sciend q m
pauueto pymaculu erat et m vno
quoz tabulato pymaculu erat. siue
ergo statuit cu m illo pymaculo qd
erat m pauueto. siue m illis q erat
i pmo et scado tabulato vel tercio
m intelligend est q i illo statuisset
cu. vnde aliquod papacu ee potuisset
Glosa Nota no hec omnia corporis
sensibus ee completa. Quia uero v
ba adinuicem q ferit m spe homis
dya m appuisse vifite e **Criso sup**

mathm. Sed forte dicitur. alius meo
 constitutum videntibus omnibus statuit
 sup templum. sed forte dicitur dyas sic eadef
 sumebat. ut ab omnibus videtur. Ipe aut
 nesciente dyas in invisibiliter se agebat
 ut a nemine videtur. **Gloa** To aut
 dixit eu sup pyramidum templi. cu
 vellet eu de vana gloria temptare. q
 mattheda dicitur multos d'ceperat
 tam gloria. et id p'cauit istud postea
 in sede magistrorum in am gloria co tolli
 posse vnde sequit. Et dixit ei fili
 lius dei es mitte te deorsum **Jeromim**
 In omnibus em temptacionibus h' agit
 dyas ut intelligat si filius dei. Dixit
 aut mitte te deorsum. quia uox dyas
 qua semp homines tade facit deorsum
 desiderat. psuade pt. papitac no pt
Cris sup mathm Phant aut p'p'os
 quid potat cognoscere se e filius dei
 an no. Volare em p aerem. no e p'p'e
 opus dei. quia nll. vtile e. Si aut ali
 quis volavit p uocatus p ostentacione
 solam h' facit. et e potius ex dyas qua
 ex deo. Si ergo sapienti sufficit ee qd
 est. et no e n'cm appare. quod no e
 quato magis filius dei andere se n'cm
 no h' de quo nemo pt em cognoscere
 quia e apud se **Ambro sup lutam**
 Sed quia sathanas transfigurauit se i
 angelum lucas. et de scripturis ap'is
 dicit laqueu fidelibus parat. uti testi
 monis scripturar. no ut doceat. sed
 ut fallat vnde subdit scriptu est
 em angelis suis mandauit d'ete. et
 i manibz tollent te no forte offendas
 ad lapidem pedem tuu **Jeromim** h' m
 pro ps legimus am ibi no de p'p'o sed
 de vito ps q' h'ia est. male ergo int
 ptat dyas scriptura **Cris sup math**
 Vere em filius dei angeloz mambz
 no ptatur. sed ipe magis angelos p
 tat et p ptatur mambz angeloz no
 ut offenda ad lapidem pedem suu q
 in firmo sed p' honorem q' d'ns d
 dyale qm filius dei mambz portat
 legi. et qua sup aspidem et basiliscu
 calcat non legi. Sed illud quidem p
 fert q' supbus h' aut taret q' astu

tus **Criso** In omi qntu' etia qua
 testimonia a dno ablata se q'nter adya
 aut indecenter Non em q scriptu est
 angelis suis suadet q'ntere et se ipm
 papitare **Gloa** Et ergo se exponeda
 aut em scriptura no de quolibz homi
 bono q angelis suis. i ad m' stratoribz p
 tibz p'cepit de ipso q' m mambz suis. i
 i auxilij suis tollent eu et cu stadiat
 ne offenda pedem. i affectu mens
 ad lapidem. i ad veterem legem scripta
 m lapideis tabulis vel p lapidem p
 i telligi omis p'p'i occasio et ruine **Va
 banus** Notand e q saluator m leg
 p'p'isset se p adya sup pyramidum
 templi p'ntu. remitt ad impu eius
 descendere. nobis exemplum donans
 ut quisquis impauit. viam antat ar
 tam nos ascend ob tempemq. Si qd
 aut vult nos de altitudine vitatis
 et v'ntu' ad vna errois et vicia
 papitac no illud audiam **Jeromim**
 falsas aut desptm' dyas sagittas
 veris p'p'itacis frangit d'p'p'is **Vn**
 sequit. Dixit illi ihus impu scriptu
 est non temptabis dnm deum tuu **Hy
 larius** Dyas em conatus q'ntendens
 et deum se p'p'at et dnm **Criso**
 Non aut dixit. Non temptabis me
 dnm deum tuu. sed ita. Non temptabis
 dnm deum tuu. q' potat d'ce am
 homo temptat adya. qm et qui h'oz
 dei temptat deum temptat **Vabanus**
 vel alit' sugg'ebat ei q' homi. ut
 aliquo p'p'no exploraret q'ntu' apud
 deum **Aug** **Costa** faust' p'ntet aut
 ad finem ductu qm h' homo quid
 faciat no temptare dnm deum tuu
Jeromim Et nondid q' n'cia tm testi
 monia de deutronomio p'ntet ut
 seade legis sacramta m'aret **Ite**
 p'p'isset eu dyas **Criso sup math**
 Dyas ex pseudo imp' metu' transiit
 ad tercia temptaco. Quia ei v'p'p'
 recia ventris dirupat recia vane
 gloie transerat. ponit ei recia auai
 cie p'pter quod dicit qm assumpset
 eu dyas in montem excelsum valde

quem saluet dyas circiens omes tra
exclporem reas cognoscebat. Qnto ei
exclpor fuit. tanto exco spior terra
videtur. Vnde **videt** sequit. **Et** ondit
ei omia regna mundi et gloriam eoz ondt
aut ita non ut ipa regna uel ciuitates
eoz uel plos uel aurid. uel argentid in
deret. sed ptes tre in quibus omuqz
regnu uel ciuitas porta erat ut puta
si ascendens super exclp d locid. Digno
ex ten p dicam tibi. Ecce ibi e Roma
uel allopandria no sic ondo tibi ut
ipab uideas. sed ptes tre in quibus poi
te st. Sic et dyas potat ppo singld
laca digito demitit. et vno tuq regm
honores et statid vbi exponit. Nam
onsum dicit ead q exponit ad intelli
gend. **Origenes sup lucam** uel alit
no e arbitrand q regna ei ondens p
pso regnu q m edoz mrauit. sed ondt
ei regnu suu quo regnaret in mudo
i quo alij regnent a farmacoe. alij
ab auaricia **Remigij** Glaz aut eoz ap
pellat anp et argentid et lapides p
riosos et tempala **Abanuis** Ondit
aut her dyas dno non q ipa uisid eoz
ampli ficare potuit. aut aliquid ignota
demitare. sed uanitate pompe mudae
qud ipa diligebat. q ppetosaz ac de
siderabilem vbi **Glosa** Qui no gau
dit ocilo in tuct sicut nos. sed sicut
medici uident morbos sine lesione **Se**
Et dixit ei her omia dabo tibi **Je**
romij **Arrogans** et superbus delat
tancia loquit. Non em pt omia reg
dare tu suamq pletopz stoz vnos a
deo reges factos **Crisostomus sup ay** Sed
ea q p iniquitatem fuit i mudo ut
puta p furtid aut p uiriid acqustas
diuicias dyas dat. Non ergo dyas uis
quibz uult diuicias dare pe. sed hys q
uolunt acipe ab illo **Remigij** Mirada
e ad dyas demencia. illi pmittebat
dare regna terena. qui suis fidelibus
dat regna celestia. et gloriā mundi ei. q
e celestis glie dno **Ambrosio** hie aut am
bitio domesticid pculid. ut em dno equ
alys pns fuit. curat obsequio. ut ho

nore donet et dicit se sublimior sic
remissor. Vnde apte subdit. Si cades
adorauis me **Glosa** Ecce antiq dyas su
pbia. Sicut em m principio uoluit se si
mlem deo face. Ita uolebat me dimid
culid sibi usurpare d. Si cades ado
rauis me. ergo qui adoraturus est dyas
m corruet. **Se**. Tunc dicit ihus va
de sathana **Crisostomus sup math** in quo sine
temptandi dyas pmit ne pcediat
uolens temptans **Tommas** Non aut
ut pleriqz putant eadem sathanas et
petrus q dempnanē sma. Petro em
dicit. Vade retro me sathana. i. scire
me qui contrariis es mee uoluntati.
Hic uero audit Vade sathana. et
non ei dicit retro. ut subaudiatur
vade migne etno. qui spatus e tibi
et angelis tuis **Remigij** uel sdm
alia exemplia Vade retro satha
nas. i. remistere. recordac in quatu
gloria conditio fuit. et in quatu misia
mud recidit **Crisostomus sup math** in
dendit aut q p pns cu passus fuit
temptatus in uiria dicente sibi dyas
Si filius dei es mitte te deor sim no
e turbata nec dyas i more pauit. mnt
aut qm dyas dei sibi usurpauit hono
rem exaspatus est et repulit cu
dicēs Vade sathana. ut nos illius
distans exemplo mas quide iurias
magnanimita sustine. dei aut in
urias. nec usq ad audid sufferre.
qm m pns in uiris ee que piam pua
entem laudabile e. q in uiris aut dis
simlac dei. nimis e impud. **Seco m m**
dicens aut dyas saluati Si cades
adorauis me cajo audit q ipa magis
cu adoraē debebat q dnm et deu suu
Aug9 con Arrianos. Vnde sequit
Scriptid est em. dnm deū tuū ado
rauis. et illi soli fues Vnde dno
deus m e ipa tntas cui soli serui
tute m pietatis ure debemo **Aug9**
De ciuitate dei. Note fuitatis. nil
tus dnm debitus mtelligit. latiaz
quppe noui. ubiqz scripturaz stas
pouit e mptati p fuitate sed ea
fuitus q debet hamby. sdm quam

p[ro]p[ri]e aptas suos d[omi]n[us] suos subditos
 ee debere. Greco m[er]it[um] pari solet du
 l[us]. lat[ina] uero aut semp[er]. aut tam fre
 quenter ut pene semper ea fructu dicit
 que p[ro]tinet ad colend[um] de[um] **Cris[ostomus] sup[er]**
math[eam] d[omi]n[us] aut[em] sic r[ati]onabiliter
 i[n]telligi p[otes]t. no[n] quasi obediens p[re]cepto
 recessit. sed dimitas x[risti] et sp[iritu]s s[an]cti
 qui erat meo co[n]siste[n]s inde d[omi]n[us] am
 p[ro]p[ri]e d[omi]n[us] reliquit eu[m] d[omi]n[us]. q[uo]d ad
 n[ost]ram p[ro]ficat[ur] co[n]solaco[n]em. quia
 no[n] tam diu ho[m]i[n]es dei d[omi]n[us] temptat
 q[uam] diu uult. sed q[uam] diu x[ristus] p[er]mittit
 et p[er] e[um] p[er]mittit eu[m] paulisper temptat
 s[ed] in repellit p[er] m[er]it[um] n[ost]r[um] **Aug[ustinus] 1o**
de ciuitate dei Post temptaco[n]em uo
 si angeli sp[iritu]bus in m[un]dis metue
 di d[omi]n[us] i[n]strabant. et p[ro]ph[et]a magis
 magis i[n]notestabat demomb[us] q[ui]bus
 cet[er]is unde sequit[ur]. Et ecce angeli ac
 cesserunt et i[n]strabant ei **Cris[ostomus] su
 p[er] math[eam]** Non aut[em] dixit descendit
 angeli ut o[mn]ia semp[er] quia ad i[n]struend[um]
 eius erant m[er]itis. et tunc p[ro]p[ri]e
 d[omi]n[us] recesserunt ab eo ut locus d[omi]n[us] ad
 uersus x[ristum] daret. ne forte audens
 angelos circa eu[m] no[n] appropinquaret ad
 eu[m] quibus aut[em] rebus illi ad i[n]struend[um]
 stre no[n] possimus utru[m] ad sanaco[n]es
 in firmitate. an ad correctio[n]e[m] a[n]i[m]e.
 an ad effugaco[n]e[m] demonu[m] q[ui] o[mn]ia pan
 g[er]ios facit. Unde eis faciebus ipe
 face uide[n]t[ur] time[n]t manifestu[m] e[st] q[uo]d no[n] p[ro]
 n[ost]ritatem in potencie eius ei i[n]stra
 bant. sed p[ro] honorem p[ro]p[ri]e ip[s]ius.
Greg[orius] in om[n]i. Et h[uius] aut[em] vni
 p[ro]p[ri]e utraq[ue] natura o[mn]idit. q[uo]d et
 h[uius] e[st] que d[omi]n[us] temptat. et i[dem]
 ipe deus e[st] cui ab angelis i[n]strat
Cris[ostomus] sup[er] math[eam] Non breuit[er] p[er]
 stringamus quid p[ro]p[ri]e sicut p[ro]p[ri]e
 temptaco[n]es. Ieiuniu[m] est abstine[n]cia
 rei male. Esurios e[st] desideriu[m]. Et
 visus e[st] panis. qui ergo p[ro]p[ri]e sibi q[ui]
 uisit adu[er]sum lapidem q[ui]t[ur] in pane
 Respondeat ergo d[omi]n[us] p[ro]p[ri]e p[ro]p[ri]e q[uo]d
 nom[en] solo visu illius rei uiuit homo
 sed in ob[edi]entia mandata dei. q[uo]n

uisus in flatu fuit q[ui] sancto ducto
 est q[ui] sup[er] templu[m]. et q[ui] est m[er]it[um]
 se consistere in firmo i[n]t[er] p[ro]p[ri]e
 e[st] sup[er] p[ro]p[ri]e templi. et h[uius] tempta
 s[ed] p[ro]p[ri]e p[ro]p[ri]e q[ui]m victo[n]e[m] temptaco[n]is
 gloriaco[n]em op[er]at[ur] op[er]at[ur]. et fit causa
 iactancie Et unde q[ui] x[ristus] ieiuniu[m]
 uisus suscepit. sup[er] templu[m] aut[em] d[omi]n[us]
 eu[m] dixit. ut tu ad abstine[n]cia[m] lauda
 bilem sponte p[ro]p[ri]e. q[uo]d tolli aut[em] ad
 fastigiu[m] i[n]t[er] no[n] acquiescas. fuga
 exaltaco[n]em cordis et no[n] p[ro]p[ri]e ruina
 Astensio aut[em] mont[is] e[st] p[ro]p[ri]e ad al
 titudinem diuicia[rum] et gl[ori]e huius m[un]di.
 q[uo]d de sup[er]bia cordis descendit. Cum
 uo[n] uoluit d[omi]n[us] fieri quod e[st] astende
 i[n] montem. magis cogit[ur] de diuicia[rum]
 et honoribus acquiescendis. et tunc p[ro]
 p[ro]p[ri]e m[un]di gl[ori]a regni sui tibi asten
 dit Tertio loco p[ro]p[ri]e tibi causas
 ut p[ro]p[ri]e illa consequi. fuit ei
 negligens iusticia[m] dei. **H[ilariu]s** Vic
 to aut[em] a nobis calcato q[ui] d[omi]n[us] capite
 et angeloz i[n]strat et uirtut[em] i[n] nos
 celestiu[m] officia no[n] de futura o[mn]idit
Aug[ustinus] de concor. eua[n]g[el]i Lucas aut[em]
 has temptaco[n]es no[n] eodem ordi[n]e p[ro]
 secutus Unde m[er]it[um] e[st] quid s[an]ctus
 factu[m] sit i[n] uirtu[m] regna t[er]re p[ro]p[ri]e de
 m[er]ita sint. et postea in p[ro]p[ri]e t[er]re
 leuatus sit. An e[st]o. nichil tamen ad
 rem. dum o[mn]ia facta ee manifestu[m]
 sit. **Glosa** Sed q[uo]d dicit lucas ma
 gis uidet p[ro]p[ri]e hystoria[rum] ee Sed ma
 theus refert temptaco[n]es p[ro]p[ri]e h[uius]
 q[uo]d madam ste p[ro]p[ri]e **C** Cum aut[em] au
 disse[ri]t ih[esu]s **Vabamus** Postqua[m] ma
 theus de xl die[rum] ieiunio et de temp
 tate x[risti. et de angeloz i[n]strat
 narrauit q[ui]m subicit dicens
 Cum aut[em] audisset ih[esu]s q[uo]d ioh[ann]es
 traditus eet **Cris[ostomus]** Sine dubio
 adeo. quia in uirtu[m] s[an]cti nemo p[otes]t aliq[ui]
 nisi tradidit eu[m] deus. Recessit in
 galileam s[ed] de iudeis ut p[ro]p[ri]e
 suam oportuo t[em]p[or]e suaret. deinde
 ut nobis fugiendi p[ro]p[ri]e daret ex[em]p[lu]m

Non est accusabile est non pice scipm
in pialid. sed midentem non stare vilit
Pecedit etia de uidea uidaum iudra
mitigant. simul quide pphaz complent
mgros orbis tiaz uiscare studens. q m
galilea morabant. Attende etia qualiter
ad gentes abierit audeis accepit eaz.
Etiam ad pcurforem in amala m p
sent nupellue ihm transire ad galileaz
Glosa ut aut refert lucas venit Na
zareth ubi erat natus et ibi intravit
synagogam ibi legit et dixit multa
ppter que voluit eu pceptare demote
et tuc descendit capharnaum. unde
mo ait mattheus. Et rehta nitate
nazareth venit et hitavit Caphar
naum in simbz zabulon et neptalym
Item Nazareth est in galilea vicus
iuxta montem thabor. Capharnaum
appetit in galilea genat iuxta stag
nu genezareth et io dicit matthei
mo addit in simbz zabulon et nepta
lym. ubi pma captiuitas hebreoz
fuit ab assyris. Vbi ergo pma legis
obliuio est pma eiv pdicatio. ut de
loco q medio diffluet ad gentes
et iudeos **Remigius** Reliquit aut
siluet nazareth. ut pdicando et
innocula faciendo plures illuaret
in quo facto reliquit pdicantibus
exemplum ut eo tpe et illis in locis
fudant pdicare. Vbi multas pdesse
fuit. Sequit ut **de** impletur qd
dicit e p ysaiam pphetam. tra
zabulon. et tra neptalym via ma
ris transjordane galilee genat
pplis qui hitabat in tenebris uidit
lucem magna hitantibus in regioe
vmbre mortis hoo acta e eis. qn
ppha ita hecru. pmo tpe allema
ta e tra zabulon. et tra nep. et
nouissimo aggravata e via maris
transjordi genat **Item** dicit
a pmo tpe allemata e abone pec
catoris. quia in regionibus duaz tri
buu pmi saluator ewi pdicavit

Nouissimo aut tpe aggravata e fides
cora pmissis iudeoz in errore pmanctibz
orare aut hic lacu appellat geneza
reth. qui iordane fluentz efficit ma
litate capharnaum et tyberias. et beth
saida et corosaym sunt iste ma maiore
regioe popus pdicant. Vel fm he
breos in xpm credentes. hec die tribus
zabulon. et neptalym ab assyris cap
te sunt. et galilea deserta e. quod pph
dicit e allemata. eo q pta ppli susti
neret. sed postea relique tribz que hi
tabant transjordane et in samaria
ducte s in captiuitate et hec inquit
scriptura nra dicit q regiois eius
pplis pmi captiuitas est ipa pma
lucem pdicant vidit xpi vel p naza
reth. aduente xpo pmo tra zabulon
et tra neptalym e pphoz erroribus
liberata postea p ewi apli pauli m
grauata e. i. multiplicata pdicatio m
terminis genat **Glosa** hic aut eiv
dicit notati adidem ubi redit ita
tra zabulon et tra neptalym q est
via maris. et que e transjordane
s ppls galilee genat qui ambulat
in tenebris **Jeromus** Non aut q
due galilee pma que dicit iudeoz
et alia q dicit genat. diuisa est
em galilea a tpe salomonis. qui ded
it ciuitates in galilea. hyram regi
tyri. q pars dicta est postea galilea
genat reliqua iudeoz. vel legendu
e transjordane galilee genat. ita m
q ut ppls qui uel sedebat uel ambu
labat in tenebris lucem uidit neq
puam. ut alia ppheta sed magna
illius s qui in ewo loquit. Ego sum
lux mundi. et qui hitant in regione
vmbre mortis hoo orea e eis Inter
mortem et vmbra mortis. h mter ce
puto. q mors coris e qui tid opibus
mortis ad mferos p xpm. Vmbra
aut mortis e eadem. qui tid peccent
no did de hac vita egressi sunt. pnt

em si volunt agere p[ri]mas **Cris sup**
matthm Vel in regione ombrae mortis
 sedebant gentiles qui colebant idola
 et demones Iudei autem qui legis opera
 faciebant in tenebris erant quia dei
 iusticia non die eis erat manifestata
Cris in omi Ut autem distas quia ne
 quod lumen neque tenebras sensibiles aut
 de luce dixit. lumen magnum. quod alibi
 dicit lumen omni. tenebras autem exponens
 non dicit umbram mortis De in mirans
 quod non ipsi querentes in uenerunt. sed
 deus eis appuit dixit quod lumen oportet
 est et effulset Non enim ipsi prius ad lucem
 acciterunt etiam multum malis homines
 erant ante christi p[ri]ma. nec enim ambula-
 uit in tenebris. sed sedebant quod signum
 erat. quod non sperabant liberari Sicut et
 nescientes quo oportet progredi. ita quod
 phensi a tenebris sedebant iam non po-
 tentes stare tenebras autem hic evocat
 errorem impietatem **Fabianus** Alle-
 gorice autem Johannes est vox precedens
 ubi et alij prophete. postquam p[ro]pheta def-
 fuit et ligata est accessit ubi completus
 quod predicavit uox. i. p[ro]pheta recessit
 in galileam. i. de figuris ad ueritatem I
 in galileam. i. in ecclesia. ubi est transmigra-
 tio de uicijs ad uirtutes. Nazareth i
 in p[ro]pheta. Capharnaum uilla pulcherr-
 ima. Reliquit ergo florem figuram
 quo fructus eius figurabat signabat
 et uenit in ecclesia. que est christi adu[er]sarij
 pulchra et maritima est. quia uox
 fluctus s[an]cti porta cotidie timide p[ro]-
 tellis p[ro]secutioni **Fabianus** In t[er]ra zabu-
 lon et neptalim sita est. i. uideis et
 gentilibus zabulon enim hitaculid for-
 titudinis dicitur quod ap[osto]li qui de iudeis p[ro]-
 celi fortes sunt neptalim dilatatio
 quod gentium ecclesia p[ro] orbem dilatata est
Aug[ustinus] in l[ibro] de consensu eu[angel]i[sta]rum Johannes
 autem eu[angel]ista prius quod uerit[as] ihesus in
 galileam dicit de petro et andrea et
 nathanaele et de miraculo methana
 galilee quod omnia cetera eu[angel]ista p[ri]mum p[er]t[inet]
 ad p[ro]p[ri]os suos narra[ti]onib[us] quod ihesus

causus sit in galileam unde legitur
 fuisse interpositos aliquos dies quibus
 illa de dicitur p[ro]pheta gesta sunt quod in p[ro]p[ri]o
 a ioh[anne] **Vernigius** Sed illud sollicitus
 attendendum est quod ioh[annes] dicit dicit
 esse ipse in galileam. antequam ioh[annes] missus
 fuisse in carcerem. Nam post uini
 de aqua factum. et descendit e[un]d[em] in capharna-
 um et post ascensum e[un]d[em] in iherosolimam de-
 in e[un]d[em] ioh[annes] quod rediit in iudeam et
 baptizabat. non dum erat ioh[annes] missus
 in carcerem. hic autem dicit quod postquam
 dicitur fuisse ioh[annes] recessit in galileam.
 et hoc quidem dicit marcus. non autem de
 hoc contra iudei. Nam ioh[annes] p[ri]mo ad-
 uentum dicit in galileam descendit. qui scilicet
 fuit ante incarnationem ioh[annis]. sed de p[ro]p[ri]o
 aduentu alibi facit mentem. et dicit
 quod ihesus reliquit iudeam. et in galileam
 in galileam. et de hoc t[er]m[in]o aduentu
 in galileam qui scilicet fuit post incarnationem
 ioh[annis] eu[angel]ista alij dicit. **Ex ecclesia
 hystoria** ioh[annem] enim tradidit usque ad
 ultimum pene uite sue tempus. absque
 ullis scripturis iudicij eius p[ro]dicasse.
 sed t[er]m[in]o eu[angel]i[sta] ad ip[s]um nota
 puenisset p[ro]basse quod dicit ueritate
 dicitur de esse t[er]m[in]o uidit alij et max-
 ime quod p[ri]mo p[ro]dicato[rum] sue t[er]m[in]e d[omi]ni
 gesserat certum est enim quod malis p[ro]p[ri]o
 eu[angel]i[sta] hoc uidentur p[ro]bata quod
 in eo gesta sunt. Anno quo ioh[annes] uel
 baptista inclusus est in carcerem uel p[ro]-
 emptus orationibus enim post temptato[rum]
 quod timore subiecit Audiens autem quod ioh[annes]
 traditus est marcus similit[er]. Lucas
 uero prius quod aliquid de actibus christi dicit
 Refert quod herodes clausit ioh[annem] in
 carcerem. Rogatus est ergo ioh[annes] ap[osto]lus
 ut ea quod p[ro]pheta[rum] p[ro]p[ri]o an tradidit
 ioh[annis] saluatoris gesta quod scriberet et ioh[annes]
 dicit in eu[angel]io suo. Hoc fecit mirum
 p[ro]p[ri]o ihesus. Exinde cepit ihesus p[ro]-
 dicare et dicit **Cris sup matthm**
 Ille debet christi iusticia predicare qui
 uenturi suo tradidit p[ro]p[ri]o qui seculi as-
 tus bona contempnit. qui eu[angel]ia gl[ori]a

non desiderat. et ideo dicit. **Comde**
cepit ihesus predicare. i. ex quo tempta-
tus famem vicit modesto auaritia spuit
in monte. vana gloriā repressit in
templo. Vel exinde cepit predicare. ex
quo traditus est. iohes Nam si pdr-
tante iohes predicare cepisset. vitem
reddidisset iohem. et inueniret pdica-
iohes ee supflua. q̄ ad istius doctrinam
sicut in vno tpe pl ad luciferi oriat.
gratia luciferi telat. **Criso⁹ in omi**
ideo etiā non predicauit. donec in car-
tem iohes mitteret ne ex hoc multi-
tudo frmdetur ppter q̄ etiā iohes nullū
feat signū ut p miracula om̄s traher-
ad xpm. **Raban⁹**. In hoc docet etiā
ne quis abm fōri psona p̄mone odep-
nat. vnde ap̄tus. Si cui p̄denti re-
uelatū fuit prior taceat. **Criso⁹ in omi**
Sapienter aut̄ inde pdicacōis
sue sumpsit iniciū. ut nō tanculet
iohēs doctrinā. sed magis assermet et
testem eū verū fuisse demonstrat. **Jeru-
m⁹**. In quo ppheta etiā audit p
eiusdem ee dei filius. nūq̄ ille fuerat
ppheta et ideo dicit. **P̄māz agite**
Criso⁹ in omi. Non em̄ statim iusti-
ciam pdicauit. quā om̄s cognoscebāt
sed p̄māz quā om̄s indigebant. Quis
ergo ausus est dicē. Volo bonus ee
aut possim. **P̄mā em̄ e** correctio vo-
luntatis et si nos mala nō tēnt.
ut scilicet p̄māz agam⁹ uel bona de-
lectent. vnde sequit̄. **App̄m quabit**
em̄ regnū celoz. i. beatitudo regni
celestis. de si dicat. **Pate vās per**
p̄māz. quia app̄m quabit ep̄us mē-
dis. **Remigius**. Et nōndū q̄ non
dicit app̄m quavit. **Iehus** scōz aut̄ rha-
nancōis regnū sed regnū celoz. **Lex**
em̄ p̄m̄tēbat bona sp̄alia. sed dñs
regna celestia. **Criso⁹ in omi**. Cons-
derand̄ etiā q̄ in hac pdicacōe nō
de seipō predicabat manifeste. qd̄ m̄m̄
quemens erat. quia nō dō deo dēre-
tem op̄ione hebant. Inapientē etiā
nichil graue et onerosū dixit sicut

iohēs dixat securi et arbore mēsam
ist̄ hūmōi sed in p̄ncipio benigna p̄o
fuit regni ewangelizab̄. **Jerom⁹**. Illi
sicut aut̄ iohē tradito xpus incipit p̄dica-
re. quia desinente lege q̄ sequit̄. **audit**
ewangelizab̄. **Ambulans aut̄ ihus**. **Criso⁹**
antequā xpus aliquid dicat uel faciat
vocat ap̄tōs. ut nichil eoz lateat. nec
illiboz xpi nec ap̄d. ut postmodū fidu-
cialit̄ dicē possint. **Non possim⁹ q̄ vi-**
dim⁹ et audim⁹ non loqui. **ymc e q̄ di-**
. Ambulans ihus iuxta mare galilee.
Rabanus. **Mare galilee idem e q̄**
stagnū genezarētis mare tyberiadis
et lacus saluaz. **Glosa**. Decent̄ aut̄
p̄ p̄statalā uadit. **laca p̄statores p̄s-**
tatores. vnde sequit̄. **vidit dñs fr̄es**
symōne et petrū qui vocat̄ petrū et
andrea fr̄em eius. **Remigius**. **vidit**
aut̄ non tam copaliē q̄ sp̄naliē ad cor-
da eoz respiciēs. **Criso⁹ in omi**. In me-
dis aut̄ op̄acōibz existentes eoz vo-
cavit mirans q̄ om̄ibz occupacōibz
sequelō suam p̄p̄nē. **q̄ vnde sequit̄**
attentes recia in mare. **Quidquidē**
corp̄ officio cinguebat. p̄pter quod p̄-
erant em̄ p̄statores. **Aug⁹ in finē**
de kalēdis Januarij. **Non em̄ elegit**
reges. aut̄ senatores. aut̄ p̄hos aut̄
oratores. vno elegit plebeyos pau-
peres indoctos p̄statores. **Aug⁹ super**
iohēm. Si em̄ doctus eligeretur. **fortas-**
sē ideo se dicit electū. quia doctrina eoz
eligi meruit. **Dñs aut̄ in ihus xpi**
volens sup̄hos frange cernices nō q̄
siuit p̄ oratores p̄statores sed de p̄s-
tatore lucratus in p̄atore. magnus et
p̄m̄us orator. sed prius p̄tāz p̄stator
Criso⁹ fuit dignitatis grām artifi-
cij ope p̄stebant. **Nam sicut qui**
recia iactat in aqua nescit q̄ p̄steb
q̄ p̄hensur⁹ est. **Sic et doctor qm̄ dñi**
p̄m̄ōis recia sup̄ p̄tm̄ iactat nescit
qui sūt accessuri ad dñm deū sed quosū
q̄ deus exortauit et illi ad hēt eius
doctrinē. **Remigius**. **De hys aut̄ p̄s-**
tatoribus loquit̄ dñs p̄ heremū dicit

Mittam i uos piscatores meos et pis-
 cabunt in uos. **in** et hic subdit **ex**
 post me **Glosa**. Non tam pedibus q
 affectu et mutaco. Et facta uos fieri
 piscatores homi faciam ergo uos fieri
 piscatores homi r doctores ut cu recte
 ubi dei ophendatis hamces de mudo
 tempestuoso et pculoso ubi homines no
 ambulauit sed ferunt quia dya9 cu
 delcaco9 repellit eos in malo ubi haices
 alter ut s se comedit sicut pisces forco
 res deuorant immores ut translati ui-
 uant in tra copis xpi mebra facti **Greg**
m omi 7. Tula aut petrus et an-
 dreas xpm miracula facti uiderant
 nichil ab eo de pmo retoucais etne
 audierant et tunc ad eum dm pcep-
 tu hoc q possidere uidebant obliu-
 sint unde sequit at illi qm uo relic-
 tis retouis scati p eum in quo affectu
 debem9 patius pensare q censid oia
 em reliquit qui nichil sibi retinuit
 multu dmiisit qui ad re possessa qm
 p s remittit aut a sequetibz ergo tam-
 ta dimissa p qnta a no sequetibz q
 cupisti potuit. Et tiora em nra
 adno qnta d bz pua sufficere nec pen-
 dit qntu in eius sacrificio sed ex qnto
 pferat estimatio quippe pny regnu
 dei no h9 sed em ualet qntu h9
Criso9 sup mathm Non aut pon-
 singuli secuti p xpm doctores cupien-
 tes honorem sed opus lucru. Stricbat
 em qua preciosa e aia homis q qnta
 e apud deu salus xpius et qnta est
 merces **Criso9 m omi** Tante ergo
 pmissioi credideru et p pmones qbz
 pcepti credideru scillo9 posse pis-
 cari **Criso9 sup mathm** hoc igit
 cupientes secuti p omibz relictis
 in quo nas docuit et quia nemo p
 trena posside et p fite ad celestia pue-
 mre **Glosa** in his ergo datu est
 illis ex empli qui censid deseru p
 xpi amoe Suldit aut exemplid cozp
 qui ca9 canales affectu p deo postponit

uidebat. Et pcedens inde uidit
 alios duos q s q uocat bmos et bi-
 nos sicut alibi legit q misit bmos
 et bmos oia ad pdicandu. **Greg m**
omi Quaten9 h nobis tacitus in smi
 et q qui caritatem erga aliu no h9
 pdicacois officiu suscipe nullaten9 delz
 Quo em p pcepta caritat et min 9
 q mter duos caritas hri no p **Criso9**
sup mathm. Si caritatem ca9 frater-
 nitatis ca9 posuit fundamta ut
 ex radicibus caritas exuberat q h immor-
 astendit in rama et h9 sup nalem
 caritatem ut no plid p gram sed ca9
 pnam ipa caritas firmior hatur un-
 diat frateres Sic em deus scati
 ueti testameto sup moysen et aaron
 fices panes edificacois mieu qm aut
 habundantior e gra noui testamti
 q uetis ideo puid qm edificauit si-
 vna firmatem hinc aut sup duas
 iacobu inquit zebedei et iohem
 fitem eius i nauu ad zebedeo pte cozp
 deficientes uera sua. Quod est may-
 me paupertat iudicu ueta em re-
 ficabant qui noua amoe em9 non
 hebant et qd ad maiorem cozp pre-
 tatem p hnet in tanta paupertate se
 pri suo succedebant ut scati in bau-
 lauent i nauu no ut ille istos ad
 uiuaret in ope sed ut isti illud con-
 plarent sua pntia **Cris m omi**
Non pua aut e her demacio utut
 moxiam facile ferre ex uisus mitu-
 ri laboibus colligat inuicem amois
 uirtute prem hre scad et curae **Cris**
sup mathm qm ac aut pmos ac
 lociores ad pdicand quia uera mt-
 tebant qstos aut q pgriores q
 adh9 uera qponebant non sum9
 ausi q differencia9 cozp cognoste
 plius xpi e forte ergo illi ppter
 petru dicti p mittentes uera qua
 pdicauit eum sed no qposuit. Et
 uacauit eos. Erant em hitaco9
 tues dilco9 q cordes artificio.

parces. similitudo pietate quita. Ideo
simul vocavit. ne tot bonis quitos
dissimilis evocatio separaret. **Crisostomus**
Vocando aut nichil eis promisit. sicut
propheta dicit. Adhuc enim caro qui pue
nant. nam eis paravit. sed multa de
ipso audierant. sed tamquam familiares
et sanguine quita. Illi autem statim relic
tis retibus et pro seuti per eum. **Crisostomus**
sup matthiam Tria enim sunt que relin
quere debet qui venit ad christum. actus
carnales qui per reata piscationis signant
substantia mundialis. pnaue. pentes
per christum. Reliquerunt ergo nauem. ut
fient etiam sic nauis gubernatores
Reliquerunt reata. ut non pntes af
frant. ad civitatem tendent. sed hoies
ad celestem Reliquerunt mundum prem. ut
spuales pntes omni fient. **Hylarius**
Eis qui artem et pnam domu re
linquentibus dactem christum seuti et se
cularis vite solitudinem et pntis dano
consuetudine non tenent. **Remigius** Anxi
te autem per mare designat. iste mundus
propter amantudinem et fluctuacionem
Galilea autem quod mter uolubilis su e ro
ta signat mundi volubilitate. ambulavit
igitur ihesus in pta mare. dum ad nos per
marnacionem venit. quod non carne pnti
sed similitudine carnis pnti suscepit ex
virgine. Per duos fratres duo pnti desig
nant qui ab anno deo pnti reati sunt
quos uidit. quoniam eos misericorditer respexit
Per petrum enim qui mter agnostes
beti. symon. i. obediens designatur
uidens pntis qui per legem deo dagnit
et pceptis eius obediuit. per andream
qui mter pntis. siue decorus in
terpnti generalis pntis qui post agnostes
dei similiter in fide per mansit. hos
pntis vocavit. quoniam pntis mpt
mundum dicit. Venite post me. i.
Relinquitte deceptorem et sequimini ca
torem. De utroque eadem pntis facti sunt
hami pntis. i. pntis. Rel
latis aut nauibus. i. canalis. de pntis
et retibus. i. mundi cupiditate seuti

sunt christum. per iacobum etiam intelligi
iudaytis pntis. qui pntis dei p
tiam dnam supplantavit. per iohannem gen
talis pntis qui sola gra saluat. Zebedeus
aut que reliquit mter fugitius et
signat mundum qui transiit ad christum addit
qui lapsus est de celis. per petrum etiam et
andream mittentes in reata in mare
designant illi qui in pntis etate dum de
nauis copis sui mter reata canalis
cupit in mare huius seculi vocant ad nos
per iacobum et iohannem resistentes reata de
signant illi qui post pntis aut adusta
tes veniunt ad christum recuperantes que
perderunt. **Abamas** Due naues duas
etiam signant. et quod ex caritate symone
et andream quod ex pntis vocata est quilibet
etiam fidei sit symon deo obediendo.
per petrum peccate suad agnostendo. An
dreas similiter labores patiendo. iacobus
vicia supplantando. **Glossa** Et iohannes
ut tota grece dei attribuat. et idem
in vocatio pntis per quos pntis
res dei in mundi pntis per vocatas
signant. **Hylarius** Vel in hoc futuro
evangelio nris pntis **Remigius**
phas ergo in ot virtutes canales
designant. Prudentia enim refert
ad petrum. per diuina cognicionem iustia
ad andream. propter opm utilitatem.
fortitudo ad iacobum propter dua supplan
temperancia ad iohannem propter diuine grece
effectum. **Augustinus** de qntar eum. Sane
moue pot. quo iohannes dicit. non in gal
ilea. sed in iorda nem. andream se
tuli te dum tu alio tuo nome tacet.
Deinde petrum nome ab illo sum pntis.
Ceteri autem tres euangeli de pntis
vocatas eos dicit satis mter se quicunt
maxime mattheus et marcus. Nam lu
cas andream non noiat. qui tamen in
telligit e eadem nauis fuisse hoc etiam
distare quod in petro ad nos dicitur et quod
memoria lucas. Et hanc iam eris hoies
capiens. quod mattheus et marcus ambo
bus et dicitur narrant. Sed potuit per
petrum dicitur sim lucam et ambobus postea

scdm alias duos Sed quid de iohē.
 dymq; diligēt considerand e; n; et
 locor plimū m; sit et spis. et ipuis
 vocatōis Sed intelligendū ē petri
 et andream non sic uidisse dnm; m;ota
 iordanem ut sic m;spabilē m;herēt
 . scdm; cognouisse quib; cēt. et eūm;
 uitas ad ppa remeasse. forte autē qd;
 p;miserat recapitulat. quia p;me
 nulla q;sequētis differentia dicit. dnm;
 bulans autē m;ota mare aueri etiā
 p; . quō binas et binos. scōr sū eos vo
 taunt. sicut narrat matheus et lucas
 et marcus. n; lucas dicit. iacobū et
 iohēm tamq; sacos petri. ad aduuiā
 vocatos fuisse et simul subductos ad
 terram nauib; xpm; secutos (Vnde i
 telligendū ē hoc p;mo cē factū qd; lu
 cas m;smuat et eos ad capturā p;f
 tū ex more remeasse (Non em; erat
 dicitū qd; petro q; p;stes nūquā esset
 captus n; post resurrectōis h; scit
 sed q; hominē esset captus. postea
 hoc factū ē. qd; matheus et marcus
 narrant (Non em; subducti ad tra
 nauibus tamq; aīa redēdi secuti s;
 em; cū sed tamq; iubentē sequerent
 Circabat ihūs **Cris sup mathm**
 dnm; rex pugnaturū cont; adu;ariū
 p;us congregat opatū. et sic uadit
 ad pugnam Sic et dñs cont; dua m;
 pugnaturū p;us aggregauit aptos. et
 hic cepit eim; p;dicare (Vnde sc; . Et
 circabat ihūs **Remigius** In quo doc
 torū uita m; seruit. ut em; non sint
 pigri docent; p;h; q; dicit Circabat
 ihūs **Cris sup mathm** Quia em; illi
 ut debiles ad medicū uenire nō potant
 ipe scit studiosus medicus circabat
 grauit; egrotantes. et dñs quidē cir
 cubat singulas regiones Qui autē s;
 vna; regionis pastores considando de
 bent curare p;ter singulas passōes
 ut ad remediū passōis cor; aliquid
 medicamētū m; etiā p;ferat **Remigius**
 ut autē non sint acceptores p;sonarū
 docent; p;dicatores p;h; q; subiūgit

totam galileam ut autē uacui nō dis
 curant docent; p;hor; q; subdit; **Docet**
 ut autē nō pauca sed multis p;desse stu
 deant. mouent; p;h; q; sequit; In p;ma
 gogis cor; **Cris in om** Hinc etiā eos
 erudiebant. q; nō ē deo q;trari; uidetis
 p;dicans. et error; p;dicatores sed q;sonas
 p;ri aduent; **Remigius** ut autē nō er
 rores neq; fabulas sed salutaria p;dicet
 docent; p;h; q; subdit; P;dicans eim;
 regm; . Distat autē m; docēs et p;dicās
 docens em; refert; ad p;naa p;dicans
 ad futura. docēbat em; de p;ntib; man
 datis. p;dicabat de futuris q;miss; **Cris**
sup mathm. Vel docēbat iusticias nā
 les quas s; rō nālis docet. ut casti
 tatem et hūilitatem et hūmōi quas p;se
 ipas bona intelligit. de quib; nēcia ē
 doctina. nō em; p;ter manifestatōem q;
 tid; p;ter op;rtatōem cordis p;ualentib;
 em; dēlectatōib; carnalib; p;ia iusticia nā
 lis q; m; obliuione deducta obdormit
 . Vnde ergo cepit doctor reprehendere
 carnalia mala eius. nō ad nouā stia;
 m;traducit s; oblitā memoriā facit
 P;dicabat autē eim; p;dicando bona
 q; antiqui manifeste nec audierant
 ut beatitudinē celestem mōnitiōis re
 surrectōis et hūmōi p; docēbat m; p;
 tando p;phias de ipō eim; p;dicabit
 denūciando m; se bona futū. **Remigius**
 ut autē doctores doctrinā sua; uir
 tutib; q;mendare studeant docent;
 p;hor; q; subdit; Et sanans omē;
 languorem n; firmitatē m; p;to. In fir
 mitas quidem ē corpm; languor autē
 aīarū **Cris**. Vel p; languorem aīe
 aliquid passōis intelligim; ut aīa;
 tiam hūmōem et hūmōi. P; m;firmi
 tatem autē m; fidelitatem p;er q; aliq;
 m; firmat; m; fide. Vel p; languores i
 telligit; grauiorē cor; passōes
 p; m;firmitates autē leuiores. Sicut
 autē passōes cor; dnm; tatis dū
 te sanabat Sic p;iales uō p;ictat;
 p;mo autē docet et postea sanat

de transiordane qua p̄us erant in
paganismo constituti. sed transiordane
p̄ aquo baptismi veniunt ad xpm

Sequitur Capitulum quatuordecimum Crisostomus
Idem autem super dicit
ihesus turbas...

ad omnes artifices secundum
professionem suam oportet
necessitatem spiritus videns
gaudet Carpentarius

om̄ p̄ vidit arborem bonam gaudet
cum p̄vide ad opus artificis sui. et factus
dos tū vidit etiam gaudet animus eius
et delectatur ut doceat. Sic et dominus vi-
dens magnam congregationem populi exorta-
tus est ad docendum. Unde dicit. Vi-
dens autem ihesus ascendit in turbas as-
cendit in monte. **Augustinus de genesi eua**

ut hic p̄ videt multas turbas vita-
re voluisse et ob hoc ascendit in monte
ut plus discipulis loqueretur. **Crisostomus**
om̄ p̄ hoc autem quod non in civitate et in
foro. sed in monte et solitudine sedet
erudit nos nihil ad ostentationem fa-
cere et a turba ab secedere et maxime
tū de veritate disputare oportet. **Pe-**

maginus Hic etiam sciendum quod tria
refugia legit dominus habuisse. Navium. mo-
tem. et desertum. ad quos aliam quoniam
quod a turbis opprimebatur descendebat. **Jo-**

hannes Lanthanus autem simpliciorum fratrum
putant dominum ea quae sciuntur in solitudine
monte datusse. quod nequaquam ita est. Ex
precedentibus enim et sequentibus magalica mo-
strat locum quem putamus esse vel thabor
vel quolibet aliud monte excoelsum. **Crisostomus**

Ascendit autem in montem. primo quidem ut
impleret prophetiam ysaie dicentis. Super
montem ascende tu. Deinde ut ostendat
quod in altitudine spiritualium virtutum oportet
debet qui docet dei iustitiam inter et
qui audit. Nemo enim potest in valle scire
et de monte loqui. Si in terra scias de
tra loquere. Si autem de caelo loqueris
in caelo consistere. Vel ascendit in monte
ut ostendat quod omnis qui vult discere ius-
titiā veritatis in montem caelestem debet

ascende de quo propheta mons dei mons
propinquus. **Hilarius** Vel ascendit in mo-
tem quia in paterne maiestatis celestium
dine partibus celestis vite precepta con-
stituit. **Augustinus in sermone dominus in monte**

Vel ascendit in montem ut significet
quia immota erant precepta iustitiae que a
deo data sunt per prophetas populo iudeorum
que timore adhuc alligari appetebat. p̄
filium autem suum maiora populo quae caritate id
quenerat libari. **Sequitur** Et cum sedisset
accesserunt ad eum discipuli eius. **Lucas**

ideo autem non stans sed sedens loquitur
quia non potuit cum intelligere in sua
maiestate fulgentem. **Augustinus in sermone**
dominus in monte Vel quod sedens docebat
pertinet ad dignitatem magistri accesserunt
autem ad eum discipuli eius ut audirent
verbum illius. hiis enim erat eadem corporis viam
ores qui preceptis implendis animo appropin-

quabant. **Valerianus** Misere autem factus
est dominus in carne est. quia in se dominus
incarnatus est. humani generis ad eum ac-
cedere non potuisset. **Augustinus de genesi eua**

ostendit autem quod matheus in monte dicit
tunc huiusmodi et sermone ad nos sedente
lucas autem in loco campestris. ad nos sedente
tunc hoc itaque diversitas facit iudei. alii
fuisse illam. alii istam. Aliud enim prohibet
populum alibi quodam respectu que in ram
dixit. aut istam quodam facit que in
ram fecit. propter illud posset eadem ac-
re maliqua excellens ad te montem

primo cum solis discipulis dominum fuisse
quod ex eis primum elegit. Deinde cum
eis descendisse. non de monte. sed de caelo
montis celestium in campestris locum
in aliquo equalitate quod in late mo-
tis erat. et multas capere poterat atque
ibi stans. donec ad eum turba congre-

garetur. de postea ad praesentem sedisset
accessisse propinquos discipulos eius. atque
ita illis eadem quod turbis presentibus. vni huius-
se sermone quod matheus lucas quod nar-
rant. diversis narrandi modo. sed eadem vi-
tate veris. **Gregorius in moralium** Sub

ascendit in monte. primo quidem ut
impleret prophetiam ysaie dicentis. Super
montem ascende tu. Deinde ut ostendat
quod in altitudine spiritualium virtutum oportet
debet qui docet dei iustitiam inter et
qui audit. Nemo enim potest in valle scire
et de monte loqui. Si in terra scias de
tra loquere. Si autem de caelo loqueris
in caelo consistere. Vel ascendit in monte
ut ostendat quod omnis qui vult discere ius-
titiā veritatis in montem caelestem debet

ascendit in monte. primo quidem ut
impleret prophetiam ysaie dicentis. Super
montem ascende tu. Deinde ut ostendat
quod in altitudine spiritualium virtutum oportet
debet qui docet dei iustitiam inter et
qui audit. Nemo enim potest in valle scire
et de monte loqui. Si in terra scias de
tra loquere. Si autem de caelo loqueris
in caelo consistere. Vel ascendit in monte
ut ostendat quod omnis qui vult discere ius-
titiā veritatis in montem caelestem debet

ascendit in monte. primo quidem ut
impleret prophetiam ysaie dicentis. Super
montem ascende tu. Deinde ut ostendat
quod in altitudine spiritualium virtutum oportet
debet qui docet dei iustitiam inter et
qui audit. Nemo enim potest in valle scire
et de monte loqui. Si in terra scias de
tra loquere. Si autem de caelo loqueris
in caelo consistere. Vel ascendit in monte
ut ostendat quod omnis qui vult discere ius-
titiā veritatis in montem caelestem debet

ascendit in monte. primo quidem ut
impleret prophetiam ysaie dicentis. Super
montem ascende tu. Deinde ut ostendat
quod in altitudine spiritualium virtutum oportet
debet qui docet dei iustitiam inter et
qui audit. Nemo enim potest in valle scire
et de monte loqui. Si in terra scias de
tra loquere. Si autem de caelo loqueris
in caelo consistere. Vel ascendit in monte
ut ostendat quod omnis qui vult discere ius-
titiā veritatis in montem caelestem debet

ascendit in monte. primo quidem ut
impleret prophetiam ysaie dicentis. Super
montem ascende tu. Deinde ut ostendat
quod in altitudine spiritualium virtutum oportet
debet qui docet dei iustitiam inter et
qui audit. Nemo enim potest in valle scire
et de monte loqui. Si in terra scias de
tra loquere. Si autem de caelo loqueris
in caelo consistere. Vel ascendit in monte
ut ostendat quod omnis qui vult discere ius-
titiā veritatis in montem caelestem debet

lunia aut prepta dno in monte dicturo
pmitat. Et aprens os suu dacebat eos
Qui dudu appuerat ora pphetay. **Ve**
ingius vbitus aut legent appuisse
os inspiciend est. quia magna p q sa
atur. **Aug⁹ in simone dñi i mote.**
vel dicit aprens os suu. ut ipa mora
omendet alqn longioreu futuru esse
simonem. **Cris⁹ in omi** vel dicit ap
rens os suu ut distas qm mte quidem
dacebat os aprens in loquendo. nre
aut vocem que e sub opibz emittens
Aug⁹ de p. dñi in mote. Si quis
aut pbric pie qz conspauit in ueniet
in hoc simone. qntu ad mores optimos
ptinet. p fcs vite xpiane modu im
pe ipe simo concludit. Omis qui au
dit uerba mei hoc et facit ea. simila
bo eu vno sapienti **Aug⁹ in de aucte**
dei Nulla aute e causa philosopha
di. nisi simis boni qd aut beatus fac
ipe e simis boni et io ab stardine mo
dices Beati paupes spu **Aug⁹ in si**
monem dñi in monte P simpas quide
spu audacia et supbia signat. vulgo
caam magnu spiritus supbi hie dñi et
rete. Nam spu ventus vocat. Quis
vero nequit supbas in flatos dia tñ
vento distentas. Quia apte rete mte
ligut h paupes spu huiles et timentes
deu. i. no hntes in flantem spiritus **Cri**
so⁹ in omi vel spiritus hic electom q
ammu dicit. quia em p multa huiles
volentes vñ nccitate coacti. no est
laus. vnde illos beati fecit. qui seipos
exelcoe huiliant. io aut hic mapit
radicatus euellens supbia. qz hoc
fuit fons et radix malicie vniuse.
ton quod panit huilitatem. velud qd
stabile fundamtu qua subiecta ad sta
bilitate alia sup edificant. hac aute
destrueta peunt quetuis conggaliis
bona **Cris⁹ sup mathm** Ideo aut no
dixit manifesta Beati huiles spiritu.
ut sic huiles ondat. vt semp adiuo
rui dei sint meditatores. vnde mgco
hetur Beati medita uel egem. Sint

em multi naliter huiles et non confide
quia non pulsent adiutoria dei sed salu
qui sedm fidem p huiles **Cris⁹ in omi**
vel qua paupes spu hic dicit fondates
et timentes dei ussiones. qm dno per
vsa emendat. Quid aut amplius qz
simplicat huiles huiliu em quidez medio
riter est aut suphabundant. **Aug⁹**
Supbi ergo appetant regna tñay sed
huiliu est regnu celoz **Cris⁹** Nam
sicut cca vicia deponit ad m feros may
ime tamen supbia sit et amce d tutes
inducit ad regnu celoz maxime in hu
mlitas. quia ppud est ut qui se huilet
exaltet **Ierom⁹** vel beati paupes
spu qz saluet p spm scm voluntate p
paupes **Ambro⁹ de officijs** Inde aut
mapit btitudo iudicio dno ubi erup
na estimat humano **Glosa** paupes
aut zenter in pnta pmitat diuicie celu
hti mtesit. **Ambro⁹** Cum simplicitate q
tentus suo in opo sup est ut mores mag
tempem. quid em prodest michi care
secularibus nisi fueris mtes. Congue
igit sequit bti mtes **Aug⁹** mtes p
qui cadit in pbitatibz et no resistunt ni
malo sed emant in bonu malis **Ambro⁹**
sup lucam Antiga ergo affectu tñl ut
non uastat aut certe uatus ne pecca
uis p daram est omi motu tempore consi
lio. nec inuidis vtius dia cohibe ua
aldud. qz omis no nati in pleriqz istud
louis. ht fortius estmct **Aug⁹** vixent
igitur mtes et dmmcent p rebz qz alibz
et p tēms. sed bti mtes qm ipi here
ditabime tñm. de qz euelli non pnt. Illud
inqua tra de qua mpd di portio mat i
terra vmenat. Signat in qd m stabili
tatem hereditat. peccat ubi dia p bonu af
fectu. tamq loco suo requiescit. sicut cor
m tra et mde et mde abo suo alitur. sic
corpus ex tra ipa est requies et vita
poy **Cris⁹** vel terra hic sicut quidam
dicit quod diu e in hoc statu. terra mo
tuoz est. quia vnam tati subiecta est
ai aut liberata fuit de corrupoe fit tra
vniuz. ut mortales hereditent i mōrte

alibi exponantem legi qd celum in quo hita
 hira p. t. n. t. a. t. i. a. d. i. c. i. t. v. i. u. o. r. q. d. q. u. i. d.
 ad m. f. o. r. e. m. r. e. g. n. o. r. c. e. l. u. e. q. u. i. d. a. u. t. a. d. s. u.
 p. u. i. s. c. e. l. u. d. i. c. i. t. t. i. a. A. l. i. j. d. i. c. i. t. q. u. i. a. c. o. r. p. o. s.
 m. i. n. t. r. a. e. s. t. e. t. q. d. d. i. u. s. u. b. i. a. c. e. t. m. o. r. s. t. r. a.
 e. s. t. m. o. t. u. a. r. i. o. a. u. t. a. u. t. f. u. i. t. c. o. n. f. o. r. m. e. f. a. c. i. t.
 g. h. e. c. o. r. p. o. s. x. p. i. t. r. a. v. i. u. o. r. **Hylarius**
 v. e. l. h. e. r. e. d. i. t. a. t. e. m. t. r. e. m. i. t. i. b. u. s. d. n. s. p. o. l. l. i. c. e.
 i. e. q. u. i. c. o. r. p. o. s. q. i. p. o. a. s. s. u. m. p. s. i. t. h. i. t. a. c. i. l. i. o.
 q. u. i. a. p. m. a. n. s. u. e. t. u. d. i. n. e. m. e. t. i. s. m. e. h. i. t. a. t. x.
 m. n. o. b. i. s. n. o. s. q. u. a. s. p. l. a. r. i. t. a. t. e. e. u. s. g. l. o. r. i. a.
 v. e. s. t. i. e. m. u. r. **Crisp** **in omi** v. e. l. a. l. i. t. e. r. x. p. u. s.
 h. i. c. p. r. i. v. a. l. i. b. u. s. p. r. o. m. i. s. s. e. p. o. s. s. i. b. i. l. i. a. i. m. p. e. r. i.
 q. u. i. e. m. e. s. t. i. m. a. t. q. u. i. m. i. t. i. s. e. s. t. o. m. n. i. a. s. u. a.
 p. o. d. e. r. e. q. u. i. t. r. a. v. i. u. s. p. r. o. m. i. t. i. t. d. q. u. i. a. s. t. a. b. i. l. i. t. e.
 s. u. a. p. o. s. s. i. d. e. t. q. u. i. n. o. n. e. p. t. e. r. n. i. u. s. q. u. i.
 a. u. t. a. l. i. t. e. r. e. s. t. m. u. l. t. o. r. i. c. o. s. e. t. a. i. a. m. e. t. p. a.
 t. e. r. n. a. m. h. e. r. e. d. i. t. a. t. e. p. o. d. i. t. q. u. i. a. n. o. p. p. h. a.
 d. i. x. e. r. a. t. a. r. a. n. s. u. e. t. i. h. e. r. e. d. i. t. a. b. i. n. t. t. e. r. r. a.
 a. c. o. n. s. u. e. t. i. s. a. b. i. s. t. e. x. i. t. f. r. o. n. e. **Expositio**
 o. r. t. e. s. e. t. i. a. q. u. i. s. e. i. p. o. s. p. o. s. s. i. d. e. r. u. t. h. e. r. e.
 d. i. t. a. t. e. m. p. r. i. s. i. n. f. u. t. u. r. o. p. o. s. s. i. d. e. b. u. t. p. l. o.
 e. m. e. p. o. s. s. i. d. e. r. e. t. r. a. n. q. i. h. e. r. e. r. e. g. n. i. c. e. l. o. r.
 m. u. l. t. a. e. m. h. e. m. o. q. s. t. a. t. i. m. a. m. i. t. t. i. m. o. **Bn**
 q. u. i. l. u. g. e. n. t. **Ambrosio sup lucam** C. o. m. h. o. c.
 f. e. a. s. u. t. s. e. p. a. u. p. e. t. m. i. a. s. m. e. m. i. t. o. s. q.
 p. e. t. a. r. e. s. l. u. g. i. t. o. p. e. c. c. a. t. a. t. u. a. v. n. s. e.
 b. e. a. t. i. q. u. i. l. u. g. e. n. t. **Et bñ** z. a. b. n. d. i. c. i. t. o.
 e. s. t. p. e. t. a. d. e. f. l. e. n. t. i. s. q. u. i. a. t. i. n. t. i. s. e. q. u. e.
 p. e. t. a. c. o. n. d. a. n. a. t. **Hylarius** l. u. g. e. n. t. e. s. e. m.
 h. i. c. d. i. c. i. t. n. o. o. r. b. i. t. a. t. e. s. a. u. t. q. u. i. t. e. m. e. l. i. a. s.
 a. u. t. d. a. m. p. n. a. m. e. n. t. e. s. s. e. d. p. e. t. a. v. e. t. a.
 f. l. e. n. t. e. s. **Crisp** **in omi** S. e. d. q. u. i. s. u. a. q. u. i. d. e. p. e. t. a.
 l. u. g. e. n. t. b. n. s. t. m. e. d. i. o. r. i. t. t. e. n. b. a. r. a. o. r. e. s.
 e. m. s. i. n. t. q. u. i. a. l. i. e. n. a. l. u. g. e. n. t. p. e. t. a. t. a. l. e. s.
 q. u. e. n. t. e. e. o. m. n. i. b. d. a. c. t. o. r. e. s. **Jeromius** l. u. c. a. s.
 e. m. h. i. c. m. o. t. u. o. r. n. o. p. a. n. t. q. u. i. l. e. g. e. n. e.
 s. e. d. p. e. c. c. a. t. i. s. e. t. m. v. i. t. i. s. m. o. r. t. u. o. r. s. p. a. u. t.
 f. l. e. u. t. s. a. m. u. e. l. s. a. u. l. e. m. e. t. p. a. u. l. u. s. c. a. s. q.
 p. o. s. t. i. m. u. d. i. c. i. a. d. p. n. i. a. s. n. o. e. g. e. r. u. t. **Crisp**
 C. i. m. a. u. t. q. u. i. d. a. s. i. t. l. u. g. e. n. t. i. a. u. c. e. s. s. a. c. o.
 l. u. c. i. u. s. q. u. i. s. u. a. p. e. t. a. q. u. i. d. a. b. i. n. t. m. d. i. l.
 g. e. n. a. d. c. o. n. s. e. r. u. i. **Crisp** **in omi** **Et** l. i. c. q.
 t. a. l. i. b. s. s. u. f. f. i. c. i. a. t. v. e. m. a. f. r. u. i. n. o. t. e. r. m. i. n. a. t.
 r. e. t. r. i. b. u. t. i. o. n. e. m. i. p. e. t. o. r. u. m. r. e. m. i. s. s. i. o. n. e. s. e. d. a.
 m. u. l. t. a. s. p. e. t. i. t. i. o. n. e. s. f. a. c. i. t. c. o. n. s. o. l. a. c. i. o. n. e. m. e. t.
 h. i. e. t. m. f. u. t. u. r. o. S. e. m. p. e. m. m. a. i. o. r. e. s. l. a.

tribus deus dat retributiones **Crisp**
 sup matthm aui no aliena pta luget
 consolabunt. qui tu i seculo illo pudentia
 dei cognovint et intellexint. qd qui pcut
 no sunt dei decus manu neno raze pt
 decus luctu derelicto in sua bntudme
 letabunt. **Aug** **in fimo. dñi i monte**
 vel aliter luctu est tristitia de amissione
 caroz. qm aut ad dñm ea q m h mudo
 cara habent. amittit. Non em gaudet
 hys rebis quibus an gaudebant. don
 fiat nullus amor etnoz. no nulla mesti
 tia sauciant. Con plabunt ergo pñi sñi
 qui maxime pta pcutis nominatm
 i consolator ut tempalem amittentes e
 terna leticia dicet et id dicit. **Em ipi**
 consolabunt. **Expositio** vel p luctu duo
 gna pntatione intelligunt. s. pñi sñi
 ruz hmo mudi. et pdesidio celestiu.
 pñde filia Cileph petiuit virginit
 supus et m ferus huius aut luctu no
 hñ ubi pauper et mtiis qui ad mudo
 no diligit. q miser est cognoscit. et
 id celu gaudet. qdometet go luge
 tibus pñi sñi qdplatio. ut qui tritatu
 e in pñi gaudeat in futuro aiaur aut
 e retributio lugentis q paupis et mti
 plus e em gaude in regno. p hñ a
 posside. multa em ad dolore possides
Crisp **in omi** **Non** dñd aut qd hñ
 bñtitudine ad mtenere. quada pñi sñi
 ideo non dixit qui tristant. s. d. qui
 lugent. In quo ca. d. pñi sñi sapie ma
 gisteru dedit. p em qui filios uelias
 desmetos lugent. pñi illud tpe no
 desidant pecunia. uel gloiam nec
 comas exauiit. naz aliqua alia pas
 sione caput. aulco magis hñ suare
 debent qui lugent pta sua **Bñ**
 qui esurit **Ambrosio sup lucam** postq
 delicta defleu esurire mapis. et p
 tite iusticiam. Eger em ad mgram
 iusticiam morbo est no esurit. In
 pñi sñi **Bñ** qui esurit et sicut iustiaz
Jeromius **Et** dñ nobis sufficit velle
 iusticiam msi iusticie partem fame

cum corde videat. sicut alibi scriptum e
 in simplicitate cordis querite illud. hoc
 est simplex cor quod mundum est cor.
Aug⁹ ubi dicitur de unitate dei Si enim fides
 potuit in corpore spualiter oculi etiam ipsi
 spuales quia sunt illi quales sunt homo
 in dubio pro eo deus videtur non potest. **Aug⁹**
in 1° de unitate hec aut iusto
 merces est iustitiae fidei cui mercedem p
 fidem corda mundant sicut scriptum e in un
 dante fide corda cor hoc aut probatur max
 ime illa fides. **Beatus** mundo corde. quoniam ipi
 deum videbunt. **Aug⁹ sup gen ad lucam**
 Nemo aut videns deum vidit vita
 ista qua mortaliter vivit in istis sensibus
 corporibus sed ubi ab hac vita quae fin
 ditus moratur sicut omnis exiens de cor
 pore sine ita alienatus a carnalibus sen
 sibus ut merito nequeat sicut ait apertus
 vultu in corpore an extra corpus sit non
 nulla subiecit iustitiam. **Glossa** avaritia
 aut remunerationem ista habet quae p
 sicut qui manna regis non plura prandit
 sed etiam faciem regis vident. **Beatus**
pacifica Ambrosio. sup lucam Cum in
 tiora tua vacua feceris ab omni labe peti
 nedispensionibus et tentationibus quae ex affectu
 tuo procedant atque pacem inanis ut
 sic pacem alijs feras. Unde scriptum est. **Beatus**
pacifica Aug⁹ ubi dicitur de unitate dei Et
 aut tranquillitas pax ordinis et ordo
 aut e parum disparum quae sua loca tribu
 ens dicitur. Sicut aut nemo est qui
 gaudere nolit. Ita nemo est qui pacem hanc
 nolit. quoniam quidem et ipsi qui bella nolit
 nihil aliud quam ad gloriosam pacem ac
 puit bellando pervenire. **Jeromius** Pac
 ifica aut beati domini qui p^m in corde
 suo demum inter fratres dissidentes
 facit pacem. aliud enim potest alijs
 pte pacificam. cum in tua anima sunt bella
 vicijs. **Aug⁹ in 1° de monte pacifi**
 ca aut in scriptis sit qui omnes animi sui
 motus componentes et subiacentes roni
 carnales et concupiscentes hentes edomitas
 sunt regni dei. Inquis ita ordinata sunt
 omnia. ut quod est in homine paxum et
 excellens imperet ceteris et reluctatibus

que sunt nobis bestijs quae quia atque ad
 ipsum quod excellit in homine. et mens et
 ratio subiacet potiori quae est ipsa veritas si
 mus dei. Neque enim in pace in floribus potest
 nisi superbius subiacet et hec est pax que
 datur in terra hominibus bone voluntatis
Aug⁹ in libro retractationum Non tam au
 quam pervenire potest in hac vita ut lex
 repugnans legi mentis sed sit omni
 membrum sed hoc unde pacifica agitur do
 mando concupiscentias carnis ut ad pacem ple
 nissima quae veniat. **Crisostomus sup math**
 Pacifici aut ad alios sunt non solum
 qui in multos in pace reconducunt sed et
 illi qui in memores malorum diligunt pacem
 Pax enim illa beata est quae in corde posita est
 non tantum in verbis. Qui aut pacem dili
 git filij sunt patris. **Hieronymus** Pacificorum
 aut beatitudo ad aptum est merces. Et
 id dicitur. Quoniam filij dei vocabuntur patres
 enim omni deus unus est. neque aliter tra
 sive in nuptiarum familie eius heredit
 nisi fraterne mutuae caritatis pace
 vivamus. **Crisostomus in omni** Vel quia domini
 pacifica qui nec litigant nec odium
 admittunt sed et congregant litigantes
 et filij vocantur qui vngenti hoc est
 opus congregare dispersa et pacificae
 contra se prelia. **Augustinus** Vel quia
 in pace profectus est ubi nihil repugnat
 pacifica filij dei vocabuntur quoniam nihil
 repugnat deo et uti quae filij similitudine
 patris debent habere. **Glossa** avaritia ergo
 dignitatem habet pacifica sicut qui filij
 regis dicitur in domo regis similis est.
 Septimo aut loco ponitur hec beatitudo
 quoniam in sabbo vere requies dabitur vera
 pax sex etatibus transactis. **Beatus** qui p
 fectum parat. **Crisostomus sup matth** po
 sita pacificorum beatitudine ne aliquis
 estimaret quod pacem sibi querere sit bonum
 subdit beatus qui pfectum parat
 quoniam iusticia habet esse propter virtute propter defen
 sionem aliorum propter pietatem iusticia
 causa assuet propter virtute aut ponit

Aug. de sermone dñi in monte Date
em mñsecus constituta ac firmata qñ
cū psecutores ille qui foras missus est
foras secus conuulit auget glaz que
scdm dñm est **Jeromus** Signant aut
addidit qñ pñtiam. multa em pter
sua pced psecutor patit. et nō pñtiam
simil qñ considera qñ octaua vo arad
cistomē bñtudo marturo terminet. **Cr.**
sup matthm Non aut dicit bñ
qui agentibz psecutor patit. ne pu
tes illud sola beate qui psecutor patit
pter altitatem nō relinquentia bñtis e
qui pter iusticiā patit. sed et si qñ
ex potentibus xpian qui vident qñ
pata sua foras corruis ate fuit te
psecutus bñtis es cū iohes baptista
Si em vñ e qñ pñt mices sūt qui a
suis occisi sūt sine dubio qui pter
cām dei aliquid patit et si a suis pati
mercedem mñi hñ et iō non posuit
scriptura psonas psequentiū sed sola
cām psecutoris ut non aspicias quib
te psequit sed pter quid **hilaris**
Sic ergo ad postremū eos m bñtū
mūt quibz omnia p xpo pati qui ius
ticia est pñtis affectus et hys ig et
regni dei suat quia motemptu se
culi sūt paupes spū. vñdē dicit
Om ipoz est regni celoz **Augu 9**
Vel octaua bñtudo tamqñ ad caput
reddit. qñ cōfirmatō pfectū qñ dicit
et pbat. Ita m pma et moctaua nō
atid est regni celoz. Septem em
sunt qñ pñtū. Nam octaua clar
fiat et pfectū demonstrat ut per
hos gradus pñtū. et ceti tamquid
accipiat rursū exordū. **Ambro**
sup lucam Vel aliter pñtis regni
celoz sanctis pñtis est mab solucōe
corpis sed post rñ nō cē cū xpo post
rñ em trāz tūd mapiēs possidere
absolutus amorte et m pō posses
sione consolatorē repies con solatorē

sequit delatio delatio diuina m
seruao Cum aut miseret dñs et uo
tat et sic uocatus uidit uocante qui
aut deū uidit in mē dñe grācis assu
mit et tūc de mde qñ dei filius celest
tis regni delatū. Ille igit mapiē h
repletur. **Crus. in om** Ne aut mi
retis si scdm vnam quāz bñtūm re
gñū non dñdit. quia cū dicit con so
labunt mām qsequet et cetā hūmō
phec vñsa nihil aliud quid regni
celoz occulte in sinuās ut nihil sen
sibile expectes nec em beatus es
qui m hys coronat qui cū pñtis vi
ta distendit. **Augu 9** Diligent aut at
tendend e mē hōz sententiaz hys
em septem gradibus congruit septi
sōmō opatio spū scti quā dñs de
scribit. sed ille asumo. hic ab vmo
sibi dicit. filius dei ad vma de
stensus. hic nō de vmo ad stitūz
dei astensus m hys pñtis. E timor
qui congruit hūmōz. de quibz dicit
Bñ paupes spū i non alta sapietes
sed timentes. Secūda e pietas que
quēnt mntibz. Quā em pie credit
honorat non reprehendit non respicit
quod e mntem fieri. Tercia e pñtis
qñ quēnt lugenabz qui didicerunt
quibz malis mnt. vñtis qñ que quāz
bona peccerūt. Quarta fortitudo que
quēnt esurientibz et stientibz qñ
desiderantes gaudū de vñtis bonis
laborant. attemō cupientes aliti.
Quinta consiliū miferētibz. qñ vñtis
remediū est de tantis malis erui
dmm tēc alijs et dare. Sexta mcel
lectz quēnt mudis cordis ut qui
pingato aculo pñtis uide qñ aculy
non uidit. Septima sapia quēnt
pacifias m quibz nullus motus est
tebellis sed ob tempant spū. V
ñtis aut pñtis quod est regni celoz
vñtis nouitū est. In pmo. Sicut
optebat. pñtis est regni celoz

qd e pte sapie m iuu. Ar p dicitur
 Iniani sapie timor dm. oribus here
 ditas tamqua testametu pte ad pro
 tate qrentibus lugentibz consolatio
 tamq stentibz quid amiserit et nu
 bus merz sint. Esurientibz saturitas
 tamq refectio laborantibz ad salute an
 sericordibus ma tamq optimo gplio
 vtentibus ut her eis exhibeat quad
 exhibent ayundis corde faculta vi
 dendi deu tamq purp ocula ad intelli
 gendi etna gerentibus. Pacifitas di
 similitudine. Et ista quidem in hat
 uita pnt compleri. sicut optata esse
 in **angelis** apstis credimus. Nam qd
 post hanc uitam pmittit nullis u
 bis expom p. **Ba qstis Fabiano**
 Supiores smas gnalit dnagebat
 lam mapit loqui pntes compilans
 pdicens eis psecutiones quas p noie
 eius passuri erant. **Ba qstis cu**
 maledixit uobis homines et psecuti
 vos sunt et dixit omne malu ad
 uos. **Aug** Quia aut p q
 interst quod aut cu uobis maledi
 cent et dicent omne malu cu maledi
 te hoc pt malu dice. Sed alit est
 maledictu iactatu cu gtimelia cora
 illo qui maledicit. alit cu absentis
 fama ledit psequi aut e cum mfre
 nel infidys appet. **Crisp** Si aut um
 est qm qui calicem aque porrexit
 merces eius no perit. Consequen
 qui uel umq leuissim ubi i unua pas
 sus fuit uacuis no est a mercede ay
 aut blasphematus sit dno quem re
 debent. ut et mendacit blasphemet
 et ppter deu aliaq p omu de fuit n
 e bntudinis merces. et io dicit **Agente**
 tes ppter me. **Aug**. Quod pte iob
 additum puto qui uoluit de psecuti
 bus et de fama sue turpitudinis gla
 ri. Et io dicit ad se pthere ppm. q
 multa de illis dicit mala cu et ve
 ra dicant. qn et decer tota illoy dmi
 et si alqni falsa iactant no in pte

ppm ista patuit. **Greg sup Ezechiel**
 Illud aut patit obesse si homines uobis
 derogent et sola nos qstia defendat
 sed tame lingua detrahentiu sicut in
 studio no debemus excitare ne ipa pca
 ita p sud malicia exortitas debemus cu
 nimiter tollerare ut nobis nntu crescat
 unde et hic dicit. Gaudete et exulta
 te qm merces urd. **Glosa** Gaudete qui
 dem mente et exultate corpe. quia
 merces ura no tm magna est. sicut
 aliorz. sed copiosa est merces. **Aug**
Non hic celos dicit puto supiores p
 tes huius uisibilis mundi. Non em m
 ces ura meribus uolubilibz collocan
 da e sed meribus dicit puto i spuali
 bus firmamentis. ubi habitat sempiterna
 iusticia. Senaut em iam ista mercede
 qui gaudent spualibz bonis. sed exoi
 pto pfiact. cu mortale ho induerit
 i mortalitate. **Jeromius** Gaudete q
 et exultate debemus ut merces nobis
 mercedibus paret. hic qui uanam
 secta glouam impleri non pt. **Crisp**
 Quia qntu aliquis letat de laude hori
 tantu et de uitupacoe tristat. Quia uo
 glouam occupat. m celo obytia no tmet
 tris. **Greg sup Ezechiel** Aliqni
 tame detractores debemus occupistere
 ne du de nobis malu disseminant.
 cois qui audire nos ad bona poterat
 corda in nocentiu corumpant. **Glosa**
 Non plid aut pmo sed etia exem
 plo eos ad paciam plocat. ad subdit
 Sic em psecuti p ppm qstas qui
 fuerit ante uos. **Fernigius** magna
 em consplacomi accipit homo meritu
 lator positus du recordat passiones
 aliorz. quibz exemplid pacie accipet
 ac p dicit. gemitote quia illius uos
 estis apstis aug et illi p pthe. **Crisp**
in omi Simul ead i smiat cocqua
 litatem sui honois ad prem de si dicit
 Sicut illi ppter prem. ita et uos p
 me paciant. Cum ead dixit qstas
 qui fuerunt an uos mat et ipos
 qstas iam stas. **Aug** Persecutoz
 aut hic gnalit posuit et in ma

leditis et in lacrimis fame. Vos estis
sal terre **Crisostomus** in omni. Quia ex
celso precepta discipulis dedit. ut
non dicent qualiter potius ea suae
eos laudibus mitigat. dicens vos estis
sal terre. In quo mirat quod nunc hoc
iungit. Non enim per verba vita aut
prima gente sed per universum orbe vos
mittit. et per alios mordentes mala au
diatis gaudete. hoc enim est opus salis mo
llia mordicare. quare aliorum maledictio
nichil vobis nocet. sed est testis vere
vitalis **Hilarius** Est autem hec
tas querenda dictorum. que et apostolorum
officium et ipsius salis natura mirabilis. hoc
igitur in omni usum huius generis effectum
in corruptionem corporibus quibus fuit app
sim in potest. et ad omnem sensum con
ditu saporis aptissimum est. apti autem
sunt vero celestium predicatorum. et e
ternitates velud satores in terra sal
terre multiplicati. quia per virtute doc
te me quasi salientes continent corpora su
nant. **Remigius** Sal etiam per aquas
et ardorem solis et per flatum venti
in natura aliam mutantur per et apti
ri vni per aquam baptismi et ardorem
dilcois. et flatum spiritus sancti in spiritali
regnumque mutantur sunt. Sapientia
celestis per aptos predicata consistit
humores carnalium corporum auferit
fatarem et putredinem male generis
et omnem libidinosam cogitationem. et
illud de quo dicit propheta vniuersis carnis
non mouit. **Remigius** Sunt apti
sal terre vbi hominum terrenorum qui amando ter
terru vocantur. **Jeromus** vel apti sal
terre appellantur quia per illos vniuersum ho
minum condit genus. **Crisostomus** doctor
enim cum fuit omnibus predictis vniuersus
ornatus tunc est quasi optimum sal et
totus plus de illo condit videndo
et et audiendo. **Remigius** Et sciend
quia nullum sacrificium offerret deo
vni testamento nisi prius condaret sale quia
nullus potest laudabile sacrificium deo fieri
absque sapore celestis sapientie **Hilarius**

omni quia quoniam homo subiacet ideo
aptos sal terre multiplicatos mouet in tra
ditu sibi potest virtute persistere cum subdit
Quia si sal euannit in quo salietur. et si
doctor errauit quo alio doctore eme
dabitur. **Augustinus** Et si nos per quos con
diendi sunt propter motum per seculum tem
paliu a miseriis regna celorum qui erunt
homines per quos nobis error auferat
Alia huiusmodi sunt. Si sal in fatuatu fide
condens fatuos et iudicandos qui ter
tium bonorum vel copiam sectantes. vel
in opiam metuentes amittunt eterna. que
nec dari possunt ab hominibus nec auferi
Hilarius Si autem doctores in fa
tuati nil faciant et ipsi sensu accepti
saporis amisso vniuersum corrupta
non possunt reddunt in vitales. Unde se
ad nichilum valet ultra nisi ut mit
tat foras et gulect ab hominibus. **Je
romus**. Exemplo de agricultura sp
tum est. Sal enim ut in condimento abor
et ad sciendum carnes necesse est ita alium
usum non habet. Certe legimus in scripturis
verbes quasdam ira victoris sale sciatas
ut germen nullum in ipse oriret. **Gregorius**
Postquam ergo illi qui capita sunt aliorum
defecant nulli usui apte sunt. nisi ad
hoc ut mittant foras ab officio docendi
Hilarius vel etiam de ecclesie promptuariis
picti pedibus medentium conterant
Augustinus Non autem calcantur ab hominibus qui
patitur persecutionem. sed qui persecutione
timendo in fatuat. Calcant enim non per
nisi in fide. In fide autem non est nisi prius
corpe multa in terra suscipiat corde
tamen in celo spiritus est. **Gregorius**. Vos estis
lux mundi. **Crisostomus** Sicut doctores
propter bona quoniam facerent sunt sal quo plus
condit. Ita per libidinem doctrine sunt lux qui
ignorantes illudant. prius autem est bonum
vniuersum. quod bonum facit. et ideo postquam aptos
dixit sal huiusmodi vocat eos lux
dicens. Vos estis lux mundi. vel
quia sal in co patu tenet rem ne ad
detulit mutet lux etiam ad melius per
duat illustrando. propter hoc apti dicti

sunt p[ro]p[ri]e sal[ut]e[m] iudeos et ap[osto]l[ic]i p[ro]p[ri]e
 op[er]anti. a quib[us] deus cognoscitur quos
 filant in dei p[ro]p[ri]e. Lux aut[em] p[ro]p[ter] gen-
 tes quas ad s[an]c[t]e lumen p[ro]ducit **Aug[ustinus]**
 Oportet aut[em] hic mundu[m] no[n] celu[m] et
 tertiam sed homines. qui p[ro]p[ter] mudo m[un]do
 telligi uel qui diligit mudo. quibus il-
 lina[m] apti missi s[un]t. **Hylarius** Nara
 em luce est. ut lucem quocunq[ue] ferat
 emittat. illat[ur] q[ui] pedib[us] tenebras in
 terminat. luce dnante. q[ui] mudo est
 dei cognos[er]e p[ro]p[ri]e. obstruere tenebat
 ignorantie tenebris. cui p[ro]p[ter] p[ro]p[ri]e s[an]c[t]e
 lumen in uehit et cognos[er]e dei declarat
 ead[em] de p[ro]p[ri]e corp[or]is p[ro]p[ri]e quocunq[ue] r[ati]o
 reseruit lux tenebras n[on] n[on]strat **Re-
 miquis** Sicut aut[em] sol dirigit radios
 suos ita ead[em] d[omi]nus qui est sol iustie
 dirigit ap[osto]los suos ad effugandos h[uius]m[od]i
 g[ra]m tenebras **Crisostomus in amelia** In
 tellige aut[em] quid magna eis p[ro]mittit
 ut qui in regione p[ro]p[ri]a cogniti no[n] erant
 ad fines orbis terrar[um] corp[or]is ueniret fama
 nec p[ro]p[ri]e quas p[ro]p[ri]e eos po-
 tuit occultare. sed p[ro]p[ter] hoc magis p[ro]p[ri]e
 clari reddunt **Jeromus** He ap[osto]l[ic]i
 abscondant[ur] ab metu. sed tota liberta-
 te se prodant. i. dacet eos fiducia[m]
 p[ro]p[ri]e cu[m] consequent[ur] dicit Non
 p[ro]p[ri]e abscondi sup[er] monte p[ro]p[ri]a
Crisostomus in om[n]i p[ro]p[ter] hoc ead[em] dacet eos
 de p[ro]p[ri]e uita p[ro]p[ri]e euelud motibus
 am p[ro]p[ri]e sicut ciuitas q[ui] supra mo-
 tem p[ro]p[ri]a uel lucina sup[er] candelabru[m]
 lucens **Crisostomus sup[er] matth[aeum]** hec aut[em] ci-
 uitas p[ro]p[ri]e ead[em] p[ro]p[ri]e ead[em] dicit
 Olopa dicit p[ro]p[ter] d[omi]n[u]m ciuitas dei Ciues
 eius s[un]t om[n]es fideles. de quibus a-
 pl[us] uos estis ciues s[an]c[t]e hec ergo
 ciuitas p[ro]p[ri]a ead[em] sup[er] monte p[ro]p[ri]e. de
 quo dicitur. lapis abstrusus sine maib[us]
 factus ead[em] mons magnus **Aug[ustinus]** uel
 p[ro]p[ri]a ead[em] sup[er] monte ead[em] p[ro]p[ri]e ead[em]
 i. sup[er] magna iusticia[m]. quam
 p[ro]p[ri]e mons in quo disputat d[omi]n[u]s
Crisostomus sup[er] d[omi]n[u]m Non p[ro]p[ter] ergo ciuitas
 sup[er] montem ead[em] p[ro]p[ri]e ip[s]a uoluit absto-

di Arans em qui cam portat facit
 cam omnibus manifesta Sic et ap[osto]l[ic]i et
 sacerdotes qui fundati s[un]t in xpo non
 p[ro]p[ter] se absconditi. ead[em] si nolunt. q[ui]
 p[ro]p[ri]e eos manifestat. **Hylarius** uel
 ciuitas car[n]e quod assumptat incupat
 qua mea p[ro]p[ter] nam suscepti corp[or]is que
 dam h[uius]m[od]i g[ra]m. congregatio g[ra]m et
 Et nos per asp[er]it carnis sue sim[il]i-
 tudinis ciuitas Abscondi ergo non
 p[ro]p[ter] quia in altitudine portus celestiu[m]
 d[omi]n[u]s dei ad miraco[n]e suoz op[er]i offerit
 omnibus g[ra]m p[ro]p[ri]e **Crisostomus sup[er] matth[aeum]**
 Quare aut[em] p[ro]p[ri]e suos xpus manifestat
 et non sicut eos se abscondit[ur]
 p[ro]p[ter] altam compac[er]em andit ad subdit
 Nec attendit lucina. et ponit ead[em]
 sub modis sed sup[er] candelabro. **Crisostomus**
in om[n]i uel p[ro]p[ter] hoc q[ui] dicit. Non
 p[ro]p[ter] ciuitas abscondi dem[er]at suam
 uirtutem. In hoc aut[em] q[ui] subdit. Nec
 attendit lucina. eos induat ad lib[er]a[m]
 p[ro]p[ri]e ac si dicit. Ego quide[m] lu-
 cerna attendi. v[er]i aut[em] erit studiu[m]
 cam manere ardente. no[n] p[ro]p[ter] p[ro]p[ri]e
 uos. sed p[ro]p[ter] alios qui illucibunt
 et ead[em] p[ro]p[ter] gloria[m] dei. lucina est
 v[er]i d[omi]n[u]s de quo dicitur est. lucina
 pedibus meis ubi t[er]ra[m] accedentes
 ergo lucina p[ro]p[ter] et filius et sp[irit]us s[an]c[t]us
Augustinus Quid aut[em] putamus dicitur
 ead[em] Et ponit eam sub modis ut ocul-
 tatio fin lucine accipienda sit tranqua
 si dicit Nemo attendit lucina[m] et
 occultat eam. An aliquid ead[em] modis
 p[ro]p[ri]e. ut h[uius]m[od]i sit pone lucina sub mo-
 dio sup[er]iora facere corp[or]is comoda p[ro]p[ri]e
 p[ro]p[ri]e ciuitatis Sub modis ergo lu-
 cerna p[ro]p[ter] quisque luce doctrine hoc
 comodis sp[irit]ualib[us] obscurat et tegit
 Et b[ea]t[us] modius dicit res p[ro]p[ri]e cor-
 palis s[un]t p[ro]p[ter] retribu[er]e mensure
 quia ea quisq[ue] recipit que gessit i
 corpore s[un]t quia sp[irit]ualia b[ea]t[us] q[ui] r[ati]o e
 p[ro]p[ri]e certa dicit mensura q[ui] p[ro]p[ter]
 modius m[er]itoant et transeunt etna

Ad et spūalia nullo tali fine coherere
Sup candelabris aut lucernam pōnt qui
corpus suū ministeriū ubi sibi ut su-
perior sit p̄dicator vitatis. et in f̄ior
fuit corpus Per ipaz em corpus p̄
lucem et cel̄ f̄ior lucet doctrina. dū
p̄vacem et cel̄ corpus motus bonis
opibus m̄struat distentibus **Crisp sup**
matthm Vel modij s̄ homines mi-
diales Qm̄ sicut modij desuper qui
demerari sunt de subter aut p̄ter
Sic om̄es mundi amatores in rebz
spūalibus in sensu s̄ m̄tens aut
sapientes Et nō q̄ modius v̄bum
de timet absondit qm̄ p̄ter aliq̄
cām tēnam verba dei non eausus
palam p̄loqui fidei vitatem Cande-
labri e cetera que laborat v̄biū uite
et om̄is cetera f̄ior v̄r. **Hylarius**
Vel synagogam dñs modio copuit
que suscepro fructu m̄tra se tm̄ recep-
tans cetera modij d̄mense obsonare
q̄tmebat **Ambro sup lucam** Et ideo
nemo fidem suā m̄tra m̄strat legis
m̄cludit sed ad cetera q̄ferat m̄qua
septiforme p̄p̄s relucet gr̄a **Bedā**
in om̄i Vel ip̄e p̄p̄s accendit luc-
nam. qui testis h̄uane n̄e flammis sue
d̄m̄tatis impleuit quā ut credetibz
absonde nec modio subponē hoc o-
sub mensura legis m̄cludē vel m̄t-
v̄m̄ gentis terminas uoluit cohibē
Candelabris cetera dicit. cui lucid sup
posuit. quia nostris in frontibz fidem
sue m̄carnatōis affixit **Hylarius** Vel
lucna p̄p̄i p̄m̄t m̄candelabro. v̄ in
ligno p̄ passionē suspensa q̄ limē et
n̄l est in cetera h̄t̄m̄bz p̄dicatoria
et̄o dicit. ut luceat am̄bz qui in do-
mo sunt **Aug⁹** Si quis aut domū
vlt accipere cetera nō abscondit e-
uel domus e ip̄e m̄d̄ q̄ id quod su-
p̄ius ait Vos estis lux mundi **Hyla-
rius** Tali em̄ lucē mouet fulgere
ap̄tō ut ex adm̄tōe ap̄is cap̄ do-
lā m̄p̄at Vn̄ sequit Et luceat
lux v̄r̄ coram hominibus ut videat

opa v̄r̄ bona **Crisp⁹** v̄ sic illuāte do-
centes v̄r̄ nō tm̄ v̄r̄ audiant v̄ba. sed
ut opera videant / ut quos illuātes
p̄ v̄r̄ q̄ lux conditōis p̄ exemplū q̄
fides p̄ illos aut dactores qui docent
faciūt magnificat deus Nam disciplina
dñi ex moribz familie dem̄t Et rō
sequit Et gl̄ificent p̄m̄ v̄r̄ qui
relis est. **Aug⁹** Si tm̄ dicit ut
videant opera v̄r̄ b̄d̄ finem q̄statuisse
videt̄ m̄ laudibus hom̄i quas querit
ypocrita / sed addidit ut gl̄ificent p̄m̄
v̄r̄ qui m̄celis e ut ip̄m̄ q̄ homo p̄
bona placet opa hom̄bz nō ibi finem
q̄statuat sed referat ad laudē dei et
q̄tēd placet hom̄bz ut in illo gl̄ificet
deus. **Hylarius** Non q̄ ab hom̄bz
oporteat gl̄iaz quere. sed ut distan-
tibus nobis opus n̄m̄ h̄is m̄ter quos
v̄v̄m̄ in honorem dei eluceat ad se
Nolite putare **Aug⁹** postq̄ hortat⁹
est audientes. ut se p̄parent ad or-
p̄m̄enda p̄iusticia. et nō absondet
quid acceptū eiant / sed ea beniuo-
lencia distent ut ceteros docent / inq̄
ces in formate quid doceant / tamquā
si querēt quid e h̄ q̄ nō v̄r̄ absondi
et p̄ quo uibes. oia tollent n̄quid
aliqua dicitur e contra ea q̄ in lege
p̄ scripta Non inquit Nolite pu-
tare qm̄ v̄m̄ pluerē legem aut p̄-
phetas **Crisp⁹** Q̄ p̄t̄ duas causas
dicit ut discipulos suos h̄is v̄bz ad
suū p̄uocaret exemplū ut sicut ip̄e
om̄ez legem impleuit sic et illi stu-
dent implere Sem̄ quia futur⁹ erat
ut calūpniant eū iudei q̄ legem
pluentem p̄us q̄ m̄ curat calūpn-
iam / calūp̄m̄e satisfiat Ne autē
putaret sic v̄m̄isse / ut simpli lege
p̄dicarent / sicut p̄phete fecerant **Ve-
m̄gus** Duo dixit Negat se ve-
nisse pluerē et affirmat se v̄m̄isse
implere et rō addidit Non v̄m̄isse pl-
uerē sed adimple **Aug⁹** In hac autē
sm̄a duplex est sensus Nam in

legem aut e addendo aliquid qua
 nung hē aut faciendo quod hē. **Tru**
39 m om i mplet q' xpus pphetas
 complendo amā q' p ipos de ipō fiat
 dicta legem aut pmo quide' nichil
 transgrediendo legulu. Sedo iustificatio
 p fidem quod lex p littam face' no ua
 lebat. **Aug' contra faustū** Demu
 etiā q' sub gratia popas m hac mōli
 vita. difficile erat adimplere qd' in le
 ge scriptum ē. Non cupistes ille
 p carnis sue sacrificiū sacerdos effectū
 impetrat nobis indulgentiā, etiā hie
 adimplens legem ut quod p mōz inf
 mitatem nung possim p illius pfectū
 curēt huius capituli mēbra effi sumū
 Puto etiā sic eē accipiendū quod
 dicit Non veni legem solū sed ad
 implere. hys uidelis additamentis
 que uel ad expōitōz ptinet antiqz
 smāz uel ad qū faciēz m eis appuit
 em dñs etiā inquit matū ad nocēd
 fū m hancadij genē deputat oratū
 etiā nos dñs nō iurātes nō recedere
 a vero q' vni iurantes appinquad p
 mōz Sed cur ad matthei legem n
 atapit et pphetas cū xpus cō n
 se uenisse solū dixit. sed implere.
 Ad h' rīdet faustus hereticus. Quis
 hoc testatur dixisse ihm. Mattheus.
 Quis ergo q' iohēs testat' qui fuit
 monte mattheus hoc scripsit, qui p
 quā ihus descendat de monte se
 ritus est. **Ad h' rīdet. Au**
g' Si nemo de xpo uera dicit n
 qui eū uidit aut audiuit hadie de
 eo uera dicit nullus. Cur ergo ex
 ore iohēs non potuit mattheus uā
 audire de xpo si ex libro iohēs pos
 sumū uera loqui deo nos tanto p
 nati hinc em nō solū matthei, sed
 etiā luce ac marci eum etiā nō i
 parem auctes receptū ē hoc accidit
 quia et ipē dñs potuit narrare a
 theo qd' egerat anteq' eū uocasset
 Ap'te aut dicit nō uolo crede' euan
 Nam qui in euan' nō nisi quod uolū

creditis uobis potius q' euan' credit
 Item **faustus** phibemz et mattheū
 hoc non scripsisse sed aliū nestro que
 subnomē eius. Quid em dicit Cū
 transisset ihus uidit hominē sedente
 ad tholonēu mattheū noie. Et quis
 ergo de se ipō scribens dicit uidit
 hominē et non uidet me. Ad quod **Au**
gustinus ita mattheus de se tamquā
 de alio scripsit Sic et iohēs fecit d.
 Conūsilis petri uidit aliū discipulū
 quē diligebat ihus a iam festo ē em
 hinc morem fuisse scriptoz cū gesta
 narrarent. Item **faustus** Quod etiā
 ex ipō simone quo pcepit nō putat
 quia uenit legem solū magis in
 telligi datur quia solū. Nam em
 nichil tale eo faciēte ut iudei suspi
 cari hoc possent ad quod **Aug'** h
 quidem ualde in firmū ē. Non em
 negamus iudeis nō intelligentibz uide
 potuisse xpm destructorem eē legē
 et pphetaz Item **faustus** Quod qd
 etiā lex et pphete dicit adimplere
 nō augent cū m deutronomio dicit
 hec pcepta q' mudo tibi obsequabū
 nec addas quicūq' eis nec minuas
 ad quod **Aug'** Non intelligit faustū
 quid sit legem implere cū hoc de
 uoibz adiectis pūta accipiendū ple
 nitudo em legis cūctas est. quam
 dñs dedit mittendo fidelibus xpm
 sē m implet ergo lex uel tū fuit
 q' ibi pcepta s' uel ad exhibent q'
 pphetata s' Item **faustus** Quod nō
 nū testamentū i h'm condidisse fatem
 quid aliud ad destructōe fatem uerū
 testamti. Ad quod **Aug'** qn uet' tes
 tamento figure erant futuraz quas
 rebz p xpm pntatis aucti optebat
 ut cō ipō lex et pphē implem scriptū
 ē daturū deū nouū testamēnt **fa**
ustus hoc igit' si dixit xpus aut
 aliud signū dixit aut q' ab ipē me
 tiens dixit aut omō nec dixit
 sed ihm quidē mentitū fuisse nec

Dicitur ac per hoc aut aliter dicitur
est aut omnia nec dicitur e de quidem
iam aduersus capitulum huius tractatus inam
etiam fides reddidit hic tunc q principio
michi no tunc q ex saluatoris nomine
legunt scripta possim tunc p scriptis
omne zuzama q magis bami semis
scripturis pene omnibus nocturnalibus
quidam seminator dispersit ad qd
Aug⁹ anathemam docuit impias p pte
ut exenit^o quod heretici sim ead no
pedit hoc accipias q aut impedit no
accipias Nos aut docuit aptus p
am p uisione ut quisquis eod amica
aut pter illud quod accipimus ana
themata sit dno aut opposuit quid
fuit zuzama no aliqua falsa uer
scripturis i mpta sicut mptas
ed homines filias maligni Item **fau**
stus Cum te iudeus mterpellabit
cu legis et pphetas pcepta non
suas q xpus dixit non se uen
se soluere sed adimplere Cogebant
uane suppositione succubere aut ca
pitulum pfecti falsum aut te xpi
negare discipulis ad quod **Aug⁹**
Nullus ex hoc capitulo catholici
patunt angustias quas legis et
pphetas pcepta non suant q
caritate dei et p xpm hnt in quibz
pceptis pendet lex et pphete et
quicunqz ibi uel rebus gestis uel sa
cramentis celebratis uel locutioni
modis figurate pphetata s m ppo
et ead impleri cognoscit unde ne
uane suppositione succubamus nec istud
eius capitulo falsi ee dicimus nec
xpi discipulos nos negamus Quia
ergo dicit Si xpus legem et pphas
no solisset illa sacramenta legis et
pphetas m p p ranoz celebracionibz
pmanere p dicit Si xpus legem
et pphas non solisset adhuc
pmitteretur nasciturus passurus resu
recturus Cum id magis hoc non

soluit sed ad impleret q ia pmitteret
nasciturus passurus resurrexurus q illo
sacramento q amodo psonabant sed an
nunciat q natus sit passus resurrex
q h sacramenta q a p p ranoz aguntur
ut psonant Patet ergo quanto er
rore deludent qui putant pgnis sa
cramentis q mutatis ead res ipas
ee diuisas quas ritus pphicus demat
impletis Item **fau⁹** Quicunqz
e p hoc dixit tunc dixit utru ne
qualpandi iudeoz furor causa q p
sua ab eo gailit uidentes nec audi
endu quide cu existimabant aut ut
nos qui eis credebamz ex gentibz
instrueret legis subire iugum Et
aut hoc ei non fuit causa dicendi illa
debet ee quod dixit nec hoc ipm
mentatus est Sunt em ta gna le
gum vni hebreoz quod pti sit mo
tis paulus appellat aliud genui qd
naturale vocat d. Gentes naturi
q sui legis faciunt Tercia e uoluntas
de qua dicit lex ipius uite i Item
pphete alij p iudeoz de quibus natu
est alij genui de quibz paulo dicit
dixit quidam p p ranoz corp ppheta alij
uoluntas de quibz dno dicit antea ad
uos sapientes et pphetas. Et quidez
si obp ranoz hebraicis ad implere
gna p uilisset dubiu no erat qn de
iudeoz lege et pphetas dixisset. S
bi uero sola recenset antiquiora p
cepta Item Non accides Non mch
aberis q olim p mulgata fuerunt p
Enoch et Seth et cetos iustos cu
no uideat h em dixisse de uicatis
lege et pphetis m p cu iudeoz quide
usus est nonnasse pemptus exidiat
picipiendo gna ut e illud oculu p
oculo dentem p dente Ad quod **aug⁹**
Aug⁹ manifestu aut e quod lege
et quas pphetas xpus no uenit sol
uere sed implere ipa em e lex q
p moysen data est Non aut sicut
faustus opinat quedam dno adm

pleuit que ab antiquis iustis iam
 dicta erant. An legem moysi sicut
 Non occides quodam modo soluit que
 ipse uidebant legis hebreæ. Nos
 enim dicimus et hoc p[ro]tempe. b[er]n[ardus] t[ame]n sic
 esse instituta. et t[ame]n ap[er]to n[on] soluta
 sed adimpleta. ut patet p[er] singula
 hoc em[en] non intelligebant qui in ca
 pitulato manserunt. ut gentes cogent
 iudicare heretici scilicet qui nazara
 dicit **Crisostomus** Quia non omnia q[ue]
 ab inicio mundi usq[ue] ad finem erant fu
 tura misere s[ed] p[ro]phetata in lege ne vi
 deat aliquid eor[um] que sunt deus no[n] an
 tea cognouisse p[ro]pheta dicit no[n] p[er]
 fici ut transeat celu[m] et tra[n]s donet o[mn]i
 a in lege p[ro]phetata. rebus ip[s]is sunt
 adimpleta. Et hoc e[st] q[ue] dicit Amen
 dico uobis donec transeat celu[m] et
 terra. vota u[er]o aut u[er]us ap[er]to non
 p[er]terbit a lege donec omnia fiant **Pe
 migius** Amen hebreus sermo est
 et latine dicitur. fidei. sue fiat.
 Duabus aut[em] deca[li]s hoc sermone uti
 sine p[ro]ter duricia illor[um] qui tardi e
 rant ad credendum. ut p[ro]fundius atten
 dent ea q[ue] sciunt **Boetius** phar
 aut[em] q[ue] ait. donec transeat celu[m] et
 terra. Celum quidem et terra maiora
 elem[en]ta no[n] arbitram[ur] esse soluenda **Pe
 migius** p[er]manebit em[en] et[er]nalit[er]
 sed transibunt p[er] renouato[rum] **Aug[ustinus]** p[er]
 hoc aut[em] q[ue] ait. vota u[er]o aut u[er]us
 ap[er]to non t[er]ram p[er]bit de lege. Nichil
 p[er] aliud intelligi nisi uehement[er] eor[um]
 p[ro]p[ter] p[er]f[ec]tione[m] q[ue] p[er] litteras singulas de
 m[an]data e[st] inter quas litteras vota immo
 rem celis quas uno ductu fit. Ap[er]to
 aut[em] e[st] etiam ip[s]ius aliqua i[n] simio p[er]
 tula quib[us] u[er]bis oritur in lege ad ef
 fect[um] etia[m] m[an]da quor[um] p[er]ducit **Yabano**
 Ap[er]to q[ue] g[er]at[ur] vota et no[n] u[er]o he
 breu[m] posuit q[ue] u[er]o in m[an]u deca[li] p[er]git
 et decalogi legis em[en]at au[tem] quide[m] a
 p[er]to et p[er]f[ec]t[um] est eor[um] **Crisostomus** sup[er] an
 Si aut[em] ingenius homo uel mali
 mondatio in uentus fuit erubescit

Et uir sapiens ubi quod dixit no[n]
 relinquit inuani. quod uba d[omi]ni sine
 op[er]e uacua patant remane. Siqui
 d[omi]ni ergo soluit u[er]o de mandatis ip[s]i
 m[an]is et docuit sic homines m[an]is uo
 cabitur in regno celo[rum] Puto aut[em] q[ue]
 ip[s]e d[omi]n[us] ostendit manifeste que s[un]t
 m[an]da dicens dem[on]stratue. Si quis sol
 uit u[er]o de mandatis ip[s]i m[an]is **Cr
 in om[n]i** Non em[en] p[ro]u[er]biis legibus
 hoc dixit sed p[ro]ph[et]a q[ue] ip[s]e erat p[ro]p[ter]
 turo. que quidem m[an]da uocat licet
 magna sint. Sicut em[en] multorum
 de se h[um]ilia locutus est. ita et de suis
 p[ro]p[ter]tis humilit[er] loquit[ur] **Crisostomus** sup[er]
 4° Vel aliter mandata moysi
 actu fualia s[un]t. Non occides Non ad
 ultab[er]is Ipsi em[en] em[en] magnitudo uo
 luntatem faciendi reperit. et io[n]i
 remun[er]atione modica s[un]t in p[er]to aut
 magna. o[mn]ia mandata aut[em] p[ro]p[ter] scilicet
 Non irascaris. Non concupiscas. i[n] actu
 difficilia s[un]t. et io[n]i in remun[er]atione ma
 gna in p[er]to aut[em] m[an]da Igit[ur] m[an]da d[omi]ni
 ista p[ro]p[ter] mandata Non irascaris No[n]
 concupiscas. ergo illi qui leuia p[er]ta q[ue]
 mittit m[an]is s[un]t in regno dei. i. qui na
 tus fuit et grande peccatu[m] non fecit
 ap[er]ta quidem scilicet e[st] scilicet damp
 natus et[er]ne no[n] t[ame]n e[st] m[an]da s[ed] qui
 q[ue]rat illi qui ead[em] hoc m[an]da implent
Aug[ustinus] vel et[er]o illa q[ue] p[ro]p[ter]ta s[un]t in le
 ge d[omi]ni m[an]da. q[ue] aut[em] p[ro]p[ter] dictus e[st]
 s[un]t maxima mandata. ergo m[an]da s[un]t
 p[ro]p[ter] u[er]o u[er]o et u[er]o ap[er]to. Qui go
 soluit et docuit sic. i. s[un]t q[ue] soluit
 m[an]is uocabit in regno celo[rum] Et for
 tasse io[n]i no[n] erit. quia ibi magna e[st]
 non p[er]to. **Glossa** Solue aut[em] e[st] no[n] ag[er]
 quod u[er]o que intelligat uel no[n] in
 tellige q[ue] dampnauit. aut[em] immu[n]de in te
 g[er]tatem sup[er] additio[n]e p[ro]p[ter]. **Crisostomus**
 Vel ai audiens m[an]is in regno celo[rum]
 nichil aliud sup[er]uac[er]e. si supplicat et
 uehement[er] regni em[en] q[ue] u[er]o dicit
 no[n] solu[m] regni utilitate sed t[em]p[or]e u[er]o
 et aduentu[m] p[ro]p[ter] tribule[m] **Glossa** in
 om[n]i. Vel p[er] u[er]o celo[rum] p[er]to d[omi]ni

et q[ue] m[an]da d[omi]ni
 s[un]t

pleuit que ab antiquis iustis iam
 dicta erant. An legem moysi sicut
 Non occides quodam modo soluit que
 ipse uidebant legis hebreæ. Nos
 enim dicimus et hoc p[ro]tempe. b[er]n[ardus] t[ame]n sic
 esse instituta. et t[ame]n ap[er]to n[on] soluta
 sed adimpleta. ut patet p[er] singula
 hoc em[en] non intelligebant qui in ca
 pitulato manserunt. ut gentes cogent
 iudicare heretici scilicet qui nazara
 dicit **Crisostomus** Quia non omnia q[ue]
 ab inicio mundi usq[ue] ad finem erant fu
 tura misere s[ed] p[ro]phetata in lege ne vi
 deat aliquid eor[um] que sunt deus no[n] an
 tea cognouisse p[ro]pheta dicit no[n] p[er]
 fici ut transeat celu[m] et tra[n]s donet o[mn]i
 a in lege p[ro]phetata. rebus ip[s]is sunt
 adimpleta. Et hoc e[st] q[ue] dicit Amen
 dico uobis donec transeat celu[m] et
 terra. vota u[er]o aut u[er]us ap[er]to non
 p[er]terbit a lege donec omnia fiant **Pe
 migius** Amen hebreus sermo est
 et latine dicitur. fidei. sue fiat.
 Duabus aut[em] deca[li]s hoc sermone uti
 sine p[ro]ter duricia illor[um] qui tardi e
 rant ad credendum. ut p[ro]fundius atten
 dent ea q[ue] sciunt **Boetius** phar
 aut[em] q[ue] ait. donec transeat celu[m] et
 terra. Celum quidem et terra maiora
 elem[en]ta no[n] arbitram[ur] esse soluenda **Pe
 migius** p[er]manebit em[en] et[er]nalit[er]
 sed transibunt p[er] renouato[rum] **Aug[ustinus]** p[er]
 hoc aut[em] q[ue] ait. vota u[er]o aut u[er]us
 ap[er]to non t[er]ram p[er]bit de lege. Nichil
 p[er] aliud intelligi nisi uehement[er] eor[um]
 p[ro]p[ter] p[er]f[ec]tione[m] q[ue] p[er] litteras singulas de
 m[an]data e[st] inter quas litteras vota immo
 rem celis quas uno ductu fit. Ap[er]to
 aut[em] e[st] etiam ip[s]ius aliqua i[n] simio p[er]
 tula quib[us] u[er]bis oritur in lege ad ef
 fect[um] etia[m] m[an]da quor[um] p[er]ducit **Yabano**
 Ap[er]to q[ue] g[er]at[ur] vota et no[n] u[er]o he
 breu[m] posuit q[ue] u[er]o in m[an]u deca[li] p[er]git
 et decalogi legis em[en]at au[tem] quide[m] a
 p[er]to et p[er]f[ec]t[um] est eor[um] **Crisostomus** sup[er] an
 Si aut[em] ingenius homo uel mali
 mondatio in uentus fuit erubescit

in telligenda est in qua doctor qui
soluit mandatu minus vocat, quia eius
vita despicit, restat q eius predicatio q
tempna **Hylicus** vel minima dicit
dm passionem et autem que signis
tamq erubescenda no consistebit. erit
minus. v. nouissima ac pehe nullus. Can
fiteri vo magne in celo vocatis glorijs
pollucet. vnde sequit Qui aut fecit
et docuit hic magnus vocabit in rego
celoz **Ieronimo** Suggillat in h phi
scos qui contemptis mandatis dei, statu
ebant proprias tradiciones, quia eis non
psit doctrina in pto si uel p puil quodi
lega est destruant. Possima aut et
aliter intellige q magri erudicio, etia
p pro pto obnoxia pt deducit cu
degradu maximo, nec psit docet iustias
q minima culpa destruit beatitudo q per
fecta sit que simone decimo ape imple
Aug⁹ vel aliter alii soluit ista minima
st precepta legis et sic docuit minus
vocabit Qui aut fecit illa minima, et
sic docuit, no iam magnus habendus e
sed tm non tam minus q ille qui soluit
vt aut sic magnus facit debet et
docet sicut xpus docet. Dico em uob
is **Hylicus** pulcherrimo ingressu o
pus legis cepit excedo aditad in celu
aptis, nisi iusticia phiscos antessent
denunciatis no futurus et hoc e q dicit
Dico em uobis **Tris** iusticia aut hic
dicit vniuersalem vntem qntende aut
gre additamenta. Discipulos em adhuc
rudes magris qui in veti testo erant
meliores uult et scribas aut et pha
scos non dixit iniquos, quia no dixit
sed eos hie iusticia. vnde etia quod hic
vetus testamentu qsmat opacom fac
ens eius ad nouu. Plus em et minus
eiusdem gms est. Scribas aut et
phiscos iusticie st mandata moysi. su
p impletoes aut horz madatays p
mandata xpi hoc ego q dicit. Nisi
quis supra legis mandata ref. hie mea
precepta, que apud illos minima existiman
impleuit non intrat in regnu celoz

qm illa de pena liberant, que quasi in
gressibus legis debet non aut in regnu
inducit. hie aut et de pena liberant et
in regnu induit. Cu lude idem st
pluc minima mandata et no custodie que
sup de pluce dicit. quia minus vocabit
in regno dei. hie aut de non qstuate
no introbit in regnu celoz, sed uide
quia minus ee in regno, idon e et no i
trare in regnu. Est aut aliq in regno
no e regnate ad xpo, sed ee tm in pto q
tamq si dicit de pluce q in xpianos
quidem eit tame minus xpians. Qui
aut intrat in regnu, sit pnceps regni
tm xpo, qstuate et iste qui no intrat
in regnu celoz, glorijs quide no hebit
tm xpo. erit tame in regno celoz, in
mlo coz sup quos xpus celoz rex re
gnat. **Aug⁹ p de ciuitate dei** Vel
alut Dico em uobis q nisi habundauit
iusticia vtra plusqua scribas et phiscos
r super eos qui soluit quod docent. q
de hys alibi dicit est. dicit em et no
facit de si dicit Nisi ita habundauit
iusticia vtra ut vos no soluat, sed
faciat potius quod docet. Non mt
bitis in regnu celoz. **Allo** igit mo
intelligendū e regnu celoz vbi am
be st ille saluet qui soluit qd docet
et ille qui facit, sed ille minus iste ma
gnus, quod quidem regnu celoz e etia
pns. **Allo** aut mo regnu celoz dicit
quo no intrat nisi ille qui facit et hoc
e etia qualis in futuro eit. **Aug⁹ con
faustum** Hoc aut nomen regni celoz
q tam crebro nominat dnd nescio vtrū
in libo vetis testamti quisquam inueniat
qde em ptinet ad reuelacom noui tes
tamti quod ori eius etia notandū p
uabat que regem ad regend suos
suos vetis testamti pfigurabat. hie
ergo simo quo precepta referenda st
ocultus erat in veti testamto qms pd
cu etia tūc vniuersa st qui futura cu
reuelacom uidebant. **Glosa** Vel hoc
q dicit Nisi habundauit iusticia
vtra refend e ad intellectu phiscos
et scribas no adqmentia vetis tes

25

Handwritten marginal notes on the right edge of the page, partially cut off.

Tamentum **Augu** Pene em omnia q
 monuit uel pcepit dñs. Nisi adu
 gebit ego aut dico uobis inuenit
 et in illis uerbis libris sed qua in
 tellegat hominidm. nisi pemptis copis
 hnam dpm dñs p amem inquit
 motu ad nocendū fratri in homicidij
 gñe deputat. Vnde subdit Iuditha
 qua dictū ē Antiquis Non occides
Cris sup mathm Volens em p
 ostende quia ipse ē deus qui aliqu
 locutus ē in lege et qui nūc inadat
 gra illud mandatu quod ponit in lege
 an omnia scilicet phibitua q p cont
 pmissū et nūc ponit in principio man
 datoz suoz **Augu pmo de uitate**
de Non aut quod audimz Non oc
 cides uingulitū uellere Nephas dñs
 p mandatoru errorem nec de irro
 habilibz aialibz dictū intelligimz quia
 iustissima ordinatione creatoris uita
 et mors corp nris uibus subdit. Vm
 uetat q de homine intelligimz q dictū
 ē Non occides. Nec alim q nec te
 Nec em qui se occidit aliud q hominē
 nequā aut contra hoc pceptū fe
 cūnt qui auctore deo bella gesserunt
 ac personā gerentes publice pñtis
 iustissime rōne inpro stelatos morte
 pmerunt Et abraham nō solum nō ē
 culpatus crudelitatis crimē Vm etiā
 laudatus ē nōre pietatis q uoluit filiu
 obediēter ardere. hū ergo expūit
 quos deus occidi iubet siue lege da
 ta siue ad psonā p tpe expressa iust
 one. Non aut ipse occidit qui in scū
 debet iubenti sicut admiranda gladius
 utenti. Nec sampson aliter expūit
 q seipm cū hōstibus ruina domo offisit
 nisi qua latente spūs h̄ uisserat q
 p illa miracula faciebat **Cris in omi**
 p hoc aut q dicit. dictū ē antiqu
 ostendit multū tps ē equo man
 datū hac accepant. hoc aut dicit ut
 puoret tardos auditores ad aliora
 pcepta Sicut em mgi puoz pgr
 tantem ad excellenciam doctrinē puo
 cans dicit. Multū tps q s̄m p̄p̄r

in syllabicando et io subdit. Ego aut
 dico uobis quia omnis qui irascit fr̄ suo
 reus est iudicis. In quo consideri legis
 latoris pñtis. Nullus em antiquoz ita
 locutus est sed hic sicut dñs dicit q
 illi ut s̄m / ca q s̄m am̄cabant
 / hic aut ut filius / ca que s̄m p̄cis
 qui etiā s̄m s̄m / et illi q s̄m p̄dica
 bant **Augu in de ci dei** Dicit em
 s̄m sine philosophoz de anim passionibz
 Storac em non placet huoi passioes
 cadē in p̄p̄tem. p̄ p̄p̄tenti uero
 has passiones in sapientes cadē dicit
 sed moderatas rōni q subiectas sicut
 sicut ita p̄betur mīa ut iusticia confuet
 Indisciplina aut p̄ana non causa quēit
 vtrū p̄ius anima irascit aut ubi tra
 scit sed unde **Cris sup mathm** Qui
 em sine causa irascit reus est / qui
 uero tū causa non est reus. Nam si
 ira non fuit nec doct̄a p̄ficiat / nec
 iudicia stant / nec r̄mā p̄p̄tunt. Ita
 q qui tū causa nō irascit peccat / pa
 tia em r̄mōnabilis / uiaa s̄mā / ne
 gligentiā mittit / et nō solum malos
 sed etiā bonos imitat ad malū **Iero**
inim In quibusdā ergo codicibz addit
 sine causa. Cetim in ueris diffinita ē
 s̄mā et ita p̄mittit tollit. Si em
 iubem orare p̄p̄squentibz omnis ire
 occasio tollit. Tradendū ē ergo sine
 tā quā ira conu iusticiā dei non opat
Cris sup as Sed tū irascidia que
 tū causa est nō ē irascidia sed iudicia
 irascidia em p̄p̄e intelligit q̄mon o
 passiois qui aut tū tā irascit nō
 ē ex passione nō iudicare dicit nō ira
 si **Augu in libro retractationū** Ill
 etiā dicimz intuent quid sit irasci fr̄
 suo qm nō fr̄ irascit qui fr̄ p̄cis
 irascit. Qui ergo fr̄ nō peccato ira
 sit sine tā irascit **Augu p̄m de a**
dei Irasci aut fr̄ ut corrigat nullus
 sane mentis r̄p̄hendit huoi em
 motus de amore boni / et de s̄d r̄citate
 uementos / uiaa dicenda non s̄ / tū
 ueritā rōni s̄mā **Cris sup mathm**
 Puto aut q nō de irascidia carnis

loquitur populo, sed de uariis die Caro
em non potest obedire ut non querat. Ad
igitur homo uas factum et non factum pro
pellit. Caro eius uasa et animus autem eius
non est uas. Sic ergo in hoc primo est
vni. r. u. sola. In secundo autem sunt duo. scilicet
ira et uox que iram signat. Vnde
Qui autem dixit fratri suo iracha reus est
conatus. Non nullam de greco trahere
uolunt interpretationem huius uocis putantes
pammosim. dicit iracha quoniam grece dicitur
pammos irachus. Probabilis autem est non
de uocem signentem aliquid sed indigni-
tis animi motum exprimentem. habet autem
uoces geminatas inter se uocant
uelud cum dicitur adolente heri **Criso-**
m omni uel iracha uel ubi quod tempus
uel puerpensio. Sicut enim nobis
famulis uel nimis uel iurgentes dicitur
vade tu. dicitur ei tu. Ita et qui seruo
utimur lingua iracha pro. Dicitur enim
et puissima se euellit et ad honorem nobis
in uicem uis uibet. **Jeromus** uel
iracha est hebreum ubi dicitur ianis
aut uacius que nos possimus uolupta-
tibus absque cerebris incipere. Digna-
ter autem addidit. Qui dixit fratri suo frater
enim in nullus nisi qui eandem nobis habet
preem. **Criso** indignum autem est dicere
hominem uacium qui habet in se spiritum sanctum
Aug in tercio autem signantur tria. uox
et ira signat et in uoce culpa
tam expressio. Vnde sequitur. Qui
autem dixit fratri reus est iracheme ig-
nis. Vnde itaque sunt misti peccati
ut primo quod iurastat. et in ore acti-
uocat corde acceptum. Jam si extorset
uocem non signentem aliquid. sed animi
motum ipse eruptione testante plus est
quod si ira surgens simile premeret. sed
adhuc plus si eadem illud profert. quod
iam certam uituperationem designat.
Criso sup matth Sicut autem nemo
est uacius qui habet spiritum sanctum quia nemo
est uacius qui spiritum cognoscit. Sed
si iracha idem est quod uacius. quod ad
sensum ubi vni est dicitur frater et

sed differunt quod ad dicentis gratiam
iracha enim ubi uolgariter erat apud iu-
deos quod non contra nos quod dicitur. sed ex
aliquo motu uano dicebant magis fidu-
cie causa. quod uacius dicitur. sed si uacius
causa non dicitur quare peccat. quia
quod tempore causa dicitur non edificat.
Si enim nec bonum ubi dicitur debemus
nisi per edificat. quanto magis illud quod
nisi naturaliter malum est. **Aug** uide etiam
inter tres uocis iudicis. conatus et ge-
gemme ignis in quibusdam quosdam quod
factos admouet alacris. ad graui-
sima nam in iudicio adhuc defensoris
locus datur ad conatus autem prime dicitur
videtur sine placito. quoniam inter se iudices
confertur. quod supplicis dampnati ope-
teat. In iracheme uox ignis certa est
dampnatio et pena dampnati. Vnde
patet quod inter sit inter iustitiam pro-
prie et pro. sibi enim occidente reus
facit iudicio quod est horum triu locis
similiter. hic autem ira facit reus iudicio
Baranus In iracheme huius saluator
in seem cruciatum natus quod nomen
transisse putant. a valle uolubis con-
secrata. et iuxta seculum repleta ob-
scuro. motu. quod et uoxam
quod amiasse in libro regum legitur. **Criso**
Tom Hic autem primo iracheme po-
sunt postquam de regno relorum supra
dicitur. videns quod illud dicitur deo suo
amore. hoc autem ex ino desiderio. autem
autem hoc graue videtur si pro solo uobis
tamem pacem penam propter quod qui-
dam dicitur hoc uolubis dicitur. Sed
tunc ne uobis nos incipit huius
deceptos illic ope uolubis pacem
supplicium. Non ergo existimes hoc
est onerosum plures enim. penam et
peccatorum uobis hinc principium. Et
sua ubi multos hominum pepe-
runt et ciuitates integras ceterum
Nec enim puul existimes seem sul-
tu uocare. suffens et prudentia

et intellectu quo homines sumus et
 ab irrationabilibus distamus **Crisp. sup. ap.**
 vel reus erit concilio ut sit unus
 ex concilio eorum qui ad usum christi fuerit
 sicut apostoli in suis canonibus instituerunt
hilarius vel qui spiritu sancto pleni et
 iustis vacauerunt in simulat sit reus
 concilio sicut et tumelicus spiritus per spiritum
 iudicium iudicium sicut luciferus **Aug.**
 Quisquis autem dixit quod grauiori
 iudicio supplicio puniret homicidium si se
 henna ignis puniret quia cogit in
 telligi diuini rehermas **Crisp. om.**
 vel iudicium et concilio per penam in
 ti iudicium aut pena futura. Ideo
 autem iudicium apposuit ut ostendat
 quod non est possibile hominem totaliter esse
 sine passionibus sed refrenare eas
 possibile et propter determinatam pe
 nam non apposuit. ne uideatur totaliter
 iram prohibere. Concilio autem posuit
 non per iudicium iudicium ut non uideatur
 semper noua induere **Aug.** In istis autem
 tribus sententiis sub iudicio ubi
 tuenda est haec est prima sententia omnia
 ubi nota ut nihil subaudiatur. Qui
 iuratur inquit in suo sine causa secundum
 quosdam. In secunda uero dicitur Qui autem
 dixit in suo causa subaudit sine
 causa. Nam interea ut ait Qui
 aut dixit fatue. Duo subaudiuntur
 et in suo. et sine causa. et hoc est
 unde defendit quod apostolus galathas no
 cat stultos quos etiam fratres nominat
 Non enim illud facit sine causa. Si ergo
 offeris munus tuum **Aug.** Si iuratur
 non est pharisaeus aut dicitur iuratur
 fatue multo minus in animo tenet aliquid
 ut modum indignationis quitat. Et ideo
 subdit Si ergo offeris munus tuum
 ad altare et ibi recordatus fueris quod
 sit tuus habet aliquid aduersum te **Imm.**
 Non dixit si tu habes aliquid aduersum
 fratrem tuum. sed si frater tuus habet aliquid
 aduersum te ut durior tibi reconcilia
 tiotis imponat necessitas **Aug.** Tunc

em ipse habet aduersus nos si nos cum ali
 qua lesimus. Nam nos aduersi illi homini
 si illo nos leserit ubi non est opus per
 gere ad reconciliacionem. Non enim ueni
 am postulabis ab eo qui tibi fecit ini
 riam sed tamen dimittas sicut tibi a domino
 dimitti cupis quod ipse omnibus **Crisp.**
sup. matth. Si autem ille te lesit et
 prius rogaueris magnam habebis mercedem
Crisp. in omni. Sed si aliquis pro amore
 remissionis ei reconciliari non curat
 adhuc cum induat ut saltem eius opus
 non remaneat imperfectum. et propter
 loco sacro unde subdit Relinque ibi
 munus tuum ante altare et uade prius
 reconciliari fratri tuo **Crisp. sup. ap.** Et
 ad istos dantes non uult accipere sacrificium
 facti. Hinc ergo apponitur quod sit
 malum discordie propter quod illud aliter
 propter quod culpa relaxat. unde autem
 manum dei. quod utilitates amplius appo
 nit per suos honores. Plus enim dicitur
 gret discordia fidelium quod munus. Quia
 dum enim fideles homines aliquid dissentior
 huiusmodi. munus eorum non suscipit. oro
 non exaudire. Nemo enim inter duos
 imitos potest esse fidelis amicus amicus
 Deo et deus non uult esse amicus fidelium
 quia dum inter se sunt in unum. Et
 nos ergo fidem deo non seruamus si
 inimicos eius diligimus et amicos eius
 odimus. Quales autem pressit offensio facti
 debet esse reconciliatio. Si cogitatu offen
 disti cogitatu reconciliare. Si uerbis
 offendisti uerbis reconciliare. Si opibus
 offendisti opibus reconciliare. Quia enim
 peccatum committit contra nos et de ipso peccatum
 agit **hilarius** Reconciliata autem
 gratia pace reuerenti in domino iubet
 dei caritatem de caritate hominum transire
 ras et ideo sequitur Et tunc ueniens
 offeris munus tuum **Aug.** Si autem quod
 ibi dicit accipiat ad hanc fore esse
 aliquis recedat ita fieri oportet si sit
 sit prius non enim diuicius differri potest
 tu munus tuum relinque ante altare
 iudicari. Si uero de absente et quod

fieri potest etiam transire a statuto. quid
tale veniat in mente absurdum est credere
an altare minus relinquendum quod pro
tristis et mala pro curata offeras deo et
id pro suis merito ad spiritualia refugere cogi
milit ut quod dicitur est sine ab forbitare
possit intelligi. Altare magis spiritualiter
fidem accipere possimus quam quod
offerimus deo sine dactna. sine oratione.
vel quicquid aliud. deo acceptum esse non potest
nisi fide fulciatur. Si ergo sciamus talia
lesimus, proferendum est ad reconciliandum non
pedibus corporis, sed motibus animi. robor
de simili affectu proferamus, si eadem in
spatu eius tui minus esse oblatum, ita
enim et si propter se, potest esse non similitudo
aut limite veniam postulando, ut at
proinde veniens in tenorem accusans
ad id quod agere cupas offeras minus
tuum. **Esto consentiens ut Jeronimus**
Quia nullum tempus vacuam affectu pla
cibiliter dominus se promittit cito in uita
sine via reconciliari aduersario nos pro
ne in mortis tempore non hinc pace ve
niamus. Et id dicit **Esto consentiens**
aduersario tuo cito dicitur esse in uita tu co
ne forte tradat te aduersarius **Jeronimus**
pro deo quod nos homo in latinis codicibus
consentens in greco scriptum est cyno
phon quod interpretatur benignus aut
benignus **Augustinus** Sed quid vi
deamus quis sit aduersarius. an uicem
esse benigni, aut enim dyabolus est. an homo
aut caro, aut deus, aut propter se eius
Sed dyabolus non uides quomodo uicem esse
benigni, aut grates aut consentientes
ubi enim benignitas ibi amicitia, ne
quisquam dixit amicitiam esse dyabolus fac
dam esse neque concordiam ad illo expedit
tui semel renuendo bellum indiximus.
nec consentire illi oportet, an si magis consen
sissimus magis misis misericordissimus misis
Jeronimus Quodam tamen dicitur a sal
uatore propter, ut scimus erga dyabolus be
nignus. ne faciamus eum penam sustinere
pro nobis. que dicitur pro nobis esse tunc
si ei consensimus uicem suggerenti. Qui

dam carum disputant. in baptisimo
singulos peccata in ire tui dyabolus ei remi
tando. Si ergo suauissimus peccata benigni
et consentientes scimus aduersario et neque
miserem recludendi **Augustinus** No autem vi
deo quod accipiam ab homine nos iudici
tradi. ubi propter iudicem intelligo. An ta
tunc tribunal eius exhibet. Quomodo
ergo iudicem traditurus est. qui ante iudicem
propter exhibet et eadem si occidendo. Is
habet hominem, non erit iam tempus quo
cordet tui co. in uita. in hac uita, non
tamen ideo non sanabitur penitendo. Car
m uo multo minus uideo quo consentientes
et uicem. magis enim peccatores ei
sentiant. Qui uero eam fructu subiciat
non ei consentiant sed ad sebi consentire.
cogit **Jeronimus** Quis eadem caro mit
tenda erat in uicem, si autem non consentit
tui aia et caro propter recludende sunt nec
quicquam possit caro facere, nisi quod animus
impauit, aut spiritus sanctus hitans in nob
uel carnem uel aiam repugnantes in
dici tradit eam ipse sit iudex **Augustinus** Fortas
sibus ergo uicem deo consentire a quo pec
tando processimus ut aduersarius noster dia pas
sit, dum uolens resistit. Deus enim sup
bis resistit. Quis ergo in hac uita non fuit
reconciliatus deo, pro morte filii eius, tradit
ab illo iudice. i. filio tui pro iudicium dedit.
Quomodo autem potest recte dici homo esse iua
tui deo, nisi quia deus uobis est aut si
non placet dici impius esse tui deo. In ubi
propreto est. Sicut non diuinus carum esse
fuit luce propter carum fundit. vni reliquit
ut hic aduersarius propter dei intelligat
quod aduersarius peccare nolenat, et datus est
nobis ad hanc uicem ut sit nobiscum
in uita, tui nos oportet consentire cito. legendo
prodicanda. deferendo ei admen aucteritat
ut quod aliquis non intelligit non addit pro
hoc quod aduersarius peccatibus suis. sed magis di
ligat carum. Quod uo obstruere est orat
ut intelligat **Jeronimus** Sed propter eade
tibus manifestus est sensus, quod dominus nos ad
reconciliandum propter cohercet. Nam supra
dicitur est. Vade reconciliare fratri tuo **Cri
stus supra 4.** fecerat enim dominus, ut ad am

provisis / passio liget magis culpam hanc
tamen non tenet membra / ergo q' uidit
mulierem et aia eius fuit trillata / hic
passione prussus est. Si ergo consen-
sit de passione transiit ad passionem
et hinc non voluntas peccati deest sed
occasio. Aluicuz ergo uidit ad gratiam
i. si sic appetit ut concupiscat et face
disponat ista re / mechatus e' m' corde
fluo. Augu Nam ta' p' quibz implet
peccat' / s' suggestio / que p' memoriam fit
sive per corpus sensus / q' p' frui delicia
uit delicia illiata e' restenanda. Si
aut' consensio facta fuit / plerumq' peccatum
erit. Impt' delicia an' q' sicutudine
uel nulla est uel tenuis est. q' senti
re peccatum e'. Si aut' et in futurum pro
cessit uidet' sanal' et ex tinguu' cupi-
ditas / sed postea cu' suggestio repetit'
maior attendit' delicia que adhuc
immor' e' p' illa que m' sicutudine uic'
qua' amicitia difficile est. Greg' xxi
oralu Quisquis no' m' uice' exortus
respiciat / plerumq' m' delicia' peccati ca-
dit atq' obligatus desiderijs m' apit
velle quod uoluit. Valde namq' est
q' caro decorum trahit et semel spes
fome corda p' oculos illigata. Virg
magn' luctantis manu pluit'. p' uide-
du' q' nobis est quia m' uici non debet
quod non licet concupisci. Ut em' m' i-
damens m' cogitacoe' fuerit' alastuia
voluptatis sue dep'mendi p' oculi / q'
quidam raptores ad culpa. Criso' m
om' Si ergo q' tunc uelis oculos
p' uicis facibus m' figo' capieris omis
et si bis uel ter fortasse possis conti-
nere no' em' es contra h'manas natura
Qui aut' flamm' semel attendit' i' uisa
muliere / absente fomas apit se u'
magnos turpitu' actoni' aq' uibus
multotiens p'cedit ad opus. Quod si a-
lus se ornando oculos h'm' ad se at-
traxit / etia' si nulli plagam intulit
pena' patiet' extrema. Penenit' ei
confiat et si nullus qui bibat m' uicis
sit. Quod aut' uicis dicit ho' et ad

formas loquit' Capiti em' loqueris
et corpi p'uidet' dicens Et si oculus
tuis dexter scandalizat te aue eu et
price abste. expedit em' ut peat vnu
membra Glosa Quia non solum peccat'
uitanda sunt sed etia' occasiones peccat'
collende. Postquid dicitur uita me
etie peccatu' non solum m' ope / sed etia' i'
corde q' sequet' docet occasiones peccat'
abste' dicens Quod si oculus tuus dex-
ter scandalizat te aue eu et price abste
Expedit ei tibi ut peat vnu membra
tuos q' totu' corpus tuu' mittat' m' te
hemu' Et si dextera man' tua scanda-
lizat te abste' eam et price abste.
Criso' sup' u' Sed si p' m' q' h'm' no'
e' sanctas m' carne m' / quot membra
quis h' debet abste' / ut p' m' malici-
am carnis sufficiat pena' membra.
Sed uideamus si sit posse' e' m' telli-
g'e' de oculo corpali uel man' / sicut to-
tus homo ad q' s' fuit' addeu' mar-
tuus est peccat' / sit et oculus ad deiecit
male aspice' / directus est peccat' / sed
nec sic quent'. Si em' dexter oculus
scandalizat / sinister quid facit' m' quid
contradicit dextro utq' in neces refer-
uet' Jeromiu' In dextro q' oculo et
dextera man' et sin' p' m' quaz' i' uic'
affectus / qui si ad q' m' planda' uam
lucem nobis m' p'cedit' em' q' debemus
truncare h'm' portiones. Augu' Quia ad
modu' aut' in oculo q' m' planda' sit i' man'
actio re' intelligit'. p' oculu' ergo m'
telligim' dilata' m' amari. Solet em'
abeis qui uehement' uoluit exp'mere
dilas' ita dicit. Diligo eu' ut oculu'
meu' q' p' t' aut' m' telligi p' oculu'
amari consiliari / quia oculus iter de-
mitat' q' aut' addit' e' dextera' far-
tasse ad augenda' vnu diloms ualeat.
Dextera em' oculu' homines mag' for-
midant' amitte' uol' quia dexter est
m' telligit' consiliarius m' d' m' s'
Ut sit iste sensus. Quid quid illud e'
quod ita diligit' ut q' dextera' oculo
h'cas et si scandalizat te / si m' p'e'

dmentat est tibi ad vnam beatitudinem
 eice eu et pice abste. De sim stro aut
 scandalizante sup flum erat dice qm
 quidem nec deposito pcedu est. Dext
 aut manus accipit dicitur adutor in
 dms opibus & sinistra aut in opibus
 que hnt uite et carpi p nra. **Cris**
sup ar vel aliter vult opus ut no
 pla de pncilo pta nra curemo, sed q
 ad nos pntetes turpe aliquid agant
 ut puta si hnd alique amicu qui res
 tuas bn aspiciat, q opus oculus aut
 qui pnt et res tuas q ppa manus
 si et agnouis aliquid turpit agere
 pice eu longe abste / quia scandalizat
 te quia no plid p pto nro, sed ead
 pmoq quos phibere possimq dabio
 tam. **Hylarius** fit ergo innocencie
 gradus celsior. Care em no plid qpis
 vias sed ex tñscas madentibz admo
 uem. **Jerom** 9 vel aliter diuina sup
 demulcens gupid duxerit tte mit
 cogitacem et sensu induerit volitante
 oculid mncupabit. p dextam aut et
 cetis corpis ptes voluntat ad effm
 nra demtane. **Cris** 9 Oculus em
 iste canalis speculu e m tioris oculi.
 hnt aut et corpus suu sensu q e oculi
 sinister et appetitu quod e manus sim
 tra ptes aut tuc dextre vocant
 qm i libo arbitrio aia e creata et suble
 ge iusticie ut recta videat et agat. p
 tes aut corpis q no hnt libm arbitriu
 et sub lege pta simstie dnt non aut
 carnis sensu uel appetitu pcedit mbet
 Desidia em carnis rectne possimq
 ut non faciamq quid desiderat caro
 pade aut no possimq ut no desideret
 An ergo ex pposito volumq malid vo
 lumq malid et cogitacem tuc dextre
 sensus et dextre voluntas nos stan
 dalizant et id hor pade iubet. pnt
 em pnti ppter arbitrij libertatem, bt
 aliter ad nre boni gnalit quod nos
 uel alios scandalizat pade debemq a
 nobis. sicut si visico aliqua muliere
 causa religionis. bonus respus est

oculus dextere sed si assidue visitans
 deadi mlaqueu denderi eius uel era
 quida iudentes scandalizant dextre
 oculus scandalizat. quod bonu e standa
 lizat. Oculus em dextere e bonus respa
 tntenao manus dextera bona volum
Glosa Vel oculus dextere e vita qre
 platua que scandalizat mdepdia mit
 tendo uel arrogancia uel du ex mfirmi
 tate qtemplari ad pnt no valens dext
 tere aut manus e bona opatio uel in
 ta actua q scandalizat. dnt psculu fre
 quecia et occupacis tedio illaqueam
 Si quis ergo no pe fru uita qrepla
 tua no torpeat oio ab actua ut ne
 du occupat actibus arestat ab mna
 dulcedme. **Remigius** Sed quare e
 iacendus sit oculi dextere et dexta
 manus abscondenda manifestat dices
 Expedi em tibi ut peat vni mebr
 tui qua totu corpus tuu cat in rebe
 na. **Cris** 9 Qui em alter altius me
 bra simq melius est ut sine vno fl
 mebro soluem. qua ut volentes hnt
 hnt et ipi peamq cu eis, vel melius
 e ut sine vno respectu aut vno bo
 no ope soluem, qua du q omia bona
 opa face volumq cu omibz peamq.
 Dicitur e aut it **Glosa** Donuerat
 supius dnt aliena uxore no ee con
 cupiscendam. qsequeter hic daret
 suam no ee dimittenda d. Dicitur est
 aut quicqz dimisit uxore sua det
 illi libellu repudij. **Jerom** 9 In pos
 tiori pte asu load plenius dnt et
 saluator exposiuit q moyf libellu
 repudij dari iussit q duricia cordis
 maritor. no disidit concedes. sed
 auferens hominadu. **Cris** Cui em
 moyfes filios isrl eduxit ex egypto
 gnt quidem erant. istite moribz aut
 egyptij ppter quad more gentiliu qm
 gebat, ut vir aduict uxorem, et q
 dimittit illam no pmittebat parus
 erat miffre cam, aut assidue afflige
 id iussit dari libellu repudij, no q
 boni erat sed q remediū erat mali

Capita em laqueis
 det dicitur qd si oculus
 scandalizat te tunc tu
 dextere em ut peat vni
 mebro tui qua totu cor
 pus tuu cat in rebe na
 Quia non plid p pto nro
 sed ead pmoq quos phibere
 possimq dabio tam. Hylarius
 fit ergo innocencie gradus
 celsior. Care em no plid
 qpis vias sed ex tñscas
 madentibz ad mouem. Jerom
 9 vel aliter diuina sup
 demulcens gupid duxerit
 tte mit cogitacem et sensu
 induerit volitante oculid
 mncupabit. p dextam aut
 et cetis corpis ptes voluntat
 ad effm nra demtane. Cris
 9 Oculus em iste canalis
 speculu e m tioris oculi.
 hnt aut et corpus suu sensu
 q e oculi sinister et appetitu
 quod e manus sinistra ptes
 aut tuc dextre vocant qm i
 libo arbitrio aia e creata et
 sub lege iusticie ut recta
 videat et agat. p tes aut
 corpis q no hnt libm arbitriu
 et sub lege pta simstie dnt
 non aut carnis sensu uel
 appetitu pcedit mbet Desidia
 em carnis rectne possimq
 ut non faciamq quid
 desiderat caro pade aut no
 possimq ut no desideret An
 ergo ex pposito volumq
 malid volumq malid et
 cogitacem tuc dextre sensus
 et dextre voluntas nos stan
 dalizant et id hor pade
 iubet. pnt em pnti ppter
 arbitrij libertatem, bt aliter
 ad nre boni gnalit quod nos
 uel alios scandalizat pade
 debemq a nobis. sicut si
 visico aliqua muliere causa
 religionis. bonus respus est

peioris **L**ylarius Sed dñs qui
tatem in omnes confluens maneat
maxime iniquioris pace / p̄cipit ei ad
dñs / p̄cipit legi addens plura nichil
demens. Unde subdit Ego autē dico
vobis quia omnes qui dimiserint uxorem
suam. **Aug⁹ cōm faustū** Quod hic
dñs p̄cipit de uxore nō dmittenda
nō est contrariū ei quod quod lex
p̄cipit ut mameheus dicebat Neq̄
em ait lex alii uoluit dmittat uxore
cui set contrariū non dmittit Sed utiq̄
uolebat dmitti uxorem a viro qui h̄t
interposita moram ut in distidū aq̄
p̄ceptū libelli q̄p̄tōe re fructu absistat
p̄spectim quia ut p̄hibent apud he
breos scribe luttas hebreas nulli phas
erat nisi scribis solis qui excellētiore
p̄stebant sapiam Ad hoc igit lex
mittit uoluit cū q̄ iussit libellū dāc
repudiij si dimississet uxorem qui in
ipm et uxorem pacifico concordiaz
suadent et libellū non scribent nisi
tāo nime p̄lso q̄llū concordie nō
valeret Sic ergo ius p̄morū hōm
legem p̄liborū additāta impleuit
nec illam que p̄ moysen data ē quasi
q̄traiorū oppōitōe destruxit ut am
theus dicebat sed potius omnia ex he
breorū lege q̄ memorata / ita ḡmendat
ut quicq̄ ex p̄sona sua loq̄ret / uel ad
oppositōem requirēdū uolēt si quid
illa obscure posuisset uel aliud tūcū
confuandū q̄ illa uoluisset **Aug⁹ de
fūlone dñi in monte** Qui ergo di
mittendi morā quesiuit quantū po
tuit corā hōmibz se nolle distidat
Dñs autē ad illud confirmandū ut
non facile uxor dmittat solam tam
fōrmicōis p̄cepit dicens Excepta
causa fōrmicōis Ceteris uō cōsulās
molestias si que forte extiterint
p̄fide quigali fortitē suscipi **Cris
sup mathm** Si em extraneorū
uia supportare debem⁹ dicente aplō
Inuicem onera uia p̄tate q̄nto mag⁹

uxor. Vir autē xpianus nō solū se in
quāc non debet. sed nec alijs m̄padi
ocōs p̄bere alioq̄ illorū crumen adistiq̄
redundat p̄ctm qui alijs q̄mittendi cōis
factus est. Alii ergo dmittens uxore
ocōsione dedit ad uliorū q̄mittendū ut
et illa adulterat in altm et alter in illa
p̄ad uliorū hūmōi dēpnat. Et
iō dicit Et qui dimiserit uxore suā fac
tus est mechus. **Aug⁹ de fūlone dñi
in monte** Vltius etiā mechū dicit u
rū que cam duxit q̄ soluta ē a viro s̄z
p̄libellū repudiij et is subdit Et qui
dimissam duxit adulterat. **Cris in am**
Non em dicas qm vir suus cam di
miserit quia etiā postquā dimissa ē
remanet dimissa uxor. **Aug⁹ de f
dñi in monte** huius mori autē rei aplō
terminū dñdit / qui tam diu obsidat
dicit q̄ diu uir eius uiuit. illo autē
mortuo dat nubendi licentia Si autē
ali non credit nubere mulieri uirō re
uēte in quo recessit multo unq̄ phas
ē illata cū quibuslibet supra q̄mittit
Neq̄ etiā contra h̄ud p̄ceptū q̄ dñs
dmitti quigē extat. facit qui cū ea
nō carnalitē sed spūalitē uiuit cū nō
eam dmittat. Beatiora namq̄ s̄t
quigra corp qui inter se pari q̄sensu
q̄tmentā suant. Uir autē hic
questio. Cum dñs causa fōrmicōis
p̄mittat dmitti uxorem qualis hic
intelligenda s̄t fōrmicōis. Vtrū ut
eam fōrmicōis cedam⁹ dictū q̄ stuprū
q̄mittit an q̄ admodū scripturē solent
fōrmicōis uocare illatā omēs cor
ruptōm sicut ē ydolatrā uel auaritia
et omēs iam transgressio legis pillia
tam q̄rupitā Sed si licet s̄dm aplō
ut dmittat quō infidelis quō me
lius sit nō dmittit et tamē nō licet
s̄dm p̄ceptū dñi ut dmittat quō
nisi causa fōrmicōis. fōrmicōis ē
etiā ipā in fidelitas Porro si in
fidelitas fōrmicōis ē et ydolatrā
in fidelitas et auaritia ydolatrā nō

edubiu et auaricia fomtacom ce
 Quid ergo iam quilibet illud dicitur
 piam pe rite fomtacois gnd spae
 si auaricia fomtacois e **Aug⁹ in libro**
retractationu Nolo tamen putare
 latione in re tam facili istam sibi de
 putatam man debe suffice. Non ei
 sine piam fomtacois est spualis nec
 em amem peccantem deus pdit q
 cotidie stob suos exaudit. Sicutet
 dmitte nobis debita mra cu pdat
 omes qui fomtat abeo. Vtru aut
 ead ppter hanc licet dmitte uxo
 rem latebrossima questio e licere
 tamen p istam q in scripturis gmit
 tit nulla questio **Aug⁹ xxxiiii**
qonu Si em aliquis asserat sola illa
 fomtacom admittit ad tam relinqde
 quibus q qnibitu illato ppetrat. p
 dicere dnm de utroqz fidei dixisse ut
 neuter licet alim relmqde. nisi ad
 fomtacois. **Aug⁹ de f dmi**. Non
 aut tm fomtantom uxorem dmitte
 concedit. sed quisquis eam q uxore
 dmittit. a qua ipse cogit fomtari
 ta utiqz fomtacois dmittit no tm
 illius sed et sic illius q fomtator
 sue. ne fomtat. **Aug⁹ de fide et op
 bus** Eodem ead mo eam cassime
 dmittit. si uxo suo dicat. no ero
 uxor tua nisi michi delatorimo di
 uicias congreges. aut spudem aliud
 uel facinorosum uel flagiciosum i uxo
 nouit. Tunc em ille cui hec uxor dt
 si ueritate pmitet e mebrud quod cu
 scandalizat am putabit **Aug⁹ de f
 mone dmi** S. nichil aut iniquius
 e ut q fomtacois causa uxore dmit
 tere si et ipse gomat. Adcurrit
 em illud in quo alim iudicas te ipm
 edempnas. Deo aut q dicit Et
 qui dmissam dupit adulterat. p q
 u vtru sicut mechatus ille qui eam du
 at. sic et illa qua dicit habet em
 ab apto et illa manet in nupta. quaz
 uxo reconciliai. sed tamen p distepit
 a viro aultu tamen mter est. vtru

dmittat an dmittat Si em ipa u
 cu dmissit et alti missit videtur
 cupiditate mutandi huius. uis pte
 reliquisse que adulterna cogitaco. S
 si dmittat a viro inuente no pt quo
 cu vir et mulier pari ofensu gmissam
 vni e cap mechatus sit. et no alter
 huc accedit. quia si mechatus ille du
 cendo eam q dmissa est a viro ipse facit
 eam mechari quod hec dms vetat
 itm audist **8 lopa** Docuait supius dms
 no ee in iura p pmo m fendo. phibe
 do nam cu homicidio. gmissa cu adul
 tio. et dmissonem uxoris cu libello re
 pndij. Nunc aut gsequeter docet ab
 iuria dei abstinentu cu phibet no
 plid p uiru tamqz malu. sed ead iura
 mentu tamqz mali occasione. vnde dit
 itm audistis quia dicit e antiquus No
 p uirabis. dicit em in leuitico No
 p uirabis i noie meo et ne creatas fa
 tent sibi deos. pceptit reddere deo iuramta
 et no iurare p creatas vnde subdit
 reddas aut dno iuramta tua. i. si iurac
 gtingent iurabis p creatore. no p ca
 tuam vnde dicit m deuto. dnm deu
 tuu timebis et p nome eius iurabis
Jeromius hoc aut q puulus fuit
 lege concessim. ut quib dicitmas ymo
 labant deo ne eas ydolis ymolarent
 dit et iurac pmittent. m deo. no q
 tte hoc faciant. sed q melius esset
 h exhibere deo q demonys **Criso⁹**
sup matthm Nemo em frequeter iurat
 qui no aliqn pmet sicut qui fecit
 g suctudmem multa loqui. Aliquido lo
 mportima **Aug⁹ contra faustu** Quia
 uo periorae graue peccatid e. longiqz
 aut remotus e apuicio q nec iurac
 g sicut. qm qui dmi q iurare peluus
 axluit nos dms no iurantes no re
 tede a vero. q vni iurantes p p m q
 p uxo. vni subdit. Ego aut dico uob
 no iurare omo. **Aug⁹ de f mone dmi**
 In quo phis dms iusticia. q no e pecc
 rare confirmat. Non em pt peierat
 qui no iurat. sed qm ille iurat qui ad
 hibet deo testem. Considerand est

est ne qua hoc preceptum dñi aptus
fecisse videat. quia sepe hoc mō irat
tū dicit. Que scribo vobis ecce coram
deo. quia nō mencior. et testis ē michi
deus cui sum in spū meo. Nisi forte
quis dicat tūc cauendū ē iracōm
tū aliquid dicit per quod irat. ut
nō irauit. quia non dixit p̄ deū sed
dixit. Testis est michi deus. Videlicet
ē h̄c putare. sed stat tāmē h̄c mō ir-
rassē aptū dicit. Cotidie morior
p̄ gloriā v̄rā sc̄s. Quod ne quis itaq̄
sc̄s dicit tāmē p̄ dicitur. V̄rā
gloriā me fecit cotidie mori. Breua
exemplaria diuidiant in quibz qd̄ sp̄-
tū ē. nō nisi aurrante d̄r **Augy con-**
mendatū Sed plura que in v̄bis
intelligunt non valentes in factis
sc̄s colligunt. que ad modū oportet
accipi. qd̄ facile in alia p̄tem ducitur.
nisi exemplis reuocaret. Iurauit
aptus in ep̄st̄ suis et sic dicit quod
atrapendū ē quod dicitur est. Dico aut
vobis nō irare amō. Ne saluet iurā-
do ad facilitatem iurandi nō veniat
ex facilitate iurandi ad consuetudinē. a
consuetudinē iurandi decidatur. et ideo
nō inuenit iurasse nisi scribens. vbi cō-
sideratio caucior nō h̄t. lingua p̄cipite
et tū dñs amō ait nō iurā. s̄. lon c̄
gessit ut id licet scribentibz. sed quia
p̄cepti violati v̄rā paulū. p̄ p̄m̄ r̄eptis
scriptis nephās ē dicit. intelligendū
ē illud quod posuit d̄r. ad hoc p̄cipit
ut q̄ntū m̄te ē non affectus. nō q̄
p̄bono tū aliqua delectatō appetas iur-
randū. **Augy contra faustū** In sc̄p̄-
tis ergo nō ē consideratō maior plu-
ribus locis aptus iurasse inuenit.
ne qui quid putaret **huano fragilit̄**
etā v̄m iurando peccari. sed potius
telliget huane fragilitatē. corda nō iur-
rando tucius ap̄m̄ro q̄nā. **Jerom̄**
Deniq̄ considera q̄ hic saluator nō
p̄ deū iurāe p̄hibuit. sed p̄ celū et t̄rā
et v̄līmā. et p̄ caput tuū. Hanc et
p̄ elementa m̄di consuetudinē pessimā

semper h̄c iudei nostit. Qui aut iurat
aut veniatur aut diligit cū p̄p̄ iurat.
Iudei aut p̄ angelos. et urbem ierlm̄ et
templū et elementa iurantes. Creaturas
venerabant dei honore. tū m̄ lege p̄cep-
tū sit. ut nō iurēms nisi p̄ dñm̄ deum
m̄m̄. **Augy de sermone dñi in monte**
Vel ideo additū est. Neq̄ p̄ celū q̄ t̄rā
quia iudei non putabant se tenē iurē
iurando. si p̄ ista iurassent. Ac p̄dicat
Cum iurās p̄ celū aut t̄rā non te arbi-
traris nō debere dñō usurandū tūū
quia p̄ eū iurare cōm̄tēis. nūq̄ celū
thronus est. et nūq̄ t̄rā stabellū ē. q̄
nō ē sic dicitū. q̄ habeat deus collo-
cata m̄bra m̄celo et m̄t̄rā. ut nos tū
sedem̄. sed ista sedes dei iudicū p̄ḡt.
Et q̄m̄ in hoc v̄m̄m̄ m̄di corpore
maximā sp̄m̄ celū h̄t. sedē m̄celo d̄r
tam̄q̄ p̄sencior sit excellenti pulcri-
tudini. us d̄m̄a. t̄rā q̄ d̄r calcare. q̄
immāz sp̄m̄ ordinet in extremis. Et
h̄c ē quod dicit. **Neq̄ p̄ celū quia thronus**
dei est. Neq̄ p̄ stabellū quia f-
pitam quia stabellū pedū eius est.
Sp̄ualit̄ aut stab̄ aīas celi nomine p̄ḡt
terre peccatrices. q̄m̄ sp̄ualis am̄a iur-
dicat. peccatō aut dicitū ē. Terra
es et m̄t̄rā ibis. Et quia m̄ lege ma-
nere noluit sub lege p̄m̄t̄. Et ideo
agḡuent dicit stabellū pedū eius
sc̄p̄. **Neq̄ p̄ v̄līmā quia ciuitas est**
magn̄ regis. Quod melius dicit q̄
dicit mea. cam ad hoc dixisse intelligi.
Et quia ip̄e utiq̄ dñs ē. usurandū
debet. qui p̄ v̄līmā iurat. **Sc̄p̄. Neq̄**
p̄ caput tuū iurandū. Quid em̄ potat
quisq̄ magis ad se p̄tīmē arbitrari q̄
caput suū. Sed quō m̄m̄ ē ubi p̄tate
faciendi v̄m̄ capilli aut m̄grū nō h̄c
p̄ter quod dicit. Quia nō potes v̄m̄
capillū albidū facē aut m̄grū. Ergo
deo debet. quisq̄m̄s usurandū. qui q̄d
ec̄iā p̄cipit suū iurāe voluerit.
et hoc ec̄iā mō ec̄iā intelligim̄. **Crisp̄**
in om̄i. Attende autē q̄ elementa

mūdi extollit nō op p̄a natura sed
 ab habitudine quā hnt ad deū ne vdo
 latrare daret occasio **Vabamus** Qui
 aut irate prohibuit quomō loquūptz
 docuit subdēns. Sit aut p̄mo cor est.
 e. non non. i. q̄ e sufficiat dice est
 quod nō e sufficiat dice non. Quic rō
 bis dicit. est. e. non nō. ut quod ore
 affirmas opibus p̄bes. et quod ubi ne
 gas factis non q̄firmes **tylarius** est
 aliter in fidei simplicitate vūctibz u
 rare opus est. nō in quibz semp q̄m
 est non est est. q̄ non non. et q̄ h̄ cor
 et opus et p̄mo omis m̄o est **xxv**
 Evangelica v̄tas igit nō recipit ira
 mentid cū omis p̄mo fidelis p̄m̄e m̄do
 sit **Aug⁹** Quia p̄pter qui nō intelligit
 r̄ bonis sed in m̄is hēnda refrenat
 se q̄ntid p̄t. ut nō ca v̄tat m̄i n̄ate
 cū uidet p̄gras eē homīes ad r̄cedēdū
 quod v̄tile e eis r̄cedē m̄i v̄tate fir
 met hoc q̄ e boni et appetendū quod
 h̄t dicit. Sit p̄mo v̄r̄ est. e. nō nō.
 Q̄ aut h̄is habundantis e a malo e
 r̄ si irate cogēns. s̄nas de n̄itate v̄vere
 r̄ firmitatis corz quibus aliquid suades
 que v̄tū p̄m̄ firmitas malū Itaqz non dū
 q̄ amplius e malū est. Cū em nō malū
 suadē qui b̄n v̄tēis v̄tate ut alit p̄ sua
 des quod v̄tilit p̄suades Sed a malo est
 illius cui in firmitate irate cogēns **Cris**
m̄ om̄ vel a malo est. r̄ abm̄ firmitate
 corz quibz lex irate p̄misit Ita em opus
 nō m̄at v̄tēem legem dyaboli eē. sed a
 v̄tē m̄p̄tate duat ad habundantē noui
 tatem **Glosa** Audis q̄ quia dicit e iē
 Quia sup̄ius dicitur d̄ns nō eē p̄oio
 r̄ irā inferendam. nec r̄v̄tēntiā de co
 q̄ sequit h̄t docet. qualit̄ se p̄p̄ianus
 h̄t debeat ad m̄ irā sibi inferentes
 v̄ndeditit Audis q̄ quia dicit e iē
 tu p̄culo dente p̄dente **Aug⁹** contra
fausti Q̄ quidam ad r̄p̄hendēdas
 flamas odiorū s̄uientū. et in modera
 toe aīe refrenandas ita p̄ceptū est
 Quis em q̄tentus est. tantū reponere
 v̄ndite q̄ntid accepit in irā. Nonne
 uidemq̄ homīes leuiter lesos moliri eodem.
 stare sanguinem v̄r̄ q̄ in ventre r̄ malis

in m̄ia. v̄nde facient h̄uit igit mode
 rate ac r̄ iuste v̄tē lex iusti modū fi
 gens penam talioms in s̄tuit. hoc est.
 ut qualem quisq̄ intulit in m̄iā. tale sup
 plicū pendat. quod nō fomes sed l̄m̄ eē
 f̄uiois est. Non ut illud quod s̄p̄tū eāt
 h̄nt attendetur. sed ne v̄tē illud q̄ arde
 bat ultra extenderetur. Imposita e em v̄o
 v̄ndicta que iuste debetur ei qui passū
 fuit in irā. quod aut debet. et si
 benignē remittis nō tamē inique repe
 tit. Itaqz cū peccet qui r̄ moderate v̄l
 v̄ndicare. n̄t peccet autem. qui v̄l
 iuste v̄ndicā remouit. Capito qui nō
 v̄l om̄ v̄ndicā. It̄s subdit. Ego
 aut dico vobis nō resistere malo. Po
 tam aut et ego sic ponē. Dicitur est an
 tiquis. Non in iuste v̄ndicabes. Ego
 aut dico vobis ne v̄ndicetis q̄ adm
 p̄tas e si p̄ h̄c v̄ba que legi desint
 ap̄p̄o additū michi videtur. ac nō ponue
 id. q̄ lex volebat effice. ne in iuste se
 quisq̄ v̄ndicaret q̄suā tuā p̄ d̄o
 se non v̄ndicaret **Cris⁹** Sine hoc
 em mandato legis. mandacū stare nō
 p̄t. q̄ p̄ s̄dm̄ legis mandacū om̄ bus
 reddē mala pro malis rep̄m̄. om̄s ef
 ficem̄ mali. eo q̄ p̄sequētēs habundat
 Si aut s̄dm̄ mandacū p̄p̄i nō resisti
 malo et si mali nō leniūt. tamē boni
 p̄manebūt **Jerom⁹** D̄ns ḡm̄ v̄tē
 p̄tūm̄e tollens tr̄tat v̄tā p̄tōz
 In lege namqz culpa emendat. h̄c p̄tō
 tū aufferit. **Glosa** vel p̄ d̄o
 q̄ d̄ns h̄t dixit. iusticie v̄tēis legis al
 quid addens **Aug⁹** des̄mone d̄m̄ in
 monte p̄h̄s̄p̄z em iusticia minor e
 nō excedē. v̄ndicte modū et h̄c e
 pacis m̄p̄tatio. p̄f̄tū aut̄ p̄v̄ est
 talem penitus nolle v̄ndictā. Inter
 illud p̄m̄ quod p̄ter legem e. ut mag
 malū p̄m̄ol malo reddat. et h̄o q̄ d̄ns
 p̄f̄cientis d̄p̄t̄is dicit. ne illud malū
 p̄ malo reddat. q̄ntid acceptū e. per
 quod a s̄m̄a d̄p̄t̄ia ad s̄m̄a concor
 diam transitus factū est. Quisquis em
 malū prior m̄fert maxime iusticia
 distat. Quisquis aut̄ nulli p̄or male

1
fecit sed tū lesus rependit grauius re-
cessit aliquā a simā iniquitate Qui
nō tamē reddat quā accepit iam aliq
donat iustum est em̄ eū qui leſt par
grauius ledi. hanc ergo mēſoatam mē
iustitā. ille p̄ficiat qui legem venit im-
plere. Duos aut gradus qui inter ſunt
intelligendos reliquit. iam nō ē qui
reddat ſim. ſed m̄m̄ et hic aſcendit
qui nō ml̄ rependit quod parū uidet
dñs. m̄p̄ et ap̄liuſ p̄s patib̄ ſuſcipe
Quia p̄pter nō ait nō reddē malū p̄
malo. ſed nō reſp̄tē aduerſus malū
et nō ſolu nō rependas. quod ibi fuit
irrogatū. ſed etiā nō reſp̄tē. q̄n̄ aliud
irrogat. hoc em̄ quod oſequeter ex-
ponit Sed ſi quis te p̄cuſſit in dex-
tera maxilla tua. p̄be ei et altam.
quo ad manū p̄tine. h̄y maxime ſen-
tūt. qui meib̄ quos multa ſuūt ut
p̄uūb̄ uel ſconetie a quib̄ multa ſepe
patiūt et ſi cor̄ ſolu id cogit. p̄-
bent ſe ut plura etiā patiāt. De q̄
ex̄p̄ dñs medicus aiāz ut diſcipulo
cor̄ quoz ſaluti conſulē uellent m̄be
callitates quo aiō tollerarent admiſ
namq̄ m̄p̄bitas ex m̄berillite animi
venit quia nichil in notenauit eſt
ab eo qui m̄tute p̄ſtū *Auḡ contra*
mendaciu Ea aut̄ uero q̄ in nouo tes-
tamento a ſanctis facta ſunt ualent ad
exempla intelligendā ſcripturā in
p̄ceptis digeſta ſunt. uelud ad legem
ſermonē accepit alapam para altam
maxillam. Exemplū aut̄ patib̄ nullū
q̄ ipſus dñs ex cellenauit inuenim̄
et ip̄e tū alapa p̄cuſſus eēt nō ait.
Ecce altam maxilla. ſed ait Si male
dixi obprobria de malo. ſi aut̄ b̄n̄ quid
me cediſ ubi oñdit illa p̄p̄com̄ aliq̄
maxille m̄corde faciendam *Auḡ de*
ſermonē dñi. Patib̄ em̄ fuit dñs
nō ſolum in altam maxilla. cedi p̄
ſalute am̄ ſed etiā tato corpe cru-
ſi. Queri aut̄ p̄t quid ſit dextera
maxilla ſed ad faciē ſit qua quiſq̄
cognoscit in faciē cedi ſc̄m̄ ap̄m̄

eſt contempni ac deſpici. Sed q̄m̄ faci-
es non p̄t dicit dextera et ſinistra et tamen
uoluntas eſt ſc̄m̄ deū. et ſc̄m̄ ſc̄m̄ ita
diſtribuit tamq̄ in dextera maxilla et
ſinistra ut in quocūq̄ diſcipulo x̄pi q̄t
p̄tūm̄ fuit q̄ p̄p̄iamus eſt multo maḡ
m̄p̄ q̄tempni patib̄ ſit ſi quos huius ſe-
culi honores h̄t. ad m̄ia aut̄ m̄quib̄ in
p̄bitatem aliqua patim̄ in duo gr̄a diui-
dunt̄ quoz alim̄ eſt quod reſtitui non
p̄t. ſed in illo quod reſtitui nō p̄t uideet
ſolatiū queri ſolet. Quid em̄ prodeſt
ſi p̄cuſſus reſtituit in quid p̄tē illud
ad m̄corpe leſum erat reſtituit ſed timida
animus talia ſomenta deſiderat *Criſoſt*
Nimquid aut̄ ſi reſcuſſus eū com-
peſcuſſi eū. ut te non p̄uiciat ſed maḡ
contuſi ad ut adhuc p̄uiciat. Nam
iraſcētia p̄ m̄cōrdia non oſp̄at ſed
amplius irrat *Auḡ de ſermonē dñi*
Unde dñs p̄cōrdia m̄cōrdit̄ p̄ferenda
alim̄ m̄firmitate m̄dicat q̄ alieno ſup-
plicio ſua m̄tiganda. Hec tam̄ h̄t
ta uindicta p̄hibet. que ad correptionem
uolēt ſua em̄ p̄tinet ad m̄ia. nec illud
impedit p̄p̄com̄. quo quiſq̄ patib̄ eſt
ab eo q̄ correptionē eēt uult plura p̄ferre
requit̄ tamē ut et ille uindictet. tu
uoz ordine p̄tas data eſt et ea uolu-
tate uindictet. qua p̄t in ſtū p̄uiciā q̄
oddiſe nō p̄t. Et aut̄ uiri nō nlla p̄ta
morte p̄uiciat̄ quo et uincitib̄ uat̄
metus m̄uictur et illes qui m̄ote p̄uici-
ebant nō ip̄a mors nocet ſed p̄tūm̄
quod auḡ poſſet ſi uincit. Unde eſt
q̄ helyas m̄tas morte aſſerit de quo
tū exemplū dediffent diſcipuli. reſp̄en-
dit meib̄ dñs nō exemplū p̄p̄he. ſed
ignorancia uindictandi. uindictens eos
nō amore correptionis ſed odio deſiderat̄
uindictā. Sed poſtquā eos docuit di-
ligere p̄m̄m̄ in ſiſo etiā ſp̄id̄ ſc̄m̄ nō
deſunt tales uindictē. Nam et iūbis
petri ananias et uxor eius exanimē
caderet. Et paulus ap̄tūſ tradidit
quendam ſathane m̄tū cor̄m̄. Et
quidā aduſus cōpales uindictas que

sunt moti testamento nestro qua teate
 fiant quo aucto facti sunt ne pientes
Aug⁹ ad bonifaciu Comitem Quis at
 mente sobrius regibus dicat Non ad
 nos ptineat quis velit esse sine religio
 sine sine sacrilegus quibus dicit no pt /
 non ad nos ptineat in regno vtro quis
 velit pudicus ee uel impudicus. Et si
 quidem melius ad deum colendum doctrina
 homines dicit q pena copelli. multis aut
 pfuit quod exoptato pbamus. quis ti
 more uel dolore cogi ut postea possint
 doceri / aut quod iam vgis didicerant
 opere factu sunt em meliores si quos
 dirigit amor Ita plures si quos cor
 rigit timor agnoscant magistro paulo
 pns cogente xpm et postea docente
Aug⁹ de sermone dñi. Tenebit g^o
 mhor in unaz gñe q per amditaz
 hnt iste modus xpam ut accepta
 turia no surgat odium sed patis pt
 animo plura ppeti nec correctoz ne
 gligant / qua uel consilio uel aucte uti
 potest. **Jerom⁹** Sedm aut mptico
 intellectz pmissa dexta nra no uibem
 sinistram pbe. sed altam h^t e altam
 dexteram. Iustus em sinistram no h^t si nos
 hereticus in disputatoc pmissit / et
 dextru dogma uoluit uoluerat appo
 nat ei **Aug⁹ de sermone**
dñi Aliud aut in unaz genus est
 q integru restitui pt / cuius due sunt
 spes vna ad pccatam / Alta ad opa ptinet
 vnde de pmo horz duoz subdit. Et
 qui uult teat iudicio ostende et tim
 cam tua tolle dimitte ei et pallu.
 Sicut ergo q pccat e de pmissa may
 illa omnia pgt que sit mgerunt abm
 probis ut restitui non possint / m^o vni
 dicit ita q pccat e de vestimto omnia
 signat quia pnt restitui sine vmdicta
 et h^t etia ad pccatam cordis no ad opaz
 opaz pceptu teat intelligit. Et quod de
 timta et vestimto dicit e in omnibus
 faciendu est que aliquo iure tualit
 ma ee dicitur Si em de neis hor
 mpatu e qnto magis supflua otem
 ptere queunt Et h^t ipse signat cu

dicit Qui uult teat in iudicio ostende
 adma ergo intelligunt de quibz iudicio
 nobis sum ostendi pt Sed utru desuis
 accipiend sit magis qd est. Non em
 xpiani oportz sit possidere pnt quomo
 equi qms fieri possit ut maiori pcc
 ualeat equus q pns **Q** Sed si p
 uis reatus ate cogit qua ab
 illo qui cu cupit auferre nestro n^o
 quisqua audeat dicit eam ut vestimtu
 debere ostempm **Cris** Indigna aute
 res est ut homo fidelis stet in iudicio
 ante aspectu iudicis in fidelis uel si fi
 delis certe secularis et qui te venari
 debuut ppter dignitatem fidi iudicat
 te ppter nccitatem cause. et pdes digni
 tatem xpi ppter negotiu mudi Nam
 si iudicis q causa tua fraudibz aut
 pecuniaz expungit et simili tu
 cause tue adesse fecimas et stabitaco
 consiliu hoc no hntu **Aug⁹ in Sihu**
rdion Et ro phibuit huic dñs pccos
 de secularibus rebz cu alijs habere in
 dicit cu tu aptus simt in cura telia
 iudicia simt int pccos pccos iudicatio
 extra ecciaz qd tribuit uetat manifes
 tum est quid pccos ueniaz concedit
 in finis **Greg⁹ pmo moralu** Sed tu
 quidam dñ temporalia nobis rapiunt so
 lino p tollerandi. Quidam uero ser
 uata caritate phibendi no sola tua ne
 ma subtrahunt. sed ne rapientes no
 sua semetipos pdant plus em ipis
 raptibus debemz metue q rebz ir
 ronabilibz in hvare. Cum aut ptiona
 re pay acorde ad pccos pccos ap
 pet q plus res q pccos amat **Aug⁹**
de sermone dñi in monte Terciu in
 unaz genus quod ad opam ptinet
 ex vtiqz confecti e / et cu vmdicta
 et sine vmdicta pt restitui Nam q
 angariat hominem et cogit se mpybe
 adiuuari abm iuto et pena mpytat
 pt luere et opam reddere et in hoc go
 m unaz dñs docet annu xpam ee
 pccatissima et ad illa plura pccat
 pccat. vnde subdit. Et quaupte an

paravit mille passus vade in eo alia
duo. Et hoc utique movet non tam ut pe-
dibus agas quod ut ammo sis patris. **Ex**
sm om. Augurare aut est e iuste
trahere et sine ratione usurare. **Aug.** de f-
mone dmi. Sic ergo dictum putamus
vade in illo alia duo scilicet
milia. ut tria compleri vo-
luit quo nullo significat p[er]fectio
ut meminerit quisquis hoc facit per-
fectam se implere iustitiam p[ro]pter quod
et tribus exemplis hoc p[re]ceptum in si-
militudine et in hoc tertio exemplo sim-
plo duplici addit, ut triplici applicatur
vel p[ro] hoc accipit, q[uod] in p[re]cipiendo tol-
lerabilis in p[re]cipiendo paulatim accit. Nam
p[ri]mo p[ro]betur noluit altam maxilla cu[m]
fuit dextra percussa ut minus ferre pa-
tus p[ro] quod p[ro]tulisti. Deinde illi qui
tantam vult tollere iubet et pallium di-
mitti vel vestimentum p[ro]m alia littera
quod aut tantum est aut non multo
amplius. Tertio de mille passibus quibus
addenda dicit duo milia usque ad duplici
p[ro]ducit. Sed q[uod]m parum est non nocere
nisi etiam beneficium p[re]stet q[uod] respectu
adiungit et dicit. Qui autem petit a
te da ei. **Crisp.** Quia diuitiae n[ost]re non
sunt sed dei. Deus enim dispensator
diuitiarum suarum nos voluit esse non dnos
Jerom. Sed si de elemosinis t[er]m
telligamus dictum in pluribus pauperibus ho-
stare non potest sed ut diuites si semp[er]
dederint semp[er] dare non poterunt. **Aug.**
de f[er]mone dmi. Dicit ergo. Omni petenti
da non omnia petenti ut id debet q[uod]
dare honeste et iuste potest. Quid
enim si petentia petat q[uod] innocente
tenet app[ro]prie quid si stuprum potat.
dandum ergo est quod nec tibi nec
alii nocet q[uod] ab homine credi potest
Et t[ame]n nequius q[uod] petit iudicanda
est iustitia ut non cu[m] in anem dimitt-
tas et aliter melius dabis aliquid cu[m]
petentem et iuste r[ati]o[n]is. **Aug.** ad
vincenau. Vitulus enim esurienti pa-
nis tollit si decabo p[er]m[an]et iustitia ne

glugebat quam esurienti panis frangit
ut in iusticia seductus acquiescat. **Jerom.**
p[ro]t[er] etiam intelligi de p[er]tina[m] doctrine que
iniquam desinat sed quanto plus data fuit
tanto amplius duplicat. **Aug.** Quis
ait. Et volenti mutare ate ne auer-
tatis. Ad aim referend[um] est hylarem cu[m]
datozem diligit deus adiutat aut am[er]
qui accipit. etiam si ipse non solutus sit
quia misericordibus deo plura restituit
aut si non placet accipere mutuantem
m[er]ito qui accipit redditura intelligend[um]
est d[omi]n[u]m ip[s]o duo p[re]standi esse complex-
um. Nam aut donans aut redditura
amendans. P[ro]t[er] ergo ad hoc b[en]eficij ge-
nus hortando dicit. Ne autem t[ame]n i-
ne p[ro]p[ri]a voluntatem alienam q[uod] n[on]
redditur[um] sit cu[m] homo credit. Cum
enim ex p[re]cepto dei salus in fructuosu[m]
facit cu[m] in fructuosum esse non potest.
Crisp. Subet ergo nos xp[ist]us mu-
tuum dare non t[ame]n sub usuris quia
qui sic dat non sua dat sed aliena
tollit de uno vinculo soluit et multis
alligat et non p[ro]pter iustitiam di dat
sed p[ro]pter p[ro]p[ri]a lucru[m]. Similis est
etiam p[er]tina[m] usura[m] apudis morsu[m]
Nam sicut veneni apudis latent
omni[m] membra cor[por]is rumpit
sic et usura om[n]es facultates g[er]it
indebitu[m]. **Aug.** **Idmarcella.** Obicit
aut quidam q[uod] hec xp[ist]i doctrina rei pub-
lice moribus nulla ex p[ar]te queumat
Nam quis inquit tolle sibi ab hoste
aliquid patiat[ur] uel romane p[ro]p[ri]a e
dep[re]datoribus non mala velit belli
in re r[ati]o[n]is. Sunt autem ista p[re]-
cepta p[ar]te semp[er] misericordis p[ro]p[ri]a
retinenda sp[irit]u q[uod] bonivolentia ne
reddat[ur] malum p[ro] malo semp[er] involu-
tate op[er]anda e[st] agenda aut se m[er]ita
etiam cu[m] in iure benigna quoad a-
pp[ro]p[ri]ate p[re]sentis at p[ro] hoc si t[er]-
na res publica p[re]cepta xp[ist]iana
custodiat et n[on] bella sine ben-
ivolentia non gerent[ur] ut ad imp[er]at[ur]

iusticie qz pacatam societatem iust
 factus consolatur. Nam cui licentia in
 iusticie eripit utiliter vmat. **Am**
 micitia em felicitate felicitate peccati
 qua penalis nutrit impunitas et
 mala voluntas aclud hostis minor ro
 boratur. **Audistis quia dictu est. Glo**
sa Docuit em dñs supra in iuriam
 in ferenti non ee resistendu sed ad
 plura pferenda pati. **Am** aut
 vltius docet in iuria in ferentibus i pen
 dendu ee caritatis affectu simul et ef
 fectu. Et cu pmissa ad plementu ius
 tice legis ptineant qñter hor vlti
 mu ptinet ad impleas caritatis que
 pñm qñm est legis plenitudo. dicit
 ergo. **Audistis quia dictu e Diliges**
proximu tuu. Augu in lio de doctrina p
ana Qz aut nulla homi qui pcept
 proximu diligere dñs in parabolis se
 minuu relictu dñdit cu dicens pxi
 qui erga illu extitit misericors ut
 cu intelligamus proximu cui prohibend
 eet me officiu. si indigeret q nulli
 negand eet quib no videat dñs
 dicente. **Benefacite his qui oderut vos**
Augu de sermone dñi in monte Gra
di aut ee in phiseor iusticia q ad le
 gem veterem ptinet hic intelligit
 pñmli cob caa aquibz diligunt ode
 runt. Ascendit ergo aliquis gradu
 qui proximu diligit. quauis ad huc
 oderit in imicu. vnde adhuc gradu
 designand subdit. Et odio habet in
 imicu tuu. Que uox no e accipienda
 ut iubentis iusto. sed pmittentis mis
 ero. **Augu** Quero aut a ayamthel
 ur pxiu velint ee leges moysi qd
 dictu e antiquis. Oderis inimicu
 tuu. An et paulus no dixit hanc
 quosdam deo adhibiles. Querend go
 est quò intelligat exemplo dei cu
 dixit paulu quosdam odibiles odio
 hendos inimicos inimicos et vtrsq
 exemplo dei qui facit plem suu arri
 sup bonos et malos diligendos in
 imicos. hec itaq regula est qua et

oderis inq inimicu ppter quod i eo mala
 e. i iniquitatem et diligamus i imicu
 ppter id quod in eo bonu est. i iudate
 creatura audito igit et intellecto qd
 antiquis dictu erat oderis inimicu tuu
 ferebant homines in homis odii cu no
 debent odire nisi viciu. hos ergo corri
 git dñs dicens. Ego aut dico vobis
 Diligite in imicos vras ut qui iam dix
 erat non veni soluere legem sed imple
 papiendo vtrq ut diligamus i imicos co
 geret nos et intelligere no possemus
 vnu eade q hotem et odisse ppter cul
 pam et diligere ppter nam. **Glo**
sa Sed sciend e in toto corpe legis non
 ee scriptu odio habet inimicu tuu sed
 hoc dicit qñtu ad traditõe sarrabar q
 bus visum e hoc addendū quia dñs
 pcepit filijs isrl persequi inimicos suos
 et dele amalec de sub celo. **Gregu** Sic
 aut quod dictu est. Non concupiscas
 non dictu e ad carnem sed ad aia p
 et in hoc loco. Caro quide inimicu suu
 diligere no pt. aia aut pt q dilato l
 odii carnis in sensu dñe ud in intellectu
 An ergo nocem ab aliquo. et si senti
 ma odii no tamen exequi volumus cog
 noste quia caro ma odit inimicu aia
 ud diligit. **Gregu** vtrq m. Inimicu
 aut dilato tuu veritat custodit. cu n
 de pfectu deitum. nec der luna illius
 letam. Non em amat aliquis que no
 vult ee meliorem eu q stantem. nec
 voto psequit. que cecidisse gratulat
 Sicut in plebsq plet ut no amf
 sa caritate et inimici fidei ruina leti
 fect et rursum eius glori sine in
 iudie culpa contristet cu et mte co
 quosdam bn erigi cedimus et pfectente
 illo plerospq in iuste fõndamus. Sed ad
 hoc sciend est discretionis examen
 ne dñi ma odia excipim fallam sb
 spece utilitatis aliene ad pter etiam
 pensare quid debemus ruine peccati
 et quid iusticie ferient. Lam cu
 pñsum quequã semp pruit et q
 gaudendu est iusticie iudic et gaudend

in fine penitus. **Glosa** Qui autem per
contra etiam tribus modis ei aduersantur
odio. vbi. cruciati opus. Et contra di-
ligit. vnde dicitur. Diligite inimicos vestros
benefacite unde sequitur. Benefacite hijs qui
oderunt vos. Et sequitur. Et orate pro
persecutoribus et calumpniantibus vos.
Jeromus Multa precepta dei in beati-
tate sua non solum viribus estimantes
impossibilia putant esse quia precepta sunt
et dicuntur sufficere virtutibus non odisse
inimicos. Cetum diligere plus patri
quid humana patitur. Sciendum est autem
christi non in impossibilia precepta. sed profita
que fecit dauid in Saul et abylon. Ste-
phanus quoque martyr lapidantibus
deprecatus est et paulus anathema cupit
esse pro persecutoribus suis. hec autem istud
et docuit et fecit d. pater ignosce illi
Aug. in Enchiridion Sed profecto per
ista filiorum dei quo quidem se debet
omnis fidelis extendere et hinc animi
adhuc affectu orando deum seculum per-
tando perducere tamen hic tam magni
boni tante multitudinis non est qui-
ta credimus exaudiri more dicitur
Dimitte nobis debita mea sunt et nos
de deo. **Aug. de sermone in monte**
Orat quod hinc precepto domini quo hortatur
orare pro inimicis iuste alie scripture
partes videntur aduersa quia in prophetis
fuerunt multa imprecationes aduersus
inimicos. ut est illud. fiant filij eius pu-
illi. Sed sciendum quod prophete solent
figura imprecationis futura predicere. Et
autem peccata ad mortem non pro illo dico
ut orat quis. apte enim ostendit esse
aliquos scilicet pro quibus orare non precepit
pro hoc quod premitur. Si quis scit fratrem suum
in carnis caritate pro persecutoribus nos in-
beat orare. Nec ista questio solum per-
missa fatamur esse aliqua precepta in scripturis.
In inimicorum persecutione per grauiora.
Nam et stephanus orat pro eis a quibus
lapidatur quia non dum crederant. Et
apostolus paulus non orat pro alexandro. pro
quod erat et pro inuidentibus firmitatem
boni promittendo peccat. pro quo autem

non oras. iam non contra illum oras. Sed
quid agimus de hijs contra quos orati a-
stis accipimus non ut contingant. Nam hoc
non propter potius orati. Sed ad illam ul-
tima dampnationem non sicut contra deum tradi-
torem. pro propheta. Nam illa predictio futurum
non optatio supplicij fuit. Sed sicut in dno
calip legitur inter orare ut vindicentur
sed hoc non est moueri. Quis enim audeat
affirmare vtrum contra ipsos homines. an
contra regnum peccati peccaverit. Nam ipsa
iusticie et iure vindicta mem. ut e-
ritatur regni peccati. quo regnante tanta
peccati sunt destruit autem partem corruptione
hominum. partem dampnatione perseverantem in
peccato. Et tunc tibi videatur. Paulus Ste-
phanum vindicasse cum dicit. Castigo cor-
pus meum et in fructum redigo. **Aug. de sermone. no. et v. t.** Vel autem occasione
clamant vindicari se postulantes sic
pangus abel clamavit de terra. non voce
sed iure. Nam et opus operis lauda-
re dicitur pro hoc ipsum quod videntur se ob-
lectat. Non enim tam impatientes sunt
sicut ut irascantur fieri. quod sicut hinc
permissio futurum. **Crisostomus in monte** Vide
autem quod gradus ascendit. et qualiter nos
in ipsam virtutem virtutem parat. In multis
gradus est non in opere. in iusticia. Sed
equalibus non iudicatur. Tertius est non facere
verant que que passus. Quia exponit
solum ad pacem mala. Quia amplius
se tribue quod ille multum qui fecit mala. Sex-
tus non hinc cum odio. qui hoc quod sed pro
ipso orare. Et quia magni erat pro
cum peccati pro subdit. saluet fieri. Item
deco. vnde dicit. Ut sitis filij patris vni-
qui melius est. **Jeromus** Si quis enim
precepta dei precepta filius dei efficitur. quod
non in natura filius est. hic saluet deo
loquitur. sed arbitrio suo. **Aug. de sermone
domini in monte** Et illa autem regula in-
telligenda quod hic dicitur. qua et iohannes di-
xit dedit eis potestatem filios dei fieri.
Vnus enim naturaliter filius est. nos autem
potestate accepta efficiamus filij. in quantum illa

que ab eo papuit implem[us] itaq[ue] no[n] ait
 facite ista quia ep[iscop]i filij. sed facite ista
 ut st[ati]s filij. Cum aut[em] adh[uc] nos vocat
 subingit. Qui solem suu[m] facit oriri sup[er]
 bonos et malos et pluit sup[er] iustos et
 iustos. Et aut[em] per solem intelligi no[n]
 iste visibilis. sed ille de quo dicit. Nobis
 qui timentis nomen d[omi]ni oriet[ur] sol iusticie
 et p[er] pluviam irrogatis doctrine veritatis
 qua[m] et bonis et malis appuit et evan-
 gelizatus est. **Hylarius** vel in bap-
 tism[us] et sp[irit]us sacram[en]to tribuit solem
 et pluviam. **Aug[ustinus]** vel p[er] accipi sol
 a se visibilis et pluvia qua[m] fructus g[ra]t[ie]
 mittit. quia et iniqui in libro sapie[n]t[ie]
 plangunt. Sol non ortus est nobis. Et
 de pluvia p[er]ituali dicit. orandabo nu-
 bilibus meis ne pluant sup[er] eam. Sed
 sic hoc sicut illud magna dei bonitate
 fit que nobis imitando p[ro]cipit. Non
 ait ait Qui facit solem oriri. sed addi-
 dit sicut i que ip[s]e fecit ut hinc amo-
 nem[us] quanta libertate ex p[re]cepto eius
 p[ro]stare debemus que no[n] creamus sed ex
 munibus eius accipimus. **Aug[ustinus]** con[tra] **vin-
 centiu[m]** Sed sicut ista dona eius lau-
 danus ita etia[m] flagella eius in eos
 quas diligit cogitem[us]. Un[de] no[n] om[n]is q[ui]
 parat amicus est nec om[n]is qui ver-
 berat in inimicus. Malus e[st] etia[m] ad sau-
 tate diligere q[ui] in levitate decept[us] **Tri-
 f. sup[er] 41** Cauter aut[em] dixit sup[er] iustos
 et iustos. no[n] sup[er] iustos ut iustos q[ui]
 omnia bona deus no[n] p[ro] om[n]es dat. sed
 p[ro]pter st[atu]s sicut et flagella p[ro] p[ro]p[ri]os
 sed in bonis ne sperat peccatores
 a iustis ne desperet. nec in malis iustos
 a p[ro]p[ri]is ne negligent maxime in
 malis bona non p[ro]sunt que male vive-
 tes ad p[ro]vident[ia] suu[m] papuit. nec bonis
 mala nocent. sed mag[is] p[ro]sunt ad iustice
 luctu[m]. **Aug[ustinus]** in 10° l[ibro] de civitate dei
 Nam bonis t[em]p[or]alib[us] bonis no[n] extollit[ur]
 nec malis frangit[ur] ayalus aut[em] ideo h[ic]
 i felicitate p[ro]mittit. Vel id ista temp[or]a
 lia bona et mala utriusq[ue] voluit esse
 quia ut nec bona cupidus appetat

que mali h[ic] cernit[ur] nec mala turpi-
 tudine quibus ead[em] boni efficiunt. **Glosa**
 amara aut[em] amantem ne e[st] in imm[en]sa a-
 mare caritatis. Et id sequit[ur]. Si aut[em] di-
 ligitis eos qui vos diligunt quid mercede
 habitis s[ed] in celo. Nulla. De his em[en] de
 recepit em[en] amorem v[est]r[um]. sed tamen h[ic]
 or[atione] facit et illa no[n] obmittit. **Fabianus**
 Si ergo peccatores erga dilectos na-
 duce volunt esse benefici multo magis
 vos lacrimis dilectio[n]is signu[m] amplecti de-
 beatis ead[em] non amantes. Unde sequit[ur]
 Nomen et publicam hoc faciunt. i. q[ui]
 publica neccit[er]alia exigunt vel qui pub-
 lica negotia seculi vel lucra peccant
Glosa Si ead[em] p[ro]p[ri]os in oratione qui ali-
 qua affinitate vobis s[ed] iuncti. quid am-
 plius h[ic] b[on]ificat. ut h[ic] q[ui] in fidelia v[est]ra
 sequit[ur]. Et si salutavit s[ed] v[est]r[um] in
 quid amplius faciet. Silencio em[en] e[st]
 quedam p[ro]p[ri]os oratione. Nomen etia[m]
 hoc faciunt **Fabianus**. i. gentiles. Non
 etia[m] grecce latine gens dicit[ur]. quia
 tales sunt ut sunt genti. i. sub p[ro]p[ri]o
Remigius Quia vero p[ro]p[ri]os dilectio[n]is
 ultra dilectio[n]em in munice no[n] p[ro]p[ri]o
 de. Ideo postquam d[omi]n[us] p[ro]cipit dilige
 i inimicos submittit. Et tunc ergo ut
 p[ro]p[ri]o sicut et p[ro]p[ri]o v[est]r[um] celest[is] p[ro]p[ri]os
 est. ip[s]e quidem p[ro]p[ri]os est ut am[er]s
 homo aut[em] ut ab am[er]s p[ro]p[ri]os. adu[er]s[us]
 Nam sicut q[ui] in scriptur[is] p[ro]p[ri]os et
 equalitate accipit ut ibi dicit[ur] sicut
 tu moys[es] ita et ego te[st]i. Aliq[ui] aut[em] p[ro]
 similitudine ut h[ic]. **Trif. sup[er] 41** dicit et
 filij carnales simulant p[ro]p[ri]os malis
 corp[or]is signis ita filij sp[irit]uales de[us] in st[atu]
 tate attendite ne iusticia[m] v[est]r[am] i[st]a
Glosa postquam populus legem q[ui]ad
 ad p[re]cepta adimplevit cepit eam n[on]
 implexe q[ui]ad ad p[ro]p[ri]a ut p[ro]p[ri]os
 mercede. p[re]cepta dei faciam[us] no[n] p[ro]
 trem[us] q[ui] los p[ro]p[ri]os. Adm[er]s aut[em]
 trena ad duo potissima redunt. s[ed] s[ed]
 ad humanu[m] gl[ori]a[m]. et ad t[em]p[or]is afflu-
 entiam. quod v[est]r[um] in lege p[ro]p[ri]os
 ce uidet. De gl[ori]a em[en] dicit[ur] in deu-
 tronomio. faciet te d[omi]n[us] excelso[rum]

cunctis gentibus que uisunt mira de
affluencia uo temporalium ibidem subdit
habundae te faciet dno in omibz bonis
Et dno her duo ab intentione fidelium ex
cludit qz glam et terrenam affluencia sed
stend q appetitus glie ppinquus e virtuti
Crisp ubi em res agitur glosa ibi fa
talius inuenit loca glificaco occasio
Et id intentione glie pmo dno excludit
ut p omnibus vicijs carnalibus pialosq
hoc de nichomibus intellegit. Cui em
omnia mala suos dya' uoxent qcupia
evane glie magis uoxat suos dya' q
suos dya'. **Aug⁹ in lio de s^ms p^pei**
Quas caa vices nocendi hcat huac
glorie amor non ponit. ms qui erba
tu mdixit quia et si cuiquid facile
e laudem no cupe du negat^r difficile
tame est ca no delecta cu offert^r **Cri
sp⁹ in omi** Intue aut qualis incipit
velud ~~defant~~ de feru aliqua diffide
cognita disputans et apta fura cu
qui no valde cogitat aduulce em m
gredit^r et omnia q intus p mspabili
aufert. **Crisp⁹** Et ideo hoc cauag
cauend^r mandat. d. attendite ne ius
ticia vestra faciat cora homibus
Cor aut nrm attende debemo inuisi
bilis em e serpens qua obfuare iube
m et latente m gredit^r et sed uat sed
i corde mudo si surreptio in mra suc
cessit moy homo iustus disternit qz
spu alieno pulsat^r Si aut cor fuit
i iustitiaz pleni suggestione dya' non
facile intelligit et id pmisit ne iust
tatis ne qcupistas quia qui malis q
subiectus est ita suu non p attende
sed quomo p fieri ut no cora homibz
etaz fatiamz aut si fiat qud non senti
em Si em pnte aliquo occurrat pau
p qud dabitur ei ab stonse sed educto
cu in secreto uidet q dat^r sed consp
deta qua non dicit. Ne em cora ho
mibus faciat sed addidit ut uideat
m ab eis. Qui ergo no id facit
ut ab homibus uideat et si coram
homibus feat no tame cora homibus

scasse uidet. Qui em facit aliquid p
deu nemine uidit in corde suo ms deu
ppter que facit sicut artifex semp h
cu poculus qui sibi opus faciend com
sit **Greg⁹ viii moralium** Si ergo dan
tis gloriā querimus caa publicata mra
opera mospai illius occulta suamus
Si uo p hoc mra laudem conspnamz
foras ab eius conspau uan susa st caa
si a multis ignorant^r Sed ualde pfito^r
est sic onp opere actoris gloriā quere
ut de illata laude pnata ne stut ex
ultate gaude qz m firm q pfit q
tempnendo no supant restat nite
e ut bonu qd operant^r abstondant
Aug⁹ de s^m d^m in monte In hoc
vero q dicit ut uideam^r ab eis n
addens appens hoc cu phibuisse ut
ibi finem nri p^pati collocemz Ma
et aptus dicit Si adhuc homibus
placem xpi suus em alio loco dicit
Ego homibus poma placeo. Quod
no ideo faciebat ut placet homibz
sed ideo adaug amorem corda homi
volebat qute exco q eis placebat
Sicut no absinde loquet^r cu dicit
In hoc opere quo no nauem sed p^piaz
Aug⁹ de v^bis d^m Dicit aut ut m
dam^r ab eis. quia p quda qui sic
faciunt iusticia cora homibz. no ut
ipi uideant^r ab eis. sed ut ipa opa
uideant^r et glificet^r p^p qui melis est.
Non em sua iusticia deponunt sed
eius aug fide uiuunt **Aug⁹ in deser
d^m in monte** In hoc caa q addit
alioqn mercedem no hebitis apu
p^pem v^m qui melis est. Nichil
aliud demrat ms illud. nos cauere
oportet. ne huana laudem p^piaz
opm mcede queramz **Jerom⁹** Quod
aut adeo recipies qui nichil deo dedisti
Nam quod p^p deu fit deo dat^r et ab
eo recipit^r. Quod aut p^p homines
fit in uetas effundit^r. Que aut papia
res dat et uba uaria tempore et
mercede qtempne. vel illud aspice
a quo laudem/ qui te p^p fuit deo fuit

putat alioqn contumax te magis
 ille aut qui plena quide voluntate ff
 homines facit ille pp homines fecisse
 videt. Si aut p aliaq car cogitaco
 vana ascendit desiderans appere hoi
 bus dia aut intelligens contradixit
 ille ne pp homines fecisse videt qua
 qd cogitavit passio carnis est qd eligit
 iudiciu aia. Cum g factis eam **Aug⁹**
de fmo dñi in monte. Enaliter supra
 dñs iusticiam notavit ac dixit. Atten
 dite ne iusticiam vram. **Nur** aut
 p partes hocquit **Cris⁹** Poniit aut
 tria forcia bona. i. clam. brom. et
 ieiunium. contra tria mala adujs que
 dñs temptacois bellid suscepit. pug
 nit em p nobis canē glulam m heremo
 contra auaricia sup montem canē vana
 glaria sup templū. Est aut eta que
 dispergit contra auaricia q congregat
 ieiunium con glulam. quia est ei canē
 Oratio vob cont vana glaria quia
 ai sine malis ex malo nascit. sola va
 na glaria de bono pcedit qd deo no de
 struit p bonū. sed magis mutit. Nul
 tu ergo remediū p se con vana glo
 riam nisi orō sola. **Ambro.** Ambrosi
 sima discipline xpiane i mād et pie
 tate est et id ab elō mōpū d. Cum
 ergo factis etaz noli tuba canē an te
Cris⁹ Tuba em ē omis actus. vl fmo
 per que opus iactancia demeratur puta
 qui facit clam qn alique videt pntē
 nel intercedente aliquo. aut honestori
 pōne que p retribue alias aut no fac
 id et si niloto secreto fecit ut popto
 ut laudabilis andeat tuba est. **Aug⁹**
de fmo dñi Sic go quid dicit
 Noli tuba canē ante te. ad h resp
 at quod supius ait. Attendite ne
 iusticiam vram faciatis corā homibz. **Ier
 mias** Qui aut tuba canit clam fa
 tiens yportita ē et id subdit Sicut
 yportite faciūt **Glosa** forsitā cono
 randi gra hoc faciūt ac omes vent
 q ad spectaculū **ysidori** mlio **ethymo
 lias** Lumen yportite tractū est a
 specie corp qui in spectaculis q tota fa
 cie mēdit. distinguētes vultū vario

colore, ut ad pōne quid simlant colo
 rem pueniant. mo in specie viri modo
 in facie dñi fallant. qm dñi in ludis a
 gunt **Aug⁹ de fmo dñi in monte** Si
 aut ergo yportite simlatores tamquā
 imitatores psonarū aliarū. agūt ptes illis
 qd no sunt. Non em qui agit ptes
 agnominis vō m spē est. sed simlat
 cū sicut et in cōpō. et in omi vira hūā
 quisquis se vult uideri quod no ē. ypo
 crita est simlat ei se iusti no exhibet
 quia totū fructū m laude hom pōnit
Glosa. Et id subdit loca publica tū
 diat. In synagagis et vicis. et sine
 mēdit ac subdit. ut honorificent
 ab homibus **Greg⁹ xxxi^o moralū**
 Saend nō est q non nulli s. qui
 et sitatis h abnt tenent et p fias
 mnti exequi non valent. quos nō
 quid credendū est. mtra yportitā
 numerz ante quia aliud ē m firme
 aliud callida simlatoe peccare **Aug⁹**
de fmo dñi in monte. Tales aut qui
 simlatoe peccant abm spectore cord
 deo mercede nō capūt m fallacie sup
 plūū et id subdit. Amen dico vob
 receperūt mercede sua. **Ieromias**
 Non dei mercede sed sua laudati s
 ab homibus quos causa exuere v
 tutes **Aug⁹ de fmo dñi in monte** h
 aut respicit ad illud quod sup posit
 alioqn mercedem nō habuit apud
 prem vrm. Sic ergo nō quomō illi
 clam faciās sed quomō faciendū. sic ui
 bet q sequerē tū dicit. Te aut faciē
 te clam nesciat sinistra tua quid fa
 at dextera tua. **Cris⁹ in omi** hoc
 aut p sup habundātia dī. ac si dicit
 Si possibile ē se ipm ignorāe id ipas
 manus late possibile cēt. studiosiss
 tibi ē **Cris⁹**. Apti aut m hōtan m lo
 ranonū sūt. Dextā est p pūū vānū
 qui ē ad dextera d. Sinistra aut
 ē omis p pūū qui est ad sinistra h
 ergo dicit ne xpiano clam faciēte
 qui est dextā m fidelis aspirat q
 est sinistra **Aug⁹ de fmo dñi in**

Sed scdm hoc uidebitur nulla esse culpa
velle placere hominibus fidelibus. Cui tam
in quolibet homini laudem finem boni
operis constituere prohibeamur aut ut emittentur
quibus facta tua placuerint non
in fidelibus sed etiam in fidelibus prohibendum
est si aut ut alij dicunt sinistra immittat
putatis ut nesciat in malis tuis tu
clam facis. ut ipse dicit in malis iudeis
circumstantibus in cordibus sanauit homines
deinde quod tu ipse in malis faciemus ut
illud impleamus preceptum. Si esurient
in malis tuis tibi illud Tercia opinio
est uidenda eorum qui dicunt sinistrae nomine
uicem signari ut quod in re familiarum
topiacores periculis solent esse femine
lactat eas cum aliquid uiri egens im-
pendit propter domesticas lites Non
autem solus uicis hoc preceptum datur est
sed etiam femine Cum ergo sinistra uideatur
femina occultare opus meum sic. An etiam
omne sinistra erit femine Quod si quispi-
am tu preceptum sit talibus ut se in uice
bonis operibus lucrifaciant non sibi de-
bent occultare bona opera sua nec
furtim facienda sunt ut promeret deus
Quod si occultandum est aliquid propter diu-
alibus in firmitas equo aut id non potest
suscipere prius non illicite fiat non tamen
femina per sinistram signari facile appetit
totius capituli significatione et etiam per
sinistram uocet. quod est in hypocritis
culpatis et qui sicut laudes hominum que
hoc tu face uictaris. Quia pro sinistra
uidetur signare delationem laudis Deo
tera autem signat attentionem implendi
precepta diuina tunc igitur contra faciet
etiam misceat se appetitum laudis huius
ne sit sinistra contra deum. Nescit
autem ergo sinistra in non se misceat gratia
tue laudis humane appetitio. Deus autem
in multo magis prohibet per sinistra
in nobis operari. quod cum misceat operibus
deprece. Quo autem fine hoc dixit
audire tu subdit ut per deum tua
in abscondito in ipso bona gratia

quod huius oculis de matri non potest nec
uerbis aperiri quod quidem multa imitari me
tunt. Sufficit autem tibi ad promendum me
pium. qui plus gratie in spector et et h
quod dicitur Et pro tuis qui uidet
in abscondito reddet tibi. multa latina
exemplaria hnt. Reddet tibi palam.
Crisostomus in possibile est enim ut opus
boni hominis in abscondito dimittat
deus sed magis seculo manifestat et in
illo glorificat quia gloria dei est. sicut
et deus manifestat malum. in quo malum
eius ostendit. ut tuis prope autem pub-
licat deus omne bonum in seculo illo aug-
bana non per quia bonum et malum pro deo
tuncque illic bene fecit deus. manifestum
est. quia pro mercede iusticie sue meruit
illud merces autem iusticie in hoc seculo
manifesta non est. quia hic non solum
bonum sed etiam malum per diuites. **Aug.**
De sermone domini in monte. Sed in quibus
exemplaribus que per se non inuenimus
palam. **Crisostomus in omni.** Si ergo uis
hic in spectores eorum que facis ecce hec
non solum homines aut angelos aut arch-
angelos sed deum unum **Cap. viii**

et
Tamen oratis ut
Crisostomus Salomon
dicit ante orationem pro
ra animam tuam quod
quidem facit qui fa-
ciens etiam uent

ad orationem Bona enim opera excitant
fidem cordis et dant confidentiam anime
apud deum orandi. ergo etiam est pro oratione
oratio etis deus pro etiam consequetur
de coram nos in seruit. **Aug.** de ser-
mone domini. Non autem mouet nunt
ut oramus sed quo oramus sicut neque
superius ut faciamus etiam. quo quo deo
faciamus **Crisostomus** Et autem oratio quod quoddam
speciale tributum quod anima offert deo
de uisceribus suis quod gloria est ta-
to curatus est seruanda ne propter homines
facta uilescat. et id dicit Et tunc o-
ratis non curas sicut apparite **Crisostomus**

m om. ypoaritas vacat qui deu se
 fringentes orare homines arripuerunt
 et id subdit Qui amant in synagoga
 orare **Criso** puto aut non ad locu
 hoc refert dno. sed ad ppositu orantis
 in quietu om fidelu orare laudabile
 e sicut dictu e. In ceteris bndicite deu
 qui ergo sic orat ut ab homibus uide
 at non deu aspiciat sed homines. et ideo
 quid ad ppositu suu in synagoga orat
 Cuius aut orantis mens plim aspiciat
 deus quis in synagoga orat tamen a
 quid se in secreto uidet orare sequit
Item angulis platearum ext uideant
 abstante orat. et sic dupliciter lauden
 et quia orant et quia abstante orant
Glosa vel anguli platearum sibi ui
 a ptransiit die dicit et quadriuu
 reddit **Criso** Et ergo pposito in que
 tu uetat orare ut a quietu uideat
 Vnde subdit. ext uideant ab homibz
 Orans ergo nihil nouu faciat quod
 aspiciat homines. uel clamando uel
 pectus patiendo. uel manus expandedo
Aug de s dmi. Non aut uidei ab
 homibus nephas est. sed ideo hoc age
 ut ab homibus uidearis **Criso**. a uia
 na gladi em ubiqz erui bonu a max
 me aut in orbem. Si em et sine ho
 cogitacibus arripuerem. si adorando i
 gressu sumus hanc hentes egritudinem
 qualiter intelligemus ea que a nob dnt
Aug de s dmi in monte. Si aut
 fugiendu est homi sciam si hoc animo
 aliquid fiat ut fructu expectet platea
 homibus Vnde subdit Amen dico uob
 receperit mercedem suam. **Criso** V
 misquisqz em ubi semat ubi metit.
 Vn qui pp homines orant. no pp deu ab
 homibus no adeo laudant **Criso** m om
 dicit aut receperit. quia deus ret
 bucone que e ab ipso tribue ualet Ille
 aut eam q e ab homibus usurpant qd
 mo orandi sit subiugit dicens. Tu
 aut tu orabis in tra maibulid et clau
 so ostio ora prem tuu maibulid **Jer**
 hac simplicit intellectu erudit audito
 ris ut uand orandi gloriā fugiat

Criso ut nemo sit ibi nisi ille q
 orat Desis em orantem grauat no
 adiuuat **Cyprianus de oroe dmta**
 In abditis em locis magis quemet fidi
 orae ut sciamz dmi ubiqz ee pntem
 et maiestatis sue ma plenitudme ocul
 ta penetrare. Possimus etia m tollige
 et ostiu damus os coyns ut no cla
 mosar uoce oramus deu. sed tacito corde
 ppter tria. Primo quia deus no uoce
 clamasa pulsandus est sed qsticia
 recta placandus. qui e cordis auditor
 Secundo quia peccata peccatoz tuas
 no oportet alim sentire nisi te et deu
 Tertio quia clamose orans alim uis
 te no pmttis orare. **Publita ex colla**
colubis prem. Cum simis caud orad
 est silentio. ut ipas quoz inimicos
 mos ut qui orantibz nobis mayae
 i fidiant lateat. nos peccatoz mten
Aug de s mone dmi. Vel cubacula
 ma s mte ligenda corda mtd de qbz
 dicit Que dicit m cordibz vris et i
 cubilibus vris ut a ostiu e carnalis
 sensus facit s omia temporalia q per
 sensu cogitacoz mas penetrant et
 turba fantasmata uanay orantibus
 obsecpint. **Cyprianus de oroe dmta**
 illic aut segnicia est alienad et capi
 in eptis cogitacibus et phans ai
 dmi deparis. ut qd sit aliud quod
 magis debeat cogitare q quod ai
 deo loquais Quis te adeo audiri postu
 las. ai te ipm no audias hoc e ab hos
 te no rauere h e deu negligencia
 oroms offende **Aug** de s mone dmi
 Claudendu ergo est ostiu i carnali
 sensu respnd' ut oroe spualis diri
 gat ad prem que sit ex intms cor
 dis Vbi caud pr orat maibulid
 Vnde sequit. Et pr tuus qui uidet
 i abstrondito reddet tibi **Remigius**
 Et est sensus sufficiat tibi ut ille
 solus nouit tuu oroz qui om corda
 nauit occulta quia ipse qui est in
 spector erit ex auditor **Criso** m om

Non aut dicit gratis dabit sed red
det tibi Etiam debitorem seipm tibi q
sunt **Orantes aut** **Aug de ser**
monie dñi Sicut ypocritas e p de
se spectandos in orae quos fructus est
placē hāmbus Ita e cōmōrā i genti
lū i multiloquio se putat exaudiri
et ideo dicit **Orantes aut nolite mltā**
loqui Rubrica ex collatōibus p m
frāquēter em sed breuiter est orandū
ne in morantibus nobis in serē aliq
aliquid mō cordi in sidiator possit i mī
cus **Aug ad pbā** Non tñ ut quidā
putant hē est orāō in multiloquio
si diuētus orēt / aliud e sermo mltō
aliud diuētus affectus Nam de ipō dñō
scriptum e q p noctauit in orando
et q p hūius orauit ut nobis pōt
exemplū Dñi scēs in egipto crebē
quidem hē orōnes sed cas tñ bre
uissimas et raptim quodāmo iaculatas
ne illa uolenter crepta q oranti pñ
e nōtia p pōductiores moras hebe
tatur mtenō at per hac ipi satis
andūt hanc mtenō sicut esse ob
ruendam si perdurāe non pō ita si
pōdurauit nō cito eō rumpendū dōpit
em ab orae multa locutio sed nō deit
multa pōtio si feruēt pseruat m
tenō Nam multā loqui e morādo
rem necessāz supflus agē dñis
multā aut pōtū e cū quod pōm
diuētā cordis exortatōē pulsate Na
pletūq hor negotiū plus gemitibus
quā sermōibus agit plus scētū quam
affatū **Criso in om** Dissuadet igit
p h in anē lonitōm morando pōta
tū nō petimō decētia adco pōtentatē
et inimitōs supare et pōtūz super
habundantiā Subet ergo hie ut non
longas orōes facē longas aut dico
non tempe sed multitudine cas que
dñe pōmanē tamē apōz eos qui petūt
ad rōm em ait apōz mstantes nō
tamē iubet decē nullū dñi orōm
qponera et cordetēnis emittare qd
acculte in seruat tū dixit Nolite

multū loqui **Gloza** Dampnat aut mltā
loquū orōmō uemētis de m fidelitate
Vnde sequit Sicut cōmōi facit Gen
tilibus em erat nōtia ubōz mltiplicatas
pō demones qui ne scēt quid illi petent
m si illōz ubōz mstruēt Vnde sequit pu
tant em q i multiloquio exaudiant
Aug de sermōe dñi Virgula et
reuera mltā loquū agentibus uemēt qui
exstende lingue potius q mūdando dō
dant operam et hē studiū genū ead ad
deū pōe flectendū transtere conant
Greg Sed ueruat amare e amatos
mōpōtōē gemitus et nō opōtū uba
resonare Et iō subdit Nolite ergo
eis assimlā **Aug de sermōe dñi** Si
em uerba multa ad id pferūt ut in
seruat ignāz quid eis opus est ad
reōz omī cogitōem Vnde sequit
Sicut em pōr qd opus sit uob
antēq petatū eū **Jeromius** Consi
git aut m hac loco quēdā heresē
phōz dogma pūpō dōcentū si nouit
deus quid oremō et antēq petamō sit
quid indigemō frustra scienti loquim
dñibus respōdēdū nō narratōres
eē sed rogātōres aliud em e narrāē
ignoranti aliud petē scienti **Aug i om**
Non ergo oras ut dōctas sed flectes
ut familiāis offerās qmunitate mter
pellatōis ut hūilietis ut rememōrōis
pōtō pōtō **Aug de sermōe dñi** Nec
etiā dñis nos agere debemō apud deū
ut impetremō quod uolumō sed rebz
quas dō gerimō et mtenōē cogitōz
tū dilectōe pura et simplici affatū
Aug ad probam Sed iō p certa i
terualla tpm etiā ubi rogāz deū
ut illis reōz signis nos ipōs amoueat
qntūmōz m hoc dōpōlo pōctimō nobis
ipōs in notestamō et ad hoc agendū
nos ipōs accius exitemō ne variō
tūis quod tepestere reperat omīo str
gestat et pōmētis ex tinguat mō
trēbrius m flāmē Nobis ergo nōtia
uerba quibz qmōuam et m pōiamō

quid petamus non quibz dnm seu da
 centur seu plectend ce credamz. **Aug⁹ de**
sdm. Sed rursim queri pt sine ubie
 orand sit quid opus sit ipa oroe si deo
 iam noat quid nobis nram msi qua
 ipa orois intencio cor nrm serenat
 et purgat capacius qz effiat ad capti
 enda dma munda qz spualit nob in sim
 dunt. Non em ambitoe pcam nos ex
 audit deus qui semp parus e dare sua
 lucem sed nos no sp parati acipe cu
 timam malia. fit ergo moroe quilo co
 dis adden et purgatio melioris oculi
 cu ca qz cupiebant temporalit concludit
 ut aces cordis simplicitas ferre possit
 simplicem lucem et in ea manere cu
 haudio quo bra uita pfruit. Sic ergo
 orabit. **Glosa** Inter salutaia monita
 et dma quibz qsilut credentibz somam
 orandi pposuit et orom qposuit bre
 uibus ubis ut sit fiducia ato amendi
 quod breuit qult rogari. Unde dicit
 Sic ergo orabit. **Cyprianus de oroe**
dmca. Qui fecit mure docuit et
 orare. ut du oroe qua filius docuit
 apit pcam laquim facillius audiam. a
 mea et familiaris em oroe e dnm de suo
 rogare. agnoscit filij sui aba cu pre
 fatimz et cu ipm haemus aduocati
 apit pcam p peccatis nris qn pccatores
 p delictis nris petimz aduocati nri aba
 pcamz. **Glosa** Non tunc hys plis
 uerbis orat sed et alijs sub ead sensu
 conceptis quibus cor nrm attendit.
Aug⁹ de sermone dmi. Cu aut idm
 deprecatoe beniuolentia oralianda sit eoz
 qz deprecam demde docend quid deprecem
 plaudem illius ad que oroe dirigit. so
 let beniuolentia conaliam et h^o r orois
 pncipio pcam plect in quo dms nrm nihil
 aliud nos dicit iussit msi. Pater nrm q
 es melis. Multa quide dicit p m laude
 dei. nupq in m uenit pceptu. pto istl. ut
 dicent. Pr nrm. sed e eis m simuatis ut
 dms tamquod filius. Sed de pto pcam apte
 dicit qz ipm adpatois accepit in quo da
 mamz abba pte quod no e mitorz nrmz
 sed qre qua r oroe pomimz cu diamz.

pr quo noie et caritas contat. Quid
 em carius debet ee filijs. qua et pater
 et affectus cu homies dicit deo pr nrm et
 queda impetrandi psumptio. Quid iam
 det filijs petentibz cu hac ipm an dedit
 ut filij eent. p ostremo quata cura am
 tangit ut que dicit pr nrm. tanta pce no
 no sit dignus admouent. caa hic dmi
 tes uel gne nobiles cu facti sunt. xpiat
 no supbre adisus paupes et ignobiles
 qm simul dicit deo. Pr nrm. quod no
 pnt ue ac pio dicit msi frce esse. q
 nostant. **Cris⁹ in omi.** Quid em noai
 menti est ex mflori cogitacoie cu pcam
 suporem sme sumz pntati. qui caa pce
 dixit. et pccatoz remissionem et adop
 com et hereditatem et similitate. que
 est ad conuentionem et spuz largitam
 p uiam hanc confesit e nuai pccatoz
 N. lon em e possle deu pcam msi cu
 qui est omibz istis bonis potitus. Du
 pliat ergo orand exigit sensu. et di
 gntate eus qui iuocat et magntu
 dme bnficiorz quibz opans potitus est.
Cyprianus de oroe dmca. Non aut
 diaz pr meus. sed pr nrm. qz pccat
 et vntatis mgr noluit sigillatim
 et puatim pcam fieri ne quis cu pccat
 ppe tm pccat. Publica em e nobis
 et quis oroe et qn oramz no pcam tm
 sed ppto toto oramz. qua totus pto
 vniu sumz. Sit em omia oroe pto
 ombus uoluit qm muno sme ipse po
 tauit. **Cris⁹** ppe em orae nccitas
 cogit. pates aut caltas similitatis
 horat. Dulcor aut e an deu oro. no
 qz nccitas transmitat. sed qz caritas
 similitat qmendat. **Glosa.** dicit e
 pr nrm quod que e amibz no pr meq
 quod soli ppo uenit qui e filius
 p natura. **Cris⁹.** Addidit aut qz
 es melis ut stramz nos hre pcam
 celestem. et erubescant se tremis
 rebus sub sterno qui pccat hnt melis
Ex collationibz pcam Rubrica Et
 ut ad illam regione in qua pcam nrm
 comorai fatem simis desidio pperemz

[Marginal notes on the left side of the page, partially obscured and difficult to read.]

Crus in om̄i In celis ergo tu dicit
no illic deū concludens h̄ aut sed astra
abducens orante et ex celsis regionibz
affigens. **Aug⁹ de sermone dñi i no.**
Vel dicit eē in celis .i. in sanctis et
iustis Non em̄ spatio locorū ḡtinet
deus Sunt quidem excellencia mundi
corpora et si in eis locus eē creditur
melioris mihi p̄ auct̄ quas vita e
deo vicinior. Non autē scriptū est
p̄pe e dñs ex celsis hominibz aut eis
qui in montibz habitant sed contritus
corde Sed sicut terra appellata est
peccator. Terra es et in terra ibis. Sic
telū iustus contra dicit p̄. **Itē ergo dicit**
Qui eē in celis .i. qui eē in sanctis. Tam
tū em̄ spūaliter interesse videt̄ inter
iustos et peccatores q̄ntū corporaliter
tor telū et terram. Cuius rei signande q̄
orantes ad orientem ḡtunt. Unde
telū surgit nō tamq̄ deus ibi sit ce
tas mundi deserens p̄tes. sed ad mouē
dū ad nām excellenciae se ḡtū .i.
ad deū. tū corpus eius qd̄ tēnū est
ad corpus excellenciae .i. ad corpus
releste ḡtū. Conuenit ead̄ ut om̄i
sensibz et puulorū et magnorū bene
sentiant de deo. et id qui nō dū p̄nt
aliquid in corpore cogitare tollerabilior
est corp̄ optimo si deū in celo potius eē
cedant q̄ in terra. **Sificetur Aug⁹**
Dicitur est quis sit qui petit et ubi
habet Jam uideamus que sit petende.
Prīmū autē om̄i q̄ petit h̄ e. **Sificetur**
nom̄ tuū. Quod non sic petit̄
q̄ non sit sanctū dei nomen. ut non
estimet̄ aliquid p̄ntis. **Crus in om̄i.**
vel rogare iubet orantem p̄ sed ut
sūm h̄atur ab omnibus .i. ita in notis
tat deus ut nō estimet̄ aliquid p̄ntis
Crus in om̄i vel rogare iubet orā
tem p̄ nām gl̄ificā uitam. ac si dicit
ita sit nos amare ut p̄ nos unūsa
te gl̄ificent sificet̄ em̄ idem est q̄
gl̄ificet̄. Digna est autē deū depra
tū ord̄ nihil petē ante p̄ntis gl̄oriaz
sed om̄i eius laudi postpōnē. **Crus in om̄i**

vel aliter Non optamus deo ut sificet̄
orantibus nris. sed ut nomē eius sificet̄
in nobis. quia em̄ ipse dixit. **Sificetur**
quia ego sificus sum. Id petimus et rogamus
ut qui in baptisō sificati sumus in eo qd̄
eē recipimus p̄suetū. **Aug⁹ de p̄sentia**
Cuius autē p̄suetū ista postat adeo si
ut pelagius dicit non datur adeo. an
et ista irrisoria petisio est. tū id ab eo pe
tit̄ quod sit nō ipm̄ dare. sed ipm̄ nō
dante eē in hominē p̄tē. **Cyprianus.**
Et h̄ ead̄ aclud̄ sificet̄ cotidie dep
tamur. **Opus em̄ e nobis q̄ntū sifici**
tae assidua purgatio. Adueniat
regnum tuū ut qui cotidie delinq̄mus
delicta nra sificet̄ assidua purgatio.
Adueniat **regnum tuū.** **Glosa** Conge
sequit̄ ut post ad opam filiorū reg
nū putamus qd̄ filius debet. **Unde p̄**
adueniat regnum tuū Aug⁹ de sermone
dñi. Quod non ita dicitur est q̄ deus nū
nō regnet ead̄ m̄tra s̄mp q̄ in eareg
nauit. Adueniat ergo accipiendū est
ut manifestet̄ hominibus nulli aut li
tebit ignorare regnū dei tū eius om̄i
gentis nō s̄lō intelligit̄ sed ead̄
uulūdit̄ uenit̄ iudicare uiuos et mō
tuos. **Tunc autē eē futurū iudicij die**
dñs docet ut tū eivm̄ predicatū fuit
in omnibus gentibz q̄ res p̄tinet ad sificet̄
nomē dei. **Jeromianus. Vel ḡtū**
p̄tāus mundi petit regno ut dicitur
mundus regnare desinat uel ut i. i. i. i.
quaz regnet deus et nō regnet p̄
catū in mortali hominē corpore. **Cyprianus**
vel nō regnū petimus aduenire
adeo uobis remissū p̄ sanguine ac
quisitū ut qui in paulo ante sificus post
modū p̄p̄ dñante regnemo. **Aug⁹**
ad probam. Regnū namq̄ deo ueniet
sificet̄ uel nō sificet̄ sificet̄ nolimus sed desiderū
nrm̄ ad illud regnū optamus ut nob̄
ueniat atq̄ in eo regnemo. **Ex colla**
combū patū. **Fabrice vel quia**
nauit sificet̄ testimonio consue sue eē
tū apparuit regnū dei eius se futurū

de consuetudine **Jeromius** attendendum
 aut q' grandis audacia sit et p'rogative
 postulare regni dei iudicium no' timere
Cyprianus p' ead ip' xpus esse
 regni dei q' venire cotidie cupimus
 nus aduetus ut cito nobis resipiente
 optamus Nam ad resurrexio ip' sit q'
 ip' resurgimus sic et regni dei p'ti
 telligi quia i' illo regnaturi sumus. **Abn**
 aut regni dei petimus i' celeste quia e'
 et i' terre regni. sed qui renuerunt id
 seculo maior e' ead **hambz** honoribus
 eius et regno. Et i' qui deo et p'o
 dicat no' terrena sed celestia regna de
 siderat **Aug' de p'seuerancia** Cu' aut
 petit adueniat reg' tuu' quid o
 rant qui iam facti insi ut in ea sit
 q' illis data est p'seuerant. **Neq' em**
 aliter ueniet regni di' q' hys qui p
 seuerant usq' in finem terti' e' esse
 uentus. fiat uoluntas tua **Aug' 9**
 In illo beatitudinis regno uita beata
 p'ficiet in sanctis sicut et in i' celest
 bus angelis et i' p' illa petitionem
 q' dicimus adueniat regni tuu'. **Sc'**
 fiat uoluntas tua sicut in celo et in tra
 i' sicut in angelis qui p' melius volu
 tas tua sit. ut te p'seruant in illo er
 rore obhubilante corp' sapiaz nulla in
 fia impediende corp' b'itudme. Ita fiat
 in sanctis tuis qui in tra p' ad extra
 q' ad corpus attinet facti p' Ita
 fiat uoluntas tua p' intelligit obe
 diat p'ceptis tuis sicut in celo et in
 terra. i' sicut ab angelis ita et ab h'ibz
 Non ipi faciat quid uult ut uelit
 deus sed quia ipi faciunt q' ille uult
 i' facit p' ead uoluntate eius. **Cris' 9**
in omi Vide aut' q' sequentia optima
 quia em gnupstere docuit celestia p
 hoc q' dicitur est adueniat regni an
 tep' celu' pueniat ipaz t'ud' insit fi
 trum p' hoc q' dicit fiat uoluntas
 tua sicut in ce. et in t'. **Jeromius** E

rubescant illi eo hac s'ma qui coti
 die i' iurias celo fici menant. **Aug' 9**
de s'mone d'm i' monte uel sicut i'
 celo et in tra. i' sicut in i' i' tra et i'
 peccatoribus tamq' si dicitur faciant
 uoluntate tua sicut usq' ita ead p'
 catores ut adte q'ntant. sicut ita ut
 sua cup' tribuant quod fiet in p'p'co
 iudicio. uel p' celu' et tra' accipiamus
 sp'itu' et carnem. Et q' dicit ap'ls q' e'
 te s'uo legi uideamus facied' dei uolu
 tatem in sp'u. In illa aut' i' mutaco'e
 q' p'mittit' usq' fiat uoluntas dei
 sicut in celo et i' terra. i' sicut sp'us
 no' respicit deo. ita et corpus no' re
 sistat sp'ui. uel sicut in celo et in tra
 i' sicut in p'o i' h'is p'o. ita et in ead
 tamq' in fema q' illi desponsata est
 Celu' em et tra' genter intelligit
 q' uir et fema q'm tra' celo fecunda
 te fructifera est. **Cyprianus** 5. Non
 ergo petimus ut deo faciat q' uult
 sed ut nos facere possimus q' deus uult
 q' ut fiat in nobis opus e' dei uo
 luntate. i' opera eius p'p'co'e q'
 nemo suis uiribus fortis est. sed
 dei ma' tutus. **Cris' in omi** uirtus
 em no' e' in studi' solu' sed in p'p'co'e
 q' uiribus aut' hic orom' p'p'co'e
 trax' aulibz mem' i' uirt' **Neq' em**
 dixit. fiat uoluntas tua i' me
 i' nobis sed ubiq' trax' ut soluat
 error et plantet uitas expellat
 malicia et uirtut' d'us. **Aug' de**
bono p'seuerancie Ex hoc aut' eu
 denter ostendit' contra pelagianos
 i' tra' fidei ce' domi' dei q'm q' m'fi
 delibus ut h're fidem m'p'iant. Ita
 orat' ead. Cum ead in s'is ia' p'
 facta dei uoluntas. uir ut fiat ad
 huc petunt ip' ut p'seuerent i' co
 q' ce' cupunt. **Cris' 9** Conit' ergo
 accipiens q' aut sicut in celo et in tra
 i' sanctificet' nome' tuu' sicut i' celo
 et in tra' adueniat regni tuu' sicut
 i' celo et in tra' fiat uoluntas tua

sicut in celo et in terra. Et uide quod cau-
te locutus est. non dixit pro sancta no-
men tuum et nobis. Adhuc regnum tuum su-
per nos. fac voluntatem tuam et nobis.
Lex item dixit. Sanctificans nomen tuum
super nos. regnum tuum faciamus volu-
tatem tuam. Ne hoc autem dei factum a
hominibus tamen esse uideat. sed medicus dixit
et in personaliter. Nam sicut homo non
potest facere bonum nisi habuit adiutorium
dei. Sic nec bonum operatur deus in
hominem nisi homo uoluerit. Panem
meum in **Aug. in enchar. d. non** hoc
ergo tanta que in primis petitionibus pe-
tuntur hic mensantur et quod proficiamus
augentur in nobis. profecto uero ad
talia uita sperandum est. et semper possi-
debunt. In reliquis uero quatuor
quod sequitur petuntur specialia quod per eterna
operanda sunt. Panis enim qui con-
sequenter petitur hic est nectus. Sed
enim. Panem meum super sabbatam. da
nobis hodie **Jerom. Quod nos super**
sabbatam expositus angreco hoc est ex-
pressionem. quod uim huius in primis non
non oppresserant. frequentissime trans-
ferunt. Consideramus ergo in hebreo
et ubique illi expressionem oppresserant
nos in uermis segolla ad symachus ex-
secutor. in primis uel egregium trans-
tulit. licet quodam loco peculiariter in-
terptatus sit. Sed ergo petimus ut
peculiarem uel primis nobis deus
tribuat panem. illud petimus quod
in evo. Ego super panis qui de celo de-
scendi **Cyprianus**. Nam panis in-
te opus est et panis hic omni non est
sed in est. hunc panem autem dari nobis
postulamus ne qui in primis sumus et
encharistiam cotidie accipimus in te-
denta aliquo grauari delicto dum ate-
lesti panem prohibem. appropinquare sepe
petimus ergo ut qui in primis manemus
a sanctificatione eius et corpe non receda-
mus **Aug. de bono perseverantiae.**

Perseuerantia quod ad nos se postunt
in petunt ne appropinquare corpe sepe
ca sanctitate permaneat ut nullum et in
admittant. **Crisostomus in omni** vel panem
super sabbatam posuit hoc est cotidianum
Vulgariter ex collationibus primis Si enim
dicit hodie accipit tu cotidie esse
sumendum omni tempore. hoc oratio debet
profundi quia non est dies quod opus sit
nobis huius panis preceptum. et in
hominibus confirmat **Aug. de simone**
domini in monte Sed circa hoc illi mo-
uent quod in orientibus partibus
nomen cotidie tene dominum quod
qui de hac re suam simam defendunt
uel ipsa auctoritate ecclesiastica quod sine
scandalo ista faciunt neque ab eis qui
etiam presunt facere prohibent. Sed
ut de istis in malum partem differas
illud certe debet occurrere cogitantibus
regula non orandi ad nos accepisse
quod transgredi non oportet. Quia quod
audat dicere semel tamen nos orare
debe orationem dominicam aut si in mentem
usque ad eam tamen horum qua corpori
domini communicamus. Non enim postea di-
cere possumus. da nobis hodie quod
iam accepimus aut patet quod
ut ulemus pro diei sacramenti illud
relebremus **Vulgariter ex collationibus**
primis licet istud quod dicitur hodie
ad partem uita possit intelligi. idem
in hoc seculo in moram presta nobis
hunc panem **Jerom.** Possimus
super sabbatam panem et aliter intelligere
qui super omnes sabbas sit et omni fas
superat uocabitur saluet deum. **Aug. de**
simone domini vel cotidianum panem
accipimus specialiter precepta saluet
domina quod cotidie orationem meditari et operari
Greg. xxiij mor. Nunc autem
hunc panem dicimus et tamen ut
detur oramus quia et dei est ex
munere et in sit per acceptos **Jerom.**
vel simpliciter putant se dominum apti.

fmonem dicentis hentes vicia et ves
 timentu hys contenti smy depnti fm
 alo sanctas cura gere. vnde mposu
 bus est pceptu Nolite cogitare de es
 tmo **augu ad probam** Sic ergo hic
 sufficiencia petimz apte q extellit. i.
 hodie pams tota significante **Crisp**
 Non solu aut deo oramz pane nrm
 da nobis ut hcamz quod manducamz
 quod que e inter iustos et ptores. sed
 ut quod manducamz de malo dei accipi
 amz quod e fm scarp Nam illi deus
 dat panem qui iusticia ppat. dvas aut
 qui ppat cu peccato. Vel ita. vt du
 adeo datur significatus accipiat et io
 addidit nrm i que nos hcmz patid
 illu da nobis ut ate sufficiat Sicut sa
 cerdos accipiens pane alvto significat
panem et poragit ei. panis em offe
 rentis est. Sed quod significat est bn
 ficiu est sacerdos. Dicit aut nrm p
 duo pmo qua amz q nobis deus dat
 p nos alys dat ut de eo quod accipis
 ptem mponentibz faciamz alui ergo de
 labibus suis indigentibz no prestat
 non fm pane suu manducat sed etia
 alienu Deinde qui **uipiam** de iusticia
 acquirit pane manducat suu pane
 manducat alui aut cu pto alienu.
augu de fmonem dmi in monte for
 te aut quis moueat cur oramz pro
 hys adipiscendis q hinc uite st nra
 sicut victus et tegumta tu dicit dne
 Nolite soluti ee quid edatis aut q
 iduam. Non aut pt quisp de care
 pqua adipiscenda orat non esse sol
 titus **augu ad probam** Sed suf
 ficiencia vite non indetent nll
 quisquis vult et non amplius. hct
 aut sufficiencia no appetit per se ipaz
 sed ppter salute corpis et congruete
 hnam psonz hams quo hitu non
 sit inuens eis tu quibz honeste uiue
 du est. Ita ergo tu hent teneant
 tu non hentur ut hcamz orand est.
Crisp Considerand aut q postquid
 dixit fiat voluntas tua sicut m celo

et intra. Et quia homibus loqbat
 intra cane mdutis et non potentibus
 cand hre mpassibilitatem cu angelis
 candestendit iam in firmitate nature
 q nctio indiget cibo etia ppame oton
 uisite face no p petrumis nec plati
 ma sed plid p pane cottidiano Et
 neq hoc sufficit. sed apposuit da nob
 hodie. ut no qteramz nos ipos solu
 titudine supuementis diei **Crisp**
in omi Et sic m pma face uident
 her ubi sonare ut qui hoc dicit
 non hant m trastinu aut m pastz
 trastinu ppatid q si est oia ista a
 pauis pt quentari sicut aplus q
 docendi gra am tempe vagabant
 aut forptam nulli Doctna aut xpi
 ita debemz aptare ut omes m ca pro
 ficiant **Cyprianus** Dicit m ergo
 tibu discipulis xpi delict pete ut
 m longum desideriu peticois exte
 dat qua contrariu sibi fit et re
 pugnans ut qramz m seculo diu
 mane quod petimz regnu dei uelo
 cit aduenire vel addit cottidiano
 ut fm quis manducet qntid ad na
 lis coigit no qntid lastua tamz i
 pellit Si em m vno quuuo fm ex
 pedas qntid suffice tibi pt **re vno**
quuuo centid diebus id no cottidi
 amz abid manducas sed multoz
 dieoz **heronima** m cruo aut qd
 appellat p dmi hebreos p subali pa
 ne moar cepit quod dicit araf
 tnu ne sit sensz pane nrm coti
 dianu. i. futurz da nobis hodie.
Et dmitte nobis deluta mra. Cy
prianus Post subsidu abi pete
 et vema deluti ut qui adeo ius
 at m deo viuat. sed etne qsulat
 ad qua venite pt si pta donent
 ut que debita dne appellat sicut ali
 bi dicit dmsi tibi omne debitum q
 rogasti me. vnde sequit dmit
 te nobis debita mra. quod mra aut
 et salubrit amouem qui ptores

q adu...
 m...
 h...
 d...
 e...
 f...
 g...
 h...
 i...
 k...
 l...
 m...
 n...
 o...
 p...
 q...
 r...
 s...
 t...
 u...
 v...
 w...
 x...
 y...
 z...

sumus quia p peccatis rogare appellam
et ne quis sibi qm in notens placeat
et se extollendo plus peccat mstruit
se peccare cotidie dñi p peccatis cot
tidie iubem orare. **Augustinus de bo
no pseu eximae** hoc aut celo conf
duntur heretici pelagiani qui audent
dicere hominem iustum in hac uita ul
tu hre peccatid. Et in talibus hoibz
ce iam impta tpe etatiz non hente
macula nec rugam **Crisostomus**
Qm uo fidelibus hec oro querit
et leges etate darent et orois pn
cipui que docet deu prem uocab
Qui ergo iubet fidelibus remissi
onem peccatorum petere demnat. qd p
baptism contingit peccata dimitte. **Augu
stinus nouicianos** Qui ergo pper
tatis orare nos docuit patetna
miam pmisit sed plane addidit le
gem certa condicoe nos qstingens
ut se nobis debitid dimitte postu
lemus sedm qd et ipi debitoribz mis
dimitting et hoc e qd dicit. Sic
et nos dimitting debitibus nris
Greg. 10. mox. Ut pfito qd adeo
q pnti sumus petimo hoc pmu po
mo quz faciamus **Augu de sermo.**
dm in monte. hic non de pecunia
dei. sed de omnibus que in nob quisqz
peccat ac p hoc etid de pecunia
peccat namqz in te qui pecunia
tibi debitam tu heat unde redde
no reddit. qd peccatid si no dimittis
no potis dicit. Dimitte nobis debita
ma pte ut **Crisostomus** Cn qua ergo
spe orat at qui i mntatid suat
adn sus alim aquo for stan lesus
e sicut em orans ipse i mnta dicit
em remitto et no remittat sic et
adeo petit indulgenciad et no illi i
dulgetur. Sed multi nolentes dare
veniam peccantibus mse. figunt is
tam orom orare. stulti. pmo qm qui
no sic orat ut docuit xpus no est
xpi discipulus Sedo quia nec pr

libent exaudir orom. qm filius non
dicitur. Cognoscat em pr filij sui
sensus et uia. nec suscipit que v
lur paco humana extogitant. sed q
sapia xpi exposuit. **Augu in entor
vidion.** Tum quia hoc tam magnu
bonu se dimitte debita et dilige i m
cas. tante multitudinis no e qntam
redm q exaudiri cu in oroe dr. Dinit
te nobis debita no. si. et n. di de n.
paul uerba sponsionis huius implent
si homo no diuita pstat. ut ia dilige
i mnta. tum quia rogat ab homie
qui peccauit i cu ut ei dimittat. dimit
tet ex corde. quia etid sibi roganti.
uult dimitte. Jam uo qui cu in quem
peccauit si ptes suo mouet. ut roget
no n e ad hac deputanda i mnta ut
eu dilige sit difficile sicut difficile
erat qm in mnta exebat. Et
ne nos inducat mtemptacom **Crisostomus**
Quia multa magnifici sup mandauit
hombus ut deu prem suu dicant
ut regnu dei petant uenire. Ideo nunc
additur humilitatis doctna tu dicit.
Et ne nos indu. mtempta. **Augu de
smone dm.** Non nulli codices hnt
Et ne nos in ferias mtemptacom.
qd tantide ualere arbitror. Na ex
vno greco vbo vtriqz e translatid
Nulla aut mptando ita dicit. Ne
nos pacius induca mtemptacom expo
netes. quod dicitu sit indulcens. Non e
pse ipm inducat deus sed induca pati
cu que suo auxilio deseruit **Cyprianus**
Quia in pte ondit contra nos nichil
aduersariu posse. nisi deus an pmisit
ut omis timor nr et deuotio quertat
ad deum **Augu de smone dm.** aliud
e autem induca in temptacom. aliud eq
tari. Nam sine temptaco pbatu e
nemo pp sine sibi ipi sine aliis. deo
aut an omis temptacoibz quisqz notiss
ma est. Non ergo hic oratur. ut no
temptem. sed ut no in feram i temp
tacom. Tm qd si quis pta cu nre e
igne exarari no orat ut igne no
extingua sed ut no exurat qm

dicunt enim si tales maderint quas
 ferre non possunt. **Aug⁹ ad pbam.**
 Cum ergo dicimus Ne nos inducasi
 temptacionem. Nos aut amouem⁹ hoc pete
 ne defecti eius aduicio alicui tempta
 tioni uel consenciam⁹ decepti uel credas
 afflucti **Cyprianus** In quo amouem⁹
 in firmitatis et inbecillitatis nre ne
 quis se in solent extollat. ut no dnd
 credit humilis et submissa confesso et
 datur totu deo. quicquid supplicie peti
 ipius pietate prestat. **Aug⁹ de bo
 no p⁹uauitae.** Cum ergo si petunt
 ne nos in feras mtemptacionem. quid
 aliud q⁹ in sanitate p⁹seuerent
 p⁹ant. Nam h⁹ sibi concessio quod ce
 dei dono tu ab illo posit⁹ demeratu
 nemo s⁹o⁹ non tenet usq⁹ in fine per
 sciencia⁹ sitatis. Neq⁹ em quisq⁹ i
 p⁹bito p⁹ano p⁹seuerare desistit nisi
 i temptacionem p⁹mitus p⁹ferat. Ideo
 ergo petim⁹ ne in feram mtemptacionem
 ut hoc non fiat. si non sit deus no p
 mittit ut fiat. Nichil em fit nisi ad
 aut ip⁹ facit aut fia p⁹mittit. po
 tens est ergo et a malo in bonu flet
 tere uoluntates et in lapsim p⁹nas
 quie ar dirige⁹ in sibi placitu gressu
 tu no frustra dicit. Ne nos feras
 mtemptacionem. Nam qui mtemptaco⁹
 sue male uoluntatis no in fert. h⁹nt
 lam p⁹orsus in fert. Vniuersusq⁹ ei
 temptat⁹ agripia sua. Voluit ergo
 deq⁹ a se post⁹ ne in feram mtemptaco⁹
 quod patit nobis et no orantib⁹
 dari. quia noluit nos amoueri. a quo
 hec b⁹nficia accipiam⁹. attendat ergo
 etia⁹ cotidianas oroco⁹ suas. orat ut
 increduli credant. deus ergo q⁹ntit
 ad fidem orat ut credentes p⁹seueret
 deus ergo dat p⁹seuanciam usq⁹ in fine
 Sed libera nos i⁹. **Aug⁹ de ser
 mane d⁹m** Orand⁹ e no s⁹lud ut no
 inducam⁹ in malu quo carem⁹. sed ab
 illo etia⁹ libemur i quod id induca⁹ s⁹o⁹
 et no sequit. Sed libera nos a malo
Cyp⁹ Vel malu hic dyabolu uot

pter excellencia malicie no que e
 ho natura sed que est exelatoe. Et
 quia ad nos implacibile bellu h⁹ p⁹st
 hoc dixit. libera nos a malo **Cyp⁹ 119**
 Post omnia quidem sup⁹dicta i⁹ q⁹st⁹maroe
 oroco⁹ uent clausula vniuersis p⁹tes
 mas collat breuitate concludens. Ni
 thil em remanet quod adhuc ultra
 debeat postulari. tu semel p⁹teruom
 dei adisus malu petam⁹ qua mpe
 trata con omia que d⁹as et mudo o
 petant⁹ scuti s⁹mo⁹ et t⁹ti **Aug⁹
 ad pbam** Ex hoc ultimo q⁹ m
 oroe d⁹nta positum est tam late patet
 ut homo p⁹pramus inqualib⁹ tributoe
 constituto in h⁹ gemtus edat mho
 lacmas fundat h⁹nt exordiat m h⁹
 ter nmet orom⁹ vnde sequit Amen
 quo desideriu orantis cop⁹mit **1er⁹
 m⁹** Amen em quod in fine con
 stat scriptu signaculu est d⁹nce o
 rom⁹ p⁹ aquila m⁹ptatus e fidelie
 et nos ue possim⁹ dicit **Cyprian⁹**
 Quid mir⁹ aut e si talis oroe est
 quod deus docuit. qui magistro suo
 omes p⁹com nram. salutare s⁹monie
 breuauit. h⁹nt per cyp⁹aram suat
 an predictu sermone breuiau⁹ fa
 ciens deus sup⁹ tiam. Nam tu d⁹s
 m⁹ th⁹s p⁹pus omnibus uent et
 colligens doctos p⁹it et indoctos
 om⁹ s⁹oni atq⁹ etati. p⁹cepta salut⁹
 edidit p⁹ceptas suas fecit grande
 compendiu ut indisp⁹h⁹ma celesti des
 tenciu memoria no laboraret. sed
 quod cet simplici fidi n⁹tiu uelocit⁹
 disteret **Aug⁹ ad pbam** Que
 libet aut alia u⁹ba dicam⁹ que af
 fectus orantis ut p⁹cedendo format
 ut clareat. uel q⁹sequedo attendit
 ut crestat. nil aliud dicim⁹ q⁹ quod
 i⁹sta d⁹nta oroe positu e p⁹ r⁹e et
 agruent⁹ oram⁹ qui em dicit clai
 ficare in omnibus gentib⁹. sicut clai
 ficatus es in nobis quid aliud dicit q⁹
 si p⁹ter nomen tuu⁹ Quid dicit onde
 faciem tuu⁹ et salui erim⁹. quid aliud
 dicit q⁹ ueniat regnu⁹ tuu⁹. Qui

diat paupertatem et diuitias ne dedis
michi quid aliud dicit q̄ panē n̄m cot-
tidianū da nobis hodie. Qui dicit or-
neto dñe dauid et om̄s mansuetudinē
eius. et reddidi retribuetibus michi ma-
la. quid aliud dicit. q̄ dimitte nob̄ de-
bita n̄ra sicut et nos dī de. n. Quid
aufer gressus ventris a me. quid aliud
dicit quā ne nos inditas temptatōz.
Qui dicit. Erue me ab inimicis meis
deus meus quid aliud dicit q̄ libera nos
a malo. Et p̄ per om̄a peccatōm st̄p̄
uerba distinas. nichil in uenies ad
ista orōe dñta nō atmeat. Quisq̄
aut̄ id dicit quo ad istam euangelicā
p̄tem p̄tinē non possit canalic orat-
quod nescio quō nō dicit illicite q̄
renatos dñs. nō nisi sp̄ualit̄ docet
orare. Qui aut̄ dicit in orōe. Dñe
multiplica diuitias meas et honores
meos auge et hoc dicit cor̄ gressus
h̄m̄ non id attendens. ut ex h̄is p̄m̄
deū prosit h̄m̄bz p̄tō eū nō inue-
nire in orōe dñta. quo possit her-
uita nota aptare. Quāobrem p̄deat
saltem pete quod nō pudet aipe aut
p̄ et h̄c pudet sed cupiditas comit̄
melius h̄c pete ut etiā ab isto
cupiditatis malo libet tui dñm. liba
nos a malo. **Aug⁹ de sermōe dñi.** Vi-
detur etiā iste m̄s p̄tionū septima-
rio b̄tinidm̄ congrue. Si em̄ timor
dei est. quo beati sūt paupes sp̄itu.
qm̄ ip̄oz est regnū celoz p̄tam⁹
ut p̄ficiet̄ in h̄m̄ibus nomē dei ti-
more casto p̄manēte in scula sculoz
Si pietas est. qua beati p̄mitēs. pe-
tam⁹ ut ueniat regnū eius ut m̄tes
tam⁹ nec ei resistam⁹ Si st̄a est q̄
beati sūt qui lugent oram⁹ ut fiat
uoluntas eius sicut in celo et in terra
quia tū corpus tam⁹ t̄ra sp̄m̄ tamquā
celo ofenserit nō lugebim⁹. Si forti-
tudo est qua b̄t̄ sūt qui c̄sunt
oram⁹ ut panis n̄m cotidian⁹ detur
nobis hodie quo ad plenissimā sati-
tatem uenire possim⁹ Si consiliū ē
quo b̄t̄ p̄ misericordes. qm̄ ip̄oz mis-

bit. Dimittam⁹ debita n̄ra ut nobis
n̄ra debita dmittant. Si intellect⁹ est.
quo beati p̄ m̄di cordes oram⁹ nō indu-
ci m̄temptatōm. ne h̄am⁹ cor duplex
temporalia et t̄ena petendo. de quibz ex-
tationes sūt in nobis. Si sapi⁹ est.
beati pacifici qm̄ filij dei uocabunt or-
am⁹ ut libent̄ a malo. sp̄a em̄ liberatio li-
beras nos faciet filios dei **Crisostom⁹**
Quia uerb⁹ sollicitos nos fecerat.
intra memoria in hoc q̄ dixerat libe-
ras nos a malo. rursus audacit̄ p̄bet p̄h̄
q̄ in quibusdā libris subdit̄. at̄m t̄m̄ e
regnū et d̄tus et glōia. quia si eius ē
regnū. nullū p̄midare oportet eū et
qui p̄lat̄ contra nos p̄t̄ ei subiectus
Cum aut̄ d̄tus eius et glōia sūt
finita. nō solū a malo erit p̄t̄. sed
beati facit glōsim **Crisostom⁹** h̄c
cōa ad p̄cedentia p̄tinent. Quod ei
dicit. t̄m̄ e regnū respondet ad illud
quod dixerat adueniat regnū t̄m̄.
ne aliquis dicat ergo deus nō h̄t
regnū in t̄ra. Q̄ aut̄ dicit et d̄tus.
Respondet ad id quod dixit. fiat uolu-
tas tua. ne aliquis dicat q̄ deus nō
p̄t̄ facē quod uult. Quod uo dicit
glōia. P̄ndet ad am̄a q̄ p̄t̄ in quibz
glōia dei appet. Si em̄ dimissis
Valerius phar q̄ dñs dixerat d̄m
signat indubitanē illis ad d̄o q̄ ferri oīa
p̄rite postulant. qui condicōis addite fi-
uare pactū nō negligunt. Vn̄ sequit̄
Si em̄ dimissis h̄m̄bz p̄t̄a cor̄
dmittet et uob̄ p̄r̄r̄ celestis deli-
ta or̄a. **Aug⁹ de sermōe dñi.** Vbi
nō ē p̄teritū q̄ ex om̄ibus h̄is p̄-
tenas quibus nos orac̄ dñs p̄cepit.
eam potissimā q̄m̄danda ē iudicauit
q̄ p̄tinet ad remissos peccatoz in qua
nos misericordes ē uoluit. quod est cō-
siliū am̄i in p̄as euadendi. **Crisostom⁹**
Matth̄m Non aut̄ dixit ut p̄s nob̄
deus dmittat et postea nos debita-
bus n̄ris. Sicut em̄ dñs homines esse
mendaces. qm̄ et si accipiunt remis-
sionē peccati sui ip̄i suis debitoribz
nō dmittunt. Ideo sic dicit ut p̄s

dimittam post peccata dimissione
Aug⁹ in enchiridion Quisquis aut
 roganti et p^oti sui peccata ex corde
 no dimittit. nullo modo estmet adno sua
 peccata dimitti et id subdit Si aut no
 dimittas homibus nec pr^o ve dimittet
 vobis p^ota v^ora **Cyprianus** Excusatio
 em nulla tibi est. e die iudicij. tu scdm
 scdm tua scdm iudicis et quod fecis
 hoc spe facias **Jerom⁹** Si aut h^o
 quod scriptu e Ego dixi dii estis. vos
 aut sicut homines moriemur. ad eos d^o
 qui pp peccata homines exdis se meruerunt
 Peccata ergo et hij quibus peccata dimitt
 unt homines appellati s^o **Crisostom⁹**
om⁹ Deo aut celas et p^oas memit
 ut exhor puoret se auditore. Nichil
 em ita ce deo assimilat sicut i uicia
 tibi facitibz ignost^o Inq^one e aut
 si p^oas s^o talis p^ois filius existes
 ferulis effiat. et ad celu vocatus t^o
 im quoddam et uita h^oq^o p^o h^ocat
 sensim **Crisostom⁹ sup^o ay^o** Cum aut ie
 lunatis ut Quia oro illa foras est
 q^o sit m^ospu h^ouili et corde contrito. q^o
 aut delicias fruct^o spm h^ouilem et cor
 contritu h^ore no pt q^oam festid e. q^ooro
 sine ieiunio gracilis e et infirma. Et
 no q^ocuq^o s^o p^o aliqua n^oitate uolunt
 stare. ieiunium cu^o oroe i^o imperit. quia
 ieiunium aduitoru e orom^o **Vnde gent⁹**
 d^ons post doctrinam de oroe subiugit doc
 trina de ieiunio d. Cum ieiunatis
 nolite fieri sicut ypocrite tristes. Scie
 bat em d^ons gloriā vana exom^o bo
 no p^oced^o. idco spmā vane glorie. que
 nascit in tra bana. uibet p^oidere ne sus
 p^oret ieiunio fructu s^o. Lon aut pt fieri
 ut no sentiat qui ieiunat. sed melius
 e ut ieiunium te ondat. q^o tu ieiunium
 tuu. Non aut pt fieri ut pt hylais
 qui ieiunat. idco non dixit. Nolite
 ce tristes. sed nolite fieri tristes. Qui
 em p^o in posteras aliquas fallentes
 appent illi no s^ont tristes sed s^ont. q^o
 aut n^oalit pp assiduum ieiunium tristes e

. no sit tristis sed ve est. Vnde sub
 dit **Exterminat em facies suas. ut**
 appaant homibus ieiunantes **Jerom⁹**
 Verbu exterminant qui in carastat
 scriptur. v^oas m^optu tritu e. aliud
 multo s^ogt. p^o vulgo intelligit. **Ex**
 minant quippe exules. qui mictunt^o
 extra t^omnas. q^o quo ergo s^onone de
 moluit semp accipe debem⁹. Demolit^o
 aut ypocrita faciem sua ut tristitia
 smulet. et aud forte letante luctu ge
 stet in vultu **Greg⁹ viii mox**
 Nam ora palestunt. corpus debilit^o
 quat^o peccata m^oimpentibz suspens^o
 vrget nichil q^o tanto labore aliud
 nisi estimacio humana cogitat **leo**
pp in s^onone de ep^o Non s^o aut
 casta ieiunia q^o no de ioe uentut
 q^ontenae. sed de arte fallane **Cris**
sup^o ay^o Si ergo qui ieiunat et tris
 tem se facit. ypocrita est. q^onto mag⁹
 iniquior e qui no ieiunat. sed ar
 gumentis quibusda in facie sua pmgit
 venalem pallorem q^o ieiunium signu
Aug⁹ de s^o d^oni in monte. In hoc
 aut capitulo maxime adaditendu
 est no in solo v^oo carpeas m^otoze
 atq^o pompa. sed cad in ipis sordibz
 luctuos^o ce iactancia. et eo p^oiculoso
 orem quo sub noie s^ouitut^o dei decyp^o
 Qui ergo i moderato cultu corpis
 atq^o vestitus uel ceteris v^oo m^otoze
 fulget facile q^oomat^o rebz ipis pam
 pa^o seculi ce peccator nec q^o fallit
 dolosa ymagine s^oitat. Qui aut in
 p^oessione xpianitat^o in u^ostato qua
 lore ac sordibus intentos in se homi
 oculos facit. cu id uoluntate faciat
 no n^oitate parat^o cetis eius opibus
 pt cognosci. Vt hoc q^otemptu sup
 flui cultus an ambice aliq^o faciat
Remigius fructu aut ieiunio ypo
 critas manifestat^o cu sub m^ofectur
 ut appaant homibus ieiunantes am
 dico uobis accepunt m^ocede sua. i.
 qua desperaunt **Glosa** i. Donut
 d^ons quod no e faciend. mo docet

quid e faciendu dicens Tu aut cu
iounas unge caput tuu oleo et facie
tua laua **Augy De fmonie dmi** aluci
aut solet quid sit quod hic dicit No
em quisquam rē pcepit quis facies cot
tidiana consuetudine lauemy unctis
q caputibus cu ioumang nos ee debere
quod turpissimu omis ee fatent **Cris
sup as.** Item si ideo iubet fieri nos no
tristes ne p tristitia appoamz homibus
iounae sed unctio capitis et lauatio
faciei a ioumangibus semp fruunt. n. lo
cunt signa ioumang **Jeromim** Sed lo
iuxta hieo puae palestine vbi die
bus festis solent ungeri capita pa
pit igitur ut qn ioumang. letos et
festuos nos ee mostremz **Cris sup
as.** Simplex ergo interpretacio huius
hic est qn p aggregacoem intellige
da sunt ista sicut cetera an dicta. cap
si dicit. Sic longe te face debes
ab ostentacoie ioumang tuu. ut si possit
fieri. quod tamen non decet. ead ca fa
rias que ex diuerso luxurie et epula
tione vident ee iudicia. Vnde seq.
leudearis homibus ioumang **Cris
sup mathm** In elemosina quidem no
simpliciter h. posuit. sed dixit etiam
non ee faciendū corā homibus appo
nens ut iudem ab eis. In ioumang aut
et orae nihil tale addidit qm etaz
quidem impossibile e orae late oram aut
et ioumang possibile e. Non prius aut
fructus e huana glouam qtempne. p
hoc em aliquis agrauu homi puitate
liberat et prius virtutis opator effia
cam amans no p alios. sed ppter se
ipam. Sicut em nos otimeliaz est ma
nus tu no p nos. sed p alios di
ligim. Ita nec virtutem optz p alios
sequi. nec deo ppter homines obedire.
sed ppter se ipm. no sequit. Sed pri
tuo qui e in abscondito **Glosa.** i. pri
tuo celesti qui e inuisibilis uel qui
habit in corde p fidem. Deo aut iou
mang qui p amore eius se macerat

et quod sibi retrahit alii largit. Et
p tuus qui uidet in abscondito reddet
tibi. **Remigius** Sufficit em tibi ut q
e in spector confidit et ead remun
tor. **Cris sup mathm** Spualit aut
facies autem constia intelligit. Sicut
em mansuetu homi gratiosa e facies
pulchra. Sic in oculis dei speciosa e
qstia munda habet facies ypoctite qui
p homines ioumang extermiat felle
volentes deū et homines. Nam p vol
nerata e constia eius qui peccat. Si
ergo abstulit nequaquam ab aua tua lauas
ti. constiam tua et in ioumang. **Leo pp
in fmonie de ioumang.** Implet em
debet ioumang no ciboz timore pitate
sed maxime puitate vicia. Nam tu
ob hoc castigacio ista sumat ut caritū
despiciat fomites subtrahant. nullū
magis peccand est otimencie genus
qut semp sima ab iusta voluntate p
bry et ab inhonesta acce ioumang q
deuacio no pmet mualidas quia etad
Nanguido torpore pte integritas ai
reperi **Cris sup as.** Spualit aut ca
put tuū ppter est pte pota. e
puitate aua. et sic oleo mte ungi
sti caput tuū i. ipm qui clamat
eio. Q. am ex inimis meis fasti
migi fasti **Greg in omi** Illud em
ioumang deus approbat q. in oculos
eius mang etaz leuat. hoc go qd
tibi subtrahis alii largire. ut vnde
tua caro affligit inde egentis ppi
tate repetit **Augy De fmonie dmi**
vel caput. Ee accipimz ratione. q.
i aua pminet. et cetera homis regit
Vnde ergo capud ad letitid pmet
Intius ergo gaudet de ioumang suo
qui ioumangdo se audit a voluntate
pauit ut sit subditus xpo. **Glosa.**
Ee no amē i nouo testamto ad
littam accipit. Et dicitur em esse
et in ioumang oleo delibui. sed p a
moris eius. aug passombz debemus

margin notes on the right edge of the page, partially cut off.

ptiapue nos macando mens debet
 in vngi **Crisostomus** **augustinus** **gr** aut dicit
 faciem quidem lauare capud aut no la-
 uare sed vngere Quia diu em sumus i
 corpe constia ma sordida e in peccat
 Caput aut nrm hpnus peccati no fe-
 at Nolite thesaurizare **Crisostomus**
 Postquam carne glorie copulit egre-
 dimem oportue ia s'mone de contemptu
 diuitiaru inducit. Nihil em ita peccu-
 mas cupiste facit vt glorie cupido.
 ppter hoc namq famularu greges et
 auro optos sculos equos et argenteas
 mesas appetit homines. ut no utilita-
 tem aut voluptatem impleant sed
 ut multis ostendant Et hoc e q dicit
 Nolite thesaurizare vobis thesau-
 ros intra **augustinus** **de sermone dmi**
 Si em eo corde quisq optet aliquid
 ut h'm comedid adpiscat no erit
 cor mundu quod intra copulit
 Sordescit em aliquid cu in flori in-
 scatur nature q'uis in suo gne no
 sordescat quia etia de puro argen-
 to sordidat auro si mscat aurista
 et auro m' t'entaru cupiditate sor-
 descit q'uis tra in suo ordine munda-
 rit **Crisostomus** **in**. vel aliter diuicia
 supra dno m' de gla uel oroe uel re-
 uimo docuerat **augustinus** **de sermone dmi**
 copulit em m' s'm ta p'cedita.
 res psequenas introducat doctrine.
 p'pna p'net ad etiam que e hic
 Nolite thesaurizare vobis thesau-
 ros intra. ut sit ordo narracionis
 talis. Cum factis etiam noli tuba canere
 ante us et postea subsequat' nolite
 thesaurizare vobis thesauras in
 terra. Vbi pmo dat consiliu utelid
 fiat Seco audit q' e utilitas i eta
 facienda. Tercio ut neq timor i
 opie accidat impediatur voluntate
 ele faende **Crisostomus** **in omi** dicens aut
 nolite thesaurizare vobis intra the-
 subdit Vbi vniuers et tunica demolit'
 ut demet thesauri qui e hic notum
 tu. et euis qui e m'celo utilitate et a

loco et ab hys q' nocent q' dicit.
 Quid s'ondas ne peccume q'stinet
 si dedit etiam itaq da etiam. et addit
 accipiant Et em q' melius p'ponet
 q' si non dedit peunt Et no dicit
 alijs reliquis qm hoc delectabile
 e homibus **Vabamus** Tra aut p'
 s'dm t'ces diu'sitates diuitiaru me-
 tallis erugine vestra tunica demo-
 luit Sunt aut alia q' noq erugine
 nec tunica timent sicut lapides
 p'rosi et id ponit g'na le detrimetu
 s' fluxes qui omes diuitias raptent
Crisostomus **in** alia tra h'c. Vbi
 tunica et com'atura extermiant
 Quid em bona mudi triplicat tollit
 m'itius. aut em a semetipsis ve-
 testant et tuncanc sicut vestimenta
 aut ab ipis dno luxuriose vinctibz
 comedunt aut extenuas uel dolo
 uel vi uel calumpnijs uel alio in
 quo mo deripiunt qui omes fluxes di-
 citur quia p' iniquitate festinat
 aliena face sua Sed dices. Nu-
 q' omes qui h'c h'nt pdunt ea In-
 tm quidem dicam quia et p' no oes
 pdunt tam multa pdunt. Vt aut
 et male suatas diuitias. et si no
 copaliter spualit' pdidisti. q' no p'
 ficiat tibi ad vsum salut' **Vabamus**
 allegorice aut erugo sigt' supbia
 q' decorem v'itid obfugat tunica
 questes latent' rodit i'ndia q'
 q' boni studiu lacat et compaconi
 vnitatis dissipat. fluxes s' heretici
 et demones qui semp ad hoc s'm
 tenti ut spualibz spolient. **Volarius**
 Cetm laus celestis eterna e nec
 finto surrepenti subtrahenda ne
 tunica aut rubigine i'udie exte-
 denda et id sequit' thesaurizare
 aut vobis thesauras m'celis vbi
 noq erugo neq tunica demolit' et
 ubi fluxes no effodunt neq suuant
augustinus **de sermone dmi** Cetm aute

h' loco non cor p'ca accepim. quia de
corpus q' terra g'ndu' est. Totu' em
mudu' debet g'empne qui sibi thesau-
rizat. in illo celo de quo dictu' est. Celi
celi dno. i. in firmamento sp'iale. Celi
em et tra' transiet. Non aut' meo q'
transit collocare debem' thauru' n'ru'
sed meo quod semp' manet. **Crisp' sup'**
11. Quid ergo melius est sup' tra'
vbi meretur est q' suacionis euentus
aut' meo ubi est certa custodia. Q'
aut' scilicet est illuc relinque. Vnde
exiteris es et illuc no' p'mitte' quo i-
tra' es. Illuc ergo sp'iam collora. tua
vbi p'ram habes. **Crisp' in omi.**
Quia cu' no' am'is tremis thauru'
erugine aut' tonca destruit. aut' p'
fines auferet. ideo aliud induat di-
tens. Vbi e' thauru' tuus ibi e' et
cor tuu' ac si dicat. Et si nichil p'p'
eueniat. no' p'uam sustinebis iactura
i' feruibus affixus. et corp' suus fac-
tus et a celestibus cadens et nichil
excolere cogere potens. **Jeromius**
hoc aut' non s'ldo deperit ma. sed
deuictis possessombus sciend' est.
Gulosi em' deus venter e' lastiu'
thauru' sunt. ludicra amatois ludu'.
huc seruit' amissusq' aquo vincit.
Ibi ergo h' cor vbi et thauru'. **Crisp'**
sup' math'm Vel alit'. ponit m' q'
p' utilitas in celo facienda. Qui em' col-
locat thsauros in tra' no' h' sp'et
meo. Vt quicq' ergo aspiciat meo
vbi nichil reponit h'et. Vnde dupli-
peccat. p'mo quia male congregat.
Sed quia cor h' m'ra et ex conu'ss'
causis duplicat' tm' facit qui thesau-
rizat meo. lucra corp'is tui. **ic'**
Crisp' in omi. Postqua' fecit m'ra
dem tellad' in fructu' redacto et cap-
tuato. quia hoc no' mult' facile cog-
nostibile erat. ad optima' doctrina' ins-
ponit dicens lucra corp'is tui. **ic'**
Ac si dicat. Si no' nostri quid e' iactu-
ra intellectus a copalib' h' diste. **Q'**

em' oculus corp'is hoc intellectus
aie. Sicut ergo oculus orbatus multo
opacis reliquos mebra' amittit.
lucis eis optinet. Ita et m'ra corrupta
multis malis vicia tua implet. **Jeromius**
h' ergo totu' transiet ad sensu'. Quod
em' corpus totu' e' in tenebris si oculus
no' fuit simplex. Ita si aie p'ncipale
fulgorem suu' p'didit. saluet' mentis
omnisus sensus. i. sensualis p' aie i'
caligine amoretur. Si ergo lucra qd'
m'ra est tenebre p' tenebre ipse qn'
te erit. i. p' sensus qd' lucra est aie
vicio caligat. ipa' putas caligo. quib'
tenebris obducat. **Crisp' sup' 11.**
Videt' aut' q' non de corpore oculo
hic loquat'. nec de hoc corpore quod
affert' videt' alioq' diff' d'v'isset. Si
oculus tuus sanus fuit aut' in firmo
Nunc aut' dicit simplex et nequid
Si aut' benignu' oculus h'et et in fir-
mu' ni quid corpus eius i' lucra est.
aut' si malignu' et sanu' ni quid
corpus eius in tenebris est. **Jeromius**
Sed solent luppientes lucras videre
numerosas. simplex aut' oculus et
p'ncip' simplicia in tuct' et p'ncip' **Crisp'**
sup' 11. Vel dicit' oculus no' affert'
sed abintus. lucra em' est mens. per
qua' aie videt' deu'. Qui go' cor h'et
ad deu'. illius oculus lucrus est. i.
illius mens m'ra e' no' tremis con-
cupis p'rdidat. Tenebre aut' i' nob'
sunt sensus canales. qui semp' desi-
derant. que p' tenebras. Qui go'
h'et oculo' mudu'. i. m'ra sp'iale.
corpus suu' seruat' lucru'. i. sine p'ra
Et si caro desperat' mala v'ute tran-
duum timoris rep'uit' am'. Qui aut'
h'et oculo'. i. m'ra aut' malignitate te-
nebrosum possidet' corpus. **Lon' em'**
respicit' carm' qn' concupiscit' p'usa. q'
no' h'et spem in celo qui p'ccat' nobis
v'itatem ut concupiscit' qn' respicit' **lv**
larius Vel aliter. de officio ludi octi
lucra cordis expressit. q' si simplex
et lucru' mandit. claritate' etermi

tuis corpi tribuet et splendore ori-
 gnis sua corruptio carnis in fundet salz
 in rene. Si aut obstrus peccatis et vo-
 luntate erit nequaquam vias metis nata
 corpus subiacet. **Aug⁹ de sermone dñi**
7 monte. Vel aliter. hic oculis accipe
 debemus intentionem nostram, que si munda
 fuit et pura. omnia opera nostra que secundum
 eam operamur bona sunt. Que opera omnia to-
 tum corpus appellauit. quia et apertius me-
 bra nostra dicit quedam opera ubi ait no-
 tificate membra vestra. fornicationem et inu-
 dicitatem vestra. Non ergo quid quisque faciat
 sed quo animo faciat considerandum est.
 hoc est enim limen nobis. quia hoc
 nobis manifestum est bono animo nos facere
 quod facimus. Omne enim quod manifestum
 est hinc est. ipsa uero facta que ad hominum
 societatem pertinent incerta nobis hinc
 contra et in tenebras eas vocauit.
 Non enim noui tui peccatum porrigo
 indigenti. quid sit inde factum. Si ergo
 ipsa cordis intentio. que tibi nota est
 sordidat appetitu temporalium rerum. ma-
 gis ipsum factum eius incertum est opus
 sordidum erit. quia et si bene alicui pro-
 ueniat. quod tu non recta intentione facis
 quod tu feceris imputabitur et non quo illi
 fuerit. Si aut simpliciter intentione. i. si
 sine caritatis opera nostra fiant. tunc munda
 sunt et placent in conspectu dei. **Aug⁹**
contra mendacium. Sed ea que constat
 esse peccata nulla excludunt bona. tunc
 facienda sunt. Ea quippe opera hominum sunt
 causas huiusmodi. bonas uel malas. nunc
 sunt bona. nunc sunt mala. que non sunt perse-
 ipse peccata. sicut uictum probere pau-
 peribus. bonum est si fiat sine causa ma-
 lu autem si fiat causa iactantiae. Cuius
 uero opera ipse peccata sunt. ut furtum
 supra et huiusmodi. quis dicat causas bo-
 nis esse facienda uel peccata non esse. Quod
 dicitur furtum diuitibus ut habeamus quid
 demus pauperibus. **Greg⁹ xxviii** **morale**
 Vel aliter. Si limen quod in te est.
 id est. si hoc quod nos bene agere cupimus ex
 mala intentione obstitamus. ipsa que
 mala esse non ignoramus. etiam tunc facimus

quante tenebre erunt. **Remigius** Vel
 aliter. fides lucene assimilatur. quia per eam
 gressus melioris hominis. i. actio illuminatur
 ne offendat secundum illud. lucerna pedibus
 meis ubi tuus. Que si fuit munda et
 simplex totum corpus lucidum erit. Si
 uero sordida totum corpus est tenebrosum.
 Vel aliter per lucenam intelligitur. rector
 ecclesie qui bene oculus dicitur. quia salutaria
 plebi subiecte prouide debet. que pro corpore
 intelligitur. Si ergo rector ecclesie erra-
 uit quanto magis errabit populus subie-
 ctus. Nemo potest duobus dominis seruire
 id est. **Crisostomus in omni.** Superius dixerat do-
 que qui habet mentem spiritalem alle potest
 corpus suum seruire sine peccato qui autem
 non habet non potest. augustinus tamen subiungit
 dicens. Nemo potest duobus dominis seruire
Glossa. Vel aliter. Dicitur et supra
 que per intentionem temporalium. bona mala
 sunt. unde posset aliquis dicere. Ego
 facio bona et que temporalia et que celestia.
 contra quod dominus ait. Non potest
 duobus dominis seruire. **Crisostomus in omni** vel
 aliter. In anterioribus auaricie appetitum
 tyrannidem per multa et magna. sed ad
 alia apponit ampliora. Non enim minus
 solus nobis nocent diuitie. quod latrones
 aduersus nos armant. et per intellectum
 obtenebrant. sed etiam a seruitute dei nos
 expellunt et hoc probat argumentum. conceptum
 dicens. Nemo potest duobus dominis seruire.
 Duos autem dicit qui gratia
 iungat. Concordia enim multas facit
 unum. quod ostendit per hoc quod subdit.
 Aut enim unum odio habet. id est. ideo autem
 duo ponit ut monstrat facilem esse trans-
 mutationem ad melius. Si enim dicas. Se-
 uus factus sum pecuniarum amando
 sed eas merat quod possibile est ad aliud ue-
 nire sed non sustinendo seruitutem. sed con-
 temnenda. **Glossa** Vel duo tangit
 videtur seruitutem gratia. Quiddam enim ser-
 uunt liberaliter ex amore quiddam ser-
 uuliter ex timore. Si ergo aliquis ex
 amore seruiat. unum contrariis dominis
 necesse est ut alteri odio habeat. Si uero
 ex timore seruiat. necesse est ut dicitur unum
 sustinet. alteri contempnat. Res autem

tena uel deus si in corde hominis dicitur
ad contrarium ex utroque trahit homo. Nam
deus trahit ad superiora sibi fruente. res
uero tena ad inferiora. Et ideo quod concludit
subdit. Non potestis deo seruire et
mamone. **Jer. v. 19.** In manu ser-
uone peccato diuitie inuolunt. Au-
diat ergo huiusmodi. qui tenet uoca-
bulo seruians. non posse se simul di-
uicias xpi q. seruire. Et tamen non dicitur
qui habet diuitias sed qui seruit diuitiis.
Qui enim diuitias suos est diuitias
custodit ut suos. Alii autem putant
excessit uigili distribuit eas ut dicitur.
Glosa. p. mamona eam intelligitur
dicitur. qui p. est diuitias. non quod possit
eas dare. nisi quod deus permittit. sed
quia peccas homines fallit. **Aug. de s.**
dm. Qui enim fuit mamone. id diuitias
illi utiq. seruit. qui rebus istis tenet
mito sue p. stitatis p. portus p. nceptus
huius seculi adno dicitur. Vel aliter. q.
sunt duo dm. ostendit tunc dicitur. Non
pe deo seruire et mamone. sed deo et
diao. Aut ergo hunc odio habet ho-
et alium diligit. id est. aut alium pariet
et alium contempnet. Placit enim dicitur
dm. quisque fuit mamone. Sua ei
cupiditate implicatus subdit dicitur. et
non eum diligit. sicut qui analle alic-
ne g. nittus est. p. p. g. nittus dur. pa-
tit fuit. et si non diligit eum tunc
anallam diligit. Dixit autem alium q.
tempnit. non odio habet. Nullus enim
fere contra deum peccat. Contempnit
autem. id est. non timet eum tunc q. de eius
bonitate seruit. **Idco dico uobis ite.**
Aug. de sermone dm. Quia sup. n. s.
docuerat dno q. quisque uult dilige-
re deum et tamen non se offendat non se
arbitretur diuicias dno seruire. ne
forte quibus iam supflua non querant
p. ter ipa tamen n. cia cor duplicet
et ad ea deflectenda torquenda intencio
subiungit dicens. Idco dico uobis ne
solluati stis aie v. re quid manducet
nec cop. v. s. quid induam. **Crisostomus**
in om. Non habet dicit q. aia cibo m

dignat inopia est enim. sed scdm quez
locutus est. q. s. uetudine. Aliter enim non
potest moraliter interpretari. nisi conuato **Aug.**
Vel autem hoc loco parali q. n. ta p. sitam
nouimus **Jeromius** in nullis codicibus
addit est. Neq. quid bibatis q. quod
hominibus na. tribuit et uicinis et bes-
tis hominibus q. que e. huius cura penita
liberant. Et autem hic dicitur. de canali a-
bo et uestimento accipiamus. Ceterum de spu-
alibus cibis et uestimentis p. debemus
te solluati. **Aug. de heresi.** dicitur
autem entegite quidam heretici op. m. a. t. e. s.
manachis non licere sustentande uite
sue causa aliquid operari atq. seipos p.
fici. ut dno ab opibus vacent. **Aug.**
de opibus monachorum. Inquit enim
non de hoc spe corporali in quo uel
agricole ut opifices laborant p. cepit
aptus tunc dicitur. Qui non uult opari
non manducet. Neq. in ewo possit
te q. rictas ubi ait dno. Deo dico
uobis ne solluati stis aie v. re. id est. in
ilbo ergo apti p. d. s. p. n. a. l. i. a. o. p. e. r. a. d. e.
bemus accipe de quibus alibi dicitur. Ego
plantauit apollo uigauit et ita se
arbitrantur. apte et ewo obtempac
sentencie. tunc enim redit de non ai-
randa corporali uite huius indigencia
p. cepisse et apti de op. et abo sp. n. a. l. i.
dixisse. Qui non uult opari non man-
ducet. Prius ergo demare debet
apti op. e. r. a. l. i. a. s. u. o. s. d. e. i. o. p. a. r. i.
uoluisse. p. m. i. s. e. r. a. t. e. m. d. i. c. e. s. p. p. s. e.
stus quo oporteat uos m. t. a. l. i. q. u. a.
non inquieti sumus sumus inter uos.
neq. pane gratis ab aliquo maduca-
mus. sed in labore et fatigacione die ac
nocte laborantes ne que v. r. m. g. a. u. a.
remus non quia non huius p. t. a. t. e. s. e. d. u. t.
nos ipos p. b. m. a. d. a. r. e. m. u. o. b. i. s. q. n. o. s.
imitarem. Nam et tunc ceteris ap. ut uos
hoc dem. i. a. b. a. m. u. o. b. i. s. q. m. s. i. q. u. i. s.
non uult opari non manducet. Quid
ad hoc dicitur p. q. n. o. e. x. e. m. p. l. o. s. u. o. d. o.
n. i. t. q. u. i. d. p. r. e. c. e. p. i. t. q. u. i. d. o. p. a. l. i. t. e. r.
o. p. a. n. d. o. Nam q. copali oparet. o. n. d. i. t. u. r.
r. a. c. t. i. b. u. s. u. b. i. d. i. c. i. t. q. m. a. n. s. i. t. t. u. d.

cessum includit se ipsos vinctos i
magna intentione oroni in forte qd
sunt stiores co sunt volucibus dissi-
miliores. Et ergo dicit de volatilibz
celi ad hoc dicit ne quisquid patet
deu suoz suoz nra no curare ai
eius prudentia usq ad gubernanda q-
ta ptemat. Neq em no ipe pasat
eos qui manibus opant. Neq ead
quid dca dicit Innotia me in die
tribulationis et eriam te no debuit
fugere dplius sed expectare ut co-
phendetur et ai deus sicut tres
puds de medys igmbus liberaret
Sicut em qui sanctis fugentibus
huius questione obicit. Vident no
se oportuisse deprecare deu sed tur-
talia deu si vellet ee fruz ut
eos saluet liberaret sicut damole
alcombus et peccu aviculis ai ipi
quid facent no hrent. Si vo eis
fugam mptatem dedisset ead p li-
berarent. Illam non mpt ab ipso li-
berat. Sic fuis dei volentibz mltibz
suis vicia transfige si exere mouit
qom devolatilibus celi q no seminat
neq metuit fatale vnebut. Si nos
p aliqua infirmitatem uel occupaz
no possimus opari ille nos pasat
sicut aues que nihil opant. Tu aut
possimus non debemus temptare deu q
hec que possimus eius munie possimus
Et ai h vnuq illo largiente vnuq
qui largitus est vt possimus et ille
nos pasat aquo aues pasunt sicut
dicit Et pr vte celestis pasat illa
Nonne vos plures estis illis **Aug**
de sermo dmi i carius vos valens
quia ronabile aial sicut e homo sb
limius ordmat in corp nata p r
ronalia sicut p aues **Aug** v
de am dei Pleru q tam carius
computur equus p fuis et gema
p simula no toe considant sed nra
tate indigentis seu voluptate cupie-
tis. **Cris sup d** adma em aialia

deus pp hominem fecit. homines aut pp
se. Quanto ergo pncipior e homis aales
tanto maior e sollicitudo de ipso. Si go
aues no laborantes inuenit estas homo
no inuenit cui deus dedit et opandi
stam et fructificande spem **Jeromus** Et
aut quidam qui du nolunt timos prm
excedere et ad alta volitare in vna m
gunt volatilia celi angelos ee volut
retasq m dei msto fortitudines que
absq cura dei su alant prudentia. Sz
hec cita ut intelligi voluit. qm p
dicit ad homines. Nonne vos magis
plures estis illis. Simpliciter ergo acci-
piunt. Et p volatilia absq cura et
erumpms dei alunt prudentia. q hodie
sunt et tras no erunt. quato magis
homines quibz etnitas repmittit. **lv**
larius p aut dicit q sub noie ve-
luti exemplo nos i mudoz spirituu
abhorret quibz sine aliquo negocio que-
rendi et congregandi vnuq in tribu
de etn consilij pte suba atq ut ad
i mudoz vnuq spuis referat oportue
adicat. Nonne vos magis plures
estis illis. De **compatis** pstan
differencia ne quare et sitatis
indens **Glosa** Non solum aut exple
auu sed et exmento docet q ad
huc q sumus et viuimus mra curan
suffiat sed dina prudentia opatur
dicens Quis aut vrm cogitans p
adice ad statua sua tubitad vnu **Cris**
sup d Deus em e qui p singulos
dies macta corpis tui facit te no
negligente. Si ergo mte ipse coctidie
di prudentia opatur quo in nra
tuis cessabit. Si aut vos cogitando
medica ptem corpi vno adde no po-
test quomo cogitando saluanda est
m toto. **Augo de sermone dmi** vel
p referri ad sequentia at si dicit
Non ee cura mra facta vt ad hanc
statua veniet corpus m m ex h
intelligi pt q si vellet adue vnu tu-
bita non possidet. Illi ergo regendi

curam relinquere cuius tunc factu est ut
 set tante stature **Ylarius** vel aliter
 Sicut fidem vitalis sube me denotantes
 spm firmavit ita optimone futuri hntus
 iudicio quis intelligencie dereliquit. Cu
 em vnusq; copu que vna hauserit di
 uerstatem in vni perfectu vni sit ex
 atatur plus q; potens sit ad vni cuiq;
 peccatam cubitu vni et aliam tnu ne p
 care de ueritate de specie copu cu eub
 otumcha ambigms qui ut equate smoz
 hantie effiat tm me snt e hndis co
 pibus additur **Aug^o vltimo de au
 dei** Sed si opus mei mensura nq; mo
 uis est resurrexit nephas e dicere
 tu vroms om sensus venit accessit
 corpi eius cam magnitudine qua non
 hnt q; mea discipulis in qua notus e
 ut apuit ut longissims si possit est
 Si aut diuina ad omia corpis modid
 eaa vnusq; vnusq; q; copora redigenda
 pbit de multoz copibus p plimie ad
 spe nec capilla pntia ee pmpit. Ve
 stat ergo vt qusq; recipiat snt men
 suram q; uel hnt in uultute si pnce
 e motus uel fuerat hntus si est an
 defunctus et id no e dictu ab apto
 In mensura stature sed r mensura etat
 plenitudinis xpi quia re surgent copu
 motus iuuenili etate et corpore
 ad qua xpm cognouit puenisse. Et
 de vestimento quid ite. **Cris^o in omi.**
 Postqua mrauit q; no opitet nos p
 abo copliatos ad id q; leuis est p
 transit hnt em ita nctm e modum
 tu stant abus. vndediat. Et de ues
 timto quid pollicati est. Non aut h
 vtit exemplo voluati ut induerit
 pauonem et agim a quib; erat similia
 exempla accipe. sed utit exemplo lili
 orum dicens. Considerate lilia agri ut
 vlt em ex duob; mra re pphmda
 nam sra nuntificencia pillecitudis
 et autilitate pttipantiu tali decore
Aug^o de smone dmi in mote. Spa
 aut donmita no pr allegorice disti
 tienda snt q; ut queramus quid signi

ficent aues coli aut lilia agri. po
 sta sem ut de rebus inuidibus ma
 iora pfluadent **Cris^o sup^o aut** Lilia ad
 statum tempe somant in frondib; ves
 tunt candore implent odorib; et qd
 terra radice no dedit deus rmpibili o
 pone largit. In omnibus aut ead plem
 tudo suatur ut no ab euetu facta pu
 tent sed dei pudentia intelligant ee
 disposita dicendo aut Non laborant
 vros confortat. dicente vo neq; nent
 mulieres **Cris^o in omi** h^o aut dices
 no phibuit opus sed pollicatid mem
 stant et sup^o ad de somante loquetur.
Cris^o sup^o aut Et ut magis dei pro
 uidentia in ipis comendet que omes
 supat humana industria subdit dico
 aut vobis qui nec salomon in omi gla
 sua cooptus est stant vni exstas.
Jeromius Reuera em qd sentat que
 regu purpura q; pictura teptitai pt
 floribus compari. Quid ita rubet ut
 rosa. quid ita candet ut liliu. vnde
 vo purpura nullo supari amrice in
 riste dicitur magis q; pmonis indicat
 est **Cris^o in omi** Vnde em vitatis ad
 mendam tantu vestimto et flors dif
 ferre est. Si ergo salomon a florib; supra
 tus equi ambus regibus fuit pclarior
 q; tu vestimto patis flors decore sup
 re. Est aut salomon supatus a flors de
 core non semel fm. naq; bis sed ptati
 tpus sui regni et hoc est q; dicit. Vn
 momi gloria sua. Quia nec in vno die
 ita decoratus est ut flores **Amiquus**
 vel h^o dicit quia salomon et si no la
 borabat. quid uestiret tamen subebat
 vbi aut uisio illic et mstantia offen
 sa et rubentes na scripta movent
 hoc aut mo vestit pt arnanet **Yola
 rius** vel lilia intelligendi s; angeloz
 celestiu dactatos quib; adeo gte can
 dor indultus est. Non laborant
 aut naq; nont. quia vites angeloz
 exca qua ad epte s; originis sic sate
 ut sint semp accipit et ai r vne

similes homines angelis erunt spate nos
celestis glorie. voluit ornamentu exemplo
angelice dicitas **Crisp** Si aut floi-
bus tremis sit occurrat deus qui nati-
sunt. ut timore videant. et peccat ho-
mines negliget quos sit creavit ut
non ptempore videant. sed ut peccatis
sint. Et hoc e q dicit. Si aut femi
agri quod hadie est et tras mlybanu
mittat. deus sit vestit quanto magis
vos modice fidei **Jerom** Ciasat
i scripturis futu tempus intelligit
dicente iacobo. Gaudiet me tras ius-
ticia mea **Glosa** Alii libri hnt rigne
uel maculu qui ht specie dybam **Crisp**
in omi lon aut libra iam ea vacat
sed femi agri ut corp vilitatem ondit
sed et aliam vilitatem apponit dicens
Que hadie sint et no dixit tras no
erunt. sed qd e multo defaenatus / p
melybanu mittat. Quia dicit qnto
magis vos occulte in sinuat huan ge-
neris honor. At p dicit vos quibus
aiam dedit. corpus plasmatu pphetas
misit et vngemur filio tradidit **Glo**
sa dicit aut modice fidei quia modi-
ca fides est a nec de minus cura est.
Volarius vel sub fem nomine gentes
nucupant. Si igit genibus id arco
fm indulgent etntas corporalis ut
vrop igni iudicij destment. q pphand
e tras degloria contat ambige. cu
iniquis certant opus prestet ad pe-
nam. **Vernigius** Spualit aut p do-
lalia sti vna designant. qui ex aqua
sacri baptismatis renasunt et deuocoe
aena despiciunt. et celestia petunt
quibus plures dicit ee apti quia pn-
teps st om stoz pex lilia cad sancti
vni intelligunt. qui absq labore lega-
liti ceremoniarz sola fide deo placent
de quibus dicit. dilecta meus michi.
qui pasat inter lilia. Sa cad cura
plulu intelligit. ppter candore fidei
et odorem gustatis bone de q dicit
sicut liliu inter spmas ut p femi de

signant in fideles de quibus dicit deut
femi et flos eius decedit p elobum etia
dampnatio ut sit sensus. Si deus mfi
delibus tribuit bona temporalia quanto ma-
gis tribuet vobis etia. **Glosa** Nolite
ergo ut postqua sigillatim de victu et
vestitu sollicitudinem coctulerat argu-
mento ab m floibus supto hnt qnto. ex-
cludit vtruz dicens. Nolite go solli-
cite ee dicentes quid manducabimz aut
quid bibemz aut quo opem. **Vernigius**
Ideo aut hoc dno repetuit ut ondet
hanc rem ee pnciaz et ut artus ai
in cordibus mris malcaet **Vabanus**
Notandu ub q non ait. Nolite p
aut solliciti ee de cibo aut potu aut i-
dumento. Sed quid manducetis aut quid
bibetis aut quid induam. Vbi michi vi-
detur argui. qui pto victu uel vesti-
mento qui lauciora sibi uel austiora hnt
cu quibz vitam duant abmita uel m dmi-
ta requirunt **Glosa** Et et alia solli-
supflua ex vicio homi qui fructu et
petunia plus q nate e resuant et
dimissis spualibus illis mtenti st q
de bonitate dei desperantes et h p-
hibet. Vnde subdit. hec em omia
gentes requirunt **Crisp sup. ait** Quia
in rebus humanis fortunat ee credit
no puidencia. n cap iudicis dei vitas
suas gubernariy estimant. sed incerto
duci euentu. Et io mto timet et despe-
rant q nemine hcan gubernatore m
Qui aut credit se dei iudicio quibnai
estam quidem suam i manu dei amittat
Vnde sequit. Sat em pr. vr qua
omibus hys indigeas **Crisp in omi**
Non aut dixit. Sat deus. sed sit
pr. vr ut eos in maiorem spem du-
tat. Si em pr no potit despere
filios. cu nec homies pced hoc susti-
neant. dicit aut. Om hys indiget
ut magis sollicitudinem abiciat q
nata sint. Quales em e pr qui su-
stant etia s nata filis non dare. Si
aut cent supflua non ita sporteret

considerare. Non autem ista ex alijs tempo
 cognovit deus sed futura omnia temporalia
 atq; mea etiam quid et quomodo ab illo petatur
 fiduciam sine merito an merito p[ro]stuit. **Aug[ustinus]**
xxv de civitate. Quod autem dicitur quidam
 heretici dei scientiam non posse comprehendere quia
 finita sunt. restat eis dicitur quod non omnes
 modis deus novit quos in finitum esse
 t[er]minum est. Infinitas itaque non est in
 comprehensibilis et augustinus intelligencia non est
 nisi sua propter quod si quid scientia comprehendit
 scientia comprehendit finitur propter quod omnes
 infinitas quidam ineffabile modo deo fini
 ta est. quia eius scientia incomprehensibilis non
 est. **Aug[ustinus] xxij de civitate dei.** Quod autem
 est prudentia per huius signa demerit. per
 manentia enim universalia et maxime corpora
 sunt in generatione et corruptione et postea
 et ordo corporum sunt semper custodit per
 eundem modum qualiter utique proficitur ut
 loquente. Sed quidam dicitur deo cu
 ram de existentiis permanentiae universa
 li et huius solus prudentia hinc singu
 larum vero ferri ut contingit. Tunc autem
 causas solas utique quibus dicitur non fieri
 diuidentia singularium aut enim hoc
 quod est ignorare deum quoniam bonum est proci
 larum diligentiam hinc aut non velle aut
 non posse. Sed ignorantia dei aliena
 est abta suba. Qualiter enim latebit deum
 quod nec homo sapiens ignorabit quod singu
 laribus deficiat. universalia deficiunt
 nihil autem prohibet omnia individua p[ro]p
 ter nulla pariter poaencia. Si autem non vult
 propter duas sit causas. aut propter pigritiam
 aut propter indolentiam. Pigritia autem a
 duobus generatur. Aut enim voluptate aliq
 uatque pigritiam aut propter timorem desis
 timus. quare necesse propter cogitare de
 deo. Si autem dicant non deum deum. in
 dignum enim est tanta beatitudinis p[ro]p
 ter deum. Qualiter. Non magis est acci
 sciam quidem p[ro]p[ri]etatem universalia, nisi
 particularium nec p[ro]p[ri]etatem delectationis
 sine p[ro]p[ri]etate scientiam quod ad totum proficit
 p[ro]p[ri]etate. conditorem vero deum accipit et
 mutare indoctorem. Si autem non potest

beatus est deus et impotens benefacere
 Si id incomprehensibilis nobis est singu
 larium prudentia est. non potest optet dicitur
 quia non est prudentia. ita enim dicent
 quia nimis homines ignoramus nec homines
 et **Crisostomus super ap[ostolum]** Sic ergo qui credit
 se iudicio gubernari estiam scientia in manu di
 omittit. Cogitat autem de bono et ma
 lo. de quo in se sollicitus fuit nec malum
 fugiet nec bonum apprehendet et sic subde
 ducite ergo p[ro]p[ri]etatem regni dei et iusticia
 eius. Regnum dei est retributio bonorum
 operum. Iusticia autem eius via peccatorum per
 quia itur ad regnum. Si ergo cogites quod
 lus erit gloria sanctorum necesse est ut aut
 propter timorem pene recedas a malo.
 aut propter desiderium glorie festines ad
 bonum. Et si cogitaveris que sit dei iusticia
 quid odit deus. et quid amat iusticia
 ipsa audire tibi vias suas quod amantem se
 sequitur. Non autem datur sumus ratione
 si pauperes sumus aut divites. sed p[ro]p[ri]etatem
 vel male egimus quod a bono arbitrio
Glossa vel dicit iusticia eius quod d.
 ut p[ro]p[ri]etatem non p[ro]p[ri]etatem sumus **Crisostomus**
super ap[ostolum] Terra autem etiam propter peccata
 hominum maledicta ut non heri miter sed
 illud maledicta terra more tuo. benedice
 autem tibi bona fecimus. Illud ergo iusticia
 tibi et non deest tibi p[ro]p[ri]etatem. Unde
 sequitur. Et hec omnia adiacent vobis
Aug[ustinus] de sermo. d[omi]ni scilicet temporalia que
 manifesta hinc ostendit non esse talia
 bona nostra. propter que benefacere debemus
 sed tamen necesse est Regnum vero dei et
 iusticia eius bonum nostrum est ubi sumus
 consuetudinis est. Sed quia in hac
 vita militamus ut ad regnum illud p[ro]p[ri]etatem
 re possimus quod vita sine his necesse agi
 non potest apponunt inquit hec vobis. Tu
 autem dixit illud p[ro]p[ri]etatem sequitur quod propter
 postibus querendum est non tempe
 sed dignitate illud tamquam bonum nostrum
 Nec enim ubi gratia debemus evangelio
 lizare ut manducemus quia sic vili
 uis hinc erunt quod ab illo sedis ma
 ducare ut evangelizemus. Quicquid tibi

aut p̄mu regnu dei et iusticia ei
i. h̄c p̄ponentibus ceteris rebus. ut p̄t
hoc cetera queramus nō debet subēe sol
licitudo ne nēcia desint. et id ait. h̄c
om̄ia adiciēt̄ uobis. i. consequēt̄ sine
ullo impedimēto ne tū ista querētis
illinc auertam̄i aut ne ducis fides q̄
situat̄is **Crisostomus in om̄i** Et nō dicit
dabunt̄ sed apponent̄ ut distas q̄
p̄ntia nichil sint. ad magnitudinē
futuroꝝ. **Augustinus de sermo dñi.** Tim
aut̄ legimus in fame et siti ap̄tm̄ la
borasse. q̄ quidem ista sūt adiutoria
nō existimemus h̄c dñm p̄missa tētibas
sūt. q̄ quidem ista sūt adiutoria medi
cus iste tū nos totos q̄missos. Nō
q̄ apponat et q̄ detrahāt. sicut nob̄
iudicat expedire. Si em̄ aliqui desint
ad plerūq̄ p̄t̄ n̄az. q̄ntatōr̄ deus
sint nō debilitant̄ p̄positū n̄m sed ex
animatū confirmant̄. Nolite ergo ut
Jeromus phibuerat sollicitudinē
p̄ntiū reꝝ nō phibet sollicitudinē
futuroꝝ variā et exortio hōm̄ p̄
uementem tū dicit nolite q̄ sollici
ti sēt̄ m̄crastinū **Jeromus** Cras i
scripturis futurū t̄p̄s intelligit̄
dicente Iacobo. Gaudiet me t̄e
iusticia mea Et in samuele fantas
mate phytomissa loquit̄ ad saulem
Cras eris mētū de p̄ntibz ergo p̄cipit
debere ergo sollicitos qui futū phibet
cogitare. Sufficit em̄ nobis p̄ntis
temp̄is cogitatio futura q̄ incerta sūt
deo relinquant̄ et hoc ē q̄ dicit
Cras em̄ dies sollicitus erit p̄h̄p̄i
i. affert sollicitudinē sūd p̄nti. Suf
ficiat em̄ diei malicia sua. hic malicia
nō q̄traiaz v̄tuti possit sed labore
et afflictōm̄ et angustia p̄nti **Cris
ostomus in om̄i** Nichil em̄ dolorem infert̄
aut̄ ut sollicitudo et cura. Cū aut̄ di
cat q̄ crastina dies sollicita erit de
se ip̄a volens manifestus facit qd̄ d̄
p̄p̄ocypam facit t̄p̄is s̄d̄m multoꝝ
q̄suetudinē loquēs ad plebem imp̄f̄at̄
ut em̄ eos magis moueat ip̄os d̄

es coquentes inducat q̄ sup̄flua cura
Nimquid em̄ dies nō sufficiens h̄c on̄
i. cura sua. quid igit̄ tū aggruas mag
na que p̄met ad aliu diem apponēdo
Crisostomus in om̄i Vel aliter phōdi e
hoc solū significat q̄ opus hōm̄ in
vita p̄nti q̄ aut̄ dicit cras q̄ sup̄flua
ē dicit. Dicit ergo. Nolite solliciti sēt̄
m̄crastinū. i. nichil curetis sup̄ id h̄c
quod n̄cū ē nobis ad vitam cotidiana q̄
em̄ sup̄flua sūt q̄ ē cras curabit̄ s̄. et
hoc ē q̄ dicit Crastinus em̄ dies sollicitus
est sibi ip̄i. de si dicit sup̄flua tū cong
gruis ip̄a s̄ curabim̄ te quidē eis nō
fruentem uement̄ d̄nōs multos qui ca
p̄t̄urēt. Quid ergo curas de illis q̄
p̄ntem es alys d̄missis. Sufficit ei
diei malicia sua. q̄ d̄. Sufficit tibi labō
quē patēis p̄ nēcia noli de sup̄fluis
laborare **Augustinus de sermo dñi** Vel alit̄
nō dicit Crastinus dies nisi in t̄p̄e
ubi p̄ntis succedit futurū. ergo tū aliq̄
bonū opam̄ nō temporalia et t̄na co
gitam̄. Crastinus em̄ dies sollicitus
erit sibi ip̄i. i. tū oportuit̄ simas tibi
et huius saluet̄ tū nēctas uigē cepit
Sufficit em̄ diei malicia sua. i. sufficit
q̄ ista simē urget̄ nēctas quā ma
licia nouat̄. quia penalis ē nobis.
p̄met em̄ ad mortalitatē q̄ peccando
meruim̄ h̄ic ergo p̄ntis temporalis
nēctas noli addē aliquid grauius
ut non solū cā patiaris. sed cā p̄
hanc coplendaꝝ multes deo. h̄ic aut̄
cauedū ē ne tū uiderim̄ aliq̄ p̄nti
dei p̄uidē. ne ista nēcia desint. uel
sibi uel eis quā cura q̄missa ē. uel
temp̄is cū cō. p̄cepta dñi face et de
crastino sēt̄ solliciti. Nam et ip̄e
dñs cui ministrabant angeli p̄pter
exemplū loculas h̄c dignatus est.
Et in actibus ap̄toꝝ scriptū est. Et
q̄ ad vitam s̄ nēcia p̄nti sēt̄ in
futuro q̄ in m̄mētē fame. Non
ergo hoc dñs n̄p̄bat̄ si quis h̄ic
more ista p̄ntet̄. sed si quis p̄ntet̄
ista multet̄ deo **Hylarius** hoc ē

totū sub dicti celestis significancia con-
 tinetur. Subem igitur nō ambigē de
 futuris. Satis em̄ uite nre malicia die
 is quibus unus saluet p̄ta sufficiat
 ut circa hec purganda om̄s vite nre
 meditatio labor q̄ d̄ctur. **Cessante at**
cira nra opa futura sollicita s̄ dū nob
etne d̄ctatis p̄fecto deo parante q̄
ponit. S̄. Cap. vii
Aug. de sermone d̄ni

Volite iudicare iē
 Quia t̄asta tempa
 lia p̄uant̄ in futu
 ro incertū ē quo
 d̄s fiat t̄i possit
 simplia corde fieri
 et duplici oportuna
 hoc loco subicit No

lite iudicare ne iudicem̄ **Cris in om̄**
 vel aliter. huc usq̄ exposuit q̄sentia
 ad elam̄ ptinente. mit̄ aut̄ incipit q̄
 sequētia exponē ad orom̄ respiciēte
 Et doctrina hec q̄ amō p̄ orom̄ ut
 p̄talis. ordo nar̄ationis d̄mitte nob̄
 debita m̄ra ut et sequit̄. Nolite iudi
 care ne iudicem̄. **Cris sup̄ act.** Sed p̄
 iudicare p̄hibet contra q̄sequētia.
 Paulus in Chor̄ m̄tho iudicat for
 m̄tāntem. Et petrus ananiam et sa
 phira m̄dant̄ arguit. Sed quidd̄ h̄c
 locū s̄m̄ h̄us sensū exponit quia d̄ns
 hoc mandato nō p̄hibet xp̄ianos
 ex benignitāte aliis corp̄. s̄d nō p̄
 iactant̄ iustit̄e sic xp̄iani xp̄ianos despi
 riant. Et pl̄s pl̄s q̄ susp̄itionibus
 adientes ceteros et contempnentes et sub
 specie pietat̄ p̄tul̄ odii exequentes.
Cris in om̄ Unde non dixit. Ne
 quiesce facias peccante. sed ne iudicab̄s
 h̄c ē ne amato sis iudex. Corripe p̄
 pe nō ut hostis expetens v̄ndictā. s̄
 ut medicus in sciens medicina **Cris**
sup̄ act. Sed ut nō sit quidem xp̄ian̄
 corripient xp̄ianos quēnt̄ s̄mo qui d̄t
 Nolite iudicare. Sed si nō p̄t corripue
 rint inq̄uid p̄ hoc consequit̄ indul
 gentiā p̄tatis quia d̄ctū ē nō iudica
 b̄m̄. Quis em̄ consequit̄ indulgentiā
 mali parit̄ quia nō addidit alim̄ malū
 hoc aut̄ dixim̄ volentes ostendere

quia hic s̄mo nō ē potius de p̄p̄is
 nō iudicandis qui peccant̄ in deū. sed
 qui in nos peccant̄. alii em̄ nō iudicat
 p̄p̄m̄ p̄ peccatū in se omissū illud nō
 deus iudicat p̄ peccatū sed d̄mittit ei
 debitū sicut et ip̄e d̄mittit. **Cris in om̄**
 vel aliter non simpliciter om̄sa p̄ta
 iubet nō iudicare sed h̄is qui multis
 malis p̄plem̄ et alios p̄m̄m̄s iudi
 cant. hanc p̄hibitiōem facit sicut et
 paulus nō simpliciter p̄hibet iudicare
 eos qui peccant̄ sed discipulos de maḡis
 iudicantes redarguit dicens ut eos
 qui sup̄ nos s̄ nō iudicem̄. **Hyplariū**
 vel aliter iudicāi desponsantibus suis
 deū vetat. quia ut iudicia exerceat
 rebus inter hom̄es sim̄m̄ ita et ho
 iudicāi adūsus deū ex ambiguitate si
 stipit̄. q̄ potius repellit anob̄ ut co
 stans pauus fides tet̄m̄at̄. quia nō
 sicut incertis rebus peccatū sit pe
 ram iudicasse. Sed in h̄is reb̄ dedecō
 iudicāi m̄itū ē sit em̄s. **Aug. de s̄.**
d̄ni vel aliter hoc loco nichil aliud
 p̄p̄t̄ existimō nisi ut ea facta q̄ d̄n
 b̄m̄ ē quo d̄s fiant̄ i meliore p̄te
 m̄ptem̄ de h̄is aut̄ q̄ nō p̄nt bono
 aīo fieri sicut s̄m̄t supra blasphemie
 et h̄uānō nob̄ iudicare p̄mittit̄ de
 factis aut̄ medijs que p̄nt bono et
 malo fieri temerariū ē iudicare max̄e
 ut q̄dempnem̄. duo aut̄ s̄ in quib̄
 temerariū iudicāi causē debem̄ t̄i
 incertū est quo aīo q̄d̄ factū p̄nt
 t̄i incertū ē qualis quisq̄ futurus ē
 qui mit̄ uel bono uel malo appet̄.
 Non ergo reprehendam̄ ea q̄ hec
 s̄m̄s quo aīo fiant̄ m̄ta reprehendam̄
 q̄ manifesta s̄ ut dep̄em̄ s̄m̄tate
 p̄t̄ aut̄ more q̄ ait in quo iudicō
 iudicab̄m̄ iudicab̄m̄. S̄m̄quid em̄
 si nos temerario iudicāi iudicab̄m̄ te
 m̄e de nob̄ et d̄s deus iudicabit̄.
 Aut̄ nūquid s̄ m̄sura iniqua mens̄
 sum̄s apud deū ē m̄sura m̄sura v̄n
 nob̄ temerariū. Nam m̄sura nome
 r̄p̄m̄ iudicāi significat̄ arbitrariū.

Sed hoc dicitur est qm tantitas qua
punit aliu ipa te punit necesse e Inq
tas em sepe nihil nocet ei qui patit
iuriaz ei no qui facit necesse e ut noce
at **Aug⁹ p^o de ciuitate dei** dicit
aut aliqui quod un est q aut xpus ut
magna mensura mensi fuerit remeriat
vobis si tempale peccatu supplicio pu
niatur etno. Nec attendunt no pter
equale tempis spaciū. sed p vicissitu
dinem mali. r ut qui mala fecit mala
patiat eandē dietam mensurā fuisse
quāuis in ea re h^r ppe possit accipi.
de qua dñs cū hō dicit loqueba. r de
iudicis et qdempnatōibz. pmdē qui
iudicat et qdempnat i iusto si iudicat
et iudicat qdempnat iusto i cad mē
sura recipit. pms nō h^r q dedit.
Iudicio em fecit quod i iusto e iudicio
patit quod iusto est. **Quid autē**
videt Aug⁹ de sermone dñi Quia
de temerario et iniquo iudicio dñs
nos ammoniat maxime aut h^r te
mere iudicant de mētis et facile re
phendit qui magis amant vitu
pare et dampnare q emēdare atq
pōrigē quod viciū vel supbia vel i
iudicia q sequēter subicit et dicit
Quid autē videt festuca mōculo frū
tui et trabem mōculo tuo nō videt.
Jerom⁹ De hys loquit qui cū mō
tale omine detmcam obnoxq minora
peccata fratris non concedit ut si
forte ille ira peccauit tu odio rep
hendas. Antū aut mter vestica et
trabem. m mter iram distat et
odiu. Odiū em est ira mētata.
si aut p^t si iras tūe homi velis eū
corrigi non aut si eū odies. **Cris⁹**
Tom multa ead h^r faciūt qui si
vidint monachū supflūū vestimēto
hentem aut copiosā cibo potitū
amari sūt accusatores cotidie ipi
rapientes et capula patientes.
Cris⁹ sup **ay⁵** Vel alit^r uel hoc
q hit dicit doctōibus quēnt de
em peccatu diiudicat modicū aut

magnū s^odm peccantis psonā. laici
em peccatu modicū e et festuca qm
ad peccatu sacerdotis qd trabi compat
Hylarius Vel aliter peccatu. s^odm
sanctū e diuine virtutis pstatem ne
gare et ppo subam admē et em t^r
perquā quia i hominē venit deus r
hamo. r iustis fiet mēu. ergo qntū
ad festucā et trabem differentia est
fm ondit peccatu m p^tu condicōm
ceteris emmū excedere. ut cū m fide
les delicta corpis alijs expbrant o
mibz peccati. q de pmissis dei ambi
gunt non se aut nō videat mōculo
trabem tamq i meās acie madete
Sequit^r aut quō dices frī tuo sine
cira festucam de oculo tuo et ecce
m oculo tuo trabes est. **Cris⁹** r cū
qua facie arguis peccatu frātis tui
ape aut m ead p^to uel m maiori
qstans. **Aug⁹ de sermone dñi** p
mū ergo cogitemq cū aliq reprehende
nos nēritas cogit. vtrū tale sit
viciū qm q habuimq et aut cogitō
et nos hominē eē et h^re potuisse
vel tale quod hūimq et iā nō hēimq
et tūc tangat memoriaz quē fugi
litat ut illa edreccāz non adiu sed
mā pcedat. Si aut m uenimq nos
m ead viciō eē nō oburgemq. sed
qgemstamq et ad p^t conand i iu
temq. **Varo** aut et ex magna nēritō
oburgatōē adhibende s^t m quibz
nō nobis sed dñō ut puiat m stemq
Cris⁹ ay⁵ vel aliter aliud dicit
frī tuo. r quo pposito putas exalitate
ut salues p^omiū tui non quia te
ipm an saluare. vīs ergo nō alios
saluare. sed p bonū doctōm malos ac
tus celare et s^tre laude ab hūmibus
querē non edificacōm m ead adeo et
es expeccata. **Idco** sequit^r v^operita
cice trabem p^omū de oculo tuo. **Aug⁹**
de sermone dñi Accusare em vicia of
ficiū e bonoia q cū mali faciūt a
lienā ptes agunt sicut v^operite
qui tegunt sub psona q sūt et

ondunt m psona q non sunt **Cris**
in omi Et non d q ubi dicit uult mag
 aliquod peccatid inrate agtimela i
 apit flait ibi Serue nq amē debuit
 dmsi tibi i Et h' dicit ypoctia
 eie pmi. Et em que sui ipus sint
 magis aliqis nouit qua que p alioz
 et que maiora p magis uidet qua q
 minora et se ipm magis diligit. qua
 pponit. et ideo iubet eu qui obnoxioz
 est multis peccatis. no amari iudice
 et delictor alius et maxime tu simit
 pua quidem ab arguendo aut a cari
 gendo autens sed pphibet p ptemp
 ne et alienis m pluce ad p h em ut
 p mo tu diligencia m iestige q tua
 sint et tū q p pmi p distuacō et
 no sequit Et tunc iudebis eie festu
 tam de orulo fratris tui **Aug' de f**
dm auferentes em de orulo nro
 trabem inuidencie uel malicie uel si
 mlatōis uidebimz eie festu de
 orulo frs Nolite sanctū dare i
Aug' de f mone dm Quia p ali
 quos nome simpliatat ad qua p sup
 ori mduerat deape ut p pūct
 uasim ee. aliqm uerū occultate qm
 uasim e falsi dicit xcc subuigat
 Nolite sem dare cambz nec mittat
 margaritas an porcos **Cris sup ast**
 Vel aliter Iusserat supius dms dili
 gere inimicos et bnfacere hys q pec
 cant in nos. Ne ergo cogitarent fac
 dotes eia q dei p eis qitare tale
 estimacōm compestruit dicens Nolite
 sem dare cambz ief dr si dicit axd
 dau uobis diligere i inimicos et bnface
 eis de mris copalibz bonis. no tunc de
 meis pitalibus passim qm in nā uobis
 tum qles p non in fide. et dos carna
 lia. bnfacia dignis et indignis similit
 pstat no aut graū spualis **Aug' de**
p dm in mone Querend aut est q
 sanctū sit quid margarite quid canes
 quid porci Sem e q corumpe nephas
 e tuas stelis uoluntatis ica tenet q
 uis illud mcorruptile maneat orar

gaita aut p quicq spualia q mag
 estimanda p. licet itaq una eade q
 res et sanctū et margarita dici possit
 sed sanctū dicit exco q no debz cau
 ri orargaita uo exco q no debet qte
 ni **Criso sup ast** Vel aliter sanctū
 e sicut baptismo gra corpis p et
 hmoa arista aut uitt margaite p
 qua sicut margaite mclusa p dēis
 p parte m p fundū maīs sic m stia
 dma ubis mclusa pōta p malitadine
 sensus pāre p pūre **Criso in omi**
 Que quidem hys qui bone mentis
 sint et intellectu hnt. reuelata
 honesta appent. hys aut qui sensibiles
 sint magis ardent reuēda tu igno
 rant **Aug' de f mone dm** Canes
 aut p m pūgnatōibus uitalis por
 cos p ptempōibus pōtos no magis
 accipimz quia ppter qua canes ex
 ituit addilacandū qd aut dilacant
 i regra ee non simit. Et dicit Noli
 te dare sem cambz qua qntid i ipis
 p fieri possit conant pūic uitalē
 Porci aut quib no ita ut canes
 morsu appetant passim tamē calcado
 inquinant 2 id dicit Nos mittat
 margaritas an porcos **Valerius** Vel
 canes p ad uomitū acū p. porci
 no dū qū p. sed m luto uiaoz p fati
Criso Vel aliter. Canes et porcos
 i mūda aūlia. sed canes exōm pte
 q nec ruminat nec unguia smdit
 Porcos aut exopte. Nam unguia
 hē fissura fissam sed no ruminat
 ppter quod canes pūto mtelligendos
 gentiles uel hereticos oio i mūdos
 et p actus et ppter pfidiaz Porcos
 aut hereticos qua nome dm i uocac
 uident Non est ergo sem dare cau
 bus. qua baptimo et alia sacra no
 simt danda m p fidem hericibz Item
 mītra uitalē i margarite no simt
 dande m p depūantibz uitalē et ad
 roe huana uūctibz. Si em porcis
 cas miseris. i stenose uite delatōe

grauatis nō intelligent p̄iositatem
eaz. sed estimant eas similes ceteris fa-
bulis mundialibus. et eas actibus suis
carnalibus gaudant. **Aug⁹ de sermone**
dm̄. Calcari em̄ dicit q̄ q̄ contempnit
et id dicit. Ne forte contulerit eas pe-
dibus suis. **Glosa** dicit aut̄ Ne forte
quia p̄nt respicere ab in mundicia. **Aug⁹**
Q̄ aut̄ sequit̄. Et q̄s̄ distumpant
vos. Non aut̄ ip̄as margaritas illas
em̄ gaudant. Et tū gūtit̄. ut ad huc
aliquid audiant distumpant eū aquo
missas margaritas gaudant. Non em̄
facile in uenīs. quod ei gratū eē pos-
sit. que magno labore in ueta q̄demp-
nant. Qui ergo tales docent. quod
nō distumpant̄ indignando et sto-
machando non m̄deo. **Cris̄ sup̄ lxx̄**
Vel porci non solum carnalibz actibz
margaritas contulerant. sed etia post
modū q̄s̄ p̄ mobediam rumpunt
p̄bitores eoz. frequenter em̄ et stan-
daliati calumpniant̄ eos q̄ dogmatū
nouoz seminantes. Ceterū etia cō-
culcantes s̄d sordibus actibz disputa-
tibus suis subrum p̄nt p̄dicatore
uitatis. **Cris̄ in aiii.** Et tū dicit q̄
uersi fingunt em̄ mansuetudinem
ut addistant. demde tū dederunt
detrahunt. **Cris̄ sup̄ xl̄.** Patōnabr̄
aut̄ margaritas dare porcas p̄hibet
quia si porcas m̄m̄ in m̄diis m̄tri
uocant̄ quāto magis cambus pluri-
m̄diis. De s̄to aut̄ dādo idem esti-
mare nō possum⁹ quia frequē etia h̄m̄
dictionē dāno peccatoz p̄ more uicētibz
xp̄iane nō quia m̄ent̄ accipit. sed
ne forte plerūq̄ scandalizati desperent.
Cris̄ de s̄ d̄m̄. Cauendū est ergo ne
quid appiatur ei qui nō capit. azeliū
em̄ querit quod clausum ē quā id q̄
ap̄tū ē aut̄ in festat p̄ odium ut ca-
mis aut̄ negligit p̄ contemptū ut
porcus. Non ē aut̄ consequēs ut si
cōm occultat̄ etia falsū dicit. quia
d̄m̄ p̄uis nihil m̄entus sit. Vera t̄m̄
aliqua occultant̄ s̄dm̄ illud adhuc h̄cō

uobis multa dicit que nō portae potes-
tis mō. Sed si aliquid nō capiat p̄p̄
sordes mudans est uel uerbo uel opere
p̄ntū si p̄ a nobis. Quā aut̄ d̄m̄ q̄dam
dixisse inuenit̄ q̄ multi qui aderant
uel resistendo uel contempto nō receperunt
nō putando ē s̄m̄ dedisse cambus aut
margaritas an̄ porcos misisse dedit em̄
eis qui capere potant̄ et simul aderant
quos p̄pter aliorū m̄dicia negligē nō
oportebat. Et p̄uis temptates ip̄m t̄
h̄is q̄ eis t̄ndebat̄ cōhabebant. Alii t̄m̄
qui potant̄ capere ex illorū occasiōe m̄tra
ueliter audiebant. Qui q̄ nouit̄ quid
t̄ndeat dabet̄ t̄ndē saltem p̄pter illos q̄
bus desperatio suboritur. Si p̄p̄tā q̄m̄
solui nō posse crediderint et hoc deu-
bus ad m̄stratos salutis p̄m̄ibus de-
supnatibus aut̄ et noxijs nihil dicit̄
est sed hoc ip̄m̄ explicandū aut̄ m̄q̄re
ti talia nō opteat̄ t̄ndē. Petite et
dabit̄ ier̄ **sermō 19.** Quia carnalia sup̄
ueti erat̄ postulari quid querē debe-
amus d̄m̄ d. Petite et dabit̄ uobis
Aug⁹ de sermone d̄m̄ vel alit̄ q̄m̄ p̄c-
ceptū ceteri ne s̄m̄ daret̄ cambus et
margaritas an̄ porcos mittant̄ potuit
auditor sue ignorantie constans dicere
Quid sanctū me dare cambz uetas̄ n̄
adhuc me h̄c nō uideam. Et nō oport-
tune subicit̄ dicit̄. Petite et accipiet̄
uobis. **Cris̄ 9.** Vel aliter. s̄m̄ ad signādo
orōm̄ quod dederat̄ eis mandata dicit̄
Nolite iudicare ier̄ optent̄ addidit̄
petite et dabit̄ uobis. q̄ d. Si h̄c
clementia suauit̄is ad m̄m̄os. p̄quid
clausū uobis uidetur. Pulsate et
appiet̄ uobis. Petite ergo p̄ualibus
die ac nocte orantes querite studio
et labore. nec em̄ laborantes t̄m̄ s̄p̄-
tinas acq̄rim⁹ s̄m̄ sine gr̄a dei. nec
gr̄am acq̄rim⁹ nisi studuerim⁹ ne do-
m̄i dei negligentibz detur. Pulsate
aut̄ arde et ieiunēs et etis. Sicut
em̄ qui pulsat̄ ostiū nō t̄m̄ ex ore da-
mat̄ sed manu. Sic et qui bona o-
pera facit̄ pulsat̄ opibz bonis. Sed
d̄m̄ hoc ip̄m̄ peto ut sciam et

faciam. Quod ergo possim facere p[ro]p[ter] quod accipiam. Sed quod patet fac ut amplius possis et quod scis scire ut amplius scias. Vel aliter. Cum sup[er] mandasset omnibus ut diligenter i[n] iustis et postea prohibuit ne sub obtentu dilectis s[er]u[is] cambus darent. n[on] dat eis consuetu bonu[m] ut petant deum p[ro] illis et dabitur eis querant eos qui p[ro]cedant i[n] p[ro]p[ter] et inueniant. Pulsent eos q[ui] errabunt sicut conclusi et ap[er]iet eos deo ut heat sermo cor[por]is ad a[n]i[m]as cor[por]is ingressu vel aliter. Quia maiora erant manda ta sup[er]ius posita quod dicitur hu[m]ana possit transmittit eos ad deum. cuius q[ui]d nichil impossibile e[st] dicere petite et dabitur vobis / q[uo]d ex hominib[us] confirmat non p[otes]t p[ro]p[ter] quam dei adimpleat. Cu[m] em[en]t alia deus inuenit veloci pedu[m] cursu aut velocibus pennis aut virgub[us] aut dentib[us] aut combus hominib[us] solu[m] sic disposuit. ut dicitur illud p[er] ip[s]o ut infirmitatis sue necessitate coactus semp[er] n[on] heat d[omi]ni s[er]u[is]. **Glosa** petio aut fide. q[ui]a p[ro]p[ter] pulsum[us] caritate p[ro]p[ter] pete debemus ut h[ab]eam[us]. q[ui]a ut i[n] ueniam[us] m[er]ita obsequare ut in trocas **Ymaginib[us]** Vel alie petimus orando. q[ui]a v[er]o i[n] uenendo. pulsum[us] p[ro]p[ter] uando **Aug[ustinus] de sermone d[omi]ni in monte.** Vel aliter petio aut p[ro]p[ter]met ad impet[er]andam salutem ai ut ea q[ui] p[ro]p[ter]uit im p[er]ere possim[us]. Inquisitio aut ad inueniendam ueritatem. sed tam[en] quis uera uiam inuenit p[ro]ueniet ad ip[s]as possessione q[ui] fin[em] pulsanti ap[er]ietur. **Aug[ustinus] in libro re tractationu[m]** ad p[ro]p[ter] quidem ista tria quid inter se differant s[er]u[is] exponendum putau[im]us. Sed longe melius admstantis s[er]u[is] petio[rum] omnia referunt. vnde postea concludit dicens Dabit bona petentibus se Non addidit et q[ui]erentib[us] et pul santibus **Cris[ostomus] in an[ti]m[us] p[ro]ph[et]a** q[ui] ad didit auerite et pulsat[ur] ad instanciam multa et robore pete iussit qui em[en] querit amia alia p[ro]p[ter]it amete et ad aliud solu[m] affiat q[uo]d q[ui]erit qui at pulsat tu uehementia et feruida me te uenit **Cus[us] sup[er] i[er]emiam** Quia uo

diuerat petite et accipiet. Ne forte peccatores audientes dicent ad h[oc] d[omi]n[us] dignos hortat nos aut indigni sum[us] to repetit ut tam iustus p[ro] peccato ribus man[us] dei q[ui]mendat. et id dicit omne qui petit accipit. i. sicut iustus sic sicut peccator tm pete no dubitet ut conset neminem spern[er] m[er]i qui pete dubitauit adeo. Non em[en] credibile e[st] ut opus benignitatis ut exhibet b[on]o faciendo immias deus in uigat hominib[us] ipe aut non faciat ai sic bonis **Aug[ustinus] sup[er] ioh[annem]** vnde et peccatores exau dit deus Si em[en] peccatores no audi ret frustra publicanus dixisset d[omi]n[us] p[ro]p[ter]ius esto michi peccator. et ex ista q[ui]essione meruit iustificatione **Aug[ustinus] in libro s[er]m[on]u[m] p[ro]p[ter] fideliter aut sup plicans deo p[ro] ueritatib[us] huius uite et m[er]cedit audit et m[er]cedit no audit. Quid em[en] infirmo fit uile magis nouit medicus q[ui] egrotus Si aut id postulat q[uo]d et deus p[ro] p[ro]p[ter] et p[ro]mittit sicut omne quod pos tulauit quia accipiet caritas q[ui] petit uitalis **Aug[ustinus] ad paulinu[m] et i[er]osolimita[n]u[m]** Bonis aut deo qui no tribuit sepe q[uo]d uolum[us] ut q[uo]d mallem[us] attribuat **Aug[ustinus] de sermone d[omi]ni.** p[ro]p[ter] uandam ap[er]it e[st] ut accipiam[us] quod petim[us] **Aug[ustinus] de uerbis d[omi]ni** Cu[m] em[en] deus aliqui tar dius dat / q[ui]mendat dona no negat / d[omi]ni desiderata dulcius obtinent[ur] cito aut data uolupt[er]it. pete ergo quere iusta. petendo em[en] et q[ui]erendo crescit ut capias et fiat tibi deus q[uo]d no uult cito dare / ut tu distas magna magne de p[ro]p[ter]are / no opt[er] semp[er] orat et no deficere. aut quib[us] ex uobis **Aug[ustinus] de sermone d[omi]ni.** Sicut si p[ro]p[ter] egit de uolatilib[us] celi et lily[is] agru ut spes amiorib[us] ad maiora q[ui] singet Ita et in hoc loco tu dicit aut quis est ex uobis homo q[ui] p[ro]p[ter]it si huius sicut pane n[on]q[ue] lapidem porrigit ei aut si p[ro]p[ter]it m[er]i p[ro]p[ter]e**

faciam. Quod ergo possim facere p[ro]p[ter] quod accipiam. Sed quod patet fac ut amplius possis et quod scis scire ut amplius scias. Vel aliter. Cum sup[er] mandasset omnibus ut diligenter i[n] iustis et postea prohibuit ne sub obtentu dilectis s[er]u[is] cambus darent. n[on] dat eis consuetu bonu[m] ut petant deum p[ro] illis et dabitur eis querant eos qui p[ro]cedant i[n] p[ro]p[ter] et inueniant. Pulsent eos q[ui] errabunt sicut conclusi et ap[er]iet eos deo ut heat sermo cor[por]is ad a[n]i[m]as cor[por]is ingressu vel aliter. Quia maiora erant manda ta sup[er]ius posita quod dicitur hu[m]ana possit transmittit eos ad deum. cuius q[ui]d nichil impossibile e[st] dicere petite et dabitur vobis / q[uo]d ex hominib[us] confirmat non p[otes]t p[ro]p[ter] quam dei adimpleat. Cu[m] em[en]t alia deus inuenit veloci pedu[m] cursu aut velocibus pennis aut virgub[us] aut dentib[us] aut combus hominib[us] solu[m] sic disposuit. ut dicitur illud p[er] ip[s]o ut infirmitatis sue necessitate coactus semp[er] n[on] heat d[omi]ni s[er]u[is]. **Glosa** petio aut fide. q[ui]a p[ro]p[ter] pulsum[us] caritate p[ro]p[ter] pete debemus ut h[ab]eam[us]. q[ui]a ut i[n] ueniam[us] m[er]ita obsequare ut in trocas **Ymaginib[us]** Vel alie petimus orando. q[ui]a v[er]o i[n] uenendo. pulsum[us] p[ro]p[ter] uando **Aug[ustinus] de sermone d[omi]ni in monte.** Vel aliter petio aut p[ro]p[ter]met ad impet[er]andam salutem ai ut ea q[ui] p[ro]p[ter]uit im p[er]ere possim[us]. Inquisitio aut ad inueniendam ueritatem. sed tam[en] quis uera uiam inuenit p[ro]ueniet ad ip[s]as possessione q[ui] fin[em] pulsanti ap[er]ietur. **Aug[ustinus] in libro re tractationu[m]** ad p[ro]p[ter] quidem ista tria quid inter se differant s[er]u[is] exponendum putau[im]us. Sed longe melius admstantis s[er]u[is] petio[rum] omnia referunt. vnde postea concludit dicens Dabit bona petentibus se Non addidit et q[ui]erentib[us] et pul santibus **Cris[ostomus] in an[ti]m[us] p[ro]ph[et]a** q[ui] ad didit auerite et pulsat[ur] ad instanciam multa et robore pete iussit qui em[en] querit amia alia p[ro]p[ter]it amete et ad aliud solu[m] affiat q[uo]d q[ui]erit qui at pulsat tu uehementia et feruida me te uenit **Cus[us] sup[er] i[er]emiam** Quia uo

porriget ei. **Cris sup aj.** Ne forte
aliquis considerans quia sic dicitur in
deu et homine et ponderans peccata sua
dum desperat impetrare. nec incipi-
at petere patrum et filiorum similitudinem
introduxit ut si propter peccata nostra despe-
ramus propter paternam bonitatem dei spe-
mus. **Crisos in omni** duo autem optet
adde oranti et petens vehementer et quod
oportet petere. h. autem sunt spiritualia.
Etiam salomon quia petiit quod optebat
petere. uelacit accepit. **Cris sup aj.**
Que autem petere oporteat sub similitu-
dine panis et pistis ostendit. Panis
est uerbum de noticia dei. prout lapis
est omne mendacium quod habet scandalum
offensionis ad animam. **Vernigius** pro-
tem autem possimus intelligere. ubi
de populo serpentem autem quod dicitur
vel pro pane intelligit doctrina spiritualis
placidam ignorantiam pro pistem con-
da par baptismat pro serpente astu-
tia diuina sine in fidelitas. **Vernigius**
Vel panis qui est quilibet tribus caritate
sequat sine qua alie virtutes nichil
valent. Pistis sunt fides. quod ex aqua
baptismatis orta est. et in medijs
fluctibus huius uite pulsatur et frangit
uit. Lucas autem addidit. tertia scilicet omni
quod est spes. aialis exinde spem sunt con-
tuitatem ponit lapidem. id est ad duriciam
contra fidem spem. id est perfidie. ueneno
tam spem scorpionem. id est desperacionem. quod
recto pungit sicut scorpionem. **Vernigius**
Est ergo sensus. Non est timendum
quod speramus adde pro pane. id est doctrina
uel caritatem quod porrigat lapidem. id est quod
permittat cor nostrum constringi aut frangere
adiaz aut duricia mentis. uel quod si pe-
nerimus fidem ipse nos permittat pro
ueneno in fidelitatis. Unde sequitur
Si ergo uos in scitis mali nostis bona
data date filijs uestris quoniam magis pro-
bit qui in rebus est dabit bona petenti-
bus se. **Crisos in omni** h. autem dicitur
non detrahens huius nature nec ma-

tu transiens de genere humano sed ad
dram bonitatis sic dicitur patet mali-
ciam uacans. tanta est superabundancia
amoris ipsius ad homines. **Cris sup aj.**
Alia quoniam ad compactionem dei qui solus
singulariter bonus est. omne mali uident
sicut ad compactionem solis. omne lucidum
ludet. obsecro. **Jeromius** uel super
apostolorum persona omne malum genus damp-
natur. cuius ab infamia cor ad malum
appetit. ut in genesi legitur. Nec
in homines huius seculi dicit malos
et apostolus memoret quoniam dicit mali
sunt. **Augustinus de sermone domini** uel malos
appellauit huius seculi dilectores peccatores
Unde et bona quod dant secundum cor sensu
bona dicenda sunt quia hec pro bonis habent
quod est in re ipsa natura ista bona sunt
sunt ista temporalia. et ad ista uita infir-
ma pertinet. **Augustinus de uerbis domini.**
Bonum enim quod facit bonos deus est.
Aurum autem et argentum et huiusmodi bonum
est non quod te faciat bonum. sed conde-
facias bonum. mali ergo tunc sunt et bo-
num propter hanc non semper mali re-
maneamus. **Augustinus de sermone domini.**
Si ergo tunc sunt mali nouis id dare
petimus quoniam magis sperandum est datu-
rum deum nobis bona petentibus. **Cris
sup aj.** Quoniam autem petentibus non omnia
prestat. sed bona tantummodo id quod sequitur
addidit bona. **Glossa** adde enim non
in bona propriam qualiterque quod omnia
enim electis in bonum respiciet. **Vernigius**
Et sciendum quod hic mattheus hic dicit.
Dabit bona Lucas dicit dabit spiritum
bonum. sed non debet uideri contrarium. quia
tanta bona quod homo adde accipit per
gratum spiritus sancti dant. Omnia ergo quecumque
sunt. **Augustinus de sermone domini.** firmitas
quod est et ualencia ambulandi pro sa-
pientiam in bonis moribus constituta
est quibus predicant homines usque ad mu-
datam simplicitate quod cordis de qua ita
dicit loquens ita concludit. admodum ergo
quod multas ut faciat uobis homines
et uos facite eis. Nemo enim est

non h' ipe facit. sed fit de illo d'na
 p'ndencia p'curante. **Yabruus** homo
 aut ipe arbor bona uel mala dicit p'
 voluntate bona uel mala. fructus aut
 s' opera que nec bona male voluntate
 ce pnt. nec mala bone voluntate. **Aug**
con Juliam Sicut aut manifestu est
 ex voluntate mala tamq' ex arbore
 mala fructus. fructus eius si' omnia opa
 mala. sic ipse voluntate malaz unde
 dicit ce exortu' m' quia voluntas ma
 la angeli ex angelo ex homine hominis or
 ta est. Et aut' erant h' duo antequam
 melis ista mala orirent. m'p' homi' op'z
 dei et bona atq' laudanda na'. Erre go
 p' bono orit' malid. nec fuit d'no unde
 oriri possit m'p' ex bono. ipaz dico vo
 luntatem mala. quid nullu' malid p'
 cessit. no' opera mala q' no' s' m'p' ex
 voluntate mala tamq' ex arbore mala.
 nec id tamq' ex bono potuit oriri vo
 luntas mala. quia bonu' factu' e' a
 bono deo sed quia de nichilo factu' est
 non dedeo **Jeromius**. Queramus go
 ab hereticis qui duas m'p' contrarias di
 cunt ce naturas s' iuxta intelligentia
 corp' arbor bona. malos fructus facit m'p'
 p' quo moyses arbor bona p'cauit
 ad aqua' contradic'ioe. Petrus quoq'
 in passione d'ni negauit dicens. Ne
 scio homines. aut qua' consequentia p' dicit
 moysi arbor mala qui m' d'cu' q' d' no'
 reddat dedit consiliu' bonu'. **Cris**
om Quia ex p'p'no no' uisitat
 falsas p'phetas. ideo t'ret' eos p' d'ni
 penam q' e' adeo dicens ad m' arbor
 que non facit fructu' bonu' exidet et
 in ignem mittet. Quibus u'bis et ui
 decas in s'muare uidet' q' d'co q' u'borz
 p'p'no bapt'e memit p' ead' u'ba penam
 eis subtrahens. Item et ille hor' d'it
 ad u'bos s'arim et arborem m'asim
 et ignem in cotingibilem ymemoria
 Si quis aut' diligent' in uestigabit du
 e' pene sunt et exidi et q'bur' alui
 on q'bur' et aregno exidit' om'no
 q' pena d'fficialior est. Multi aut'
 gehennam solu' illius gl'ie multo maio
 rem pena' ce uehemam dico. Quid

em p'ni uel magm' malu' no' suscipet
 p' ut uideat et potiat' ditissimo
 filio hor' itaq' mg'loria illa putem'. Non
 em aliquis filius ita suauis e' p'ri ut
 illor' bonor' requies. et d'p'plui et ce
 tu' xpo. Intollerabilis quide' pena est
 et gehenna. Sed si quis dece' mille po
 nat uehemas. nichil tale dicit quale
 e' abeata gl'ia illa exade. et odio h'ri
 xpo. **Blosa** Ex p'missa aut' similitu'
 concludit qd' supra dixerat ia' q' i'
 manifestu' dicens igit' ex fructibz corp'
 cognoscet' eos. Lon om'ns qui dicit
Jeromius Sicut sup' dixerit eos q'
 h'nt' uestem bone uite no' recipiendos
 p'pter dogmatu' nequicia. Ita n'ie e'
 contrariu' asserit nec h'is quide' atto
 modand' fidem qui ad polleant mte
 gritate doct'ne malis op'ibus destruit
 utruq' em dei s'uis n'ru' et ut et
 opus s'mone et s'mo op'ibus q'bet'
 et id dicit. Non om'ns qui dicit m'
 dne dne intrabit in regnu' celoz.
Cris in om' ubi uidet' maxime
 tang' uidet' in dogmatibus om'ia po
 nentes. Unde et paulus eos m'asat
 dicit. Si aut' tu uidens cognomaticis
 et requeis m' lege i'. **Cris sup' as**
 uel aliter d'm falsas p'phetas et
 veras ex fructibz corp' donut' dist
 nendas. hic iam mani'festus docet
 qui s'nt fructus quibz dist'ernit' pro
 bi doctores et re'p'bi. **Aug' de s'me.**
dni. Cauend' est em in ip'o xpi
 nomine ab hereticis uel quibzlibet
 male intelligentibz. et s'nt huius ama
 toribus ne decipiam' et id dicit. Non
 om'ns qui dicit m' dne dne i'p' sed
 m'ito p't moue' quomo' h'nt' s'me
 quemat illud apti. Nemo p't dice'
 d'ni' m' m'p' in p'ud' s'io. Non em
 possim' dice' illos qui non intrant
 in regnu' celoz h'ec s'pm' s'm' sed apte
 p'p' possit hor' u'bid' dicit. Significet
 voluntatem atq' intellectu' dicens
 Ille em p'p' dicit qui voluntate at
 mentem suam sono uocis eminat
 d'ns aut' gnalit' h'ic possit. Ubi

dicendi. Videtur ~~enim~~ etiam ille dicit
qui nec vult nec intelligit quod dicit
Jeromius oris est enim scriptura
dicta profectis accipere secundum que sensu
dicit apostolus. Confiteantur se scire deum
factis aut negant. **Ambrosius** ad me etiam
verum aquoniam dicit apostolus scio est. **Au-**
gustinus de sermone domini Non ergo pute-
mus ad illos fructus de quibus supra
dixerat pertinere. Si quis dominus non
dicat dominus dominus. et ego nobis arbor
bona videatur sed illi per fructus facit
voluntatem dei. Unde sequitur. Sed
qui facit voluntatem patris mei qui
in celis est ipse intrabit in regnum
celorum. **Hylarius** Celestis enim reg-
ni iter obedientia voluntatis dei nu-
tricio receptura est. **Crisostomus** supra
Quae est alia voluntas eius ipse
dominus docet. Hec est inquit voluntas
eius qui misit me ut omnes qui vi-
dit filium et credit in eum habeat vitam
et vitam aeternam. Credulitas autem ibidem
ad confessionem respicit et ad actum.
Quia ergo non confitetur aut non con-
fatur secundum verbum christi. non intrabit
in regnum celorum. **Crisostomus in omni.** Non
autem dicitur quia facit voluntatem me-
am sed patris. quoniam mentem quoniam erant
hominibus suscipi ad inbecillitatem corporis
sed et per hoc illud occulte insinuavit.
Non enim est alia voluntas filii. quia
quae est patris. **Augustinus de sermone domini** Illud
autem ad rem pertinet ne decipiamus non
saluti nomine christi qui nomine habent et facti
et non agunt. Sed etiam quibusdam fac-
tis atque miraculis qualia propter infideles
confecit dominus. monuit tamen metallibus
decipiamur arbitantes ibi esse mi-
rabilem sapiam ubi miracula respicibile
videmus. Unde adiungit et dicit ostendit
dicit michi in illa die dominus dominus.
Crisostomus in omni. Videtur qualiter latent
iam se ipsum introducat. Quia enim oes
complevit sermonem miratur se ipsum
iudicem esse. Quod enim pena expectat
eos qui peccant iam ante intravit.
Quibus autem est qui purit hic iam

revelat dicens. **Multi dicent michi in**
illa die dominus dominus. **Crisostomus supra** Quia
venit in maiestate patris sui quoniam iam
nemo ausus est garrula ostentare sermonem
aut mendacium defendere. aut contradicere
veritati quoniam opera singulorum loquetur. et ora
omnes tacebunt. nec alter pallo in-
venit sed singuli ibi timebunt. Nullo
enim iudicio non erunt testes adulatores
hominum sed angeli veraces. Iudex autem
deus iustus. Unde ipse timentium hominum
angustias patientium vocem expressit
dicens. **Domine domine.** Non enim sufficit illi
semel dicere dominus quae veritas timoris
asturgit. **Hylarius** Gloriam autem
sibi coram virtute presumunt in doctrina
propheta et demoniacis fuga et opus
tutibus atque hinc sibi regnum celorum
pollucunt dicentes. **Nomen in nomine**
tuo prophetans. **Crisostomus in omni.** Sed
sunt quidam quoniam menaces huiusmodi hoc dixerunt
etiam in salutem non sunt. Sed non audent
iudice prole ad hoc ipsum dicere. Sed
ipsa responsio et interrogatio. Respondit
eos talia fecisse. Quia enim hic mirabi-
les erant in terris apud homines in-
vacilla facientes illic aut vident se
ipsum puritatem admirantes dicunt. **Domine**
nomen in nomine tuo prophetans. Quia
dam autem dicit quoniam non in tempore
hec miracula faciebant. mihi agebant
sed postea. Sed si hoc est verum quod dominus
volebat mirare non constat quod scilicet
nec fides nec miracula valent bona
vita non existente quod et paulus dicit.
Si habeo fidem ut montes transferam
calcearem aut non habeo nihil sum.
Crisostomus supra quartum. Sed considera qua
in nomine dicit non in spiritu. prophetant
enim in nomine christi sed in spiritu dyaboli quales
sunt divinatores sed sic disternunt quoniam
dyabus interdum falsa dicit spiritus sanctus
nunc. Concessio est autem et dyabus mendacium
vera dicit ut mendacium suum veritate
concedet. Demonia autem erant in
nomine christi habentes spiritum in imia. orant
autem non erant sed erant vident colludere
tibus sibi demonibus facit et virtutes

miracula non vident
quia et nam. **Au-**
gustinus in quibus
magis prophetas
prophetae volentes
dicere eam dicit
michi qui quoniam
ipso hoc dicitur
in vocant aut vult
et dicitur concedit
prophane signa fac
hinc ad eos m
mensura. Nam o
prophas prophetas
ipso filii sone
et dicitur quoniam
signa inter celos a
Crisostomus in omni. Quia
ante habent. Sed
ta prole fidem aut
hinc aut tamen in
dicitur ut nullo
aut per hoc in effect
respondent meliore
et similes copia h
dicit enim spiritus
quia tamen qui
regni facti per
fides. Illis quia
Jeromius Signa
fides et multo
suffulcunt. **Cris-**
ostomus in omni. Quia
dicitur in nam gran
dicit que nunc
et etiam quoniam
sunt peratores
dicitur per regni
dicitur non regni
illud non regni
omni regni. Sed
quia non eos dicit
dicit deum regni
dicitur. **Crisostomus**
Nunc quia non
tempore mori sed
faciebant dicitur
et ante quoniam
dicitur eam hor
nam nos et co

miracula non utilia et necessaria sed in
 utilia et vacua **Aug de sermo dñi**
 legant em quia fecerunt resistentes moysi
 magi egyptiorum **Jeromius** vel aliter
 prophetare vel virtutes facere et demonia
 eicere etiam divina virtute merito non est eis
 merito qui operatur. sed vel mutatio hōis
 pro hoc agit ut obdempnator corp qui
 minorant aut utilitate corp qui videt
 et audit concedit ut licet homines de
 spiciant signa facientes tamen deo ho
 novent ad eius mutacionem fiant tanta
 miracula Nam et paul et balaam et
 raphas prophetabant ut in actibus
 apostolorum filii sene videbant eicere demonia
 et iudas apstus ad eius proditiōis multa
 signa inter ceteros apstos fecisse narrat
Crisostomus Qui em non omnes adna
 ante habent. sed hi quidem erant viri
 te pure fidei aut non tantum habent
 hi autem contrarium id deus illos per hos
 gloriebat ut multum ostendit fidem hoc
 aut per hoc ineffabile signa domini
 ut fierent meliores evocabat unde
 et in multa copia hanc gratiam eis dabit
 dicit em virtutes multas fecerunt sed
 quia etiam qui eos ita honoravit
 ingratum fuit sibi recte sequitur **Time q**
fielior illis quia magis novum vos.
Jeromius Signanter dicit **Time q**
fielior q multo ante tempore dicit
dissimulavit Crisostomus sup 11 Gran
 dis em iram grandis dilatio prede
 debet que iustus facit dei iudicium
 et et dignorem in hunc peccator. Sed
 aut peccatores nescit deus. q non
 digni sunt ut cognoscant adeo. No q
 deo ipse non cognoscit. sed quia suos
 illos esse non cognoscit. deus em natus
 omnes cognoscit. sed videt eos non cognoscit
 quia non eos diligit sicut etiam non vi
 dent deum cognoscit quia non colunt deum
 digne. **Crisostomus in omni** dicit autem eis
Nunquid novum vos. q d Non solum
 tempore iudicij sed neq sunt cum miracula
 faciebatis multas em et hinc iam odio
 hinc et ante punitionem autit **Jeromius**
Ad sua etiam hoc q dicit Nunquid
novum vos esse tamen quosdam dicentes

q omnes homines semper quosdam sunt inter
 rationales creaturas **Gregorius in moysi**
 hac autem sententia datur intelligi q in ho
 mibus caritas. humilitas non autem debeant
 virtutum signa vendari unde miris sta est
 si qua sunt hereticorum miracula deprecant
 q hec veritatis spem non esse cognoscit
 pbatio quidem factas non est signa
 facta sed proximo ut se diligit. de deo
 vera de proximo meliora. qua de se ipso
 sentire **Aug contra adversarium leg**
et prophetarum Absit autem ut istum ma
 gicos ista de prophetis suis dñs dixit
 it sed dicitur e de his qui postea
 evangelium predicatum mecum nomine
 sibi loqui vident negantes quid lo
 quant **Julianus** Sic autem oportet
 te gloriosi sunt. q aliquid pro se
 locum aut faciunt et non omnia virtutes
 dei mutata proficiat Cuius doctrine
 istam laus afferat demoniorum fugam
 pro nomine exagitet. De mo igitur
 illa beata eternitas commendanda ps
 tando e q aliquid ex pro bonum vel malum
 malum ante videmus agamus q pacius
 qd vult qd qd p gloriem. Re phidias
 igitur eos ar repellens apertis opera
 iniquitatis dicit **Discedite a me q**
operamini iniquitate Jeromius Non
 dixit qui operati est iniquitatem
 ne videt tolle pnam. sed qui opa
 m. hoc e qui usq in pntem horam
 iudicij tempus advenit licet non
 habeatis facultate peccandi. in adhuc
 hic hētis affectu. **Crisostomus sup 11** no
 mors animam quidem a carne superat
 anime autem propria non i mutat.
 Omnis ergo. **Crisostomus in omelia**
 Quoniam quidam futuri erant q dicit
 sunt adno admirantes ostendit aut
 q e ad opera non tribuetes pueniet
 eos tunc dicens **Omnes ergo qui**
audierunt verba haec et fecerunt ea assitabit
in os sapienter qui edificavit domum
sua supra petram et descendit pluuia
et venerit fluvius et flauerunt ven
ti et irruerunt in domum illam et non
recidit simdata em erat sup petram

Et omnes qui audit uerba mea hec et non
facit hec ea similis est uiro stulto qui e-
dificat domum suam super harenam et descendit
et uenit fluita et fluit uenti et ir-
ruerunt in domum illam et cecidit et fuit
ruina eius magna. **Crisp. sup. ap. 14.** No-
aut dicit estimabo eum qui audit et
facit uerba sapientis sed assimilabitur
uero sapienti ergo qui similit homo
est. Cuius similitur xpus xpus aut
e sapiens uir qui edificauit domum su-
am. i. etiam supra petram. i. sup. fortiter
fidei. Vir aut stultus e dya qui e-
dificauit domum suam. i. omnes impios sup
harenam. i. in constantia in fidelitate aut
sup carnales homines qui dicunt harenam
propter similitudinem et quia non coherent
sibi sed sunt peruersas opinionones di-
spersi et quia sunt inuicibiles pluuia
aut e doctrina que irruit horem. Nu-
bes aut aquibus pluuia fluit quidam
aspiritu scto excitant sicut ap. et
ap. et quidam aspiritu dya sicut
sunt heretici uenti aut boni sicut
spus dny sicut dicitur uel angeli qui
in uisibile in sensibus hominis operantur
et adducunt ad bona uenti aut mali
sicut spiritus inuidi. fluit aut bona sicut
euangeliste et doctores p. fluita
mali homines in mundo spu plei et in
loquitate in structi sicut phi. et ceteri se-
cularis sicut p. fessores de quibus uent
excit fluita aque motus. **Crisp. d. 14.**
q. xpus edificauit neq. pluuia me-
dantis doctrine corumpit neq. dyabo-
licus flatus impellit neq. uolentor
fluminis impetus mouet. Nec e-
straxit q. quidam decem cecidit. no-
em omnes qui xpram dicunt xpi sicut
sed nouit dny qui sicut eius. Sed
q. tra domum qua edificauit dya descendit
pluuia uere doctrine. uenti
i. spuales gre aut angeli fluita at
uulor euante et ceteri sapientes et
sicut cecidit domus i. gentilitas ut

ut singet xpus et facta e eius ru-
ina magna pluitis et uolentibus quietis
mendacis et ydolis in toto mundo destruc-
tis. xpus ergo similis est qui audit uerba
xpi qui e omne boni ut in quacumq. spe
boni aliquis edificauit sup xpm edifi-
cassa uideat. Erunt aut etiam edifica-
ta a xpo dny non pot. sic tate xpra
qui se edificauit sup xpm nulla adu-
sitab deice pot. sicut illud alius nos
separabit a caritate xpi. dya aut e
similis qui audit uerba xpi et non facit
uerba em q. audit et non fuit se-
parata sunt et dispersa. et non assilant
harenam harena em e a. etiam omnes
malicia uel etiam inuidia bona sicut
aut domo dya destructa e ita et
tales sup harenam fundati cadunt
et e ruina magna sicut de fundamento
fidei aliquid ruine fuit passus. Noaut
sicut somnatus fuit aut hominidum fecit
quia hec unde unde p. mag. singat
sicut et dauid. **Tabanus** uel ruina ma-
gna intelligenda est qua dicitur e
omnibus audientibus et non facientibus
sicut in igne ebne. **Jeronimus** uel alie
sup harenam q. fluita e et in uindico-
pula non pot. redigi omnes hereticos
simo edificat ut coruat. **Volarius**
uel aliter in pluuio blandas et
sensu illabentium uoluptati illecebris
sicut quibus p. fides ruis patentibus
i. madescit. Post quos fluuio p. f. a
i. grauior cupiditatum motus merit
ut exinde tota uentor uis curu-
flantem desinat. i. uicibus dyabolice
ptatis spus mferat. **Augustinus de ser-
mone xpi** uel alie pluuia aut
mali alterius significacione ponit cali-
ginosa sup stas intelligitur. Nimis
aut hominis uentis comparant. flumines
aut canalibus quibus tamq. fluen-
tibus sup tram et qui p. p. tibus in-
ducit ad uisitationes frangit quos n.

p̄ signat̄ fiducialem agam in eo. Et
quia dñi eloquia casta argenti igne
exaratu pbati t̄e purgati septuplū
p̄pter que nimerp̄ admonitus sim̄ oia
ista p̄cepta ad septem illas referre sm̄as
quas in p̄ncipio s̄monis huius posuit s̄
de beatitudinibus. Qū em̄ aliquis strati
uastat sine causa uel racha dicit
uel fatiū cū appellet̄ sup̄bissime ad
mittit̄ contra quod ē vnu remediū
ut supplicii aīo venia deprec̄. qui nō
ratiōne spū m̄ flet̄. B̄ti paupes spū
qm̄ opoz̄ est regnū celoz̄. Consentit
aut̄ adūsū. i. ubi dei ratiōne ex
hibendo quisquis ad testamtu p̄ris o
p̄mendū non litibus acerbis sed p̄te
m̄tis accesserit. Beati ergo m̄tes
qm̄ ap̄i hereditate possidebunt̄ tercia
Quisquis etiā canalem delatōz̄ cont̄
lectā voluntate sua rebellare sentit
exclamet̄. Infelix ego homo quis me
liberabit de morte corpis huius. et
ita lugendo imploret̄ consolatoris
auxiliū. Unde b̄ti qui lugent̄ qm̄
ip̄i consolabunt̄. Quid aut̄ laboriosū
cogitari p̄t̄ quā ut inuiciosa con
suetudine sup̄anda p̄ridant̄ mēbra
impediencia regnū celoz̄ nec dolōe
frangat̄ tollerēt̄ iniqua fide oīa
q̄ quāuis sint molestissima crime
tū s̄m̄catōis non h̄nt̄. Verū loquā
quod nō unacōibus crebris sed m̄p̄
p̄bitate q̄mendēt̄. Sed quis tantos la
bores inire audeat̄ nisi flagret̄ amōe
iusticie q̄ fame ar̄stet̄ vehement̄ qm̄
ap̄i fatuabunt̄ accensib̄. B̄ti ergo q̄
eseruit̄ et sicut̄ iusticiā. qm̄ ap̄i sa
t̄rabunt̄. Quis aut̄ patib̄ cē p̄t̄
ab in firmis i m̄rias sustinere p̄t̄eti
a se tribuē diligere in imitos benefact̄
h̄is qui se dederūt orare p̄p̄sequētib̄
nisi p̄t̄e misericors. B̄ti ergo m̄cor
des qm̄ ip̄i m̄am consequēt̄. No
tandū aut̄ oculū cordis h̄t̄ qui sine
bonoz̄ op̄id̄ suoz̄ non i co q̄stuit̄
ut homib̄ plateat̄ nec ut comparet̄

ca que huic vite sunt nāia, nec temē
am̄ homis̄ condempnat̄. et q̄p̄ q̄p̄
hom̄i hac intencōe exhibet̄ qua sibi
uult exhiberi. B̄ti ergo mudo corde.
qm̄ ap̄i deū videbunt̄. Sed etiā ut per
mudu cor inueniat̄. ut a via sapie
tū p̄p̄p̄ hom̄i deceptōnes obstrepit̄
quas euadē est venire ad p̄te sapie
Beati ergo pacifici qm̄ filij dei voca
bunt̄. Sed siue iste ordo considerado
sit siue alius facienda s̄ que audiūg
adnō s̄ volumus edificare sup̄ petra

Cap. viij. Jeronimus

Im̄ aut̄ descen
disset. Post p̄
dicatōm̄ atq̄ doc
trīnam signorū
offerret̄ orō, ut p̄
v̄tutū miracula p̄

titus apud audientes s̄mo firmetur
Crisostomus Quia em̄ quasi p̄tate
h̄ns docebat ut p̄o estimaret̄. osten
tatio eē hic doctrine modus opibus
hoc idem facit quā p̄tatem h̄ns au
rare et id dicit. Cū aut̄ descendisset
de monte scuti s̄ cū turbe multe
et ecce leprosus i. **Origenes** Do
cente em̄ dñs in monte discipuli erāt
cū ip̄o quibus erat datū celestis doc
trīne nosse secreta. Nūc aut̄ descen
dente eo de monte turbe scute sup̄
eū q̄ in monte ascendē nāq̄ potant̄
/ quā quos delictoz̄ sarcina depmit̄
admistrāz̄ sublimia stande nō valent
descendete aut̄ dñs h̄ ē m̄dmante
se ad infirmitate et impotēciā celoz̄
infirmitatē m̄p̄t̄i corp̄, uel in finitāte
secuti sūt cū turbe multe. Quidam
p̄t̄ caritatem. pleriq̄ p̄t̄ doctrīnam
nō nulli p̄t̄ admistrāz̄ et curācōne
Haymo. Vel aliter. P̄ monte in q̄
do s̄dēt̄ celū intelligit̄. de quo scriptū
Celū in sedes est. Sed cū dñs in
monte sedit̄ soli discipuli ad eū
accedūt̄ quia anteq̄ fragilitatē m̄e
h̄nditatem assinet̄. notus erat i
iudca t̄m̄ deo. At nō postquā de

ut pmo dicit volo. Deinde dicit
impans mudare. Ille em dixerat
Si vis. dñs. tñdit volo. Ille pmissat
potes me mudare dñs dicit mudare
Crisp in omi. Nūquā aut uidet h
dicē vbi dñs magna facies sed hic
ppā apposuit. volo ut opimāne plet
et leprosi de eius pte confirmaret.
Crisp in omi. Cēpit aut mandati nā
cū decenti velocitate et rō sequit. Et
qfestim mudata ē lepra eius. Sed hō
q dicit ut confestim multū ē tardus
velocitate que scdm opus est facta.
Origenes Quia em nō dubitauit
crede. nō tardat sanatio. quā nō dis
tulit confessione nō differtur mudatio.
Aug de concord. eivn. hūc aut le
prosi mudati lucas memit nō sane
hoc ordine sed ut solent pmissa re
cordatū postius facta pauptat. sicut
dmitus suggestebat ut antea caginta
postea recordando de re scriberet. **Cri
sp** in omi. Curam aut eius corp
iubet nulli dicē. unde sequit. Et
ait illi hūc. Unde nem dixit aliud
igit aut qm rō iussit. hoc ut non
analignent arca eius pūgatoz qd
m pipienter dicit. Non em ita mu
dauit ut dubitabilis cēt mudatio.
Sed nulli dicē iubet dātes nō dili
gē ostentatoz et honorē. Quālibet
alij sanato iubet dicē. Sed in hoc eru
diuit nos bone mētē. Non em
illi dimulgari se iussit sed dare gloriā
deo p leprosim ergo nūc in struit nos
nō cē vane glorioz p illū aut nō
cē migratos sed omia ad laude dei re
ferre. **Jerom** Et reuā quid erat
nūc ut fōmone iactaret quod cor
pe pferēbat. **hilarius** vel ut
salus hic nō offerret. pūz q querē
plentū impat. Sed vade ondo te
sacerdoti. **Jerom** q dicit aut
cū ad sacerdotes pūm ppter hūilita
tem ut sacerdotibz deferre uideat
deinde ut mudati videntes leprosi
si credent saluati saluarent. si nō

credent inexcusabiles sicut et simul
nequod in eo spissime cōmabant. le
gem in frange iudeit. **Crisp** in omel.
Neq em ubiq cam dissoluebat nec ubi
q custodiebat sed quq quidem h qnz
illud faciebat. qm vno quide futuro sapie
pparans viam qnāto aut vtrūq uide
as rohibens lingua et candescens
i beallitati corp. unde et apli apert
qnz quide obfuantes legem qnz aut
cam pter mittentes. **Orig** vel mittit
ad sacerdotes ut cognoscat. quā nō p
leges consuetudine mudatus est sed p
grē opatione. **Jerom** Erat aut in le
ge pceptū ut qui mudati fuerant
lepra. munda offerrent sacerdotibz. Et
rō sequit. Et offer munus tuū quod
pcepit moyses in testimo nūc illis.
Crisp sup matth. Non sic intelli
go. q moys hoc pcepit in testimo nūc
illis. sed vade tu offer in testimo nūc
illis. **Crisp** in omi. Puidens em opus
ex hō nichil pferos nō dixit in eie
dācom corp sed in testimo nūc. i. macu
facōm et attestacōm qm que amq erat
fienda omia facta s. Et licet eos pre
iudicim nō emedati. nō tamē dimisi
q face oportebat. illi aut mīsa manse
runt malicia. Non aut dixit munus
quod ego iubeo. sed q moys iussit ut
intim transmitat ad legem et iniquoz
obstruat ora. ut em non dicant
qm sacerdotū gloriā rapuit opus quide
ipō impleuit pbatōm aut illis gressit.
Origenes Vel offer munus tuū ut
omē qui vident te portare miraculo
credant. **Crisp** sup matth. vel idio
iubet offerri munda ut si post modū
cū expelle vellent dicit eis anima
qī amudato accepist. et quō me qī
leprosi appellit. **hilarius** vel le
gendū ē q moyses in lege pcepit
testimo nūc ē non effecta. **Bedā** tōm
Si que aut mouet quō dñs cū vnde
atur moysi sacrificiū appbare. id etiā
nō recipiat. meminit q nō dū xps
corpus suū obtulerat in passione in
holocaustū. Non aut optebat au frū

Angelorum dei **Pemigius** vel p tentur-
onem designant qui p m cogentibus
crediderunt et pfecti m vltibus fuerunt
Centurio em dicit qui centio militibus
pre est Centenarius aut m pfectus
est Recte ergo Centurio p puero suo
rogat quia p mae gentiu p salute to-
cius gentilitatis deo supplicauit **Imm9**
Videns aut dms Centiois fidem huili-
tatem et pudentiam statim p ruit et
sanatus p mittit Unde sequit **Et**
ait illi ihus Ego veniaz et sanabo eu
Cris9 in omi Quod m p fecit facit
hic ihus vbiq em sequit voluntate
supplicantiu hic aut pre silit et no
p lu curare p mittit sed ire ad domu
facit aut hoc ut distans vltu centu-
rioms **Cris9 sup ait** Nisi em ille
dixisset Veniam et sanabo eu m p
iste responderet Non sum dignus ut
de mdo qua p seruo petebat idcirco
p misit ut nos doceret non colere ma-
gnos et qtempne medicos sed paupes
et diuites honorat **Imm9** Sicut
aut mcenturione qmendans fidem
ico q credidit palitiam a saluatore po-
p saluari Ita patet huilitas m hoc
q se iudicauit indignu cuius tecti
d9 m traret Unde seq **Et** videns
Centurio ait illi dms no sum dignus
ut intres sub tecti meu **Tabanus** p p
constam em vite gentilis grauari se
magis dignacoem putauit dms qua iu-
uari eius et si fide p dicit no dnt
m erat sacramtis m buis **Aug9 de**
vbi9 dnt Dicendo aut se indignu p
fuit dignu non magis pietes sed m
cuius cor xpūs m traret Nam hoc
dicit aut tanta fide et huilitate m p
illu que tmebat m trare m domu
siam corde gustaret Nam no erat
magna felicitas p ihus m traret
m pietes eius et no cet m pectoe
eius **Seuerianus** ayntice aut hoc
tecti copus est qd tegit aiām quod
libertatem mentis celesti visione p
cludit sed deus nec hitare carne
nec tecti m corpis designat m tra-
re **Origenes** Nunc et qm st et deo

acceptabiles etiam antefaces sub tecti
tū m trant tū ibidem per eos dms
ingredit et tu sic estimas tamq dms
supiciens et qm cor et sang dms ma-
ducas et bibis tū dms sub tecti tū
ingredit et tu ergo huilians te ipm
dicas dms no sum dignus ut intres
sub tecti meu **Proimm9** prudentia
aut centiois appet m hoc q ultra
corpis regimen latente vidit diu
Unde subiugit Sed tū dicit vbo et sa-
nabitur puer meus **Cris9 sup ait** Sa-
ebat em qm astabant illi muisibilis
angeli m strantes qui omē vbo eius
vtunt mox q et si angeli cessent
tamē m firmitates pceptis eius vi-
uabunt expellunt **Hylerius** dicit
eā Centurio puer vbo posse sanari
quia salus gentiu omis ex fide est et
m pceptis dms mta e vni for et io
subiugit dicens Nam et ego homo su
sub pte constitutus hns sub me milites
et dicit huic vade et vadit alio venit
venit et seruo meo fac hoc et facit
Cris9 sup ait patris et filij m strant
quid isto suggestio de pmpit de p dicit
Et ego sum sub pte altius tamē
hco ptem iubendi eis qui sub me p
Sic et tu quis se m pte ptes p
mānta homo habes tū pte iubendi
angelis Sed forte dicit Sabellus
Volens ondē eund ce prem qui et
slius est sic h ce intelligend Si
ego sub pte constitutus posse iubere
quō magis tu qui sub nullis pte
Sed hanc expam no recipit textus
Non em dixit Si ego homo sub pte
te In quo patet q mter se et xpm
no compacois diam fecit sed rom sti-
tudinis mtrouxit **Aug9 de vbi9**
dnt vel alit Si ego homo sub pte
iubendi hco ptem qui tu patet cui
om fuit ptes **Gl9a** patet per
angeloz mstrā sine corpis pntia
dicit m firmitati ut recedat et re-
cedet et pntati vt veniat et veniet

Lucius pnt aut per subiectos Cen-
 turione virtutes nales intelligi in quibus
 stini gentiliu pollebant uel ead cogita-
 bone aut male ayalis aut dicamq ut ecce
 dant et recedent sed bonas vocemq et
 uement seruo q mō hoc e corpi ut
 subicat voluntate dme **Aug⁹ De q^{or}**
euang⁹ Hinc aut q hic dicit uide-
 repugnare quod ait lucas Cō audis
 set Centurio de hū mst ad eū sen-
 ores iudeoz rogans eū ut ueniret et et
 saluaret secul euis Et itē qd cū nō
 longe eet adamo mst ad eū Centurio
 amicus dicens Dne noli uexari nō
 em sim dignus ut sub tectū meū in-
 treb **Cris⁹ in omⁱ** Quiddā autē dicit
 qm non est idem ille et hic p mltas
 coniecturas hē de illo em aut qm syna-
 gogam mām cōiuyit construxit et
 gentem diligit de isto aut ipē ihus
 ait Neq; in isrl tantā fidem in uel
 unde uidetur iudeū illū eē anethi
 aut uidetur idem hic et ille eē. Sed
 qm lucas dicit q mst ut ueniat
 blanditus iudeoz in sinuauit. Con-
 ueniens est em credere Centurionem
 uolentem abire phibitū eē a iudeis
 blanditib; et dicentib; qm nos abimq
 et adducimq eū. sed qm ab eoz imne-
 ria exatus est q ppter ~~despici~~ tūc
 mst dicens Ne estimes q ppter
 despiciam nō uen quia me indignū
 estimau. ut te indomū meā suscipem
 Quā matheus ait Nō per ami-
 cos sed p se ipm hē eū dixisse nichil
 contrariū e. Itē em desiderū vi-
 ri repntauit et qm de xpo detente
 opō; hebat Conueniēs autē e opi-
 nari et ipm postquā mst amicos
 aduementem p se hoc dicit Si aut
 hoc non dixit lucas Nec illud ma-
 theus sed sibi qtradicit sed opent
 q abnuice in derelinqbant **Aug⁹**
De conitor euang⁹ Matheus ergo
 accessim Centurionē addim p alios
 factum cōpendio dicit uoluit quia

fidem eius que uere ad deū accedit
 laudauit ut dicit Non inueni factā
 fidem in isrl. lucas autē ideo totū qd
 gestum est appetuit ut exhar et el-
 ligere cogemur qualiter eū accessisse
 dixit matheus qui mentia non potit
Cris⁹ in omⁱ Nec e em qtrariū q
 fabricauit synagogam fm lucā et q
 hic ostendit nō eē isrlita possibile
 em e iudeū non existente et synagoga
 fabricasse et gentem diligere **C**
Audient aut ihus Cris⁹ in omⁱ
 Sicut qd leprosus dixit de xpi
 ptate si uis patēs me mūdare xpi
 uoce confir mat dicent Volo mūdare
 Ita et hic centurionem de xpi ptate
 testantem nō sōla non accusauit sed
 etiā qmendauit sed etiā amplius
 aliquid fecit In tentōm em laudis e
 uangelista signis dicit. Audient aut
 ihus imatus est **Origenes** Atten-
 de qntū sit aut quale q deus. im-
 gentis imat auz. diuicie regnapi
 cipatus. mo ppetū eius sunt. tamquā
 umbra uel flos decedens. Nichil go
 horū mo ppetū dei mirabile e quā
 magnū uel preciosū sed tm fides
 hant imat honorificans hanc accep-
 tabilem sibi estimat **Aug⁹ sup gen⁹**
ad luam contra oximechos. Quis aut
 rillo fecit illam spem nisi ipē qui
 admirabat. Q; si et alius eam fecit
 ut quid miraret. qui ppius erat. Q;
 ergo imat dñs nobis imand esse
 pgnat quibus ad huc opus est hic
 sit moueri oim em tales motus
 eius nō p turbati animi signa sunt
 sed docent magistū **Cris⁹ in omⁱ**
 Unde plebe omi pte admiratus
 eē dicit et alijs exemplū dedit ut
 eū iment. Sequit em et pape
 tib; se dixit Amen dico uobis nō
 in uen tanta fidem in isrl **Aug⁹**
con faustum fidem laudat illius
 nō aut mltas deseruōne imauit
Cris⁹ hē aut de pntib; loquit. non

de omnibus retro patriarchis et prophetis
Crisostomus super **matthiam** Credidit enim andreas
sed iohanne dicente Ecce agnus
dei. Credidit petrus sed evangeliza-
te sibi andrea. Credidit philippus sed
legendo scripturas. Nathanael etiam
piscis signum dimittat accepit et sic fidei
confessionem obtulit. **Origenes** Navro
istius princeps per filia sua petens non
dixit. Dic uerbo sed ueni uelociter
Nichodemus de fidei sacramento audire
ait. Quis potest hoc fieri. Maria et
martha dicunt. Domine si fuisse hic
non esset mortuus si meus tanquam
dubitantes quod ubique passus ad eum christi
potencia. **Crisostomus** ait aut si uo-
luis fideliores putare istum per apostolos
ita testimonium christi intelligendum est
quod unum bonum hominem secundum qualitate
propter ne illius laudat. Rustici enim
dicere aliquid sapientem magnum est quod
de philosopho non est mirum. Sic et de
centurione dicitur quod in nullo tanta
fidem in ueni in israel. **Crisostomus** in omni
Non enim erat equale iudeum credere
et gentilem. **Jeromius** Vel forte
in centurione fides gentium promittit
istum. Unde subdit. Dico autem uobis
quod multi ab oriente et occidente ue-
nient. **Augustinus** de uerbis domini. Non
omnes autem sed multi. In ipsi ab oriente
et occidente ipsi duabus partibus totius
orbis designat. **Haymo** Vel ab ori-
ente uenit qui statim illuc transi-
erunt ab occidente hi qui persequentes
usque ad mortem tollerunt per fidem. Vel
ab oriente quis uenit tunc ab in fancia
deo fuisse magis ab occidente tunc in
decepta etate ad deum uenit. **Origenes**
Sed quo alibi dicit quod pauci sunt
electi per diuisas enim generationes pauci
sunt. Simul uero congregati in tempe-
re uisitationis multi inueniuntur. Et
recubent non canalic iacentes. sed
spualiter requiescentes. Non tempore
potantes sed etiam epulantes. Cu-

abraham usque et iacob in regno
celorum ubi lux exultans et gloria
et longuitas uite ethe. **Jeromius**.
Quia enim deus abraham reconditor
pro christi ad arca in regno celorum est et
abraham tunc quo accubiture sunt nate
que crediderunt in christum filium creatoris
Augustinus de uerbis domini. Sicut autem in
domo christianos uocatos ad celeste
quiuu. ubi est pams iusticia. potus
sapia. Ita uidemus et iudeos regnatos
unde sequitur filij autem regni dicent
in tenebras exteriores. Iudei scilicet qui
in lege accipiunt qui celebrant sigas
omni futurorum qui tamen pnaa non agna-
unt. **Jeromius** Vel filios regni dicit
iudeos qui in eis deus ante regnauit.
Crisostomus in omni. Vel filios regni eos
dicit quibus regnum erat pnatu. quod
magis eos mordebat. **Augustinus** in fau-
stium. Si ergo non emendauit moyses
ipsum istum deum in se deum abraham usque
et iacob eum ipsum christum quem amedat
non est conatus illud ipsum autem adeo
suo sed ideo immatus est eos utrosque
in tenebras exteriores. quod auersos uidet
eos adeo suo. magis regno gentes
uocatis ex toto orbe tunc uocatu-
ras dicit tunc abraham usque et iacob
non ab aliud. quod quod fidem tenuissent
dei abraham et usque et iacob. Quia
bus non quasi in morte cordis uel per
passos sed iustificatis testimonium
domine prohibebat. **Jeromius** Tenebre autem
exteriores domine quoniam qui ad nos expellit
foras relinquit lumen. **Haymo** quod
aut ibi passus se manifestat tunc
subdit. Ibi erat fletus et stridor
denari. Metaphora enim in tenebris
penas describit tormentorum. Solent
enim oculi summo tacti lacrimas proferre
dentes uero animis frigare stridor ostendit
ergo quia reperi in inferno et
calorem intollerabilem et frigus sus-
tinebunt. secundum illud iob. Transiit ab
aquis nium ad calorem nium. **Jeromius**

Si aut fletus aculeus est et strido
denari opsa domnat. vera est copera
et cordem mebrora q' recederunt re
surrectio **Vabimus** vel stridor denari
p'dit indignantis affectu eo q' sero v
miquelz penitcat sero sibi nascat q'
tam puitati improbitate deliquit. **Ve
migus** vel aliter Tenebras exio
res appellat. exiores nactos dicit
em ad hystoria attinet p'dicat d'ne hys
v'bis m'ltid iudeos qm' p't infidelitate
dicendi erant captiu et dissipendi p'
diuisa regna t'ras. fletus em abigne
plet fieri stridor denari a frigore. Itt
ergo astringit fletus qui m'ltidioribz
loas hitant sicut myndia et Etyo
pia stridor vero denari illis astringit
qui m' frigidioribus loas comorant
sicut hircania et Ethiochiana **Cris**
te quis aut existimet blanditiaz
hec uba quod dictu erat crede fa
at signo vnde sequit. **Et dicit ihs**
Contiom vnde sicut credidisti fiat
tibi **Vabimus** q' d' p'dm mensura fidi
meactur tibi et ista gra p' aut m'
tu dm' ead' familie suffragiu no plu
mito fidei sed ead' studio discipline.
vnde sequit. **Et sanatus est puer**
ex illa hora Criso vbi velocitate
admirare nec em plid curare sed m
opmate et m' momto tempis hoc face
v'bit p'p'i ondebat **Augustus de v'bis**
dm' Sicut aut d'ne domu Centionis
no intravit corpore sed absens corpe
p'ns magestate pueri ipius sanavit
sic et m' solo iudicio p'lo corpe fuit
aput alias gentes nec de v'gma nats
et nec passus e. nec humana p'tulit
nec d'na mirabilia fecit. et m' m'
pletu quod dictu erat. p'plius que no
cognouit seruunt michi m' auditu aut
obediunt m'. iudea em gens cognouit
et transiit orbis t'ras audiuit et
reddidit. **Et tui venisset i' **Vabimus****
Postqua ondit matheus p' legim
tonu genus huani sanatu et m' suo
Centionis gentis p'p'i sanatom co
sequitor p' s'cru petri designat cura

synagoga t'ad' **Et tui venisset ihus m**
domu petri vidit s'cru eius iacente et
febricitantem et tetigit manu eius et
dimisit eam febris et surrexit et misit
bat eis. p'us aut narrat de seruo quia
maius miraculo fuit et maior gra m'ge
tili q'us vel quia ni sine seculi syna
goga est plenale gutenda tu plenitudo
gentu sub m'rauit domo aut petri
bethsaida erat **Criso m' omi** Sed
cur m'rauit m'domū petri michi uidet
tibi assumptura vnde sequit. **Et**
surrexit et m' strabat eis Apud dis
cipulos em dui tebat eos et audientes
ex h' faciens Attende aut petri ad
p'p'm raucniam h'ns em s'cru d'ni
febricitante non traxit ea m'domū
sed expectauit doctna completi et a'os
curari ab exordio em erudiebat que
alioz erant sibi ipi p'p'nc. Quos em
nec ipe cu inducit sed p'p'us spon
te admit. Postq' dicit Centurio no
sum dignus ut intres sub tectid meū
m'ans q'ntu largiebat discipulo s'lon
e aut' dedignata sub filia tuguria p'
stataz m'care erudiens p' omia q'
tulare timorem **Et qm' quide s'lon**
v'bis curat qm' aut et manu optedit
vnde et hic dicit **Et tetigit manu**
eius cecidit et febris **Non ci**
volebat semper ad habundam mira
cula face. optebat em m'tm latere.
Tangens aut' corpus no febre m' ex
tinxit no plu sed et p'm' tribuit
sanitatem Quia em egritudo curabit
erat mo curatois sua v'p'ute ondebt
faciendo q' ars medicinalis no opat
ut s'z s'mt p'f'itam restituat sanitate
v' m' curta h' m' mens dicit q' surrexit
et m' strabat eis **Jeromus** natura
em homi istius mai est ut post
me febre magis latestant corpa
et m'ap'iete sanitate egritudois mala
senant. **dm' sanatus q' confect a**
dm'o tota simul redit Cris m' omi
In hoc ergo q' dicit q' surrexit
m' strabat eis et p'p'i v'ntis s'z
est et disparis milieis quid erga

et iacob in regno
sultans et gloria
ta esse. **Jeromus**
m'ham cele r'ndat
regno releu' est et
acubitu se n'at
p'm filii cocat
m' dicit aut m'
v'ntas ad celest
dame iustia. p'ns
et m' d'ce r'p'at
m' aut regni cocat
v'ntas iudei s'cru
t qui eleu'at s'cru
qui tam p'na no agi
vel s'cru regni d'ce
deus m'z regnat
vel s'cru regni coc
p'm erat p'nti p'
debat. **Augustus** em
no amendat m'
q' d'ca d'ca h'm
p'm v'p'is m'ndit
illud p'nti m'z do
natus est cocat
p'nti m'z m'z
m'z regni cocat
debe t'ras cocat
ab abam e'p'at
quid fidei m'z
et v'p'at et m'z
m' morte d'ce m'
s'cru r'p'm'nt
Jeromus **Ecce d'ce**
q'm q'm adu' ap'el
e lumen **Jeromus** d'
m' m' m'z s'cru
et f'lois et stridor
p'nti m'z m'z
et comenat. **Solent**
m'z lamia p'nti
m'z s'cru p'nti
m'z regni m'z m'z
m'z m'z m'z m'z
m'z m'z m'z m'z
m'z m'z m'z m'z

ipm ostendebat. **Veda in omni** Axi-
te aut domus petri lex uel aradrisio
est. Socrus est sonagaga q quoddam
est mater etie petro comisse her fe-
bricitat quia in die esabz laborabat
per se quos etiaz eius manu dno tetigit
qn ravnalia eius opera in spualem vpo
gunt. **Remigius** vel per socru petri
pt lex intelligi q sdom aplm in firmaba
p cane. i. canalem intelligentia. Sed tu
dno p misteriu incarnacione visibilis in
sonagaga apuit et opere legem im-
pleuit et spualiter intelligenda q do-
luit. mox ipa p nata gra ewangely
tantu robor accepit ut que fuit in-
ster motis et pene post modu fiet vi-
te et glorie. **Yabamus** Vel ama quoz
aia q rams gompis militat q febr-
bus esuat. sed manu dno tacta.
qualescit et p gimecie stena rams
la stula confirmoit et mebris quibz
fuerat i mndicie fuit iusticie. **Hy-**
larus vel in socru petri viciosa i
fidelitatis estimat affio. cui adiacet
libertas. voluntas. que nos sibi qda
quingy pnetate quingit go ingressu dno
in petri domu. i. in corpore curat.
fidelitas ptoz calore estuans. et sal-
uata officij famulatu ministrat. **Aug-**
de concord ewan hoc aut qn factu
sit. i. post quid uel ante quid. no ex-
pressit mattheus. Non em post qd
narrat post h caa factu nre est
intelligat. Nimiru tam iste h re-
coluisse intelligit qd pns omiserat.
Nam id marcus narrat anteq illud
de leproso mndato qmemoret q post
sermone in monte hitu de quo ipe tacit
videt impositu. Ita q et lucas post
hoc factu narrat de socru petri post
quod et marcus ante sermone caa q
phru interposuit qui pt idem vnde
quediat hitu in monte mattheus. Et
aut inter est quib. quo loco ponat
sue q ex ordine uisuerit. siue q omis-
sim recoluit siue quod postea factu
ante pccupat du tu no aduisset.

eadem alia naranti. nec sibi. nec alti.
Quia em nullus in pte e res oport-
time cogitatis quo quisp ordme recor-
detur satis pbabile est q unusqz
ewangelista eo se ordme reddidit
debuisset narrare quo uolisset deus
ca q narabat eius recordacioni suggerere.
Quia q ubi ordo ipm no appet nichil
ma inter esse debet que narrandi or-
dmem quilibet corp tenuit. **U** Vespere
aut factu est. **Crisp** in omi. Quia mi-
titudo credentiu erat ia aucta neq
fpa impellente abscdere a xpo parie-
bant. Vespere ei in firmos adducit.
Vnde dicit. Vespere aut obtulerat a
multas demonia hntes. **Aug** de cor-
ewan. p h aut dicit. Vespere factu.
ad eundem diei tpus hoc ptine satis
iudicat. quib nre no pt ubi dicit
Vespere factu. ad eundem fidei. diei tpus
h ptine vespem accipere. **Remigius**
xpus aut dei filius auctor huane
salutis fons et origo totius pietat
celestem medicinam omibz tribuebat.
Vnde sequit. Et curabat spns ubo
et omis male hntes curauit. Demo-
nes em et mobos solo ubo repelle-
bat ut his pgnis et vtutibz ondet
se ad salutem totius gms hui vesse.
Crisp in omi. Intendo aut qntam
multitudine curata fuit. ewante
no uniuersaq curati enaientes s
vno ubo pelagus ineffabile miracu-
lor inducentes. Ne aut magnitudo
miraculi incredulitate i mittat. si
tanta plebem et varias egritudies
vno tempore momto curauit induat
phetam attestate hys q fiebant.
Vnde subdit. Ut adimplet qd dictu
e p ysaiam pphetam dicente. Ipe
in firmatates mas accepit et egrota-
ciones mas portauit. **Yabamus**
Non ut sibi hret sed ut nobis
aufferret et egrotaciones mas por-
tauit ut qd p in beallitate vniu-
ferre no poteramus q nob ille por-

taret **Vennigius** Quia humane ne
 in firmitate ad hoc suscepit ut nos i
 firmos facit fortes atq; robustos **hy**
larus Et passione corporis sui p^om
 p^ophetaz dicta in firmitate huane t
 beallitatis absorbit **Cris** in omi ho
 aut de peccatis magis appheta dicit ce
 uidetur. Qualis dicit evangelista de
 egritudinibus h^o exponit Sed sciend
 q uel hystoric hic testimoniu adaptat
 nelondit qm plures egritudinu ex
 peccatis sut aialibus Nam et ipa mas
 a peccatis h^o radicem. **Jerom** dicit
 dendi aut q ambs no mane no midie
 sed ad vesperam euant. qm sol accubi
 turus est. et qm gram turca mtra mo
 rit ut multos afferat fructu **Pabano**
 Solis em accubitus passione et mote
 designat illius qui dixit q^o diu su i
 mudo lux sim mundi qui temporalit
 vices marte paucos iudeos docuit
 caltaco aut regno mortis omnibus p
 orbem gentibus fidei dona pmisit.
Videns aut ihus turbas in **Cris**
om. Quia xpus non solum corpora cu
 rabat sed aiam emidabat et vera
 sapiam marte voluit no solum egritu
 dines plucendo. sed etia nichil ad oste
 tationem faciendo et ideo dicit **Videns**
 aut ihus turbas multas traxit us
 sit discipulos ire transsectu faciebat
 aut her et simul moderata nos pape
 dicens et in iudicia iudicad mitigans
 et dicens nos nichil ad ostentaco; fac
Vennigius vel hoc fecit q homo
 nolens turbaz importunitate declinae
 Erant em ei affixi admirantes et
 videre ipm volentes Quis em diste
 deret a talia miracula opate Quis
 no in faciem eius simplicitem vellet de
 de vide et os talia loquos. Si em mo
 yses glificaco; facie hebat et stephanus
 sicut angeli intellige quos dnatorem
 qualem dicens e fuit appuisse unde
 ppheta dicit Spectosus forma p^osi
 lis homi **Hy** **larus** Discipuloru
 aut noie no pu. tm aplas quempre
 existmandu est. Nam pter aplas

plures discipulos de legima **lugus**
De consensu ewan manifestu est
 aut aliud ee diem quo iussit ire transsectu
 no cu qui sequit illu in quo p^oarus pet
 sanata est quo die marcus lucasq; cu
 in deserto corisse confirmant **Cris** **om**
om Vide autem qualis turbas no
 simpliat abiat ut no offendat. No
 em dixit Vocadite sedulera discipulos
 iussit abire spem dans turbe eudi etia
 illuc. **Vennigius** Sed quid mter iussione
 dei et transsectu; gestu; sit ewta
 studuit man festare cu aut **Et acced**
om s^o scriba dit illi. agr sequar te
 quotiq; ieris **Jerom** iste scriba
 qui tm tram nouerat accedente si dixit
 pet. Dne sequar te quotiq; ieris no fu
 isset repulsus adno Sed quia mgerem
 vni de pluribus firmabat. et hator
 erat et no spualis auditor io no h^o
 locu in quo ihus passit redmar ca
 put suu. Ostendit aut nob et ob
 hoc scribam repudiatu q signoz vi
 dens magnitudme sequi voluit sal
 uatorem. ut lucra q apud imaculis
 querit h^o idem desiderans quod et
 symon magus apetro emc volucit
Cris in omi. Vide etia qntus est
 tumor. Ita em aduenit et locutus est
 sicut dedignans tu turba amari.
 sed ostendens qm sup multos e ipse **Hy**
 vel aliter iste scriba qui est vnus
 ex doctoribus legis an sit scaturus
 mtagat. q i lege no qtmetur huc
 ce xpm. que eet vtile sequi. Igit
 infidelitatis affectu subdiffidentia
 terrogaco; exisset quia fidei assup
 no mtaganda e sed sequenda **Cris**
m am Videt aut ei xpus no adi
 trogaco; ubaz sed ad consiliu obuia
 mentis. Unde sequit. Et dixit
 ei ihus vulpes foucas hnt et volu
 tates rei mdos filius aut homis no
 h^o vbi caput suu reclinet **Jerom**
 ar si dicat. Quid me p^o dicitas
 et seculi lucra cupis sequi cu tante
 sm paupertatis ut nec hospitiu
 quidem hcam. et lecto. vtar no meo.

Cris in omni hoc aut non erat aucto-
ris sed arguentis quidem malum consilium
concedentis aut si vellet in paupertate
expectatoe sequi xpm. Et ut distat
eius malicia. audiens hoc et correctus
no dixit patus sim sequi **Aug** de
vbis dm vel aliter filius hominis no
hp ubi caput reclinet in fide tua
vulpes em hnt faucibus in corde tuo
quia dolosus es. Volatilia reli hnt
nidus in corde tuo quia elatus es. Do-
losus et elatus no me sequeris. Quod
em dolosus sequit simplicitate **Greg**
vix mox vel aliter vulpes valde
sunt aialia que in fossis vel specubz
abstondit. Cimqz apparuerint. nu-
qz recedat in nubibus. sed tortuosz et am-
practibz amittit. Volucres vo alto vo-
latu se subleuant. Noie ergo vulpuz
dolosa et fraudulenta. noie aut voluz
hoc cad supba demonia de signant.
de p dicit fraudulenta et elata de-
monia in corde tuo inveniunt. hnt coz
suam. humilitas aut mea requirit. sup-
ba mente no inuenit. **Aug** de **scipibz**
evangelistaz. intelligit em mira-
culis motus. pp in ane iactantia cu
sequi voluisse quam signant aues sim-
pisse aut discipuli absequi que factio
vulpuz noie signata e. **Valerius** here-
tica etia in sua vsua confidentes signat
p vulpes et maligni spuz p volucres
reli. alii in corde iudaica ppli faucibus
et nidus i domualia habebant. Sequit
alius aut discipulis ait illi. Dne pmit-
te me ire pnu et sepelire prem meu
Jerom Quod simile est in scriba
et discipulo. Ille nigrum vocat hic
dm confitetur **hilarius** Iste ppter
pictatis oronem ad sepeliend prem
re desiderat. Iste secutus p quoli-
bet ee pmittit. no nigrum querens
sed ex nigro lucid. Iste etia discipulo
no interrogat an sequat. Iam em seq
se oportet recedit sed pmitti sibi orat
sepelire prem **Aug** de **vbis dm**. Dne
ait qm parat homines evangelio

nulla ex rufarom vlt mterpam car-
nalis huius temporalis p pictatis. Et io
sequit ihus aut ait illi. Sequere me
et dimitte mortuos sepelire motuos suos
Cris in omni hoc aut dixit no iubet
qtempne honorem qui e ad pntes sed
manis qm nichil celestibus negotijs nob
magis natu ee oportet. Et qm in toto
studio hys iuge debemus et nec parit
tardare. caa si valde incutabilia et
matancia fuerint q attrahunt. Quid
em magis natu erat q sepelire prem
quid etia facilius. Neq em hpus mlti
cosimedu erat. per hoc etia cu dnt
a multis malis eripuit. puta luctibz
et mercedibus et ab hys q hnt expect-
tant. Post sepultura em nec ia
erat et testamta scripta et hereditatis
diuisione et alia huius. Et ita fluctua-
tiones ex fluctuationibz ei succedentes
longe est a vitatis abducere portu
Si aut ad huc tumultuatis. exogi-
ta qm multa in firmos no pmittunt
sire nec ad monumetu sequi. caa si
pr. aut mr. aut filius sit qui defun-
tus est aut soror aut aliquis pmo
cognatus. nec ex hoc mactant. crudeli-
tatis sed contraria crudelitat. cet et
multo magis malid est. abducere homines
appualibus p mombz et maxie cu suc-
cunt qui hoc compleant. Erant em
qui compleant erant huius funeris
sepulcrum. vnde dicit. dimitte mor-
tuos sepelire motuos **Aug** de **vbis**
dm. q d. pr tuus motuus est p
et alij mortui qui sepeliant mortuos
suos. **Cris** in omni. In quo mact qm
hic motuus no erat eius. Item q
defunctus erat sicut qmo de mo ifi-
delu erat. Si aut admiraris alicui
qui ad huc iuuenili etate existens
p ncaorta mao mtrogauit ihm et
no spontaneu abijt. multo magis
admirare qm et phibitus pmanst
quod no erat ingratitude. tu non
qpt despicias. scilicet. sed ut no mtridet
negotiu magis natu **hilarius** Ite

quia accepimus in dicitur oratione exor-
 dio. ita p[ro]ph[et]ia p[ro]dicand[um] p[ro] n[ost]ro qui est in
 celis et in discipulo cecidit ip[s]e p[ro]p[ri]a
 e[st] ad mouet q[uo]d p[ro]p[ri]a sibi uiuere m[er]ito e[st]
 dem[on]strat inter fidele aliu[m] p[ro]m[iss]o q[uo]d in fidele
 uis paterm[um] l[ic]et n[ost]ro n[on] relinquit ad
 mouit etia[m] n[on] admittit memoris
 s[ed] mortuos in fideles et etia[m] eos
 et motuos qui extra de[um] uiuunt. Et
 idcirco motui sepeliant[ur] a motuos q[uo]d p[er]
 dei fidem uiuos uiuos opteat adherere
 Si aut[em] mortuus sepeluit mortuu[m] n[on]
 debemus curare h[ic] motuos s[ed] uicinu[m]
 ne d[omi]ni solliciti sum[us] de motuos. Nos
 quoq[ue] motui appellent[ur]. Mortui etia[m]
 mortui sepeluit. cu[m] p[ro]p[ri]os p[ro]p[ri]os
 fideibus p[ro]m[iss]o alii em[er]it peccante
 laudibus p[ro]sequit[ur] extractu[m] sibi
 bono suo[rum] aggre[ss]o abscondit. **Vabanus**
 Et l[ic]et est etia[m] in hac s[er]m[one] quia
 aliu[m] m[er]ita bona p[ro]mittenda s[ed]
 p[ro]p[ri]itate maior[um]. **Aug[ustinus] de concor-**
diis. Qu[od] aut[em] matheus dicit t[er]-
 r[est]ra[m] gressum f[ec]it. q[ui] uisit ut uent
 transiret lucas uero ambulabat
 illis in uia n[on] e[st] g[ra]t[is] quia uiam
 utiq[ue] ambulabant ut uenirent ad
 f[aci]t[ur]u[m]. **Et ascendente eo u[er]o. Ori-**
genes Cu[m] multa magna et miranda
 op[er]a ondisset in terra transiit ad
 mare. ut uideat excellencia[m] op[er]a
 dem[on]strat q[ui]ten[us] terre maris q[uo]d d[omi]ni
 se e[st] t[er]ris ondet. unde d[icitur]. **Et asce-**
dente eo in nauicula secuti s[un]t eu[m]
 discipuli eius. Non imbecilles s[ed]
 firmi et stabili fide. h[ic] ergo se-
 cuti s[un]t eu[m]. non t[ame]n gressus eius
 sequentes. s[ed] magis p[ro]p[ri]ate comitantes
Tris. accepit aut[em] discipulos sc[ilicet]
 nau[em] ut ad utraq[ue] eos erig[er]et. et ad
 hoc q[uo]d in p[er]iculis non stupeficerent. et
 adh[uc] q[uo]d in honoribus moderata dese-
 autumit. ut em[er]it n[on] magna dese-
 sapent p[ro] hoc q[uo]d alijs d[omi]ni s[er]p[er] eos
 retinuerat. p[ro]mittit eos fluctu
 ubi enim miraculo[rum] on[us] erat.

plebem p[ro]mittit adde. Vbi aut[em] tem-
 p[er]ationu[m] et timor[is] arripio athletas
 orbis terrar[um]. quos exultans erit hos
 p[ro]p[ri]os affinit. **Origenes** Ingresso
 ergo nauicula fecit turbam[en]t[em] mare. In-
 sequit[ur]. **Et ecce motus magnus factus**
est in mari ita ut nauicula operiret fluctu-
tibus. hec tempestas n[on] esse orta
est. s[ed] p[ro]p[ri]a paruit impanis. qui
aducit uentos de thauris suis facta
est aut[em] tempestas magna ut magnu[m]
opus ostenderet. quia q[ui]nto magis
fluctus nauicula irruerant tanto
magis discipulos turbabat ut plus
desiderarent se libari p[er] miracula sal-
uatoris. Crisostomus Quia em[er]it uiderant a
 op[er]a b[en]eficia accepisse non aut[em] similit[er]
 aliquis estimat. que m[er]ito p[ro]p[ri]os alijs
 fuit. et que in se ip[s]o oportuit p[ro]p[ri]a
 m[er]itam sensu eos pot[er]i b[en]eficijs
 epi[scopi] et id uoluit hanc fieri tempesta-
 tem. ut p[ro]p[ri]a lib[er]atione[m] manifestiore[m]
 accipiant b[en]eficijs sensu. Erat aut[em]
 hec turbatio typus futurar[um] temp-
 tationu[m] de quibus paulus dicit. **Nolo**
uos ignorare fratres. q[ui]a grauari sum[us]
sup[er] uirtute. ut ergo daret[ur] t[em]p[us] s[er]-
uim[us] sequit[ur]. Ipe u[er]o dormiebat. 1o
Si em[er]it eo uigilante facta e[st] tem-
pestas uel n[on] timuissent uel non
rogassent uel neq[ue] ip[s]i posse tale a-
liquid face[re] credent. Origenes Er-
 rat aut[em] res mirabilis et stupenda.
 is qui nuq[ua]m dormit. neq[ue] dormi-
 tat dormire dicit. Dormiebat q[ui]de[m]
 corpe s[ed] uigilabat deite dem[on]strans
 q[uo]d ueni[us] h[um]anu[m] portabat corpus
 q[uo]d corruptibile induerat. Corpore
 itaq[ue] dormiebat ut aptos faceret
 uigilare. et ne om[n]es nos u[er]u[m] quia
 a[ut]o dormiam[us]. Tanta aut[em] metu dis-
 cipuli fuerant contriti et p[er]e a[ut]o
 alienati ut irruerent in eu[m] et n[on]
 modeste at leuiter suggerent. s[ed]
 turbulent[er] suscitarent eu[m]. **In p[er]te**
Et accesserunt ad eu[m] et suscitauit
eu[m] dicentes d[omi]ne plura nos p[ro]m[iss]o.

Jeromius Huius signi typum in Jona
legimus qui ceteris piscatoribus ipse securus
est et dormit et suscitatur **Origenes**
Origenes Veraces discipuli saluatore heredes
pericula timentis. Vita vobis sum est et
de morte solliciti estis. Sed respondet
puuli sumus adhuc in fide. Ideo quod timentis
Unde sequitur. Et dicit eis alius. quod timi-
di estis modice fidei. quod si potente me
super terram cognouisset. quare non creditis
quod et in mari potens sum. Et si mors
irruet nomine cum debuisset constare.
sime sustinere qui modicum credit. ar-
guit qui nihil credit. contempnit.
Crisostomus Si autem aliquis dixit
quod non modice fidei accedentes. exi-
tate ihesu huius signi fuit. quod non decentem
de ipso operibus habebat. Nouant enim quod
exultatus potat mare inuolare. No-
tandum autem quod dormiens propter hoc causa
neque periculis turbis. huius signi fecit. ut
non accusentur modice fidei. sed discipulos
solos accipiens corrigat et per soluit
turbationem aquarum. Unde sequitur. Tunc
surgens impauit ventis et mari et
facta est tranquillitas magna. **Jeromius**
Et hoc loco autem intelligimus quod omnes
creature sentiant creatorem. Quibus
causa impauit sentit impante. non ex
vire hereticorum qui omnia putant aian-
tia sensibilia esse sed maiestate condito-
ris. que aput nos in sensibilia illi se-
nsibilia sunt. **Origenes** Impauit ergo
ventis et mari de magno vento facta
est tranquillitas magna. Debet enim ma-
gnam magnam facere. et ideo qui plus mag-
nifice turbauit. quod finidum malis. illentim
tranquillitate magna. sic iussit. ut dis-
cipuli nimium turbati magnifice leta-
rent. **Crisostomus** In hoc eadem ostendit
quod omnis confestim soluta est tempestas.
Et neque remota turbationis remansit.
quod quidem extraneum erat. Cum enim natus
fluctuatio terminat. usque ad milium tempus
aque gurgulitur. sed hic simul omnia sol-
uebant. Unde quod de pre dictum est.
Dixit et stetit spiritus procelle huius operis

ope impleuit. Solo enim verbo et precepto
mare sedauit et restenauit. Auisi autem
et a sompno et exultando nauigio qui ad
erant cum homine estimabant. propter huius
miraculum reciderunt. Unde sequitur.
Porro homines mirati sunt dicentes quibus
est hic quia venti et mare obedunt ei.
Glossa Crisostomus ponit hanc lectionem
qualis est hic homo. Sompnus enim
et quo appabat homines demerbat. sed
mare et tranquillitas deum ostendebat.
Origenes Sed qui homines mirati sunt
non putent huius aptos signatos. Nuppi
enim inuenimus propter honorem cognoscere
deum discipulos. sed semper aut apti aut
discipuli noiant. agitabant ergo huius
homines qui cum eo nauigabant. quorum
erat nauicula. **Jeromius** Enim autem
quis strenuosa voluit eos qui mirabantur
fuisse discipulos. in debemus tunc homines
appellatos. quia nec dum nouant po-
tentiam saluatoris. **Origenes** Non autem
interrogantes dicit. qualis est iste. sed
asserentes. quia iste talis est. cui ve-
ti et mare obedunt. Qualis ergo est iste.
in quantum quod fortis quod magnus iubet om-
ni creature et non supergreditur iussione eius
soli homines resistunt. Et ideo in iudicio
dampnabuntur. Aysice autem omnes in iste
causa nauicula cum domino per huius amantissimi
super natam mundum. ipse autem dominus pro
obdormit sompno. patientiam maris et
propter expectans penam. **Hylicus** Ut
dormit eo quod sompno in eo resopiat. in
nobis aysime aut illud accidit. ut
adeo auxilium in periculi metu speremus
atque utina uel spes secula confidat se per-
tulum posse euadere. propter intra se argu-
lante virtute. **Origenes** Illaciter
ergo accedamus ad eum cum propheta di-
centes. Exurge quare obdormis.
domine et ipse impat ventis. in demolibus
qui gurgulitur fluctu. in principibus huius
mundi ad persecutores suos in mittendas.
faciatque tranquillitate magna circa co-
pus et spiritum. parte etiam et serenitate
mundo. **Tabanus** Vel aliter. Mare est

estus seculi nauicula q̄ xp̄us aste
 dit intelligit arbor cruce aug auxi
 lio fideles transfatis mudi fluctibz per
 uenit ad celestem patriam q̄ ad lictus
 scilicet Inqua vita xp̄us cu suis as
 cendit. Unde post ait Qui uult ue
 nire post me abneget semetipm et
 tollat crucem sua et sequat me. In go
 xp̄us marite portus fuisse motus
 magnus factus e quia amote st me
 tes discipuloz de eius passione et na
 uicula opta e fluctibus. quia tota uis
 p̄secutio circa crucem xp̄i fuit ubi
 saluet morte occubuit. Unde dicitur
 e. Ipe uero dormiebat. Suu dor mee
 mori est. Gontant aut discipuli dum
 du turbati morte maximis notis re
 surrectioz querit dicentes Salua re
 surgendo. quia pmo edurbatoe tue
 mort. Ipe uero resurgens incepit
 durica cordis eoz ut alibi legit. Im
 pauit aute uentis quia dya supbia
 strauit impauit mari. quia uesam
 am uideat disicat et facta e tranql
 litas magna. quia sedate p̄ metes di
 scipuloz. uisa r̄ ne **Glosa** vel nau
 cula est ceta p̄ns in qua xp̄us cum
 suis mare seculi transt aquas per
 secutoz compestit. In uirem nos
 am̄ et gr̄as agamo. Et tu uem
 set **Scip̄ in om̄i**. Quidam homines
 xp̄m homine esse dicebant uenerit
 demones diuitate eius diuulgates
 ut qui mare p̄tellosim et rursus
 quieti no audierant demones audi
 rent clamantes. Unde dicit Et tu
 tu uemissent transiret in regione
 gerasenoꝝ securrent ei duo hentes
 demonia exutes de monumentis **Pa
 lunus** Gerasa urbis est arabie
 transiordane iuncta monti galaad q̄
 tenuit tribus amasse no longe a
 fagno tybeiadis in quo porta p̄cipi
 tari **Luḡ de concor ewan** Et aut
 matheus dicit duos fuisse qui demonia
 pariebant. iacobus aut et lucas p̄nu
 emorant. mtolligas am̄ eoz fuis
 se p̄one clarioris et famosioris que

regio illa maximo dolebat. et p̄ tunc
 salute p̄m̄i sabbagebat de quo facti ho
 fama p̄clarus flagrauit **Scip̄**. uel lu **monit**
 tas et marcus unus eoz corp̄ p̄mo
 rem elegerunt. Unde et eius sta calami
 tatem ex p̄m̄it lucas em̄ dicit q̄ rupt
 vniculis agebat in deserto marcus aut
 q̄ et lapidibus se ipm̄ mteradebat. Ne
 tamen dicit qm̄ unus plus erat. ne ma
 theo dicit q̄ia uidentur p̄ h̄ aut q̄ subdi
 de monumento exutes p̄masu dogma
 imponē uolebant. s̄ q̄ aie morencū
 demones fiant. Unde et multi auru
 sp̄ia occidunt p̄uos. ut aiam corid
 coopante h̄cant p̄ter quad demoiati
 clamant. qm̄ aia illius ego sim. No
 e aut aia desineti q̄ clamat. sed deman
 hoc fingit ut decipiat audientes. Si
 em̄ malus corpus aiam motui possi
 bile eet intrac multo magis incopus
 fuit. sed nec h̄ rom̄ in qua passam aiaz
 coopari iniqua sibi facienti. uel h̄oiz
 posse uti in corpam in alia trans
 mitte subam s̄. aiam in subam demo
 nis. Nec em̄ incopus. h̄et machmai
 que p̄ ut saluet homis corpus
 faciat asim corpus. Nec em̄ rona
 e aiam acorpe sepaia. h̄ic iam ab er
 rac iustoz em̄ aie in manu dei sunt
 Unde et que puoz. Neque em̄ male
 st sed et que p̄toz st confestim h̄nt
 abducit et h̄ manifestu e colaza
 ro et diuite. Quia uo nulls eos auf
 ferre audebat ad xp̄m p̄t semiam
 hos demoiatos xp̄us ad eos uadit
 que quide corp̄ semia designat cu
 subdit. Sciu nimis ita ut nemo pos
 set transire p̄ uiam illam. Sed qui
 alios p̄hibebant p̄ transire obstac
 tem igitur em̄ in uenerit. Item
 flagellabant inuisibile mtollerabi
 lia patietes ex p̄p̄i patia. Unde se
 Et ecce clamant dicentes. Quid
 nobis et tibi ih̄u fili dei. **Exom̄**
 No e uoluntatis ista confessio. q̄
 p̄m̄i sequit confitentiu. sed n̄ca
 tatis extorsio que cogit in uitos. ve
 lud p̄ serui fugitiu p̄ multu t̄p̄is

lo em̄ uo et p̄p̄e
 reseruant. Quia au
 tendo nauis qui ad
 q̄m̄abant. p̄ta h
 ut. Unde p̄p̄e
 uiti p̄dentes q̄
 et mare obduit ei
 no p̄mit h̄nt h̄nt
 mo. Somnus em̄
 mores. demabat q̄
 uis deu ostendebat
 u homis m̄ca h̄
 t̄o p̄p̄e. Nuff
 p̄ter h̄ntes cogit
 p̄ semp aut apli aut
 q̄m̄abant. q̄ h̄
 co nauigabant. quia
Exom̄ Em̄ uo
 uoluit eos qui m̄ca
 r̄ndebat. t̄o h̄o
 i ner d̄i nouant p̄
Origen Non aut
 ut. quibus e q̄
 e esse talis est. n̄
 h̄nt. Quibus q̄ e
 q̄ magnis m̄ca
 s p̄p̄e. Nuff
 p̄ter h̄ntes cogit
 p̄ semp aut apli aut
 q̄m̄abant. q̄ h̄
 co nauigabant. quia
Exom̄ Em̄ uo
 uoluit eos qui m̄ca
 r̄ndebat. t̄o h̄o
 i ner d̄i nouant p̄
Origen Non aut
 ut. quibus e q̄
 e esse talis est. n̄
 h̄nt. Quibus q̄ e
 q̄ magnis m̄ca
 s p̄p̄e. Nuff
 p̄ter h̄ntes cogit
 p̄ semp aut apli aut
 q̄m̄abant. q̄ h̄
 co nauigabant. quia
Exom̄ Em̄ uo
 uoluit eos qui m̄ca
 r̄ndebat. t̄o h̄o
 i ner d̄i nouant p̄
Origen Non aut
 ut. quibus e q̄
 e esse talis est. n̄
 h̄nt. Quibus q̄ e
 q̄ magnis m̄ca
 s p̄p̄e. Nuff
 p̄ter h̄ntes cogit
 p̄ semp aut apli aut
 q̄m̄abant. q̄ h̄
 co nauigabant. quia
Exom̄ Em̄ uo
 uoluit eos qui m̄ca
 r̄ndebat. t̄o h̄o
 i ner d̄i nouant p̄
Origen Non aut
 ut. quibus e q̄
 e esse talis est. n̄
 h̄nt. Quibus q̄ e
 q̄ magnis m̄ca
 s p̄p̄e. Nuff
 p̄ter h̄ntes cogit
 p̄ semp aut apli aut
 q̄m̄abant. q̄ h̄
 co nauigabant. quia
Exom̄ Em̄ uo
 uoluit eos qui m̄ca
 r̄ndebat. t̄o h̄o
 i ner d̄i nouant p̄
Origen Non aut
 ut. quibus e q̄
 e esse talis est. n̄
 h̄nt. Quibus q̄ e
 q̄ magnis m̄ca
 s p̄p̄e. Nuff
 p̄ter h̄ntes cogit
 p̄ semp aut apli aut
 q̄m̄abant. q̄ h̄
 co nauigabant. quia
Exom̄ Em̄ uo
 uoluit eos qui m̄ca
 r̄ndebat. t̄o h̄o
 i ner d̄i nouant p̄
Origen Non aut
 ut. quibus e q̄
 e esse talis est. n̄
 h̄nt. Quibus q̄ e
 q̄ magnis m̄ca
 s p̄p̄e. Nuff
 p̄ter h̄ntes cogit
 p̄ semp aut apli aut
 q̄m̄abant. q̄ h̄
 co nauigabant. quia
Exom̄ Em̄ uo
 uoluit eos qui m̄ca
 r̄ndebat. t̄o h̄o
 i ner d̄i nouant p̄
Origen Non aut
 ut. quibus e q̄
 e esse talis est. n̄
 h̄nt. Quibus q̄ e
 q̄ magnis m̄ca
 s p̄p̄e. Nuff
 p̄ter h̄ntes cogit
 p̄ semp aut apli aut
 q̄m̄abant. q̄ h̄
 co nauigabant. quia
Exom̄ Em̄ uo
 uoluit eos qui m̄ca
 r̄ndebat. t̄o h̄o
 i ner d̄i nouant p̄
Origen Non aut
 ut. quibus e q̄
 e esse talis est. n̄
 h̄nt. Quibus q̄ e
 q̄ magnis m̄ca
 s p̄p̄e. Nuff
 p̄ter h̄ntes cogit
 p̄ semp aut apli aut
 q̄m̄abant. q̄ h̄
 co nauigabant. quia
Exom̄ Em̄ uo
 uoluit eos qui m̄ca
 r̄ndebat. t̄o h̄o
 i ner d̄i nouant p̄
Origen Non aut
 ut. quibus e q̄
 e esse talis est. n̄
 h̄nt. Quibus q̄ e
 q̄ magnis m̄ca
 s p̄p̄e. Nuff
 p̄ter h̄ntes cogit
 p̄ semp aut apli aut
 q̄m̄abant. q̄ h̄
 co nauigabant. quia
Exom̄ Em̄ uo
 uoluit eos qui m̄ca
 r̄ndebat. t̄o h̄o
 i ner d̄i nouant p̄
Origen Non aut
 ut. quibus e q̄
 e esse talis est. n̄
 h̄nt. Quibus q̄ e
 q̄ magnis m̄ca
 s p̄p̄e. Nuff
 p̄ter h̄ntes cogit
 p̄ semp aut apli aut
 q̄m̄abant. q̄ h̄
 co nauigabant. quia
Exom̄ Em̄ uo
 uoluit eos qui m̄ca
 r̄ndebat. t̄o h̄o
 i ner d̄i nouant p̄
Origen Non aut
 ut. quibus e q̄
 e esse talis est. n̄
 h̄nt. Quibus q̄ e
 q̄ magnis m̄ca
 s p̄p̄e. Nuff
 p̄ter h̄ntes cogit
 p̄ semp aut apli aut
 q̄m̄abant. q̄ h̄
 co nauigabant. quia
Exom̄ Em̄ uo
 uoluit eos qui m̄ca
 r̄ndebat. t̄o h̄o
 i ner d̄i nouant p̄
Origen Non aut
 ut. quibus e q̄
 e esse talis est. n̄
 h̄nt. Quibus q̄ e
 q̄ magnis m̄ca
 s p̄p̄e. Nuff
 p̄ter h̄ntes cogit
 p̄ semp aut apli aut
 q̄m̄abant. q̄ h̄
 co nauigabant. quia
Exom̄ Em̄ uo
 uoluit eos qui m̄ca
 r̄ndebat. t̄o h̄o
 i ner d̄i nouant p̄
Origen Non aut
 ut. quibus e q̄
 e esse talis est. n̄
 h̄nt. Quibus q̄ e
 q̄ magnis m̄ca
 s p̄p̄e. Nuff
 p̄ter h̄ntes cogit
 p̄ semp aut apli aut
 q̄m̄abant. q̄ h̄
 co nauigabant. quia
Exom̄ Em̄ uo
 uoluit eos qui m̄ca
 r̄ndebat. t̄o h̄o
 i ner d̄i nouant p̄
Origen Non aut
 ut. quibus e q̄
 e esse talis est. n̄
 h̄nt. Quibus q̄ e
 q̄ magnis m̄ca
 s p̄p̄e. Nuff
 p̄ter h̄ntes cogit
 p̄ semp aut apli aut
 q̄m̄abant. q̄ h̄
 co nauigabant. quia
Exom̄ Em̄ uo
 uoluit eos qui m̄ca
 r̄ndebat. t̄o h̄o
 i ner d̄i nouant p̄
Origen Non aut
 ut. quibus e q̄
 e esse talis est. n̄
 h̄nt. Quibus q̄ e
 q̄ magnis m̄ca
 s p̄p̄e. Nuff
 p̄ter h̄ntes cogit
 p̄ semp aut apli aut
 q̄m̄abant. q̄ h̄
 co nauigabant. quia
Exom̄ Em̄ uo
 uoluit eos qui m̄ca
 r̄ndebat. t̄o h̄o
 i ner d̄i nouant p̄
Origen Non aut
 ut. quibus e q̄
 e esse talis est. n̄
 h̄nt. Quibus q̄ e
 q̄ magnis m̄ca
 s p̄p̄e. Nuff
 p̄ter h̄ntes cogit
 p̄ semp aut apli aut
 q̄m̄abant. q̄ h̄
 co nauigabant. quia
Exom̄ Em̄ uo
 uoluit eos qui m̄ca
 r̄ndebat. t̄o h̄o
 i ner d̄i nouant p̄
Origen Non aut
 ut. quibus e q̄
 e esse talis est. n̄
 h̄nt. Quibus q̄ e
 q̄ magnis m̄ca
 s p̄p̄e. Nuff
 p̄ter h̄ntes cogit
 p̄ semp aut apli aut
 q̄m̄abant. q̄ h̄
 co nauigabant. quia
Exom̄ Em̄ uo
 uoluit eos qui m̄ca
 r̄ndebat. t̄o h̄o
 i ner d̄i nouant p̄
Origen Non aut
 ut. quibus e q̄
 e esse talis est. n̄
 h̄nt. Quibus q̄ e
 q̄ magnis m̄ca
 s p̄p̄e. Nuff
 p̄ter h̄ntes cogit
 p̄ semp aut apli aut
 q̄m̄abant. q̄ h̄
 co nauigabant. quia
Exom̄ Em̄ uo
 uoluit eos qui m̄ca
 r̄ndebat. t̄o h̄o
 i ner d̄i nouant p̄
Origen Non aut
 ut. quibus e q̄
 e esse talis est. n̄
 h̄nt. Quibus q̄ e
 q̄ magnis m̄ca
 s p̄p̄e. Nuff
 p̄ter h̄ntes cogit
 p̄ semp aut apli aut
 q̄m̄abant. q̄ h̄
 co nauigabant. quia
Exom̄ Em̄ uo
 uoluit eos qui m̄ca
 r̄ndebat. t̄o h̄o
 i ner d̄i nouant p̄
Origen Non aut
 ut. quibus e q̄
 e esse talis est. n̄
 h̄nt. Quibus q̄ e
 q̄ magnis m̄ca
 s p̄p̄e. Nuff
 p̄ter h̄ntes cogit
 p̄ semp aut apli aut
 q̄m̄abant. q̄ h̄
 co nauigabant. quia
Exom̄ Em̄ uo
 uoluit eos qui m̄ca
 r̄ndebat. t̄o h̄o
 i ner d̄i nouant p̄
Origen Non aut
 ut. quibus e q̄
 e esse talis est. n̄
 h̄nt. Quibus q̄ e
 q̄ magnis m̄ca
 s p̄p̄e. Nuff
 p̄ter h̄ntes cogit
 p̄ semp aut apli aut
 q̄m̄abant. q̄ h̄
 co nauigabant. quia
Exom̄ Em̄ uo
 uoluit eos qui m̄ca
 r̄ndebat. t̄o h̄o
 i ner d̄i nouant p̄
Origen Non aut
 ut. quibus e q̄
 e esse talis est. n̄
 h̄nt. Quibus q̄ e
 q̄ magnis m̄ca
 s p̄p̄e. Nuff
 p̄ter h̄ntes cogit
 p̄ semp aut apli aut
 q̄m̄abant. q̄ h̄
 co nauigabant. quia
Exom̄ Em̄ uo
 uoluit eos qui m̄ca
 r̄ndebat. t̄o h̄o
 i ner d̄i nouant p̄
Origen Non aut
 ut. quibus e q̄
 e esse talis est. n̄
 h̄nt. Quibus q̄ e
 q̄ magnis m̄ca
 s p̄p̄e. Nuff
 p̄ter h̄ntes cogit
 p̄ semp aut apli aut
 q̄m̄abant. q̄ h̄
 co nauigabant. quia
Exom̄ Em̄ uo
 uoluit eos qui m̄ca
 r̄ndebat. t̄o h̄o
 i ner d̄i nouant p̄
Origen Non aut
 ut. quibus e q̄
 e esse talis est. n̄
 h̄nt. Quibus q̄ e
 q̄ magnis m̄ca
 s p̄p̄e. Nuff
 p̄ter h̄ntes cogit
 p̄ semp aut apli aut
 q̄m̄abant. q̄ h̄
 co nauigabant. quia
Exom̄ Em̄ uo
 uoluit eos qui m̄ca
 r̄ndebat. t̄o h̄o
 i ner d̄i nouant p̄
Origen Non aut
 ut. quibus e q̄
 e esse talis est. n̄
 h̄nt. Quibus q̄ e
 q̄ magnis m̄ca
 s p̄p̄e. Nuff
 p̄ter h̄ntes cogit
 p̄ semp aut apli aut
 q̄m̄abant. q̄ h̄
 co nauigabant. quia
Exom̄ Em̄ uo
 uoluit eos qui m̄ca
 r̄ndebat. t̄o h̄o
 i ner d̄i nouant p̄
Origen Non aut
 ut. quibus e q̄
 e esse talis est. n̄
 h̄nt. Quibus q̄ e
 q̄ magnis m̄ca
 s p̄p̄e. Nuff
 p̄ter h̄ntes cogit
 p̄ semp aut apli aut
 q̄m̄abant. q̄ h̄
 co nauigabant. quia
Exom̄ Em̄ uo
 uoluit eos qui m̄ca
 r̄ndebat. t̄o h̄o
 i ner d̄i nouant p̄
Origen Non aut
 ut. quibus e q̄
 e esse talis est. n̄
 h̄nt. Quibus q̄ e
 q̄ magnis m̄ca
 s p̄p̄e. Nuff
 p̄ter h̄ntes cogit
 p̄ semp aut apli aut
 q̄m̄abant. q̄ h̄
 co nauigabant. quia
Exom̄ Em̄ uo
 uoluit eos qui m̄ca
 r̄ndebat. t̄o h̄o
 i ner d̄i nouant p̄
Origen Non aut
 ut. quibus e q̄
 e esse talis est. n̄
 h̄nt. Quibus q̄ e
 q̄ magnis m̄ca
 s p̄p̄e. Nuff
 p̄ter h̄ntes cogit
 p̄ semp aut apli aut
 q̄m̄abant. q̄ h̄
 co nauigabant. quia
Exom̄ Em̄ uo
 uoluit eos qui m̄ca
 r̄ndebat. t̄o h̄o
 i ner d̄i nouant p̄
Origen Non aut
 ut. quibus e q̄
 e esse talis est. n̄
 h̄nt. Quibus q̄ e
 q̄ magnis m̄ca
 s p̄p̄e. Nuff
 p̄ter h̄ntes cogit
 p̄ semp aut apli aut
 q̄m̄abant. q̄ h̄
 co nauigabant. quia
Exom̄ Em̄ uo
 uoluit eos qui m̄ca
 r̄ndebat. t̄o h̄o
 i ner d̄i nouant p̄
Origen Non aut
 ut. quibus e q̄
 e esse talis est. n̄
 h̄nt. Quibus q̄ e
 q̄ magnis m̄ca
 s p̄p̄e. Nuff
 p̄ter h̄ntes cogit
 p̄ semp aut apli aut
 q̄m̄abant. q̄ h̄
 co nauigabant. quia
Exom̄ Em̄ uo
 uoluit eos qui m̄ca
 r̄ndebat. t̄o h̄o
 i ner d̄i nouant p̄
Origen Non aut
 ut. quibus e q̄
 e esse talis est. n̄
 h̄nt. Quibus q̄ e
 q̄ magnis m̄ca
 s p̄p̄e. Nuff
 p̄ter h̄ntes cogit
 p̄ semp aut apli aut
 q̄m̄abant. q̄ h̄
 co nauigabant. quia
Exom̄ Em̄ uo
 uoluit eos qui m̄ca
 r̄ndebat. t̄o h̄o
 i ner d̄i nouant p̄
Origen Non aut
 ut. quibus e q̄
 e esse talis est. n̄
 h̄nt. Quibus q̄ e
 q̄ magnis m̄ca
 s p̄p̄e. Nuff
 p̄ter h̄ntes cogit
 p̄ semp aut apli aut
 q̄m̄abant. q̄ h̄
 co nauigabant. quia
Exom̄ Em̄ uo
 uoluit eos qui m̄ca
 r̄ndebat. t̄o h̄o
 i ner d̄i nouant p̄
Origen Non aut
 ut. quibus e q̄
 e esse talis est. n̄
 h̄nt. Quibus q̄ e
 q̄ magnis m̄ca
 s p̄p̄e. Nuff
 p̄ter h̄ntes cogit
 p̄ semp aut apli aut
 q̄m̄abant. q̄ h̄
 co nauigabant. quia
Exom̄ Em̄ uo
 uoluit eos qui m̄ca
 r̄ndebat. t̄o h̄o
 i ner d̄i nouant p̄
Origen Non aut
 ut. quibus e q̄
 e esse talis est. n̄
 h̄nt. Quibus q̄ e
 q̄ magnis m̄ca
 s p̄p̄e. Nuff
 p̄ter h̄ntes cogit
 p̄ semp aut apli aut
 q̄m̄abant. q̄ h̄
 co nauigabant. quia
Exom̄ Em̄ uo
 uoluit eos qui m̄ca
 r̄ndebat. t̄o h̄o
 i ner d̄i nouant p̄
Origen Non aut
 ut. quibus e q̄
 e esse talis est. n̄
 h̄nt. Quibus q̄ e
 q̄ magnis m̄ca
 s p̄p̄e. Nuff
 p̄ter h̄ntes cogit
 p̄ semp aut apli aut
 q̄m̄abant. q̄ h̄
 co nauigabant. quia
Exom̄ Em̄ uo
 uoluit eos qui m̄ca
 r̄ndebat. t̄o h̄o
 i ner d̄i nouant p̄
Origen Non aut
 ut. quibus e q̄
 e esse talis est. n̄
 h̄nt. Quibus q̄ e
 q̄ magnis m̄ca
 s p̄p̄e. Nuff
 p̄ter h̄ntes cogit
 p̄ semp aut apli aut
 q̄m̄abant. q̄ h̄
 co nauigabant. quia
Exom̄ Em̄ uo
 uoluit eos qui m̄ca
 r̄ndebat. t̄o h̄o
 i ner d̄i nouant p̄
Origen Non aut
 ut. quibus e q̄
 e esse talis est. n̄
 h̄nt. Quibus q̄ e
 q̄ magnis m̄ca
 s p̄p̄e. Nuff
 p̄ter h̄ntes cogit
 p̄ semp aut apli aut
 q̄m̄abant. q̄ h̄
 co nauigabant. quia
Exom̄ Em̄ uo
 uoluit eos qui m̄ca
 r̄ndebat. t̄o h̄o
 i ner d̄i nouant p̄
Origen Non aut
 ut. quibus e q̄
 e esse talis est. n̄
 h̄nt. Quibus q̄ e
 q̄ magnis m̄ca
 s p̄p̄e. Nuff
 p̄ter h̄ntes cogit
 p̄ semp aut apli aut
 q̄m̄abant. q̄ h̄
 co nauigabant. quia
Exom̄ Em̄ uo
 uoluit eos qui m̄ca
 r̄ndebat. t̄o h̄o
 i ner d̄i nouant p̄
Origen Non aut
 ut. quibus e q̄
 e esse talis est. n̄
 h̄nt. Quibus q̄ e
 q̄ magnis m̄ca
 s p̄p̄e. Nuff
 p̄ter h̄ntes cogit
 p̄ semp aut apli aut
 q̄m̄abant. q̄ h̄
 co nauigabant. quia
Exom̄ Em̄ uo
 uoluit eos qui m̄ca
 r̄ndebat. t̄o h̄o
 i ner d̄i nouant p̄
Origen Non aut
 ut. quibus e q̄
 e esse talis est. n̄
 h̄nt. Quibus q̄ e
 q̄ magnis m̄ca
 s p̄p̄e. Nuff
 p̄ter h̄ntes cogit
 p̄ semp aut apli aut
 q̄m̄abant. q̄ h̄
 co nauigabant. quia
Exom̄ Em̄ uo
 uoluit eos qui m̄ca
 r̄ndebat. t̄o h̄o
 i ner d̄i nouant p̄
Origen Non aut
 ut. quibus e q̄
 e esse talis est. n̄
 h̄nt. Quibus q̄ e
 q̄ magnis m̄ca
 s p̄p̄e. Nuff
 p̄ter h̄ntes cogit
 p̄ semp aut apli aut
 q̄m̄abant. q̄ h̄
 co nauigabant. quia
Exom̄ Em̄ uo
 uoluit eos qui m̄ca
 r̄ndebat. t̄o h̄o
 i ner d̄i nouant p̄
Origen Non aut
 ut. quibus e q̄
 e esse talis est. n̄
 h̄nt. Quibus q̄ e
 q̄ magnis m̄ca
 s p̄p̄e. Nuff
 p̄ter h̄ntes cogit
 p̄ semp aut apli aut
 q̄m̄abant. q̄ h̄
 co nauigabant. quia
Exom̄ Em̄ uo
 uoluit eos qui m̄ca
 r̄ndebat. t̄o h̄o
 i ner d̄i nouant p̄
Origen Non aut
 ut. quibus e q̄
 e esse talis est. n̄
 h̄nt. Quibus q̄ e
 q̄ magnis m̄ca
 s p̄p̄e. Nuff
 p̄ter h̄ntes cogit
 p̄ semp aut apli aut
 q̄m̄abant. q̄ h̄
 co nauigabant. quia
Exom̄ Em̄ uo
 uoluit eos qui m̄ca
 r̄ndebat. t̄o h̄o
 i ner d̄i nouant p̄
Origen Non aut
 ut. quibus e q̄
 e esse talis est. n̄
 h̄nt. Quibus q̄ e
 q̄ magnis m̄ca
 s p̄p̄e. Nuff
 p̄ter h̄ntes cogit
 p̄ semp aut apli aut
 q̄m̄abant. q̄ h̄
 co nauigabant. quia
Exom̄ Em̄ uo
 uoluit eos qui m̄ca
 r̄ndebat. t̄o h̄o
 i ner d̄i nouant p̄
Origen Non aut
 ut. quibus e q̄
 e esse talis est. n̄
 h̄nt. Quibus q̄ e
 q̄ magnis m̄ca
 s p̄p̄e. Nuff
 p̄ter h̄ntes cogit
 p̄ semp aut apli aut
 q̄m̄abant. q̄ h̄
 co nauigabant. quia
Exom̄ Em̄ uo
 uoluit eos qui m̄ca
 r̄ndebat. t̄o h̄o
 i ner d̄i nouant p̄
Origen Non aut
 ut. quibus e q̄
 e esse talis est. n̄
 h̄nt. Quibus q̄ e
 q̄ magnis m̄ca
 s p̄p̄e. Nuff
 p̄ter h̄ntes cogit
 p̄ semp aut apli aut
 q̄m̄abant. q̄ h̄
 co nauigabant. quia
Exom̄ Em̄ uo
 uoluit eos qui m̄ca
 r̄ndebat. t̄o h̄o
 i ner d̄i nouant p̄
Origen Non aut
 ut. quibus e q̄
 e esse talis est. n̄
 h̄nt. Quibus q̄ e
 q̄ magnis m̄ca
 s p̄p̄e. Nuff
 p̄ter h̄ntes cogit
 p̄ semp aut apli aut
 q̄m̄abant. q̄ h̄
 co nauigabant. quia
Exom̄ Em̄ uo
 uoluit eos qui m̄ca
 r̄ndebat. t̄o h̄o
 i ner d̄i nouant p̄
Origen Non aut
 ut. quibus e q̄
 e esse talis est. n̄
 h̄nt. Quibus q̄ e
 q̄ magnis m̄ca
 s p̄p̄e. Nuff
 p̄ter h̄ntes cogit
 p̄ semp aut apli aut
 q̄m̄abant. q̄ h̄
 co nauigabant. quia
Exom̄ Em̄ uo
 uoluit eos qui m̄ca
 r̄ndebat. t̄o h̄o
 i ner d̄i nouant p̄
Origen Non aut
 ut. quibus e q̄
 e esse talis est. n̄
 h̄nt. Quibus q̄ e
 q̄ magnis m̄ca
 s p̄p̄e. Nuff
 p̄ter h̄ntes cogit
 p̄ semp aut apli aut
 q̄m̄abant. q̄ h̄
 co nauigabant. quia
Exom̄ Em̄ uo
 uoluit eos qui m̄ca
 r̄ndebat. t̄o h̄o
 i ner d̄i nouant p̄
Origen Non aut
 ut. quibus e q̄
 e esse talis est. n̄
 h̄nt. Quibus q̄ e
 q̄ magnis m̄ca
 s p̄p̄e. Nuff
 p̄ter h̄ntes cogit
 p̄ semp aut apli aut
 q̄m̄abant. q̄ h̄
 co nauigabant. quia
Exom̄ Em̄ uo
 uoluit eos qui m̄ca
 r̄ndebat. t̄o h̄o
 i ner d̄i nouant p̄
Origen Non aut
 ut. quibus e q̄
 e esse talis est. n̄
 h̄nt. Quibus q̄ e
 q̄ magnis m̄ca
 s p̄p̄e. Nuff
 p̄ter h̄ntes cogit
 p̄ semp aut apli aut
 q̄m̄abant. q̄ h̄
 co nauigabant. quia
Exom̄ Em̄ uo
 uoluit eos qui m̄ca
 r̄ndebat. t̄o h̄o
 i ner d̄i nouant p̄
Origen Non aut
 ut. quibus e q̄
 e esse talis est. n̄
 h̄nt. Quibus q̄ e

domini sui videant nihil aliud nisi de
verberibus deprecant sicut et demones
connotes dominum in terris repente visum ad
vindictantes se venisse credebant. Padi-
tule autem putant quiddam de monia stare
filium dei et dyabolum ignorare eo quod mo-
ris malicie sunt ista quod illi aug. patellites
sunt tunc ambo ista. discipulorum ad magnum
referenda sit. **Aug. 10 de civ. dei.** Can-
tu autem in notuit ei deus. quid voluit
tantum autem voluit. quid oportuit. In
notuit ergo eis non pro id quod contra etiam
est et limine quod illudat. proas. sed pro
quedam temporalia sic. virtutis effecta
et occultissime proas signa quod angustis
spiritibus eadem malignis proas quod in fir-
mitati hominum proas et per spacia. **Jerom.**
Sed tamen tam demones quod dyabolus su-
spicari magis filium dei quod nosse intelli-
gendi sit. **Aug. in libro quomodo ve. mo.**
testamtu. Ergo demones clamant
Quid nobis et tibi ihesu fili dei magis
ex suspitione qua exrogantur dyabolus
credendi sit. si enim cognovissent magis
domini glorie crucis proas proas. **Yerom.**
quis. Sed quotienscumque eius virtute to-
quebant et signa et miracula faciente
videbant estimabant et filium dei. pro
qua videbant eum esurire. stare. et
hys similia pati. dubitabant et tre-
debant hominem proas. Considerandum
est etiam quod iudei increduli dicentes pro
in belzebub eicisse demonia. Et arri-
am dicentes eum esse creaturam. non solum
iudicis dei. sed etiam demonum confessioe
dampnari et mentiri. qui christum filium
dei dicit. Recte autem dicit. Quid nobis
et tibi. hoc est nihil que est in malicie
et tue gratie quod secundum apostolum nulla sa-
etas est lumbis ad tenebras. **Crisostomus in omni.**
Ut autem non videatur adulatione har-
et ab experientia clamabant dicentes.
Venisti in tempus torque nos. **Aug. 10**
vij. de civ. dei. Sive quia subito
illis fuit quod futurum quidem. sed tardius
operabantur sive quia proas sua har-
ipam dicebant. quia fiebat. Ut coras

cognicio proas et hoc erat ante tempus
iudicij quilo etiam dampnatoe puniendi sit
Jerom. 9. Proas etiam saluatoris torme-
ta sunt demonum. **Crisostomus in omni.** Non
autem potant dicere se non peccasse. quod
eos christus in veniat mala operantes. et
facturam dei punientes. Unde estima-
bant proas habundantiam malorum quod fe-
cerant quod non expectaret in eis tempus ex-
tremo punitionis quod erit in die iudi-
cij. **Aug. 10 de contor. civan. 10.** Quod autem
verba demonum diversimode ab evangelistis
sunt dicta non habent aliquid scripturam vel
in omnia redigi simas vel omnia dicta pos-
sunt intelligi. Nec quia pluraliter apt
mattheum apud illos aut singulariter loquitur
tunc et ipse narrent quod interrogatus quid
vocaret legionem se esse vidit eo quod mil-
ta essent demonia. Sequitur. Erat autem
non longo ab eis grex porcorum multorum
pastens demones aut rogabant eum
dicentes. Si etiam nos hinc mitte nos
in gregem porcorum. **Crisostomus 4. mo. 10.**
Sunt enim dyabolus quia quodlibet agere
ex semetipso non sufficit quod nec per
semetipsum in eo quod est spiritus existit.
Yerom. 10. Sed ideo non peccerunt
ut in hominem mittentur. quia illud magis
virtute torquebant humana proas gestare
videbant nec etiam peccerunt ut in
peccora mittentur. quia peccora dei pro
repto munda sit audia et tunc in templo
dei offerrebant. Palys autem in midis
in portos mitti peccerunt. quia multum
autem in mundum portos. Unde et por-
tus dicitur quod spurcus eo quod in spiritibus
delictis. Sic et demones spiritibus
peccatorum delictis. Non autem peccerunt
ut in aere dimittentur. proas nimiam
aviditate nocendi hominibus. Sequitur.
Et ait illis. Ite. **Crisostomus in omni.** Non
autem hoc fecit christus quasi ad omnes
proas suos. sed multa hinc dispensans
vni quidem ut in servat magnitudine
notum est demonum qui illis hominibus
in pedibus alud ut dixerit omnes quod
neque ad usus portos audent nisi ipse
concesserit. Tercium ut ostendat quod gradus

ra in illo homines opati cent. qua in
 portos. nisi essent homines illi. inter
 calamitates dicit prudentia aduerti aya
 gis em odio hnt homines p r r d i a p h o
 aut manifestat fit qm nullo est qui no
 pariat dicit prudentia Si aut no omib
 similit' nax p d m vnu modu' q h r
 caa prudentie maxima species est
 Ad id em q vniu' q' pcedit p u d e n t i a
 ondit. Cum p d i t i s aut et aliud q'
 h' d i s t i n g u i t q m n o q u i t o m n i p u d e t
 pliu. sed et singularit' vnu' cuiq' in
 demomacis hys aliquis mspiciet mai
 festo qui o l y m suffacati cent. nisi dicit
 pauacoe potiti cent. p p t a e a d con
 cessit abire mgregem portoz' ut q'
 regiones habitabant illas distant eius
 vntem. vbi em nullus cu cognouat
 fulgere faciebat miracula ut eos in
 suo dimittatis cognom' trahat **Jerom**
 Non go ut contedat saluator demoi
 bus ad petebant dixit. Ite. sed ut
 p m t f e c t i o n e m portoz' homibus saluis
 occasio pbetile. Et at illi ex eutes
 sz ab homibus abirent mporcos
 Et ecce magno impetu abyt totus
 greg' pcep' in mare et motui simt
 raquis. Erubescat oram' d e u s si dec
 adem suba et ex eodem origine homi
 bestiaz q' simt aie. qm ob vnuus hals
 uel duoz' saluut duo milia porcoru
 suffacant **Crisos in omi**. Ideo aut
 portos demones occiderit. quia ubiq'
 homines i m e s t i a m m m t t e s t u d e n t
 et de p d i t i e l e t a n t. Dampn' etia mag
 nitudo augebat eius q' factu erat
 fama amultis em diuulgabat silz
 ab hys qui curati erant a portoz' d m s
 et apastibus. Vnde sequit' **Pasto**
 res aut fugerut et vementes m t i u
 tatem m i a u n t o m n i a et de hys qui de
 monia habundant. et ecce tota ciuitas
 coist' obuia ihu. Sed cu docet eos
 adorare et admirari virtute emittebat
 eu' asp' vnde sequit' **Et** viso co ro
 gabant eu' ut transiret a simibus eoz'
 hntie aut et popi mansuetudine post

virtutem quia em bnficia adepti abige
 bant cu no respit sed recessit et eos
 qui indignos se m i a u n t e u s d o c t r i n a
 dereliquit. dant eis doctores libatos
 adomombus et portoz' pastores **Jerom**
 vel q' rogant ut transcat sinces eoz'
 no de supbia hoc facit sed de humilitate
 qua se indignos dm pntia iudicabat
 sicut et petro ait. **Hoc** ame dne qua
 vnt' petro sim **Pabanus** Interpret' aut
 gerasa colonu' eiacis uel aduena p m q n s
 her' e gentilitas q' d r a m a s e e r e c i t et
 q' p u s l o n g e m o f a c t a e s t p p o r i n e m
 vrsitata a x p o p p r e d i c a t o r e s **Ambo**
sup lucan Duo q' demomati figura
 ppli gentilis accipit. qm cu tres filios
 noe gnauit. Sem. Cham. et Japhet.
 Sem tantu' mo filia m possessione capta
 est dei **Goduobus** aut alijs nationu'
 ppli pullularit **Hydrus** Vnde q'
 urbem i' extra legis et pphetaz syna
 gagam duos homines i' monumentis de
 mones detinebat. duos sz gentiu'
 origenes. mtra desimetaz sedes et
 mortuaz reliquias obsident effuaces
 pter cutibus viam vite pntis m f e s
 tant **Pabanus** Vel no i' m t o i' monu
 ment' illos hitasse signauit. Quid em
 aliud simt copora p f i d e a z m s i q u e d a m
 desimetoz' sepulcra i' q' bus no dei suus
 sed aia peccatois mote recludit. dicit
 aut ita ut nemo possit transire per
 viam illa. quia an aduentu saluatoris
 i' vna gentilitat' fuit. vel per duos
 iudcos et gentes accipe qui no habitabat
 m domo. i' i' constia sua no requiesce
 bat i' monumentis manebant. i' motibz
 motus detrabant' nec simt p vna
 fidei qua impugnat aliq' transire **Hy**
larus. Occursus aut eoz' conuenau
 voluntas ad salutem iudicat' Videtes
 aut demones no sibi locu' iam m ge
 tibus dereliqui ut pariat habitare
 se m heretic' deyrant' quibus occupat
 in mare i' cupiditate seculari demoni
 papitane' m strictu cu reliquaz' gentiu'
 i' fidelitate moriut' vel porci simt
 qui luculent' dolent' m actibus **Ma**

+ har erat in sp
 p m a t e p u n c t u s
 h a s a l u a t o r e s t r i n e
Crisos in omi. Non
 se non peccasse. q'
 mala operas. et
 entes. Vnde effusa
 dant' malaz q' fa
 taret' in eis hnt co
 quod erat in die vbi
 car. **exort'** Q' aut
 f m a d e a b e u a n g e l i s
 aliquid scriptu' est
 m a z u e l a m t d o n a p o s
 Ner' quia q' d r a l i t' ap
 las aut singularit' loq'
 ent' q' m t i g r o s q u o d
 r e e e n t i t e t q' m
 a s e q u i t' **Exort'**
 us q' p r o t o z' m o d o
 s a u t t r a n s i t u s
 s n o s h n t m o d o
Exort' q' m o d o
 quia quod dicit ager
 an sufficit q' n o p e
 co quod e' sp' d' exort'
 idico non poterit
 t i e n t' q u a i l l e n o n
 h u i t a p o n g e n t i a
 v n a p a r e n t' i t r a
 t' q u a p a r e n t' l o i
 a u d i a e t h a m o d o
 p o l o s a u t i m o d o
 p e n e n t' q u a m o d o
 u e p o r t o v n d e t r o p
 u s e t q' m p r o t o z'
 i t e r d e m o n e s p r o t o z'
 Non aut poterit
 m i t t e n t' q' p r o t o z'
 o a n d i h o m i n u s s e q u i t'
Crisos in omi h' o
 v n i e q u a s a d d e m o n e s
 m u l t a h n t d i s s e n s u s
 u r m f i n a t m a g n i t u d i n e m
 d e m o n i u m q u i a l l e h o m i n u s
 a l i u d u t d e m o n i u m
 p o r t o z' a d a n t m o d o
 t e r n a u t d a d e q' p r o t o z'

msr quis porci more uixit no m cu
dya9 accipiet ptatem. Qz aut r stagno
precapitati p porci signat eaa q libe
tato qsto gonclit adampnatoe gonclit
demonu m abditis agit sacrilegos rit9
sios qui xpo tredo noluerut. cca et
pffimda tircioftrate submst Qz aute
pastores portos fugientes ita nuuat
signant eaa quosda pmatib impioru
qz xpiana legem fugiant potentia
tm xpi stupendo predicae no cessant
Qz aut magno timoe p ruff rogant
ut ab eis distedant signat multitudiez
vetusta sua uita delatam. honorare
quidem se nolle pati xpiana legem
du dicit q cam implere no possint ut
vrbs illa iudaei pte ht spem q xpi
opibus auditis dno suo obuiam pgit
phibens ne fines suas urbem qron
tinget. Neq em euangelia recepit
Sequitur. Capitulu nonu

T ascendens i na
uicula **Cris m**
omni monstrauit
supus xpus sua
uirtutem p doctrina
qm docuit eos ut
top ptate hns. p

leprosum qm dixit Volo mudare.
p centionem qui dixit **diu** dic ubo
et sanabit puer meus. p mare quod
verbo restenauit. p demones qui cu
constebant. hic aut rurs9 alio ma9
ri mo inimitos eius cogit consteci
equalitate honois ad ptem unde ad
hoc ondendu subdit. Et ascendens
in nauicula transsectauit et uenit
in ciuitatem sua. Nauigiu aut mris
p transit qui pede potat mare per
transire Non em semp mirabilia vo
lebat facere ne mear naco9 noccat
rai **Jobes Epus**. Creator aut reru
orbis terre dno postea q se ppter
nos nra angustiauit mearne cepit
hre huana priam cepit ciuitatis in
daice esse cui9 pentes hre cepit. pen
tu omi ipe parens ut attrahet tai

tas quos disperferat metus **Criso 9i**
omni Ciuitatem aut suam hic caphar
nau dicit alia em cu suscepit nasctis
s9 bethelem alia em nutrit saluet
nazareth alia aut qtmue hnt hitante
saluet capharnau **Aug9 de conuor euu**
vel aliter Qz matheus hic scribit de
ciuitate dm qm aut de capharnau
difficulus soluetur si matheus nazareth
nomaret. Nue ud cu potuit ipa
galilea dici ciuitas xpi quia mgalilea
erat nazareth sicut omni p regni
romani m tot ciuitatib constitutu
dr. mo romana ciuitas quib dubitauit
ut ueniens mgalileam dno recto
diceretur uenisse in ciuitatem sua m
quocuz eet opido galilee pfer tm q
et ipd capharnau extellebat in gali
lea ut rbn9 metropolis hret **Criso 9**
vel ciuitate eius no intelligamus alia
quid nazareth unde et nazare9 apel
latus est. **Aug9 de conuor euu**
Et pdm hoc dicemus qm pter
missio que gesta st post9 ihus uer
ciuitate sua donet ueniret Caphar
nau Et h aduipisse de capharnau
de sanato palitico sicut in multa
fauit ptermittetes media tamqu
qtmuo sequat. quid sine ulla pter
missio9 significatoe subiugmit h
mo hic subditur Et ecce offerrebat
ei palitico iacentem in lecto. **Criso**
m omni palitico aut alter est p
tor cu qui mthe pamt. Ille quide i
natoris iacebat hic aut m caphar
nau Et ille familie carebat hic
aut hebat eos qui sui cura hebat
qui et portantes eu attulerut **Jer9**
Obtulerut aut ei iacente in lecto
quia ipe ingredi no ualebat **Criso**
m omni Non aut vbr9 ab egro
solid querit fidem puta cu m sanut
vel aliter ab egritudine m excessu
fuit mentis unde et hic subdit
videns aut ihus fidem illor9 **Jer9**
Non eius qui offerrebat sed eius
qui offerrebant. **Criso m omni** ora

Sed tamen astantes adhuc hames de
orsum trahunt. Unde sequit' evidentes
aut timbe timuerat et glificavit deum
qui dedit potatem talem hominibus. Si enim
huius cogitassent apud se cognovissent quia
dei filius erat. Intem aut' no' p'ud erat
estimare omnibus hominibus maiore et
adco venire. **Hylarius** aspicit aut' a
iudea repudiatus maunitatem recitit
Dei civitas fidelium plebs est. In hac
ergo invenit p' nauu' i' certam. **Iohes
epus** Non aut' xpus indiget nave
sed navis xpo. quia sine celesti gubna
toe navis etie p' m'udam pelagus ad
celestem portu' no' valet pervenire. **Hy
larius** In palatio aut' genau' vni'p
tas offerunt medenda. Hic ataq' ange
lus m'pandus offert hic filius m'cu
patur quia dei opus est. Hinc remit
tuntur aie p'ita que lex laxari no' po
terat fides em' sola iustificat. Deim
vritatem v'ris ostendit. cu' sublatoe
tali in firmitate corporis donut de
futura. **Jeromus** Injuxta topologia
aut' interdum aia iacens in corpore suo v
tutibus dissolutis. ap'fecto doctore dno
fertur curanda. v'nis quisq' em' eget
petende salut' p'atores debet adhi
bere per quos actu' m'oz' clauda ve
stigia vbi celestis remedio refomen
t' sunt. igit' monitores mentis. qui
am' homis ad sup'iora eugant. quos
exterioris corporis debilitate torpente.
Iohes epus Dns aut' m' h' seculo non
querit m'pionem voluntates sed re
spicit ad altius fidem q' nec medicus
languenau' respicit voluntate. cu' q'ia
requirat in firmo. **Yabau** Surgit aut'
e' aiam acanalibz desiderijs abstrahit
lectu' tollere e' canem atremis de p'ide
rijs ad voluntate sp'us attolle' donu'
re. ad paradisu' redire. vel ad m'na sui
custodia' ne itm' peccet. **Greg' xxiii
m'.** Vel per lectu' voluptas corpis
designatur. Subet itaq' ut hoc panis
portet ubi in firmo iacuat. quia omis
qui adhuc v'nis delectatur in firmis
iatet in voluptatibz carnis. Sed sana

tus h' portat quia eius carnis qu
melas postmodu' tollerat quod intus
pus desiderijs requiescebat. **Hylarius**
videntes aut' timbe timuerat. Magni
em' timore res est no' dmissis appo
petatis in motem resolu' quia nullus
e' in domu' etna' reditus si tibi indul
ta no' fuit vena delictoru'. Cessante aut'
timore honor deo reddit' q' p'ias ho
bus hac via data sit p' v'bu' eius et
peccatoru' remissione' et corporu' v'nis
et resurrexerit in celu'. Et tunc transiit
Cris' in om' Cu' xpus fecisset mi
raculu' no' permansit in eod' loco ne
iudeoru' actu' attendet ampliore' h'z
nos faciam' no' obstinate ob'ste
tes qui m'p'diant. Unde dicit. Et tunc
transiit inde ihus s'z a loco vbi mira
culu' fecerat. Vidit homines in thelonco
sedente mattheu' noie. **Jeromus** Te
ti' evan' te p'p' veracitiam et honorem
matthei noluerunt cu' noie appellare
volgato. sed dixerunt leui. Duplex em'
vocabulo fuit. ipe aut' mattheus s'z m'
illud salomonis iustus accusatus est sui
ayatheu' se et publicanu' noiat. ut
audiat legentibz nullu' dno' debere
salutem desperare si ad meliora quisq'
sit cu' ipe de publicano mattheu' sit
repente mutatus. **Glossa** dicit aut' se
dente in thelonco i' indomo ubi v'ca
galia congregant. Erat em' thelonca
rius dictus a thelon grece quod est
vectigal. **Cris' in om'** p' hoc ergo
nrat vocant' vritatem qm' no' desiste
tem ap'iculos officio ex m'odis ipm'
evulpsit malis. Sicut et paulu' ad h'
in samente. Et id sequit'. Et ait illi
sequere me. Sicut vidisti vocatis
vritate ita et diste vocati obediam
Nec em' respicit naz' domu' abire ro
gavit et suis h'z quere. **Vernigis**
huana etia' p'icula q' ei ap'napibus
accide' potant' suspendit. du' voce
officij sui m'p'ectus reliquit. Unde
sequit'. Et surgens secutus e' eu'.
Et quia trena luca deseruit. id
circo iure factus e' dno'z' talentoru'
dispensator. **Jeromus** Arguit aut'

in hoc loco porphyrus et juliano au-
 gustinus uel impia historia merent
 uel saluati corp qui sciti secuti sunt
 saluatore. q̄i irrobile quolibet uocad
 tem homine / sint secuti cu tante vtu
 tanta q̄ signa p̄cesserit q̄ aptos anq̄
 reddent uidisse no dubiu est. Certe
 fulgor ipse et maiestas diuinitat̄ ocul
 teq̄ ead̄ in face refulgebat huana vi
 dentes ad se trahē potat̄ in p̄mo appu
 Si em̄ ex magnete lapide hoc esse uis
 dit̄ ut feruū trahat. q̄nto magis dñs
 om̄i creaturaz ad se trahē potat̄ quos
 uolebat. **Criso in om̄i.** Sed cur tu pe
 tro et iohanne et alijs eū no uocauit
 q̄m durus adhuc durus erat. sed
 post multa miracula ead̄ multa xpi
 fama q̄n ap̄tore eū ad obediāz stuit
 qui in tima cordis nauit. **Aug⁹ de gen
 euan⁹.** Vel p̄babilius uidet̄ q̄ h̄ p̄
 missa recordando matheus q̄ memorat
 quia an̄ s̄mone hiti in monte recedē
 uocati te matheū in eo quippe mote
 h̄ lucas q̄ memorat om̄s xpi. et eos
 quos et aptos nominat. **Glosa** matheo
 em̄ uocatom̄ sua refert̄ inter miracula
 magnū em̄ miraculū fuit q̄ publica
 nus factus est aptus. **Criso in om̄i.** Quid
 e autem q̄ de alijs aptis nobis nodi
 qualiter et quomodo s̄ uocati. nisi de
 petro et andrea iacobo et iohanne
 matheo hy em̄ maxime erant i m̄ q̄
 uenētibus et h̄uilibus iudis s̄ legē
 em̄ theloni officio est. aliq̄ dicitur n̄
 pistacoe ualuis. **Glosa.** Congrua autē
 celestis b̄nficij uitam rependens ma
 theus xpo magnū quiuuū in domo
 sua pauit. ut illi comodaret sua t̄palia
 a quo expectat̄ p̄petua bona. unde s̄
 Et factū ē distimbe te co in domo.
Aug⁹ de concord euan⁹. Hic matheo
 nō expressit̄ in uis domo distimbebat
 ih̄us. unde posset uideri nō h̄ sub
 uisisse ex ordine. sed qd̄ alio t̄p̄e factū
 est recordatus interposuit. nisi ma
 theus et lucas qui hoc ois̄ simul nar
 rant manifestarent in domo leui.
 h̄ ē matheo distimbebat ih̄m. **Criso
 in om̄i.** honoratus autē matheus in

gressu xpi in domū eius om̄es publicanos
 qui erant eius art̄ conuocauit. unde
 sequit̄. Et ecce multi publicam p̄torces
 ue mētes distimbebant cu ih̄u et disti
 eius. **Glosa.** Publicam em̄ uocant̄
 qui publicas negotijs implicant. que
 sine p̄cto. aut uis aut iniqua p̄nt
 tractari. Et pulchru fuit p̄sagiu. q̄
 qui aptus et doctor gentiu erat fu
 turus in p̄ma sua q̄sione. petram u
 gregem post se trahit ad salute ut
 iam p̄fiet̄ exemplo quod p̄fiet̄ debeat
 et ubo. **Jerom⁹.** Tertullian⁹ dicit
 hos fuisse ethnicos dicente scriptura
 Non est vectigal pendens exisrl̄ q̄
 matheus nō fuit iudeus. dñs autē nō
 quiuat̄ cu ethnicis. cu id maxime ca
 ueret. ne legem soluē uidet̄. qui et
 discipulis p̄cepit. In uiam gentiu
 ne abieritis. uideant autē publicani
 a peccatis ad meliora q̄siti locū in ue
 misse p̄mē et obid ead̄ ipi non despe
 rant salutem. **Criso in om̄i.** unde
 attesserit ad redemptore m̄m. et nō
 solu ad colloquedi sed ead̄ ad queste
 su recepti s̄ lon solu deputans aut
 turans aut arguens ī micos sed ead̄
 questus em̄udabat multos eos
 qui male dispositi erant p̄ hoc dactō
 nos q̄m om̄e t̄p̄s et om̄e opus p̄
 nobis tribuē utilitate hoc aut uide
 tes p̄hei dedignati s̄ de quibus sub
 dit̄. Et uidentes p̄hei dicebant dis
 cipulis eius. Quare tu publicanus et
 peccatoribus manducas m̄gi. **Vi.** No
 tandū. Noq̄ ai discipuli uis p̄ peccatō
 xpm̄ alloca d̄ dicentes. Ecce discipuli
 tua faciūt q̄ nō licet face in sabbato.
 hic aut ap̄t discipulos xps̄ detrahit
 q̄ om̄is malignancū erant et uole
 tū separe ad octare corda discipuloru.
Pabanus. Duplex aut̄ errore tendeban
 quā et se iustos arbitrabant. qui sa
 p̄bie fastu iusticia longe distessant et
 eos timabant ī iustos qui respiciendo
 a peccatis iusticie appropinquabant. **Aug⁹
 de concord euan⁹.** lucas autē aliquēto dif
 ferentius hoc uidet̄ q̄ memorasse s̄m̄
 quā dicit̄ p̄hei discipulis. Quare tu

publicanis et peccatoribus manducatis
et bibitis popo et discipulis eius hoc ob
rectum simians. Sed tu discipulis di
cebat magro magis obiciebat. q̄ sceta
do imitabant. Vna e ergo sima et tate
melius in simuata. quato quibusdā ubi
māde aitate mutata. **Jeromus** 9. **5. leg**
vo in pristinis anas p̄ manetes venit
ad ihm ut phet et scribe mur murant
sed pmām agentes quod et seques p̄mo
dm̄ signat. Vnde sequit. At ihus au
diens ait. Non e opus valentibz me
dicis sed male hñabibz. **Vabianus** Se
ipm̄ medicū qui mro medicando gñe
p̄pter iniquitates mās volnerato est
ut voluis p̄torū mōrū sanaret. Sanos
quidem eos appellat qui suā volentes
statuē iusticiā v̄e dei iusticiā nō p̄ s̄
recti. male hentes eos vocat. qui sue
fragilitatis constā demeti. nec p̄ lege
videntes se iustificari penitendo se
submitūt gr̄e dei. **Crisostomus** in om̄i p̄
quā aut a quibus opimombz eos allo
tutus e alloquit eos ex scripturā. tū
dicit. Omnes aut dicit quid e. mās
volo et nō sacrificiū. **Jeromus** 9. **De p̄ hā**
salicet osee similes testimoniū suggil
lat scribas et phetōs qui iustos se ef
timantes p̄torū et publicanorū cōpar
ciā declinabant. **Crisostomus** in om̄i de p̄ di
cat. Cur accusatis me qm̄ p̄tores co
rigo. q̄ et deū p̄m̄ ex hoc mausate
Sicut em̄ ille iult p̄torū emedatoz
sca et ego. Et sic ostendit nō solū nō
de p̄hibitu quod mausabant. sed et
p̄m̄ legem maus eē sacrificiū. **Sto**
em̄ dicit mās volo et sacrificiū sed
hōr i iuxta illud aut eicat. **Glosa.**
Non tñ despiciat deus sacrificiū. sed
sacrificiū sine mād. faciebant aute
pheti sepe sacrificia in templo. ut iusti
apperent corā p̄to. sed nō exiebant
m̄e opera in quibus p̄baba vocā iustā.
Vabianus Admonet itaqz eos ut per
opera n̄e sibi metip̄s sup̄ne m̄e
p̄m̄a conq̄rant et nō otemptis pau
p̄ū n̄itibus p̄ oblatōm se sacrificioz

deo placē confidant. vnde dicit. Sin
tes salicet a temitate stulte vitupad
ad diligenciore scripturē s̄e medicos
que mām maxime emendat. vnde et
sui denā exemplū eis p̄mit dicens
Non em̄ v̄em vocare iustos sed pecca
tores. **Augustinus de concord. ewan.** lucas
addidit m̄p̄m̄ quod ad coplanādā
simā valet. ne quisquā peccatores ob
hoc ipm̄ qd̄ peccatores s̄ diligē arbit
ap̄p̄. Om̄ et illa similitudo de egrot
b̄m̄ in timet. quid velit deus vocando
p̄tores tamquā medicos egros utiqz
ut ab iniquitate tamqz ab egrotudine sal
ui fiant q̄ sit per p̄mām. **Augustinus**
om̄ibus aut opus venat dūo gō
nō se iustū venisse dicit. Erant gō
quibz n̄e nō erat ut veniret sed ne
mō iustus ex lege est addidit ergo
i anē iusticiā iactancā. q̄ sacrificiū
in firmis ad salute mād erat om̄ibus
in lege p̄ctis n̄ciā. **Crisostomus** in om̄i vel
p̄m̄te videt ad eos loquēs sicut tū
dicit. Ecce iā adam factus e q̄ vnus
ex nobis qm̄ em̄ nullū iustus erat i
tercia paulo signat dicit ad m̄s pecca
unt et egent gloriā dei. In hoc aut
et illos m̄tigavit qui uorati erant
q̄ d. Tantū tenuis abhorari p̄tores
qui p̄pter eos solos adueni. **Vabianus**
Vel quia qui iusti erant sicut nat̄ha
nael et iohēs baptā nō erant ad p̄mās
i m̄tandi. Vel non v̄em vocare iustos
falsos. qui de iusticiā suā gloriānt ut
phiseos. sed illos qui se peccatores ac
cognoscut p̄ mat̄m̄ aut et publica
noz vocatōm fides gentū expr̄m̄t
qui p̄us lucris m̄di m̄ habant et
m̄t ai dno sp̄ualit̄ reficiūt p̄ sup
bia phiseos i iudia iudeoz de salute
gentū. Vel mat̄heus signat hōem
tremis lucris m̄hiantem. que videt
ihus dū oculo m̄e respicit. **Augustinus**
ergo m̄p̄tat donatū. leui aut assumptū
penitens aut a massa p̄ditōz assum̄
et gr̄a dei c̄ne donat. Et aut illi

ab eis sequere me. uel p pdicatione
 uel per scripturas admomtom, uel p int
 nam inspiracom. **Qu** accesserunt ad eu
Glosa Cum de conuiuio pitoru et pti
 apatoe eis respondisset de comestioe
 cu aggreduit. **Unde dicit.** **Qu** acces
 serunt ad eu discipuli dicentes. Quae
 nos et phet ieiunamus frequet discipuli
 aut tu no ieiunant. **Jeromius** Supba
 mtrogatio et ieiunium reprehendenda iac
 tancia. Nec potant discipuli iohis no
 ee subuicio qui iugebant phetis quos
 iohis nonant adempnatos et calump
 niant cu que fiebant mgti. **Uare p**
dicitur Criso **m omi** Quo aut dicit
 tale e. Ego tu ut medicus h' facio.
 sed me discipuli tu dnm tentes ieiun
 nium talibus meis accedut. **Demde m**
cusacom ex compatoc augt volentes
 pmo se ipos ponit. **demde phiseos**
 ieiunabant em illi quide a lege diste
 tes sicut et phiseos dixit. **Ieiuno**
bis tu sabbo. **ape aut iohis** **Vaban**
iohes aut vniu et steram no bi
 bit. quia abstinentia mntid auget. tu
 nulla e potentia natic. **dnis aut** qui
 pta pe rondonac. **cur apitobus ma**
dnatibz detmarcet. **quas ab smetibz**
potat fare infiores. **Ieiunat** ergo p
ne pceptu declinet manducat aut
 tu peccatolibus ut gram et pte m
 telligas. **Aug** **de conuor. eman** **2o** Sed
 tu matheus em discipulos iohis ho
 dixisse phibeat uba q apud maracle
 gunt magis mdicant alios h' dixis
 se de alijs a conuiuas de discipulis ih
 iohis et phiseis qd lucas euidenous
 expressit. qui alios de alijs dixisse nar
 raunt. **Unde ergo matheus dicit** **Qu**
accesserunt ad eu discipuli iohis **Nis**
quia et ipi aderant. et omis certati
 ut quisq potat h' obiecterit. **Criso**
m omi **Vel lucas dicit** q phisei h'
 dixerunt hie. **aut dicit** q discipuli iohis
 quia phisei illos seu accepert ad
 dicendo quod postea in herodiam
 fecant. **Sed considerand** q qn p op
 tancis sicut p publicanis fmo erat
 ut corp turbatam mitiget aiam.

vehementius exprobrantes inuisant
 vbi aut discipulos quicabant cu man
 suctudine rindet. **Unde sequit.** **Et**
aut ihus illis Numquid pnt filij spon
 si iuge qua dui cu illis e sponsus. **po**
quidem se ipm mediatu vocauit hie
 aut sponsu i memoria redites vba
 iohis qui dixit qm h' sponsa sponsus
 est. **Jeromius** Sponsus xpus e spon
 sa aut ecclia. **de hoc spuali conubio a**
phi sint creati. qui iuge non pnt qua
 dui sponsam mthalamo vident. et sa
 ut sponsum ee cu sponsa. **dn** uero in
 sicut nuptie et passiois ac rims
 ipus aduenit tuc sponsi filij ieiuna
 bant et h' e quod subdit. **Uement**
aut dies tu aufetur ab eis sponsus q
 tuc ieiunabit. **Criso** **m omi**. **Qu**
aut dicit tale est. **Gaudij** est pns ip
 et letiae. **Non go** mtroucedn p tristia
Item ieiunium triste e no naturale
 sed illis. **sed illis** qui m beallius adhuc
 dispartit sint. **hys em** qui sapiam qte
 plari desiderant. **delectabile** est. **Unde**
sdm opione illaz. **hoc dicit** p hor
 aut mrat q no gule erat qd fiebat
 sed dispensacois tuqdam. **Jeromius**
Non nulli aut putant ad tto post dies
 xl passiois ieiunia debe gntti. **licet**
stati dies penthecostes et spus stus
 aduocens indicat nobis festiuitate. **Et**
ex huius **octo** testimonij motang
 prista et maximilla etia post penthe
 costen faaut plaz. **quia ablato** sponso
 filij sponsi debeant ieiunae. **Etia** ut
 consuetudo ad passione dmi et r'ne
 phulitate rams uent. **ut spua** sagi
 ne ieiunio corpis pparem. **Criso** **m**
om **Virg** aut a quibus exemplis q
 firmat huc smone cu subdit. **Nec**
aut i mittit commissed pam rudis
 vestimentu. **vetus tollit** em plenitudiez
 eius a vestimto et peior statura fit
 q d. **Nonndu** effecti p fortes mei dis
 cipuli. **Sed adhuc** mtra indigent con
 destensioe no du p per spiti re
 uouati. **Sic aut** dispositis no apptet
 grauedme impone pceptoz. **Hor**
aut dicit regula dans suis disci

ut discipulos ex omni orbe terrarum
in consuetudine suscipiant. **Vemigius**. Ve-
stimentum quod vetus discipulos suos multo
intelligi qui non dum erant per omnia in noua-
ti. panem rudem. et nouum appellat. non az-
yam. et euangelicam doctrinam eius quaedam p-
troua est ieiunium. et ideo non habet ut ser-
uora precepta ieiunij illis committent. ne
forte austeritate ieiunij frangent. et fide
perderent. si habet non subdit. Tollit ei
plenitudinem eius a vestimento et peior
sassa fit. **Glosa**. q. d. Ideo rudis pa-
nis. et nouus non debet poni in ves-
timento veti. quia tollit sepe auestimto
plenitudinem eius. et perfectior et tunc fit
peior sassa. Graue enim omni rudi
in iuncta illud bonum quod prius in erat
sepe destruit. **Vemigius**. Duabus autem
similitudinibus potius scilicet imperatoris
et de panis rudi in vestimento et tunc
tertia addit similitudinem de utriusque et
vno dicens. Neque mittit vnum nouum
in utroque veteres alioquin rumpit utroque
et vnum effundit et utroque perit sed
vnum nouum in utroque nouos mittit et
ambo conseruant. Utrique veteres appellat
suos discipulos qui non dum profecti erant
et nouati. Vnum nouum appellat plenitu-
dinem spiritus sancti et profunda celestium myste-
riorum que sunt discipuli. ferre non poterant
et vnum nouum receperunt. quoniam spiritus sanctus
repleuit corda eorum. Unde quidam dixerunt
omnes apostoli musto pleni sunt. **Crisostomus**
in omni. Hinc et nos tam docuit
humiliu aliorum. que omnino ad eos dice-
bat propter imbecillitatem ipsorum. **Jeromus**
vel aliter. Per vestimentum vetus et
utroque veteres debemus intelligere scri-
bas et phariseos pertroua vestimenta noui
et vnum nouum sunt precepta euangelica sen-
tenda que non possunt suscipere iudei ne maior
sassa fiat. Tale quid et galatice fa-
cere cupiebat ut tunc euangelium legis pre-
cepta impleret et in utriusque veteribus
mittent vnum nouum. Sermo igitur
euangelicus apostolis potius quam scribis
et phariseis est in fundendus qui maior
et traditio deperuati sinceritate.

Precepta christi non possunt custodire.
Glosa. Phet igitur signa que apostoli non erat
in verbis obsequantibus detinendi quos
optebat gratie nouitate perfundi. **Augustinus**
in sermone de psalms. vel aliter. omnes
qui recte ieiunant aut animam suam et gem-
tu ardeant. et insigantem corpus humiliter
aut in illecebra carnali spiritualis sapientie
delatatione suspendit. De utroque autem ieiun-
m gule dno hic videt. Nam de primo
habet aut humiliter dicit. Non possunt filij
sponsi lugere. De illo qui habet epulam
metis consequenter locutus est dicens.
Nemo mittit quicquam panem rudem in
vestimento. Unde quia sponsus ablatum utique no-
bis lugendus est. Et recte lugemus se
flagramus desiderio eius. **Beatus** quibus licet
etiam in passione tunc habet preterit interrogat
sicut vellent audire sic debent. Illos
dico qui perierunt. unde preterit an aduentum
eius nec viderunt quia mala dispen-
satione per ordinati per quos venturum
amiciant non a quibus venies audiret.
In nobis autem illud impletum est quod ipse
dicit. Venient dies quando desiderabit
videre omnes dies istos et non poterit.
Quis ergo habet non lugat. quis non dicat.
facite sicut in lacrimis mee panes die ac
nocte dum dicit in cotidie ubi est deus
tuus alyto ergo apostolus cupiebat dis-
solui et esse cum christo. **Augustinus de cor.**
euangelium. Quod ergo dicit. mattheus lugere
ubi martius et lucas dicit ieiunare
signauit detali. quibus dno locutus
quod pertinet ad humilitatem tribulorum ut
illud aliter quod pertinet ad gaudium metus
et spiritualia suspensa et ob hoc alienate
a corporibus tibus posterioribus similitudinibus
signasse intelligit id ostendens que tra-
corpus occupatis et ob hoc veterem sen-
su habentibus hoc genus ieiunij non con-
gruat. **hilarius** ostendit quod non preterit
sponsus ieiunandi necessitate discipulis
non esse videt penam sue gaudij et
sacramentum. sicut tibi edocet. quo nemo
se preterit. et in conspectu mentis christum habere.

pheta expebat. Item et visus
digent et sensibilibus rebus qui gras
sitas depari erant. **Veniens** qui
vanda est aut piter atq; imitanda
dm̄ hūilitas et mansuetudo nam mox
ut rogatus est rogante cepit sequi
Vnde subditur Et surgens ih̄us secu
tus est eū. hinc subditos et platos
piter in seruit. subditos exemplū o
bediē reliquit. Prelatū ad instātia
et sollicitudinē docendi demāuit ut
quonēstūq; audierint aliq; mortuū
rāia statim ad eē studeant. Sequit̄
Et in co ibant discipuli eius. **Crif 9**
in om̄i Et marcus quide et lucas di
cūt qm̄ tres accepit discipulos scz
petrū iacobū et iohannē mattheū at
non assumpsit ampliore m̄ qm̄
pistētia in mltos. Et quia m̄p̄fūc
adhuc dispositus erat ppter hoc et
illos honorat ut aliq; similes illis
efficiant. Sufficebat aut mattheo
intim uide ca q̄ facta s̄t cā sanḡis
fluxū p̄ patientē de qua subdit̄.
Et ecce mulier q̄ fluxū sanguis pati
ebat x̄i annis accessit retro et
tetigit s̄mbriā vestimenti eius. **Jerō 9**
hec aut mulier in sanguē fluens
non indamo nō morbe sed m̄tūc
ambulante d̄no. accedit ad d̄m̄. qz
iuxta legem viribz excludēbat. sed
i t̄m̄c ambulante d̄no. ut d̄m̄ pergit
ad alia. alia curaret. **Crif 9.** Ideo aut
nō libera p̄latōe ad x̄pm̄ venit qz
vereadabat p̄ passionē i m̄dā se
estimans. Item apud legē multat
m̄dicia estimabat̄ esse hec passio
ppter hoc latet et occultatur. **Veni
gus** In quo laudanda est eius hūi
litas quia nō ad facie accessit sed
retro et p̄ i dignā se iudicauit pedes
dm̄ tange. Et non plenitudinē vesti
menti tetigit sed t̄m̄c s̄mbriā. hūit
em̄ d̄ns s̄mbriā iuxta legis p̄ceptū
phisei etiā s̄mbrias hebant. quas
magnificabant in quibus etiā p̄mas

appendebant. Sed s̄mbrie d̄m̄ nō he
bant vlnere sed potius sanare. Et iō
sequit̄ dicebat em̄ intra se quā p̄ teti
gero em̄ vestim̄tū eius salua ero. In
quo fides eius admiranda est. quia
desperans de salute medicorū in quo sua
erogauit ut marcus dicit intellexit
celestem ad eē medicū et in co totā sua
intencione collocant et ideo saluari
p̄meruit. vnde sequit̄. At ih̄us qm̄
sus et videns eam dixit. Confide filia
fides tua te salua fecit. **Vabam 5.**
Quid est q̄ eam confide iussit q̄ p̄
fidem nō h̄ret salutem ab eo nō q̄ret
sed robur et p̄sūancia fidei ab ea ex
postulauit ut ad itam et verū per
ueniat salutem. **Crif in om̄i** vel
quia s̄m̄dolosa erat hec mulier p̄t
hoc ait Confide et filiam eam vocat
quia fides eam filiam ex fecerat. **Jerō
m̄m̄ 9** Non aut dixit quia fides tua
te salua facturā fecit est sed salua
fecit. In co em̄ q̄ credisti iam salua
facta es. **Crif in om̄i** Non d̄m̄ tam
p̄fecta de x̄po op̄ione hebat. quia
nequaq; estimasset eū latere sed v̄b
non dimisit eam late nō q̄ gl̄az q̄ru
pistens sed multoz causa. p̄mo em̄
saluit timore mulieris ne aconstia pu
gat q̄ dom̄i firata. Secūdo eā em̄dat
de hoc q̄ estimauit se late. Tertio or̄bz
fidem eius ondit ut eū em̄lent. Qū
to dedit in hoc signū q̄ m̄auit se
nō esse onna. nō m̄m̄ co q̄ fonte sanḡ
nis siccavit de quo sequit̄. Et salua
facta ē mulier ex illa hora. **Blosi** In
telligendū ē ex illa hora ex qua teti
git s̄mbriā nō ex illa hora ex qua
ih̄us qm̄ sus ē ad eam. Jam em̄ salua
facta erat ut aliq; eūte manifeste
ondit et ex v̄bis d̄m̄ p̄pendi p̄t. **hy
larus.** In quo magna virtus d̄m̄te
admiratio est tū p̄t̄as intra corp̄
manens rebus cadit̄ efficiencia ad
d̄ct̄ suauitat̄ et usq; in uestim̄tū s̄m̄
brias op̄atio d̄ma p̄cedet. Nō em̄
m̄p̄h̄c̄sibilis erat deus ut corpe

claudetur. Assumptio namq; corporis
 no natural dicitur inclust sed ad re
 demptione nra fragilitate copis as
 sumpt orifice aut princeps hic
 lex esse intelligit q dnm orat. ut ple
 bi qua ipa xps eius aduentus expecta
 toe predicta nutritur vitam mor
 tue reddat. **Vabanus** Vel archyisma
 gogus signat moysen. et dicit iayra
 i. illuans siue illuatus. quia accepit
 uba mte dare nob. et per hoc tntos
 illuat ipe appu sto illuatus. filia g
 sonagogi i. ipa synagoga velud pu
 ctatis anno .i. tempe pubtatis postq;
 spualem pboleem deo generac debebat
 erroro languore affirmata e. Adhuc
 ergo pncipis filia dñi ppeant dei ubi
 ut filios facit filios isrl sta etia ex
 gentibus congregata que mioro lapsu
 rmmu deprebat patam alyo fide pre
 cepit sanitatem. Notand aut q archy
 sinagogi filia fit duodenis et mulier
 bet abannis xii sanguis fluxit. co
 tempe quo h nata e. illa cepit infirmu
 . Vna em pene scali etate et synago
 ga de pncipis cepit nasci et gentiu
 exteras natio adolate fame fedari.
 Nam fluxus sanguis biphariaz pt
 intelligi h e sup adolate pollucione
 et sup hys que carnis et sanguis de
 lactoe gerunt. et sic qm dñi synago
 gam vnguit laboravit etia. sed illoz
 delito salus gentibus facta est. Acced
 aut et tangit etia dñm. cu ei per
 fidem appropinat. **Glosa** Credidit
 dixit tetigit. quia hys tribus fide
 ubo et ope omis salus acquirit. **Va
 banus** Accedit aut retro siue iuxta h
 q ipe ait Si quis michi miserat pnt
 me siue qua pnt dñm in carne no
 videns patris iam sacramet. mcanas
 illus. ad agnitiois eius gram puenit
 Vnde et simbria vestimenti tangit
 quia ai xpm mcanne gentis pntis
 no vidisset uba mcanatois recepit
 Vestimeti em xpi dicit in steru
 ranatois eius quo dñm tuis mnta
 e simbria vestimenti uba de mcan
 a eius **deponit** dependetia Non aut

vestem sed simbriam tangit quia no
 vidit mcanne dñm. sed suscepit p aptos
 mcanatois uba. **Non aut mcanne** Vnde
 qui uel uel extrema ptem ubi fide tan
 git. Non aut mcanne sed mcanne pgen
 te dno sanat. Vnde apti quia indignos
 uos iudicatis vita etna ecce qm
 adgentes Gentilitas aut ex hora dñi
 aduentus cepit hie salutem. Et cu ve
 nisset ihus. **Glosa**. Post mulieris e
 moruisse curatom sequit demone
 suscitaco cu de. Et cu venisset ihus
 in domu pncipis **Crisp** in am. Consi
 derand aut est q p hoc tardius uadit
 et plura loquit mulier curate / ut per
 mittat mori puellam. et sic manifesta
 fiat resurrexiois demone Et simili
 m lazaro usq; ad tñam diem mansit. Et
 cu vidisset tybicones et turbaz tumul
 tuantem quod e mortis demone **Ambro.**
sup lucam More em iuxta tybicones
 ad exortandos luctus i mortuus ferebat
 adhibet **Crisp** in am. Sed xpus tibi
 ab vniuersis pccat pntes aut pu
 elle mtraduxit ne possit dici q alie
 trauit Sed et qm resuscitacoem puel
 le sermone pntis erigit. Vnde se
 dicebat recedite. no e mortua puel
 la sed dormit. **Vabanus** q d. vobis
 mortua e deo aut qui suscitare pt
 dormit tam i aia qua mcorpe **Crisp**
 p h aut et tumultu met corp remo
 uit qm aderant et dndit qm facile e
 ei motuos suscitac. Quod utiq; et m
 lazaro fecit dices lazarus amicus me
 dormit Et simul dicit no somnate
 mortem qua em et ipe erat mortu
 us malioz copibus m struxit discipulos
 confide et amicit ferre morte. Et
 co ascendente iam mors sompnus
 erat hoc aut dno dicitur deridebat
 Vnde sequit Et deridebant **Crisp**
in am Non aut mcepauit derisioz
 ut et ipa derisio et tybie et alia am
 isa demone fiant mortis Quia em
 multones postqua facta s miracula
 no recedunt homines antea eos qm
 pntis vnflombus quad et in lazaro

fecit aut dixit. Vbi posuisti eam ut quid
dixerunt. Veni et vide. et qui fecit
quadriduanus est. non amplius potest
non credere quoniam mortuum suscitavit. **Jeromius**
Non autem erant digni ut viderent in se
viri resurgentes qui resuscitantes in diebus
gymnelis ridebant. Et non sequitur. Et
tunc egressa est tumba intrauit et tenuit
manum eius et surrexit puella. **Jeromius**
Non quidem alia super inducens animam eam
suscitavit sed eam que operatur remouens
et velud ex sompno erigens. ut antea
viam faciens. puerum fidei rursus. Et
non solum resuscitavit puella. sed et eum
tunc iubet dari. ut alii eum dicit. ut
non videat fantasma esse quod factum est
sed. Et exiit fama haec in omnem
terram. **Glossa.** Ad magnitudinem
et nouitate mirabili pertinet et ad maiorem
festam veritate ipsius hic confectum putat.
Hylarius autem sic ait dominus domum prin-
cipis siluete synagoga. ingreditur et
mouentur legis sompno luctum persona-
bat. **Jeromius** usque enim hodie iacet
in domo principis mortua et qui videt
magis turbantes per tarmen lugubre ten-
nentes turba quoque iudeorum non est
turba credentium sed tumultuorum. sed
tunc intrauit plenitudo gentium tunc dominus
saluus fiet. **Hylarius** ut autem varius
ex lege credentium electis non possit
telligi turba omnis expulsa est qua vti
quod dominus saluari optasset sed irridendo di-
ta gesta quod rursus non fuit digna sortio
Jeromius Tenuit autem manum eius
et surrexit puella quia in se prius in-
date fuerunt manus iudeorum quod sanguine
plene per synagoga corpora mortua non res-
surgit. **Hylarius** Exiit autem fama
omnium terra illa. electis salus domo
populi atque opera predicant. **Abanias**.
Moraliter autem puella in domo mortua
est anima mortua in cogitatione. dicit autem
quod puella dormit quia qui peccant in
peccata adhuc per peccata resuscitari possunt
Cybrenes per adulatores qui fouent
mortuum. **Gregorius** xviii. in 1. Foras

aut turba erat ut puella suscitetur
quia in se prius a secretis cordis ex-
pellat secularium multitudo inuadit
et in se iacet mortua non resurgit.
Abanias In domo autem puella paucis
arbitris surgit. Iuuenis extra porta
lazarus coram multis. quia publica
nota publico egent remediis leuis
leuor. et secreta potest deleri prima. Et
transiit inde ihesus. **Jeromius** Prius
in signo de nupis filia et mortuosa in-
re consequenter signum de duobus certis
adiungit ut quod ibi mors et debilitas
hic caritas demeretur et ideo dicit.
Et transiit inde ihesus in domum prin-
cipis. secuti sunt enim duo ceteri clamantes
et dicentes miserere mihi fili dauid. **Crisostomus**
Non autem puella huius iudeorum accusatio est
tunc hiis quidem oculis carentes ex auditu
solum fidem suscipiant. Non autem illi vi-
sum habentes attestantem miraculis
que fiebant. Vide autem et coram deside-
riu. Neque enim et simpliciter attestauerunt
sed tunc clamare et nichil aliud quam
manum postulantes filium autem dauid vo-
cabant quia nomen honoris iudebat.
Ambrsius Recte ergo filium dauid
vocant quia virgo maria de stirpe
dauid origine duxit. **Jeromius** Iudi-
ant marcion et manicheus et
ceteri heretici qui rectus clamant tes-
tamentum et distant saluatore appellari
filium dauid. Si enim non est natus in
carne quod vocatur filius dauid. **Crisostomus**
Considerandum autem quod multoties
dominus voluit rogatus sanare ut non
aliquis propter captandam honoris mag-
nitudinem facerent ad miracula ipsius.
Jeromius et tunc rogantes non curat
tunc non transiit ut putabant
sed postquam venit in domum suam
accidit ad eum et introiit. Et prius
coram disputat fides ut per verum fidei
lumen accipiant. Unde sequitur. Cum
autem exisset domum accesserunt ad eum
ceteri et dicit eis ihesus. Creditis quia
hunc possim facere vobis. **Crisostomus** Rursus

Et cetero demonio locutus est mutus
Hylarius In quo res ordo servatus
est. Nam demon sub erat et tunc re-
liqua corporis officia succedunt. Sequitur et
mutus se turbis dicentes nunquam appuit se
in istis **Crisostomus** ponebant autem ceteris
eum non quia curabat solum sed quoniam facile
et velociter et in similibus egritudines et
in sanabiles sanabat. Hic autem maxime
phariseos contristabat quoniam omnibus eum
ponebant non solum hiis qui tunc erat
sed et hiis qui nunquam gemel fuerant in
istis. Unde pharisei conitanti e contrario
detrabebant propter quod sequitur pharisei
autem dicebant. In principio demoniorum
erat demonis **Remigius** Scribe
autem et pharisei facta dominum negabant
que poterant et que non poterant ne-
gare in sinistra parte interpretabantur
secundum illud per in multitudine virtutis
tue morientur tibi in misericordia tua **Crisostomus**
Eos autem dicit quod demonia non
enim confinguntur per demonem nec demonem
Sunt enim applaudere consuevit non dis-
soluere sua. Opus autem non solum de-
mones curabat sed et leprosum mu-
dabat et motuos sanabat et paralyticum
soluebat et regnum ei predicabat
et ad preces hominum adducebat que
demon non neque posset facere neque vellet
Tabanus Anstice autem in duobus rebus
signatus est videlicet propter iudeos et
gentes. Ita homines in toto et demoni-
aco generaliter signatus est omne genus
humani **Hylarius** Vetus in toto mundo
et demoniaco gentium plures medagias
totius salutis offert dominis enim in
diebus malis circumspissa totius corporis
viciis implicabat **Remigius** Ben-
tilis enim populus mutus erat quia in
confessione vere fidei et in laude sui
creatoris os aperire non poterat sicut
quia mutis ydolis cultum impende-
bat. Similis illis factus demoniaco
erat que pro motem in fidelitatis
dona in proprio subditus erat **Hylarius**

Dei autem cognoscere susceptionem omnium ve-
sana effugata et visus et auditus
et primo salutis in uenit **Jeromus**.
Sicut enim ceci lumen recepit ergo
et muti ad loquendum lingua laxatur
ut confiteatur eum quem antea denegabit
In turba autem admirante confessio na-
tionum est. pharisei autem per suam calump-
niam usque hodie iudeorum in fidelitate
demonstrant **Hylarius** Admiracionem
autem turbe talis confessio ostendit
et quoniam nunquam appuit se in istis quia
is tunc per legem nichil operis afferri po-
tuit ubi virtute saluatur. **Remigius**
Illi vero qui muti sanandi dominum ob-
tulit intelligunt apostoli et predicatores
qui appetibus diuine pietatis gentile
populum sanandum obtulerunt **Augustinus de**
consensu euangelii Quod autem hic dicitur
de duobus rebus et demoniaco uno so-
lus mattheus posuit. Illi enim duo
rebus de quibus alii narrant non sunt
isti sed simile factum est. Ita ut si ipse
mattheus non etiam illius facti memi-
set posset putari hoc quoniam narrant dicitur
fuisse etiam ab aliis duobus quod quomodo
dare memorie diligentem debemus esse
quodam facta similia quod probat non
esse idem tunc ipse etiam utique quomodo memorat
ut si quoniam talia singula apud singulos
nucemur atque in eius generum quod
plurimum non potest occurrat nobis non esse
factum idem sed ad simile uel simile
factum. Et curabat istius ciuitates
Crisostomus voluit dominus ipse factus accusa-
torem redarguere phariseorum dicentium in
principio demoniorum erat demonia
demon enim totum passus non bene
facit sed nocet eis qui eum honorant
dominus autem generum facit qui pro quibus
et gemelas non solum non punit sed
nec etiam increpauit quoniam in beneficia
prostitit. Unde sequitur. Et curabat
istius omnes ciuitates et castella in
quo erudit nos accusatoribus nostris re-
tribuit sed accusatores sed beneficia

Qui enim post accusatorem desistit ab
 facio. mirat quoniam pro homine laude bene
 facit. Si autem propter deum bene facis co
 fuis. quod illi fecerit. de non desistis bene
 faciens ut maior sit merces. **Jeromius**
 Videt autem quod equaliter et amicis et ur
 bibus et castellis. et magnis et pauperibus
 eorum predicavit ut non consideraret no
 bilium potentiam sed salutem accedentium
 Sequitur. Docens in synagogis eorum
 hoc placet hinc operis. quod mandavit
 pro et bene eorum ut doctrina saluos
 faceret in fideles. Doceret autem in sy
 nagogis eorum regnum. Unde sequitur.
 Et predicans eorum regnum. **Jeromius**
 intelligendum est dei dominus enim a
 miant temporalia tam ad diem eorum
 hinc est quod lex non nominat eorum quia
 suis obsequiis non permittebat bona
 celestia sed terrena. **Jeromius** post predi
 cationem autem et doctrinam amabat omnem
 languorem et omnes infirmitates ut
 quibus primo non suaserat opera propria
 dent. Unde sequitur. Et curans omnem
 languorem et omnes infirmitates.
 Quod de ipso ipse dicit. Nichil quippe
 impossibile est. **Glossa** languorem vocat
 duritiam in firmitate. In firmitate
 autem leues morbos. **Jeromius** scied
 e aut quia illos quos torpe sanabat
 fornicatus mente sanabat in tunc
 Alii vero hoc facere non possunt sua potestate.
 sed per dei gratiam. **Crisostomus** non autem in hoc
 stat christi bonitas sed alia prudentia
 inra ces audit. vultu in me circa eos
 expandens. Unde sequitur. Videns
 autem turbas miseris e eis. **Jeromius**
 per quod officium boni pastoris magis
 quam mercenarii in se christus audit. Quia
 re aut miseris sit subiungit. Quia
 erant vexati et iacentes sicut oves
 non habentes pastorem. Vexati quidem
 ad omnes sine quia aduersus infir
 mitatibus et languoribus erant attri
 ti. **Tabanus**. vel vexati per varios
 errores et iacentes. et torpentes non
 emittentes surge. Et tunc habent pas

tores erant qui non habent pastorem.
Crisostomus hoc principium iudeorum erat actu
 pao qui pastores existentes ea quod luporum
 erant ondebant. Non solum enim non eme
 dabant multitudinem sed et nocebant
 eorum profectui. Illis enim admirantibus et di
 centibus. Numquid appuit ita in israhel. cito
 dicebant. Quoniam in ipso demomoz eicit
 demoma. **Jeromius** postquam autem derisi
 luis detelibus proproxit mitram ut audiret
 gemitus compeditorum. mox multa messis
 cepit augeri. Erube namque huius generis si
 dei non appropinquassent nisi quia auctor
 humane salutis detelibus proproxit mitram.
 Et non sequitur. Tunc dixit discipulis suis
 accessit quidem multa operari aut pauci
Glossa accessit ergo dominus homines qui pnt
 meti apud iudicos et de collatione pnt
 separari ut grana extrusa apaleis postea
 in horreis reponant. **Jeromius** accessit
 multa apostolorum propter multitudinem operari
 pauci penuria ingrossi. **Jeromius** p
 hinc enim erat mis apostolorum ad comparationem
 tantarum segetum. hoc enim dominus suos predi
 catores. et apostolos et eorum segetes ut cot
 tidie sui nulli augmentacioni exposant.
 Unde subdit. Forate ergo dominus messis
 ut mittat operarios suos in messem suam.
Crisostomus latenter de ipso dominus audit.
 Ipe enim est qui nescis est dominus. Si enim
 metem misit. et casti non seminavit. ma
 nifestum est quoniam in aliena metem misit.
 sed ea quod ipse per prophetas seminavit. Et
 tunc per apostolos sunt operarii dixit. De pla
 ni dominus messis ut mittat operarios in
 messem suam. et tunc nullum eis adiecit
 quia filius. os id est christi existentes mul
 tiplicavit non modo adiciens sed virtute
 largiens. **Jeromius** Vel tunc augme
 tatus est quoniam designavit et alios. Ipsi
 duos. et quoniam facti sunt multi predicatorum
 spiritu sancto descendente super trecentes. **Crisostomus**
 descendit autem quod magnus damus sit
 hoc placet. ut aliquis habeat virtutem
 decenter predicandi per hoc quod dicit hoc
 ce orand. Commemorat autem in hoc
 loco. Iobis quod de arca et venti
 labro et palca et frumto. **hilarium**

Ulysses aut salute generalis data civitates omnes et castella omnia virtute et ingressus xpi illudant et omnes in finta tem veterem languoris evadunt In mundi aut spūs dñante violencia vexata sub legis onē egratam plebem dñs miserū quia nullus ad hē eis pastor erat custodia sū spūs redditurū Erat aut dom istius copiosissimū fructū aug copia haurientū multitudinē amat Nam quālibet assimul acūct ad largiendū tamē exuberat Et quia plures ēē utile est per quos miseret rogari dñm messis iubet ut ad campestendū quod p̄abat dñm spūs sū messidū copiam deus p̄cepit p̄ orōz em hō minus adeo nobis effundit

Sequitur Capitulum deamū

Conuocat p̄u discipulis suis et
Glosa a curacōe sacris petri usq̄ hūc q̄tinuacōz habunt relata miracula et sūnt an s̄mone i monte

hūc facta quod exrelacōe matthei que inter ipā refert̄ indubitanter hēns fuit em̄ unus de xij etatis i monte aplatū hic aut redyt ad ordmem rē sicut gōta ē post curatū Centuionē seruū dicens Et quōd xij discipulis **Verniquis** Naria uerat em̄ sup̄ius euangelista quia co hortatus est dñs discipulos rogare dñm messis ut mitteret oparios i mes s̄m suam q̄ hortatus ē hēc nūc imple re videt̄ Duodenarius aut̄ nūb̄ perfectus est Nasit em̄ adenariū qui p̄fectoz hē co q̄ ex suis p̄tibus que s̄ vni duo t̄ra i se ipm̄ sonat̄ Senarius aut̄ nūb̄ duplicatus duodenariū gignit **Glosa** Que quidē duplicatō ad duo p̄cepta caritatis uel adduo testamta p̄tinē uidet̄ **Vabimus** Duodenarius etiā nūb̄ qui confiat̄ ex t̄nario et quater nario designat̄ eos p̄ q̄tuor mudi climata fidem s̄tē t̄nitat̄ p̄dicaturos Hic etiā nūb̄ p̄ multas figuras et ue

ti testamto p̄signatus est p̄ p̄u filios iacob p̄ p̄u p̄ncipes filioz istl. p̄ p̄u fontes viuētes in elym p̄ p̄u lapides in rōnali aaron p̄ p̄u panes p̄p̄tōm̄s p̄ p̄u exploratōz amoyse missos per p̄u lapides v̄n̄ facti ē altac̄ p̄ p̄u lapides sublatos de iordane p̄ p̄u boues qui p̄p̄tabant mare enci In nouo etiā testamto p̄ p̄u stellas in corona sponsē p̄ p̄u fundamta utm̄ que uidit iohes et p̄ p̄u portas **Cris** Non solū aut̄ eos confidera fecit coz̄ miserū rotando missione i messem s̄d et faciēdo eos potentes ad miserū Unde sequit̄ Dedit eis p̄tate spūi i mudiū ut exercerent eos et curarent omēs languorem et omēs in firmitate **Verniquis** In quo apte demōstrat̄ quia vexatio t̄nbarū non fuit t̄m̄ vna aut̄ s̄m̄ s̄d varia et hoc ē miserū turbis dac̄ discipulis p̄tate curandi et sanandi cas **Vernigno** em̄ et dēmes dñs ac̄ m̄gē nō in uidet̄ suis ac̄ discipulis virtutes suas et sicut ipē curauit omēs languore et in firmitate aplis quoq̄ suis tribuit p̄tate ut curarent omēs languorem et omēs in firmitate Sed multa differētia ē inter hūc et tribuē donac̄ et iacape Hic q̄dāz agit p̄tate dñm agit Illi si quid faciūt̄ in b̄cilitate sua et virtutem dñm q̄sitent̄ dicentes In nomine ih̄s surge et ambula **Cathalago** aut̄ aplōz p̄m̄t̄ ut extra hos qui p̄fudo apli s̄t̄ excludat̄ Unde sequit̄ xii aut̄ nōd̄ aplōz nōd̄ s̄t̄ hēc p̄m̄us s̄m̄d̄ qui vocat̄ petry et andreas s̄t̄ eius Ad idem aut̄ et aplōz t̄ m̄tū v̄m̄ḡt̄az s̄t̄ distribūē qui cordis archana t̄m̄t̄ P̄m̄ḡ scribit̄ symon cognomē petry ad discipuloz alius symonis qui appellat̄ thamanoy de vico galilee thana vbi dñs x̄p̄s quāt̄ m̄v̄m̄ **Vabimus** Idem est aut̄ grece sive latine petry quod p̄tate cephas et in v̄t̄az lingua nomē apetra derivat̄ ē **Net dū** q̄n̄ illa de qua paulo ait̄ Petra aut̄ erat x̄p̄us **Verniquis** s̄m̄t̄ autē

no nulli qui in hac noie greco salicet atq
 latino. quod e petrus querecos hebraice imig
 ue interpretator dixerit q mēptat distala
 ans suo dissolvens uel agnoscens Sed illi
 qui dicit. duabus gmetur dicitur pma
 e expectata hebraice lingue mē pētrō no
 e pmetur sed loco f. pomit vnd polatu
 dicit filiu Sed e mēptatōe eivante
 qui narat dnm dixisse. tu vocabis te
 phas et ipse de suo addit. qd mēptat petru
 Symon aut mēptatur obediens obedi
 uit em ius andree. et tū eo venit ad
 xpm. siue quia obediuit pceptis diuini
 et quia ad eum iussione vocem secutus
 e dnm siue ut quibusda placet mēpr
 depones merore et audies tristitia dno
 em resurgente deposuit merore dntē
 passiois et sue negationis et tristitia
 auduit dicente ei dno alius te em
 get et ducet te quo tu no uis. Scilicet
 et andreas f. eius **Crisp** No pua aut
 et her laus e petru denotauit a vir
 tute uenit andrea uero denobilitate
 que e p dnm more. mho p eū stem pe
 tri dixit avarus aut post duos dntes
 st petru et iohem andrea mutat hie aut
 notata et avarus aut post duos em
 stem dignitate eos ordinauit **Remigius**
 andreas aut mēptat uirilis sicut ei
 apud latinos a uero dicit uirilis ita
 apud grecos ab auro dicit andreas.
 En aut uirilis dicit quia relictis aibz
 secutus e xpm et uoluit i mandatis
 eius pseruare **Jeromus** Eivanta
 aut aplos para uirga q gsdicat fugit
 em petru et andrea fces. no tam carne
 q spiritu iacobu et iohem qui prem co
 pis relinquentes uerū prem scuti st
 vnde sequit iacobus rebedei et iohes
 freus. iacobu quoq appellat rebedei
 quia et alius sequit iacobus alpheu.
Crisp Vide aut qm no stem dig
 tatem ordinat a uirgi em uidet. her
 no alus solu. sed etia sic maior esse
Remigius interpretat aut iacobus
 subplantans siue supplantator. quia
 no solu carnis uicia subplantauit
 sed etia cande carne herode truci

dante gtempst iohes mēptat da g
 quia p omnibus diligi adno meruit. vñ
 ob papi amoris gram sup pctō dñi
 meena dñi recubuit. Sequit. Philip
 pus et bartholomeu. philippus mēpr
 os lampadis siue lampadar quia lime
 aquo illuatus e adno mox mūeto sti
 possitū oris studuit p mare Bartho
 lomcu syru nome no hebreid et mēpr
 filius suspendent aquas. i. xpi qui
 corda suoz pdicatorū de tēmo ad celestia
 subleuat et suspendit. ut quo magis
 celestia penetrant eo corda suoz auditorū
 gutta ste pdicatoris magis rebricit
 et in fundant Sequit. Thomas et ma
 theus publicanus **Jeromus** Ceterū
 mōuētoe notū pmi pomit thoma post
 thoma nec publican nome ascribunt
 ne antique hūpacionis recordantes sug
 gillare euangelistam uident. iste uidet
 post thoma se pomit et publicanū ap
 pellat ut ubi hundauit peccatū sup
 habundet et gra **Remigius** Thomas
 aut mēptat abyssus siue gemmā qui
 grece dicit didima En aut didima x
 abyssus mēpr. quia quo diuicius dubi
 tauit eo q fundus affectū dntē paf
 credidit et misterū dmitat agnouit
 vnde dixit dno meq et deo meq a mathe
 aut mēptatur donatus quia dei munē
 de publicano eivanta e facta. Sequit
 et iacobus alphi et thadeus **Abano**
 iste iacobus e qui menax frater
 dñi notatur et etia in epla ad galathas
 quia maia uxor alphi soror fuit
 maie mris dñi. quid iohes eivanta
 maiaz notauit cleophe notauit. for
 tassa quia idem cleophas et alpheus
 e dictus uel apud maia defuncto al
 phco post iacobu natū nupst cleo
 phe. **Remigius** et bñ dicit filius
 alphi. i. iusti siue docti. quia no solu
 uicia carnis supplantauit sed etiam
 carnis aua gtempst Nam aug mti
 fuit testes p apli qui eū ep m rti
 mtane ecclie ordinauit. vñ et
 etia pica hysto mter teta de cod

quia nunquam carnem comedit et unum
et sicutam non bibit balneas et lonicis uesti-
tibus non est usus die noctuque flexis ge-
nibus orabat adeo causa magni miri fuit
ut ab omnibus iustus vocaretur Thaddeus
aut ipse est que in lucas iudam iacobii
fratrem iacobii appellat cuius epistola in causa
legitur in qua se fratrem iacobii nominat. **Aug⁹**
de conu⁹ orum⁹ Nonnulli autem eo
dices habent lebbeu. Quis autem unquam
prohibuit duobus simul uel tribus uerbis
unum hominem vocari. **Remigius** iudas
autem interpretatur confessus pro filio dei
confessus sit. **Tabanus** Thaddeus autem
sive lebbeus interpretatur corulius i cordis
tutor sequitur Symon chananay et
iudas scariothes qui tradidit eum. **Jerom⁹**
in i⁹ Symon chananay ipse est qui
malis euangelista scribitur zelotes
Chana quippe zelus interpretatur iudas
autem scariothes uel a uico in quo ortus
est. uel ex tribu ysaachar uocabulum
sumpsit ut quodam uaticinio moyses
tibi sui natus sit patris proditoris. **Remi-
gus** interpretatur autem scarioth mensura
dum quia factus est dimum sive memoria
le mortis. quod diu meditatus est in cor-
de suo ut dimum traderet in morte seu sus-
picio quia se ipsum strangulauit. Et
sciendum quod duo discipuli hoc nomen se
uocati per quos amicus christi designat.
Per iudam iacobii illi qui in con-
fessione fidei perseverant. Per iudam
scariothes illi qui relictam fide retro
uertunt. **Glossa.** duo et duo nomina
expromit ut iugalis proctas apparet.
Aug⁹ xviii^o de a. dei Elegit hos
discipulos quos et apostolos nominat huius-
liter natos in honoratos illustratos ut
quod magnum essent et facerent ipse in
eis esset et faceret. huius inter eos
omni quo malo utens bene et sine pas-
sione impletur dispositum et carere sine
tollerandorum malorum proberet exemplum.
Tabanus Qui causa non pro imprudencia
inter apostolos eligitur magna est enim

uitas quam nec aduersarius misit in
firmat. Voluit eadem ad discipulo prae-
ut tu a spacio proditus modeste seras
tuum iudicium errasse iudicium posse bene fieri
hos uero misit ihesus in **Glossa** Quia
manifestas prout ut apostolus dicit ad
utilitatem carere dat post dat apostolus
prout mittit eos ad prout ad coram
utilitatem sequentem. Unde dicitur hos
uero misit ihesus prout eis et dicens
Crif. Attendite autem oportunitate misit
omnes postquam enim uiderunt martiri sus-
titantem mare inreparabile et cetera huius
sufficienter utique eius demeritum sus-
teperant pro uerba et opera tunc eos emi-
tit. **Glossa** mittens autem daret eos quod
cane quid prodicent et quid faciant.
Primo quidem quo amant. Unde dicitur
prout eis et dicens in uia gentium
non abieritis et ciuitates samaritanarum
non intrauit sed potius ite ad oues
quod prout domus israel. **Jeromius** Non
est autem gratus locus iste ei procepto
quo postea dicitur. Eritis dactes omnes
gentes quia hanc uinem illud post
resurrexerat proceptum est. Et optulit
prout aduenit prout mutare iudeis ne
iustis huius exortationem dicentes ideo
se dimum reuocasse qui ad gentes et samari-
tanos apostolos misit. **Crif.** Ideo et
primo ad iudeos mittit ut quod in quadam
palestra iudea exortari ad agones
orbis terrarum intrarent et uelut quosdam
pillos debilem ad uolandum eos iudicet.
Crif. in omni. Vel quia prout sibi in
dece uoluit et post modum gentibus por-
tari quibus redemptiois nostri prodicatio
a prout repulsa gentibus prout prout
necesse querebat. Erant etiam tunc qui de
iudea uocandi essent et de gentibus
uocandi non essent. qui nec ad uita
repari merentur nec in grauius atemp-
ta prodicatio iudicari. **Hilarius** legibus
enim laus obtine pro uulgum euangelii
debebat uel in iudeis israel sceleris sui ex-
cusationem euangelii debebat huius

ad plus in admomtoe pdulitatis sen
 sisset **Crisp** Nih ne estimarent quia
 xps quiaabant et demomatu cu vo
 cabant q pp hoc odio eos hret pnu
 eos em dare studuit et ab amibus alyb
 discipulos adducens eis medicos et doc
 tores mittit Et no solu phibuit alyb
 mtiare antequa uideis sed neq viam
 q ad gentes fert ptine credebat quod
 signat cu dicit In viam gentiu ne ab
 ieritis. Et quia samaitam qtrari erat
 iudeis quauis fauiores cent ut con
 ulent ad fidem. tn neq samaitam
 pub qua iudeis pdicari pmisit. Vn
 diat Et inuitates samaritanor ne
 mtrauitis **Glo** Samaritam quide
 sunt gentiles dmissi mtra ista arc
 ge apprie post captiuitate abco fac
 tam et multis pualis coacti aduda
 istu sunt gusi. aradistoz et qnz
 libros moysi recipientes no conce
 debant. **Crisp** Ab hys ergo discipulos
 gntens ad filios ista mittit quos
 oues peritres vocat no abstandetes
 vndiq vema ab exagitantis et
 attrahens cap mte **Hydarius** Q
 tame licet oues dicam in xpm lupoz
 at vpperaz lmguis et fauabz seme
 rat **Jerom** Quota tropologiam
 vo papit nobis. qui xpi tensem
 noie. ne in viam gentiu et heretico
 r ambulemz errorem vt quond
 religio sepata e sepet et uita **Glo**
sa Postqua aut datur cas quomo
 cant in smiat quid pdicent. Vn
 subdit. Emtes aut predicate dice
 quia appmquabit regnu celoz. **Paba**
 hic appmquac dicit regnu celoz
 p collatam nob fidem mristot accu
 totis no aliqua motoe elozz etate
 aut celi vacant sti qui deu fide re
 tinent et diligunt caritate **Crisp**
om Vides mstz magnitudme vides
 aptoz dignitatem mstz sensible p
 apnt dicit ut moyses et iuste. sed
 noua quoda et in opmata illi em

trona dona pdicant hy aut regnu
 celoz et omia que illis sunt bona **Greg**
in om Aduitta sunt aut pdicatioibus st
 miracula. ut fidem vbiu daret abis
 vtus ostensa et noua facent qui bene
 pdicarent. Vnde sequit Infirmos cu
 rata mtrios susitate lepros mudate
 demones eiate. **Jerom** Ne em ho
 mmibus rusticis et absq eloqui ve
 mistate in doctis et illuatis nemo cre
 deret pollicentibz regna celoz dat pra
 tem predicta. ut magnitudme pmissaz
 pbet magnitudo signoz **Hydarius**
 Tota aut vtus dntc ptas in aptoz
 transfer et qui r adam ymagie et
 stitudo erant figurati. nul p factd
 xpi ymagie foruit. et quoz maloz
 ade corpi sarsane in stinctus mtulerat
 h rursim ipi de quide dntc ptas e
 mdent **Greg** in omi Hec aut signa
 in exordio etae nra sunt ext em fides
 crecet credentiu miraculis fuerat nul
 endi **Crisp** Postea aut steterit re
 uentia fidei vbiq plantata. Si aut
 postea facta st pauca et rara sunt
 Consuetudo em e deo talia facere
 cu aucta sunt mala tur em suo demat
 potencia. **Greg** in omi Eca tame
 etia cotidie pualit facit qd tue p
 aptoz corlit faebat. Que minus
 tanto maiora st pto spualia tanto
 maiora qnto p ho no corpora sed aie
 sustant. **Remigius** In firm quippe
 sunt ignaues qui no hnt vices bn vi
 uendi. Lepros st m mudi ope uel de
 ltaoe canali mortui st qui opera mo
 tis agunt demo maa st mptatem
 dya redacti **Jerom** Et quia semper
 dona spualia st merces media st m
 lora sunt aduigit auaricie qdempnaco
 cu subdit gratf accepist gratf date
 q d ego mgt et doq absq pto h uob
 tribui go et vos sine pto date. **Ad**
 ho aut dicit me iudeis qui loculos
 habat de pdicta ptate pecunaz cong
 gare vollet dampnans eia hic p
 fidiam p mome hereticos. **Greg** Tom

Postulat namq[ue] no[n] nullos domi accepti
p[ro]p[ter] m[er]itum negotiorum in flecte et
miraculis signa ad auaricie obsequiu[m] de
timare **Crisp[ostomus]** Vide aut[em] qualiter mox
diligentia[m] no[n] minus h[ab]et q[uam] signa miris
q[ui] signa sine h[is] nichil sunt. Et in
sup[er]biam corp[or]is q[ui] p[ro]mit dicens. Gratis ac
cep[er]is et ab amore pecuniar[um] m[er]itos ce
p[er]at dicens. Gratis date vel ut no[n] vi
deatur corp[us] ce[n]su[m] aut[em] gratis accipi
tis q[ui] d. Nichil vos de v[er]o largim[ur] sus
cipientibus neq[ue] em[er]it[um] h[ab]ere accipi
tis. Ita igit[ur] alijs date. Neq[ue] em[er]it[um] est
condignu[m] p[ro]u[er]biu[m] corp[or]is inuenire. Nolite
possidere aur[um] **Crisp[ostomus]**. Quia p[ro]p[ter] au
aricia[m] mercatorum supra d[omi]n[us] p[ro]hibuerat
consequenter radicem om[n]i[um] malor[um] eucl
lent[ur] ait. Nolite possidere aur[um] neq[ue]
argentu[m]. **Jerom[us]** Si em[er]it[um] sit p[re]
dicant ut p[re]c[um] no[n] accipiant. superflu
a e[st] aur[um] et argenti numer[us] possessio
Nam si h[ab]er[ent] h[ab]uissent videbant[ur] no[n] ta
salutis hom[in]u[m] sed causa luctu[m]. **Crisp[ostomus]** p[ro]
hoc ergo p[re]ceptu[m] p[ri]mo quide[m] discipulos
facit non ce[n]suspectos. Sec[un]do ab om[n]i
bus liberat sollicitudine[m] ut vacat[i]o[n]e[m]
om[n]e[m] tribuant[ur] v[er]bo dei. Tertio docet
eos suam co[n]tinentiam h[ab]ere nempe eis et postea
dicit. Numquid aliquid defuit vobis
q[ui]a in p[er] vos sine saculo et sine p[er]ta.
Jerom[us] Qui aut[em] diuitias detinuit
que p[er] aur[um] et argentu[m] et ce[n]sus p[er]it
p[er]e modu[m] et uite n[ecess]aria amputat ut
ap[osto]li doctores v[er]e religionis qui in sti
tuebant om[n]i dei p[ro]uidencia gubernari
se ip[s]os ostendit nichil cogitare de c[er]tino
Glossa Unde addit. Neq[ue] pecunias in
zomis v[er]is. Duo em[er]it[um] p[ro] g[ra]tia n[ecess]ario
v[er]u[m] quo emittit n[ecess]aria p[ro] intelligit p[er] pec
cunia[m] in zomis. Aliud ip[s]a n[ecess]aria quod
intelligit p[er] p[er]it **Jerom[us]** p[ro] hoc
aut[em] q[ui] dicit. Neq[ue] p[er]tam in v[er]a di
git[ur] p[er]tas qui vulgo appellant[ur] batt[er]o
perite q[ui] q[ui] temptores seculi et om[n]ia p[ro]n[un]
ducentes cellaru[m] seculi vebant. Sequit[ur]
Neq[ue] duas tunicas. In duabus tunicas
duplex in iudic[io] i[n]mie vestim[en]tu[m] no[n] q[ui]

in locis stercis et glaciali n[un]c v[er]getib[us]
vna quis tunica debeat ee contentus. p[ro]
q[ui] in tunica vestim[en]tu[m] intelligam[us] ne
alio vestiti. aliud nobis futur[us] timore re
suem[us] Sequit[ur]. Neq[ue] calciamenta. Et p[ro]
lato p[ro]cipit etia[m] duas copias sumitates
no[n] ee velandas. Nec assue fieri debere
matth[aeus] molliaeb[us] capite et p[er]d[ur]i. Cum
em[er]it[um] h[ab]et h[ab]uit firmitate[m] etia[m] robustiora
sunt Sequit[ur]. Neq[ue] vngam. Qui em[er]
dm homo auxiliu[m] batuli q[ui]st[us] cur gram[us]
Remigius Odit etia[m] d[omi]n[us] h[is] v[er]bis
q[ui] si p[re]dicatores reuocati s[un]t ad p[ri]mi
homo dignitate[m] qui qua[m] diu celestes pos
sedit th[es]uros ista no[n] contempnit sed
mox ut peccando illa amittit ista des
derare cepit **Crisp[ostomus]** in om[n]i felix aut[em]
est ista co[n]mutatio. Nam q[ui] auro et
argento et h[uius] accepit p[re]t[er]e curadi
in firmos sustandi indolens et alia h[ab]et
Unde no[n] ap[osto]l[us] dixit eis. No[n] possi
deat aur[um] uel argentu[m] sed q[ui] dicit
leprosus m[un]date demones eiate ex
quo patet q[ui] angelos eos ex om[n]ibus
ut ita dicam hom[in]ibus con[tra]stitit ab ar
soluens uite h[uius] sollicitudine[m] ut vana
sola detineant[ur] cura q[ui] e[st] doctrine aqua.
etia[m] eos soluit dicens. Neq[ue] solliciti sit[is]
quid loquam[ur]. Quare videtur valde
o[n]osum ee et graue h[ab]ere max[im]e leue eis
o[n]dit et facile. Nichil e[st] em[er]it[um] ita i[n]vidu[m]
ut cura et sollicitudine[m] ee eritit
et max[im]e cu[m] possibile fuit ab hac eru
ditos a nullo m[er]ito deo p[ro]nt[er] et p[ro]
om[n]ibus nobis effecto. **Jerom[us]** Et
quia quodam[od]o m[er]itos et expeditos ad
p[re]dicandu[m] ap[osto]los miserat et dura vide
bat condicio ee m[er]ito[rum] scultate p[re]cepti
sequenti s[un]t temp[or]u[m] dicens. Dignus
e[st] em[er]it[um] op[er]arius cibo suo q[ui] dicit. fatu[m]
accipite q[ui]ntu[m] in v[er]itu et vestiu[m] vobis
n[ecess]ariu[m] e[st] Unde h[ab]entes h[ab]entes v[er]it[um]
vestitu[m] h[is] q[ui] tenti s[un]t. Commu[n]et
h[is] qui cathe[ri]zat[ur] ei qui se cathe[ri]zat
i[n] om[n]ibus bonis ut quor[um] discipuli me
tuit sp[irit]ualia q[ui]sportes faciant eos ranaluc
suo[rum] no[n] in auaricia sed in n[ecess]itate **Crisp[ostomus]**

Discipulis autem cibari aptos optebat
 ut nec ipsi magis sapient aduersus eos q
 docebant sicut omnia pudentes et nichil acci
 pientes. nec rursum illi abstergant quasi
 ab his despecti. Deinde ut no dicant apli
 mendicantes ergo iubet nos viuic et i
 h' auerterentur inuit h' eis debitu
 ce oparios eos vocans et q dat mcedo
 appellans no em quia apto mfmombz
 opario erat estimare debebant pui ce
 bnficiu qd pstant. Et io dicit dignus
 e oparios cibo suo. h' aut dicit no qd
 andens tanto pno aptos dignos esse
 labores sed aptis legem inducens et tri
 buentibus suadens. quia qd ab ipis dat
 debitu d' **Aug⁹ de baptimo puularu**
 Elon e venale eum ut ptempalibz pdr
 ceat. Si em sic vendit magnu rem
 vili vendit. Accipiant ergo pdratores
 sustentatoz nccitat' aplo mercede di
 spensatoz adeo. Non em aplo reddit
 q merces illis qui sibi mcaitate eua
 suut sed tamq stipendiu dat' quo ut
 possint laborare pstant. **Aug⁹ de car**
evan⁹ vel aliter. Cum dicit dno
 aplis Nolite posside auz ut Continuo
 subicat dignus e opario cibo suo.
 Unde satis ondit cur eos posside hoc
 ac ferre noluit. no quo nccia no sint
 sustentatoz huius vite sed quia se eos
 mittebat ut eis her deberi demerret
 ab illis quibz eum reddentibz amuaret
 tamq stipendia militantibz. Appet aut h'
 no ita prepisse dnm tamq evite viuic ali
 uide no debeant. q' eis pudentibz quibus
 emuac' eum aliaq' contra hoc pceptu
 fecit Paulus qui anctid de manu su
 laru laboribus transigebat. sed appet pta
 tem dedisse aplis in qua starent sibi is
 ta deberi. Cum aut adno aliquid impat
 msi fiat. mcedo culpa e. Cum aut
 pta datur licet auq no vti et tamq
 de suo mce recede h' ergo dno ordi
 nans q qui eum amuaciant de evo
 vnuant. Illa aplis loqbat' ut scari n
 possiderent neq portarent hinc vite
 nccia. nec magna nec mma sed po
 sut. **Aug⁹ m⁹ ostendens a fidelibz**

suis omnia debere mistis suis nulla sup
 sua requirentibus. hanc ergo pstatem
 vngue noie signavit cu dixit sedm mar
 tu. neq' tollerent m via msi vngua tm
 sed et calcaamta cu dicit mattheo m via
 no ce portanda portanda cogitant' ne
 desint ho deducibus tunc intelligend'
 e ne quisqua corp preter cu qua esset
 indutus. alia portanda putaret soluto
 ne opus eet. cu optate illa possit accipe
 pnde marcus dicens calcaari eos zandaly
 uel plis aliquid hoc calcaamtu mstra
 signis h're admonet. ut pes nec tectq
 sit desuper nec nudus ad h' d. i. nec ac
 tultet eum. nec h'ems camodis imtet
 et q non portat duas tunicas sed q' p'p'us
 mdui phidet. ~~ita dnm amu' d' p'p'us~~ mouet
 no duplicat sed simpliciter ambulare. ita
 dnm amu' d' p'p'us illo m'o dubitandio e
 p'p'us p'p'us figurate. sed euata alia
 h' p'p'us alia illud m'feruisse scriptis suis
 quis aut putat no p'p'us dnm m'vno
 sermone quod figurate quod p'p'us pone
 eloquia recta eius m'p'p'us et iud obit
 q' tem'e atq' m' erudite arbitret'. Quia
 em dno mouet ut nesciat sinistra quid
 facit dextra ipis et ab et quid p'p'us illud
 p'p'us figurate accipiend' putabit. **109**
 her hystoriate d'p'p'us setm sedm a
 naggem no licet m'p'p'us auz et arge
 tu et pecunia q' e' zonis est possidere
 auz sepe legimus p'p'us argenti pro
 sermone es p'p'us. hoc no licet nob
 ab alijs accipere sed data adno posside
 nec hereticos et phos p'p'us q' dor
 the sustipe disciplinas. **Hylarius** Quia
 vno zona m'p'p'us apparatus e et ad effi
 enat' op'is p'p'us p'p'us q' eris m'zona
 m'hibetur possessio. ne quid i m'p'p'us
 venale sit ad mouem'. Ad mouem' ead
 nec poram h're m'vna curd s'z scula
 ris sube d'ere h' quod qua am'is
 t'p'p'us m'vna p'p'us e corde illu fi
 turo ubi tondat' t'p'p'us dicit aut no
 duas tunicas suffiat em nob' p'p'us
 sanct' indutus ne p'p'us intelligend'
 poram alta demerret uel heresit ut
 legis veste mduam' no calcaamenta

quia in sta tra pta p pms atq aculeis
no obpa. ut mayfi dictu est midis pe
dibus statui admonem no aliu gressu
mz hie qua que accepim a xpo aliu
appatu **Jeromus** vel docet dno pedes
nos mora feris vmales no alligari s
stam tra ingredientes esse midos. nec
hie vngam que vtaf mclubz nec ma
liquo presidio carnis tuiti. quia huiusmodi
vnga et baculus aridus e que si pau
lulu presseris frangit et manu transfo
rat malsenas **Exlarus** p fatis aut
hesterne iure no simo indigi hntes o
gam deudice voff. In quacuq civitate
re **Criso** in omi Quia dixerat supus
dno dignus e oparius abo suo. ne rec
detur pth am eis ianuas apere ml
tam diligencia hic iubet face dehospi
ta eligendo Unde dicit. In quacuq civi
tatem aut castella mtrauit mltogate
quis ea dignus st **Jeromus** apli no
nam mtraentes urbem sine no po
tant. quis qualis est ergo fama hospes
eligendus e pti et iudicio vmemora
ne pdicatiois dignitas suscipient in fa
ma deturpet. **Criso** in omi Qualit
ergo ipse xpus apud publicanu ma e
bat quia saluet dignus effectus erat
exquisione. hoc etia non solu mgliaz
eis pderat sed mabacom Et em digno
est anno dabit abu et maxime tu
mchil amplius nraus petetur Intende
aut qualiter omnibus eos de nudans
omnia eis dedit. pmittens m domibus
corp qui dacebant mane sta em et ipi
a sollicitudmibz euclant et alij suadebat
qm ppter corp aduenerut salute solam
m hoc q mchil de ferebant mchil am
plius nraus expetebant **Non em p
ms** et no ad omes simplici mtrauit
Non em p gms salu volebat eos dare
appere. sed magis d tute. mchil aute
ita v tute designat sicut no supflus vti
Jeromus hospes etia omes eligit
no tribuens bnficiu ei qui apud se
mansit est sed accipies hic em dicit
Quia m al dignus st ut magis se no

uit accipe gram q dare **Criso** in omi
Intende aut q no du omia eis tribuit
nec em eis largit ut stant quis sit dig
nis. sed iubet fructu Non solu aut dig
nos quere sed nec dedomo m domu tras
mitari cu subdit Et ibi manete donec
excatis ut neq suscipiente tristit n
ipi opinione accipiant leuitatis aut
gule **Ambro. sup lucam** Non ergo ca
ose domus qua ingrediant apli elige
da disternitur ut imitandi hospiciu ta
no suppetat no tame cad cauo recep
mandat ne du hospes eligit hospita
litas minuat Sequit Intraentes aut
m domu salute cam ditentes. pay huc
domu **Glosa** pace hospiti pcamini
sopiat omis repugnancia cont vitate
Jeromus In hoc etia occulte saluta
hebrei ac Cyri smoms expressit ad
em grece dicit ehere et latine auc
hoc hebraico syroq smone salalath
sue samalalath. i. pay teau Q aut p
hnt tale e. Intraentes domu pacem
p camini hospiti. m qntu vobis distor
die bella pdate Cum aut orta fuit
contradit vos mercede habebit de calla
ta pace. illi qui nolunt hie possidebit
Unde sequit. Et p quide fuit domus illa
digna veniet pay sup cam si aut no
fuit digna pay nra ad vos recitet
Rabanus Quis saluet aut erit
quis pdestinatus ad vitam et celeste
ubu. Sequit q audit aut si nullu audi
re voluit ipse pdicator sine fructu no
erit quia ad eu pay recitet qn ei a
dno plabore su opis recopensatur
Criso in omi Instruit eos q dno
q no ppt expectent ab alijs p saluta
quia dacebant sed antede salute
alios honorando demde mrae q no e
sola salute sed bndictio p hoc q diat
si fuit domus digna veniet super
cam **Jeromus** Docuit ergo dno
discipulos suos offerre pacem m me
itu domus ut salute pacis eligeret
domus digna ut hospes ac si patenter

ut nullus suspicaret qm ppter mbe
cillitatem nigri her eis suplement
mala Quid ut ipi suspentes no ob
stipe stent du in opmabilis et pter spem
cuemrent Quid ut hor audientes no
turbent in tempe tunc Deinde ut
distant qm noua her plij lex est. Mi
das em mittit a suspicientibus iubet
tribari neq in her pstit sed ultius sua
vtutem ostendens dicit Et ecce mitto uos
sicut oues in medio luporum ubi consida
ndu q simplicitate no ad lupos sed in medio
luporum mittit ut sit sua vtutem magis
demonstret. cu oues lupos supant etia
in medio luporum existentes et plimos
morsus ab eis accipientes. no solu no
cassimant sed et illos gutant aulto
aut mirabilis e et manus transmutae
metes eos qua inter sic eos Inter lu
pos aut omni mansuetudine eos docet
ostende **Greg in omi.** Qui em locu
predicacois suscipit mala in ferre n
debet sed tollerari ut et apud sua ma
suetudine uam seuenati mitiget et
peccatoru uolua malis. ipse afflictio
bus uolnatus sanct qm et si qn zelu
rectitudinis cogit. ut erga subditas
fuiat. furor ipse de amore sit. no de
crudelitate. qis et ira discipline for
ophibeat. et intus paterna pietate
diligat quos foris castigat amiti aut
tu regimie uia suscipit ad lacandos
subditos mardesit. tiorum platis
ophibent. dm uideri appetit ptes se
te minne recognostunt huilitat locu
in elacom dnacois i mutant. et si qn
cognitibus bladiut mntibus seuiut.
de quibus dicit Veniut ad uos in uesi
metis omni mntibus aut p lupi rapa
tes Contra q nobis considerand e q
sicut oues inter lupos mittit ut pensu
fuentes in notencie morsu maliae no
hcaim **Jeromius** lupos aut scribas et
phiseos uocat qui p deici iudeos.
Hylarius lupos aut designat oes
hos quos qui uespno furore maplos
deseruit erant **Crisostomus** orator

aut erat eis consplaco mittentis vtus
et id an omnia posuit dicens Ecce ego
mitto uos q d. Ne turbem qm in me
dio luporum mittim possem am fact ut
nichil mali susmetis no solu lupos no
supanti. sed leombus tribuiores effecti
sed ita expedit fieri hoc em uos dani
ores facit. et mea vtutem magis di
uulgat. Deinde ut aliquid eia aspicias
i ferant et no sine causa coronati es
tinen subdit. Etote ergo prudentes
sicut serpentes et simplices sicut colu
be **Jeromius.** Vbi p prudentia deu
tent in fidias p simplicitate no faciat
malu et serpentis asina pome in ex
emplu. quia toto corpe occultat caput
et illud in quo vita est ptegit Ita et
uos toto piculo corporis caput nrm q
opus e custodit **Vernigius.** i. fidon
ppi integram et mcorrupta seruate stu
deamus **Vernigius** Solet eia spce
eligere stratas rmas. per quas tran
srens ueterem pellem equat Similit
pdicator transiens p angusta uiam
ueterem hancm oio deponat **Vernigius**
Pulchre eia pdicatores dms spent
prudentia mouet hre. quia p mus ho
p serpente deceptus est. Ar si diceret
quia hostis callidus fuit ad decipiendu
uos prudentes stis ad liberandu Ille
laudauit lignu uos laudate tunc uirtu
tem **Hylarius.** Ille animu pmo mol
lioris spous aggressus est spe. deinde
illexit quone i moritatus sponsonit
Pari igit oportunitate mrospecta p
denat vna tuuq natura et uoluntate
vba adhibenda e spes futuro bo
nois reuelanda et q ille metit e
no pdicema ex uero fidm sponsonit
dei angelis similes futuros ce qui ac
dant. **Crisostomus in omi.** Sicut aut p
denat serpente oportet hre ut in
pnipalibz no ledam sit et simplici
tatem colube i no uindicando cu in
iusta patim neq p mfidias alicui no
tendo **Vernigius** Idco aut dms her
duo sorianut. quia simplicitas ab sp
prudentia facile decipi pt et pruden

est inter eos fides affectus. quorum
diuersa e fides **Criso** De inde qd e
multu horribilus apposit d. Et citas
odio omnibus. Et em quibz orbis terraz
hostes. ita eos expellere temptabant hie
etia rursus appomt complatio cu dicit
ppter nome meū. Et tunc hoc rursus
aliud complatorū pamt ai subditur.
Qui aut psciauit usqz in finem hie sal
uus erit. **Am** em consuevit multi in
pnapio quide ee vehemetes postea
uo dissilii ppter hoc ait qm sine ve
ro Que em virtutis seminu in pnapio
quidem florestentū. post mod aut tū
bestentū. ppter hoc sufficientē pscie
rantia ab ipis. **Jeromus** Non em cap
se sed pscisse virtutis e **Remig** nec
mehorantibus sed pscuerantibz tribuit
Criso Ne aut aliquis dicat quia omnia
opus mapis feat. nihil mirabile e
talce illos ee effectus nichil patentes
anerosum ppter hoc ait q pscie pscie
ranta eis est opus. Et si em exp
mis eruti simit pualis. alijs diffia
lioribus consuam. Et post illa rursus
alia succedent. et non stabit quini
fidias paciant donec uiuūt et hoc q
tulta in sinuat dicens. Qui psciauit
usqz in finē hie saluus erit. **Remig**
. i. qui pcepta fidei nō deseruit et in p
scatombus nō defectit saluus erit
quia p pscatombus tremis papiet
Aug pma regn celest. Et nōndū
quia fms non semper signat consima
com. sed aliqn pscōm iuxta illud fms
legis xpus. Unde etia p ee sensus
Qui psciauit usqz in finē. i. in xpo.
Augustinus xpi de ciui. dei In xpo
namqz pscuerare e in fide eius per
mane que pdictōm opatur. Cui autē
psequunt vos i. **Criso** in omi post
qua aut pdixit tribilia illa q post
crucem et rēnem et astensioz eis
erant ventura. Rursus dicit eos ad
mansuetiora. Non em usqz eos ad
psecutiōm audacē ire. sed fuge unde
dicit. Qui aut psequunt vos manū

tate ista fugite in aliud. Quia em in tim
pncipiū erit quibz cap qdcente utit
fmdne **Jeromus** hie em ad illud spūs
respondu est ai ad psecutiōz apli mēte
bant quibus et psciatū e. In viam ge
tū ne abierit. q psecutiōz timē non
debeant sed decemare. **Id** quide videmq
in phapiro fcaffe credentes. qm acta reli
mis pscatōe dispersi sē monūsam uide
am. ut tribulatiōis oco fieret eiv sem
narū **Aug** contra **faustū** **Leo** tamē
saluator non potat tueri discipulos
suos quibus fuge papit. et hūis rei
prior exemplū pbiuit. sed in stuebat
hamis in firmitate ne deū temptare
audat qn hie quid faciat. ut quid ca
uē optet euadat. **Aug** pmo de ci. dei
Potuit aut eos amoue. ut pbi mag
in ferrent. ne i manibz psciatū de
uenirent. Porro p hie illa nō usqz
quibus migrantibz se mansiones etias
pstatū ee pmissit. quolibz exempla ap
ponant gentes. que ignorantē deū
manifestū e hoc non licē credentibus
omni deū verū **Criso** in omi. Ne autē
dicant. Quid igit p pscatōm passū fu
gerim. et rursus illuc nos abierit
hūc destruens timorē ait. Amen dico
vobis nō confirmabit ciuitates isrl. do
net. Veniat filius hominis. i. nō pueniet
me ciuitates palestina donec vos as
sumam. **Yabanus** vel pdiat q non
an pdicantibus suis ad fidem pducent
omnes ciuitates isrl. q rē dū fuit per
petrata. et m toto orbe tūc pdicandi
eivm ptab concessa **Hylarius** vel
aliter. Et vna malum fugam suadet
quia pdicatio eius pmi iudea effuga
ta transit ad greca. Deinde diuersis
mtra grece urbes aptoz passombus
fatigata. Tertio monū sis genabz demo
ratur. Sed ut ondet gentes quide aptoz
pdicatoz credituras vni ut reliqua isrl
credent ee credent aduentu suo de
bitū ait. Non confirmabit ciuitates
isrl. i. post plenitudinē gentū. quod
erit reliqua isrl adimplendū nūm scōp

futura claritatis xpi aduentu em eccad
 quocundū **Augu** in epla ad honoratū
 faciunt ergo serui xpi quod pcepit
 uel pmissit sicut ipse fugit megypte si-
 gnan dno de ciuitate in ciuitatem qm coz
 quisquid spaliē psecutoribus querit ut
 ab alijs qui no ita requirunt no deseru-
 ead. p pbeant ab alijs conspici quos ali-
 non posse omne nouerit. Cui aut om-
 i epoz. tucor. et laycor. e que pualu
 hi qui alijs indigent no deserunt ab-
 hijs quibus indigent aut igit ad alia
 munita amēs tranſant. aut qui hnt
 nratatem romanor. no relinquant
 ab eis per quos illor e carastita supplenda
 nratas. ut uel pitor uiuant uel pitor
 sufferant q cas p famlias uolet pati
Remigius pterea sciend e q sicut
 pceptū psequandi in psecutoribus spali-
 adaptos ptinet. ut d coz successores
 viros fortes sic licentia fugiendi satis
 queme in firmis in fide quibus qdescent
 pius mgi. ne si se ultra ad martiriū
 obuiſſent. fortis pōiti intormēt
 negarent. leuis em erat fugē quā ne-
 gare sed quāuis fugiendo pſte fidi
 constancia in se no ostendent tamen
 magni mti erant. qm omnia p xpo pa-
 rati erant deserere salicet fugiendo. Nisi
 aut illis salicet licentia fugiendi ddesſet
 drent eos aliqui alienos e q a gloria
 regni celeſt. **Jeromius**. Spualit aut
 die possima. Cui psecuti fuit in ciuitate.
 hoc est in uino scripturaz ho
 uel testimonio nos fugiamus ad alias ciui-
 tates. i ad alia volumina. Quis em gen-
 tiſus fuit psecutor ante pſdū saluatoris
 aduenit q aduſarijs uicaria concedat
 Non e discipulus iſ **Crisoſt** in omi
 Quia futurū erat ut discipuli tū pre-
 missis psecutoribus ead diffamati ma-
 lam opinione paterentur quod multo ond-
 sus se uidebat. hic eos consolatur a se-
 ipso et ab hijs q de xpo sunt dicta cui
 pſatori nulla potat ee equalis **Ula-
 rius** dno em lumen eand. duo cre-
 dentū et in mortalitate parens tū dis-

cipulis suis in futuris passionibus placu-
 an pmissis. ut glorie loco amplectamur si
 dno nro uel passionibus adqueam. Unde
 dicit Non e discipulus sup agrum ne
 suus sup dnm sui. Sufficit em discipulo
 ut sit sicut magister eius et suus sit do-
 eius **Crisoſt** in omi intelligendū dno
 fuit discipulus et suus. no e in qua sup
 magm et dnm scdm honoris naturam
 s. let michi ea q raro qtingit hic obia-
 as. sed ab hijs q st impluribus susape-
 hnt sermone **Remigius** oragistri
 aut eodem semetipm appellat p ser-
 uū et discipulū suos uult intelligi aptis
Gloſa q dicit Ne indignem tolle-
 rare quod tollo quia dno sum factus
 qd uolo et mgi docens quod uile ſto
Remigius. Et quia hec sma mngm
 debet supribus uerbis congrue mo-
 tendit uba manifestant quibus subdit
 Si ptem famlias belzebul uocant
 qnto magis domesticos eius. **Crisoſt** in
 omi Non dixit seruos sed domesticos
 ut multa ad eos familiaritate scit ali-
 bi dixit Non dicam uos seruos sed
 amicos meos. **Remigius** q d. Nos q
 temporales honores et huana gloriā
 no querat dū me uidet p uisiones
 et dybria genus huani redime **Crisoſt**
 in omi. Non plu aut dixit Si domo
 dnm quicquid st sed ipam specie quicquid
 po me qm belzebul eu uocant **Jeromius**
 Belzebul uolu e actorem quod uo-
 cat in regū uolue uolue musta **Beel**
 ape bel sine baal zebul. Baal aut musta
 dicit pnapem ergo domo moſ ex pſuatis
 sm uolū appellabant uocabulo q musta
 dicit p m iudicia q exterminat suau-
 tatem olei. Non ergo timuit eos **Re-
 migius** post pmissa consplacōm alia
 no minorem subiugit dicens. Ne q
 timuistis eos salicet psecutores. Quia
 aut no eet timendū manifestat tū
 subiugit. Nihil em aptū quod no reue-
 let et occultū quod no ſtat. **Jeromius**
 Quis ergo impnti sculo multor uita
 nestruit sed de futuro tempe scribit
 qm iudicabit deus occultū homi et il-

lucubrat latebras tenebrarum et manifestata facit consilia cordium. Et est sensus soluta tunc persecutorum saeva et blasphemantem rabiem. quia veniet dies iudicii in quo et mala istius et illorum nequicia demerabit. **Hylarius** Igitur non minus non concilia. non potestates in seculum mouet etiam metuendas quia dies iudicii nulla huius fuisse atque in anima reuelabit. **Crisostomus** vel aliter figuram quidem corporis que dicantur uniuersalem videantur emittentem hinc verum non de omnibus rebus sed de primis solum dictum est quod si dolores audirent quia huius cogitate quid et ab hac suspitione post parum exierim. Vocant quidem vos ariolos et seductores. sed expectate parum et saluatores vos scilicet tunc uniuersa dicant tunc per vos ipse appuerit infactores nec illorum intendent in omnibus homines. sed verum vitati. **Remigius** Quida autem dicit quod huius uerbis promiserit dominus discipulis suis. quod per eos essent reuelanda omnia occulta in scriptura que sub uelate littere legis latebant. Cum uisum fuerit ad christum tunc auferetur uelamen et sensus diuine debet timere uias per se uocatos tunc tanta scias dignitate ut per uos occulta in scriptura leges et prophetas sint manifestanda. **Crisostomus in omni** Demde quia eos ab omni timore liberauit et atrociter obprobriis fecit tunc ea oportuno tempore eis loquitur de libera palatate que est in predicacione dicens Quod dico uobis in tenebris dicite in luce et quod tunc aures audiet predicare super tecta. **Hylarius** Non legimus dominum plerumque fuisse noctibus sermoneum ad doctrinam in tenebris tradidisse. Sed hoc dicit quia omnes sermo eius canalibus tenebre sunt et ubi eius in fidelibus non est. Itaque id quod ab eo dictum est tunc libertate fidei et confessionis est loquendum. **Remigius** Est ergo sensus Quod dico uobis in tenebris. id est inter iudeos incredulos. Vos dicite in luce. id est fidelibus predicare. et quod in aures audiet. id est quod dico uobis secrete predicare super tecta. id est palam coram hominibus

Solemnem enim dicit in aures loquitur illi id est secrete. **Remigius** Sane quod ait predicare super tecta iuxta morem promissie palestine loquitur ubi solent in tectis reperde quia non sunt statimata sed equalia ergo predicabit in tectis quod tunc audiet palam dicet. **Glosa**. vel aliter Quod dico uobis in tenebris. id est dum adhuc in amore carnali estis. Dicite in luce. id est in fiducia uitate tunc a spiritu sancto fuerit illustrati. Et quod in aures audiet. id est solo auditu papie predicare ope complendo. super tecta constantes. id est corpora uera que sunt domicilia animarum. **Jeronymus** vel aliter Quod dico uobis in tenebris dicite in luce. id est quod audiet in ministerio apertus predicare. et quod in aures audiet predicare. id est secrete. id est quod uos exidui in puulo iudee loca uniuersa uerbis et in loco mundo audiat dicite. **Crisostomus in omni** Sicut autem in dicitur Qui credit in me opera que facio ego et ille faciet et maiora huius faciet. Ita et hic inquit quoniam omnia per eos operata sunt plus quam per se ipsum quod per nos ego dedit. sed quod plus est per uos complere uolo hoc autem non tunc uigentis est solum sed et futurum patienter et ostendit quoniam omnia sepabunt. **Hylarius** Constantem ergo in gentem est dei cognatio et profundum doctrine eorum secrete in luce predicacionis apertae reuelandum. non timedo eos quibus tunc sit licentia in corpora tunc in aures uis nullum est. Et non subdit. Et nolite timere eos qui occidunt corpus et animam autem non possunt occidere. **Crisostomus in omni** Vide qualiter omnibus eos facit superioribus non sollicitudine solum et male dictionem neque pericula et in seculis sed et per ipsum ipsum que huiusmodi uidet esse terribilior. mortem persuadens propter dei timorem atempne. Unde subdit. Sed pacus timete tunc qui huius corpus et animam predicare in gehenna. **Jeronymus** Nomen iehenne in uerbis libris non in uenit sed primo a saluatore patris. Quieramus ergo quod per huius sermone occaso ydolu baal fuisse in uenit

ut eas fieret non est nec ut illa ps
limi que mansa fuerit ad ausam rediret
aut que fundu fecat ipa rursus faceret
fundu dum tamen totu recitetur in totu
et totus ille limus in totu vas nulla sui
pte pdita remaneret Quia pp si capilli
tonionis tansi ad sua loca desubinter ve
dant no redibunt. quia in cand carne
ut quacumq locu ibi coepris teneant
seruata pmet congruentia matie mu
tabilitatem obtent quus q dicit. Capil
lus capitis vri non pbit Non delongi
tudine sed de nio capilloz possit intel
ligi unde et hic dicit. Capilli capite vri
multi sunt. **Hylarius** Nec em
digni negotiu e pitura numerat ut
igit nichil ex nobis prius ee cognos
ceremus. ipd capilloz nroze supputatoz
nuo iudicat Nullus igit corporu nroze
casus est ptimestenda et id subditur
Nolite ergo time multas passeribus
meliores estis vos. **Jeromus** In qd
manifestus superior coposicois sensus
expressus est q tme no debeant eos
qui pnt occide corpus. qm si in scia
dei pna quoq aualia no decidunt qnto
magis homo qui aptica sultus sic dig
nitate. **Hylarius** Vel ai dicit p tms
eos antestare passeribus ostendit ml
titudm infidelium et ionem fidelium p
esse quia hys casus mterru e illis vo
latus mcltu. **Vemigius** Mystica aut
opus e caput apti capilli qui pulchre
dnt quia noua staz scripta s mcltus
Omne ergo qui confit. **Jeromus** Sa
ens aut dnt timorem qui discipuloz
gruacbat aiam p ca q scit. rursu
ostendit non solu timore euacens
sed et spe pmoz maiora eos exget
in libera pualacois vitat dices Omne
ergo qui confitebit me cora homibus
confitebor et ego eu cora pre meo qui
mcltus est. **Hylarius** h concludendo
dicit quia doctus talibus confirmatz
oportet libera dedeo confitendi hie co
stancia. **Vemigius** Confessio aut h

illa intelligenda est de qua dicit aplos
Corde credit adulteriu ore aut confes
sio fit ad salutem. Ne aut aliquis puta
ret se ab p oris confessione posse salua
no solum aut ait. Qui me confessus fuit
sed addit cora homibus et rem addit.
Qui aut negauit me cora homibus ne
gabo et ego eu cora pre meo qui mcl
est. **Hylarius** In quo ondit quales
nos nois sui testes homibus fuissimz
tales apud deum prem testimonio eius
vsuros. **Crisostomus** Vbi considerand
e quia mpena amplius e suppliciu. et
in bonis maior retributio q d. **suppliciu**
fit hmdasti pns me hic confitendo aut
negando suppliciu dabo et ego m effabile
tibi maiora dando Illic em ego te co
fitebor aut negabo ppter hoc si fecis
aliquid bonu et no suscepis retribuo
ne turberis Cu additamento em i futo
tempe retribuo te exspectat Et si fe
ris aliquid malu et no exsolueris vin
dictam no qtempnas qllit em te ex
cipiet pena nisi transmitteris et melior
fias. **Vabanius** Et sciend q negare q
deus non sit nec pagani pnt. Sed q
no sit deus filius. et pr negari ab mfi
delibus pt. Confitebit go aliq filius
apud prem qui p filiu hbit accessum
ad prem et qa filius dicit. Venite bn
dicti patris mei pacite regnu. **Vemigius**
Negabit aut negante se quia xpm
no hbit accessum ad prem et a conspau
sue diuinitat et pris repellat. **Crisostomus**
hdeo aut non solum fidem q est pdom
mente. sed et confessione cogit ois
ut exgat nos in libera pualacois et
ampliozem amorem excolpas nos fac
ens. Hec aut vba ad vniuersos loquit
et nec psona discipuloz utit sola no
em slos aptos. sed et discipulos coispa
rit vniuersos. qui mnt h suant no solum
in libera pualacois docebit sed etia sibi
facile suadebit huius em ubi ob suatio
multas ad aptos adduxit. **Vabanius**
Vel confitebit quis ihm ca fide q per
dilatam opat mandata eius fideliter

implendo negat qui pceptis no obedi
 Nolite arbitrari ut **Jeromms** supra
 dixerat quod dico vobis in tenebris dica
 te in luce nunc in fert quid post pntatoz
 sequat dicens Nolite arbitrari quia ve
 pacem mitte mtra. no eum pate mitte
 sed gladiu **Blasa** vel alit qtmua fluit
 more no debet attrahere nec canalib
 affectus **Criso** Qualit ergo eis aduocet
 ut in omnaqz domu mgedictes pa
 tem mdicent Qualit aut et angeli
 dixerut Gloia m exetpib deo et mtra
 pay homibus. Qm h maxime e pay
 cu id quod exorat medit cu id quod
 litem infert separat. Ita emi possibile
 est celu tre copulat. no et medicus
 ita reliqui confuat copus cu id quod
 sanabilis e h absidit. Ita quide et
 in turre babel gestu est mala em pa
 tem bona dissonancia soluit. Ita et
 paulus eos qui adu sus cu consonabat
 diuist. Non em ubiqz concordia bonu
 e Nam et latrones consonant h aut
 plu no e sui ppositi sed illor conspili.
Jeromms ad fidem em xpi totus
 orbis contra se diuisus est. una queqz
 domus et m fideles hnt et recedentes
 et pterea missim e bonu ut cupet
 pay mala **Criso** hoc aut dicit q
 discipulos consolans ac si dicit. Ne
 turbem quasi pter spem hys gtinge
 tibz pter hoc em vrom ut plud mt
 tam. et no dicit prelud. sed quod est
 difficilus gladiu. voluit em appitate
 vbor copz optatate audire ut no mdif
 scultate vobz deficiant. ne aliquis dicat
 q blandi suaserit et difficilia occultauit
 melius e em m rebus mansuetudine
 vide. q m ubis et p h m hys no ste
 tit sed exponens plij spem ondit
 h est auill bello difficilus dicens. Ne
 m em separe homine adu sus prem
 suu et alid adu sus prem mrem sua
 et mixt aduersus pced suu. In quo
 ondit q no sola m familiaribus erit
 hoc prelud sed m amantissimis et
 valde nctis. qd maxime xpi vntate
 ostendit quia discipuli h audictes
 et ipi suscipunt et alys suaserunt **Criso**

Quiauis aut no ipse xpus hat sepaos
 fecit. sed illoz malicia tame diat se
 fare srom scripture consuetudine scriptu
 et em dedit eis deus oculos ut no videret
 hic aut maxime ondit vetus testamtu
 nouo ce cognatid. Item m iudeis vni
 pximu m fitebat. qm vitulid fecerut
 et qm beelzebegor ymolauit. vnde ut
 monstraret eude ce cui her et illa plati
 erunt pphie memit dicens. Et immiti
 homis eius. Et m iudeis tale aliquid
 contigit. Grant pphete et pseudo pphie
 et plebs studebat. et domus diuideban
 et hij quidem hys credebant alij aut
 illa **Jeromms**. hic aut locus ppe eis
 dem verbis m mteca ppheta scribitur.
 Et non ubiqz de vcti m strumento
 testimoniu ponit. utru sensus tm an
 et uba qsonant. **Hylandus** dicitur
 aut gladius teloz om acutissim e
 m qua e ius ptatis et iudicij senctas
 et aradiso peccatoz. Dei igit ubi
 nicipati memerim m gladio qui gla
 dius missus e mtra. i. pntato eius homi
 cordibus m fisa hy igit qnz hntes
 m vna domo diuidit tres m duo. et
 duo m tres et tria ad hoies referim. i.
 sapus et autm et voluntatem. Nam et
 copi data e aia. ita et ptas homi ute
 di utraqz ut vellet mdulta e atqz ob id
 loz e pnta voluntati. Sed h et tm illis
 dephendit. qui p m adeo signati sut
 Sed copito atqz m fidelitate p m pent
 sequetibz gnacibus cepit ce corpis
 m p peccato m die m fidelitas
 Voluntas aut sua vmauz adiacet
 ergo id vniqz domo qnz p. Sed ergo
 i nouam baptm lauato putut vbi
 ab originis ure peccat sepan accisi
 qz quada obsecione gladii dei pnta
 matris affectombz dissdemqz fitqz gra
 us m domo vna disspio et dome pta
 nouo homi erit i mtra quia ille mane
 in p nouitate gaudebit. Ea ud que
 appapie antiquitate deduta p conpste
 m hys quibz oblatit gupistit **Augustus**
de quibus erit vel aliter. Vem
 separe homiez adu sus prem suu. Qa

veniat quis dicit qui fuit filius eius
et filius adversus matrem suam. plebs di
adversus mundum nuntiat hoc et per
macrobius pietatem gms huius quid mit
babiloma. mit egipto mit pdoma. mit
alys atq; alys homibus scriptura sigt
Nunt aduersus patrem suum etiam adu
sus synagogam que pdm cane ppm
pepit sponsam ecclesie diuidunt autem
gladio pnt qd ubi dei et m mra hos
domestica eius cu quibus an consuetud
mplexatus erat **Tabanus** Nulla em
apnt eos iura custodiri pnt mter qd
fidei bellu est. **Glossa**. Vel aliter h
dicit qd. Non adhar mter homines
rem. ut canales affectus confirme.
sed spuali gladio disce. unde rre
dicit. Et m mra homis domestica
eius **Greg. 11. 19. mox**. Callidus nax
aduersarius. cu abona cordibz repel
li conspiciat eos qui ab illis valde dili
genter exquirunt. et p corz uba blau
dens loquitur. qui plus eccis amant
ut du vis amoris cor pforat. facile
p suasionis eius gladius ab mtime ra
tudinis mummie cupat. Quia
pnt aut mrem. **Jeromius** Quia
ante pmiserat. Non enim mittere
pacem sed gladium et diuidit homine
aduersus patrem et matrem et sacerdotem
quos pietatem religioni an ferret sub
leat dicens Qui amat patrem aut
matrem plus qd me no e me dignus
Et m cantico legimus cantico. **Ordi**
nauit m me caritatem. hic em ordo
m omni affectu natus e. Ama p deum
patrem et matrem aut filios. Si aut nra
tas venit ut amare patrem aut filios
dei amari compet. et non possit utiq;
saluum odium m suos. pietas m deum est.
Non ergo prohibuit amari patrem et
matrem sed signant addidit. plus quid
me. **Hydrarius** Illi em qui domesticos
nomine caritatis dilecti eius pntulerunt
futuroz bonoz indigni erunt hereditate
Crif Si aut paulus iubet p omnia
gentibus obedire no m mra. Quibus
em solu dicit obediendum que no mra
pietati. Item stm e omes alii eis red

de honorem. Cu aut amplius debito
expetierint no oz assentire. Sicut aut h
veteri testamento consonantia. Item illic eos
qui idola colebant no odio hre solud. sed
et lapidare dms iubet. Et m deut dicit
Qui dixit pti suo et mri sue nestio uos
et fratribus suis ignoro illos hij custodierit
eloquiu. **Glossa** videt aut ut m pluribus
accide qd pentes plus diligant filios qd
diligant ab eis. Et id gradatim postq;
sui amore amori patris ee pponendū
doret doret consequet pferendū ee
filioz amoi dicens. Et qui amat filium
aut filiam super me no e me dignus
Tabanus. Per quod signat illud diuino
consonans ee indignū qui consanguinit
canalem amore pponit spuali amori
dei. **Crif** Deinde ut non moleste
ferant illi scilicet quibz amor dei pre
fert. ad aliorum adducit sermone. Ita
omni nihil est familiarius alicui. Sed
tamen et hanc non sumptū ee huius odio
iussit sed ut eam quis tradat m occi
piones et sanguines. andens qd no solu
ad morte appt ee patid. sed ad morte
violenta. et expugnabilissima scilicet mo
tem crucis. Unde sequit. Et qui no accipit
crucem suam et sequit me no e me dig
nus. Nihil aut adhuc eis de ppa dno
erat passione. sed m mra eos erudit
ut p mone de passione eius magis susti
pant. **Hydrarius** Vel qui ppi sunt
crucifixerunt corpus suum cu carnis et
grupis et indignis e xpo qui non
cruce suam ma ppatim mo qmarim co
sepeliri con singimz accipies dnm sit
scuta m hoc sacramento fidei pnt no
lutate m mra. **Greg. m omi**. Crux
quippe cruciatu di. Et duobz modis
crucem dmi baulamz. cu aut p asme
tia carnem affligimz aut p copassioz
pnt nra tatem illius mra putamus.
Sciendū ad est qd sunt no nulli qui
tamē abstinentia no pdeo sed p m am
gloria exhibent. Et sunt no nulli qd
com passione pimo no spualit sed
carnaliter impendunt ut ei no ad vbi

tem sed quasi miserando ad culpas fo-
 neant. hi itaq; crucem uident ferre
 sed dnm non scunt et id addit. Et sequi
 me. **Crisostomus** Quia uero precepta hec que
 tradidit **omni** onerosa uidebantur ponit et
 utilitatem eorum maximam existente di-
 cens. Qui inuenit animam suam perdet eam
 quod non solum hec que premissa non nocent
 sed maxime proderunt contra ad nocere
 sunt. et hoc ubiq; facit. Ab his enim que homines
 concupiscunt inducit sicut si dicat pro
 quid non vis contempnere animam tuam quia
 diligis eam. Quo circa pro hoc contempnere
 et tunc ei maxime proderit. **Remigius**
 aut in hoc loco non solum est intellige
 di. sed hec uita pnis. Et est sensus. Qui
 inuenit animam suam perdet eam saluet hat
 pntem uitam. i. qui hanc lucem et eius
 dilectiones et voluptates ad hoc despondat
 ut semper inuenire possit istam quam
 seruare cupit. perdet et animam suam et ne
 dampnacioni apparat. **Abbas** uel aliter
 Qui saluet animam suam querit etiam que
 hoc in morte dare non dubitat. Vtriq;
 aut sensu congruit apte quod sequitur
 Et qui perdidit animam suam propter ma-
 inueniet **me** ad **Remigius** i. qui hanc
 temporalem lucem et eius dilectiones et
 voluptates tempe psecutionis pconfessi-
 one nominis mei contempserit. tunc sic
 inueniet etiam salutem. **Hylarius**
 Sic ergo pstat lucem anime in morte
 et dampnum in salutem. **de** **Remigius** enim
 breuis uita feruus in mortalitate atq;
 uitae. Qui recipit uos **et** **Jeromius**
 Dns ad predicacionem discipulos mittens
 docet pericula non timenda affectu subicit
 religionem autem super tulerat. es de zona
 contulisset. dicitur euang. candidas. **Un**
 ergo sumptus unde uictus natus. Et id
 auitatem precepta spe tempore pmissa
 sap. in quibus. Qui recipit uos me
 recipit. ut in suscipiendis apostolis. **Un**
 quisq; credentium populi se suscepisse ar-
 bitretur. **Crisostomus** Sufficientia quidem
 erant premissa ad persuadendum eis. quod erant
 apostoli suscepturi. Quis enim eos quanta
 erant fortes et omnes contempnabant

ut alij saluarentur non suscipet tunc omni
 despecto. Et superius quidem pena omnino
 mittat suscipiendis. Et primo quidem re-
 mittat honore suscipiendis apostolis. ut
 populi suscipiant et eam prem. Unde se-
 dit. Et qui me recipit. recipit eum qui
 me misit. Quod autem huic soni fiet
 equale ut aliquis prem et filium recipiat
Hylarius In quibus illis docet in se
 mediatoris officium. Qui tunc sit receptus
 a nobis atq; ipse perfectus. Sed deo sit deo
 pillam transmissam in nobis sit. et phur
 ardorem gratia non alud apostolis recepisse
 quod deum quia et nullus populi et ipse
 deus habitat. **Crisostomus** Remittat aut post
 hoc et alud retulit. dicens. Qui reci-
 pit prophetam in nomine prophete mercede
 prophete accipiet et qui recipit iustum sed
 addidit. In nomine prophete. et in nomine iusti
 accipiet. Non aut simpliciter dixit
 Qui suscipit prophetam. uel qui suscipit
 iustum hoc est si non pro uita huius em-
 nentia nec pro alud aliquid temporalium
 suscipit sed quia uel propheta est uel iustus
Jeromius uel aliter alia ad suscipi-
 endos discipulos quocumque potest ac-
 denari occulta esse in se. **et** pseudo
 prophetas et ueram predictorem debemus su-
 scipere. Unde dicit. Non personas
 suscipiendas sed nomina. et mercede
 non prece suscipiendos licet indignus fuit
 qui susceptus sit. **Crisostomus** dicit autem
 mercedem prophete et mercedem iusti acci-
 piet. i. qualem decens est accipere
 eum qui suscipit prophetam uel iustum uel
 qualem propheta aut iustus est accepturus.
Gregorius in omni. Non enim ait mercedem
 de propheta uel de iusto sed mercedem prophete
 et iusti. Iste enim fortasse iustus est et qui
 toto in hoc mundo nichil possidet. tunc
 loquedi per iusticia fiducia maiore habet
 hunc diu ille sustentat qui in hoc mundo
 aliquid possidet. illius iusticie libertatem
 sibi partem facit. ut tunc eo qui iusti-
 cie premiu recipiat que sustentando
 adiunxit. Ille prophete spiritus plenus est
 sed tamen corpus eget alimento. et

corpus nō refiat. certū est q̄ vox ip̄a
subtrahatur. Qui igit̄ p̄phete alimta
tribuit. vices illi ad loquendū dedit. Cū
p̄pheta ergo mercedem p̄phete accipiet
qui h̄ ante dei oculos exhibuit quod ad
iunxit. **Per omnia** oryface aut̄ qui p̄pheta
recipit ut p̄phetam mercedem accipiet
et intelligit̄ cū de futuris loquēte h̄c p̄phete
mercede accipiet. Igit̄ iudei carnaliter
intelligentes p̄phetas mercede nō accipiet
p̄phetas. **Remigius** Non nulli vō p̄
p̄phetam intelligūt dūm ih̄m xpm̄ de q̄
moyses dicit p̄phetam suscipiet vob̄
deus. Quē similit̄ p̄ iustū intelligūt
quia incomparabilē iustus est. Qui ergo
iustū iustū et p̄phete scilicet xpm̄ p̄phete
tam vel iustū suscipit. ab eo recipiet
remunerationē p̄ eius amore recipit. **Ps̄**
Notat̄ aut̄ aliquis causā et dicit pau-
peritate p̄hibeor ut hospitalis eē nō pos-
sum ethane exortationē leuissimā p̄cepto
dilucit ut calicem aque frigide detoto
aū porrigam̄ d. Et quicūq̄ potū dedit
vni ex minimis ist̄ calicem aque frigide
t̄m̄ in nōre discipuli. amen dico vob̄
nō p̄det mercede sua. frigide inquit
non calide ne et metallū paupertatis
et penuria lignis occasio querit̄. **Re-
migius** Dicit aut̄ minimis. i. nō p̄phete
nō iusto. s̄d aliaū ex minimis. **Blosa**
Vbi nota deū magis ad p̄m̄ affectū
dantis m̄p̄tē q̄ ad q̄ntitatē rei exhibi-
te. Vel n̄m̄ sunt qui nihil penitus
h̄nt in hoc m̄do et iudices erūt
tū xpo. **Hylarius**. Vel p̄uidens
plures futuros t̄m̄ ap̄tatis nomine
gloriosos omn̄ nō ante sic ope m̄p̄ba-
biles obsequiū q̄ ip̄is sub religionis
delatū est q̄ mercede nō fraudat n̄d
licet ip̄e n̄m̄e cent. i. peccatorū om̄
nō in amia tamē in eos etiā leuia s̄b
frigide aque nomine designata officia
esse decernit. Non em̄ peccat̄ hōis
s̄d discipuli nōi honor p̄fici e
Sequitur capitulū vndamū

Factū ē **Lubano**
postquā discipulos
suos duos ad p̄dicandū
mittens p̄missis v̄bis
uerbis eos in scripsit
ip̄e etiā quod q̄ doni-
erat in v̄bis factū
impleuit offerens
p̄m̄d p̄dicatōz iudeis
et hoc ē quod dicit̄. Et factū ē tū con-
simasset ih̄s sapiens x̄u. discipulis
suis transiit m̄do ut doceret et p̄dicaret
in ciuitatibus eorū. **Crisostomus** in om̄i dicit
aut̄ m̄do. Quia em̄ eos m̄p̄tē sub t̄oit
se ip̄m̄ dans locū eis et tempus factū
quod t̄m̄p̄erat eo em̄ p̄ntē et curante
nullus ad discipulos valet accedē. **Re-
migius** Pulchre aut̄ de sp̄ali doctrina
qua scilicet ap̄tōs in scripsit ad gn̄a-
lem transiit m̄ciuitatibz p̄dicando. s̄la
m̄hor decelis ad t̄ras descendit ut oēs
illudaret. In quo facto mouēt̄ etiā s̄t
p̄dicatores ut omnibz p̄desse scide-
ant. **Ioh̄es** aut̄ r̄. **Blosa** posuerat sup̄
ciuita quo p̄miracula et doctrina xpm̄.
tam discipuli q̄ turbe in struebant̄. n̄c
ostendit quomō h̄c in scripsit usq̄ ad di-
scipulos ioh̄is puenit qui ad xpm̄ emu-
lacionē h̄c condebant̄. vnde dicit̄. **Ioh̄es**
aut̄ tū audisset in v̄m̄culis opera xpm̄
mittens duos de discipulis suis ait illi
Tu es qui venturus es an aliaū expect-
tam̄. **Greḡ** in om̄i. Querendū aut̄ nob̄
est. **Ioh̄es** p̄pheta et plus quā p̄pheta
qui vementem ad baptis̄m̄ dūm̄ audis-
dicens. Ecce agn̄s dei ecce qui tollit
pecc̄ m̄i. Cui mercede p̄ditus m̄tēs
discipulos requirit. Tu es qui venturus
es an aliaū expectam̄ tamq̄ si ignora-
ret q̄ onderat et an ip̄e sit nequit
quē ip̄e p̄phetando. baptis̄do. onderando.
ip̄m̄ eē clamauit. **Ambrosius**. Non nulli
aut̄ hoc sic intelligūt. Magnū quidem
ita p̄phetam eē **Ioh̄em** ut xpm̄ agnos-
ceret amularet remissionem peccatōz
suarū. Sed t̄m̄ tamq̄ p̄m̄ vatem quē

venturū crediderat nō credidisse moi-
 turū. Non igitur fide sed pietate dubita-
 uit. Dubitauit etiam et petrus dicens
 Quia est tibi dñe ne fiat hoc. **Criso-**
in omi. Sed nō utiq; hīc rōm. Iohes
 em nec hoc ignorabat sed hoc p̄mū
 testatus ē dicens Ecce agnos dei et q̄ t
 p̄ m̄ dignū em vocans crucē diuul-
 gat nec aliter quā p̄ crucē peccatū
 mūdi diluere aut macta. p̄beta est
 hic sed nos q̄ p̄beta sunt nosat.
 Item ysaas dicit ut omis adora-
 tionem ductus est. **Greg. in omi.** Sed
 aliter hoc questio soluitur si geste rei
 tempus pensatur ad Jordans em flu-
 enta p̄ntis. quia ip̄e redemptor mū-
 di cēt. asserunt a iussu nō macta an
 ip̄e veniat requirit non quā ip̄m
 cēt mūdi redemptorē dubitat sed p̄it
 ut fiat si is qui perse in mūdiū ve-
 nat perse etiam adm ferm claustra
 descendit. **Jeromim.** Unde nō ait
 Tu es qui venisti. sed tu es qui ven-
 turus es. Et ē sensus. aranda michi
 quā ad inferna descenditur sū vtru-
 te et infernis debeam mactare
 an aliu ad hoc sacramta missus es.
Criso. in omi. Sed qualiter et hīc hīc
 rōm. Cuius em gra nō dixit Tu es q̄
 venturus es in infernū. Sed simplicit̄
 q̄ venturus es. Quāuis et dicitur sibi
 videat q̄ p̄ hoc ei dixit ut et illuc
 abiens predicaret. p̄ns em contra ius-
 tiae sp̄s est. post obitū aut iudicā
 ē et pena quare in nullo opus erat
 p̄uipere illi. Sed aliter. Si in fide-
 les post mortē credentes cēt saluādi
 nullus p̄bit aliq̄ em and p̄ntebit
 tū et adorabit. quia omē genui flet-
 tet celestiu t̄restrū et in fernorū.
Glosa. Sed considerand ē q̄ nō ideo
Jeromim. et gregois dixerunt q̄ Iohes
 aduētū xpi in infernū p̄nūciaturū cēt
 quia eius p̄dicatōe aliqui nō credentes
 gūtent ad fidem sed ut iustus in ex-
 peccatōe xpi manetibus ex vicino

aduētū consolacōi afferret. **Hylarius**
 Certū ē tamen q̄ qui venturus ut p̄di-
 cator mactatū consistente ut p̄beta ag-
 nouit aduentem ut confessor. Venitū
 ē eius habundati sūc error nō obrepit
 Nec sine crede p̄t sp̄s sū gram mē-
 te p̄nto defuisse ad aptis v̄tutis sūc
 hūmē cēt macta p̄ntis m̄straturū. **Je-**
romim. Non ergo q̄ ignorans mē-
 rogat. sed quomō saluator m̄rogat
 ubi sit lazari p̄ntis. ut qui locū sepul-
 crū indicabant saltem sic parentē ad fidē
 et vident mortuū in surgente. Sic
 et Iohes m̄terficiendus ab herode dis-
 cipulos suos mittit ad xpm ut p̄hanc
 oēm videntes signa atq; v̄tutes a-
 dent mēū et m̄gro iter rogante sibi
 distent. Et aut h̄rent discipuli Iohis
 aliquid mordacitatē ex inuidia adūsit
 dñm superior quos m̄rogatō dem̄rauit
 tū dixerunt diluere nos et p̄hesi re-
 iunans s̄c̄pt̄ discipuli aut tui non
 ieiunant. **Criso. in omi.** Donet igit
 Iohannes erat tū eis suadebat eis
 q̄tmue de xpo. quia aut rōm erat obi-
 turū amplius studiu facit. Et for-
 midabat ne relinqueret discipulos
 suos p̄ntis dogmatē conditōm et
 maneat abiecti xpo tui et ap̄m
 om̄s suos afferre studiu. Si aut dixit
 set eis abire ad ip̄m. quia melior via
 ē nō v̄tū p̄ sua p̄p̄t. sed estimaret
 hūllia dese sententis h̄ dicit et sic
 magis ei essent affixi. Quid igitur
 facit expectat ab eis audire q̄ v̄b
 immacula operat nec om̄s m̄terit
 sed duos quosdā quos nouerat fortas
 p̄s alijs p̄stabiliores cōntes ut in
 suspicabilis m̄terrogatō fieret ex
 rebus ap̄is distent distancā m̄ter eū
 et ihm. **Hylarius.** Iohes igit nō sic
 sed discipulos ignorancie consulit ut
 em facerent non aliu ase p̄dicatō ad o-
 pera eius in tuenda discipulos suos
 m̄st. ut auctoritate dicit sūc illius
 opera consent nec xpus alijs expect

taretur. quia tui testimonium opa p[ro]batiss[im]e
Crisostomus in om[n]i xp[istu]s aut[em] mentem nostens
ioh[ann]is non dixit. q[ui] ego sum. quia per
hoc obp[ro]baretur hoc audientibus. Et agi-
tassent om[n]es et si no[n] dixissent. q[uo]d uideri
ad ip[su]m dixerunt. Tu dices ip[s]o testimonio p[ro]-
hibes. Et p[ro] hoc am[er]aculis fecit eos
discre[dit]e in suspicabilem doct[ri]na[m] faciens
et manifestior[em] Testimoniu[m] em[an]ans quod e-
rebus. credibilis e[st] testimonio quod e-
a[ut]ibus. Unde confestim curauit eos
claudas et alios multos no[n] ut daret
ioh[ann]em sciente. sed hos qui dubitabant
et id sequit[ur]. Et r[ati]o d[omi]n[u]s r[ati]o aut illis
Euntes remittite ioh[ann]i que audist[is] et
uidist[is] t[er]ra uident. claudas ambulat le-
p[ro]si h[ab]ent[ur] s[ic] uidi audire[m] mortui re-
surgit paupes euangeli[za]nt[ur]. **Jerom[us]**
Qu[ia] p[ro]missio no[n] minus e[st]. paupes aut[em]
euangeli[za]tos intellige. uel paupes sp[iritu]s
uel t[er]re op[er]ib[us] paupes uel nulla inter no-
biles et ignobiles. inter diuites et egenos
imp[er]diciose distantia sic h[ab]et mag[is] rigore
h[ab]et p[ro]ceptoris complant u[er]itatem q[ui]
om[n]is ap[er]it de[us] qui saluati p[ro]p[ter] equalis
e[st]. **Crisostomus** aut[em] ait. Et b[ea]tus e[st] qui non
fuit scandalizatus in me inter n[ost]ros
p[ro]bat[ur]. **Crisostomus** Quia em[an] scandaliza-
bant in ip[s]o dubitac[i]o[n]e corp[or]is no[n] diuul-
gans et soli corp[or]is const[itu]t[i]o[n]e derelinq[ui]ens
redarguac[i]o[n]e corp[or]is latent induxit. **Hy-**
larius Itaq[ue] tui rei ioh[ann]es cauisset
dicens beatus eos quibus aliquid in se
scandalu[m] no[n] fuisset quia metu eius sal-
ne scandalizarent[ur] discipulos suos ioh[ann]es
ut xp[istu]m audirent in se. **Greg[orius]** uel
aliter in fidelu[m] mens[ur]a graue in xp[istu]m sca-
dalum p[ro]tulit t[ame]n cu[m] etiam post tat-
miracula m[er]e[n]te uidit. Unde paul[us]
dicit. Nos predicam[us] xp[istu]m crucifixu[m]
iudeis quibus scandalu[m]. Quid ergo e-
dicere b[e]at[u]s qui no[n] fuit scandalizatus
i[n] me. Nisi apta uoce abiectio[n]e in-
tas sue h[um]ilitate q[ue] p[ro]gnosticare de se
patenter dicit. om[n]ia quide[m] facio sed ab

recta p[ro]p[ter] no[n] dedignor. Quia ergo
maie[n]do te subsequor. cauend[um] ualde e[st]
ho[m]inib[us] ne in me more[m] despiciant
qui signa uenerant. **Hy-larius** p[ro]betur
e[ss]e in ista m[er]e[n]te que in ioh[ann]e gesta s[un]t
intelligencia amplior ut p[ro]pheta ip[s]o sic
p[ro]dromis g[ra]t[is] p[ro]phetaret quia i[n] eo for-
legis lata e[st]. xp[istu]s em[an] leg[is] am[er]acuit
et remissionem p[ro]p[ter]a[m] predicauit et re-
gnu[m] cel[est]is p[ro]spondit et ioh[ann]es totu[m] h[oc]
legis op[er]e[m] expleuit. Igitur cessante iam
lege que p[ro]p[ter]is plebis inclusa ne xp[istu]s
posset intelligi. q[ui] am[er]aculis et quidda[m]
t[er]re con[tra]me[n]t[ur] ad euangeli[za]ta[m] q[ui]t[ur]
leg[is] mittit ut in fidelitas fidem dicto[r]p[um]
q[ui]t[ur] p[ro]p[ter] in factis. **Ambro[sius]** sup[er] lucam
Et forte ip[s]i discipuli quos in se p[ro]-
dromis p[ro]p[ter]is qui ex iudeis recedidit
alter exogenabus. Illis aut[em] ab[er]tibus
ut **Crisostomus**. Quancu[m] addiscipulos ioh[ann]is
p[ro]p[ter]is attit[ur] erat. Certificata em[an] de x[rist]o
p[ro]p[ter] signa q[ui] uiderunt recesserunt. Sed
optebat e[ss]e turbas sanas q[ui] ex inter-
rogac[i]o[n]e discipulo[r]p[um] ioh[ann]is multa in gen-
tia subintellexit ignorans mittent[ur] q[ui]
sicut p[ro]dromis utiq[ue] dicit qui tanta testa-
tus e[st] de x[rist]o aliter p[ro]p[ter] p[ro]p[ter]is e[st] n[ost]r[is] et
dubitatur. Vtru[m] p[ro]p[ter] ip[s]o n[ost]r[is] quid ergo al[ter]ans
ad ioh[ann]em dicit. N[ost]r[is] quid timidi[us] a car-
te factus. N[ost]r[is] quid uane et man[us]
p[ro]p[ter]is dixit. **Hy-larius**. At ne illud
q[uo]d i[n] mediate p[ro]p[ter]is referri posset
ad ioh[ann]em tamq[ui] scandalizatus e[st] ip[s]o
subdit. Illis aut[em] ab[er]tibus cepit ioh[ann]es
dicit ad turbas de ioh[ann]e. **Crisostomus** p[ro]p[ter]
hoc aut[em] ab[er]tibus eis ut no[n] uideat
h[ab]ent adulat. Corrigen[us] aut[em] plebo[r]p[um]
non ducit in mediu[m] susp[er]io[n]e[m] corp[or]is sed
p[ro]p[ter] lucam cogitac[i]o[n]e[m] corp[or]is inducit q[ui]
eos in dubitac[i]o[n]e[m] mittebat de man[us]
se nosse occulta. Nosq[ue] em[an] dicit sicut
iudeis quid cogitatis mala et si em[an]
mala cogitatis no[n] f[er]i ex malicia sed
ex ignorantia. Unde no[n] eis loquit[ur] du-
re sed r[ati]o[n]e q[ui] ioh[ann]e dicens q[ui] no[n] ex-
cidit ap[er]i ap[er]ione. Hac aut[em] daret

non solum pro uerbo. sed eorum testimo
 mo. no tantum p ea q dixerunt sed p ea
 q egerunt qdco p ait Quid corpus m
 desertu uide. At si dicit pter quid ci
 uitates dimittentes quemstis mdesertu
 Non em plebs tanta cu tanto desiderio
 m henu coenisset nisi magnu quidaz
 et mirabilem et petra solidiorem eade
 se existimassent. **Blas** Non aut tuc
 exierant mdesertu adh ut uident
 iohem. nec em erat tuc mdeserto sed
 marte. Sed ptiad refert. quia fcept
 exerat ptius mdesertu uide iohem
 tu adhuc eet mdeserto. **Crisp** Tom
 Et uide quia omez alia malicia pter
 mittens remouet a iohē leuitatem de
 qua turbe dubitabant dices. Harudine
 vento agitatam. **Greg** m omi Quod
 uidelicet non asserendo. sed negundo
 mtilit harudine quippe moy ut aura
 contingit m pte flectit p q carnalis
 amiq despiciat qui moy ut fauore
 uel detractioe tangit mptem qualibz
 mclmat. harudo ergo vento agitata
 iohes no erat. q a status sui rēitudine
 nulla reo uarietas m flectebat. At si
 dno dicit **Jerom** 9. Numquid ob h
 corpus mdesertu ut uidetis iohem ca
 lamo similem qui omi vento caufert
 et leuitate metis deos ambiget quem
 antea pdicaret an fceptim similes m
 uide tanta me cogit et pdicatio eius
 unum sciat gloriā ut exca querat
 lucu. aut diuitias cupiat ut affluat
 dapibus. locustis uesit. et melle pl
 uesti an ut mollioribus uesnat. Pali
 candidaz p tegmie eius. Et io suldit
 Sed quid corpus uide hamez mollibz
 uesitū. **Crisp** m omi Vel aliter q no
 sit. iohes similem calamo mobili. p uim
 studiu significans salicet mdesertu ex
 euntes. non tamē p aliquis die. q
 iohē quide constans erat. sed postea
 lastiue seruens factus est mobilis. Si
 aut em aliquis e uacuidus naca. aliud
 p m firmitatem longam. Ita aliqui sūt
 mobiles p naturā. Alij uero lastiue
 p uendo molles sūt. iohes aut nec

na mobilis erat pter qd dixerat. No
 existis uidere harudine vento agitatam
 Nam lastiue dans seipm pdidit qua
 hebat excellencia. Et em no fuerit
 lastiue māt. stola solitudo et carcer. Si
 em uellet mollibus uesari no hēnu i
 hūasset. sed regum pallacia. Unde p
 Greg q mollibus uesitū m dombus
 regum sūt. **Jerom** 9. Eo quo ondi
 rigidam uitam et austerā pdicacōm
 uitare debere aulas regū et mollid
 homi pallacia declinare. **Greg** m omi
 Nemo aut existimet m fluxu atq
 studio pccatōsaz uesitū pccatū de
 esse. Quia si hoc culpa non esset. no
 iohem dno de uesitū sui appetate
 laudasset. Et nequaq dno petrus se
 mmas apccatōsaz uesitū appetitū co
 pestet dicens. Non inueste pccatō
Aug 9 de uocina panna. Tame m
 ombus non usus reo sed libido u
 tentas mculpa est. Quisquis em rebz
 restrictis utit quid se hnt mortis corp
 ai quibus uiuit aut tempans aut
 supstiosus. Quisquis uero pe
 uit ut metas consuetudinis bono
 rum mter quos uesitū excedit
 aut aliquid signat aut flagitosa
 est. **Crisp** m omi a loco aut et
 uesitū et a conarsu homi eius
 moribus designatus inducat nā et
 pphetam cu eo dicens. Sed quid ex
 ipas uide. ppheta etia dico uobis q
 plus q pphetam. **Greg** m omi pph
 em msterū e uentura die no eoa
 demare. iohes ergo plus q ppheta
 est quia cu que p uerendo pphetauit
 etia audendo demitabat. **Jerom** 9
 In quo etia reas pphetais maior e
 Et quia ad p uilegiū pphetaie. etia
 baptē accepit p mū ut suū dnm ba
 ptizaret. **Crisp** m omi Dem mēat
 p dnm quid maior e dicens. hnt est
 em de quo scriptū est. Ecce mitto an
 gelū meū an faciem tuā. **Jerom** 9
 Ut em mitorz iohis augmentū

facet de malacia testimonium infert .
in quo etiam angelus predicat . Angelus
autem hic dicitur iohannem . non putemus nate
sicutate sed officij dignitate . i . m . i . u . a . q .
venturum dnm nuntiavit **Greg** . Quoniam
græce angelus . h . e . l . a . e . m . i . a . u . s . d . i . c . i . t .
ergo qui nuntiavit supm m . i . a . u . s . v . e . n . a . t .
angelus vocatur ut dignitate seruet
in nomine quod explet in officio **Cris**
in omni monstrat igitur s . d . m . quod e
maior iohannes prophetas . s . d . m . id scilicet
q . e . s . t . p . p . e . x . p . i . m . Et id dicit antitam
an faciem tuam hoc e . p . p . e . t . e . Sicut
em qui p . p . e . curru regis mediant alijs
sunt clariores . Ita et iohannes p . p . e . x . p . i .
p . n . t . i . a **Glossa** . Deinde alij p . p . h . e . t . e . m . i . s .
si sunt ut aduentu x . p . i . annuntiant
Iste autem ut p . p . a . r . e . t . v . i . a . m . o . p . u . s . n . i .
sequit . Qui p . p . a . b . i . t . v . i . a . m . a . n . t . e . t . e .
i . p . u . a . r . e . d . d . a . t . t . i . b . i . c . o . r . d . a . a . n . d . i . t . a . s . p . e .
n . t . e . n . c . i . a . p . o . d . i . c . a . n . d . o . e . t . b . a . p . t . i . z . a . n . d . o **lv**
Nisi tunc aut desertum spiritu s . d . v . a . c . u . u .
sentendum est in quo habitatio dei nulla
est . In h . a . r . u . d . i . m . e . h . o . m . o . t . a . l . i . s . a . n . d . i . t . u .
de gloria seculi vite sue . T . a . m . a . t . e .
speciosus in se aut fructu vitatis
tamis . G . o . t . i . o . r . p . l . a . c . e . n . s . e . t . n . u . l . l . u . s .
m . i . o . r . . a . d . o . m . e . m . v . e . n . t . u . r . a . m . o . t . u .
i . n . m . u . d . o . r . u . m . s . p . i . r . i . t . u . f . l . a . t . u . m . o . u . e . d . u . s .
n . e . q . u . e . a . d . c . o . n . s . i . s . t . e . n . d . i . f . i . r . m . i . t . a . t . e . v . a . l . e . n . s .
e . t . a . i . e . m . e . d . u . l . l . i . s . i . n . a . m . e .s . V . e . s . t . e . a . u . t .
c . o . r . p . u . s . q . u . o . i . n . d . u . i . t . a . i . a . s . i . g . n . a . t . q . l . u . x .
u . a . c . l . a . s . t . i . u . i . s . m . o . l . l . e . s . t . e . I . n . r . e . g . i . b . u . s .
p . r . a . n . s . g . r . e . s . s . a . s . a . n . g . e . l . o . r . u . m . n . u . n . t . i . a . p . a . r . i . o . e . s . t .
h . y . e . m . s . e . c . u . l . i . s . p . o . t . e . n . t . e . s . m . u . n . d . i . q .
d . n . a . n . t . e . s . e . r . g . o . v . e . s . t . i . m . o . l . l . i . b . u . s . i . n . d . o . m . i . b . u .
r . e . g . u . m . s . u . n . t . . i . c . o . r . p . u . s . q . u . i . b . u . s . p . l . u . x . u . s . f . l . u .
i . d . a . e . t . d . i . s . s . o . l . u . t . a . s . t . c . o . r . p . o . r . a . p . a . t . e . t . e .
d . e . m . o . n . i . h . i . t . a . c . o . m . **Greg** . Iohannes etiam
mollibus vestitus non fuit . quia vita
p . e . t . t . a . n . a . u . n . o . b . l . a . n . d . i . m . e . t . i . s . f . a . v . i . t . s . e . d .
r . i . g . o . r . e . m . a . s . p . e . r . e . m . u . e . t . t . a . o . m . e .s . m . a . c . e . p . a .
u . i . t . d . i . c . e . n . s . G . e . m . m . i . a . v . i . v . a . p . i . t .
Amen dico vobis **Cris** **in omni** pre
missa commendatione iohannis que ex p . p . h . e .
testimonio non hic statit sed iam se
tena p . p . h . e . t . a . m . d . e . i . p . o . i . n . d . u . i . t . . d .

Amen dico vobis non surrexit in ter
natos mulierum maior iohanne baptista
Yabano de si dicit . Quid dicem p
singula de commendatione iohannis . Amen dico
vobis in terra non est inter natos in
quit mulierum non virginum . mulieres
em p . p . e . corrupte vocantur . Si autem
maria mulier aliquam in eis nuntiavit
stendit e . m . e . p . t . e . m . m . u . l . i . e . r . e . p . f . e . c . i . a .
posuisse sicut ibi mulier certe filij
tuus **Jeromimus** . h . y . s . e . r . g . o . p . f . e . c . i . t . u .
h . o . m . i . b . u . s . q . u . i . d . e . m . u . l . i . e . r . i . b . u . s . n . a . t . i . s . u . n . t .
e . t . d . e . c . o . n . c . u . b . i . t . u . v . i . r . i . e . t . n . o . e . i . q . u . i . n . a . t . u .
e . s . t . e . x . m . a . r . i . a . v . i . r . g . i . n . e . e . x . s . p . i . r . i . t . u . s . s . t . o . Q . u . i .
i . n . c . o . q . d . i . c . i . t . . A . l . i . a . n . s . u . r . r . e . x . i . t . i . n . t . e . r .
n . a . m . u . l . i . m . a . i . o . b . a . N . o . n . r . e . t . i . g . e . p . h . e . t .
e . t . p . r . i . a . r . c . h . i . s . t . u . c . t . i . s . q . u . i . h . o . m . i . b . u . s . i . o . h . a . n .
p . r . o . l . i . t . s . e . d . i . o . h . a . n . r . e . t . o . s . e . x . e . q . u . i . t . N . o .
e . m . s . t . a . t . i . s . e . q . u . i . t . u . t . s . i . a . l . i . j . m . a . i . o . r . e . s .
e . o . n . o . n . s . u . n . t . i . l . l . e . m . a . i . o . r . a . l . i . o . r . u . m . s . i . t . .
Cris **sup** **ast** . Sed tunc tanta sit
iusticie altitudo ut nulla nemo possit
e . e . p . f . e . c . i . u . s . . m . i . s . s . i . p . l . u . s . d . e . u . s . . p . u . t . o . q . u . e .
s . i . q . u . i . a . d . s . u . b . t . i . l . i . t . a . t . e .m . d . n . i . i . u . d . i . c . i . j . t . u .
r . e . m . s . i . b . i . a . u . t . i . n . f . i . d . e . r . e . s . s . i . a . u . t . p . r . i . o . r . e . s .
G . o . q . u . o . i . n . t . e . l . l . i . g . n . u . s . q . u . i . m . a . i . o . r . e . s . s .
n . o . h . e . o . m . i . b . u . s . m . a . i . o . r . e . s . t . . **Cris** **in o**
Nec autem rursus superabundancia lau
di pariat aliquid in gens iudeis . I . o . h . a . n .
h . e . m . p . r . e . t . e . n . a . b . u . s . x . p . o . c . o . n . s . e . q . u . i . t . h . i . c .
r . e . m . o . u . e . t . d . i . Q . u . i . a . u . t . i . m . m . o . r . e . i . n . r . e . g . n . o .
c . e . l . o . r . u . m . m . a . i . o . r . e . i . l . l . o . . **Aug** **con** **aduer**
pari **regis** **et** **prophetarum** . Argumetatur
autem ex hoc hereticus . ita velud ro
c . m . a . n . d . o . t . a . m . q . u . i . i . o . h . a . n . n . o . p . r . o . m . o . u . t . a . d . r .
g . n . u . m . c . e . l . o . r . u . m . e . t . o . b . h . e . m . u . l . t . o . m . i . n . i . s . e . c . c . i .
p . p . h . e . t . e . i . l . l . u . s . p . p . t . i . q . u . i . b . u . s . m . a . i . o . r . e . s . i . o . h . a . n .
h . e . t . a . u . t . v . e . r . b . a . d . n . i . d . u . o . b . u . s . m . a . i . o . r . u . m . p . r . o . t . e . m .
t . e . l . l . i . g . i . a . u . t . e . m . r . e . g . n . u . m . c . e . l . o . r . u . m . a . p . p . e . l . l . a . u . t .
h . i . c . q . u . i . n . a . n . d . i . u . a . c . c . e . p . t . i . m . u . s . d .e . q . u . o . i .n . s . i . n .e .
d . u . c . t . u . r . y . e . s . t . V . e . n . i . t . e . b .e .n .e .d .i .c .i . p .r .i .m .e .i . p .
a .p .i .t .e . r .e .g .n .i . . E . t . q .u .a . i .b .i .s .u .n .t . a .n .g .e .l .i .
q .u .i .b .u .s . i .n .e .i .s .i .m .m .o .r . m .a .i .o .r . e .s .t . q .u .o .
l .i .b .e .t . i .u .s .t .o . p .o .r .t .a .n .t .e . c .o .r .p .u .s . q .u .o .d . c .o .
r .u .m .p .i .t . a .u .t . s .i . r .e .g .n .u .m . c .e .l .o .r .u .m . i .n .t .e .l .l .i .
g .i . V .o .l .u .i .t . e .t .i .a .z . a .u .g . f .i .l .y . s .t . a .b .m .i .s .t .i .
t .u .c .o .e . g .n .i .s . h .u .i .l . u .s .q .u .e . h .u .c . o .m .i .s . u .l .t .i .

dos p ipm sapiauit qui nascendi tpe
 mm or etae. **Iohes** maior aut diuitat
 eternitate et dicitur potestate p inde p d m
 porem expam ita distinguit. Qui minor
 e in regno celoz. ac de inde subm fert
 maior est illo. Sedm aut hanc postore
 ita. Qui aut minor e. ac deinde subm
 fertur. In regno celoz maior e illo.
Criso Dicit aut in regno celoz. i. in
 pua libus et omibus q sunt p d m celu
 Alud aut dicit qm de aplos dicit
 xpus **Jerom**. Nos aut simpliciter
 intelligamus q ames p d m qui ia cu dno
 e maior sit illo qui adhuc consistit mp
 ho. Alud em e carona victorie posside
 Alud adhuc in acie dimicare. Adiebz
 aut **Iohes**. **Blosa** Alud dicitur supus
 qui minor e in regno est maior iohes
 ne videtur iohes a regno celoz e alieno
 hor remouet subdes. Adiebus aut io
 hannis baptes usqz mic regni celoz vni
 patitur et violenti rapuit illud **Greg**
 p regni celoz supm plui designatur
 Cum ergo peccatores quolz facinore
 polluti ad pnam redeat et semetipos
 corrigunt q peccatores in loca aliena
 mtrant et violenti regni celoz rapuit
Jerom. Si aut p m uis iohes baptes
 pnam p d m mcauit dicens. pnam
 agite appropinquabit em regni celoz. q
 venienter adiebus illius regni celoz
 vni patit et violenti diripiunt illud.
 Grandis e em violentia in terra nos ce
 gnatas et celoz sedem quere et posside
 p virtutem quod no tenuimus p natura
Hydrarius Vel aliter dno aplos are
 ad auerisil qditas ufferat sed omis
 hec p d m as pfectu publicanis et pec
 catoribus afferebat. Ita q vni regni pa
 tit et violenti diripiunt. quia gloria
 isrl apribus debita. et apphetis mca
 ta appo oblata fide gentiu occupat
 et rapitur **Criso** Vel rapuit regni
 dei p fidem xpi omis qui ad festinat
 aduenerunt. Vnde subdit. adiebus
 iohis usqz mic. et ita impellit et festi
 nare facit ad fidem suam. Simil aut

et hys que ante dicta sunt a iohes ope
 tulatur. Si em usqz ad iohem amad ope
 ta sunt ipe e qui uenturus e. Vnde sb
 dit. Adms em aphte et lex usqz ad iohes
 aphtauit **Jerom**. Non q post io
 hannem excludat aphtas legms em
 mactibus aplos. et agalu aphtasse. et
 qtuor regnes filias philippi. Sed q lex q
 aphte quos scriptos legms q q aphta
 mit de dno uaticinati st. An ergo di
 usqz ad iohem aphtauit. xpi tpus an
 dicitur ut que illi dixerunt esse uenturus
 iohes uenisse andet **Criso** Deinde
 alud q uenturus sui aduetus ponit dices
 Et p uultus ucape ipe e helvas q
 uenturus est. dicit dno in malachia
 mittam uobis helvam testite de isto
 dicit. Ecce mitto angelu meu an face
 tua **Jerom** helvas ergo iohannes
 dicit no p d m stultas phos et quosda
 hereticos qui reuisione auas m tradidit
 Sed quod iusta alud testimoniu em uenit
 mspitu et uirtute helve et eand sps st
 uel gram hnt uel mesura. Sed et uite
 auitas ugar q mentis helve et iohis
 pares sunt. Vtqz in heremo. Vtqz ma
 pellicia tngelat. Ille qm regem agab
 et iezabel impietatis arguit. fuge ro
 pulsus est. Iste quia heredis ethero
 diadis illicitas arguit. mptas capite
 trucat **Criso** Et bndixit. Si uult
 ucape. ondes libratem et uoluntariaz
 ex petens mentes. Est em hic ille. et
 ille hic. quia pncipes facti st contra
Jerom hor aut qd dictu e apse
 e helvas / m stia ce egare intelligencia
 seques dm pmo demat dicens. a cui
 hpanres audiendi audiat **Remigius**
 ac si dicit. Alui hpanres cordis audi
 endi. intelligendi audiat. i. intelligat
 quia no dicit iohem ce helva in psona
 sed mspitu. Cui aut stes e p mabo i
Hydrarius Totus hic pmo m fide
 tatis obprobretur et de affectu supiois
 querimome descendit quia m solens
 plebs p d m sa p d m omi gra docta

non fuit **Crisp** unde et interrogatōe
vititur mirans qm̄ nichil quod debet fieri
ad salutem corp̄ derelictū est dicens .
Cui aut̄ simile estmabo quom̄ istam .
Glosa q̄ dicit datus est iohānes
sed nos nec sibi nec michi voluistis
crede et id̄ tui similes hos estmabo p̄
gnatōm accipit quē et iudeos et sc̄i
ioh̄e **Remigius** Moys aut̄ sibi ip̄s
respondet subiugens . Similis est p̄nis
sedentibus in foro qui clamantes to
qualibus dicit **Cecimus** vos et non
saltaſt̄ lamētāuq̄ et nō planxistis
hylarius In p̄nis prophete signit̄
qui in simplicitate sensus ut p̄ni p̄
dixerunt et in medio synagoge t̄p̄
in publico fori quentu coarctat̄ q̄
tantantibus sibi officio corp̄is nō obse
tandūm̄ . i . q̄ dicit sibi nō paruerit
ad tantācū em̄ modū saluācū mo
tū aptat̄ . p̄ph̄e em̄ ad confessionē
p̄allendi deo p̄notauerūt . ut tantico
moysi tenē . ut ysai . ut dauid . **Ierom**
dicit ergo **Cecimus** vobis et nō sal
taſt̄ . i . p̄notauim̄ . vos ut ad tanti
m̄ n̄m̄ bona opera facit̄ et noluit
lamētāuq̄ et vob̄ ad p̄māz p̄notauim̄ et
ut h̄ quide facē voluist̄ p̄metes v
trāz p̄dicatōm̄ tam exhortatōis ad
v̄tutes . q̄ p̄m̄ post p̄tā **Remigius**
aliud ē aut̄ q̄ dicit coequalibz . Nū
quid infideles iudei coēles erant sibi
p̄phetis . Sed h̄ dicit qm̄ de vna stirpe
erit̄ sicut **Ierom** . p̄ni ead̄ h̄ p̄
de quibus ysaius loquit̄ . Erat ego et
p̄ni mei quos dedit michi dñs q̄st̄
ergo p̄ni sederūt in foro ubi multa
venalia sunt et dicit **Cecimus** vob̄
et nō saltaſt̄ **Crisp** . hoc ē remissa
vitam̄ ond̄m̄ et nō p̄st̄ q̄s . La
mētāuq̄ et non planxist̄ . hoc ē ioh̄es
dicit̄ sustinuit vitam̄ et nō attendist̄
Non aut̄ dicit ille illud et ego h̄ . sed
quē quia vna intencio v̄tūq̄ erat
vnde sequit̄ . Venit em̄ ioh̄es neq̄ ma
ducans nec bibens et dicit̄ de monū .

h̄t venit filius hominis manducans et
bibens et dicit̄ eoz homo vorax et pa
tator v̄m̄ publicanor̄ et p̄tor̄ am̄t̄
Aug con̄ **Augustin** . vellez aut̄ michi
in am̄t̄ dicit̄ quid manducabat et
bibebat p̄ . qui incompac̄e ioh̄is nō ma
ducans nec bibens h̄t manducans
ac bibentem . Non em̄ dicit̄ ē q̄ ioh̄es
oīō nō bibet sed q̄ v̄m̄ et p̄t̄ nō
bibet . Bibebat ergo aqua . Cibis aut̄
eius nō oīō n̄ll̄ erat sed locusta et
mel siluestre . vnde q̄ dicit̄ ē non
manducans nec bibens . nisi quia illo vi
ctu quo iudei utebant̄ nō utebat̄ .
h̄ q̄ dñs nisi v̄t̄ nō t̄ eius compac̄e
manducans bibens q̄ dicit̄ . v̄m̄
aut̄ p̄ non manducans d̄t̄ qui locustas
et mel comedit et manducans dicit̄
qui pane et oleo contentus **Crisp**
dicit̄ ergo Venit v̄m̄ et d̄t̄ p̄ d̄
cat per cōm̄d̄ venim̄ ego et ioh̄s
et idem fecim̄ . Sicut p̄ venatores
p̄ cōm̄d̄ v̄as aliq̄d̄ aīal in sequant̄
ut in altam̄ madat̄ . v̄m̄ sim̄ aut̄
hom̄ genus ieiunū et dicit̄ vitam̄
admirat̄ . et p̄ h̄ dispensatū ē a p̄ma
ctate ita mirari ioh̄em̄ ut p̄ h̄c dig
na fide cent̄ que dicent̄ ab ip̄o . nec p̄t̄
sequidem dñs p̄ h̄c v̄am̄ . q̄n̄ xl . di
ebus ieiunauit . Sed tamē et aliter do
cuit q̄ sibi eēt credendū . ayuleo em̄ ma
nus erat q̄ testaret̄ p̄ ioh̄es qui per
bant v̄am̄ inesserat̄ q̄ q̄ ip̄e p̄ h̄c
v̄am̄ . aliter ioh̄es nichil plus ond̄t̄
p̄ v̄am̄ et iusticiā . p̄p̄s aut̄ et am
vaculis testimoniū hebat̄ dimittens q̄
ioh̄em̄ ieiunio fulgē ip̄e q̄traiaz inces
sit v̄am̄ . ad mensam̄ mirans publica
nor̄ manducans et bibens **Ierom** .
Si ergo ieiunū vobis placet . mir
ioh̄es disp̄h̄at̄ . si sat̄itas . t̄m̄ filius
hominis quorū alēn̄ demomū h̄ntem
altm̄ voratore et ebriū m̄cipatis
Crisp . Qualem ip̄t̄ iam ex̄t̄isatōm̄
accipit̄ p̄t̄ h̄ subdit̄ . Et in iusticia
t̄ sapia a filijs eius . h̄ est̄ p̄

vos per suasi non estis sed me iam
 manifestate non habetis Quod et de peccatis
 prophetata ut iustificatis in sermionibus
 tuis Et si enim nihil in nobis operatur
 a peccato dei quod est in eis ita nos omnia
 que sunt ex parte sua complet ut in ve
 recatione naz vmbra relinquat in grata
 dubitatione **Jeromimus** Iustificata est
 ergo sapientia a filiis suis id est de dispen
 satione atque doctrina uel ipse populus que est
 dei sapientia virtus et dei sapientia iuste fecit
 se ab apostolis suis filijs comparatus est
Hylarius Est autem ipse sapientia non
 ex effectu sed ex natura. plures enim
 dicitur apostoli quod aut populum dei sapientiam
 et dei virtutem his modis solent
 illud quod in eo ex dignitate recando effi
 cap dei sapientia et virtus exstitit. Sed
 nequid tale posset intelligi ipsum se
 sapientiam nuntiauit eam in se. non quod
 sunt eius ostendens. Non enim id est
 opus virtutis et virtus efficitur dicitur
 ab effectu **Augustinus** de quibus exant
 vel iustificata est sapientia a filiis suis
 quia sic apostoli intellexerunt regnum dei
 non esse in esca et potu sed in equi
 mitate tollerandi quos nec copia
 subleuat nec deprimunt egestas unde
 et paulus dicebat Scio habundantiam
 et penuriam pati **Jeromimus** in quibus
 dam libris legitur Iustificata est sapientia
 ab omnibus suis Sapientia namque non dicitur
 vocis testimonium sed opus. **Crisostomus** Si
 autem exemplum vili se deprimis ne mi
 veris. Ad in beatitudine enim audientiam
 laqueabat. sicut ezechiel multa dicit
 exempla iudeis quementiam dei mag
 tudine indigna. **Hylarius** iustice
 autem iudeos nec nobis predicatio in flos
 quibus et lex grauis visa est potibus
 tibus quod prescriptum et difficile et molef
 ta peccatum in se quod demonum nuntiat
 hinc quod obstinancia difficultate nec
 cessat eis in lege peccare **Augustinus** quod in

euangelij predicatio uita libertate non
 placuit per quam difficultates legis et
 omnia relaxata sunt et ad eam publicam
 catore quod reddiderunt atque ita tot et ta
 tis amonitionum quibus frustra habitus non
 per gratiam iustificamur et a lege se abdicati
 Et iustificata est sapientia a filiis suis ab his
 scilicet qui regnum celorum fidei iustificatione
 diripiunt confidentes iustitiam sapientie opus
 quod minus sunt ad fideles a contumacibus
 transfulerit. **Et tunc cepit exprobra
 re** **Stapa** Hinc usque iudeos quiter in
 crepauit tunc autem quod nouitiam quasdam
 ciuitates inceperat quibus specialiter pro
 dicitur nec tamen quiter volebant con
 ditit. Tunc cepit exprobrare ciuitatibus
 in quibus facte sunt plime virtutes eius quod
 non egissent penam. **Jeromimus** Expro
 bratio enim ciuitatum corosorum et beth
 saide et Capharnaum capituli huius ti
 tulo pandit quod non exprobrat eis quia
 post factas virtutes et signa per plima
 non egissent penam. Unde subdit. **Pe
 tibi corosorum. et tibi bethsaida. et**
et ut autem dicas non a nata ipse de ma
 los ponit nome ciuitatis scilicet bethsa
 ida aqua quod precesserunt apostoli. Item
 philippus et duo bimarj principalium apostolorum
 hinc sunt scilicet petrus et andreas
 iacobus et iohannes. Sed per hoc quod dicitur
 ve. hec urbes galilee a saluatore pla
 ngunt quod post tanta signa atque vir
 tutes non egerunt penam. **Abrahamus**
 Corosorum autem quod interpretatur misterium
 meum et bethsaida quod domus fructuum l'
 domus venatorum dicitur ciuitates sunt
 galilee site in littore maris galilee pla
 git ergo dominus ciuitates que quondam
 misterium dei tenuerunt. et virtutum
 iam fructum gignere debuissent et magis
 speciales venatores se missi **Jeromimus**
 Et profert eis tyrus et sydon ur
 bes ydolatre et vicijs dedit. Et non
 sequitur. Quia si in tyro et sydone fec
 erunt virtutes que sunt in vobis olim
 in tunc et tunc penam egissent

in culpa q non crediderit sed vna p
 lenau m co e qui acturus piaz noluit
 pdicare. atq faalis e v nro et apta ig
 norare nos iudicia dei et singularis eius
 dispensatione sacramta nestire pntu
 dm uide sine no excedit ne iusta phetis
 et sacerdotibus oram psecutionis daret in
 via gentiu ne abierit. Corozaym et
 bethaida dampnant q pnti dno cred
 noluit. Tyrus et sidon iustificat q
 apus illius crediderit. Non querat q
 ai credonau mtuicaris salutem **Venig**
 Soluit aut et aliter fortassis erant p
 m m Corozaym et m bethaida qui
 credituri erant. et erant multi i tyro
 et sidone qui no erant credituri et idio
 no erant digni eum. Et hitacolibus tyri
 et sidone pntur noluit ne forte illi q
 no erant credituri contemptu eum detores
 facti atrocis puniten. **Aug de pscie**
ramia Aliudm aut disputator catholi
 tus no ignobilis huc eum laud sic expo
 suit. ut dicit ppassi dnm tyros et sidon
 mas aside fuisse postea recessus cu
 factis apus sa miraculis credidissent et
 ma pacus no cu illic ista feasse qm
 grauior pena obnoxij fient. si fidem
 q tenuerant reliquissent. q p dnto
 qe tenuissent. Vel alie. p stuit psto
 deus beneficia sua quibus nos liberare dnt
 natur hoc aut e pdestinatio storo psta
 salice et ppario bn ficioz dei quibus
 tertissime liberant. Sed aut non msi
 m massa pdicatis iusto dno iudicio relm
 quatur vbi tyri relictu p et sidonij q
 ead crede potant. si multa xpi signa
 vidissent. Sed qm ut credent no eis
 erat dntu et vnde credent e negatid
 Quo appet hie quosd m ipd mgerio
 dnu naturalie mung mtelligencia q
 maucant ad fidem si congrua sueme
 tibus vel audiant uerba vel signa con
 spiciant. Et tu si dei altiore iudicio a
 pdicatis massa no p gre pdestinacione
 discreti nec ipd eis adhibent ut dicta
 dnta vel facta per que possent crede
 si audirent usq talia vel uident in

eadem ead pdicacione massa relictu p
 ead uidei qui no potunt crede factu
 conspici sui tam magno claris q pntu
 . Clu em no potant crede tacuit eum
 dicens. Cum aut tanta signa fecisset
 eorum eis non potant crede. quia dyait
 vsarias. Et oculi arilos eum et mduau
 car eum ut Non erant q sic excecati
 oculi nec sic mduati cor tyrois et sy
 domoij qm credidissent si qualia uiderat
 asti signa vidissent. Sed nec illis pnt
 q potant crede quia pdestinati no erat
 nec ipis obfusser q no crede si ita pde
 stinati erant. ut eos recos dno illuaret
 et mduatis cor lapideu uellet auferre
Aug de concord **quian** hoc aut
 hic dicit ead lucas commemorat q
 miam eudid smom dmi ead h o q
 ore suigos vnde magis uidet qe h
 ordme illa commemorare quo adno dnt
 sint ayathicus aut su recordacione
 ordme tenuisse aut si ille quod ayath
 aut dnt cepit ex pntare ciuitatibz
 sic accipiend putant. ut pntu ipm
 tempus uoluisse recedat ex pnt m h o
 q est tuc non aut ipm epus aliquo
 latius quo h multa gerant et di
 cebant quisquis h credit. recedat ead
 h e bis dntid. Cum em et apus eum
 in ueniant quod que bis dyait dnt
 sicut apus lucas de no tollenda pera
 m via quid m p si aliquid aliud bis
 dictid sigillati a singulis dnt ead
 ordme quo dictid est. Et id dnt q
 ordo appet m singulis quia et tuc
 qm ille et tuc qm iste gmemorat dic
 tu e in illo tpe ut **Criso** Quia
 strebat dnt multos de suprar ques
 tione dubitatos salice q uidei
 xpm no receperut q gentilitas tam
 prona recepit. vnde et hic cogitacibz
 eum et id dnt in illo tpe vnde
 ihus dyait Confitebar tibi dno pi
 teli et hic **glosa**. i qui facis te
 los et relmquis mte mte quos uis
 vel ad huz **August de vbi dnt** Si

ipſus dixit Confiteor q̄ a quo longe
eſt om̄e peccatū. confefſio nō ſolus e
peccatoris ſed aliq̄m etiā laudatoris Co
fitem̄ ergo ſue laudantes deū ſue ac
tuſantes nos incipās. dicit ergo Con
fiteor tibi. i. laudo te nō accuſo me. **Je
ronim⁹** laudant autē qui ſaluatorem
nō natū ſed creatū calumpniant q̄ pa
trem ſuū vocet reli aut et tūc dūm
Si em̄ et ipſe creatū e et creatū co
ditorem ſiue patrem appellare p̄ ſul
tū aut ſiue non et ſui et celi et tūc
dūm uel patrem ſimilit̄ appellare Gr̄as
autē egit q̄ ap̄t̄ aduētus ſui appue
rit que ignorauit ſcribe et ph̄ci q̄
ſibi ſapientes uidentes Et incōp̄tū
ſuo prudentes Et nō ſequit̄. Quia ab
ſcondiſti h̄c a ſapientibz et prudentibz
et reuelatiſti ea puillis **Aug⁹ de v̄bis
dñi** Nōm̄e ſapientū et prudentū
ſup̄bos intelligi poſſe ipſe expoſuit
tūc ait. Reuelatiſti ea puillis Quid
em̄ nō ſubiūxit in p̄ hūilibz **Greg⁹
xxvii⁹ mor⁹** Quia em̄ nō ſubiūxit
reuelatiſti ea ſtultis ſed puillis timo
rem ſe dampnaſſe in notuit nō a
tumen **Criſo⁹** Vel dicens ſapientes
nō veram ſapientiam dicit ſed eam quā
uidebant ſcribe et ph̄ci ab eloquentia
h̄c p̄pter hoc non dixit Reuelatiſti
ea ſtultis ſed puillis. i. in ſombz aut
ruſticis In quo erudit nos p̄ om̄ia
ab elatōe erui. hūilitate autē celare
Hylarius Celeſtiu ergo v̄bz arcana
na atq̄ v̄bz ſapientibus abſcondit
et puillis reuelant̄. puillis malicia
non ſenſu ſapientibus uero ſtulticie ſue
p̄ſumptōe nō prudentie cauſis **Li
p̄** Reuelatiſti autē e h̄is dignū e
leticia. occultari autē illis nō leticia
ſed lacrimis dignū e Non ergo p̄pter
hoc letat̄ ſed q̄m que ſapientes nō
cognauit. h̄i cognouit **Hylarius**
facti autē huius equitatem dñs pat̄
ne uoluntate iudicis q̄firmat ut q̄

dedignant̄ puilli in deo ſic ſtulti de
inceps in ſapia ſua ſiant. Et iō ſub
dit̄. Ita p̄t̄ q̄m ſic fuit placitū ante
te. **Greg⁹ xxv mor⁹** Quibus v̄bis ex
empla hūilitatis accipim⁹. ne temē diſ
cutere ſup̄na conſilia de aliorū uocatoe
aliorū uero repulſioe p̄ſimam⁹ ande q̄
iūſtū e non p̄t̄ quod placuit uſto.
Jeromim⁹ In h̄is ergo etiā v̄bis blan
dientis affectu loquit̄ ad patrem ut ceptū
in ap̄t̄is compleat̄ in ap̄t̄is. **Criſo⁹** h̄c
autē que dñs diſcipulis dixit ſtudioſo
res eos fecerunt. Quia em̄ conſequens
erat eos deſe magna ſapere qui demo
nes abigebant. ideo h̄m̄ eos reſp̄mit
Reuelatio em̄ erat qd̄ eis factū eſt nō
illorū ſtudiu q̄deo q̄ ſcribe ſapientes
et prudentes eſtimantes ſe eſſe exi
derit p̄pter p̄p̄tū timore. In ſep̄t̄
hoc ab eis abſcondita ſi dei miſteria
timete dicit et uos et manete puilli
hoc em̄ facit uos reuelatoe potiri Si
autē tū paulus dicit Tradidit̄ eis
deus magis ſenſū. Non h̄c dicit in
dicens deū h̄c agente ſed illos q̄ cau
ſam tribuit. Ita et h̄c. Abſcondiſti
h̄c a ſapientibus et prudentibus. Et
p̄pter quod abſcondita ſunt ab illis ande
paulū dicente. Cū quentes p̄p̄tū
ſtatiū iuſticie dei non ſi ſubiecti
om̄ia mihi tradita ſi patre meo.
Criſo⁹ Quia dixerat. Confiteor t̄
p̄t̄ q̄m abſtan. h̄. a ſa. ut nō eſ
timeſ q̄m ita gr̄as agit p̄t̄ ſicut ſi
ipſe ſit h̄c uirtute p̄uatus q̄ſequeter
aduigit om̄ia mihi tradita ſi patre
meo Cū autē audiens q̄m tradita
ſi mihi hūm̄i ſuſp̄cōis. eſt em̄ nō
duos deos ingemtos eſt q̄timeſ hanc
p̄t̄ dicit̄. Simul em̄ tū gemtus
e om̄i dnator. fuit **Jeromim⁹**. Alioq̄
ſi iuxta māz fragilitate ſentire uo
lum⁹ tū cepit h̄c quod accipit ma
p̄t̄ nō h̄c qui dedit. Vel tradita
ſibi om̄ia. Non celū et t̄ra et elem̄ta
intelligenda ſi et cetera que ipſe fecit

et condidit. sed hij qui p filiu accipiunt
 huc ad prem. **Hylyrius**. vel hoc die
 ne quid in illo mmo qd in deo e ee ef
 timaret. **Aug⁹ con maxmii**. Na si
 nms hē in pte ad quā pater. nō st
 eius omnia que hē p. Cognendo em
 dedit p potētiā filio. sicut oīa que
 hē in sūba sua gignendo dedit ei que
 genuit de sūba sua. **Hylyrius** Demde
 i mutua cognōe pīs et filij dat in
 telligere nō aliud in filio q p in patre
 sit extitisse sequit. Et nemo nouit
 filiū nisi p nō p p m nouit quō nisi
 filius. **Criso⁹**. Ecco em q solus pīs
 nouit patēter audire eius. p ee sbe
 at se dicit. quid mirū ē si omī sim
 dnator cū aliqūd aliud magis habeam
 scilicet scire pīm. et eiusdem ee sbe.
Hylyrius Emde em vtrūsq i
 mutua cognōe docet ee sūbam cū
 qui filiū cognoscit. pīm quoq cogn
 tūq ee in filio. quia omnia ei apē p
 tradita. **Criso⁹**. Cum aut dicit. ne
 q pīm quis cognoscit nisi filius. nō
 hē aut. qm cū omīs oīs ignorent. sed
 qm cognōe q ipē cū nouit nullus cū
 sit. quod et de filio dicendū ē. Nōq
 de ignoto quoda deo hē dixit sicut mar
 tion ait. **Aug⁹ 10 de trinitate**. Demq
 ppter sūbe in sepabilitate sufficienter
 aliqū nouit. uel solus p. uel solus filij
 nō de sepāt vtrūsq pīs. qui ppe
 diat pīs vitat. **Jerom⁹**. Substat
 ergo animo hereticus tamq sibi nota
 ciam pīs et filij qntā alterutro mō p
 hūo vendicans. Qs si inde stendit
 et sūa consolāt in pām q sequit.
 Et cū voluit filius reuelare. Aliud ē
 nē equalitate nōsa quod nouit aliud
 reuelantis dignatōe. **Aug⁹ vii^o de tri
 nitate** Reuelat aut p per filiū. i per
 vbum sūū. Si em hē aliud quod nos p
 ferimus tpele et transitoria. et sēp m
 bndit et illud de quo loquim qntō ma
 gis uerbū dei per quo facta s omnia.
 qntā oīdit pīm. sicut ē p quā et

ipm ita est et hē est q p. **Aug⁹ de
 quibus erant⁹**. Cum aut dicit. Nō
 nouit filiū nisi p nō dixit et cū vo
 luit p reuelare sed cū dicit. Nemo no
 uit pīm nisi filius addidit. Et cū vo
 luit filius reuelare. Quod nō ita itel
 legendū ē qī filius a nullo possit cogit
 nisi apē solo p aut nō solo a filio sed
 eā ab eis quibus reuelat filius. Sic
 em potius dicitur. ut intelligam pīs
 et ipm filiū. per filiū reuelari. quia ip
 ē menti in lūme. ut q postea mtulit.
 et cū voluit filius reuelare. nō tm
 pīm. sed eā filiū accipiam. Ad totū
 em quod dixit illud ē. Verbo em
 suo se p declarat. Vbi aut nō solu
 id quod pūbū declarat. sed eā sēp m
 declarat. **Criso⁹** Si ergo pīm re
 uelat et se ipm reuelat. Sed hē quide
 ut manifestū dimisit illud aut posuit
 quia scilicet potat ee dubiū p hoc eā
 in pūat q adeo standat p q nō est
 possibile venire aliq ad pīm nisi p
 filiū hē em maxime scandalizabat. qd
 videbat deo qruis et iō p omīd hē
 destrūo stndit. Venite ad me omīs.
Criso⁹ p ea q dicta s m desperatō
 sui discipulos constituat oīdēt in
 effabilem sūā vritem. Nūc aut ad
 eos se vocat dices. Venite ad me
 omīs qui laborat et onāt est. **Aug⁹
 de vrbis dñi**. Quare em omīs laborat
 nisi quia sūmū hominō mortales lūta
 rusa portantes q faciūt in vice angus
 tias. sed si angustant rusa carnis de
 latent spacia caritatis. Ad quid ergo
 diat. Venite ad me omīs qui laborat
 nisi ut nō laboreet. **Hylyrius** legis
 em difficultatibz laborantes et pētīs
 seculi onātōs ad se aduocat. **Jerom⁹**
 Grauiā em ee onā peccati. Et zach
 apha testat iniquitate dicens p dēre
 sup talentū plūbi et p salmista copleit
 iniquitates mee agrauate s super
 me. **Creg⁹ xxx. mō. 1°** ipm eā
 iugum cedurūm fututis pondus

in lege homicidii. et adulterii et eiv
 ara et concupia puniantur. In lege eni
 multa precepta sunt quae aptius non posse
 complere plenissime docet in lege opa
 requiritur. in eiv voluntas querit dicit
 et si effectus non hnt. tamen pmu no a
 mittit. Cum ea papi que possimq.
 ne salicet concupiamq. h in nro arbitrio
 est. lex cu voluntate no pumat punit
 effectum. ne adulteriu facias. frige m p
 scilicet aliqua virgine pstatuta hec ap
 eivm p voluntate non peccat virgo
 suspiciat. In lege corrupta repudiatur

Sequitur Capitulu xvii
 In illo tempore i. **Glosa.** Narra
 ta p dicatione cu miraculis annus anni an
 none iohannis facta transit ad ea que
 facta sunt in alio anno. scilicet post
 mortem iohis. qm iam in omibz xpo co
 tradit. unde dicit. In illo tpe abyt
 ihus sabbo p fata. **Augu de gen. ev.**
 loqur aut qd hic sapit sine ulla re
 pugnacia questione comemorat. a
 marco et a luca. Sed illi non dicunt.
 In illo tempe. unde fortassis ayatheus
 rei gesta hic ordine tenuit. Illi aute
 recordacis sue ubi lacus accipiat
 quod dicitur est. In illo tempe. i. quo
 hec multa et diversa agebantur. unde
 concipit ista omia post mortem istis
 completa ee. Cum em istos discipulos
 suos ad xpm misisset credit post pau
 litu decollatus fuisse unde cu dicit
 In illo tempe. Antecurmatu tpus pone
 videtur. **Crifos** Quare aut p fata sab
 bato eos dicitur qui omia p fuit. n
 quia volebat plus sabbati volebat
 quidem. sed no simpliciter. Ideo q no in
 causa illud pluit. sed dans ocoz rona
 bilem. ut ut legem cessare faciat et
 legem no offendat. Et id hic ut iudeos
 mitiget nature mritate pmitit et
 h e quod dicit. Discipuli aut eius
 esurientes cepim velle spicas et
 manducare. Quamvis in peccatis que
 manifesta sunt nulla sit excusacio ne
 em ostendens ad sui excusacoi p

favorem ptende. nos qui adultat co
 lupiam. Sed nec ulla aliam causa. hic
 tamen fame inducens discipulos ab omi
 accusacioe liberat. **Jeromim** ut aut
 alio evta legimq ppter mmd mportu
 tatem. nec vestendi quide hebant locu
 et ideo q homines esuriebant. Et aut spi
 cas segetu manibus conficant et i casu
 consulant vite austioris m dnu est no
 ppatas epulas sed simplice abu querecu
Crifos Tu aut admirare discipulos
 qui ita erant oppsi. et nulla copalui
 hebant turo sed qtempnebat carnate
 mesam et fame oppugnabat nec em
 desistebant a xpo. Nisi em cogder eos
 vehementer esurios ne quies hoc fecisset
 Quid aut phei ad h dicerent. p hie aut
 videntes dixerit ei ecce discipuli tui fa
 ciunt quod no licet eis face sabbatis. **Augu**
de opibus monachoz De sabbo
 aut parius quid desirto discipulis dm
 uidei calumpniati sunt. quia pto isrl
 p legem pceptu est. ut in agris suis
 furem nullu tenent nisi qui pcat aliq
 vellet auferret. Nam qui nichil aliud
 attigisset. quam illud quod comedisset
 liberu mprimtu q abire sineent. **Jeromim**
mm Seta vero q pmi apti saluatois
 liaz sabbati destruit aduflis ebionitas
 qui cu ocoz recipiat aptos. paulu q
 transgressore legis repudiavit. Deinde
 ad excusacoiem corp subdit. At ille dix
 eis Non legis quid fecerit dauid q
 esurit. et qui cu eo erant quos mntu
 in domu dei et panes p pccois comedit
 quos no licebat eis edere nosq hys q
 cu eo erant nisi plus sacerdotibz. Id q
 futand siquid calumpniu p hie corp ve
 tis recordat hystoric. qm dauid fugies
 saulem venit in nobam et ab abyma
 lecti sacerdotu susceptus postulavit a
 bos. Qui ad panes laticos no hnt
 dedit ei conseratos panes quibus
 no licebat vesti nisi plus sacerdotibz
 et leuitis melius arbitrato de famis
 pculo homines liberat q deo sacrificiu

mone tu quada vehementia indu-
 cens dicit Si aut sciretis quid
 e man uolo et no sacrificiu miquoq
 nassetis in nocentes. **Jeromius** Quid
 aut e man uolo et no sacrificiu sup
 diximus. Et aut sequit rursus qd dep-
 nassetis in nocentes de aplos mtelli-
 gendū e. Et e sensus Sed magis ro-
 ybasit achymeloch co q pudenter
 fame dauid refocillauit. Quare meos
 discipulos qdempnatis **Crisp** Vide
 aut rursus qualiter ad ueniam ducens
 sermone discipulos rursus ueniam su-
 mores dicit in eo q dicit eos in-
 nocentes qd quide supra et de sacerdo-
 tibus dixerat. deinde et alia causa
 dicit quae p in nocentes dno dno
 em e filius homie et sabbati **Verni-
 gius** filius aut homie seipm se ipm
 appellat et e sensus ille que uos
 putat homines putatis deus e om e
 atitias dno etia sabbati et ideo pt
 legem mutae p sua uoluntate quia
 fecit ea. **Aug** con **faustid** discipulos
 aut suos uelle spicas sabbato no p-
 hibuit ut inde qmnet et pntes in-
 deos et futuros manichaeos. qui her-
 bam no euellat. ne hominadū ppe-
 trent **Hylarius** aristice aut
 contuendū sermone hinc ita ceptū
 e in illo tempe. quo saluet deo
 pti gram data salute gentibz confes-
 sus est dger. aut mudo e sabbatū
 dno est. Reges creditas pfectus
 in messem ergo sabbto in agris pfer-
 tus in legis orio dno pgressus hinc
 mudi e. esurios famel e saluas
 huane **Vabanus** Spicas uellunt
 du singulos homies a trena mtentoe
 uocabunt. stant du agcipia car-
 nis metes exiuit. grana qmdu
 du emendatos in corpore etae traiaut
Aug de quibus eio. Nullus em
 transit in corpus ppi nisi canalibz

spoliatus fuit indumentis p dno illud
 aplo Bonita uos uetem homie sabbto
 h agut saluet spe quiete etne ad q
 alios mutant **Vabanus** Et ambulat
 psata ai dno. qui in septuaginta medietas
 delectant. esurunt du panem uite. i.
 dei amorem in eis uenit de p d exant
 uellunt spicas et tectut. ai testimonia
 distulit. donec inueniant. qd latebit
 in tra. et h sabbto du a turbidis cogi-
 tationibus uacant. **Hylarius** p hie
 qui penes se clauem celoz ee existi-
 mabant illicita agere discipulos argu-
 ut quos dno factorū in quibus subiret
 argumento pphie ro qmnet admonuit
 atq ut andet amez uerū efficiendū
 spem futi opib qmnet adiecit. Si aut
 sciretis quid e man uolo. i. corpus
 em saluas nre no in sacrificio legis
 sed in nra e. et lege cessante in dei
 bonitate saluam. cuius rei p p d dno
 si intellexissent nūq qdempnassent
 i nocentes. i. aplos quos i simulacru
 erant transgressse legis i iudicia. ai sac-
 ficioz uetustate cessante omniū p
 eos nre nouitas subueniet. Et ai
 inde transisset ut. **Jeromius** Quia
 destructionem sabbati qua discipulos ar-
 guebat pbabili exemplo exorsauit
 ipm calumpniari uoluit. unde dicit
 Et ai inde transisset uenit in sy-
 nagogam eoz **Hylarius** hie ei
 q pmissa p incampo dicta gesta qst
 et post hec synagoga m grediat
Aug de concar euan. Posset aut
 putari eod die factū et de spicas et
 de isto sanato. qm et sabbto hie co-
 memorat. m p lucas appuisset alio
 sabbto factū fuisse p mde q dicit
 mattheus. Et ai inde transisset uenit
 in synagogam eoz Non quide uet
 m p ai inde transisset Sed post q
 dies in synagogam eoz uenit pos-
 tea qua a sagete illa transit an rec-
 qtmuo q illic uerū no expressim

est. ac per hoc locus datur narrati-
onis que dicit alio sabbato huius manu fu-
isse sanata **Hylarius** Ingresso autem
synagogam habentem aridam manus esse
fuit interrogantes. an curare sabbatis
licebat licet autem arguendi eum ex re-
sponcione querentes. Unde sequitur. Et
ecce homo manus huius aridam. et in-
rogabant eum dicentes si licet sabbato
curare. **Crisostomus** Non autem interrogant
ut distant. sed ut accusent. Unde se-
quitur. Ut accusarent eum. quibus et ipsum opus
sufficit si accusare volebant. Sed et
per uerba volebant captiorem inuenire
maiores copiam arguendi sibi praeparantes
Jeronymus. Et interrogant utro
licet curare sabbatis ut si non curauit
crudelitate aut in **liber** beallitate aut
transgressionis eum accusent. **Augustinus de
concordia euangeliorum** Sed potest moueri quomodo
mattheus dixit quod ipse interrogauit
dum. si licet sabbato curare eum marcus
et lucas illos potius ad nos interrogatos
et prohibent licet sabbato benefacere an
male itaque intelligendum est quod illi prius
interrogauerunt dominum si licet sabbato cu-
rare deinde intelligens cogitationes
eorum addidit accusandi querentium con-
suetudinem in medio illud quod erat sanatu-
rus et interrogauit quod marcus et lucas
eum interrogasse commemorant. Et tunc
illis tacentibus proposuit similitudinem
deoue et conclusit. quod licet in sabbato bene-
facere unde sequitur. Ipse autem dixit illis
Quis erit ex uobis homo qui habeat
ouem unam. **Jeronymus** Vbi sic pl-
uit apostolicam quomodo ut interrogantes aua-
ritie adempnaret. Si uos inquit in
sabbato ouem et aliud quodlibet animal
in faucibus decidens exire festinatis non
ouem sed uere auaricie consulentes quomodo
magis ego habentem qui multo melior est
ouem debet liberare. **Pabanus** Competit
ergo exemplo soluit quomodo eorum. ut
eos ostendat sabbatum violare more tu-
pitate. qui eum violare arguunt in ope-
ritate. legem male interpretantes. qui

dicit in sabbato ab omni feriendo. in quo
amalis tunc ferendum est. Unde opus ser-
uile non faciatis in eo. id est peccatum. Sic
eterna requie amalis tunc ferabit non
ab omni. **Augustinus de concordia euangeliorum** propterea
autem similitudine deoue concludit quod li-
cet sabbato benefacere dicens. itaque licet
sabbato benefacere. **Crisostomus** Intende
autem qualiter uane excusationes de plu-
tione sabbati inducit. Sed quia iam in sa-
nabilitate egrotabant ad opus processerunt
unde sequitur. Tunc autem homini extendit
manum tuam et extendit et restituta est
sancti sicut alia. **Jeronymus** In euangelio
quo continetur nazareus et ebromite. quod
uocatur apud matthei autentici homo
iste qui aridam habet manus. tunc tunc
scribitur. istius modi uocabus auxilium
petens. Conterat uis enim manibus uic-
tu querentis propter te ihu ut in resti-
tuta sanitate ne turpe mendicet a-
bos. **Pabanus** Sabbatum autem proprie
docet et operatur ihu et non solum pro
sabbato sed etiam propter cele-
briorem ipsi quentia quentis salutem
omni. **Hylarius** christice autem post red-
ditum de segete ex qua iam apostoli fructus
faciatis acceperant ad synagogam uen-
iam illic messis sic opus patitur quia
plures post modum una ad apostolos ex-
terius qui curabant. **Jeronymus** Vbi
autem aduentum domini saluatoris arida magis
in synagoga uideretur fuit et dei opa
non fiebant mica. postquam autem ille ue-
nit manus reddidit et in apostolos redditi-
bus dextra et opus pristino restituta.
Hylarius. Cutacio autem huiusmodi
necesse est et manus sic altera reddi-
t. similis misterio apostolorum in officium dan-
te saluus efficit. docet quod apostolos non eg-
ferre oportet. operam huius salutis in
apostolos tunc ipse ad officium eius misterium
manus sic reformanda si credant. **Pa-
banus** Vel aliter homo qui habet
manum aridam humani generis indicat
silitate boni operis arefacta. per manum
ad pomum ostensam. qua sanauit magis

in nocentis in cruce extensa. Et tunc ma-
 nus in synagoga erat arida. quia ubi
 manus domini sic ibi grauius e. in qoru-
 fabulis noxe pialu. Cananda aut mas
 arida iubetur extendi. quia in fructus
 p debilitas aie. nullo m diq ordine p
 etaru largitate curat. hebat aut ho
 dextra manu languidam. quia ab elio
 torpebat. sinistram sana. quia sic uti-
 litati intendebat. Sed venete dno de
 ptra sanat. ut sinistra. quia quod con-
 gregauit aude mo distribuit caritate
 Hocentes aut phisei. **Hylarius**
 Inuidia aut facti phiseos gmoiet. p
 coactos homines in corpe dm in opibz
 no intelligebant. vnde dicit. Hoc
 untes aut phisei consilia facebant
 aduersus eu quomo eu pderent. **Vabius**
 Hocentes dicit. quia corp mens adno
 aucta fuit consilia fecim quo vitam
 pdent. no quo ipi vitam inuenirent. **Hy-**
larius Sciens p corp consilia secepit
 ut a consilijs malignantiu paul abesset
 vnde sequit. **thub** aut p sciens pre-
 cessit inde. **Jeromus** Sciens in quam
 corp in sidias recessit. ut phiseis con-
 seccom mperat auferret. **Vemigius**
 Siue secessit inde q homo fugiens
 in sidias suoz psequentiu sue quia no
 erat spus nos locus patendi. No em
 capit phetam pice extra vtm sciat ipe
 dicit. Declinat ead dno adiose per-
 sequetes. et puenit illuc ubi in uenit
 plmos se per amorem diligentes. vñ
 sequit. Et secuti s cu cu multi. Que
 phisei unanm consilio pde querit.
 turba mdaeta unanm dilecti sequit.
 vnde moy su desiderij consaltur effe-
 tu Nam sequit. Et curauit eos oes
Hylarius Hys aut quos curauit si-
 lenau impauit. vñ sequit. Et prece-
 pit eis ne manifestu eu facent. Nam
 salus vniuers reddita erat sibi ipsa
 testis. sed iubendo silentiu teneri. et
 glandi dese iactantia declinat et nihil
 ois cogncom sui pstat in co ipso du
 admonet dese taceri quia obseruacia
 silentij ex re que sit silenda p fiasit

Vabius. In hoc etiam nos in struit
 ne cu aliquis magni fecim laudem foris
 queram. **Vemigius** Ideo etiam papit
 ut no manifestarent eu ne psequetes
 ipm detiores fient. **Crisostomus** Deinde ut
 no turbetis in hys que s. i. samia symabi-
 li phiseos induat pheta hoc p dicit
 tanta em erat phetaz diligentia ut
 neq har delinquant. sed et vias eius
 et transitus phetent. et mtencom cu
 qua h faciebat. ut distas qm omia a
 spu sdo loquebant. Si em cogitades
 homi mposse e scire. multo magis xpi
 mtencom. m p sps suis reuelaret. **Se-**
g. ut adimpleret quoddicm est per y-
 saiam phetam dicente. Ecce puer meus
 que elegi. **Vemigius**. dno quide ihs
 xpus puer omnipot dei dicitur e no
 sdom diuinitate sed sdom assume tam
 dispenscom. quia spu sdo cooante carne
 suscepit ex vrgina absq macula pcti. **Q-**
 dam libri hnt. Electus que elegi. Elec-
 tus em fuit adeo pre. i. pdestinatus
 ut esset filius dei xpus no adoptiuus
Vabius. Que elegi. dicit. adoptiuus
 qd nemo alius fecit. ut redmet genz
 huani. et pacificaret mundu cu deo.
 Sequit. Dilectus meus in quo michi q
 placuit aie mee. quia ipe solus est
 agnus sine peccati macilla. de quo pr
 dicit. hic e filius meus dilectus in quo
 michi tm complacui. **Vemigius** **Q-** aut
 dicit. aie mee. no ita intelligend e
 q deus pr aiam hnt. sed translative
 aia m deo asarbit. ut p cam demostre
 saluet dei affectus. nec miru si aia
 translative m deo dicit. cu etia etia
 carnis mebra ei asarbant. **Crisostomus**
 hoc aut mncipio pheta pomt ut
 distas quia h q hic dicit fuit sdom
 consiliu p r. dilectus em sdom consiliu
 eius qui diligit facit. Si itoz otatis
 no ut aduarius soluit legem. nec
 ut i nimals eone leges latore sed ut
 grandans quia go dilectus est. **Po-**
 nam spm mox sup eu. **Vemigius** **Tuc**
 etiam deus patet posuit spm suu

super eum. cum operante spiritu sancto suscepit
carnem ex virgine. et mox ut homo factus
est plenitudinem spiritus suscepit. **Jeromius**
Dicit autem spiritus sanctus non super dei ubi
et super vingentium qui de spiritu patris
pressit sed super eum de quo dictum est. Ego
puer meus. Aliud autem per ipsum factum
sit subdit et iudicium gentibus mirantur
Augustinus **xxo de civitate dei** Quia patris
iudicium promittant futurum quod genti-
bus erat occultum. **Crisostomus** Deinde humi-
litem eius manifestans dicit. Non con-
tendet quia sicut illi placuit oblatum
est et manibus se sequentium ultro ob-
tulit. Nec clamabit. quia sicut agnus
coram tendente se obmutuit. Nec au-
dit aliquis implacitum vocem eius. **Je-
romius** lata enim est et spatiosa via
quod dicit ad perditionem et multi ingrediuntur
per eam. quia multi non audiunt salutem
et vocem quia non per maria via sed
per spatiosa **Remigius** platea namque
et latine latitudo dicitur. In plateis er-
go vocem eius nemo audit. quia
suis delectationibus non delectabilia promittit
in hoc mundo sed aspera. **Crisostomus** vole-
bat autem dominus per huius mansuetudinem tu-
rare iudeos. Sed licet illi remittent non
tamen illis resistit eos destruendo. **Am-
brusius** et eius virtutem et illorum in beatitudine
profecta ostendens dicit. Haridum quassatum
non confringet et lignum fumigans
non extinguet. **Jeromius** alia pericula
non porrigit manum. nec portat ang-
ustias sui. postquam quassatum calamidum confrin-
git. et qui modicum similitudinem fidei accep-
it in parvis hic lignum extinguit fu-
migans. **Augustinus** **xxo de civitate dei**. Unde per
secutores iudeos qui calamo quassato per
dura integritate et ligno firmata amissa
lignae compati sunt. non struunt non extingunt
quia peperit eis quia non dedit eos occidat
iudicare sed iudicium ab eis. **Augustinus** **de quibus-
dam civitatibus**. In ligno etiam fumigante non
tandem est quia deservit lignum facit pu-
dorem. **Crisostomus** vel **in libro** per dicit haru-
dinem quassatam non confringet. audit
quod ita facile erat ei omnes eos frangere

sicut haridum et non simpliciter haridum
sed contrita. In hoc quod dicit lignum fumigans
non extinguet. domat. et illorum furore
attensum. et virtute christi potente ad ex-
tinguendum huiusmodi furorem cum omni facili-
tate. Unde et **in libro** multa esse mansuetudo
christi audit. **Hilarius** vel per hoc quod dicit
haridum quod quassatum est non esse fractum
audit. radice et quassatum gentium corpora
non fuisse contrita. sed in salute patri-
ae servata. Per hoc autem quod dicit lignum fu-
migans non extinguit. audit. extinguit
tem ignis iam tunc fumigans in ligno
non extinguitur. **in libro** per reliquias veteris
grae spiritus non oblatum. quia resumpti to-
tus huius in tempore per facultas. **Paba-
nus** vel ego haridum quassatum vo-
cat iudeos quos adventu agitato et quasi
ab invicem dissipatos. non statim dominus quod
navit sed patienter supportavit. Lignum
autem fumigans vocat populum de gentibus
aggregatum. qui extinguitur naturalis legis ar-
dore amantissimi et oculis novum teneb-
re quod caliginis non voluebat. **extinguitur** quod
non statim non extinguit et redigit in ti-
nerem sed ego de qua similitudo et
pone molente maxima suscitavit in-
tendia. **Crisostomus** Sed posset aliquis
dicere quod ego. **Semper** huius erit et feret
usque in finem eos qui sic in perditionem
et in perditionem adit. Sed ad sua omnia
facta erit tunc et illa operabitur. **h**
signavit dicens. donec erit ad vic-
toriam iudicium. **de se** dicit. **Cum** enim quod
eos sunt omnia operavit tunc per facta
victoria inducet. **Tunc** enim permittent
tunc clarum fecit sua victoria. quod non
relinquat eis. **in libro** dicitur. **oc-
caso** **Hilarius** vel donec erit ad
victoriam iudicium sublata saltem mor-
tis potestate iudicium et claritatem sic
reditur introducat. **Pabanus** vel do-
nec id iudicium quod meo agebat ad
victoriam perveniret. quia postquam mor-
tem resurgendo superavit. **expulsa** per
tipe huius mundi victor ad regnum redit
in patris dextera sedens. donec ponat

sub pedibus in inimicos suos **Crisostomus**
 Sed non in his stabunt ea que sunt dispen-
 satio ut solum punitant qui non credide-
 runt sed et orbem terrarum ad se trahet.
 Unde sequitur. Et in nomine eius gentes
 sperabunt. **Augustinus** de civitate dei. Hoc
 autem ultimum iam videmus impletum et
 per hoc quod negati non potest credit et
 illud quod in prudentibus aquibusdam negat
 novissimum iudicium quod ponet in terra cum
 venit ipse de celo. Quis enim separaret
 gentes in nomine christi patitur. qui tene-
 bat. ligabat. cedebat. illud debet. et tri-
 ti figebat. Quia et ipsi discipuli spem per-
 diderant. quod nullo hinc iam ceperant
 quod tunc christus unus latro speravit. tunc
 hinc sperant gentes longe lateque dis-
 fusa et non metentur moriantur ipsa in
 qua ille motus est tunc signant. Et
 hinc igitur vel neget vel dubitet per ipsum
 christi novissimum futurum esse iudicium. **Remigius**
 Sciendum autem est quia non solum istius
 loci sensus sed et multorum aliorum hic
 testimonio confirmat. Nam quod dicit
 Ecce puer meus iuxta ad illud locum refertur
 ubi dixerat per hunc est dilectus meus
 Quod ait. ponam spiritum meum super eum.
 ad hoc refertur quod spiritus sanctus descendit
 super dominum baptista. Quod autem subiungit iudi-
 cium **gen. nunc** gentibus mirantur. Referunt
 ad id quod infra dicitur. Cum sederit
 filius hominis in sede maiestatis sue. Quod autem
 subdit. Non extendet neque clamabit
 Ad hoc refertur quod dominus pauca respondit
 principi sacerdotum et pilato herode
 vero nulla. Quod vero dicitur haereticorum
 quassata confertur et ad hoc pertinet
 quod dominus suos persecutores declinavit ne
 fieret deiores. Quod vero dicitur homo
 eius gentes sperabunt. ad hoc quod ipse
 dixit. Euntes docete omnes gentes
 Tunc oblatum est ei ut **Glossa**. Con-
 fiteatur superius dominus pharisaeos christi mi-
 racula calumpniantes christi quod sabbatum
 plus videbat. Sed quia maiori ne-

quia ipsa christi miracula divina virtute
 facta perhibebant attribueres ea timido
 spiritui quod deo civitate permittebat miracula christi
 blasphemandi occum sumpterat dicens
 Tunc oblatum est ei demonum habet recus et
 mutus. **Remigius** Quod autem dicit tunc.
 ad superna refertur quod sanato homine qui
 habebat manum aridam exiit de synago-
 ga. Sicut quod dicit tunc. per refertur ad
 lacum et pharisaeos. Ut sit sensus.
 tunc quod heretici vel illa dicebant. vel illa
 gerebant. **Crisostomus** quanda est
 autem nequicia demonum. utriusque ingressu
 opulavit. perque ille erat crediturus
 silicet audiret et videret. Sed christus utrumque
 quod aperuit. Unde per. Et curavit eum
 ut loqueretur et videret. **Jeromus** Quia
 ergo signa simul in uno homine operata
 sunt. recus videt. mutus loquitur. post
 secessus ad omne liberat. Quod et tunc qui
 dem curavit factum est. sed cotidie co-
 pletur inquisitione credentium ut expulsio
 demone primo fidei lumine accipiant.
 demum in laudes dei tacentia prius ara
 laxentur. **Hylarius** Non autem sine tunc
 tunc turbas omnes curatas inque dixisset
 tunc scorsim demonum habet recus et
 mutus offertur ad portet enim ut per
 quod manus aride oblatum est homo in
 synagoga curabat. tunc cum huiusmodi
 hominis forma gentium salus fiet ut
 qui erat habitatio demonum et recus et
 mutus deo capax parat et deum gtimer
 in christo et per opera dei quod laudaret
Augustinus de civitate dei. Demoni enim
 habet recus et mutus est qui non credit
 et subditus est dyabolo qui non intelligit
 et non confitetur ipsam fidem vel qui
 non dat laudem deo **Augustinus** de christi civitate.
 hoc autem non isto ordine. sed post alia
 multa lucas commemorat et mutus dicit
 tunc. non curat recus. sed non exco quod aliq
 tacet de alio dicitur putanda est. Ea
 enim sequentia eadem ipse contexit quod
 mattheus **Hylarius** Stupuerunt phi-
 risaeus opus turbe sed pharisaeus nigra
 nequit in iudicia. Unde sequitur. Et sci-

pebant omnes turbe et dicebant. Numquid
ipse est filius dauid. **Glosa.** Ob magis et
beneficia filius dauid predicant. **Palamius**
Turbis autem quibus minus erudite videbantur
domini semper facta miraculis illi rationem uel
negare hoc uel negare nequebant. fuisse
interpretatione potius laborabant. quia hoc non
diuinitatis sed mirandi spiritus opera fuisse
sunt. id est belzebub qui deus erat achaz
unde sequitur phetia autem audientes dixerunt
hic non dicit demones nisi in bel
zebub principe demoniorum. **Pamphilius**
Belzebub autem ipse est bel et baal. et
beelphegor. Bel fuit princeps regis
assiriarum. Baal deus est quia moxerel
se colebat. Beelphegor alaco id est amote
phetia. zebub quibus fuit abymelech
filius gedcomis qui decessit. hox. scribis
dificauit templum baal et constituit
eum sacerdotem in ipso ad abigendas mi
stas que ibi congregabantur. quia mirum
ruorem victimarum. zebub namque mis
ta dicitur. Beelzebub ergo uel mustas
interpretatur. unde propter purissimum ritum co
lendi dicebantur. et se principem demoni
orum. Nichil ergo sordidius inuenietes
quod dominus obiceret dicebant. et in bel
zebub esse demona. Et sciendum quod non
est legendum per d. uel. c. in fine ut quaedam
medusa exemplaria habent sed per b. Iustus
autem sciens cogitatione. ut **Jeromius** phi
sa opera dei principi demonum deputabat
quibus dominus non addita. sed ad cogitata
respondit. ut uel sic compellentur cre
dere potentie eius qui cordis uidebat
occulta. Unde dicitur. Iustus autem sciens
cogitationes eorum dixit **crispianus**. Duplex
quidem et de hoc christum accusant. quod in bel
zebub esse demona. sed tunc quidem eos
non interpellauit concedens eis et apostolus
signis cognoscere eius uirtute et doctrina
dixit. eius magnitudine. Sed quia per
manebant eadem dicentes iam incipit
eos quibus eorum accusatio valde irri
nabilis est. Inuidia autem non quod
dicat sed plura ut dicat. nec tamen
christus eos contempsit. sed respondet

tum decem mansuetudine. docens nos
imptos esse in malis et non turbati. etiam si
talia dicant. que nos in nobis non recog
noscimus. nec habent aliquid rationis. In quo etiam
sondit mendaciam esse que ab ipso se dicitur
Nec enim est demonum habitus tantum tunc
mansuetudine et cogitationes scire. Et
quia valde erat eorum suspitio. et mila
tudine timebant. non audebant publica
re christi accusacionem. sed in mente uoluebat
propter quod dicit. Sciens cogitationes eorum
ipse autem accusacionem quidem in respo
dendo non potuit. nec diuulgare eorum
nequam. plura autem et dicit. Scidit
enim eius erat prodesse peccantibus non
publice. Non autem respondet eis assu
tibus. quia non attendent aliter exponentes
sed agnoscunt opinantibus. Non enim ita
explicata plura contempunt sicut ea que
sunt contribulati. habent enim sic in corpibus
et moribus rebus. sed mentem magis
cogitatis. Exempla dicit dicens. Omne
regnum contra se diuisum desolabitur. Nichil
enim est in terra regno potentius sed in
palatium patet. Quid autem dicens est
de uirtute uel de domo. siue prius siue
magnum fuit contra se diuisum pugnantibus
patet. **hilarius** unde domus et ciuitas
eadem est uel hic que est regni propter quod
sequitur. Et amicus ciuitatis uel domus diuisa
contra se non stabit. **Jeromius** alio modo
enim discordia que res respicit sic dis
cordia maxime dilabitur. **hilarius**
Seruus autem dei diues est et uel
simpliciter intellectus uel in spectis mentis
ad omnem profectum est natus. Relictis ergo
his que ad que intelligencia patet
causis interioribus in morem. Insuper
enim dominus ad id quod de belzebub erat
dictum. in ipso quibus tenebat. in ipsius
conditio reuertitur. lex enim adeo est
et regni israel pollutatio ex lege est.
Si regnum legis contra se diuisum dispal
nat necesse est. et sic israel amisit et lege
quod impletio legis in christo plebs le
gis in christum sed ciuitas hic uel

iudicat que postquam mundum suum fura-
 re plebis exarsit et apostolos eius ad ar-
 dentem turbam fugavit post divisionem
 non stabit atque ita post hanc divisionem
 non poterit secuti et mutatis illius dema-
 atur. **Exodius** deinde affirmat. Et si
 satanas satanas dicit aduersus se diui-
 sus se diuisus quomodo ergo stabit re-
 gnum eius. **Ieromimus** dicit si dicit si
 satanas pugnat contra se et demon
 inimicus est demoni. deberet iam munda-
 venire confirmatio. Nec hinc meo loco
 aduersarie preterea quare inter se bellid
 pars hominis est. **Glossa** Nota ergo co-
 pletioe eos arguit vel enim opus
 virtute dei demones dicit vel impi-
 tate demoniorum si virtute dei frustra
 calumpniat. Si impietate demoniorum
 regnum eius diuisum est nec stabit et
 ideo regno eius recedant. quod tunc
 sibi eos eligisse dum in se non credit.
Crisostomus Si diuisus est in beallior
 factus est et perit. Si autem perit
 qualiter per alium perit. **Hieronymus** vel
 aliter. Si ad diuisionem suam coactus est
 demon ut demones perturbaret. hinc
 quoque estimandus est plus deo qui diui-
 serit quam in his qui diuisi sunt in esse vir-
 tutes. ergo regnum dei diuisione sua
 appropinquat dissolutum. **Ieromimus** Si autem
 putatis ostendere et phisici. quod recesso
 demoni. obediatis per impietatem suam.
 ut homines hinc ignorantibus fraudolentia
 similitudo deludant. quid potestis di-
 de decipit sanctatibus quas dominus pe-
 trauit. Aliud est si membris quoque de-
 bilibus et spiritualium virtutum in signa de-
 monibus assignatis. Et si ergo iis
Crisostomus. Post primam solutionem venit
 ad secundam. primam manifestare dicit. Et
 si ego in belzebub vobis demonia fi-
 lii vestri in quo exiit. Ideo ipsi iudices
 vni erunt. **Ieromimus** filios iudeorum
 vel exaristas gentis illius comode

signat vel apostolos ex eorum stirpe ge-
 neratos. Si exaristas qui ad inuo-
 cationem dei euacuant demones coartat
 phisicos interrogat prudenti. ut confite-
 antur spiritus sui et opus eorum. Si copulso
 inquit demoni in filii vestri. deo non
 demombus deputat. quare in me idem
 opus. non eandem habet et eam. quod ipsi
 vni iudices erunt. non preterea sed copulso
 dicit illi copulso que demoni deo assigna-
 nant vos preterea demoniorum. Sin autem
 et de captis dicitur est. et magis intel-
 lige debemus. ipsi erunt iudices eorum qui
 predebunt in vni solus iudicantes vni
 israel. **Hieronymus** Idcirco autem digna
 sunt eos iudices constituti quibus id de-
 disse opus aduersus demones preterea
 reperit quod ipse est negatus huius. **Valerius**
 Vel quia apostoli bene sibi consilii erant nichil
 male artus se ab eo didicisse. **Crisostomus**
 Non autem dixit discipuli mei nec
 apostoli sed filii vestri ut si quidem volunt
 veni ad illos dignitatem militum habere
 accipiant eorum. Si autem ingrati fuerint
 nec mouenda habeant exortationem
 Erant autem apostoli demones. quod acce-
 perant preterea ab ipso et tamen nichil eos
 mutabant. Non enim rebus sed persone
 aduersabant. Volens igitur manere
 quoniam in iudice erant quod dicebant de apo-
 stolis in medium ducit. Rursus autem ad
 sui cognationem inducens eos demones
 quoniam propriis aduersant bonis et gratiam
 sua salua cum decet eos locari quod magis
 bona aduenerat illis daturus. Et ideo
 sequitur. Si autem ego in spiritu dei vobis
 demonia igitur prouent in vos regnum dei
 per hoc autem demones quod magne virtutis
 opus est demones eicere et non augebit
 gratia et ab hoc qui filogizat dicens er-
 go prouent in vos regnum dei ac si di-
 cat. Si hoc est perfectio filius dei ad-
 uent. hoc autem obombrat dicit ut
 non illis sit grane deinde ut eos al-
 liciat non dixit simpliciter prouent reg-

opera sunt diversa **Crisp** Qui igitur non
 mori congregat nec mecum est non est mi
 compatiens ut mecum demones eiciat sed
 magis desiderat que mecum se sparge. Et
 dicit michi si oportuit ad aliquo phari. q
 non nult tibi auxiliari. h' ipso non e adu
 sim te. ipe ead' d' alio loco dicit. Q
 non e aduer sum nos p nobis est. Sed
 non e contrariu h' q dicit hic no loquit
 deduo adu salo existente ibi aut de hoc
 qui m pte erat cu eis de quo dicitur ait
 Videmus quedam in nomine tuo eiacente demo
 ma. Videtur aut et iudeos h' occulte
 i sinu e cu dyab' statues eos ipi em ad
 uer sus eu erant et pgebant q ipe co
 gregabat sed et decens e crede hoc de
 p'p'o d'isse quia aduer sum dyab' erat
 et q illius se d'p'gebat. Ideo dico vob
 is **Crisp** Quid dms phisic' excusado
 vnderat iam eos eret. Et em hec
 corrupcio no pua ps. no plid excu
 sandu vnde sed commia **hilaria** phise
 op em smaz et corp q ita cu eis senaut
 p'statem seuisima diffinitioe q demp't
 p'tas omi v'niad p'mittens et blasphemie
 p'us indulgentie abnegans vnde dicit
 Ideo dico vobis adme peccatu et blas
 phemia remittet hominibus **Remigius**
 Scend e tame q non passim quibz
 cuq' dimittit sed illis qui p suis rea
 tibus digna p'maz egerint. Describit
 aut hys ubi error nouati qui dicebt
 qui fideles p lapsim p p'maz no pnt
 surge nec peccatoz suoz v'niad p'me
 ri et maxime illi qui m'p'ecuoel poi
 ti negabant. Sequit' Spus aute
 blasphemie no remittet **Aug** Quid
 em mter e ad rem vtru dicat sp'us
 blasphemie no remittet an dicat q
 blasphemauit m sp'itu sanctu no re
 mittet ei ut lucas dicit m'p' forte q
 eadem sma ap'ius isto mo q illo mo d'
 Et alii eu'ngelistas no destruit alius
 sed exponit Spus em blasphemie dau
 se dicitu e quia no e oppressim cu q
 sp'us Et io ad hui' expoi'com subditur

Et quicunq' dixerit verbum contra filium ho
 minis remittet ei. Ideo p' vniuersalem
 q'memoraco' omis blasphemie enm'cas
 voluit q'p'm' blasphemia que dicit q
 filiu hominis qua maiore scdm Jo'z valde
 graue ondit hoc ee peccatu ubi ait
 despiru sto q'le arguet mudu de p'to
 iusticia et iudicio. de peccato quide q
 no recedit i me. Sequit'. Qui aut
 dixerit cont' sp'm s'm verbu no remittet
 ei nec in hoc seculo nec in futuro.
 Non ergo hoc dicit p'terea q' mem'te
 maior est filio sp'us s'us quod nullus
 vniq' uel hereticus dicit. **Hylarius**
 Quid aut tam optaneu e quod m'p'o
 negare quadda e et no p'ster in co p'ez
 sp'us s'ubam adime cu m'p'itu dei om'e
 opus confirmet et in co deus sit mudu
 reconcilians sibi **Jerom** vel ita lo
 cus iste e intelligendus. Qui ubi d'p'
 erit con filiu hominis scandalizatus car
 ne mea et me homines em arbitras
 talis op'mo atq' blasphemia q' q' culpa
 no carat erroris tame h' v'niad
 p'ter corpis vilitatem. qui aut mani
 festa intelligens opa dei. cu dei vir
 titem negare no possit. cad' calumpni
 at' stimulat' m'uidia. et p'p'm' dei ubi
 et opera sp'us s'i dicit ee belzebub q'
 ti no remittet nec in hoc seculo nec
 i futuro **Aug** de v'bi' d'm Sed si ho
 p'terea dicitur ee p'fecto de omi blas
 phemia tacetur. et hec sola remissibil
 uidet' que con filiu hominis dicit q' ad
 homo plid putat. Cum uo p'missio
 sit om'e peccatu et blasphemia remit
 tet hominibus p'uidubio et illa blas
 phemia q' contra p'iem dicit ista g'na
 litate concludit. et tame h' sola v're
 m'p'bilis diffinit' q' dicit cont' sp'm s'm
 . Niquid nam et p' forma sui accipit
 qua sit maior sp'us s'us. Quis ead' n
 q'omat d'p'isse v'bi' con sp'itu s'm ante
 quod p'p'ianus uel catholicus fiet. po
 ipi pagani cu dicit xpm magias hu
 ilbz f'esse miracula nome s'm'tes p'
 hys qui d'p'unt eu m'p'iape demora

cicasse demonia Iudei etiam et quicunque
heretici spiritum sanctum confitentur. sed negant
eum esse in corpore christi quod est contra catho-
lica similes se phisicos qui negabant spiritum
sanctum esse in christo diuidam etiam heretici ipsum
spiritum sanctum uel eundem esse ostendunt. sic
arriam enormiam et macedoniam ut
eum prorsus ita negent. ut deum negent
et trinitatem sed solum patrem esse assuunt
et ipsum aliqui vocari filium aliqui spiritum sanctum
sicut Sabellianam. fortiniam quoque patrem
solum esse deum dicentes. filium uero non nisi
hominem negant. omnia tertia esse personam
spiritum sanctum. manifestum est igitur a paga-
nis Iudeis et hereticis blasphemari spiritum
sanctum. Numquid ergo desistere desideri
sunt et sine ulla spe deprecandi. qui-
bus si non est dimissum uerbum quod dix-
erunt contra spiritum sanctum in animo eius pro-
mittit quod in baptismo siue in ecclesia remis-
sione accipiant peccatorum. Non enim dic-
tu est. non remittet ei nisi in baptismo.
sed nec in hoc seculo nec in futuro.
Et sic illi soli estimandi sunt ab his qui
missum peccati vocati liberi qui eos in
fanta sunt catholici. Non nullus autem vi-
detur firmus peccare in spiritu sancto qui la-
uacro regenerationis abluitur in ecclesia. et
accepto spiritu sancto uelud rances postea
dono saluatoris in gratia mortifero aliquo
peccato se in miserum qualia sunt uel
adulterium uel homicidium uel ipsam
distressio anam christiano siue catholica
ecclesia. Sed iste sensus unde probari pos-
sit ignoro tunc et prout quorundam a-
minu locus in ecclesia non negat et ipse
hereticos adhuc utique corrigendos di-
cat apostolus ne forte det illis deus penam
ad cognoscendam ueritatem. Postremo non
ait dominus. Qui fidelis catholicus dixit
uerbum contra spiritum sanctum ~~vel alio dicit~~
sed qui dixit hoc est quicunque dixit non
remittet ei nec in hoc seculo nec in
futuro **augustinus de sermone domini in monte**
uel alio dicit. Iohannes apostolus. Est pe-
ccatum non ad mortem non pro eo dico. ut

roget quis peccatum aut scilicet ad mortem
dico esse. cum post agnitionem dei per gratiam
domini in christo christi quisque obpungnat frater-
nitatem et aduersus ipsam gratiam qua re-
conciliatus est deo in uidentia fauibus
agitatur. huius peccati tanta labe est ut
deprecandi humilitatem subire non possit etiam
si peccatum suum mala conscientia et agnoscit
et amicitiae rogat. Quis mentis affectus
propter peccati magnitudinem iam de dampno
aliquos hinc accidendum est. et hoc fortasse
est peccare in spiritu sancto in per malicia
et in uindicta frater nam obpungnat calcate
post acceptam gratiam spiritus sancti quod prout
dicitur nec hic nec in futuro seculo dimit-
ti dicit. Unde queri potest utrum in spiritu
sancto peccauerit quoniam dixerit quod in bel-
zebub principe demoniorum dominus demorari
compellebat. utrum enim hoc in ipsum dominum
accipiamus dicitur. quia de se dicit malo-
laco Si patrem familias belzebub uoca-
unt quoniam magis domesticos eius. An
quoniam de magna in uidentia dixerant in
grati tam patribus in fatis. quibus non di-
xerunt sunt. cum propter ipsam in uidentia
magnitudinem in spiritum sanctum peccasse cre-
dendi sunt. Non enim hoc colligitur de
uobis dominum uideri tamen potest ad huc eos
momisse ut accedant ad gratiam et per
acceptam gratiam non ita peccent ut nunc
peccauerunt. Nunc enim in alio hominis dixit
dicit uerbum nequam. et potest eis dimitti
si quis fuerit et ei crediderint. Si
autem postquam spiritum sanctum accepit frater-
nitati inuide et gratiam quam accepit oppu-
gnare uolunt. non eis dimitti nec
in hoc seculo nec in futuro Nam si
eos sic hinc condemnatos ut nulla
spes illis reliqua esset non ad huc mo-
uendo iudicaret tunc addidit dicens **Aut**
facite arborem bonam in augustinus in libro
retractationum hoc autem non confirmari
quoniam hoc putare me dixi sed tamen addidit
fuit si in hac stercerata mentis perperam
fuerit hanc uitam. quoniam de quocumque per-
fimo in hac uita constituto non est uer-
bi desperandum. nec pro illo imprudenti
dicitur de quo non desperatur.

Augustinus de verbis dñi. Est autē ma-
gnū parād huius questionis. Umē q̄
expatōis ad nō requirat. Dico autē cal-
virē. forte mōmibus s̄is scriptur̄ nulla
maior questio. nulla difficilior invenit̄
p̄us ergo ut aditatis amonco nō d̄yris
p̄dīm om̄is blasphemia sp̄s nō remit-
tet̄. nec d̄yris qui d̄yris quodcūq; u-
bi contra sp̄itū sanctū. p̄d qui d̄yris
ūbū. Quare nō ē necesse ut om̄es blas-
phemia et om̄e ūbū quod dicit̄ cont-
p̄m s̄m remissione quisquid existimet
nō h̄re. Sed necesse ē plane ut p̄t aliq̄
verbu p̄ dicit̄ contra sp̄itū sanctū
nullā remissionem mereat̄. Solent
em̄ scriptur̄ ita loqui ut q̄n aliq̄ p̄t
dicit̄ ut nec ex toto. nec ex parte dicit̄
sit. nō p̄t necesse ut ex toto fieri possit
et ut ex parte nō intelligat̄ sicut cū dñs
dicit̄. Et nō remissionem et eis locuto nō
fuisse peccatū nō h̄rent. Non em̄
ita dicit̄ ē. ut sine illo dño peccato vel
let intelligi futurū fuisse iudeos p̄d
aliquod peccatū qd nō h̄rent nisi xp̄us
venisset. Quis autē sit iste modus bla-
phemandi cont- sp̄m s̄m. ordo postulat
ut dicamus. In s̄m s̄m p̄quidē nobis ip̄e
auctoritas. i filio natiuitas in sp̄u s̄o p̄is
filij q̄ cōmūtas. Qd̄ ego que ē p̄t
et filio. p̄h̄ nos voluit h̄re quidē. Et
m̄ca nos et s̄m Caritas em̄ dei dif-
fusa ē in cordibz n̄is per sp̄itū s̄m qui
datus ē nobis. Et quia peccatis aliena-
bant ap̄ossione verorū bonorū caritas
op̄t militatū m̄ peccatorū. Q̄ em̄ p̄t
in sp̄itū s̄o peccata dimittat. h̄m̄c
telligi p̄t. q̄tū d̄p̄isset discipulis de-
capite sp̄itū s̄m q̄m̄no subiecit̄. Et tū
dimisit peccata illi. P̄m̄ itaq; cre-
dentū b̄n̄ficiū ē in sp̄itū s̄o remisso
peccatorū. Contra hoc domi gratulū
loquit̄ cor impentens. Ip̄d ergo ip̄m̄
ē sp̄us blasphemia que nō remittet̄
nec in hoc seculo nec in futuro. Con-
em̄ sp̄itū s̄m. quo p̄ta dimittit̄ uel
ūbū valde male. sive cogitacōe. sive
l̄ngua sua dicit̄ qui p̄dīm duriciā cō-

dis sui. et cor impentens thesaurizat
sibi iram in die ire. hoc dño imp̄m̄ nō h̄t
remissionem nec in hoc seculo nec in futuro
quia p̄m̄ impetrat remissionē in hoc seculo
que valeat in futuro. Sed ista imp̄m̄ quod
dñi quisp̄ in hac carne vult nō p̄t iudi-
cari. De nullo em̄ desperandū ē q̄ d̄t dñi
dei p̄ctā ad p̄m̄ adducat. Quid em̄ si
ista quos in quocūq; gn̄e erroris notat̄
et tamq̄ deputat̄ simos dampnas anteq̄
simant̄ istam vitam agant p̄m̄ et
inveniant̄ verā vitam in futuro. hoc
autē blasphemia q̄us p̄m̄a sit et in
pluribus verbis q̄t̄ta p̄let t̄n̄ scripta
et multa ūba ūbū appellat̄. Nec em̄
vni ūbū locutus est dñs cū p̄pheta et
tamē legit̄ ūbū qd̄ factū est. ad illud
uel ad illud p̄phetam. hic autē fortassis
aliquis querat. Vtrū em̄ sp̄us s̄us
peccata dimittat an p̄t et filius. Re-
spondeamus q̄ et p̄t et filius ip̄e em̄
filius de p̄t dicit̄. Dimittet vobis p̄-
peccata v̄ra. Et d̄s autē filius hom̄is
p̄tate h̄t m̄ca dimittendi p̄ctā. Cur
ergo illa imp̄m̄ q̄ nūq̄ dimittit̄ solū
ad sp̄itū s̄i blasphemia dicit̄ p̄tine
tāq; ille qui imp̄m̄ peccato fuit obligatus
dono sp̄us s̄i resistere resistere videtur
q̄ cō dono videatur remisso peccatorū.
Sed p̄ta quia p̄t et cetera nō dimittit̄
in eo dimittit̄ p̄t optebat quo in vni
cetera congregat̄. Remisso ergo peccato
quod tota trinitas facit ip̄e ad sp̄m s̄m
dicit̄ p̄tine. Ip̄e em̄ sp̄us ad p̄tōm̄ filiorū
in quo clamamus abba pater ut ei pos-
simus dicere. Dimitte nobis debita m̄ca. Et
in hoc cognoscimus sicut dicit̄ ioh̄es qm̄
xp̄us manet in nobis de sp̄u s̄o que
dedit nobis ad ip̄m̄ etia p̄tinet p̄ctas
quas efficit̄ vni corpus vni filij dei
quod quidam p̄ctas p̄t et filij ē
ip̄e sp̄us s̄us. Quisquis igit̄ vobis fuit
imp̄m̄ contra sp̄itū s̄m. in quo vnit̄as
et p̄ctas quom̄s congregat̄ etia m̄
quod illi remittit̄ quia hic sibi clausit̄
ubi remittit̄. **Criso** vel alit̄ p̄dīm
p̄m̄a exp̄icōm̄. Iudei quidem irābat̄

xpm quis esset. Spiritus autem sancti suffragio
accepterant. Opprobrium etiam prophetarum per
eum locuti sunt. Quod ergo dicit hoc est. Ego
me offendit propter carnem circumpositam
iniquam et despicit spiritus sanctus dicere quod
ignoramus eum. propter hoc non ignoscibilis
vobis est haec blasphemia et hic et illic
dabitur vindictam. Quia enim demo-
nes circiter et sanctitates profice spiritus sancti
est. non ergo michi contumelias in festis
solim. sed et spiritus sanctus. Ideo quod vobis in
contumelias est condempnatio et hic et illic
Etiam homines huiusmodi quidem hic plura puniunt
sicut qui indigni participavit in festis de
quibus dicit apostolus ad corinthios. huius
autem illic solim sicut duces in inferno
huius autem hic et illic sicut ipsi iudei.
qui et hic intolerabilia passi sunt
utrum capta et ibi difficillimum pendit
habemus In hac autem aetate contingit
uat hereses originis qui afferit per
multa secula omnes peccatores veniunt
consecuturos que refellit per hoc quod dicit
quod non remittet nec in hoc seculo nec
in futuro **Gregorius in dialo.** Dat etiam
intelligi quasdam culpas in hoc seculo
quasdam vero in futuro relaxat. Quod enim
de uno negatur de quibusdam conceditur
Sed tamen huius de peccatis minimis quod peccat
fieri posse tradendum est sicut est apud
ociosus sermo in moderatus visus vel per
tatu curae rei familiaris que homo sine
culpa volabipis agit. qui culpa quatuor
debeant declinare sicut aut in non gra-
vibus culpis errore ignorantie. que
etiam post mortem gravant si non in hac
vita adhuc peccatis minimis sunt relaxa-
ta hoc tamen sciendum est. quia illic parte
de minimis nihil quod purgationis ob-
nebit. nisi qui hoc bonis actibus in hac
vita peccatis ut obtineat promeretur. Aut
facite arborem bonam in **Crisostomus** post
peccata redarguitur tunc suscos aliter
confundit. huius autem facit non ut se ipsum
ab accusatione liberet ad hoc enim suffi-
ciant peccata sed eos corrigere volens.
Vnde dicit. Aut facite arborem bonam et

fructus eius boni aut facite arborem ma-
lam et fructus eius malus de si dicitur ista
verba dicitur quod malum est aliquos ademptae
liberare. sed qui spiritibus non maledicebat
sed dyaboli dicebant haec operante demerit
quod haec excusatio est propter consequentiam verborum
et propter quod grecos talia aut ostendit
est in mente ueritatis **Jeromius** Constrigit
ergo eos silogismo que greci vocant a sic
tan nos in contumelias possimus appellare
qui interrogatos hinc inde concludit
et motus comitum punit. Si inquit dicitur
malus est bona opera facere non potest
Si autem bona sunt que facta sunt sequitur
ut non sit dicitur qui illa fecit. nec enim
fieri potest. ut ex malo bonum. aut ex bono
oriatur malum **Crisostomus** Etiam arboris
dumtaxat a fructu appetit. non fructus
ab arboribus. unde sequitur. Si quidem ex
fructu arbor cognoscitur. Et si enim ar-
bor fructus est causa. sed tamen fructus
arboris est demeritum. Nos autem con-
tinuum facit. In quibus nihil accusare
hentes quam de arbore ferens sicut me
dominatio appellantes **hilarius** Sic
ergo in peccatis iudeos refellit. qui cum intel-
legerent christi opera. ultra huiusmodi con-
tinentiam nolunt tamen quod iudei se confitei.
futuram vero omnes fidei puritatem coar-
guit corpore scilicet qui dimittent et quo
nem paterne sicut domino detrahentes
induersa hereses prouocant effluunt
neutrui facientes. nec in ter gentes
subvema ignorantis habitantes nec in
vitas cognoscere versantes arbore se
corpore postea signat. quia per maiore
virtutis sue fertilitate exat libtas
hominis in fructu. Igitur arbor bona fac-
ienda cum bonis fructibus est aut mala con-
stituenda cum malis fructibus. non quod arbor
mala possit constitui que bona est
aut egius sed ut per hanc significationem
intelligamus christum aut tamen in utile
relinquendum. aut tamen bonum bonorum
fructum utilitate recte edum. Ceterum me-
dum agere et in christum aliquid deferre ne
se

quare que maxima p' ueniat tamqua
 deus dei quise spoliare blasphemia p'us
 e ut ai p' admirat' tantor' opu' dei nom
 detrahere non audas p' malivolentia
 mentis gn'itate eius abnegata patie
 p'ate quise decerpas **Aug' de reb' d'ni**
 vel in hac amonuit nas d'ns ut bone
 arbores s'mg et bonos fructus h're pos
 s'mg. Vbi em ait. facite arbore bona
 et fructu eius bonu. est p'ceptu salu
 tu obedi' n'cia e. Et aut dicit. facite
 arbore malam et fructu eius malu. n
 p'ceptu e ut faciant s'ed m'cio ut caue
 atis. Contra hos em dixit qui putabat
 se cu mali cent bona loqui posse. uel
 bona opera h're. hoc d'ns dicit ee non
 posse prius e em mutandus homo ut
 opera mutent. Si em manet homo i
 eo q' malus e bona opera h're no pt.
 Si manet in eo q' bonu e mala opa
 h're non pt. Adm' ergo malas arbores
 opus m'ent. sed dedit p'ate filios
 dei s'ci recedentibus i noie eius **Cris**
 Quia uer' no p' se ip'o sed p' sp'itu s'c
 ois facit s'mone eos consequet
 m'cepit dicens. p' gemes uiperar'
 no potestis bona loqui cu sit mali.
 hoc aut dixit et eos m'cans. et cor
 p'dita sunt dem'aco'z co'p'is p'bens q'
 dicit. Ecce uos cu sitis arbores male
 no potestis ferre fructu bonu. Non
 g' admiror q' hec loquim'. Item male
 nutati est a malis p'gem'atibus et me
 tem mala h'ent. Et uide q' no dixit
 qualie potestis bona loqui cu sitis pro
 gemes uiperar'. Nichil em hoc ad
 illud p'tinet sed qualie potest bona
 loqui cu sitis mali. p' gemes aut anp
 perar' eos dixit quia in p'gem'atibus
 gl'abant. ut ergo excluderet cor' sup
 biam sepauit eos ac'gn'aco' abraham
 attribuens eis p'gem'at'os similitu mo'z
Tabanus vel p' gemes uiperar'. si
 lios et imitator' d'ni eos appellat
 quia s'len'ter bonis opibz detrahunt
 quod dyabolice e. Inde sequit'. Et

habundantia em cordis os loquit. Ille
 homo ex habundantia cordis loquit. n
 no ignorat ex qua m'ent'oe uerba p'man
 Caprus unde uolens s'ubugit. Bonu
 homo de bono th'au'io p'fert bona et
 malus homo de malo th'au'io p'fert ma
 la. Thesaur' cordis m'entio e cogitaco'
 ex qua m'entis arbiter iudicat p'uctu
 opis ut aliqn' maiora m'more h'cant
 m'cedem aliqn' ob m'curiaz cordis te
 p'idi maioru' uirtutu' opera ostentat'z
 m'mora adno p'ma s'ertit **Cris** Et
 hys etia dem'at s'ud d'itatem s'icte
 cordis occulta q'm no u'boz s'lu' sed
 etia malis cogitaco'ni' exp'licet. im
 dictam. Et aut ne consequentia sup
 emanat' m'entis nequitie u'ba p'
 os extra eff'mdi. Quare in audicis
 homines male loquente multo ampliore
 q'mnes nequitia q' u'ba dem'ostret
 Quod em op'us dicit e sup' efflu
 entia eius quod m'entis est. quique
 es uehement' tetigit. Si em quod
 dicitu e ab eis ita e malu' cogita
 ta radiu' maloz q' magna est. Con
 tigit aut hoc detenta. lingua em
 confusa multat'oe no repente eff'm
 dit nequitia. Cor aut' nullu' homi
 nis testem s'me timore quatu'q' mult
 pturit malu' dei q' no multa cura
 e ei. Sed cu' auget' multitud' maloz
 que m'entis p' que m'ent' occultabant
 extra p' uerba p'uenit. Et no dicit
 Et habundantia em cordis os loquit
 Et q' homo de th'au'io cordis loquit
Jerom' 9 In hoc aut' q' dicit Bonu
 homo de bono th'au'io uel ip'os
 uideos d'ni blaphemates ondit de
 quali th'au'io blaphemia p'ferant
 uel cu' sup'ore questione heret s'ma
 q' quo non possit bonu homo p'ferre
 mala. nec malus bona. sic no pos
 sit no possit op'us mala nec d'na
 bona opera facere. Dico aut' uobis

Greg. Post pmissa eis dñs multū timo-
rem incutit andes q̄ ultima dabit vni-
uersam qui talia dereliquerūt. Unde dī-
dito em̄ vobis q̄ om̄e uerbum otiosum
q̄ locuti sum̄t homines reddent vobis
deco m̄die iudicij. **Jer. xiiii.** Et est sen-
sus si otiosum v̄bū quod neq̄quā edi-
ficat audientes nō ē absq̄ p̄iulo eius
qui loquit̄. et m̄die iudicij reddet vni-
quīq̄ v̄bū s̄mōm̄ suoz. Quantomaḡ
qui operi s̄t̄ sp̄us calumpniā et
dicitis me m̄belzebub eic̄ demonia. red-
dituri est̄ v̄bū calumpniē v̄re. **Greg.**
Non aut̄ dixit q̄ locuti est̄ vos s̄t̄
quidem om̄e h̄m̄ iustitias erudiens
tenet. simul aut̄ m̄m̄ otiosum faciens
sui sermone. Otiosū aut̄ v̄bū quod
mendax est quod calumpniā h̄t. Quā-
dam aut̄ dicit q̄m̄ et v̄m̄. quale
est et v̄m̄ mouet m̄ordmatū. uel
turpe m̄verendū. **Greg. i. i. i.** Vel
otiosum uerbum est quod aut̄ utilitate
rectitudinis aut̄ v̄re iuste n̄tatis
caret quod scilicet sine utilitate et
loquētis dicit̄ et audientis si am̄p̄s
serijs dērebis fruolis loquā et fa-
bulas narrazōis antiquas. Sc̄m̄ qui stur-
vilia replicat et ceteris ora dissipat
et aliquid p̄fert turpitudinis. h̄ nō oas
s̄t̄ v̄bū. sed c̄m̄osi tenebit̄ reus.
Remigius. Et sup̄ioribus aut̄ v̄bis ad
huc sequens dependet. s̄m̄a tū dicit̄
Et v̄bis em̄ tuis iustificaberis et ex v̄b̄
tuis q̄dempnaberis. Non ē aut̄ dubi-
tū q̄ vnus quisq̄ de v̄bis suis malis q̄
loquit̄ q̄dempnabit̄. Im̄p̄m̄ ex bonis
v̄bis nō iustificat̄. quib̄. m̄p̄i c̄m̄ timo-
corde et deuota m̄tēte ea p̄ferat.
Greg. 9. vide aut̄ quia non est o-
tiosum hoc iudicium. Non ex quib̄
alius dixit dēte sed ex quib̄ ip̄e lo-
cutus ē s̄m̄as iudex fecit. Non igit̄
accusatos timē optet. sed accusantes
Non em̄ illi cogit̄ accusare. sed q̄ h̄is
malis que audierūt. Sed h̄is q̄ h̄is q̄

male dixerunt. **Greg. 9.** Tunc videt̄
ei ut̄ Quia dōs sup̄ius multos ab̄
m̄credam p̄h̄s̄oz obstruxerat lingua
Vires ad op̄era veniūt q̄ admirans
evanta dicit. Tunc ruderat ei quidā
de scribis dicentes. Aḡp̄ volum̄s ate
signū vide. Tunc scilicet tū flecti o-
p̄tebat tū admirari tū obstupescere. sed
tū amalia nō desistit dicit em̄ vo-
lūm̄s ate signū videre ut̄ cū capiat
Jer. xiiii. Sic signū postulant q̄ me
viderant signa nō sunt. Sed malo
evangelista quid p̄ctant plēnq̄ ex-
plicatur. Volum̄s ate signū videre
de celo vel m̄more helve igne de sub-
limi venire cupiebant. uel in simili-
tudinem samuelis t̄p̄e q̄uo contra
naturā loci m̄gure tonitrua thora
stare fulgura. v̄mbres tueri quasi
non possint. et illa calumpniari et
dicē ex occultis et varijs aeris
passionib̄ accidisse. Nam qui calump-
nariis ea q̄ oculis vidēs. manu-
tentes utilitate sentis quid
factura est de h̄is que de celo
veniūt v̄t̄q̄ respondēb̄ et maḡas
in egypto multa signa fecisse de celo
Greg. 9. Verba aut̄ cor̄p̄ adulatōe
et v̄roma s̄t̄ plena. Et p̄us quidem
quicabant demonia tū cū vocates
Nūc aut̄ adulant̄ vacantes cū ma-
gistrū p̄p̄ hoc et dñs eos vehemēt̄
arguit. Unde sequit̄. Qui v̄ndens
aut̄ illis. Gn̄ato mala et adulat̄ signū
querit. Et quidē tū ei quicabant̄
mansuete eis respondēbat. tū aut̄
adulabant̄ quicose dem̄ans q̄ ut̄q̄
passione erat sup̄ior et nec q̄ v̄t̄q̄
nam conducit neq̄ adulatōe mollit̄
Quia aut̄ dicit tale ē. Quid mirū
si hoc in me facit qui ignoto sum̄
vobis tū m̄p̄em̄ auz tantam accepis-
tis exp̄ientā hoc idem fecistis dere-
lictis eo ad demones arcentes p̄p̄
h̄o aut̄ eos quicōm̄ mala q̄m̄ m̄ḡt̄

semp facti st circa benefactores et bn pa
 nentes detiores fuit quod e vltima
 malicie **Sommus** Regie aut dixit
 et ad ultera quia dnm ferat vru et vno
 exequiem multis se amatoibus copulact
Crisp vñ mrat se pri equalen se ei
 no acde quacom adultam faat **Vabun**
 Demde vnde mapit no eis signu de
 celo q indigni erant vide sed de pmo
 m fer m tribuens discipulis aut fuis p
 gnu de celo dedit quibus etna bñtudinib
 gloriom et pue i monte figuralit et p
 veriat mclta subleuatus dicit vnde
 sequit Et signu no dabit ei nisi signi
 one pphete **Crisp** Quia no ut eos
 mdueret signa faciebat. Sciebat em
 eos lapideos co sed ut alios emendet
 qm no accipent signu quale e illud q
 petebant Signu em eis factu e qm
 p p m pena cognouerit eus vltate
 he igit occulte m simians dicit sig
 no dabit ei de si dicit multa bñfau
 demostau mclta horu vos allexit
 ad veniend med vltatem p p cogno
 scetis ppena qm ciuitate vram m tra
 pectau videbit Intim aut finone
 de rone mterpant que cognitiua erat
 p ea que postea erant passu dicens
 Nisi signu ione pphete **Crisp** em pffo
 recedita recedita no eet nisi signa tes
 tancia hñisset. hac aut non recedita
 r' uat q recedita no eet ppter hoc et
 signu vacat et signu m mediu fert
 ut veritas credat vnde sequit Sic
 fuit ionas m ventre ceti tribz diebus
 et tribus noctibus. sic erit filius ho
 m corde tre tribz diebz et tribus noctibz
Vabun ad stendit iudeos ad mstar
 mmutas emmas et msi pemptent
 subuisioni p pmas. Sed sicut illis et
 demicat suppliciu et demit remediu
 sta iudei non debent desperare vena
 si saltem post xpi r' nem egerint pnta
 ionas em i columba uel dolens signu
 e eius sup quem descendit spus stus
 m spe columbe. et qui dolores mds p
 tauit. Pistis qui ionam deuorauit

pelago signat mortem qua xpus passu
 e m mudo tribus diebus et noctibz fuit
 ille m ventre ceti et isto m sepulchro ille
 cretus e marida. Iste resurrexit m glia
Aug 9 de conor eu Quidam aut modu lo
 cutoms scripture nescentes nocte uolunt
 adutere tres illas horas a septa usq ad
 nona quibus sol obstratus e et die tres
 alias horas quibus itim tris e reddat i
 a nona usq ad eius occasum. Sequit et
 nox futura sabbati qua cu suo die com
 putata erit san due noctes et duo
 dies Porro aut post sabbatu sequit nox
 pme pbbi i elucastentis diei dmi m
 qua fuit dms resurrexit. Sicut ergo due
 noctes et duo dies et vna nox eam
 si tota posset mtelligi nec ondemus q
 illud diluculu pars eua extrema sit
 Quia ppter nec amiatu illis sex horas
 quaz tribus q tenebrato e et tribz illis
 con stabit vna triu diez et triu noctiu
 Restat ergo ut hic mveniat illo sp
 ritus vspitato loquendi mo quo apte
 totu mtellige **Jeromus** Non p om
 nes dies et tres noctes m mferm fecit
 q m parte pntues et dmit. et tato die
 sabbati tres dies et tres noctes mtelligi
Aug 9 in de mte p m em tidia no
 plom et totu fuisse scriptur test q
 sed p muis dies apte extera tato amia
 tus est. dies no tuis apte pma etape
 totus aydnus aut mter eos. i. stons dies
 absolute totus xpiu horis suis pu noc
 turms et pu diurnis Nox em usq ad
 diluailu quo dmi r' declarata est ad
 terau pphet diem Sicut em p m di
 es ppter futuq homis lapsu m luce i
 noctem sta isti ppter homis repaton a
 tenebris mlucem pntant **Crisp** Non
 aut manifeste dixit q resurget quia cu
 derisissent sed occulte m simiat. ut
 illi recedent q pntuit. Non aut dixit
 m tra sed m corde etc. ut et sepulchru
 ondat et mlla plam mort appentia su
 p pectur et tres dies ppter hoc posuit
 ut recedit q mortuus est. sed et ipa
 figura vltatem demit Non em fit

Jonas inuentus eēt in fantasia sed i
uitate. nec figura fuit inuitate et
uitas monumantae ppter quod manifest
fuit qd filij sui dicitur. Maxime scilicet
qui ppter passionē fantasia eēt asseruit
et qd ppter eēt passurus licet eis nō pro
ficeret. dicit qd qd in inuit qd illi gna
fignū daret. Ione pphete. Viri inuute
et **Crisp** Ne aliquis exstimeret qd
talia demceps futura eēt in iudeis qd
lia inuuitas contigerant. ut sciat Jonas
illos gnat et ciuitas fuit apiculo liba
ta. Ita asā post rēnem gnat. Dns mit
totū cantuū dicit qm saluet ex bñs
passione mltū fructū pceptū sed gū
a pacent ut in fra dicit p exemplū
demons. Intm aut dicit qd iuste pa
tione dicens. Viri inuute surgent
i iudicio tū genatē ista **Remig** dicit
aut dns hys ubis vnd eēt malorū
et banorū rēnem futurū cont quosd
hereticos qui dixerūt vnd eēt rēne
banorū et altam malorū desitū eēt
hys uerbis fabula iudeorū qui solent
dicit qd an iudiciū mille anis celebrēt
resurrectio apte hys ubis dicens qd
mox ut celebrabit rē celebrabit
et iudiciū. Et qdempnabit eū **139**
Non sūm ptae sed compūcōis exēplo
vnde subdit. Quia pnam egerūt in
pūcōne Ione. et eēt plus qd Jonas
hic. Hic aduū loci nō pnamē i
telligas. Jonas pōm. hō. mētes
taduo pūcōit. ego tanta tpe. Ille asp
rys genti mercedule. ego iudeis pto
dei. Ille uoce locutus ē simplia nichil
pūcōis faciens. ego tanta faciens. bel
zebub calumpniā sustinco **Crisp** No
aut hic stat dns. sed et aliud amica
tām aduūgit dicens. Regna austri sur
get in iudicio tū gnatē ista et qdemp
nabit eam quia uenit a simbz terre au
dire sapiam salomōis et eēt plus qd
salomōi hic. Istud plus fuit quā p
Jonas em ad illas abyt. Regna aut
austri nō expectauit salomōne ad apm

ue sed ipa ad eū accepit. et multū barba
bata et tantū remota non morte sōmōdas
sola cupidine dōro sapienā. Ibi ergo
mulier adiuuēt. hic egocremi. Et ipa
quide a simbz tē surrexit ego aut au
tates et castra circico. Et illa quide de
orbibus et lignis disputauit ego aut
de ineffabilibus mysterijs **Remig** Eod
ergo mō condempnabit regna austri
pōm iudeorū. quo qdempnabunt viri
inuute vtm in ardulū. Ita ē regna
saba de qua in regū uoluit et in palis
pomenon legima qd per tantas difficul
tates gente sua et impio derelictis
uenit i iudeā sapiam audire salomō
et ei multa munda obtulit. In inuue
aut et in regna saba occulte fides
nacoim pferē iūti **Remig** Nimi
uite pōit eos qui peccare desitū
Regna uō eos qui peccare nesciūt.
Pina em pōm abolet. sapia cauet
Remig Pulcre aut eēt degetibz
congregata regna dr qd morte suos
rege nouit de qua psalmista dicit
regna adextis tuis austri aut re
gna est. quia ardore spūs scti suphū
dat. Austri eēt uentus calidus signat
pōm scti Salomō aut qui mētat
pōm signat xpm de quo dicitur est
ipe e pax mō. Cum aut i mudo
spūs. et **Crisp** Quia dixerat dns
iudeis qd viri inuute surgent i iud
et qdempnabunt gnatōm istam ne p
tempis tardacōm qtempnent et fient
pūcōres. dicit qd nō sōm in fūto
pūlo. sed et hic grauisima patēt
futurū in eos pena sub quoda emg
mate subdens dicit. Cum aut in
mudo spūs exierit ab homine et **139**
Quidd istud locū de hereticis dicitū pu
tant qd in mudo spūs qui i eis hēta
uāt qd gentiles erant ad confessionē
uere fidei eiat. Postea uō tū se ad
heresim transtulerunt et simulans
uirtutibus seruauit dnm suū. tūc alijs
septem nō pōmibus admittit reūtat
ad eos dyab et hēct in illis. fāt qd

nouissima coru peiora poibus Multo
 quidem peiori condicoe heretici q̄ gentiles
 quia nullus spes fidei et in istis est pug
 discordie tū her intelligencia placidū p̄
 dam et colorem doctrine p̄ferat nescio an
 heat vitatem. Ecco em q̄ fuitas uel pa
 bola uel exemplū sequit. Sic est ḡnor
 huic pessime q̄ compellit nō ad hereti
 cos et quoslibet homines sed et iudeos p̄p̄m
 referre parabola. ut contemptus loca nō
 passim et vagus induersim fluctuet
 atq̄ in sapientia more tūbet. sed hēns
 sibi ad priora uel ad posteriora r̄ndeat
 Inimicus spūs ex̄t a iudeis q̄n acce
 perit legem. expulsius aut a iudeis a
 bulauit p̄ gentiū solitudines **Vn** p̄
 ambulat p̄ loca arida quereis requiem
Veni quid loca arida appellat corda ge
 riliū ab om̄i humore salutariū aquarū
 hōt e sanctas scripturas et sp̄aliū do
 norū et ab infusione spūs s̄i aliena.
Raban vel loca arida p̄ corda fide
 lū q̄ amollicie fluxu cogitatorū expur
 gata callidus m̄diator explorat. p̄
 quos gressus ibi figere possit. sed las
 tas mētes effugiens in solo dyas corde
 prauorū gratā sibi p̄t inuenire quiete
 inde sequit. **Et non inuenit. Veni quid**
 putabat aut dyas se appetitū h̄re qui
 etem ingenti p̄p̄to. sed subdit **Et nō**
 inuenit quia appetente dei filio p̄mis
 tenui sue m̄nacōis gentilitas credidit
Ieromim Que tū dno credidisset ille n̄
 tuentoloco in natiōibus. tūc dixit **Ve**
 ultar m̄domū meū **Unde** exiit. hōc in
 deos quos ante dimiserat. **Et** uenens
 inuenit eū vacantem stapis nudata
 et ornata. tūc uadit et assumit v̄y
 alios spūs s̄i nequiores s̄i et intri
 tes h̄tant ibi et sūt nouissima hōis
 illius peiora poibus sicut erit gn̄arōi
 huic pessime. **Nat**abat em templū
 iudeorū et xpm̄ hospitem nō hēbat
 dicentem surgite et abeant h̄nt.
 Quia igit et dei et angelorū p̄p̄dia
 nō hēbant et ornati erant sup̄fluis
 obfuitatibus legis et traditōibus phi
 seorū uelut dyas ad sedem s̄iā pris
 tinam. et septenariū nūo sibi addito de

monū inhabitat pristina domū et sūt
 nouissima illius p̄p̄ti peiora poibus multo
 em nūc maiore demōni nūo possident
 blasphemantes in p̄nagagis suis xpm̄
 ihm̄ q̄ in egypto possēsi fuerant an legē
 h̄. noticiā alia alud est. **penas** nō crede
 alud nō suscepisse qui uenit **Septenariū**
 aut nūm aduētū dyas uel p̄t sabbm̄ in
 tellige uel p̄t nūm spūs s̄i ut quō mysia
 sup̄ florem qui de radice uessē descendit
 septem spūs uirtutū descendissa narraūt
 Ita c̄rio. uiaorū nūo in dyas consecratū
 p̄t. **Pulchre** ergo septem spūs assumi
 dicit uel p̄t violacōm sabbati uel p̄t
 criminalia p̄tā iura s̄i septem domū
 spūs s̄i **Crisp** uel h̄c p̄nd cor̄p de
 meāt. dicit em q̄ sicut demōnica tū li
 berati sūt ab m̄ firmata s̄i desiderēs
 efficiēt̄ grauiorem accubunt adūsus
 s̄i fantasiam. Ita et in nobis fiet. **Et**
 an de tnebamī ad emone q̄n ydola ado
 rabat et filios n̄ros demōnibz occide
 bat. Sed tū nō dereliqui uos. sed ex
 puli demōne illū p̄ p̄p̄as et p̄ mema
 ipm̄ rursus ueni amplius expurgate
 uos uolens. Quia igit nō uult at
 tēde s̄i in maiore ex̄adist̄ neq̄a
Gravus em e accide xpm̄ q̄ p̄p̄etas
 p̄t h̄c diffusura pacem. Quia em
 sub uespasiano et tyto otigerūt c̄mit
 to grauiora sūt h̄p̄ que p̄p̄t s̄i me
 gipto et m̄ babilone. et sub antiocho n̄
 hac solū ondīt sed q̄n ab om̄i uirtute
 erūt desolati et demōni actibz occupa
 biles magis quā ante. h̄c aut nō p̄t
 ad illos sed ad nos etiā dicta eē uim
 h̄c s̄i illudat et ap̄oribz erūt malis
 rursus ab ead̄ possidam̄ nequicia **Et**
 difficilior iam eēt pena postior̄ p̄tā
 p̄terquod palitico spūs dixit **Et**
 sanus factū noli p̄tāe nō detus e
 contingat **Raban** homo em quibz
 ad fidem ḡl̄sus est aquo dyas p̄ bap̄tm̄
 ciat̄. Quia ex̄ctus inde loca arida p̄
 agrat. i. corda fidelū **Gregg** **xxxvii**
mor loca em arenia atq̄ maquisa
 p̄ corda iustorū q̄ p̄ discipline fortē
 scidm̄e ab om̄i carnalis concup̄e

hinc sicant. loca uero humentia p
terrenas homi mentes quas humor ca
nalis gurgit quia replet. fluidas facit
in quibus dyas iniquitatis sue vestigia tato
altius impit quato in eisdem metibz pos
transitus illius qm in fluxa tra descendit
Fabianus Rediens aut ad domum suam
Vnde conuac. in uenit eam vacante
ab amicis acibus p negligentiam stupis mu
datam sz auariss pristinis p baptm or
natam similes vniuersis pypocritism
Aug. de conuac. ciuim. Vnde p her va
signat dms quosdam ita credituros ut
non possint ferre labore continentie et
ad seculu redditu p. Quid dicit assumit
scu alios vii intelligit. quia cu quis
redit de uisita eia similitudo hebit
Cupiditas em carnis expulsa p pmas
confuctis opibus. cu no inuenit mabz
delectacombz quiescat audia redit
et rursus accipit metem homis p ne
gligentia sub seuta e ut no merdude
tamq hitator munda domu pmo dei p
sana doctna. Et qm no solid hebit il
la septem uita q septem virtutibz se
dia pualibus sed ead p ypocritism se
ipias virtutes hie similitat. p pterea
assumptu scil septem alijs nequialbz
hoc e ipa septenaria similitat redit
ipa gurgit ut sint nouissima homis
peiora poibus **Aug. vii mpleuqz** eia
fit ut cu mens corpus exordio sui p
fecit ex tollit. cuq se iam q de v
tutibus erigit se uenti gra se adu sio
aditu pandit tantoq se uehementius
in eius gfactoe exhibet. qnto et gra
uius quia uel ad modicu fuerat plecta
dolet. Adhuc eo loquere. **Hylarius**
Quia pdicta omnia in paterne maiestat
virtute loquebat miciata sibi q foris a
mre atqz sibus exspectaret. quid re
sponderit euata demit subidens adh
eo loquere ad turbas ecce m. eius et
fies stabant foris querentes loqui
ei **Aug. de conuac. ciuim.** Hoc sine
dubio consequenter gestu intellige de
bemo pmissit em cu adhuc nar rand
transiret. Adhuc eo loquere ad turbas

Quid est aut ad huc. m. illud qm loqui
Nam et marcus post illud q de blasphemie
ma spud se reculerat dixit. Et uenit
m. dms et fies. Lucas aut no huc rei
geste ordinem tenuit sed potu pauit
hoc et recordatu an narrauit **Jerom.**
q. Elyndu. hinc elyndij ama p pterea
sunt ex hoc q fies dms me uo noiant
Vnde inquit fies dms dicit p qui non
erant fratres sed iam nunc sciend e
uipor mas mscriptur dms fies dmi.
na. gente. cognaco. affectu. Natu
ut esau et iacob. Gente ut omi uidei
inter se fratres uocant. sicut in deuterio
Non potis constitue sup te honoz alie m
qui no e frater tuus. Porro cognaco
fies ~~ca~~ uocant qui p de una familia
sicut in genesi dixit abraham ad laaz
Non sit iuxta me te et me. qm fies
simo affectu eia fies dicit q in dno
diuidit in spuale et que. In spuale qz
omni nam fies dicit ut saluator ut
Vade dic fribus meis. porro in que
qua omi homines ex uno pre nati. pari
nt nos ger mamata gurgit sicut ibi
Dicit hys qui oderut uos. fies m
uos esau. In te ergo uota que mo
du fies dms me uo appellent. quoz
nam sed scriptura no dicit. nec ma
rie eos uocans filios nec ioseph uo
gentem sed ab iudis e ut pauca ex
iudeis uocati p fies. cu omi qui i
erant iudei fies potuit appellari uo
affectu huius iuris spud. Vm sic qui
magis erant fies q apti quos dms
docebat mtr scil. Aut si omi quia
homines p fies stultu fuit mitare
qm p m. Ecce fies tui querut te Res
tat ergo ut fies eos intelligas appel
lato cognaco no affu. no gent. n
nata p mlegio no nata **Jerom. sup**
matth. Quid uo fies dms de alia uo
ore ioseph filios p pterea. sequentes
delirantia apocryfap et qnd mtrcha
uel esau mtrculo con fingetes Nos
aut fies dms no filios ioseph. sed co
sabrmos saluatore sroris marie

matrem dñi filios intelligimus q̄ esse
 dicit m̄ Jacobi minoris et ioh̄ seph̄ et uide
 quod in alio eiv̄ loco fr̄es dñi legimus appel
 latus fr̄es aut̄ q̄ dicitur mos dicit om̄es sc̄pt̄a
 demostrent **Criso 9** vide aut̄ et fr̄es
 eius dicitur Om̄i em̄ decet eos m̄ḡdi
 et audire tū turba uel si h̄ fr̄ia uellent
 expectarent sine sermonis et tūc cū
 adire. hij extra eū uocant. et carā sibi
 h̄ faciūt q̄ uolentes q̄ tū om̄i p̄tate
 sup̄flui honoris amore ondentes. et
 m̄are uolentes. q̄ tū om̄i p̄tate x̄p̄s ali
 quod iugit̄ et et eiv̄t̄ andit̄ hoc ip̄m
 obstare in simians tū dicit Adhuc eō
 loquēte. et si dicit. Nunquid nō erat
 tūc aliud. Quid aut̄ et loqui uolebant
 Sed p̄ uicariis dogmatibz quibz h̄ p̄p̄nē
 optebat. ut et alios lucrarent. Si aut̄
 de alijs sibi ip̄is p̄m̄tibz nō optebat
 ita festinant uocare. Vñ mam̄ festū e
 q̄m̄ pla coruana glōia hoc faciebant
Aug 9 de nā et grā Sed quid dicit
 de fr̄ibus de sta uirgine mala p̄t̄ ho
 norem x̄p̄i illas p̄p̄us tū de peccatis
 agit h̄re uolo questione unde em̄ fr̄
 m̄ q̄ ei plus gr̄e collatū fuit ad am̄cen
 dū om̄i ex p̄te p̄m̄. q̄ concipe et
 parē meruit. tū que constat nulla h̄uif
 se peccatū. Sequit̄ dicit aut̄ ei qui
 dam Ecce m̄ tua et fr̄es tui foris st̄e
 querentes te. **Jerom̄ 9** uidet̄ michi
 iste qui m̄ciat nō for̄itū et simp̄r
 m̄ciare. sed m̄p̄diab̄ tendē uicid sp̄iali
 op̄. carne et sanguis p̄ferat. Vñ et
 dñs. nō q̄ m̄c̄ negaret. et fr̄es cor̄e
 q̄temp̄t̄ sed q̄ t̄ndet̄ i p̄diantū **Criso**
 Neḡ aut̄ dicit. Vadedit̄ ei q̄m̄ nō
 ē m̄r mea. sed ad eū qui m̄ciat̄ ex
 tendit̄ s̄m̄onē. Sed em̄. et ip̄e t̄ndes
 dicens sibi aut̄ quic ē m̄r mea et q̄
 fr̄es mei **hilarius** Non aut̄ p̄s̄i
 diose dem̄e sua sensisse existimandū
 ē tū m̄p̄ditus maxime sollicitudinis
 tribuit affectū **Criso 9** et si negare
 uellet m̄c̄ tūc utiqz negasset q̄m̄ in
 dei exprobrant̄ ei de m̄r ē **Jerom̄ 9**
 Non q̄ uix̄ m̄r̄ionē et man̄theum

m̄em̄ negauit ut natus de sancta mate
 putaret. sed aptos cognacōm p̄culit. ut
 et nos incompacōe dilectōe carm̄ sp̄iti
 p̄feramus. Nec mater m̄i refutat̄ obsequiū
 pietatis eius p̄ceptū ē honora p̄rem̄ tūc
 et m̄em̄ tūa. sed p̄cerm̄ se m̄st̄at̄
 ut affectibus amplius q̄ mater m̄s debere
 dem̄at. Unde sequit̄ Et extendes ma
 nū indispectas. dicit. Ecce m̄r mea et
 fr̄es mei. **Greḡ in om̄i**. fideles p̄ade
 discipulos fr̄es uocare dignatus est dñs
 dicens Ite m̄ciare fr̄ibz meis. Qui q̄
 fr̄ dñi fr̄ ad fidem ueniendo parit̄ quereō
 ē quomō eē oia possit̄ m̄r. Sed st̄end
 nobis est quia qui x̄p̄i fr̄at̄ uel foror
 ē credendo. m̄r̄ efficit̄ p̄dicando. Q̄
 em̄ parit̄ dñm̄ que cordi audient̄ in
 findit̄ et m̄r̄ eius efficit̄. si p̄ eius uo
 cem̄ amor dñi m̄p̄p̄m̄ m̄c̄te genatū
Criso 9 Om̄i h̄is aut̄ que dicit̄ p̄ et
 aliud nos docet. uidelicet in nulla cog
 nacōe confidentes. ut tūc negligere
 Si em̄ m̄r̄ m̄c̄il p̄dest̄ m̄r̄ eē. m̄p̄
 utus addeat. quis utiqz alius p̄ cogna
 cōm̄ saluabit. Vna em̄ nobilitas sola
 ē de face uoluntate. Et iō sequit̄
 Quicqz em̄ fecit̄ uoluntate p̄is mei
 qui m̄celis est ip̄e m̄r̄ fr̄ et foror
 et m̄r̄ est. Ajul̄te m̄r̄es b̄t̄ficauit̄
 st̄am̄ uirginem illam et eius uic̄s et op
 t̄am̄t̄ tales fr̄ m̄r̄es. Quid ē igit̄ q̄d
 p̄hibebat. Ecce lacum̄ constituit̄ nob̄
 uiam et licet nō m̄li eibz solū. sed
 et uic̄s fr̄i m̄r̄em̄ dei **Jerom̄ 9** dicit̄
 aut̄ aliter saluator loquit̄ ad turbas i
 tr̄m̄scas erudit̄ natus m̄r̄ eius et
 frater h̄ ē synagoga et p̄p̄tus uideat̄
 foris st̄ant̄ **hilarius** Cum̄ itaqz m̄gre
 diendi ad eū h̄rent̄ ut ceti p̄tatem.
 sed quia in sua uenit et sui eū non
 receperūt m̄gressu eius atqz additu
 abstinent̄ **Criso 9 in m̄i** Unde et m̄r̄
 eius tū q̄ nō agnoscit̄ foris stare p̄
 hibet̄ quia uidelicet synagoga id eō
 abactore suo nō recognoscit̄. quia
 legis obsequiōm̄ tollens sp̄ualem r̄ctem̄
 p̄didit̄ et se ad custodia t̄re foris finit̄

Semen suū **Jeromus** Significatur autē
 pater iste qui seminat et filius dei et
 pater. mystice seminare sermonem **Crisostomus**
 Vn autē exiit qui ubiq; pns et uel q̄lic
 exiit nō loco sed in caritate p̄m̄quor nob
 factus phabitu carnis. Quia em nos nō
 potāms in traxe ad eū petis m̄is phibēti
 bus nobis m̄gressu ip̄e ad nos egredit̄
Abbas uel exiit tū relictā uideā per
 aptos ad gentes transiit **Jeromus** uel
 m̄tus exiit domū ubi sabbat loquebat̄ disci
 pulis sacramta Exiit ergo de domo sua
 ut seminare m̄turbis **Crisostomus** Cū autē
 audiret qm̄ exiit qui seminat. ut sciet
 nō est m̄tus et adomptitate et sermonis
 Egredit̄ em multoties qui seminat et
 ad alia. uel ut sēdat terram. uel ut
 malas medat herbas. uel ut sp̄mas e
 uellat. uel ut aliam q̄ndā talem dilige
 tīa exhibeat. hic autē ad seminandū ex
 iit Quid igit̄ sit de semine isto. tres
 deperit ptes et una saluat̄ et hoc
 non equalit̄ sed tū differētia quadā
 Unde sequit̄. Et dnm̄ seminat quādā
 ceciderit scus uiam et uenerit uo
 luerit et comederit ea. Alia autē cec
 derit in petrosa ubi nō habent fr̄d
 multa et otinus exorta p̄. quia nō he
 bant altitudinē t̄re. s̄le autē orto est
 auerit. et quia nō habent radicem
 auerit. Alia autē ceciderit in sp̄mas
 et reuerit sp̄me et suffocauerit ea
 Alia autē ceciderit in bono band et da
 bant fructū. Aliud centesimū aliud sp̄
 agessimū aliud tricesimū **Jeromus** h̄c
 parabola ad p̄bandū heresim suam
 Valentini assinit. tres introductas
 et nās. spiralem. nālem. uel aualon atq;
 t̄renam tū hic quatuor s̄nt. una nō
 uiam. alia petrosa. t̄ra plena sp̄m̄s
 q̄tra t̄ra bona **Crisostomus** Sed p̄dm̄ hoc
 qualit̄ h̄c t̄ra m̄ter sp̄mas s̄m̄are
 et supra petra et moia. In semibus
 quidem et t̄ra marialibz nō h̄c utiq;
 rōm̄. Non em̄ e in platea petre fia
 teria. nec uic non e uiam nec sp̄
 ne nō e sp̄mam qm̄ aualus aut̄ et

doctis multū h̄c hic laudem possibile
 em̄ e petra fia teria p̄m̄que. et uia nō
 ultra conuerti et sp̄mas destrui. Q̄
 plus semis p̄t nō e ab eo qui seminat
 sed a sapiente fra. i. ab aua sp̄e em̄ qui
 seminat nō diuite non p̄uipem̄ discernit
 nō sapientem nec in sapientem sed orbz
 loquebat̄ que a se ip̄o erant complens
 p̄uidens tamē que futura erant. ut li
 ceat ei dicē alid me optuit face et nō
 fca. sed aut̄ hoc non dicit manifeste
 qm̄ h̄c susceperit de p̄des et p̄diderit
 h̄c autē diuites suffocauit. h̄c autē molles
 et p̄diderit. quia nō uult eos uel homē
 tangere ut non in diffidentia metat
 Phanc eadē parabola discipulos erudit
 et si plures audientū eas s̄nt qui
 p̄uicnt ut nō p̄t h̄c de p̄des s̄nt quia
 nec p̄t hoc dnm̄ qui om̄ia p̄uidit. desti
 tit a seminando **Jeromus** ob sua autē
 hanc et p̄m̄ parabola. que tū m̄ter
 t̄ra sua p̄ta e. Et cauendū e ubi t̄ra
 dnm̄ opponit sermones suos nō uol alid
 uel quid plus uel min⁹ p̄simas intelligē
 quā ab eo oppositū e **Abbas** Que
 uō t̄ra m̄ter intelligēcie dereliquit
 p̄ s̄m̄genda p̄ breuē. mā est m̄co
 sedulo malay cogitacōm̄ m̄atu t̄ra
 atq; arefacta p̄t̄ra duriciā p̄teruē
 m̄ctis t̄ram lōuacōe autē obediētē
 s̄la s̄lom̄ dicit feruorem p̄secucōis
 p̄uicntis altitudō t̄re e p̄bitas autē di
 saplms̄ celestibz m̄struēte in qua ex
 p̄t̄rae dnm̄s quia nēq; ip̄e res m̄
 una eadē q̄ s̄ḡne s̄mp̄ allegorice ponat̄
Jeromus p̄uicnti autē ad dicit̄ m̄
 telligētia quōt̄es h̄c s̄m̄ombz cōmo
 uem̄ qui p̄t̄. Qui h̄c auces audiendi
 audiat **Jeromus** auces audiendi s̄nt
 auces m̄entē s̄ m̄telligēdi et facie
 di q̄ iussa s̄t Et accedentes discipuli i f
Glossa intelligentes discipuli h̄c e
 obstina que dnm̄ p̄t̄o dicebant̄. eolu
 erit dnm̄ m̄m̄are ne p̄abolice loquet̄
 Unde sequit̄ Et ecce accedentes disci
 puli dixerunt ei. Quare in p̄abolis.

Loqueris eis. **Crisp.** Vbi digni & admodum
discipulos qualiter discere cupientes sunt
qui interrogare oporteat. Non enim coram ho-
minibus habet facultatem et hoc audit mattheus cum
dicit. Et accedentes avarus aut manifestus
tuis demerit dicens quod singulariter accesserit
Jerom. Querendum est autem quod accedant
tunc ad eum cum ihesus in navis sedebat. nisi forte
intelligi datur quod didicit cum ipso nave
constendunt et ibi stantes super interpretacione
parabolae suscitati sunt. **Remigius.** Dicit ergo
Evangelista accedentes ut auderet quod sollicitati
sunt sicut patant accedere corpe quibus dicit
aliquid brevis spatium inter eos. **Crisp.**
Consideranda est autem et eorum veritas
qualiter multum pariter habent curam et per
quod aliter se querunt et tunc quod se ipse
Non enim dixerunt in parabolis loqueris
nobis sed loqueris eis. Qui videns autem
illis quia vobis datur et nosse imperium
regni celorum. **Remigius.** vobis inquit
qui michi adheretis et in me creditis
arsena autem regni celorum appellat evan-
gelista. Illis autem saluetur qui foris sunt
et in eis credere nolunt scribis saluetur et
pharisaeis et totis in infidelitate persue-
rantibus non est datur a credendo ergo
discipulis ad dominum puro corde ut nobis
evangelista doctrinam interpretari dignetur. Iuxta
illud Qui appropinquant pedibus eius
accipiant doctrinam illius. **Crisp.** hoc
autem dixit non veritate inducens nec
fatu. sed demeritis sed illi quibus non est
data causa sibi per unum solum malorum et
ostendere volens quod cognoscit divina mys-
teria domini dei est et gratia desuper data. No-
tandum propter hoc liberum arbitrium destruit
et hoc ex his quod scriptum manifestum est
est enim illis non illi desperent nec isti
pigritent audientes quod eis est datum
demerit anobis principium horum esse cum
subdit Qui enim habet dabitur ei et hinc da-
bitur qui autem non habet et quod habet auferetur
ab eo. et si dicat. Cum aliquis deside-
rat hinc et studium dabitur ei et

omnisa que adeo sunt. Cum autem hys
vacuus fuit et que ad se pertinent que
adeo sunt non in ferat. neque que adeo sunt
ei dantur sed et quod habet auferetur ab eo.
Non deo auferente. sed se indignum facie-
te hys quod habet. Unde et nos si aliquem
viderimus desidioso audientem et exhor-
tantes quod accedat non ei persuasivum
sileamus. quia si magis in morati sumus
intendet ei desidia. Studente autem dis-
cere allicimus et multa offundimus et bene
dixit secundum evangelista quod videtur habere neque
enim habet ipsum habet. **Remigius.** Qui enim habet
studium legendi dabitur ei et facultas
intelligendi. et qui non habet legendi stu-
dium. hoc quod per naturam studium boni videtur
habere auferetur ab eo. Vel qui habet caritatem
dabitur ei cetera virtutes et qui non habet
auferetur ab eo. quia absque caritate nullum
bonum esse potest. **Jerom.** vel aptus in christo
in christo habitus conceditur. Quibus vero
qui non crediderunt in filium etiam si quid
per naturam boni possident tollit. Ne-
que enim possunt aliquid sapienter intelligere
quia sapienter non habent caput. **Hylarius**
fidem etiam iudei non habentes legem quod
qua habuerunt perdidit. Et ideo per fidem
fides evan- gelista habet domini quia suscepta non
habet fructibus dicit. Repudiata vero etiam
veritas substantie operes detrahit
Et autem manifestum quod dixerat
fuit subdit. Ideo in parabolis loquor
eis quia videntes non vident et audi-
entes non audiunt neque intelligunt. Et
si quidem nature habet excusatio est a-
prie corpe oculos optabat. Quia vero
involuntaria est habet excusatio propter hoc non
dixit simpliciter non vident. Sed viden-
tes non vident. Videntur enim demo-
nes excutes et dixerunt in belzebub
erat demonia. Audierunt quod adducit
eos attraheret et dicit. Non est hic
homo adeo quia ergo contra hys quod
videbant et que audiebant omnia

bant p[ro] hoc ip[s]m uide et audire eis
 aufert. Nichil em p[ro]ficiunt sed i[n] iudiciu[m]
 maius merent. unde et ap[osto]l[us] no[n] eis
 p[ro]phetic[us] loquebat[ur]. sed cu[m] multa certitu-
 dine Quia aut[em] audita et uisa p[ro]fiteri
 iam i[n] p[ro]pheticis loquit[ur]. **Remigius** Et no-
 tandu[m] est quia no[n] sola que loquebat[ur]
 u[er]u[m] etia[m] que faciebat p[ro]phetic[us] fuit. i.
 signa sp[irit]ualiu[m] corp[or]u[m] quod liquide o[mn]i[n]e
 cu[m] dicit ut uidentes no[n] uideant. u[er]ba
 namq[ue] uidei non potant sed audiri.
Jerom[us] hic de h[is] loquit[ur] qui stat
 i[n] littore et diuidit[ur] arbu[m] et somitu
 fluctu p[ro] strepente no[n] audiunt ad h[is]p[er]u[m]
 q[ui] dicit **Crisostomus** Deinde ut no[n] dicent
 q[ui] ut m[er]it[us] m[er]i nobis detrahit p[ro]
 pheticam inducit eade[m] sententia[m]. u[er]u[m]
 sequit[ur] ut impleat[ur] i[n] eis p[ro]ph[etia] q[ui]
 facie dicentis audiret[ur] et no[n] i[n]
 telligebat et uidentes uidebat[ur] et non
 uidebat[ur]. i. auditu[m] audiret[ur] u[er]ba sed
 no[n] intelligebat u[er]boru[m] p[ro]pheticoru[m] ar[bit]ra-
 ria. uidentes uidebat[ur] scilicet carne
 et no[n] uidebat[ur] h[ic] et no[n] intelligebat
 diuinitate[m]. **Crisostomus** hoc aut[em] dixit q[ui]
 ip[s]i sibi abstuleru[n]t uide et audire
 amos et oculos sibi claudentes et cor
 ingrossantes. Non em[er]it s[ed] audieru[n]t
 unde sequit[ur] q[ui] uisus em[er]it e[st] cor
 p[ro]p[ter] h[is] et auribus graui[us] audieru[n]t
Abas i[n]trassat[ur] em[er]it e[st] cor uideat[ur]
 crassitudine[m] malicie et habundantia[m] p[ro]p[ter]
 graui[us] u[er]ba d[omi]ni audieru[n]t q[ui] i[n]grati
 suscipiunt. **Jerom[us]** ac ne forte arbi-
 trum crassitudine[m] cordis et graui[us]
 tem auru[m] ne se no[n] uoluntate[m] sibi
 q[ui]t culpam arbitrii et dicit Et oculos
 suos clauseru[n]t. **Crisostomus** i[n] h[is] aut[em] i[n]
 tensam corp[or]u[m] nequitia[m] o[mn]i[n]e et au[er]sione[m]
 cu[m] studio ut aut[em] attrahat eos sub-
 dit. Neq[ue] uideant oculos et aurib[us]
 audiant et corde intelligant et qui-
 tant et sane[m] eos. In quo dem[on]strat q[ui]
 se quitarent sanarent. Sicut p[ro]ph[et]a
 quis dicit Si rogatus e[ss]et confessum
 donatus etiam o[mn]i[n]e qualite[m] aliq[ui]s

sibi reconglicet. Ita et cu[m] hic dicit Ne
 q[ui] quitant et sane[m] eos dem[on]strat q[ui] et
 qui possit et p[ro]ph[et]as agentes saluari
Aug[ustinus] s[ed] o[mn]i[n]e u[er]u[m] uel aliter oculos
 suos clauseru[n]t neq[ue] oculos uideant
 i[n] ip[s]i cu[m] fuit ut deus eis oculos claudet
 Alius em[er]it euangelista dicit Excerauit
 oculos corp[or]u[m]. Sed utru[m] ut n[on] uideat
 an no[n] ne uel sic aliquid uideant t[er]ratata
 sua sibi displicentes et se dolentes. et
 ex hoc humiliati atq[ue] comoti ad confite[n]d[um]
 p[ro]p[ter] sua et pie querendu[m] de[um]. sic em[er]it
 azarias h[ic] dicit Neq[ue] quitant et
 dimittant eis p[ro]p[ter] ubi intelligu[n]t p[ro]p[ter]
 suis meruisse ut no[n] intelligant. et cu[m]
 hoc ip[s]m misericordit[ur] eis facit ut peccata
 sua cognoscent et quasi uenia[m] mererent
 U[er]u[m] aut[em] ioh[ann]es h[ic] locu[m] dicit p[ro]p[ter]
 non potant crede quia it[em] dixit p[ro]p[ter]
 Excerauit oculos corp[or]u[m]. et m[er]it[us] cor
 corp[or]u[m]. ut non uideant oculos et intelli-
 gant corde et quitant et sane[m] eos ad
 uer[um] facie[m] uide[n]t h[ic] sine et o[mn]i[n]e rage
 ut quod hic dicit e[st] neq[ue] oculos an-
 deant. no[n] accipiat. ne uel sic aliquid o[culi]
 uideant. sed p[ro]p[ter] ut no[n] uideant
 q[ui] quide[m] apte dicit Ita ut oculos no[n]
 uideant. Et q[ui] ait p[ro]p[ter] no[n] potant
 crede satis o[mn]i[n]e no[n] ideo facit ex-
 cecaco[m]. ut ea comoti et dolentes p[ro]
 no[n] intelligere comitent[ur] aliquid p[ro] p[ro]ph[et]as
 Non em[er]it possent h[ic] facit i[n] p[ro]p[ter] ecc[lesi]e
 dent ut credendo quitent. q[ui]sone sa-
 narent. sanitate intelligant. sed ideo
 potant excercatos ut non credent. Et
 em[er]it aptissime p[ro]p[ter] no[n] potant crede
 q[ui] p[ro]p[ter] ita e[st] quib[us] no[n] conu[er]gat i[n] defen-
 sionem corp[or]u[m] uideat[ur]. ut eos extra cul-
 pam fuisse p[ro]p[ter] q[ui] no[n] credederunt
 p[ro]p[ter] em[er]it no[n] potant crede q[ui] excera-
 uit oculos corp[or]u[m]. sed q[ui] potant de[us] ex
 culpa[m] debet intelligi. cognu[m] fateri aliq[ui]
 quib[us]dam peccat[ur] ita eos exceraui me-
 ruisse qua[m] tamen excercaco[m] no[n] potant
 crede. Verba em[er]it ioh[ann]is ista p[ro]p[ter] no[n]
 potant crede quia it[em] dixit ysaias
 Excerauit oculos corp[or]u[m]. frustra itaq[ue]

¶ **¶** **¶** ac tertio h' e' aut. Qui vbi
audit dei in exposito quoq' terre bone
iste est qui audit lib' d' p'm' g' debemus
audire deinde intelligere et post intelli-
gentias fructus reddere doctrinam et facere
uel centesimū fructū sexagesimū atq' tri-
cesimū **Augustinus** **xxi** **de ciuitate di** qui
dam putant hoc sic esse intelligendum
q' si p'stior diuersitate m'ior alij t'c-
nos homines liberent alij sexagenos alij
centenos q' iudicij futuri suspici-
plent non post iudicium. quia opim' ane
quidam tū vident homines in p'uitate pu-
essime pollicentes eo q' om' isto mō ad
lib'com optime posse videant vident b'n
p'caus esse conuendū. ut inter eos quisq'
repiatur qui p' alij m'it'essimū s'nt li-
berandis ne tam pauci sint ut cito
ad m'm s'nt p'uenientes multa remane-
ant qui erui iam de pens' illor' m'it'ef-
sione non possint et in eis m'uemat
quisq' s'bi spem fructus alieni temeritate
vanissima pollicet **Vernigius** Trice-
simū ergo fructū facit qui fidem s'c-
t'itatis docet Sexagesimū vero qui
p'fectior' bonor' apud commendat. Sena-
tio em' mō om'is m'udi ornatus comple-
tus e' Centesimū aut' fructū facit q'
vitam etnā p'mittit. Centesimū aut'
de leua transit ad dextrā. p' leuam
aut' vita p'nō designat. p' dextrā uero
futura alicui. Semen uerbi dei trice-
simū fructū facit. q'n bona cogitatio g'g-
nt Sexagesimū q'n bona locutionē.
Centesimū q'n ad fructū boni op'is p'ducit
Augo **de ciuitate di** **xxi** **de ciuitate di** **xxi**
vel aliter cen-
tesimū fructū e' m'm p'pter s'it'atē uice
uel p'pter q'temp'ad mortis Sexagesimū
v'gimū p'pter otū m'ius quia nō pugnat
contra consuetudinē carnis. Solet p'
otū concedi sexagenarius p'o m'licia ut
p'o actiones publicas Tricesimū uero q'
lugat'at' quia h' e' etas p'hanatū. ip'o
aut' ariorem cōflictū ne libid'ibus su-
pent' uel alit' cōfligend' e' tū amōe
temp'alū bonor' ut nō uincat aut e'
m'domitus subditus q'd esse debet ut

tū surge' caput facile respicit. Aut ita co-
tinetur ut se om'is nulla co'p'te cōmoueat
exquis sit ipaz' etia' mortem p' u'it'atē alij
fortiter subuehant. alij equanim' alij
libenter que tā g'nā fructus s'c' t're. triticeam.
et sexagesimū et centesimū In hoc aliquo
g'nē uemendus e' t'p'e mort' sue s'quis
de hac uita esse cogitat emigrare uel cen-
tesimū fructus v'gimū. sexagesimū
uiduus et q'timētibz. tricesimū s'c'o mat'io
deputat. Nā ip'a digit'at' quatuor et q'
m'illi p'ostulo complectens et f'ederat
maritū p'ngit et iugem Sexaginta
adiuiduas eo q' mangust'ia et tribuloe
sunt poite vnde et m' f'iori digito de
p'm'it' quato maior est difficultas op-
p'te quoddam voluptatis illecebris abstine-
tante manus et p'm'it'. Paruo centesimū
nūq' a sinistra transit ad dextrā et h'ys de
quodam digito nō cad' manu arcu'at' fac-
ens cop'it' v'gimū coronā. Aliam
p'abolam ut **Criso** p'cedenti p'abola
locutus e' d'ns de h'ys qui v'bi dei nō
sustipiūt h'ic aut' de h'ys qui sustipiūt
corruptiū s'mone. Item h' e' d'va ce-
machinacōnis u'it'atē p' erud' m'it'are
vnde dicit' alia p'abola p'posuit illis
xxviii **¶** **¶** aut' aliam p'abolam
q' d'ncos p'ater familias i' u'it'atē diuersi-
s'is reficiens t'bis. ut unus quisq' s'c'm
naturā sui stomachi uaria alim'ta su-
stiperet Non aut' dixit' altam sed alia
Si em' p'mississent altam expectare
tercia non potam' p'missit' alia ut
plures sequant'. Quis aut' sit p'abola
ōndit tū subdit'. Simile factū e' re-
gimū celoz' hom' qui seminauit bonū
semen in agro suo **Vernigius** Regimū
celoz' appellat ip'm filii dei quod
regimū simile dicit' hom' qui seminauit
bonū semen in agro suo **Criso** deinde
modū m'p'diaz' d'va' o'ndit dicens Cū
aut' dormierent hom'nes uent' t'imi-
tus eius et sup' seminauit **Rizama** t'
medio t'it'atē et abiit. demat h'ic q'
error post u'it'atē existit q' et e' e' e'

vix coitus testat. Etiam post prophetas
 sunt pseudo prophete et post apostolos pseudo
 apostoli. et post christum antichristus. Nisi enim
 dicitur videretur quid imitetur uel quibus in
 fidiatur non temptat. Quia igitur vidit
 quod hic redit in fructu contenti. ille seosa
 gnetia alius tringita. et non potuit rape
 nec suffocare quod radicatum erat per
 alia deceptum in fidiatur inter seos sua
 multas et similitudinibus colorans ut
 facile his qui abiles se ad deceptum pro
 he non dicit quod seminat aliquid aliud se
 men. sed zizania que secundum visum assimi
 lantur quodammodo frumento. hinc etiam ap
 pet dicitur malignitas tunc enim seminat
 in omnia exant completa ut magis no
 cet agricole studio. **Aug⁹ de q⁹lib⁹ e⁹ viii**
 dicit autem tunc dormient homines. quia
 tunc negligentius agent spiritus sanctus aut
 dormient mortem accipere apti. venit
 dicitur et sup seminat eos quos malos
 filios dicitur interpretari. Sed recte dicitur
 et querit. Vnde heretici sunt aut male
 viuentes catholici. Sed quod dicit eos in me
 dio tritice seminatos qui videntur illi se
 ri. qui vniuersi quomodo sunt. Vnde tunc quomodo
 agunt ipsi non certat sed hinc mundum in
 ptatus est. bene intelligitur heretici. quia
 in hac mundo permixti sunt bonis. ut illi
 qui in eadem fide mali sunt palea potius quam
 zizania deputant quia palea etiam sim
 damentum habet tunc frumento. radicem propter
 Salsum aut videntur spiritus corrupti
 etiam similes res uel paleas aristas fructus
 uel stipes. et desegere abiectionis. nec
 tamen consequens est ut omnes heretici
 uel salsum aut abiectionis corporalis sepe
 multos enim portat etiam qui non ita de
 fendunt falsitatem falsitate sine sine ut
 intentam multitudinem faciat. quod si fece
 rint tunc pellunt. Cum ergo dicitur app
 ris prauis erroribus falsis quod apertis
 sup seminat hinc est precedente nomine
 christi heres sup ierit magis ipse latu
 atque occultissimus finis est hinc est enim quod dicitur
 abijt. tamquam in hac parabola dicitur

sicut in exponere concludit non quodam. sed
 omnia scandala et eos qui faciunt iniquitate
 zizamorum non significasse intelligit. **Cris**
 Gopostolibus autem diligenter hereticorum
 forma describit dicens. Cum autem excus
 set herba et fructum fecisset tunc appie
 tur et zizama. In principio enim heretici
 obumbrabant se ipsos. tunc autem multum ac
 cepit libertatem et sermone aliquis
 tunc eis participauit. tunc venenum effundit
Augustinus de q⁹lib⁹ e⁹ viii Vel aliter
 Cum homo spiritualis se cepit diuidere
 anima. tunc ei erodes manum apparere
 Tristernit enim quicquid audiat aut legat
 ab errore regula vitatis sed donec
 ei idem proficiat spiritualibus se cum moue
 quare sub nomine christiano tam multe here
 ticos existere falsitates. Vnde sequitur
 Accedentes autem per familias serui pa
 tris familias deperit. **Deus est dicitur non**
ne boni seme semina in agro tuo.
Vnde ergo heres zizama. Vnde autem ap
 rit serui quos paulo post. messores
 appellat. an quia in exponere parabole.
 messores dicit esse angelos. nec quis
 quod dicit facile ausus fuit. angelos
 nepasse quis zizama sup seminat ma
 gis oportet intelligi heres ipse fideles
 seruos hoc nomine hoc loco signatos.
 Nec mirum est et boni semen ipsi dicitur
 exdueris enim significatibus. Vna res
 diuersas similitudines recipit sicut et
 desit aut. quod ipse sit ianua quod ipse sit
 pastor. **Vermigius** Accedunt autem ad eum
 non corpe sed corde et mentis deperio
 quo docente intelligit dicitur calliditate
 hoc esse factum. Vnde sequitur. Et ait
 illis inimitus homo hoc sciat. **Novus**
 dicitur propterea inimitus homo appella
 tur quia deus esse desit. et in ipso ipse sit
 tunc est de eo. **Gourge dicitur** et non transfor
 tet homo. Quia obrem non dormiat
 qui etiam spiritus ne per illius neglige
 riam inimitus homo sup seminat zizama
 hoc est hereticorum dogmata. **Cris** in

amicus aut vocatur apter iacturam qua
infert hominibus. Vexatio aut dyaboli
aduersus nos est. Principium aut vexa-
tionis factum est non ab inimicitia quae est
ad nos sed quae est ad deum. **Augus de qua-**
bus euarii. Cum aut serui dei cogno-
unt hanc vexationem dyaboli fraude
cum non tanti nominis auctore nihil se
valere sentiret. ut fallacias suas eode
nominis obteget per sibi suboriri voluntas
ut tales homines de rebus huius au-
ferat. si aliquid temporis habeant fatul-
tatem. Sed utrum facere debeant iusti-
cia dei consulit. unde sequitur. Serui
aut dixerunt ei. **Crus.** et colligimus
ca. **Crus.** ubi intuentia est
suorum dilectio. etiam festinant zizania
euellere quod morat corpus desolam sollici-
tudinem et hanc enim solum respiciunt. non
ut ab punitur sed ut seminata non peat.
Et ait non. **Jeromus** datur enim
locus pnie et mouem ne cito amputas
frem quia fieri potest ut ille qui hodie
noxio deputatus est dagmate. cras re-
suscipiat et defendere incipiat vitatem
unde sequitur. Ne forte colligentes
zizania eradictis simul cum eis et
tritice. **Augus de quibus euarii.**
In quo cas patientissimos et tranqui-
lissimos reddidit. hoc enim dicit quia
boni cum ad huc in firmi sunt opus hnt
quibusdam malorum gmoatone siue ut p
cas oportant siue ut casu compacone
magna illis exhortatio fiat ut mit
ad melius aut forte simul eradict
tritice cum auferant. zizania. quae multi-
pino zizania sunt et postea tritice sunt
qui nisi patienter patient cum mali tol-
lentur ad laudabilem mutaconem non p
ueniunt. Itaque si euolpi sunt simul era-
dict et tritice. quae fuerit centum si eis
prectur. Ideo dicit non esse tales aufer-
tendos de hac vita. ne cum malos
conant interficere bonos interficiat
quae forte sunt sunt aut bonos obit
quibus et multis utiles sunt sed tunc

optime hoc fiet cum etiam sine non re-
stant. uel tunc gmoatone vite uel p fia-
endi ad uitatem oportet atque complute
aliam errois. etis subdit. finte utraq
creste usque ad messum. i. usque ad iudicium
Jeromus Videt aut hoc esse qtravit
illi precepto auferre malum de medio urum
Si enim prohibetur eradictio et usque ad mes-
sem tenenda est parca quomodo euellendi sunt
quiddam de medio urum. Sed inter tritice
et zizania quae nos appellamus lolium quod diu
herba est. et nec dum calamus venit ad
pream grandis similitudo est et mdi-
sternendo aut nulla aut per difficultis
sabad pmauet quod dicitur ne ubi quid ambi-
guum est cito firmam pferamus. sed deo
iudici venit ille non suspicor tunc sed
manifestum reatu de sanctorum ceteri ciat
Augus cum eplam p memam. Cum ead
quibus panos in tuis rectis qtratur
in aliquo tali pto fuit dephensus ut
anathemate dignus heatur fiat hoc
ubi periculum strimatis non timet cum
dilectio non ad eradictum sed ad corri-
gendum quod si se non agnouit nec pem-
tendo correxit ipse foris exiet et
per pnam voluntate ab eccle guse di-
lectur. unde dicitur cum dixisset. Sinite
utraq creste usque ad messum puiuit
tam dicens. Ne forte cum volas col-
ligere zizania eradictis simul et tri-
tice. ubi patet ostendit quod metus iste
non subest sed omnis de strimitorum stabilitate
certa securitas manet. i. quanta nunquam
crime notum est et omnibus execrabile.
apparet ut uel nullus presus uel non
tales heat defensioes per quas possit
sastria gtinge. non domat sentas
discipline in qua tanto est efficacior e-
modatio puitas quanto diligentius
fuit obseruato cautat. Cum uel idem
morbus plurimos occupauit nihil aliud
bonis restat quam dolor et gemitus.
Si igitur misericorditer corripit homo
quod potest. quod aut non potest. patienter ferat

et ex dilectio gemat. atq; lugreat dan
 ille desuper emendet et corrigat. a
 usq; ad messem differat eradicae riza
 ma et paleam ventilaet. Tuerba aut mi
 quos tu facultas e mptis p mendi ser
 monē gnali oburgatōe feriēda est
 et maxime si ocoz atq; oportunitate
 pbiut alqd dmi desup flagellū quo eos
 appcat p suis mitis vapulare. Cū
 em aures huiles pbet emendū ser
 mone calamitatis auditorz et faciali
 ingemitū ofitendi q̄ m mirum irate
 p̄stendi afflicta corda compellit tamq̄
 et si milla calamitas tribulōis p̄mat
 tunc facultas det vtilit̄ corripit i ml
 titudine multitudo Nam sicut sp̄ata
 seure sic m̄pā congregatōe oburgat
 ta gemē consuevit **Crisp.** hoc dicit
 dñs p̄hibens occasiones fieri Neq;
 em oportet interficē hereticū quā p
 lū m̄ opprobabile m orbem terrā m̄ du
 cetur Et ideo dicit Ne eradictis
 simul cū eis frumētū i si monitus ar
 ma occidēt hereticos necē e m̄cos
 sanctorū simul submitti Non ḡ dēmo
 hereticos et ab stidē libertā corp̄ pa
 lacōm et synodos et p̄dria dissoluerē
 p̄hibet sed interficē et occidete **Aug⁹**
ad romenā Her aut p̄mtus ma
 sma erat nemine ad vnitatē xp̄i ce
 togendū. vbo. n. agendū e dispone
 p̄mgnād̄ eōe v̄m̄cendū ne ficos ca
 tholicos h̄m̄q; quos apte h̄eticos na
 uāmq; Sed her ap̄mo ma nō ḡradu
 tentū v̄bis p̄d̄ dem̄cantiū sup̄bat
 exemplis harū em̄ legid̄ t̄or̄ quibus
 p̄mulgandū reges f̄iūt dñs i timōe
 ita p̄fiut ut m̄c̄ alij dicant iā h̄
 nolebamq; sed deo gr̄as qui nob̄ ocoz
 p̄biut et dilatoriū morulas amputauit
 alij dicant ee lf̄ v̄m̄ iā stiebamq; sed
 nestro qua consuetudine tenebam. ḡo
 dō qui c̄m̄cula m̄a d̄m̄p̄ dirupit. alij
 dicant nestiebamq; h̄ic ee v̄itatem n̄
 cam diste volebamq; sed ad eā cognos
 cedam meaus feat intentos **Gr̄as**
 dñs qui negligentiā m̄m̄ stimulo ti

multis moris coarctat. alij dicant nos
 falsos minorib; tenebam intrare quos
 falsos ee nestremq; m̄p̄ intrarem nec
 intrarem m̄p̄ cogemus. **Gr̄as** deo q̄ p̄di
 cationi vram flagello abstulit exoptos
 docuit q̄ vana et m̄ ama de ecclia sua
 meday fama iactauit. alij dicant pu
 tabamq; quidem nichil m̄teresse m̄p̄ fi
 dem xp̄i teneremq; sed gr̄as dñs qui
 nos aduisione collegit. et h̄c v̄m̄i deo
 congrue et m̄v̄mtate colat̄ ond̄t. Ser
 uant ergo reges t̄e xp̄o leges eden
 do **p̄p̄s Aug⁹ ad Bonifaciū Comite**
 Quis aut m̄m̄ velit nō solū aliq̄ue
 hereticos p̄ire v̄m̄ ecclia aliq̄ud p̄de
 sed alit̄ nō meruit h̄re p̄tatem p̄ire
 domus dauid m̄p̄ absolan filius eius bel
 lo quod cont̄ p̄rem gerebat fuisse ex
 tinctus p̄m̄is magna cura **em̄c̄m̄** m̄a
 dauid filius ut eū q̄ntū possent v̄m̄i
 saluū q̄ suarent. et eū cui p̄mitti
 pater m̄is affectus ignoscet. Quid aut
 ei restat nisi p̄d̄m̄ flere et su re
 gni pace acquista sua mesticiā cans
 lari Sic ḡ catholica m̄ ecclia si aliq̄o
 p̄d̄icōe tam multos ceteros colligit do lo
 tem m̄m̄ cordis limit et sanat t̄ator
 libatōe p̄torū v̄bi e aut q̄ ip̄i clamāe
 consuevit liberū e ecclie uel nō ecclie
 Qui v̄m̄ xp̄us intulit. Quē cogit
 Ecce h̄ic ap̄tm̄ paulū. Agnoscat̄ v̄co
 pus cogentem xp̄m̄ et postea d̄m̄te
 pus p̄riente et postea conplante.
 Quid aut e q̄m̄ ille qui pena corp̄is
 ad eūm̄ carctus intrauit plus illis oī
 bus qui solo v̄bo vocati s̄ m̄ evo
 laborauit. Cur ḡ nō coget̄ ecclia p̄
 ditos filios ut redirent si p̄d̄m̄ filij
 cogeret̄ alios filios ut p̄rent. Se
 quit̄. Et in t̄p̄e messis d̄tam̄ messib;
 colligite p̄m̄i rizama et alligate ea i
 fasciculos ad ḡburend̄. tritici aut̄ ḡgre
 gate in horreū meū. **P̄m̄gnus** ay es
 se aut̄ appellat̄ t̄p̄us metendi p̄ m̄q;
 sem̄ uō designat̄ dies iudicij m̄q; se
 pandi s̄ boni a malis **Crisp⁹** Sed
 p̄p̄ quid dicit Colligite p̄m̄i rizama

supradictas voluerit una quaeque requiescit
 assumens et nos pennis columbe ut ad
 aethera volitantes possimus hitare inanis
 huiusmodi et mias nobis face doctrinarum
 terrenarum fugientes ad celestia festinare
Hylyarius Vel grano synapis se ipm
 dñs compavit acerrimi et omni semini
 immo eius viciu pssivis attendit **Greg**
xx. mox spe quippe e granu synapis
 qui morti sepulchri plantato arbor mag
 na surrexit Granu namq fuit ad mo
 rtem arbor tñ resurgit **arbor** gñu
 phulicatem carnis arbor p potentia
 maestas **Hylyarius** Granu igit hoc
 postquam i agro sattu fuit i ubi appto
 campensibus et traditus morti tanquid
 i agro fuit sacone quada corpis sepul
 tus ultra mesuram am oleo doretet
 et unquam p hanc gloriā excedit. Oler
 em uice tamq egroto ista data e p dca
 p hanc **sed** iam mramis arboris celi
 volucres m hntant aptas salict copopi
 dute ptenas et mudi mombantes i
 ramis intelligim q mquos gentes ipse
 ute ad nolab mit et auarus turme i
 dya' pntu flatu q vovate tamq i ramis
 arboris conquiescent **Greg. xv. mox**
 In istis etiam ramis volucres requies
 cit quia ste aie que quibusd vntu
 pemis aeterna cogitaco se subleuant i
 dca dicitis atq consolatibus ab huius u
 te fatigaco respiravit aliud pabolam
 locutus e eis. **Crisp** Ad idem onidnd
 dñs appont pabolam defnito unde d
 aliud pabola locutus e eis Simile e
 regni celoꝝ fermento q acceptu mli
 abscondit in far me satis tribus donec
 fermentatu e tati. quasi dicat. Sicut
 fermentu multu forma transmutat i
 sua virtutem ita et vos totu mudi
 transmutabit **Et** vide xpi prudentia
 Ea em que sunt natiie induat demit
 am sicut illa pople e si ita et h. Non
 aut dixit q posuit simplicat. sed absto
 dit de si dicit. ita et vos cu subiec
 ti fuit in pimgnacoibus vris tuc eos
 supabit **Et** sicut fermentu suffodit
 quid e no aut deservit sed paulati ad suu

hanc omnia transmutat sic et imptacoe
 vna contingit Non itaq quia imitas
 dixi super venturas vobis vocacoes ti
 matis ita em fulgebitis et omis supabit
 Tria aut satabit p multas posuit. huc
 em m m determinatu p multitudine i
 detmata accepit **Jerom** Satu aut
 e genus mesure iuxta more p vicia
 vni et dimidui modiu capiens **August**
de quibus eiv vel fermentu dicit di
 ctione eo q feruescere facit et exstat
 muliere sapiam dicit qn far me auct
 satis tribus intelligit. uel ta illa i hoi
 op toto corde. e p tota aia et op tota
 mete. vel tria illa fructifera centesimu
 p p gessimu. tricesimu vel ta illa gna
 homi noe danvel et iob. **Yabani** d
 aut donec fermentet totu quia ai
 i nra mente recondita eo usq crescere
 debet. donec tota mente i sui p fcom
 comutet. quod hic quide mchoat sed
 m futuro p fiat **Jerom** Vel aliter
 mulier ista q fermentu accepit et ab
 stondit p dcaio m hie uidet aplica
 uel caria deduis gentibz congregata
 hie tollit fermentu intelligencia s
 septuaginta et abscondit i far me satis
 tribus ut spūs et aia et corpus i m
 redacta no distrepent mter se **Vel** alie
 legim q in platone tria ee maia. ronale
 irasibile et cupibile. **Et** nos ergo
 p accepim q fermentu ewangelicu statu
 scripturas In roe possidam q prude
 tiam. In nra adu contra vicia In des
 dio cupiditate vntu et hie totu fiet
 p doctna ewangelicu q nob mater
 caria p pntit. Dicit et quorid melli
 genca muliere istam. et ipi etiaz
 m pntant que fide homis far me h pat
 tribus q m pnt s q credulitate pnt et
 filij et spūs st. Simiq mome fuit
 fermentata no nos ad triplice dca. sed ad
 vnius duu meate p dcat notia pnt
 quide sensus sed m q pabole et dubia
 emgnatu m telligentia pnt ad auctoz
 dogmatu p fice **Hylyarius** Vel alie
 fermento se dñs compavit fermentu
 em defarma e. quia vntu acceptu

actio sui generis reddit hoc aut fermentum
acceptum mulier synagoga salicet puidiam
moris abscondit hoc aut in farre men-
suris tribus. v. legis ppharum euanoriz qute
cooptu omnia vnu fecit. ut quod lex con-
stituit pphete nutraunt. idipm euan-
gior pfectibus copulat. Quia ad triu-
genam vocatam. Co Sem. Cham et Ja-
phet. tres mesuras farre ce refen-
das sensisse multos memini. Sed nqro
in hoc ita opmari id pmitat. In et si
am genam vocatio fit in his. In opus
no absconsus sit et ostensus. et mltata
infidelium multitudine no fermentum est
totu. hoc omne locutus est ihus. **Cr.**
ps. Post pmissas parabolas ne aliq
opmaret qd opus naua inducet mduo
euan-
gelista pphetam etia hnt p dicit
doctne modum. Et id dicit hoc omnia lo-
cutus est ihus mparabolis ad turbas.
Marcus aut ait qm sicut potant au-
dire loquebat eis sermone mparabolat
Vnde no mireris si de regna dispuca
gram et fermenti memit. hominibus em
loquebat idiotis et indigentibus ab-
his induci. **Vernigius** parabola grece de-
lucme similitudo per qd iustas demit
qndit quippe in ipd similitudine qd
figurata uerbor et vniuersas vitas
Jeromus Non aut discipulis sed tur-
bis parabolas loquebat et usq hodie
turbis mparabolis auduit. Et id dicit
Et sine parabolis no loquebat eis. **Cr.**
Quia em multa sine parabolis dno
erit. sed tamen tuc mehil ppe locutus
est. **Aug.** de qdibus euan. Vel h dicit
non quia nichil ppe locutus. sed quia
multa fere sermonem coplicauit. vbi no
p parabolam aliquid signauit qm
eo aliqua et ipa dixit. Ita ut ppet
veniat totus sermo eius parabolis co-
plicatus. totus aut ppe dictus nlla m
veniat. Coplicatus aut sermones dico
qn ex aliqua actoe reo incipit loqui
quo usq tmmet quita ad ipam rem
ptinet et transcat ad aliud. No nu-
qua sane alius euan-
ta qrexit quod
alius dulpe tempibz dicit indicat. No

om omi mo p d m reo gestas ordmem p
p d m sue quipz recedatōis facultate. nat-
tatem qua exorsus e ordinauit. Quare
aut mparabolis loquet manifestat eua-
ta subdit. Ut adimpletur quodd dicitur e
p pphetam dicente. Apiam mparabolis
os meu eructabo abscondita acostrucoe
mudi. **Jeromus** hoc testimoniu de lo-
p vno p d m sumptu e legi i nulla no
nullis codicibus in eo loco ubi nos po-
sumus et vulgata edias hnt est implet
quodd dicitur e p pphetam dicente. Ibi sy-
tu e p ysaiam pphetam dicente. **Vernigius**
Vnde porphirius obicit fidelibz. **Cr.**
Vt tante mperienae fuit ut quod re-
pitur m psalmis ipse deputauit ysaiam
Jeromus Quia ergo nunc muenie-
bat mysia arbitor. postea apud dei
bus vixit ce sublatu. sed magi videt
m principio ita dicit quod p p d m
pphetam dicente. Septuagesimo em
septimo ps. de quo hoc scriptu e suprad
est testimoniu. ysaph pphete ascribit et
patet p m p p d m no intellexisse
ysaph et putasse septuagesimo viciu atq e-
mendasse nom ysaiam eius vocabulid ma-
nifestus erat. Sciend e itaq q non
psalm dauid sed et ceteri quoz m psalmis
et ympnis et cantibz dei p p d m p d m
pphete appellandi. ysaph videlicet
et ydithum et Eman estantes et reliq
quos scriptura gmemorat. Et qd p p d m
d m dicit. Apiam mparabolis os meu
et Considerandū attentius et muenie-
du describi egressum actus ex egypto et
omne signa narra q m exodi gmen-
hysto. Ex quo intelligim omnia illa
q ibi scripta s pabolice sentenda et
manifeste abscondita sacramta. h
em saluator dicitur se ce pmitit
dicens. Apiam mparabolis os meu
q d dicit. Qui ppe locutus sum p pro-
phetas mo mysia persona apiam os
meu mparabolis et eructabo. i. detraho
mei secreta mitta mstra q abscondita
erant acostrucoe mudi. Tunc dimissis
turbis **Cr.** locutus fuit d n s turbis

mparabolis ut eos ad interrogandum redu-
 ceret et quibus multa mparabolis dixerit
 nullus tamen eum interrogavit et id eos
 dimisit. Unde sequitur. Tunc dimisit
 turbas venit in domum. nullus autem ex scri-
 bap sequitur. Unde manifestum est quod propter
 nihil aliud prius sequebantur quam ut caperent
 et sponant. **Item** dimittit autem turbas
 ab eis et domum revertitur ut accedant ad eum
 discipuli et secreto interrogent. quod prius
 nec volebat audire nec poterat. **Parabola**
 arystice autem dimissa turba tumultuata
 iudeorum ingreditur iherosolimam et ibi
 fidelibus exponit sacramenta celestia.
 Unde sequitur. Et accesserunt ad eum discipuli
 eius dicentes. Ediffere nobis parabolas
 zizamae agrum. **Crisostomus**. Cum aliqui vo-
 tes diste somnauerunt interrogare nunc
 libere interrogant et confisi sunt quoniam au-
 dierunt. vobis datur et nosse misterium
 regni dei. Ideo quod singulariter interrogat
 non multitudine emulantes quibus non
 erat datur. dimittit autem parabola fer-
 menti et synapis ut manifestiores in-
 terrogant autem de parabola zizamae quod
 habet quementiam ad promissa parabola de se
 et aliquid amplius dicit. Dominus autem que
 est parabola exponit. Unde sequitur. Qui
 videns ait eis. Qui seminat bonum se-
 men est filius hominis. **Remigius**. Ideo
 autem dominus se filium hominis appellavit ut
 hoc iudicio nobis exemplum humilitatis re-
 linqueret. siue quod futurum erat. ut here-
 tici negarent eum verum hominem esse. Siue
 ut phariseis fidem possimus constendere
 adduimus cognoscimus. Sequitur. **Agri-
 colae** **Glossa**. Cum autem ipse sit
 qui seminat agrum suum manifestum est quod
 dominus iudeos et gentes. Sequitur. Bonum vero
 semine hi sunt filii regni. **Remigius**. i-
 sta et etiam viri qui inter filios regni
 deputantur. **Augustinus** **canon factus**. zizama
 autem exponit dominus non aliqua falsa ve-
 ris scripturis in missa. sicut manichei
 interpretantur. sed homines filios maligni
 et imitatores dyabolice falsitatis. Unde
 sequitur. zizama autem sunt filii nequam
 per quos omnes impios et malignos vult

intelligi. **Augustinus** **de quibus eivany**
 dominus enim in iudicia misisset zizama dominus
 sequitur. Inimicus autem qui seminauit est
 dyabolus. **Crisostomus**. Item hoc dyabolus est machi-
 nator vitari semper in seculo errore. Sed
 accessit ad eum assumptio seculi alio autem loco
 ait de samaritanis loquens levate oculos
 vestros. et considerate regiones quoniam iam alle
 sunt ad messem. Et rursum accessit quidem
 multa operari aut pauca. In quibus ubi
 messem dicit iam adesse. Qualis ergo hic
 dicit. palus est qui seminat et alius est
 qui metit. hic autem eundem dicit esse qui
 seminat et qui metit quoniam ibi non ad su-
 bram sed aptos prophetas induxit. Item
 et ipse populus per prophetas seminauit in
 iudeis et samaritanis. Idem ergo novat se-
 men et messem secundum aliud et aliud. Cum
 enim de deo dicitur loquitur et persuasione ad fidem
 hoc vocat messem sicut in quo totum proficitur
 sed et inquit de fructu audientis verbi
 dei tunc confirmacionem dicit esse sicut hic.
Remigius per messem autem designat
 dies iudicii in quo separanda sunt boni a malis
 quod sicut ministerio angelorum. Unde in scri-
 ptura dicitur quod veniet filius hominis cum angelis
 suis iudicare propter quod sequitur accessit
 autem angeli sunt. Sicut ergo zizama col-
 ligunt et ignem obitum pro eis in consummacione
 seculi mittet filios hominis angelos suos
 et colligent de regno eius omnia scandala
 et eos qui faciunt iniquitatem. **Augustinus**
xxo de civitate dei. Nunquam de regno illo videntur
 la sunt scandala de regno ergo ipse eius
 quod est hic saluet etiam colligent. **Augustinus**
de quibus eivany. Quod autem primo separat
 zizama hoc est per tribulacione precedente sepa-
 rantur impii ab impiis. quod per bonos angelos
 intelligitur fieri quia officia videntur
 sunt impleri boni. Boni bono autem quo
 modo lex quod iudeo officia vero tunc mali
 implere non possunt. **Crisostomus** vel per intel-
 ligi de regno celesti. etiam et tunc videntur
 hic duplex pena videlicet quod exordit
 agloria in hoc quod dicit. Et colligent de
 regno eius omnia scandala salis ne scan-
 dala in regno eius intrent. et hoc quod

reposita e noticia saluatois **Lugy de**
qoribus eiv huc aut thesauro dixit in
 agro absconditū s; duo testamta i eca
 qai quis expte intellecto atq; sit
 illic magna late & vadit et uendit
 omia sua et emit illud i contemptu tpa
 luu compat sibi oau ut sit diues cog
 coe dei. Itm simile e regnu celoz
Ex p. Eoanta pdicaco no plu luard
 mltiplex pbet ut thesauro sed ead
 pdiosa est ut margarita unde p p
 bala thauru pmt pabola de margarita
 d. Itm simile e regnu hori ne quereti
 bonas margaritas inuenta aut ama p
 riosa p margarita abijt et uendit
 omia q hnt et emit ea. In pdicaco
 aut dico q ad esse ab huius uite ne
 goas se par et vigilantem esse et
 et negociatio designat una aut est
 uitas et no ptita et p hoc una ma
 gaita dicit inuenta et pcut q mar
 gaitam hē ipē quide nouit q diues e
 alijs uo no e cognitus multoacs ad
 manu decmes p eius puitate ita et
 et mpdicaco eiv qui em ad detinet
 stue se diuites ee mfideles aut thau
 tū hnt nestictes diuicias mas ignoat
Jeromms Bone ut margarite pnt
 intelligi lex et p hē audi ergo mar
 cion et mamethe q bone margarite
 plex et p hēte vnu aut p riosissimū
 margaritu e stia saluatoris et p
 metū passiois et resurrecciois illius
 q tū in uent homo negotiator filis
 pauli apti omia legis p hēte q mstra
 et obnuatoes pristinas in quib; mulpate
 uoerat q purgantia qtempit ut
 ppm lucrifacēt no qud in uentio bo
 ne margarite q dempnatio p veterē
 margaritas sed quo compaco eius
 omis alia gema sit uilior **Greg m**
om Vel p margarita p riosam intelli
 celestis uite dulcedo quā in uentia oia
 uendens emit quia qui celestē uite dul
 cedmem in qntū possibilitas admittit

ptate cognouit ea q mēris amauit li
 benter cūta dazelmquit deforme spira
 quity de tene rei placebat spe qua pla
 p riosē margarite claitas fulget i mente
Lugy de qomb; eivāi. vel homo ai q
 rat bonas margaritas in uent vna p
 riosam quia querens homēs bonos ai
 quibus utit vnat in uent vni sine
 pced ihm ppm aut pcepta querens
 quib; suatis ai homibus uat quset i
 uent dilecti ppm in quo amo dicit
 aptus omia contmā aut bonos m
 tellectus querens in uent illud vni
 quo aut qment in pncipio uerbu
 quod e lucidū candore uat et soli
 du firmitate et mēte vndiq; sibi pte
 pulchritudine uitas qui deus pene
 trata testidme intelligendus e **Edi**
 bet uo illoz tū sit uel si aliud oca
 re potuit q margarite vni p riosē
 noie significet p riosū eius e nos ipi
 qui ad ea possidenda no sum; liberi
 nisi omibus p mē liberacoē contempt
 q tempalē possidēt uendit em uel
 mris nullū aliud p riosū mag; accipim;
 quā nos ipō qui talib; implicati mē
 no eram; ut rurs; nos pilla marga
 rita dem; q no quā tū ualēt. Sed
 quā plus dare no possim; **Itm pte**
e regni celoz. Postquā p pdictas
 pabolas eivā pdicacoē qmōdauit
 ut no considam; mpdicacoē solū nec
 fidem nobis estmōm; sufficē ad salutē
 alia pabola tribilon sūdit dicens
 Itm simile est regnu celoz sagene
 misse **missa in mar** **Jeromms** Imple
 to em heremie uatimo dicitis ecce
 ego mēta ad uos p riosos multos
 postquā audierūt Petrus et andē
 ab iacobi et iohēs sequim; me facā
 uos p riosos homi q rōu erūt sibi
 ex ueti et nouo testō sagend eivan
 dogmatū et m serū cam in mare h;
 seculi que usq; hodie i medijs fluctib;

119

119

timidit^r capiens de sulcis et amaris
gurgitibus quos in adit. i. bonos hores
et malos et hec e quod subdit. Et ex
omni gne congregant^r pistu congregata
Greg Vel aliter sancta eccia sagena
compat quia et pistatoribus e amissa
et per ad quos ad etnu regnu apntis
seculi fluctibus trahit ne eme malis
p^rfundo mergat q ex omni gne pistu
congregat quia ad pistoz vena sapi
entes et fatuos libos. et seruos. diui
tes et paupes. fortes et infirmos
vocat q sagena tuc implet vniuersa
cu i fine suo huius gnis sima cocludi
Vnde subdit Quia cu impleta eet e
d^rentes et seculi littus sedentes ele
gerunt bonos mvasa sua malas aut
foras miserat. Sicut em mare seculi
ita fine seculi signat littus maris in
quo saluet sine boni pistos mvasis e
ligunt et mali pistu foras. quia et
electus quisq mtabernacula recipitur
eterna. et mtem regni luce p^rdit ad
extiores tenebras regni p^rtrahunt
Nuc em malos bonosq quib^r q^r per
i mixtos pistos fidei sagena continet
ad littus indicat sagena ~~extrahit~~
~~extrahit~~ eccie quid traheret **Greg**
sim Du em sagena extrahet ad
littus tuc veru seculi pistu
iudiciu demonstrabit **Criso** Quid
aut distat h parabola a parabola z
zamor. Item illic hij quide saluanc
hij aut peunt scit et hic Sed illic
quidem p^r p^rauloz dogmatici heresi
in auctore aut parabola de fame qua
no attendebant q dicebant hic aut
p^r p^rnte nequicia p^rter q quis et
pistator capti. i. cogmtoe du fructes
non pnt saluai Ne aut audies qm
malos foras miserat qmnes hac pena
no ee p^riculosam p^r exponem eius graui
tatem ondet dicens Sic erit magi
mactoe seculi exorbunt angeli et sepa
bunt malos de medio iustoz et mittet
eos i ramnu ignis ibi erit fletus et

stridor dentu Quibus alibi dicit
q ipse segregabit eos sicut sepat pastor
oues. hic angelos hoc fac dicit scit
et mparabola zizaniar^r **Greg** in omi
Amendū e aut hoc potius q^r exponed
apta em voce tementa peccatoru dicta
sint ne quis ad ignorantie sue occusatoz
recurret si quid de eterno supplicio ob
scure dicitur **Abamas** Cum em vent
fins mudi tuc vni seculi pistu
iudiciu demonstrabit et q^r in quoda q^raf
fimo portu boni mittent mvasa celest
tius mansioni malos aut torrendos et
excitandos gehenne flama suscipiet In
tellexistis hec omnia. **Criso** Precedentib^r
turbis dno discipulis mparabolas loq^r
ex quibus sapientiores se fci. ita q^r m
telligit que dicit. Quo tra dicit eis
In tellexistis h omnia dicit ei etia **Je
an** **ad** aptos em p^rpe fimo est q^r
no vult audire em ut p^rlm sed etia
intelligit ut mgnos futuros **Criso**
Demde quia intellexerit cursa eos
laudat vnde sequit dit illis Ideo
omne scriba doctus in regno celoꝝ p^rlis
e homi p^rifamilias qui p^rfert de ca^rauo
suo noua et veta **Aug** **pp**. de au
da Non dixit veta et noua. quid
vtiq^r dixisset nisi maluisset meritoꝝ
ordme seruad q^r qm. Nam q^r em
du sola de p^rmissa noua tenet se arbi
trant remanet inuetustate canis et
nouitatem induit erroꝝ **Aug** **de**
lib **eu** vtru ista conclusio expo
ne voluit que dixit thauru i agro
abstondit qm ste p^rpture intelligit
que noie duoz testamtoꝝ noui et
veteris concludit. an onde voluit ad
doctū hendiū m eccia ee qui etia
p^rpturas veteris parabolis explicatas
intellexit ab istis nouis accipies regie
quia et ista dno p^r p^rabolas emiciant
ut si ipse in quo illa complent ~~donec
p^rap^ris eius veta d^ridat ad huc loqui
donec p^rap^ris eius ut m^rhit p^r ~~omni
et manifestant p^r parabolis ad huc~~~~

legit donec p^rap^ris
et m^rhit p^r ~~omni
et manifestant p^r parabolis ad huc~~

loquitur donec passio eius velu distendat
 ut magis sit occulta quod non reuelat. ml
 to magis illa q tam longe de illa septa p
 parabolas opta se nouerunt que cu uidi
 ad litteram accipiunt. noluerunt se docti
 regis celoz **Greg** Sed si p nouu et
 vetus quod dicit vtriusq testamtu accipi
 mo abraham docti fuisse denegamus qui
 noui et vetis testamtu et si facta nouit
 imine vba mta aut a moysi quoqz doc
 to p r famlias compare non possimus q
 et si testamtu vetus docuit noui in
 dicta non ptulit. Sed meo q hic dicit
 r telligi uellet quia no de his qui fuerunt
 sed de his qui se in ecclia potant loqui
 Qui snt noua et ueta pferunt cu vtriusq
 testamtu p dca mta uocibus et mori
 bus locut **Volarius** discipulis em lo
 cutus e quos scribas ppter suam mta
 pauit eo q intellexerit ei que ille no
 ua et ueta i me uangelis et in lege
 ptulit que sunt et eiusd p r s famlias
 et vna utraqz thesauri sps etia sub
 p r s famlias noie pbi compat eo q
 doctus p de spu sco thesauris suo nouo
 tu ac ueteri p adepti **Jerom** vel
 apti instructi dm quasi notarij salua
 toris qui uia illius et precepta signa
 bant mirabiles carnalibz regnoz celest
 tuu p r amctis et pollebant opibz p r s
 familie cientes de quanto doctina
 suaz noua et ueta ut quicq mens p
 dicabant legis et p r s uocabz p r s
 rent vnde et p r s dicit mcanas ca
 ticaz noua cu uetibus fiat uelis meus
 suau tibi **Greg** vel aliter uetus est
 ut paula huanu genus metra pena in
 teat et nauu ut gusus m r gnu uuat p r s
 aut de regni similitudine thauy m uentiu
 ar bono margalid ptulit post modu mfer
 m penas de maloz combustioe narrauit
 atq m conclusionem subiugit Ideo doctus
 scribi ut dicit ille in p r s ecclia doc
 tus p r s ator est qui et noua snt p r s
 de similitudine regni et uetista dicit det
 rore supliay ut uel pene tremt quos pre
 ma no m uitant. Et factu e ut **Jerom**
 post parabolas quas dno ad p r s est

locutus et quas plii apti intelligit insit
 imputra sed ut ubi aptus doccat et hoc e
 q dicit Et factu est cu consumasset ihus
 parabolas istas transiens inde et uenies
 m p r am suam docebat eos in synagogis
 coz. **Aug** de concor enuam. A supiori ser
 mone pabolaz istaz sic transiit ut no
 ostendit consp r s ordms n r itate p r s
 sctm quia martus ab istis parabolis
 no m ad matheus sed maluid tendens
 m quod et lucas ita ut contempit nar
 racom ut credibilis ondat. h r ce poaz
 consp r s g r s q ap r duo g r m uant
 aduigut de nauu stillet m quia dormie
 bat ihus et de miraculo expulsoz de
 monoz que matheus scribit recolens
 m r s posuit. **Crisp** Patria eius hic
 nazareth uocat Non em fecit uirtutes
 multas ut infra dicit. Sed m Caphar
 nau multa fecit signa. sed doctus eius
 andit no minorem admiracom h r m
 qua signa **Remigius** In synagogis
 aut docebat ubi plim quemebant
 quia p r s multoz salutem decelis desce
 dit ad terras Sicut ita ut mirarent
 et dicerent Vnde huc sapid hoc et
 uirtutes. Sapia refert ad doctina uir
 tutes uo ad miraculoz opacm **Jerom**
 Anna stulticia nazarenoz m r s
 heat sapiam sapid et uirtutes d r s
 sed m p r s est error qz fabri filiu su
 spiciant vnde dicit. Nomic hic est
 fabri filius **Crisp** p omia ergo erit
 m p r s uilpendentes cu ab eo quicquid
 mabat se p r s quos multa h r s exempla
 h r s mantiquis scribz et patru ignobilu
 nobiles uidentes filios. Et m dauid auz
 dam agricolu fuit uesse fuisse et amos
 r ugdam pastoris et ipe pastor. ad p r s
 em p r s h r s maxime ipm honorie qm
 atalibz existens talia loquebat. Et hoc
 em erat manifestu qm no ex humana
 diligencia erat sed ex d r s gra **Aug**
de simone natiuitate. Et aut plane
 p r s p r s faber deq qui totus mudi opa
 fabricatus e archam noe disposuit.
 ayoze tabnaculed ordinauit archam testa

mentis instituit fabricam dixerim qui mente
rigidam coplanat ac cogitationes supbas
condit. **Hylarius** fabri etiam hic erat
filius ferri igne vincens romi seculi v
tutem iudicio decoquentis massam q for
mancis forme opus utilitatis humane
forma saluet corporis mris in diversa me
bris mista et ad omnia eterne vite opa
fungentis. **Jeromius** Cum aut erent
impre no e mirandu si erent i fribus
unde subdit. Nomen mris eius dicitur
maia et freres eius iacobus et ioseph et
Symon et iudas et sorores eius none
oms apud nos s. **Jeromius** con. **Elon**
dia frateres dm hic appellant filij ma
tertere eius marie et hic e mris iacobi
et ioseph i maia e theophe uxor alpheri
et hoc dicitur e maia iacobi minoris **Aug**
de quibus ewan. Non ergo imp est
dicitur ee frateres dm ex matris gne
quosq cognatos cu etia ex cognate
ioseph dicitur potuerit freres eius ab eis
qui illud prem dm ee arbitrantur. **Hyla**
rius In honorat ergo dms a suis et
p dandam prudentiam et operandi vto
admirationem comouet non tamen credit
hic in noie dm agere et patere artis
quodam obprobrio late stime. Inter tot
ergo magnifica que gerebat corpus eius
contemplatores comouebant et adeo dicit
Vn hinc omnia ista sequit. Et sic standa
lizabant in eo. **Jeromius** Error iudeorum
salus mris e et hereticorum qdempnatio.
In tm em crebant hominem alium xpm
ut putarent filium fabri. **Crisostomus** In tuere
em xpi mansuetudine omnia e sed
cu multa mansuetudine rudit. Vn
sequit. Ihus aut dicit eis. Non est
pphetia sine honore nisi in ptra sua et
in domo sua. **Remigius** pphetam scripm
appellat qd et moys manifestat cu d
pphetam suscitabit deus de fribus mris
Et hic sciend est quia non solum xpus
qui e caput omni pphetar. sed etia ge
rias damel et ceteri minores pphete ma
iores et dignitatis sunt apud extraneos
q apud suos. **Jeromius** ppe modum em

natale est saluet cives pp tumbi i iude
non em considerant pncipia omni opca sed
fragilis recordant i fanas q non et ipi
p eisdem etatu gradus ad maturam etate
uenerunt. **Hylarius** In honorabilem
etia pphetam in ptra sua rudit. quia
in iudea eet usq ad crucis smas qdep
nandus. et quia penes solos iudeos si
deles dei vltus et ppter corp incredulite
dms opibus vltus abstruit. Unde s
Et non fecit ibi vltus multas qpt in
credulitate corp. **Jeromius** Non q
incredulis illis face no potuit vltus
multas. sed q ne multas faciens vltus
cives incredulos condemnaret. **Cri**
stostomus Si aut admiratio ei adueniebat
ex miraculis quare no multas fecit
Quia no ad ostentationem sua inspiciet
sed ad ea que alijs erant utilia hoc g
no pueniente de speoit q erat su
ipuls. ut no pena eis augetur. Cur g
uel pauca fecit signa ut no dicant
si utiq facta signa nos credidissimus
Jeromius p et etia aliter intelligi q
ihus deprecatur in domo et in ptra sua
h in ptra iudeorum et ideo ibi pauca p
fecit ne penitus inexcusabiles fieret
auaritia aut signa cotidie p aptos fecit
no tam in sanate corporis qua i auro
salute. **Sequitur Capitulum xiiii**
S illo tempore ut **Glossa** Quia sup
eivata andeant quomodo phisa xpi mi
racula calumpniant. canuues iudeas
h admirantes xpm cu contempnabre
fert mris per quod apimonie ex audias
miraculis de xpo herodes concepat
Unde dicit. In illo tempore iudiuu he
rodes tetrarcha fama ihu. **Crisostomus**
Non absq ta h tyus eivata degnat
sed ut distas tyranis supbia et negliget
tiam. Nec em apnapiis didicit ei q
erant de xpo sed p pntim tyus.
Sicut etia multi qui in ptra b p
multa clare arcudati huius tarde ad
distut. quia no multas horis facit
curam **Aug** de consensu ewan dicit

autem ad eos nullo tempore nullo die
 uel in ipsa hora Nam et marcus h[ic] quide[m]
 et eodem modo dicit sed non eod[em] ordine Sed
 postquam discipulos ad predicand[um] misit nulla
 tamen facta n[on]itate qua h[ic] consequet[ur] g[er]m[an]
 tu se intelligit cogent[ur] lucas etia[m] narra
 di cu[m] ordine tenet q[uod] et marcus nec ipse
 tamen reip[s]e g[er]m[an] eund[em] fuisse ordinem
 credi cogit. **Crisp[ostomus]** Vide g[er]m[an] q[uod] mag[ister]
 q[uod] e[st] u[er]us na[m] et de finit[ur] ioh[ann]em hero
 des f[un]davit et re[ver]e philosophat[ur]
 Et id sequit[ur] Et ait pueris suis hic
 e[st] ioh[ann]es bapt[ista] ipse suscepit am[an]tius
 et id ueritate[m] ap[er]t[ur] meo **Vabanus**.
 Sed quanta e[st] in iudicia iudeo[rum] ex isto
 loco docem[ur] ioh[ann]em em am[an]tius potuisse
 resurgere nullo attestante herodes alie[m]
 gen[er]a[m] p[ro]m[er]uit. Iudei uo[] ex ip[s]o q[uod] ip[s]e
 corp[or]e p[ro]uenerant no[n] resurrexer[un]t sed fir
 tim ablati e[st] e[st] e[st] malit[er] in quo t[er]m
 mat[er] q[uod] p[ro]p[ri]et[ur] e[st] am[an]tius gen[er]a[m] ad
 credulitate[m] qua[m] iudeo[rum] **Jerom[us]**
 Quidd[am] aut[em] etia[m] factu[m] me p[ro]p[ri]et[ur] qu[er]it
 quare herodes ista suspicet[ur] ut putat
 ioh[ann]em am[an]tius resurrexiss[et] qu[er]it alie[m]
 er[ro]ris nobis reddenda sit r[ati]o aut ex
 his u[er]bis h[er]o[dot]i[us] occ[ur]rit h[er]o[dot]i[us] me[st]em
 stasos que post multos annos aru
 los induer[un]t corpora dicit aut[em] i[st]i
 ar[ist]o[teles] cu[m] eo t[em]p[or]e quo ioh[ann]es decollatus e[st]
 d[omi]n[us] x[p]i[us] an[no] p[ro]p[ri]et[ur] **Vabanus** Vn
 aut[em] de re u[er]itate[m] d[omi]n[us] p[ro]p[ri]et[ur] q[ui]a
 aoris potencie p[ro]p[ri]et[ur] futuri cu[m] mor
 tuis resurrexer[un]t quid fieret cu[m] adhuc
 carnis in firmitate graua[n]t[ur] p[ro]p[ri]et[ur]
 dicit Et id ueritate[m] ap[er]t[ur] in eo **Aug[ustinus] de**
concar e[st] u[er]i lucas aut[em] dicit Et ait
 herodes ioh[ann]em ego decollau[er]i quis e[st]
 iste de quo ego audio talia Quia ergo
 hesitatem lucas g[er]m[an]orauit herodem
 intelligend[um] e[st] aut[em] p[ro]p[ri]et[ur] hanc hesitatem
 confirmasse ma[ri]o suo q[uod] ab alijs dicebat
 cu[m] dixit p[ro]p[ri]et[ur] suis sicut hic mat[th]eus
 narrat hic e[st] ioh[ann]es eu[er]i[us] ita p[ro]p[ri]et[ur]
 nu[m]ada p[ro]p[ri]et[ur] h[er]o[dot]i[us] uerba ut hesitante[m] ad
 h[er]o[dot]i[us] indicent p[ro]p[ri]et[ur] em mo[do] p[ro]p[ri]et[ur]
 p[ro]p[ri]et[ur] ut aut[em] confirmat[ur] cu[m] ex alijs

u[er]bis accipiam[us] aut[em] adhuc hesitante[m]
 sicut lucas g[er]m[an]orauit **Vabanus** forte
 aut[em] querit aliquis quare dicit mat[th]eus
 nullo tempore audiuit herodes tetrarcha
 ip[s]e cu[m] longe sup[er]ius dicit quia mortuo
 herode tetrarcha e[st] d[omi]n[us] ex egypto Sed h[ic]
 questio p[ro]p[ri]et[ur] si intelligat[ur] duos fuisse he
 rodes mortuo namq[ue] p[ro]p[ri]et[ur] herode suc
 cessit ei archelaus filius eius qui p[ro]p[ri]et[ur]
 annos relinquit e[st] exilio apud viennam
 urbem galilee unde cepit augustus us
 sit diuidi illud regnu[m] in tetrarchias et
 tres p[ro]p[ri]et[ur] dedit filijs herodes iste ergo
 herodes qui ioh[ann]em decollauit e[st] filius
 maioris herodis sub quo d[omi]n[us] natus e[st]
 Aut h[ic] ostendit o[mn]ia addidit tetrarcha
Blosa Quia uero dicit de p[ro]p[ri]et[ur] e
 r[ati]o ioh[ann]is cu[m] nichil de morte dixisset
 id ueritate[m] et narrat qualie[m] obierit
Crisp[ostomus] Et hanc h[er]o[dot]i[us] nobis eu[er]i
 no[n] p[ro]p[ri]et[ur] inducat quia totu[m] studiu[m]
 ei fuit dicit de x[p]i[us] et nichil aliud nisi
 ad h[ic] confite[re] deberet dicit ergo herodes
 em tenuit ioh[ann]em et alligauit eu[m] et
 posuit eu[m] in carcerem **Aug[ustinus] de concar e[st] u[er]i**
 lucas quidem non eodem ordine illud re
 cordat[ur] sed cu[m] bapt[ist]a quo d[omi]n[us] baptiza
 tus e[st] in h[ic] p[ro]p[ri]et[ur] intelligi ut
 narrat q[uod] multo p[ro]p[ri]et[ur] factu[m] e[st] Cu[m] em
 g[er]m[an]orauit istis u[er]bis d[omi]n[us] q[uod] uenit
 labijs in manu eius p[ro]p[ri]et[ur] h[ic] p[ro]p[ri]et[ur]
 quod p[ro]p[ri]et[ur] factu[m] e[st] ioh[ann]es o[mn]ia p[ro]p[ri]et[ur]
 cu[m] g[er]m[an]orauit p[ro]p[ri]et[ur] q[uod] baptizatus e[st] ioh[ann]e
 ip[s]e illud in galilea et p[ro]p[ri]et[ur] m[u]lta
 et ibi baptizasse circa iordanem anteq[uam]
 ioh[ann]es in carcerem missus e[st] Sed nec
 mat[th]eus nec marcus eo ordine de ioh[ann]e
 in carcerem missu[m] in sua narra[ti]o[n]e posuit
 quo factu[m] app[er]t[ur] in corp[or]e scriptis Nam
 ip[s]i dixerunt tradito ioh[ann]e ioh[ann]e d[omi]n[us] ip[s]e
 in galilea et post multa q[uod] fecit ibi
 ex o[mn]i[n]e fame uenietis ad herodem
 de x[p]i[us] narrauit om[n]ia que fuit de
 ioh[ann]e m[u]lta et o[mn]ia Cuius aut[em] q[ui]e
 positus sit in carcerem ostendit cu[m] dicit p[ro]p[ri]et[ur]
 herodiadem uxorem frat[er]is sui dicebat

em illi iohes no licet tibi hęc cam **Jer**
mm 9. Vetus narrat hystoria philippu
herodis maioris filiu fratri huius herodis
dixisse uxorem herodiade filia arethe
regis arabum. postea uo pcepit eam ex
artibus quibusda contra generi similitudine
tullisse filia sua et in dolorem poris ma
rta herodis in mmi eius impis capulasse
go iohes qui uenit in ppi et uirtute helve
eadem aucte qua ille artibus corrupuerat
et herabel arguit herode et herodiade
p illicitas nuptias fecerunt. et no licet
fice uirtute germano uxore eius dicit
malens pidiu apud regem q ppter
adulacem ee in memor pceptoris dei **Crisp**
Non tunc uxor loquit sed uro eius
qm p p p alior erat hic forstar em
legem iudeos tenebat et no iohes eu
ab adultio philuui sequit Et uirtute
cu orate timuit p p m **Jeromms** Sed iohes
quidem p p uerbat ppter iohem a quo
stebat curbus in ordane p p mias baptiza
tas Sed amore amebat uxore ob ruy
ardorem ead dei pcepta neglexerat
Blasi Timor em dei corat timorem
homi. differt. sed uoluntate no aufert
Vnde et audiores reddit ad amien
quos aliq suspenderit acmie. Die aut
natalis it **Crisp** postqu narrauit
euuangelista mactacem iohis psequit
de occasione ipius dicens. Die aut na
talis herodis saltauit filia herodis Tme
du et placuit herodi it **Kaban** mltu
t uenim alud diem obfuasse natalis sui
nisi herodem et phonem ut quors erat
p p impictas ee una plemptas **Veni**
gus Et sciendū est q consuetudo est
no solu diuitid sed etia pauperu mulieru
ita pudice filias suas mactare ut uix ab
extraneis uideant. hec aut impudica
mulier in pudice filia sua mltu uirt
q no docuit pudorem sed saltacem nec
m m q reprehendens e herodes qui oblitus
e damu sua ee aula regia qua p dca
mulier fecat thaxitu vnde sequit
Et placuit herodi vñ tū uiramento pol

licitus e ei dare quodcuq postulasset
ab eo. **Jeromms** Ego aut no ex ruy hero
dem q in utus et nolens p uiramentu ha
mactau fecit. quia ad hē forte mactauit. ut
future occasioms mactans paret aliq
p obuisumandu fuisse se dicit. q p p s
m m postulasit in huius fuit aut no
Qz in se ergo repudiatus fuit q tempne
debut. m p p heta **Vp dorus** In malis q
p m p p s. restinde fidem impia e p m p p s
q p p lere ad m p lere. Illud no e ob p uadu
sacrametu quo malu mactate p m p p t. se
At illa p m p mta a m m e sua da m m m
m q uirt hic m d i s t o caput iohis bapte.
Jeromms herodias em timet ne herodes
aliq respiciet uel philippo fratri
fieret atq allite nuptie repudio p hien
mouet filia ut m p s fca q u u u o r a f
iohis postulet. digno op paltacem di
gm panguis p m m **Crisp** duplex aut
e hic puelle accusacio. et qm saltauit
et qm ita placuit ut occasione expetet
in mactem. Vnde aut qualis crudelis
et qualis mollis e herodes p p m uia
mto obnoxu facit. Illam aut dnam
peticione constat. Quia ergo puit
q ex eius peticione malu euemebat. t r y
tatus e. vnde sequit. Et contristatus e
rex. vñ em e et apud malos adm
raco et laudibus indigna e **Jeromms**
Vel aliter consuetudinis scripturay e
ut opinionem narret mltor hystoriaru
quo eo tompe ab omnibus credebat. Sic
ioseph ab ipa quoz uirgine maria apel
lat p r ihu ita et m m herodes dicit
contristatus q hē disturbentes putabat.
dissimulato em metis tue et artifice ho
m m d i y t r y s t i a p p e r e l u t m f a c i e . a u
l e t i a h e r e t m m e t e . S e i p p t u s u r a
d u a u t e t p p e c o s q u i p r r e t u b e a n t
u s s i t d a r i . S e l u s e x c u s a t m r a m e t o
u t s u b o r t o e p r e t a t m p m q f i e t . Q u a u t
s u b i t a t . E t p p t e o s q u i p r d i s t u r b e a t
u u l t a m s p e l e s s u i t e c o n s a r t e s u t
t h y u r i o s q u i u u t u e n t e e p u l e d e
f e r r e n t **Crisp** Si aut testes hē de

veracōnis fōmā dicit multo magis timu-
 iſſe oportebat cauſe inque occaſionis tā-
 tos teſtes hēre **Remigius** Sed in eo nūq̄
 peccatū factū ē cauſa maioris peccati Na
 quia libidinoſam voluntate nō continuit
 idcirco ad luxuriā uſq̄ puenit. Et quia
 luxuriā nō cohibuit ideo ad reatū homi-
 cidij deſcendit. Unde ſequit̄ ariſt q̄
 et decollauit iohē mērcē et allaicū ē
 caput eius mōſto. **Jeromius** Legimus
 Romāna hōſtōia flammā ducē rātorū
 paccibancz inota mētriale q̄ nūq̄ vi-
 diſſet ſedicit hamēm decollatū aſſenſo
 ſit ut reus quidā capitalis emē t̄ qui
 hūc trūcarēt accenſibus plimū curia
 q̄ epulas ſangm̄ omiſiūt et mortem
 quos noſoy homēs maleūſ delicias p̄ſti-
 tit ut libido p̄ter et homādū m̄ſtent
 q̄nto ſelacior herodes et herodiades
 at puella q̄ ſalcūit m̄p̄atū ſangm̄is pe-
 cū caput p̄ſtēto. ut heat m̄p̄tate h̄n-
 gūā q̄ illatās nuprias arguebat et
 ut ſequit̄ Et dicit̄ ē puella et tulit m̄ri-
 ſue **Gloſa** ut heat m̄p̄tate h̄ngūā
 q̄ illatās nuprias arguebat **Greg' 11°**
moz Sed nō ſine admiratōe grauiſ-
 ſima p̄p̄endo q̄ ille p̄p̄he ſp̄ū. m̄tra
 m̄ris vterz impletus. quo m̄ter m̄-
 natōs mulierz nemo maior ſuſcepit
 ab antiquis m̄carē m̄tē. et p̄puelle
 ſaltu capite trūcat et v̄r tante ſau-
 tatis pro riſu turpū morit̄. Nūquid
 nō cōdōm̄s aliquid fuiſſe q̄ in eius vi-
 ta illa ſit deſpecta morē terget. Ide-
 co deus ſuos ſit p̄mit̄ t̄ m̄ ſeruis q̄
 videt quōd remūnetur t̄ ſim̄is. h̄m̄c
 go vnus quicq̄ colligat quid illi ſit pas-
 ſur quōd reſpat ſi ſit cruciat quōd
 amat **Greg' 11° moz** Neq̄at
 iohēs de confessione xpi ſed de uſne
 vitate reſuſcitūſ acubuit ſed quā p̄
 ē vitas uſq̄ ad mortem p̄ xpo et pro
 uitate puenit ſequit̄. Et accedentes
 diſcipuli eius tulerūt corp̄ eius et
 ſepulcrū illud. **Jeromius** In quo ipſo
 iohēs et ſaluatoris diſcipulos t̄ telli-

ge poſſima Narrat em̄ Joſephus vne-
 tum iohē m̄caſtellā m̄acerōta adductū
 ibi q̄ am̄tātū **Greg' 11°** ad narrat hōſtō
 ſepulcrū cū m̄ ſebastia urbe paleſtinae
 quidā ſamala dicta ē **Greg' 11°** m̄cōda aut
 qualiter diſcipuli iohēs iam magis ſamli
 aros ſata ſunt ibi q̄ em̄ ſe q̄ am̄tātū
 ei quōd factū ē de iohē Et venētes m̄
 rāunt ihū cōm̄ vniūſos d̄m̄ttentes
 ad ipm̄ conſugiūt et ita paulatī p̄ cala-
 mtatom et reſp̄m̄ſoz xpo diſpenſatā
 dicit̄ ſunt **hylarius** ariſtote aut iohēs
 paulatī ſōmā legis quā lex xpm̄ p̄di-
 cauit et iohēs p̄ſſus ex lege et
 ex lege xpm̄ p̄m̄tans herodes vero
 p̄ncēps ē p̄tī p̄ncēps ſubiecte ſibi vniū-
 ſtatē nomē cauſaz q̄ completit̄ q̄ohēs
 ergo herodem mouebat. ne ſub ſui ue-
 ſtem ſibi iūget. Sunt em̄ atq̄ erant
 duo p̄tī cauſationis et genatū. h̄y g^o
 ſub eo ead' ſue h̄uāi ḡm̄s pente ſ
 iſtāheloz lex admonēbat ne opa genatū
 et m̄ fidelitatem ſibi iūget que ipſis
 tamq̄ com̄ulo ſingulis am̄oris am̄ez
 die aut natalis. v. v̄ez **temporalis** cor-
 palid gaudyū herodiadis filia ſaltat
 voluptas em̄ tamq̄ ex m̄ fidelitate ortū
 p̄ omē iſt' gaudia totis illecebris ſue
 turpibus offerēbat̄ cui ſe ead' ſat
 m̄to venalem ipm̄ addidit. Sed p̄
 catis et ſeculi voluptatibz iſtite
 vite m̄nā vendiderūt. h̄ m̄ris ſue
 v̄ m̄ fidelitatem m̄ ſonctū orauit deſeri
 ſibi caput iohēs Sed p̄tūſ bonū em̄
 quōd erat m̄ lege conſtitūſ voluptatis
 conditōibus non ſine p̄cūli ſui dola
 concedit. Scit ſe talem p̄ceptaz
 glōiaz oportuiſſe concedē. Sed p̄tūſ
 tamq̄ ſacram̄to coactz et p̄ncipū ad
 iacentū metu atq̄ ex^o deprauatūſ
 et victūſ illecebris voluptatis meſtz
 obtempat. Agitur m̄ter velupia diſ-
 ſoluti p̄tī gaudia m̄ diſto caput iohēs
 deſert̄ dampno ſz legis voluptas

corporis et secularis luxus augetur. Igitur
per puellam ad misericordiam defertur ac si per bos
israhel et voluptati et in fidelitati sic gloriatur
ad dicitur. finitio igitur legis temporibus
et tunc iohannis sepulchris et discipuli eius res
gestas domino amicitiam ad eum sollicito ex
lego convenientes **Jeromimus** vel aliter.
Nos usque hodie tenemus in capite iohannis
propheta iudeos populum qui caput prophetarum
et perdidit. **Vabamus** Sed et linguas
et vocem apertis eos perdidit per hunc **Pe-**
tingius vel aliter decollatio iohannis.
Sunt nimis eorum fama illius quae est
a Christo Christus sicut exaltatio domini misericordie
signat perfectam fidem. Unde iohannes dicitur
illud oportet crescere me autem minui.
Quod tunc audisset ihesus **Glosa**
Saluator audita voce sui baptiste scis
sit in locum desertum. Unde sequitur. **Quod**
tunc audisset ihesus recessit inde in na-
vicula in locum desertum scorpium. **Augustinus**
de consensu evan. hic autem primo post
iohannis passionem evangelista factum ce-
memorat. Unde post hoc facta sunt
illa que primo narrata sunt quibus mo-
tus herodes dixit. hic est iohannes. Illa
enim posteriora debent intelligi quod he-
rodem pertulit fama ut moueret et he-
sitareret quibus. Nam iste est post de quo
audierat talia tunc iohannem ipse occidisset.
Jeromimus Non autem recessit in locum
desertum ut quidam arbitrantur timore
mortis sed proens in imitatio suus ne homi-
cidium homicidio arguerent. vel in diem
passioe suae in itinere differens in quo pro
sacramentum immolandum est agnus et post
hoc ardentium sanguine respicendi. Si
ue id recessit ut nobis preberet ex-
temperantiam vltro se tradentium vitantes
quia non omnes eadem constantia persuevit
in tormentis qua se torquendos offerunt
ad hanc causam et malis loco peripit
tunc persecuti vos sunt in una ciuitate
fugite in aliam. Vel eleganter quod euangeli-
sta non dicit fugit in locum desertum sed

recessit ut persecutores vitaret magis
quam timuit. Per et aliam obicem audito io-
hannis metu recessit in desertum locum. ut re-
dentium preberet fidem. **Crisostomus** vel ideo
scit quod plura humanis uult disperare
non dum tempore existente demerandi sua
manifesta deitatem. propter quod et disci-
pulis dicit quod nulli dicitur quod ipse est
Christus. Ideo autem prius ipse nomen quod fac-
tum est ante nuntiaretur ei non recessit
ut demeraret per animam malnaculis vitate
Non enim solo visu sed operibus credi no-
lebat. Recedens uero non abiit in ciuitate
sed in desertum et nauigio ut nullus se-
quatur. Turbe autem nec ita desistant
sed secuntur et nec quod gestum est de iohanne
eos tenent et non sequuntur. Et tunc audisset
turbe secute quod cum pedestres decem
tibus **Jeromimus** Secute sunt per
desertum non in uicinis non in uehementibus
sed pro labore pedum ut ardore mentis
audirent. **Crisostomus** Et propter hoc statim re-
tribucionem acceperunt. Unde sequitur. Et
exiens uidit turbam multam et in frustis
et eius et curauit languidos corpora. Et
si enim multa erat affectio corporum quae ciui-
tates dimittebant et diligenter eum que-
bant sed causam que ab ipso fiebant. omnes
studij supercedunt retribucionem. Ideo
quod tunc talis curacio magis ponit. Est
autem magna misericordia quod homines curat et
fidem non exoptat. **Hylander** mystice
autem dei ubi lege finita nauis reston-
dens etiam abiit in desertum desertum
Ysaia Peluca quippe quae facit israhel in na-
uicula domine quicquid pectora trahit
turba autem hec audiens dominum de ciuitate
sequitur in desertum de synagoga iudeorum
ad eam tendens. quid uidens in frustis
et omnes languore in firmitate quod
curat obsessas scilicet mentes et corpora
in fidelitatis curas ad intelligentiam no-
ue predicacionis emendat. **Vabamus** Illud
quoque nondum quod postquam dominus in desertum ue-
nit secute sunt eum turbe multe. Nam ante

venit in solitudinem gentium ab uno
 in ipso colebat. **Jeromius** 9. Vel inquit
 aut civitates suas h' e' pristinas causa
 factas et valetates designavit. Egressus
 autem ihesus signavit quod turbe quidem huerunt
 eundi voluntatem. sed perveniendi vires
 non huerunt. Ideo saluator egreditur
 de loco suo et obviam progreditur. Vespere autem
 facto ut **Crisostomus** Turbas fidem ostendit quod
 dum etiam fame patientes expectabant
 usque ad vesperam. et tunc sequi vespere autem
 facto accesserunt ad eum discipuli eius di-
 centes deservit locus et hora iam
 perierunt. Cibaturus quidem eos dominus ex-
 pectat rogari quod ubique non in silens
 per miracula sed vocatus tunc autem
 nullus de turba accedit. Venabantur
 enim cum habundantia. et nec famis sen-
 su accipiebant amorem instantiae sed nec
 discipuli accedentes dicunt. Cibus eos.
 Adhuc enim in partibus erant dispersi. sed
 dicunt deservit locus. Ad eum videbantur
 iudeis. Heremo est miraculum tunc dicunt
 Numquid potest parere mensam in deserto hoc
 et prope ostendit. propter hoc autem in de-
 sertum eos ducit. ut sine omni suspitione
 sic h' miraculum et nullus est in eo
 castello aliquo prope existenti in fructu aliquo
 ad mensam. Sed quoniam in deserto sit lo-
 cus. in qui mittit orbem terrarum adest
 et si hora iam perierit ut dicitur tamen qui non
 erat suppositus loquebatur. Et quibus di-
 scipulos dominus multos et firmos creavit
 tamen in tanta inopia erant. quod nec
 de panibus fructus erat potant estimare.
 Unde subdit. Dimittite turbas ut
 autem in castella emant sibi estas. Vide
 autem magister famam. Non enim statim dixit
 eis Ego cibabo eos. Nec enim hoc
 facile susceperunt sed subdit. Ihesus
 autem dixit eis. non habet necesse date
 illis vos manducate. **Jeromius** 9. In quo
 provocat apostolos ad fractionem panis ut
 illis se non habere te panibus magnitudo sig-
 norum fiet. **Augustinus de civitate dei**. pro-

autem monitum si dominus secundum narrationem iohannis
 prospectus turbis que fuerunt a philippo. unde
 illis esse dari possent. quod sit unde philippus
 mattheus narrat. prius dixisse dominus discipulos
 ut dimittent turbas quo possent alimeta
 esse de proximis locis. intelligitur ergo
 per ista verba dominus in se posse multitudine
 dixisse philippo quod iohannes commemorat
 athenis autem et alij propter miserunt. Et
 dicit in talibus quibus nemine moveri
 oportet tunc ab aliquo orientis dicitur
 quod ab illo pretermittere. **Crisostomus** discipuli
 vero nec per promissa verba dicit sed adhuc
 ut homini locunt. Unde sequi. Viderunt
 ei. Non habemus hic nisi quatuor panes
 duos pisces. Addidimus autem in his disci-
 pulorum phiam qualiter contempserunt
 estam. Unde enim existentes quatuor panes
 habent et duos pisces. Contemptibilia
 enim eis erant corporalia et spiritualibus
 possidebant. Quia igitur discipuli adhuc
 ad terram traherentur in dominus inducit in-
 cipit que ab ipso erant. Unde sequitur
 Qui ait illis afferte mihi illos huc. pro-
 quod autem non facit panes ex nichilo
 qui turbas pascat ut scilicet observat
 marcionis et manichei os qui creaturam
 alienam adeo et pro opera docent omnia
 que videntur eius opera et creationes
 sicut ostendat quoniam ipse est qui fructus tradi-
 dit qui dixit athenis terra germet
 herbas viventes. nec enim hoc minus ideo
 est. Non enim minus est de quibus panibus facere
 panes tantos et de piscibus similiter. quod
 dicitur ducit fructus et ab aquis repti-
 lia et alia avia. quod de mirabat eum
 dominus esse terre et maris. Sed propter autem eru-
 diti discipulorum exemplo quoniam et si pauca
 huerunt oportet ea tribuere indigentibus.
 Iusti namque discipuli afferte quatuor panes
 non dicunt. Unde mitigabimus famem nostram
 sed obedunt confestim. Unde sequitur. Et tunc
 iussisset turbam discumbere super fenum
 fenum acceptis quatuor panibus et duobus
 piscibus aspiciens in celum benedixit et
 fregit. Quare autem appropinquavit in celum

et bndipit. Ad portabat namqz credi deo
qm apre est. et qm ei equalis est. cqlitate
demrabat cu ptate amnd face. apre aut
de se mirabat per hoc q ad ipm omnia ve
ferens faciebat in uocans cu que fiebat
et id vtruzqz ondat mit quide ptate. mit
aut orans miracula facit. Deinde conside
randu e qm in minoribus quide respicit
mcelu in maioribus aut cu ptate omnia
facit. Qm em pced dnm st mortuos
sustituit mare refrenauit. occulta cordu
redarguit oculos candidit cca nati que
solus dei sunt neqzuid videtur orans
Qm mit panes multiplicau fecit q hys
omnibus nimis e. tuc respicit mcelu ut
distas qm in minoribus no aliunde vtruz
he qud apre. Simul aut erudit nos
no pus tange mesam donec gras ego
rimis ei qui tibi dat nobis ppt hoc
etia et mcelu respicit. alioz em mlti
p exempla hebant discipuli hys autem
milla **Jeromius** frangente aut dno se
mmaru sit aboz. Si em fuissent mte
gru et no in frustra discepti et no di
uisi in mltiplicem ptege tanta mltitu
dine ale non potant Turbe aut adno
p aptas alimta sustinuit. vnde sequit
Et dedit discipulis panes discepti aut
turbe **Crisp** in quo quide non solum
cos honorauit sed voluit ut he miraculo
sto non increduli stant nec obliuiscant
eius cu pterit mambz apis restantibz
Deo q turbas dimittit ff pus famis se
sim accipe et discipulos accedo et mlti gra
re et ab ipis accepit panes ut multa
eant testimonia eius q fiebat. et mltas
rememoraciones hrent miraculi. E hoc
aut q nihil amplius q panes et pites
eis dedit. et e hoc q omnibz quiter cad
apposuit. humilitatem p symonia et calitate
qua omnia estimarent quia eos erudit
q et alioz eos docuit. cu sup feni eos
distambe fecit. Non em nutrire plid co
pora volebat sed et aiam erudire pa
nes aut et pites in discipuloz mambz
augebant. vnde sequit. Et manduca
unt omis et saturati st. Sed nec usqz

adhc stetit miraculo. sed et sup hmdad
fecit. no panes integros sed fragmenta
ut ondat qm illi panes naz qntu reliqe
erant et ut absentes distant quod factu
e et ut nullus qd factu e estimet ee fan
tastam. vnde sequit. Et tulerat reliqas
xij cophmos plenos fragmentoz. **Jeromius**
vnuquisqz em aptoz de reliquis salua
toris implet cophmu suu ut ex reliquis
doccat veros fuisse panes qui multipli
cati **Crisp** ppter hac em xij cophmos
sup habundare fecit ut et iudas suu co
phmu portaret. Accipiens aut fragme
ta dedit discipulis et no turbe. q adhuc
mptus discepte erat q discipuli qno
nimis aut qnz panu et comedenau vtruz
qnz mltu multatudo e. vnde sequit.
manducanau aut fuit mis qnz mlti
vtruz exceptis mulieribz et puilis **Cri
sp** hoc em erat plebis maxima laus
qm mulieres et vni astabant qn
hce relique erant **hilarius** Non
aut qnz panes multiplicari mltures
sed fragmenta succedat et q
tit domde materies nestio vtruz ime
sary loco aut i smmentu mambz **Vaba
mus**. hoc aut miracula scripturus
iohnes pmsit. quia q pmsit eet pasta
matheus vob et marcus h mltis ioh
stimo factu ee q memorant. vnde
colligit i mmente pastali plempite
fuisse decollatu. et ano post sequete
cu pastale tpus rediret misteru dm
ce passoms ee completu **Jeromius**
Qm aut hec plena misteris st
he em fact dno no mane. no midie
sed vespe qn sol iusticie occubuit **Va
migus** p vespera em inors dm de
signat. quia postqua ille verus sol in
ara truet occubuit famelicos paauit
vel post vespm seculi ultra etas de
signat. in qua filius dei veniens tur
bas in se credenau refecit **Vabamus**
Qz aut discipuli rogant dnm ut
dmi etat turbas ut enant sibi aboz
p ca stella signat fastidia iudeoz con
turbas genau. quos iudicabant magis

aptos ut prant sibi cibid in quietis
 phas qd dicitur libere vrent paschyla
rus Sed dicit respondit. Non hnt nax
 ire andens eos quibus modet venalis
 doctine cibo no egere. neqz nctate hie
 regredi ad uideam cibid qz merca. ubet
 qz aptis ut estam darent. Numquid aut
 ignorabat no ce qd dari possit. sed
 erat omis typica rd explicanda No
 du em aptis concessit erat ad vite etne
 cibid celestem panem pferre ac mstrae
 quoru responsio ad prialis mtelligen
 ordme tendit. qua ad huc sub quibz
 panibus i qnz libris legis gmebanz
 et pntu duoz i pphetas et iohis
 pdicombz alebant. **Tabanus** vel
 p duos pntes pphas et psalmos hec
 tatu om vetus testamtu m hys tibus
 complet. lege pphetis et psalmis **hy**
larus h' igit pnt quia m hys adh
 erant apti obtulerut. Sed ex hys
 euangelioz pdicatio m maiore vnt
 sue habundantia recitat. dicitur p qz h
 sup femi aptus iubet no ra mtra ractis
 sed lege suffultus et tamqz tre feno
 fructibus opibz su amississz sub ster
 mt. **Jeromus** vel distube iubent
 super femi et stdm aliud civtam p qnz
 genos et centenos ut postqz calcavit
 carne sua et scali voluptates qz arens
 femi sibi subiecit tuc p qnquagenay
 mu pmas ad pfectu centesmi mu cul
 men ascendit. dicit ad celu ut illuc
 dirigendos oculos doceat frangit aut
 lep cu pphetis et m eius medio pferu
 tur mysteria ut quod mtegru no alebat
 diuisim mptes alat genau milituez.
hylarus dant aut aptis panes. qz
 p eos erant dme qz dona reddenda
 Idem aut edentul mis movent qui fu
 turz erat suat creditoz. Nam sicut i
 libro actu gmet ex istis pnt m fir
 mtate. vroz qnz milia crediderut
Jeromus Comedit aut v. milia
 vroz qui m pfectu vroz credunt au
 lieres aut et puile sepus fragilis et
 etas minor nro mdigni sunt. Unde

m nioz libro sui milies et puuli et
 uulgus ignobile absqz mlo ptermittit. **Tabanus**
 Turbis aut esurientibus no nou
 ercat cibua. sed acceptis qz hebat distu
 bndio it. qui remens carne no talia
 qz predicta sed legis et pphetas scripta
 mstis grauda ce demtat. aliud aut
 sup est turbis ad sapulis tollit qua sa
 rucora msta que arudibus capi noqnt
 no sint negligent henda sed apy aptis
 qui p cophmos xij signant et ab coz
 succedibus diligenter mquirenda. Co
 phmis em suilia opera agunt. et deus
 firma mudi elegit ut confmdat fortia
 Atqz aut milia p v sepius corpis
 hij p qui m scilla hitu opoibus rec
 uti nouit. Et statim copulit ihus
Crisp Diligentem exaucom corp que
 facta erant trade volens eos qui pmis
 sim signu uiderant usque ase separi.
 quia et si pns ussus fuisse fantastice
 et no m vitate fecisse miraculu no in
 et absens et io dicit. Et statim opulit
 ihus discipulos astendo m nauicula
 et pcedit cu transiret donec dimittat
 turbas. **Jeromus** Quo fnone ondit
 m uicos eos adno recessisse du amde
 pceptois ne ad puctu quide tpris abeo
 volue spari. **Crisp** Considerand est
 aut qz cu dno magna operat dimittit
 turbas docens nos msp glolaz militau
 dmis persequi nec attrahere militau
 dmem et ita docet no debere turbis
 nos omiste gtmue. neqz fugere militez
 semp sed aliterz utilie facere et id se
 . Et dimissa turba ascendit m monte
 plus orare in quo nos docet qua so
 litudo bona est tu nos deu mtpollac
 opteat. pnt ho etia ad desertu uadit
 et ibi p noctat du orat erudice nos
 m orde tranquillitate quere et atpe
 et aloco. **Jeromus** Et aut ascendit
 plus orare no ad eu referas qui de
 qnz panibus v milia homi facieuit
 sed ad eu qui audita morte iohis pces
 sit m solitudinem no qo psona dm

scimus sed quo opera eius inter deum
et hominem quod diuisa sunt. **Aug⁹ de conspu
civili.** post autem hoc iudei contrarium quod ma
ttheus dimissis turbis cum dicit ascendere
in montem ut illic solus oraret. **Iohes** at
in monte fuisse cum eisdem turbis pauit.
Sed cum et ipse iohes dicit post illud mi
raculum fugisse cum in monte ne a turbis
tenetur. que cum volebat facere regem.
vix manifestum est quod de monte implam
ta descendit. quoniam illi panes ministrati
sunt. Nec illud repugnat quod mattheus
dicit. Ascendit in montem solus orare.
Iohes autem cum cognouisset inquit quia
venturi erant ut facerent eum regem fug
it in monte ipse solus. **Nep⁹ em** tunc
orandi gratia est causa fugiendi. quoniam
quidem et dominus hinc docet hanc esse nob
tam magnam orandi. quoniam est causa fugiendi.
Nec illud aduersum est quod mattheus per
eum dicit. missis discipulis ascendere
in nauicula ac deinde dimissis turbis
ascendisse in montem solus orare. **Iohes**
vero prius eum fugisse commemorat in mon
te ac deinde. ut aut sero factum est
inquit descendit discipulis eius ad ma
re et cum ascendissent nauem. Quis
enim non videat hoc recapitulando iohes
postea dixisse factum ad discipulos quia
ihesus iusserat antequam fugisset in montem.
Jerom⁹ **Ecce** autem quod in uita et retri
tantes apostoli ad domino recesserunt. ne illo
absente nauis fragia sustinent. Sequitur
enim vespe autem factum solus erat ibi. i.
in monte. Nauicula autem in medio ma
ris iactabat fluctibus erat enim uentus
contrarius. **Crisost⁹** **Pursus** autem discipuli
tempestatem sustinet sicut et prius.
Sed tunc quidem hentes eum in nauigio
hec passi sunt. nunc autem soli exsiste
tes. paulatim enim ad maiora eos ducit
et ad ferendum omnia uoluit in struit. **Je
rom⁹** **Domino** quidem in montis cacu
mine quomodo stant uento graui
ritur et turbat mare et perditant
apostoli et tam diu in montem nauis fragia
pseudat quod diu ihesus non ueniat. **Crisost⁹**

Tota autem nocte dimittit eos fluctuati
erigens eos cor post timorem in manu sui
desiderium eos in mittes et in memoriam
tunc propter hoc non confidit eis aspicit
unde sequitur. **Statim** autem angilia noctis
uenit ad eos ambulans super mare. **Jerom⁹**
Statim enim et uigilie militares intra ho
rarum spatia diuidunt. **Statim** ergo dicit quia
uigilia uenisse ad eos. **Statim** tota nocte
perlitatos. **Crisost⁹** **Statim** enim nos non cito
solucam inquit aduenientium malorum sed
ferre ea quod contingit. **Statim** autem
putant erui tunc mensuris et timor. **Statim**
sequitur. **Statim** uidentes eum super mare ambu
lante turbati sunt dicentes. quia fantasma
est et timore clamant. **Statim** enim hec
dominus facit cum solucam sit mala aliquid dif
ficilia et terribilia inducat. **Statim** enim non est
longo tempore temptatum. ad faciendum per agones
iustorum uolens amplius eos lucrum auget
eorum certamina quod in abraham fecit ultimum
certamine temptatum filii ponens. **Jerom⁹**
Confusus autem clamor et in tanta uox ma
gna timoris indicium est. **Statim** autem uox mar
tionis et mattheus dominus non est natus
ex uirgine sed uisus in fantasmate quod
nisi apostoli timent ne fantasma uideat.
Crisost⁹ **Christus** ergo non prius se reuelauit
discipulis donec clamant. **Statim** enim
magis intendebat. **Statim** timor tanto
magis letati sunt in eius presentia. **Statim**
sequitur. **Statim** quod ihesus locutus est eis. **Statim**
habete fiduciam ego sum nolite timere. **Statim**
autem uisus et timore soluit et fiduciam
appauit. **Jerom⁹** **Statim** autem dicit ego si
nec subiugit quid sit uox ex uoce sibi
noctis potant eum intelligere. qui per obscuram
noctis tenebras loquebat. **Statim** enim
statim potant quod locutus ad moysen nouant
hec dices filius israel qui est misit me
ad uos. **Statim** enim in omnibus aut locis aduentus
fidei inuenit petrus. **Statim** enim igitur fidei
ardore quo semper inquit quos tacentibus
certis credit se posse facere per uoluntate
magis quod non potant per naturam. **Statim**
sequitur. **Statim** autem petrus dicit.
Domine si tu es iube me uenire ad te.

sup aq̄s q̄i p̄ccet tu p̄ape et illico p̄
 lidabunt. vnde et laue fiet corpus quod
 est graue e **Auḡ de vrb̄ d̄m** No em
 possim h̄ in me sed mte agnauit pet̄us
 quid sibi cet ase. quid ab illo. auis volute
 se reddidit poss̄. qd̄ nulla h̄ia in finitas
 possit **Cris̄** vnde aut̄ q̄ntus est ser-
 uor q̄nta fides. Non dixit ora. et de
 prare. sed iube. No em solu reddidit
 qm̄ pt̄ opus p̄ ambulac̄ sup̄ mae. sed qm̄
 pt̄ et alios induc̄ et t̄cupisat̄ uelocit̄
 adūre. hoc em̄ tam que s̄iut p̄ter
 amor̄m solu. non solu p̄ter op̄ent̄
 Non em̄ dixit iube me ire sup̄ aq̄s
 sed iube me venire ad te. Patet aut̄
 q̄ tu i nauicula sup̄ p̄oico d̄ndit q̄
 d̄natiū mai. m̄e. admirabilis s̄gm̄ eos
 d̄nit̄ vnde d̄it̄ At ille ait veni et
 descendens petrus denauicula ambula-
 bat sup̄ aquas vt̄ ueniret ad ihm̄. **Jerom̄**
 Qui putant d̄m corp̄ idco
 no ce uers̄ quia sup̄ molles aquas q̄
 molle et aereū m̄cesserit. r̄ndant̄
 q̄s ambulauit petrus que v̄t̄q̄ uer̄d̄
 hom̄em no negabunt **Yabanus** dem̄q̄
 theodora scripsit cor̄le pond̄ no h̄iis
 sedim̄ p̄dm̄ carnem sed absq̄ pond̄e
 sup̄ mate ambulasse. Sed cont̄ra fides
 catholica p̄dicat̄ Nam dyom̄s d̄it̄ q̄
 non in sup̄ p̄d̄bz̄ corporale pond̄ h̄i-
 tibus et mat̄iale on̄s deambulabat sup̄
 v̄dam. **Cris̄** Petrus aut̄ quod maḡ
 e sup̄ans saluete v̄das m̄is amm̄ori
 turbat̄ s̄z̄ a uenti impulsu v̄nde seqū
 videns aut̄ uent̄ ualid̄ ueniente
 timuit̄ Talis e em̄ nat̄ h̄iana ut
 multo t̄es i maḡis uete s̄ h̄ns i m̄-
 noribus r̄phendit̄. hoc aut̄ q̄ petrus
 timuit̄ differenciã dem̄bat̄ d̄sap̄ti
 et maḡi sed et alios d̄sapulos maḡa
 bat̄ Si em̄ indubius f̄iat̄bz̄ s̄ss̄is
 add̄optam̄ molestati s̄mt̄ n̄ulgo maḡ
 hit̄ molestati fuissent non d̄u em̄ erat̄
 sp̄itu pl̄m̄. postea uo sp̄uales effecti
 v̄bz̄q̄ petro p̄mat̄i concedit̄ et in
 conc̄ombz̄ cū p̄mit̄t̄ **Jerom̄** Pau-

lulu etid̄ relinquit̄ temptac̄m̄ ut au-
 ḡat̄ fides et intelligat̄ se no facultate
 postulat̄is sed potencia d̄m̄ q̄suat̄i.
 At debat̄ em̄ m̄ aco eius fides. sed h̄iana
 fragilitas m̄p̄f̄id̄i traherat̄ **August̄**
de vrb̄ d̄m̄ p̄sumpsit̄ ergo petrus de
 d̄no d̄n̄ titubauit ut homo sed rediit̄ ad
 d̄m̄ v̄nde sequit̄ Et t̄i c̄p̄ss̄et̄ m̄er̄ge
 clamauit̄ dicens d̄ne saluē me fac.
 N̄m̄p̄ aut̄ d̄no titubantem derelinquit̄
 que auduit̄ in uocante. v̄nde sequit̄
 Et t̄m̄uo ih̄us ex tendens manū apphen-
 dit̄ eū. **Cris̄** q̄deo aut̄ no in uoyit̄
 uentis que st̄ere. sed ex tendens manū
 apphendit̄ eū. q̄m̄ illius fidei opus cat̄
 q̄m̄ em̄ q̄ anobis s̄ d̄f̄c̄ant̄. h̄ic aut̄
 adeo s̄ st̄ant̄ ut igit̄ m̄aret̄ q̄m̄ n̄
 uenti in miss̄o sed illius modica creduli-
 tas paul̄o op̄abat̄. Subdit̄ Et ait illi
 modice fidei quare dubitasti In quo.
 manifestat̄ q̄ nec uentis nate potius
 set̄ si fides coma fuisset. Sicut̄ aut̄em
 pullu an̄ t̄p̄is ex̄m̄do ex̄c̄m̄te et casu
 r̄u mater alis portans r̄ursus ad ind̄u
 rediit̄ ata et op̄us fecit̄. **Vn̄ s̄z̄**
 Et t̄i astendisset̄ in nauicula cessauit̄
 uentis / Qui aut̄ erant̄ in nauicula
 uenit̄ et adorauit̄ eū d̄ict̄es Vere-
 filius dei es **Yabanus** Quod quide
 de nautis intelligend̄ est s̄ue de capt̄
Cris̄ v̄nde aut̄ qualiter paul̄ati ad
 id quod ē ex̄c̄l̄sus v̄m̄ip̄s d̄ucebat̄
 Sup̄ra em̄ m̄cep̄auit̄ mate N̄m̄ aut̄
 maḡ d̄t̄ite sua de m̄at̄ sup̄ mare a-
 bulando et alij hoc idem̄ fac̄e iubendo
 et p̄dicantem saluando q̄deo q̄ d̄ice-
 bant̄ ei Vere filius dei es quod sup̄
 no d̄ixerant̄. **Jerom̄** Si go ad
 v̄m̄i s̄gm̄ tranquillitate m̄is reddita
 que post̄ nimias p̄cellas m̄id̄u. et casu
 fiā solet̄ naut̄e atq̄ rector̄es v̄e fi-
 lii dei confiten̄ tur arrius ip̄m̄ i c̄tra
 p̄dicat̄ creatur̄ **Auḡ de vrb̄ d̄m̄**
 an̄st̄ice aut̄ mons alac̄udo ē quid aut̄
 alac̄us celo in h̄ m̄ido. Quis uo in
 celū astendit̄ nouit̄ fides m̄a. Cur
 aut̄ solus. quia nemo astendit̄ i celū

msi qui de celo descendit. Quia et
in fine venit et nos in celum leuauit
etiam tunc solus ascendit quia caput est
corpe suo et unus xpus. Nunc tamen so-
lu caput ascendit. Ascendit autem orate
quia ascendit ad patrem pro nobis interpellat
hilarius vel quod respere plus est
solitudinem suam in tempore passionis audit
etiam trepidatione dilapsis. **per omnia** de-
scendit etiam in montem quia turba ad
sublimia sequi non potest nisi docuit eam
iuxta mare in littore. **Augustinus de v-**
lib. dñi Vmptm dñi xpus orat et exel-
so nauicula turba magnis fluctibus in-
fundo. Et quia in surgunt fluctus potest
illa nauicula turbam. Sed quia xpus
orat non potest magis nauicula quippe ista
etiam cogitare turbulentum mare hoc
seculo. **hilarius** Quia autem nauem ostende
discipulos iubet et ire transiit dñi
turbas ipse dimittit et dimissis turbis
ascendit in montem orat et intra etiam
iubet et per seculum ferri usque in id tempus
quo relinens munditatis aduentu ipse
omni qui existit erit reliquos salutem
reddat eiusque peccata dimittat dimisso
que eo uel in celeste regno potius admis-
so agens deo pro gloria eius et
maiestate consistat. Sed inter hoc dñi
vento ac mari differunt et totis seculi
motibus in medio spiritu aduersante lactam
Augustinus de v. lib. dñi Quia enim aliquis ma-
pit voluntatis maxime peccatis per-
secutione indicat etiam super nauicula
tibi grandis nauicula surgit. **Vaba-**
mus Vel benedicit quia natus erat
in medio mari et ipse plus in terra
quia non iniqua etiam tantis pressuris
et afflictis ut dñs ea deseruisse videt
ad tempus. **Augustinus de v. lib. dñi** Venit
autem dñs ad visitandos discipulos su-
os quia turbabantur in porta vigilia
noctis. i. extrema parte noctis. Vigilia
enim una tres horas habet per hoc
nox quatuor vigilias habet. **hilarius**

Prima ergo vigilia fuit legis. secunda propheta-
ria. tertia corporalis aduentus. quarta
reditu daltatis. **Augustinus de v. lib. dñi**
Quia autem vigilia noctis habet e penes in
nocte finita veniet in fine seculi iniqui-
tatis nocte transacta adiudicandi. Vi-
uos et mortuos. Veniet autem mirabilis
surgentibus in fluctibus. sed calcabunt
quicunque in peccatis seculi consistant
perit caput non caput. **hilarius**
Veniet autem corpus in fine in veniet
etiam fessam et ante xpi spiritum et totius
seculi motibus tractam. Et quia de
ante xpi consuetudine ad omnes tempta-
tioni nouitate solliciti erant etiam ad
dñm aduentum expauescent falsas res
ymagines metuentes sed bonus dñs
timorem repellit dicens ego sum. Et
aduentus sui fide metum naufragii in-
mictis repellit. **Augustinus de v. lib. dñi**
Vel quod dixerunt discipuli fantasma esse
signat quod quidam quiescerunt deo de
xpi aduentu dubitauerunt. Quia autem petrus
implorat ad dñm auxilium ne mergatur
signat quibusdam tribulationibus etiam per
ultima persecutione turbatum in etiam per
paulus signat dicens Saluus erit
sic enim qui pignem. **hilarius** Vel quod
petrus ex omni conspectu in nauis
mundo responde audet et iubet sibi ut
supraquas addim ueniat predicat passio-
nis hunc voluntate. designat affectum
tunc vestigium dñi inherens ad contem-
nendam mortem conatus est. sed in fir-
mitate future temptationis timiditas
eius audit. Per metum enim mortis
usque ad negandi mentem conatus est.
Clamor autem eius pro me sue genitrix est
Vabamus Respexit et ad primam quod
uertit. manum extendit et indulgentiam
tribuit. et sic discipulo salutem
inuenit quia non est volentis neque
currentis sed in presentis dei. **hilarius**
Quia autem trepidanti petro virtutem pro-
ueniendi ad se dñs non ducit sed manu

apprehensim sustinuit hec e ro solus
 em passiva p amibus omia pta solue
 bat nec pta admittit quicquid omni p
 tati prestat ab uno. **Aug** In uno etia
 apto. i. Petro moxime apto pmo &
 p pmo i quo figurabat etia vtrius ge
 nus p gndu fuit. i. in firmi m ho q super
 aquas ambulavit i firmi m ho q dubita
 vit Nam et vnicuiq sua cupiditas ten
 pestas est. Amas deu ambulas sup mac
 sub pedibus tuis e seculi timor. Amas
 secula ab sebet te. sed cu fluctuat i
 cupiditate cor tuu ut vnicuiq sua cupi
 ditatem i uoca xpi diuinitate. **Fabian**
 Adeit aut dne si spitis temptatomi
 pculis pteccatomi tue fiducia tribuat
 et h diluculo appmante. Cu em huc
 fragilitas pssuris obsta suarid vnu
 puitatem considerat erga se tenebb
 tenit cu mente ad fixatemi p pdu
 exopte repente oportu luciferi aspiciat
 qui tota vigilid matutina illuat. Nec
 miru si ascendente i nauicula dne de
 nis cessauit. In quocunq eius corde dne
 pgram adest mox vniusa bella quie
 scunt. **Iulianus** d'ensu em xpi
 i naui ventu et mare ce sedatu p
 clatatis suo redit etia etia pax &
 tranquillitas indicat et quia tue man
 festas adueniet rre admittentes vni
 uersp locuti s. Vere filius dei es. Co
 fessio em vniuspae tue absoluta et pub
 lica cit dei filiu no iam in hilitate
 copca. sed in gloria celesti pace etia e
 reddidisse. **Aug** de q'ibus civi' dig
 em clatatem eius tue manifestam
 futua per spem iam uidentibz qui p
 fidem mte ambulant. Et ad trans
 fretasset. **Vernigius** Narrauit su
 pnis euanta dnm uspsse discipulos
 suos ascende in nauicula et pcedere
 cu transfretu. Nunc aut incepta mte
 rae p seuerans dicit quo transfreta
 do puenit dicens Et cu transfretas
 set venerit mtra genesar. **Fa**

banus Terra genesar iuxta stagnu
 genesar. alaci ipius nata nome tra
 gens qua trispanabz aquis de se ipso sibi
 opacare amia phibet. Breco em vocato
 q genesar sibi aut dicit. **Crisp** no
 stat aut euanta et p9 milia epus
 ad ptes illas xpus venerat. Et ro p
 Et cu cognouissent eu vna loci illius
 miseru monu p regione illa. **Jerom**
 Cognouit aut eu timore no facie
 uel certe p signoz magnitudine q pa
 trabat m pte vltu p mte notus erat
 Et vde qnta fides p homi tte gene
 sar. ut non pntu em salute gnta
 sint sed mittant ad alias paruitu
 truitates. **Crisp** Nam em simili ut
 pus ad domos eu traherant et tactu
 manus inquirebant sed cu maiori fide
 eu allucebant. vnde sequit. Et ob
 tulerut ei amib male hentes et roga
 uerut eu ut ead simbra vestimenta eu
 tanget. mulier em q fluxid sangnis
 patiebat. vniuspas hanc sapiam
 docuit ut saluet tangendo simbra
 vestimenta xpi saluarent. patet ead
 q xpus quo xpus absens fuit non
 sola fidem corz no dispuit sed et
 maiorem reddidit cuius vtrute am
 saluati sint. Et ro sequit. Et quicu
 q tetigit salui fa s. **Jerom**
 Si aut strems quid m mra lingua
 resonat genesar. intelligemus
 quomo ihus p tyrid apto et na
 uis etia de pte naufragio li
 baram traducat ad latus et m tra
 quillissimo portu faciat requiescere
Fabian Genesar em inceptat
 ortus pnapud. Cu aut plena nob
 tribuet tranquillitas qn padisi p
 xpm nobis repituet hereditas ac
 pme stole isarditas. **Iulianus** vel
 aliter simas legis tempibz et opul
 qnz milibz vna mtra etiam collo
 cans id ecedentiu p pte occit. ia
 ipe ex lege p fidem saluus reliquus

ex suis in firmos egrotosq; offerunt dno
oblato q; fimbrias vestimentoꝝ continge
optabant sum p fidem futur. Sed ut ex
veste tate fimbrie ita ex dno mō aliud
vpo spūs s̄i v̄tus exiit q; optis data
ip̄is tate quas tamē ex eod corpore ex
sistibus salutem hys qui ottinge cupiūt
subministrant. **Jeromius** vel fimbriaꝝ
vestimenti eius m̄mū mandata intel
lige quod qui transgressus fuit m̄mū vo
cabit m̄mū relos ad assumptōꝝ cor
pis p quod venimus adūbū dei **Criso**
Los autē non sōlū fimbriā aut vestim
tū xpi habent sed etiā corpus eius
ut comedamus. Si q; qui fimbriam
vestimti eius tetigerūt tantū accepit
v̄tutem multo magis qui totū ipm
sumunt. **Capitulu q̄ndecimū**

Vnc accesserūt ad
eum **Pharisaei** ho
mines geneseareth
et nimis docti ce
dunt. Sed qui sapi
entes **vident** vi
dent iuxta illud

abstandisti h̄ sapienab; et prude
tibus et ravelasti ea puulis. Vn̄ dicit
Tunc accesserūt ad eū ab iherosolē sarbe
et pharisei **Aug** de concor. euā. Ita
autem consertit ev̄ta narvatois sue
ordmem d. Tunc accesserūt ad eū ut
quid ip̄e transitus iudicat v̄p etiā q;
sequentiū ordo fuit. **Criso** ppter
h̄ aut ev̄anta h̄c t̄p̄is designat
ut ondat m̄fabilem illorū nequiciā
nulli cedente. Tunc em̄ venerūt q̄
ph̄ma signa ap̄atus q̄ in firmos ex
tactu fimbrie amuāt. Quā ab ihero
solē venissē d̄m sarbe et pharisei sic
dū e q; p om̄s tribus erant dispersati
Sed qui i metropoli habitabant peio
regalis erant velud ampliori fructes
honore et maiore supbia possidentes
Remigius Duabus autē de causis re
phendit et quia hab iherosolē ev̄ant
i a loco s̄o descendebant et quia se

morem p̄ti et legis doctores erant
et non ad distendū sed ad reprehendendū
d̄m veniūt subdit em̄. Dicitur q̄
discipuli transgredūt tradicioē s̄mōꝝ
Jeromius mira scribunt phariseos q; stulti
dei filiū arguūt quare tradicioē hōm
et p̄cepta nō fuit. **Criso** vide autē
qualiter et a sua m̄rogatōe capuit. Nō
em̄ dicit quare transgredūt legem
moysi. sed tradicioē s̄mōꝝ. Vnde mā
festū est q; multa nova inducebant
sacerdotes quos moyses dixit. Non
ad iacetis adūbū quod ego p̄mo vob
habie et nō aufetis ab eo. Et q̄n opteb̄
eos ab obfucōibus liberat tū ampli
oribus obfucōibus alligauerūt. ti
mentes ne aliquis eorū p̄cipatū au
ferret et tribuliores eē volentes q;
et ip̄i tēnt legis latores. **Remigius**
Vnc autē s̄m̄ tradicioē manifestat mā
nis tū aut. pharisei autē et om̄s iudei n̄
crebro lauent manus suas nō manducāt
panem. Vnde et hic discipulos reprehendit
dicens. Non em̄ lauant manus suas
tū panē manducāt. **Beda sup̄ h̄c**
Verba em̄ p̄phetarū carnalit̄ accipie
tes q; dicitur erat lauari et m̄di esto
ta de corpe s̄lū lauando suabat et iō
statuerant nō m̄p̄ loīs m̄mb; mandu
candū eē. **Jeromius** q; manus autē v̄ opa
nō corpis sed aīe lauanda s̄ ut fiat i
illus v̄bid dei **Criso** p̄deo autē discipuli
nō loīs m̄mb; manducabat. q; iam
supflua deprecabant ea s̄lū que s̄t
necessaria attendentes et nec laudi et
nec p̄o laudi p̄ lege h̄ntes sed ut con
tingebat alterut̄ facientes. Quī em̄
et ap̄m n̄cū aliud q; temp̄nebat qualic
circa hac stidū h̄nt. **Remigius** vel
rephendebant pharisei discipulos d̄m nō
deista lauatōe q; consuetō mōre q; graus
et n̄c̄is tribus agit sed de illa super
flua que dei supfluous tradicioē s̄m
orū fuerat. **Criso** v̄p̄us autē
nō ex t̄p̄avit sed confestim vocat fuit
dem̄is q̄m eū qui magna peccat q;
parvus p̄tis aliorū sollicitū eē nō q;

Unde sequitur. Ipse autem respondens ait illis
 Quare et uos transgredimini mandatum
 dei propter traditionem ueram. Non autem dicit
 quod hi faciunt transgredietes. ut non det
 eis occasionem calumpnie. nec hi contumpat quod
 ab apostolis factum est. Ne approbet eorum tra-
 ditiones. Neque rursus accusat seniores
 quia sicut in iuratore cu repulissent
 Sed increpat eos quia adueniant
 tangens etiam seniores qui tale traditio-
 statuerant dicens **Jeronymus** Sed uos
 propter traditionem hominum precepta dei negli-
 gatis quare discipulos meos arguendos
 creditis quod seniores iussa perpenderit ut
 dei sita custodiant. Nam deus dixit
 honora patrem et matrem in scripturis
 non tamen in salutaribus et officiis defen-
 dis quantum in elemosinis ac muneribus
 locum sentit honora inquit apostolus vidu-
 as que uere condue sunt hic enim hono-
 domi intelligit. Proceperat ergo dominus
 imbecillitates uel etates uel peccatas
 penitus considerans. ut filii honoraret
 et uita natus in scripturis penitus suos
Ursus Voluit autem matrem quod penitus
 ualde honorandi pro hoc quod aduenit
 et penitus et penitus. Sed dominus hunc penitus
 pro matrem quod honorantibus recipit
 sed longeum super tradidit. posuit quod
 tribuit et saltem penitus. ut et ipos stu-
 peraret et alias attraheret. Unde addit
 Et si maledixit patri uel matri morte
 moriat. In quo demerit morte dig-
 nos esse. Si enim qui uerbo de honorat pe-
 nitentia morte penitus. multo magis uos
 qui ope et non solum de honorat penitus
 sed et alias hoc docetis. Qui ergo nec
 uidere debet qualiter meos discipulos
 manifestat. Quis autem mandatum dei trans-
 grediant manifestat ad subdit. Vos
 autem dicatis. Quia dicitur per uel
 matri minus quodammodo est come tibi perdat
Jeronymus Promissam enim prudentissimam
 dei legem uolentes scribere pharisaei quod
 subterre ut impietatem sub nomine precepti
 inducent. dixerunt pessimos filios ut
 si quis ea quod penitus offerenda sunt deo

uolunt uolunt qui uerus est pro oblatio
 dominus proponat penitus mimbibus **Glosa** Vel
 sit sensus. Si ego offero deo murgi et t-
 perdit et ideo non debet sumere salicet res
 meas in tuos usus. sed pati ut deo offerat
Jeronymus Vel certe ipsi penitus que deo
 consecrata cernebat ne sacrilegij tamen
 in current decimantes egestate ofiac
 bant atque ita fiebat ut oblatio liberorum
 sub arce templi et dei in lucra cedat sa-
 cerdotibus **Glosa**. Ut sit sensus. Quia
 in quibus uisum o uidentes dicit. i. dicit
 parit uel dicit per uel matri. Quod pro minus
 quod est deo come ita deuotum perdit
 tibi aduenio. quod d. Non debet sumere
 ne sit reus sacrilegij. Vel per legem per
 defectum hoc modo. Quia dicit per uel
 matri. subaudi faciet dei mandatum uel
 complebit legem uel est dignus uita
 eterna **Jeronymus** per autem et hunc bro
 uiter hunc sensum. Compellitis inquit filios
 ut dicant penitus suis. Quia dicitur
 oblatio cum eum deo in tuos quod
 abas tibi quod perdit o per et matri quod d. non
Glosa Et si propter istas persuasiones
 audacie uere ille uicinis non honorifica-
 bit patrem et matrem. Unde sequitur. Et
 non honorificabit patrem et matrem quod d.
 Vos filii ista pessima suastis. et pro
 hoc filius postea patrem et matrem non
 honorificabit. Et ita mandatum dei non su-
 stentandis penitus factis uerum pro
 traditioni ueram salicet audacie uere.
 seruientes **Augustinus** contra aduersum legem
 et pharisaeos. Evident autem hic christus
 ostendit et illud dei esse legem quam here-
 ticus blasphematur et uideos hunc suas
 traditiones alibus pharisaeis et legiti-
 mis alienas quas apostolus appellat phari-
 sas fabulas et amicos **Augustinus** contra
 faustum. Quia etiam hic nos dominus do-
 cet et uideos ad deo suo se non autere
 et eius mandata non tamen se non in feri-
 gere. Unde etiam illos a quibus in ferient
 arguere et non nisi. **Uel aliter Augustinus**
 quod dicitur come quod tibi perdit et non
 nisi per mosen ista mandasse.

Augustus de sermibus xviii Vel alius qui
mud quoddam exome ~~in~~ quod tibi pdeit
i. minus quod offero causa mei ad te iam
ptinebit. Quibus vbi signant filij ia
sibi no nec ee pentid p se oblatom q ad
eam etatem puenisset ut possent id
ipi offerre p se. In hac ergo consuetas
ut possent pentibus suis hoc dice cu h
dixissent negabant phisei eos esse
si pentibus no prestarent honorem.
ypocrite bn pphetauit de vobis pfa. i.
Crisp auidat dno q phisei no erat
dignu accusare transgredientes mandatu
semoru cu legem dei destruent. Nurus
aut mrat har ipm et a ppheta. Vnde
dicit ypocrite bn pphetauit de vobis
ysaas dicens ppheta hic labijs me hono
rat. cor aut eoz longe e ame. **Remi
gus** ypocrita dicit simulator. q aliud
opere simulat aliud corde gestat. Ipsi
ergo bn ypocrite dicit qui sub honore
dei treua luera sibi accumulare cupiebat.
Ysaas pudit aut ysaas similitudo
iudeoz quod indolo pugnarent con
eio et id dicit ex pphana dm. ppheta
hic labijs me honorat. **Remigius**
iudeoz namq ppheta labijs et ore deo
appropinquare et honorare cu videbat
quia omis dei cultu se hie glabat. sed
corde longe recessit quia visis signis
atq immaculis. nec dinitate eius cogi
tere nec cu suscipere voluit. **Ysaas**
Ite labijs eto honorabant q dicebat
aygi stimo quia verax es sed cor eoz
longe ab eo fuit q miseru mpidatores
ut eu capent in sermoe. **Glosa** vel con
mendando exultorem iudicium cu honora
bant sed du melior q vera e carebat
cor eoz longe erat adeo. et illic talis
honor in utilis erat. Vnde sequit. Si
ne causa aut colut me dacentes doc
trinas et mandata homi. **Ysaas**
No em helumit mercedem cu veris
culeculis dacentes doctrina et mandata
homi qtempit pceptis dms. **Crisp**
Agmta ergo accusaco phiseoz a testoro

phete et illis no emendatis ia eis no
loquit sed turbis. Vnde dicit. Et quocumq
ad se turbas dicit eis Audite et intelligi
te. Quia turbis dagna extelsim et ml
ta phia pleni ppheta erat no simplr
h emictiat. sed susceptibilem facit ser
monem. Pmo quidem ex honore et pllu
ritudine exhibita circa turbas quod dicit
evangelista dicit. Et duosans ad se tur
bas. Deinde etia susceptibilem facit
sermone extempore. quia post motus
supratos post victoriam contra phiseos
hitam. hic legem pphete ut facilius susci
piatur et no plid simpliat turbis adiu
cauit sed etia attentiores facit m h q
dicit. Audite et intelligite. i. attendite
et exgami mente ad h audicndu no
aut dicit eis. Nichil e estis obfuatio
nec q moyses male i uiderat sed per
modu admonitiois et conslij arep ipa
natura testimoniu accipies ait. Non q
mrat mos comqunat homines sed q
predit eoz ore hac comqunat homine.
Ysaas hie quicat. **Jeromus** vbi qui
cat ppe scripturas est. et ppo pphete no
terit. ppheta aut iudeoz ptem dei sece
ractans quos ribos vocat quibz vtr
homines vbi gra Sullia carne. astram.
leporos. et istius moti aiantia q amgula
non findit. nec rummat nec suo rassa
m pistibus sint. Vnde et matthz aplos
scriptu e. Quidus pphetauit tu ne hie
dixit. Comie ergo quod etis homibus
patet et q no depte dei p m mudo ap
pellat. **Aug** con faustu Testamto
aut veti no e qia ista sma qua dno
dicit. Non quod mrat mos comqunat
ut. Et qua aplos dicit. edma mudo
mudis et omis creatu dei bona e. Si
pnt h aplm de ipis dixisse naturu
telligant manichei qllas aut hnd ppter
quasda pfiguracoes tempi congruentes
ata lia queda no natura sed signe i mudo
dixisse. Itaq ubi gra. Si de porco et
agne requirat. vtruz na mudo est
quia omis creatu dei bona est. Aliud

quoque discipulos suos et quod factum
 est loquitur. Unde dicit **ihus** aut quo
 ratis discipulis suis dixit in seor turbe
 hoc aut facit ut magis exemplum tri-
 buat cu innoibus atq; discipulis quicadi
 consilia uel ex confabulacoe intelligant
 signi magnitudinem. **Criso** Turbe em
 cu ad sanacione uenissent no audebant
 pete panes. Unde ipe amator homi a
 omi curam gerens etia no petentibus
 dat ppter quod dicit aufercor turbe.
 Ne aut dicat qm uenientes uaticat
 portauit dicit. Quia triduo iam pse-
 lerant motu et no hnt quod mandu-
 cent. Et si em qm uenerat abas huc
 rme tame qsumpti iam erant. et p
 hoc no in pma et scd die h' fecit
 sed in tertia. qm iam erant omia qsump-
 ta ut pns ipi in nritate constituti ad
 ampliori dehdio suscipent quod fiebt
 onstrat aut et q delonge ueniant
 et nihil eis reliqui fiat. Unde m h'
 p dicit Admittite eos ieiunos nolo
 ne deficiant uia. Cum aut nolit
 eos ieiunos dimitte no tame no stati
 signi facit ut ex hac interrogacione
 et responsione attentiores discipulos
 faciat et fidem sua audant dicens fac
 panes. Et quis opus pma fecit ut
 miraculi pns facti recordarentur quia fe-
 rit eos m mntos et pti p cophmos
 adhuc tamen m pntis dispositi erant
 quod patet p hoc quod sequit. Et dicit
 ei discipuli Unde ergo nobis in deserto
 panes tantas ut saturemus turba tan-
 tam. Ipi quide in firma cogitacoe ho-
 dixerunt. p h' tame miraculo futu-
 m suspicacoe suspicabile facientes. Ne
 aliquis em suspicaret q ab aliquo p m
 quo castello accepti sint tibi p h' mi-
 raculo istud in solitudine fit. multo
 a castellis distante. Ipe aut opus ut
 discipuloy erigat mte eos mrogat
 ut opms mterrogacoe eos qmemoret
 corp q pns sint facta. Unde sequit. Et
 ait illis ihus Quot panes hctis at
 illi dixerunt illi septem et paucos pis-
 cipulos. Non aut addit sed quid

sint inter tantos sicut antea dixerant
 Jam em paulati pferant licet no totu
 no apprehenderint. admiracoe aut apti uen-
 tatis amore. qualiter ipi stridentes. non
 occultant suos etia magnus defectus
 Non em e qntalibet accusacio parci an-
 tali signo facto confesti obliuisti. Admiracoe
 aut et aliaz sapias corp. qualiter uentis
 supabat no multo mense tunc facientes
 m heremo em existentes et p tres dies
 ibi morantes solu vij panes hic habebat
 Alia no simile pcurbus fecit. Item re-
 ambe eos fecit m tra et m mambi dis-
 pulat creta panes. Unde sequit. Et
 precepit turbe ut distribent sup terram
 Et accipite septem panes et pisces
 gras agens fregit et dedit discipulis
 suis et discipuli dederunt ipso et com-
 derunt omes et saturati s. **Jeromus**
 De hoc aut iam supra diximus et ead
 repetere otiosi est. tantu m hys q dis-
 crepent i morem. **Criso** simi autem
 utriusq; miraculi no simile e. Sequit
 em Et quod supfuit de fragmentis
 tulerunt septem sportas plenas erant
 aut qui manducauunt quatuor milia
 homi extra puulos m tres. Quare aut
 minores sunt relique m h' miraculo
 q m pmo et si non tot fuerint qui
 comederunt aut q h' e qm sporte co-
 phims maiores erant. aut q ut co-
 diuerstare remomorent et illis et
 hys miraculi et p h' h' tunc fecit quide
 cophmos reliquas mto equales discipulis
 Nunc aut sportas pambus equales. **Pa-
 migius** In hac aut euanca ledone co-
 sideranda e m xpo opaco diuinitatis
 et hmanitatis per hoc em q turbis m-
 paret andit p h' h' fragilitatis af-
 fectione hre. In eo uo q panes mul-
 tiplicauit et turbas pasce andit di-
 mitatis opaco. Destruit ergo hic erro
 Guitacoe qui m xpo dicebat vna na-
 tura. **Aug** de concor. euan. Dicit
 no abre e admoue m h' miraculo q
 si aliquis euan h' dixerit. qui de

Sequitur Capitulum Secundum

Dimissa turba
re **Crisostomus** Sicut
post miraculum vpa
m dñs turbas di
mptita et mte.
Nec aut pedes re
cedit sed nauigio
ne turba cu pñt
vnde dicit **Et di**

missa turba ascendit in nauicula et ve
nit in fines magedan. **Augus de con**
sancti euan 27. **ayarus** aut dicit qd
dalmatica nec e dubitand eud locu
e sub utroqz noie Nam plerqz codices
non hnt eia pñm marai m mageda
habamus Est aut mageda regio tra
gerasam et mptatur uel mtra et
signat ortu de quo dicit **Ortus** con
clusus fons signatus vbi crepit po
ma vntu et ubi mtrau nome dñi do
cet aut qd p dicitores m mtraato vbo
turbe ipi mtra tibiaila cordis vntu
ponus debent refici **Sequit** et ac
cesserunt ad eu phisei saducei temp
tantes et rogantes eu ut signu de
celo ostendit. **Remigius** Admiradi
quppe e reitatis phiseoz et saduce
oz Sicut em postulabant signu de
celo qd ea no eent signa qd face m
debat **Qd** aut signu postularent
iohes manifestat **Refert** em post re
fectione de qñqz panibus turbas ates
fisse addum et dixisse **Qd** signu fa
cibus viderem9 et credam9 tibi pces
mri m deserto manna comederut sicut
scriptu est Panem de celo dedit eis
manducare **Ideo** qd et hij dicit **Qnde**
nobis signu fac ut amo uel duob9
diebus manna pluit ut totus pplus
pascat sicut multo tpe factu e m
deserto tpe uero m spiciens cogitaco
eoz ut deus et sciens qd p eia signu
de celo eis ondet no credent **Noluit**
eis dare signu quo postulabant vñ
sequit **Et** ille respondens ait eis sñ
vespe dicitis serenu erit. **Pubitadi**

em e celu et mane hodie tempesta
ruat em triste celu. **Jeromus** hoc
apud grecos et impleti9 codicib9 no ho
sensu qd manifestu e qd ex elemto ar
dme can sonancia pnt et serem et plu
uosi dies pñst. **Sequit** aut et phisei
qui uidebant legio e doctores ex pñe
rao vaticino non potunt cognosce sal
uatoris aduentu **Augus de qñibus e**
vani pñ eia intelligi qd dñs dixit
facto vespe dicitis serenu e erit rubi
adu em e celu. i. sanguie passiois
xpi m pmo aduentu indulgentia per
catoy datur. et mane hodie tempesta
rubet em cu tristitia celu. **Illud** est
qd pñs aduentu igne pcedente ventura
est. **Glosa** vel aliter rutilat triste
celu i. patiat apte post vñnem pñst
quos me iudicare i futuro sicut me
test9 quia cu no pacto meo bono
patiat. no pacto alyo m futuro. face
qd celu diudicare no snt. signa aut spm
no potestis. **Signa** spm dicit de ad
uentu suo uel passione. **Cui** simile e
rosu celu vespe et idem de tribulone
an aduentu snt futura cui simile est
mane rosu cu tristitia celu **Crisostomus**
Sicut ergo m celo aliud quide e signu
serenitat9 aliud pluuie ita et t me
putare oportet **Nuc** em saluet m pmo
aduentu hys signis quo mtra p opus
e que aut p celo qñm temp pñst
aduentu **Nuc** em pau medius **Veni**
tue sicut iudex adero pter ho no seculta
veni. tuc aut pter multa diuulgaco
e qd vntes celo9 mauebunt **Sed** no e
muc tempo hor9 signoz **Veni** mori e
quo abiecta snt pati **Et** id sequit
Gnatio mala et adulca signu queit
et non dabit a m9 signu **rome** pñst
Augus de concti euan 27. **Hoc** aut et
alibi dicit mattheus vnde vt mendi
e cad dñm sepe dixisse. ut qd existente
gno salu no potat bis dictu intelliga
Glosa. dicit aut gnatio mala et
adulca. i. macedula pñstuali carneu

hinc intellectū **Vabanus** Non ergo
gracia illi temptantū dñi signū ce-
leste datur quale querebat quibus mltā
signa dedit mtra sed grāciā querentū
dñi. v. aplūs quibus mentibz ascendit
ad celū et spm sanctū misit **Jeromim⁹**
Quid autē sibi velit signū ione tā supra
dicit **Crisp⁹** Cū autē hoc seculo phi-
si audissent appetebat interrogare et
dixit quid ē quid dicit Sed ipi nō de-
sidio distendi hē ad dñm que seruit et tō-
dñs eos reliquit. vnde sequit **Et re-**
lictis illis abiit Vabanus v. relictis ge-
neratōe mala iudeorū abiit transiitū
et gentiū potius seculū ē Nō q non
sicut malis legitur locis dimissis turbis
abiit Sed quia in fidelitatis error in
silentiū aīas obtinebat de q eos reliq.
Et cū venissent discipuli et Glosa Sic
dñs phisios reliquerat ppter eos in
fidelitatem qta et consequat doctrinā
et ad discipulos cū dōcē ē docet vnde
sequit. **Et cū venissent discipuli eius**
transiitū oblitū p panes accipe Rem-
gus Tanto em amore ingit detinebam
ut nec etiā ad pūctū vellent ab eo re-
cedē Aditendū ē ergo qñtū alicui cēt
ab appetitū deliciaz cū tam pua hēnt
de nēis curam ut etiā oblitū p pa-
nes accipe. sine quibus hūana fragilitas
subsistere non pot. Sequit. Qui dixit
illis Intuemī et cauetis a finetis phisiorū
et pduciorū **Ularus** In quo mo-
uent apli nō admittē iudeorū doctrinē
quā legis operi in effectu fidei et pfi-
grāciā vōr consequentiā constituta
ē et in quorū tempa atq etate vitas
contagisset. magis vltia inuitat statu-
dine postū arbitranē ne doctrina phi-
siorū popm nestiens effectu vitatis
evan te rumpet. **Jeromim⁹** Qui em
cauet a fermento phisiorū et pduciorū
legis ac litte pcepta nō suat traditō-
nes omī negligit ut faciat dei man-
data hoc ē fermentū de quo aplūs lo-
modicū fermentū totā massam corūp

Itius mōi fermentū omī vōe cogitandū
est q hūc marcion et valentim⁹ et
omīs heretici fermentū em hanc habz
vīm ut si farine motū fuit quod pax
videbat. crestat in manus et ad pax-
rem suā vniūsam compassione trahat
ita et doctri heretica si uel modicam
similitā ierit in tuū pectus in breui in
gens flama concreset et totū hōis
possessōnem ad se trahet **Crisp⁹** Sed
quare non dicit attendite ad doctriā phi-
siorū manifesta quā mult q memoratōe
ca que facta sūt sicut de multiplicatōe
panū Item nouerat eos ēē oblitos
Simpliat aut de hoc eos mēuā nō
videtur tam hūc aditōe aut ab eis
recepta eos mēuāre susceptibile fa-
ciebat mēuāre. Et ideo q cogitabūt
discipuli euata in mediū m troduat
dicens At illi cogitabant mtra se
dicentes quā panes nō accipim⁹ **Jer-**
omim⁹ Quomō aut panes nō hēbat
qui statū impletis septem sport. asse-
derūt in nauicula et uenit i fines
mageda sibi audiūt nauigantes qta
ueta debeant a fermento phisiorū et
pduciorū Sed scriptū testat dicens
q oblitū p eos sed tollere **Crisp⁹**
Quia uō discipuli circa obliuiscēs iudu-
cas ad hūc tēpebant ideo dñs uche-
ment⁹ eos mēuāre ad uilitatē omī
vnde sequit. Sciens aut ihūs dixit
eis Quid cogitatis mē uos modice
fidei quā panes nō hētis. **Glosa** q.
d. quid cogitatis me dixisse de trīs
panibus de quibus nō ē uobis dubi-
tandū. cū decem paucas tantas feci ha-
bundare reliquas **Crisp⁹** hoc autē
facit ut sollicitudinem estis ab eis
abiciat Sed quare nō arguit eos
cū dixerūt. vnde nobis in solitudine
panes tanta Item oportuni⁹ videtur
hē dicit Sed tō tūc nō reprehendit eos
ut nō videtur se mgerē ad signa fa-
cienda. sed nolebat an turbas eos
mēuāre tūc etiā rōnabili⁹ hē

h. accusatio fuit qui iam duplici modo
 de panibus facta tales erant. ut adhuc
 de istis dubitarent. Vide aut. et macepa-
 tum cu mansuetudine. Velud em excusa-
 do respondet. phis quos macepauit. d.
 No du intelligitis nec recordamini quia pa-
 ni inquis milia homi et quot raphinos
 sumppit. Nec septem panu in quatuor mi-
 lia et quot sportas sumppit. **Glosa**
 q. d. Nec misteriu intelligitis nec
 virtutem in memoria habetis. **Crisp** p
 quod eos in memoria reducat. ea que
 pterit et ad futura attentiores facit
Jerom p hoc aut. q. dicit quae no
 intelligitis. quia no de pane dixi vob
 caute a fermento phisoz et saduceoz
 portione docet eos quid significet. v.
 panes et septem. et quinq milia homi.
 et quatuor milia que pasta p mhemio.
 Si em fermentu phisoz et saduceoz
 non cor palem panem sed tradicoes vras
 pupas et heretica signat dogmata.
 quare tibi quibus miterit e ppius dei
 no vera doctna integram q. significet
Crisp ut aut distas qntu indyptis
 potuit macepatis xpi et qualis corp
 mentem exivit dormientem. audi q
 cyta dicit. Tunc intellexerat q non
 dixit cauendiu a fermento panu sed dor-
 tima phisoz et saduceoz. aliauis
 cono mptante macepatis em dm
 eos audacis obfuacibus abduxit
 et desidentes existentes attentiores
 fecit et apua fide eos eripuit ut non
 hincant si qn paucos panes hie vnde
 aut neq ppane solliciti sint. sed her
 despicant amissa. Venit aut ihus
 ut **Glosa** postquod discipulos a phisoz
 doctna remouat consequit euangelice
 doctne altitudme in eis fundat. Et
 ut maias solempnitas designet locus
 describit. cu dicit. Venit aut ihus
 in ptes cesaree philyp. **Crisp** Ideo
 aut non simpliciter cesarea noiat. sed
 cesarea philyp. quia est et alia ce-
 saree a est stracom. Non aut. illa
 sed in hac discipulos mterogauit. lon-
 ge eos ab iudeis abducent. ut ab or

timore erant libe dicant que hebant q
 hebant in mente. philippus aut iste frater
 fuit heredis tetraarcha iuduce et tractanti-
 dis regionis qui in honore toberij cesaris
 cesarem philypu qm paucas dicit appel-
 lauit. **Glosa** Confirmatur aut i fide di-
 scipulos svs optimos et excores alioz
 a mentibus eoz voluit remoue. qm
 sequit. Et mterogabat discipulos suas
 dicens. Que dicit homines ee filiu homis.
Origen mterogat xpus discipulos ut
 ex aptes ce pan pambus non distans
 diuersas opinioes fuisse tur apud iudeos
 de xpo et ut nos semp struem qualis
 opimo sit apud homines de nobis ut si p
 male dicit de nobis ocoes illius padis
 sed et discipuli eoz. Si quid boni eius
 ocoes augemus. Et et discipuli eoz
 aptes in strum exemplo ut qualescuqz
 opinioes audierint foras de eoz suis
 retinent eas. **Jerom** pulchre aut
 mterogati. Que dicit homines esse
 filiu homis. Quia qui de filio homis
 loquit homines sunt. Qui vero diuinitate
 eius intelligit non homines sed di ap-
 pellant. **Crisp** Non aut dicit q
 me dicit homines. plebis mente que
 ad mala m flexa no erat muestigab
 Et si em multo huilior q oportebat
 eoz erat de xpo opimo. sed tamen anc
 quia libera erat phisoz aut opimo
 de xpo erat plena multa malicia. **hy-**
larius dicendo q. q dicit homines
 ee filiu homis significauit pter id
 quod in se uidebat ee aliud sentendiu
 Bat em homis filius. Et ig dese o-
 pmandi iudiciu desiderabat. no illud
 arbitrami. q se ipe confessus est. sed
 occultu erat de quo querebat. mag
 se credentiu fides debebat extende
 Et aut. h confessiois tenendiu ro-
 ut paut dei filiu ita et filiu ho-
 minis meminering. quia altm sme
 alio meqil spei tribuit ad salutem. Et
 ro pgnanter dixit. Que de ho ee si
Jerom Non etud dixit que me
 ee dicit homines. sed que dicit hoies

esse si. ho. ne iactant de se quere. videretur. Et non quod ubique scriptum est in veteri testamento filius hominis in hebreo positum est filius adam. **Orig.** Diversas autem in deorum opinionones de christo discipuli referunt unde dicitur. At illi dixerunt alii iohannem baptistam. estimacionem scilicet scilicet **off.** herodis. alii autem heliam videlicet estimantes quod aut secundam naturam suscepit helias aut ex eo tempore in corpore vivens in tempore apparuit illo. alii vero Jeremiam. que deus in gentibus prophetam constituit non intelligentes quoniam Jeremias typus fuerat christi. aut vero ex prophetis ratione simili propter illa que deus ad ipos locutus est prophetis non tamen in ipis. sed in christo sunt impleta. **Jerom.** Sed tamen sic errare potuerunt in heliam et semiam quod herodes erravit in iohannem. Vnde miror quosdam interpretes causas erroris inquirere singulorum. **Crisostomus.** Quia discipuli christi turbe recitabant curat eos per istam interrogacionem ad ordinandum aliquid natus de ipso. Et ideo sequitur dicit illis. Ihesus vos autem que me esse dicatis. Vos inquit qui simul mecum estis. quia maiora signa vidistis quod turbe non optet vos cum opinione quereat cum turbis. Et propter hoc non apertio predictionis eos de hoc interrogavit. sed per quod multa signa fecit et multa locutus est eis de sua deitate. **Jerom.** Attende autem quod ex hoc textu firmius apti nequam homines sed dii appellantur. Cum enim dixisset. Quis dicit hoc esse filium hominis subicit. Vos autem quem me esse dicatis. quod dicitur. Illis quia homines per humana opinacionibus. Vos qui dii estis que me esse estimatis. **Valerius.** Non autem qui nesciens scilicet de se discipulorum vel extraneorum inquirat si ideo discipulos quid de se sentiant interrogat. ut confessionem recte fidei digna mercede remuneret. Ideo quid alii de se sentiant inquirat. ut extraneorum discipuli probarent veritatem sue opinionis non de opinione nul-

gata sed de ipso percipisse dicitur revelatione archano. **Origenes.** Dicitur de plebis opinione interrogat omnes vident sed omnibus discipulis interrogat petrus tamquam os apostolorum et caput per omnibus respondet. Unde sequitur Respondens symon petrus dixit tu es christus filius dei vivi. **Origenes.** De negavit quidem petrus aliquid coram ihesu esse que arbitrantur videlicet confessus est autem. Tu es christus. quod nesciebat videlicet sed erat quod maius est filius dei vivi. qui et per prophetas dixerat. Vnde ego dicit dominus et ideo dicebatur vivus secundum promissionem. quia supereminet omnibus creaturis vitam. quoniam sola habet immortalitatem. et est fons vite. quod predicat deus per vitam autem est qui de fonte procedens. qui dicit ego si vitam. **Jerom.** Deum etiam vivum appellat ad comparacionem corporum deorum qui putantur dii sed mortui sunt. Saturnum dico. Iovem Venere et hercule. et cetera idolorum portenta. **Valerius.** Est autem hereticum in inviolabilis fides ex deo deum filium perfectum fuisse. aut sit ex eternitate per eternitatem. hunc igitur assumpsit corpus et hominem factum esse perfectam confessio est. Complexus est itaque omnia que et naturam et nomen expressit in summa veritate. **Valerius.** Antea autem distinetur factum est ut dominus ipse humilitatem assumptam humanitatem perfectam distinet excellentiam domine eternitatem. **Valerius.** dignum confessio petri premissa consecrata est. quod dei filium in hoc vidisset. Unde sequitur. Videns autem ihesus dixit bethsabee symon bariorana quia caro et sanguis non revelavit tibi sed per me qui in celis est. **Jerom.** Reddit enim christus apostolo vultus testimonium de se petrus dicit. Tu es christus filius dei vivi. Dominus autem dixit ei. Bethsabee es symon bariorana. Quare. quia non revelavit tibi caro et sanguis sed revelavit per quod caro et sanguis revelare non potuit. spiritus sanctus gratia revelavit est. Ergo ex confessione sortit-

vocabulo q̄ reuelacōm ex p̄p̄o s̄o h̄at
 eius et filius appellandus s̄t. Siquide
 basorana in lingua n̄ra sonat filius co
 lumbe **Jeromius** alij simpli acripuit
 q̄ symon. i. petrus filius s̄t ioh̄is iuxta
 alius loci interrogacōne. Symon ioh̄is
 diligis me Et voluit scriptoris vicio de
 p̄uacū. ut q̄ iohanna i. filio ioh̄is ba
 riorana scriptū s̄t. vna detracta p̄lla
 iohanna aut̄ interpretat̄ d̄m̄ gr̄a. v̄trūq̄
 aut̄ nome mystica i. telligi p̄t quod et
 columba sp̄itū sanctū et gr̄a dei domū
 significet sp̄uale **Criso** Nam aut̄
 ē dicit̄ tu es filius ione uel iohanna
 nisi ut ondat qm̄ ita n̄alit̄ ē xp̄us
 filius dei sicut petrus filius ione eiusd̄
 sub̄e tū eo qui gemit **Jeromius** il
 lud aut̄ quod dicit̄ quia caro et sanguis
 nō reuelauit tibi ap̄tice narracōi cam
 para. in qua aut̄. Conuenio nō acquicu
 tam et sangm̄ carne ibi et sangm̄
 signat̄ uideos ut hic quoq̄ sub̄ alio sen
 si demeretur q̄ ei nō p̄ doctrinā p̄h̄is cor̄
 sed per dei gr̄am xp̄us filius dei re
 uelatus s̄t. **Iulianus** Vel aliter
 beatus qui ultra h̄m̄nos oculos et m̄
 tendisse et uidisse laudatus ē. Nō id
 quod ex carne et sanguine ē contuens
 sed dei filiū relapsū p̄is reuelacōne q̄
 sp̄itū dignus q̄ iudicatus ē ut p̄mus
 agnoscat q̄ d̄mitas ēēt in xp̄o **Orige
 nes** Est aut̄ in hoc loco querendū
 tū cū p̄us mittent̄ s̄a cognoscebāt
 discipull̄ qm̄ ip̄e erat xp̄us. hic em̄
 sermo demerit̄. qm̄ tūc p̄m̄ confessū
 fuit cū petro xp̄m̄ filiū dei viliū Et
 vide si potes crede ihm̄ ēē xp̄m̄ filiū
 dei viliū m̄n̄s ē q̄ cognosce ut dicat̄
 q̄ qm̄ mittebat̄ ad p̄dicandū credebat̄
 ihm̄ ēē xp̄m̄. Postea aut̄ p̄ficiētes
 etiā cognouim̄. aut̄ ita est̄ r̄ndendū
 ut dicam̄ qm̄ tūc quide ap̄t̄ r̄cia
 cognicōis xp̄i hebant et exiguā cog
 noscebant de illo postea aut̄ p̄ferunt̄
 in agnecōm ip̄us ut possint cape sc̄as
 xp̄i reuelacōm ap̄t̄ sicut et petrus
 qui s̄ificat̄ non s̄lū meo q̄ dixit̄ tu
 es xp̄us sed meo q̄ magis q̄ addidit

filius dei viliū **Criso** Nimirū aut̄
 si nō confessus ēēt petrus xp̄m̄ ip̄e ex
 p̄e n̄al̄. non ēēt hic reuelacōe opus
 naq̄ estimare xp̄m̄ cū om̄ibus filijs
 adoptiuis b̄nd̄me dignus ēēt. Nam et
 ante hoc illi qui erant in nauī dixerūt
 Vere filius dei est̄ hic. Sed et nacha
 nael dixit̄. Rabbi tu es filius dei.
 Non tamen b̄n̄ dicti s̄nt quia nō t̄ez
 confessi s̄nt filiacōm qualem petrus
 Sed vni ex multis cū estimabat̄ nō v̄
 filiū. Vel et si p̄p̄uū quide p̄m̄t̄
 nō tamen ex sub̄ p̄is vides aut̄.
 et qualiter filiū reuelat̄ p̄. et p̄m̄
 filius. Non aut̄ ab alio est̄ d̄st̄ filiū
 quā ap̄t̄. nec ab alio p̄m̄ quā d̄st̄
 Quāc et huc manifestū est̄ q̄ filius
 ē consub̄st̄ et coadorandus p̄r. On
 dit aut̄ xp̄us ex hinc iam multos
 credituros quod fuerat petrus q̄ fessū
 vnde subdit̄ Et ego dico tibi quia tu
 es petrus **Jeromius** de si dicit̄ alā
 tu michi dixisti Tu es xp̄us filius
 dei viliū. et ego dico tibi. nō f̄m̄c
 r̄ssū et nullū opus h̄ente. sed dico
 tibi quia meū dixisse fecisse ē. quia
 tu es petrus sicut em̄ ip̄e lūm̄e ap̄t̄
 donauit ut lūm̄e m̄ndi appellerent̄
 et r̄cā q̄ ad nō sortiti s̄ vocabula
 Ita et symon qui credebat̄ in petra
 xp̄m̄. petri largitus ē nome. **Aug**
de concordia Nullus tamen arbi
 tr̄t̄ q̄ hic petrus nome accepit. Nō
 em̄ accepit hoc nome nisi ubi ioh̄es
 comemorat̄ ei d̄c̄nd̄ ē. Tu vacabis
 ceph̄as quod interpretat̄ petrus **Jeromius**
 Sc̄m̄ aut̄ met̄gast̄ petre recte
 dicit̄ ei edificabo etiā meū sup̄ et
 hoc ē q̄ dicit̄ Et sup̄ hanc petra
 edificabo etiā meū. **Criso** i. in hac
 fide et confessione edificabo etiā me
 am. hinc ondit̄ multos iam credituros
 q̄ petrus confessus fuit et erigit eis
 sensū et pastorem ap̄m̄ facit̄ **Aug**
in libro retractacōni Dixi in quoda
 loco de ap̄to petro q̄ nullo petro tā
 q̄ in petra edificata s̄t etiā Sed

stio me postea sepius sic exposuisse
quod ad no dictu. Tu es petra et sup
hanc petra edificabo ecclesiam, mod ut sup
hinc intelligitur que confessio e petra
dicens Tu es xpus filius dei vivi.
Ac si petrus ab hac petra appellatus p
sona ecclesie figuraret que sup hanc pe
tram edificatur. Non em dictu e illi
tu es petra sed tu es petrus petra at
erit xpus que confessio symon sic
ei tota ecclesia confitetur. dictus e petrus
hanc aut duas sententias que p
babilior eligat lector **Hylarius** Et
aut i mitu patre noui nomis. Felix eccle
fundamtu. digna q edificatio illius
petra q in feruas leges et tactari
portas et omnia mortis clausura dis
soluet. Unde ad mandanda firmitate
ecclesie sup petra fundata subdit Et
portas inferi no pualebunt aduersus
eam **Glosa** . . . non sepabunt a caute
mea et fide **Jeromius** Ego portas
inferi uia reor atq peccata uel
certe hereticorum doctrinas per quas ille
ti homines ducit ad thartarid **Origen**
Sed et singule ppitales nequie in
celestibus porte sunt in feroribus quibz
griant porte iusticie **Abanuis** porte
quoq in feri et tomenta et blandimenta
sunt psecutoris. Sed et praua infidelium
apit in epta q colloquia porte sunt
in feri quia iter pdicoms ondu **Orig**
Non em expmit utru petre no puale
bunt in qua edificat xpus ecclesiam. Aut
ecclesie qua edificat sup petra cu manife
stu est q n aduersus petra nec aduersus
ecclesiam porte pualent in feroribus **Cyrillus** i
Sdm aut hant dm pmissione eccle
aplica petri ab omi sediese et heretica
circumuentioe i maculata manet sup omis
pactos et epas et sup omis pmatres ecclesie
et pta in suis pontificibus in fide ple
nissima et uicte petri Et ad **Et** alie
alie eccle quorundam errore sunt exere
titate stabilita in quassabilibus ipa p
la regnat plenitudin imponens. et omi
obtinans ora hereticorum et nos nent

salutis no decepti supra n est vna sup
bie debriati typi uicatus et sic aplice
traditoms vna tu ipa confitem et pdicas
Jeromius Nemo aut putet hoc democ
te dia p apli candidi mortis subiecta no
fuit quoz maria uidit chorustad **Ori
genes** Si go et nos pre nobis reuelate
qui est melius q saluet gusaco ma
telis est confessio sumq ihm xpm filiu
dei vivi et nobis dicit Tu es petra
et peccata em e omis qui imitator est
xpi. aduersus que aut porte pualent in
feroribus ille nec petra dicenda e supra
q edificat xpus ecclesiam. nec ecclesiam
pate eccle qua xpus edificat supra
petram. **Crisp** 9 demde et alia pe
tri dicit honorem cu subdit Et tibi
dabo clauces regni celoz q d. Sicut
pater tibi dedit me cognosce ita et
ego tibi aliquid dabo saluet clauces re
gni celoz. **Abanuis**. Qui em rege
celoz maiori pccatis deuotioe confessio
est mto pccatis ipa collat clauibus
regni celestis donatus e ut constaret
omibus. quia absq ea confessione ac
fide regni celoz nullus posset intrare
Clauces aut regni celoz ipam discreto
et potentia noiat. potentia qua
liget uel soluat discretionem q dignos
uel indignos discernat **Glosa** Unde
sequit Et qd ligauis u. i. quecuq in
digni remissione iudicauis du uiuit
indignus apud deu iudicabit Et p
q soluis sup terram erit solutid et melius
i quodcuq soluentid iudicauis du uiuit
remissionem peccatorum sequet adeo **Origen**
Vnde aut quid ptaem petro habet
petra super q edificat ecclesia ut eccle
iudicia eius maneat firma q deo iudi
cante p cam **Crisp** 9. Vnde eccle q h
xpus reduit petru ad excelsum de
ipso intelligencia. hoc em se ei pmit
tit datur. que sunt ppa dei soluis s
petra soluit et ecclesiam in amittabile fa
te inter tot psecutorum et temptatorum

liber
100

liber
100
legimus in l

pcellas **Vabimus** her aut pluendi
 utq ligandi pias quibus plli petro da
 ta iudicat adno. tamen et ceteris aplos da
 nec no ead mte m epis ac pbrs am
 ead. Sed idco petrus pcalit clauces
 regni celoz et pnapatid iudiciale pbat
 accepit. ut omes p orbem credentes
 intelligant. quia quicunq ab vmtate fidi
 uel societatis illius **quomo** quolibet no
 semetipos segregant. tales nec vma
 lib peccatoz ab plui. nec iamua pnt
 regni celest m gredi. **Glosa** Speciali
 ead cam petro concepit ut ad vmtate
 nos mutaret. Idco em cu pnapem
 aplos constituit ut ead cam pnapate
 xpi hiet. vicariu ad que diuisa mebra
 ead reuarent si forte inter se dissenti
 rent. Et p diuersa capita ead t ead
 vmtatis vmaula rumpet. Quida aut
 dicit q ideo dicit sup eam. Non em
 data est pias hominibus ligandi uel pl
 uendi mortuos sed vnos. Qui aut
 mortuos pluidt uel ligaret no super
 terram. sed post terram h fueret
So sma constantinolis canaly Quo
 mo aut psumit quida dicit de vi
 uis emms her dicta ee. An ignorat
 q iudicau anathemat. nichil e aliud
 qd nisi spacio. Eutandi aut st illi
 qui apostimie culpis detment fuer
 vuis sint siue non. Anotente em
 semp fuge nccru est. Sed et augus
 tm religiose memorie. qui inter af
 ficanos epas splenduit diuersa epte
 vmtate p signantes q oportet here
 ticos et po morte anathematizae da
 lem aut ead pnam traditam et alij
 affricam epi puaunt. Sed et roma
 sta ead quosda epas post mortem
 anathematizauit. licet p fide iuta
 sua no cent accusati. **Jeromus** pte
 loci epi et pbrs no i telligentes.
 aliqui sibi de phisoz assmunt sup
 alio ut uel dampnet m nascentes uel
 pluid se noxios arbitrent. Cu apud
 dum. no sma sacerdotu. sed vobis u
 ta qrat. legimus m leuitico de lepro

ubi iubent se ostende sacerdotibus
 et p lepro hmit. tuc a sacerdotz i mudi
 sunt. Non q sacerdotes leproz faciat
 et m mudoz sed q heant notia ad lepro
 et non lepro et possint discernere q mudoz
 qui ve m mudoz sit. Quis ergo di lo
 psim sacerdos m mudoz facit. Et et
 hic alligat uel pluit epus uel pppit
 no eos qui m santes st uel m noxij
 sed q officio suo cu peccatoz audierit
 vaicetes sit qui ligandus st qui
 pluendus. **Origenes** Sit ergo vno
 phensibilis. qui alim ligat uel pluit
 ut inueniat dignus ligare uel pluid
 m celo. Sed et ei qui potuit vntibz
 portas obferre m ferroz q pmut dan
 clauces regni celoz. ead em pces
 vntu cu quis ead cepit opari. q ipi
 se ad apit. an cu dno videlicz ea api
 entem p gram ut inueniat ead vntu
 et porta ee et clauces porte ferstan
 aut et vna queq vntu e regnu celoz.
 Tunc precepit discipulis suis. **Origenes**
 postqua petrus confessa e filiu dei
 vni qua noluit eos h m m m p dicit
 subdit. Tunc pcepit discipulos suos
 ut non dicent quia ipse e ihus x
Jeromus Sed cu sup mittens disci
 pulos ad pdicand iussit eis ut a
 mntarent aduocari suu videtur ee
 qdaru quod hic pcepit ne se dicit
 ee ihm xpm anchi videt aliud ee
 xpm pdicare aliud ihm xpm. et
 vntu que dignitatis e nome ihus
 p d vocabulu pluatoris. **Origenes**
 vel tuc quidem leuit deos amica
 bant q de magno et mirabili vno
 xpm aut ee cu no du amica bat
 Qu aut vlt ead xpm pdicatu pas
 ab aplos dicit qm leuit ptermitte
 voluit eos mencom nome sui ut m
 tm fto plentis pdicatioz huc h apm
 qd leuit de xpo audicid fuit dixerit
 m sensibus audicid que ita plueda
 e questio vt vidant ea q supius

de annuaciando xpo sime dicta no ad
tpus ptinere quod fuit am xpi rmem
sed ad tempora post futura. hoc aut qd
mandat ut nemini dicant tuc aplos que
nre mutale e em ipm quide pdical
crucem aut eius tate ptea pcepit eis
ut nemini intm dicant. quia xpe est
xpus. et pbat eis ut post ymodid
dicant qm xpe e xpus qui tula fixus
e et resurrexit a mortuis **Jeromus**
Et ne quis putet nre tm ee melli
genae que pnt causas tue phibite
pdicacoms exponit. Sequit. Et com
cepit ihus ande discipulis suis quia
oportet ut imā ire et multa pati a
semoibus et scribis et pncipibus sac
dotu et occidi et tertia die resurge
Et autem sensus. Tunc me pdicatz
tu ista passus sis. quia no pdest v
pdical publice. et eius vulgare tptis
maiestatem. que post paululu flagel
latu visui p et crucifixu. **Crisp**
Et em semel radicatu e. deinde euil
sim. si itm plantē difficile retinebit
aput multos. quod aut postp m fixu
e semel mansit immobile facile pro
uehau ad augmentu ppter hoc aut
i morat tristibus predicendis et ser
mone multiplicat ut apiat discipuloz
metem. **Origenes** Et iude quia no
cepit dice uel doce uel ostende. qm
sicut corpora omni dnr. sic ande dnr
aypo ea q loquebat. non aut pe
pulo eis qui copalic cu multa paci
entem uiderat onsa fuisse ea q uideban
quod discipulis onq est ronalis fmo
demisio passionis et rēms xpi. Et
tūc quide cepit ande. consequent aut
postea capacoibus factis plēmg de
māuit. quia amē quod ptea cepit
ihus hoc pfeat. adptebat aut cu
ire in ielm. ut occidat quide i utis
que sunt deorsum regnet aut resur
gens in ielm celesti. Postq em resur
rexit xpus et alij cōsurrexerunt alij
ei nā non deorsum querit ielm uel

domus arōms in ea sed sursum patit
aut multa a se moibus ielm tēne ut
glificet ab hys qui capuit ielm eus
celestibus senioribus Tercia aut die re
surrexit amōtus. ut exiens a malig
no acquirat eis qui fuerant liberati ho
domi ut baptizent spū et aia et corpe
i noie patris et filij et spūe sū qui p
tres dies simul ppetue in stantes eis
qui per eos facti sunt filij lucas. Et
assimens ad petru. **Origenes**
Adhuc tūc corp que ostendebant dices
petru e digna her filio dei viui ar
bitrabat et q oblitus qm filius dei
viui nichil digni mtepacōe facit a
agit cepit mtepacare. et h. eg. dia
Et assimens cu petru cepit mtepa
re illu. **Jeromus** Sepe dionna nūij
ardoris q maximi fuisse petru in dnm
saluatorem Quia ergo post confessioz
suam et pmiū saluatōis qd audierat
no vlt de se iui confessione sua nec
putat posse fieri. ut dei filius occidat
Assimil eū m affectu sū uel sepati
duat na pntibus tēis cu discipulis
magistrū uideat arguē. Et cepit
mtepacare illu. amantis affectu et ob
stans dice. abpt ate dnt. vel ut
melius hētur. mgreco. ppius sū
tibi dno no est h. quasi nōmā hē
pntiam tuā affectu quide suscipēs
xpus ignorantia exprobrat. Unde
sequit. Qui gūsus dixit petru Na
de post me sathanas scandalu er
m es. **Hylarius** Sāens em dms
dyabolice aras in smctū petro ait
Vade retro post me. i ut exēplo
sue passiois sequat. An eū eod per
que opimo her suggestat gūsus ad
reat. **Scandalu** Sathanas standi
tu m es. Non em quēnit existima
re petro sathane nomen et offēsi
onem scandali deputari post illa i
dulca et bēnīdms et pntis tanta
pcoma **Jeromus** Sed mēsi error
aplicus et de pietatis affectu rēns
nūquā mcenti mē uidebit. dya p

denis ergo lator confidet petrus illud bñ
 tudinem ac pñtatem in futo pmissam
 non impña datam. Que si stati dediff
 ei inquit i eo prave confessiois error
 inuenisset locu. **Criso.** Quid etiã
 mirabile e h' pati petru qui de hys
 reuelacõm non suscepit. Ut em distas
 q neq illa q de xpo confessõ fuerit ex
 se locutus est. Unde qualic in hys
 que nõ reuelata s' ei turbacõm paciã
 humana em et h' est que s' xpi s'
 pderans cõfirmabat turpe et indignu
 ee ei quod patetur. Et nõ dñs subiect
 Quia nõ sapiõ ea que dei s' s' sed
 ea que homi. **Jeromiu** q d. mee vo
 luntatis est et pñs ut p homi salu
 te moriar. tu tuã considerans tm
 voluntatem nõ vis gramã tritici in
 terram eadẽ ut milles afferat fructu
 Et nõ quia qia loquens voluntati mee
 debes adu'sarius appellat siue qñus
 Non tamẽ ut pleriqz putant eadẽ
 sathanas et petrus s'mã condempnat
 Petrus em dicit. Vade retro me satha
 nas i. s'quere me qui cõtrarius es vo
 luntati mee. Ille audit. Vade sathanas
 et nõ dicit ei retro ut subaudiat. Va
 de in igne et m. **Origenes** dicit qd
 petrus Vade post me q' desistenti p
 ignorancã ire post xpm. Sathanas
 aut dicit ei q' pignorancã aliquid
 hñtã q'rauã deo. Bñs aut ad que q'
 uat xpus. etiã s' cõrumpendi cã q'lti
 Sed quare dicit ad petru Scandalu
 metui es. at in ps dicit pax multa
 loquentibz diligentibz lege tuã et nõ
 e illis scandalu. Sed rñdend e qm n
 solu ihus nõ scandalizat. sed nec ois
 homo qui indilõe dei pñs e. Sed
 qñtũ ad sa qui tale aliquid. uel agit
 uel loquit scandalu est alti. licet ic
 i scandalizabilis sit. aut certe omem
 discipulu peccante scandalu sibi appel
 lat sicut et paulus dicebat Quis
 scandalizat et ego nõ erro. Tunc
 ihus dicit discipulis suis i. **Criso.**
 Postquã petrus dicit q'picius esto

tibi nequãq fiet hoc et audiuit.
 Vade retro me sathanas. non fuit dñs
 hac solu in cõpactõe stenens. sed ex su
 phabundancã voluit ondẽ q uemencã
 dicitur apetro et fructu sue passiois
 Unde subdit Tunc ihus dixit discipulis
 suis Si quis uult post me uenire ab
 neget semetipm et tollat crucẽ suã et
 sequatur me. q. d. tu metui dices q'picius
 ergo tibi. ego aut dico tibi qm nõ p
 tu me phibe a passione noauã tibi e
 sed nec saluã potis nisi paciãris et
 moriaris et uite abrenuacõs semper
 Et uide q non coactũ facit s'mone
 Non em dicit. Si uollũtis et si no
 luitis oportet h' eros pati. sed si quis
 uult. h' et aut plus dicens plus at
 traherat alui em libertatem audire
 dimittit magis attrahit alui uõ uo
 lencã infert. multociens impedit nõ
 aut plus discipulis. sed et h' que dog
 orbi traxo pponit q' dicens Si quis
 uult. i. si mulier. si uir. si rex. si
 liber. si seruus. **Criso.** Tria aut s'
 q dñs abneget semetipm et tollat
 crucẽ suã et sequat me **Greg m**
om. Quia m' quis asemetipõ defi
 ciat. ad eũ qui super ipm e nõ q'pim
 quat. Sed s'inos ipõs relinqm q'lo
 ubiqz extra nos. Sed quis e qui
 vadit si se deseruit. Sed aliud sumq
 per peccatid lapsi. aliud per natura
 conditi. Tunc g' nosmetipõs relinqm
 et abnegam. at uicam. quod p ve
 tustatem sumq et ad hoc mitim. qd p
 nouitatem uocam **Greg sup ezech.**
 Semetipm etiã abnegat quicũque
 mutat ad meliora et magis ee quod
 nõ erat et desinit ee quod erat **Greg**
xxxijº mº. Semetipm etiã abne
 gat qui calcato typo supbie ante di
 oculos se ee ase alieni demit **Orig**
 Quauis aut uideat aliquis a peccato
 abstine tñ m' meruam xpi credidit
 nõ p' dia xpo crucifixus sue cruci
 unde sequit. Et tollat crucẽ suã
Criso. Vel aliter Qui negat alui
 uel frẽm uel familiã. uel quemcũqz

non potes aiam aliq. dare sed nec aliq.
aliud. Quid aut. mirabile est si in aia ho
contingit. Item in carne hoc uidet qm
gere. Et si em deo imlia dyademata
corpi in sanabilit. egrateo arapofluis
no curat. **Origenes** Et pma quide
facie comutacio aie est sba. ut det
sibam suam homo paupib. et saluat
aia sua. sed plito q no h. aliquid
homo. q dans q. comutacom aie sue
liberet eam de morte deus aut. p. abib.
dedit comutacom p. osim sanghem fi
ly sui **Greg.** vel aliter p. g. t. n. u. a. l. q.
sta. etia. aliud h. tempus p. p. a. c. o. s.
atq. aliud patis redemptor in ipa
eius tpa. distinguit in p. c. e. p. t. i. s. Nam
tpe p. s. e. c. u. t. o. r. u. m. ponenda est aia. patis
aut. tpe. ca. q. amplius dnari pnt. fran
genda. p. d. e. p. d. i. a. t. e. n. a. unde dicit
Quid em p. r. e. d. e. s. t. h. o. m. i. n. i. s. **Jerom.**
p. n. o. t. a. t. i. s. aut. d. i. s. t. i. p. u. l. i. s. ut ab negaret
p. e. t. t. o. l. l. e. n. t. c. r. u. c. e. m. s. u. a. m. g. r. a. n. d. i. s. s. i. t.
e. r. r. o. r. a. u. d. i. e. n. t. i. u. m. p. d. a. r. c. o. t. r. i. s. t. i. b. l. e. t. a.
s. u. c. c. e. d. u. t. e. t. i. o. d. i. c. i. t. f. i. l. i. u. s. e. m. h. o. i. s.
v. e. n. t. u. r. u. s. e. m. g. l. o. r. i. a. p. r. i. s. s. u. i. t. i. n. a. n. g. l. o. s.
s. u. o. s. T. i. m. e. s. m. o. r. t. e. m. a. u. d. i. g. l. o. r. i. a. m. t. r. i. s. t. i.
h. a. n. c. v. e. r. s. c. r. u. c. e. m. a. u. s. t. u. l. t. a. a. n. g. l. o. s.
i. n. s. t. r. a. **Origenes** q. d. S. i. m. e. q. u. i. d. e.
f. i. l. i. u. s. h. o. m. i. n. i. s. v. e. n. i. t. s. e. d. n. o. n. i. n. g. l. o. r. i. a.
N. o. n. e. m. d. e. c. e. b. a. t. e. i. n. g. l. o. r. i. a. c. o. n. s. t. a. t. u. r. i.
p. e. t. a. p. o. r. t. a. r. e. s. e. d. t. u. t. v. e. n. i. t. i. n. g. l. o. r. i. a.
t. u. a. n. p. p. a. u. t. d. i. s. t. i. p. u. l. o. s. s. u. o. s. f. a. c. t. u. s.
s. i. c. u. t. u. l. l. i. u. t. i. l. l. o. s. f. a. c. i. e. t. s. i. c. u. t. e. a. p. e.
t. o. s. m. e. s. g. l. o. r. i. e. s. u. e. **Crisp.** Non aut.
d. i. c. i. t. i. n. t. a. l. i. g. l. o. r. i. a. i. n. q. u. a. l. i. e. p. a. t. e. r.
n. e. a. l. t. i. t. a. t. e. m. g. l. o. r. i. e. s. u. p. e. r. e. i. s. s. e. d. a. i. t.
i. n. g. l. o. r. i. a. p. r. i. s. u. t. e. a. d. g. l. o. r. i. a. m. a. s. c. e. n. d. a. t.
S. i. a. u. t. g. l. o. r. i. a. v. n. a. e. s. t. m. a. n. i. f. e. s. t. a. q.
e. t. s. i. b. a. v. n. a. e. Q. u. i. d. e. r. g. o. t. i. m. e. s. p. e.
t. r. e. m. o. t. e. m. a. u. d. i. e. n. s. T. i. m. e. m. e. u. i. d. e. b. i. s.
i. n. g. l. o. r. i. a. S. i. a. u. t. e. g. o. i. n. g. l. o. r. i. a. e. t. v. o. s.
S. e. d. t. a. m. e. d. i. c. e. n. s. g. l. o. r. i. a. m. t. r. i. b. u. l. i. a. m. i. n. i. s.
a. u. t. u. i. d. i. a. m. i. n. m. e. d. i. c. i. t. i. n. t. r. o. d. u. c. e. n. s. v. n.
s. e. q. u. i. t. u. r. E. t. t. u. t. r. e. d. d. e. t. v. n. a. i. q. u. e. p. d.
o. p. e. r. a. s. u. a. **Jerom.** Non e. e. m. d. i.
s. t. i. m. e. n. t. o. u. d. e. i. e. t. g. e. n. t. i. l. i. s. v. i. r. i. e. t. i. n. t. r. i. s.
p. a. u. p. i. e. t. d. i. u. t. i. u. m. u. b. i. n. o. n. p. e. r. s. o. n. e. s. e. d.
o. p. e. r. a. c. o. n. s. i. d. e. r. a. n. t. **Crisp.** h. e. t. a. u. t.
d. i. x. i. t. n. o. s. o. l. u. m. i. m. p. e. c. c. a. t. a. i. b. u. s. p. e. n. a. s.

q. memorans sed iustis braua et caro
nas. **Jerom.** patat aut. apto
taata cogitacio ipius mo. scandalu. susa
ne occasione et morte. mit. dicit. ce. ve
tiud. Q. d. an. p. m. i. t. t. i. s. t. e. a. s. s. i. t. u. r. i. g. l. o. r. i. a.
i. n. t. e. m. p. a. l. o. n. g. a. d. i. s. s. e. r. t. P. u. i. d. e. n. s. e. r. g. o.
o. c. c. u. l. t. a. r. c. o. g. n. t. a. q. u. e. p. n. t. e. a. b. i. c. e. p. n. t. e. m.
t. i. m. o. r. e. m. **Crisp.** p. n. t. a. c. o. m. p. e. n. s. a. t. p. i. m. o. d. i.
A. m. e. n. d. i. c. o. u. o. b. i. s. s. e. q. u. i. d. a. m. d. e. h. i. c. s. t. a. n.
t. i. b. u. s. q. u. i. n. o. n. g. u. s. t. a. b. u. n. t. m. o. r. t. e. m. i. n. s. i.
v. i. d. e. a. n. t. f. i. l. i. u. m. h. o. m. i. n. i. s. v. e. n. i. e. n. t. e. m. i. n. r. e. g.
n. o. s. u. o. **Crisp.** Volens ergo mirare
q. e. i. l. l. a. g. l. o. r. i. a. i. n. q. u. a. p. o. s. t. e. a. v. e. n. t. u. r. u. s. e. s. t.
e. i. s. i. n. p. n. t. a. v. i. t. a. r. e. l. i. c. l. a. u. t. s. c. i. u. t. p. o. s. s. i. l. e.
e. r. a. t. e. o. s. d. i. s. t. e. u. t. n. e. c. i. n. d. e. m. m. o. r. t. e. i. a. d.
d. o. l. e. a. n. t. **Jerom.** Quod hic dicit
i. m. p. l. e. t. u. m. e. m. t. r. i. b. u. s. d. i. s. t. i. p. u. l. i. s. q. u. i. b. z.
d. n. s. t. r. a. n. s. f. i. g. u. r. a. t. u. s. i. n. m. o. n. t. e. g. a. u. d. i. a.
e. t. h. e. r. e. p. m. i. s. s. i. o. n. e. o. n. d. i. t. q. u. i. v. i. d. e. r. u. t.
e. u. i. n. r. e. g. n. o. s. u. o. v. e. n. i. e. n. t. e. i. n. m. e. a. d. a. i.
t. a. t. a. f. i. l. g. e. n. t. e. m. i. n. q. u. a. p. a. c. t. o. u. i. d. e. o.
v. i. d. e. b. i. t. a. b. o. m. n. i. b. u. s. s. t. i. s. **Crisp.** p. p. t. e. r.
h. o. c. a. u. t. n. o. n. p. d. i. c. i. t. n. o. u. i. d. c. o. r. p. o. q. u. i. a. s.
t. e. n. s. u. r. i. e. r. a. n. t. i. n. m. o. n. t. e. m. q. u. i. a. r. e. h. q.
v. a. l. d. e. c. o. n. a. u. p. i. s. t. e. n. t. s. e. q. u. i. e. x. e. m. p. l. i. o.
i. l. l. i. u. s. g. l. o. r. i. e. i. n. s. u. r. i. g. r. a. u. i. t. t. u. l. i. s. s. e. n. t. v. e.
l. i. d. d. e. s. p. e. c. t. i. **Greg.** Vel regni dei
p. n. s. e. t. i. a. d. n. o. i. a. t. e. t. q. u. i. a. n. o. n. u. l. l. i.
e. x. d. i. s. t. i. p. u. l. i. s. e. i. u. s. u. s. q. u. a. d. e. o. i. n. c. o. r. p. o.
v. i. c. t. u. r. i. e. r. a. n. t. u. t. e. t. i. a. z. d. e. i. g. s. t. r. u. c. t. a.
c. o. n. s. p. i. c. i. e. n. t. e. t. c. o. n. t. m. u. n. d. i. h. u. i. u. s. g. l. o. r. i. a.
e. r. e. c. t. a. d. p. l. a. t. a. i. a. p. m. i. s. s. i. o. n. e. m. i. c. d. i. c. i. t.
S. u. n. t. q. u. i. d. e. m. d. e. h. i. c. s. t. a. n. t. i. b. z. **Origenes**
a. v. o. r. a. l. i. t. a. t. e. a. u. t. a. b. b. i. d. d. e. i. h. i. s. q. n. o. u. i. t.
i. n. d. u. c. i. t. a. d. f. i. d. e. m. s. o. m. a. h. e. s. e. r. u. i. p. e. r.
f. e. c. i. t. a. u. t. v. e. n. i. t. i. n. g. l. o. r. i. a. p. r. i. s. s. u. i.
A. n. g. e. l. i. a. u. t. i. l. l. u. s. s. i. m. t. p. p. h. e. t. a. r. u. m. s. e. r.
m. o. n. e. s. q. u. o. s. n. o. e. p. o. s. s. i. b. i. l. e. a. n. p. p. u. a.
l. i. t. e. r. i. n. t. e. l. l. i. g. e. r. e. i. n. s. i. t. e. u. p. p. u. a. l. i. t. e. r.
i. n. t. e. l. l. e. c. t. i. d. f. u. i. t. v. b. i. d. p. p. i. u. t. v. i. d. e. a. n.
s. i. m. u. l. a. p. p. a. r. e. i. n. m. a. i. e. s. t. a. t. e. T. i. m. e. a. u. t.
d. a. b. i. t. v. n. a. i. q. u. e. d. e. g. l. o. r. i. a. s. u. a. s. e. d. m.
a. c. t. u. e. i. u. s. q. u. i. a. q. u. i. s. q. u. i. s. m. e. l. l. o. r. f. u. i. t.
i. n. a. c. t. i. b. u. s. t. a. n. t. o. p. p. u. a. l. i. u. s. i. n. t. e. l. l. i. g. i. t.
p. p. m. u. t. p. p. h. e. t. a. s. i. p. i. u. s. s. t. a. n. t. e. s. a. u. t.
u. b. i. s. t. a. t. i. h. u. s. s. i. m. t. q. u. i. s. i. m. d. a. t. a. s. h. i. n. t.
a. p. u. t. i. h. m. a. i. c. b. a. s. e. s. E. o. q. u. i. b. z. q. u. i.
i. n. e. l. i. u. s. s. t. a. n. t. d. n. r. n. o. g. u. s. t. a. r. i. m. o. r. t. e.
d. a. n. c. e. v. i. d. e. a. n. t. c. o. e. r. b. i. d. e. i. q. u. o. d.

matius e in cam gloriā q̄ venturū
 est postea in regno suo transfiguratio
 splendorem addidit faciem nō subtrivit
 Et si corpus spūale fuit. nū et vestimē
 ta muta s̄ q̄ intancē suē candida ut
 alius evanta dissipit. q̄ hā fillo sup̄ trā
 non p̄t facē. huius. moī autē corporale ē
 et tactu subiacēbat nō spūale et accēu
 quod illudat oculis et f̄m infansmate
 aspiciat. **Veninguis** Si autē facies d̄m
 replenduit sicut sol et s̄t sicut sol
 fulgebunt. nūquid eī equalis dicitur
 d̄m et seruos. Nōq̄. Sed quā meli
 lucidus inuomē sole. idcirco ad mā
 fstandū exemplū future resurrectionis
 et facies d̄m replendē et iusti fulgē
 dicūt sicut sol. **Origenes** anstōt at
 tū aliquis transendit s̄o dies s̄dm
 quod dixima videt transfiguratiō ih̄m
 an oculos cordis sui. Dicitur em̄ h̄
 v̄bū dei s̄mas appens v̄bitur s̄dm q̄
 videnti expedire cognouit. et nemi
 supra quod caput s̄metipm̄ andit. Am
 non dixit simplr̄ transfiguratiō ē sed
 s̄d corā eis. In eoyō em̄ ih̄us simplr̄
 intelligit̄ ab eis qui nō ascendit p̄
 exatōz v̄bāz spūalū sup̄ exaltā
 sapie montem. Eis autē qui ascendit
 ia nō s̄dm carne cognoscit̄. s̄d deo
 v̄bū intelligit̄. Corā h̄is ergo trans
 figuratiō ih̄us et nō corā illis qui s̄
 decorsum inq̄sate em̄ trena v̄uēntes
 h̄i autē cord quibus transfiguratiō. s̄t
 s̄mē filij dei. et andit eis sol eē iusticie
 et vestimēta spūis suē candida sicut
 lumē que s̄ s̄mones et litte eoyōz
 quibus ih̄us ē indutus. sed et illa q̄
 ab aptis d̄m deco. **Glosa** vel vestimēta
 xpi s̄dē signant de quibz vsuas v̄i
 bus h̄is velud vestimēto vestieris.
 Et nūi campanz qui candidi erūt v̄
 turbis. Et om̄s v̄tiaz estus ab eis
 remotus erit. Dequit. Et appuerūt
 illis moyses et helyas tū eo loquētes
Crispus h̄ autē milias h̄ē rōcē. Et
 p̄ma quidem ē h̄c quā em̄ turbē di
 rebant eū eē helyam uel jeremiā

aut om̄i ex p̄p̄is capita p̄p̄etaz s̄tū
 dicit ut statim h̄mē videat̄ differen
 fuoz et d̄m. Alia rō ē quā em̄ q̄tē
 iudei accābant eū tamq̄ transgre s̄dē
 legis et blasphemū p̄tē s̄bi glāz vsur
 pantem ut andat̄ ab utraqz accūsatiōe
 Inoyōs eos qui in v̄tiaz s̄l serūt.
 mediū dicit. Et em̄ moyses legem d̄t
 et helyas p̄ glōiā dei emulatoz s̄tū
 Alia rō ē ut distant q̄m mortis et
 vite p̄tatem h̄t p̄pter hoc et moysen
 qui morte defecit et helyam qui nō
 d̄m mortem passus fuit in mediū d̄t
 Alia em̄ et ip̄s evanta reuelat s̄z
 mōstrare crucis glōiā et mitigare
 petri et alios discipulos p̄ssione ti
 mentes. loquebant̄ em̄ ut alius ev̄ta
 dicit de excessu que completur ad
 in r̄m. Vide eos in mediū dicit
 qui s̄ marti exposuit p̄ h̄is que deo
 placebant et p̄ plebe accēntē. Et
 t̄v̄tiaz v̄taz s̄ libē p̄ntauit. moys
 quide p̄ h̄i helyas autē accāb. dicit
 aut p̄pter hoc eos in mediū. Voleb̄t
 em̄ q̄ discipuli p̄uilegiā illorū zelaret
 ut scilicet s̄ient mansueti sicut moys
 es et zelantes sicut helyas. **h̄ylaly**
 Et etiā moyses et helyas ex am̄
 staz nō asst̄t mediū in ter legem
 et p̄p̄etaz. p̄p̄is in regno est. Cum
 h̄is em̄ asst̄m quibus testibz p̄dicatō
 est iudicabit. **Origenes** Si quis
 etiā intelligit̄ spūalem legem quēntē
 sm̄mibus ih̄u et in p̄p̄etaz abstandi
 tam xpi sapiām. ille uidet moysen
 et helyam in glōiā vna tū ah̄i. **jerem**
 Considerandū est etiā q̄ scribis et
 p̄h̄is s̄is decelo signa p̄stentibz dare
 noluit. h̄ic id ut aptaz augeat si
 dem dat signū decelo. helya inde
 descendente quo candescēderat et
 moysē ab in feris resurgente. Et
 etiā accāz p̄ ysaiā p̄p̄it̄ ut petat
 s̄bi signū d̄e in forno uel decorsō
Crispus quid autē feruidus petrus
 dixit subdit. Tūdens autē petrus
 dixit ad ih̄m d̄nā bam̄ ē nos h̄c

co. Quia enim audiuit quod appetit eum
ultimam ire adhuc timet pro populo. Sed
post intercessionem non audeat dicere
rursus spiritus estis tibi. Sed idem oculis
to per alia signa in sinuatur. Quia enim ui-
debat multam quietem et solitudinem co-
gitauit quoniam ibi esse statum ex
loca dispoere quod signat dicitur. Bonum est
nos hic esse. Vult enim dicitur et propter
tabernaculum meminit dicitur. Si enim fa-
ciamus hic tria tabernacula tibi cum
moysi unum et helye unum. Cogitauit
enim quod si hoc fieri non absterget ueritas
et si non ascendent spiritus non morietur
Ibi enim stabat sarbas in sidia ei.
Cogitabat eadem quod helyas ad erat quod
in montem ignem descendere fecit. et
moysi qui intrauit nebulam et deo
locutus est. Unde occultat patant ut
nullus presertim sciret ubi esset. **Ve-
ringius** vel aliter uisa dicitur ma-
restate et duorum suorum petra a
deo delictatus est ut uita temporalia
obliuio tradet et ibi impetium vel
let mane. Si autem tunc petra sic ac-
census est quanta est suauitas et dul-
cedo uidere regem in corde suo.
et interesse choris angelorum et omnium
sanctorum. In eo sane quod ait petra. Dicitur
fons. deuotione subditi et obedi-
entia seruorum audit. **Jeromimus** Erat
tamen petre et sicut alius euanta tes-
ta nescis quid dicas. Noli tria ta-
bernacula querere cum unum sit taber-
nacula erit in quo lex et prophetie
retapitulanda sunt. Si autem queris
tria tabernacula nequaquam suos cum
domino offeras sed fac tria tabernacula
unum unum patris et filii et spiritus sancti
ut quare et unum dicitur unum sit
et in pectore tuo tabernacula. **Remi-
gius** Erat eadem quia uoluit
ut regnum eternum constaretur in-
tra quod dominus promiserat dare melius
Erant eadem quia oblitus est se et
suos suos de mortalibus et absque

gustui motus uoluit subire etiam felici-
tatem. **Abunius** Et in eo quod celebra-
ui facti tabernacula facienda putauit
in qua domus nostra non erat cum spiritus
sit templum non uidi in ea. Adhuc eo
loquente. **Jeromimus** Qui carnale
estonibus aut tentorijs querebant tha-
bernacula nubis lucida spiritus taber-
nacula unde dicitur. Adhuc eo loquente
ecce nubes lucida obumbravit eos.
Crisostomus Cum dominus comminatur nubem
tenebrosam audit sicut in propheta. hic
autem quia tunc uolebat sed docet nubes
appuit lucida. **Origenes** lucida autem
nubes obumbrans spiritus uerus pat-
na uel forte spiritus sanctus. dicitur eadem sal-
uatorem nostrum esse lucidam nubem. que
obumbrat eum et legem et prophetas
sicut intelligit qui perit apertis lumine
spiritus in promissa. **Jeromimus** Quia uero
imprudenter interrogauit petra propter
domini responsionem non metuit. sed pro-
uidet pro filio ut ubi dominus completur
Qui me misit ipse testimonium perhibet
de me. **Crisostomus** Neque autem moyses
loquitur neque helyas. sed per similes
maior uocem emittit ex nube ut
discipuli credant quod adeo hoc uox erat.
Semper enim appere solet. deus in nube
sicut scriptum est. Nubes in caligo et ar-
tutu eius et hoc est quod dicitur. Et
ecce uox de nube. **Jeromimus** Vox
quidem patris de celo auditur loquente
qui testimonium perhibeat de filio et
petra errore sublato doceat uitate
unum per petra ceteros aptos unde sub-
dit dicens. hic est filius meus dilectus
hinc fingendum est tabernacula.
hinc obtpandit. hic est filius illi qui
sunt debent et apertis nobiscum in pen-
trahibus cordis suis domino taberna-
culum parare. **Crisostomus** Ne igitur timeas
petre si enim potens est deus mani-
festum quia et filius similiter potens
est. Si enim diligatur ne timeas nulla
enim eum que diligit prodit. Nec tu
equaliter eum diligis genitori. Neque

Neim dixit visionem donec filius
hominis amovetur resurgat. Non multo
ergo in p[ro]phetas p[ro]dicari ne incredibile e[ss]et
p[ro]p[ter] rei magnitudinem et post tanta[m] gl[ori]am
h[ab]uit rudes a[nt]e sequens arrip[er]e standa-
lic faceret. **Vernigius** Sine quia maie-
stas illius divulgaret in p[ro]ph[eta] imp[er]e
dixent dispensationem passionis eius re-
sistendo p[ro]phetis sacerdotum et sic re-
demptionem h[um]an[am] g[ra]tis recardaret. **Hy-**
larius Silentium etiam reip[ro]p[ter] q[uo]d
viderant imp[er]at[orem] ut cu[m] e[ss]et spiritu s[an]cto
repleti tunc gestorum sp[irit]ualium testes e[ss]ent
Et introgunt e[um]. **Jeromius** Traditio
ph[ar]isaeorum est iuxta malaciam p[ro]phetam
q[uo]d helyas veniat an[te] saluato[re]m adue-
ntum et reducat cor p[ro]ph[eta]e ad filios et
filios ad p[ro]ph[eta]m et restituet omnia in
antiquum statum. Et mirant ergo discipuli
transformationem gl[ori]e hanc e[ss]e qua[m] in
monte viderant. et dicit. Et mi-
rogauerunt e[um] discipuli eius dicentes
Quid g[ra]m scribe dicit q[uo]d optet helyas
venire. et si dicent. Si ia[m] venisti
in gl[ori]a qu[od] p[ro]ph[eta] tuus no[n] appet
ayonine aut ho[m]o dicit. quia helyas
viderant recessisse. **Crisostomus** Non ad
aduentum helye discipuli de scriptis
sciebant. sed scribe eis manifestabat
et ferebat hic sermo impleto in doc-
ta sicut et de xpo. Non aut[em] ut op-
tebat aduentus xpi et helye ascribis
interceptabat. Scripturae em[en]t duos
dicit xpi aduentus. cu[m] scilicet qui
factus est. et cu[m] qui futurus est.
Sed scribe plebem eutentes. s[ecundu]m
aduentum s[an]cti memorabant plebi
et dicebant q[uo]d et si hic e[ss]et xpus.
optebat h[oc] helyam p[ro]venire. Et
igitur solutio qua[m] xpus inducit de
em. et ille r[ati]o dicit eis helyas
quidem venturus est et restituet
omnia dico aut[em] vobis quia helyas ia[m]
venit. Ne aut[em] e[ss]imes e[um] in ser-
mone errasse si q[ui]s dicit helyam
venturum. q[ui]a venisse. Cum em[en]t d[icit]
q[uo]d helyas venturus est et restitua-
bit omnia de ip[s]o helya in p[ro]ph[eta] p[ro]p[ter]na lo-

qui quidem restaurabit omnia du[m] cor-
riget in fidelitatem iudeos qui tunc in
venient quod e[ss]et corde p[ro]ph[eta] ad filias
et iudeos ad aptos **Aug[ustinus] de q[ua]libet eu[angelio]**
Vel restituet omnia. et eos quos p[ro]ph[eta]
an[te] xpi p[ro]ph[eta]uit vel ut ip[s]e restituet
moriendo q[uo]d debet. **Crisostomus** Si aut[em] tal-
bona erunt ex helye p[ro]ph[eta] quae tunc cu[m]
non misit dicemus quia et tunc xpus est
manens helyam no[n] crediderunt. et dicit
aut[em] helye credent quia cu[m] post tanta[m]
expectationem venit amicitia[m] ihm fac-
tus sup[er]erunt que ab eo dicent. Cum
overodiat q[uo]d helyas iam venit. Johanne[m]
helyam vocat p[ro]ph[eta]e m[od]o. Sic
em[en]t helyas p[ro]ph[eta]e p[ro]ph[eta] aduentus p[ro]ph[eta]e
erit. Ita ioh[ann]es p[ro]ph[eta]e factus est p[ro]ph[eta]
p[ro]ph[eta]e hoc aut[em] iohannem helyam no-
minat. ut ostendat p[ro]ph[eta]e suu[m] aduentu[m] ve-
ti testamento et p[ro]ph[eta]e quemie. **Jeromius**
Ipe ergo qui venturus est in s[an]cto
saluato[re]s iux[ta] corp[or]is fidem. nunc per
iohannem venit. m[od]o tunc et p[ro]ph[eta]. Sequit[ur]
Et no[n] cognovunt e[um]. sed fecerunt i[n] eo
q[ui]bus volunt. h[oc] e[ss]e p[ro]ph[eta]e et decolla-
unt e[um]. **Hylyrius** Ut d[icit] aduentu[m]
p[ro]ph[eta]e passionem quos p[ro]ph[eta]e
et a[n]i[m]e et v[er]itatis exemplo in
sequit[ur]. Sic et filius hominis passurus
e[ss]et ab eis. **Crisostomus** In quo oportuna
suam passionem memorat. ex p[ro]ph[eta]e
iohannis multa eis p[ro]ph[eta]e consolationem. **Je-**
romius Querat aut[em] ad herodes et
herodias iohannem m[od]o tunc quod ip[s]e
quos ihm crucifixisse dicant. cu[m]
legamus e[um] ascribis et ph[ar]isaeis m[od]o
fetti. Et brevit[er] r[ati]o dicit q[uo]d iohannis
necesse ph[ar]isaeis factis consensit et
in occasione d[omi]ni herodes. iux[ta] vo-
luntatem sua[m] qui illu[m]in[ati] atq[ue] de p[ro]ph[eta]
romisit ad p[ro]ph[eta]e ut e[um] crucifigeret.
Vabanius. Et iudicio aut[em] p[ro]ph[eta]e
sue qua[m] iam completam tenebat
discipuli cognoscebant iohannem p[ro]ph[eta]
in helye vocabulo dem[on]strat[ur] e[ss]e in
sequit[ur]. Tunc intellexerunt discipuli
eius quia de ioh[ann]e bap[ti]sta dixisset.

eis. **Origenes**. Quia autem dixit pro
 iohannem. helvas iam venit. non autem he
 lve intelligenda. ne meridiana in die
 transfigurationis quod aliam est ab ecclesia
 tica veritate. sed sicut angelus dixit ve
 nit in spiritu et virtute helve. Et cum venis
 set ad turbam. **Origenes** Concupiscit
 petrus spectaculum illud tantum. et pro
 ponens utilitatem suam. utilitatem petri
 dicebat bonum est nos hic esse. Sed quoniam
 caritas non querit que sua sunt. hoc quod
 videbat bonum petro non fecit illud.
 sed quod de monte excelsus dimittat. de se
 dit ad turbam. ut qui non poterant as
 cendere sursum. propter infirmitatem. au
 sumpserunt illis. Unde dicit. Et cum
 venisset ad turbam. Nisi enim cum disci
 pulis suis electis venisset ad turbam
 non accessisset ad eum ille de quo subdit
 accessit ad eum homo gemibus prostratus
 ante eum dicens Domine miserere filio meo.
 Vbi considerandum est quod quoniam qui patienter
 credunt et deprecantur pro sua salute. quoniam
 autem per alios faciunt. sicut misericordia qui vol
 uit gemibus pro filio pro rogat. Quoniam
 vero a semetipso saluator sanatur primo
 aut quoniam quid est quod sequitur. Quia
 luminatus est et male patitur. Quia ergo
 locutus que volunt qui nec in mundum
 spiritum arbitrantur sed corporalem aliquid pas
 sionem. et dicitur humida mouit mea
 vite secundum aliquam compassionem ad lumen
 lunare quod humidum habet naturam. Nos
 autem qui eorum credimus. dicimus hanc quod
 passionem in mundum spiritum in hominibus
 operari. obstruat enim quedam stigmata
 lune et sic operatur ut ab obstruente lune
 partem homines mentem et per culpam
 bilem dei creaturam. sicut et alij de
 mones secundum aliquam stellam stigmata
 in siderant hominibus ut iniquitate in
 excelsis loquantur. quaedam stellae dicuntur
 maleficas. quaedam benificas. cum nulla
 stella adeo sit facta ut male faciat.
 Insuper autem quod subdit. Nam sepe cadit
 in ignem et trebro in aqua. **Crisostomus**
 Considerandum est. quod nisi prudentia ha
 hamus fuisset potius olivum fuisset.

Demon enim qui ipsum in ignem et in
 aqua mittebat in terra fecisset eum dno.
 nisi deus eum re frenasset. **Jeromus** Quia
 autem dicit. Et obtuli eum discipulis tuis
 et non potuit eum curare. Latent autem
 per apostolos cum in possibilitate curandi in
 terdu non ad inbecillitate curandi sed
 ad eos qui curandi sunt fidem referat.
Crisostomus Inspice etiam et aliunde eius in
 presentia. qualiter tota turba interpellat
 ad ipsum aduersus discipulos sed ipse eos
 liberat ab accusacione defectu curacionis
 impuans illis. Et multis enim miratur
 eum in firmum in fide fuisse. Non tamen
 enim in eius presentia inuehit ne ipsum quod
 turbaret. sed in omnibus iudeos probabile
 enim multos presentia discipulis inquecien
 cogitasse. Et ideo sequitur. Respondens
 illis ait ad gnatio macedula et pusa
 quousque ero vobis. usque pariter. Quia
 pro hoc autem quod dicit usque quo ergo vo
 listum. audit deprecacionem ab eo esse
 mortem. et concupiscibile recessum.
Remigius Sciendum quoque quia dominus
 non tamen tunc precepit pati in presentia
 iudeos sed a longo tempore. et
 ideo hoc dicit usque quo pariter vos
 de se dicit Quia longo tempore cepi pati
 vras in presentia. ideo indigni est
 mea presentia. **Origenes** vel quoniam non po
 tuit eum sanare discipuli quoniam ad hunc mo
 dum fidei constituti propterea dicit. Ad
 gnatio macedula. Et quoniam pusa
 ondit quoniam ex presentia malicia est
 introducta contrariam puto autem quod
 propter presentiam totius huius generis in
 grauat malicia coris dicit. Usque quod
 ero vobis. **Jeromus** Non autem
 credendum est quod tedio superatus sit et
 mansuetus ac mitis in verba furoris
 erupit. sed quod in similitudinem me
 dia. si videat egrotum cum sua precepto
 se gerere dicit. usque quod accedo addo
 mihi tuam usque quo artus pro domo in dicitur
 me aliud iubente et te aliud protra
 te. Quia autem non sit vana horum sed
 vana at pro vni homines iudeos ar

Cum uo consecutus fuit huiusmodi semen bonam animam q̄i teret fit arbor magna Sic aut magna e p̄dicta lunata et firmi- tas . et factis ad multitudinē inter omnia mala ut monti assimilet̄ . nec expellat̄ nisi p̄ om̄es fidem eius qui passionē huius sanāe voluit **Crisp̄** Unde et de translatōe monū mentionē facit et vltra p̄cedit dicens . Et nihil impossibile est vobis .

Yabimus Sic em̄ fides mentē manū capacem domus celestibus facit . et quecūq̄ volumus facillime a fidei dno impetere possumus **Crisp̄** Si autē dicit̄ . ubi ap̄ti montem transulerūt . Illud dicam q̄ multa maiora fecerūt . mortuos p̄mōs suscitantes . dicant̄ autē p̄ ap̄tos s̄t quida ap̄tis inuocēs montes n̄itate in imminēcie translulisse . Si autē ap̄tos s̄t montes non s̄t translata . h̄c nō fuit q̄ nō patiunt̄ sed quia nolunt̄ . volute nō in im̄ete . nec dōs dicit̄ q̄ h̄c esset facturi . sed quia h̄c fieri possent̄ p̄babile tamē factū ē . et . s̄ scriptū nō ē . n̄ em̄ omnia miracula q̄ fecerūt scripta s̄t

Jeromim̄ Vel montis translatō nō eius signū quē oculis carnis aspici- mus sed illius qui adnō translatus fuit ex limatico qui p̄phetam corūm p̄ce- diait̄ om̄es terram . **Glosa** ut sit sensus . dicit̄ monti huic . i . sup̄bo d̄uo trans h̄m̄ . i . ab obsessō carpe malit̄ maris . i . in p̄s̄ f̄m̄du m̄ferm̄ . et t̄id s̄bit et nihil impossibile erit vobis . i . nulla in cōmoditas in sanabilis **Auḡ** **desp̄ibus eivari** vel aliis . Ne discip̄ti miraculis facendis extollent̄ in sup̄- biam amoniti s̄t p̄atus p̄hilitatem fidei q̄i per p̄nāpis grām elacōm t̄renam que montis n̄atē signi ficata ē auare transferre **Yabimus** d̄n̄ autē dacet ap̄tos quomō debeat demon expelli . om̄es in p̄tuit ad vitam ut s̄tis n̄alim̄s grauiora queq̄ uel in m̄id̄as s̄p̄u uel hom̄ temptant̄a ieiunio s̄t orātib̄s et sup̄anda p̄as quas d̄m̄ hoc remedio singulari posse placari **Vn** subdit̄ h̄c autē gen̄s nō erat̄ nisi p̄ orōm̄ et ieiunū **Crisp̄** Et dicit

non solum degne limaticoro sed de vni- uersis ḡn̄e demōni . Ieiunū multa p̄- p̄iam impōit et hominē q̄i angelū de celo constituit et incorporeas p̄tates in- p̄mgnat . Sed et orōe opus ē q̄i p̄na- paliori Qui em̄ orat ut speret et ieiunet non milas indiget . et ita nō sit auarus sed ad clam̄ p̄mptus ē . Qui t̄m̄ ieiunat leuis est et vigilanter orat . et concupis̄as p̄micosas extinguit et p̄p̄iū d̄ū facit . et aiam sup̄ba h̄u- liat . Qui ergo orat ac ieiunat . dupli- ces h̄c alas . et ita ip̄s̄ ventis leuiores . Neq̄ em̄ satat et torpet orans quod et multi patiūt̄ . sed ē ē igne veheme- tiore et terra fixior . Ideo q̄ualis maḡ demōnis aduersat̄ . Nihil em̄ cho- decenter orante potens . Si autē i- firmū ē tibi corp̄s ad genuē ieiunād̄ nō tamē adorandū . Et si ieiunare nō potes . potes em̄ nō lasare . Nō p̄uū autē ē hoc neq̄ multū aieunio dis- tans **Origenes** Si ergo aliqui oportuit nos circa auarōm̄ tale aliquid pa- rēntū p̄manē nō adiuuēms̄ neq̄ m̄cō- gem̄s neq̄ loquam̄ . q̄i audienti s̄p̄u i- m̄ido sed abigam̄s ieiunio et orōib̄z m̄is s̄p̄is malignos **Glosa** vel hoc genus demōni . i . ista carnaliū va- luptatū mutabilitas non vincit̄ nisi s̄p̄is orōe confirmet̄ et caro p̄ieunū- m̄at̄ . **Yemiguis** vel ieiunū h̄c intelligit̄ ḡn̄ale quo nō s̄lid̄ abstineas acabis . sed ab omnibus illecebris carna- libus et p̄tatis passionibus Similit̄ orō intelligenda ē ḡn̄alis que in p̄ys et bonis op̄ibus consistit de qua d̄t ap̄s̄ S̄me in t̄m̄s̄sione orate . Com̄- panibus autē mgalilea **Yemiguis** Sepe d̄n̄s in s̄t̄a sic passōms̄ dis- cipulis p̄dixit ut q̄i accidēt̄ . tanto leuius ea ferrent̄ q̄nto p̄roḡm̄ta h̄erent̄ . Et it̄o hic d̄t Com̄panibus autē eius mgalilea dixit illis . h̄c filius h̄ōis tradend̄s ē in maḡs hom̄ et occidet̄ eū **Origenes** vident̄ quidē h̄c illi que supra d̄xat̄ similia ēē . ut facile

liberavit eos a servitute petri filij aut
 regum tunc liberi non sunt quoniam omnes qui
 faciunt peccata servi sunt peccati **Jerom**
 Dominus autem noster et secundum carnem et secundum
 spiritum filius erat regis vel ex dauid se-
 cundum generationem vel impotentis patris
 uerbum ergo tributa quod filius non debe-
 bat **Augustinus de sermone in euan-**
gelio dicit enim in omni regno liberos esse
 esse filios. id est non esse vertigales aulico
 ergo magis liberi esse debent in quolibet
 regno terreno filij regni ipsius sub quo
 sunt omnia regna terrena. **Crisostomus** Si dominus
 autem non erat filius in auctoritate hoc ex
 modo dicitur sed dicit aliquis. filius est
 sed non proprius et ergo alienus et sic hoc
 exemplum non habet virtutem. quod enim
 de proprio filio disputat. ad quos dif-
 ferentiam alienos vocat qui non ex
 parentibus suabunt sed ab aliis nati sunt in-
 tende autem qualiter et hinc Christus
 certificat eam cognationem que petro
 revelata est de eo per quod dixit di-
 ces Christus filius dei viui **Jerom**
 Quis ergo liber est quia cum humili-
 tatem carnis carnis assumpsit de-
 buit omnem austeritatem adimplere unde
 scribitur ut autem non scandalizet eos
 vade ad mare et mitte hamum et ca-
 pistem qui primo ascendit tolle et a-
 pio ore eius invenies statere illu-
 minens da eis ymagine et te. **Origen**
 Consequens autem est intelligere quoniam quo-
 tiens conuenit quidam qui per iniustitiam
 tollant nostra terrena reges terre huius
 eos transmittunt ut exigant a nobis
 que sunt ipsorum et suo exemplo phi-
 let dominus aliquod scandalum fieri eadem
 huius hominibus. siue amplius peccet
 siue ut saluentur filius enim dei qui
 nulla opus fecit seculi quod habet for-
 ma serui propter horum suscepit
 tributum et censum dedit **Jerom**
 Quid primum in hoc loco inuenerit nostro
 utrum ipsam quoniam hinc pistem

in ore statere et quod primum ipse capere
 dicitur est Magnitudinem atque veritate
 si ad eius verbum statere more propriis ratio
 est et quod futurum erat ipse loquendo
 fecit ipse eadem Christus propter immen-
 ditatem et crucem sustinuit et tribu-
 ta reddidit Nos in felices qui Christi
 censum nomine et nihil tanta dignum
 facimus maiestate pulvis honore et
 tributa non reddimus et qui filij regis
 a vertigalibus et minus sumus hoc
 eadem simplicitate intellectum edificat au-
 ditorem dum audit dum tante sus-
 se paupertatis. ut unde tributa ipse
 et apostolo reddet non habuit. Quod si quis
 obire voluit quoniam iudas in loculis
 portabat pecuniam **Fridebimus** re-
 paupum in usus suosmittere. **Nephas**
 putauit nobis quod idem tribuit exem-
 plum **Crisostomus** Vel id non exprobat
 libet dare ut ostendat quod maris et
 pistum dicit **Origen** vel quoniam ihesus
 non habuit ymaginem cesaris princeps
 enim huius seculi nihil habebat in eo.
 propterea non exprobat sed ex maria yma-
 ginem cesaris accepit Non autem ipse
 suscepit statem. nec fecit eum sibi
 possessione. ne sit aliquis ymago cesaris.
 princeps enim huius seculi nihil
 habebat in eo apud ymaginem et ius
 dei. **Origen** autem eadem Christi prudentiam
 qualiter nec veniunt tributum nec sum-
 mibet dare. sed prout ostendit se non esse
 obnoxium. et tunc dat. Quorum unum
 fecit scilicet dare tributum ut illi sal-
 exactores non scandalizent hoc autem
 quod ostendit se librum ut non scandalizent
 discipuli alio uero loco contempnit phi-
 scorum scandalum quod quoniam de ceteris dispu-
 tabat dicens docens nos scire quod
 secundum que optet non contempnit eos
 qui scandalizabant et secundum que
 optet contempnit **Augustinus super Gen-**
esim Considerandum enim est quia
 magnitudo sine peccato passimus autare

proximari scandalu debemus Si autē
de vitata scandalu simit' utilius per
mittit' nasti scandalu q' uitas relinqt'
Crisp Sicut aut' suspensio de ppi
utute ita ammare petri fidem qm
rei tam rei tam difficili obediunt Idcirco
de fide cu remunerans copulauit cu
sibi in tributa daose qd fuit habundatis
honoris et hoc e quod dicit In uicis
statam illu simens da eis pme et te
Glosa Consuetudo om erit ut vno
quisq' p se didragma reddet Stater
u e pondus duos didragmatu **Ori
genes** arstice aut magro consolaco
Sic em interpretat' cap harnau Consol
lat' em amez discipulu et libez filiu
ee pmitiat et dat ei ututem pistu
di pmi pistem ut ascendente eo co
solacioni accipiat petrus super eu
que pistatus est **Hylarius** Cu aut
pmi pistem amouet' xp'us inquit
astensu' ondit' et plures **Blas** ille
pms m' stephs pms ascendit et
statem ore gemit' in quo didragma
hanc pdicacois tamq' duodenarij duo
hebant' Dei em gl'iam et dnm ihm
xpm in passione contuens pdicabat
Jerom Vel iste pistis qui pms
captus est pms adam qui p s'dm
adam liberat' et id quod i ore eius h
e mofessione fuit in ventu p pet'
et dno reddit **Orogenes** Cum era
uideris auas homiez ab aliq' petro
correctu quod abstulit de ore eius v
bim petule dices cu ascendisse de
mai i fluctibus sollicitudini auai
rie ad hamu ronabilem et comprehen
sio saluati ab aliquo petro qui eu
docuit ututem ut p stare heat yma
gnem dei sicut eloquia eius **Jer
omius** Et pulchre quide idipm da
pau sed diuisim e quia p petro q
p peccatore pau reddebat' dnat
m peccatu non fecit ondit' autē
similitudo carnis du cede et dnt' z
suis p'ao liberat'

18 ca
Sequitur capitulu xviii
In illa hora accesserunt ad **Jerom**
Quia discipuli viderant p petro et dno
idem tributa reddere q' qualitate pny
arbitrati s' omnibus aptis petru ee p
latu **Crisp** Unde pass' s' aliquid
humi quod euanta designat dicens
In illa hora accesserunt discipuli ad ihm
dicentes Quis putas maior est i re
gno celoz Veritatem s' quidem pas
sionem confitei qud pass' s' no dnt
manifeste petru aut phonorasti nobis
Sed indecet minate interrogant Quis
maior est Quando aut' ecce phono
ratos viderit s' petru iacobu et
iohem in transmigratione nichil tale pas
si sunt dnt' ad m vni solu gtilit
honorem tue doluerat Au em op'de
pmi quide q' nichil corp q' s' m'is q'
rit deinde q' postea hanc passione
deposuerit Nos aut' nec ad defectu
corp atting' possim' Neq' ei pms
quis maior e in regno celoz sed quis
maior e in regno tee **Orogenes**
In hys aut' imitatores discipulo ee
debemus si qn aliquid in nobis dubiu q
rit et non mouet' ut ad om' yssu
accedamus ad ihm qui potens e illucere
corda homi ad intelligend' solucioe
om' q' m' interrogemus etia aliq' doc
toz qui p'prie hent' in eccl'is **Beatus**
aut' discipuli h' m'rogantes quia no
e equalitas stoz in regno celesti sed
quo maior et qualis vnus vnus h'
dise cupiebant Vel sciebat quis cet
mms et quis magnus ex eo q' supra
dne dycat' Sed ex multis magnis
quis cet maior hoc eis no erat ma
in festu **Jerom** Vndens aut' ihus
cogitacoes eoz voluit de p'dio g'lie
hulitatis q' tenoz p'nae Unde sequi
Et aduocans ihus puulu statuit eu
i medio eoz **Crisp** Anchi vide
valde puulu i medio statur ap'p
omibus erutu **Jeromius** Ut i co
uel etatem queret et p'itid mem
i nocencie demerret Vel certe puulu

statuit in medio coram seipsum qui non
 humiliai venerat. sed ministrare ut et
 eis humilitatis tribulet exemplum alij p
 uulid interpretantur spm sm que posuit
 mcedibus discipulis ut superbia humilitate
 mutarent. **Et** Amen dico uobis nisi q
 ueris fueritis et efficiamini ut puuli non i
 trabitis in regnum celorum. Non papietur
 aptus ut etate habeat puulorum. sed in no
 tancia ut qd illi p amos possident
 hij possideant. p. dicitur ut malicia
 no sapia puuli sunt de si dicat. Si
 aut iste puulus aug uobis exemplum
 tribuo no pauerat miracula. Iesus
 no meminit. videns pulcra muliere no
 delatatur. no aliud cogitat. et aliud lo
 sit et uos nisi tale hueritis in nocencia
 certaminu puritatem regna celorum non
 patietis in trare. **hilarius** pueros
 ead credentes omes p audientie fidem
 mutauerunt. hij en prem scunt. mrem
 amant uelle malu ne puit. curd apu
 negligunt. non implestut. no aderat
 no mentantur dicis credit. et qd au
 duit om hnt lra ergo sic legit **Glosa**
 Nisi quis fuerit ab hac elaco et in
 dignitate in qua mo est. et efficiamini
 ita in nocentes et huiles p uertem
 sicut puuli. sicut p etatem. no intrabi
 tis in regnum celorum. Et qm quide ali
 no intratur. Quicunq go humiliat se
 sicut iste puulus hnt e maior in regno
 celorum. Quanto en quis est humilior
 tanto maior efficit in regno celorum **te**
inguis (vel in cognoscere gre uel in
 caastica dignitate uel de merna bti
 tudine **Jeromus**). uel alit. Quicunq
 humiliat se sicut puulus iste i qui se
 in exemplum mei humiliat hnt in trabit
 in regnum celorum. Sequitur Et qui suscipit
 unu puulu talem in noie meo me
 suscipit. **Crisostomus** de si dicat. Non
 solum si tales efficiamini mercede acci
 pietis sed et si alios tales ppter me
 honorabit. Et honoris qui e ad illos
 retribucom uobis de timo regni ma
 gis aut q multo magis magis e di
 me suscipit. **Crisostomus**. Qui en talis

fuit ut xpi imitet humilitate et in
 nocencia in eo xpus suscipit et pru
 dent ne delatid fuit aptus se putent
 honoratos adicit no suo illos imto sed
 magis honore suscipendos **Crisostomus** de
 inde facile susceptibile hoc sermone facit
 . pena inducens unde sequit omi aut
 scandalizant omi de pupillis ist qui
 me credit expediat ei ut suspendat
 mola asinaia in collo et demgat in p
 fundu malis. de si dicat. Sicut qui
 hos honorat ppter me mercede hnt
 ita qui hos dehonoraunt ultimum pusti
 nebit condicta Si aut quacu scan
 dalu uocat ne mireris aulti em pu
 pillamnes exco q deprecant scandalu
 lati sunt **Jeromus** No aut q
 q scandalizatur puulus e Maiores
 en scandala no recipiunt Et quidquid
 gnalis possit ee smd adu sus omes
 qui alique scandalizant. in uis qnca
 sermone caa contra aptos dictu intel
 ligi p qm interrogando quis maior eet
 in regno celorum uidebant uidebant
 mter se dedignitate qrende et si mh
 uicio p mansissent potant eos quos
 ad fidem uocabant p sicut scandalu
 pde di aptos uident mter se de ho
 nore pingnae. **Augustinus** Quis aut
 qui qul sus e et facta q puer mmq
 est et potens scandalizai h sic pas
 simq explanat ad mis qui filio dei
 credit et qul pat sedm ewangelicos
 actus qul sus ambulat sicut puer. q
 aut no qul ut fiat sicut puer hnt
 impossibile e intrac in regnum celorum qn
 omi aut credcau multitudine sunt
 quida inq qul ut fiat sicut puuli
 no di aut sunt fa. hij pupilli hnt
 in xpo. et se scandali receptores **Jo**
Et aut dicit expediat ei ut suspen
 dat Sedm rru p vntae loquit qo
 maioru dminu ista apud uetes uide
 os pena fuit ut in fundu ligato
 sauo demergent Expediat aut ei
 quia multo melius e p culpa breuis

recipere penam q̄ eternis fuit crucia-
tibus **Crisp.** Consequens aut erat p̄oibz
dicere me nō suspēdit quod erat anni
pena amarius. Sed quia grossi erant
et predicta pena eos nō mouebat cōpae
exempli cogitū manifestat p̄ata p̄end
p̄ter h̄ em̄ dicit q̄ expedit ei h̄ suspēdit
qm̄ eos alia grauior pena expectat.
Hylarius Mystice aut mole opus
labor est creaturis. Nam clausis ē timore
oculis agunt. ingruūt. et sub asini quide
nomine frequēter gentes cognouit ut
p̄mo que ceci laboris ignorancia ḡnct
Iudeis aut s̄c̄e iter in lege p̄statū ē
qui s̄ xpi aptos scandalizauit r̄as
alligata collo mola asina d̄m̄s̄ t̄m̄ae
fuisse. r̄ genā labore d̄p̄s̄ ignorā
sc̄ali demerent. quia illos tollerabi-
lius fuit nescisse xpm̄ qm̄ p̄sc̄ari
d̄m̄ nō recepisse. **Greg.** v̄. **morat**
vel aliter. quid p̄ mare m̄s̄ sc̄ali.
quid p̄ mola asinā. m̄s̄ actio t̄ena
signat. Que dum colla m̄tis p̄p̄ulca
desp̄dia str̄ngit. hanc in labore circuitu
mittit. Sunt utiq̄ nō illi qui d̄m̄
renas actiones deseruēt et ad contēplacō
studia h̄ilitate post p̄ita vlt̄ra in
telligēcie v̄n̄es surgūt. q̄ nō plū s̄
t̄ errorem d̄c̄iūt. sed in firmos q̄s̄
agremis v̄tatis diuidunt. Qui ergo
v̄m̄ de n̄m̄is scandalizat melius ei
fuit ligata collo mola asina t̄m̄ae
p̄ia. Quia min̄ p̄s̄e menti expedi-
entius potuisset ut occupata mudo
t̄ena negocia ager̄ p̄ p̄tēplacōnis
studia ad multoꝝ p̄m̄am vacaret.
Aug. **de p̄ibz** **cr̄m̄.** Vel alit̄
Qui scandalizauit v̄m̄ de p̄p̄lis
r̄. q̄ h̄ilibz quales v̄lt̄ et discipulos
suos nō obtempando uel etiā d̄cedo
sicut de alexandro aptus dicit. Ex-
pedit ei ut mola asina suspendat
collo eius et p̄cipitet̄ in p̄ndū ma-
ris. r̄ congruit ei ut cupiditas v̄s̄
tempalū ei p̄ulti et ceci colligant̄
eū. d̄p̄metū pondē suo deducat ad t̄

teritum. Ne mudo a scandalis. **Glo**
sa Dixerat d̄m̄s̄ q̄ expedit ei qui scan-
dalizat ut suspendat mola asina collo
eius cuius r̄m̄ assignans subdit. Ne
mudo a scandalis. r̄ p̄ scandala **Origen**
hoc non d̄c̄m̄tis mudo intelligamus
sed hic homines qui sunt in mudo d̄m̄
mudo. Non aut̄ s̄ discipuli xpi d̄h̄
mudo. qm̄ nō p̄ eis ē a scandalis re
Nam et si multa sunt scandala nō tan-
tū eū qui nō ē d̄h̄ mudo. Si aut̄
adhuc ē de mudo p̄p̄a q̄ diligit mudo
et que sunt in eo. tanta scandala p̄p̄e-
dent eū quātis fuit obligatus in mudo
Vnde sequit̄. Nō ē em̄ ut veniat
Crisp. Cum aut̄ dicit. Nō ē. nō
deseruit libertate arbitrii neq̄ n̄tati
aliqua p̄p̄o supponit. sed quod oīo fu-
tū est p̄dicit. Scandala quide s̄
p̄hibētes r̄e v̄ie. Non aut̄ p̄dicit
xpi scandala induat. Nō em̄ q̄ p̄dicit
p̄ter h̄ sit sed quia oīno futurū ead̄
p̄ter h̄ p̄dicit. Sed dicit aliquis
Si oīs corrigan̄. et nullus sit qui
scandala afferat. nome mendacii argu-
et hic sermo. Nequaquā. Quia em̄ p̄
uidit in emendatos futuros homines
et p̄ter hoc dicit. Nō ē ut
veniant scandala. r̄ oīo veniant. Si
aut̄ corrigen̄ em̄ nō dixisset **Glo**
Vel nō ē ut veniant scandala.
quia s̄ n̄tia. r̄ utilia ut qui p̄ h̄o pro-
bati s̄ manifesti s̄t. **Crisp.** Scan-
dala em̄ erigunt homines et acutiores
eos faciūt et eū qui cadit. v̄loater
erigunt m̄ntū s̄ m̄gerit sollicitudine.
Hylarius Vel h̄ilitas passōnis.
scandalū mudo ē quod sub d̄fōm̄tate
crucis eterne gl̄ie voluit d̄m̄ accipe
Et quid mudo tam p̄ulosim q̄ nō
recepisse xpm̄. Ideo v̄o nō ē ut veniat
scandala quā ad p̄ccatū reddende
nobis ceteritat. oīs in eo passōnis
h̄ilitas cēt cōplenda **Origen** vel
venencia scandala s̄ angeli p̄p̄a
ne. nō s̄ p̄tēs s̄m̄ nam uel s̄p̄
et h̄is scandala sed libtas arbitrii

in quibusdam genuit scandalum nolens
sustine p' dante laborem. Non pe aut ee
verum boni nri heat m'p'magnam mali
Sic go nre e' p'v'me scandala p'cut nre
e' sustine malicia celestiu q' magis iri
tant q'nto magis vbu xpi m'hamibus m
ualestent expellit ab eis malignas dantes
Querit aut origina per que scandala o
pent quibus est magis ve. Nam multo
peius erit ei qui scandalizat qua ei qui sca
dalizatur. Unde sequit' Perumptu ve
homi illi per que scandalu venit **Jerom**
Ar si dicat ve homi qui vitio suo facit
ut per se fiat quod nre e' ut i' mudo
fiat. simul q' p' generalem smam pati
indas qui prodicam am' p'pauat **Hila
rius** Vel sub homibus anticipacione
actorem scandalu huius quod e' extra
passionem xpi iudicium p'p'm per que
sine mudo vitulu compit ut xpm
mpassione abnegent que lex et p'p'e
passibilem predicant **Criso** Ut
aut distas q' no p'nt absolute nreitas
scandala audi que p'cut' Si aut mag
na uel pes tuus scandalizat te ab
fide cu' et p'ite abste. Bonu est tibi
ad vitam m'gredi debilem uel claudu
qua duas manus uel duos pedes hntes
mitti m'g're et' si oculo tuus sca
dalizat te eue cu' et p'ite abste. bo
nu e' tibi vni hntes in vitam m'rae
q' duos oculos hntes mitti m'chemia
gnus. Non aut h' de m'bris corpuli
bus dicit sed de amias quos m'rdme
ntioy m'bris hemo Nichil e' em ita
notuu ut d'nsatio mala. **Valerius** stan
dalu quippe sermo gretus est quod nos
offendit uel ruina et m'pacionem
pedis dicit possim' Ille ergo scandalizat
sem. qui dicto fto ve m'na recto ac
tom ruine dedit. **Jerom** q'nt' ois
truncat affectus et vniusa p'mquitas
amputat ne per actom p'ietat' vni
quisq' credentiu scandalis patiat Si
inquit est tibi ita quieto ut manus pes
oculus et o' vclis atq' p'licitus et
atutus ad p'p'icend' Scandalu aut

144
tibi faciat et p' m'rae d'nsantia se p'
trahat m'chemia melius e' ut p'mqu
tate eius carcas et emoluitis carnalib;
qua d'u ans l'ur facit cognatos et n'ros
tam heat ruinas. Nouit em vniqsq'q'
credentiu quid sibi noceat. uel m'no sal
liatet' amno ac sepe temptet. q'elq'
est em vitam solitariu ducere q' ob vite
p'ntis m'ra vitam et'nd p'de. **Origen**
vel sacerdotis r'abiliter p'nt dicit o
culus q'm p'culatores hnt' d'vatom
aut cetiq' manus qua p' eos opa p'ualia
gerut. p'plus aut sint pedes corpis
et'ae quibus omnibus p'ce non appet
p' scandalu et'ae sunt f'ri. vel actus
aut peccans manus intelligit et m'ces
sans aut peccans p'ce et v'isus aut pec
cans oculus quos oportet p'ade p' sta
dalim p'beant. scapiter em ipa opera
m'bris q' m'bris m' scripta p'ant
Videte ne gtempnatis **Jerom**
Supra dixerat d'ns p' manu et pede
et oculu. omis p'mquitates et m'atu
dices que scandalu face p'ocant am
putandas d'nsitatem itaq' sine subiec
to p'cepto tempuit dicens Videte
ne gtempnatis vni ex hys pupillis.
Ar si dicat d'ns m'vobis est nolite
gtempne sed post vram salute x
illoz queite p'ntatem Sm aut p' se
uerantes m'p'itis videret' m'cliq' est
vobis saluos fieri quid p'ce ac m'le
Criso vel aliter. Sicut fugere
malos ita honorare bonos. luciu h'
magnu' Supra ergo docuit scandalu
zantiu ab fide amiacas hic aut ex
hibe docet f'is honore et p'auatom
Glosa vel aliter. alia em tanta
mala p'uenit ex scandalizatis f'ibus
Videte ne gtempnatis vni ex hys
pupillis **Origenes** Pupilli aut sunt
qui nup' m'p'o p' nati. aut tales po
m'ament' sine gfectu q' m'per nati.
Non aut h'nt nre xpus mandae
de p'fioribus fidelib; no gtempnatis
sed de pupillis sicut et sup' dixerit

homine uno vniuersitas seruanda est In
 vniuersitate adeo errore omne hominum genus
 oberravit Igitur et querens hominem
 est. et nonaginta nonne relictis celestibus
 glorie multitudo est. **Gregorius** dicit aut
 cetera eis relictis in montibus ut signi-
 ficet in excelsis quia immisericordes non
 piebant in sublimibus stabant **Beda**
 Quos ergo dominus inuenit quoniam hominem
 restaurauit et super eam uentura manus
 gaudium est in celo quod super nonaginta no-
 nem quia maior materia diuine laudis
 et in restauracione hominum qua merita con-
 angelorum admirabiliter cum angelos cre-
 auit sed mirabiliter restaurauit. **Pa-**
lambus Non uero quoniam decem anas
 ut decem sint et ad nonaginta naue
 ut centum sint uarij ergo per breuitate
 et magnitudine non sunt quibus unum
 decem ut proficiant. Nam uobis cum sine
 uoluntate in se manes ad accesserit
 proficiat ceteris et ut proficiat summa diuina
 integraret in celo habito perditus quere-
 bus meta. **Jeromus** Alij uero nona-
 ginta naue subus uistorum putant nu-
 merum intelligi et in una bacula pec-
 catorum secundum quod in alio loco dixerat
 Non ueni uocare iustos sed peccato-
 res **Gregorius** in omni Considerand aut
 nobis est cur dominus plus de gustis
 peccatoribus quod de sanctis iustis
 gaudium esse fateatur. Quia scilicet plerumque
 remanet pigri ad excelsa bona
 propina qui ualde sibi securi sunt
 et nulla commiserunt mala grauora de-
 conno. magis hi qui se aliquid elicitate
 egisse meminerunt corporis suo dolo-
 re. pueri mardese ad amorem dei
 et qui se errasse adeo desperant
 dampna peccentia lucris subsceptis
 respiciant Sic et dux imperatorum
 cum militem diligit qui post fugam
 in suis hostem fortiter perit quod
 ille qui magis aliter fortiter fecit
 Sed et sunt quidam iusti de quibus
 fuit gaudium ut eis nullus penitens
 spem possit Qui et si non sint sibi

malorum confiteri licita respiciunt et omnibus
 se humiliant. Quia ergo gaudium est sibi
 liter plangit iustus cum gaudium per se
 male gessit dampnat in uis. **Beda** uel
 per nonaginta naue aues quas montibus
 reliquit superbos pergit quibus ad proficiam om-
 tas deest. Cum ergo inuenit peccatores
 magis super eis gaudet et suos gaudere
 facit quod super iustos falsos. **Jeromus**
 Quia subdit Sic non est uoluntas
 inter refert ad superius proficiam de quo dix-
 erat uidete ne contempnat eum de
 pusillis istis et docet id arto parabola
 positam ut pusilli non contempnant in
 uoluntate perdit. Non est uoluntas inter
 preterit dicitur quod quoniam scilicet perit
 aliquis ex pusillis non uoluntate perit
 perit. Si autem peccauit inter. **Crisostomus**
 Quia superius uehementer sermone adu-
 sus scandalizantes proficiam undique eos
 tenens ne rursus hi quibus scandala
 ferunt sic stant respiciam ut totum
 contempnentis malum uicium metant
 sed negligentie et scandalizantes perit
 sibi parti uolentes meliorem metant
 hic dominus eos compunit et redarguone
 sed iubet dicens Si autem peccauit in-
 te frater tuus uade et corripe eum in
 te et ipsum solum. **Augustinus de uerbis domini**
 admonet nos quod dominus non non negli-
 gere malum in peccato non querendo quod
 reprehendas sed uideo quod corrigas
 debemus enim amando corripere non nocendi
 auditate sed studio corrigendi Si ne-
 gligens perior eo factus est ille in uia
 fecit et in uia faciendo grauius perior
 uoluit perior tu uoluit frater contempnentis
 perior es tacendo quam ille querendo.
Augustinus de ciuitate dei. Plerumque enim a
 malis docendis admonendis alij eadem
 oburgandis et corrigendis male distat
 uel cum laboris piget ut cum eorum inma-
 rias deuitama ne impediant et nocent
 in istis tribulacionibus rebus. Sicut quod ad ipsi
 adhuc in cupiditas appetit. Sicut quod

amitte fōndat infirmitas. Si autē
ppterca quispōbūgandis et cōrpiendis
male agentibus pat quā optmō tps
inquirat. uel eisdem ipis metuit ne de
tiores ex hoc efficiant. uel ad uitā bo
nam cōdiendās impediāt alias ipse
mos et pmanat atq. autant aside. non vi
te cupiditatis occasio sēd cōspū tūtat
longe aut grauiorem hnt cām cōtūac
pōnti qui mētis cōstitutū sē ut nō p
cant oburgando peccata nec iō tantū
ab hūgremōi culpam penitus alienq. e
qui licet pōntus non sūt meōs tū quibz
uite hūg nōtitate quigūt multa mo
uenda uel arguenda nouit et negligēt
deuitas cōf. offēnsōnes ppter illa qbz
mētē uita nō mēdebit. vntē sēd plus
quā debuit delēat. **Crisp.** Cōsiderā
dñ autē q. quāz dñs cū qui cōtristat
eū qui cōtristat. **Mat.** dicit. sicut
cū dicit. Si accōrdatus sūis q. frater
tuus h. p. aliquid adūsūm te uale re
conalūi sē i. tuo. Quāz autē eū qui
iusta passus est iubet dimitte pōnt
sicut ibi dimitte nobis debita mē sē
et nos di. de. n. h. ut autē aliu cō
ragitat. madū. Si em qui cōtristat
ē dicit. ad eū qui cōtristat. et iō
dicit. Si peccauit in te sē tuus uide
et. Quia em ille qui in iusta fecit nō
facile ueniet ad cōfusōm uēdātis
hūc. qui passus ē ad illū trahit et nō
simpliat sēd ut cōrigat quod factū ē
vnde dicit. uide cōrpeā. **Yabamus**
Non passim iubet peccanti dimitte
sēd audienti. i. obediēti et p. māz age
ti. ne uel difficilis uenia uel remissa
sūt indulgētia. **Crisp.** Non autē dicit
accusa uel mēpa. Nosq. amditas ex
pete. sēd argue. i. rememora sibi pecca
tum dicit ei qui ab eo passus est. Ipe
em nā et ueritādia detinet. ebruus
factus q. graui pmpno. vnde optet
qui sanus est ad illū qui egrotat abire.
Jerom. Sciendū tamē q. si peccauit
in nos sē m. et in qualibz rā nos le
sant. dimitte hēnō p. tate. ymo

nitatem qua p. cipit ut debito dū
uis debita dimittam ppter h. et hic
subdit. Si peccauit in te frater tuus
Si autē quis mēdū peccauit nō ē mē
arbitry. Nos cōrō mēdē in uia bēn
gm sumā in uis stimelys extrema odia
Crisp. Ideo aut p. cipit argue ei qui
passus ē in uia et non aliy quā ille
qui fecit in uia ab eo mansuetas sūmet
et maxime cū plus eū cōripat. In cū
quis vnditā expectē debet. hic sa
lūtis diligētiā uidet hēc maxime hō
cū p. p. p. facē. **Aug.** de u. b. d. m.
Dñ ergo in nos aliquis peccat hēc
magnā curā non p. nobis. Nam glo
riōsim ē in uia obliuisti. sēd obliuisti
terē in uia tuā nō uolūmā sēd
tū ergo corripe mē te et ipm sibi
sūdē cōrpiōm p. nōs pudat. forte
em p. ueritādia mēp. defende p. mē
sibi et quē uis facē cōrpiōm facis
p. uerem. **Jerom.** Cōrpiōm est
em p. sūm sē ne p. sēmel pudat
ac ueritādia amiserit p. maneat in
p. tō. **Aug.** Ipe autē dicit peccantem
cōrā omibz argue ut et cōtū timōr
hēant alip. ergo sūas cōrpiōm
sē sē mē mē te et ipm sibi alip.
aut cōrā omibz aliud aut q. facere
debeat mēdite et uidete. Si pec
cauit in q. in te sē tuus corripe eū mē
te et ipm sibi. Quare. q. mē pecca
uit mē aliud ē in te peccauit. q.
em p. tētū fuit q. in te peccauit sē
rectū quē cū cōrigis. i. peccauit. Nā
si solus nosti q. peccauit in te et cū
uis cōrā omibz argue nō es cōrpiōm
sēd p. ditor peccauit argo mē sē tu
sēd si tu solus nosti tū uē mē sē tu
peccauit. Nam si multū audientibz tibi
fecit in uia et nullas peccauit quos
testes sūe iniquitatis effat q. ipa
cōrpiōm sē cōrā omibz q. peccant
cōrā omibz sūa cōrpiōm sē omibz
p. tētū que peccant p. tētū distri
buite comparā et cōcordatē sūmā
quare aut p. p. mē cōrpiōm. p. tu dolēs
q. peccauit mē absit. Si amore tui fat

nil facis Si amore illius facit op
 tunc facis demig mupis ubis attende
 tuis aus amore id face debeas vtru tu
 illius Sequit em Si te audierit licitus
 eris frem hui Ergo ppter illu fac ut lu
 creus illu agnosce quia in honem peccado
 pisti Nam si no picias quo te licitus
 e Nemo ergo contempnat qn peccat i
 frem Cris In quo etia demostrat q
 immacia dampni e que et p hoc no
 dixit q ille lucratus e sapm sed q tu
 lucratus es et per que ondit qn et tu
 et ille dampni passeratus ex discordia
 Jeronimo p salutem n. alius nobis q
 acquirit salus Criso9 quid aut facere
 debeas si no psuadeat subdit Qui at
 te no audierit adhibe tota vni uel du
 os. Quanto em mveccandior fuit et pri
 nciar tanto magis nos ad medicum
 studere oportet no ad na et odium.
 Item medicus cu videt morbu no re
 mitti no desistat sed tuc magis ppat
 ad curand vide aut qualiter no vnde
 gra hoc correpcio fit sed emendationis
 et ppter h non confestim iubet dnd du
 os accipe sed qn ipse corripo no valet
 Nam tuc ad eu mittit multitudime sed
 vni uel duos et ad leges testiom induat
 dicens cot more duos testiu uel triu
 stet ome ubum q d. hoc id testimoniu
 q totu fecisti quod tuu erat Jeronimo
 vel intelligendu e h mo Si te audire no
 luit adhibeat vnus si em q si nec illu
 ad audierit adhibeat et terminus uel corri
 gendi studio ut saluet uel amonit e aut
 pudore corrigat uel quomendi sub testibz
 Glosa vel si dixit non e peccand
 ut plent illud e peccand Jeronimo
 porro si nec illos audire voluit tuc mil
 tis dicendi e ut detestari eu heant ut
 qui no potuit pudore saluu saluetim
 obprobrio vnde sequit q si non audierit
 ad dir eate Criso9 i. hys qui etia
 pudent Glosa vel dir totu eate ut
 maiorem erubescencia paciat post
 h omia sequat excoicatio que fici debz
 p ob eate i p sacerdotem alio exqui
 tante tota eate cu eo apat vni sequit
 Si aut eate non audierit fiat tibi pe

et hinc et publicanus **Aug9 de vbi**
 dmi i noli illu iam deputa i mo futuru
 tuoz nec sic tunc eius salus neganda
 e Nam et ipos et hincos rgenales et pa
 ganos in mio quide futuru no deputand
 sed tunc corpulenti p requimo Criso9
 Nichil tunc tale pcepit dne obfuandiu
 m hys qui extra etia sunt quale pape
 hic de stibus corripendis Sed de exordibz
 dicit Si quis paufferit te in rima max
 illa pbe ei et aliam. Quod et paulus
 dicit Quid michi de hys qui foris st
 iudicare Jeronimo ~~et pul~~
 fies aut arguo et auertere iubet. Q
 aut dicit Sicut et hincos et publicanos
 ondit maioris ee detestatis qui subnoie
 fidelis agit opera fidelu qud hy qui
 apte genales sunt Publicani etem
 vocant qui solit vocant lura cogunt
 vegetula p negatice et p fraudes ac
 furta stelerata atq pueria Origenes
 Videmus aut ne forte smd hec no
 dequatu p peccato postea sit Quod ei
 si aliquis peccauit aliquid peccandi
 que sue ad morte puta masculoz con
 cubitor factus adulter homicida aut
 mollis nup talem roms e arguo slo
 ad pta et si cu audierit statim eu dice
 lucrifm et no pns eu expelle ad de
 etia nisi postqua testibus testibz argu
 tus et ab etia pstat in actu pnci
 alius aut respiciens ad in mesam mar
 xpi dicit qm cu vba xpi nulla faciat
 dram pcedz ita xpi maz facit q
 hoc ad mima tm pted ptme distinguit
 alius econt tante ipa uba considerat
 no deom pted hec dicta defendet
 qm qui grandia illa peccat no e stat
 sed se nouat cu quo ptem apm non
 optet nec tibi simie Sicut aut ne
 gligentibz peccandi ocom dat qui ad
 ome peccatu ptme h exponit Sic
 contra qui daret i mms et no mor
 tific peccatis peccante post argucom
 testiu uel eate fici oportet stat et h
 cu et publicani aliquid crudelitaf in
 induc vtru em no peat p micia
 no possimo pmi quia qui ter ar
 gutis no obediunt pe m qto obedire

Demde quia aliqui non sicut opora hor
reddidit ei. sed amplius quia peccavit q
coepedit in h' mundo demu quia dixit
sicut sicut ceteris et publicano. sed sit
tibi Qui ergo in petro leui correcto ter
no se emendat nos quide cu debemus
h're sicut ceteris et publicano abstinere
ab eo ut confundat. An aut' etiam adeo
q' publicanus et ceteris iudicet. no
e nrm pmittare sed e in iudicio dei a
men dico vobis. **Jeromius** Quia dix
erat si etiam non audierit sit tibi sicut
ceteris et publicanus et potat q'cep
tonis futus hoc e' r'pso uel tanta co
gitatio Si me despicias et ego te despicias
si me odempnas et in ea sma odemp
nabis Potestatem tribuit ap'is ut
stant q' qui malis odempnant hu
nam sma' d'na sma' corroborat. **En
dicit.** Amen dico vobis quicunq' alle
gaueris super terram erunt ligata et i
celo et quodcuq' solueris sup' terram erit
soluta et in celo. **Origenes** Non dix
it melius sicut melius petro. sed in
celo uno quia non s' tante p'stoms
sicut petrus. **Hylarius** p' h' tamen
ad t'rem maximi metus quo ad p'ne
ome' g'tment' in mobile p'uitat' ap'ice
iudicium demeruit. ut quos m'ris liga
unt p'it'as nodis in nosos reliquit
et quos soluit confessionem strueme
accepit in salutem h'ij melius ligati s'
uel soluti. **Crisostomus** Et no' q' no' dixit
p'mati etia' liga talem. sed si ligatus
indissolubilia erit ligamina q' hoc
aus iudicio dimittens. **Vide aut' q'
in corrigibilem.** duplicibz colligant
necitatis saluet et pena que est
hic saluet p'it'as ab etia' quod sup'
posuit dicens. Sit tibi sicut ceteris
et. Et supplicat p'it'as quod e' ligatum
e' in celo ut multitudine iudicioru
dissoluit factis nam **Augustinus de v'bis
d'ni.** Vel aliter. **Crisostomus** h're frem' tui
tamquod publicanu ligas illud in terra
Sed ut iuste alliges unde Nam iust
ta omnia distumpit iusticia. Cu aut'
corrodit et con cordauit cu' fr'e tuo sol
iust' illu' m'ra. Cu' plus m'ra soluta

erit et in celo. auxilia prestas no' tibi sed
illi quia multu' nocuit no' tibi sed illi. **Et lo'**
Non sicut aut' de eo dicitur sed de omni pe
tate que sit ex consuetudine in p'mitate
etia' dat affirmat' ac subdit. **Item dico**
vobis quia si duo ex vobis q' sent' sup'
terram de omni re quacuq' p'auerint fiet
illis vel penitente recipiendo uel sup'
bi abraendo. uel de alia re qua' p'auerit
que no' e' contra' etia' v'mtate. fiet il
lis ap're meo qui melius est. **P' hoc at**
q' dicit qui melius est. cu' omnia e' om
dit' p' h' cu' complere possit quod pete'
Vel melius est. in s'is quod valet
ad p'band' q' fiet illis quicunq' p'auerint
quod dignu' sit quia illud ap'it se h'nt
a quo pete't. **Unde rata e' sma' consen
tienti quia deus ad eis h'nt et i'o
sapit' vbi em' duo uel tres congregati
i' no'ie meo i' sim' in medio eor' **Criso
stomus** vel quia dixerit. fiet illis ap're meo
ut ondat se etia' datorem simul cu' p're
subdit vbi em' p' duo uel tres i'o. **Ori
genes** Non aut' dixit. In medio eor'
ero sed sim' mox em' ut aliqui consen
serint p'p'us mouent' in eis. **Hylarius**
Ipe em' qui pax atq' caritas est sede
atq' h'nt'com in bonis atq' pacifias
voluntatibz collocabit. **Jeromius** Vel
aliter. omnis superior sermo ad q' cordi
am nos p'uo'auerat. agit' et p'mu'
polluet' ut sollicitus festinans ad p'ce'
cu' se dicat inter duos uel tres. **Indu
fore.** **Crisostomus** Non aut' dicit simpliciter
vbi congregati sunt. sed addit. In
no'ie meo q' dicat. Si quis p'pter me
p'ncipalem cam' amicitie ad p'p'mu'
h'nt' cu' eo ero si et malus. **Vicarius**
erit. **Quid** ergo ubiq' no' ubiq' consen
tientes consert' id quod petunt. p'
mo quidem quia co'pedita non pe
tunt. **Sed** quia indignu' s' qui pete't
et ea que p' ase ipis non in f'at' **Vn
dicit** si duo ex vobis qui saluet etia'
gelicam onditis q'nt'com' **Tertio** quia
adusis eos qui contristant' onant
v'mdita' querentes. **Quid** q' pete't m'ra**

peccantibus qui non penituerunt. **Origenes** Et ista est causa propter quod non
 exauduit orantes quia non consentimus
 vobis p[er]mitti sup[er] h[anc] nec dogmate nec qu[od]
 facere. Sicut enim in muscis m[us] fiunt q[ui]
 venenosa voca[n]t non delectat audiente[m]
 Sic in ecc[lesi]a m[us] consensu h[ab]ent non de
 lectat deus in ea nec audit voces eor[um]
Jerom[us] possimus aut[em] et hoc sp[irit]ualit[er]
 intellige q[uod] ubi sp[irit]us et a[n]i[m]a corpus q[ui]
 senserit. et non intra se bellu[m] ducit. sicut
 h[ab]ent voluntate[m] de om[n]i re qua peccat
 r[ati]o imp[er]at ap[er]t[ur]a. Nulli enim dicitur
 q[uod] q[ui] bonas res postulas sit ubi corpus
 vult h[ab]ere ea q[ui] sp[irit]us. **Origenes** vel
 in quo duo testam[en]ta consentiunt sibi eis
 inveniunt[ur] or[atione] de om[n]i re acceptabilis deo
 Time accedens ad eu[m] petrus ut **Jerom[us]**
 supra dixerat d[omi]n[us]. Videte ne contemp
 natis e[um] de pupillis istis et adiceat
 Si peccavit in te frater tuus i[st]e et
 p[ro]m[iss]i[us] r[ati]o[n]em dicens Si duo ex
 vobis i[st]e. Unde provocatus ap[er]t[ur]a petrus
 m[er]og[er]at. et h[ec] e[st] q[ui] dicit. Time accedens
 ad eu[m] petrus dixit d[omi]n[us] quoniam pecca
 vit in me frater meus dimittam[us] ei. Et
 t[ame]n m[er]og[er]at[i]o[n]e p[ro]fert s[er]m[on]e[m] d[omi]n[us] q[uod] se
 p[er] **Crisostom[us]** putavit quidem petrus
 aliq[ui] se magnu[m] dicit. sed quid amator
 hom[in]i xp[istu]s viderit subdit. dicit illi
 et h[ec] Non dico tibi usq[ue] septuages septuages
 septuages septuages **Aug[ustinus] de v[er]bis d[omi]n[us]**
 Audes dicit Et si septuages omnes pec
 cavit ignoscas Et si tenaces et a[n]i[m]a q[ui]
 tions peccavit ignoscas. Si enim xp[istu]s
 milia peccat[ur]a in venit et t[ame]n om[n]ia
 donavit noli seduce[m] m[an]u[m]. dicit enim
 ap[er]t[ur]a donantes vobis m[et]ip[s]is signis ad
 versus aliq[ui] h[ab]et querela[m] sicut deo r[ati]o
 donavit nobis **Crisostom[us]**. Sim[il]iter ergo dicit
 usq[ue] septuages septuages Non enim de
 t[er]m[in]a ponit ut unu[m] concludat remissio
 nem sed q[uod] otinuit et p[er] e[st] significavit
Aug[ustinus] de v[er]bis d[omi]n[us] Non t[ame]n sine
 causa d[omi]n[us] septuages septuages dixit
 Nam lex in decem p[re]ceptis g[er]minat
 lex om[n]i p[er] decem peccatu[m] p[er] p[er] signi

ficatur quia transgressio denarij est
 Septem aut[em] p[er] totu[m] tempore com
 putat quia septem diebus voluit q[ui]s
 Duc aut[em] septuages septuages
 septuages omnia ergo p[er]ta dimitti voluit
 quia ea septuages septuages m[us] p[ro]p[ri]a
 navit **Origenes** vel quia n[on] sex vide
 te op[er]is et laboris septima aut[em] repausa
 com[od]o dicit remissionem fieri oportet fr[atr]i
 in h[oc] m[un]do degenabus et p[er]m[itt]i res h[oc]
 m[un]di peccantibus Si aut[em] aliquis ult[er]
 ea peccata peccavit iam non habet re
 missionem **Jerom[us]** vel intelligit
 est Septuages septuages i. quadringet
 nonaginta v[er]bis et totiens peccata
 fr[atr]i dimittet quoniam ille peccare
 non possit **Aban[us]** Aliter t[ame]n dicit
 Venia peccanti ut nobis sit p[er]ta cau
 tate g[er]nat sicut ioseph fr[atr]i. aliter
 in m[un]do p[er]sequer[ur] ut bonu[m] ei coheret
 et si licet faciamus ut dauid lugens
 saul Ideo assidat[ur] e[st] regnu[m] ce. **Crisostom[us]**
 Ne aliquis estimaret magnu[m] quid et
 grave d[omi]n[us] in m[un]do ai dicit dimitte
 usq[ue] septuages septuages adicit para
 bolam **Jerom[us]** familiare enim est
 p[er]is et maxime palestini ad om[n]e
 p[ro]m[iss]i[us] sui parabola iuge[re] ut q[ui] p[er]
 simplex p[re]ceptu[m] ab audita[m]bus tenet
 non p[er] p[er] similitudine[m] exemplo q[ui]
 tencat Unde dicit Ideo assidat[ur] e[st]
 regnu[m] celo[rum] hom[in]i regi qui voluit
 tam p[er]one ai p[er]nis suis. **Origenes**
 filius dei sicut e[st] sapia iusticia et vi
 tas ita ipse e[st] regnu[m] No aut[em] alius
 cor[por]is q[ui] p[er] decorsu[m] sed om[n]i qui p[er] p[er]p[er]o
 m[un]do p[er] p[er]ibus iusticia et certe v[er]i
 tes regnant qui facti s[un]t coli. p[er] h[oc] q[ui]
 portant celestis ymaginem hoc ergo
 regnu[m] celo[rum] i. filius dei q[ui] factu[s] est
 in similitudine carnis peccati t[ame]n
 simlis factu[s] e[st] hom[in]i regi vivens p[er]bi
 homine **Remigius** vel regnu[m] celo[rum]
 agrus p[er]ta om[n]ia intelligit m[ag]is d[omi]n[us] o
 perat. hoc quid in ista parabola loquit[ur]
 Nonne aut[em] hominis aliq[ui] designat
 p[er] sicut in simle e[st] regnu[m] celo[rum]

homi regi qui fecit nuptias filio suo
Aliqn neco designat filius hic aut vtrū
q̄ intelligi p̄t et p̄r et filius qui fuit
vnius d̄y. Deus aut̄ resp̄ndit cuncta q̄
creavit regendo et gubernando **Orige-
nes** Seruū aut̄ h̄y s̄oli q̄ntū ad istas
pabolas qui dispensatores ubi h̄ntur. et
quibus hoc ē ḡmissū ut negotient̄
et fenerent **Vernigius** Vel p̄fios
h̄yq̄ homis regis designant̄ om̄s h̄cōs
quos ad laudandū se creavit quibusq̄ n̄
legem dedit. Cum quibus rōm̄ ponit.
q̄n̄ cōtā et mores et actus singulorum
disputat ut vniūq̄ p̄d̄m̄ quod gessit
tribuat unde sequit̄. Et cū cepisset
rōm̄ ponē oblatū ē ei vnus qui de-
bebat x̄ m̄lia talenta **Origenes** S̄ ois
aut̄ uite n̄e rō ponenda ē arce. q̄n̄
om̄s nos p̄ntū oportuit an̄ tribunal
x̄pi. nec h̄o dicim̄ ut suspicio p̄r. ne
facte res ip̄d̄ n̄cō h̄nt langū t̄p̄s
Volens em̄ deus ventū ai om̄ m̄ctes
creo om̄a ab om̄ibus om̄ t̄p̄e ḡsta sin-
gulis quibusq̄ faciet i mente i effa-
bili quadā v̄tute. Dicit̄ Et cū cepis-
set rōm̄ ponē. quia m̄tū iudicij est
ut magnat̄ ad d̄no dei In p̄ncipio ḡ
ponende rōm̄ oblatū ē debitor ta-
lentor̄ multor̄ qui saluet multa fe-
cerat dampna et magna ei erant i
iuncta et multū attulit luctū. qui for-
stem tot talenta p̄didit quātos p̄didit
hom̄es Et id̄ talentor̄ multor̄ sc̄us
ē debitor q̄m̄ p̄caus ē muliere super
talentū pluri sedente eius nom̄e miq̄-
tas. **Jerom̄us** Sc̄o quosdā istū qui
debebat x̄ m̄lia talenta dyabolū
i t̄p̄tū. cui uxorem et filios venūda-
dos p̄seuerante illo in malicia in sp̄ia
et malae cogitacōe intelligi voluit
Sicut em̄ vxor iusti dicit̄ sap̄t̄ Sic
vxor iniusti et p̄toris appellat̄ stulticia
Sed quomō dimittat ei d̄ns x̄ m̄lia
talenta et ille nobis q̄fuis suis ren-
tū donatōs nō dimisit nec v̄tū sc̄e
m̄t̄p̄tōis est nec ap̄udentibz viris

recipiendi **Auḡ de v̄bis d̄m̄** Adco di-
cendū ē q̄ quia lex in x̄o. p̄ceptis amenda
ille debebat x̄ m̄lia talentor̄ per quod
om̄a facta peccata signat que saluet
cōm̄ legem **Vernigius** Adco aut̄ sua vo-
luntate et sponte peccans suo conati n̄
lo mō surge valet et nō h̄t rōm̄ reddat
quia nichil in se inuenit per quod se
apeccatis soluat unde sequit̄ Cū aut̄
nō h̄t unde reddet iussit eū d̄ns ve-
nūdū et uxorem eius et filios et oia
que habet et reddi. Vxor quide stultia
ē stulticia et carnis voluptas seu cupi-
ditas **Auḡ de q̄rtulū c̄v̄n** p̄ho argo
signatur transgre s̄orem decalogi p̄ cu-
piditate. et prauis op̄ibus tamq̄ vxor
et filijs penas solue debuisse quod ē
p̄tū eius p̄tū em̄ venūditū ē supplicū
dampnati **Crisos** hoc aut̄ nō ex
crudelitate iussit sed max̄ eff̄ q̄ in ef-
fabili affectū volit em̄ eū trere per
has m̄as ut supplicet et nō vendat
quod et factū videt̄. cū subdit̄ p̄ades
aut̄ finis ille rogabat eū dices p̄tū
habet̄ me et om̄a reddam tibi **Ve-
rnigius** h̄y aut̄ v̄bis h̄m̄litas et
satis p̄ccatoris dem̄at̄ dū dicit̄ q̄
adens. In hoc nō q̄ dicit̄ p̄tū
habet̄ me. Vox exp̄mit̄ peccatoris
postentis t̄p̄s venūdi et p̄tū rō-
tigendi Est aut̄ larga dei benignitas
et clemencia erga peccatores quersos
q̄m̄ ap̄e p̄ p̄caus ē p̄ bap̄m̄ aut̄ p̄m̄
peccata dimittit. unde sequit̄. q̄n̄
tū aut̄ d̄ns serui illius dim̄ p̄t̄ ei.
i ap̄ccatis eū absoluit. **Crisos** In
de aut̄ d̄ni in am̄is sup̄habundantiā
p̄tū seruis soluis t̄p̄s dilacōnem.
p̄e aut̄ maius eo q̄ p̄caus dedit rōm̄
p̄onem et concessione totius mutui vo-
lobat̄ aut̄ et ap̄ncipio dare. sed nolē
bat solū de am̄i domū sed et sup̄li-
tācōis illius ut nō m̄cōnatus abste-
dat Adco aut̄ anteq̄ rōm̄ ponet̄ debi-
tū nō dimisit quia docē voluit a
q̄nt̄ debet̄ eū libat̄ ut saltem ita ad

X

confusus mansueti fuerit et quide usq
ad hoc q pmissa sut acceptabilis fuit.
Item confessus est et pmissit se reddere
debitu et prudens rogavit et debita ma-
gnitudinem recognovit. Sed q postea fecit
indigna fuisse prioribus. Sequitur em.
Egressus aut fuit ille in vnit vni
deconfusus suis qui debebat ei centu de-
narios. **Aug de ubis dmi** Et aute
dicit q debebat ei centu denarios.
ab eodem vno saluet x. sumit qui e
nis legis Nam et centu tenaces. x.
milia fut. et decies dem st centu Et
illa x milia talenta et illi decies
dem et alogutimo mio no recedit qm
quo vnaq mvenies pced. vtz est go
debitor. vtz veme de pator adme. n.
homo et debitor e dei et debitor e h
frem suu. **Criso** Tanta aute diffencia
e peccator q amittit in homines et q
amittit in deu. qnta e dca x. milia
talenta et centu denaria. Magis aute
et multo plus quod patet ex diffencia
psona et a paupitate peccantiu hanc
em vidente et desistit et pignitans
petrare. deo aute vidente ston comit
diem no obstitit sed qm in formidabi-
lit amia et loqm. Non hinc aute
solum grauiora appent pta m dea. s
cra ab mra quo fimo patiti ab ipo.
fecit em nos ee et amia ppter nos
opatus e aiam ronale nobis mspirauit
filiu suu mpe. Celu nobis appuit a
nos filios suos fecit. Namq ergo p
vnaquaq die mouem pillo retribuema
ei aliquid digni. Nequa. Sed h rurs
sus ad utilitate mraz pmet. Nos aut
cario m legibz eius offendimz. **Venig**
Si ergo p debitorum x milia talen-
toru designat ille qui maiora emma
amittit p debitorum aut centu de-
narioz qui vntora amittit. **Peromn**
Quod ut manifestus fiat dicamus
sub exemplo Si quis nom amiserit ad
ulteru. homicidiu. sacrilegiu. maiora
emna x milia talenta roganti di

mittunt si et ipse dimittat q maiora
peccantibus **Aug de ubi dmi** Sed ille p
ius ingratus iniquus noluit prestare
quod illi indigno pced fuit. Sequitur ei
Et tenes suffocabat eum dicens Redde
quod debes. **Venigius** i. acriter in-
sistebat ut vndicta ab eo exigeret
Vigenos Ideo ut arbiter suffocaret
qm a rege exigerat no em suffocaret
qfuu suu si no exisset a rege **Criso**
per hoc ead quod dicit Egressus ondu
q non pt multu tempus Si confestim
adhuc q in auribus hns bnficu imalici
a abusus est liberatote appo dno sibi data
Quid ergo ille fecit subdit. Et pades
q seruus eius ro. e. dicens patiaz ha-
be i me et omia reddam tibi **Vigen**
Considera subtilitatem scripture qm p
uus debitor multos talenta pades
adorauit regem qui aut centu debebat
denarios pades no adorauit sed rogauit
qfuu d. patiaz habe ut **Criso** Sed neq
hec uba ingratus fuit remtz e quibz
saluatz e Sequitur em ille aut noluit
Aug de qsbz euan i. tenuit q
ea hinc am in supplicia illi vellet
Sed abijt **Venigius** i. magis i ma-
gari sit ut ab eo vndicta exigeret
Et misit eu in carcerem donec redderet
debitu. rapulens sic vndicta ab eo ex-
egit **Criso** vide dmi caritate et sui
crudelitatem hic q x milia talenta
hic aut pcentu denarioz hic qfuu hic
aut dmi rogabat Et hic quide tota-
lem ab solucom accepit aut ille solaz
dilatcom petebat. nec tamen hic dedit.
Condoluerut igit qui no debebant. vti
sequit videntes aut confui eius q de-
bant fiebant contristati st ualde.
Aug de qsbz euan p confusus intelligit
cra que illu saluit et ligat **Venig**
vel confui forte angeli st intelligedi
uel predicatoris st crae siue quuz
fideles qui videntes alia fcm remis-
sionem peccato adeptu no velle mseri
confui sui qristant de eius qrista

X

pdicōne. Sequit̄. Et venerūt et nar-
rauerūt dñs suo om̄ia que facta fuerūt
Venerūt quidem non corpore sed corde
dñs aut̄ narrat̄ est dolores et contritōes
cordis in suo affectu demerere. Sequit̄
Time vacauit cū dñs suus. Vocauit
quidem p̄ sm̄as mortis et ab h̄ seculo
migrare iussit. et dixit ei. Serue ne
quam om̄e debitū dimisi tibi qm̄ ro-
gasti me. **Crisp̄** Et qm̄ quidem p̄.
milia talenta debebat non vocauit
eū nequa neq̄ e quieratus sed mis-
eratus. Cū aut̄ contra q̄sū migrat̄ ef-
fectus tūc dicit̄. Serue neq̄. et hoc
e q̄ dicit̄. Nōme ḡ oportuit et te
miseri consui tui fuit et ego tui m-
sertus sum. **Remigius** Et sciendū
quia fuit ista nullū r̄sūm legit̄
dñs dedisse in quo de m̄at̄. quia t̄ die
iudicij et statim post hanc vitam de
argumentū exaī sūcōis cessabit. **Crisp̄**
Quia vō b̄nficio non e factū melior
relinquit̄ ut pena corrigat̄. qm̄ p̄
Et iratus dñs eū tradidit eū tor-
tibus quōsūq̄ reddet̄ om̄isim debitū
Non aut̄ simpliciter dixit. tradidit eū
sed iratus. q̄ non posuit qm̄ iussit eū
vendi. Non em̄ h̄ erat ire sed magis
amoris ad correptionē. Nūc aut̄ h̄c s̄m̄
e sup̄plicij et pene. **Remigius** Dicit̄
em̄ dicit̄ deus irasit̄ qm̄ aduersus pecca-
tores v̄ndicat̄. Tortores aut̄ dicit̄
demonēs quia p̄ ad h̄ pati s̄m̄t ut p̄
ditas aīas suscipiant. et pena eterne
dampnat̄ eū torquent. Numquid
aut̄ postquā aliquis diuisus fuit dimissus
fuit in et̄nā dampnatōm patit̄ r̄uere
spatū corrigendi aut̄ adit̄d excedi. Non.
Sed quousq̄ ponit̄ p̄ in s̄m̄t. Et est
sensū. Semp̄ soluet̄ et nūq̄ p̄ soluet̄
sed semp̄ pena luct̄. **Crisp̄** p̄ hoc ḡ
andit̄ q̄ q̄m̄. v̄ et̄nalit̄ p̄m̄ctur
neq̄ reddet̄ aliq̄m̄. Quāuis aut̄ v̄reus
tabilia s̄m̄t carismata et dei vocatōes
tamē tantū valuit malicia ut et̄ h̄c
legem solue uideat̄. **Augustinus de uerbis dñi**
Dicit̄ em̄ deus dimittite et dimittet̄

vobis. Sed ego p̄or dimisi. dimittite
vobis postea. Nam si nō dimissis uo-
cabo te et q̄ dimiseram tibi. replicabo t̄
Non em̄ fallit̄ aut̄ fallit̄ x̄pus qui sub
icit̄ dicens Sic et p̄r meus relapsus
faciet vobis si nō remiserit̄ vnus quicq̄
s̄r̄ suo decordibus v̄ris. **Arhelus** e s̄m̄
ut clames ore et dimittas ore corde q̄
ut p̄s blaudus ore in corde. Nō em̄ dñs
s̄ddidit decordibus v̄ris. ut si p̄ caritate
in p̄m̄tis disciplina. decorde letit̄as
nō recedat. Quid em̄ tam p̄r q̄ m̄de
aus ferens feramētū. Sicut̄ m̄v̄lm̄s
ut homo sanet̄ quia si v̄lm̄s palpā
homo p̄ditur. **Jerom̄** q̄ d̄co c̄a dñs
addidit decordibus v̄ris. ut om̄es pla-
cōm̄ fiteat̄ pacis aut̄et. P̄cipit̄ ergo dñs
petro sub tempore regis dñi et fuit q̄
debitor p̄ milia talentorū ad dñm̄ rogans
impetrat̄ veniam ut ap̄e quas dimittat̄
q̄sūis suis innot̄a peccantibus. **Oriḡ**
Vult̄ et̄ d̄co docet̄ facile nos eē ad
indulgentiū eis qui nocuerūt nobis
maxime si satisfecerunt et dep̄ant̄ p̄
venia dari. **Yabanius** Allegorice aut̄
fuit hic qui p̄ milia talentorū debuit
iudicatus e p̄ plus decalogi legis as-
tutus cū dñs sepe dimisit̄ debita
qm̄ in angustiis constat̄. illius m̄am
dep̄arunt. Sed liberati om̄s debitores
accione repetebant. et generali p̄to
q̄ s̄bi ob noxio c̄uic̄ione et timorib̄
legis exoptime. Sed et̄ p̄s̄ctas et̄ aptos
trudelit̄ tradidit̄. v̄nde tradidit̄
eos in manus r̄on̄orū uel malignorū
sp̄itū qui et̄m̄s auarib̄ eos p̄m̄ct̄.
Sequit̄ Capitulum xviii

Factū e cū con-
sinnasset. **Crisp̄**
in om̄el. dñs p̄s
uideat̄ relinquent̄
p̄t̄ cap̄ emulacōm̄
nūc̄ ibidē iā t̄mo
vatur quia passio
p̄ om̄is futura erat nō ad uideam̄ in
t̄m̄ ascendit. sed m̄m̄nas uidee. v̄m̄

149
dicit. Et factum est cum transivisset Ihesus
sermone istos migravit a galilea **Vaba-
nus** hinc ergo incipit narrare quod in
iudea fecit docuit sive passus est. Et post
quidem transiit ad orientem deinde
etiam ab iordane quoniam venit iericho beth
sage et iherusalem unde sequitur. Et venit
in fines iudee transiit ad orientem **Crisostomus** super
matthiam quod iustus dominus omni qui se di-
ligit alias suos ut alias non contempnat
Jeromus sciendum est autem quod omnes
israhelitarum promissa generaliter iudea dicebat
ad opacum aliarum gentium promissa meridi-
ana eius plaga in qua habitabat tribus iu-
da et tribus beniamin specialiter dicebat
iudea ad distinctionem aliarum regionum quod
ipsa promissa continebantur. et samaria galilea
et decapolis et relique alie sequitur. Et
scite sunt enim turbe multe. **Crisostomus** super **matthiam**
pducebant enim quod puuli filii presertim post
longe persistentem spem aut tempus pro
persistentibus pignora caritatis reliquit filius
temeraria sanitate unde dicit. Et curavit
eos ibi. **Crisostomus** Considerandum etiam
quod nec doctrine verba contumeliosus dominus
in se habet. nec signorum operum. Sed mirum
quidem hoc mirum illud facit ut a
signis credibilis apparet in his quod dice-
bat ex sermone autem doctrina utilitas que
erat in signis ostendit **Origenes** sanavit
autem dominus turbas transiit ad orientem ubi bap-
tizandabat. Ne enim dominus apostolicis
et similibus saluaret in baptismo et multi-
quidem scilicet christi sicut turbe tamen non
surgentes ut mattheus qui surgens secu-
tus est dominum. **Vabanus** Curat etiam gale-
leos in iudea similibus ut peccata gentium
tam veniant que iudee paba admittet
Crisostomus in omni. Curabat sicut dicit christus
homines et illis beneficiens et pro eos multo
aliis horum enim saluatis aliis erat occasio
diuine cognationis sed non pharisaei qui ex
signis duriores fiebant unde sequitur
Et accesserunt ad eum pharisaei temptantes
et dicentes Si licet homini dimittere ux-
orem suam ex qualicunque causa **Jeromus**
ut qui comitatus eum teneant sologismo

et paba respondit pateat capiti dei
dixit dimittere uxorem qualibet ex causa
et dicendi aliam pudicam predicatori sibi
videbit dicit quia. Sim autem vidit non solum
obscam debet dimitte quod sacralogis reus te-
nebit. et aduersus doctrinam moysi et dei facit
Crisostomus in omni. Intue autem et ex omni mirum
graciam malicia. Dominus enim supra de lege
hac disputauit ipsi autem quod iam nullo
dicto interrogant si licet opacum quod obli-
tus est cor que dicit **Crisostomus** super **matthiam**
Sicut autem si iudeus hominem assidue a
mariis medicis colente intelligit quod
in firmus est. Sic et cum iudeus videt
sive mulierem dedit dimittere uxorem
aut virum interrogantes. cognosce quia
vir ille lastiuus est. et mulier illa me-
retiva. Nam in matrimonio castitas de-
lectat. libido autem quod vniuerso coniugii colli-
gata torquet. Sciebant autem quod nulla
tam vniuersa habent circa dimittere uxorem
uxores propter sola turpitudinem. et alias
atque alias sibi iugebant. Inueniunt autem
interrogare ex quibus causis ne se ipsos
intra angustias certarum causarum asserunt
genti. Sed interrogant si ex omnibus
causis licet. Sciunt quia modum non
ait. nec in sua temeritate vniuerso coniugii
capit capit libido. sed quoniam magis
operat magis attendit **Origenes**
Temptatus autem dominus nullus discipulorum eius
qui potius est adducendum generaliter se-
rat si temptatus fuit aquilivus cum et
temptationibus ostendit dogma pietatis
Jeromus Sic autem in response sua tem-
pat ut decipula transcat scriptura
sancta adducens interitum et naturale
legem prima quod dei spiritus scilicet apponit
unde sequitur. Qui respondens ait eis
Non legistis quia qui fecit ab initio
masculum et feminam fecit eos. hoc in
exordio generis scriptum est. dicendo
autem masculum et feminam. ostendit scilicet vi-
tanda coniugia. Non enim aut masculum
et feminam quod ex parte repudio quebat
sed masculum et feminam ut vniuerso coniugii

conserua noctent **Rabina** Salub' aute
consilio dei futu e' ut parcom sui carnis
vni amplectatur in secula nec ap' putaret
de diuersim quod dese cognoscer' fabricatu
Crisp' sup' a1' Si go ad h' deus mare
et femina ex vno creauit ut sint vni
quare ergo et deceto vni et mulier no ex
vno uero nascit' sicut volatilia quidam
Quia deus masculu quide et femina ca
uit ppter necessitatem filiar' generandar' in
semper fuit caritatis amator. et q'ntencie
auctor Ideo illu' topu' non fruauit talibz
ut siquide uult homo nubere p' d'm p'ntida
ppam caritatis humane intelligat quid
est vni et uxor Si aut' noluit nubere
no h' necessitate nubendi p'p' q'ntitatis na
turalitatis. ne forte uideat' p' sua q'ntie
tiam alim' p'dere qui nolebat de q'ntie
sicut d'ns p'ntu' m'riom' iubet ne alt'
alts' nolente se p'pet. **Crisp' in omi.**
Non solu' aut' ex vno creatiois. sed
etia' ex vno legis lacoms' m'rauit q'm
vnu' oportet vni q'ntu' et m'ra' respu'
di. vnde sequit'. Et dixit ppter hoc
relinquet homo p'cem et m'cem et ad
h'ebit uxori sue. **Jeromina** Similit'
ait uxori. no uxoris et ex p'p' subdit
Et erit duo carne vna. vnu' em
est nuptias ex duobz vna carne filius
prolis sicut **Blosa** vel carne vna. i.
m'canali capula **Crisp' sup' a1'** Ergo
qui ex vno est vxor et vna carne
sunt vni. ambo relinquet homo p'cem
suum et m'cem. maior m'ra' caritas debet
de m'ra' frateres et sorores quia hy qui
ex eisd' penabus' exant' illi aut' ex du'
sib' Sed hoc magnu' e' m'ris p' fortior
e' dei constitutas quod vniuenarie No em
precepta dei nature subiecta s'nt. sed na
dei precepta obtempat. Deinde sicut
ex vno nascunt' ut diuersas vias petat
Vir aut' et vxor ex diuersis nascunt'
ut in vnu' conueniant. Q'edo etia' nate
dei ordinaconem loquit' Qu' em e' in arbo
ribus humor hic e' in hominibus amor
humor aut' de radicibz ascendit m'herba
et sursu' transmittit' in semen Ideo pen

tes quidem diligunt. sed non sic diligunt
a filijs. homo em' no ad penes sed ad pro
creandos filios transmittit affectu' Et h'
e' q' dicit' ppter hoc relinquet homo p'cem
et m'cem et adheret uxori sue. **Crisp'**
in omi Vide aut' sapiaz doctoris qui
rogatus em' si licet. no confessim d'ns
non licet ut no turbarent'. sed p' pro
bationem hoc constituit deus em' ap'ncipio
masculu' et femina fecit. et no' simplicit'
eos q'ntu'it. sed m'ra' iussit dimittere
et p'cem Et non simplicit' vna m'ri
dixit aduenire sed q'ntu' ex ipso modo
lacu'omo m'ra'p'biliterem ondens. Sed
et maiorem copula' aduicit cu' q' d'ns
Et erit duo carne vna. **Aug' 10 sup'**
gen' ad luttam hoc tame' uba cu' q'm
homo fuisse scriptura testat' d'ns in
hic deu' dixisse declarat ut hinc m'
telligemus ppter op'ntiam q' p'cessat
in adam h' diuinitus tamq' p'fectam
dic' potuisse. **Remigius** m'isteriu' et
hoc dixit de ap'ltis m'p'p' et etia'
d'ns em' ihus xp'us q' petru' deseruit
cu' de celis ad terra' descendit Et m'ra'
deseruit. i. synagoga' p'p' in fidelitate
et adhefit uxori sue. sicut siluet etia'
et p' duo carne vna. i. xp'us et etia'
in vno corpe **Crisp' in omi** Postq'
vd' vobis legis et uerba et facta
dixit cu' p'late iam et ip'e m'p'at'
et legem induat dicens Itaq' ia no
s' duo sed vna caro. Sicut em' qui sp'ia
liter se diligit. vna aut' ee' dicit' di
centa scriptura. Adm' credenau' erit
cor vnu' et aia vna. sicut vir et vxor
qui carnaliter se diligit vna caro di
cunt' Quem admod' igit' carne made
e' sordidu' Ita et muliere' diuidere
e' iniquu' **Aug' 10 de civ' dei** vnu'
etia' dicit' uel ppter q'ntitatis uel ppter
originem femine que de masculi late
reata est **Crisp' in omi** vltius aut' r'
deu' induit. dicens Ad ergo deus
q'ntu'it homo non sep'et' demans q'm
et p'pter nam' et p'pter legem

conserua noctent Rabina Salub' aute
consilio dei futu e' ut parcom sui carnis
vni amplectatur in secula nec ap' putaret
de diuersim quod dese cognoscer' fabricatu
Crisp' sup' a1' Si go ad h' deus mare
et femina ex vno creauit ut sint vni
quare ergo et deceto vni et mulier no ex
vno uero nascit' sicut volatilia quidam
Quia deus masculu quide et femina ca
uit ppter necessitatem filiar' generandar' in
semper fuit caritatis amator. et q'ntencie
auctor Ideo illu' topu' non fruauit talibz
ut siquide uult homo nubere p' d'm p'ntida
ppam caritatis humane intelligat quid
est vni et uxor Si aut' noluit nubere
no h' necessitate nubendi p'p' q'ntitatis na
turalitatis. ne forte uideat' p' sua q'ntie
tiam alim' p'dere qui nolebat de q'ntie
sicut d'ns p'ntu' m'riom' iubet ne alt'
alts' nolente se p'pet. Crisp' in omi.
Non solu' aut' ex vno creatiois. sed
etia' ex vno legis lacoms' m'rauit q'm
vnu' oportet vni q'ntu' et m'ra' respu'
di. vnde sequit'. Et dixit ppter hoc
relinquet homo p'cem et m'cem et ad
h'ebit uxori sue. Jeromina Similit'
ait uxori. no uxoris et ex p'p' subdit
Et erit duo carne vna. vnu' em
est nuptias ex duobz vna carne filius
prolis sicut Blosa vel carne vna. i.
m'canali capula Crisp' sup' a1' Ergo
qui ex vno est vxor et vna carne
sunt vni. ambo relinquet homo p'cem
suum et m'cem. maior m'ra' caritas debet
de m'ra' frateres et sorores quia hy qui
ex eisd' penabus' exant' illi aut' ex du'
sib' Sed hoc magnu' e' m'ris p' fortior
e' dei constitutas quod vniuenarie No em
precepta dei nature subiecta s'nt. sed na
dei precepta obtempat. Deinde sicut
ex vno nascunt' ut diuersas vias petat
Vir aut' et vxor ex diuersis nascunt'
ut in vnu' conueniant. Q'edo etia' nate
dei ordinaconem loquit' Qu' em e' in arbo
ribus humor hic e' in hominibus amor
humor aut' de radicibz ascendit m'herba
et sursu' transmittit' in semen Ideo pen

est uxorem dimitte. Pter nam quide
quia una caro diuidit. Pter legem aut
qm deo copulante et iubente no diuidi
uxor dimitte. **Jeromus** deus em quis
vna faciendo carne vni et femine. hanc
ergo homo no pot separe sed solus deus
homo sepat qm ppter desideriu pde ux
oris pma dimitte. Deus sepat q et q
vna erat qm ex consensu ppter firmitatem
dei sic homo uxores q no hentes. **Augu**
con faustum Sicut iudei ex libe moysi q
vna no ee uxore dimittenda qui fm
voluntate legis moysi arbitrabant se
faci ai dimittent. Simul et illud hic ipso
epo attestante cognoscimus deum fecisse q
vna esse masculu et femina. qd mamethei
negant dampnant xpi euanglio resis
tes. **Crisostomus** sup **act** Grauis e aut for
matus interptacio castitat. sed cont
rom inde non pnt vitari tm credere
no acquiescit. Conferunt ergo se ad pat
rimu moysi sicut homines mala causd
hntes q fugiunt ad potentes rones. ut
et se p uisita non pnt vmeant per
pnam. Unde sequit dicit ei quid
ergo moyses mandauit dari libellu re
pudij et dimitte. **Jeromus** qd pnt ca
lumpniaz qua pauant licet dms non
pnam smaz ptulcit sed veris hystoiet
mandatoris dei fuit recordatus. **Cris**
in am Si aut dms aliena eet a ve
ti testamento no decessasset ad moyse
neq que sua sint misset vtilibus
querere. Sed in effabilis xpi sapia
phis excusando rndit. Unde sequit
Et ait illis qm moyses ad duricia cor
dis vni pmisit vobis dimitte uxores
vras. In quo liberat moysen ab accusa
tore et totu in illoz caput guttit. **Augu**
contra faustu Quarta em erat duricia
que nec libelli meponcom ubi dissuade
di locus iustis et prudentibz tribueba
solui et flecti posset ad recipiendam
uel reuocanda quingij caritatem. Porro
q calliditate reprehendat mamethei mo
ysen tamq auaritia dirimentem p libellu
repudij et laudant xpm tamq eius mor

umailu con firmantem. cu pdm sua facta
legem finam moysen laudare debuerunt.
separat qd dyas quibocet et xpm virtutae
dya ligamenta solidantem. **Crisostomus**
Deinde quia graue erat quod dictu erat
statim reducat simonem ad antiquu lege
dicens Ab im ad aut non fuit sic. **Jeromus**
Et dicit huius est. Numquid pot sibi ee
grauis ut aliud no iussit et smaz sua
naus frangat impio. Non ita sentend
est. Sed moyses ai videt ppter desideriu
quingij scdaz. que uel ditiores uel unio
res uel pulchriores cent pmas uxores
interfici. aut mala vna ducet maluit
indulge distidit q adia et homicidia
psequere. Simul q considerat q no dno
ppter duricia cordis vni pmisit uoluit
deus sed moyses ut iuxta apm consti
cet homo non impui dei. **Crisostomus** sup
act pterea bndyct quia moyses per
misit hoc no pcepit. Et em papma
semp volumus. Et aut pmittimus uole
tes indulgentia quia malo uoluntatem
homi ad plenu phibe non possimus. q
misit ergo uoluit face mala ne faceret
peiora qd ho vobis pmittendo no vob
dei iusticia mrauit sed apito abstulit
culpa peccandi ut q pdm legem
agentibus vobis peccatu vrm no m
deat peccatu. Dico aut vobis id. **Cris**
in am Quia os corp opilauid ia ai
aucte legem induit dicens. Dico aut
vobis quia quicunq dimitit uxorem
sua nisi ob fornicationem et alia duxerit
meritat. **Augustinus** forte aut dicit
aliquis qm ihus dicens. Quicunq di
mitit uxorem sua nisi ob fornicatione
pmisit uxorem dimitte que ad modu
moyses que retulit ppter duricia cor
dis iudeoz h pcepisse. Sed ad h re
ponderidu e. qm si pdm legem adul
ta lapidat no pdm h intelligit res
turpis ppter q moyses pmittit libellu
repudij. Nec em in causa adultij op
tebat libellu dare repudij. Sed for pcam
moyses omes culpa mris turpem rem
appellauit que si in uenta uxore

scribitur a libellus repudij. Querendum
est autem si propter solam carnem fornicationis
dimittit uelbet uxorem quid est. Si in
non fuit fornicata. sed aliud quid grauius
fecit ut puta veneficia inueniatur. a
interfectio filiorum. Sed dominus exponens
rem alibi dixit. Qui dimisit excepta
causa fornicationis facit eam meretricem dicitur
ei secundum seculum impudicam. **Jeromius**
Sola ergo fornicatio est que uxoris con
tra affectum. immo cum illarum carne talia
dimittit et se fornicatione sequitur amato
non debet tenere ne minus quoque sub ma
ledictione faciat dicente scriptura Qui
adulterum tenet sicutus est et impius
Crisostomus super apoc. Sicut enim mendax
est et iniquus qui castam dimittit.
Sic fatuus et iniquus qui retinet me
tricem. Nam patrum turpitudines
et qui crimine celat uxoris **Augustinus de adul
terio in epistola.** Non tamen est turpis
nec difficilis etiam post peccata et pur
gata adultera reconciliatio coniugij ubi per
clauces regni celorum non dubitat fieri re
missio peccatorum non ut peccata dimor
tali adultera reuocet. sed ut christi conspe
ctu adultera non vacet. **Crisostomus super apoc.**
omnes autem res per quas causas nascuntur
per ipsas absoluitur. gratia enim non
facit carnis sed voluntatis. Et id illud
non soluit spatium corporis sed spatium vo
luntatis. Ideo qui dimittit coniugem suam
et aliam non accipit ad hunc maritum et
ita et si corpore iam separatus est tamen
adhuc voluntate coniunctus est. Si ergo
aliam accipit tunc primo dimittit et tunc
dominus non dicit qui dimittit meretricem
sed qui aliam ducit. **Abrahamus.** Una
ergo summus carnalis est causa. scilicet for
nicatio. Una spiritualis hec est timor dei
ut uxor dimittat. Nulla autem causa est
ut uiuente ea que relicta est aliam ducat.
Jeromius potest etiam accidere ut aliam
calumpniandam faceret in nocenti uxore et
ob seculam copulam impudicam. Veti
meritum impugnet. Ideo sic potest dimitti
te uelbet uxorem ut secundum seculum

uicente non habeat. Nec non quia potest
euenire ut iuxta eandem legem uxorem
marito daretur repudium eadem cautela pro
cipitur ne secundum accipiat uxorem. quia me
reticem et que semel adultera fuerit obpra
bium non timebat. sed non nubere poterat
viro. Et si talem duxit sub altero crimine
fuit unde sequitur. Et qui dimissam duxit
meretricem. **Glosa** Accipientem tunc et
adultera non timeat obprobrium dicitur ei
discipuli et **Jeromius** Graue pondus
uxor est si excepta causa fornicationis ea
dimittit non licet. Quod enim si temulenta
fuit si uariata si malis moribus te
nenda est. Videntes ergo apostoli graue
uxorū iugum proferunt motu animi sui
Unde dicitur. Dicitur ei discipuli eius
si ita est causa hominis ad uxorem non ex
pedi nubere. **Crisostomus in omni.** Leuis enim
est contra gratia concupiscentia plura. et tamen
si ipsum quod ad mulierem mala. **Crisostomus**
super apoc. Non ergo dicit dominus quod ex
pedi sed magis consensit quod non expediat
sed in firmitate tamen considerauit.
Unde sequitur. Qui dicit eis non omnes
caput. Vbi istud. scilicet non omnes homines possunt
Jeromius Nemo autem putet sub ho
verbo quod addit. Sed quibus datus est.
uel factus uel fortuna introductus. quibus
sunt concessi quos ad hoc casus ad
duxit. Sed huius datus est adeo quod peccent
qui nolunt qui ut accipiant laborant.
Crisostomus super apoc. Ideo ergo non omnes
capere possunt quia non omnes volunt.
palma posita est qui concupiscit gloriā
non cogitet de labore. Nemo vincat
si omnes periculum timeant. Hoc ergo quod
quidam a probo continentie cadit non de
bent cum virtute castitatis si pergruēt
Sicut et qui in pingua cadit non
examinant totos. Et ergo dicit quibus
datus est. Illud audit quia nisi aux
ilium gratie accipiamus nihil nobis ualeat
habet autem auxilium gratie uolentibus non de
negat. dicit enim dominus peccate et in
uenietis. **Crisostomus in omni.** Deinde

possibile h' e' ostendens ait. Sunt em
 eunuchi qui de matris utero sic nati sunt
 et sunt eunuchi qui ab hominibus facti sunt
 et sunt eunuchi qui se ipos castraverunt p'p'
 regni celoz. Et si dicitur Cogita si ab
 alio exasus quid utiq' facies. voluptate
 quidem p'vatus mercedem no' heres.
Crisp sup m. Sicut em peccatu opus
 sine voluntate no' facit Ita n'p' iusticia
 exope non confirmat nisi et voluntas
 affuit. Illa e' q' glorioza et mentia no' q'
 transgredi no' pot. necitatis debilitas cor
 pis. Id quod complectit voluntas si p'
 possit **Jeromim** Triplex ergo genit
 eunuchoz possit quos duo s' canales
 et tertij sp'iales. Alij em s' qui de utero
 matris sic nascuntur alij quos ut captivitate
 facit vel deliciae matronales Tertij sunt
 qui se ipos castraverunt p'pter regni celoz
 Et qui cu' possunt ee viri p'pter xpm
 convecti sunt. Istos p'vocat p'mi s' u'
 p'vobus aut quibus n'vitas castimonia
 e' non voluntas nichil aio debet **Volunt'**
 In vno em horu' possit nati s' in eo q'
 nascit' in alio n'vitate salicet i' eo qui
 ita factus e'. In tertio voluntate qui
 salicet spe regni celest' talis ee deere
 nit. **Crisp sup a1.** Et aut aliqui sic
 nascunt' hac eoe fit. sicut et nascit'
 sex digitos hntes aut quatuor. Si em
 deus sicut ab initio constituit vna q'p'
 natura sic dimittet illa in mutabilit'
 semper in suo ordine p' mane mobilior
 deducetur cora hominibus opatio dei so
 ergo meredu' na' vero q'nt' con suam
 natura ut semp deus n'v' opifex in
 memoria redicat **Jeromim** possit
 et aliter dicit. Eunuchi sunt ex matris
 utero qui frigidioris ne sunt nec libidi'
 appetentes Et alij qui ab hominibus sunt
 quos aut phici faciunt aut q'f' adoloz
 cultu' emolluit in feminas vel p'suasioe
 heretica s'ntant castitatem ut mena
 ant' religionis castitatem Sed nullus
 corp' op'quit regni celoz nisi qui se
 p'pter xpm castravit Unde infert **Or'**

pt' cape capiat. Ut unusquisq' op'det
 vires suas. vtu' possit v'gmalia et pu
 dicitie implere p'cepta. p' se em castitas
 blanda est et quelibet ad se allucens s'
 considande s' comes ut qui p' cape capiat
 que honorantis dm' vox est et milites
 suas ad pudicitie p'mu' cantantibus q' q'
 p' p'ingnare p'ingnet et fiet ac triu
 phet **Crisp a omelia** Cu' aut dicit
 Qui se castraverunt. No' mebray d'
 abstinentem sed malay cogitacionu' mte
 remp'om' ayaledtor em e' obnoxius q'
 mebray absidit Item que hominadario
 sunt talis p'sunt et mamegeis qui de
 trahunt creaturis trahunt oculos et cad'
 cu' genitalibus mebra detruantibus ma
 agit absidit em mebra demomace sep
 tacione e' Sim aut. que dicit s' n'v' q'v'
 pia mansuetior ita fit sed molestior. Illi
 unde em h' fontes p'ima quod i' nobis
 est et papue appoico i' q'm'et' et m'ete
 negligencie Et si ipa sobria fuit n'v'liu'
 motu' nullu' e' notu'ntu' Nec ita ab sti
 po mebra op'mit temptaciones et iniquilli
 tatem facit ut cogitaciones n'v'ni. Tunc
 oblatus s' **Crisp sup a1.** d'ns de
 castitate s'monem fecerat audientes
 aut quida' obtulerut ei in fantes cas
 titate m'udissimos putabant em quia
 d'ns corpe m'udos tm' laudaret et hoc
 e' q' dicit. Tunc oblatus s' ei puuli ut
 manus eius in ponet et oraret **Virge
 nes** Nam em op'cedentibus v'v'itibus
 eius exopti erant q'm' p' m'op'com' ma
 niu' eius et orom' repellunt mala adf
 serut ergo ei puulos considerantes q'm'
 t'pole e' ut postquid p' tactu' d'ns dedit
 eis d'na v'v'itatem ut ruina aut demoniu'
 aliqd' tangere eos possit **Remigius** Con
 suetudo ead' fuit apud veteres ut puuli
 offerent' semoribz q'v' corp' manu' vel
 ore b'ndicent' et iuxta hanc op'uetudinez
 puuli oblatus s' d'no **Crisp sup m'**
 Caro aut. quia delectat in bonu'. facile
 obliuiscit bonu'. v'v'aliu' aut quod audiret
 actinet et s'p'. An modicu' aut xpus
 atapiens p'mu' dixit. Nisi s'ra fuerit

erat forsitan homo iste adno tm
 eos qui volunt puulas similes ee dig
 nos introitu regni celestis. et ideo cer
 rior cupiens ee no per parabolas sed
 apte postulat exponi quibus mris or
 tam eterna consequi possit Et id dicit
 Et ecce unus accedens ait illi agra
 bone qui boni faciam ut hcam vitam
 eternam. **Jeromus** Iste qui mtrogat
 et adolestens et dives erat et supba
 et non voco distentis sed temptantes
 mtrogat quod exco placere possimus
 qd dicente sibi dno Si vis ad vitam in
 gradi sua mandata Inversim fraudule
 ter mtrogat que sut illa mandata
 si non et ipse legere aut dno possit
 ei de h' ubere contraia **Crisostomus** in om
 Ego aute auarum quide cu et pecuni
 arum amatorem nequaquam reatus dice
 qua et xpus talem cu ee redarguit
 similitate aut neq' quia no sepius
 e demeritis iudicare et maxime ac
 cusando avarus aut hanc suspitione
 destruit dicit em qd occurrens et ge
 mi flectens rogabat cu et qm mpr
 riens cu ihus amavit eu Si etiam
 temptans accessisset demerisset h
 nob evta sicut in alijs facit Si aut
 et ipse pluisse xpus cu no pmpisset
 latere sed redarguisset manifeste aut
 occulte in simiaisset h' aut non facit
 Sequit em dno dicit ei Quid me
 mtrogas de bono **Augustinus de can sensu**
evange. p' aut videt distare ali
 quid qd hic scdm matthm dicit. Quid
 me mtrogas de bono. Scdm alios.
 Quis me dicit bonu Nam quid me
 mtrogas de bono ad illud magis re
 ferri pt. quod ait ille querens Quid
 boni faciam sibi em et bonu nascit
 et in trogatio est agra aut bone no
 du e mtrogatio Comadissime ergo
 intelligit vtrup dictu Quid me di
 cis bonu et mtrogas me de bono. **Je**
romus Quia vero ngrm vacuat
 bonu et no dm vel dei filiu con ff

sus erat dixit Quidus sm hamer co
 pacone dei non ee bonu De quo dicit
 Confitemi dno qm bonus. Et ideo dicit
 Unus e bonus deus. Ne quis aute
 putet qd bonus deus dicit excludi abo
 mitate filiu dei legimus in alio loco pa
 stor bonus ponit acam suad pombz suis
Augustinus 1o de civitate dei Vel quia ille
 vitam eternam querebat iura aut ena
 e in illa contemplaco qua no ad pena
 videtur deus sed ad gaudiu sempit
 nu et no mtelligebat cu quo loqueba
 qui tantum cu filiu debans arbitra
 bat No dicit Quid me mtrogas de
 bono. et vacas me. s' quod videt ngrm
 bonu. hoc forma filij hominis appetit in
 iudicio non tm iustis sed etiam impijs
 et ipa usq' malu eis erit quia pena
 lis erit. Est aut visio forme inde t
 qua equalis sum deo Ille ergo unus
 deo pr et filius et sps scs ipse qd
 plus bonus quia nemo videt eu ad
 luctu et planctu sed tm ad salute et
 leticia veriam **Jeromus** Saluator t
 in bonis testimomiu no renuit sed
 ngrm absq' deo excludit erroze Quid
 aut utilitas e ut ita respondet No
 dicit em cu paulatu et erudit libere
 ab omi adulaco et ab hys que p' p' p'
 terro cu abducens deo adhere suadet
 et futura queret et nosse eu qui ve
 est bonus et radix et fons omnis sap
 bonoy **Dugens** Indit etiam sic
 xpus ppter eu qui dixit Quid boni
 faciam. In em dedmamq amalo et
 facimq boni qntad ad compacant cetoz
 homi dicit bonu quod facimq qntad
 aut ad vitatem scdm qd hic dicit p' q'
 e bonus. Bonu nrm no e bonu. di
 cere aut p' quis qm sciens dno p' p'
 cu mtrogantis non ee ut faciat vel
 humanu bonu dixit. Quid me mtro
 gas de bono. ac si dicit. Omni ps
 impatus ad ea que dicitur cur me m
 terrogas de bono post hoc aut dicit
 Si vis ad vitam ingredi sua mandata

Vbi considera qm̄ ad huc q̄ opta vi-
tam consecuto respondit. Si vis adu-
ingredi. Sedm̄ em̄ om̄i modū homo e-
opta vitam qui e opta sū qui dixit.
Ego sum vita. Alias em̄ om̄s qui super-
terram est q̄uis iustissim̄ p̄ quōdē in
vmbra eē uite non autē in ip̄a vita tū
sūt corpore mortē circūdat. Interbit
autē quis mortem abstinens se ab opibz
mōtuis appetens autē opera viuā. Et
autē et uba mortua et uba viuā. et
cogitacōes mōtue et cogitacōes viuē
Et id dixit. Si vis adu-
ingredi. **Augustinus delibis dñi**
Et cetera dixit. Si vis ~~ad vitam in-~~
~~gredi~~ venire ad vitam. sed si vis in-
gredi ad vitam tam diffinens vitam
que fuit cetera vita. hinc ergo conside-
randū est que admodū amanda sit cetera
vita. qm̄ sic amat miserā ista et qm̄
simenda vita. **Vernigius** demōstrat
autē hys verbis. quia lex sua imple-
toribus non solum bona temporalia da-
bat sed etiam vitam eternā. Et quia
hec audierat sollicitus factus mēto
gavit. Unde seq̄. dicit illi dñe. **Itē**
f in om̄i hoc autē non temptans dixit
sed estimans alia q̄d̄ precepta esse
p̄ter legula que uite causa sūt. et
Vernigius ih̄us vō q̄ in firmo cō-
desine clemētissime legis p̄cepta ex-
posuit. Seq̄. ih̄us autē dixit. No-
homadū facies. Non facies furad.
Non fulsē testimoniu dices. honora
p̄m̄ tuū et mēm̄ tuā. Quorū p̄-
ceptoz expositio s̄quē s̄m̄a qua dicit
et diliges p̄m̄ tuū sicut teipm̄.
Vt em̄ ap̄t̄ dicit. Qui diligit p̄m̄
legem impleuit. Quēnd̄ est autem
quare dñs em̄ scade tabille p̄cepta
q̄memorauit. Idcirco s̄licet. quia
forte iste studio suo erat indilē dei
sue quia dilas p̄m̄ gradus est. as-
cendendi ad dilectōm̄ dei. **Vergenes**
s̄p̄st̄an autē ista p̄cepta sufficiūt
ut in p̄ncipiū ut ita dicam uite ingre-
diat̄ quis. Non autē sufficiūt hec

vel alia similia istis ad meliora uite intro-
ducē quequā amant̄ p̄terit̄ om̄i man-
datoz istoz nec in p̄ncipiū uite intravit.
Oris in om̄i Quia ergo dñs ea p̄cepta cō-
memorauit. J̄erant̄ ex lege idē seq̄.
dicit illi adolēscens. hec om̄ia custodiū a
iūctura mea. Et nos hic sciat̄ sed rōp̄
interrogat. Quid ad huc mēti deest.
Quod et ip̄m̄ signū erat vehementer de-
siderij. **Vernigius** illis autē qui ingra-
p̄fecti eē volunt̄ audire qualiter ad per-
fectionē venire p̄nt̄. Unde seq̄. dicit
illi ih̄us. Si vis p̄fecti eē et vende
om̄ia que habes et da paup̄ibus. No-
tanda sūt ista uba. Non em̄ ait
dñs. Vade et manduca om̄ia q̄ h̄es.
sed vade et vende. Et non ait aliq̄
sicut Ananias et Saphira. sed omnia
Et pulchre subiūgit. que habes. Illa
em̄ habem̄ que iuste possidem̄. Illa
ergo que iuste possidem̄. vendenda sūt.
Que vō in iuste. P̄roganda illis qui-
bus fuerunt ablata. Nec ait da p̄m̄
me aut diuitibus a quibz accipēs si-
milia. sed da paup̄ibus. **Auḡ de opibz**
monachoz. Nec attendend̄ in quibz
monastis vel in quo loco indigentibz
sūtibus hoc q̄ h̄et̄ aliquis impendit
om̄i em̄ op̄m̄oz vna respublica e-
Et id quicquid op̄m̄is nēca vbiq̄
erogavit. vbiq̄ etiam ip̄e quod nēca
e sibi accipit. dco q̄ est op̄m̄ accipit.
Pabanus. Et cetera dicit̄ vicas homibz
p̄p̄itas audim̄. Actua ad p̄ p̄tinet.
Non scides et cetera legis mandata
Et contemplatiua ad quod p̄tinet. Si
uis p̄fecti esse actua ad legem p̄-
tinet. Contemplatiua ad om̄i dñia
sicut vetus nouū p̄cessit testamentū
ita bona actio p̄cedit contemplatiua. **Auḡ**
cōi faustū. Nos tamē illi soli qui ut
sūt p̄fecti vendit̄ vel dimittit̄ om̄ia
sua p̄tinet ad regnū celoz. sed hinc
militie xp̄iane p̄ter quodā am̄cū cal-
tatis subiūgit̄ etiam quedā stipendia
militacōe cui dicit̄ in fine. Qui
et deditis mēti manduca q̄ ab sit ut
istos a mandac̄ euangelic̄ alienos

et aucta etia sepandas iudices **Jerom?**
m. Pla con vigilanti Quia aut vigilan-
 tibus aspectus eos melius facere qui utrum
 rebus suis et paulatim fructu possessionum
 pauperibus diuidant quod illos qui posside-
 re videntur venundatis semel omnia largiantur
 non ame eis sed adeo respondebit. Si uis
 esse pfectus uade et vende omnia ipse iste
 que tu laudas secundus aut tertius et
 dicitur que et nos recipimus dimisimus
 prima secunda et tertia pferenda. **Bena-**
dius de ecclesiasticis dogmatibus Bonum
 est facultates cum dispensatione pauperibus
 erogare. Melius est enim pro intentione pferri
 dimisimus simul donare et absolute pferri
 ege tu ipse **Crusca in omni** Et quia de
 pecuniis erat sermo a quibus deum
 dari admonuit audit quod amplius huius
 retribuatur quanta tua manus est celum et
 id dicit. Et habuit thesaurum in celo. In
 thesauro enim copiam et pmanencia retribu-
 tuum ostendit. **Origenes** Si autem
 omne mandatum in huius uerbis impletur. Dilige
 proximum tuum sicut te ipsum pfectus
 aut est qui impleuit omne mandatum quod
 dominus dicens adolescenti. hec omnia ser-
 uauit uiuente meo quod non dicitur pfecto
 dicit. Si uis pfectus esse. forte autem quod ait
 diliges proximum tuum falleret non admo-
 ditum est sed ab aliquo additum. quod nec
 marcus nec lucas hunc locum exponere
 addiderunt. uel aliter scriptum est in e-
 uangelio secundum hebreos quod tu dixisset dominus ei uade
 et vende omnia que habes et dices
 stape caput suum. Et non placuit ei. Et
 dixit ad eum dominus. Quis dicitur feci legem
 et prophetas quod scriptum est in lege diliges
 proximum tuum sicut te ipsum. et ecce multi
 filii abrahe amati sunt stercore
 moientes pferunt et domus tua plena
 est multis hominibus et non egreditur ostium
 quid exca ad eos. Volens ergo dominus ar-
 guere diuitem illum dicit si uis pfectus
 esse uade et vende omnia que habes
 et da pauperibus. Sic enim apparet quod di-
 liges proximum tuum sicut te ipsum. Sed
 si pfectus est qui habet omnes uirtutes
 quomodo fit pfectus qui uendit omnia

sua et pauperibus dedit. ponamus enim aliquem
 hoc fecisse. suo statim exire sine ira sine
 gratia sustinens omnes uirtutes et deponere
 malicia uniuersam. Sapienti ergo uidebitur
 forsitan dicere quod qui pauperibus tradidit
 bona sua ipse omnibus adiuuat accipere
 ad sua spiritualia in opibus illorum spiritualia
 habundantia. Et sic hoc modo pfectus pro-
 uis aliquas humanas habet passiones
 aut ita. Iste qui putauit pro diuitiis pau-
 peritatem ut fiat pfectus credens secundum
 ipse adiuuabitur ut sapiens fiat in opibus
 iustus et castus. et absque omni peccato
 non fit ut in ipso tempore quo tradidit
 bona sua pauperibus fiat omnis pfectus. Sed
 ex illa die incipit periclitatio dei ad-
 ducere eum ad amorem uirtutes. Alter autem ad
 exponendum moralem dicens subitum esse
 uniuersum actus eius. Implet ergo
 opus uende omnia quibus est mala
 et si tradere ea uirtutibus operibus cam-
 ab omni malo pauperes. Sicut enim pater
 optat reuertitur ad ipse nisi fuit filius
 patris sic uniuersa peccata reuertitur ad ac-
 tores eorum tu non fuit quis utens ma-
 lis eorum et sic non dubitatio est quod si pater
 erit pfectus qui sic uendit omnes suas
 facultates manifestum est. autem quod qui talia
 egit. habet thesaurum in celo et ipse factus
 celestis. In suo enim celo habet thesaurum
 glorie dei et diuitias in omni sapientia dei
 talis autem parat sequi populum quia non
 distrahitur ab aliqua mala possessione quod
 nimis populum sequatur. **Jeromina** multa
 eorum diuitias relinquentes dominum non se-
 cuti sunt. nec habet ad pfectionem sufficit. nisi post
 contemptas diuitias saluatorem sequatur
 et relictis malis faciant bona. facilius
 enim factulus contempnitur quam uoluntas
 et id sequitur. Et ueni sequere me. Sed
 enim dominum qui imitator deus est et pro
 uestigia illius graditur. Sequitur dominum
 audisset autem adolescentis uerba hec abiit
 tristis. hec est tristitia quod dicitur ad mor-
 tem. Causa quod tristitia redditur. Erat
 enim habens multas possessiones. id est opibus
 et tribulos que sequente diuitias. pfecto

cauerunt **Criso** in omi. Non em sita
detinent qui pauca hnt et qui mult
habundant et qm adiectio diuiciarum
maiore accendit flammam et violentior
fit cupido **Augo** in epta ad paulm et
thru flam. Nestro aut quomo cu super
flua trena diligunt arcus adpta qud
hcapita constringunt Nam vnde iue
ms iste tris distessit m quia magis
hebat diuicias. aliud e em ia molle
corporare que desint aliud id incopata
duello. **Id** illa em velud extranea
repudiant. **Id** velud mebra perdit
Secm hystoria aut hic adolestens lau
dabilis quide e qua non accidit no ad
ultatus est. vitupabilis aut qua qris
tatus e in ubis est. Vocantibus ad ad
pffionem adolestens quippe erat scdm
uam et ppta relinques xpm abyt.
Ihus aut dixit ut **Blosa** aditione
huus auari de quo predictu est hnt
sermone doq de auaro. vnde dicit
Ihus aut dixit discipulis suis amon di
to vobis quia diues difficile intrabit
m regnu celoz **Criso** in omi. **Id** qd
dixit non peccatis detrahens sed
eis qui detinent ab ipis et disuptos
paupes contes no verendum ob mo
pian **hilarius** hnt em diuicias e
minis non est sed modus m hendo
retmendus e Nam qud quicand est
necitatus stoz si quicandi mata no
reliquat **habemus** Sed met peccatas
hnt et peccatas amare no mlla dis
tancia est tucus aut e. nec hnt n
amare diuicias **Femigius** vn dno i
marco expones huus loci sensu. dixit
difficile est confidens m diuicijs m
trare m regnu celoz illi em m diuicijs
qfidunt qui omes suam spem m diuicijs
collocant **Jerom** qd uia ad diuicie
hnt difficile **Agtem** no dixit
imole e diuice intrare m regnu celoz
sed difficile vbi difficile ponit non
impossibilitas pcedit sed caritas demit
hilarius pculosa em cura est dicep
et graue omis i nocentia subit mce
mentis spu occupata. **Fem** em scali

fanulagus dei non sine seculi vicis
assequet **Criso** in omi. Quia id dno
erat diuice difficile intrare m regnu
celoz pcedit ad ondens q e mposse le.
Vnde sequit **Id** ito dico vobis. factus
est camelu p forame acus transire q
diuitem intrare m regnu celoz **Jerom**
Secm hoc nullus diuicijs saluus erit
sed si legamus v suam quis cameli ma
dian et qsa veniant ad utm cu domo
atq m mibus et qui pus exant curu
erant m uicis p uitate distorti m g
diant portas ntm videbimus qm et
isti cameli quibz diuices campani cu
deposuit graue pcedit peccatoris et
totus corpis p uitate m trare pnt p
angustas et arced vna q ducit ad vita
Criso sup as. **Bentiu** etia aut as
simulata p tortuosus camelis m quibz
erat gibbz ydolatre qm cognicio dei e
tas e auas acus aut e filius dei au
pma ps subtilis e scdm diuinitatem
Alia id grossior scdm incarnatm eius
Tota aut recta e et mlla hnt deplex
ionem p auas voluit p p rons genes
ingressa p m vitam etna. **Id** ac
q suta e m mortalitatis timca qpa e
q p m q suta carnem heracus iudiciu
qpm m uis et gentiu. **Id** ac amia
tia angeloz et homi caplauit. factus
est q gentiles intrare p forame acus
q diuices iudeos intrare m regnu celoz
Si em gentes m tanto labore duellat
abridonabilibz ydolor a conalibz dei
culturas **Blosa** vel alie dicit. q vli
ms quidd porta erat q forame acus
dicebat per qud cameli m de porta
one et flexis gombz transire no potat
per quod signant diuices no posse i
trare vnam recta que ducit ad vnam
m si pcedibz pcedibz et diuicijs depositis
saltem non amando. **Greg** xxxv m
vel noie diuicis quilibz clatid cameli
appellacoem qm condestensone signat
Camelus ergo p foramen acus tnt
tu redemptor m usq ad susce pcam mo
tis p angustias motis m trauit et passu

nis. Que passio velud acus extitit
 quia dolore corpus propugit facilius at
 ramelus foris acus quod diues regnu
 celoz ingreditur. quia nisi p[ro]p[ri]e per
 passionem suam forma nobis humilitas
 ostendat nequaquam se ad humilitate ipius
 superba nostra rigiditas inclinet. **Stif**
i omnia discipuli aut in opes existentes
 turbant p[ro] salute alior[um] dolentes et doc
 tores iam mistera assimilantes. **Om** p[ro]
 Audientes aut discipuli mirabantur valde
 dicentes Quis ergo poterit saluus ee
Aug[ustinus] de quibus civit[er]. Sim aut pauca
 sint diuites in comparatione multitudinis
 pauper[um] intelligendum e[st] q[uo]d omnes qui di
 uitias cupiunt inducuntur in h[uius] discipuli
 aduertentur. **Crisostomus in om[n]i.** Dei aut
 opus h[oc] esse sequenter ostendit q[uo]d mit
 ta opus est gra[uius] ut homo inducens diri
 gatur. Unde sequitur. Aspicientes aut dicitur
 dicit eis apud homines h[oc] impossibile e[st] cap
 deum aut anima populi sunt. per hoc p[ro]
 dicit aspiciens signat euantia q[uo]d in
 saeculo saeculo tandem corp[or]e mente intingit
Yeremias Non aut[em] hac sic intellige
 dum est quod possibile sit apud deum q[uo]d
 diues cupidus auarus et superbus intret
 in regnu[m] celoz sed ut ostendat et p[ro]mittat
Crisostomus in om[n]i. Neq[ue] eti[am] hoc ideo dicit
 ut respiciat iactas et sicut ab in possibilib[us]
 abstineat. sed ut magnitudine iusticie
 considerans in filius dei rogans. Tunc
 respondens petrus **Origenes.** Audierat
 petrus verbum xpi dicentis Si uis per
 fectus ee uade vende omnia que habes
 deinde considerauit adolescentem cum
 tristitia abeuntem et difficultate diuitu[m]
 ingrediendi in regnu[m] celoz q[uo]d eo q[uo]d qui
 no[n] facilem rem assumunt fiducialiter
 quesunt et si em[er]it minima tunc sece[ss]erunt
 Sed non minima si estimata apud deum
 considerantem ex tanta plenitudine di
 lectionis illa minima requiritur ut etia[m] si mul
 tas huiusmodi possessiones omnia reliquisset
 Et puto q[uo]d magis petrus confidens de af
 fectu suo q[uo]d de ip[s]a quantitate re[rum] reluctat
 fiducialiter interrogauit. Unde dicit. Tunc
 respondens petrus dixit ei. Si tu nos re

liquimus omnia. **Crisostomus in om[n]i.** Quia
 omnia o[mn]i[um] beate petre arudine recte na
 uigauit. adu[er]sa quidem h[uius] dieis no[n] p[ro]pter
 misericordiam. sed ut p[ro]pter interrogacionem hanc i
 opum inducat plebem. Quia em[er]it dixerat
 d[omi]n[u]s Si uis p[er]fectus ee u[er]e. Ne dicat aliq[ui]s
 in opum. Quod igit[ur] si no[n] habeo no[n] pos
 sum ee p[er]fectus. Interrogat petrus ut tu i
 ops distas q[uo]d in nullo huius diuitibus
 es. Quia em[er]it claues regni celoz acceperat
 phis que ibi sunt iam confidit et por
 de tercia[m] omnia interrogat. Intu[er]e aut[em]
 et qualiter videt diligenter sicut xpus
 inquisiuit et em[er]it xpus adu[er]te duo expe
 cit. Dux pauperib[us] que habet et sequi
 se p[ro]pter hac ip[s]e addit. Et secuti sum[us]
 te. **Origenes.** p[ro]t[er] dicit secuti omnia que
 p[ro]p[ri]e reuelauit petro ee filiu[m] suu[m] secuti
 sum[us] te iusticia[m] p[er]f[ec]tionem et huiusmodi
 quod q[uo]d uictor ad leticia[m] interrogat q[uo]d p[ro]
 p[ri]a etiam **Yeremias.** Quia go non
 sufficit tantu[m] relinquere uigil quod per
 fectus. i. secuti sum[us] te. fecimus quidem q[uo]d
 iussit. iussisti quod go nobis dabis p[ro]m[iss]i
 Et h[oc] e[st] quod dicit. Quod go erit nobis.
 Sequitur. Ihus aut[em] dixit illis Amen di
 to uobis p[ro] uos qui secuti est[is] me in re
 gnacione tu[m] sedet filius hominis in sede
 maiestatis sue sedebit et uos super
 sedes xpi iudicantes xpi tribus isrl[em].
Yeremias. Non dixit qui reliquisset
 omnia h[oc] em[er]it et Socrates phis fecit
 et multi alij diuitias contempserunt. Sed
 qui secuti est[is] me. quod ip[s]e ap[osto]lus e[st]
 atq[ue] credentiu[m]. **Yulianus.** Secuti p[ro]
 quidem discipuli xpm in regnacione. i. i
 lauacro baptis[m]i et fidei p[er]f[ec]tionem. h[oc]
 est em[er]it illa regnacione q[uo]d ap[osto]li p[ro]p[ri]e secuti
 quod lex indulgere non potuit. **Yeremias.**
 Vel aliter debet constru[er]i. Vos qui se
 cuti est[is] me sedebit in regnacione. i. q[uo]d
 mortui ex corrupcionem resurgent incor
 rupti sedebit et uos in solis iudi
 cantiu[m] q[uo]d dempnates xpi tribus isrl[em]
 quia uobis credentibus illi crede[n]s no
 limt. **Aug[ustinus] xx de ciuitate di.** Sic em[er]it
 caro mea regnabit p[ro]p[ri]e corrupcionem q[uo]d

admodum uia mō regnabit p̄ fidem
Crisostomus sup̄ act. futurus em̄ erit ut r̄ die
iudicij r̄ndetur iudei. Dñe nō te cog-
nouit filii dei in corpore constituti Quis
hōm̄ uide potest r̄haurid absconditū
terru solem mibe celatū. Unde dicit gō
discipuli et nos homines sumus rursi
et obscuri implebe. Vos sacerdotes
et scribe Sed in nobis bona uoluntas
facta ē q̄ lucna rursitatis nr̄e in
nobis aut malicia facta ē q̄ caligo
sue nr̄e. **Crisostomus** in om̄i. p̄pter hō aut
non dixit et gentes et arden trax
sed tribus isrl̄ quia in eis erant edu-
tati et legibus et consuetudinibz apti
et iudei. Cum ergo dixerit iudei qm̄
p̄pter hoc non potius crede x̄p̄s q̄
lex p̄hibuit discipuli in modum mdu-
centur qui eand̄ suscepim̄ legem Sed
dicit aliquis Quid magnū p̄misit eis
si id q̄ nymuute hnt et regina austra
h̄ et ip̄i hebim̄t maxima quide et
alia p̄na et t̄m̄ et post p̄mittat Sed
et h̄c occulte in sm̄iat aliquid plus
illis de illis em̄ simpliciter dixit q̄ sur-
gent et adempnabunt gn̄atōm̄ hanc
de h̄is aut̄. Cum sederit filius hōm̄is
sederitis et uas manifestū est gō
q̄ tan regnabunt et quicabunt in gloriā
illa honorem em̄ et gloriā ineffabile
signauit p̄ thronos. Qualit̄ aut̄ p̄
missio impleta ē. Numq̄ em̄ et iudas
sederit. Nequāq̄. Lex em̄ ad nō pot̄a
est p̄ ierem̄ā p̄phetam loquar super
gentem et regnū. ut dicitur et planto
illud Sed si fecit malū in corpore meo
p̄mittebo et ego de bonis q̄ locutus sic
ut facerem eis q̄ dicit Si indignos se-
rip̄os p̄missione faciant non adhuc
faciam quod p̄misi. Indignū aut̄ seip̄m
p̄cipatū iudas dicit et p̄ h̄c et
loquitur discipulis nō simpliciter eis p̄m-
sit Neq̄ em̄ dixit. Vos sederitis
sed adiecit qui scitis est me ut hinc

iudam concludat et eos qui postea fu-
turi erant attrahet non em̄ ad illud
plūs dicitū ē neq̄ ad iudam iad indignū
effectū. **Lyellarius** Sequela gō x̄p̄i aptos
sup̄ x̄i thronos iudicandis x̄i et t̄bis
isrl̄ in x̄i p̄narchas gloriā copulauit.
Augustinus xx. de ca. dei. Sed hoc em̄ loco
distans cū suis discipulis iudicatus ihm̄
unde et alibi iudeis dicit. Ideo iudices
vri erunt. Nec qm̄ super x̄i sedes
sessuros aut̄ x̄i plūs homines cū ip̄o
iudicandos putare debem̄. Duodenariū
quippe nō unū quidem signata est
iudicandū multitudē p̄ter duas p̄tes
mū septenariū quo signatur plerūq̄
vniuersitas. Que due p̄tes. i. tres et q̄-
tuor alia p̄ aliam multiplicata non fa-
ut. Alioq̄ qm̄ in locū iude traditoris
ap̄tm̄ mat̄ia legitima ordinatū ap̄tm̄
paulus qui plus illis omnibus laborauit
ubi ad iudicandū sedeat nō habet. Qui
p̄fecto t̄ualis s̄is ad nūm̄ iudicū se p̄-
tine dem̄at. Cum dicit. **Augustinus** in li-
da p̄na. In h̄c ergo nō iudicandū oēs
intelligim̄t qui p̄pter eum̄ sua om̄ia
dimittere et secuti s̄ dñm̄. **Gregorius** p̄-
max. Quis quid em̄ stimulo diuini amo-
ris exortatus hic possessa reliquerit
illic p̄uidens culmen iudiciale p̄tatis
obtinebit ut simul tū iudeo cū iudice
ueniat qui nūc cōspiciat iudicij sese
spontanea paupertate castigat. **Augustinus** xx
de au. dei. Descrips̄ quosq̄ iudicandis in
hōm̄is duodenariū similes causa est.
Non em̄ quia dicitur est iudicantes x̄i
tribus isrl̄ tribus leui que x̄i est ab
eis iudicanda non erit aut̄ p̄tū illū
ap̄tm̄ non ead̄ totas gentes iudicabit.
Crisostomus sup̄ act. Vel p̄ h̄c q̄ dicit. In re-
gnatōe p̄mittat t̄p̄is xp̄iantat̄ futurū
p̄ ascensionem suā qm̄ saluet om̄s re-
gnant̄ p̄ bap̄tm̄ et illud ē t̄p̄is qm̄
x̄p̄us sedet in sede maiestatis sue. Et
vide q̄ non de t̄p̄e fut̄ iudicij dicit
sed de uocacōe gentiū vniuersarū. Non
em̄ dixit. Cum uent̄ filius hōm̄is se

deus super sedem maiestatis sue. sed et
 sedet in sede maiest. sic et ex tunc fit
 ex quo gentes recede respunt in xpm
 Et dicit illud ps. Regnabit deus super
 gentes. deus sedet super sedem sciam sua
 Et ex tunc apti sederunt sup xpi thronos
 i. in omnibus xpianis. admodum em xpianus
 qui suscipit verbu petri. thronus fit pet
 et sic de alys aptis Sedent ergo apti
 in xpi thronis in xpi ptes distinctis f
 differentia aiaz et diuinitates cordiu quas
 plus deus cognoscit. Sicut em iudeoz
 aplos in xpi tribus fuit diuisus sic et
 vniuersus xpianus xpianus diuidit in xpi
 tribus ut queda aie sunt de tribu Ia
 ben et similit de alys xpi diuersas vir
 tutes Non em omes gre in omnibus ei
 liter sunt sed vnus procedit in ista alia
 milla et sic apti iudicabunt xpi tribus
 isrl. i. omes iudeos et xpi hoc q ubi
 aptoz e agentibz receptu Omne aute
 xpian p quide xpi sedes aptas sed v
 sedes xpi. xpi em omes verites sue
 q vna sedes. quia in omi virtute xpi
 ipse plus pfectus e vnus quisp ead aptoz
 in aliquo bono spuali fit pfectus ut pe
 trus in fide phes in innocencia et
 sic de alys et p de re tribucae aptis i
 ho mudo dandi xpian loquat demrat
 q sequit Et omne qui reliquit domu
 uel fratrem uel sorores aut patrem aut ma
 trem aut uxorem aut filios aut agros
 ppter nome meū concuplu accipiet et
 vitam etna possidebit. Si em in hoc
 sculo concuplu recipit sine dubio et
 aptoz etia in hoc sculo merces futu
 pmettebat. **Criso in om.** vel distalis
 pmette futu quia concuplus erant
 tam et nihil pntu querebant alyis
 aut que sunt hic regnabit **Origenes**
 vel aliter Si quis reliquit omia et
 secutus fuit xpm que pmissa s petro
 et ipse recipiet. Si aut non omia re
 liquit sed queda que spualit referunt
 referunt hic multiplicia recipiet et
 vitam possidebit etna **Jeronim 9.**
 Et ordo aut huius sine quiddam trodu

cut mille annos post finem dicentes
 tunc nobis concuplu omi reos quas dimisit
 et vitam etna ee reddenda. Et si in ve
 tis digna sit pmissio in uolubus appat
 turpitas ut qui vniam p dno dimisit
 tunc recipiat in futuro. Sensus igit
 iste alii canalia p saluatore dimisit spua
 lia recipiet que concupit et mto su q
 puo uis concenatus nris opet **Orige
 nes** Sed et in hoc sculo quia pfectibus
 canibus multas moent fies sedm fide
 sic et pentes omes epas et pbrs et
 filios omes etatem filioz hentes sunt
 aut et angeli frateres et sorores omes
 q exhibunt se xpo vngines castas tam
 ista q nre hent interis q ille q ad vnu
 molis agros aut et domos multiplices
 i collige inique paradisi et ciuitate di
 sup hoc aut omia possidebit vita etna
Aug 9 pp. de au. dei hac etia q hic
 dicit. Concuplu accipiet exponens q
 am aptus aut diuasi mequ hntes et
 omia possidentes. Concup em p ipa vniu
 state ponit alqm. **Jeronim 9** Quia
 dicit Et omne qui reliquerit frim ut
 Congrat ille sine qua dixerat. Non
 separe hamoz apre suo ut Qui em p
 fidem xpi ad pdicacm eio omes ap
 factus qtempsetur atq diuitias et pet
 voluptates illi concuplu accipiet et
 vitam etna possidebit **Aug in omi**
 Quia dicit alii reliquit moore. no
 hoc ait ut simpliat nupae diuellant
 sed ut omnibus pferant fidei pietate
 videt aut megi et pfectus tpus oc
 ulte in smude. q em multa futuri erit
 filios ad pietate trahentes cu h accidit
 nec p pibus nec p uicis **hol** habent
Valerius Vm quia multi vtriuq studiu
 no cad que mapuit mtencse pietate
 consimant sed uel tepesit uel accelate
 labunt. Sequit ayulti aut erud p m
 nauissimi et nouissimi p m **Origenes**
 p hoc exhortat eos qui nuper accedut
 ad vbu dei dnu ut festinent ad pfectu
 astende p multos qui vident se misse
 i fide. pt etia hic sensus deservit eos

circa horam tertiā vidit alios stantes
 in foro sciōse **Origenes** forū autē est
 q̄ est extra vineam .i. et alii xpi q̄ h̄t
 em mudo vendendo et emendo vniūt
 homines et muicem sibi fraudem faciētes in
 tam suam sustentant. **Greg** Vni autē
 sibi vniūt et qui carnis sic voluptatibus
 pascat̄ rē sciōsus redarguit̄ quia fructū
 dñi op̄is non sectat̄. **Isid sup** Vel
 sciōsus s̄me peccatores illi em mortui
 dicit̄. sciōsus autē est qui opus dei nō
 opatur. Vis ergo s̄ nō sciōsus nec aliē
 tollas et de tuis dec̄ et opatus es. **Isid**
 nca dñi mē mēem colens. **Isid** et
 illis dixit Ita et vos inuicem mēd̄ s̄ lo
 q̄ plus p̄mo quēnt̄ sp̄aliter dare dena
 rii. alias uō sub merito pacto conduxit
 eos dicens. Quod iustū fuit dabo uob̄
 Sciens autē dñs quia p̄uicaciam
 fuerat et om̄e post modū in diuuis fuerat
 pitari certū pactū fecit ad eū nesciōdo
 dicit̄ iō s̄ negligēss̄ iusticiā q̄ nesci
 ebat q̄ p̄ma fuit̄ receptū q̄tis autē
 non fecit pactū. quia tantū pactū est
 retribuē q̄ntū merentū. accipe nō spe
 rabant. **Origenes** Vel quia oparios t̄re
 hore nō in ueniūt ad totū opus aliud
 p̄uūt p̄uicaciam opari suo iudicio refrauit̄
 potant em̄ equale opus facē mōmca
 eis qui ex mane s̄ opari quātūq̄ t̄ tēpe
 b̄uū uolebant opantē virtutem ad op̄
 extende que an nō fuit̄ opata. **Greg**
 Sexta quāq̄ hora est ab abrahā ad mo
 ysen. Nona ē amosē usq̄ ad aduentū
 dñi. Unde sequit̄. Itē autē opit̄ rē
 sextam et nonā horam et fecit̄ filit̄
Isid sup Ideo autē quirit̄ sexta
 et nonā quia in sexta et nonā quācūq̄
 uocant̄ iudeos et frequētūc̄ tū h̄r̄bz
 dissonē testamta q̄ de finitō salutis om̄i
 tēpe iam p̄mquante. **Greg** Undecimā
 uero hora ē ab aduentū dñi usq̄ ad fi
 nem mudi. Opatur ergo mane hora
 tertiā sexta et nonā. antiquus ille et
 hebraicus p̄t̄us designat̄ designat̄ qui
 t̄t̄as suis ab ip̄o mudo exordio dñi red
 fide deū f̄duūt colē q̄ nō desinat̄ in
 vinea cultura laborate. Ad undecimā

uero gentiles uocant̄. Unde sequitur.
 Circa undecimā uō opit̄ et in uenit
 alias stantes et dixit illis. Quid hic sta
 tis t̄ba die sciōsi. Qui em̄ transacto
 tam longo mudi t̄pe. p̄ uita sua laborāc̄
 negligēciant. q̄ tota die sciōsi stabant.
 Sed pensate quid inuisti respandant.
 Sequit̄ em̄. dicit̄ ei quia nemo nos con
 duxit. **Isid** quippe ad eos p̄uicaciam n̄t̄o
 p̄p̄ta ad eos uenit et quid ē dicit̄. Ne
 mo nos conduxit nisi uita nobis nemo
 uiam p̄dicit̄. **Isid sup** Que est
 em̄ conductio mā et conductio m̄tes p̄m̄
 sio uice eterne. gentes em̄ sole n̄q̄ dei
 stebant n̄q̄ dei p̄missa. **Hylarius** hy
 igit̄ mittant̄ ad vineam. Unde sequit̄
 dixit eis. Itē et uos in vineam m̄ca
Vabamus postquā autē opis dñm rō
 reddita ē ad remunerācōis t̄p̄is oportūm
 dicit̄. Cum autē sero factū ē. h̄c ē
 tū dies totus mudi ad uesp̄m̄ cōsumā
 cōm̄ m̄clmāta ē. **Isid sup** Con
 sidera quia sero non alio mane reddit̄
 m̄cedem. q̄ adhuc stante sculo isto.
 iudiciū ē futurū. et contūc̄q̄ merces
 sua reddenda et h̄c p̄pter diuās rōnes.
 p̄mo quia ip̄a b̄t̄itudo futura ē m̄ces
 iusticie. Ideo non in illo sculo fit iudiciū
 sed an̄ illū. demde an̄ aduentū dei illū
 p̄mittit̄ iudiciū ne uideant̄ p̄t̄ores
 dei illius b̄t̄itudinē sequit̄ dicit̄ dñs
 vinea p̄uicaciam suo .i. filius sp̄i s̄c̄o.
Glosa. Vel si uolūis dicit̄ p̄ filio q̄
 scilicet p̄ opatur p̄ filio et filius per
 sp̄itū sanctū nō p̄pter aliq̄ dicit̄ sube
 aut dignitatē. **Origenes** Vel dicit̄ dñs
 p̄uicaciam suo sive alicui angeloz qui sup
 mercedē retribuendā est positus sive
 alicui ex multis p̄uicaciam s̄c̄o p̄
 scriptū ē sub curatōribz et tutoribz et
 heredem in t̄pe quo p̄uicaciam est. **Yemi
 gius** Vel dñs h̄us opus ip̄e est p̄
 familias et vinea p̄uicaciam sicut ip̄e
 ē op̄tū et op̄tarius ip̄e em̄ uentūq̄
 ē ad iudiciū ut uicaciam reddat p̄d̄m̄
 quod gessit. uocat ergo oparios et

reddat illis mercedem quoniam omnes congregabunt
ut omnes qui accipiant secundum opera sua.
Origen primum autem operarij testimonium
habetes per fidem non acceperunt dei promissionem
pro nobis aliquid melius propiciante preser-
vantes. ut non sine nobis proficiant. et per
manum consecrati sumus primum mercedem gratiam
accipere qui sumus christi post nos autem qui
ante nos operati sunt et ideo dicitur. Voca o-
perarios et redde illis mercedem maxime
a novissimis usque ad primos. **Crisostomus** ait
Semper enim aliquid damus libenter illis
quibus gratis donamus quia pro solo merito
honore donamus ergo omnibus sanctis deus red-
dens mercedem iustis ostendit gentibus
autem dicitur misericors dicens apostolo Gen-
tes autem super manum honorare deum. Et
ideo dicitur incipiens a novissimis usque ad
primos. Aut certe ut ostendat deus in es-
timabile manum suam primum novissimis
et indignis reddet mercedem postea
primis. Namque enim manum ordinem non assequitur
Augustinus de spiritu et littera. Vel ideo velut
patres requirunt minores quia minus dila-
ti sunt. Sequitur. Cum venissent autem
qui circa venditiam horarum vendant re-
ceperunt singulos denarios. Venientes
autem et primum arbitrati sunt pro plus essent
accepturi. Accepit autem et apostolus singulos
denarios. **Gregorius** Eundem denarium acci-
perunt qui laborant ad vendendam quae de-
spectant toto desiderio laborant ad par-
ticipandum quia equalem vitam eterne retribucio-
is petiti sunt cum hijs qui ab inicio mundi vo-
cati fuerant hijs qui in mundi fine ad dominum
veniunt. **Crisostomus** super apostolum. Non autem
in iuste nam et qui in prima parte seculi
natus est et non amplius vivit quod
statutum tempus vite sue et quid illi nocuit
post illius exitum mundus statit et qui
circa finem nascitur non minus vivit quam
dies qui moritur pro eis et quid illis prodest
ad compendium laboris si cito mundo sunt
cum pensum vite sue complant ante mundum
deinde non est in homine quoniam nascitur prius
aut postea sed per gratiam divine. Nec ille
quidem sibi priorem debet locum defendere

qui prius natus est. Nec ille contemptibili-
or debet esse qui postea sequitur. Et acci-
piens murmurabant adversus primum familias
dicentes huic novissimum una hora fecit
et parces nobis illos fecisti qui portantes
pondus diei estis. Si autem unum est quod
dixerimus quia et primum et posteriores tempus
suum vixerunt et non amplius nec minus
et unumque mors sua est estimatio ipsius.
Quid est quod dicitur portantes pondus
diei et estis. Quia scilicet magna est
nobis virtus ad faciendam iustitiam cogitare
propter esse finem mundi. Unde et christus nos
armans dicebat. Inimicabit regnum ce-
lorum. Illis autem infirmitas erat stare mu-
di spatia esse longinqua. Quibus ergo non pro
omne seculum vivit tamen totius seculi gra-
tiam percipere videntur. Aut pondus
totius diei dicitur onera legis mandata
etiam autem orientem erroris temptacionem
quia conflabant spiritus maligni in eos ad
emulacionem eos gentium irritantes a quibus
omnibus gentes liberi extiterunt christo rec-
dentes et pro compendium gratie ad plenum sal-
vati. **Gregorius** Vel pondus diei et estis
ferre est pro longioris vite tempore carnis
sue calore fatigari. Sed potest queri quomodo
murmuratio dicitur pro qui ad regnum vo-
cantur. Solus etenim regnum nullus qui mur-
murat accipit nullus qui accipit mur-
murat pro. **Crisostomus** in apostolum. Non autem opti-
ca que in parabola sunt secundum totum quod
dicitur investigare. Sed intentionem propter
quod comparata est intelligere et nihil aliud
struere. Non ergo induat hoc ut an-
dat aliquos esse invidia moribus sed ut
ostendat hos tanto peccatos esse honore pro
et in iudicium alijs poterat gaudere. **Gregorius**
Vel quia antiqui patres usque ad adventum
domini quibus iuste vivebant ducti ad regnum
non sunt eos hoc ipsum murmurasse est.
Nos autem qui ad venditiam venimus post
laborem non murmuramus quia post me-
diatores adventum in hoc mundo venientes
ad regnum ducuntur maxime ut decore communi
Jeronymus Vel omnes rectos vocatis gen-
tibus in iudicium et in evangelio torque-
re. **Hilarius** Et secundum in silentiam

sunt addiat alia s3 qm tradent eu
 gentibus ite **Yabanius**. Tradidit em
 iudais eum iudeis et ipi tradiderunt eu
 gentibus i. pylato i. ptra conoz. Ideo
 aut dnt i mundo noluit pperari sed
 graua pati ut andet pnt nobis qui p
 dilectionem credimus cu qua amantidme
 redire redeamus quia sequit ad illud ed
 et flagelland et cruci figend. **Augo x**
vm de ciu dei. Passione andit q
 pntime puitate et i. ne quid paret
 tmitate debetis unde dicit Et tra
 die resurget. **Cris in omel** Que
 quidem huius gra dixit ut cu tristia
 videret irrem expectarent unde
 subdit Et tertia die resurget **Augo**
myo de tmitate Vna em mors saluatois
 saluet pdm corpus duabus mortibus
 nris saluti fuit saluet aie et corpis
 et vna eius resurrexio duabus noluit
 surrexioe pnt. hec aut resurrexio
 simpli ad simpli dicit quidem ater
 nalis mo vnu quippe et duo tra s3
Origenes hic aut non refint dnt
 vni dixisse aut fecisse aliquid cu audis
 sent tristia hec xpo futuro recorda
 tes que dnt dixit ad petru ne audiat
 talia uel peiora. Et mit quide diuinas
 lias sine se arbitrant scilicet ademp
 nant ihm in morte. et linguas sub
 flagellant ihm cu et cruci figit eu
 p hoc y tolle volunt doctrina ipius
 ille aut paululu deficiens surgit ap
 pens hys qui accepit posse. Tunc
 accepit ad eu i. **Jeronim** Quia p q
 amia dixerat dnt Et tertia die re
 surget. putauit mulier ilico i. ne
 regnatura et auditate feminea pn
 cia capit in memor futurae. unde
 dicit Tunc accepit ad eu m filioz
 zebodei cu filijs suis. **Criso pap**
41 h m filioz zebodei est salome q
 apud alexon euangelistam ponit nam
 ve pariter que eod genuit filios pat
 magna aut laus mulieris ex ho lo
 co colligit quia no solum filij reliquo
 runt prem sed ipd reliquerat vnu

sicut et secuta fuit xpm quille sine
 ista vnie potat ista aut sine xpo pl
 ua ee non parat nisi forte quis dicit
 quia infra tempa vocatois aptois et ius
 somis xpi motus e zebodeus. et sit
 illa xpi fragilis. etate defecta xpi ue
 fragia sequibat. quia fides mag senescit
 et religio fatigatam non senat. Audate
 aut fecerat eam ad petend nature af
 fectile. pnde dicit adorans et petens
 aliquid ab eo i. reuerencia exhibita petit
 ut quod petierit sibi detur. Sequit dnu
 dixit ei Quid vis. Non interrogat
 q nesciens sed ut illa exponente ma
 festu faceret irrationabilem ee peticom. Vn
 subdit dit illi Dic ut sedeam hy dico
 filij mei vnu ad dextera tua et vnu
 ad sinistra meo **Augo de co**
penli axm. Et aut p mtem hic dicit
 epa mattheus accepit avarais apod
 filios zebodei phibet dixisse. cu illa co
 voluntate attulisset addim vnd mag
 ipas q illa dixisse quod dicit e marcu
 bteut in tmauit. **Cris in om** Videbat
 em se ipos honoratos palys et audierat
 q sup pou thronos sedebatis unde pma
 tu ipus cathedra petebant accipe et
 quod quide plus aly honore aut xpm
 habent nauant. Timidant vo petru
 pferri unde et alius eivta dicit q
 quia ipe erant in vltm putabant q co
 gmi da eet in ianuis i. quid sensibile
 vnde manifestu e q nihil spuale pe
 tebant neq intelligencia supioris reg
 ni habent. **Origenes** Sicut em in
 regno mundi in honore ee uident
 qui sedent cu rege nihil fuit mira p
 mulier mulieru simplicitate uel impia
 talia sedebere pete spermauit et tpe
 fratres ad huc impia et nihil aliud co
 gitantes de regno xpi arbitraia p
 debys qui sedebant cu ihu. **Criso pap**
41 Vel aliter non dicim q recte
 petet hec mulier sed ho dicim quia
 no trena sed relecta filijs suis optabit
 Non em senat pau cete mces que
 corpora natoz filioz amant. auas aut

contempnit. Desiderant illos valeat se
culo isto et non curant quid sint passu
ri in illo ut ostendat quia corpora sunt
pentes non auras. Estimo autem quod hi scilicet
qui audierunt dominum de passione et re ne
sua prophetancem cepunt dicere in terra se
cui cent fideles. Et tunc rex celestis desce
dit ad regna thartara ut regem motu
destruat. Quia autem victoria fuit consumma
ta quid aliud restat nisi ut regem glo
ria subsequatur. **Origenes** destructo
enim peccato quod regnabit incorporeus
mortalibus hominibus et omnium peccatorum ma
lignarum virtutum emmentia christi in ho
minibus recipit christum quod est ipsum sedere
in sede glorie sue. Sed autem omnia deus
facit ad dexteram et ad sinistram. hoc est
ut iam nullum malum sit ante eum. et qui
quidem peccant peccatis christi in sinistram
partem sunt ad dexteram eius. Qui autem
in sinistram partem sunt a sinistram partem eius de dextera
autem christi unde si potes intelligere in
uisibilem tractat sinistram autem visibilem
et corporalem dexteram enim christo qui
dam dexteram dicitur et intelligibilia
alii sinistram et sensibilia. **Crisostomus super
matthiam** Qui autem christum donavit ho
minibus quomodo regem sui societate non do
nabit. Petentis negligentia reprehenditur
ubi dantis misericordia non dubitatur. Si
nos rogamus misericordiam faciatam cetera fa
ctum tota gratia. Et si enim omnia a
carne non sunt quia iam spirituales cum
peccati sunt quia adhuc carnales. Ergo
submitramus unam manum ut suo nomine
deprecemur pro nobis. Si enim reprehensibilis in
uentus fuit facile meretur veniam. Ipse
enim spiritus concipiat errorem. Si autem non
fuit importuna facilius impetrabit
inimicus pro filiis suis rogans. Ipse enim dominus
qui mater nos ait filiorum misericordie
implevit facilius exaudiet matris ad
fectum. tunc dominus occultorum cogitator non
ad verba mercedis mulieris respondit
sed ad consilia suggerentium filiarum. Bonum
quidem erat corpus desideratum sed in can
siderata petas. Ideo et si in peccato
non debebant. Simpliciter tamen petas

corpora fundi non debebat quia de amore
domini talis petas nascebat. propterea sola
ignorantia meos dominus reprehendit. Unde
scilicet videns autem dominus dixit. Restat
quid petatis. **Ieronimus** Nec mirum si
ista arguat impie petas cum de petro dicitur
nesciens quid diceret. **Crisostomus super matthiam** Na
scitur dominus patet discipulos suos a
liquidum esse. aut dicit aut agere. aut
cogitare. ut ex illorum culpa ceteros inveniat
exponendi regulam pietatis. sciens quod
et error corporis non nocet penite merito et
non impie sed cetera in futuro doctrina eius
edificat. **Crisostomus in antiphona** hoc autem dicit
ostendens quod vel nihil spirituale petebant
vel nouissent que petebant non ausi
fuisse in quod pete quod super excedit
superiores virtutes. **Chrysostomus** Nescit
enim quid petant quia nihil de gloria
apostolorum ambigendum erat. iudicatos
enim eos primo superior exposuit. **Crisostomus super
matthiam** vel nescitis quid petatis quod dicitur
Ego vos vocavi ad partem dextera de
sinistra et vos vero consilio curatis ad
sinistram. Ideo forsitan pro muliere vos
agebat. Contulit enim se duas ad consue
ta arma mulieris ut sicut adam pro muliere
spoliavit ita et istos separaret pro muliere
sed iam non poterat pro mulierem prodi
tio merore in sanctos ex quo de inter
salus auctoris precepit. vel id dicit. Ne
scitis quid petatis. Non enim solum de
benigne cogitare qualem gratiam consequatur
sed quo euadant ruinam peccati. Quia
et in seculari bello qui semper de preda
victorie cogitat distale vincit. Ideo
petendum erat. da nobis auxilium gratie
tue ut omne malum vincamus. **Ysaiah**
Nesciebant cetera quid petent quia sedem
gratie ad domino quod non dum mentem inquietam
delectabat eos culmen honoris sed pro
hebant exere viam laboris. Unde sicut
potestas bibere calicem que ego bibiturum
sum. **Ieronimus**. Calicem in scripturis
diximus passionem intelligimus ut in
propheta Calicem salutis accipiam statim quod

loquentem et p[ro]p[ri]o man[us] imponere et dis-
 t[ri]bu[er]e pedes lalan[er]e ut et ip[s]i similit[er] fa-
 ciunt fratribus Nos aut[em] tales sum[us] ut
 ead[em] p[ri]ncipiu[m] m[un]di excedit sup[er]bia[m] iuda[m]
 uel no[n] intelligentes ead[em] contempnentes ma-
 datu[m] xpi et querimus sicut reges acies p[ro]-
 cedentes et tributes nos et accessu[m] tributes
 maxime paup[er]ibus exhibemus nulla affi-
 bilitatem h[ab]entes uel h[ab]ere in nos p[ro]mittentes
Crisostomus in an[ti]m[on]ia Antiquu[m] ex[em]plu[m] tubula-
 tus filius non potest s[er]u[m] defendere q[ui]ntu[m]
 d[omi]no t[em]p[or]e Et egredientibus illis **Crisostomus**
sup[er] 41 Sicut testimoniu[m] studiosi agri-
 cole est messis fecunda. Ita ap[er]t[us] docto-
 rum est documentu[m] ead[em] plena v[er]u[m] et
 hic d[icitur] Et egredientibus illis abierat[us]
 scilicet e[st] ead[em] turba multa Nemine labo-
 ritim[us] impediunt quia amor sp[irit]ualis fati-
 gationem non sentit Nemine possessionu[m]
 suar[um] recordatio retinet quia ingrediebant
 in possessione regni celestis V[er]u[m] e[st] non
 h[ab]ere sup[er] terram quod amaret qui bonu[m] celeste
 in uita[m] gustauit ad portam aut[em] obliuio[n]is
 an[ti] faciem xpi duo ceci ut ap[er]tis oculis
 q[ui] testes ad t[em]p[or]e eius ascendunt ad coe-
 lum Unde sequit[ur] Et ecce duo ceci hy-
 currenat[us] suscepit uidebat et p[ro]p[ri]as no[n]
 uidebant. magis plura h[ab]entes de toto cor-
 p[or]e vacem Et id quia pedibus e[st] sequi
 no[n] potant uac[ua] sequelunt Unde dicit
 audierunt quia ih[esu]s transiit et clama-
 uerunt dicentes d[omi]ne miserere n[ost]ri fili dauid
Aug[ustinus] de con[tra] eu[angelium] hoc aut[em] factu[m]
 et marcus q[ui] memorat sed de uno ceci fac-
 tu[m] que ita pluit q[uo]d Nam duos ceci
 quos marcus inposuit unu[m] fuisse i[n]
 illa ciuitate famosissimu[m] ex hoc factis ap-
 pareret q[uo]d et nome[n] eius et p[ro]p[ri]as eius mar-
 cus q[ui] memorauit. pariterq[ue] e[st] q[uo]d
 mei filius exaliqua magna felicitate de-
 rectoris notissime fuit qui no[n] plu[m] ceci
 v[er]u[m] e[st] ead[em] medius p[ro]debat. hinc est q[uo]d
 q[uo]d ip[s]i plu[m] uoluit q[ui] memorat marcus
 eius illud e[st] tam dicitur fama hinc mira-
 culo compauit q[uo]d erat illius calamitas
 nota lucas uo[n] q[ui]bus om[n]i eod[em] mo[do] factu[m]
 tamen in alio ceci intelligendus e[st] par-
 q[ui] memorat miraculu[m] Ille quippe hoc factu[m]

diat cu[m] appinquaret heretico alij ad egre-
 doret[ur] ab heretico sequit[ur] Turba aut[em] max-
 imat eos ut tacent **Crisostomus sup[er] mat[theu]m**
 Videbant em[im] p[er]didit[ur] vestes et no[n] consi-
 derabat castre claritatem Ecce facta
 sapia hominu[m] Consimant em[im] in uixian-
 pati magnos si ap[er]tibus honorent[ur] al[ia]
 em[im] pauper ausus e[st] diuitem publice sa-
 lutare **Volarius** uel silencia non causa
 honore cogit Sed p[ro]p[ri]as accas au-
 diunt q[uo]d negabant scilicet d[omi]nu[m] se dauid
 filiu[m] **Origenes** uel qui addiderunt
 trepabant eos ut non appellarent cu[m] q[ui]
 tempabili no[m]i[n]e filiu[m] dauid. sed potius di-
 cent. fili dei miserere n[ost]ri. **Crisostomus sup[er] 41**
 Inuitabant aut[em] magis uetari qua[m] com-
 pestabant fides em[im] q[ui] uetat[ur] magis
 accendit. et id in p[ro]p[ri]as scara est et
 in securitate pudicit[ur]. Unde sequit[ur] ut
 illi magis clamabant dicentes d[omi]ne misere-
 re n[ost]ri fili dauid. p[ri]mo em[im] clamabant q[uo]d
 ceci erant p[ro]p[ri]as magis clamant quia uita-
 bant ad hunc accede. **Crisostomus in an[ti]m[on]ia**
 xpus aut[em] p[ro]mittat eos uetari ut
 plus e[st] desideriu[m] apparet. hinc aut[em] d[icitur]
 q[uo]d q[ui] abiecit firmu[m] ad studio accede-
 tes addit p[ro] nos ip[s]os assequem[ur] quod pe-
 tim[us] Sequit[ur] Et stetit ih[esu]s et uoca-
 uit eos et ait. Quid uultis ut faciam
 uobis **Jeronymus** Ideo aut[em] stetit ih[esu]s
 quia ceci p[ro]p[ri]as ignorabant multo fo-
 uice erant in heretico multe uoces. et
 p[ro]p[ri]as in p[ro]p[ri]as uergentia p[ro]p[ri]as d[omi]ne
 stat ut uenire possint. **Origenes**
 uel ih[esu]s non p[ro]p[ri]as sed stat ut stan-
 te eo no[n] transfluat b[en]eficiu[m]. sed q[ui] de
 fonte stante ma de fluat usq[ue] ad eos.
Jeronymus uocari aut[em] iubet ne turbe
 p[ro]p[ri]as et interrogat quid uelint et
 q[uo]d p[ro]p[ri]as e[st] e[st] manifesta debilitas
 parat et uocis q[uo]d remedio cognoscat
Crisostomus sup[er] 41 uel interrogat q[uo]d fidem
 ut d[icitur] ceci xpm dei filiu[m] can[on]icentur
 can[on]icentur uidentes qui cu[m] em[im] homin[is]
 putant d[omi]nu[m] quidem xpm uocauant
 et v[er]u[m] dixerunt si dicentes filiu[m] da-
 uid dissipalant q[uo]d h[ab]ent can[on]icentur

Nam abusive et haereticos dicitur
Vere autem nomen domini inquit deus cum quod
dicunt domine filii dauid abusive christum secundum
hominem honorant. Si autem secundum deum dicunt
domini deitatem confitentur. Ideo interrogat
quid uultis cum autem illi iam non dixerit
domine filii dauid. Sed tamen domine. Sequitur et
dicit illi domine ut appiant oculi mei.

Filius enim dauid cecum illudare non potest
filius dei potest. Quod dum ergo dixerit
domine filii dauid suspensa est sanctas moyses
autem ut dixerit in filia est sanctas. Et
infectus autem corpe ihesu tangit o-
culos eorum et tunc facti uiderunt. Tangit
autem ut homo carnaliter sanauit ut
deus. **Jeromius** Praestat enim arastor
quod natura non dederat aut certe quod
debilitas tulerat donat misericordiam. **Crisostomus**

1. corinthios 13. hi autem sicut ante dationem
fuerunt peruersantes ita et post dationem
fuerunt non ingrati. **Crisostomus** super **1. corinthios 13.** Bonum
enim minus obtulerunt christo sanati. Sed
enim et facti sunt cum hoc enim deus
ate requirit secundum prophetam sollicitudinem
te ambulante cum deo tuo. **Jeromius** Qui
ergo in iericho contracti se debant et cla-
mare tantum nouerant postea factum
ihesum non tam pedibus quam abutibus. **Aban**

Jericho autem interpretatur luna. defectu
hinc mutabilitatis patet. **Origenes** as-
serit autem Jericho intelligit mundus
que christus descendit. Quae autem sicut
iericho exire nesciunt de patria mundi
in se uiderunt non solum ihesum exentem
de iericho. sed etiam discipulos eius. hoc
quod uidentes scate sunt cum multae turbe
mundi et mundana omnia contempnentes
ut christo duce ascendant in uelum celestium.
Duos cecos possunt dicere iuda
et israhel qui ante christi aduentum ceci-
derunt. quia non uidebant uerbum uerum
quod erat in lege et prophetis tamen se de-
ces factus. uia legis et prophetarum sed in
carnem tamen intelligentes clamabant
tantum ad eum qui factus est ex semine dauid
secundum carnem. **Jeromius** uel duos

cecos plerique phariseos et saduceos in-
telligunt. ut aliter. Duo tamen sedentes
in ipsa uiam signant de utraque parte quod
iam coherentes per fidem dispensationem temporalem
secundum quam christus uia est et desiderantes
illudari. id est aliquid de uerbi eternitate. quod
transiit ihesum impetrare cupiebant. id est per
miserationem fidei qua creditur filius dei et natus
homo et passus propter nos. Phant ergo
dispensationem quasi transiit ihesum quia
aetas temporalis est. Adpetebat autem ut
tantum clamarent. donec resistentis sibi
turbe uincerent. id est tam peruersando animi
intendunt orando atque pulsando quous-
que consuetudine desideriorum carnalium quod
tamquam turba obstrepit. Cognoscunt hinc
uitatis eterne uide conantur uel ipsam hanc
carnalium turbam studia spiritualia impedit
tam fortissima intentio superarent. **Augustinus**
de uerbis domini. Bonos enim christianos uo-
lentes facere precepta dei uiam mali et
tepidi prohibent clamant tamen illi non
deficiunt. Cum enim quis cepit bene uiuere
mundum contempnit in ipsa sui nouitate pati
rephensores frigidos christianos. sed si
perseuerant ipsi iam obstrepunt qui ante
prohibebant. **Augustinus de sermone euangelii.** Itaque
audiens ihesus quia pulsantibus apertus
stans eos tangit atque illudat. Quia enim
fides manentis temporalis ad eterna intel-
ligenda nascitur transiit ihesum amoni-
ti sunt. ut illudarent et ab eis stante il-
ludati sunt temporalia enim transiit eterna
stant. **Crisostomus** super **1. corinthios 13.** Quidam interpretantur
duos cecos gentes unus ex ethiopia
alius ex saphet qui factus uiam se de-
bant. id est uiam uitam quam saluant sed ui-
tatem inuenire non poterant. uel secundum
romanos ubi consistentes. quia notitiam
ubi non dum acciperant. **Aban** Agniti
autem fama nominis christi principes eius
fidei querebant quid dicebant multi.
primo iudei. ut mactibus legimus de
inde etiam gentes persequere instabant.
Nec tamen eos qui ad uitam perordi-
nati salute perire ualebant. **Crisostomus**

Consequenter autem genuit oculos met
 tetigit ihus dans eis gratiam spiritus sancti
 que illudate scilicet per eum opibus bonis
Origenes. Et nos ergo sedentes non
 scripturas vram et intelligentes rabs
 rea sumus si affectu peccati magis iugget
 oculis. nam magis et recedet a sensibus
 meis tenebra ignorantie ut in eis vide
 amus et sequamur qui dedit nobis pas
 se vivit propter meritum aliud nisi ut eis
 sequamur. **Sequitur captum populi**

Cum appropinquasset
 iherosolimam. **Re
 nungius** Narravit
 superius evantam dnm
 egressum agalluca
 et cepisse ascendere
 iherosolimam. Postquam
 narravit quid
 via gesserit in

cepta intentione perseverans dicit Et
 cum appropinquasset iherosolimam et venissent
 ad bethage ad montem oliveti.
 Bethage viculus fuit sacerdotum situs
 platee montis oliveti distans unomile
 ario ab iherosolima. Sacerdotes enim qui preces
 dies in templo deferuebant completo
 officio vicis sue illuc dimittebant ad mane
 dum. Similiter et illi qui accipiebant
 officium illuc dimittebant quia preceptum fuit
 in lege ut nullus diebus sabbatorum plus
 quam mille passus mcederet. **Origenes.** Unde
 et interpretatur bethage domus maxillarum
 quia maxilla propria erat presbiteri
 lege. **Sequitur** Tunc ihus misit duos
 discipulos dicens eis Ite in castellum quod
 contra vos est et statim invenietis asinam
 alligatum et pullum cum ea. Solvite et
 adducite mecum. Et si quis vobis ali
 quid dixerit dicite quia dominus ihesus opus
 habet. **Crisostomus** Non dixit discipulis
 dicens dominus tuus huius opus habet vel
 dominus vester. ut vel intelligant. quia ipse
 sit plus dominus non solum animalium sed omnium
 hominum. Nam et peccatores condicoe
 quidem sui sunt voluntate aut sua
 dyaboli. **Crisostomus in omni.** Neque primum esse

existimes quod factum est. Quis enim sua
 sit dominus universorum non velle contradicere
 vel volentes et contradicere. Et in hoc discipulos
 erudit quoniam et iudeos poterat prohibere
 sed noluit. Sed et docet ut quod tunc
 petiti sunt darent. Si enim qui ignorabant
 christum ita concesserunt multo magis discipulos
 darent ambobus dare. Cum autem dicit
 Et confestim dimittet eos. **Crisostomus super iohannem**
 intelligendum est quod animal per ipsum ingressum est et
 gressum est in iherosolimam ad dominum suum remissum
 est. **Blosa** Vel dominus universorum omnia
 confestim dimittet eos in domum suam ma
 capandos. Adhibet autem huic facto prophete
 testimonium ut appareant dominum omnia quae
 de ipso scripta erant complere. Sed in
 iudicia reatos scribas et phariseos ea quae ipse
 legabant intelligere noluisse. Et ideo per
 hoc aut totum factum ut adimpleret quod
 dictum est per prophetam dicens. Salvet iherosolimam
 aram. **Crisostomus super iohannem** Sciens enim propheta
 malitiam iudeorum quia contradicere erant
 christum ascendenti in templum promouit ut per
 hoc signum cognoscerent regem suum dicens
 dicite filie syon. **Fabianus** filia syon huius
 coramiter dicit iherosolimam civitas quae sita est
 in monte syon dicitur autem et civitas fide
 lium per hunc ad signum iherosolimam. **Crisostomus super iohannem**
 Et sic videtur et verbum non carnali aspectu
 sed spiritali intellectu opera dicitur eius appa
 rite. in tempora quidem multa dicebant
 Et sic ut videtur quia ille de quo loquebatur
 antequam nasceretur iam erat rex iudeorum. In
 ergo iudeis cum nolite dicere dicere non
 habemus regem nisi cesarem. Venit tibi
 contra te mansuetus. non ut propter pa
 tenciam timeatur sed ut propter mansuetudinem
 amaretur. Unde non sedet in auro
 proposita purpura fulgens nec ascendit
 super ferendum equum de stordie amatore
 et litis. sed super asinam tranquillitatis et
 pacis amicum. Unde sequitur. Sedens
 super asinam et pullum filium subjugalem. **Augustinus**
de consensu evan. In hoc autem testimonio
 propheta. aliquando diversa est evantam
 locutio. hoc enim mattheus sic adhibet
 ut asinam dicit memorasse prophetam

Non autem ita se hnt uel quod iohes
interponit uel redices etia facta interponit
tatis hys. aug rei causa mtegi videt
q mattheus hebraei lingua phibet eio
construissit. manifestu e aute mteptas
illam que dicit hys in no nullis se hnt
aliter qua m uenit m hebreo qui ca
lingua nouerut etq mteptati sut sm
gti eosdem libros hebreos. huius autem
distantie si querat nichil pbabilis q
illos hys eo spu mteptatas quo et illa
q mteptabant dicit fuerant. Et corpi
mirabili que pdicat confentes smatu e
Ergo et ipi no nulli m eloquio vari
ando et adolentate dei mag vbi erant
nichil aliud demare uolunt. q hoc ipm
q m eio angelistis q cordia quadam diu
sitate miramur. qua nobis ondit no co
mendat si quisquid ita dixerit aliquid
narraret ut ab eis adolentate cui q
sententia e. no recedat q mte et mori
bus utile e. ppter cauenda mendacia et
ipi fidei ne putent q consecratis so
nis ita munita ueritatem tanq deus nob
que admodu ipam rem sic uerba que
ppter illd dicenda comendat cu potius
ita res sermombus pferat ut ipos ois
querere no debemus si rem sine hys nassa
possemus sicut illd nouit deus et in eo
angeli eius. Sequit eutes aute discipuli
fecerut sicut pcepit illis ihus et ad dux
erut asma et pullid. Sed aute erante
de asma tacent. Non debet aute p moue
lorem nec si mattheus depulso tacuisset
sicut illi de asma tacuerut. Quato moue
oportet. quia unus ita memorauit a
snam de qua ceti tacuerut ut tamen pul
lu mte no taceret de quo illi dixerunt
vbi em cotruq factu pnt intelligi nlla
repugnancia e nec si aliud aliud come
moraret qnto mag ubi unus vni. alio
vtriq Sequit Et imposuit sup eum
uestimenta sua et cu desup sedere fecerit
Jeromus Sed uidet q sup cotruq at
in puo it meo spatio dno sedo nequidit
Ergo cu hystoria aut impossibilitate hnt
aut turpitudine ad aliora transmitti
a. ad m factu sensum. **Remigius** licet

potuit fieri ut sup vtruq aial dno p
derit. **Jeromus** mtehi aut videtur
q non ppter misteriu solu sup asma sedit
sed et mteptu nolus sapie tribues demat
sed q non sup quos ferri nte e sed suffiat
asmo uti et eo q nteitas est ce gtenit
Interroga aute iudeos. quis aut vxo sup
asma delatus intravit mthma. sed no uti
q aliu hnt dicit plu. **Jeromus** Turbe go
que egressa fuerit de iericho et secute sal
uatorem supposuit vestimenta sua et tra
uerunt viam rams arbor. Et io sequi
plurima aute turba stravit vestimenta sua
in via pedibus asim necibi offendat i la
pidem nec calcet spmam nec labat m
suam. Sequit alij aute cedebat ramos
de arbibus et ster nebant in via de ar
borib; salicet fructiferis quib; mons oly
ueti conatus est. Cuius opere aute
fecissent voas quas tribuit testimoniu
Vn sequit Turbe aut q predebant et
q sequebant clamabant dicentes opama
filio dauid. Quid aute significet opama
mit per stringam breuic. In centesimo
decimo septimo psalmo qui manifeste
de aduentu saluatoris scriptus e mte
ceta hoc quosq legimus addne saluu me
fac. odne bn p sperare bndictu qui no
tura es m noie dmi. p eo q m hys hnt
mteptibus o dne saluu me qnhebo
legimus amia adonay oio. amia quodma
nifestus mteptatus e symachus dices
obsecro dne saluu me fac. Nemo go
putet eo duobis vbi. greco videlicet
et hebreo smone ce gportu. sed tati
hebraicu e. **Remigius** Et e gportu eo
integro et adrupto. Qd em latie dicit
salua sine saluifica amia no apud illos
mteptis est obsecrantis Nam sic apud os
ab obsecrante dicit amia. sicut apud lati
nos adolente dicit heu. **Jeromus**
Significauit aute q aduentu xpi salus
mudi sit. Vnde sequit. **Benedictus** qui
vomit i noie dmi. Saluatore quas id
ipm meo epbante. Ergo inquit. **Vem**
i noie pris mei non sed sed pnt gta
quosunt. **Remigius** Quid salicet coi
bus bonis qribus non suam sed pris asut

gloriam **Blpa** Et e sensus bndictus .i.
 gloriosus sit . qui venit .i. incarnatus est
 in nomine dñi .i. p̄cis cū gl̄ificando .i. in
 repetit opama .i. salua obsecro et dēmitat
 vbi se uellent saluari mali s̄m̄s .i. m̄ce
 lesibis nō m̄ceoms **Jerom̄** .i. vel p̄ hoc
 q̄ n̄git opama .i. salua m̄ce cels̄s per
 p̄cie ond̄it q̄ aduentus .i. nō t̄m h̄at
 salua s̄d totus m̄di sit t̄ena iugens
 telestus **Augence** Vel humana quide
 p̄ci dispensacōm laudat in eo q̄ dicebat
 ad pama filio dauid **Bndictus** qui venit
 in nomine dñi .i. resaturam aūc eius p̄ta
 co .i. dicebant opama m̄ce cels̄s **Crisp̄**
sup̄ 41 ad pama quidem m̄ptantur
 gloriam Alij uō redempcōm Nam et gloria
 illi debet et redempcō illi quēnit qui
 om̄ce redemit **hylarius** laudatōis em̄
 uerba redempcōis m̄ce op̄m̄t p̄t̄e
 filii aūt dauid m̄cipant in quo agnoscent
 eterm̄ regni haditatem **Crisp̄** Nunquid
 aūt antea sibi dñs adhibuit m̄st̄a um̄ce
 t̄p̄ . nec timor̄ uerencia circa se aena
 meta constatuit m̄st̄a m̄o q̄m̄ uel̄m̄ ut patē
 tur astendit **Geritauit** em̄ uidentes ut
 facerent quod p̄cis uolebant ergo p̄tas
 eis data ē nō mutata uoluntas **Jerom̄**
41 iustice aūt app̄m̄at dñs uel̄m̄e egred̄ice
 de ierico turbis m̄ce d̄uct̄ quā p̄lm̄is
 quia magnus magne ditatus merabus
 salute cecidit uō redies m̄gredi cupit ur
 bem pacis et locū uisom̄s dei et uenit
 becfage .i. ad domū mayllar̄ et confome
 portabat typim̄ et erat st̄us t̄mon̄ce o
 liueti ubi ē l̄m̄e s̄t̄e laboz̄ et dolorum
 requies p̄ castellū aūt quod cōn̄ aptos
 erat mudus iste designat **Sōn̄** aptos
 em̄ erat nec l̄m̄e dact̄uaz̄ uolebat
 arape **Vermigub** dñs ergo de monte
 oliueti discipulos m̄castellū m̄p̄t̄ quia
 dēp̄mtua c̄c̄a p̄dicacōes in m̄diū di
 rexit duos quippe m̄p̄t̄ p̄ duos ordi
 nes p̄dicatōz̄ quos manifestat aptus di
 cens . Qui opatus ē p̄cc̄to m̄aptatū ē
 t̄u s̄om̄s opatus ē et michi m̄ter gentes
 Siue quia duo s̄ p̄cepta caritat̄ . Si
 ue p̄ter duo testam̄ta . Siue p̄ter l̄m̄e
 et sp̄itū **Jerom̄** . Siue p̄ter t̄concord

et practicum .i. s̄t̄am et opera **Asma** aūt
 ista q̄ subugalis fuit et edam̄ta et iugū
 legis t̄u erat p̄nagaga m̄telligit̄ pulla
 asme lauuus et liber genatū p̄tus **Qu**
 da c̄c̄a s̄d̄m̄ deū mater ē genatū **Yab̄m̄**
 Unde matheus plud̄ qui hebreus eum
 sc̄p̄t̄ asma dñs refert adducta ut̄cis
 ead̄ genti hebrez̄ si p̄em̄tat nō depe
 randa m̄st̄et c̄c̄ salutem **Crisp̄** **super**
41 p̄ter quāsd̄ aūt similitudines . ali
 bus ass̄t̄at̄ p̄ hom̄ces dei filii nō cog
 noscentes **Est** em̄ aual̄ ho in m̄diū . et
 p̄cc̄tis pene ium̄et̄ magis in uer̄nabile
 et st̄ileti et in firmū et ignobile et one
 r̄f̄etū **Sic** sunt hom̄ces in p̄p̄ aduetū
 passombus d̄i p̄s in m̄diū uer̄nabiles
 uerbi t̄ce carentes st̄ulti p̄ter dei q̄t̄p̄
 tum in firmū s̄d̄m̄ at̄am ignobiles . qua
 oblati gr̄atōis celest̄s facti fiunt p̄cc̄u
 passōm̄ et demonū oner̄f̄eri . quia sus
 ferebat s̄c̄inā errois adom̄bus uel
 p̄p̄tis m̄p̄t̄am . ligata aūt erat asma
 i dyabolici errois ex̄m̄ulo m̄p̄d̄ta ut nō
 h̄ret lib̄tatem ite quo uellet **Nam**
 anteq̄ p̄cc̄tōm̄ lib̄erū h̄om̄z̄ arbitriū
 sequi uoluntate d̄yā an non . q̄ p̄ p̄m̄t̄
 p̄cc̄tantes obligauim̄ nos opibz̄ eius
 tā m̄d̄otute euadē non passim̄ . s̄d̄
 p̄t̄it nauis facto gubernac̄lo illuc ducit
 ubi tempestas uoluit **Sic** et hom̄odi
 ni ne gr̄e auxilio p̄ditō p̄ p̄cc̄tātū . nō
 quunt̄ eḡit . s̄d̄ quod d̄yā uult et m̄p̄
 deus ualida manu m̄ce sue soluit eū ut
 p̄ adm̄otem in p̄t̄oz̄ suis am̄ul̄is p̄
 manebit **Et** ideo dicit discip̄tis **Soluite**
 s̄c̄ p̄ dact̄m̄ uō et p̄ miracula uō p̄
 om̄es iudei et gentes p̄ aptos p̄ lib̄ari
 et adducte m̄ .i. ad gl̄oriā m̄ce illos qū
 t̄ite . **Augence** Unde et ascendit
 celū iussit discipulis suis ut soluent
 p̄cc̄tatores d̄ant̄ eis sp̄itū s̄m̄ **Absoluti**
 aūt et p̄ficiētes et multi ubi d̄ign̄t̄e
 d̄nitate digni h̄ent̄ remitti in locū ex
 quo erant assumpti nō iam ad opera p̄ora
 s̄d̄ ut p̄dicarent eis filii dei **Et** hoc ē
 q̄d̄ signat̄ d̄ic̄s **Et** confestim d̄mittet̄

viam h[ab]et m[er]itice Sic t[ame]n iudic[is] p[ro]p[ri]e
 disciplinatus sine dubio cognosce quia sac-
 dotum eius non e[st] sanu[m] Sequit[ur] Et accibit
 omnes vendentes et ementes in templo et
 mensas numularior[um] et cathedras venden-
 tu[m] columbas aut[em] **Jeromius** Sciendu[m]
 quidem est q[uo]d iuxta mandata legis venali-
 intoto orbe templo d[omi]ni et deicitas pene
 regionibus illuc p[ro]p[ri]o confluent[ur] i[n] mirabiles
 i[n]molabant hostie maxime festis diebus
 thaur[um] arictu[m] horcor[um] paup[er]ibus ne ab-
 sp[er]at[ur] sacras cont[ur] pullos colubas et turtu-
 res afferentibus acadebat aut[em] ut qui
 delonge veniunt victimas no[n] h[ab]ent. Et
 cogitavit igit[ur] sacerdot[um] quomodo p[ro]ced[er]e
 de p[ro]p[ri]o faceret et anim[us] auct[orit]as quibus app[er]-
 erat ad sacrificia vendebant et ut ven-
 dent no[n] h[ab]erent et ip[s]i vultus empta
 suscipent. Hanc ergo stropham i[n] fraude
 in diversa se videntem acerbis vementi
 dissipabat qui indigebant sumptibus et no[n]
 p[ro]p[ri]o hostias non h[ab]ebant. sed nec unde
 ement. Posunt itaq[ue] et numularios qui
 i[n] i[n]iuria subauctione darent pecunia[m] q[uo]d
 quia erat lege p[ro]p[ri]a ut nemo usuras
 acciperet et p[ro]desse no[n] poterat pecunia sine
 rata que tamodi[m]o m[er]ita h[ab]et et m[er]itu[m] p[er]-
 det sacrem ex cogitavit. Cogitavit
 et alia d[omi]ni i[n] i[n]iuria ut p[ro]p[ri]o mela-
 r[um] collibit[ur] faceret huius ubi p[ro]p[ri]o
 lingua no[n] co[m]p[er]it. Colliba dicit[ur]
 apud eos que nos h[ab]et tragemata vel
 v[er]ba munitula. Verbi g[ra]tia. frigi. Ci-
 cere. vnaquaq[ue] pass[er] et poma d[omi]ni
 g[ra]tia. Igitur quia usuras accipere non po-
 t[er]ant collibite p[ro]p[ri]o usuras accipiebant
 varias p[ro]p[ri]as ut quod i[n] i[n]iuria no[n] licet
 in h[ab]is reb[us] cogent q[uo]d i[n] i[n]iuria coem[er]it
 q[uo]d non h[ab]et ip[s]i ex[er]c[er]it p[ro]p[ri]o dicit[ur]
 usuram et sup[er]bia no[n] accipietis
 istius mo[di] d[omi]ni coem[er]it i[n] i[n]iuria p[ro]p[ri]o
 negociation[em] seu latrocin[um] ardore p[ro]p[ri]o
 conat[ur] tanta homi[n]u[m] multitudine cie-
 rit de templo **Vigentes** In quo non
 debent vende et eme sed oratibus tm
 vacare qui congregant q[uo]d i[n] i[n]iuria
 unde sequit[ur] Et dicit eis sup[er]bia e[st] m

usua[rum] dam[us] mea[rum] dam[us] oratio vacabit
Augustinus in regula Nemo ergo i[n] o-
 ratore aliquid agat nisi ad quod factu[m] e[st]
 unde et nome[n] accipit. Sequit[ur] **Vasat**
 factus illo spelunca latronu[m]. **Jeromius**
 latro em[er]it et templu[m] dei i[n] latronu[m] q[ui]
 uertit specu[m] qui lucra de regione p[ro]p[ri]o
 an[im]e aut m[er]iticia signa q[uo]d d[omi]ni
 fact[ur] h[ab]et videt[ur] e[st] mirabilis q[uo]d vno ho-
 et illo t[em]p[or]e contemptibilis i[n] tantu[m] ut postea
 a uisig[er]et[ur] s[er]uis et p[ro]p[ri]o con se p[ro]p[ri]o
 abus et uidentib[us] lucra sua destrui. po-
 tuit ad vno flagelli vbera tantu[m] acce-
 mulatidine. Ignat[us] em[er]it quiddam atq[ue] p[ro]-
 deca radiabat ex oculis eius et d[omi]ni
 maiestas lucebat i[n] facie **Augustinus de con-**
sentian Nam factu[m] e[st] aut[em] hoc no[n]
 senel sed i[n] i[n]iuria ad d[omi]ni co[m]p[er]it. Sed p[ro]p[ri]o
 amemorat[ur] e[st] a ioh[anne] hoc aut[em] vlemu[m] a
 c[er]tis tribus **Crisostomus in om[n]i** In quo maio-
 r[um] accusas iudic[is] q[uo]d i[n] i[n]iuria hoc idem se-
 asse. moraban[ur] t[ame]n i[n] sua demencia
Vigentes i[n] i[n]iuria aut[em] templu[m] dei est
 c[er]ta p[ro]p[ri]o. Sunt aut[em] multi i[n] i[n]iuria no[n] p[ro]-
 decet vinctos p[ro]p[ri]o sed p[ro]p[ri]o carne
 militant qui domu[m] otio[rum] delapidib[us] vi-
 uis p[ro]p[ri]o facit spelunca[m] e[st] latronu[m]
 actibus suis. Si aut[em] oportet tres p[ro]p[ri]o
 c[er]tas a templo aucaus p[ro]p[ri]o pass[er]is
 dicit[ur] dicit[ur] i[n] i[n]iuria p[ro]p[ri]o ad nichil
 aliud vacant nisi circa emptores et
 vendit[ur] vacans aut[em] moribus p[ro]p[ri]o
 uel malis actibus vacans ip[s]i p[ro]p[ri]o vendentes
 et ementes i[n] templo dei dyac[on]am qui
 no[n] b[er]n[ard] tractant c[er]tas pecunias et diu-
 tes s[er]uit de reb[us] paup[er]u[m]. ip[s]i p[ro]p[ri]o i[n] i[n]iuria
 lary pecuniar[um] m[er]itas h[ab]ent quas
 p[ro]p[ri]o c[er]tis d[omi]ni aut[em] mensis c[er]tis
 c[er]tis pecunias dyac[on]i p[ro]p[ri]o docem[ur]
 actib[us] apt[ur] **Ep[iscop]i** aut[em] qui tradit c[er]tas
 quib[us] no[n] oportet ip[s]i p[ro]p[ri]o qui vendit
 columbas i[n] i[n]iuria p[ro]p[ri]o q[uo]d catho-
 dias p[ro]p[ri]o c[er]tis c[er]tis **Jeromius** iux-
 ta simplicitatem em[er]it i[n] i[n]iuria co-
 tube no[n] erant i[n] i[n]iuria m[er]itas mag[is]
 dignitas iudicat[ur] que ad nichil[um] redigi-
 tu[m] iuxta fuit lucris ad b[er]na c[er]tis p[ro]p[ri]o

25

sent predicare puenientes pui corid
 creant timorem qm saluz dabit eis
 simonem qui hos fecit laudem tantae
 hor etia miraculi signat q ppus gdit
 erat nature quia pui significatua loq
 bant et pph etis consona. Viri aut i si
 pientia et in fama plena. Et relictis
 illis **Crif sup ay.** azatu hoiez
 melius locu dando pF aliquis vncere
 q respondedo quia malicia no i scriuit
 smombus sed exortat. Et to dno rece
 dendo compeste studuit quos vndendo
 no compestit vnde sequit Et re
 lictis illis abijt foras extra ciuitate
 in bethaniam. **Jerom.** hinc aute
 mtelligendū est q domus tante fuit
 paupertatis. et ita nulli adulatq sit
 ut in corde maxonia nullū hospitem
 nullū mouent mansione. sed mox p
 uulo apud lazaru piores q eius hēta
 ret coz q vitulus bethania ē vnde
 sequit ibiq manit et docebat eos de
 regno dei **Crif sup ay.** ut saluet
 ibi manet corpaliū vbi et spūaliū
 repansabat Nam scis vnois ē q
 non gaudent vbi epule lauge simt. s
 ubi sanctitas floret. **Jerom.** distulso
 aut noctis tendris cū in ciuitate re
 uertetur dno esurit. vnde sequit
 ayane aut reitens in ciuitatem esurit
 vitatem saluet hūc carnis ordens
Crif sup ay. An em concessit carni
 quod ppū erat pati tūc demrat eis
 passionem **Beda** nota aut morem
 studiosi opatū dū dicit mane reu
 tisse in ciuitate ut pdicaret ut aliq
 deo pri acquiesc. **Jerom.** dno aut
 passuro mptis et baulaturg crucis
 voluit discipuloz aios signi antia
 pūde firmare vnde sequit Et vi
 dens arborem fici vna scus via ve
 nit ad eam et nichil. uent mica nisi
 folia tm **Crif in omi.** Non ppter
 hoc venit quā esuriebat sed ppter
 discipulos. quā em vbiq pū fidebat
 nullū aut pimebat optebat aut t

pimitias eius vtutis demrat, t
 huere Nohit aut in homibus hoc on
 de sed in planta **hylarius** Et mhr quide
 bantatis dnce argumētū repmō nā
 ubi afferre voluit pauate pte salutis eo
 emptū. vtutis sue ptate. in hūano corpū
 exiuit. spem futurū et aie salutem cu
 ris pntū egredimū qmendat. Nūc id
 ubi motimaces fōmā scūtatis qstue
 bat futuri pte dampno arboris iudicat
 vnde sequit Et ait illi Nūc ex te
 fructus nascat in sempiternū **Jerom.**
 vel in scallū. vtrūq em canonice gō
 fmo signat **Crif in omi.** Suspicio
 nis aut discipuloz erat existimare p
 hē cam ee maledicta quia nō hebat
 fructū. Vir igit maledicta ē discipuloz
 grā ut distant qm poterat petare eos
 qui auisierunt eū vnde sequit Et
 are facta ē qtmus ficulnea Idco aute
 nō mala planta. sed in omi hūmdissa
 miraculū hoc fecit. ut et hūc mag
 appareat hoc miraculū. Cum aut i pla
 tis et in brutis sit aliquid tale. nō p
 qualis iuste sciatū ē ficiū si tempō nō
 erat hoc em querū ē ultime demerie
 quia saluet malibus nō mouent cul
 pa et pena sed miraculū in pice et am
 imae miraculi factore vnde sequit
 Et audentes discipuli mirati sē dicentes
 Quid qtmus aruit **Glosa.** Non facit
 recator i iura possidenti si creatura
 sua suo arbitrio adutilitate alioz utā
Crif in omi. Et ut distas qm ppter
 eos hoc factū ē saluet ut ad confite
 dū eos erigat audi quid demerpe dicit
 Sequit em Respondes aut ihus dixit
 illis amen dico uobis Si hūitis fidem
 et nō hesitatis nō solū de ficulnea
 facietis. sed et si monti hūc dixitis
 tolle et iacta te i mare fiet **Jerom.**
 latrant cōn nos genalū canes asseretes
 aptos nō hūisse fidem. q motes trans
 ferre nō potunt Quibz vndemq multa
 signa facta sē ad nō que scripta nō sē
 igit et hoc credmō feci sē aptos sē
 iō scripta nō sē ne in fidelibz qd dicendi

sine fructu **Crif sup as.** r. uis mundu
 viderit non pt i se fructu iusticie tenē
Virgines Et aut venit dñs mtemptaco
 bus fructu requirēt et muctus fuit ah
 quis nichil iusticie hñs nisi p fessione timō
 fidei quod e folia sine fructu mors exspecta
 tū hoc ipm quod videt fidelis amittes
 Sed et vniuersis discipulis fad are se
 facit man festu faciens cu e vacuu ay
 Byant petrus dixit ad symone. Car tuū
 nō e rectu cord dco ayelius e em ut
 fallacie fuit que viuē estimat non at
 fructificat sicuti vobis discipuloy xpi
 et fici manifesta q̄ ut fuerit p signetū
 i nocentia corda Est aut et monas
 m fideli moū p dñm mesurū m fidelitatē
 sue qui vobis discipuloy xpi tollit Et
 tu venisset mtemplū **Crif sup as.**
 Quia viderant sacerdotes xpm cu
 magna gloriā mteocunte mtemplo i iudia
 torquebant Ita q̄ non susterentes i per
 tare suo m iudie simulant ardorem
 p̄mptū m uacem vnde sequit Et
 tu venisset mtemplū accesserūt ad eu
 docentem p̄ncipes sacerdotū et semōco
 q̄pti dicentes In qua ptate hoc facis.
Crif m omi. Quia em signis decahe
 nō habebant ex hys que mhibebant i te
 plo vnde afferūt r̄p̄m̄sione de p̄ di
 tent. Numquid m̄galem suscepisti t̄m̄
 m̄. sacerdas consecratus es qm tantū de
 m̄ia i ptatem **Crif sup as.** Phoc
 aut q̄ subdunt. Et quis dedit tibi hanc
 ptatem. ondit multas ce psonas q̄ dat
 homibus ptatem siue corpalem siue sp̄a
 lem. Quasi dicent. De sacerdotali fami
 lia gemitus nō es Senatus tibi hō nō
 gressit. Quis nō donauit. Si aut ce
 didissent q̄ omib ptas ad ex dco e. m̄q̄
 m̄rogassent quis dedit tibi hanc ptā
 tem. Quis em homo p̄m̄ se estimat
 altm. somtarius nomine estimat castū
 castus nō facile de somtario sup̄nat
 Sic qui nō e ex dco sacerdas nullus
 sacerdasū putat ex dco **Jeromus** vel
 hys vobis eandem q̄ supra calumpnia
 seruit q̄ dixit i iherosolimis p̄ncipe

demomay eiat demoma **Crif em hoc**
 dicit in qua ptate h̄ facis. de dco ptate
 dubitant et sub m̄colligūt dya' q̄ p̄
 faciant addentes quas quis tibi dedit
 hanc ptatem man festissime dei filii ne
 gant que putat nō suis sed aliois
 inibus signa face p̄tat aut dñs ap
 ta r̄p̄sione temptat calumpnam
 refutare Sed prudenter m̄rogat ut
 suo ipi uel silencio uel sed q̄dempnara
 vnde sequit Respondens ih̄s dixit eis
 Interrogabo uos et ego vni simonē. **Crif**
sup as. Non quidem ut r̄p̄ndet
 audiat sed ut impediti nō m̄rogent
 quia ip̄ p̄cipit nolite p̄m̄ dare cu
 bus deinde cetera se dixisset. Nichil p̄ficat
 quia non p̄t sentire que luas p̄ tenet
 sa voluntas Interrogantem em optet
 docē. temptantem aut v̄nabili p̄cipit
 confunde non aut v̄ritatem e m̄st̄erij
 publicare Dñs ergo simplicia m̄rogat
 laqueū ponit i sua m̄rogatō quia cu vi
 tare nō potant subdit alie p̄ dixit
 michi et ego vobis dicam in qua ptate h̄
 facis. Est aut m̄rogatio talis Baptimo
 ioh̄s vnde erat Ex celo an ex homibz
Aug⁹ sup ioh̄em accepit quide ioh̄es
 ut baptizare posset ab eo que postmodū
 baptizauit. Baptismo aut que. baptismo
 ioh̄is hic dicit. Solus tale damū accepit
 nullus an ipm iustos post ipm accepit
 baptim qui baptismo dicitur ip̄s. v̄t
 em ioh̄es baptizare m̄ aq̄ p̄m̄e. v̄iam
 dñs p̄ando nō aut m̄tius m̄dando q̄
 p̄m̄ h̄ans nō p̄t **Jeromus** Ipi aut
 sacerdotes quid m̄ sua malicia p̄ tructa
 uent ondit sub subdit. At illi cogi
 tabant m̄t̄e dicentes Si dixerim⁹
 ex celo dicit nobis Quare nō credidist
 e. Si aut dixerim⁹ ex homibz t̄m̄ebz
 tuibz Quis em habent ioh̄em sicut
 p̄p̄tatem. Si em v̄ndissent baptisma
 ioh̄is ex de celo consequer̄t erat ioh̄es
 Quare go nō est baptizati a ioh̄e Si
 aut dice voluissent h̄iā deceptōne
 op̄tati et nichil h̄re d̄m̄i p̄d̄tōne p̄t

sunt michi et h^o e quod dicit. Et no
 uult Interrogat go dno consequenter.
 Quis ex duobus fecit voluntate patris dicit
 ei p^omus. Vide quomo adu^o p^o p^ole
 aut p^oma^o. dicentes p^ore filii voluntate
 patris feciss^o. i. p^olm genat. quia melius
 e no p^omitte deo iusticia fac^o q^o p^omitte
 et mentiri. **Orgenes** unde p^o uti pa
 bola ista ad eos qui modiat aut nihil
 p^omittunt ad p^oluis aut ondu^o et cont^o
 eos qui magna p^omittunt nihil aut p^om
 p^omissionem suam agunt. **Jeromius** un
 e aut maveris ex emplaibus no h^o no
 iustitiam sed p^omu. ut p^oo iudicio qdempne
 Si aut noluisse uoluisse lege ut
 quida hnt manifesta e m^optat^o ut di
 camus intellige quide uitate iudeos p^o
 tergusari et nolle dice quod p^ocaut
 dicit et baptim q^oh^o sientes ce de
 celo dice nolunt. **Crisp** sup^o ay. **Exo**
 aut iudicium dno habundanter ofit
 Unde sequit dicit illis amen dico uob
 quia publicam et meretrices p^ocedent
 uos in regno dei. Non solum p^optus gen
 tium melior e uobis sed etia publicam
 et meretrices. **Valerius** p^o aut regni
 dei eum uel etia p^ons intelligi ma^o
 gentes iudeos p^ocedit quia tunc cre
 dere uolunt. **Orgenes** p^o h^o aut
 no excludit q^o iudei aliqui m^o t^o
 m^ognu dei sed ai plenitudo genat
 m^ocaut t^o om^o i^o saluus fiet. **Cri**
f sup^o ay. puto aut q^o ex p^ona sm^o u
 uoy peccato^o publicam p^omit^o et ex
 p^ona sm^o mulieru peccato^o meretrices
 quia auaricie p^oapue in uis habundat
 fomacicio aut in mulieribus. auilic
 em in quiete sedet melius fomacicio
 aut maxime ex p^ona nascit^o. un aut
 fm mactibus uoy dui p^o e ap^odue i
 auaricie peccato^o facile manit. In form
 racom aut non facile m^o m^o p^olas
 auis. Nam occupacio uiril^o p^oliuati
 dmi uoluptate p^olm^o excludit unde
 p^ou^o e hat adolestentiu nihil agat
 Consequenter ex p^ona cam eius quod d^o
 uat dicens. Venit em iohes ad uos

sic p^od.

in uia iusticie et no credidistis ei.
Valerius Viam iusticie iohes p^odicat
 venit quia p^opm qui confirmacio legis
 e digito m^oauit. **Crisp** sup^o ay. Vel ve
 nit in uia iusticie sit manifesta ut q^osa
 eius uenabilis peccato^o concutet. Unde
 sequit publicam aut et meretrices uadi
 derit ei. Considera quos q^osa^o bona
 p^odicato^o p^odicato^o p^ostat. ut ut
 etia indomabilis domet corda. Sequit
 Vos aut uidentes nec p^oma^o h^ost^o p^o
 ta ut credatis ei. de p^o dicit. Illi fe
 cerunt quod maus e credendo. Isti aut
 neq^o p^oma^o egerunt quod minus e. In hac
 aut ex p^ona quod p^om^o multaz ex p^om
 tractauit aliquid michi uide^o ce q^ou
 riu. Si em duo filii iudei et gentes
 intelligendi s^o postquod sacerdotes m^o
 gati uiderunt filiu patris voluntate fe
 cisse concludens p^optus p^obola se deluit
 dice. amen dico uobis. quia gentes p^o
 cedent uos in regni dei. Nunc aut d^o
 quia publicam et meretrices p^ocedent
 uos in regni dei quod magis p^olaru
 homi ostendit condicim. q^o gentiu. nisi
 forte intelligam^o ut p^o dicit e. In ta
 tu genat p^optus magis placet deo que
 nos ut etia publicam et publicam sint
 acceptabiliores deo q^o uos. **Jeromius**
 vel alij putant non gentiu et iudeo^o
 ce parabola sed simpliciter p^ota^o et
 iustoz co q^o illi quide p^o mala ap^o de
 seruire negauant. postea p^ome baptim
 acceptant a ioh^o p^oh^o aut qui iust
 cia p^oferbant et legem dei se face
 iactabant q^oh^o q^otempo baptisinate
 eius p^ocepta no sciant. **Crisp** sup^o ay
 h^o aut m^ocaut quia p^oceda
 tes non distendi causa sed temptandi i
 terrogauant. In qua p^ota^o h^o fac
 auilic aut ex p^optis crediderunt et
 io m^ocaut p^obola duoz filio^o
 ondens eis p^o cam quia meliores s^o
 p^olaroz qui ap^o p^o secularem p^ofiten
 uitam q^o sacerdotes qui a p^oap^o p^o
 tent se deo seruire. Qu^o p^olaroz quide
 aliqui op^ota^o q^ou^o ad deum. Sacerdotes

opatur fructu matris caltatis et
 gaudiu et pacis et huius. Sed et ptoq
 accipiunt legem p moysen tempus fruc
 tuu appmgt aliqu. Unde sequit. Cu
 aut tempus fructu appmquasset misit
 suos suos ad agricolos ut acciperent fr
 ctus eius **Yabanius** Unde tempus fructu
 posuit no puentiu. Nullus em fructu
 e pti qtuinas **Criso in omi** Seruos
 dicit pphetas qui offerunt q sacerdotes
 deo pti fructus. i. obedie ostensione
 p opera. hy aut non solum malicia poti
 ti sunt in non dando fructu sed etiam
 indignando ad eos qui venerunt et sa
 ngue manus impleunt. Unde sequit
 Agricole aut apphensis suis eius aliu
 occiderit aliud occiderit aliu vero la
 piderit. **Jeromius** Occiderit quide
 ut gemam. occiderit ut ysaiam lapi
 damit ut naboth et zachariam que
 interfecerunt interceptu et altare **Criso**
sup a1 p singulos aut gradus iudi
 ce malicie dei mra addebat et per
 singulos gradus dme me malicia in
 deo cretebat et sic con di elemta
 malignitas humana certabat. Unde
 sequit. qm misit alios suos **plures**
 plures pobilis et fecerit illis similit
holaris ayis aut plures pobilis illud
 tempus designat quo post signoz sm
 gulari pphetar p dicatione plms simul
 nre pphetaru emissus est. **Yabanius**
 vel pmi serui qui missi sunt ipe le
 gifer moyses intelligit et aaron pmi
 sacerdos lingue natuos dimiserunt ali
 os seruos aut pphetar choros intel
 lige. **hylarius** In filio aut ad vltim
 missi dm mri aduentus signat. **Sca**
 em nouissime aut misit ad eos filiu
 suu **Criso in omi** Quare aut no co
 festim misit ut ex hys que ad alios fe
 cerant seipos accusarent et furore
 dimittentes Verecundarent p filiu
 venientem. Vn scilicet. Verebunt filiu
 meu **Criso sup a1** hinc aut misit

no q ob noxios pene sine baulante
 sed pme veniam hys em eos qfunde
 non punire. **Jeromius** Quare dicit. ve
 rebunt filiu meu non deignumcaeret
 quid em no sciat pr familias qui hoc loco
 deus intelligit sed semp ambige dicit
 deus ut libera voluntas homi refuet
Criso in omi. Vel h dicit amittans
 quid fieri debebat qm optebat eos vere
 rital. per hoc em vult ostende peccatu
 eos magmi ex am excusate puaui.
Origenes Vel illud quidem q ait. Vere
 bunt filiu meu videtur in illis iudeis
 qui intelligentes xpm crediderunt tui
 hoc aut quod sequit Agricole aut vi
 dentes filiu dixerunt intra se hic e
 heres venite occidam e. In illis
 ipletu e qui videntes xpm et cognos
 centes filiu dei nichiloz auasipere cu
Jeromius Antiochem arriu et enno
 mu. Ecce pr dicit ignorare. Quide p
 ppre responderint hoc intelligant pro
 filio. qui sediat ignorie et qstimate
 diem **Criso sup a1** dicit aut quida
 quia p mcanacom xpus dicitus e filiu
 ex baptimo stuit et ceti si quos ex ly
 loco q dicit dno vbi dicit aptra filiu
 meu em ergo ad huc cogitabat ad
 transmittendu filiu post pphetas ia
 filius erat. Deinde si co mo dicit filiu
 stuit em si ad quos factu e vbi di
 debuit et pphetas dicit stuit et ce
 tate pphetas. **Jeromius** Ph aut q
 dicit. hic e heres. manifestissime dno
 pbat iudeoz pncipes no pignoraad
 sed p muidia da filiu cuet fuisse in
 tellexerit em cu ce illud au pater p
 pphetam dicit. pete ame et dabo tibi
 gentes hereditate tua. hereditas qpe
 filio sta era data e qua no moriens
 pr illi reliquit sed ipe sua morte mui
 biliter acquisiuit **Criso sup a1** Tame
 postquid intonuit mcompli et ven
 dentes aulua q ad sacrificiu pmebat
 farus erat tui papue cogitauerit
 cu occide. Unde subdit. Venite occidat

eum dicant om̄ m̄tra se. **Nat̄** ē om̄
ut p̄tius p̄ ista d̄mittat consuetudine
hostiarū que ad m̄m̄ ptinet lucā et
acquiescat offerre sacrificiū iusticie q̄d
ad gloriā ptinet dei. et sic iam non
erit p̄tius iste possessio n̄ra sed di. Si
aut̄ occiderim̄ eū d̄n̄ nō ē qui iustie
factū ap̄to querat. p̄ durabit consue
tudo offerendarū hostiarū. et sic p̄tius
iste n̄ra possessio et hoc ē quod sc̄i.
Et n̄ra erit hereditas hec ē cogita
quis om̄ sacerdotid carnalid qui nō
p̄ polluti q̄d p̄tius uiuit sine p̄tō
sed aspiciat quid m̄tra offerat
et hoc exprimat sacerdotij sui lucū
Pabam s̄. Vel hereditatem orap̄ eo
p̄ripe moliebant̄ iudei. n̄ fidem q̄
p̄ eū ē extinguit et sud magis que
ex lege ē iusticiā p̄ferre ac genib;
imbuendis conabant̄ miserē. Sc̄i
Et app̄henſi eū ceciderūt q̄d om̄ca
et occiderūt. **Uplau** p̄p̄t̄ om̄ eū
n̄tm̄ tam̄ extra om̄cam in sm̄a
d̄mpnatōis abiectū ē. **Urgence** vel
q̄ dicit ceciderūt eū extra om̄cam
tale michi uidet̄ q̄ntid ad p̄ alienū
eū ē iudicant̄ a om̄ca et colom̄s
Sequit̄. Sim̄ om̄ uenit d̄n̄ om̄ca
quid faciet agricolis illis. **Iero** **in**
Interrogat quidē eos d̄n̄ nō q̄ igno
rat quid t̄nsuri sint. p̄ d̄t q̄ p̄a respo
sione dampnent̄. Sequit̄. Aut̄ illi
ayalos male p̄det et om̄ca sud loca
bit agricolis. **Crisp̄** sup̄. **U**
aut̄ om̄ responderūt nō ē illorū q̄
iuste iudicant̄. sed ip̄ius cause vitas
eū ip̄is uolent̄ fecit. **Urgence**
Sicut om̄ causas sit et isti nō ex
p̄ p̄p̄t̄auerūt cont̄ se q̄m̄ tollenda
ab eis erant eloquiā di et gentibus
danda fructid̄ m̄tempe daturis. ut d̄n̄
q̄ occiderūt statim uenit resurgens
am̄tius et malos quidē colonos ma
le p̄didit. alijs aut̄ colom̄s. i. aptis
uineam suā consignauit. i. eos qui
ex iudaico p̄lo occiderūt. **Augustin**
de consensu ewan̄. Marcus aut̄ n̄

ab ip̄is hoc responsionem memorat.
p̄ d̄m̄ h̄ conſp̄ct̄ locutiū post m̄tra
facom̄ suū ip̄m̄ sibi q̄modo respondiſſe
Sed facile p̄t̄ intelligi. uel illorū uocem
ita subiectam ut nō m̄terponetur illi re
sponderūt. sed tam̄ intelligetur. Aut̄ iō
responsioz istam potius d̄n̄o attributā q̄
tū uñ d̄p̄erūt eā de illis hoc ip̄e re
spondit qui uitas ē. **Crisp̄ in om̄** ut
non ē hoc contradicōis. Item utiq̄ sc̄i
sunt quia salus et ip̄i p̄mo hoc respon
derunt et postea d̄n̄o iteruūt. **Auḡ de**
confessu ewan̄. Sed illud magis mouet
q̄ lucas nō s̄lū eos h̄ respondiſſe nō d̄
m̄ eā q̄t̄ra uel uel respondiſſe ista
em̄ naricat. Quo audito saluet̄ hac sma
ex ore d̄m̄ plata. d̄p̄m̄t̄ abſt̄. Restat
ergo ut intelligam̄ implebe que audie
bat. quosd̄ r̄ndiſſe q̄ matheus memo
rat. Aliosd̄ ad illud q̄ lucas dicit. i.
abſt̄. Nec moueat q̄ p̄ncipes sacerdotū
et se moras p̄t̄ d̄p̄t̄ accessisse ad d̄m̄
et sic sine m̄p̄t̄ōe alio p̄p̄t̄e s̄mo
q̄t̄ra uel ad h̄t̄ p̄ de locata agrorū
uineā memorat̄ p̄t̄ em̄ p̄t̄e om̄ca
hec tū p̄ncipibus sacerdotū locutiū fuis
se. sed matheus breuitatis causa tacuit
q̄ lucas non tacuit p̄abolam̄ s̄ istam
nō ad eos p̄los d̄m̄ qui de p̄t̄e m̄
rogauerūt. sed ad plebem m̄t̄ erant
qui dicent̄ p̄det̄ illos et om̄ca suā
dabit alijs. Quē uox r̄t̄ ead̄ ip̄ius
d̄m̄ intelligit̄ s̄ue p̄t̄ uitate suā
p̄t̄er m̄ebroz. eius tū s̄uo capite om̄
tatem. Etiam ead̄ qui talia r̄ndentib;
dicent̄. abſt̄. quia m̄t̄ intelligebant̄ cō
s̄ip̄as p̄bola eē d̄ctā. **Crisp̄ sup̄**
vel aliter lucas quidē s̄d̄m̄ m̄p̄t̄oz
eoz naricauit matheus uel s̄d̄m̄ r̄p̄o
sione cordis. Nam uere uisibilis
quidē n̄ facie contradixerūt d̄ct̄es
abſt̄. Inconstad̄ aut̄ susceperunt di
centes. Malos male p̄det̄. Sicut
tū homo dephensus fuit in malo ubi
quidem excidit̄ m̄tus aut̄ eius q̄t̄ra
regnoſcit̄. **Crisp̄ in om̄** uel alit̄
d̄n̄ p̄t̄er hoc eū p̄abolā p̄posuit
ut ip̄i non intelligentes cōm̄ se sm̄a

nata et thauris non quia et thauri
non fuerunt sagmata sed quia non oēs
sunt sagmati thauri Ergo sagmata
tūmō dicit prophetas qui sunt p̄uīsto
repleti thauris aut qui et p̄phete fu-
erunt et sacerdotes. sicut Jeremias
et ezechiel ut em thauri dices sunt
gregis. Ita et sacerdotes p̄ncipes p̄
p̄te **hilarius** vel aliter thauri glo-
sa in m̄m sp̄s ē qui in confessorū dei
tamq̄ hostia electi sunt immolari Sa-
gmata uō sunt homines sp̄uales t̄p̄
celesti pane ad euolandū auct pas-
se retas accepti tibi ubertate exple-
tūre. **Gregorius** Non dū uō p̄ m̄
p̄ori mutacōe nil de thauris et alti-
tibus insēda aut iam thauri
et altitia mactata quia om̄s de q̄
tū ūba audire uolum̄ et aduigat ex-
empla ut om̄e quod impossibile cre-
dim̄ tanto nobis ad sperandū fiat
facilius q̄nto p̄ hoc transse et a oēs
audim̄ **Origenes** Vel quia p̄n-
dū quod patre est eloquiū dei p̄-
ria q̄ eloquiū dei thauri intelli-
gant. Snauiā aut et delatibilia corp̄
sunt sagmata Si quis em̄ p̄ferat
quēda dūta modica et nō firma
et nō magna dūta rōmē hēria
uident matra tē que p̄ferunt Sa-
gmata aut sunt. tū ad iniqua q̄
p̄one exempla multa rōmē p̄batōe
repleta inducūt puta si aliquis de
castitate s̄mone loquit̄ rēe intelli-
tūtur Sed tū ipm̄ castitatē s̄mone
tū rōmē p̄batōe de scripturis reple-
tū p̄tulerit ita ut delectet et ōp̄r-
met aūm audientis p̄tūit tū sagi-
nati **Cris sup̄ ay** Quāt dicit
Et om̄a p̄ata p̄. intelligit quia
quidē querit̄ ad salutē iā adimple-
tū ē in scripturis Qui em̄ ignoras
est in uent̄ ibi quod distat qui q̄
timas ē in uent̄ ibi qd̄ timeat qui
laborat in uent̄ ibi p̄missa quibz
exrite ad op̄as. **Glosa** Vel om̄a p̄ata

sunt i. introitus regni aptus est
p̄ fidem mee in rānāōis qui em̄ suat
clausus. **Cris sup̄ ay** Vel om̄a p̄ata
dicit que p̄tinent ad misterū dūte
passōis et n̄e redemptōis Ideo sub-
dit Venite ad m̄p̄cias nō p̄de p̄
fide et moribus. Sequit̄. Et illi aut
neglexerunt. Quare aut neglexerit
manifestat tū subdit Et abierūt
alius mōtū subd̄ alius uō in negoti-
atōm̄ sua **Cris m̄ om̄** Quāuis aut
uideant̄ rōnabiles ōtōes tē sed h̄m̄
distinḡ p̄ n̄tia sunt que detinet̄ oī-
lūis tamē p̄one sp̄ualia optet̄ ay
tamē uidetur. q̄ h̄is ōtōm̄bz uō
negligentia uel anima p̄onebant
Hilarius In h̄icōe em̄ p̄tūli t̄p̄
villa homines occupant̄ plures nō
ob p̄tūne cupiditate negotiāōne
detinent. **Cris sup̄ ay** Vel alit̄
Cum labore manuū m̄az aliquid
facim̄ puta exentes agrū uel m̄-
neam aut op̄us ligni uel ferri uilla
colē uident̄. Cum aut non labore ma-
nuū m̄az alia lucra consēim̄. Om̄e
h̄ negotiāō appellat̄ ad m̄ferriā
m̄dū et m̄ferri qui em̄ scit̄ p̄
em̄ m̄dūalia op̄era homines excludit̄
runt uita **Gregorius** Qui ergo
tentus labori t̄ono uel m̄dū atōibz
deditus misterū in rānāōis dūte
pensare et p̄d̄m̄ illud com̄ distat
q̄ ad uilla uel negotiū p̄genē uē-
nire ad regis m̄p̄cias recusat. Et
pleraq̄ quod ē grauius nō nulli uo-
cati grān̄ non solum̄ rēp̄nit̄ sed etiā
p̄ferit̄. Unde sequit̄. Reliqui uero
temerūt suos euis et otim̄elys affec-
tos occiderūt. **Cris sup̄ ay** Vel p̄
occupatōm̄ uille p̄tāreō uideat̄ p̄ḡt̄
quos m̄dū delatōis s̄p̄ant a p̄p̄o p̄
occupatōm̄ aut negotiāōm̄ sacerdotes
retos q̄ in m̄stros templi p̄gnant̄
quos lucra obtentu uementes ad m̄-
sternū legis et templi auidia s̄p̄ant̄
a fide de quibz non dixit q̄ malignati
sunt sed neglexerūt Qui em̄ odio

alia e que nubet sponsa alij inuitato
res alij qui inuitantur ad nuptias. per de
sit dicitur ad ordines aude. caridq vir
tutes et causas. ob quas hij quide r co
stancie sponsa accipit. alij in ordine
honoris vocantur alij in modo inuitato
ad nuptias. Sed si qui principalit quid
fiant inuitati pmos inuitatores q
paupes sensu neglexerunt et abierunt
sua sequentes in quibus magis p delicta
p in hys quo rex p seruos suos pmit
tebat sed hij leuiores p hys qui p
uis transmissis in uiciant et miferunt
qui saluet paco contentiosorum ubiq
ausi p tenuissa seruos missos qui no
sunt ppati ad soluendas pces eoz ver
sitas q otimelys afficit uel mter
ficiunt ab eis Sequit Et egressi sui
eius congregauit omis quos in uene
runt bonos et malos. **Origenes** Gre
dientes serui siue de iudea et uim
apri xpi siue ab misericordibus angeli si
et euenientes ad vias diuersas diuisis
malis congregauit et aggregauit
tunc inuenit et non curant. vtru ali
an an vacacione mali sunt aut boni
bonos aut intelligit hic simpliciter que
huiusmodi et reuocatos ex eis qui uenie
bant ad cultu dei quibus querebat
quod aptus ait. Cum gentes q legem
non hnt ea q legis p faciunt ipi sibi
lex sunt **Jeromius** In ter ipas
gentiles est in similitudine nri alias
stramus ee p diuiores ad vna alios ad
honestatem moris vtriusq deditos **Gu
golus** Vel hoc dicit q in hac ead
net mali ee sine bonis nec boni ee sin
malis pnt Bonus aut no fuit q ma
las tollerare recusauit Sequit Et im
plete p nuptie dispensentur **Origenes**
Nuptie saluet xpi et ead sunt
implete du restituta deo qui ab aptis
p in uenti recubuerunt ad epulandid
in nuptijs. Non aut ut mali pma
nerent mali. sed ut deponerent vestim
ta qua nuptijs et induerent nuptialia
vestimta vstra mie benignitatis et
Ideo rex egreditur ut videat distributes
pns quid apponat eis prandiu ut re

tineat hntes nuptialia vestimta atq
delicta qdempnet aut qtalos unde
sequit. Intrauit aut rex ut uideret distri
bentes **Crisostomus** Non quia alicubi
ipse non est. sed ubi multo pudicior a
spice ibi dicit pns. ubi aut no vlt
absens uidet. Dies aut aspectus e
dies iudicij qn visitatur e xpianos
qui sup mensa scripturas recubunt
Origenes In grediens aut in uenit
quidam qui non mutauit ppos mores
unde sequit Et uidit ibi hntes no
vestimta veste nuptiali. Similit aut
dicit qui vniq gms p homines q ser
uant malicia post fidem q hntat
ante fidem. **Gregorius** Aliud aut debe
mus mtelligere p nuptiale vestem n
cautatem quia hnt in se dnt hnt
du in ptiande sibi ead nuptias
uenerit Intrauit ergo ad nuptias
uenerit sed sine veste nuptiali q r
eada fidem ht. sed cautate no ht.
Augustinus faustus Vel sine veste
nuptiali nuptias adit qui querit
ibi glorijs non sponsi sed suam. **hu
laris** Vel veste nuptialis e q gra
pud si et candor hntis celestis
bone mtrogatois confessione suscep
tus usq mcedit regni celoz et ma
latus et mteger e resuandus **Jeromius**
Vel veste nuptialis pcepta p dm
et opera q complentur ex lege et eu
noui. q hntis efficiunt uestimta q
qui in die iudicij mictus fuit sub noie
xpiano no hnt stati corripit unde
sequit. Et ait illi amice quid hnt
trasti no hntis vestem nuptiale am
tu vocat quia inuitato est ad nup
tias q si sit amicus p fidem. Arguit
aut impudencie q veste pceda nu
dicias polluit nuptiales. **Origenes**
Et qm qui peccat et no induit dm
nm ihm xpm no ht exuptione
aliqua Ideo seq. At ille obmutuit
Jeromius In tempore em illo no est
locus impudencie nec negandi fact
tas cu omis angeli et mudo ipse testis
sit peccatores. **Origenes** Non aut

solim revertus est a mptis qm in
 ram mptis fecit sed adhuc amista
 regis sup vncula consuetis ligatus i
 responem qua no e vsus ad bonu et app
 henda dte qua nullu opus bonu
 impleuit adempnatus e i lato ab omi
 lue alieno qui vocant tenebre optio
 res. vnde p^r dicit rex dixit mptis
 ligatis manibz eius mittite eu m tene
 bras optiores. **Greg^r** ligant tur pedes
 et manus pdistictos sine que mo a
 prauis opibus ligari nolunt. p melio
 ratam uite vel fut ligat pena quos
 mo ab omi opibus ligauit culpa. **Aug⁹**
xi de similitudine p ruzas no atqz dis
 tortaz voluntate implicatio vinculu
 e quo h^r alligat qui h^r agit ne pi
 rat m tenebras optiores **Greg^r** quito
 res aut tenebras dicitur creatate cordis
 optiores vero tenebras etud noctam
 dampnatis **Criso⁹ sup a¹** vel ph^r
 designat differencia tormentaz in
 peccatoribus sunt em sine tenebre
 optiores m tiores aut miores et
 nouissim loci. Sequit ibi de fletu
 et stidor denau **Jerom⁹** An fletu
 ocularu et stidore denau et p metta
 foram me broz corpaliu magnitudo
 audit tormentaz. anaz quaz liga
 tab et pedes fletu ocularu et stidore
 denau ad compbanda rime m tellige
 ritatem. **Gr^r** ut illi dentes stideat
 qui de adacitate gaudebant qllit oculi
 defleant qui hic p illatas concupias
 vrbant quates singula me bra supplio
 subiaccant que hic singulis quibz q vi
 tuz subiecta seruebat **Jerom⁹** Et
 quia moquius mptali no inuau sed
 sine querit **Suldit^r** aultu p vaca
 ti pauca no eta **hilarius** m m
 utante em sine excepcoe publice bo
 nitatis huaitas e m m uctas vo l
 vocatis de uictis m itaz pbitatis etud
 e **Greg^r** Non nulli em bona nec i
 apuit Non nulli uo m bonis q mce
 perunt vime p sstunt tanto ergo s
 vniuersuz sollicitate metuat pto igno
 rat que restant. **Criso⁹ sup a¹** vel

alic^r auocans deus temptat homines
 etiam suam ingreditur ad am ut uide
 at distubentes Et si mvent alup no hen
 tem vestem mptalem m trogat eu. ut
 quid fuis es xpiamus. p her opa dili
 gebas Talem ergo xpus tradit mptis
 suis i aliquibz mptis seductois et ligat
 manus eius i opora et pedes i motu
 anime et mittit eu m tenebras i m
 eriores uel gentiu uel iudeaz uel heresi
 p m quiores em p tenebre gentiu. p
 uitate pmit. qua no audierit. sed
 optiores iudeaz qui iudeaz qui audierit
 sed no ceciderit. sed magis optiores
 hereticoz qui audierit et didicerit
 tunc abentes phisei i^r **Criso⁹ sup a¹**
 Sicut p aliquos claude voluit aque
 torrentis motu si exdusa fuit per
 aliq violentia aliude sibi semita que
 rit Sic iudeaz malignitas ex vna pte
 confusa alit sibi aditu adiuemnt. An
 dicit tunc abentes phisei conflui i
 ierit ut eu capent m sermone. Abi
 erit m p ad herodianos Quale g sllit
 tales et conspuatores et ideo sequit
 Et mittit ei discipulos suos ai herodi
 amo. **Blo^r** Tamquid ignotis ut fua
 luis decapent. ut p eos illud caperent
 tu timentes turbam h^r ppa no p ssument
 face **Jerom⁹** Nunc quide sub cesa
 re augusto quida subiecta romans qn
 toto orbe e celebrata descriptio stipe
 diau facta fuit et erat m pto mag
 seditas dicentibz alijs p securitate et
 queta q romani p omnibus militaret
 debe tributa p solui. phiseis uo qui
 sibi applaudebant i iusticia econo m
 tenabz no debe p p m dei qui denas
 pluet et p micias daret et ceta q i
 lege scripta p huams legibz subuac
 Separauit augustus herode filiu
 antipatriis aliena et p sllit regem
 iudeis constituerat. qui tributis p esset
 et romans parer ampro aultu igit
 phisei discipulos suos ai herodiano
 i militibz heradis seu herodiadis.
 q⁹ illudentes phisei qua romans t
 buta soluebant herodianos vocabat
 et no dno cultu deditos **Cristom^r**

Propter hoc aut suos discipulos et he
redis milites simul mittere. ut quod dicitur
peter reprehendat. Cupiebant aut magis
aduersus herodianos cui aliud dicere
Quia enim cum detinebantur propter tu
bas. voluit ei periculum mitti. quod hoc
quod est publicis tributus obnoxius **Crisostomus**
sup act hec autem est ypocharitas prima et
militatio quia laudant quos pater voluit
Et ideo in laudem primum dicentes.
Agere scimus quia verax es agere enim cum
vacant ut qui honoratus et laudatus
mysterium sui cordis simpliciter eis aperit
tamquam volens eos hinc discipulos **Gl**
Triplix autem contingit aliquando vitare non
docere primo quod parte ipsius docentis quod
saluet vitam vel non nouit vel non
amat Et tunc hunc dicitur Scimus quia
verax es. Secundo ex parte dei. cuius timore
postposito quiddam vitare dedecus quod
honorat non pure amittat et hoc
hoc dicitur. Et nam dei in vitate do
ces. Tertio ex parte proximi contra tu
more vel amore aliquis vitare taret
Et hoc concludendum dicitur. Et non est
tibi cura de aliquo sed homine Non enim
reprobas personam hominis **Crisostomus in omni**
hoc de herode et cesare occulte insi
miabant **Jeromus** Blanda quidem et
fraudulenta interrogatio illuc quocumque
respondente. ut magis deum quam cesarem
timeat. Unde dicitur. Dic ergo nobis
quid tibi videtur licet consilio dei ce
sari an non. vel dicat non debere
tributa solui statim audientes herodi
diani seditionis reum contra romanum prin
cipem cum teneant. **Crisostomus in omni.** Quia
enim sciebant quod quiddam hanc discordiam
mediante sacro etant volebant et
ipsum per sermones hanc vitare suspicam
mittere. sequitur Cognita autem ihesus ne
quicia corporis ait quid me temptatis
ypocharite **Crisostomus sup act** Non secundum ser
mones corporis pacificos blande respondit
sed secundum corpus quam crudeliter appa
rebat quia deus voluntatibus videtur
non illis **Jeromus** prima ergo vitus
et respondentis interrogantem metes quod

et non discipulos sed temptatores vo
care ypocharita ergo est quia aliud est
et aliud simulat **Crisostomus sup act** dicit
ergo eis ypocharite. ut considerantes cum
humanorum cordium cogitatione. quod facere
cogitabant proficere non audebant unde ego
quod pharisei blandiebant ut pater sed ihesus
confundebat ut saluaret. quia utilior
est homini deus in carnis quam homo in carnis **Je
romus** Sapiens autem semper sapienter egit
ut suis potissimum temptatores sermone
confiteretur. Et id sequitur descendite mensura
numisma. census et illi obtulerunt ei
denarium huius generis nummi est quod per
vnum nummum computabat et habebat yma
gemem cesaris unde sequitur Et ait illis
ihesus Quis est ymago hec et sup scriptum
Qui putant interrogatorem saluatoris
ignotantiam esse et non dispensationem
distantis expositi loco quod vtriusque potest
sare ihesus cuius ymago erat et nummi.
Sequitur dicitur ei cesaris. Cesarem non
putemus augustum sed toberum regem
pugnatum eius sub quo passus est dominus. Quod
autem reges romanam apud gavo cesare
qui imperium accipiant cesares appellant
Sequitur Tunc ait illis reddite ergo
que sunt cesaris cesari. nummum tributum
et pecuniam **Hylarius** Si enim interrogat
quod cesaris est pence nos respondit
condicere et reddendi ei que sua sunt
non tenebimus porro autem si rebus illius
manebamus si iure potestatis sue vnum esse
quereret in iure et cesari reddere quod
cesaris est **Crisostomus sup act** In autem cum
audieris et reddere que sunt cesaris cesari
illa. atque dicitur cum solum que in nullo pecta
ti nocent quia si aliquid tale fuit non
adhuc cesaris est. sed deus tributum de
inde ut non dicant quoniam hominibus nos
subitas subdidit. Et que sunt dei deo
Jeromus id est decimas primitias oblationes
atque victimas parit et ipse dominus reddidit
tributa cesari per se et petrus et ideo red
didit que dei sunt per primum faciens volu
tatem **Hylarius** deo etiam que eius
sunt reddere nos oportet. et corpus etiam
et voluntate Numisma enim cesaris

Si quis mortuus fuit no hnt filiu
ducat frater eius uxorem illius et sus
ciet semen frs suo **Cris** in omi Quia
em in mitigabile malū mors erat
apud iudeos qui omnia p pnti causa
cebant in legem deduxit moyses de
finit sine filijs uxorem frī dare opte
ut defuncto illius nasceretur ex frī et no
ex frīdet nōmē eius quod erat qdā
mōtis mitigatō Non aut alius q
frater uel qm quibz uidebat accipere
uxore defuncti qm nō ita putaret
qui ex tali qmāte erat nascitur de
filiis eius qui obyt et itm extraneus
nō ita hnt nētatē. statilo domū
eius qui obierat sicut frater nū erat
ex cognatōe usqū erat. Sequit E
rant aut apud nos septem frēs et
pmus uxore ducta defuncti sine fi
lijs et non hnt semen reliquit ux
orem frī suo statū stōis et tūc usq
ad septimū nouissimū aut omī et mlti
defuncti e **hylarius** qui rēne corpū
nōn credebant et adim putabat in
tūc ai corpūbus rēc istius mōi fingit
fabulā que delirant arguat eos
qui resurrexerūt afferant mōtūz.
Imptūdmē ergo fabule opponit ut
rēmb denegent ueritatem unde con
cludunt In resurrexerūt qd ruz de
septem cit uxore omēs em hnterūt
eam. p aut fīd ut uē ingente coz
hor aliqū accidit **aug** de qōibz eum
per hos tamē septē frēs iustie in
telligūt hominē impij qui fructū
iustie non patiūt afferre in terra.
p omēs septem mudi etates. quibus
ista tra consistit. postea em et ista
terra transiet petra qd omē illi quas
septem sterilitē transierūt **scilicet** Re
spondens aut ihūs ait illis **Crīst**
nescientes scripturas neq ueritē dei
Cris sup ast. Sapienter pmū ar
guit pūlticiā coz quā nō legebat
stōm ignorantia quā nō cognoscebat
eū **Ex** diligētia em lēdmē nati
pūā. ignorantie aut negligentie
filiā est **Jerom** 9 pterea ergo er

vant quia scripturas nesciūt et q
scripturas nesciūt consequēter ignorant
uerbū dei **Aug** Dicit aut rēc dicit
eos nescire vna quidē scripturas illas
aut ueritē dei p qua resurrexerūt fit et
noua uita mea uel dnt arguēs p dicit
os nescire ueritē dei se eos nō cognos
cere arguebat **ipe** em erat uerū dei et
nō cognoscebat em q nescientes scrip
turas q locūt deo. pterea nec rēne
credebant quā fūm fūat **ipe**. **Querit**
aut **Cum** saluator dicit. **Gratis** nesci
entes scripturas. An dicit quod mquibz
dam scripturas pōitū e q sequit In rēne
em nec mibent nec mibent **Qu** em
in uerū testamto nō legit scriptū Nos
aut dicim quā scriptū e nō ipis ser
mōibus manifeste ita dicētibz. sed i
mūsto iudiciūbz stōm mēllocūmōra
lem Nam ai p lēx umbra futurorū
bonorū dicens quodlibet de uirū et
uolūbz de pūalibz mūpū pūpalit
dicit Sed nec hō in uerū aliūbz sp
tūd dicente stōs post exmū fore sic
angelos dei mī fāte quis hoc mōra
liter intelligat stōm illud quod dicit
Qu aut ibis ad ptes tuos. **scilicet** **apostolus**
e ad pūm suū dicit aut aliquis. **ideo**
eos mēpabat quā non legebant re
tas scripturas que p extra legem et
ideo erant. **Illus** aut dicit q nesci
ebant moxante legis scripturas exco
q dnt fūsi coz nō scrutabant **Cris**
sup **aug** uel q dicit In rēne nec
mibent nec **scilicet** ad hoc quod dicit
erat nescias ueritē dei **Qu** aut dicit
Ego sum deus abrahā **scilicet** ad illud qd
dixerat nescias scripturas **Et** quidē
calūpnias pmū oportet r aliū
qōe ueritē scripturē pferre **De** mde
rōm exponē **Interrogantibz** aut pigno
rancā sūb rōm exponamq postea
uēte consiememq **qm** calūpnias dco
q ueritē oportet. **Interrogatores** aut do
cere **ideo** hys mērogantibz pigno
rancā sūb rōm exponit dicens.
In resurrexerūt **scilicet** **Jerom** 9 In hoc at
q dicit **Nec** mibent nec mibent

latina consuetudo greco ydiomati
 no respondet. Rubere em apud latinos
 ppē dicitur mulieres Sed nos simpliciter dic-
 tu intelligimus q nibe de vris et nubi
 de uoibus dicitur sic **Oris sup a1 t**
 In hō quide sculo q mortm ideo nati-
 mur. quā natiū ideo uoices duomo
 ut quod moriendo nimitz natiendo sup-
 plet. Ibi aut morendi nētas collit
 ubi et natiendi causa pluta e **hylariu**
 Et quidem sufficit adūsus pducas
 apimāne illecebre corpce uadyp et
 offiās cessantib; in amia hoc corpore
 gaudio putilypa Sed adieat Sed sic
 sicut angeli dei mēlo **Oris m om**
 perquod mērogatō gēterē respondet
 Qui em hoc erat us causa estimadi
 resurrexerit no ēē quā credebant ead
 fore resurgentiū condicōm. hanc cāz
 remouet mōdē ead alitue alitue condi-
 cione futurus **Oris sup a1 t** Nōndū
 uō q at de ieiunijs et elemosinis ceteris
 q virtutib; spūalib; locutus fuit mīp
 angelis similitudine mēroduxit mīp
 ai deab solitūe acōitu laquetur qm
 sicut omēs actus carnalis opera p aīa
 sū pteci pue tamē acta libidinis dicit
 omēs actus virtutes sūnt res angelice
 pteci tam castitas perquod vniat
 nā dicitur **Jeromius** ad ego mīp
 tur Sed sicut angeli dei mēlo
 spūalis repmītat qūpāo **dvansius**
dedms nōib; Tunc em qm mēcoruptibi-
 les et in mortales erim; visibili pōe
 ipius dei apparitōe mcastissimis qtem-
 placibus adimplebim;. intelligibilis
 aut tūe dāōe pteciabim; i passibili
 et in materialē mēte pōm mītacone
 dimōrem sup celestia mētaū ptor
 quod dicit **Oris em; angelis equales**
hylariu Gāde aut calumpnia quā
 pducēi affert de quōq; affere pā-
 tent mīp fōmā muliebriē spous re-
 singat Sed qualic in scripturis auc-
 toritas e de angelis opmāndi talem i
 resurrexerit spci nē pōsu optet eē
 de femis **Aug; xij deci. de** Sed mēchi
 melius vident sapere q viciū pōe

resurrecturus e non dubitant. Non ei
 libido ubi erit que confusio causa e
 Nam pūe qui peccassent mudi erant
 Nati aut pūabit que tūe quide acō-
 cubitu et a pte i mūmē erat Erat em
 mēbra femina nō accomodata vsu ve-
 ti sed decori nouo. quo nō alliaat pūpū
 atq; elemētia qui et quod nō erat fecit
 et liberauit acōrupcōe quod fecit **Jerom;**
 Nemo em dicit de lapide et arbore q
 hys reb; que nō hnt mēbra gēnera-
 lia pūo mibent nec mibant sed de hys
 qui cū possent mibe cū aliq iōe nō
 nubūt hoc aut q dicitur sūnt pōe rē
 condicōibus pōite reddidit quēstione
 De ipō uō resurrexerit cōm corp mīfide-
 litatem qstinet loquit **Oris q am**
 Et quā illi mērogando moysi pūpū
 rant. p moysi ead confitit vnde
 sūdit De resurrexerit aut motu nō
 legist quod e adēo dicente vobis Ego
 sūm deus abraham deus ysaac et deus
 iacob nō e deus motu nō pōmēntū.
Jerom; Sed compband resurrexerit
 vitatem mult; alijs manifestis ex-
 emplis uti potuit ex quib; e illud nō
 sustinuit motu et resurgēt qui i
 monūmētis pō Et malio loco ayula do-
 mēntū de terre puluē resurgēt.
 Querit itaq; quid sibi voluit dūm ho
 pferre testimō quod andet ambiguit
 uel non pōe ad resurrexerit vitate
 et qm hic plato pōauit quod uolebat
 statim m hilerit nō e deus motu nō
 sed vniatū Sūp dūm; aut pādu-
 ces nec angelō nec spūā nec resur-
 rexerit cōpū conficentes et aīa; quāp
 mētaū pcedicasse h; qnq; em libros
 moysi reapiebant pōctas vaticina
 repūentes Scilicet ergo erat inde
 pferre testimōia tūq; aīcē nō pō-
 bant. porro ad cōm tate aīa; pōan-
 dam de moysi pōmē cōm pō. Ego
 sūm deus abraham iōe Statim m fere-
 Non e deus mortu; sed vniatū
 ut ai pōauit aīa; pōmāne post
 mortem. nec em pōterat ut cōm
 esset deus qui nequaq; subsisterent
 cōsqūet mēroducētū et cōpōrū

temptans cu **Origen** ad mem go qui
 no distendi sed temptandi causa interrogat
 aliquo daco qm dno debent illius phi
 si fratrem sed illud qd vni ex mms
 meis factis in factis **Augo de offi eun**
 No moueat aut q matheus h dicit
 temptate fuisse aquo dno interrogatus e
 matheus aut hic tacet et in fine ita
 concludit q ei dno sapient rudenti dix
 it. Non longe es a regno dei si ea em
 pt ut quis temptans accessit do: in
 response correcte sit aut certe ipaz
 temptam non accipiam mala tanqua
 deape valens in imitu sed tunc potaz
 tanqua copu amplius valens ignora
 Non frustra scriptu e Qui facit credit
 leuis et acorda Quid aut interrogat
 subdit ayge quod e mandatu magne i
 lege **Origen** temptans dicit magi
 qui no q discipulus xpi pferbat hanc
 vocem Siquis ergo aliquid non distat
 a iho nec tradit se ei ex toto aio suo.
 Dicit aut a. ayge. si e phi sci xpm
 temptans. Cum go an palaacis leget
 lex. forstan queraba quod e mandatu
 magne ni ea non em interrogasset h
 phisus m diu apud illos de hoc que
 sci fuisse et no mueru donec venisset
 ihus docet **Crisp si math** de magno
 tamen mandatis interrogat qui nec mnu
 suabat Ille debet interrogare de maiore
 iusticia qui ia minore compluit **Jerom**
 Vel no de madatis interrogat sed quod se
 pmi madatu magne q: ut ad omia q dca
 mandauit magna sint qd ille respon
 dant acora hanc calumpnandi **Crisp**
si ayath dno aut sic a respondit ut in
 rogatione eius fictam con suam statim p
 response paret Unde sequit dicit ille
 dno diliges dnm deu tuu ex toto corde
 tuo et ex tota aia tua et in tota mente tua
 diliges inquit no time. qua dilige magis
 a qua time dnm em suoz e dilige
 filiaz. Timor aut sub necessitate. dilas i
 libertate Qui in timore fuit deo pond
 quide euadet mreda us iustiae no h
 qua in iustus feat boni ppt timorem
 No vult ergo deus ut timeat. fuit

ab hominibus q dno sed ut diligat q
 pater. qui ad opaco spitu donauit ho
 bus dilige aut deu ex toto corde e ut
 cor tuu non sit in malicia ad alia rei di
 lectam magis qua dei. dilige aut deu
 in tota aia e certissimu aia hie in iustate
 et firmi e in fide alius e em amor
 cordis et alius aie amor cordis quodam
 carnalis e ut eia carnalis deu amemq
 quod face non possimq nisi recesserimq
 ab amore mundialis reip. Cordis aut a
 mar sentit in corde amor us aie no sen
 tit sed intelligit qua iudicio aie con
 stat. Alu em credit apud deu ea ome
 boni et nihil boni e extra ipm hic
 diligit deu in tota aia. Data no mete
 dilige deu e ut omis sensus tui deo va
 rent Cui om intellectu deo ministrat
 Cui sapia aia deu e cuius cogitaco ca
 q dea sunt tractat cuius memoria q bona
 sunt recordat tota mente diligit deu
Augo 1o de doctn. pa. Vel alie
 deu ex toto corde dilige papio ut ad
 cogitaco ex tota aia ut omis iustia tua
 ex tota mente tua ut omis intellectu tui
 nullu confusus aquo hie ea que pferas
 Nullam ergo uite mte ptem relinquit
 que vacare debeat et quasi locu dare
 ut alia re velit frui Sed quid aliud di
 ligendu fuit venit in aia illuc rapia
 quo totus dilasms impetus currit tui
 e em optima cu tota vita sua pgit i m
 commendabile boni **Blasa** vel ex toto
 corde. i intellectu aia. i voluntate.
 ayente. i memoria ut nihil ei qru
 velis sentas aut recorderis **Origen**
 Vel aliter ex toto corde. i sedm tota
 recordacoem et opacoem et cogitacoem
 ex tota aia. i ut pati sint pone aiaz
 p pietate di In tota mente nihil sal
 aliud pferas mp que dei s. Et iude
 si potes corquide accipe p intellectu qd
 intelligibilia specula. Mente aut ad
 pferendas res Mente em pferimus
 singulas res et p omi quod significat
 qd mente ma mambulans atq pferimus
 Si aut temptanti phis dno no re

Congregatis aut phiseis interrogavit
 eos ihus dicens Quid vobis videt de
 xpo eius filius est. **Cris m om.** Et
 quidem discipulos pnu interrogavit quid
 alij dicent de xpo et tuc quid ipi dicent
 hos aut no ita pfecto cui pductore cu
 dixissent et malis. Estimabant aut qm
 pnu homo erat et id dixerit cu esse
 filiu dauid. Et hoc e q subdit dicit
 ei dauid. Ipe aut h' respondes induit
 pphetam dnacm eius et ppetate plu
 rimo et cohonozacm que e apud prez
 testatem unde subdit ait illis. Quid
 go m spu vocat eu dnm dicens dixit
 dno dno meo sede ad dextas meis. **Jerom**
 Testimoniu hor de 9 nono psalmo
 sumptu e. Dno ergo dauid vocatur
 no p dnm id quod deo natus e sed nro
 id q natus ex pre semp fuit puerens
 ipm carnis sue prem. Vocat aut eu
 dnm suu no ex eo m eto nec ppa volute
 sed m spu scto. **Remigius** Et aut dicit
 Sede ad dextas meis Non intelligit
 e q deus corporeus sit ut dextera
 vel sinistra heat. sed ad dextas dei sede
 e m honore et equalitate paterne di
 gnitatis mane. **Crisp** **sup** **as** puto
 aut hanc interrogacm no solu contra
 phiseas sed etia cont quosda hereti
 cos posuit Nam p dnm carne vere
 filius erat dauid dno aut p dnm dmit
Crisp **m omel** Non aut m hoc stat
 sed ut timent subdit donec panem
 i mntas tuos stabellu pedu tuoz.
 Ut saltem eos ita inducat **Origenes**
 Deus etia non ad pdicm solu ponit
 stabellu pedu xpi m mntas apulis
 sed et ad eoz salutem. **Remigius** donec
 aut p mntas ponit ut sit sensus
 Sede semp et i mnta tuu i sempitmi
 subiacent pedibus tuis. **Glosa** **Ar**
 apte i mnta subiacit filio no m firmi
 tate filij sed vnitat natiue sigt Nam
 et filius non et filius subiacit i mnta
 eos pris quia prem clarificat super
 tra et ex hac aucte gcludit Si ergo
 dauid vocat eu dnm qud filius eius e

Jerom **9** Interrogatio h' nobis pfit
 usqz hodie contra iudeos. Et hij em q
 confitent xpm ee venens homines sm
 plitem et sancti vus assentit de gne da
 lud. Interrogatio ergo eos docti ad no p
 simplicit homo e et tantu filius dauid
 qud dauid vocat eu dnm suu. Iudei aut
 addeludenda interrogacis vnitatem fruo
 la multa ofingit. Vnacu abrahæ d
 ferentes. eius filius fuit damasq filius
 eliezer et ex ipius persona scriptu psal
 mi q post eodem quqz regu dno
 deus dno suo abrahæ dixit. Sede
 ad dextera mea donec ponam d. Quos
 interrogem qud dixit abrahæ ea que
 fecit et unde regamz dno abrahæ
 an lucifer genitus sit et quomo sa
 cerdas fuit p dnm ord me melchisedech
 p quo melchisedech obtulit panem et
 vnu et aquo decimas pde accepit.
Crisp m omel. h' tantu mposuit
 finem ipoz dispensacibus q magnu
 et sufficiens eoz pcludere ora
 sequit. Et nemo potat ei responde ubi
 neq ausus fuit quisqu ex illa die
 eu amplius mrogare. Siluerit em
 eoz no volentes sed no hendo ali
 quid dice. **Origen** Si aut mrogatio
 eoz fuisset ex voluntate discendi nu
 qud eis talia pposisset ut amplius
 no cent ausi eu mrogare. **Abanq**
 Ex hoc aut intelligimz venena iudic
 supari posse. sed difficile questere
Se **Capitulu xxiij**
 vnc locutus est
 ihesus ad turbas
Crisp **si** **as** post
 qud do9 sacerdotes
 responsione pro
 stravit et mcori
 gibilem condicm
 eoz ondit sicut
 et elici qui male fecerit i emedabiles
 sunt laici. vob facile emendant tuc
 quic fmane ad aptos et ad p m
 vnde dicit. Tunc locutus e ihus ad
 turbas et ad discipulos suos. Infruc
 tuosim magis e dnu magno sic alter

confundit ut alter non erudiat **Origen**
Sunt autem meliores discipuli christi ceteris
turbis et in vobis in ceteris quosdam affectu-
tiosius attendentes adhibere dei esse discipulos
christi ceteris autem ipsi esse ipsius et inter
quosdam discipulos solus dicit. quosdam autem
turbis. Alia vero turbis atque discipulis
sicut sunt hec unde sequitur. dicens
super cathedram moysi sederunt scribe et
pharisei. Qui legem moysi profitentur sui
interpretari se gloriantur hi sedent super
cathedram moysi. Qui ergo non recedunt
a littera legis scribe dicitur alii autem magis
aliud profitentes diuidunt alligant seipos
qui meliores annuntius pharisei dicitur qui
interpretari diuisi alii autem moysen
secundum spirituale veritatem intelligunt et ex-
ponunt. Sedent quidem super cathedram
moysi sed non pharisei et scribe sed
his meliores dilecti christi discipuli.
Post aduentum autem christi sedent super
cathedram ~~moysi~~ ecclesie que est cathedra
christi **Crisostomus** **sup** **act** videndum est
tamen quod quibus super cathedram sede-
at quia non cathedra facit sacerdotem
sed sacerdos cathedram. Non locus
sufficit hominem sed homo locus. Ideo
quod malus sacerdos de sacerdotio suo
tamen acquirit non dignitate **Crisostomus**
in omni. Ne autem aliquis dicat quod
propter hoc desidius factus sum ad age-
dum quia malus est doctor hanc
deseruit orationem cum subdit ad magis
quosdam dicunt vobis seruate et facite
te. Non enim sua dicit sed que dei sunt
que per moysen deus in legem deduxit
Et inter quosdam circa moysen utitur ho-
nore et item noui que ad veteris est
testamentum concordia ostendens **Origen**
Si autem scribe et pharisei sedentes super
cathedram moysi sunt iudeorum doctores
secundum litteram docentes legis manda-
ta quod iubet nos dominus secundum omnia que
dicit illi facite ac apostoli martires veteris
fideles viuunt secundum litteram legis. Sed illi
docent secundum litteram legem spiritualiter non

intelligentes. Quocirca ergo dicit vobis
ex lege intelligentes scilicet legis factores
et suamque naturam facientes secundum opera
corum. Non enim sicut lex docet facit nec
intelligunt velantur esse super litteram legis
vel ac omnia audientes non omnia intelligas
precepta legis puta que de esurientibus
et de hostijs et similia. Sed ea que cor-
rigunt mores. Sed quare non de lege
grate hoc mandauit. sed de doctrina moysi
quia scilicet non dicitur erat tempus pre-
cepta noue legis ante tempus passionis
manifeste dicitur autem videtur quod et ali-
quid aliud prodispen sante hoc dicit. Quia
enim actu futurus erat scribas et phariseos
in scripturis promissis ne uideatur ap-
pulerit ex hoc corum principatum cupere
uel propter in misericordiam hoc facere promissa
se hanc suspicionem remouit et tunc eos
incipit reprehendere ut turbe non in eadem
vicia ~~meditarentur~~ meditantur. Et ideo ne
estiment quia debent eos audire id
eos debeant moribus imitari subdit
Secundum uero opera corporum nolite facere ad
et ante doctorem illius in scribitur
tunc vitam discipuli cum non sciant sal-
uantur cum mutantur perditur **Crisostomus** **sup** **act**
Sicut autem aurum de terra eligit et tra-
velinquit. sic et auditores doctrinam
cipiant et mores relinquant. **Crisostomus**
enim et de homine malo doctrina bona pro-
cedit. Sic autem sacerdotes melius iu-
dicant propter bonos malos docere quod
propter malos bonos negligunt. Sic et
subdicit propter bonos sacerdotes etiam
malos honorent ne propter malos erant
boni quod dempnantur. **Crisostomus** **in omni**.
Considera uero cum ma-
pit eos reprehendere. Nam sequitur dicit
enim et non facit. Maxime enim accusa-
tione dignus est qui doctrine auctore habens
legem transgreditur. primo quidem quia
punitur qui alios corrigere debet. de-
inde quia peccans maior pena dignus
est propter honorem. Tertio quod plus

triumphat velud in ordine doctoris
 peccans. Viri aut et aliorum reprehensionem
 non potest quod graues se sibi subiecit
 unde sequitur alligant enim onera
 graua et importabilia et imponunt in
 humeros hominum digito aut suo noluit ca
 moue. In quo duplicem eorum malitiam as
 tendit. Vnam quidem in hoc quod sine ex
 ceptione a subiectis summa diligentia
 vite aliam uero in hoc quod sibi apud multos
 concedunt licentiam ad portum aut boni
 principem etiam in se hinc in hijs quidem
 que secundum se ipsam sunt graue iudice
 et in subiectis aut mansuetudine quidem
 aut qualiter et eorum responsione aggra
 uat. Non enim dixit non potest sed
 noluit. Neque dixit portare sed digito
 moue. Neque dixit fieri neque tangere. **Crisp**
sup mathem Et quidem quoniam ad phi
 scos et scribas de quibus loquitur. **Matth**
 graua et importabilia dicit leges
 mandata de quibus petrus in actibus dicit
 ut quid multis imponere iugum super fructus
 discipulorum quod neque nos neque patres
 nostri portare potuimus. Onera enim legum
 quibusdam uerbis fabulosis quidem dantes
 auditoribus quasi uincula super humeros cor
 dis eorum alligabant. ut uelud uerba
 uinculo stricti non reuerentia a se. **Matth**
 aut nec ex modica parte ea implebat
 ut non dicit plene opere sed nec
 in dicit tactu hoc est digito. **Matth** vel
 alligant onera. unde etiam tradentes
 colligunt que constant non leuant sed
 grauant. **Matth** humeros aut et digiti
 et onera et uincula quibus alligant
 spiritualiter sunt intelligenda. hoc etiam ge
 neraliter dominus aduersus omnes magistros loquitur
 qui grandia uident et modum non faciunt
Crisp **sup mathem** Tales aut sunt qui
 graue pondus ueritatibus ad primam im
 ponunt. et sic dum pena patris fugit quod
 tempore pena filia. Si enim factum
 super humeros adolescentis quod non potest
 banale posuit nunc habet ut aut factum
 reuertat aut sub pondere conseruetur.
 Sic et homini cui graue pondus pe

nitencie pondus nunc est ut aut primam
 reuertat aut suscipiens dominus sufferre non potest
 scandalizatus amplius peccet. Deinde
 et si etiam modicum primam imponentes
 nomine melius est propter primam reddere uerum
 quod propter crudelitatem. ubi pro familiaribus
 largus est dispensat non debet esse tenax.
 Si deus benignus ut quid sacerdos eius
 austerus. Vis appareat sub arca uita
 tua esto austerus. circa alios benignus
 audiant te homines pro mandante
 et graua facientem. Talis est autem sa
 cerdos qui sibi indulget et alios exigit
 que admodum malus destructor tributi in
 ciuitatibus qui se releuat et onerat
 imponentes. Omnia aut opera sua ut
Crisp **in omel** Supra dominus arguit
 scribas et phariseos in crudelitatis et
 negligencie. **Crisp** aut arguit eos
 tamis glorie que fecit eos ad eos recedere
 unde dicit dominus aut opera sua faci
 ut ut uideantur ab hominibus. **Crisp**
in omel In omni re nascitur quod ipsam
 exterminat sicut ex ligno aduersus et
 ex uerbo tunc. Unde sacerdotum
 in sterili qui potest se ad edificationem
 pietatis corrumpere dicitur. ut hoc
 hominem bonum dominus propter homines fit fiat
 malum. Dole hoc uerum de clero et sine
 labore amma reserabis. **Crisp** hoc enim fit
 ut difficile clerici peccantes primam
 agant uult autem dominus in hoc unde tam
 propter quod non potest recedere propter hoc
 et quia facit amma ut uideantur ab ho
 minibus. Impossibile enim est ut recedat
 propter reliqua predicanti qui gloriatur
 hominem concupiscit tenens. legi enim aliquid
 sit inestantem hunc locum super rathie
 dra. ut in honore et gradu magis fiat
 moyses constituti sunt scribe et pharisei
 in digne qui legem predicant de uo
 uenturo predicabant alijs ipsi aut non
 recipiebant penam propter hoc hortat
 apostolus audire legem que predicant. ut
 recedere in prope predicant a lege et non
 imitari scribas et phariseos incredulos
 Et reddidit tamen quare predicant

ex lege xpm venturum et non credebant
in eum. quia scilicet omnia opera sua fa-
ciunt ut ab hominibus videantur. et quia non
predicabant xpm venturum de se ad
venturum eius. sed ut doctores legis esse
ab hominibus videntur. **Origenes** ad huc
aut opera sua faciunt ut ab hominibus vi-
deantur. in visibilibus suscipientes cruci-
onem et visibiliter corporalia fermenta
ausentes de domibus suis. et similes
hys unius agentes. xpm vero discepti
legem moventes implent. quia moventes
constituta iudei ut apertus dicit **Crisostomus**
Vide autem et hoc. cum quadam in tunc
eos movet. Non enim aut simpliciter
quod faciunt opera sua ut videantur ab ho-
minibus sed addit omnia. Deinde magis
quod neque in magnis vane gloriabantur
sed in quibuslibet rebus unde subdi-
lucant enim phylacteria sua et magnas
faciant fimbrias **Jeremias** Dominus enim non
dedit mandata legis per moysen ad
extremum intulit ligabitis ea in mani-
tua et erunt semper ante oculos tuos. Et
et sensus precepta in ea sunt in manu tua
ut opere complant. Sunt autem oculos tu-
os ut die ac nocte mediteris in eis. hoc
pharisei male interpretantes scribebat in me-
branulis decalogum moysi. et decem leges
in frontibus et quasi coronam capitis facientes
ut semper ante oculos moueretur. iusserat
quoque et aliud moyses ut inquitur angu-
lis palliorum iaceminas fimbrias faceret
ad ut israhel populum demonstrandum ut quomodo
in corpibus circumfuso signum iudaice gentis
daret. ita neque habet aliam differentiam
Supra oculos vero nigra captantes aureas
apertorem. atque ex milticulis captantes lucem
faciebant magnas fimbrias et acutissi-
mas in eis spinas ligabant ut videlicet
ambulantes et sedentes in medio pungentur
et quasi hac commotione recubent ad in sua
finitudinis dei putantola ergo illa decem
logi phylacteria vocabantur. et consuetudina
eo quod quibuslibet huiusmodi ea quasi ad custodia
et munimentum sui habent non intelligentibus;

phariseis quod hoc corde portanda sunt non
in corpore. Alioquin et arithmetica arithmetice habent li-
bras et notitia dei non habent. **Crisostomus**
11 et illorum autem exemplo et multis multis
aliqua nomina hebraica angelorum fingunt
et scribunt et alligant. quod non intelligentibus
mentibus videntur. Quidem vero aliquid protem
evangelii scriptura etiam collidit portant sed
nomine cotidie eorum in ecclesia legitur et
auditur ab hominibus. Cui ergo in antibus
posita evangelia nihil profuit quod cum
pnt circa collidit suspensa saluare. Deinde
ubi est veritas eorum in figuris litterarum
an in intellectu sensu. Si in figuris in
circa collidit suspendis. Si in intellectu ge-
melius corde posita profuit quod circa col-
lit suspensa alii vero exponit sic hinc lo-
cum qui dilatabunt verba sua de prophetis ob-
suantibus quasi phylacteria. et consuetudina plu-
ris. ea prole assidue predicantes fimbrias
aut vestimentorum magnificat dicit super
eminentias corporis mandatorum **Jeremias**
Cum autem superflue phylacteria dilantur et
magnas faciant fimbrias gloriarum captan-
tes ab hominibus consequuntur arguuntur in
reliquis unde sequitur. Amant enim primos
recubitus in ecclesiis et primas cathedras
in synagogis **Tabanus** Notandum quod
non saluati in foro non primo sed vel
distribuitur etiam eos quibus hoc officium
ordine competit. sed eos qui hoc sine
hita sine non hita indebita amant a
fidelibus quasi mypos daret eos tunc
Crisostomus **11** Non enim utupat eos
qui in primo loco recubunt sed eos qui amat
primos distribuit ad voluntatem vituperat
refert non ad factum. Sine causa enim loco
se humiliat qui corde se prefert. Aliquis
enim iactator audiens laudabile esse in ultimo
loco distribuit distribuit per omnes. Et
non solum iactantiam cordis non dimittit
sed ad huc aliam iactantiam humilitatis atque
ut qui vult videri iustus et humilis
videatur. multi enim superbi corde quidem
in nouissimo recubentes cordis autem cla-
re videntur sibi in capite recubere. Et
multi per humiles in capite recubentes
sed conspiciunt se in ultimo esse existimat

[Marginal notes on the right side of the page, partially cut off and difficult to read.]

Cris m om Antende aut ubi teus
 vna glia dnabit m synagoga silicet
 in quibz mirabant alios directuri qnce
 me hoc pati sed qualiterqz tollerabile e-
 rat qm doctore in admnraoe ee aptat
 Non in extra solum sed ubiqz Si aut dilige
 talia e mensuris qz malu e stude ut
 hys aliquis parat **Cris sup ay** pmas
 etia salutares amant no plu i tempe
 ut eos pmi salutemqz sed etia m voce
 ut clamantes dicamus Ave rabbi et in
 corpe ut flexis capitibus eis muenim
 et in loco ut m publico saluent unde
 dicit Et salutares in foro **Rabina**
 Quia et hec culpa no carcat sed
 hndem in foro litibz inter esse qui in ra
 thedra moysi synagoga mgru cupit
 appellat et vacari ab homibz rabbi
Cris sup ay i vocari volunt no esse
 nome appetit et officiu negligit
Orig in etia etia xpi muennuam
 mensuram suscipientes pmas ut dicit
 tance fant Conspit aut pmas cathe
 dras corp qui dicit pspit p rpe am
 buit Quidam aut machinant ut xpi vo
 cent ab homibus quod e rabbi xpi
 aut discipulos diligit quide m spualibz
 tems recubitus pmas ut meliora spua
 liti aboz manducet diligit etia ad
 aptis sedentibz sup pu thronos pmas
 qz cathedras actibz bonis digni se pbe
 festmans cathedris huius Sic aut
 et salutares diligit qz fuit i mdm
 celestibz i celestibus pmituoz tangit
 gacibus Vocari aut rabbi neqz ab
 homibz nec ab alio aliquo diligit iustqz
 quia vms e mgr om unde subdit
 Vos aut nolite vacari rabbi **Cris**
mont vel aliter Pms dicit
 phisoe mensurat alia quide sicut p
 ua et vna pmsit qz discipulis de
 hys m strui non indigentibz s qz car
 om malay causa i throni appetere
 magistralem hoc in mediu dicit ad
 discipulos m struend unde subdit
 Vos aut nolite vacari rabbi vms
 e om mgr **Cris sup ay** qz dicit
 Nolite vacari rabbi ne quod deo debe

vobis pssimatis Nolite et alios vo
 care rabbi ne dnu honore homibz defe
 ratis vms e em mgr om qui omes ho
 mines naturalit docet Si em homo
 homine erudiret omes homines dicerent
 qz hnt doctores Nunc aut quia no ho
 docet sed deus multa quidem docent
 pauci aut dicit homo em intellectus
 pstat homi docendo sed ad eo pceptu
 p admonitoz exet **hylaue** Et ut me
 mnerint discipulos se filios pentisvna
 et p noue nativitate gnacoe trem
 ortus excessisse p mordia subdit adme
 aut vos fies etas **Jeromms con elyndu**
 Qm aut homines affectu fies dicit pnt
 quod m dno diuidit In spuale et que
 In spuale quia omes xpiam fies vocan
 Porro magis quia omes homines homo
 pre nati pari mt nos germanitate qui
 gmi dicit et ptem nolite vacare
 vobis sup tra vms e em pr vi qui
 mcelis est **Cris sup ay** In mudo em
 quis ~~homo~~ homo homo gnet in
 vms e pr qui omes creant No em
 tiam vite habemqz expentibz sed m d
 pced vite p eos accipimqz **origenes**
 Sed quis non vocat ptem mris q
 p omes actu ptem dca mpletu dicit
 pr m qui es mcelis **Glosa** Quia ud
 apparebat quis cet om pr ex hoc
 qz dixerat qui mcelis e nult expo
 ne quis sit om magr Unde pceptu
 de mgrs itm repetit Ne vocem mgrs
 quia mgr e vms est xpus **Cris**
toni Non tamen tu dicit xpus mgr
 excludit pr sicut nec ex hoc qz deo
 pr dicit ham pr excludit xpus
Jeromms Aluerit aut quae adu sum
 hoc pceptu aptus doctorem genali ee
 sed dixit aut quomo vulgato smone
 i monastis se m uicem patres vocat
 quod sit pluit Alud e ee na ptem
 uel p mgrm Alud indulgentia Nos
 si hamies ptes vocamqz honore etati
 defermqz no auctorem nre vite osto
 dnu ayge em dicit ex qz sortis vci
 mgr Et ne in smta replicem quo

ad se aut homines regni celorum. **Ve**
 vobis **Crif m om** De reliquo dñs
 eos degula rōphendit et qd dicitur est
 qm nō adiuuabunt sed auditis accipiebāt
 vnde ventres implent et illorū mopia
 gterebant. quā releuare optebat. vñ
 dicit **Ve aut vobis scribe et phisei**
 qui comeditis domos iuduarū **Gloa** v.
 qui vñ supsticōe nichil mtenditis nī
 ut predam de subiecta plebe faciatis
Crif sup math **Secus aut mulierū**
 mcautus ē. quia nō omnia que videt
 aut audit tū tōe considerat. mollis
 etiā ē quia facile flectit. uel de malo
 ad bonū uel de bono ad malū **Viril**
 aut sepius et cautiō et durior est
 ppterca similitudo sitatis ita mltos
 maxime negociant q nec mtelligē
 eorū similitudo pnt et facile ad eorū
 dilatione meliōrū religionis causa.
 pncipue tamē circa viduas negociat
 pmo quide q mulier nō facile decipi
 hñs consiliariū vñ demde nō facile
 de facultatibus suis aliquid dant tū
 sint mptate vñ pta ergo dñs dū
 iudicos sacerdotes confundit xpia
 nas mouet ne viduas mulieribz am
 plius comorent qm cetis q et si vo
 luntas mala nō fuit tamē suspicio ma
 la ē **Crif am** demde et huius ra
 pme modus erat grauior addit
 bñ orōes longas orantes. quātūqz ei
 malus facit dignus ē pena Sed qui
 a religione tam accipit nequiae gra
 uiori ē obnoxius pene. Vnde p q
 ppter hoc amplius accipiet iudiciū
Crif sup math pmo quide p eo q
 estis iniqui alim p eo qd pigmentū
 accipit sitatis. Auaritia em vram
 religionis colore depmgit et quasi
 pstatis dya arma dei ut amet inq
 tas dū pietas estimat obsecratio **hy**
larius vel quia hñc pcedebat reg
 celestis obsecratio ut mobeimdis vi
 duatū dombus retineat ambicio pdeo
 accipiet amplius iudiciū quia et
 penā p pccati et reatū aliene ig
 norantie debent **Gloa** vel quia fug

sciens et non sciens vapulabit mlt
Ve vobis it Crif m om post pre
 missa rurū eos dñs alie mcausat et
 quā m efficates p admiltorū salute
 tū multo labore indigeant vt saltem
 vñ gñtant Et quia non solū depdet
 p circa eos quos gñter mt. sed etiā eorū
 destructores. dū eos corumpunt pue
 vite exomplis vñ dicit **Ve vobis sbe**
 et phisei ypocrite qui circuit mare
 et aridam ut faciatis vñ p soliti
hylarius aratis aut et terre pagu
 cone pgnat meotis orbis smbz eos
 ee xpi resurrectio obtrectaturos et
 legis iugo cō iustificatoz fidei aliquos
 subdituros. p soliti em p cogentibz
 in synagogam recepti quoz futurorū
 raritas m vno iudicat. Neq em p q
 pdicacōm doctrine eorū fides relicta ē
 Sed quisquis acquisitus fuit ad fidem
 iudicorū filius fit gehome **Origenes**
 Quātūqz em post saluatore iudicant
 docent imitari affectū eorū qui dypnt
 illo tempe. Crisfige crucefige em
 sequi Et tū fuit fuit faciat cū filii
 gehome duplo q vos **hylarius** id
 aut pene duplicitate et filius q neq
 sit remissione pccatō gentiliū qsecutoz
 et pccatō eorū qui xpm psecuti p
 sit pccatus **jerom** vel alie scribe
 et phisei totū lustrantes orbem id
 studij hēbant de gentibz face p soliti
 raduendū in arā iudicū mlt pto dei
Crif sup math non aut ppter imaz vo
 lentes ead saluac que docebant sed
 aut p auariciā ut additis in synago
 ga iudicis sacrificioz additū oblatio
 aut p raud gloriā Qui em se xpm
 mergit murgite pccatō quō alim de
 pccatō velit eripe Nunquid mag
 mēdō pē alii aliquis ee q pbi. Ho
 ipis ergo actibz ondit qui ppter deū
 alique mlt gñte aut ppter caritate
Greg xpi mca Quā vero ypocrite
 quāuis opont semp loqui tamē rā
 nō desmūt bñ loquedo quide m fide
 uel quā pccō filios parūt sed eos bñ
 viuendo mitire non pnt Quāto em

se libentius tunc atque in se
to negligentius eos quos generant agere
terrena permittit. Et quia obduratis cor-
dibus vult ipse etiam quos generant filios
nulla pietate debiti amoris agnoscit.
Vnde et hic de ypocharis dicitur. Et tu
fuit factus faciatu eum filium geheme du-
plo quod uos **Augu** q' fuisse hoc aut
non quia tunc debet dicitur q' cor
morco imitat' a quibus imitandis suos
prohibuerat dicens. Sup' cathedra moy-
si in quibus libus debet vtriusq' auti et q'
uis honor delatus sit doctrine moy-
sinae cathedra etiam mali sedentes bo-
dote cogebant. et inde fiet p'selutus
filius geheme. Non quidem uerba legi
audiendo sed eorum peccata peccando p'p'ea
aut duplo q' illi quia hoc negligebat
implere quod ipse uoluntate suscepit
no ex iudeis natus sed sponte iudeus
factus **Jerom** vel quia qui ante
deum est gentilis simpliciter errabat
et erat semel filius geheme videns
magis eum et intelligens destruc-
torem opera quod uerbo docebant reuertit
ad uomitu suu et gentilis factus quasi
p'uaricator maiori pena dignus erat
Crisp sup' aut' vel quia forte sub
cultu ydoloru constitutus uel p'pter
hominu iustitiam seruabat. factu aut'
iudeus malis magis p'uaricatus ex-
plo fiebat peior magis. **Crisp** d'm
Cimi em' vtriusque fuit magis discipulis
imitat' Tu aut' fuit malus sup' ex-
cedit filius aut' vocat' geheme
qm' filius p'dicis et filius huius peccati
vniuersis em' eius opera facit eum
filius appellat' **Augu** ex hoc aut'
loco disting' qm' et corp' q' in gehena
futura s' erit differentia tunc tunc qm'
alter e' simpliciter filius geheme alter
aut' dupliciter. Sed et hic uide' optet
si et g'raliter est fact' aliquis filius gehe-
ne ut puta iudeu uel gentile aut et

specialiter ut p' singulas species peccatoru
fiat quis filius geheme ut iustus quidem
s'dm' m'm' iustitias suas auget in gloria
peccator aut' s'dm' m'm' peccatoru suoru
multiplicet in gehena. De vobis uer'
Jerom q' dicitur in philacterys et similibus
dilataas opimo sanctitatis captabat gl'ia
et p' peccata q'erebat lucra. Sic alia
traditio fraude in uenta impietat' ar-
guit transgressores. Si quis em' in te-
rone seu in aliquo ingris uel in causa am-
biguo intrasset in templo et postea que-
tus est mendacii no tenebat' tunc
reus. Et hoc e' q' dicitur. Ne vobis ea
qui dicitis. Quicquid iurauit p' templu
nichil e' q' d' nichil debet. S'm aut'
iurasset in auro et pecunia q' in templo
sacerdotibus offerbat' statu id in quo iu-
rabat cogebat' exsoluere. Vnde sequi'
Qui aut' iurauit in auro templi debet
illis debitor e'. **Crisp** sup' aut' Templu
quidem ad gloriam p'tinet ad homi' p'uale
salutem. Auro aut' templi et si ad gl'ia
dei p'tinet tamen magis ad delatam
homi' et ad utilitate sacerdotu affectu.
Iudei ergo auro quo ipi delatabant et
dona quibus ipi pascabant' stroma di-
cebant e' quia ipi templu ut hodie
p'p'iores facient ad offerenda dona
quod ad p'ces fundendas in templo. Vn'
q' sequenter reprehendit eos d'ns dicens
Stulti et cetera quid em' manus e' auro
an templu q' p'ficat auro. Vnde aut'
m'it' opiam sit in p'p'ietes intelligit
Ecce em' si aliqua causa fuit modicu
videt' factu qui iurat p' deum. Qui aut'
iurat p' eum manus aliquid fecisse
audet' diuibus simpliciter aud' dicens
e' Scriptura p'pter deum scripte s'nt no
deus p'pter scripturas. A maior go est
deus qui sanctificat eum q' eum qd'
sanctificat ab eo. **Jerom** q' dicitur si quis
iurasset in altari purij reu nemo re-
tinebat. Si aut' p' iurasset in dono ut
in oblatombus hoc e' in hostia uel in
victimis in simila et ceteris q' offerunt
deo sup' altare h' studioissime repete

hinc totu aut hor
deu timorem sed obli
vide sequit' Et qui
e' qui aut' iurauit m'd
e' debet. Arguit em' a
ne et fraudulente q' p'
altare q' hostie q' p'
vide sequit'. Cetera
d'ns an altare quod
Augu Etne forte me
componit ut dicitur au
pla. Et d'ns altari
ut quia uidelet m'
p' templu et altare q'
quod sit p' auro uel
q' subdit. Qui ergo
iurauit in auro et in omib'
q' iurauit m'
de et m' co. qui h'it
fuit. Vnde comp
p'nti uere ad resp
Et d'ns iurat m'ale
de et m' co. qui p'det
q' fuit acuitant'
q' q'ns p' deum iur
de saluet' reliq'
h'it' creatura u'
p'ntem tunc u'
de u'ant' con fieri
iur iuranti. Ergo
p'ntem scripturas
fuit. Vbi quod l'
deu templu dei p'p'
de p'ntis sensus
aut' quod fuit ex p'
p'ntis. Sic aut'
exad'nd' scripturas
videt' non est s'm
fuit. Vnde d'ns m'
fuit. m' ostenderit
q' in scripturis q'
uere aut' e' h'it
fuit in h'it. Vnde
fuit sup' altare e'
q' ut utate p'alle
uere. Et d'ns
fuit cor eius exp'
fuit non p' honori

bant Totu aut hoc faciebant no ob
 dei timorem sed ob diuinam cupiditate
 vnde sequit Et qui iurauit maltau n
 e qui aut iurauit m dono quod sup illud
 e debet arguit em eos dno et sulta
 ac et fraudulencie q multo maius pe
 altare q hostie q sificant ab altari
 vnde sequit. Ceci. aliud em maus
 e dno an altare quod sificat domi.
Glosa Et ne forte intant m sificand pro
 rumpent ut dicent aurid stus esse te
 plo et domi altari. cas alia toe gum
 lit quia videlicet m iuramento quod fit
 p templu et altare q tmet iuramentu
 quod fit p aurid uel p domu et h e
 q subdit Qui ergo iurat maltau iu
 rat meo et m omnibus que sup illud
 sificat et qui iurauit m templo iurant i
 illo et meo qui hntat m po **Origenes**
 Similit uidei consuetudine hebat
 p celu iurare ad reprehensione corp s
 dit Qui iurat m celo iurat m throno
 dei et m eo qui sedet sup ipm. Non
 ergo sicut arbitrant cuadit pculid
 ex eo q no p deu iurant sed p thro
 nu dei saluet celu **Glosa** Qui ei p
 subiecta creatura iurat et p dimittit
 p sidentem creatu iurat **origenes** est
 aut iuramentu confirmatio ubi de quo
 iurat iuramentu ergo intelligend est
 testam scripturaz quod p fert ad q
 firmaco ubi quod loquim ut sit qui
 dem templu dei sificat diuina dux
 aut potius sensu m ca Sicut at
 aurp quod sificat extra templu no est
 sificat Sic omis sensu qui sificat
 extra diuina scriptura quis admittit
 uideat non est stus Non ergo ad q
 firmada doctud miaz mres mtellcus as
 simie m s ostendermo eos ee stus ex
 cog m scripturis q tmetur diuine
 Altare aut e homis cor quod pncipale
 hetur m homie Nota aut et dona que
 ponit sup altare e omne quod suppon
 cordi ut orare palle. elab. face. te
 unare **Sim** ergo facit omne votu
 homis cor eius ex quo votu deo offer
 Ideo nan pt honorabilius ee votu

q cor homis ex quo tran smittit votu
 Si ergo constat homis no pingat fidu
 tia h ad deu non p dona sed quia ut
 ita dicam altare cordis sui bn construyit
 Terau e ut dicam quod sup templu
 i sup omes scripturas et sup altare i sup
 omie cor e mtellcus quod d qui dicit celu
 thronu ipius dei m quo e uide face re
 uelata tu uenit quod pfectu e face
 uitatis **hylauius** ad uenete etia p
 m uilem ee daret fiducia legis quia
 no m lege xpus sed lex sificat i x
 m quo ex hnt sedes thronus q sit pon
 tus atq ita sulta ceci q snt qui sificat
 p m sificat pncipale ponent
Aug de pncip eum **Templu** et al
 tare ipm xpm mtelligim aurid et
 domi laudes et sacrificia pccat q i co
 et pcc offerim Non em ille p her
 sed ista pilla sificat **Ve** uobis i
Cris m amel **Sup** dno dixerat q
 ligabant graua onera et alys mpo
 nebant que ipi nec tangere uolebat
 hic aut turshondit q mpuls quentes
 diligentia magna qtempnebat **Vn**
 dicit ipe uobis scribe et phisei ypo
 crite qui decimatis menta et ancti
 nimie **seroni** phisei em quia pre
 pat dno p almomia sacerdotu et le
 uitaz quoz ps erat dos omi ueridof
 ferri m templo decimas ut mtellcto
 m sificat dimittam hoc vnu hebant
 studiu ut que iussa sicut coportaren
 teta q erant maiora p uipendebant
 vnde sequit **Et** reliquistis que grauida
 p legis iudiciu et miaz et fidem **Co**
 hor capulo arguit eos auaricie q studio
 se etia uilud holericu decimas exigat
 et iudiciu mdisceptaco negocioz
 miaz q m paupes et fidem mdeu q
 magna se ptermittant **Cris** sup ay
 Vel quia sacerdate auaricia pleni p
 quis decimas aliuoz rei uel m me no
 obtulisset corripiebant eu q magnu
 crime fecisset **Si** quis aut altm le
 debat aut m eu peccabat no cura

bant cu conpore Delictis quide suo sol
liciti de gloria huius dei et salute homi no
gligentes Seruare em iustiam et face
iustiam man et hie fidem. ppter suu glaz
deus mandauit decimas aut offerre p
utilitate sacerdotu. ut sacerdotis quide
ppto in pualibus obsequant qtu aut
mcanalibus sacerdotibz submiserent Sic
et mo fit quia omes de honore suo sunt
solliciti. de honore aut dei nullus. por
tiones aut suas vigilanter defendunt p
tra obsequit etia tunc tunc impende no
attendit Si qtu decimas no obtulit
murmurat omes Si peccante pto in
dunt nemo murmurat con eos Sed q
sarbap et phisicp ad quos loquebat
quidam pualiter erant no e magnu
ut alid hopencom faciam ppter eos q
decimas dabant Nam et qui accipit de
timas recte decimare dicit. et qui dat
Scribe ergo et phisicp miniaz quide
reos decimas offerrebant ostendende
religionis gra in iudicis aut erant i
iusti in scribis sine ma inuitate in
creduli **Origenes** Sed qm qtingens e
rat ut audientes quidd dms ista loqre
qtempnent miniaz reos decimarone
sapienter addidit Et h optuit facere
hoc e iudicium et man et fidem. et i
no obmittit r decimaroz mente et aneti
et cymim **Remigius** Ostendit quippe
dne hys illis qm omnia pcepta legis ta
maxima q minima pimplenda Redarguit
aut qui clas destructibz tre facit p uita
tes se minie posse peccare quibz nichil
psunt elimosie nisi appetatis p uideat
teppare **hilaris** Et quia minus p uaculi
est decimarom holereis quid benivolentiae
officiu ptre uridet eos qsequit dne
dicens ducescei op colantes culicem
camelu aut gluacientes **Jeromius** Came
lu ce puto magnitudine pceptoz uidi
aut miniaz et fidem. Culicem decimaroz
meta et aneti et cymim et holereis reli
quas uilue Hec aut pcepta dei q mag
sunt deuoramus atq negligimus et opacom
religionis impius que lucid hnt cu
diligentia de miram **Origenes** Vel op

colantes culicem r expellentes a se
minia delicta q culices noiauit. Came
lu aut gluacientes r committentes maxia
delicta que noiauit camelos aialia uidely
toruosa et grandia. Scribe aut mara
lie sunt qui amplius nichil esomat pas
tu in scripturis q simplex pmo dentat
phisicp aut p omes qui iustificat se
metipos et diuidit se a rectis dicentes
Noli michi appropinquare qm mundus sum.
ayenta aut et aneti et cymim aboz
condituz p non pncipales aln Sicut
quis facit nra quidd p nra ad iustifi
catom ut iudicium ma et fides alia p
quasi condiciencia actoz nros et suauiores
eos facienda ut abstinentia visus neu
mii flexio genuu et huius. Quis aut
no estimant ceci qui no vident qm
nichil pdest tantu ce dispensatorem
in rebus minis cu pncipalia negligit
Hos ergo pmo pncipales confundit no pde
leuia phibens abstinere sed pncipalia p
cipiens cauus obstinere **Greg 10 mag**
Vel aliter. Culcos susurrando uolnat
Camelus aut pnce p ad suscipienda
anora inclinat. liquauerat ergo culice
iudei quia p dicio sum latrone dimitti
peccatuz. Camelu no gluacit q
cu qui ad suscipienda nre moralitat
ona sponte descendat cotingit clama
do conati sut. **De uobis id Jeromius**
diuersis vobis eod sensu quo supra
arguit phisicos simulatores et mendaces
q aliud ostendant homibus foris. aliud
dom agant pnde dicit. **De uobis**
sarbap et phisicp apparite qui mudat
quod defus e calicis et pappidis No
h dicit p malice et pappide coz sup
stias motaret p q foris homibz of
tendent pntatem quod manifestu e exco
quod addidit dicens. Antus aut pleni
est rapina et i mudria **Crisp sup**
Matth vel hoc dicit quia iudei q
ciens ingressuri erant in templu aut
sacristia oblatari. aut p dies septos
scipos et uestimenta sua et vtenilia laua
bant et a peccatis nro namo scriptu pur

et scribas q filij cent cor qui occiderit
 prophetas. nunc manifestat q in malicia eis
 similes erant et q scias erat h q dicebat
 q non quicquid opibus cor si fuisset
 tempe illo et ideo dicit Et vos implete me
 scribam p m cor. (Non quid h dicit q
 ruggens. sed q predicens quod futurum erat
Oris 9 sup an pphetat em illis futurum
 ee ut sicut pced cor m fecerit pphetas
 Sic et ipi interficerent xpm et aplos r
 etas scd ut puti si contra aliq leges
 aduerfaria dicit illi fac m quod es sci
 rus no ubes ut faciat sed audis ter mel
 liget quod cogitat face Et quide qntad ad
 vitatem excesserit mestrud p m suoz
 Illi em homines occiderit isti deu cruci
 fixerit. Sed qua voluntate sua descendit
 in morte no imputat hic illis sic mot
 peccatu imputat aut illis morte aplos
 r etas q factoz Et ideo dicit implete
 et no sup implete Nam benigni et
 iusti iudicis e suas iniurias stempe
 et alias iniurias vmdicare **Origenes**
 Implent et mestrud patre iniquitate per
 hoc ipm q non credit m xpm causa
 aut maculitate fuit qm semp aut suu
 dederit ca hostias temporales n spule ::
 Quia ergo mestrud patre voluntate
 implebit ideo et spentes et vppima
 genas sunt unde sequit Serpentes
 gemmuna vppis qud fugiet audicio
 ichenne **Jerom** hoc ipm et iohes ba
 pta dixerat Sicut ergo de vppis m
 iuit nascunt vppis sic de homicidiis p
 bus vos nati estis homicide **Oris 9 sup an**
 Gemmuna aut vppis dicit qm
 talis e vppis nati ut filij rapti
 vter matris et sic pcedant Sic et iudi
 semp pces comdephant reprehendentes
 cor dicta dicit aut Quid fugietis a
 iudicio gehenne Numquid sepulcra scd
 edificantes Sz p m gradus pietate e
 stitate dilige deinde scd. Sine causa
 q iustos honorat qui iniustis pmt
 non pnt si amici ee illoz quibz deo
 e inimicus An forsitam nome variu

vos liberabit quia iudicem ee m pto di
 puto aut q melius e mi micus aptus q
 amicus falsus Sic et apud deu ddulcor
 e qui fuit dei se dicit et mandata dvi
 fiat apud deu quide qui homines occide
 dppont anteq occidat homada habet
 voluntas em e que aut remittit pbo
 no aut adempna p malo opera aut testara
 sunt voluntate Non ergo querit deus
 opera ppter se ut sciat quomo iudicet
 sed ppter alias ut ames intelligant qua
 iustus e deus puidet aut deus scdm
 peccandi malis no ut peccare faciat p
 ne peccatore andat et homo pbet ocoz
 pua andant pntu voluntate sic Sic
 ergo scdus et pntis dedit ocoz andedi
 voluntate suam Unde concludit Ideo
 ecce ego mitto ad vos pphetas et sapientes
 et scribas et op illis occidet et crucifiget
 et vobis flagellabit in synagogis vris
 et psequim deauitate in ciuitatem **Hy
 lary** i aplos qui de futuris reuelaco
 pphete sunt de xpi agnosce sapientes
 et de legis diligencia scribe **Jerom** vel
 obsua iuxta apm scribent ad Corinthios
 varia dona ee discipuloz xpi Alias pphas
 qui ventura pdicant alios sapientes
 qui nonerit qn debent pferre simone
 Alias scribas in lege doctissimos Bequibz
 lapidatus e stephs paulo occisus. cruci
 fixus petrus. flagellati macabz aplos
 discipuli et pscuti p deauitate in ciui
 tatem expellentes de iudca ut adgeriu
 pplm transingrent **Origenes** vel scribe
 qui mittit axos p p m eom quos
 et spus unificat et tra non occidit sic
 litta legis q sequetes monas supstia
 ones mterit Simplex aut em na
 ratio sufficit ad salutem Scribe aut
 legis scribas noni testamti adhuc per
 detractom flagellant in synagogis suis
 Sed et heretici qui p pnales pnti
 linguas suis xpmos flagellant et p
 scant deauitate in ciuitate m dno coru
 aliq aut pnales volentes eos expelle
 q de ppa ciuitate legis et pphetas et
 em in aliud eom **Oris 9 sup an**

meis volentes
 intellige hila

Deinde ut ostendat quoniam non in pime h
faciunt ineffabilem ex his timorem mou
tit unde subditur ext. uomat sup uos
omnis sanguis iustus qui effusus e super
terram a sanguine abel iusti usque ad sang
uinem zacharie filij barachie que occi
ditur inter templum et altare **Valerius**
i. debita ultio p effuso sanguine iustorum
Ieronymus de abel quidem iusta e ambigui
ritas quoniam is potest que Cain fratrem occidit
iustus non solum ex dno misericordia sed ex
genese testimonio comprobatur ubi accepta
eius adeo narratur minima Querimus aut
quid sit iste zacharias filius barachie
legimus quia multos zacharias et ne
libera nobis tribuetur erroris facultas
additum e Quod occidit inter templum
et altare Alij zacharias filium barachie
dicunt qui in xpi ppheta uideri magis est
prius quod in eo nomen consentit Sed u
occurrit potest inter templum et altare scriptum
non loquitur maxime in templis eius
vix ruine templi fuerunt Alij zach
ariam quem iohannes intelligi uolunt **Origenes**
uenerunt enim ad nos quedam tra
ditio talis quasi sit aliquis locus in
templo ubi uirginibus quidem licet ado
rare dno ex parte antecessorum uirile non
permittitur in eo consistit Maria autem
propter quod genuit saluatorem ingrediens
ad orandum stetit in illo uirgine loco quod
hibentibus autem eis qui nouant cum
filium genuisse zacharias dixit quoniam
digna e uirgine loco cum potest ad
huc uirgo ergo quod manifestissime ad
uersus legem agente occidit eum
inter templum et altare uiri generatio
illius et potest uirum xpi quod dicit
ad prius que occidit **Ieronymus** hoc tenet
quia de scripturis non habet auctorem eade
facilitate contempnit quia probatur alij
ipsum uolunt esse zacharias qui occisus
fuit a uonas rege quidem inter templum
et altare in atrio templi Sed obser
uandum quod ille zacharias non potest filius ba
chie sed filius yorade sacerdotis
Sed barachias in lingua ma bndis

dm dicit et sacerdotis yorade iusticia
hebreo nomine demitatur In ewo id est
uolunt nazarem pro filio barachie filij
yorade scriptum reperto **Remigius** Quod
e aut quod usque ad sanguinem zacharie
dixit eum plurimum scriptum sanguis postea
fuit effusus Solutum autem sic abel pas
tor ouium fuit et in campo occisus zach
arias fuit sacerdos et in atrio templi
interfectus Ideo ergo dominus hos duos memo
rat quoniam per hos omnes sunt mites desig
nantur laicalis salus et sacerdotalis or
dinis **Crisostomus** dicit abel etiam memo
rauit ostendens quoniam ex mundicia cent
xpi et discipulos eius occisus zach
arie autem mentio fecit quoniam duplex pre
sumptio fuit in eius presumptioe occi
sione Non enim solum in spiritu hominis facta
e sed et in loco isto **Origenes** zach
arias etiam interpretatur memoria dei ad me
ergo qui memoria dei dispense festinat
eis quos scandalizat zacharie sanguis
uidetur effundere filij barachie per bndic
tionem ergo dei memores sumus dei
ab impijs etiam memoria misit de ip
et templum dei alacris corruptum et
altare eius per negligentiam stromi for
didit perdidit abel autem luctus in
potest Qui ergo non recipit quod scriptum
habet qui lugent sanguinem effundit
abel habet ueritatem luctus salutatis
Effundit etiam aliqui ueritatem scripturam
si sanguinem eum quia omnes scriptura
in se dno ueritate intelligat monia e **Crisostomus**
Et ut omnes excusationem illis admet
ne dicent quoniam ad gentes eos misit
propter hoc scandalizati sumus perdidit
quod ad eos cent mittendi discipuli et id
de uisione eorum subdit Amen dico uobis
uenerunt hunc omnia super gentes istam
Glossa Non habet hunc potest dicit
sed omnes gentium precedentem et futu
ram quia omnia una ciuitas sunt et vni
corpus dicitur **Ieronymus** Regula uobis scrip
tura est dicitur gentes bonorum et
malorum nosse de gentes bonorum

Deinde ut ostendat quoniam non in pime h
faciunt ineffabilem ex his timorem mou
tit unde subditur ext. uomat sup uos
omnis sanguis iustus qui effusus e super
terram a sanguine abel iusti usque ad sang
uinem zacharie filij barachie que occi
ditur inter templum et altare **Valerius**
i. debita ultio p effuso sanguine iustorum
Ieronymus de abel quidem iusta e ambigui
ritas quoniam is potest que Cain fratrem occidit
iustus non solum ex dno misericordia sed ex
genese testimonio comprobatur ubi accepta
eius adeo narratur minima Querimus aut
quid sit iste zacharias filius barachie
legimus quia multos zacharias et ne
libera nobis tribuetur erroris facultas
additum e Quod occidit inter templum
et altare Alij zacharias filium barachie
dicunt qui in xpi ppheta uideri magis est
prius quod in eo nomen consentit Sed u
occurrit potest inter templum et altare scriptum
non loquitur maxime in templis eius
vix ruine templi fuerunt Alij zach
ariam quem iohannes intelligi uolunt **Origenes**
uenerunt enim ad nos quedam tra
ditio talis quasi sit aliquis locus in
templo ubi uirginibus quidem licet ado
rare dno ex parte antecessorum uirile non
permittitur in eo consistit Maria autem
propter quod genuit saluatorem ingrediens
ad orandum stetit in illo uirgine loco quod
hibentibus autem eis qui nouant cum
filium genuisse zacharias dixit quoniam
digna e uirgine loco cum potest ad
huc uirgo ergo quod manifestissime ad
uersus legem agente occidit eum
inter templum et altare uiri generatio
illius et potest uirum xpi quod dicit
ad prius que occidit **Ieronymus** hoc tenet
quia de scripturis non habet auctorem eade
facilitate contempnit quia probatur alij
ipsum uolunt esse zacharias qui occisus
fuit a uonas rege quidem inter templum
et altare in atrio templi Sed obser
uandum quod ille zacharias non potest filius ba
chie sed filius yorade sacerdotis
Sed barachias in lingua ma bndis

diat Gnaico iustas bndict Demat
 uo in pnti loco Gendrio vpperat ergo
 et ipi qui simlia p sicut cayn et ioas
 contra aplos gesserit deama gnacone
 ce referit **Crisp m om** vel alid
 alia icheime pena qud eis commato
 fuit turbabat commat et d eis pntia
 mala cu diat Vemient her oia sup
 genacois istam **Crisp sup ayt** Sicut ei
 oia bona p in singulis gnacoibz ac
 stitudo mudi ois p merent illis
 nouissimis p donata qui recepit p m
 Sic oia mala que p singulis gnacoibz
 ac stitudo amda pati meruerit ois
 mihi sup nouissimos iudeos venent
 quia xpm repulerit aut ita sicut
 ois iusticia pcedentia stoz vno om
 stoz tantu moci no potuit pnti gre
 ditur e hamibus r p. Sic am pta
 impia tantu meriti mali no potuerit
 pnti vnt sup iudeos ut corporalia
 patent quia pass p aromans et
 sic postmod ois gnacois corp appi fi
 nem seculi pntent adeo et ludibru
 stent genacois miuso quid em poig
 pt fci p plia cu ma et huilitate vo
 nient no sustipo sed tali mo meste
 vel ita adms gens uel ciuitas no
 statm cu peccauit pmit ad deus
 sed expectat p multas gnacoes qndo
 aut placuit deo pde ciuitate illa aut
 gentem videt am gnacois pcedentia
 pcedo reddo illis qm que ois merent
 her sola passa Sic et gnaco iudeoip
 p pntibus suis videt pntia vnt aut
 no pntibus sed p se condemnati p.
Crisp m om Qui em multos id pec
 cantes uidit et mcorrecta p mansit
 cad rursus uel grauiora faciens ma
 iori e pene obnoxius qm iustm q
 oia ad pntes **Crisp m om** Post
 pnta ad ciuitate qntit dno p mone
 p har erudire volens auditores qm
 diat qm iustm her aut duplicaco
 m pntis e et ualde diligen p **revo**
 p m aut no saxa et edificia ciuitat
 sed hitatores vocat q pntis plangu

affectu **Crisp sup ayt** Puidens tuina
 ciuitatis illius et plagam que aromans
 supuentura erat recordabat quide san
 guinis stoz suoz qui effusus erat abitt
 et postmodu effundendus. Vnde addit
 que oia dno pntes et lapidas eos q
 ad te missi sunt. arse ad te ysaias et
 serrasti eu qoremam et lapidasti. Ecce
 ielem tractu plapides exte bnti quom
 sanabis que nullis ad te medicis venie
 pntis Et non dixit ad iudisti aut
 lapidasti. sed oia dno et lapidas r quas
 her pntis et nalem consuetudine her
 ut ardas et lapidas stoz Ecce em
 fecit aplos que pntis alim pntis.
Crisp m om Dem cu vocasset eam
 et ab hamnabiles eius occisiones dixit
 set q se exansando respondet subdens
 Quoties volui congregare filios tuos
 que admod gallina congregat pullos su
 os sub alas et noluit q d. Neq pntis
 occisionibus me atia bonuolencia au
 tisti. sed volui te michi aduige no sel
 et bis pntis multoacs magnitudme aut
 amais sub similitudme galline ostendit
Augu de qoi em har em gemis am
 mantas magnu affectu m filios ht ita
 ut corp m firmate affecta m firmet
 et ipa et quod difficile mectis aduicibz
 m uemes alio suis filios pntis con
 mliu pntis. Sic et m madi
 sapia pntis suscepit r firmata q dno
 pntis illud apti. Quod m firmu e dei
 fortius e homibus pntis m firmate
 et respit dno ne nos rapiat **Origen**
 filios aut iustm diat pntis q dntis semp
 ciuiti successores pntis filios diat
 aut Quoties volui. cu pt manifestu
 semel cu donasse m corp iudeos q
 em pntis pntis fuit m moise et m
 pntis et m angelis et m strantibz
 saluti huac pntis gnacois Si
 quis aut no fuit congregato ab eo
 iudicabit q noluit congregat
Fabian Cessent i heretica pntis
 apm ex vgnie dare oimtant alit
 legis et pntis pntis dea **Augu**

sapiens in se ubi dei templum est si per
 peccatum adhuc saluat ex parte vestigia fi
 dei et religionis. templum est ex parte de
 structum et ex parte consistens cuius autem parte
 quod peccavit cuius su no he paulatim
 mittitur donec ad plene redit ad eo vi
 uete et sic no relinquit lapis sup lapid
 mandatorum dei qui no deservit. Sedete
 autem eo **Vernigis** pfectas dno in tunc
 puenit ad monte oliueti et quibus d
 discipulis in via ostendentibus et laudati
 bus edificatiom templi ipe pallo predi
 cat omnia ee deservenda. Idcirco ad
 puenisset ad montem oliueti accesserunt
 ad eu interrogantes ipm. Unde dicit. Se
 dente autem eo sup monte oliueti acces
 serunt ad eu discipuli eius factis **Crisp**
 ppter hoc autem secretis accesserunt quia
 de magis interrogaturi erant. Item
 cupiebant distare die aduentus eius et
 vehementer desiderabant gloriam eius
 unde **Jerom** et interrogant quia ta
 quo tempe ulm destruenda dicentes
 die nobis qn hec erit. Quo tpe xpus
 venatur. Unde dicit. Et quid signu
 aduentus eius. Et quo tpe qsimaco
 seculi sit futura unde dicit. Et co
 simacois seculi **Crisp** lucas autem ait
 vna ee interrogatiom que e de vltima
 qn estimatibus discipulis tunc futurum ee
 xpi aduentu et fine mundi. qn vltima
 destruetur avarus aut no omnes cas
 de qsimacois vltime sed petru iacobu
 iohem et andrea qn liberius et se
 nraus xps loquentes **Origenes** puto
 aut monte oliueti mysteriu ee etate
 q exgenabz est **Vernigis** Mons ee
 oliueti no he in fructuosas arbores s
 oliueti quibus luna nutrit ad fugandas
 tenebras et quibz fessis requies i firmis
 salus prestat. Sedens aut dno sup
 monte oliueti can templu detruina
 ipius et exadio iudaice gentis dispu
 tat ut ead ipo stau corpus manifestet
 qua queto manens in ead impioz
 supbia qdempnat **Origen** agetola
 em in monte respiciens oliueti vbi di

et in ead confirmatio xpus scilicet
 q semp oleasti ramos in secat in bona
 oliva pmi Qui aut he fiduciam xpm
 diste nolunt signu aduentu xpi et qsimaco
 seculi Est aut duplex aduentus vbi i
 tua pmi quide scilicet predicatio de xpo
 qn predicatio xpi nati et crucifixi
 Sedus aut aduentus e in vltis pfectis
 doqibus dicit. Sapiam loquitur in ter
 pfectos et hinc scado aduentu aduigit
 hylmaro seculi in vltis pfecto cui mudo
 crucifixus est **hylmaro** Et quia tra
 ad discipulis quiesca p distinetis et tpe
 et intelligencia significatiombz spant
 Respondet igit pmo de curatibz or
 casu et an confirmat vltate doctrine ne
 quis fallax ignorantibz possit obrepe
 Unde p sequit Et respondens ihu
 dixit eis videte ne quis vos seducat
 aultra em venient in noie meo dicetes
 ego sum xpus **Crisp** Neq em de vltima
 destruetioe neq de pds suo aduentu stati
 respondit. Sed de malis quibz stati
 obmandu erat **Jerom** vltis aut corp
 aut corp de quibus loquitur fuit symon
 samaitanis que mactibus aptos le
 gimus qui se magnu dicebat ee vtu
 tem. Hec quoq m ead in suis volu
 bus scripta dimittens. Ego su fmo
 dei. ego omis. ego omia dei Sed et
 iohannes aplos in epla sua loquitur
 Audistis quia anaxypus venatur est
 Nunc aut anaxypu multi s. Ego recor
 omis hereparetus anaxypus esse. et
 subnoie xpi ea docet que contra xpo
 p. Nec miru si aliquos ab hys dicit
 videamus seduci ai dno dixit. Et
 multos seducunt **Origenes** aultra
 aut sunt qui seducit quia lata e
 porta que ducit ad pdicom et multi
 p qui intrant p ea. hoc aut solu
 sufficit ad cognoscendu sedicom an
 typosu qui dicit. Ego sum xpus
 qd nup xpus legit dixisse. Suffi
 ciebat em ad crededu q ipe e xps
 opera dei et fmo que dacebat
 et vltis ipius odms ead fmo qui
 pfitet exponcom scripturaz pdm

regni aduersus regni fieri aut sicut
 quibusdam placet et famas et pestilencie
 ab anglis factane sunt. hec ead tunc in
 ualestant ab aduersis virtutibus qu no sunt
 sales tre et lux mundi xpi distipuli desane
 tes que eodemomni malicia semmanet et
 aliquid quide in isrl famas et pestilencie
 fiebant ppter peccata quas oraco scilicet pluebat
 bn aut per loca. Nam em in fit uolt
 deus huanu p dero genus. sed iudicans
 p partes dat pma loca. Si aut mepie
 abus huius malis no fuit facta correpcio
 pficiant ad peus. vnde sequit. Hec
 aut omnia micia se doloz. gradus saluz
 in omni mundo et corp qui secuturi se
 aduersus impios ut in doloribus acutissimis
 truant. **Jerom.** 9. anspice aut vident
 regni can regni con slege et pestilencia
 corp quoz pmo serpit ut cancer et fa
 mes audiendi. dicit dei et comaco. vni se
 terra et auera fide spacio mheretie
 magis intelligi qui contra se in uitem
 dimittentes eate victoria faciut. **Augen**
 Optet aut hec fieri antea viderim
 pffionem sapie que e mypo sed no sta
 tim cit fims que querim. pacificas
 em fims longe e ab hamibz istis. **Jerom.**
 Qu aut dixit hec omnia micia se doloz
 melius transtet ptiuracom ut quasi q
 ceptus quida aduetus antixpi no parcus
 intelligatur. Tunc tradent uos in **tra**
banus Quos mto vltimo ac pomea
 uideat vniuse tot ntroganda sunt
 aduersa dno manifestat dicens. Tunc
 tradent uos mtrbulacom et occident.
Cristi om Vel aliter. Quia distipuli
 audientes ea q de vltima pdicebant
 se distipuli erant ut extra turbacom
 cent q de aliena pena audientes. pbi
 uero ppera sup natura sperabant que
 aduenire ualde desiderabant. ppter h
 cis graua pnuat in plitudine eos sta
 tuent. Et pns quide iusserat eos nigi
 lare contra deceptos pductoz. **Mic**
 aut tyranioz violencia eis pdicat. d.
 Tunc tradent uos in tribulacom et occi
 dent uos. Optime em cor mala me

posuit mitigatione hntia agulbus ma
 lie. Nec solum ita eos consolatus e. sed
 ostendendo tribulaco em aduigens q p
 nome eius hec essent passuri. vnde **Isa**
Et eritis odio omnibus homibus ppter
nome meu. Augen. Sed quo omnibus ead
 in vltimo pabus tre amotantibz gentibz
 odio hatur ptius xpi mpe forte et hoc
 aliquis dicit ppter spagelacom pnti
 omnibus pmlitibz. Sed et hoc q dicit. **Tur**
tradent uos hie rom. Nam et pns
 quod hec fient traditi se xpiam mtrbu
 lacaco. Sed aliquis tndebit qm tuc max
 ime tradent xpiam mtrbulacaco qm
 modio niquid. Amant em qui mala
 mutabilis sunt causas eoz. distipulos
 mouere aliquid quod loquant. Conse
 quens ergo est utqi de relictis ho
 mibus deoz culturo. ppter multitudinez
 xpianoz dicant fieri bella et famas et
 pestilencias sed et tremotus cam dicent
 xpianos ppter quod et psecutores passe
 se eate. **Cristi d.** Postquid aut duplex
 ptehu posuit saluet quod est a pductoi
 bus et quod ab inimicis q sicuter terram
 ptehu pamt quod e a falsis fratibus
 vnd subdit. **Et tunc scandalizabunt mtra**
et in uitem tradent et odio habunt. iuce
vide aut et paulo hec plorante et
 dicente foris pmgus meus timores. Et
 alibi pntula m falso fribus de pnbz alibi
 dicit. Tales se p fudo apti operari sub
 doli vnde et hec subdit. **Et multi p fudo**
do p fudo surgent et pducunt mtra
Remigius. In mmento em captiuitate
 vltm multi surrexerunt xpianos se ce
 dicentes et **nos** multos seduxerunt
 quos paulo noiat falsos fides q ocs eoz
 antixpos **holariq** vel **nicolaus** vnus
 ex septem dyabombz fuit multos q me
 tra vitate pntat. **Cristi m om.** Demde q
 hys distipulis e ondit quia tales p fudo
 p fudo nullam mitigationem acuitate accipiet
 vnde subdit. **Et qm habundabit iniquitas**
refrigescet caritas multoz. Remigius. i. va
 dilas erga deu et proximu. Nō qnto
 magis ab vno quaz iniquitas suscipit.

tificat ead et cepte dixit euanm
 i omni mundo ut ita significaret usq
 crescendo cet ventura Si ergo latet qn
 euangeliomis orbis amplebit paldn
 bio latet qn fms erit aut quippe no et
Origenes Cum ergo omne gens audiuit
 euangeliy pdicatione tuc et scali fms
 Et hoc e quod sequit Et tuc veniet
 qsimacio aulte em no pla barbaray
 sed ead mofay gentiu non du audierit
 opamta dicit **Glofa** vtruz aut
 dicitur tenet pt si camo diu p no diffuso
 pdicationis oiv intelligat Si em in
 telligat qnca ad fructu pdicacois qui
 eut singulis gentibus fundat ead ce
 denat in xpm ut augo expomt est sig
 nu quod sz pcedo an fine mudi no in
 pcessit an destructione vltme Si aut
 intelligat qntu ad fama pdicacois sic
 ante fine vltme fuit completu dypntis
 xpi p qtuor mudi ptes diffuso vnde
 Jeronimus dicit Non puto aliq rema
 ssa gente q xpi nome ignoret Et
 quoz no hnt pdicacois came opvici
 nis gentibz opimone fidei non p ig
 norare **Origenes** aoralit aut qui vi
 sura e p d m ubi dei aduentu illud glo
 sum i diam sua nccc e ut p d m men
 sura pfectu sui m p d ias a contris
 opacombz patiat quaz magnus ath
 lecta et opus meo ab omnibus odiat
 no tame agentibz p d m carne qntu
 agentibz p d m nequiaz Sed et m
 qntibus pauci erit vitate plera atti
 gentes plures aut scandalizabunt et
 cadent ab ea pdicores et accusatores
 alituz p d m dispensano dogmatu vnt
 que causa fiet ut odiat se inimicem
 multi ead erit non sane tradentes de
 futuris fmonie et quomo no optet i
 p tancee p d m quos pseudo p d m
 dicit p d m milites et feruicem
 dilectm que p d m fuit m simplicitate
 fidei refugere facient Sed qui potuit
 mane mane in aplie tradicois
 ipe saluabit et sic pdicacois d m

in aulis omi est in testimoniu omnibus
 gentibus .i. omnibus cogitacoibz mcedu
 lis aiaz. Cum ergo uidit **Crif t om**
 Quia supra occulte in fmu aut vltme
 fme consequeter id manifeste ondit
 pphetam induens que destructoz uideoz
 eade facit. vnde dicit Cum ergo uidi
 tis abhominacoem desolacois q dicit est
 a danuele ppheta scite m loco sto qui
 legit intelligat **Jeronimus** hoc aut q
 dicit est Qui legit intelligat. pon
 ut ad intelligencia misticam puocem
 Legimz aut m danuele hoc mo Et m
 dimidio ebdomadis auferetur sacri fiau
 et libana et m templo desolacois ab
 hominatio est usq ad consumacoem tps
 et qsimacio dabit sup solitudme **Aug**
ad hesai lucas quidem ut ondet tuc
 factu fuisse abhominacoem desolacois q
 adamuele predicta e qn expugnata est
 vltm eod loco her dm vba qmemorat
 Qu vidias curada ab opatu vltm tuc
 fitote quia appmquavit desolaco eoz
Crif t om vel abhominacoem desola
 coem videtur mchz opatu dicit quo
 saluet desolata est ciuitas sta vltm.
Jeronimus aut potest intelligi de yma
 gine cesaris q pylatus posuit m te
 plo aut de adriam que pti statua q
 tps sto p d m loco usq m pntz diem
 stetit ab hominatio aut p d m vltm
 scriptura v d m m d m pat **Et id eoz**
 addit desolacois q m desolato templo
 atq deserto v d m postea sit **Crif**
t amel vel quia ille qui desolauit
 ciuitate et templu statua m tus po
 suit. vt aut distant qm vltm q
 bup d m coz h eoz p d m h dicit
 Et uiditis quo admraie xpi vltm
 et discipuloz f d m que m talibz
 tempibus pdicabant m quibz omia uida
 ia m pugnabant Apti aut expudens
 existentes leges m d m p d m nouas
 ad ius romanos tuc dommantos m
 finta milia uideoz cepimz romani
 et duodeci vros no supant m d m

et in armis Quia uero multitudine conti-
gerat in grauius plus iudeos restaua-
tos fuisse sicut tempore semacharib et
antiochi ne aliquis suspiceret tale aliquid
futurum fuis fugiend est precepit ad subdi-
dit. Tunc qui in iudea se fugiat ad mo-
tes. **Veniens** hoc omnia in munitate
desolatae urbi. constat fuisse impleta
dumquidam namque exatui omnes populi
qui in pomaia erant sicut hystoria stolas-
tica refert diuino oraculo moniti lan-
guis recesserunt et transiit iordane
uenerunt in pella ciuitate et ibi sub tute-
la agrappe regis augmenas in actibz
aptois sit aliquando tpe manserunt tpe
agruppa cu pte iudeos q sibi obtempa-
bit romano subditus erat impio. **Christus**
in omnia deinde ostendens in euitabili
mala futura esse in iudeis et in sinedra
lamitate subdit. Et qui in teo e non
despiciat tollere aliquid de domo suo. Eli-
gibilis em erat nudo corpe saluari p
nitrate in domu ut tolleretur. **uestimētū**
ppter quod et deo qui e in agro subdit
Et qui magro e no recitat tolle tu-
nicam suam. Si em qui in ciuitate se
fugiat multo magis qui foris se no ad
ad ciuitate refugit. Et quide petrimas
q tempore facile e et puidē sibi in uesti-
mentis non difficile. que autē ana p
qualitē aliquis fugiet. Quale autē p
nad leuis fiet ad fugam aut lactans
potit eū que genuit deserere ppter quod
subdit. Ne autē pgnantibz et nutenti-
bus illis diebus. **hys** quide quia pgn-
antes sunt et quia facile fugē no pnt
one conceptis granate. **hys** autē quia
detinent vniculo q passiois filiaz et
non pnt simul saluare eos quos lactat.
Virgines vel qm non est tūc tpus
miserendi neq sup pgnantes neq sup
lactantes neq sup in fantes cas et
q ad iudeos loqtes qui arbitrant in
sabbō non **ambulant** oportet ambulare
viam amplius q e sabbati iter. subd
Orate autē ut no fiat fuga vā hpc

ma uel sabbō. **Jeremias** Quia saluet
malis duricia frigidis phibet ad solu-
dices pge et in montibz defectis q latitāt
In alio aut transgressio legis est si fugē
volunt aut mors inmens si remanse-
runt. **Christus** in omnia. Vide aut qm ad iudeos
iudeos e hic sermo. Non em apti sabbō
erant obfuituri neq ibi mansuri tū u
passimus hoc egit. Item plures corpa
p mortui erant. Si aut aliquis remā-
scat malis pibus orbis tūp se
qū pibit ppter quod aut hoc orandi-
ce dixit. Subdit. Erat em tūc tribula-
tio magna qualis nūq fuit ab inicio
mūdi usq modo nec fiet. **augustinus** in **epistola**
ad heserum Apud lucam aut sic legit
Erat aut pssima magna sup tūc et ita
ppto hinc et cadent in ore gladij et
captui ducent in omes gentes. **Nad** et
ro sephus qui iudaica construxit hystoria
talia mala dicit illi ppto tūc accidisse
ut vix credibilia videant. **in** no in-
mito dicit e talem tribulom nec fuisse
acciditūe mico nec futurū. Sed et
si tempe anxi talis aut maior q eis
talit amplius futura no est. Si em
anxi pmi illi pmtus et pcpue recep-
sint factus e tūc idem pttus tribu-
lacōm potius quā passura. **Christus** in
pntogo aut iudeos. **in** tam intolera-
bilis ira diuinitz uenit sup eos omibz
que ante facte sūt difficilior. nome na-
mifestū e. qm ppter crucis manifesta-
cionē. Sed ad huc audiat tpus grauidi
pena fuisse dignos mhor q dicit
Et msi bizuati fuissent dies illi no
fiet salua omis caro. At si dicit. Si
amplius durasset pttus romanor adu-
sus ciuitate. vni si pssent iudei. **de**
em caue iudaica dicit et qui fact
et qui ita erant. Non em solu cas
qui in iudea erant in pignabat romi
sed et eos qui vbiq dispersi erant
psequerant. **augustinus** ad **heserum** Quiddam
gentes intellexisse mico uidet mala
ipā significata nome diez. Sicut
dicit p dies mali in alijs scripture

Die laue (Nox em
die que fuit in eis
die et is tollerand
conferat si que magna
na **Christus** in
qui p predicatione
mala diuinitz ostendit
aduentus pssent tūc
lactans hē nabimē d
Non em debet
e tūc fuisse in illo
qui opretione red
die traditur et an
ppter quod breuiter
tūc mala fierent
qui erant ita breu
fuit q tūc p
fuit longior d
mote **Jeremias** Nec
ppter additio e m
ppter tempore
ppter q nō ne h
die traditū fides
mō quomodo ebdom
q dicit breuiter
et illo tam tempore
die in fine tempo
ppter em lucas testat
die fuisse apertam qm
die in omnia mter
dicitur qm iudei
ppter no uidet e
ppter hystoria scribe
die tūc multo ter
nōm fuit et mēfil
ppter or. vndiq
ppter **heserius**
die aduentus fuit
die iudeis ab homin
em tempore her la
homo ad qm dicit
ppter em homo e
desolatae aut ab h
die tūc desolauit
iudeis ppter hystoria
ppter ut nō p
die tūc ab mēfil

Dñe locus (Necq̄ em̄ dies ip̄i mali s̄
 sed ea que fuit in eis ip̄a em̄ dicta s̄ bre
 mal et id̄ tollerancā donante m̄iq̄ senti
 rent. ac si que magna cent̄ fiēt. b̄o
 ma **Augustinus** (Ne nō dicent̄ iudei
 qm̄ p̄ predicatōem et discipulos x̄pi her
 mala euenerūt ondit q̄ m̄si illi cent̄
 radicans p̄ssent. t̄nde subdit. Sed p̄p̄
 electos breuiabim̄. dicit illi **Auḡ ad
 hesaiū**. Non em̄ debem̄ am̄luge q̄ cū
 sa ē ulm̄ fuisse in illo p̄to electos dei
 qui ex t̄rānsione reciderant. siue sic
 rant credituri etiā an̄ constructos. m̄di
 p̄pter quos breuiarent̄ dies illi ut tolle
 rabilia mala fierent. Non aut̄ desunt
 qui est̄mant. ita breuiores dies illos
 futuros q̄ temp̄ plus t̄loriori breuiant̄.
 Sicut fuit longior dies orante ih̄u
 mane **Jerom̄**. Nec recordant̄ illius
 scripti. addim̄tōe tua p̄suerat̄ dies
 sed iuxta temp̄. i. abtraiatos nō
 mensura sed m̄o ne temp̄. mora gra
 tiat̄ credentū fides **Auḡ ad hesaiū**. Nō
 tamē putem̄ ebdomadas danielis
 uel p̄p̄ d̄ior̄ breuiates. fuisse t̄nctas
 uel illo iam temp̄. non fuisse comple
 tas. sed in fine temp̄. et comprehendat̄ dy
 tissime em̄ lucas testat̄. danielis p̄ph̄ia
 t̄c fuisse ap̄pletam qm̄ euersa ē ulm̄.
Cris̄ in om̄e. Intende aut̄ sp̄s s̄
 dispensatōem qm̄ nichil hor̄ script̄
 ioh̄es at nō uidet̄. copia corp̄ que f̄a
 sunt hystoria s̄rbe. Et em̄ p̄ cap̄as
 ulm̄ v̄xit multo temp̄. sed qui ante
 motu s̄t et nichil hor̄ uiderūt ap̄
 scribunt̄. ut andiā fulgeat̄ p̄m̄cia
 dñi **hilarius**. vel aliter. Totū in
 d̄itū aduentus fuit dñs p̄ont̄ d̄ices
 Cū iudicis ab homin̄atōz. i. d̄can̄ x̄pi
 em̄ temp̄ibus her̄ locut̄ ē p̄ph̄ta. Al
 homin̄atōe excō dicta s̄ q̄ aduersus
 deū uem̄s honore dei s̄bi vindicā
 deplac̄is aut̄ ab homin̄atōz. q̄ bellis et
 cedibz. t̄nd̄ deplac̄is s̄t atq̄ obid̄ a
 iudeis susceptus loco p̄ficatōis sub
 statuit̄ ut ubi s̄t p̄p̄bus deus. t̄no
 cabat̄ illic ab infidelibus recept̄. dei

honore h̄o uenabilis s̄t. Et q̄ p̄or
 iste iudeoz error erit ut qui uitaltem
 respiciūt. suscipiant̄ p̄tatem iudeā. deserti
 malet̄ et transsige in montes. ne ad
 imp̄atōe plebis illius antyop̄o creditur e
 us aut̄ contagio affera. **Auḡ aut̄ ait**
 Et qui in t̄cto s̄t nō descendat̄ aliquid
 tolle de domo. Sic intelligit̄. T̄ctū
 ē domus fastigū et h̄tatis tonus. exal
 sa p̄f̄io grauit̄. m̄st̄m̄atōe dom̄. siue
 i. m̄corp̄is siue p̄f̄ioe consistit̄. regn̄atōe
 sp̄s n̄ni t̄ctus non descendit̄ in h̄uilia
 t̄erā. seculariū cupidit̄as debet̄. Et
 qui in agro erit nō recitat̄ tolle t̄m̄cā
 suā. i. p̄ntis m̄p̄atōe p̄cepti nō ad
 t̄ras p̄st̄mas t̄ctat̄. ob quas ceter̄
 ex̄nde p̄ctam̄m̄ quibz. antea cōtegeba
 erat t̄m̄cā. relatur̄ **Auḡ ad hesaiū**
 In tribulac̄ionibus em̄ caud̄ ē. ne quisq̄
 deuictus ad t̄nate uita de p̄p̄ali sublimi
 tate descendat̄. aut̄ qui p̄f̄icat̄. in antio
 ra q̄ ostendens. des̄tendo. im̄p̄t̄ia
 respiciat̄ **hilarius**. **Auḡ aut̄ dicit̄**. Ve
 p̄t̄nantibz. et nut̄ientibz. illis diebz.
 Non de fet̄is anere d̄m̄. ad monuisse
 credendū est. sed ad̄ p̄ct̄is t̄p̄ct̄is
 ondisse grauitatem q̄ hor̄ in t̄cto p̄n
 te hor̄ magro manēt̄. t̄p̄t̄e ut t̄
 p̄ct̄ate uitate possit̄. Illis quoq̄. ve
 erit qui nut̄ient̄. In firmitate em̄
 ad̄ q̄ ad cognitōis dei tam̄ lacte du
 rant̄. in h̄is ostendit̄. Et id̄ ar̄o. ve
 ip̄us est. quia ad fugiend̄ antyop̄m
 graues et ad sustinend̄ imp̄te. nec p̄ct̄a
 effugerūt. nec aliud ueri p̄m̄s acc̄p̄
 runt **Auḡ de uerbis dñi**. Vel p̄gnat̄
 est qui res alienas concupiscit̄. Nu
 triens ē qui id̄ rapuit quod concupiscit̄.
 Istis em̄. t̄ve erit in die iudicij. **Auḡ aut̄**
 dñs dixit̄. Adrate ne fiat̄ fuga. v̄nd̄
 h̄yeme. uel p̄t̄o **Auḡ de q̄tibz. c̄uam̄**
 i. ne in tristitia uel leticia. t̄p̄. t̄mp̄alū
 quis moueat̄. in die illa **hilarius**. vel
 ne aut̄ imp̄t̄is frigore. aut̄ in ar̄o
 honoz. p̄p̄i. rep̄am̄. quia grauis uex
 ar̄o in tim̄bet̄. m̄s q̄ causa et̄oz. dei
 diebus illis s̄t breuitas affenda. ut

suam. Illi querentes gloriam dei. Et
 illi faciunt p quodam p[ro]f[er]atib[us] concessa i or-
 dine suo q[ui] p[ro]uata h[er]editate uel beneficia.
 Illi aut[em] publica ad m[an]u[m] struere iussu eius au-
 cuncta creat[ur]a subiecta e[st] aliter em cogitatur
 possessor equi dare multa. Aliter tradit
 emptari. uel aulibet donat aut comodat
 Et quodamod[us] pleriq[ue] mali milites quos i
 palis disciplina q[ui] demp[er]at Si quis impa-
 toris sui no[n] nullos possessores tritant[ur] &
 ab eis aliquid quod publice no[n] iubet extor-
 quent. Ita no[n] mag[is] mali xp[ist]iam uel pas-
 matia uel heretici p[ro] nome[n] xp[ist]i aut u[er]ba
 aut sacramta xp[ist]iana exigit aliquid a
 potestatibus. Cu[m] aut[em] malis uidentib[us] vo-
 luntate cedunt ad seducendos homines cedunt
 quos errore ledant. Quia p[ro]p[ter] aliter ma-
 gi faciunt miracula. Alii boni xp[ist]iam. alii
 mali xp[ist]iam. Magi p[ro] p[ro]uata q[ui] tracta.
 boni xp[ist]iam p[ro] publicam iusticia. mali
 xp[ist]iam p[ro] signa publice iusticie. Nec hoc
 ead[em] oportet mirari quia omnia q[ui] uisibilia
 sunt p[ro] m[an]ifesta ead[em] p[ro]f[er]atib[us] aeris huius
 no[n] absurde fieri posse credunt. **Aug[ustinus] iij**
de trinitate. Nec ideo tamen putand[us] e[st]
 transgressibus angelis ad nutu[m] seruire
 hanc uisibilitate[m] res natura[m] sed deo
 potius aquo eis p[ro]f[er]atib[us] dat. Nec sane
 reatores illi mali angeli dicendi sunt
 sed p[ro] subtilitate sua semina res uisibilis
 nobis occultiora nouerit et ea p[ro] cogas
 temptaciones elemto[rum] latent[ur] sp[er]gunt
 atq[ue] ita et gignendaz res et accole
 randoz meremto[rum] p[ro]bent o[mn]ia nes. Na[m]
 et multi homines nouerit ex quib[us] her-
 bis aut carib[us] aut succis aut humidi-
 bus ita obrut[ur] uel gignit[ur] q[ui] aialia
 nasci soleant. Sed hec ab hominibus tato
 difficultus fuit q[ui]o desunt sensu[m]
 subtilitates et corporis mobilitates et i
 medris h[er]ens et p[ro]p[ter] **Aug[ustinus] xv**
ma[ri]z. Cu[m] aut[em] antip[ro]p[ter]us cordi carnalium oculis
 miranda prodigia feat post se tunc ho-
 mines trahet quia qui bonis p[ro]ntibus
 delant[ur] p[ro]f[er]atib[us] illius se absq[ue] retractioe
 subiacent. Unde q[ui]ta ut in errore m

caenaliu[rum]

ducant[ur] si si p[ro] ead[em] eta **Origenes** h[oc]
 aggerato[rum] h[oc] p[ro]ma est dicens Si pas-
 sibile e[st]. Non em p[ro]m[er]itauit nec dicit
 ut i errore mittam eta. sed ostende uult
 q[ui]m frequenter valde p[ro]suasari se p[ro]manes
 hereticos et comou[er]e potentes eos ead[em]
 qui sapienter agit **Greg[orius] xvij**
ma[ri]z vel quia etia[m] cor et trepida cogitatioe
 g[er]it[ur] et tamen ead[em] constancia no[n] mo-
 uet. Quia s[er]ua d[omi]ni v[er]it[as] complexus
 e[st] q[ui] em id errare est in cogitatioe t[er]ribile
 sed si fieri p[ro] subuig[er]it quia fieri no[n] p[ro]-
 lit in errorem eta capiant. **Tabanus**
 Vel non ideo hoc dicit q[ui] etia[m] d[omi]ni s[er]ua
 s[er]ua sed qui humano iudicio electi vi-
 debant illi i errore mittent **Greg[orius] i**
om[n]i annus aut uicula feruit q[ui] p[ro]uidem[ur] et
 p[ro]pter hoc subdit. Ecce p[ro]dixi uobis
 d[omi]ni em in p[ro]p[ter]a m[an]di p[ro]uocacia
 mala denunciat ut eo minus p[ro]turbet
 uenientia quo finit p[ro]f[er]atib[us] p[ro]pter quod
 q[ui] sequenter g[er]it[ur] dicit. Si ergo dixit uob
 ecce m[an]ifesto e[st] nolite exire ecce i
 penetrabilibus nolite crede **hilarius**
 Nam p[ro]f[er]atib[us] p[ro]f[er]atib[us] de quib[us] sup[er] p[ro]p[ter]
 erat. mit m[an]ifesto x[rist]i ce dicent.
 ut homines errore deprauent. mit i pe-
 netrabilibus asserent cu[m] esse ut homines
 d[omi]nantis am[an]i p[ro]f[er]atib[us] concludant. Sed
 d[omi]ni se nec loco occultand[us] nec a singulis
 scorsim g[er]it[ur] ce p[ro]f[er]atib[us]. sed ubiq[ue]
 et manifestu[m] om[n]i p[ro]f[er]atib[us] se futur[us] esse
 denunciat. Unde sequit[ur] **Sicut em ful-**
gor exiit et paret usq[ue] moridente ita
erit aduent[us] filij hominis **Crisostomus**
om[n]i Sicut em supra p[ro]dixit qualis am[an]i
 uenit[ur] e[st] ita et p[ro]f[er]atib[us] ondit qualis
 ip[s]e sit uent[ur]us. Sicut em fulgur no[n]
 indiget am[an]i uel pane. sed in m[an]ifesta
 ti momto temp[or]is miratur p[ro]m uulso
 orbem t[er]ras. ead[em] h[oc] h[oc] qui m[an]ifestalans
 sedent. Ita aduent[us] x[rist]i simul app[er]et
 ubiq[ue] p[ro]f[er]atib[us] gl[ori]e **plendorum** fulgorem
 Consequet[ur] aut[em] dicit. Et aliud signu[m]
 sui aduent[us] cu[m] subdit. Vbiq[ue] fuit
 corpus illu[m] congregabim[ur] et aquile
 p[ro] aquilas multitudin[em] angeloz m[an]i

Tūbidū iūctatis Sed nos exire nō debem⁹
 ap̄ma et cetera facta traditōe uel eos fmoēs
 qui s̄ om̄d extra scripturā ande uolēs
 dixit Si dixit vobis ecce in solitudine
 ē nolite exire De regula fidelē eos at
 qui simulant diuinas scripturas ostendē
 volens dixit Si dixit vobis ecce in
 domibus nolite credere. Veritas em̄ ē plū
 fulguri egredienti ab oriente et appenti
 usq; ad occidentē uel h̄ dicit qm̄ uitas
 fulgur ex om̄i scripturā loco semp̄ de
 fendit. Exiit gō uitas fulgur ab ori
 ente. i. ab inuasiōe xpi et apparet usq;
 ad passionem ip̄is in qua est occasio dei⁹
 uel ap̄mo inchoo creaturē mudi usq;
 ad nouissimā ap̄toꝝ scripturā uel orēs
 quide est lex occidens aut finis legis
 et ap̄hic leges iohēs Sola aut ecclā ne
 q; subtrahit hui⁹ fulgoris robō et sen
 sit nāq; addit q; ap̄hiam aliquid aliud.
 uel hoc dicit quia non debem⁹ attende
 re qui dicit Ecce hic xpus. Nō aut
 andit cū in ecclā in qua tati totus est
 aduentus filij hominis dicens Ecce ego ua
 bitum sum omnibus diebus usq; ad q̄sima
 tom̄ seculi. **Jeromius** puotam aut ad
 passionē xpi ut ubiq; in scripturis
 legit. congregem ut p̄ illa uenire pos
 sim⁹ ad uerbu dei. Statū aut p̄ tribu
 lacōm **Elopa**. postquā dñs p̄muniū
 fideles contra p̄ductionē anaxp̄i et m̄s
 traq; eius ostendens se manifeste uen
 tur⁹ ē m̄ ordine et modū sui adue
 tus demerit dicens Statū aut post
 tribulacōm illorū dicit p̄ obscurabit
Oris in amelia Tribulacōm dicit di
 exanti xpi et p̄fudo p̄p̄etorū. tribu
 lacō em̄ tūc erit magna tōc existen
 tibus deceptoribus. sed nō ostendit p̄
 temp̄is longitudinē Si em̄ iudicat
 bellū p̄pter electos decurtatū ē m̄to
 magis p̄pter eos hec tribulacō breui
 abitur. Et p̄ter h̄ non simpliciter dicit
 Post tribulacōm sed addidit statim
 p̄pe om̄ confestim aderit **hylarius**
 Glazaut aduentus sui indicat obsu

ritate solis et defecatione lune et stel
 larū casu Nam sequit̄ Et luna nō da
 bit lumē suū et stelle cadent de celo
Origen dicit aut aliquis sicut i mag
 nis ignibus succendi mapienabz tenebre
 ex fumo pluitimo uident̄ extolli. sic in
 sumacōe mudi ab igne qui succendend⁹ ē
 obscurabit̄ ecclā luaria magna marces
 cente stellazū liūc reliquit̄ corp̄ corpus
 tū ex altā non ualeat sicut p̄mū tū a
 liūc ap̄ portatū extollebat̄ cadet de
 celo hys accidētibus q̄sequē ē colorē
 rōnabiles d̄tutes patientes stupore q
 moaōne aliquid pati et turbāi remota
 saluet ap̄m̄s functionibz suis Unde
 sequit̄ Et d̄tutes colorū q̄mouebunt̄
 et tūc appēbit signū filij hominis i celo
 in quo saluet̄ celestia facta s̄. d̄tus
 quō opatus ē filius suspensus in ligno
 et in celo maxime appēbit signū illud
 ut hominēs de omnibz tribubz q̄ p̄us nō cre
 diderūt p̄p̄m̄tati amūciatē. tūc uocog
 nostentes p̄ signū illud manifestatū pl
 angent et lamentabunt̄ p̄pter ignorā
 tū suū atq; peccata Unde sequit̄ Et
 plangent om̄s tribus t̄c. Alius aut̄ ar
 bitrat̄. qm̄ sicut lucne paulatī de
 fiet lumē sic celestū luminis defa
 ente nutrimine sol̄ obscurabit̄ et luna
 et stellazū lumē defacet ut quod rema
 serit in eis quasi t̄m̄ cadet de celo.
 Sed quomō p̄ dicit de sole qm̄ obsu
 rabit̄ lumē eius tū cysaias p̄p̄eta p̄
 p̄fētū alique solis in q̄sumacōe fore
 declarat. Similit̄ et de luna cysaias
 refert qm̄ erit sicut sol. De stellis
 aut̄ quidē dicit temptant. aut om̄es a
 plures casu maiores eē q̄ ip̄ t̄ra Quō
 ergo cadent de celo tū magnitudinē casu
 nō sufficiat t̄ra **Jeromius** Non ergo
 d̄m̄m̄tōe lūc hui⁹ accidēt aliqui
 solem legim⁹ p̄ruptū habitū lūc s̄
 tōm̄p̄tate uel lūc om̄a uisū appēbit
 tenebrosa **Palanus** Nichil tamen p̄
 hibet intelligi ueritatē tūc solis
 et luna tū ceteris sideribz ad h̄p̄s suo
 liūc p̄uari sicut de sole factū testat̄
 d̄m̄tōe passionis Unde et Joel dicit

ventura **Origenes** Videbunt ergo oculis corporalibus filium hominis in specie humana venientem in nubibus caeli. **Origenes** Sicut enim quando transformatus est in verbum deum sic enim venit et iterum in specie transformatus gloriam et non super unumquemque sed super multos quod erat vehiculum eius et siquidem ut nec terra calcaret filius dei terra ascendens diligentes enim stauerunt vestimenta sua in via neque a sellis qui portabat eum volentes terra calcare. **Origenes** Aliud mirum est pro et deo omnibus nubec sternerat celestes sub corpore filii descendentes ad opus assumptionis. Dicit autem aliquis quod sicut in factis hominis accepit deus hunc deum et finem hominem. Sic ut apparuit gloria christi accipiens deum de caelo et de celesti corpore descendit primum quidem in transfiguratione in nubem lucidam in assumptione in nubem lucidam propter quod nubes caeli dicitur primum quod et in magis hinc est dictum et deest partem talia miranda dare filio suo qui se humiliter et prope exaltavit illud non solum primum primum sed etiam primum corpus ut super talibus nubibus veniret et foris tan super nubibus rationabilibus ne videtur esse vehiculum filii hominis glorificari. Et primum quod venit ihesus cum virtute et gloria factus est per et prodigia multo omnibus autem illa virtus et potentia illius virtus multe. **Origenes** in fine ventura est modica erat. Virtus enim erat exornamentis scripturae. Consequens est etiam ut maiorem gloriam resumeret. quod fuit in transformatus in monte in assumptione autem mundi tacuit apparet gloria multa ut videatur cum omnes gloria. **Augustinus ad hesychium** Sed qui scripturae scrutande sunt nec corpore supplicare debemus esse contenti diligenter scripturae sequentia post pauca enim sequitur. **Origenes** Quod iudeis hoc omnia fieri scitote quia prope est in ianuis. Tunc enim primus prope esse cum uiderimus non aliqua primum scripturae. sed hoc omnia in quibus et hoc est quod uidebitur filius hominis veniens et mittet angelos suos et de quatuor partibus mundi et de toto orbe terrarum congregat electos suos que tota hora nouissima fiat veniens in suis nubibus tamquam in nubibus uel meta ipsa etiam equum in nube magna sicut nunc venire non

cessat. Sed ideo cum potestate magna et maiestate quia maior potestas et maiestas illius apparet suis quibus magna virtutem dabit ne tanta persecutio committatur. **Origenes** vel cum magna virtute et cotidie ad aeternam omnem credentibus in nubibus prophetias et in scripturis prophetarum et apostolorum que uerbum dei super humanam naturam et tollerantibus suis declarant. Sic etiam eis qui intelligunt dicimus appere gloriam multam. quod uidebitur in seculo ubi aduentu quod est profectus et sic fortasse omnia quae a scribis euangelistarum dicta sunt de christi aduentu diligenter inter se collata et bene discussa in uenientem ad hoc pertinet quod cotidie uenit in corpore suo quod est etiam de quo aduentu suo alibi dixit amodo uidebitur filium hominis sedente ad dexteram virtutis et uenientem in nubibus caeli exproptis hys locis ubi ab eo ille aduentus ultimus in seculo promittitur. **Origenes** Et mittet angelos suos. **Crisostomus** Quia de planctu mentis fecerit qui ad hoc erit ut sponte cantus se sinas profectus et se ipsas odempnent ne putent quod in isto planctu mala corporum timent subdit. **Origenes** Et mittet angelos suos ad tuba et uoce magna. **Remigius** Hec autem tuba non reuera corpora est intelligenda sed archangelica est uox que adeo magna erit. ut ad clamorem illius omnes mortui de terra puluere resurgant. **Crisostomus** Sonus autem tubae pertinet ad resurrectionem ad gaudium ad resurrendum stridorem qui tunc erit ad dolorem illorum qui relinquentur et in nubibus non capient. **Origenes** Scriptum est autem in milibus quod quatuor uentis congregabat sacerdos tubamantes eos qui sunt qui ex castris istis primum quorum compars de angelis et consequenter dicit. **Origenes** Et congregabunt electos eius a quatuor uentis. **Remigius** id est a quatuor climatibus mundi. uolente accidente aquilone et austro. **Origenes** Et simpliciores quidem operantur eos tunc qui tunc sunt in corpore aggregandos. Sed melius est dicit congregandos esse ab angelis christi omnibus ab aduentu christi usque

capit atq; standeste quadā p̄tate ex
 ultantiū v̄tūitate tūc p̄p̄mā tē estab
 .i. dies iudicij p̄tacet. **Verniguis** vel ai
 hec fias rursū germinabit. .i. ai p̄nago
 v̄bi s̄c̄e p̄dicatōis accipiet p̄dicantibz
 enoc̄s et helva. intelligē debemz quia p̄p̄e
 ē dies q̄simacōis. **Aug⁹ de q̄oribz enim**
 Vel per arbore fia intellige genus hu
 manū p̄pter p̄vitiū carnis. Cū iā tamz
 eius tener fuit. .i. ai filij hom̄ p̄ fidem
 x̄pi ad sp̄itales fructz p̄ferint et t̄c̄is
 honor adoptōis filioz dei emmerit
hylarius ut aut̄ fides certa cēt fu
 turoz subm̄p̄t. Amen dico vobis quia n̄
 p̄t̄bit gn̄acō hec donec om̄ia fiant.
 Amen aut̄ dicendo p̄fessionem v̄tatis
 adūxit **origenes** Et simplices quide
 ad destructōz v̄tm referūt v̄ba et de
 illa gn̄acōe estimant dictū q̄ passioe
 x̄pi app̄xit q̄ nō cēt transiua p̄us
 quā fiet destructio ciuitat̄ illius. Nes
 no aut̄ si v̄bis ad v̄bū exponē p̄nt abeo
 q̄ ait Non relinquet̄ hic lapis sup
 lapidem usq; ad illud q̄ ait p̄p̄e t̄c̄ia
 miū. f̄c̄ p̄tan om̄ in quibz d̄d potue
 rūt malis aut̄ v̄is non potūnt. **Cris**
m om̄ Hec ergo om̄ia dicit q̄ de sic
 v̄tmōz dicta s̄c̄ et q̄ de p̄sado p̄phet̄
 et p̄sado x̄pi et alia om̄ia q̄ dixit
 usq; ad x̄pi aduentū futūra. Q̄ aut̄ dicit
 gn̄acō hec nō de ea q̄ tūc erat dixit
 sed de ea q̄ ē fidelū. Consueūt om̄
 scriptura gn̄acōm nō solū atēpe de
 signare. sed alio. v̄tm. et q̄u facōe s̄c̄
 tū dicit̄ hec ē gn̄acō querēnā d̄m̄
 Bohar aut̄ v̄ndit q̄ v̄tm p̄bit et am
 plior p̄s iudeoz destruct̄ gn̄acōnem
 aut̄ fidelū nulla sup̄abit temptacō.
Origen Gn̄acō tamē eccl̄e transibit
 aliq̄n totū hoc seculū ut hereditet
 futūz. tamen donec hec om̄ia fiant
 nō transibit. Cū aut̄ om̄ia hec f̄c̄
 fuerit transibit nō solū t̄c̄ia. sed eccl̄a
 celū v̄ndo sequit̄. Celū et t̄c̄ia t̄p̄
 b̄nt .i. non solū hom̄es quoz vita t̄c̄
 na est. sed p̄p̄a t̄c̄ia dicit̄. sed eccl̄a illi

quoz q̄u facio ē m̄celis et ideo celū vo
 cant̄ transibit aut̄ ad futūra ut veni
 ant ad meliora. Verba aut̄ q̄ a saluatoe
 s̄c̄ dicta nō transibit. q̄m que sua p̄p̄a
 b̄pant̄ et semp̄ opabunt̄. p̄p̄a aut̄ et
 q̄m nō recipiūt ut iā meliores efficiat̄
 transiua quod sunt p̄ueniūt ad illud
 quod nō s̄c̄ et hoc ē quod subdit̄. V̄
 ba aut̄ mea non p̄t̄bunt. Et forte qu
 dem v̄ba moysi et p̄phetaz transierūt
 q̄m q̄m que p̄phetabant̄ ab illis imple
 ta sunt. v̄ba aut̄ x̄pi semp̄ s̄c̄ plena
 et cotidie implent̄ et adhuc s̄c̄ imple
 da in sanct̄ aut̄ forte neq; moysi ver
 ba aut̄ p̄phetaz dicit̄ debemz impleta
 s̄c̄. p̄p̄icem et illa verba filij dei s̄c̄
 et semp̄ implent̄. **Jerom⁹** Vel hic p̄
 gn̄acōm om̄e hom̄ signat̄ genus aut̄
 p̄p̄alē iudeoz. deinde ut m̄gr̄ eos
 ad fidem p̄missoz inducat subdit̄. Celū
 et t̄c̄ia transibit verba aut̄ mea nō p̄t̄
 bunt. de p̄ dicit̄. facilius ē fixa et
 mobilia destru. q̄ p̄mōm̄ meoz aliq̄
 decidē. **hylarius** Celū em̄ et t̄c̄ia ex con
 ditiōe sic creatōis nichil h̄nt in se
 n̄c̄itat̄ ut nō sint v̄ba aut̄ x̄pi ex
 ceteritate deducta id in se q̄tinent v̄
 tatis ut maneat. **Jerom⁹** Celū aut̄
 et t̄c̄ia transibit t̄ mutacōe nō abolu
 tōe sui. alioq̄n quō sol̄ obscurabit̄ et
 limā nō dabit̄. h̄nt s̄c̄ celū m̄q̄
 ista sint t̄c̄ia nō fuit. **haban⁹** Celū em̄
 quod transibit nō p̄deterā sed aerē t̄
 telligē debemz quod p̄us diluuiō p̄t̄
Cris⁹ om̄ Elementa aut̄ v̄m̄di t̄ medū
 adduat̄ andes q̄m p̄rio s̄c̄o celo et t̄c̄ia
 ē eccl̄a simul eccl̄a et h̄nt conditōe
 s̄c̄ om̄ v̄ndit̄. De die aut̄ illa. **1c̄**
Cris⁹ m̄ om̄ Cum dixisset d̄ns oīa
 q̄ p̄cedūt x̄pi aduentū et ad ip̄s iā
 m̄as narracōm dixisset d̄c̄m tacē
 voluit dicens. De die aut̄ illa et
 hora nemo p̄t̄. neq; angeli celoꝝ nisi
 pater solus. **Jerom⁹** In quibusd̄
 aut̄ latinis codicibus additū ē. Neq;
 filius. In m̄grecis. et maxime adamari.

sunt porta subsidia sed in moderatus
 licet a visus arguit **Jeromius** dicit
 aut quomodo supra scripta sit Singet
 gens contra gentes et regni con regni
 et erit pestilencie et fames et tremores
 et tunc ea futura memorant q pacis
 indicia s. Sed ostendit q post pingu
 nas et teta quibus nascit gens huanu
 brenus sub scitura pax sit q quicquid di
 remittat ut fides credentiu compbat
Cristi omi vel lapsura erit et pax hys
 qui in sensibili dispositi sunt ppter h
 non dixit dptus cu fuit pax sed cu
 dixerint pax et securitas in sensibi
 litatem eoz ostendit sicut illor q sunt
 m diebus **noe** qn mali lapsuerebat
 no aut iust. sed in tribulatoe et tristi
 tia p transibant. hinc aut ostendit qm
 cu antropus venit mdecetes volupt
 tates assumet apud eos q iniqui erit
 et de ppa desperabunt salute Et ideo eo
 onptu ponit hinc rei qveriens Et
 on archa fabricaret ptebat quide
 i medio futura p dices mala ayali aut
 no credentes ac si imilla fuisse futuz
 malu lapsuerebant et quia futura ay
 multos no credit. **exptis** credibilia
 facit q pdiat De inde aliud signi of
 tendit ponit p quod ostendit et q in
 opmabiliter dices ille venit et q ipe
 diem illu no ignoraret dicens **Time**
 duo erunt magro unus assumet et
 alter relinquet **Ex** quibus vobis ondi
 q assumit et relinquit et fuit et dm
 et qui moas et labore **hyllarius** vel
 duos magros. duos pptos fidelu et m
 fidelu in seculo tamq in vite huius o
 pe dices dm daphendet sepabunt in
 relicto alio et alio assumpto m q i fidelu
 et fidelu distretio docet. dei om na
 i grauefente sti m p mptualis recon
 dent p fidi no ad celestis ignis ignis
 matiem relinqt De molentibz quide
 par ratio e vnde sequit **Due** erit
 molentes in mola vna assumet et
 alta relinqt **Mola** em opus legis e

Si qua ps uideoz ut p aptos credidit
 ita p hebraam e credentia iustificanda per
 fidem ideo vna per eand fidem bon opus
 apprehendet illa uo in fructuosz legis ope
 relinquet molas mca ssum et no factura
 celestis abi panem **Jeromius** vel duo
 i agro pte in venient eade hntes labo
 rem et q i pacem sementē. sed fructus
 laboris no tque respicientes qnduabus
 ead que piter molit uel p m agrop m
 tellige debent uel ead q simul mole
 vident m lege et dcey s scarpauis
 stis farina tere pceptoz da uel ead
 hereses que aut de utraq testamto aut
 alto vident mole farina doctrinaz suaz
 sequit. duo in les unus assumet
 et alter relinquet **hyllarius** duo aut
 in les p eand passio ms dnce requie
 pdicantes. arca quid hereticos et catgo
 licos ead confessio e Sed quia vntate
 diuinitate pte et filij catholicas vntas
 pdicabit et hereticos falsitas mpugna
 bit. fidem confessionis vtriusq diuini
 arbitry iudicau approbavit vnu assumendo
 et aliu relinquedo **Remigius** vel
 hys abis tres ordines domtant per
 duos magros ordo pdicatas quibz qmissz
 e ager ead. p duos i mola ordo q
 uigatoz qui du p diuersas curas mte
 ad hoc mte ad illa floctit q mola i
 curatu trahit p duos mlecto ordo
 otmentu quoz requies nois loci de
 signat in hys aut ordmibz p boni t
 mali iusti et in iusti et io eozis qda
 relinquit et quida assumit **origenes**
 vel aliter. Corpus quide q in stomu
 i les e carnalū passio m dū aut mo
 lit mgtani mola mudi uel corpus sensu
 aut magro mudi opatur **Vigilate** q
 ier **Jeromius** p pte ostendit dñs quac
 supra dixit de die aut illa nemo nouit
 nisi p plus quia salicet no expedielt
 aptis sare ut pendule expectatidit m
 certo. semp redant cu ee venturid
 qm ignorant qn ventura sit Et io q
 lex supradibus geludet dicit **Vigilate**
 ergo quia nescit qua hora dñs uerter

venturus sit. Et non dixit quia nescimus
sed nescitis ut scilicet ostendat se diem ui-
dium ~~no~~ iudicij no ignorat. **Crisostomus** in omni
vult aut eos semp in solitudine esse et
propter hoc dicit vigilate. **Gregorius** vigi-
lat qui ad aspectu veri tuis oculos aptos
tenet vigilat qui suat opando quod
credit vigilat qui a se coepit et negli-
genas tenebras repellit. **Augustinus** dicit
aut qui aut qui simplicior est qui de se
aduentu malo venturus fuerat hinc
dicebat sermone. Alius aut qui intelli-
gibilem et futurum sensu discipulorum ubi
dicebat aduentu quia no dicit erat
in sensu corpore admodum erat futurus. **Augustinus**
ad hesychium Non solum aut illis dixit
vigilate quibus tunc audientibus loquebat
sed illis qui sunt post illos annos et
ad nos ipsos. et qui erunt post nos usque
ad nouissimum eius aduentu quia ad oem
pertinet quodammodo. Dicit enim amantissimus
niet dies ille cui venit eius dies. ut
talibus hinc oportet qualis iudicandus est
illo die. et per hoc vigilare debet
omnes copiamus. ne in pacu cui inueniat
domini aduentus. In pacu enim inueniet
ille dies que in pacu inueniat sue vite
huius vltimus dies. **Augustinus** Nam aut
sunt omnes sine qui estimacionem inudi-
stare se possunt qui aut sine qui vite
spe sine stare se glant que nemo cog-
noscit per in se ipso ista illud. **Jeromus**
premissa aut prefamilias exemplo cur
reticcat estimacionem diem manifestus
docet et ad subdit illud aut scitote
quod si sciret prefamilias que hora sine ve-
turus est vigilaret utique et no sicut
perdidit domum suam. **Augustinus** prefamilias
domus est sensus huius. domus autem est
anima sine aut dicitur. Et aut omnis ser-
mo contrarius qui no per nalem mani-
tu intrat ad animam negligentis sed
quasi qui foderit domum suam destru-
ens queda nalia edificata autem nales
intellectus et per ipas dicitur magister
spoliat animam aliquoties inuenit quis si

rem in ipa possessione et comprehendens
cui prouidentem sermone in ~~metu~~ metens
interficiat ipsum. Non autem in die sine venit
quod illustrata est a sole iusticie anima hominis stu-
diis. sed in nocte. id est in tempore ad huc ma-
licie permanens in qua tunc fuit aliquis
possibile est et si non hinc virtute plus quod
tamen illustrat ex aliquo splendore ubi ad
est lucina. Ad huc quidem manens in malicia
sed tamen hinc oportet meliorum et vigi-
lantia ne perdat. hoc eius oportet ut
in tempore temptacionum vel quatuorq; ca-
lamitatu maxime sine solet venire
volens per fidei aut domum. **Gregorius** vel
nesciente prefamilias sine domum per-
dit quia dicit assu ad studia spiritus dormit
impura mors veniens carnis in hita
cuius irumpit et cui que dicit domum
dominante inuenit inerat. quia dicit ven-
tura dampna spiritus inmine prouidet. hinc
mors ad suppliciu nesciente rapit faci-
aut respicit si vigilaret quia aduentu
iudicis qui occulte animas rapit prouidens
ei penitendo occurreret ne impetens
preter horridum vltimam dicitur id est
voluit esse incognitam ut semp possit
esse suspecta ut dicit illa prouidet inmine
possimus ad illa sine inemissioe prouidem
propter quod sequitur. Ideo quod vos estote
pari quia nescitis quia hora filius hominis
venturus sit. **Crisostomus** in omni hic vi-
gredere eos qui no tantu studiu faciunt
aut sine quod prouident tunc ~~aut~~ peccatis
qui firem expectent. Quisquis est
fidelis sine **hilarius** Quibus dicit
supra inquit nos ad incessem vigi-
lantie cura fuit adhortatus. spalem
tamen propter principibus et episcopis inexpectate
aduentu quod suo sollicitudine mandat
hinc enim filius fidelem atque prudente
propter familie signat. comoda atque
utilitates inuenerit sibi propter curantem
Vnde dicit Quisquis est fidelis
sine et prudens que consistunt dicit
sup familia sua ut det illis ab in
tempore. **Crisostomus** in omni Quod aut dicit

Quisquis. Non e
venire em et pr
ubi dicit. Nam ubi
ignat hoc inen
nando vnaq; sed
tue em et fidele
sine no aucte xpi
more xpi prouid
reparatam vnam
que agitur sine
deo et no se exced
ut oportet ab hinc
nam et fidelem. fide
mau quod dicit su
rebi cad dicitur
inter simplici. pr
em agitur id ad
Dicit sine. **Augustinus**
fide et si no dicit
dicit ad aut et qui
locat dicit prouid
deat in veniet fide
sine fidei expectat
et sine quod fidele
et sine in dicit alio
prouidens modis
et sine fidelem
sine fide aut in
et sine prouidens
nibus in dicitur
et sine simplici
et fidele sine ad
dicitur et no deo
et sine memore sine
em amptentes et
quibus sine qui em
sine amplius que
et sine in fidele
tenemus nobis quod
sine prouidens
intellectus in dicit
que sine in dicitur
sine quomodo dicitur
et sine sine sine
multo dicitur sine
et sine fidele sine
officiat rationabil
quibus no oportet

Quisputas. Non est ignorant In
 venitur em et p̄r in interrogando loquens
 ubi dicit Adam ubi es **Vemiguis** Nec
 signat hec interrogatio impossibilitate p̄f
 acende virtutis sed difficultate **Glosa** Pa
 rus em e fidelis suus dñs p̄pter dñm
 suens aues xpi non ad lucru sed pro
 amore xpi pastens prudens qui subdit
 capacitate vitam et motus distinet
 que q̄statut dñs qui saluet p̄t vocat
 adeo et no se excidit **Cris m om̄** Duo
 aut expectat ab huius suo saluet prude
 riam et fidem. fidelem em cu dicit qm
 nichil quod dñm suu e sibi p̄ru fecit
 nichil ead de rebus sui dñi vane et
 amter q̄simpp̄t. prudente aut cu vocat
 qm cogitavit id ad quod optet dispensat
 q̄ data sunt **Dugens** vel qui in fide pro
 fiat et si no dñi mca p̄fuit e qm̄ fi
 delis vocat et qui nalem ht mentis ve
 locitate dicit prudens Si quis aut con
 siderat in veniet fideles multos et su
 dñi fidei exentes non aut et prude
 tes qm̄ que p̄ulta p̄ m̄dor elegit deus
 et itm̄ videbit alios veloces quide e
 et prudentes modice aut fidei quentz
 aut nym̄ fidelem atq̄ prudente rarif
 simu p̄t aut intemp̄e det tibi n̄m̄az
 ht quis prudentia p̄t aut no admitt
 tibus indigentiu opus e fides. qm̄
 et p̄dm̄ simplicit̄ intellectū opus hec
 ut fideles simy. addi dispensandas etne
 redditus et no deuoremq̄ q̄p̄ uduary
 et ut memores simy paup̄. et ne et
 tam̄ accipientes hec q̄ scriptū e dñs
 q̄statut hys qui eym̄ predicant decem
 vni. amplius queramq̄ q̄ tibi simplicit̄
 et n̄m̄ vestim̄ta et ut non amplius
 tencamq̄ nobis q̄ hys qui n̄m̄tatem
 patiūt prudentes aut at prudenter
 intelligimq̄ indigentiu causas p̄pter
 quas p̄ indigent̄. et vniustiq̄ p̄ digni
 tatem quom̄o educatq̄ e. et q̄ntid n̄m̄d
 ht multa em̄ sapia opus est ei qui bn̄
 uult dispensare c̄m̄a p̄ios redditus Sic
 ead fidelis suus et prudens ut no
 effundat rōnabilem et p̄ualem cibum
 quibus no optet volens ostende p̄ e

prudentem illis saluet qui magis.
 n̄m̄ hnt vbi q̄ mores corp̄ edificet
 et vitam componat qm̄ q̄ illuat p̄te
 luce aut ut ne eis qui p̄nt atucus
 audire pigreat opponit aliora. ne ex
 ponentes vna q̄tempnent ab hys q̄
 natalit̄ p̄ ingenios̄ aut p̄ op̄tatem
 secularis sapie acuti **Cris m om̄** ad
 aptat ead ad p̄ncipes seculares hec
 p̄bola vniq̄q̄ em̄ hys q̄ ht ad quoz
 vtilitatem uti e; no ad notumendū q̄ser
 uat neq̄ ad p̄diciū sui sue ht sapiam̄
 sue p̄m̄cipatū sue aliud quod aut **Pa
 banus** dñs aut xpus e familia aut sup̄
 qua consistit e ead catholica difficile
 est ergo muenire in uno et ut prudens
 sit et fidelis non aut impossibile nec
 em̄ beatificaret eū qui non p̄t esse cū
 subdit **Aratus** ille p̄rius que tu ve
 nit dñs eius movent p̄t faciente **hy
 larus** i p̄cepto dñi sui obediente ut
 doctrine oportunitate a lid ot vite i et
 mtat̄ ab alende familie dispenset **Vo
 magus** Notand aut quia sicut magna
 distancia e m̄tor̄ mter bonos p̄ditato
 res. et bonos auditores Ita magna dis
 tancia e p̄m̄oz Bonos em̄ auditores
 si vigilantes movent faciet distimbe
 ut lucas dicit Bonos aut p̄dicatores
 sup̄ om̄a bona sua constituet eū Unde
 sequit Amen dico vobis qm̄ super om̄a
 sua constituet eū **Dugens** ut saluet
 contegnet cū xpo cū om̄a sua tradidit
 pater. p̄p̄t boni p̄ris filius sup̄ om̄ez
 p̄ris subam̄ constituetq̄ p̄ticipat huiusm̄
 dignitate et gloriā fidelibz et p̄dicatibz
 dispensatōibus suis ut sint et ipi sup̄
 om̄ez creatura **Pabanus** Non ut sal
 sed ut p̄ctis etna p̄mia h̄c̄ant. cū pro
 sua m̄ta. tū pro gregis custodia **hyllar**
 vel sup̄ om̄a bona constituet. i. inde glā
 collocabit quia nichil e vltra quod
 melius sit **Criso** deinde no p̄dab
 honore quod i m̄m̄ et bonis sed ape
 na qua n̄m̄at̄ malis erudit auditoro
 tū subdit Si aut dixit malus suus
 ille in corde suo mora facit dñs meq̄

Venit et cepit percutere confusos suos
manducet aut et bibat in ebriopis
Augu adhefoau Et moribus huiusmodi
apparet animus eius quos mores licet
breuiter. i. magis bonus curauit expone
i. superbiam cui dicit Et cepit percutere
confusos suos. atque luxuriam cui dicit ad
ducat aut et bibat in ebriopis Ne quod
dicebat agram facit dicit mors. deperditio
dicit sui dicit credetur. Quia ardebat ille
qui dicebat Situit aut mea ad deum in
iure quoniam veni inquit dicendo enim quoniam ve
mam moras per peccati moleste ferere
quia etiam quod tempore accelerat deperditio
tardum uidetur **Origenem** peccat aut
deum quatenus episcopus non quoniam confusus inquit
sed quoniam dicit et sic peccat ut amarus dicit
per omnia dicit et non esurientes suscipit
sed epulat in ebriopis et semper somiat
per per multum tempore venturus est dicit
Abamius Dixit etiam per intelligi quod
suos percutit quod factus in firmo verbo
vel exemplo vitare **Jeromius** Quia
aut dicit. Veniet dicit perui illius
Tunc qua non sperat et hora qua ig
norat Ad hoc dicit ut stant quoniam non
putat dicit tunc cum esse venturus et vi
gilantia ac sollicitudine dispensatores
ad monet Porro quod dicit Et diuidet
aut non est intelligendum quod gladio cum
discretet sed quod a seorsum quod sortis cum separaret
Origenes vel diuidet cum quoniam spiritus eius
i. spiritualis domum reuertet ad deum qui dedit
eum. aut aut cum corpore suo vadit in reche
nam Iustus aut non diuidit. sed aut
eius vadit cum spiritu a. spirituali dono ad
regna celestia Qui aut diuidit non
hinc postmodum in se partem spiritualis spua
lis domi pererat ipse. i. aut quod ad cor
punctet. Unde sequitur partem per eius po
net cum vponitis **Jeromius** In his
videlicet qui erant in agro et qui mo
lebant et nichilum derelicti per Deum
enim dicens vponitis alud esse et alud
aspicere sicut et magis et in mola idem

facere videbantur sed vponitis dicit se voluit
apparuit **Abamius** Vel cum vponitis
suscepit partem suam sicut duplex gehe
ne pena. i. ignis etiam frigus Unde per
ibi est fletus et stridor dentium Adignem
enim pertinet fletus scilicet ad frigus str
dor dentium **Origenes** Vel fletus est
eis qui male in hac mundo videntes fu
erunt et hiis qui requiescent in nobilitate
erit dentium stridor Volentes enim dolo
res malitiam sufferere quod pulsi tormentis
dentibus strident illi sicut qui man
ducaverunt arbitrate malicie Et hiis
aut cognoscere est quoniam non solum qui fideles
sunt et prudentes quod stant dicit super
familiam suam sed etiam malos et quod non
saluat eos de hoc quod constituta per dicit
super familiam eius quod illud quod dicit
tempore cibos et ut abstineant a percussio
nibus et amissionibus **Augu adhe
foau** hoc aut suo malo remoto qui
perdubio dicit sui adit aduentum con
stituit ante oculos ecclesie fuisse bonos
aduentum dicit sui deperdentes dicit
corpore tunc aliter tardius dicit putet
esse venturus. tunc de hoc re suam
ignorantiam confitetur. Videamus tamen
quod amplius exans consanet quoniam
dicit vigilans et orans quia tunc ve
turus est dicit. Aliter dicit vigilans. quod
breuis et incerta est ista vita quibus
tardius venturus sit dicit Quod aut
alud hic dicit quod quod audimus ex
dicit. Vigilate quia nescit quoniam hora
venturus sit dicit dicit quibus per de
perditio regni dei hoc voluit esse
quod putat per quod quod si factum
fuit gaudebit cum alio dicit et
tercibus Si aut factum non fuit me
tuendum est ne inter ipsas moras per
turbentur qui crediderant quod dixerat
per et maniant dicit aduentum non
tardum putare sed nullum Qui aut
credidit quod dicit dicit. tardus esse
dicit venturus per falsum fuit nulli tunc

habunt in fide sed in operato gaudio p
stuent Qui aut quid horid sit veri
ignorare se confectur illud optat hor tol
lerat T nullo corp erat qui nil corp aut
affirmat aut negat **Capitulum xxviii**

Vnc simile est
regni celoz. v. v
gimbis. **Criso**
Insuperior pabola
dms penam audit
eius qui parabat
et medrabat et
bona dm dppgebt

In hac aut pabola punitoz caa q
utilitate no affect. nec copiose her
quibus indiget sibi parat habebat
em fatuo vgnies oleu sed no copiose
Vnde dicit Tunc simite est regni celoz
p vgnibus **hylarius** Ideo aut dicit
tuc quia de magno die dm d quo sup
agebit omis hit fimo e **Greg** Reg
ni aut celoz pntis tempis etia di
scut et ibi mittet filios homis angelos
suos et colligent de regno eius omia sta
dala **Ieromius** Similitudine aut deo
vgniu fatuas atq prudentu quida simpli
tate mptat mvgimbz quaz alie mpta
aplmi. et corpe et mente st vgnies
alie vgnitatem tm copoz refuantes
uel caa opera no hnt vel parentu as
todia refutate nichil omis mente nupse
runt Sed magi videt ex supraibz aliq
sensus esse qui dicit et no ad vgnitatis
corpora sed ad omie homi genus hant q
pacam ptme **Greg** in omi m quip
em corpis sensibus vni quip sub pte
gemmatas aut qui natus de haru p
fiat et quia ex utraq sexu fidelu mul
tudo colligit sed etia p vgnibus
similis demta Inqua quia mali cu
bans et reptabi cu electis admixti
snt ete similis vgnibus prade
abus et fatuas phibet **Criso** om
Ideo aut ponit hanc parabola in
vgniu pcepna ut ostendit q licet
vgnitas magm quid sit camd si
absqibus mte sit defecta cu adula

foras eiact **Origenes** vel sensu omi
qui recipunt vbum dei vgnies snt
Tale em e vbu dei ut de sua mndicia
accomodet omibus qui p sua doctud re
cesserut ab ydoloz cultura accesserut at
p xpm ad dei cultura Vnde sequit
Que accipientes lampades suas exierut
obviam spons et sponse d caput em
lampades suas. i. organa sua nalia et
egredunt de mudo et de erroribus et ve
niunt obviam saluatori qui semp patus est
venire ut ingrediat simul cu dignis
ad beatu sponsam etia **hylarius** vt
sponsus atq sponsa dms m e mcorpe e
deus Nam q spu caro sponsa e lam
pades aut quas accipiunt aut splende
tut lumine e que sacramto baptem splen
duerut **Aug** de vgnibus dm vel lampa
des quia manibus gestant opera snt
dicit e em luceant opera vni totam
homibus **Origenes** Qui aut ete
cedunt et iuste vniat assimilant quaz
prudentibus qui aut pfitent quidem
fidem ihu no aut pparat se bonis opibz
ad salutem reliquis quz vgnibus fa
tuus Vnde subdit **Aug** aut ex eis
erant fatuo et v. prudentes **Iero**
Sunt em quz sensus qui festinant
ad celestia et signa de pderant. De
visu aut et auditu et tactu pualit
dicit e Quod audiuis quod vidiuis
quod oculis nris p peximus et manus
nre palpaueunt **Greg** Gustate
et videte quia suavis e dms de cadora
tu In odore vngentoz tuoz turrimz
Ally aut se quaz sensus tremis feabz
m hvantes **Aug** de vgnibus dm vel
p quaz vgnies signat quaz ptica qn
nonna acarme illecebris **Continentia**
e em ai appetit a voluptate oailoz
auriu olfaciendi gustandi tangendi
Sed quia ista qtinencia ptmi cora deo
fit ut illi placeat miori gaudio qste
ptmi cora homibus tm ut gloriu hui
capiat quz dicit sapientes et quaz
stulte vtraz tame vgnies. quia vtraz

scaris omnibus qn grauisima spor est
 et pangelas clamorem et tubas pced
 cui sbitudm xpi resonabit aduentus
 Quid signat cu dicitur Ecce sponsus ve
 nit exite obuiad et **hylarius** Tuba
 em exatante sponsa tunc obuiad pcedi
 tur em ia ambo vni .i. caro et deq
 qua mgloiam spualem hucilitatis car
 nis transformata est **aug9 de vrbis dmi**
 Vel q dicit sponsa tm obuiat venie
 rignes sic mtelligend puto ut ex
 ipis vgnibus constat ca q dicit spon
 sa tamq si omnibus xpiams i caua q
 currentibz filij ad mter cantat dicit ad
 exipis filijs congregatis constat ca q
 dicit mter Nunc emde sponsata e caua
 et vgo ead mptias pducenda illo t
 quo vniusa mortalitate in ea ptere
 uinte in mdtali gntate bantur **vir
 genes** vel media nocte .i. in latitu
 dine remissionis facta e clamor omib
 suscitare volentiu sicut estimo ange
 loz qui st ad mstratorij spiritus in tuis
 clamantes in sensibus omi dormicau
 Ecce sponsus venit exite obuiad oi
 Et suggestioe quide hanc omib adue
 nerit et surrexerit no aut omes
 deconter imposuerit lampadibz suis
 ornata unde sequit Tur surrexerit
 omib vgnibz ille et ornauerit la
 pades suas. Ornant aut lampa
 des sensu euangelicis vrbis atq
 rectis Qui aut male vtrq sensibz
 ornati tu nullid hnt in sensibz **Greg9**
 Vel tuc quide omib vgnibz surgit
 quia cla et regbi a sompno sue mo
 tis exatant lampades ornant q
 sua scil opa numerat p quibz ano
 recipere bndictas expectant **aug9 de
 vrbis dmi** apparuerit em lampa
 des suas .i. rones reddendas opu
 suoz **hylarius** vel lampadibz
 assumptis atqz redditis mcorpoa
 caris q lux e constra bam opibz elu

rens que vastulis copu gmet **Greg9**
 Sed lampades fatuas vgnibz extingui
 tur qua car opera q clara homibus
 foris apparuerant i aduentu iudicis itz
 obscurant unde sequit fatue aut
 sapientibz dixerit date nobis de oleo
 vestro quia lampades mte extinguit
 Quid est aut q tuc apud entibz tuc
 oleu petat nisi q in aduentu iudicis
 tu se intus vacuas m uenerint tes
 timoniū foris querant de si a sua
 fiducia decepte p pims dicant q
 nos sine ope repelli conspiciat. dicite
 de vris opibus quod vidistis **aug9
 de vrbis dmi** de consuetudine em id
 semp nupurit unde gaude amiq
 solet. Ita q homi qui corda no vi
 dent testimoniu volut hnt apud
 deu qui cordis m spector est Sed
 quoz facta aliena laude fulcunt cad
 subtracta deficiunt. Unde et carid
 lampades extinguit vel vgnibz
 q lampades suas qrent extingui andit
 cas expte luce et tu no hnt lumen
 mdeficiens nec opem ppetua Si quis
 igit hnt aiam vngmalem et amator
 e pudicie no debet ee m dno carter
 ee contentus hys q cito arefuit et orco
 raumate are fuit sed pstat vtrites
 sequat ut lumen heat sempitnu **Aug9
 in omie** vel aliter Non solum
 hnt vgnibz scilte erant qm hnt
 recesserit m d carentes Sed quia ef
 timabant ibi se accepturas ubi m
 tunc quiescerit Quibus aut illis
 gmbus prudentibz nichil mfidit .i.
 sic que ppter miaz maxie sunt appro
 bate no tame scilte vgnibz petuoe
 sua potite se Sequit em vnderit
 prudentes dicentes Ne forte non
 sufficiat nobis et vobis hnt aut
 disting q nulli m m adire potit
 nisi opibz tu quibz iucti sumus **Greg9**
 Non em hoc vgnibz prudentes de

Non em post iudicium patet pccu aut
 meritorum locus **hylarius** Et tunc cu
 iam pme nulla e tpus fatue occurat
 apur sibi adici rogant. Unde saput
 Nouissime veniut et relique vgnies
 dicentes dne dne apz nobis **Jerom9**
 Eccegia m dnm appellatose qfesso iudr
 au fidei e Sed quid prodest voca i
 uocare qua opibus neges **Glofa** Do
 lore aut repulsione opulse appellatose
 mgemnant dnacois no vocando prez
 cuius mrita sua mnam contempserit
Augs deub dm Non aut dicit e
 q emerit oleu et ideo intelligende
 sut nullo id remanete de alienis laudi
 bus gaudis in angustis et magne af
 flicionibus redire ad imploracom dei
 Sed magna e eius pauca p iudi
 au tuo an iudicium i effabilis ma pro
 gata e ppter quod saput At ille tndet
 ait Amen dico nestro vos Et illa
 saluet regula quia no he ars dei h
 e sapia ut mereat mgaudu eius. qui
 no coram deo sed ut placent homibus
 conati salud pdm precepta eius o
 pari **Jerom9** Nonit em dos eos
 qui simt eius et qui ignorat ignora
 bit. Et licet vgnies simt uel corpis
 puritate uel vere fidei confessione.
 tame quia oleu no hnt ignorant a
 sponso **Exhar** aut quod m fert **Vigi
 late** vna quia nestis diem naz hord
 intelligit vniusa que dita st esse p
 missa ut quia ignoramus iudicij diem pl
 licite nobis lume bonaz opid pparem9
Augs deubis dm Non aut solu illis
 vltimi tempis quo venturus e sponso
 sed sue quisp dormitione diem et ho
 ram nestre ad quadus patet est i
 veniet cu illa vox sonitit q omis
 euigilaturi simt **Augs ad hestru** No
 defuerit aut qui dare voluerit has
 quisp et quisp vgnies ad huc eius ad
 uentiu qui mte fit pcciaz ptme Sz
 h non st teme pollicenda ne aliud sc

rat q ualido q tradicat. Sicut homo
 pegre pficiens **Glofa**. In pcedeti
 pabola domata e cap q dempnaco q
 oleu sibi sufficient no ppaunt sine p
 oleu mtor sym sine gaudiu canste
 sine elemosina que e p peccata m
 telligat. hec aut pabola mduat con
 cos qui no solu peccamus. sed nec uerbo
 nec alio mo pdesse pponis volut. sed
 omnia occultant unde dicit. Sicut et
 homo qui peg pficiens vocauit suos
 suos et tradidit illis bona sua **Exeg**
 homo iste aut qui pegre pficiet
 redemptor nr e qui in ea carne q
 assumpserit abijt mcelid Carnis em
 locus ppus tra e que quasi ad peg
 nand dicit dno p redemptore m m
 i celo tollat **Origenes** Sedm em di
 uinitatis sue naturd no pegnat. sed peg
 natur pdm dypposacom corpis quod sus
 cepit. Et em dicit discipulis suis. Et
 te ego uolubsum sim usq ad q simacoz
 seculi vngentis dei e qui no est
 corpeo ambitu circalduz hec aut dicit
 tes. no pluz ihm sed vnauz sibe
 pccate eius saluam9 possimus et calia
 dice q pegnat dno p fidem ambula
 tibus et no p spem Si aut pegnat
 tes acorpe no dno sum9 tuc et tpe
 nobis no erit Simul ead q pdera q
 no videt reddico **Exeg** smonis ita
 conscripta sicut homo pegemas ita ego
 aut filius homis qm ape e qui i pabo
 la pponit pegnas q homo. no sicut
 filius dei **Jerom9** Vocatis aut apus
 doctnd eis euangelioz tradidit no
 p largitate et pccate alti plus et alti
 minus tribues. sed p accipienau viribz
 quo et apus eos qui plidid abid tape
 non potant lacte potasse se dicit in
 sequit. Et vni dedit quisp talenta
 alij aut duo alij vero vni vnauz
 pdm ppam dntem. In quisp et duo
 bus et vno talendo duex sas gus
 intelligim9 q vnauz tradite sut

Origenes Si qm em iudeis corp q
acceperit a xpo dispensator eloquior
dei. alios quidam hnt alios amplius.
alios aut minus et ut ita dicam neq
dimidio intelligentes rez negotia opa
tione melior. alios aut adhuc minus hnt
videbis differencas corp qui eloquia
dm susceperit a xpo. qm alia sunt co
tus corp quibus dicit qm qmz talenta
alia quibus duo. alia quibz vni etale
altius no capiebat mesura Et qui ac
cepit talentu vni accepit quide datur
no contemptibile aultu e em et v
talentu talis dm tamen tres se qm sui
sicut tria p genera corp qui fructu fa
ciunt. Et quibz quide accepit talenta q
omnia sensibilia scripturarum p adduce ad
sensus diuinos. duo aut qui e cor
palem doctrina eductus. duo em vide
farnalis mris ee. ad adhuc minus po
tenti vni talentu p familias dedit
Gregorius Vel alit qmz talentis
dona v. sensu i. exteriori sua expunt
aduolubus ub intellectus et opatio de
signat vniq aut talenti nomine in
tellectu em designat. Sequit. Et
pfectus e statim **Glosa**. Non locu
mutans sed liberu eis p fide opandi
p mittens et suo arbitrio relinquens
Sequit. Abijt aut qui v. talenta ac
cepit et opatus e meis et lucratus
e alia quibz **Jeromus** accepit em
terrens sensibus celestiu sibi noticia
duplicauit exccatit intelligens
accatore ex corpilibz mtopalia exbe
nibus sempiterna **Greg** Sunt etia n
milli qui et si mna ac mistica pene
trare noscunt pmentes tamen supne
prie docent. ita que pnt de ipis ex
tioibus q accepit du q se acrimis
petulantia tenax rez ambitu atq
auisibilu voluptate custodit ab his
etia alios admouendo compehit. **Or
genes** Vel qui hnt sensus exortatos
qnsati salutariter et ad maiore suam
se ipos erigentes et studiose docentes

lucrati p alia quibz quia nemo facile
addicamentu accepit. Vtuet altius m
eius q hnt et qnta ipse pat tanta alim
docet et non amplius **hilarius** Vel
seruus ille qui quibz talenta accepit pte
ex lege tradentiu est ex qua pfectus
meritu ipius ite implete ewangeli
te fidei opatom duplicauit. Sequit. Si
milis et qui duo accepit lucratus est
et alia duo **Gregorius** Sunt em no nlli
qui du intelligendo et opando alijs p
dicant q duplicatid de negotio luep
reportant quia du vniq seponi pdi
tatio impendit q accepta talenta ge
nuiam **Origenes** Vel lucrati sunt
alia duo. i. corpaliore edicim et aliam
paulo sublimiorem **hilarius** Vel ille
seruus cui duo talenta qmissa p genau
pntis e fide et confessio. et filij us
ticitatus et pels dm mem abm xpm
deu atq homines ex spu et carne confes
sus e. hec ergo hnt p duo talenta
qmissa Sed ut pntis iudeas sme sac
mentu q mquibz talentis. i. in lege cog
nauerat. id ipm fide ewangeli post
duplicauit. ita iste meremto duoit
talencorp intellectuatq opatom p me
ruit. Sequit. Qui aut vni accepit
abrens fudit mtra et abscondit pec
cuniam dm sui **Gregorius** Talentu
quppe mtra abscondit est acceptu
ingenu mremis actibus implicare
Origenes Vel alit. Si quido iudeis
aliqui qui obtute hnt docendi et auibz
pfaendi et hanc obtute occultat.
Quis heat quida religione qnsatom
no dubites talem ee qui accepit vni
talentu et abscondit. ipm mtra **hilarius**
Vel iste seruus qui vni talentu accepit
et mtra recondidit. pntis e in lege
pntens qui ppter m vndia saluanduz
genau. mtra accepit talentu abson
dit. mtra em talentu abscondit est
noue p dicationis glaiam sub obtectate
corpore passiomis occultare. Sequit

Post multu
seruus illa
pntis in tate
ante **Or**
loco qm no
rent. sed dnt
fuit impleti.
tu no tempus
ad negotiand
qnta no facile
qui qnt fuerit
no tunc dnt
mtra dnt ad
tentes manu
e ad phlemon
pntis **Or**
vbi non conf
pntis dnt long
vbi q resurre
hnt dnt **Or**
post multu
dntione pla
in **Or** hnt
confidit nos
vbi mtra mtra
vbi ab actore
vbi em augen
vbi dnt **Or**
vbi ee opm
e confit mtra
vbi dnt se
vbi accepit aut
vbi dnt. Sequit
vbi talenta
q dnt **Or**
vbi mtra ee
vbi **Or**
vbi mtra tale
vbi dnt
vbi dnt. dnt
vbi in tate
vbi dnt
vbi dnt se
vbi dnt

Post multu uo tempis uent dñs
 seruas illas et posuit rom cu suis
 suis. In tae aut ponenda iudici ex
 ame **Origen** Et obsua in hac
 loco qm no sui addim uadit ut iudi
 cent. sed dñs uenit ad eos cu tpus
 fuit impletu. de quo dicit. Post ml
 tu uo tempis i postquid dimisit aptos
 ad negotiand' aiays salute. et ideo for
 stan no facile inuenit' quis ex eis
 qui apti fuerint ad huiusmodi opus. ut
 cito transeat de hac uita. sicut e ma
 nifestu ex eo q et apli seruerut. ex
 quibus dicit ad petru In sermeis ex
 tendes manu tua. De paulo aut dicitur
 e ad philemone. Nunc aut ut paulu
 senex **Cris in omne** uide etia dñm
 ubiqz non confestim expectete rom ut
 distas eius longanimitate. nichil aut
 uidet q resurrectioni occulte i smu
 hoc dicit **Jeromus** Ideo ergo dicit
 post multu tempis quia tempus e mt
 astensione saluatoris et p dñm eius adue
 tu **Greg** h et aut las huius euangely
 considerae nos admonet ne qui plus
 cetis m hoc mudo accepisse aliquid ter
 mitur ab actore mundi grauius iudicent
 Cu em augent' dona rones etia acc
 tit donari. Tanto ergo huilior quisqz
 debet ee ex mune qnto se obligatiore
 ee conspiciat in reddenda roe **Origen**
 fiducia aut feat cu qui .v. talenta
 accepit audere ut ad dñm pms ar
 redet. Sequit em. Et accedens qui
 quinqz talenta accepit obtulit alia qn
 qz dicens. Dne quinqz talenta tradidif
 ti michi ecce alia quinqz sup p lucratu
 sum **Gregorius** Seruus ergo qui ge
 minata talenta retulit adno lauda
 atqz ad etna remuneraco p dicit. Vn
 subdit. ait illi dñs eius **Euge Rabano**
 Euge in tiercio est letantis p quod
 gaudiu sui dñs in sonuat. qui bn
 laborante suu ad gaudiu etermi in
 uitat De quo ppheta ait letificabis nos

in gaudio cu uultu suo **Cris in omne**
 Serue bone qui debono loquit quod
 e ad proximu et fidelis. quia nichil cor
 q sunt dñm sibi appetant **Jerom** dicit
 aut Super pauca fusti fidelis. quia
 omnia que in pnti habemus licet mag
 uideant' et plima tame compaco fu
 turas pna et pauca p **Gregorius** Sed
 tuc fidelis fustis supra multa constat
 e qn deuota omis corrupcio molesta
 decet me gaudys in illa celesti sede
 glatur Time ead ad dñm sui gaudiu
 pste mtr omittit qn in etna illa pnti
 assumptus atqz angelaz cetibz admoty
 sic mtius gaudet de mune ut no pt
 quod ex tuis doceat ia decorepcone
Jerom Quid aut pt manus dari
 fidei seruo q ee cu dno et uide gau
 diu dñi sui **Cris** Tamē p hoc ei
 ubi omis bñtudine ondit **Aug** **de tñe**
 hoc em eit pleni gaudiu nrm quo
 amplius no e frui deo trinitate ad
 aug ymagine fra sum **Jerom** Vtri
 q aut seruo et qui de quinqz talentis
 decem fecerat. et qui de duobz qtuor
 idem pns familias sermo blandit V
 trūqz etia pti recipit gaudiu. no cop
 derans lucra magnitudme sed pndy
 uoluntate. Unde sequit **Arredes aut**
 et qui duo talenta accepit ait dñe
 duo talenta tradidisti michi ecce alia
 duo lucratus sd. ait illi dñs eius. E
 ge fue bone et fidelis. quia supra pau
 ra fusti fidelis supra multa te con
 statu mtra gaudiu dñi sui **Origenes**
 Quid dicit vel meo qui quinqz ta
 lenta accepit uel misto qui duo
 accedens. mtellige accessu transpnde
 h mudo ad illud Et uide qn eadem
 dita p ambobz ne forte et qui mndre
 hnt uirtute et tota illa q hnt
 p dñm q optebat pnt. nichil minus
 hitary sit apud deu q ille qui ficit
 t maiori uirtute hac om solu querit
 ut quid quid hnt homo ex deo toto co

utatur ad gloriam dei **Greg.** Servus
autem qui operari de talento noluit
addidit in illius excusatione redit.
Vnde subditur Accessit autem et qui v-
ni talentum acceperat et ait Sicut dicit
quia homo durus es. metis ubi non se-
minasti. et congregas ubi non sparsisti
et timens abijcisti talentum tuum
intra ecce habes quod tuum est. **Jerom.**
Vere enim hoc quod scriptum est ad ex-
cusandas excusationes in peccatis etiam
hinc seruo contigit ut ad pigritiam et
negligentiam superbie quoque et tamen ac-
cederet. Qui enim debuit simpliciter et etiam
confiteri et orare pro familia et pro
talimpnat et dicit se prudenti se-
cunda consilio. Ne dum lucra peccatis que-
ret etiam de sorte perditaret. **Origen.**
Videtur enim michi iste servus fuisse
inter credentes quidem. non autem et si-
dualiter agentes sed late volentes
et omnia facientes. ut non cognoscant
quod propriam adhuc vident michi qui
humani sunt timore dei habere et saepe
deco quasi de aliquo austero et impla-
tabile. hoc enim signat cum dicit. dicit
scio quia homo durus es. intelligimus
autem quod vult dominus in metis ubi non scia-
uit. quoniam iustus seminat in spiritu equo
metet vitam etiam. ardet etiam ubi non
seminat et congregat ubi non spargit
quia sibi computat esse collata quibus
impauibus sunt seminata. **Jerom.**
Ecce etiam quod hic finis auctoris est dicit
metis ubi non seminasti. intelligitur
etiam gentium et pharae bona vitam
recipere dicitur. **Gregorius.** Sunt autem plei-
que in terra etiam quare iste finis vna-
quodam tenet qui melioris vite vias
aggredi inchoavit et tamen iace in sui
corpore ignavia non potest. Cumque
se peccatores se considerant. scilicet
viam arripe trepidant et remane in
suis iniquitatibus non somnolant. **Hylarius.**
Vel per hunc finem intelligitur plus iudeorum

in lege persistens. qui dicit tamen te-
tuam me tu videri preceptorum abusu etiam
gelice libertatis abstinere durat. Ecce
quod tuum est velud in his que ad nos precepta
sunt fuit in moribus tamen tamen stuerit
metendos illis iusticie fructus ubi lex
sata non potest et colligendos cogentibus
qui non ex abrahe sunt sicut dispersi.
Jerom. Sed quod putavit se per excusa-
tionem dixisse inculpam pro se. Sed
enim. Respondens autem dominus eius dixit
ei Servus male et piger sciebas quia
meto ubi non seminas et congrego ubi
non sparsisti oportuit ergo te peccatis
meis committere numularis et veniens
ego recepissem utique quod meum est cum v-
suras Servus autem malus appellatur quia
calumpniam dominus facit piger quia talentum
noluit duplicare. Ut malus superbie. et
alio negligentie odempnet. Si inquit
durus et crudelis esse me noveras et
aliena peccata cum scires me mea diligentia
questurus et dare peccatis meam sine ar-
gentum numularis. Vtque enim argilum
gratu grecis signo signat. Eloquia magis
domini eloquia casta argentum igne exa-
ta peccata ergo et argentum predicatio
evangelii et signo domini non est qui dari
debet numularis vel ceteris doctoribus
quod fecerit apte per singulas provincias
presbiteros et episcopos ordinantes. vel facti
credentibus qui pro peccata duplicare
et cum usuris reddere utique finone didi-
cerant ope et complerent. **Gregorius.** Sic
ergo periculum doctorum apparet si dominum
peccata tenent. Ita et auditorum quia
cum usuris ab eis exigunt quod audierunt
ut sileret opes per audire etiam studeat
intelligere non audita. **Origen.** Non
autem quod scissus est dominus se esse durus sicut
ille arbitrabatur ceteris autem finonibus
eius consentit. Sed vere durus est hys
qui modum dei abutuntur ad negligentiam
sua non ad glorificationem. **Gregorius.** Piger
liber finis qua scilicet dominus feriat audiamus

Tollite itaqz ab eo talenta et date ei
 qui h[ab]et decem talenta **Origenes** p[ro]p[ter]
 quidem d[omi]n[u]s sine dimitatis v[er]itate auferre
 sufficiencia ab eo qui pigrius e[st] et v[er]sus
 et dare ei q[uo]d e[st] multiplicauit **Gregorius**
 ad portum aut videbat[ur] et ei potius
 q[uo]d duo q[uo]d qui quinq[ue] talenta accepit da
 ret illi em[er]s[us] dari debuit qui n[on] h[ab]e
 bat Sed t[ame]n per quinq[ue] talenta ex[er]tio[rum] sua
 desp[er]nit. p[ro] duo aut[em] m[er]it[is] et op[er]is
 plus h[ab]uit. qui duo. q[uo]d qui quinq[ue] talenta
 accepit quia qui per talenta quinq[ue] ex[er]tio[rum]
 adm[is]trac[i]o[n]em meruit ab m[er]it[is] am[is]it
 ad huc vacuus fuit vnde ergo talenta
 per quod m[er]it[is] signa d[omi]n[u]s illi dal
 debuit qui b[on]a ex[er]tio[rum] q[uo]d accepit m[is]t
 trauit quod cotidie in p[re]s[ent]ia e[st] em[er]s[us]
 ut e[st] dem[er]ita m[er]it[is] intelligencia polleant
 qui ex[er]tio[rum] fidelit[er] am[is]trauit **Jer[emias]**
 vel datur ei qui decem talenta fecit
 ut intelligam[us] licet equale sit d[omi]n[u]s g[ra]t[ia]
 d[omi]n[u]s m[er]it[is] labore eius p[ro]p[ter] qui
 quinq[ue] et qui duo multiplicauit. t[ame]n mag[is]
 debet p[ro]m[er]it[is] ei qui plus m[er]it[is] p[er]t[ur]bat
 laborauit **Gregorius** Quales e[st] moys[es]
 s[er]ua subdit qua dicit d[omi]n[u]s em[er]s[us] h[ab]ere da
 bit et habundabit ei aut[em] qui n[on] h[ab]et et
 quod uidet h[ab]ere auferet ab eo Quisq[ue]
 em[er]s[us] caritatem h[ab]et e[st] alia dona p[ro]p[ter]
 Quisq[ue] u[er]itatem n[on] h[ab]et e[st] dona q[uo]d
 p[ro]p[ter]p[er]t[ur]bat amittit **Cr[isostomus]** m[er]it[is]
 Qui ead[em] g[ra]t[ia] finem et doctrine ad p[ro]f[er]
 rend[um] h[ab]et. n[on] utens ea g[ra]t[ia] perdit.
 Qui aut[em] studiu[m] p[ro]hibet amplius attrahit
 domi[n]u[m] Multi ead[em] cu[m] sint sapientes na
 et h[ab]ent acumen ingenij si fuerint ne
 gligentes. et d[e]p[re]dia boni n[on] corripunt
 ad comp[er]to; aut[em] qui paululu[m] tardior
 labore industria p[ro]p[ter]p[er]t[ur]bat. quod n[on] mag[is]
 h[ab]uit perdit boni nature et p[ro]m[er]it[is] q[uo]d
 eis fuit rep[ro]missu[m] uident transire
 ad alias p[ro]p[ter] et sic intelligi Et qui fi
 dem h[ab]et et bona m[er]it[is] uoluntate. e[st]
 si quid mag[is] in ope ut homo habuit
 ead[em] totas uirtutes quas uidebat n[ati]t[er]

poside p[ro]det Elegant[er] ead[em] quod uidet
 inquit h[ab]ere auferet ab eo quid[am] em[er]s[us]
 sine fide xpi e[st]. n[on] ei debet imputari
 qui male coabusus est sed illi qui ead[em]
 malo seruo nature boni tribuit **Greg[orius]**
 Vel quisq[ue] caritate n[on] h[ab]et ead[em] ea que
 p[ro]p[ter]p[er]t[ur]bat uidebat amittit **Hylarius**
 habentibus ead[em] v[er]sim[il]i euangelio
 et legis honor reddit. Non h[ab]ent aut[em]
 fidem xpi ead[em] quod ex lege sibi uidebat
 honoris auferit **Cr[isostomus]** T[ame]n seruus
 aut[em] malus n[on] solu[m] dampno p[ro]m[er]it[is] s[ed]
 ead[em] intollerabili pena et t[ame]n pena
 atq[ue]abili denunciat[ur] vnde sequit[ur].
 Et in utilem seru[us] eate m[er]it[is] tenebris
 ex[er]tio[rum] ibi e[st] fletus et stridor de
 u[er]i **Origenes** vbi p[ro]p[ter] nulla illu[m]i
 natio forsitan nec corp[or]alis nec re[sp]e[ct]
 uo dei illis sed q[uo]d indignis p[ro]p[ter]p[er]t[ur]bat
 dei qui talia p[ro]p[ter]p[er]t[ur]bat adempnat[ur]
 in h[is] que ex[er]tio[rum] tenebre appellan
 legim[us] ead[em] alique an nos exponere
 de tenebris abyss[us] q[uo]d e[st] extra m[un]du[m]. ut
 q[uo]d indigni toto m[un]do in abyss[us] illa
 foras eiciant[ur] in q[uo]d tenebre n[on] me
 cas illu[m]inante **Greg[orius]** Et sic p[ro]p[ter] p[er]d
 m[er]it[is] tenebras ex[er]tio[rum] cadet qui p[ro]p[ter]
 pa[up]er[um] sua sponte in m[er]it[is] tenebras
 decedit **Jer[emias]** Quid sit aut[em] fletus
 et stridor denat[ur] supra d[omi]n[u]m **Cr[isostomus]**
 T[ame]n uideant quia n[on] solu[m] q[uo]d rapit
 aliena. aut quia mala op[er]at[ur] p[ro]m[er]it[is]
 vltima pena sed ead[em] qui bona n[on] facit
Greg[orius] h[ab]et igit[ur] m[er]it[is] tunc
 d[omi]n[u]s ne taceat. h[ab]et corp[or]is affluentiam
 a m[er]it[is] n[on] torpestat h[ab]et aut[em] qua
 regit v[er]sim[il]i illius cu[m] p[ro]p[ter] p[er]t[ur]bat
 h[ab]et loquendi locu[m] apud d[omi]n[u]m pro
 paup[er]is intercedit Talenti em[er]s[us] n[on]
 cuilibet reputabit quod uel m[er]it[is] ac
 cipiet **Origenes** Si aut[em] duplicet tibi
 quod dicit. si p[ro]p[ter] q[uo]d n[on] docuit quis u
 dicat recordare illud ap[osto]li Ve m[er]it[is] e[st]
 si n[on] euangelizans Cu[m] aut[em] ueniet

filius hominis **Vabang** post parabolas
desine mundi iam exequit dñs modū fu-
turū iudicij **Crisostomus** Et aut hoc ps
delectissima delectabilissima quā gñmūo tūc
utentes cū iudicio audiamus et cū opūtionē
nam et ipse xpus turbulens et lucidus
hinc per turbatū s̄mōnē idcirco nō dicit
de cetero simile factū regnū celorū sed
revelate se ipm̄ dicit dicens Cum autē
venit filius hominis in magestate sua **Grego⁹**
post bidū quidē pasta facta et tridū
truci et illudendū ab hāmbz rē p̄mittit
glōriā trūphantē ut securū scandala pel-
licatoris p̄mo ap̄p̄aret Et nōnd q̄ q̄
i magestate accendū est filius hominis
s̄t **Aug⁹ sup̄ iohā** in forma em̄ hūā
uidebunt impij cū videbūt et ad dextrā
positi q̄ iudicio em̄ appebit in forma q̄
ex nobis accepit Sed postea futurū est
ut iudicet in forma dei q̄ sicut om̄s
fideles **Remigius** destruit autē hys ubi
illoz error qui dixerūt dñm nō modū
forma serui manē a iustitā aut ap-
pellat dñm iustitā quā equalis est p̄t̄
et sp̄i s̄t **Origenes** vel quā ad
glōriā hūc reuertit ut corpus eius sit
quale fuit. cū transfiguratus fuit i mo-
te Sedes autē eius aut quidā p̄fio
res s̄t dicit de quibz scriptū est
dñm illic sederūt sedes in iudicio aut
quidā dicitur angelice de quibus dicit
s̄t thronū sine dñatōe **Aug⁹ xx de
tū. dei.** Descendet em̄ cū angelis
quos aduocabit de sup̄ms locis ad faci-
endū iudiciū Unde dicit Et om̄s an-
geli eius cū eo **Crisostomus** in om̄e om̄es
em̄ angeli cū ip̄o aduentū testantes et
ip̄i q̄ntū ad dñm strāunt unq̄ ad dñm ad
hōm̄ salutē **Aug⁹ de p̄ma** vel angloz
nōie s̄gn̄t homines qui cū xpo iudi-
cabūt angeli em̄ nūcij s̄nt Nūcios
autē v̄ssimē accipim̄ om̄s qui salutē
celestem hōmbz m̄nauerūt Sequit̄
Et congregabunt̄ an̄ ad om̄s gentes
Remigius hys ubi cetera hāmbz

hōm̄s futura dem̄at̄ resurrectio **Aug⁹**
xx de aucte dei Hec autē congregatio
p̄m̄sterū angelicū fiet quibz in p̄s di-
Congregate illi s̄tōs eius **Origenes** vel
nō localit̄ audiamus q̄ congregent̄ an̄
et om̄es gentes sed quā nō iam erūt
disperse in dogm̄atibz falsis et multis de
eo manifesta em̄ fiet diuinitas xpi ut
nō plū illius uisus sed nec aliquis per-
tator ignoret Non em̄ in aliquo loco
appebit filius dei malis nō appebit s̄t
ipse s̄m̄ ap̄com̄ fulguris uoluit dem̄o-
strāre Quā diu ergo iniqui nec se cog-
noscent nec xpm̄ uel iusti p̄ p̄ccatū
et i em̄gnate uident. tam diu nō
sunt segregati boni a malis Quā diu
p̄pter manifestatos filij dei om̄s ad mel-
lētū uenerūt s̄t. tūc saluator se-
gregabit bonos a malis Et sepabit eos
ab inuicem sicut pastor segregat oues
ab hēdis Quia et peccatores cognoscent
sua delicta. et iusti manifeste uidebunt
sem̄ia iustitiae suae. ad quā eos per-
duxerūt. finem. ad ues autē dicit p̄
qui saluant̄ p̄pter mansuetudinē quā
didicerūt ab eo qui dicit. distate a
me quia mitis sum et p̄p̄ quod usq̄
ad occasiōē pati fuerūt uenire m̄lta-
tes xpm̄ qui sicut oues ad occasiōē duc-
tus est hēdi aut dicit̄ mali qui appa-
et diu saxa ascendit et p̄cipia cap-
medit̄ **Crisostomus** in om̄e vel has vo-
cat hēdas illos aut oues ut hōm̄t
fructuositate dñdat Nullus ei sit
ad hēdis fructū. hōm̄ em̄ utilitate
multus est em̄ om̄i fructū et lana
et lacte et a fecibz que p̄turiūt Nō
oues in scripturis diuine simplicitas
et innocētia p̄let designari p̄litate
ergo in hoc loco oues etiā designant̄
Jeromius hēdis autē lasciuū est aul
et ferues s̄mp ad corū et s̄mp
p̄ peccato offert in lege nec dicit
capras que p̄nt hēc fetus et conse-
cēdunt de lauacō **Crisostomus** in om̄e

Deinde segregat eos a sicca. **Ma** p̄
 Et statuet oves quide ad dextris heder
 aut a sinistris **Virgen** Sa em qui de
 vata opera operati p̄ accepim̄ m̄c
 dem suis dextris. dextris regis r̄q̄
 requies et gloria est. Mali uō p̄ter opa
 sua pessima et sinistra cadent. **Sp**
 m̄tra a m̄tra t̄m̄entor̄. Sequit̄
 Tunc dicit rex eis qui ad dextris eius
 erunt. Venite. **Ut** q̄ q̄ m̄m̄ fuerit
 eis t̄ p̄fectus. v̄m̄i fuit̄. **oppo** con
 sequat̄. Addit aut̄ b̄ndicti p̄ris mei
 ut em̄m̄era b̄ndictiois corp̄ manifeste
 qui p̄ris b̄ndicti p̄ ad n̄o qui fecit cel̄
 et t̄ra **Rabanus** Vel vocat̄ b̄ndicti
 quibus p̄b̄m̄is m̄itis debet̄. **ena** b̄n
 dictio. p̄ris aut̄ sui dicit̄ de regn̄. q̄
 ad illud refert̄ p̄tate regn̄. aquo ip̄s
 rex e gemitus. **Unde** p̄ dicit̄ reḡia
 qua ip̄e solus op̄alabit̄. **mdie** ille pro
 feret̄ iudicij s̄m̄a. **Unde** signant̄ d̄i
 Tunc dicit̄ rex **Cris** m̄ om̄e. **Nō**
 aut̄ q̄ non dixit̄ de rapite sed posside
 ta sine hereditate. sicut familia
 bona. sicut patria. sicut v̄ra. vobis
 antiqua deluta. **Unde** dicit̄. p̄ris uo
 bis regn̄i a consuetud̄e m̄di. **Jerom̄**
 h̄ aut̄ iuxta p̄t̄am dei accipienda
 p̄ ap̄ut̄ quā futura id̄ f̄d̄ p̄ **Auḡ**
xx de ciuitate dei **Excepto** aut̄ illo reḡ
 de quo in fine dicit̄ q̄. possidete op̄at̄
 vobis regn̄. licet longe in pari m̄o q̄
 p̄ris c̄t̄a dicit̄ regn̄i eius. in quo ad
 h̄t̄ t̄i hoste confligit̄. donec veniat̄
 ad illud pacatissim̄ regn̄ ubi sine ho
 ste regnabit̄ **Auḡ de p̄m̄a** Sed dicit̄
 aliquis regnare nolo. suffiat̄ in salu
 t̄e. In quo p̄m̄i eos fallit̄. quia corp̄
 nec salus ulla quor̄ iniquitas p̄seruit̄
 Deinde p̄ q̄t̄ diff̄entia aliq̄ inter reg
 nantes et nō regnantes. **optet** t̄i
 q̄ in vno regno sint om̄s. ne in hos
 t̄i aut̄ in aliis m̄lo deputent̄ et
 c̄t̄is regnantibz ip̄i percant̄. **om̄s**

em̄ romā romanū regnū possident
 quis nō om̄es in eo regnent **Cris** **om̄**
 p̄ quibz q̄ p̄ celest̄ regni bona accipiat
 manifestat̄ cū subdit̄. **Esurui** em̄ et
 dedit̄ m̄ manducare **Rabanus** Et
 nōndū q̄ in hoc loco s̄p̄t̄ opa m̄e a
 d̄no ḡm̄em̄at̄. que quicūq̄ implere
 studiat̄ regnū a consuetud̄e m̄di pat̄
 electis pape m̄ebit̄ **Rabanus** **an**stice
 aut̄ qui esuriente et st̄ct̄e iusticiā pa
 ne ubi reficit̄ vel potu sap̄e refrigerat̄
 et qui exim̄e p̄ heresim̄ uel p̄ peccat̄
 i domū m̄is c̄t̄is recipit̄. et qui i sic
 m̄i in fide assim̄it̄. **ex**ere d̄t̄ionis ob
 uat̄ uia **Greḡ** **xxv** **mar** h̄i aut̄ qui
 bus iudeo veniens ad dextrā consp̄e
 cū dicit̄ **Esurui** et **Esurui** qui
 te elect̄s iudicant̄ et regnant̄ qui uice
 maculas lacrim̄ tergut̄ qui mala p̄e
 denia fact̄s sequit̄ibz redim̄tes. q̄ q̄
 illiat̄ aliq̄ndo fecerit̄ ab oculis iudic̄
 dimissim̄is sup̄duat̄e coopuit̄. **Ali** uō
 sint qui nō iudicant̄ et regnant̄ qui i
 p̄cepta legis p̄f̄am̄is v̄t̄ica transcendit̄
Virgen **hu**ilitatis ergo causa lau
 de b̄n̄f̄icior̄ suor̄ indignos se p̄clamat̄
 nō oblit̄i corp̄ q̄ fecerit̄. **ipse** aut̄ eis
 andit̄ sua op̄atione in suis **Unde** p̄
Tunc respondet̄ ei iusti dicentes d̄ne
 te iudic̄m̄ esuriente et pauis te. **pac**
 tem. et dedit̄ tibi potu. **qn̄** aut̄ te
 iudic̄m̄ hospite et collegim̄. aut̄ mi
 di et coopim̄ te. aut̄ q̄n̄ te iudic̄m̄
 i s̄m̄i aut̄ i carce et venim̄ ad te
Rabanus hoc quide dicit̄ nō diffi
 dentes de iudic̄ d̄ni sed stupent̄ de tā
 ta sublim̄at̄e et de maiestatis sue mag
 nitudine. **Vel** quia uidebit̄ eis p̄m̄i
 boni quod egerunt̄ p̄d̄m̄ illud ap̄t̄i. nō
 p̄ digne passuros huius temporis ad
 futura gloriā que reuelabit̄ i nob̄
Sequit̄ Et respondens rex dicit̄ il
 lis amen dico uobis q̄ d̄ni fecistis

infirmus fui et mecum et non iustitias
 me. Quia misericordis iudicis erat. In facta
 quidem hominis largius predicare et ampliare
 malefacta autem coram transitorio breuiate et
 memorat. **Cristi omnia** Inanis autem quia non
 in uno tempore uel duobus sed in ambobus manum
 deseruerunt. Non enim solum quiescente non
 abierunt. sed neque quod longum erat. firmum
 iustitiam. Et uide qualiter laudat iugiter
 Non enim dixit. In carcerem et non ex-
 pustus me in firmum et non carcerem. sed
 non iustitias ~~me in firmum et non carcerem~~
 et non carcerem ad me. In esuriendo enim
 non prius peccat mensura. sed neque cibum
 et omnia ergo sufficiencia sunt ad pondus.
 primo quidem facultas petendi panis enim
 erat. Secundo misericordia eius qui petebat
 pauper enim erat. Tertio a passio natiuitatis
 homo enim erat. Quarto desiderium promissi-
 onis. Regnum enim promissum. Quinto dignitas
 eius qui accipiebat. Deus enim erat qui
 pro pauper accipiebat. Sexto super habundantiam
 honoris quam dignatus est ab hominibus acci-
 pere. Septimo iusticia dantis. ex superbi-
 a nobis accipit. Sed tamen. uniuersa haec
 homines pauca ad excedant. **Aug. xxv.**
mor. Ipsi autem quibus haec dicitur. si mali fi-
 deles qui iudicantur et peccant. Non enim cor-
 tue causa distat qui ad contemptum di-
 stanti iudicis iam tunc dampnatoe sic in fi-
 delitate accedunt. professione uero fidei
 retinentes. sed professionis opera non habentes
 redarguitur ut peccant. Ipsi enim saltem
 uerba iudicis audiunt. quia eius fidei saltem
 uerba tenuerunt. Illi in dampnatoe sua
 etiam iudicis nec uerba percipiunt quia eius
 reuerentiam nec uerborum suorum uolunt
 Nam et princeps terrarum rem publicam
 regens aliter punit tunc in tuis delin-
 quentem atque aliter hostem extrinsecus re-
 bellantem. In illo enim in ira sua consulit.
 Contra hostem uero bellum mouet et
 de pena eius quid lex habeat non requirit.
Quis in omni uerbis autem iudicis
 redarguit tunc mansuetudine locat.
 Sequitur enim. Tunc respondit et et

dicentes. Domine quoniam te cordium esuriente
 aut siacente aut hospitem aut nudum
 aut in firmum uel mecum et non misericordiam
 tibi. **Aug. xxv.** Considera quod iusti in morte
 uno quoque uerbo. In iusti autem non ita
 per singula sed cursum dicit quoniam spiritus
 iustorum in facta sua relata sibi in facie
 diligenter et per singula refutante ad humilitatem
 aialorum autem hominum et culpas suas excusa-
 tione causa aut nullas uelle ostendit aut
 leues et paucas. Sed et responsio per
 hoc ipsum signat. Unde scilicet. Tunc re-
 spondebit illis dicens. Amen dico uobis
 quod diu non fecistis unum de minoribus huius
 nec michi fecistis. Nolens enim iustorum
 in facta ostendere grandia peccatorum. non
 autem culpas non grandes. Ad iustos quidem
 dicit. exco quod fecistis. unum ex minimis meis
 fratribus. Ad in iustos autem non adiecit fratribus
 uerba enim factos eius sed qui perfecti
 sunt. Gracius autem est apud deum opus
 bonum quod fit in fratribus quam in minus
 factis et leuor culpa est negligere minus factos
 quam sanctorum. **Aug. xxv.** De uero. De
 Nunc autem de nouissimo iudicio agit
 quoniam populus de celo uenturus est uisus et
 in diebus iudicaturus. hunc diuinit iudicis
 uultum diem dicimus. nouissimi temporis
 Nam per quod dicitur. istud iudicium pren-
 dat. meretur et iudicium prendat. Sed
 scripturas more scilicet. Dies pomis plet
 prempere. Ideo autem dicimus uultum iudi-
 cium uel nouissimum quia et tunc iudicatur
 et ab hominibus generis micro iudicatur alio
 uite separans bonos homines et angelos
 peccantibus non peccantibus. In illo autem finali
 iudicio simul et homines et angeli iudi-
 cabuntur. fiet enim uirtute diuina ut cui
 quod opera sua uel bona uel mala iuxta
 et memoria reuocentur et metris in uirtu-
 mira celeritate manentur ut accuset
 uel excuset sua partem. Et ibi haec. **Aug. de fide et opibus.** Non nulli scilicet
 sed uerba dicentes igne et tunc dicitur.
 non ipse pondus et tunc. hoc pondus dos

suam ita conclusit dicens Et ibit
hij in suppliciu eternu usq; no in contd
eterna. **Orogen** Attende qm tu pns dyp
isset. Venite bndicti. deinde dicitur
maldicti. ppterca qua qnd bonu dei e
pmu recordari bnfca bonoz q malo
facta maloz. hic pns novat pena ma
loz. deinde vitam bonoz. ut pmu q
timoris p cuitemq mala postea q ho
noib sint appetamq bona **Greg xv**
moz. Si igit tanta pena muletat
qui no dedit q vmat qua pena fer
endus est qui redarguit abstulisse alie
Aug xxxv de civi dei Est aut eterna
vita simu boni mem et simu cuitate
dei. de quo fmediat aptus. sine no uita
eterna. Sed rursus qua uita eterna
ab his qui familiaritate no hnt cu sy
tuib sanctis p accipi vita maloz uel
ppter die in mortalitate uel ppter met
minabiles penas impioz p pccato sine
mte cuitatis huius in quo simu hebit
boni uel pax mota eterna uel uita
eterna in pace. dicendus e ut ab omib
uipre intelligi **Aug pmo de civi** Quod
em dixit dñs famulo suo moyse Ego
sim qui sim hoc qtemplabm cu vme
mq mctud Ita em dñs ait her est
vita cna ut cognoscant te uerid deu
her em nobis qtemplatio pmetit acci
am am sine atq; cna pfrid gaudioz
de qua dicit iohes videbimq cu sciat
e **Jeromus** puidet aut letor r
tende q et supplicia cna p et uita p
petua moti deinde in demaps no heat
vunat **Greg xxxv moz** At mquit
ideo peccantib; minatus e ut eos ap
catis qpostet quibus respondemq Si
falsa minatus est ut ab iniusticia cor
riget. etia falsa pmpserat ut ad iustiaz
pnotaret et sic du ptagit deu per
hibe misericordem no uent p dicitur fal
larem. At mquit Sine sine pumri
no debet culpa cu sine. Quibus re
pondemq q ete dicent. si iudex iustus
no corda homi sed facta pensaret. Ad

distrahi ergo iudicis iusticia pmet ut
iniqua supplicia quoz mens in hac uita
mij voluit care pto **Aug xxxi de a. de**
Nullus ca legis iusticia attendit ut tata
mora tempis quoz pmet qnta mora ty
unde pumret ad mpt. Nullus em cogitat
qui confect. tam cito nocentiu smenda
e comenda q cito factu e homadu uel
adulceriu Qui uero paliquo grandi tme
morte muletat. nup mora q occidit q
suppliciu leges existimant. et no q cu
sempiternu auferant a societate vnenau
Nam no dampni ignominia. qntu. per
uitus. tu plectit sic mfligit ut nulla
vena relaxent. Nonne phus vita mo
similia penis vident eterna qdeo qpe
eterna ce pnt. qua nec ipd uita que
hij plectit corripit in emi. Sed
mquit Quid ergo vni e q ait xpib
In qua mensura mensi fuerit remeact
uobis p tempale peccat supplicia pmit
ctno. Nec attendit no ppter equale
tempis spaciū sed ppter uia pitudme mali
i. ut qui mala fecit mala patiat cand
dicit mensura fuisse. factu e aut homo
malo indignus etno qui hoc in se pe
nit boni quod ce possit in emi **Greg**
xxx moz At mquit Nullus iust
crudelitatz pascit et delinq; sine
a iusto dno id arto redi pcepit ut
a nequaia corrigat. Inique aut gde
ne ignib; traditi quo sine semp ardebt
Quibus respondemq. q omps deq; qui
pius e m ptoz. cruciatu no pascit
qua tñ usque e ab iniquoz ulcrae
non pdat. et tamis ad aliquid iniqui
semp concemant ut plectit iusti tato
in emi magis diuine gre debitores
se ce agnosant qnta in emi mala pu
ni conspiciunt que eis adiutorio uita
re potant **Aug xxxi de civi dei** Sed
nullu e mquit corpus quod dolo possit
mori non possit nre e aut ut vmat
dolens no e nre ut occidat dolor

quia nec corporalia ista materialia hominis
 dolor accedit et ut dolor aliquis possit
 occidere illa causa. quoniam sic est anima quae necesse habet
 corpori ut firmis doloribus cedat atque dis-
 cedit. Tunc autem tali corpori anima et eo quod
 necesse modo. ut illud vincit nullo dolo-
 re vincat. Non ergo tunc nulla sed sem-
 piterna mors est quoniam nec anima anima po-
 lit deum non habendo. nec doloribus corporis
 carere moriendo. Inter huiusmodi autem eter-
 nitatem supplicii. negantes misericordiarum
 fuit origenes. qui et ipsum deum et an-
 gelos eius post graviora peccata et diu-
 terna supplicia exillis cruciatibus exue-
 dos et sciandos se angelis credidit.
 Sed illud et propter hoc et propter alia non
 nulla non in merito reprobantur. quia et
 hoc quoniam uidebat amiserit faciendo
 veras inferias quibus penas lucent et
 falsas beatitudines in quibus securum et
 sempiternum bonum gaudium non habent lon-
 ge autem aliter aliam mentem humano est
 affectu non qui homini illo iudicio damp-
 natus inferias temporales. sed non qui ut
 tunc uel tardius liberantur et tunc felici-
 tate putant. Cur autem hoc mentem ad u-
 niuersam naturam maneat humana. et
 tunc angelicam uentum fuit mox accepit.
Gregorius xxxij mori. At inquit. ubi
 est ubi sit. Si peccata sua quos tunc
 arde uideant non arabunt ad rante
 quidem peccata sua eo tempore quo sunt ad
 fructus suam penam corpore corda quae sunt
 aut tunc arabit illis qui ad nullatenus
 sunt ab iniquitate committant. **Augustinus xxxij.**
De ciuitate dei. Item Paulus ab eterno supplicio
 liberationem non omnibus hominibus promittit
 sed tunc ipsum baptismate abluit. qui
 peccata corporis eius quomolibet in-
 erant propter quod quod ait dominus. Si quis
 manducauit ex hoc pane euict mecum
 Item sunt qui non omnibus hominibus ipsum sa-
 cramentum sed solum catholicis quibus male-
 uolentibus hoc pollicentur qui non solum sa-
 cramento sed re ipsa manducaunt corpus

christi in corpore eius quod est certum et statu-
 ti certum si postea maliquid heresim uel magis
 tunc idolatru sunt lapsi. Si autem qui ipse
 id quod scriptum est. Qui perseverauerit usque in
 finem hic saluus erit non nisi catholica certum
 perseverantibus hoc promittit quod merito sim-
 damet. et fidei pignus saluentur quo igne
 et colimus iudicio promittit mali. Sed omnibus
 his contradicit apostolus dicens manifesta
 peccata carnis. que sunt inuidia. formi-
 latio et his similia que dico uobis. quoniam
 qui talia agunt regnum dei non possidebunt.
 Si quis autem temporalia mercede suo proit
 christo et si uideat hanc fidem christi non est
 tamen meo fundamentum christus. cui alia pro-
 ponit. Quare magis si committat illicita
 non pro posse ipsum committat. Compe-
 quosdam putare eos solum orsus illius
 certitate supplicii qui pro peccatis dignas
 etas face negligit. Ideo ipsum iudicem
 noluisse existimant. alud memorie
 se esse dicunt nisi etas sine factas sine
 non factas. Sed qui digne pro peccatis suis
 etas facit plus eas meritis face a se ipso
 indignum est enim ut ipse sibi non faciat
 qui facit in christum. cui audiat dicente
 deum Dilige pro me tunc tunc ipsum.
 Item qui audiat dixerit tunc tunc placeat
 deo hanc etas. ut deo placeat. non fa-
 ciens tunc sine quo dignas pro peccatis suis
 etas face dicendus est propter hoc ergo
 ete facende sunt ut ad deprecatis peccatis
 deprecantur exaudiam. non ut tunc eis pro
 uicantes licentiam malefacendi nos pro
 etas compare credamus. Ideo autem deo
 et deprecatis etas ab eis factas et sine se
 non factas se imputatur se precepit
 ut hinc ostendat quoniam ualent ete
 delenda non ad peccata in pime dimitte-
 da peccata. **Origenes** ut non omnes tunc ius-
 ticia sepe remuneratur sunt existimant mul-
 ti in qualibuscumque enim causis mandatum
 christi quis fecit ipsum abbat et potat
 qui fideliter iusticia et uitate manducat

sionis q̄ populus p̄mittant. Unde dicit
 Tunc congregati s̄ principes sacerdotum **Yeremi-**
gus Et aut̄ dicit. tunc. superius ubi
 quirit̄. r̄ anteq̄ pascha celebraret **U-**
genes Non aut̄ veri sacerdotes et
 seniores s̄d alius qui videbat̄ p̄tius di
 ve aut̄ erat p̄tius gomerre nō intelligē
 tes **gomerre** s̄mū sacerdotem dei m̄sidi
 aci s̄m̄t ei et nō cognoscentes p̄ma
 gentū comūse creature etiā seniore ai
 bus et consiliati s̄ t̄nt̄ eū **Crisostom̄**
 Iniqua uelo negotia temptantes ad p̄na
 pem sacerdotū evenit̄ inde volentes
 p̄tate atque unde phibe oportebat ayl
 ti aut̄ erant tūc p̄ncipes sacerdotū loq̄
 vō vni eē volebat. Unde manifestū
 ē q̄ iudicia dissolutis accipiebant p̄n
 apū. moyses em̄ vni eē volebat
 p̄māpe sacerdotū eē iussit et comō
 tuo a lēth̄ fieri postea uō amū f̄s̄
 eos igit̄ ait hic p̄ncipes sacerdotū
 qui de p̄ncipibz sacerdotū erant **Yeremi-**
gus Condemnant̄ aut̄ q̄ et quia con
 gregati s̄ et quia p̄ncipes et sacer
 dotes s̄m̄t. Quo em̄ plures ad ali
 quod malū pagendū quēniūt. et quo
 s̄blimiores et nobiliores s̄m̄t. eo de
 tius hētū malū quod cōmittūt. et co
 maior pena illis p̄parat̄. Ad ostendēdū
 aut̄ d̄m̄ simplicitatē et i nocentia ad
 dit̄ civitā. ut ih̄m̄ dolo tenent et
 occidunt. In quo em̄ nullū mortis cau
 sam invenire poterant consiliū fe
 cerūt ut dolo tenent et occiderent
Crisostom̄ Consiliati s̄ q̄ ut
 tenent eū occulte et in t̄viment̄ s̄o
 m̄dabant aut̄ p̄t̄m̄ q̄deo q̄ festivitātē
 exspectabant p̄terire p̄ter quod s̄
 dicebant aut̄ non in die festo. Do
 abolus em̄ nolebat in pascha xpm̄
 pati ut nō manifestū eū q̄staret
 passione p̄ncipes aut̄ sacerdotū nō ca
 p̄ dei s̄ timuerūt. ne salū p̄t̄o i
 hoc t̄pe pacto maior eis iniquitas

fiet sed ubiq̄ q̄ humana s̄ cogitabat
 Unde sequit̄ Ne forte tumultū fieret
 in ip̄to **Urgen** p̄ter diversa stu
 dia ip̄t̄ diligendū xpm̄. et odientis
 cedentis et nō cedentis **leo iii i p̄m̄se**
de passioe prudentibz ergo **desipulis**
 p̄ncipibus ne in isto die tumultū ori
 ret̄ nō festivitati s̄d famori stude
 bat̄. Seditiones em̄ tubas fieri i p̄c
 apia solempnitate metuebant nō
 ut ip̄s nō peccaret. s̄d ne xpm̄
 euadet̄ **Crisostom̄** Sed in furore
 feruentes mutati s̄ a suo consilio.
 Quia em̄ traditorē in uenerūt i ip̄a
 festivitātē xpm̄ occiderūt **leo iii i**
p̄. de passioe Diuino aut̄ i intelligim̄
 dispositū fuisse consilio ut iudei p̄n
 apes qui sciendi in xpm̄ occasiones
 sepe queperant non nisi in solempn
 tate paschali exirendi furoris sui accipet
 p̄tatem. Ad portebat em̄ ut manifestū
 implent̄ affectū. q̄ dū figurato filant
 p̄missa mistio. ut tūc significatū dū
 vera remouet̄ et vno explet̄ sacri
 ficio variāz d̄m̄ cōt̄m̄az ut ergo
 ombre cedent̄ corpi et cessaret̄ yma
 gines sub p̄ma civitatis hostia in hos
 tiam transyt̄. sanguine sanguis aufert̄
 et legalis festivitas dū mutat̄ imple
 t̄ **In aut̄ eēt ih̄m̄ in bethania **Ulopa****
 Ad stens consilio p̄ncipi de xpi occa
 sione vult exequi civitā q̄plerom̄ eiq̄
 andens qualiter iudas h̄m̄t quēntoz
 ai iudeis ut xpm̄ tradet̄. S̄ p̄us
 tam̄ p̄dicōis p̄mittit. Doluit em̄ q̄
 nō erat v̄m̄datū vngentū quod m̄l̄
 sup̄ caput xpi effudit. ut de p̄rio ali
 quid tollēt. Unde voluit hoc dap
 nū p̄ditōe m̄gr̄i recōpensare. Dicit
 ergo. In aut̄ ih̄m̄ in bethania in domo
 symonis leprosi **Yeremin̄ 9** Non q̄
 leprosus illo t̄pe p̄maneret. s̄d q̄
 antea leprosus. postea a saluatore
 m̄udat̄ est. n̄c̄ pristino p̄manete

ut virtus curantis appareat. Sequitur
accessit ad eum mulier habens alabastrum un-
genti preciosi **Yabanius** Est autem alabastrum
genus marmoris candidi variis colo-
ribus intertexti. quod ad vasa ungen-
talia cavata plent eo quod optime suae
ca mērupta dicitur **Ieromus** Alius autem
evangelista yalabastrum ungenti pre-
cipiosum nardum pistacum posuit. hoc est cum
et absque dolo **Yabanius** pistis enim graecae
latine dicitur fides unde pistacum id est fide-
le. Erat enim illud ungentum fidele id est
pistacum non adulteratum. Sequitur Et effudit
super caput ipsius recubens **Virgines**
forsitan quis dicit quatuor fuisse mulieres
de quibus scripserunt evangelistae. Ego
autem magis consensio tres fuisse et
vnam quidem de qua scripserunt. Mattheus
et marcus. Alteram autem de qua scripsit
lucanus. aliam autem de qua scripsit iohannes
Ieromus Nemo enim potest candi-
de que super caput ungentum et que
super pedes effudit. Illa enim et lacrimis
lauat et crine tergit et manifeste
meretrix appellatur. de hac autem tale
nichil scriptum est. Nec enim potest sta-
tim capite domini meretrix digna fieri.
Ambrosius si lucam propterea non cade-
re ne sibi contrarium evangelista dix-
isse videant. propterea etiam quod in ieremias et
tempore diuinitate dispulsi. ut adhuc illa
peccatrix sit ista iam proficitur **Crisostomus**
et sic secundum hoc apertum tres euangeli-
stas mattheum marcum et lucam vna et eadem
videtur. Non autem absque ratione leprosus sy-
monis meminit euangeli-
sta sed ut ostendat
unde fiducia sumens haec mulier acces-
sit ad christum. Quia enim lepra in munda pas-
sio videbatur videns quod ihesus illud holerem
curauit apertum quem manebat. confi-
dit quod et ante eius in mundicia facile es-
purgabit et alius mulieribus praeuocet
corpore ad christum accedentibus sola ipsa ho-
noris gratia ad christum accessit et propter ac-

curam cum nichil in corpore in firmum haec
quare propter hoc aliquis maxime eam
admirari debet. Apertum iohannes autem non est
eadem mulier sed altera quaedam mirabilis laz-
ari soror **Virgines** Quia mattheus quidem
et marcus in domo symonis leprosi hoc
factum fuisse exponunt. Iohannes autem quod ve-
nit ihesus ubi erat lazarus et non symon.
sed maria et martha non scribit. Ad
huc secundum iohannem ante festum pasche
venit in bethaniam. quoniam fecerunt ei cenam
martha et martha. hic autem quoniam recubuit
in domo symonis post biduum pascha
erat futurus. Et apertum mattheum et mar-
cum discipuli indignantur eo bono profecto
apertum iohannem autem solus iudas firmandi
affectu apertum lucam autem murmurat no-
mine **Gregorius** in omni uel dicens quod haec
candida quia lucas peccatrice mulierem so-
hamnes maria nominat **Augustinus** de christi eum
lucanus autem ipse simile factum commemorat
ei quod ibi dicitur nomine quod quoniam eius
apertum que quoniam dicitur. Illa et ipsum
symone dicitur tamen quia non est contra
nomen uel more hominum. vnum nomen haec ha-
mines duos potius credibile est fuisse
aliam illud symone non leprosi in domo eius
et in bethama gererat. Nichil igitur
aliud arbitror nisi quod non quidem aliam fuisse
peccatricem quod peccatrix tunc accessit ad
pedes ihesu. sed eandem maria bis haec fecit
se melius scilicet quod lucas narrauit. Na-
hoc eadem iohannes maria commendat quoniam
tauit antequam veniret in bethaniam. Erat
inquit languens lazarus a bethama de
castello male et marthe sororis eius
martha autem erat quod unxit dominum unguento
et exoluit pedes eius capillis suis cuius
fuit lazarus in firmabat. Nam itaque hoc
martha fecit quod in bethama cuius fecit
aliud est quod ad lucam narrationem non pertinet
sed propter narrat a tribus iohanne sic ma-
thaeo et marco. Quia autem mattheus et
marcus caput domini ungento illo per-

fissim dicitur. Iohes aut pedes. audit
 non de contrahit. si accipiamus non solum
 caput sed et pedes dñi p̄fuisse intrem
 nisi forte qm̄ marcus fracto alabastra
 p̄ fissim caput gmemorat tam quisp̄
 calumpniosus est ut aliquid in vase frac
 to negat remane potuisse. Unde etia
 pedes dñi p̄fundeat. Ille aut qui sic ca
 lumpnat p̄us accipiat per fissas pedes
 anteq̄ illud fractu eet ut in tegro rema
 neat. Unde etia caput per fundet ubi
 fractura illa totu effuderat. **Aug⁹ dōdor**
Bana. Neq̄ ullo mō quisquā p̄brius
 reddiderit dñi pedes ita vngento p̄o
 so amulere per fissas ut luxuriosos
 et nō hōm̄ plent. In omnibus a talibz
 non vsus vers. sed libido cotenas mal
 p̄e. Quisq̄ em̄ rebus sic vtit̄ ut
 metas consuetudinis bonaz inter quos
 vsatu excedat. aut aliquid significat
 aut flagitiosus ē. Ita q̄ quod malus
 p̄soms plerū q̄ flagitū ē. T̄ diuina
 uel p̄p̄ica persona magne augs̄a rei
 signū ē. **Odor** em̄ bona fama bona ē
 quaquisq̄ bone vite opibus habuit
 dñi vestigia xpi sequat̄. q̄ pedes eius
 pretiosissimo odore p̄fidit. **Aug⁹ de**
psu ewi. Sed h̄ videri p̄ cōtinu
 q̄ matheus et marcus postea quam
 dixerūt pascha post bidniū futurū.
 demde gmemorauit q̄ erat iher̄s̄. i. be
 thama ubi de vngento illo p̄o so dicit̄
 Iohes aut̄ an̄ sep̄ dies pasche de vng
 ento illo p̄o so dicit̄ ead̄ narraturū
 Sed qui ita mouent̄ nō intelligūt
 mat̄m̄ et mar̄m̄ illud q̄ in bethama
 de vngento factū erat. recapitulando
 posuisse. Non em̄ quisquā corp̄ cū dyp
 isset. post bidniū pascha futurū. sic
 aduip̄it ut dicit̄ posth̄ cū eet betha
 me. **Crisp̄ in omelia.** Sed quā dis
 cipuli ingem̄ dicente. aq̄am volo
 et nō sacrificiū d̄put se cogitabant. Si
 holocausta non acceptat multo min⁹

olei hui⁹ vsim. Unde sequit̄. Videtes
 aut̄ discipuli indignati s̄ dicentes. Cur
 quid perditas h̄c potuit em̄ istud ve
 midari multo et dari paup̄ibz. **Jerom⁹**
 Scio quosdam h̄c locū calumpnari q̄
 Iohes q̄ iuda plū dixit q̄n̄ statū. eo
 q̄ loculos tenuit et fur ab initio fuit
 et matheus scribat om̄s discipulos indig
 natos nestientes tropū qui vocat̄ p̄
 nodarthe quod et p̄ vno om̄s et p̄to
 multus vnus solcat appellat̄. Tam et
 paulus in epl̄a ad hebreos dicit. Secti
 sunt in vni timō salicet ysaiā p̄p̄e
 tam sectū at autuerit. **Aug⁹ de psu**
ewi. p̄ aut̄ intelligi q̄ et alij dis
 cipuli aut̄ senserūt h̄c aut̄ dixerūt
 aut̄ eis iuda dicente p̄suasi s̄t atq̄
 om̄ voluntate matheus et marcus
 etia uerbis oppresserunt. Sed iudas
 p̄p̄terea dixerat quia fur erat. ceteri uo
 p̄ paup̄ū curā. Iohes aut̄ desolo illo
 id gmemorare uoluit cui⁹ op̄ h̄c occae
 firandi consuetudine reddidit. i. timādū
Breg⁹ in om̄i. Discipuli ergo ita
 existimabant. Sed dñs mētē iudicis
 videns p̄mittit. aucta em̄ erat eius
 religio et ineffabile p̄dū. p̄d̄o con
 descendens concessit sup̄ caput suū
 vngentū p̄fundi. Sicut em̄ p̄ eius
 odorem uicime et fumiū patiebat̄
 Ita et xpiū muliere deuote vngente
 Auḡ discipuli mētē nestiebant querela
 facientes. Unde sequit̄. Sciens aut̄
 ih̄s̄ aut̄ illis. Quid molesti estis huic
 mulieri. **Remigius** per quod apte audit̄
 q̄ apti aliquid molesto locuti fuerat
 ad ih̄s̄ cū p̄ d̄le h̄re aut̄ subdit. **Op̄**
pus boni op̄ata ē in me. d̄r p̄ dicit̄
 Non ē p̄ditas vngenti sicut uos di
 cit̄ sed opus boni. i. pietatis et
 deuotōis obsequiū. **Crisp̄ in om̄i** nō
 aut̄ nō simplicit̄ dixit boni opus
 operata ē in me. sed p̄us posuit.
 Quid molesti estis huic mulieri. eru

actus iustus opus dicitur bonum ad opus at
 boni alius est quod facimus propter homines
 vel propter homines alius quod facimus propter
 deum illud proficit ad usum hominum alius
 tantum ad gloriam dei. ut puta aliquis
 boni facit homini naturali iusticia motus non pro
 deo. quomodo faciebat interdu et gentes
 opus illud oleum est vulgare non magnum
 odoris. et ipsum tamen acceptabile apud deum
 quoniam ut dicitur petrus. apud deum est opera
 bona que fiunt ab in fidelibus in hoc seculo
 eis proficiunt non in illo ad consequendum vitam
 eterna. Qui autem propter deum faciunt. magis
 illis in hoc seculo proficit hoc est unguentum
 boni operis odoris. Sed aliud fit ad uti
 litatem hominum ut puta etc. et huiusmodi hoc
 qui facit in christianos pedes domini ungit
 quia ipsi sunt domini pedes quod precipue
 solent facere penitentes pro remissione
 peccatorum suorum. Qui autem in castitati studet
 et in ieiuniis et orationibus permanet
 et ceteris que tantum ad dei gloriam proficiunt. hoc
 est unguentum preciosissimum ex cuius odore
 tota replet ecclesia. Et hoc est opus pro
 non penitentium. sed proficitur. aut doctrina
 que naturaliter est hominibus hoc est unguentum
 quo pedes domini unguuntur. Agnoscant
 fidei que ad plura pertinet deum est unguentum
 quo ungitur caput christi quo appellatur
 propter baptismum in morte. **hilarius** astr
 uit hoc in significatione plebis gentium
 est que in passione christi gloriam dei red
 didit. Caput enim eius pro ungitur. Ca
 put autem christi deus est. Nam ungue
 tu boni operis est fructus. Sed disali
 fause saluandi israelis vendi hoc in
 usum pauperum dicitur debuisse. pauperes
 autem iudeos fide indigentes in sancto
 prophetico participant. quibus dominus ait
 plerumque et temporis quo habet curam pau
 perum possent. Ceterum non nisi christo
 excepto suo salutem gentibus posse
 prestrari que secum in fide mulieris huius

unguento sunt conspulte quia regnatio non
 nisi comotus in baptismo proficitur. redi
 met. Et dicitur ubi predicabitur hoc est in na
 tabit opus eius. quia testante ista evan
 gely gloria fide gentium predicatur. **Tunc**
 abiit unus **Glosa.** postea secus predicat
 consequetur de predicat unde ait orantia
 unde dicitur. **Tunc** abiit unus de xij
 qui dicebat iudas scarioth ad principes
 sacerdotum. **Crisostomus in omni.** Tunc scilicet
 non quoniam hoc audiuit quoniam predicabit e
 vangeliu ubique tunc enim non virtus
 ineffabilis erat quod dicitur est **augustinus de**
confessione ciuitatis. Ita enim primo dicitur
 dicente domino. **Satis** quod per biduum pasta
 fiet et tunc congregati sunt principes
 sacerdotum et tunc abiit unus de xij et
 inter illud enim quod dicitur est ne tunc
 tus fiet in iusto et hoc est quod dicitur. **Tunc**
 abiit unus de xij. **Interpretatio** est
 illud de bethania quod recapitulatio
 dicitur est **augustinus** abiit autem ad ius
 unum principem sacerdotum. scilicet qui factus
 fuerat sacerdos in domo ad multos
 principes sacerdotum ut vendit precio
 volente redime totum mundum. **habanus**
 abiit autem dicitur. quia non coactus non
 tunc sed sponte scelerat inuit con
 siliu. **Crisostomus in omni.** Addit autem unus
 de xij. de se dicit de primo choro coru
 qui sublimiter electi sunt. et ad designa
 tionem eius adiungit. Qui dicitur iudas
 scarioth. Erat enim et alius iudas. **Pe**
trus in iudicia. scarioth namque fuit villa in
 de ortus est iste iudas. **leo in iudicia**
de quibus. aut non timoris per timorem
 christi deseruit. sed peccatue cupiditate
 distaxit amore enim peccatue in iudice
 animis affectio et aia luti cupida etia
 prope quo pite non metuit. nullum quod
 iusticie in illo corde vestigium in quo pln
 alicui fecit hitaculid. hoc perfidus
 iudas mebratus veneno. du strit
 luan. tam stulte impius fuit ut

et dnm vendet et magistrum unde dicitur
pnapibus sacerdotum. Quod multis michi
dare et ego cu vobis tradam **Jeromius**
In felix iudas dampnum quod ex effluo
vngenti fecisse se credebat vult magis
precis open fare. nec certam tam postu
lat sum. ut saltem lucra videret
pditio Sed quasi vile tradens manapiu
in potestate ementiu posuit quid vellet die
Aug. hoc autem fuit amicus qui accepit
aliquid corporali aut invidiali corp ut
tradant et eiciant ab aia sua saluatore
et vbu ultatis quod erat in eis. Sed
At illi constrauerunt ei xxx argenteos
tantam mercede constituetes quantos
annos saluator gustatus fuit in bar
mudo. **Jeromius** Joseph autem non ut
multi putant iuxta lex mptes. xxx
aureis venditus e sed iuxta hebraica
vitatem xxx argenteis nec em
potat pncipior suus et q dms **Aug.**
de pmbz ewi Et autem dms xxx ar
gentis venditus est signavit p uida
iudeos iniquos. qui psecutores carnalia
et temporalia que ad quicq ptinet sensu
corpis. xpm hie no licent. et quia
scpta mundi etate fecerunt serices quq
cos tam preciu venditi dnm accepisse
signatu e. Et quia eloquiu dmi argenti
e illi autem ead ipam legem carnaliter
intellexerunt tamq margarito impisse
vunt seculis pncipatus ymagine qua
amisso dno tenuerunt. Sequit. Et exinde
querere oportunitate ut eu traderet
origen Quale aut oportunitate q
rebat **Lucas** iudas lucas manifestus
explanat dicens. Et querere oportu
tatem ut tradet eu sine turba. i. qm pte
no erat circa eu sed factus erat cu
discipulis quod et fecit tradens eu post
cena cu pccato eet in pao getsemani
Et inde si usqz mit oportunitas ista ui
detur hys iudeis hys qui uolunt pde
dei uerbu in tempore psecutoris qm multo
tradentiu no e circa uerbu uita. p

aut die azimorum **Glosa.** pfecto fuit
euangelista de hys q erant pambilla
ad xpi passioem scilicet de pntiaco pas
siois. de canfilio pncipiu et detractati
pditionis. nunc aut tempus et feriem pas
siois capit psequi dicens. Prima aut
die azimorum **Jeromius** pma dies azimorum
pma dies mensis pmi e qm agnus ymo
lat et luna plenissima e et fermentu
abiit **Jeromius** Et no du quod apud
iudeos pmo die pascha celebrat. Re
liqui vero septem sequentes dies az
imorum uocabant. Sed nunc dies azimorum
dicitur p die pasche **Cristomus** vel
hanc pma diem azimorum dicit quia
septem dies azimorum erant. Assuevit
enim iudei a uespera semper mlat die
Unde huius diei facit mentio. scilicet q
in uespera pascha erat ymolandi
quod quia facta fuit **Jeromius** Sed forte
dicit aliquis. Si ille typicus agnus
figurat istus ueri agni gestabat q
no ea ea nocte passus e xpus qua ag
nus solebat ymolari. Sed sciend quia
eadem nocte mistra corporis et sanguis
sui discipulis celebranda tradidit et
sic tentus et ligatus e iudeis et
sic ymolatus. i. passiois sacrauit
exordiu. Sequit. Accesserunt ad ihm di
scipuli dicentes. Vbi vis paremus
tibi ymede pascha. In ter cas aut
discipulos qui accesserunt ad ihm et
iudam estimo fuisse proditore **Cris
tomus** Et hinc aut manifestu e
qm no erat ibi doming neq turgur.
ego aut estimo nec discipulos huiss.
pfecto em eu illuc rogassent venire
Sequit. At ihus dixit. Ite mentate
adquenda **Aug. de assu ewi** Et
saluet que marcus et lucas dicit
prem famlias uel dmi domus. Quod
ergo ineposuit marcus adquend t
ex psona sua studio breuitat illud q
pendio uoluit in sumae. Na nemo

sic laici ut dicitur. Itz ad quoda quis
 nesciat. Interposuit ipse ad quoda no
 quia hoc dno dicit sed ut ipse nob
 insinuat et tacito nomine fuisse quoda
 trinitate ad que dm discipuli mittebant
 ut pararent pascha manifestu e
 discipulos adno no ad quolibet. sed
 ad quoda homines. i. ad certu aliq m
 se esse **Crisostomus** vel dicendu
 q per hoc q dicit ad quenda audit
 p adignotum homines mittit. mirans
 hinc. qm patat non pati. Qui em
 menti huius pphasit ut eos suscipet
 quid non utiqz apatus eet in hys
 q ai crucifigebant si tamen voluiss
 non pati. Ergo aut neqz hoc admittor
 solu qm cu suscepit ignotus existet
 sed qm suscipiendo xpm multoz adu
 gtempit **Hylarius** vel adeo hores
 cu quo celebratur pascha eet no no
 minat. Non em xpiam nome honor
 cedentibz erat patus **Vabimus** ut
 nome p mittit ut omnibz veru pas
 cha celebrae volentibz xpm q hospi
 tio sue mentis suscipe danda facultas
 designet **Jeromus** In hoc etia mo
 rem veteris testamti noua scriptura q
 suat. scripter em legimus. dixit ille
 illi. et in loco illo et illo. et tamen non
 psonar locoz q non ponit. Beqz
 Et dicit ei. nigr dicit tpus meu
 ppe e **Crisostomus** hoc aut dicit
 discipulis passionem q memorans ut
 ex multiplici passiois enitacoe exi
 tati meditarei quo venturo erat. fit
 aut demans q volens ad passionem
 venit. Sed apud te facta pascha.
 In quo demat qm usqz ad vltimu
 diem no erat qtrauis legi addidit
 aut. Cu discipulis meis ut suffices
 fiet pparat et ut ille ad que mittebat
 no existimaret cu occultai velle se.
 Et fecerunt discipuli prout constituit
 illis ihus et parauerunt pascha **Origenes**
 forsitan aut aliquis rapuerit ex eo
 q ihus celebravit more iudaico pas

cha quia quent et nos imitatores xpi
 similiter facti non considerans q ihus
 factus e sub lege no ut eos qui sub
 lege erant sub lege relinqueret. sed ut
 ex lege educeret. Quito ergo magis no
 quent illos in troie in lege qui pns si
 erant extra legem sed pualiter celebri
 tes que in lege corpora celebranda madat
 in azime suavitatis et vitat celebrans
 pascha scdm voluntate agni dicens
 Nisi manducauerit carne mea et bibeit
 sanguis meu no habet vita in vobis
Vespe aut facta Jeromus dno de
 passione sua p dixerat. nunc etia de pro
 ditore pdicit. dans ei penitentis locu
 ut cu intelliget piri cogitacoe suas
 et occulta cordis consilia penitet cu
 fit sui. Unde dicit. Vespe aut facta
 distimbebatur cu xpi discipulis suis **Vernigus**
 Cu xpi dicit quia iudas adhuc erat. mo
 qui id recesserat merito **Jeromus** Qm
 em sic agit iudas ut tollat suspicio
 pditoris **Vernigus** Et nondid quia pule
 vespe fcs distimbebatur dicit qm ad ue
 speram agnus ymolai solebat **Vabimus**
 Ideo etia vespe distimbebatur cu discipulis
 quia in passione xpi qm veru sol adorta
 sim pperavit. vestis etia omnibz fide
 libus ppata fuit **Crisostomus** Desigit
 aut eianta q qm edentibz eis disputat
 xpus de traditoe inde ut et a tempe
 et amara ondit malicia proditoris et
 id sequit. Et edentibz illis dixit. A
 men dico vobis quia vnus vtriusq me
 traditurus est **Leo iii m. f. de passione**
 In quo notam sibi ee pditoris sui co
 stam demrauit. no auespera nec apta
 mpmi mteparacoe ofundens. sed leui et
 tatita admomtoe gens ut factus torri
 get penitendo que nulla defomasset
 abiectas **Origenes** vel dicit gnaliter
 ut testimonio ppassi cordis singuloru
 qualitas pbarer. et ut inde ostendet
 malicia qui nec cogitacoe discipuloz suoz
 credebat. Et quia t pms putauit

late quasi homine quid postquam audit
constant suam partem in uerbis ipius.
Quotid primum in fidelitatis erat secundum
impudentie ut etiam discipulis ostenderet
bonitatem quia plus credebant uerbis
quam consue sue. Unde sequitur Et contem-
pti ualde cepit singuli dicit. Numquid ego
sum dominus. Unusquisque enim discipulus pre-
bat ex hijs que docuerat ihesus quoniam ad
malum uerbiliter et natura humana et in col-
luctatione aduersus rectores huius mundi te-
nebras et propter hanc causam unusquisque
corpe timens interrogauit. Unde et de
omnibus futuris timendum est nobis in fir-
mis. Videns autem dominus despectis timentes
discipulos demeruit perditore iudicio
prophete uerba dicentis. Qui manducat
pane meum amplauit aduersum me sup-
plantationem. Unde sequitur. Et illi respo-
dens ait. Qui intingit meum in mero
paspide hic me tradet. **Jeromus** ad
hunc dominum patiam primum dixit. Unus
uero me tradet pro seuerat peritor in
malo manifestus arguit. et famem
nomen christi non designat. Judas enim te-
tis contra fratres et retrahentibus manu
et mendicantibus cibum ex suo temeritate
et impudentia qua perditura erat etiam
manu tu magis mittit in passide ut au-
dacia bona consuetudine mentiret. **Crisostomus**
in omne anchi aut uidet et hunc christum
fecisse quod saluet iudas tu eo in passide
in tingeret. magis enim confidenter
et amore suo attrahens. **Abanias**
Quia autem dicit hic matheus in passide
ayarus dicit matthias passis enim
et uas est quadrangulatum a paribus
affibus. uerque latibus dictum. Catu-
m non nos fictile aptum ad mittendum
liquorem et potuit fieri ut in mensa uas
fictile quadrangulum ginet. **Ougeni**
hec est autem pro consuetudo hominum in
miserabilibus ut per salem et pane in
perdicent hominibus maxime in iudiis.

acie ab eis herentes. Si autem et per
spuallem in eis habundantibus uidet
multitudinem malicie eius non recar-
datus nec in copalibus bonis in
dilectum nec in spiritualibus doctrina. Tales
sunt in ecclesia qui in perdicantibus
suis tunc quibus ad eandem mensam corporis
christi sequuntur simul sunt. **Jeromus**
Iudas autem nec primo nec secundo coram
a perditore retrahit pedem sed patiam
domini nutrit impudentiam suam. Et ideo
pena perditur ut que pudor non in-
terat corrigant demerita supplicia.
Unde sequitur. Filius quidem hominis
uadit sicut scriptum est de illo. **Venerabilis**
humilitatis namque est ire. diuinitus
semper manet et est et quia humilitas
pati potuit et mori. Idcirco pul-
cherrime filius hominis abire dicitur etiam
dicit. Sicut scriptum est de eo. quoniam
quocumque passus est pro nobis prophetis pre-
dicta sunt. **Crisostomus** hoc autem dicit
ad consolandum discipulos ut non exis-
timarent in firmitate id est quod
passus erat et ut etiam corrigeret
perditore. Quoniam autem scriptum sunt
passus est pro nobis in nihilominus tamen ma-
sat. Iudas non enim traditio iude
salute manum operata est. sed passus pro
qui aliorum nequitias ad id quod nobis
expediebat utebat. Unde sequitur.
Ne autem homini illi pro que filius hominis
tradet. **Ougeni** Non dixit. Ne
homini illi aquo tradit. sed per que
tradet. andens aliam aquo. et ad uas
pro autem iuda in spiritu est traditoris.
Ne etiam omnibus perditoribus christi. Quia
tunc enim christi discipulos tradit pro
christo tradit. **Venerabilis**. Ne etiam
erit omnibus qui maligna consuetudine et
polluta ad mensam pro accedunt. Quoniam
autem christi non tradant iudeis ad trui-
figendos. **Jeromus** tradit tamen suis in
mebas in iudicio. Et ad maiorem expagge

Dignus em et hinc sacramentis quibus
 non fuerat dispense aut cu hinc
 tollit qm turbis reclusis & ascendit
 Sequit. Et ait accipite et comedite
Aug 9 d ub dm Inuitat dñs seruos ut
 paret eis abu se ipm Et quide qm
 manducat refiat sed no defiat. viuit
 manducatus. quia surrexit occisus. n
 qm manducat ptes de illo facim. Et
 quide in sacramento sic fit. Nonit fideles
 que admodu manducant carne xpi. v
 nusquisq ptem suā accipit p partes
 manduca in sacramento et mteget
 manet totus i celo. totus in corde tuo
 Ideo autem ista dicit sacramta. quia i
 eis aliud uidet et aliud intelligit. Ad
 uidet hie specie corporale. quod intelli
 fructu hie spualem **Aug 9 sup iohem**
 Carne aut xpi no edamq tantu i sa
 cramento quod et multi mali faciut sed
 usq ad tempus ptiapacū manducemus
 ut modm corpe tamq membra maneamq
 ut eius spitu vegetemur **Ambo de fac**
 Ante em qm confectet panis e. ubi aut
 verba xpi accesserint dicens hoc e
 corpus meū corp⁹ xpi e. Et accipies
 calicem **Vermigius** Quia fuit corpus
 sub specie panis dñs discipulis dederat
 pulchre etiā calicē sui sanguis tradit
 eis. p̄nde dicit. Et accipiens calicē
 grat̄ egit. In quo demat qm̄ de
 m̄a salute gratulet̄ p quibus x̄ panis
 suū effundit. **Cris m omē** Ideo x̄
 grat̄ egit ut nos docet qualiter nos o
 portet hoc mysteriū p̄ficere et etiā m̄d
 uit. qm ad passionē non venit notes
 fruduū etiā nos quodāq patm̄ ad
 grat̄ p̄cedē ferre. et etiā ex hoc nob
 spem bonā dedit. Si em figura hui⁹
 sacrificij saluet ymolucio agni paschal
 facta e liberatio ppli ab egyptiaca p̄uit
 multo magis uitas liberabit **hominem**
 orbem terrarū. Sequit. Et dedit illis
 dicens bibite ex hoc om̄s. Ne autē
 hoc audientes turbarent̄ ymū ip̄e
 sanguis suū bibit̄ mduces eos sine

turbatōe in quoz m̄stis **Jer 9 cont**
Arndū Sic igit dñs ih̄s fuit quia
 et quiuu. ip̄e q̄medes et qui q̄medit.
 Sequit hie e sanguis meū noui testam̄ti
Cris i omelia hoc e amicitiam
 legis noue hoc em p̄mittēbat vetus
 testm̄ quod continet nouū **Sicut** em
 veteris testam̄ti habuit sanguis uulnū
 et om̄iū ita nouū h̄ dñm **Vermigius**
 Sic em legit̄ quia accepit moyses sig
 nem agni et misit m̄rat̄heram et m̄ h̄co
 fasciulo ysoy aspersit pplm̄ dicens. hic
 e sanguis testā quod mandauit ad nos
 deus **Cris m omē** Sanguis aut̄ nōiā
 et passionē suā p̄miciat dicens. Qui
 p̄ multis effundet̄. Et rursus dicit
 mortis causā ai subdit. p̄rem̄stoz
 peccatorū q̄ d. Sanguis agni in eap
 to effusus est p̄ salute p̄magentoz. p̄
 istis hie aut̄ m̄rem̄stoz p̄torū vni
 uersi orbis terrarū **Vermigius** Et nōndū
 quia nō ait p̄ pauas. aut p̄ om̄ibus
 sed p̄ multis quia nō uenerat̄ v̄nd
 tantū gentē redimē sed multos de
 om̄ibus gentibz **Cris m omē** hoc
 aut̄ dicens ostendit q̄ passio eius mis
 teriū e salutis humane per quod etiā
 discipulos consolat̄. Et sicut moyses
 ait hoc est vobis memoriale sempi
 ternū ita et ip̄e dixit ut lucas re
 fert. h̄ facite i meū q̄memoratiōe
Vermigius Nō solum aut̄ panē sed etiā
 vinū offerendū docuit. v̄suerentes
 et scientes iusticiā h̄is m̄stis docet
 te ueritandos **Blopa** Sicut em cōpa
 lis refectio fit per cibū et potū ita p̄
 specie cibi et potus nobis spualē
 refectiōem dñs p̄pauit. Conuenies etiā
 fuit ad signādū dñam passionē ut
 subduplici specie hoc sacramētū i n̄
 tuere. In passioē em sanguine suū
 effudit et sic sanguis eius fuit acor
 pore sp̄atus adportuit ergo addm̄
 tam passionē representandā. sc̄ssim
 p̄m panē et vinū q̄ sunt corpus et
 sanguis sacramta. Sciend̄ tamē est

q sub utraqz specie totus xpus can
tinetur Sub specie quidem panis
simul sanguis cu corpore et sub specie
vini simul corpus cu sanguine. **Ambo**
Tepla ad corinthios debet esse in duabus speciebus
celebrat. Valet enim ad tuendam corpus
et anime quod papimus. **Cyprianus** Calixtus
dicit non est panis sola et vinum solum nisi
utrumque miscetur quod nec corpus dicitur
propter se faciem sola aut aqua sola nisi
utrumque fuerit adiunctum. **Ambo** **libro**
de sacra Si autem melchisedech panem
et vinum obtulit quid sibi vult aque
admixtas. Non accipe. Tetigit moy
ses petram. et petra evadit maxima
fudit. Petra autem erat xpus et vna
de multibus tetigit latus xpi et de
latere eius aqua fluxit et sanguis. dicitur
ut mundaret sanguis ut redimet. **Re**
migus Sciendum est etiam quod sicut israhel
dicit aque multe populi sunt. Et quia
nos oportet semper manere in xpo et
xpm in nobis. Vinum aque mystice of
fertur. ut ostendat quia caput et membra
i. xpus et ecclesia vni sunt corpus est
ut demeret quia nec xpus passus est
absque amore nostre redemptionis nec nos
salvari possimus absque illius passione.
Augustinus in omelia Quia vero de pace
et tunc eius locus locutus fuerat inter
eos qui de resurrectione sermone dixerat
dicens. Dico autem vobis non bibam
modo de hoc gemmine vitis usque
ad diem illud cum illud bibam vobiscum
non in regno patris mei. Regnum autem re
surrectionis suum novit. Non autem hoc de
resurrectione dixit. quod scilicet cum
apostolus esset bibiturus. ne aliqui existi
ment fantasiam esse resurrectionis. Et id
persuadentes hominibus de xpi resurre
ctione diximus. Simul quomodo et bibis
cum eo. postquam resurrexit a mortuis
per hoc autem ostendit quod videbitur dare re
surrectionem et cum ipso cursum erit. Quod autem
dicit. Non in regno. intelligendum est non in

uo modo non quia corpus passibile habet
et indigens cibo. Non enim post resurre
ctionem comedit et bibit quia cibo indiget
sed propter resurrectionis certitudinem. Quia
licet sit quidam heretici in sacris mysteriis
aqua utentes non vno demerit per her
etica quia et cum sacra mysteria tradidit cum
dedit quod et resuscitatus bibit propter
hereticum. Et hoc gemmine vitis. Vitis
enim vinum non aqua generat. **Ieronimus**
Vel aliter. De carnalibus dominus transiit
ad spiritualia. quod vinum de egypto transpla
tata populus sit israel sacra scriptura testa
ditur ergo dominus se de hac vna necesse
esse bibiturus nisi in regno patris sui. Re
gnum patris fidem putat esse credendum.
Ergo cum iudei receperunt regnum patris tunc
de vno corpore dominus bibit. Attende autem quod
dicitur patris non dei. **Cum crediderunt**
iudei **verum** dominus enim pro nomine dei
filius. At si dicent. Cum crediderunt
deum patrem. et adduxerit eos pro ad filium
Remigus Vel aliter. Non bibam de
gemmine vitis huius. non ultra spina
goge carnalibus oblatibus delabor
in quibus illa pastoralis agni symbola pro
cipuum locum tenere solebat. Advenit autem
tempus nostre resurrectionis et dicitur in
quo in regno patris constitutus. i. gloria
et in immortalitatis sublimatus vobiscum
illud bibam novum. hoc est de saluacione
istius populi iam renovati per aquam baptis
matis. si nouo gaudio letabor. **Augustinus**
de quibus euan Vel aliter. Cum dicit
bibam illud novum. vult intelligi hoc
vult esse. Quia ergo de pagane ad
qui uetus homo appellatur corpus sustinet
quod in passione morti traditurus erat
Vnde etiam per vinum sacramentum amen
dant sanguine sicut quid aliud novum vi
num nisi in mortalitate renouationis co
poris intelligere debemus. Quod autem
dicit. Vobiscum bibam. etiam ipse resur
rectionis corporis ad induendum in morali

pmitat. Vobiscum enim non ad idem tempus
 sed ad eandem inuentionem et dictum acci-
 piendum est. Nam et nos dicit apostolus
 resurrexisset cum christo. ut spes rei futu-
 ram letitiam prout affectat. Quia aut dege-
 minne vult etiam illud nomen et dicit
 signat utique ad corpora resurrectura.
 secundum inuentionem celestem quae nunc secundum
 tena venustate per motum **hilarium**
 videtur. aut ex hoc quod iudas cum eo non
 bibit qui non erat bibentium in regno
 Ceterum ubi sunt bibentes ex vitis is-
 tuis fructu bibentibus sicut postea pol-
 licetur **Glossa** Sed sustinendo alio
 statim sicut quod saltem iudis sacramenta
 recepit apostolus. dicens et quod dicit vobi-
 sci. ad plures corpus non ad amicos referend
 esse. Et symphonio dicitur **origenes**
 discipulos qui acceperant benedictionem panem
 et biberant calicem gratiarum actionis
 docebat dominus per hunc omnibus symphonio dicit
 unde dicitur. Et symphonio dicitur exierat
 in monte oliueti ut de calce transiret
 ad altum. quia fidelis non potest aliquid agere
 in conualle **Crisostomus in omelia** Audiant
 quicunque velud porci simpliciter madu-
 rantes cum ebrietate surgunt ad decem
 gratias agere et inuicem mensam desine
 Audiant quicunque ultima orationem in pace
 misterium non expectant. Ultima enim
 oratio missellius symphonio est signum gratias
 ergo egit antequam sacra misteria discipulis
 daret. ut et nos gratias agamus sym-
 phonio dicit postquam dedit. ut et nos
 hoc ipsum faciamus **Jeronymus** Iuxta
 hoc exemplum saluatoris qui panem et
 calicem saturatus et inebriatus fuit
 potest laudare deum et constendere montem
 oliueti ubi laboris refectio dolorisque
 solacium et veri tunc noticia est **hilarium**
 per hoc etiam ostendit quod homines estima-
 ti inuicem diuinorum misteriorum virtutibus
 gaudio et exultatione communi in celestem
 gloriam effecit **origenes** dicit etiam
 mons hic est altus ubi promittatur

fuerat scandalum in firmitate discipulorum
 iam tunc patens ut non repellat discipulos
 discordantes. sed ut recipiat et uolentes
 unde sequitur dicit dicit illis ihesus. ad me
 nos scandalum parati in me in ista nocte
Jeronymus dicit quidem quod passuri sunt
 ut cum passi fuerint non desperent sa-
 lutem. sed agentes primas liberant **Criso-
 stomus in omelia** In quo etiam docet nos quales
 ante crucem fuerint discipuli et quales post
 crucem. Item qui non cum christo dum crucem
 figebat stare poterant post mortem christi
 adamantem fuerint fortiores fuga enim
 discipulorum et timor. demeritas est mortem
 christi. ut confundat qui heresi marcionis
 egrotant. Si enim non ligatus est nec
 crucifixus. Unde petrus et reliqui apostoli
 tantus metus est timor. **Jeronymus** et
 signant addidit. In ista nocte quia quod
 qui inebriant. nocte inebriant. Sic
 et qui scandalum parant in nocte et in te-
 nebris sustinent **hilarium** huius etiam
 predicatores fides ante prophetas veteribus
 timebat. Unde sequitur scriptum est
 enim parua pastore et dispergent oues
 gregis **Jeronymus** hoc alius dicit in 4. actus
 arua propheta scriptum est et ex propheta
 phete addit dicit. Parua autem pasto-
 r bonus ut ponat arua sua sub pedibus suis
 et de multis gregibus circumpati fiat unus
 grex et unus pastor **Crisostomus in omelia**
 hanc autem prophetiam induit quidem sua-
 dens eis semper attendere. que scripta sunt
 simul autem ostendens. quoniam secundum deum quod plura
 crucifigebat et undique manibus non ali-
 cui sed de auctori testamento et adeo qui
 in eo promittatur. Non autem promittit eos
 in tribus permanere. sed et loca promittit
 dicens. Postquam autem surrexerit
 postquam uos in galiliam. Non enim quiescit
 post resurrectionem in celo eis apparuit non
 in longis quibusdam regionibus ut eis apparuit
 uadit. Sed in ipsa gente et in ipsis
 fere regionibus ut et hinc credent

qm̄ qui crucifixus ē ipse ē qui resur-
rexit ppter hoc eadē sē in galilea abire
diat. ut a timore iudeorū libera credent
ei quod dicebat **augustinus** p̄diat eadē
hoc eis ut qui ad modicū dixerunt
scandalū passi. post congregat a resur-
gente xpo et p̄cedente eos in galilea
genā **hilarius** Sed petrus in tantū
et affectu et caritate xpi offerebatur
ut et in beallitatem carnis sue et fide
vborū dñi nō q̄tueret. q̄ dicta eius ef-
ficienda non cōtē. Unde sequit̄. Re-
spondens autē petrus ait illi Et si oēs
scandalizati fuerint me ego nunquā
scandalizabor **139 in omē** Quod
autē o petre p̄p̄eta dixit dixerunt
oēs et xpus confirmavit quod dictū
est. et tu diabolus nequus. Aln̄ dixit
vnius ex vobis tradet me. timebas
ne tu esset traditor. q̄uis mehil tibi ta-
le q̄stus erat. Nūc autē manifeste
eo dicente qm̄ oēs scandalizabunt.
contradicit. Sed quia exutus erat ab
amoritate quā p̄ de p̄dicōe habuit
q̄fidens dereliquo dicebat. Ego nunquā
scandalizabor **140 in omē** Non tamen
ē temitas nec mendaciū sed fides ē
ap̄t̄ petri et audens affectus erga
dñm saluatōre **Remigius** Quod ergo
diat p̄videndo. iste denegat amado
vbi moralit̄ m̄strum ut q̄ntū q̄fidi-
mus de cadore fidei. tantū timorū
de carnis fragilitate. Videt̄ tamen
accusabilis petrus et qm̄ q̄tradidit
et qm̄ alijs scrip̄m p̄posuit. et tūc qm̄
totū sibi attribuit. q̄ scilicet fortiter
esset p̄sueratur. Ut hoc igit̄ i
eo sanaret p̄misit fidei eius casū non
impellens eū ad negandū. sed eū sibi
deserens et naturā humanā de fragi-
litate q̄m̄cens **augustinus** Unde alij
discipuli scandalizati s̄m̄ ih̄u. petrus
autē non tantū scandalizatus. sed habū-
dantiq̄ dereliquit̄ ut iter denegaret
Unde sequit̄ ait illi ih̄us amen dico

tibi quia in hac nocte anteq̄ gallus ca-
tet ter me negabis **Aug. de consensu**
evang. p̄t̄ tamē moue q̄ tam di-
uersa non tantū ūba sed eadē sm̄as eūte
p̄mittit quibus p̄motus petrus illa pro-
sumptōs p̄ferret. uel ad dñm uel p̄dñm
moriendi ita ut cogant̄ intelligi ter
expressisse p̄sumptōs sua diuersis loas
p̄monis xpi et ter illi ad dñm responsū
q̄ cū cōt̄ ante galli cantū ter nega-
turus Sicut eadē p̄ resurrex̄ ter
illū interrogat. Vtū cū amet. et m̄datū
de pastendis oibus ter p̄cepit. Quid
em̄ hūc hoc ūba mat̄. uel sine p̄te
illis uel quibus sc̄dm̄ ioh̄m̄ uel quibus
sc̄dm̄ lucam petrus retulit p̄sumptōm
suam. Marcus autē p̄ne ap̄t̄ ūbis
hoc q̄m̄morat quibz et mat̄. n̄
q̄ distinetus quēadmodū futurū ē ex-
pressit dictū ē ad dñm amen dico tibi
quia tu hodie in nocte hac p̄bis quā gal-
lus bis vocē dedit ter me es negaturus
Unde nō nullus qui parū attendit.
Marcus videt̄ nō congruē retis. Totā
em̄ petri negatio trina ē que si post
p̄m̄ galli cantū in aperet̄ falsū dixit
si videt̄ tres evante qui dicit̄ dixit
isse dñm q̄ anteq̄ gallus cantaret cū
petrus cōt̄ negaturus. Nūc si totam
trinā negatiōm ante p̄gisset quid can-
tare gallus m̄peret̄ sup̄fluo dixisse.
Marcus dēphendet̄ ex p̄sona dñi. p̄
quod gallus bis vocem dedit ter me
es negaturus. Sed quia an̄ p̄m̄ galli
cantū cepta ē illa trina negatio abten-
derit̄ tres evante nō q̄n̄ can̄ cōp̄le-
turū cōt̄ petrus. sed q̄n̄ futura cōt̄ et
q̄n̄ ~~incepta~~ incepta. i. an̄ an̄ galli cantū
q̄ quod i. aū eius. et ante p̄m̄ galli cantū
tota possit̄ intelligi q̄n̄ anteq̄ galli cantū
tantū timor obp̄derat̄ mentē. q̄ am-
posset̄ usq̄ ad finē negatiōm p̄ducere
multo maḡ igit̄ moue debet̄ quia
trina negatio eadē trinis negatiōm non
bus an̄ gallicantū cepta et si nō ante
p̄m̄ gallicantū p̄acta ē tamq̄

si alicui dicitur antequam gallus cantet
 ad me scribes eptam in qua michi ter co
 uocaberis no vobis si cam an sine gal
 li cantu scriba mapezet et py pmo gal
 licentia fimeet ideo dicend erat fassid
 fuisse predicat **Origenes** Auereus aut
 si passie erat ut no scandalizaret
 petrus semel a saluatore dicente Quia
 dno vos scandalio pacem in me. Ad
 quod aliquis respondet qm nec erat
 sci quod predicat erat ahu. Alius
 aut dicit qm qui oporatz a niniuit
 que pduxerat per qonad no fecit pos
 sibile fuit ut repellat scandalio etia
 apetto deperante sicut aut pmissio cis
 audax in affectu quidem pempto no in
 prudenti facta e ei causa ut no p
 li scandalizaret am etia ter deno
 garet postq ad affirmatone iuranti pro
 mitiauit dicit aliquis q no erat
 popule ut non denegaret. Si emua
 terti erat ppr. Amen mentitus fuisse
 Amen dico tibi. Sed vni dixisset q
 te non negabo. Evident aut in ca di
 sapuli cogitantes q pmi fuit dictio. Sed
 vas scandalio pacem. ad hoc auto
 qd dicit e petro Amen dico tibi is pro
 mserat similit petro qua no erant
 comprehen milla pphid unde sequit.
 dit illi petro. Et ad si oportuit memo
 ri te cu non te negabo. Similit et omes
 discipuli dixerunt. Hic etia petro nescit
 quid loquat cu ahu em mox pambus
 moriente homi no erat qm omes
 fuerant impectatis. et ames apus he
 bant ut p eis alius morietur no ipi
 palys **Yabano** Et quia intellegat
 petrus dnm p timore mortis cu pre
 dixisse negatur ab hoc dicebat q
 licet praulid mortis immet nullo mo
 ab eius fide posset diuelli. Et similit
 alij apti p ardore mentis no timue
 runt dampnu mortis sed vana fuit
 psumptio humana sine protectione

diuina **Cris m am** hinc ergo
 magni distina dogma q no sufflat
 desideriu homis nisi diuino aliquis
 parat auxilio. Tunc venit ite
Yungius Paulo sapius euata
 dixerat q ympno iam dicto exyt
 cu discipulis in monte oliueti et ut
 ostenderet ad que locu montis apig
 duertat qnter aduipit. Tunc erat
 ihus cu illis in euillid q dicit geth
 semam **Yabano** lucas dicit i mo
 tem oliueti iohes transtorrente
 cedron quod idem e. q geth semar
 e locus in quo orauit ad radice mo
 tis oliueti ubi ortus e ubi caed
 etia e edificata **Yerommo** Geth
 semam mterp vallis pmguissima
 in qua iussit discipulos pede pauliss
 et expectare redeunte. donec pre
 tict dno solus oraret. **Auge** no
 em querebat ut ubi capet ubi
 cu discipulis manducauat pascha
 querebat aut et pns q pderet
 orare et elige locu mudi ad oroz
 unde sequit. Et dixit discipulis
 suis Sedete hic donec vadam
 illuc et orem. **Cris m om** hoc
 aut dicit quia discipuli m diuis
 biliter pstant xpm. Consuetudo ei
 erat ei sm discipulis orare hoc
 aut faciebat erudiens nos i dno
 bus quere nobis spatue et saluti
 dne quere **Dama steno** **libo 140**
 Sed ad ord p r aspen sus itellectu
 adden uel peccato detactu adeo qtr
 dno orabat. Neq em astensioe que
 addat e. indigebat eius intellat
 semel p dnm p sanid deo vbo vntus
 Neq ca q adeo e peccatoe omis
 em dno et homo xpus e. Sed fo
 mas in se ipso quod m m e datur
 nos adeo pre pece et ad ipm ex
 tendi. Sicut ei passiones sustant

11

ut triumphans nobis aduersus eas uictoriam tribuet ita orat nobis viam faciens ad eam que ad deum est ascensio et per nobis omnes iustitias implens et reconcilians nobis patrem suum et ut principium ipsi honorans et mansuetus quod non est contrarius deo **Vernigius** In autem deus in monte orauit docuit nos in monte prelestibus deum supplicare. In uero in uilla orauit nos in struxit ut in corde semper humilitate seruire studeamus pulchritudinem eorum appropinquas passioni in ualle pinguedinis orasse dicit ut dormiret quibus per uallem humilitatis et pinguedinis caritatis mortem pro nobis suscepit. Quod ualiter eorum nos in struxit ut non gestemus cor aridum a pinguedine caritatis **Vabanus** In pinguedine eorum morti deus in ualle pinguedinis orauit quod per uallem humilitatis et pinguedinis caritatis pro nobis subit morte **Vernigius** Quia uero fidem discipulorum et constantiam deuote sibi uoluntatis acceperat sed turbados et dissipandos illos prescribat non iussit eos in loco sede. Nam sede reuoluentis e laboraturum enim erant eorum negaturum. Qualiter autem progressus sit manifestat eorum subiugit. Et assumpto petro et duobus filiis zebedei cepit tristari et mestus esse. Illos uidelicet assumpsit quibus in monte claritate sue maiestatis ostenderat **hilaris** Sed quia dicit Cepit tristari et mestus esse hereticorum omnes hic sensus est ut appropinquat metum mortis in deum filium inuidisse. quia asseruit non de eternitate plati neque de in finitate patris subeopati. Sed ex nihilo pro eorum qui omnia creauit effectum. et ideo in eo doloris anxietas. ideo metus mortis ut qui morte timeat patuit et mori possit et mori potuit. licet in futurum per eorum tamen pro eorum qui se gemit exoptato sit eternis. Et si per fidem capaces eorum

gelosus eorum sicut ubi in principio deum et homo in principio apert deum et eandem eorum esse eorum et gemi. Sed si ueritatem illam in corrupte sibi inbecillitatis sue forte assumpsit carnis in se ut sic ad dolorem in firma ad morte trepidam iam et corruptam subditi ut ar si delectate de mutata in metu hic quod in ea est potest aliquid non esse. deus autem sine mensura temporis semper est et qualis est talis est eternus a hori igitur in deo nihil potuit neque ex se metus deo ullus est **Jeromius** Nos autem ita dicimus hominem passibilem ad filio susceptum ut deitas impassibilis permanet. passus est enim dei filius non putatur. sed uel omnia que scriptura testatur secundum illud quod pater patet saluet secundum subit assumptum **hilaris** **delectate** puta autem hic non alia hic ad emendum quod passionis et mortis causa a quibusdam pretendit. Interrogat autem eos qui hoc ita existimant. an eorum sub sistat ut mori timeat quod omnes ab aptis timore mortis expellens ad gloriam eos per martyri adhortatus. Quod enim ipse in morte patemto doluisse existimandum est qui pro se morientibus uita rependit. Deinde que dolore mortis timeat patet sue libertate mortuus. Sed et si passio honorificatura cum erat quod tristis eorum metus passionis effecerat **hilaris** **sup a** Quia ergo mestus fuisse deum legimus causas mestitudinis recipiamus admonuerat superius omnes scandalizandos petro eorum deus ter negaturum esse repandit assumptis quod et iacobo et iohanne cepit tristis esse. Ergo non ante tristis est quam assumit. sed omnis metus illis esse cepit assumptis atque ita non de se orta est sed de eis quod assumpsit mestitudo **Jeromius** Non tristabat ergo deus non timore patendi qui adhuc uenit ut patetur et pe-

trā temitatis arguerat sed p̄t̄ in
 felicissimi Judaz et scandalū am̄ apto
 rū et reiectas p̄t̄ iudeos et euipone
 misere uelū **Damascus** r̄us libro vel
 aliter adnā que a non ente ad esse
 reducta a se p̄ a conditore existendi n̄
 desiderū hnt et nō esse nāliter fu
 gūt. Et deus igit̄ ubi homo factus
 hnt hoc desiderū quod demeruit of
 tam. et potū. et sompniū quibz saluet
 q̄uat̄ ultra desiderans et nā incoopi
 enia hōis factus. et cōmō desiderū
 corruptuorū amōmcom̄ eūde et tpe
 passiois quā uoluntate sustinuit hnt
 mortis timore nālem et tristitā. Et
 em̄ timor n̄lis nolente aīa diuidi acōte
 p̄ter ad q̄ opphicio a conditore impōta
 ē nālem similitudine **Jeromus** Dns
 ergo n̄ ut uoluntate p̄baet assumpti hōis
 . Vere quide contristat̄ ē. sed ne pas
 sio t̄ aīo illius d̄naret per passione
 tepit contristatū aliud em̄ ē contristatū
 et aliud inape contristatū **Remigius**
 Descriuit aut̄ in h̄ loco. a) am̄bet q̄
 dixerūt illū fantastiā corpus assump
 sisse. Nichilōq̄ et illi qui dixerūt eū
 uerū aīam nō habuisse. sed loco aīe
 diuitatem **Auḡ** m̄llo **xxviii q̄m̄**
 habem̄ em̄ euangelistarū n̄aracōes
 per q̄s op̄m̄ et natiō de uirgine mariā
 cognouit et p̄phensū auidet̄ et flagel
 latū et crucifigū atq̄m̄ter f̄rat̄ et se
 pulcū in monim̄to que om̄id sine cōe
 nemo intelligē p̄t̄ f̄d. nec figurate
 accipienda quicquid uel dementissim̄
 dixerūt cū dicta sūt ab eis. qui res
 gestas ut meminētant n̄arauit.
 Sicut ergo ista corp̄ cū hūisse testā
 . sic cū hūisse indicat̄ actu aīe. affec
 tionos ille. que nō p̄nt cō imp̄t̄ aīe
 quas mehilōis eisdem euangelist̄ n̄
 rantibz legim̄. Et unat̄ ē ih̄us et
 rat̄ et q̄tristat̄ **Auḡ** **xviii q̄m̄** dea. dei
 Cū ge in cibo ista referūt. nō falso
 utiq̄ referūt. Vm̄ ille hab̄ motus
 certissime dispenfaciōis grā. ita cū uolūt

factus ē homo habem̄ quide et nos
 hūmōi affect̄ ex humane q̄dicat̄ i fir
 mitate Non aut̄ ita d̄ns ih̄us cuius in
 firmitas fuit op̄tate **Damascus** r̄us
tercio Quia p̄ter nāles m̄e passioes
 p̄m̄ natura et sup̄ natura fuit i p̄
 Sedm̄ natura em̄ q̄m̄ p̄mittebat car
 nem pati que p̄pria. Sup̄ nām aut̄ q̄m̄
 nō p̄cedebant in eo uoluntate nālia
 Nichil em̄ coactū m̄p̄s q̄siderat̄. p̄
 amā uoluntate. Volens em̄ esuruit
 . uolens timuit et tristat̄ ē et ideo
 de manifestacōe tristitae subdit̄ d̄ns
 ait ille **Christus** ē aīa mea usq̄ ad m̄t̄
Ambro sup̄ **lucā** **Christus** aut̄ ē nō ap̄e
 sed anima. Non em̄ trist̄ ē sapia n̄
 diuina substantia sed aīa. Suscepit
 em̄ aīa m̄d̄ suscepit corpus meū
Origenes Non aut̄ p̄t̄ morte p̄
 usq̄ ad morte contristat̄. donec ap̄t̄
 sua libet passione dicant qui rōnabile
 ih̄m suscepiss̄ aīam suspicant̄ quō cō
 tristat̄ et nouit̄ tempus tristitae. Et
 quō em̄ et bruta merent̄ aīalia t̄
 nō nouerūt nec causas nec t̄p̄s. usq̄
 ad quod debeat q̄tristat̄ **Origen** vel
 aliter trist̄ ē aīa mea usq̄ ad morte
 q̄ d. tristitā cepta ē in me nō semp̄
 sed usq̄ ad tempus mort̄ ut t̄d mor
 tuus suō p̄t̄o moriar et om̄ise
 tristitae aīe p̄ncipiū tantū fuit in
 me **Sequit̄**. Sustinete h̄c et iugi
 late meū. Et p̄ dicit̄ ceteros quide
 usq̄ p̄dere ibi quasi in f̄ores aba
 gōne ista p̄cūab̄ eos p̄cūros. Vos
 aut̄ q̄ sit̄ moros adduxi ut collabo
 ret̄ meū in uigilijs et orōibz tamē
 et uos manete h̄c ut om̄isquisq̄
 gradu sue uocacōis op̄stat̄ q̄m̄ om̄is
 gracia q̄uis fuit magna h̄t̄ sup̄iore
Jeromus Ad nō a sompno p̄hibet
 cuius tempus nō erat̄ t̄m̄ente dis
 crimine sed a sompno t̄ fidelit̄ et
 torpore mentis. Et p̄gressus pupillū
adigen petiū magna de se cōfidec̄

et alios adduxit ut viderent cadere
in faciem et orantem et distant non
magna sed humilia de se saps. nec veloces
sed ad pmttend' sed solliciti ad orand'
Et id dicit Et pgressus pupilla No
lebat em longe fieri ab eis sed iuxta
eos conspicuus orare. Et qui dixerat
Dilate ame qui mitis sum et humilis
corde. laudabilis se humilians cadit
in faciem unde sequit' prae dicit in fa
ciem suam orans et dicens ayi pater
si possibile e transcat ame calyx iste
manifestus aut in orate sua deuotioz
si dilectio et complacens dispositioz
pater addidit pmttam no sicut ego
volo sed sicut tu. Docens ut non
oremus fieri nra voluntate Sedm aut
q cepit pauere et tristari sedm hoc o
rat calicem passiois transcat. non
sicut ipse uult sed sicut p hoc est
no sedm naturam eius dmi et impassibile
sed sedm naturam humanam et in fir
ma Suscipies em naturam carnis
humane omnes ppetates impleuit ut
non in fantasia huisse carne estima
retur sed in uitate. pmtt' e aut
homo fidelis. pmtt' quide nollet pati
aliquid dolens. maxime cu ducit usqz
ad mortem quia homo carnalis e. Si
aut sic uoluerit deus acquiescit p
fidelis est. Nam sicut multo canfide
no debemq. ne nra uirtute uideam
pfiteri. Sic diffide no debemq. ne
dei aduicis nri impotencia uideam
pmitiae. Non e aut qm marcus
quide et lucas hoc ipm suspexit
Iohes aut orante ihm ut transcat
ab eo calyx no introducat. qm hi qui
dem magis. sedm humanam eius natura
exponit de eo q sedm diuina qd es
aut magis sedm diuina alie aut
ihus uidentis qualia erant iudei pas
suri potentes cu ad mortem dicebat
Pater si possibile e transcat ame
calyx iste *Jeromus* unde signant

dicit calyx iste h' e ppli iudeoz qui
ex causam ignorantie huc non pnt
me occiderunt hinc legem et pphetas
qui me uacuant *urgens* Rursus
iudeos quia uilitas totius mundi et fi
tura p passione ipius dicebat Sed no
sicut ego uolo sed sicut tu. si possibile
est ut sine passione mea omnia illa bo
na pueniant q p passione mea se
pueniunt. transcat passio hoc ame
ut et mundus saluet et iudei in pace
mea no peant. Si aut sine p dicit
quoniam multo salus no pnt mtradi
ci qnt ad iusticia tua non transcat
Calicem aut hunc qui bibit passiois
I multas lacus nominat scriptura bibit
aut calicem totu qui patit p testimo
mo quicq fuit ei illati. *Amidit*
aut accipiens qui denegat ne aliq
patiat *Aug' de consensu ciu' et* ne
quis cu putaret pter memisse p tate
Non dixit si face potes sed si fia
pt uel si possle est de si dicitur
Si ms. fia em pt. quod ille uoluit
unde et lucas hoc ipm plamq tima
uit Non em ait Si fia pt sed si
uis. *hylaui* uel aliter non ait in
scat ame calyx iste. hoc em est q
cuqz pnt timet oro. Et aut ut ase
transcat rogat non ut ipse ptercat
orat. sed ut malter id quod ase in
pt excedat. Totus igit supra eos
qui passuri erant meto e atqz ideo
p hys orat qui passuri p se erant. di
tens transcat calyx ame. i. quod ame
bibit ita ab hys bibat sine ppa dif
fidentia sine sensu dolens sine metu
mortis. Ideo etia ait Et possibile
e quia carni et sangm hys tior
e et difficile e corp arbitrate corpora
humana non conici. Et aut ait No
sicut ego uolo sed sicut tu uis. uel
let quidem eos non pati ne forte i
passione diffident. si cohereditatis sue
glam sine passiois difficultate me

rant. Non ergo ut non paciant
 rogat dicens Non ut ego uolo sed ut
 tu. ait eo qd pater uult ut bibendi ca-
 lias in eos ex ipso transat firmitudo
 quia ex uoluntate patris non tam p xpm
 vna dyam qd ead p eius discipulos o-
 portebat **Augustinus in enchiridion** Sic
 igitur xpus homines gerens audit p-
 uatam quidam hominis uoluntatem in qua
 et sua et matris figurauit qui caput nos-
 trum o cu dicit Transat ame ut h
 em erat humana uoluntas qd aliquid
 et tamq p uatam uolens Sed quia recte
 uult ee homines et ad deum dirigi subdit
 corp causa vniuersam no sicut ego
 uolo sed sicut tu at si dicat. Videte
 time quia potes aliquid qd uelle et
 si deus aliud uelit concedit hoc huic
 fragilitati hec uox capite salus est
 totius corporis **leo ppa in sermone de passioe**
 hec uox omnes fideles instruit. omnes
 qd esset accendit. omnes mices corona-
 uit. Nam quis mundi adia. quis tepta-
 tomi turbines. quis possit pscutoz
 supare errores nisi xpus in omnibus
 et p omnibus p dicit fiat uoluntas
 tua. Distant igit hanc uocem omnes
 ecclesie ut ad aduersitas uolent aliquid
 temptato amittit. sepato tremore fo-
 midinis accipiat. tollerantia passioe
Origenes pusillu aut p grediente
 ab h ab eis. nec una hora potim uigi-
 late absente eo ppter quod dicens ut
 nec modicu aliquid ab h p grediat
 Sequit et uenit addiscipulos et i-
 uenit eos dormientes **Crisostomus in omne**
 Quia i tempeste nocte erat et oculi
 eoz a tristitia erant grauati **hilarius**
 postq ergo addiscipulos redit et
 dormientes deprehendit petru arguit
 unde sequit. Et dicit petro. Sic
 no potuisti una hora uigilare mecu
 Petru id e tribus arguit p pcedis
 no se scandalizand fuit gladius **Crisostomus**
in omne Sed quia et alij idem dixerunt
 om ead in firmitate arguit. Qui

em mori simul ad xpo elegerant. non
 simul ad eo potuit uigilare **Origenes**
 Inueniens aut eos dormientes vbo suscitauit
 ad audiendum et precepit uigilare dicens
 uigilate et orate ut no in tentis in temp-
 tatione. est pmit uigilem et sit uigi-
 lates oremus. uigilat qui facit opa bo
 et qui sollicitate agit ne maliquod teneb
 sim dogma inueniat Sic em uigilat
 bpaudiat oraco **Jeromius** In poste e
 huana auis no temptu Ergo no ait
 uigilate et orate ne temptem. sed
 ne in tentis in temptatione. hoc e ne
 uos temptatio superet **hilarius** Qui
 aut ne in temptatione ueniet orate
 eos admonuisset audit dicens Spis
 quide pemptus e caro aut in firma
 Non utiq de se hoc dicit. ad eos et
 hic sermo quilibet est **Jeromius** h
 aut e aduersus temerarios qui quod
 crediderunt putant se posse consequi
 Itaq qntu de cadore mentis qd dnm
 em de fragilitate carnis timeant **Origenes**
in gen hic considerand e utru sit
 om caro in firma e. Sit om sps p-
 mptus # sit. An om quide caro in fir-
 ma e. Non aut et om ham sps p-
 mptus e sed em stas. Infidelis aut
 et sps segnis et caro in firma est
 aut et alio no caro in firma corp p
 laz quoru pemptus e sps. qui cu spu
 pempto opera carnis mortificant hos
 ergo uult uigilare et orare. ut no in-
 trent in temptatione. qm qui pntior
 e sollicitior debet ee ne magnu bonu
 apud graue heat lapsim **Remigius**
 vel aliter. hys uerbis audit se ve-
 ram carne ex uirgine suscepisse. et uerid
 adam huisse unde et nuc dicit et
 spm suu pemptu ee ad pacendum cane
 id in firma. tunc dolere passioe
 Sequit qtm pseudo abijt et orauit
 dicens Pater mi si non pt calyx iste
 transire nisi biba illud fiat uoluntas
 tua **Origenes** Etimo q calyx iste pas-
 sioe ois ab h fuit transiurus sed

cū differencia ut si quidem bibet cū et
ab ipso tranſiſcet poſt modū et ab omniſi gnē
Gom Si aut nō bibet cū ab ipſo quide
forſitan tranſiſcet ab hominibus aut nō in
ſiſcet hunc ergo calicem paſſionis vole
bat quide aſe tranſiſce. ſic ut nō nec
gūſtaret amariū meū cuius ſi tamē poſ
ſibile eſt quā ad uſuū dei Si aut
nō potat ſic magis volebat ut ſu
mēt cū et ſic tranſiſcet ab eo. et ab om
ni ſo homī gnē. q̄ ut cont̄ voluntatem
paternā bibitione eius effugēt. **Criſ
tomē** q̄ quide ſcōs uel tercio orat
ex affectu ſalictē huāne inſirmitatis
quo morte timebat et ſiſcat. q̄ uē factū
eſt homo Sedō em uel tercio aliquid
ſic uolūtatē eſt maxime demitāt in
ſcripturis. **Vnde** ~~ſcōs dicit~~ **Joseph**
dicit phōm. Quod iudiſti ſcōdo ad
candem rem ptmens ſompni. ſirmi
iudiciū eſt. **Jeromū** q̄ uel aliter ſcōdo
orat ut ſi miuē uel gentilitas alē
ſaluati nō p̄. m̄i aruerit a iudicia.
i. iudea fiat. uolūtatē p̄ris que nō e
cōtraria ſilij uolūtatē dicente ipō per
p̄ſtam ut facem uolūtatē tuā de
meū uolū. **hylarius** uel aliter
paſſionis diſcipulis omē in ſe corpis
m̄i in ſirmitate aſſimipit. cruci q̄ ſcō
uolūta quibus in ſirmitate aſſipit. et iō
tranſire ab eo calice nō p̄. m̄i illud bi
bat quia pati m̄i ex eius paſſione nō
poſſim. **Jeromū** q̄ p̄pud aut plus
orat p̄ omibus ſicut et plus patit̄
p̄ omibus. **ſequit̄ em** **Et** ~~ſcōs~~ uenit
it̄m et in uenit eos dormientes erant
em oculi corp̄ grauari languēſcebant et
et opp̄mebant̄ apt̄ oculi negacōe uia
na. **Origenes** ſp̄to em non t̄m corp̄
oculi p̄t̄ aut̄ grauari erant. Non d̄t
em erat eis ſp̄us datus. **Vnde** nō eos
rephendit. ſed uadens it̄m orauit. do
cens ut deſiciam̄ ſed p̄maneam̄. **Origenes**
donec impetrem̄ ea que poſtulare iō
cepim̄. **Vnde** ſequit̄ **Et** relict̄ illis

it̄m abiit et orauit. **tercio** eūdem ſermonē d.
Jeromū q̄ **tercio** aut orauit ut morte
duos uel triū teſtū ſcōret omē ſibi
habemus uel idio tribus uicibz d̄ns ora
uit. ut nos a peccat̄ p̄t̄is uemā et
p̄t̄ibus malis tutela et futuriſ p̄t̄ibus
tutela oremus. et ut omē oram̄ ad p̄t̄em
et ad ſilū et ad ſp̄itū ſancitū dirigam̄
et ut inteḡ ſp̄itū n̄ et aīa et corpus
ſeruet̄. **Auguſtī** **de ſcōs** **emā** non ab
ſirde etiā intelligit̄ q̄t̄ ſcōs temptat̄
paſſionis ter d̄m orat̄. **Sicut** em t̄p̄
taco cupiditatē trina eſt. Ita et temp̄
taco timorē trina eſt. Cupiditatē q̄
in uicioſitate eſt opp̄m̄tur timorē mortē
Sicut em in illa cognoscendū uerū e
auditas. Ita in iſta amittende talis notē
Cupiditatē ad honōis uel laudis opp̄m̄tur
timorē ignominie et ḡtimelias. Cupi
ditatē aut uolūtatē opp̄m̄tur timorē do
loris. **Remigius** uel ter orat̄ p̄ apt̄is
et magis p̄ petro qui ter eū erat
negaturus. **Tunc** uenit addit̄. **hylarius**
poſt oram̄ frequentē poſt diſturbat̄
teat̄ q̄ multiplex meū demit̄. ſe
t̄ritatem reddit̄ in requie abhorat̄
Vnde dicit̄. **Tunc** uenit ad diſcipulos
ſuos et ait illis. dormite iam et re
quieſcite. **Criſtō** **in omē** **Et** quide
t̄m uigilare optebat ſed h̄ dicit̄ ut
oſtendet̄ q̄m̄ neq̄ uſim poſſent ferre
futurū malorū. et q̄m̄ corp̄ nō m̄d̄
get̄ auxilio. et q̄m̄ aīa eū tradi opte
bat. **hylarius** uel hoc dicit̄. quia
uolūtatē de diſcipulis iam ſcōs ex
pectabat de qua dixerat̄. fiat uo
lūtatē tua quia ſalictē tranſiſcā
in nos calicem bibens in ſirmitate cor
pis m̄i et timorē ſimilitudinē et ip̄m
dolore mortē abſebuit. **Origenes**
uol nō eſt ille ip̄e ſompni. q̄ uibet
me diſcipulos ſuos dormire et ille
qui eis ſup̄ius legit̄ q̄t̄iſſe. **Illis** et
dormientes inuenit nō requieſcentes
ſed grauatos oculos h̄ntes. **Nunc** aut̄
p̄cipit̄ eis non ſimpliat̄ dormire ſed
t̄m requie ut oſtēdo ſuēt̄. ut p̄m̄

quidem vigilans orantes ut non in
 mus in temptacione ut postea dormias
 et requiescas ut ad aliquis in venit
 locu dno thabnaculu deo iacob. ascendat
 supra lectu stratus sui et det somnu
 oculis suis. faciat aut et ad patet
 semper sustere labores quasi tanata
 remissiones aliquas sine reprehensione
 consequet q moralit dormitioes dnt
 ut usq aliquo tempore hinc remissione
 renouata resuscitet **hylarius** Et
 aut ad eos volentes dormientes pro
 priens. pmi reus oburgat. sed silet
 teras quiesce iubet. id ista e q pmi
 post resurrectionis dispersos eos et dif
 fidentes ac trepidos reprehendit. Seco
 missu spu parato grauatib adgriendib
 euangely libertate oculis consistunt Na
 aliquodm legis amore detenti quoda
 fidei sompno occupati s. Tertio uo i.
 haltatis sue reditu sciantati eos q
 etiq resuscitet **Origenes** postquam
 resuscitauit eos a sompno. videns i
 pti appmquitate quidd traditor qui n
 du uidebat ad discipulis eius dixit Et
 ce appmquauit hora et filius homis
 tradet in mas petro **Crisostomus** ipse at
 q dicit appmquauit hora. ondit quomd
 diuine dissonis erat quod gerebat. q
 h aut q dicit in manus peccatoru. de
 mat quomd illoru nequiae har opus
 erat. no q ipse delicto eet obnoxius
Origenes Sed et mit in manus pec
 catoru tradit ihus qndo hij qui uidet
 ihm crede hnt cu i manibz suis cu
 sint peccatores Sed et quo aestimq
 iustus hnt in se ihm in plate factus
 fuit peccator. ihus e traditus i ma
 nus petro **Jeromus** postqua go tris
 orauit et aptas timore seque pma
 impetrauat corrigend secus de passioe
 sua pgit ad psecutores et ultro se i
 terfacend pbet. Unde sequit. Sur
 gite camq. q dicit. Nos vos inue
 niant. q timetes. ultro pyamus ad

mortem ut confidentia et gaudia passu
 ri uideant Sequit **appmquauit** Et
 appmquauit qui me traditur e **Origen**
 Non dicit appmquauit michi. nec em ipi
 appmquabat traditor eius qui se elanga
 uat peccatis suis abeo **Augstus de ciuitate
 diuina** Videtur aut hic pmo p d m ma
 ttm sibi ipi contrari Quis em dixit.
 dormite ia et requiescite. ai gneetat
 Surgite camq Quia uelud repugnancia
 quidd comati conat ita pmutare ab
 exprobrante no pmittente sit dictu.
 Quod recte fiet si cet nate Qu no ma
 cus ata hoc gmemorauit ut ai dixisset
 Dormite ia et requiescite aduigeret
 Sufficit. Et demde inferret. Venit
 hora ecce tradet filius homis utiq
 intelligit post illud quod eis dictu e
 Dormite et requiescite filius dnm
 aliquod ut hoc fiet qd p mserat et
 tue mutasse. Et appmquauit hora.
 ppter quod p d m marcii p d m e. Suf
 ficit. i q iam requiescit **Ad hoc co
 loquere Glosa** Quia sapius dicit e
 q dno uero se peccatoribus per seu
 talibus exhibebat qnt euanta ondit
 qno sit aspectabilibus detentis Unde d
 Ad hoc colloquere ecce uidas vnus
 de xij uent **Remigius** vnus uidelz
 nro no mcto hoc aut dixit ad osti.
 i mane factus illius qui deaplica dig
 nitate factus fuit. proditor Sequit.
 Et ad eo turba multa cu gladijs i fustibz
 ut aut ondet euanta mudentie cau
 sa illu dephensio subingit arisi a p
 apibus p d d d d et semobus p d d **Origen**
 p d d d d aliquis qm p d d multitudinem
 corp qui iam crediderit mlti uenerat
 aduifus cu timetes ne multitudo eade
 cu de manibus corp rapent ar. Ego
 aut qmno ead alectam cam qm qui pu
 tabant in belzebub eide solere demou
 arbitrabant cu ex quibusda malefiis
 posse effuge de medio uolencu cu tunc
 multi ead mlti spualibz gladijs militat
 contra ihm uarijs salict et diuersis
 dedeo dogmatibus Sequit Qui aut

tradidit eū dedit eis signū dicens
quicūq; osculatus fuerit ipse e tenete
eū. Dignū e aut quere eū scdm factū
natus eēt omnibus habitantib; in iudea
quare q̄ nō cognoscētib; effigiem ei
dedit eis signū. Item aut traditio ta
lis de eo ad nos qm̄ nō solū due forme
in eo sūt. Una scdm quā om̄s eū uide
bant. Alia scdm quā transfiguratus est
corā discipulis in monte. sed ead̄ amicu
us appellat scdm q̄ fuerat dignus
Sicut et de manna scriptū est q̄ ha
bebat saporem ad om̄es usum hēntē
et ubi dei nō similit̄ tūctis appareret
p̄pter hūm̄ ergo transfiguratus eius
signo indigebant. **Cris in om̄** Vel
id signū eis dedit quia multociens
detentus ab ip̄is p̄transiit ne factib;
eis. Quod et tūc factū eēt si ip̄e vo
luisset. Sequit̄. Et q̄ scdm accedens
ad ih̄m dixit due rabbi et osculatus e
eū. **Pabanus** Suscipit dñs hūm̄ e
ditōis nō q̄ similit̄ nos doceat. sed
ne prodicōm fugē uideat. **Dugenes**
Si aut aliquis querat cur osculo iu
dae tradidit ih̄m. scdm quosdā quide
uoluit reuēciā ad m̄grm̄ suā. non
audens manifeste in eū utuē. Scdm
alios aut hoc fecit timens ne forte
se manifestū adūscū p̄buisset. ip̄e
ei sūt causa euasione cū posset sc̄
eius op̄m̄ effugē et facē se impiū
Ego aut puto q̄ om̄es p̄ditores tui t̄
amare uitate fingentes osculi signo
utim̄. Idm̄ ead̄ heresia sūt et
uidis ih̄m dixit rabbi q̄ hūc aut pla
tabūa respondet. Unde sequit̄ dixit
q̄ ih̄s amice ad quid uenisti dicit
aut amice in p̄teritis similit̄ hoc
eū nōd̄ neminem bonorū in scripturis
cognoscim; appellatū. Ad malū eū d̄
amice quō hūc intrasti et amice nō
facio tibi in uita. **Dugo in f. de p̄one**
Dicit aut ad quid uenisti. Tamq̄ dicit
oscularis et in p̄dicatoris noui quare

uenis. amicu fingis tū p̄ditōr s̄s. **Re
mgus** Dicit amice ad quid uenisti. ho
sic subaudit. Sequit̄. Tūc accesserūt
et manus in reccerūt in ih̄m et tenuerūt
eū. Tūc saluet qm̄ ip̄e p̄misit. sic
q̄ter eū uoluerūt sed non potuerūt.
Pabanus Goula p̄p̄ne in gmerio
i in corp̄ tuat̄ uicisti q̄ iudas uendi
dit et iudas emit tū acquisiuisti. Et
ecce unus ex hīs. **Cris in om̄** Sic
lucas refert dñs discipulis in cena dix
erat. Qui h̄t sacculū tollat similit̄
et pecuniam et qui nō h̄t uendat tinn
tam et emat gladiū. Et discipuli re
sponderūt. Ecce gladij duo h̄t. Come
mens aut erat illic gladios esse p̄
agm̄ sicut pascalem q̄ quidē erant
audientes quāq; ueniret p̄secutores
ad ip̄m capiendū. cena h̄p̄entes gla
dios sumpserūt in auxilium ad ip̄s
p̄secutores q̄ p̄m̄grō platurū. Unde
et h̄c dicit. Et ecce unus ex hīs q̄
erat tū ih̄m extendens manū exemit
gladiū suū. **Jeromus** In alio euanḡ
scriptū e q̄ petrus hoc fecit q̄ ead̄
ardore quo et cet̄a fecit. In sc̄p̄
Et p̄uicēs suū p̄ncipis sacerdotū
amputauit auriculā eius. Seruus
p̄ncipis sacerdotū malchus appellat̄
auricula quāq; amputat̄ dextera
e. Et transiōe dicens e q̄ malchus
i rex quondā p̄tus iudeorū suū
factus est impietatis et deuoratoris
sacerdotū d̄ b̄t̄ū p̄didit auriculā
ut l̄e uitate audiat in sinistra
Dugenes Nam si uident̄ legem
audire nō tū sinistro auditu audiat
vmb̄ tradicōis de lege nō uitate
p̄tus aut ex gentib; signata p̄ pe
cū p̄ hoc ip̄m q̄ crediderūt. p̄p̄
f̄t̄ p̄ causa ut p̄deret̄ iudeorū
audiat d̄ p̄tra. **Pabanus** vel petrus

non tollit audientibus intelligendi se
 sum sed diuino ablato iudicio negligē
 tibus pandit. Verū cad deoptra auris
 in hys qd op cad pto coediderūt diu
 na pietate pristino est restituta officio
hylarius vel aliter seruo pnapis
 sacerdotū auricula ab apto dectat. po
 pulo uidelicet sacerdotio seruicti per
 opū discipulū in obediens auditus ex
 cidit et ad capacitātē vitatis hoc quod
 erat nō audiens amputat. **leo pp m f.**
de passioe dñs aut zelancis apte pū
 motu pcedi ultra nō patit. vnde se
 timē ait illi ihūs Coniite gladiū tuū
 i locū suū. Conit sacramētū em erat
 redemptiois mē. ut qui moi p omibz
 venat capi nollet. Dat ergo in se
 furentibz licentiā seruendi. ne dilato
 gloriose truitis tūpho et dñatio dya
 bolica fiet longior et captiuitas hūā
 diu turmor. Adportuit etiā ut actor
 grē fideles pactaz suo exemplo docet
 et pcaus ad sustinendū fortiter adua
 sa in seruiret qd ad iudicandū pūocaret
Crisp m omē ad hoc aut ut discipulo
 pfluadet qm macoz addit dicens Quis
 qui accepit gladiū gladio pūbit. **Aug**
qē faustū i omis qui vsus fuit gladio
 Ille aut vti gladio qui nulla supioe
 aut legitima ptate uel iubente uel
 concedente uel in sanguine alicz armā
 Nam utiqz dñs iusserat ut ferrū dis
 cipuli eius ferrent sed nō iusserat
 ut ferrent. Quid ergo indignū si
 petrus post hoc peccatū nō detestā
 i mantate sed emendabili aūpitate
 regula exegit vtz odio mypbitatē
 aliene. Sed ille frater nō iste dñco
 licet ad huc carnali em artoe pfauit
hylarius Sed nō omibz gladio v
 tenabus moris plet ce p gladiū
 Nam plures aut fobris aut alius
 acadens casus absumit qui gladio
 aut iudicij officio aut resistendi la

apponā

11. Faber

tribus nēitate vsi sunt. Et si scdm
 smā eius omis gladio vtens gladio
 pmetur. Ita ad uocē cap gladius ex
 tebat qui cad vtebant ad frang. **1erō 9**
 Quomō ergo gladio pūbit quāqz gladiū
 sumpserit illo nempe qui igne vte
 ant paradysim et gladiū spūis qd i
 da deparbit armaturā **hylarius**. Pe
 candi ergo gladiū pcepit dñs. quia cas
 nō hūano sed oris su gladio ser p
 emptorius **Crisp m omē**. Nō pūcauit
 imitauit discipulos p qm macoz pene
 p cad audendo q volūtate hoc susti
 nēbat. vnde sequit. An putas quia
 nō possum rogare ptem mād et ex
 hibebit michi mō plus qd you legio
 nes angelaz. Quia multa humanē
 firmatē auiderat nō uidet credibilia
 qd dicit si dixisset qd eos perde posset
 Et nō dicit. An putas quia nō possum
1erō 9 qd non indiget. you aptaz auxi
 liō cad si omes defendēt qui pnt
 hē you legiones angelici exātis
 Ma legio apud veteres sex milibus
 hām complebat. de you ergo legio
 bus hōy duo milia angelaz fuit in
 quos gentes hām lingua diuisa est
Origen qd hoc aut demat qm
 scdm similitudinē legionū miliaē mū
 dialis simet et angelaz legiones
 miliaē celestē militancū cān legioē
 demonū dylicia em omis qd adū
 pades intelligit consatuta. nō aut
 qd indigens auxilio. angelaz hoc
 dicebat sed scdm qm macoz petri va
 lenas ei auxilū ferre magis em an
 geli opus hnt auxilio vngemē filij
 dei qd ipe illoz **Remigius** Possima
 ead intelligē p angelos romanz
 exātū. Cū tyto em et vespasiano ob
 lingue adūsus uideā surreperit et
 impletū ē quia pugnabit pco orbis
 terraz cont in sanatos **Crisp m omē**

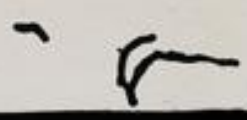

littera accidenti et semores no vitate
 sed invecustate littere. Sequitur petrus aut
 sequitur cu alonge usq in atriu pncipis
 sacerdotu. Non em potat de pmo cu
 sequi sed delongmulo nec tame recedeb
 abeo **Cris in omē** aultus em erat
 feruor petri qui ad alios fugientes vi
 dyt. no fugit. sed stetit et intrauit
 Si aut et iohes intrauit tame notus
 erat pncipi sacerdotu longe aut sequi
 bat. quia dnm erat negaturus **Remigius**
 Neq em negare potuisset. si dno pmo
 adheisset. per hoc cad significat ppe
 tuis dnm ad passione aut erat scutu
 rus. imitaturus **Dugē de pib; etiam**
 Signu cad certu scutuud quide hē
 imitaturu passione dnm sed longe dif
 ferent. Et d em ppe patit at ille p
 caud sequit et ingressus sedebat
 cu ministris ut uidet sine **Jeromius** ut
 amore discipuli. uel huana curioitate
 stare cupiebat quid iudicaret de dno
 pontifice utru cu neci adiecit. an fla
 gellus cesum dmitteret Pontipes aut
 sacerdotu **Cris in omē** Congregati p
 tipibus sacerdotu et tota pestilencie q
 uenacula volebant suis in pdis iudici
 fomā in pane Unde dicit pncipes aut
 sacerdotu et omē consiliu querebant
 falsum testimoniu contra ihm ut cu mo
 ti tradent. Sed q factu erat iudiciu
 et omia tumultus et turbacōis plena
 manifestat p hoc quod subdit Et no
 mouerunt tu multi falsi testes accesser
 unt **Dugē** falsa em testimonia tūc
 locū hnt in eod colore aliquo pferunt
 Sed nec color mouebat qui posset
 contra ihm aduicā mendacia pūis q
 sent multa grām tribuē volentes pncib;
 sacerdotu quod maximo laudē exhiby
 ihu qui sic amia irrephensibilis dixit
 et fecit ut nullū veri similitudine tue
 mēentico rephensiois mali et multa
 astuti Sequit Nouissime aut uenerit
 duo falsi testes et dixerunt hic dixit
 Possim destrue templū dei et post

in uet

tridui redificae illud **Jeromius** Quomō
 aut falsi testes si si ea dicit q dnm
 dixisse legimus Sed fateri falsos testes
 e qui non eod sensu dicta intelligit q
 dicit dno em dixerat de templo capis
 sui Sed in ipis ubis calumpniat ut
 pauca additas uel mutatis q in ista ca
 lumpnia faciunt Saluator dixerat Sol
 uite templū hoc Isti amittat et aut.
 Possim destrue templū dei. Vos in
 quit salute no ego. quia illatu e ut
 ipis nobis in feramq manus deinde illi
 utunt. Et post tridui edificae illud
 ut ppe de templo iudaico dixisse uidet
 dno aut ut ostendet aule et pūans
 templū dixerat Et ego in triduo susti
 tabo illud Aliud e edificae aliud susti
 tare **Cris in omē** Sed quare non
 attulerit in mediū accusacōis de salute
 pbbi quia mteoracōes eos sup hoc confu
 tauerat **Jeromius** qui aut pcepit et
 in pacā no inuicēns calumpnie locū
 exauit de solo pontifice ut uosama
 mentis motu corpis demonstraret.
 Unde sequit Et surgens pncipes p
 dicit aut illi Nichil respondes ad ea q
 ista aduersū te testificānt **Cris in omē**
 hoc aut dixit. uolens abeo in exca
 sabilem responsione dicit ut ex ipa dā
 capiat. mutus aut erat excusacōis
 responsio nullo cam exaudiente Et
 id sequit ihus aut tacebat Item
 sola figura iudici erat ubi iudicē aut
 latronū erat maus; sicut i spelunca
 et id plet **Dugē** Ex hoc aut loco dy
 timq stemptie calumpniacōis et falsis
 testiu uoces ut nec responsioe dignos
 eos hōimq qui no quēmentia dicit
 aduise eos maxie ubi maus e libo
 et fortat silete q defende sine ulla p
 fetu **Jeromius** Dicitur et q deus
 q q dixisset torquendū ad calumpniā
 Quid aut ihus magis tacebat ad in
 dignos in pte sua falsos testes et fac
 dices ipios tanto magis pontifex

vita fluebat. **Trifom.** ut aut vend
 rone inuemetes ita sua demerbat ob
 ctatem et in fama ferebant. Sequit em
 Tunc opprietur in faciem eius et colaphis
 cu caderet. **Jeromius.** ut complete
 quod dictu e. Dedi maxillam meam
 alapis et faciem meam non aucti a confusioe
 putatis. Sequit alij aut palmas in fa
 ciem eius dederunt dicentes propheta
 nobis vpe quis est qui te percussit.
Glosa. Innotuit ei hoc dicit q se
 prophetam hui voluit apptis **Jeromius**
 Stultid aut erat vbanabz respondere
 et pphare dicente cu palma puaet
 in fama uidetur **Cris m omie** Attende
 aut q euangelista cu firma diligentia
 ca q uident ee exprobratissima oport
 nihil occultans aut veritadab sed glaz
 exstimas maximo dnatore orbis tra
 p p nobis talia sustins. hoc aut legas
 qtmue hoc nec menti m scribas et in
 hys gtemur **Aug de qibz eum** Quod
 aut dicit e. Opprietur in facie eius. p
 nauit eos qui pnaa gre eius repuit
 Item tanq colaphis cu redit qui
 ei honores suos pferit. Palmas in fa
 ciem eius dant. qui p fidaa cecati cu
 non venisse affirmant tanq pnaam
 eius exterminantes et repellentes.
Petrus id Aug de qibz eum Inter
 pditas xpi gtimelias trina petri ne
 gatio facta e. quod no omes euante ad
 ordine narant. lucas an oplicat p
 temptacoem petri tue demu gtimelias
 dm Et matheus et marcus cas pmo
 qmemorant. et deinde petri temptacoem
 Sit em sic sequit. Petrus vo sede
 bat foras maris **Jeromius** foras se
 debat ut uidet opitid rei et no appm
 quabat ihu. ne ministris aliq suspicio
 nasceretur Et qui cu detentat m gtmu
 dit plu efferbiat ut gladiu euagma
 uit et auricula ab pderet. qndo gtm
 melia xpi audiuit negator effiat
 et vilis puelle minas non sustinet
 Sequit em **Factosq ad eu** Ma

ancilla dicens **Et tu cu ihu nazaren o**
 eras **Paban** Quid sibi uult qui pmo
 cu prodit ancilla cu viri magis cu po
 tuerint cognoscere. nisi q aste se quis p
 care i neco dm uidetur et eius passioe
 redimetur. Sequit. de illo negauit to
 ram hantibus Nestro quid dicit. palaz
 cord ombus negauit quia se mani festai
 opauit aliud diceba se nestare endit
 quia p saluatore adhuc mori noluit **leo**
papa Ob hoc aut scit appet heptae
 pmissus e ut in etate pncipe remedit
 pme ronderet et nemo auderet de sua
 uirtute confidere. qn mutabilitas pncipi
 nec beatus potisset euade **Cris m omie**
 Non solu aut semel sed et pds et tero
 negat in breui tpe unde sequit. Et
 cuncte aut illo iam id. uidit edalia an
 cilla et ait hys qui erant ibi et hic
 erat cu ihu nazareno **Aug de qibz eum**
 Intelligit aut postqu exyt foras
 ad id semel negasset gallus canauit
 pmi p marcus dicit **Cris m omie**
 Ut andat q nos vox galli qd a ne
 gatioe detinuit neq memoriae sue
 passioe reduxit **Aug de qibz eum**
 Non aut foras ante sanua itm negauit
 sed cu redisset ad foras Nam em iam
 dixerat et foras uidit cu alia ancil
 la sed ad exeret cu uidit. i cu surgit
 audidit. Et dixit hys qui erant ibi
 i qui simul aderant ad ignem i attris.
 Et h erat cu ihu nazareno Ille aut
 qui foras exierat hoc audito regress
 e ut se q purgaret negando sine qd
 e credibilis no audiuit q de illo dictu
 fuit cu foras exeret et pgea qua
 redyt qd dictu e a dixerat ancilla
 et ille alius q ducas qmemorat Et
 et itm iurauit cu iuramento quia no ro
 ui hamer **Jeromius** Sao quosda
 pio affectu egra aplm petru locu huc
 ita mptatas ut dicent petru hanc
 negassa non deu et ee sensu Nestro
 homer quia pro deu. hoc quid frus
 tu sit prudens leas intelligit. Si

~ ~

acta s̄ usq; ad mane sed postea redijt
 ad narranda negatam petri. q̄ t̄m̄ata
 redijt ad mane et inde cetera contempit
 et h̄c e q̄ dicit q̄ mane aut̄ f̄cto q̄silui
 inierit om̄e p̄ncipes sacerdot̄ et seni
 ores p̄ti adu p̄d̄ ihm̄ ut eū morti tra
 derent. **Origenes** putantes extingue
 p̄mortem eius doct̄m̄ et fidem ap̄ut
 eos qui crediderūt in eū q̄ in filio di
 . Talia aut̄ contra eū conciliantes alli
 gamt ihm̄ soluente a v̄m̄alib; unde
 sequit̄. Et v̄m̄atū adduxerūt eū et
 tradiderūt pontio pylato p̄sidi. **1cō 9**
 Vide sollicitudine sacerdot̄ t̄ malid̄
 tota nocte vigilauerūt ut homicidū
 facerent. et v̄m̄atū tradiderūt pylato
 habent eū h̄m̄ more ut que adu
 dicassent morti ligatū iudici tradent̄
Pabanius Attamen notand̄ q̄ nō tūc
 p̄m̄ū ligauerūt sed mox q̄ p̄hendit̄
 arto ut iohannes declarat. **1cō 9 v̄**
om̄e Ideo aut̄ non occulte m̄f̄ce
 runt eū. quia volebant eius gl̄rie
 decub̄e. q̄n̄tū eū eū adm̄m̄abant̄
 et p̄ hoc studuerūt publice et
 coram hom̄ib; eū occide et ideo ad
 p̄sidiem eū duxerūt. **1cō 9 v̄** videns
 aut̄ iudas d̄m̄ aduudicatū morti p̄u
 retulit sacerdotib; q̄ in p̄tate sua
 eēt p̄scator̄ mutare s̄m̄a. Unde p̄
 d̄m̄t iudens iudas qui eū tradidit
 q̄ dampnat̄ eēt p̄m̄a duct̄ retulit
 xxx. argentos p̄ncipib; sacerdotib;
 et seniorib; dicens peccatū tradens
 sanguis iustū. **Origenes** V̄m̄d̄cat̄
 michi qui de naturis fabulas quāsd̄
 mtroducit. Unde e q̄ iudas agnosces
 peccatū s̄m̄ d̄xit. peccatū tradens
 sanguis f̄m̄st̄ n̄st̄ ex bona planta
 t̄e metis et ex p̄m̄m̄at̄e v̄tutis que
 s̄m̄mata est n̄ om̄i r̄conabili aut̄ q̄
 hom̄ coluit iudas et id̄ cecidit m̄t̄e
 peccatū. Si aut̄ nature p̄m̄as e
 aliquis hom̄ magis huius n̄e fuit et
 iudas et p̄quidem p̄ r̄ non p̄p̄ h̄

duxisset iudas forsitan erat dicendum
 qm̄ q̄p̄ulit eū p̄m̄as de p̄t̄o ip̄a v̄tus
 resurrexisset. N̄t̄ aut̄ iudens eū tra
 didit eē pylato p̄m̄tuit forsitan re
 cordatus que s̄m̄pter ihm̄ d̄xerūt.
 desua vine sua forsitan et sathanas
 qui m̄ḡss̄ eū fuerit p̄sto fuit ei
 donec ihm̄ tradit̄ pylato postq̄
 aut̄ fecit quod voluit recessit ab eo
 Quo recedente p̄m̄a cape potuit
 Sed quō iudit iudas qm̄ q̄d̄mpnat̄
 Non em̄ ap̄ylato fuerit m̄t̄o
 gatus forsitan dicit aliquis qm̄ q̄
 p̄d̄cat̄e mentis sue iudit op̄it̄ rei
 hoc q̄ traditū app̄xit. Alius aut̄
 dicit qm̄ quod scriptū e iudens iudas
 quia q̄d̄mpnat̄ e ad ip̄as iud̄ re
 fert̄. D̄m̄t̄ em̄ s̄m̄p̄t̄ malū s̄m̄ et
 intellexit se q̄d̄mpnat̄. **1cō 9 v̄** di
 cendo tamē peccatū tradens sanguis
 iustū t̄ m̄p̄t̄at̄e sue p̄f̄ca p̄f̄cit̄
 qui ihm̄ nō deū dei filiu. sed m̄e t̄m̄
 n̄o condicōis hom̄m̄ ead̄ m̄t̄ ext̄ra
 mortis sue p̄cula cecidit eūq; f̄m̄st̄
 set̄ m̄t̄ si eius om̄ipotentiā nō ne
 gasset. **Origenes** m̄t̄i. Vide aut̄ qm̄
 p̄m̄a agit qm̄ completū e et sine
 accepto peccatū. Non em̄ p̄m̄t̄it̄
 dyab̄ eos qui non vigilat̄ v̄ndere
 malū antequā p̄f̄iciant. Sed̄. At
 illi d̄xerūt tu videris. **Remigius**
 At p̄ dicit. Quod ad nos p̄tinet si
 iustus est tu videris. v̄ opus t̄m̄
 quale sit manifestabit̄. Quidd̄ aut̄
 quidd̄ voluerit lege h̄c̄ uerba
 ut sit sensus. Cuius estimatōis depu
 tatis ap̄ut nos qui eū q̄ tradidit̄
 iustū confiteis. **Origenes** Recedente
 ergo dyab̄ ab aliquo obfuit̄ r̄m̄ t̄p̄e
 et postquā cognouit et ad p̄m̄ p̄c
 ratū m̄duxit̄ obfuit̄ eū cetera t̄t̄e
 deceptōis locū. Sicut ille q̄ p̄mo
 uxorē p̄r̄s h̄uit̄ de h̄ malo pas
 tra p̄m̄tuit̄. Si postea dyab̄ ip̄as
 tristitia voluit̄ supra m̄d̄ exp̄ḡe

sunt xpo in nouissimo noua quod exasti
 e in petra Qui aut aliam se adeo usq
 ad finem q sepulti sunt in agro figuli qstant
 in luce qui pccato sanguis e conyugalit et
 ager sanguis naut Unde sequi ppter
 hoc vocatus e ager ille dthaldemarch
 hoc e ager sanguis usq in hodiernu
 diem **Blpa** Quod refendit e ad ipis
 quo euangelista hoc scripsit Deinde co
 firmat idem pphico testimonio dicens
 tur ad impletu e q dicitur e p qemid pphie
 tam dicens Et acceperit xxx argente
 os pnu apnati que apprauerit a filijs
 isrl et dederit eos magno figuli sicut co
 statuit in dno **Jeremias** hoc in hema
 pentis non inuenit sed in zacharia qui pe
 multima duodeci pphetar e similitudo re
 fert Et q sensus non multu discrepet
 tamen ordo et uerba diuersa sunt **Aug**
de car euan. Si quis qo ideo putet
 fidei euante aliquid derogandu pmo ne
 uit no omis codices euangelioz hie q
 p jeremias dicitur sit sed timo p pphetas
 dicitur aut her non placet defensio q
 et plures codices dicit jeremie nomine
 et antiquiores et nulli fuit sed cur addet
 hoc nome ut mendositas fiet Cur at
 tollitur fuit utiq causa ut h audax
 pua faceret p dicit qse turbata. Posuit
 aut fieri ut maximo matthei eum scribere
 p zacharia jeremias occurreret ut fieri solet
 quod tamen sine ulla dubitacione emendaret
 saltem ab alijs admonitis qui ad huc ipso
 incane uenire h lege possunt. msi cogita
 ret recordacione sue que p pua p roge
 batur no occurrere aliud palio nomen pphie
 msi quia dno hoc ita scribi constituit Cur
 aut constituit pma causa e q sit in si
 mias ita omis pphetas vno pnu locutos
 mirabili inter q sensone constare ut hoc
 multo amplius sit qua si omi uba pphie
 vno amig homis ore demonstrant Et
 ideo indubitat accipi debet. quecuq pccos
 spūs sanctus dixit et singula ee omi
 omia singulari Si em hodie quisq vo
 lens. alicuiq vba iudicare dicat nome
 alius aquo dicta st. qui tamen sit amias
 smg illas cuiq uba dicit voluit et qtmis

recordatus aliu palio se dixisse ita se
 corrigat. ut tamen dicat bn dixi nichil aliud
 intuens msi inter ambos ee concordia
 qnto magis de pphetis stis hoc comedandū
 fuit. Et ead alia causa cur hoc nome
 jeremie in testimonio zacharie sit
 mane pmissu vel potius se pnu aucto
 pceptu sit. Est aut jeremias qemerit
 a filio stis sui et dederit ei argentu no
 quide sub hoc naie pphie quod postu e
 apud zachariam xxx argenteis. Et
 alit pphiam de xxx argenteis ad hoc
 interpretatus sit euidā quod mo de dno
 completu e manifestu e Sed ad hoc p
 tineret ead illud de agro empto q jeremias
 dixit hinc potuit mstare pphie
 ut non hic zachario nome ponetur
 qui dixit xxx argenteis sed Jeremie
 qui dixit de agro empto ut lecto euo
 atq nūcto noie jeremie lecto aut je
 mie et no nūcto testimonio admonet
 ltor vtriusq conferre et inde sensu
 enucleare pphie. quō ptinat ad hoc
 quod mōno completu e Nam illud
 quod subicit hinc testimonio q athet
 tu aut alie apprauerit a filijs isrl
 et dederit eos in agro figuli sicut
 constituit in dno. Nec apud zacharia
 nec apud jeremias reperit. In
 magis expōna ipis euante accipi
 endu mstare mstare. quia hoc ex
 dno reuelatō cognouit ad hanc re
 que de xpi pccato facta e hūc mōi
 ptine pphiam **Itē de optimo gno mē**
standi ab ipit ergo de p dicit quo x
 q possit argui falsitatis cui cura fuit
 no vba et syllas anticipari sed pmas
 dogmatu pone **Jeremias** **supra** legi
 nuper in quoda hebraico voluē q
 naz arce sette magi hebreus gculit
 jeremie apocri sum in quo hoc adu
 bu scripta reperi Sed tamen michi in
 detur magis de zacharia sumptu tes
 timoniū euangelistar et aploz

more vulgato qui ubi ordine p[re]m[iss]o sensus tamen de veteri testamento p[er]fecerit exemplum. Ihus aut[em] stetit an[te] p[re]sidentem **Aug[ustinus] de assu[er]u[er]u[m] s[an]ctis** h[ic] que mattheus de iuda p[ro]ditore inter p[ro]fuit ad ordine narra[ti]onis reuertit dicit Ihus aut[em] stetit an[te] p[re]sidentem **Origen[em]** Iudeo tota creature constituto a p[re]s[ide] vide m[er]itum se humiliavit ut acquiesceret stare an[te] iudice[m] esse iudeo et interrogato interrogato[m] quid scilicet de iudeo d[ic]ens a dubitans polatus interrogat unde p[er] Et interrogavit eu[m] p[re]s[es] dicens Tu es rex iudeo[rum] **Cris[ostomus] in omelia** id polatus interrogat quod ad iudicem con[tra] xpm[um] q[ui]e reuoluebant Quia em[er]it scilicet polatus nulla cura faciente legalium ad publicas accusatores rem ducit **Origen[em]** vel p[ro]nuntiat h[ic] dixit polatus unde et alibi scripsit in titulo Rex iudeo[rum] p[ro]cipi ergo factu[m] videns tu dixisti oblique arguit eius dubitacionem polatus v[er]o s[an]ctis p[ro]nuntiantis confirmat unde sequit[ur] Dixit ei Ihus tu dicit **Cris[ostomus] in omelia** Confessus e[st] se esse regem sed celeste ut malio eu[an]gelio manifestus legit[ur] Regni inquit meum no[n] e[st] de hoc mundo ut neq[ue] iudei neq[ue] polatus excusacionem h[ab]ent h[ic] accusatores in p[re]s[ent]es **hilarius** vel interroganti q[ui]dem pontifici an ipse e[st] xpm[us] dixit erat Tu dixisti quia semp[er] ventu[us] e[st] xpm[us] ex lege ipse dixisset h[ic] u[er]o legis ignaro interroganti an ipse e[st] rex iudeo[rum] dicit tu dicit p[er] p[re]sidentem p[re]s[ent]is confessionis salus g[er]it[ur] est **Jerom[us]** Attende aut[em] p[ro]polatus qui in iuris p[ro]mebat s[an]ctis aliq[ui] ex p[ar]te t[er]minat Sacerdotibus aut[em] et p[re]cipue p[re]cipue p[re]cipue responde[n]s noluit indignos eos suo s[er]mone iudicans unde sequit[ur] Et tu accusaret a p[re]cipue p[re]cipue et senioribus m[er]it[um]

respondit **Aug[ustinus] de serm[on]ib[us] lucas** aut[em] ipa[rum] omnia q[ui] accusantes obiecit appuit dicit em[er]it Deperat illud amisa re dicentes h[ic] i[n]uenim[us] subitente[m] gente[m] ma[ri] et p[ro]hibente[m] tributa da[ui] ce[sa]ri et dicente[m] se xpm[um] regem ce[sa]ri **Luc[as]** inter est ad vitatem quo ordine ista retulerunt sicut nichil inter est q[uam] alius aliquid faceret q[uam] alius q[ui] memo[r]at **Origen[em]** Accusatus aut[em] ih[esu]s sicut t[er]m[in]e illis nichil respondit p[er] nec et mo[do] Non fit em[er]it eis ubi d[omi]n[us] sicut aliq[ui] fuerat ad p[ro]phetas Sed ne q[uod] dignu[m] erat ut polatus dubitanti responderet qui no[n] h[ab]ebat p[ro]manes et firmu[m] de xpo iudicium sed ad contra h[ab]ebat unde sequit[ur] Tunc dicit ei polatus Non audis q[ui]ta aduersum te dicit testimonia **Jerom[us]** Genialis quide[m] e[st] qui q[ui]dem p[ro]bat ih[esu]m sed causa refert in populu[m] **Cris[ostomus] in omelia** Ideo aut[em] hoc dicebat quia volebat eu[m] liberare du[m] se excusando responderet **S[er]m[on]e** Et no[n] respondit ei ad illud ubi ita ut imaret p[re]s[es] vehem[en]s Quia em[er]it multas hereses de m[er]it[um] ex p[ar]te rebus v[er]itatis mansuetudinis et humilit[atis] eius tamen in ip[s]o malignabant et p[ro]p[ri]o iudicio agebant contra eu[m] p[ro]p[ri]o hoc nichil respondit Si aut[em] aliq[ui] respondet breuia quedam dicit neq[ue] talit[er] m[er]it[um] p[re]m[iss]e op[er]e de ip[s]o **Jerom[us]** Vel id ih[esu]s nichil responde[n]s voluit ne crime dilucis dimittat a p[re]s[ide] et crucis utilitas differret **Origen[em]** amatus e[st] aut[em] p[re]s[es] constanciam eius scilicet p[re]s[ent]is q[uod] v[er]oneq[ue] e[st] p[ro]nuntiare t[er]m[in]e et t[er]m[in]e iudebat cu[m] m[er]it[um] tranquilla et queta sapia et q[ui] uitate m[er]it[um] turbabili stare sed et vehem[en]t[er] mirat dignu[m] em[er]it ei iudebat magno miraculo ut exhibitus e[st] ad criminale iudicium et p[ro]turbabilis stare ante morte[m] que apud omes homines terribilis estimat[ur] p[er] diem

aut solompne **Cris in omelia** Quia
 xpus ad accusatores iudeorū nihil re-
 sponderat per quod posset eū ppolatus
 ab accusacionibus iudeorū excusari hūc
 aliud macimat per quod eū liberū posse
 vnde dicit qd diem aut solompne con-
 fuerat ppe dimittē pto vntū vni qd
 voluissent **Origen** Sic em quādam
 gratias pstant genecis eis quos subiciūt
 sibi. donec confirmet sup eos iugū ipor
 tū consuetudo hoc alqū fuit apud iudeos
 Saul em nō interfecit jonathan omī
 pto petente eū ad vitam **Cris in omī**
 ph. aut aut consuetudine xpm eripere
 temptauit / et ut neqz umbram excu-
 sationis iudei sibi derelinquant man-
 festus homicida in compācie xpi addu-
 cit de quo sequit habebat aut tūc
 vni vntū in signem qui di-
 cebat barrabas Non sim dicit
 latronem sed in signem hoc est imale
 diffamatio **Jeromus** iste barrabas qd
 in orō scribit iuxta hebreos filius magri
 corp inter pbat qui ppe sedicōm et homi-
 cidū fuit adempnatqz. Effert aut eis
 optione ppolatus dimittendi que vellet
 latronem an ihm. non dubitans ihm
 potius eligendū vnde sequit **Congē**
 gatis ergo illis dixit pilatus que vult
 dimittam vobis barraban an ihm qui
 de xpus **Cris in omē** q d. Si nō
 vultis sicut innocente dimittē salte
 sicut adempnatū festiuitati dimittis
 Si em oportebat impetatis manifest
 exsistente dimittē multo magis indu-
 bys vnde aut ordine glpū petio q
 adempnatis soler ee plebis Concessio
 aut pncipis Nūc aut qruū gestū
 ē pncipis em petio a plebe et plebe
 ferocior reddit **Wlosa** Quāc autē
 ppolatus ad libācom xpi laborauit mā-
 festat evla tū subdit **Sacerdot** em
 q p mūdiciā tradidissent eū **Remigius**
 Que aut iudiciā fuit iohes manifestat
 qui narrat eos dixisse. Erat mūdiciā totū

post eū vadit et si dimittis eū pe-
 amēs credent in eū Notandū etiā q lo-
 co eius quod mattheus dicit an ihm qui
 dicit xpus **Aratus** dicit vltis dimittē
 tā vobis regem iudeorū Soli namqz re-
 ges vngelant et ab ipā vntōe xpi
 vocabant **Cris in omē** Deinde sub-
 dit aliud quod sufficiens erat apagi-
 one reuocare Sequit **Sedente** aut
 eo p tribunali misit ad eū vxor eius di-
 cōs Nichil tibi et iusto illi Cū de
 mūdiciā em q erat arebus et somp-
 nys non pū quid erat **Pabanus**
 Notandū vero quia tribunal sedes
 iudicis solū regū. cathedra magrōz
 in iusombus aut et sompnys gentilibz
 vna vxor hoc intellexit q iudei ni-
 gilantes nec credē nec intelligē vo-
 lunt **Jeromus** Nota etiā q gentilibz
 sepe adeo sompnia reuelent et q mpy-
 lato et vxore eius iusto dimi consite-
 tibus gentilibz pti testimoniu p **Cris**
Tomē Sed cuius grā non ipō ppolatus
 sompnū videt quia illa magis digna
 erat. uel quia si ppolatus vidisset nō
 equalit sibi creditū eet uel forte nō
 dixisset ppter hō dispensat adeo q
 mulier vidit ut manifestū amibus
 fiet Et non simpliat videt sed et pa-
 tit multa Sequit **et** Multa em pū-
 sa sim p vntū p eū. ut salis a
 compassioe q erat ad vxore de pncip
 fieret vū circa occasiōi sed et tūc
 parū conferebat **Item** ead nocte ui-
 dit **Augst in finē de pncip** Sic ergo
 iudeorū creauit in iuge et ut cūm
 iudeorū non pbeat mūdiciā q sensu
 ptulit muporis afflictōe iudiciū. In-
 dicat ipō qui iudicat et torquet anq
 torquet **Pabanus** Vel aliter. hūc
 demū dyaq intelligēs p xpm se ppolia
 sua amissū sicut pmi p mltrem mō-
 tem mltulerat Ita modo p muliere
 vult xpm demāmbus iudeorū liberare
 ne p eius mortem mortē amittat

impium **Sus monelia** Nichil autē
pmissorū xpi aduersarios mouit quia eos
suo mundā excecabat unde ex p̄tia
malicia plebem corumpit Et hec est
q̄ sequit̄ p̄ncipes aut sacerdotes et se
mores p̄suascent ap̄lis ut petent bar
rabam. ihm aut perderent **Origenes**
Et t̄ uide m̄t quōd p̄p̄is iudeorū a
semoibus suis et iudaice cultūe docto
ribus suadet et ex citat̄ adūssū ihm ut
pdant eū Sequit̄ Respondens aut pre
ces ait illis Quid uultis uobis deducere
dimitti. **Glosa.** Respondisse autē de
polatus hec dicens. siue ad ea q̄ uxor
m̄tandū siue ad petitiōm ap̄li. qui
iuxta cōsuetudinē aliquē r̄festo sibi di
mitti petebant. **Origenes** Turbe autē
uē q̄i uere turbe q̄ sp̄tiosam ambulat
uam. uoluerūt sibi barabam h̄c so
lutū unde subdit. At illi dixerūt bar
rabam q̄dco gens illa h̄c seditiones
et homicidia et latrocinia s̄dm̄ quosda
gentis sue meritis que foris h̄entur
s̄dm̄ aut om̄s m̄t̄ māā ubi em̄ nō
ē ihm̄. illis lites et p̄elia s̄. ubi autē
ē. ibi s̄ om̄ia bona et pax q̄dmed̄ et
qui iudeis s̄ similes uel m̄dagnate ut
in uita barabam sibi solū desiderant.
Quicūq̄ em̄ mala agit solutus ē m̄t̄
sue eius barabam. xpus aut amicus
Qui aut bona agit. xpm̄ h̄c solutus
barabam amicitū uoluit aut polatus
pudorem tante iniquitatis eis m̄t̄.
Unde sequit̄ dicit illis polatus Quid
igit̄ facit̄ de ihm̄ qui dicit̄ xpus.
Non solū aut s̄d et mensura colligit̄
uolens impietate corp̄ illi aut nec h̄
erubescant q̄ polatus ihm̄ xpm̄ cō rō
stibat̄ nec modū impietatis suant
Unde s̄ dicit̄ om̄s crucifigat̄ in
quo multiplicauit impietate siue m̄
s̄m̄ nō solū homicidū postulantes
ad uitam s̄d ead̄ iustū ad mortē et
ad mortē turpissimā crucifigat̄ **Abatius**
Pendentes squide in ligno crucifigi
clauibz ad lignū pedibz manibz q̄

confixi p̄ducta morte necabant et
dū uidebat̄ mercede non quia longior
uita eligebat̄ s̄d quia mors ap̄ta pro
tendebat̄ ne dolor uetus sumeret̄. In
iudei de morte pessima cogitabant. s̄d a
dn̄o nō intelligentibus eis etiā erat xpus
em̄ crucifigat̄ sup̄ato erat tamq̄ trophēu
in frontibus fidelium positū **Jeromius**
Cum aut hoc responderet nō s̄t̄ acque
uit s̄d iuxta suggestionē uxoris sue q̄
mandauit Nichil tibi et uiso illi ipse
quasi r̄ndit unde sequit̄ ait illis p̄ces
Quid em̄ male fecit. hec em̄ dicendo
polatus absoluit ihm̄ Sequit̄ At illi ma
gis clamabant dicentes Crucifigat̄ ut
impleret̄ quod in psalmo dicit̄ Crucif
dederūt me canes multi congregatio ma
lignancū obpedit me Et illud ieremie
f̄c̄a **E** michi hereditas mea p̄ les
m̄ illa dederūt sup̄ me uocem
sua **Augustinus** **Aug. de ciuitate dei** Sequit̄ aut
polatus tū iudeis egit uolens ut dimitt
teret̄ ihm̄ q̄ pauatissimū ubi testat̄
matheus tū subdit Videns aut polatus
quia nichil p̄ficeret s̄d magis humil
tus fiet Quod non dicit̄ nisi multū
conatus fuisse p̄uis tacit̄ quoniam
hoc temptauit ut exueret ihm̄ furo
re Sequit̄ Accepta aqua lauit manus
corā p̄to dicens Innocens ego sum
a sanguine iusti huius **Remigius** **Remigius** **Remigius**
em̄ erat ap̄t̄ antiquos ut tū uellet q̄
ostendē s̄d t̄m̄m̄ cō ab aliquo crimine
accepta aqua laueret manus suas corā
p̄to **Jeromius** polatus aut accepit
aquā iuxta illud p̄phetiā lauabo m̄ter
T̄nacentes manus meas quodamō h̄c con
testans et dicens Ego quide m̄ ueritate
uolu liberare. s̄d qm̄ seditas orit̄ et
rebellis in cont̄ cesare tūc m̄p̄m̄
T̄nacens sum a sanguine iusti huius qu
deus ergo qui cogit̄ cō d̄m̄ ferre
s̄m̄. nō dampnat oblatū. s̄d arguit
offenses iusti cō p̄m̄ans qui crucifi
gentes est Sequit̄ Vos uidistis
q̄ d̄ ego m̄ster legum sum. uox

vra sanguinem fudit Sequit et videt
 vniuersus plus dixit Sanguis eius sup
 nos et sup filios nostros. pferat usq
 in pntem diem h' impetio sup iudeos et
 sanguis dm non auferet ab eis **1^a 2^a 3^a**
 Intue aut et hic iudeos multa fama
 Eand em impetio et pntiosa gripia n
 pmittit eos que oportet in spite. Et si
 ibi maledicunt dicentes Sanguis eius su
 p nos quid ad filios maledictos attrahit
 dicentes Et super filios nostros Sed tam e
 m'ores deus sma corp no firmavit sed
 ex eis et eoz filys suscepit qui pntem
 egerunt Et em et paulus ex ipis fuit
 et multa mlia eoz qui multimis reedi
 derunt **leo p'p' i finone de p'p'one** G'cepit
 ergo pylati culpa factio iudeoz sed nec
 ipe reatit qui relinquit p'p' uidiati et
 crimie transfuit alieni Sequit Tunc dmi
 st eis barraban ihm aut flagellati tu
 didit eis ut crucifigetur **1^a 2^a 3^a**
 endit aut pylati romans legibz m'f
 trasse quibz sanctit' e ut qui crucifig
 p'us flagellis vberet Tradit itaq ihu
 mlitibz vberandz et illud sanctissim' cor
 pectus dei capax flagellis p'cepit **Aug⁹**
1^a 2^a 3^a **1^a 2^a 3^a** **1^a 2^a 3^a** **1^a 2^a 3^a**
 ecce iam reatit rupit stam tucem mo
 loncia flagelloz repetitis utibus crudelia
 vbera stapularz terga confundit p'p'oda
 lor uat' extensus an homerz deus et
 suppliciu patit rei in quo nullu pecc' ves
 tigiu potuit inueniri **1^a 2^a 3^a** **1^a 2^a 3^a**
 aut factu e ut quia scriptu erat a multa
 flagella peccatoz illo flagello nos abbe
 ribz liberemur In lauato ead manuu pyla
 ti gentiliu opora purgant' et ab impicta
 te iudeoz nos alieni efficiem **1^a 2^a 3^a**
 h'orantibz aut p'cedonbz p'p'us barraban
 elegit qui m'p'rat' p'ris filius m'f archa
 nu future in fidelitatis ondit' xpo an
 tixpm peti filiu p' fendo **1^a 2^a 3^a** **1^a 2^a 3^a**
 rabas aut qui p'cedos faciebat in tur
 bis dno s'us e p'p'lo iudeoz i d'v'9 qui
 usq' hodie regnat in eis et id' curio h'ic
 non pnt' Tunc milites p'p'is **1^a 2^a 3^a** **1^a 2^a 3^a**

1^a 2^a 3^a **1^a 2^a 3^a** **1^a 2^a 3^a** **1^a 2^a 3^a**
 Post accusacoem xpi conse
 quies est ut ipam dm passioem videt
 quid matheus sic incipit. Tunc milites
 p'p'is suscipientes ihm in p'toia cogunt
 ad eu vniuersam cohorte **1^a 2^a 3^a** **1^a 2^a 3^a**
 em ipe iudeoz fuit appellat' et hoc ei
 scribe et sacerdotes a me obiecerant
 quod sibi m'p'at' isrl' usurparet impu
 illudentes hoc faciut ut midata p'p'is
 ms vestibus induant clamdem cotinad
 prubulento quo reges voces utebant
 et p'p'ademat' imponant ei imponant
 corona p'p'ca p'p'etro regali dent cala
 mu et adorent q' regem et hoc e q' d'
 Et exultes cu clamdem cotinad avat
 dederit ei et placentes corona depi
 ms posuerit sup caput eius et harudi
 nem indeptam eius et genu flexo ante
 eu illudebant dicentes Ave rex iudeoz
 Et oppuentes in eu decipiebant haru
 dme et paucabant caput eius **1^a 2^a 3^a**
1^a 2^a 3^a **1^a 2^a 3^a** **1^a 2^a 3^a** **1^a 2^a 3^a**
 per hoc aut intelligit
 marcu dixisse induit purpura pro
 regu ei purpura clams illa co cotinad
 ab illudentibz adhibita erat et e cubra
 quoda purpura cocto simillima p'p' ead
 fia ut p'p'p'ud' ead marcus memo
 raui' qua clams hebat quis est co ca
 na **1^a 2^a 3^a** **1^a 2^a 3^a** **1^a 2^a 3^a** **1^a 2^a 3^a**
 Ave igit' erit nob
 cura dereliquo si g'umelias ab aliquo
 pariam' postqua xpus h' pass' est
 Et em quod fiebat in xpm vltimo t'm'9
 g'umelie erat nec vna p'p'ala tm sed
 vniuersu corpus parieba' iurias Saput
 p' corona et harudme et colaphos fa
 ties quia spuebat. Bene quia alapis
 cedebant' corpus totu p' flagella et
 quia demidatu e et p' cad' eoz clamde
 et p' p'ced' adoratoz ahanz p' harudme
 quod dederit ei p' p'etro ac si timent
 ne aliquid p'p'it'ent' grauissime p'p'
 sumptus **1^a 2^a 3^a** **1^a 2^a 3^a** **1^a 2^a 3^a** **1^a 2^a 3^a**
 aut mattheu recapitulando ista g'me
 rassa no quo tuc factu sit cu cu pylatoz

quidam Ille em dicit exiit dnm de
 ptaro portasse crucem sua ayathos aut
 refert q mvenit homines tyrenou cui
 mposuerat cruce ihu. Sed hoc intelli-
 gendu e q egrediens de ptaro ihu ipe
 portavit crucem sua postea obuia habue-
 runt symone cui portanda cruce mposi-
 erunt **Origenes** dicit qd quidam
 angariant quos symone dymnificos
 aut ad locu in quo cu fudnt suspensuri
 mposuerat cruce et ipi et ipe cu por-
 tarat. Na fortuito aut angariato e
 symon sed scdm dispositio dei ductus e
 ad hoc ut euangela digna scriptura
 dignis mveniret et mstris crucis xpi
 Non solum aut quemebat saluatorem
 accipere cruce sua sed et nos querebat
 cam portare salutem nobis angaria
 adimplentes nec tame sic ppasset nob
 cam accipere sicut cu ipe cam accepit
Jeromus ayathos aut cruce suscipi-
 ut natos et pognos obedire portat
 ignominia saluatoris **hilarius** indignus
 em iudeus erat xpi cruce ferre
 quia fidei genau erat meliqui et tce
 accipere et compati **Remigius** iste ei
 symon no fuit arimta sed pognus
 et aduena i tyrenos tyrenou em ciui-
 tas e libye mptat aut symon obe-
 diens tyrenos heres vnde pulchre
 p eu designat plus genau qui pognus
 erat testamtor dei sed credendo stus
 e eius stus et domestica et heres dei
Brog in omie vel alie p symone qui
 crucem dicit m angaria portat de-
 signant abstmctos et arrogantes quia
 p abstinentia quide carne affiant sed
 fructu abstinentie melius no requirunt
 vnde idem symon crucem portat sed
 no morit quia abstmctos quide et
 arrogantes p abstinentia quide carnis
 affiant sed p desideriu gte mudo vi-
 unt sequit et venerit m locu qui

dicit golgatha quod e caluac locus
Pabamio Golgatha em syru nome e
 et mptatur caluac **Jeromus** dudum
 qdam exposuisse caluac locu in quo se-
 pulchus est adam et sic appellaco. q
 ibi antiqui homis sic conditu caput fa-
 uorabilis mterptaco et mltos aut pti-
 nec tame vera septia urbem em
 foris portam loca p mquibz truant
 capita dampnator et caluac i decolla-
 taro simplice nome. pta aut ibi cruce
 fuit e ihu ut pnt vbi pnt erat arca
 dampnator i argent veyalla marcy
 adam no sepulch mpta ebron et arboe
 ihu filij naue voluit legimo **hilarius**
 locus aut crucis talis e ut postus i
 medio sic ad capestenda dei cognom
 vniuers genibus et et equalis dicit
 et dederit ei bibe vnu cu melle mxtu
Aug de qor eum hoc marcus ita na-
 rat et dabant ei mruu vnu. sed
 quippe p amaltudine ayathos possit
 ayathos em vnu amaltissm e q
 qua fca possit ut fel et mruu vnu
 amaltissm reddet **Jeromus** amara
 vicia amaru vnu facit quo pmat
 dnm ihu ut impleat quod scriptu e
 dederit m abie meu fel et dicit
 loquit adiehm Ego te plantaui vme-
 am vnu vnam quod facta es T amaltu-
 dme vicia amaru allene et cu gust-
 casset noluit bibe **Aug** de qor eum
 Quod aut marcus ait et no accepit
 intelligit no accepit ut bibe Gusta-
 uit aut sicut matheus testis est. ut
 q idem matheus ait Noluit bibe
 hoc marcus dicit no accepit. tacuit
 aut q gustauit. Et aut cu gustasset
 noluit bibe hoc indicat q gustauit
 quide p nobis mortis amaltudine
 sed tertia die resurrexit **hilarius**
 vel id oblatu vnu felle ad mxtu
 bibe recusauit non et etne gte mcor-
 ruptom. pta amaltudo mxtetur

postquam crucifixus est **Glosa** p-
missa quoniam corpus ad locum passionis
ductus hic euangelista ipse passus
prosequitur genus mortis exponens et dicit
postquam crucifixus est **Aug⁹ lxxx**
m q^o m^o Sapia quidem dei hominem
ad exemplum quo recte vultem suscipit
pmet aut ad vitam rectam ea q^a no p
metuenda no metuit. Sicut aut homines
qui quavis morte ipam no timeant
genus tamen mortis horrescunt. Ut q^o
nullum genus mortis vimentia homin me-
tuendum est illius hominis cruce ostendit
fuit. Nichil enim erat int^o omnia gna
mortis illa gne execrabilis et for-
midabilis **Aug⁹ m sermone de pa^o**
Quantum aut valuit lignum crucis adu-
tat satis vna contempit adu pceptum
accipiens ex arbore pomum sed quid p
adam perdit spiritus meruere mouit.
de diluuis aqua huiusmodi genus arboru
lignu liberavit de egypto dei pto
cedente moyses mare virega diuisit
pharaone pstravit et p^o dei re-
demit. It^o moyses lignu mag^o mpt
et amara aqua dulcedine gmutauit.
Et lignu vga de spiritali petra saluta-
ris vnda pfectur et ut amalech vni-
cetur ita vngam moyses expansis
manibus extendit. Et lex dei archa
testamenti credit lignu ut hys oibz
ad lignu crucis q^o p gradus quosdam
veniat **Cris⁹ m ser. de passio^o** Ideo etiam
in excelsu ligno et no sub tecto passus
et ut etiam ipse acris natus mundet
sed et tra simile bnficiu facebat
decurrentis delate sanguis pallacione
mundata **Glosa** lignu etiam crucis sig-
nate videt etiam in quatuor mundi p-
tibus diffusam **Vabamus** vel p^ont
moralem sensu crucis p sua latitudine
signat hilaritate opantibz q^o tristitia
angustias facit latitudo enim vltas

et intransit ligno ubi figurat manus p
manus aut opera intelligimus palatidies
aut cui caput adungit signat expectatio
retribucio de sublimi iusticia dei lon-
guitudo aut qua totu corpus extendit
tolerancia signat vnde longanimos
dicat q^o tollerant p^ondu aut q^o t^o
in spiritu e^o secretis sacramenti pfigurant
hilaris Sic ergo in ligno vite t^o
t^o palus et vita suspendit vnde dicit
postquam aut crucifixus est diuisit
vestimenta eius sortem mittentes **Aug⁹**
de cor eum hoc breuit^o a mattheo
dicit e^o iohes aut dymetrius explicat
quomodo gestu sit. aulices inquit
et crucifixus est accepit vestimenta
eius et fecerunt quatuor ptes vnicuiq^o
milia ptem et tunicam erat aut tu-
nica m^ostialis **Cris⁹ m om^o** Non dicit
aut q^o non pua her abieccas p^o erat
Quasi enim circa dehonora^o et om^o
vili^o m^o p^o her agebant inlat^o
mbus aut nichil tale opati p diuide
aut uestimenta in q^o empnatis valde
vilibus et abieccis sit et nichil aliud
habentibz **Jerom⁹** hoc aut quod tra
p^o gestu est in psalmo fuit p^o
tati vnde sequit^o ut adimpleret
q^o dicit e^o p^o dicens diuiserunt
sibi uestimenta mea et sup veste mea
miserunt sortem sort. Et sedentes
suscipiant eum scilicet milites dilige^o
milicia et sacerdoti nobis p^o ut
maior et vltior resurgens v^o
appareat Sequit^o et impossunt si
caput eius cauda ipius scriptu. hic
e^o ihus rex iudeor^o Non possit aut
digne admirari p^o magnitudine q^o
emptis salis resibus et ad p^o clamorem
q^o ni felici p^o conatato
nulla alia mouit causa m^ostionis
eius nisi q^o rex iudeor^o est. et illi

forstam illudentes videntes q̄ hoc fecerunt **Vernigius** diuinitus aut parcatu fuit ut talis titulus sup caput eius ponetur ut p̄ hoc iudei agnoscerent qm̄ nec oradendo face potunt ut cu regem no hrent p̄ mortis em patibula no amittunt sed pacius corroborauit **Vernigius** Et p̄ncipes quide sacerdotu scdm̄ litar legib̄ portabant in capite suo s̄cificacōm dñi scripta. Verus aut p̄ncipes sacerdotu et rex ih̄us in cruce quide h̄c scriptu h̄c e ih̄us rex iudeorū ascendes aut ad p̄m̄ plucis et pro noie quo noiat h̄c ip̄m̄ p̄m̄ **Pabanus** Quia em̄ rex simul et sacerdos est cū sue carnis hostia in altari crucis offerret regis q̄ dignitate titulus p̄tendit qui no infra sed supra cruce ponit. quia licet i cruce p̄ nobis hominib̄ in firmitate dolebat sup crucem tamen regis magistat fulgebant q̄ p̄ cruce non p̄dit sed pacius q̄s̄iuit Sequit̄ **Vernigius** cruce p̄ ad eo duo latrones vnus ad dexteram alter a sinistris **Vernigius** Sicut em̄ p̄ nobis maledem crucis factus e xp̄us. p̄t̄ q̄ om̄ salute inter nos q̄ nos crucis figit **leo pp̄ ms̄. de passione** Duo etiā latrones vnus ad dexteram et alius ad sinistram crucis figit ut in ip̄a parib̄l̄ spe m̄aret̄ illa q̄ in iudicio ip̄ius om̄ hōi e facienda discretio. Passio igit̄ xpi salutis n̄re continet sacramentū et de iuramento quod iniquitas iudeorū pauit ad pena patencia redemptiois gradū fecit ad gl̄az **hilarius** vel alit̄. Duo latrones loue ac dege affigit̄ om̄ez h̄ual̄ ḡm̄ vnūstratē vocari ad sacramentū passionis dñi oñdentes Sed quia p̄ diuersitate fidelū atq̄ infidelū sit om̄ scdm̄ dextra sinistra q̄ diuisio vnus ex duobus ad dexteram situs fidei iustificacōe saluat̄ **Vernigius**

vel p̄ istos duos latrones designant̄ oēs qui actiois vite q̄tmenad̄ apprehendunt. Quiaq̄ em̄ sola mentes placendi deo faciūt designant̄ p̄ illud qui ad dexteram d̄a c̄isus est. Qui uō p̄ appetitu h̄uac laudis uel aliqua mino digna mentes designant̄ p̄ illud qui a sinistris crucis p̄tinentes aut ut **Vernigius in om̄i** Cum xpm̄ denudassent et crucifixerūt ult̄ p̄tendit̄ in cruce videntes affixō ex p̄brant ei. Unde dicit̄. p̄tinentes aut̄ blasphemabant̄ cū mouerēt capita sua **Vernigius** Blasphemant quide quia p̄tendebant̄ viam et in vero itinere scripturaz ambulare nolebāt. mouebant capita sua. quia iā no mouerāt pedes. et no stabant supra petram. Id ip̄m̄ aut̄ in sultans dicit̄ factus p̄tendit̄ quod falsi testes confiteant̄ vni sequit̄. Et dicentes **Vernigius** qui deest is templū dei et in triduo illud reedificat̄ **Vernigius** **Vernigius** in triduo e in sultans h̄uac iridentis **hilarius** Quid ergo uenit̄ ex̄ ad post triduo reedificacō dei templū in corpis resurrex̄t̄ metur **Vernigius in om̄i** Et quasi p̄oibus signis m̄p̄tēs detrahe sub iugit̄ Salua temetip̄m̄ si filius dei es descendit̄ de cruce **Vernigius in om̄i. de passione** Sed cōm̄cio quia filius dei e ideo no descendit̄ de cruce. Nam iō uet̄ ut crucis figit̄ p̄ nobis. Sequit̄ Sicut et p̄ncipes sacerdotu illudentes ad scribis et senioribus dicebant̄ alios saluos fecit̄ se ip̄m̄ no p̄ saluū facit̄ **Vernigius** Etia nolentes q̄s̄itent̄ scribe et p̄t̄ p̄t̄ q̄ alios saluos fecit̄. Itaq̄ v̄ra vos q̄dempnat̄ sententia q̄m̄ et alios saluos fecit̄. v̄t̄q̄ p̄ uellet et se ip̄m̄ saluū parat̄ Sequit̄ Si rex isrl̄ e descendat̄ n̄c de cruce et credidit̄ ei **Vernigius in om̄i. de passione** Considera n̄c uocem filioz̄ d̄x̄i quom̄o

imitantur vocem paternam. Diabolus
enim dicebat. Si filius dei es desce-
nde te de caelo. et uidei dicit. Si filius
dei es desce de caelo. **leo papa.** Deo
curis fonte uidei talia blasphemia
venena potastis que uobis magis tradi-
dit que doctrina persuasit. quod illu-
regem isrl. illu dei filiu crede debetis
qui se aut crucifigi non sinit. aut aco-
fusione clauis libere corpus exaudet.
Non hoc uobis legis mistra nec ppe-
tate ora retineat. Sed illud uere lo-
gus facie mea non aucte aconfusione
pucari. Et uim foderit manus meas
et pedes meos. Numquid legis. Dns
legi descendit de caelo. sed legis. Dns
regnauit a ligno. **Vabamus.** Si autem
de caelo surgit in sultantibus cedet uir-
tutem nobis pacis non demonstraret
sed expectauit paululu irratione sustinuit
et qui de caelo surgere noluit de sepulchro
surrexit. **Jeromus.** fraudulenta autem
pmissio ad dicit et credimus ei. Quid
enim plus de caelo adhuc uiuente
descendit an de sepulchro mortuu te-
surgere. Resurrexit et non credidistis.
Ergo etiam si de caelo descendit non cre-
detis sed michi uidet hunc demones in-
mitte. Statim enim ut crucifixus est deus
sensit uirtutem crucis et intellexit
fractas uices suas. Et hoc agit ut
de caelo descendat sed dns sciens adu-
sarios in stellas pmanet in patibulo
ut dyam desinat. Sequitur. Confidit in
deo liberet enim nunc si uult. **Crisostomus.**
Quinquaginta ualde. magis ppe et iusti
non erant. quia eos non expruit apud
deus. Si autem illorum gratia non obfuit quod
eis pericula induxerat multo magis in isto
optabat uos non scandalizari propter que
patitur quia semper pro ea que dicit hanc
uiam remouit suspitionem. Sed dixit
enim quia filius dei sum. Per quod osten-
de uolebant autem pati ob seductoris et ex-

conci causam. Et sicut superius et uere
glancem in his que dicebat. Si ergo uidi
et milites de subteris cum deridebant. sed
desuper latrones cum eo crucifigi. In sequit
Idem enim et latrones cum crucifigi erat
cum eo imperabat ei. **Augustinus de ciuitate dei.**
Prout autem putat lucas respingit ei quod hic
dicit qui dicit quod unus de latronibus blas-
phemabat cum quo alter increpabat. magis
intelligamus mattheu breuiter respingente
hinc locum plurale nimis per singula posu-
isse. Sicut in epla ad hebreos legimus
pluraliter dicitur. Clauserunt ora leonum
cum solus damiel signum fidei intelligat. Ad
autem optatus quod ut aliquis dicit. En ius-
ticia michi in sultantibus etiam si unus respicit.
Ergo autem contrarium si mattheus dixisset
ambos latrones quia unus dno. Cum uero
dicitur et latrones nec addit et ambo pa-
uit optato locutionis modo per plurale nimis
signum. **Jeromus.** Vel per dicit quod per uos
blasphemauit deinde solo figente
tra omota. scilicet per disruptis. et magis
tibus tenebris unus credidit in ihm
et potest negacionem sequenti confessione e-
mendauit. **Crisostomus.** ut enim non exis-
times ex quadam gmentia id gestu fuis-
se neque latrone fuisse qui latro uidebat
a gmentis audit tibi. quoniam eadem de caelo
portus latro erat et in manus et repe-
te transfinitatus est. **Hydruntus.** Quod autem
latrones ambo condicam ei passiois op-
pbrant unum pro eadem fidelibus scandalum
crucis fuit et significat. **Jeromus.** ut
in duobus latronibus utrumque plus egentium
et uideat pro modo dno blasphemauit.
postea signis multitudine alter optatus
egit primus usque hodie uideat marcat
blasphemantes. **Origenes.** Sed et latro
qui saluatus est propter confessionem eorum qui
post multas iniquitates crediderunt in
xpm a sexta autem hora. **Augustinus in ser-
mone de passione.** Non potest ferre crucem
in uera creatoris. Unde per ueritatem

radios suos ne uideret impias facinora
 Et uo dicit a sexta hora tenebre facte
 sunt super universam terram usque ad horam nonam
Origen Ab hoc textu quidam calumpni-
 ant euangelicam ueritatem Defectus et
 solis a seculo semp fuit in suo tpe facta
 sed defectus solis que p dnm consuetudine
 tpm ita tuncenau fieri solet no in alio tpe
 tpe fit nisi in quentis plus et lune qm lu
 subitus tuncens solis impedit radios occi-
 dens ei Intempore aut quo passus est
 xpus mani festu e qm quentus no erat
 lune ad solem qm tempus erat paschale
 quod consuetudinis e age qm luna ple
 est Quidam aut credentiu uolentes de-
 fensione aliqua inducere qtra hoc dixerunt
 qm illa defectus solis qd dicit p dnm teta p-
 digna nona contra consuetudine facta est
Dys mepla ad polycarpum In opmabile
 em soli luna madente uidebamus Non
 em erat gens tempus erat Et tuis ipaz
 a nona hora usq ad uesperu addyamectis
 plus sup nalu resaturu Eclipsim ead ip-
 sam ex oriente uidiua mchoatad et usq
 ad plarem tinnu uenete postea regre-
 dicente et tuis no ex cad et defectu
 repugnacem sed cogio p dnm dyametricu fac-
 tam **Cris in omie** Tribus ead horis te-
 nebre p manserunt cu eclipsis plus
 momto p transit Non em he momt
 ut scit illi qui considerant Sed ad usq
 hoc filij scali huius dicit qm hoc factu
 tan mirabile nemo grecoru aut barba-
 roz scripsit. corz qui notauit si quid
 tale aliq nouit factu e aliqn Et flegon
 quide in romas suis scripsit in pncipatu
 tybery cesaris factu sed no signauit
 luna plena Arbitror ergo paut totad
 signa q facta s in passione ipius. salz
 uelint passim q tra tremuit in iulm
 tinnu facta s aut si laus uoluit qd
 optende ad teta uideat sicut in tertia
 libro regu dicit Abdias ad helyam.

origenes

uult deus tuus si e gens aut regnu
 ubi no miserit dno meus quere te. on-
 dens qm satis cu ingentibz que pccu ca
 uideat Est aut consuetudo intellige quada
 tenebrosissimas nubes et multas magnas
 conuerrisse sup iulm et tra iudee et ideo
 facte s tenebre p fmda a sexta hora usq
 ad nona die em tate in sexta die
 ste fuisse intelligit Ante sextu quide aia
 lia in sexta aut hora homo Et ideo que
 melior p salute homis moriente in hora
 sexta suspendi Et a sexta hora p hor-
 tenebras fuisse factas sup omes tra usq
 ad nona Et sic moysa manu extendete
 mcelu ste s tenebre sup egyptos suos
 dei tenetes in future Similit et xpo
 in sexta hora manus extendete in cruce
 ad celu ad sup pplm qui clamauit crucifige
 eu facte s tenebre et ab am huc sint
 puata in signu futuraz tenebraz que
 phen sine erunt iudaeis Et sub moysa facte
 s tenebre sup omes tra egypti tribus
 diebus omnibus aut filijs isrl erat luna
 Sub xpo aut facte s tenebre sup omes
 iudaeam tribus horis qm p pccu sua
 puata s alius dei pccu. et a splendore
 xpi. et ab illuatae spūs s. Lume aut
 filit sup omes reliqua tra. q ubiq illuata
 omes etiaz dei in xpo Et si usq ad
 hora nona tenebre facte fuerunt super
 iudaeam manifestu e qm itm eis lume
 resulpsit quia cu plenitudo gentiu m-
 uit tuc omis palus isrl palus fiet
Cris mom Vel alit hoc admirandu
 erat q momz tra tenebre s ste. q
 nūq plus qtigerat. In egypto em plu
 tenebre ste s qndo pascha p ficiendū
 erat Alie em tuc ageban horu typ
 erant Et m tuere q fuit tenebre t me-
 dia die qm ubiq tra dies erat ut os
 qui hitabant tra h ammuculu cognoscent
 ho aut e signu q petentibz pmittebat
 dare dicens Genacio praua et adultra
 signu querit et signu no dabit ei n

stipulam in messe et racemos in vnde
 ma Non aut cognosces humano more
 saluatore ista dixisse propter calamitate
 que comprehendit ad marce Si em
 ita accepit non audies magna vocem eius
 que audit aliquid esse magni absconditi
Palamius Vel saluator h' dicit m'os
 r'ferens motus qui in p'ualis p'ora adeo
 nos deserit putamus humana em nata
 p'pter peccat' adeo fuit derelicta. sed
 quia filius dei factus e' m' aduocatus
 quos suscepit culpa deplorat infiam
 In quo audit q'nto fleu' debebant qui
 peccant q'n sic fleuit qui m'us peccauit
 Sequit' Quidam aut' illic stantes et
 audientes dicebant helyam vocat
 iste **Peromys** Non omnes sed quidam
 quos arbitror imlites fuisse romanos
 no' intelligentes hebraici s'mois p'p'te
 sed ex eo q' dicit helu helu. putabant
 helyam ab eo inuocatu' Sin aut' iudeos
 qui hoc dixerunt uolunt' hoc more s'br
 solito facit ut dnm in becillitat' m' fa
 ment qui **hebrai** helye auxilium deprec'
 Et **Statius** Currens vnus ex eis
 acceptam spongiat' plaut' aceto et impo
 suit harudini et dabat ei libe' **Aug'.**
in s'mo. de p'ioe Sic agit p'mator
 s'ona' potat' aceto mellis datat' r'ba'
 felle. flagellat' remisso. q'dempnat'
 vena. illudit' maestas. videt' v'itus.
 p'fundit' largitor vmbra' p'uitis **h'plarij**
 Est aut' aceto v'mu' q'd p' v'itu' aut' m'
 cilie aut' v'ap' acestit'. v'mu' aut' e'
 honor m' m'olitat' aut' v'itus Et igit'
 Tadem coacussit ipse accepit et potat'
 ex genibus in calamo em et spongia
 ut potaret offert' i' ex corpib' genat'
 m' se ad q'mu'ionem t' m'olitas ei q'
 T nobis erant enata transfidit **Ve**
inguis vel aliter. iudei aceto erat
 degnantes avmo p'raet'p' et p'p'te
 t'ap' hebant fraudulenta corda quasi
 spongiam cau'no'is atq' tortu'os' lati

bulis p' harudine designat' sacra s'p'ta
 que hoc loco impleba' Sicut em lingua
 hebraica uel greca dicit' loquela q' fit per
 linguam Sic et harundo dicit' p' l'ud uel
 scriptura q' fit per harudine **Origenes**
 Et far sitan quicunq' s'p'm doctina eccl'asti
 cam sapit. vniut' aut' male dant'
 ei v'mu' libe' felle p' m'p'tu'. Qui aute'
 alienas auitate s'mas applicant' x'p'o q'
 cas dicenti hy spongia implentes aceto
 ponit' in calamo scripture et offert' ori
 eius Sequit' Sed id dicebant Sme
 videamus an veniat helyas libans eu' **Pa**
lu' Quia em imlites p'raue s'm' v'aris
 d'mte intelligebant no' t' am' adu'cti
 helye exspectabant. Deu' ergo q' s'mos
 hebraico saluator inuocabat' m' s'p'abite
 semp' s'cu' hebat **Aug' m' s' de p'ioe**
 Sim ergo nil iam x'p'o restaret expe
 ms mors morat'. qua s'nt' ibi e' nil
 s'entat'. suspecta e' vetustati nouitas
 hunc p'mu' huc s'nt' uidit' h'oz' p'eti
 nestu'. noua libe'at'. iuris sui legibus
 nil debentem d'cedit t'ame' q'f' data
 u'da'ito mors furori et desperata uice
 T uadit auctorem v'nde sequit' **Ihs**
 aut' it'op' clamas voce magna em' s'it
 s'p'ia' Quare aut' displicet' s' p'p'us
 des'mu' p'ud ad m'az' s'uitute' venit
 ut nos sue reddet' libertati N'ram
 morte suscepit ut nos eius morte
 liberent' q'n nos de p'p'etu' mortis mo
 tales in deos retulit' t'enas celestib'
 est'm aut' Q'ntu' em d'ma v'itus op'u'
 q'templaco' lucebat t'ame' pati pro
 subiectis p'feruis mori in signe est
 tal' ratio in mense. Ergo hec p'ma ca
 e' d'mte passio'is qua s'iri voluit q'n
 fu' amaret' h'om'is deus. qui plus ama'
 voluit q' t'meri Secunda causa e' ut
 s'maz' mortis qua iuste dederat' iustis
 aboleret' Quia namq' q'mus homo ad
 iudicante' deo de'ratu' inuenerat' m'ote

et cum transfret ad posteras venit de
celo sedens sedens homo peti nestus ut
mors dampnaret que tunc hysa reos
Innocencie ipm maderz psumpt aut
torem Nec mirandū ē si p nobis posuit
quod suscepit a nobis sz aua qui ppter
nos tanta et talia largitus est nobis
Aug9 qd felicitati. absit em fidelibz
ista suspicio. ut sic opus senserit mo
tem nam ut qntū m se ē vita pderet
vitam Nam si h' ita cōt quomō illa
triduo potuiss' dicm9 aliquid viuere
si ante fons dicit' aruisse Sēp't' g'
mortem deitas xpi. p'cipatōe huāne
affectus quo sponte suscepit. nō nē
sue potēcia perdidit perquā cuncta
uiuificat In morte em m'ā s'nc d'bio
defuitū corpus uita aīam m'ā nō p'
mit dū distēdens aīa non vim suā p'
didit. sed quā uiuificauit hoc dimittit
et qntū m se ē alius morte' facit ipā
non recipit Quid de saluatoris aīa m'
dicm9 que ut non dicam p'p' m h'itā
tem diuinitatē et p'p' iusticiā singulare
recte ppter quoz moriendi sortem. corp9
illo triduo sit patuit desere ut ipā nō
posset penitus m'ire Credo em dei filii
mōtūū ēē nō s'p'm p'na m'istiae quā
ex toto nō h'uit. sed s'p'm legem h'itae
quā p' hūmā g'nē redemptōe suscepit
Damastr9 in 14 lib'. Et si tamē mō
tuus est ut homo et s'p' eius aīa ab
in contāmato diuisa ē corpe sed tamē
deitas m'sp'abilis ab utriqz p'mansit
ab aīa dico et corpe et neqz cona ita
ypostatis m'duas diuisa est. Et cor
pus er' et aīa sicut ap'ncipio in uerbi
ypostasi h'uit existēcia cū i morte
Neqz em aīa neqz corpus p'p'etā ha
buerunt ypostasim p'ter ypostasim
Vbi **Neom9** diuine aīe p'tatis m'diāū
ē emittē sp'itū et ut ipē quāqz dixerit
Nemo p't tollere aīam meā me et ego

pono cam et itū simo cam. Sp'itū em
in hoc loco p' aīa intelligamus Sed qd
vitale et sp'itale corpus faciat seu q' aīe
ipū subā p'p' sit m'p'ta id quod scriptū
est. d'fereb' sp'm corp' et deficiat. **U' p'**
moniē ppter hoc aut et uoce mag'
clamauit ut ondat' qm s'p'm aīe potes
tatem id gerit'. per hoc em q' moriens
uocem emisit magnā aptissime se v'm
deū ēē ondit' qm homēs tū moriūt'
uix tenuem uocem emittē possunt
Aug9 de car' euāg' Quid aīe uoce ma
gna dixerit lucas declarauit d'xit em
Et clamans ihūs uoce magna ait p'r
m manus tuas q'mendo sp'itū meū.
hylari9 vel sp'itū cū clamore magne uo
cis emisit dolens non se omnia peccata
p'ortare Et ecce uelū templi ut **Ori**
genes magna facta s' p'p' q' magna
uoce clamauit ihūs unde sequit'. Et
ecce uelū templi s'p'm ē in duas
p'tes a s'mo usqz deorsum **Aug9 de**
q'st' euāg' In quo p'tis exp'essit s'
ē s'p'm aīa emittē sp'itū Si aut nō
addidisset. Et ecce. sed simplicit' d'xisset
Et uelū templi s'p'm ē m'ertū
ēē ut ap' et marcus hoc recapitu
lando q'memorasset lucas aut ordmē
tenusset qui tū d'xisset Sol obstu
ratus ē. q'muo subuigēnd' exp'innauit
Et uelū templi s'p'm ē In lucas re
capitulasset quod illi ordmē posuisset
Ori genes duo aut fuisse uela intel
ligit'. vni quod uelat s'p'm s'p'm. al
terū q'tūū s'ue thabernaculi s'ue
templi. In passione ergo d'm saluatoris
uelū quod erat aff'ris cons'p'ū est
a s'p'm usqz deorsū ut ab i'cio m'ndi usqz
ad finem conasp' uelamē. m'ist'ia
publicent' que usqz ad xpi aduentū
rōnabiliter fuerant occultata. Cū aut
uēnt quod p'f'ctū est. tūc auf'et'
ecce s'p'm uelū ut iudicm9 et d'

que intus se occultata siluet. Veram
 atque testamti et sciat ipa se he na
 uideamq referubm et alia **Hylarius** vel
 ideo velim templi scissu e quia exinde
 apud e diuisus in ptes et veli honor
 tu custodia angeli ptegent aufert
leo in ms. de passione Est aut ad testamti
 venande passionis sufficiens signi
 clemtas in opmata turbatio. Unde
 sequit Et tra mota e et petre scisse se
 et monumta apta se **Jeromus** Nulli ei
 dubiu e quid significet iuxta tra ma
 gntudo signoz ut crucifixio dnm scit
 et colu et tra et omia demonstrarent
Hylarius Mouet tra capax em huius
 mortu ce no potat petre scisse se. Quia
 em valida et forata penetrans de u
 bid et pta etne vtius iruperat. Et
 monumta apta se. Grant em mortis
 claustra reserata se. Et multa corpa
 scorp qui dormierat surrexerunt. Illu
 nans em mortis tenebras et in fernoz
 obfina collustrans mortis spolia detra
 hebat. **Origenes** in omi ipa quidem in tra
 manete cu deridentes dicebant a
 lios saluos feat se ipm non pe sal
 uui fate. Et quod in se face noluit
 in suoz scorpibus cu multa suphabu
 dantia demittat. Si em quadridua
 mi lazaru exurgit magnu fuit mltis
 magis eos repente qui olyn dormierat
 appare viuente quod future rimb ait
 monau. Ut aut non putaret e fan
 tasma quod factu e euangelista sub
 iugit. Et opaites de monumtis p
 resurrectione eius venerunt in sciam
 ciuitatem et apparuerunt multis. **Je
 romus** Quomd aut lazaru mortu
 resurrexit sic et multa corpa scorp
 resurrexerunt ut dnm ostendent resu
 gentem. Et tamen cu monumta apta
 sunt no ante resurrexerunt q resu
 gret dms ut eet pmogenito resurrexerunt

ex mortuis. Sciam aut ciuitate in qua
 vni sunt resurgentes aut vni celeste
 intelligamus aut hanc terna q an pte
 fuit. Sciam em appellabit ciuitas vni
 pter templu et sciam et obdismta
 illius verbi in quibus ydola colebant
 Quia uo dicit apparuerunt multis andit
 non genalis fuisse resurrectio q omib
 apperet sed spualis ad ptimos ut hij
 uident qui tene mebant. **Jeromus**
 Querit aut aliquis quid de illis factu
 sit qui resurgere dno surrexerunt.
 Credendum quippe e qm id surrexerunt
 ut testes eent dntie resurrectionis
 Quidam aut dixerunt q itm mortu
 se et in emem qusi scit et lazaru
 et ceteri quos dms resuscitauit. Sed
 istoz dictis nullo mo est fides acco
 modada qm maius illis eet testamtu
 qui surrexerunt si itm mortu eent
 qua si no resurgere in autante
 ergo crede debemus quia qui resurge
 te dno amotius surrexerunt ascendere
 eo ad eos et ipi pte ascenderunt. **Ori
 genes** Semp aut hec ead magna
 cotidie fuit. Velu em templi ad re
 uelanda q intus habent scindit scis
 tra ead mouet. i. ams caro nouo uo
 et nouis rebus scdm nouu testamtu
 petre ead scindit q in sciam sunt
 pfectas ut in pfindis corpa pnta
 spualia mystica uideamus monum
 ta aut dicit corpa peccatoru ad
 i. motu deo. Cum aut p gram de
 are huiusmodi sunt sinitate corpa
 corpa q pus fudne monumta sunt co
 pora scorp. Et uident ase ipis exi
 te et sciam cu qui resurrexerunt et in
 nouitate uite ambulant cu eo. Et
 qui digni se hre qusatoz mcelis
 ingredunt in sciam ciuitate p singula
 tra. Et apparent multis uident

bona opera iporū Sequit̄ Centurio
autem et qui cū eo erant custodientes
ih̄m viso tremoti et hys que fiebat
tinnuerūt valde dicentes Vere filius
dei erat iste **Aug⁹ doctor civi⁹** Non
ē contrariū q̄ matheus viso tremoti
dicit ad miratū cenationē et eos q̄
cū illo erant cū lucas dicit hoc ad
miratū q̄ emissa magna uoce copu-
rasset in eo ē q̄ matheus nō s̄d
dixit viso tremoti s̄d etiā addit
et hys que fiebant integru locū fu-
isse demonstrat luce ut dicit̄ Centu-
rionem p̄m̄d ip̄m̄ d̄m̄ morte fuisse
miratū. quia et hec m̄illa est q̄ tūc
mirabilis facta erant Et hoc consi-
derand⁹ q̄ Centurio in ip̄o scandalo
passionis v̄e dei dei filiu confiteat̄
et arrius in etiā predicet creaturā
Jerom⁹ Unde m̄ito p̄ centurione
fides etiā designat̄ que uō in s̄d̄o
celesti p̄ morte d̄m̄ reserato q̄m̄uo
ih̄m et v̄e iustū hominē et uō dei fi-
liū synagoga tacente q̄firmat **Raban⁹**
Exemplo igit̄ Centurionis q̄ tremis-
sit in redemptoris sui supplicio trena
subd. rumpant̄ in fidelium mentū pe-
tre et qui mortalitatis grauabant̄ se
pulestris distissa obstaculoꝝ maria p̄-
siliant̄ appareant̄ nūc quoq̄ in tūc te-
sta. a. etiā dei future resurrectionis
indicia et quā credendū ē in cōp̄ibus
fiat̄ in cordibus Sequit̄ erant autē
ibi mulieres multe a longe q̄ stante
stiant̄ ih̄m agalilai miserantes ei **Je-
rom⁹** Consuetudinis em̄ iudaice fuit
nec ducebant̄ in culpam moꝝ genas
antique ut mulieres de subd. uictū
atq̄ uictū p̄ceptibus miserarent
hoc quia scandalū face p̄sēt̄ in gen-
tibus passus abicess̄ se memorat. An-
mistrabant̄ autē d̄no de subd. sua ut me-
ret̄ corp̄ carnalia cur ille metebant̄

sp̄ialia Non quo indiget̄ abis d̄ns
reatus s̄d ut typū dem̄ret̄ m̄gr̄a
quia uictū atq̄ uictū ex discipulis de-
bent̄ cē q̄tenti S̄d uideamus quales co-
mites h̄nt Sequit̄ Inter quas erat
maia magdalene et maia iacobi. et
ioseph mat. et m̄r filius zebedei **Greg⁹**
ap̄t̄ mat̄ autē etiā illa salome ap-
pellat̄ **Cr̄s̄ in om̄e** hec autē m̄tres
considerabant̄ que gerebant̄. q̄ maḡ
erant compassibiles et q̄ sequebant̄
miserantes usq̄ ad p̄n̄cia afflictiō.
maximā fortitudinē ostendentes quā dū
discipuli fugerūt ip̄e afflictiō **Jerom⁹**
q̄ elyndius Ecce inquit elyndius
iacobus et ioseph s̄d filii maie mat̄
d̄m̄ quos iudei appellauerūt fr̄es v̄
dicit autē minoris iacobi ad dist̄m̄t̄
iacobi maioris qui erat filius zebedei
qm̄ p̄m̄ em̄ dicit̄ cē elyndius. hoc
sentire de maia ut cū alie fem̄e ibi
fuit̄ m̄m̄ eius ab eē dicit̄ aut̄ alia
de maia nescio quā consingam̄ p̄re-
sertim ad ewangē. ioh̄is testē cam
fuisse p̄ntē q̄ finor reus et i p̄p̄tū
op̄itū mens uesana Audi quid ioh̄s
ewanta dicit̄ Stabant̄ iuxta tūc
ih̄m m̄r eius. et soror m̄r̄s eius maia
et op̄he et maia **Greg⁹** magdalene.
Nulli dubiū ē d̄nos fuisse apt̄os iaco-
bi m̄cupatos uocabulo iacobū ze-
bedei et iacobū alphi. q̄te autē
nescio quis minor iacobus q̄ maie
filii scriptura q̄memorat̄ s̄d aptus ē
alphi filius erat. Si nō ē aptus
s̄d teraus nescio quis iacobus. quō
putandus s̄d d̄m̄ ē et quōm̄o tūc
addist̄m̄t̄ maioris minor appellabi-
tū maior et minor nō m̄ tres s̄d
inter duos p̄leant̄ p̄bar̄ dist̄m̄t̄
et frater d̄m̄ aptus sit paulo dicit̄
Aluū apt̄ū uidi neminē nisi iacobū
fr̄em̄ d̄m̄. Ne autē hunc iacobū pu-

tes filii zebedi lege actus aptos ia
 ab herode fuit interemptus (Vestat
 orluso ut maia ista q̄ iacobi minoris
 scribit m̄. fuit uxor alphi. et soror
 maie mris dñi. quā malaz elcophe io
 hannes euangelista gmemorat. Siat
 inde tibi alia atq̄ alia uidet q̄ alibi di
 cat maia iacobi maioris m̄. et alibi
 maia elcophe. distes scripturæ q̄ siat
 eadē hannes diuersis nomibz appol
 lari. Sicut Paquel ~~frater~~ frater moy
 si. Nethro dicit Et similit̄ maia elco
 phe uxor alphi. her cad dicit est
 maia mater iacobi minoris. Que p̄
 m̄ cet dñi magis cam ut in omnibus
 locis mrem alius voluisset intelligi
 Vm et si alia fuit maia elcophe et
 alia maia iacobi et ioseph m̄ her in
 constat nō eandē malaz iacobi et io
 seph ee quā mrem dñi **Augusd' offu eum**
 Possimz autē dicit alias mulieres a
 longe ut tres euante dicit et alias
 iuxta cruce fuisse ut iohes dicit in
 mattheus et lucas maia; magdalena no
 minasset inter stantes longe quā salz
 iohes notauit inter stantes iuxta crē
 Quis autē h̄ intelligit nisi quia eo i
 ceuallo erant. et ut iuxta dicit p̄
 sint quia in conspectu eius presto aderat
 et a longe incomparatē turbe p̄mquā
 circūstantibz cū centurione et milibz.
 Possimz etiā intellige q̄ ip̄e q̄ sit
 ad erant cū m̄e dñi postquā ea dis
 cipulo comedauit abire iam ceperat
 ut adensitate turbe se exuerent. et
 cetera que facta s̄ longius intuerent
 ut euante qui post morte dñi eus
 gmemorauit et longe stantes gme
 morauit. Cum sero autē ut **Glosa**
 Postquā euangelista retulerat ar
 dme dñico passiois et morte nūc
 agit de eius sepultura dicens Cū sero
 aut factū cet. venit quidā homo dices
 ab arimathea uore ioseph qui et ip̄e
 erat discipulus ih̄u **Jeromus** Arima

thia aut ip̄a est et in arimathea ciuitas
 helene et Samuclis q̄ sita ē in uogias
 rhanamitica iuxta dyospolim. Iste autē
 ioseph scdm̄ seculi stari magne fuit dig
 nitatis sed multo maioris m̄ti apud deū
 fuisse laudat. Siquide iustus describit
 dicebat quippe cū tale existē qui corpus
 dñi sepeliret quates p̄ iusticiā m̄torū
 dignus esset tali officio **Jeromus** di
 ces autē refert nō de iactantia scriptoris
 quo uirū nobilem atq̄ detestū refe
 rat ih̄u fuisse discipulū sed ut ostendat
 causam quare apylato corpus ih̄u po
 tuit impetrare. Sequit̄ **Exic** accepit
 ad polatū et peccat corpus ih̄u. Pau
 pes em̄ et ignoti nō ceat auri ad py
 latū p̄sidem romane ptatis accedere
 et alicuius corpus impetrare. In alio
 autē euano ioseph iste buzytes appellat̄
 i. consiliarius et de ip̄o quidā putant
 p̄mū psalmi fuisse compositū. **Beatus**
 uir qui nō abut̄ ut **Ursi om̄** Inspice
 autē huius uiri fortitudine. In morte
 em̄ p̄culū se tradidit i. inimicū ad om̄
 affines p̄ter benignitā p̄p̄. Et
 nō p̄la uidet corpus p̄p̄ sed etiā se
 pelire. Unde sequit̄ **Et** accepto corpe
 ioseph inuoluit illud in syndone iuda
Jeromus Et simplici em̄ sepultura dñi
 ambrosio diuinit̄ adempnat̄ qui nec in
 tumultis quide p̄nt eadē care diuinit̄
 Possimz autē iuxta intelligentiā p̄ua
 tem et hoc senare q̄ corpus dñi nō
 auro. nō gemis. et serico sed linteica
 m̄e puro obuoluendū sit q̄ et hoc
 significet q̄ ~~ille~~ ille in syndone iuda
 i. uoluit ih̄m qui pura mente cū sis
 rept̄ **Jeromus** uel alit̄ Quia syndon
 lincus pannus ē. lincū autē exora p̄co
 atiu et cū magno labore ad aridorem
 p̄ducit designat̄ quia corpus illius
 quod ex tra. i. ex uirgine simplici est
 p̄ laborem passiois p̄uenit ad tando
 rem i. mortalitatis **Abamus** h̄mc etad

ecce mos obtinuit ut sacrificium altaris
non in serico neque in panno tincto sed in li-
no tereno celebraretur ut ab eodem papa plures
legimus et statuta sequitur Et postulat id
in monumento suo quod considerat in petra
Aug⁹ in ser. de sab. s^o. Ideo autem sal-
uator aliena sepultura potuit quia per
aliam marebam salute ut quid ergo
ipsa sepultura qui in se morte ipsa non
habebat. ut quid illi tumulus in terris
tuis sedes manebat in celis ut quid illi
sepultura propria qui tridui tempore tantum
paris in sepulchro non tam mortuus iacet
quia uelud in celo quiescit Sepulchrum
autem mortis est habitaculum. Nunc ergo non
erat mortis habitaculum christi. quia uita
est nec opus habet semper uiuens
habitaculo defunctorum **Jerom⁹** In nouo
autem potuit nominato ne post resurrectionem
totus corpus remaneret. si uero
ipse alius fingatur. potuit autem et nouum se-
pulchrum male uirgalem uterque demerita
In monumento autem ex parte in petra condita
est ne si in multis lapidibus edificatum
fuisse. suffragis tumuli fundamentum ab-
latus furto dicitur **Aug⁹ in ser. de sab. s^o**
Si etiam fuisse sepulchrum matris. Suffragis
uero tunc et fuerit si etiam si fuisse lapis
puulus suppositus dicit potant dormienti-
bus nobis tulerit eum Unde sequitur
Et aduoluit saxum magnum ad ostium mo-
numenti et abiit **Jerom⁹** Saxum enim
magnum apparetur andit non absque auxilio
plurimorum sepulchrum potuisse reuerti
hilaris distat autem id s^oph apostolorum habet
speciem hic in munda syndone corpus in-
uoluit. et quidem in hoc eodem limbo reperi-
mus de celo ad petram amissis a uentura
gratia submissa Ex quo intelligitur sub lin-
tha huius uisus conspici christi etiam.
Dum igitur corpus in fere in uacua et no-
uam requiem lapidis exarsit quia per apostolorum
doctrinam impetibus diuinae gentis quoddam
doctrinae opere exarsit christus in fere
unde saluetur at nouum et nullo antea

ingressu timore dei primum Et quia nil
preterea oporteat in petra matris pene-
trare lapis ostio aduoluit ut quia nullus
ante nos diuine cognitionis auctor sic
ut illatus absque eo nullo postea in fere
Urgentes Non autem fortuito scriptum est
quod inuoluit corpus in syndone munda
posuit in monumento nouum et aduoluit
lapidem magnum quod omnia quae sunt circa corpus
istud munda sunt et noua et omnia magna
valde **Remigius** postquam autem sepulchrum
et corpus domini ceteris ad ipsa remanentibus
sile inuoluit quod cum arca amauerit per-
uerantem et diligenti cura notauerit lo-
cum in quo corpus domini ponitur quatenus
gratus tempore minus sic deuotionis et of-
ferent. Et id sequitur. Erant autem ibi
maria magdalena et alia matris pedes
contra sepulchrum **Urgens** Mater autem si-
liorum zebedei non scribitur sed romana
sepulchrum fuisse etiam usque ad crucem
pluente potuit. Hae autem quae maiores
in ciuitate nos huius que postea gesta sunt
describit **Jerom⁹** vel ceteris relinquentibus
domini mulieres in officio persueuerant expec-
tantes quod promiserat. Huius etiam qui
persuauit usque in fine hic saluus erit
Remigius Quod usque hodie sunt mulieres
in humilis die stare in hoc seculo fuerit
et quia pia curiositate attendit quod
admodum passio christi completa sit. Tertia
autem die uero **Jerom⁹** non suffragis
principibus sacerdotum crucifixus dominum
saluatorem. nisi sepulchrum custodiret
et quatenus nullus est manus imponent
resurgenti Unde dicitur. Tertia autem die
que est post paschaen quenerunt prin-
cipes sacerdotum et pharisaei ad polatum
Tabanus paschaen dicitur paschaen ho-
norie uocat septima sabbi in qua apparuit
necia sabbi ut de mamma dicitur est
Sexta die colligebis duplum. Quia et
septima die factus est homo in septima
die requiescit deus non septimo die

ihud p' hanc marit et m' sabbat q' aut in sepulchro. p'ncipes aut' p'cedat licet i' mensi facimus i' nocte d'ni p'pa uerit tamen no' sufficit eis. m'p' etia' post mortem eius concepte nequicie u' r'us co'teant. f'ina' eius lacantes. et q' m' nocente p'iebant p'ductore d'icunt uocant unde dicit. Dne recordati su' quia p'ductor ille dixit adhuc u'nic' post tres dies resurgam. Sicut aut' r'ap' p'us ignorans an' p'p'et'at dices co'pedit vni homin' mori p' p'to et no' tota gens peat. Sic et modo Seductor em' erat x'pus. no' auita te in errorem i' mittens sed a'falpte ad uita' ducens. **Pemiguis**. E'phor aut' dicit cu' dixisse q' post tres dies resurgam. quia dixerat. Sicut fuit Ionas tribus diebus et tribus noctib' in u' u' uentis c'eti et c'ca' Sed uidend' quo post tres dies resurrexit. No' nulli uolueru't tres horas tenebra' vna' m' telligi noctem et lucem q' p'cuta e' tenebras diem. sed hij vni figurate lauro' ignorauit. figurate em' p'pta feria qua passus e' comprehendit nocte p'cedete Sequit' aut' no' sabbat' cu' suo die. No' u' d'nti diei comprehendit suu' die de p' hoc uer' e' quia post triduu' resurreo **Aug' m' ser. de p'p'oe** p'oco aut' post tres dies resurrexit ut m' p'p'oe filij toau' temutatis m'aret' assensu' d'ri d'ni em' legit' in figura quia trinitas que m' p'ncipio fecit homin'. ipa' i' fine homin' p' x'pi' repat' passione' Sequit' Inbe ergo custodiri sepulchru' usq' m' die tercia' ne forte ueniant discipuli eius et fueru't cu' et dicant plebi surrexit a'mortuis. **Pabanus** discipuli quide' p' fures p'ualit' erant. quia ab migratis iudeis scripta noui et u'ctis testam' ablati m'v'sim' e'ca'e conferabant et saluatorem qui eis p'miss' fuerat illis nocte dormientib' hac e' m' fidelitate torpentibus abstrulerunt gentib' tradidit

credend' tradentes **Volarius** Metus fraudi corpis et sepulchri custodia atq' ab p'gnatio stulticie atq' m' fidelitate' testom' e' quod designare sepulchru' eius uolueru't tu' p'cepto con'p'ouisset de sepulchro mortuu' suscitatu' **Pabanus** In hoc aut' p' dicit' Et erit nouissim' error peior p'iore. Ignoranter uer' dicit' p'ior em' fuit contemptus p'me m' iudeis q' error ignorantie **Cris' m' om'** uide etia' qualiter et nolentes con'ertant ad dem'strandu' uita'tem p'p'agabilis em' dem'ra'tio resurrectionis p'ca e' p'ca que p'tenderu't quia em' custodia' e' sepulch' m'illa fraus f'it' est. Si aut' fraus f'it' no' e' manifeste et u'cefragabilis d'ns resurrexit. Quid aut' p'lat' respondit subugit' ait illis p'lat' habetis custodia' q' custodite sicut p'ca' **Paba' q' d.** Sufficiat uobis q' co'sens' i' nocte i' nocentis de c'co' u' error uobis p'maneat. Sequit' Illi aut' abauites mumeru't sepulch' p'gnantes lapidem cu' custodia' **Cris' m' om'** no' aut' p'mittit p'lat' p'los milites p'gillare. Si em' p'li milites p'gillassent possent dice' q'm milites p'miseru't q' discipuli d'ni corpus fureru't et resurrectionis in f'inge' fidem. N'ut' aut' dice' non possunt cu' ipmet' sepulchru' p'gillassent. **Sequit' Capitulu' xxviii**

Ep'e aut' sabbati t'p' **Aug' i' ser. de t'ne** post illu'sio'es et uerbera post acceti et falsis pocula my'ta. post supplicia' auas et uolnera. et postremo post ipaz morte et m'feros. surrexit de suo u'lt'ra' fine' t'aro noua. tedit ab occiduo latens i' ta et i' morte salus resuata resurgit p'ulegrior' u'ctura post f'imo' **Aug' de assu' e'vni** de hora uero q' m'ltos ueneru't ad momu'mtu'. no' a'tep'eda

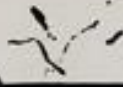
exoritur questio Cum enim mattheus
hic dicat. Vespere autem sabbati que luce-
cit in prima sabbati. Quod est et dicit
marcus. Et valde mane una sabbato
venit maria magdalena et alia maria
videre sepulcrum a parte quippe prima
noctis. quod est vespere. ipsa noctem
voluit significare mattheus aut noctis
fine venerit admonitum Ergo quoniam
sabbato impediebantur. ut non ante faceret
ab eo ipse notavit noctem ex quo eis
licet cepit ut faceret quodcumque vellent
tempore eiusdem noctis Sic itaque dictum
est. Vespere sabbati dicitur si dicitur noc-
te sabbati. id est nocte que sequitur die sabbati
quod ipsa verba eius satis indicant
Sic enim ait. Que lucecit in prima sab-
bati. Quod fieri non potest nisi tunc prima
noctis principio. id est post tunc noctem
et tunc per magis dicitur vespere signatum. Nam
cum ipse initium noctis lucecit in prima
sabbati. sed ipsa vox que luce incipit
terminat. Et ut status loquendi magis
et diuine scripture. apte tunc signi-
ficare. Vespere ergo noctem signat aut
extremum est diluculum diluculo enim ve-
nerit ad monumentum. **Crisostomus in omni**
vel aliter aliud dicitur est quod sic mulieres
vespere sabbati que lucecit in prima sabbati
venerit uide sepulcrum ita intelligendum
quia vespere quidem venire cepit sed
lucescente mane in prima sabbati ad se-
pulcrum peruenit. id est vespere aromata pa-
uerunt. quibus corpus domini unguentis de-
siderabant. sed aromata vespere parata ma-
ne ad sepulcrum detulerunt. Quod
mattheus quidem breuitatis causa obstru-
it posuit. Sed euangeliste alij quo
ordine factum sit euidentius ostendunt
Sepulcro namque sexta feria domino reuise
ammonitio mulieres parauerunt aromata
et congenta quia diu operari licebat
et sabbato quidem siluerunt secundum legis
mandatum sicut apte designat. Cu-

aut transisset sabbatum. Vespereque ad-
uemente tempore quoniam redisset prompte
ad deuocionem emerit que magis parauerunt
aromata sicut marcus commemorat ut
venientes ungent eum. Et valde mane
venit ad monumentum. **Crisostomus** vel
aliter. Quod diuersa tempora istarum mulierum
in euangelijis describuntur non mendacij
signum est ut impij obiciunt sed sedule
uisceribus officij domini crebro abeunt et
recedunt et non parantur a sepulchro domini
domini abesse uel longius. **Remigius** Sed
autem est quia mattheus iustice loquens
studuit nobis in simac illa factissima
noxi. quanta dignitate ex honore deuote
te martis et domine resurrectionis accepit
quod dixit. Vespere sabbati que lucecit
in prima sabbati. Cum consuetus ordo
tempore habeat ut vespere non lucecant
et diem sed potius. **Augustinus** obtenebreat
et noctem ostendit hinc uerbis quod dominus
tota hanc noctem luce sue resurrectionis
omne festiua et chorustam reddidit.
Beda in omni ab exordio eadem mi-
dane creatio usque huc. ita autem tempore
distinguebat. ut dies noctem precedat
quia homo a luce paradisi peccando
lapsus in huius seculi tenebras erumpas
que decedit. aptissime autem tunc dies
sequitur noctem quoniam per fidem resurrectionis
a peccati tenebris et umbra mortis ad
lucem uite christi largiente reducimur.
Seuerianus in f. de pascha Est autem vespere
sabbati que lucecit. quia illud per
christum sabbatum non deletur. Non inquit
voti solue legem. sed adimplet illud
ut medium domini luceat clarescat et
etiam quod in synagoga iudeis obstru-
antibus sustabat. Sequitur. Venit
maria magdalena et alia maria uide
sepulcrum. Sero quidem mulier currit
ad veniam que matine accurret ad
culpam. que de paradiso per fidem sumpt
seruat. festinat fidem summe de sepul-

eto Contendit raptē de morte vitam
 quo de vita raptuetat morte. Non autē
 dixit venent sed venit. sub vno noē
 du venit due. misterio. nō casu. vnt
 rpa sed alta ut mutaret mulier virtu-
 te nō spou. pcedit aut aptos femine
 que etiam tūpū addmā deferūt sepul-
 trū quā saluet et maia. mī mīc xpi
 vni nomē mduas gemmat feminas
 p hie etia ex duobus pplis vemens
 i. ex gentibus et iudeis vna esse figu-
 rat. Venit aut maia ad sepulcrū. sic
 ad resurrectionis utiq. ut itē xpus
 ex sepulcro nasceretur fidei. qui tam
 fuerat generatus ex ventre. et cū quē
 clausa vgnitas ad pite tulerat. vnt
 clausum sepulcrū ad vntā reddet sem-
 pterna diuinitatis m signe ē clausū
 vgnem reliquisse post pū et de se-
 pulcro clausū exisse cū corpe sequi
 Et ecce tremotus factus ē magnus
Ieromim Dns nō vnus atq. idem filius
 dei et homis iuxta utraq. naturā dimitat
 et carnis. mīc magnitudinis sue mīc
 humilitatis signa demtat. vnde et m p-
 ti loco p p homo sit qui crucifixus est
 qui sepultus. tamē que foris agit vnt
 filius dei **hylarius** Motus em hie re-
 surrectionis ē vntus cū concussio mort-
 aculeo et illuātis illius tenebris resur-
 gente vntū celestū dno m ferocit
 trepidatio comouet **Crisp** **momelia**
 vel ideo tremotus factus ē ut ex ur-
 gant et euigilent mltes. Et em accē-
 serant vt vngentū mittent Et p
 nocte het gerebant pabile ē qd
 obdormisse **Beda** **m omie** Q etia
 tremotus resurgente dno de sepulcro
 sicut etia moriente matuce factus est
 magnus. signat trena pns corda pec-
 fidem passōis ac resurrectionis eius ad
 omāz toncūenda plubri pauore per-
 mota **Semian** **17. d. p. 17.** Et aut p-
 terra tremuit cū dno ad vntā suoz
 resurget quomō cotremisset cū noxiōis

om resurget ad penā dicens ppheta
 Terra tremuit. dū resurget m iudicio
 deus Et quo dno pntā sustinet. que
 angeli pntā sustine nō valuit Nam
 sequit angelo em dno descendit de ce-
 lo. Surgente quide xpo morte pūte
 tremis reddi celeste gmeratū et mtri-
 ni fuit cū dyas constū locale cū an-
 gelo colloquū sit vntale **hylarius**
 hic em dei patris msigne ē resurge-
 te filio ab m feris vntū celestū mī-
 teria mīte. atq. io prior ipse resurra-
 tū iudeo ut quodam famulatu patne vo-
 luntat. resurrectio mīciare **Beda** **17. om**
 Quia em xpus deus et homo ē i ter-
 acta hūantatis semp ei angeloz mī-
 teria deo debita non desunt Sequit
 Et accedens reuoluit lapidem. Non
 ut egressuro dno ianuam pandat sed
 ut egressus eius sit iam homibus pset
 mīciat. Qui em mortalis clausū v-
 gnis utero potuit nascendo mūdū m-
 gredi ipse factus m mortalis clausū se-
 pulcro potuit resurgendo exire demū
Remigius Sigt aut reuolutio lapidis
 referatōm sacramtor xpi q lra legis
 tegebant lex nam m lapide scripta
 fuit et ideo p lapidem designat **Se-
 uian** Non aut dixit voluit. sed
 reuoluit lapidem. quā lapis aduolutus
 pbauit mortem et reuolutus cotit
 vntis asportor hūta hic ordo rez
 Sepulcrū morte nō mortū deuorat
 domus mortis. mansio fit vitalis. v-
 teri noua fōma mortū recepit red-
 dit vntū vnde sequit Et sedebat
 sup eū. Sedebat in quā. cū nulla
 merat lapitudo ut fidei doctor. ut
 vntis mgt. Sedebat supra petra. ut
 soliditas pidentis. daret credentibus
 firmitatem pōnebat angelus supra
 petra fundamēta fidei sup q xpus
 erat etia fundamētū vel p lapide
 non mēti pē designari mors. quā
 omē pmebant p hō ergo q angelus

super lapidem sedit signat qd xpus mo-
tem sua virtute subicit. **Veda t om**
Et recte stans appuit angelus. qui ad
uentu dmi in mudo pdicebat. ut stando
signaret quia dno ad debelland mude pn-
cipem veniret. Pro aut ems sedisse
memorat ut sedendo signet eil supato
mortis auctore sedem regni iam con-
stendisse ppetu. Sedebat aut sup lapi-
dem reuolutu. quo hostiu monumenti
claudebat. ut claustra inferoz sua ipm
virtute deiecit docet **Augo de ciu-
euan** p aut moue quo sedm ma-
thcu angelus sup lapidem sedebat re-
uolutu a monumento. cu marcus dicit
mulieres intrantes i monumentu
vidisse iuvene mdoctis mpa intelliga-
mus aut matheu tacuisse de angelo
q intrantes viderut sedente sup lapi-
dem ut duos viderint et ad iobus si-
gillati audierut q dixerut angeli de
ihu aut certe quod dicit intrantes
i monumentu. malij septa matere
debemus accipere quia qm mntu locu
tue fuisse credibile e. i. in aliquo spaco
ante petru. in qua copia locus factus
fuit sepulture. ut ipm viderint i
eod spaco sedente a doctis que dicit
matheus sedentem sup lapidem. Sicut
erat aut aspectus eius sicut fulgur
vestimenta aut eius sicut nix. **Seuianq**
Vultus clatus a uestiu candore spat
et facies fulgori nni uestis angeli cam-
patur. quia fulgor decelo mpx deterra.
audi pphetam laudato dnm de tra. Ignis
grando. mpx. In facie ergo angeli clatus
celestis serua nature. In ueste signat
gra quors humane et sic temptatur
species angeli colloquetis ut carnales
scili et uestiu fecant placata caritatem
et ex fulgore vultus mntu su tremant
et reuolunt auctois. **Emalis smod** Quod
aut fuit mndm entu ubi regendi natus
no habet. Sed angelus m m habitu

nam forme resurrectione pfiguratur i
homo ipd corpis sui clatus. **vestiue**
Incandido ead uestiu angelus signat glori-
triumphantis. **Greg mon pasali**. vel
alut qn fulgore tior timois e. i. mne aut
blandimentu candore glori ubi ampe deq
et terribilis est peccatoibus et blandus
iustis. ite testis resurrectionis eiq angelo
et m fulgore vultus. et mandore hntis
demonstrat ut de ipd sua specie et terep
reptos et multat pias. Unde sequit
p timore aut eius. **Extriti qd custodes**
et sti p velud motu Fabianus Ti-
moris amoretate p extriti qui amo-
ris fiducia no hebant et facti p ve-
lud motu qui resurrectionis vitatem
reddere nolunt. **Seuianq t smod de pasoe**
Custodiebant em crudelitas studio
no pietatis obsequio. Stare em no pt
que constia defatuit. impellit reatus
hnt e q angelus prellit m pias
prias alloquit et complat. **Respondeo**
aut angelus dixit mulieribus **red**
Custodes quide timore p triti ad i-
star moruoz stupefi iacent et tam
angelos non illos. sed micos complat
dicens Nolite time vos. qd. illi ti-
meant. in quibus pmanet m adulteris
Petm eos. quia ihm querit crucifixo
ii. Audite q surrexit et pmissa per-
fecit. Unde sequit. Scio em q ihm
qui crucifixus e querit. **Seuianq**
Adhuc em crucifixio et motu requi-
rebant. quare fidem. seua passiois
prella turbauerat. et temptacois cas
ita pandus nauauerat. ut celi dnm
quetent m sepulcro. **Alone hic**
Fabianus p pncad carnis qui tame-
nusqua de est p pncad maiestatis.
Sequit resurrectione em sicut dixit
Cris m omē q dicit. Et si mch
no creditis. illud memtote vbor.
Dennde et alia sequit demonstratio ai subd.
Venite et videte locu ad portus erat

Dns. *Jerom.* ut si meis vobis non creditis vacuo creditis sepulchro **Severianus** Angelus ergo pdicit nome. cruce dicit loquitur passione. Sed moys er ne moys dnm confitent. et angelus post tanta supplicia post sepulchru agnoscat dnm suu. Cur homo aut mirorati dcau in carne iudicat aut in passione consistat defuisse dicit. Dicit aut tunc fuit. et dicit locu ubi portus erat dms. ne alter et no idem resurrexisset creditur. Et si dms in ead redit carne et sic resurrectionis facit in dca. quare homo malia putat se carne redituru. aut carne suus forte dedignat suam. ai mam dms mutavit **Pabanus** Non solu aut vobis hoc gaudiu magm gressu est occulto cordis tene sed similu amantibus debetis illud pande. Unde sequit. Et cito cunctes dicit discipulis eius quia surrexit **Severianus** Quasi dicit. Revertere ad vnu mulier iam sanata et suade fidem que p fida an suaspit. Refer homi v mis iudicu. tu ante cruce consiliu detulisti **Sequit** Et ecce pcedet vos in galilea **Cris in omi** hoc aut dicit eripies eos apudis ne timor fidem impediret **Jeromus** anstice aut pcedet vos galileam hoc e involutabru genau ubi ante error erat et libru et firmo et stabili pede vestigi non tenebat. Sed ibi cu videbit ecce pdixit vobis **Be da in omi** Bn aut dms in galilea videt ad discipulis qui id demorte ad vitam de corruptione ad incorruptione transierat Galilea quippe transigratio m pcat felices fomo que triumphu r mudo amittate meruerit. felices aut que in die iudicij p rissis pauore reprobis gaudiu hie resurrectionis mte meruerit. **Experit** ato demomito **hylarius** anhelibus p angelu ad hortatis qfscim dms occurrit ut

nunciatur expectantibus discipulis resurrectionis non angeli potius q xpi ore loquerent. Et idco di. **Experit** ato demomito ai timore et gaudio mag **Augus de qtor. qvan** Gressu autem dicit demomito hoc e ab illo loco ubi erat orti spaci an lapidem effos **Jeromus** Duplex aut metes mulieru tenebat affectus timoris et gaudij. et alt demomito mag mtrudme. alter ex despecto resurgenti et tunc vtrq femineu concitabat **Severianus** Unde **Severianus** Currentes mciare discipulos eius. pgebant em ad aptas ut per illos fidei seminatru spargetur. Que aut se querebant que ita curerebant merebant obiuu hie dnm resurgente **Unde sequit.** Et ecce vobis occurrit illis dicens ducte **Pabanus** p hoc dicit se omnibus iter dicit mchoa tibus ut ad salutem ppetua puenire queant adiuuando securu **Jeromus** pme mulieres ment audire ducte ut maledictu eie mtrud i mulieribus pludetur **Severianus** In istis uo feminis ecce figura mane eident ostendit quia discipulos suos copus de rine dicit trpidantes. **Severianus** autem istis no pte hie. sed puenit cal ardore. ppus em m eia se salutat quia suu recepit incopus **Augus de qtor. qvan** Adligim et angeloz collo tuom bis nio cas habuisse. venates ad monumtu saluet ad viderant vnu angelu de quo narrant matheus et marcus et ai postea viderit duos ut narrant lucas et iohes **Severianus** apud dnm bis. semel saluet illic qn maria ortulam putauit. et mte itaq ai eis occurrit in vna ut cas opa arpeione firmaret atq a timore recearet **Severianus** Sed ibi marie nec tangendi dat facultas hic no solu tangendi. s tenendi copia tota concedit. **Unde sequit** Ille aut accessit et tenuit pedes

eius et adorant eum **Palma** Supra
quidem dicitur quia suscepit clauso
monumento ut in mortale iam factu do
ceat esse corpus quod monumento clauso
fuit mortuum tenendas aut muliebibus
nunc p[ro]bit pedes ut memaret veras
carnem h[ab]ere que a mortali tangi possit
Seueramus Iste quidem tenent pedes
xpi que in eade[m] typo euangelice p[ro]feta
tis tenent et merent[ur] exarsit ac si
fide astringit sui uestigia saluatoris
ut totius diuinitatis pueniat ad hono
rem illa aut[em] m[er]ito audit Noli me tan
ge que m[er]itis deplet dum. et sic in
sepulchro querit mortuum ut melius
ei nesciat regnare cu[m] p[re]e. Et ergo
eadem uia m[er]ito in fidei u[er]itate ostenta
tangit xpm. ac tenet toto satanis af
fectu n[on] inbecillitate carnis et femi
nece in firmitate delecta dubitat et
tactu sui n[on] meret[ur] auctoris n[on] facit
qm[od] siquidem illud de figura e[st] hoc de
sp[irit]u illud de diuina gra[ti]a hoc de h[um]ana
nate. quia nos xpi cu[m] d[omi]na s[an]c[t]a mun[us]
est. cu[m] humana sapientia ceteris op[er]ibus
Tenent aut[em] pedes eius ut starent
in capite xpi v[er]it[ate] e[st]. se aut[em] esse in po
dibus xpi. et datur sibi om[n]i s[er]u[us] n[on]
p[ro]p[ter] p[re]e p[ro]p[ter]m. Quod aut[em] dixerat
angelus dicit et d[omi]n[us] ut quas firma
uat angelus. xpi[us] reddet firmo[rum]
Vnde sequit[ur]. Tunc ait illis ihesus
Nolite timere. **Jerom[us]** Et in uer[bo] 2
In nouo testam[en]to h[oc] semp[er] obseruand[um] e[st]
q[uo]d q[ui] aliq[ui] angustior apparuit visio
p[ri]m[us] timor pellat[ur] ut sic mente placata
possint q[ui] dicit[ur] custodiri **h[er]ul[us]**
In contrariu[m] aut[em] ordo cause p[ri]ncipalis
e[st] redditus ut quia a sp[irit]u muliebri ce
pta mors est ip[s]i p[ri]m[us] v[er]is gl[ori]e
et in suis et m[er]ito reddetur Vnde

d[omi]n[us] subdit Ite m[er]itate scribis meis ut
erant in galilaeam ibi me uidebit[ur] **Seueramus**
Vocat fratre[m] quos corpus sui fecit esse
germanos. Vocat fratre[m] quos p[re]e sui ad
optauit in filios. Vocat fratre[m] quos be
nignus heres sibi p[re]parat coheredes
Aug[ustinus] doctor eu[angelicor]um Et aut[em] d[omi]n[us] n[on] ibi
p[ri]m[us] se demonstratur[us] erat sed in gal
ilea ubi postea visus e[st] se uident[ur] m[er]ito
dauit et per angelu[m] et per seip[s]u[m] q[ui]
uis fidelem facit in tenet ad querend[um]
in quo m[er]ito dicit[ur] intelligit[ur] Galilea
namq[ue] interpretat[ur] uel transmigrationis uel
reuelatio. P[ro]p[ter] itaq[ue] s[ecundu]m transmigrationis
significatio[rum] quid aliud occurrit intelli
gendu[m] nisi quia xpi gra[ti]a de p[ro]p[ter]to istel
transmigrationis erat ad gentes. quib[us]
ap[osto]li p[re]dicantes eu[angelic]o nullo credent[ur] in f
eis ip[s]e d[omi]n[us] uiam in cordibus homi
p[re]pararet et hoc intelligit[ur]. p[re]cedet
uos in galilaea Et aut[em] subdit[ur] Ibi
eu[m] uidebit[ur]. sic intelligit[ur] i. ibi m[er]ita
eius in uenietis. ibi u[er]it[ate] corpus eius
in h[ab]itu q[ui] uos suscepit agnoscat. S[ecundu]m
aut[em] q[uo]d galilea interpretat[ur] reuelatio. n[on]
iam in forma serui intelligend[um] e[st] sed
milla in qua equalis e[st] p[re]e illa erit
reuelatio tanq[ua]m uera galilea cu[m] similes
ei erunt et uidebimus eu[m] sicut e[st] q[uo]d
ead[em] erit beator[um] transmigrationis ex isto
sculo in illa c[on]tate **¶ Que cu[m] abisset**
¶ Cris[ostomus] Signos q[ui] circa xpm
apparuerunt q[uo]d sunt orbi t[er]ra[rum] q[ui]
ma p[ro]p[ter] tenebris. quod d[omi]n[us] p[ro]p[ter] m[er]ita
custodienab[us]. sicut mira angeli apparicio
et tremotus q[ui] p[ro]p[ter] m[er]ita facta s[un]t
ut stupefierent et ab ip[s]is fiat testis
uitas. Veritas em[en] a g[ra]t[is] d[omi]n[us] uulga
ta magis resurgit quod et g[ra]t[is]
Vnde dicit[ur] Que cu[m] abisset saluet
mulieres etc quod de custodibus
uenerunt in ciuitatem et m[er]ita uenerunt

pncipibus sacerdotum omnia q̄ facta
 fuerant **Pabanus** Simplex quidē ac
 qualitas et indocta hominū rusticitas. sepe
 vitatem rei ut sine fraude manifestat
 ac contra vsuta malignitas palpe-
 tem verisimilibus vobis puero commendate
 delectat **Ieromimus** pncipes autē
 sacerdotum qui debuānt gūti ad p̄māz
 et ihm̄ querē resurgente p̄suerant
 in malicia et peccata q̄ ad usq̄ templi
 data fuāt. v̄tunt in redemptōz menda-
 ty sicut et in xp̄o argentes q̄ de
 domant p̄ditore **Unde sequit̄** Et tō
 gregati cū semelibus consilio accepto
 peccataz copiosam dederūt militibz di-
 centes. dicite quia discipuli eius nocte
 venerūt et furati s̄ cū nobis dōm̄ e-
 tibz **Senianus** Non em̄ ḡtenti s̄nt
 m̄fessisse m̄ḡm quom̄ discipulos pas-
 s̄nt p̄dere. moluit discipuloz t̄men-
 te facit̄ v̄tute m̄ḡi. Plane amiserūt
 milites p̄diderūt iudei. Sed discipuli
 m̄ḡm s̄nt nō furto. sed fide v̄tute
 nō fraude. s̄tate nō em̄. v̄m̄ nō
 motū susulerant **Crisostomus** Qua-
 liter em̄ furuerūt discipuli homines pau-
 pes et v̄diate et neq̄ apparē audentes
 Si em̄ adhuc xp̄m̄ v̄m̄ videntes
 fugerūt. qualiter mortuo eo nō t̄mu-
 issent tot militū multitudinē. Nunq̄
 ostiū sepulchri parant̄ cūter lapidē em̄
 t̄m̄ebat magnus militis indigens ma-
 mbz Nunquid eadē nō erat sigillum
 sup̄mpositū p̄pter quid aut nō furati
 s̄ p̄ma nocte q̄ nullus sepulchro affit̄
 Sablato em̄ peccerūt apylato custo-
 diam Quid aut sibi voluit her̄ s̄da-
 ria quo petrus vidit iacencia Si em̄
 vellent furari. nō centē nudū corp̄
 furati. nō plū ne in mirarent. sed ne
 eadē in exuendo tradent et tribuent
 militibz s̄ detmendi facultate Max̄
 quā mirra erat corp̄ et vestimētis
 affixa. ita glutinosa ut nō facile es-
 set atorpore euellē uestimēta Quare

non p̄suasibilia s̄ q̄ de furto dicta s̄
 . Unde p̄ que r̄nem ob̄mbrate dicit̄
 conant̄ p̄ her̄ cam faciūt clarē dicen-
 tes em̄ q̄ discipuli furati s̄ confitent̄
 nō eē corp̄ in sepulchro. furtū autē
 ondit̄ eē mendax custodia militū et dis-
 cipulaz pauor **Remigius** Sed si cus-
 todes dormierūt quom̄ furtū uiderūt
 quō testes fuerūt et id quod volumē fa-
 cē n̄ potuit **Idem** Ne autē timore p̄p̄dis
 a mendacio reuocarent̄ timentes p̄p̄
 negligentia p̄m̄ri subdunt Et si hoc
 auditū fuit ap̄sides nos suadebim̄
 et securos nos faciem̄ **Crisostomus**
 Vide om̄ corruptos. pylatus em̄ ip̄e
 p̄suasus ē plebe iudaea q̄mota est
 milites corrupti s̄. Unde sequit̄ At
 illi accepta peccata fecerūt sicut e-
 rant docti. Si peccata apud discipulū
 tanta h̄nt v̄tutem. ut eū facit̄ m̄ḡi
 p̄ditore. nō mireris si peccata milites
 sup̄ant **hilarius** Em̄ ergo r̄ms
 silentiū et mendaciū furti argenteo.
 quā honore s̄t̄ pauli qui in peccata
 est et cupiditate xp̄i gloriā denegat̄
Pabanus Sicut autē sanguis reat̄
 q̄ sibi et posteris suis ip̄i m̄p̄tabant̄.
 grauis peccatorū facina illos p̄mit̄
 Ita emptio mendaciū per quod r̄ms de-
 negant v̄tutem reatu eos ḡsternit
 p̄petuo Unde sequit̄ Et diuulgatū ē
 v̄bū istud apud iudeos usq̄ m̄h̄dierm̄
 diem **Senianus** Apud iudeos quidē
 diuulgatū ē nō apud xp̄ianos Quā
 em̄ iudea iudeos ob̄staculat̄ auro fi-
 de toto claruit̄ in m̄do **Ieromimus** v̄t̄
 aut̄ qui s̄pe templi et h̄y q̄ confe-
 rant̄ ad vsus eccl̄ie abutūt̄. malis
 rebus quibz sua expleant̄ voluntate
 similes s̄ p̄ribz et sacerdotū redime-
 tū et sanguinē saluatoris Undecim
 aut discipuli r̄ **Bedam om̄** post
 quā dicit̄m p̄ r̄m̄ ab angelo m̄ia-
 atam. btus matthei asseruit v̄sione

sumpta loquitur humanitate scdm qua
 minoratus est paulomus ab angelis **Se**
uerianus filius quippe dei unigenitus filius
 deus homini diuitas carni similis quod se
 ipse cu patre possedit **Jeromus** in celo aut
 et mita pfas data e. ut qui ante regna
 bat in celo p fidem credentiu regnet in
 terris **Remigius** Quod ergo pmissa de
 resurgente dno dicit Conspicisti cu
 sup opera manuu tuaru. hnt nre dno d
 data est. mecu omis pfas in celo et mita
 ra. Et hoc sciend quia anteq dno
 surrexisset a motius nouant angeli se
 subiectos homi xpo Volens ergo xpus
 eca hominibus natu fieri q data e sibi
 omis pfas in celo et mita. p dicitur
 mpt qui ubi vitz tuctis natiobus p
 ditarent **Vnde** subdit. **Sentes** ergo
 docete omis gentes **Reda in omi** Qui
 em ante passione sua dixerat In via
 gentiu ne abiectis surgens a mortuis
 dicit docete omis gentes. Quia ppter
 confundant iudei qui dicit xpm em
 ad sua salute ee veniens **Arubstant**
 et donatiste qui localit xpm gcludere
 cupientes dixeru cu timis in affrica
 ee no malis regionibus **Jeromus** p
 nu ergo docent omis gentes de mdo
 doctas in tngit aqua Non em pe fia
 ut corpus baptismi recipiat sacrametu
 mpt ante au fidei suscepit vitale **Bap**
tizantes eos in noie patris et filii et spe
 si. ut quors e vna diuinitas. sit vna
 largitas nome q tntatis vnus deus e
Seuerianus adme g gentes pfas vna
 cade q recitat ad salutem quas cauit
 ad vitam **didimus** r lo de spu sco licz
 aut quis possit exste mentis aliene. q
 ita baptizare conet ut vnu de predict
 noibus pmittat. videlicet qtraus xpo
 legis datori tamc sine pfoe baptizant
 vno penitus apertate liberat no potit
 quos ase existimant baptizatos **Et**
 hys aut colligit q mdiuisa sit sub
 stancia tntatis et prem ve filii esse pa

trem et filiu vere patris filiu et spm
 sm vere patris et dei ee spm et m super
 sapie et vitatis. i. filii di. hec e ergo
 salus credentiu et dispensacio eccliaice
 discipline in hac tntate pfit **hylacius**
zilius detiite Quod em in hoc sacramento
 salutis humane no gmet. plena p
 omia ut a pleno et pfoe plata habet
 em nature sue nome in patre. sed pr fm
 e Non em humano modo uel aliud e qd
 pr e. spe ingentis etnis. hnt in se
 semp. ut semp pr. pli filio natus. filii
 aut e pgenes ingenti. vnus ex vno.
 Verus aver vnus auuo. pfoe apfo
 vntis vntis. sapia sapie. gloria glorie.
 ymago inuisibilis dei. forma patris ingenti
 Spus aut suis no pe confessione patris
 et filii separ. Et quidem ubiq no de e
 hic expectacoms nre placu. hic in
 dinars spaciabus ficure spei pignus e
 hic mentu limc. hic splendor aors
 e. hec igit licet mutare no possit
 heretica. asserat tame hmiu gmet. ut
 Sabellius prem extendat in filiu id q
 nobis potius asserend putet ee qua re
 bus. cu ipm sibi filiu pponat et prem.
 ut Eboni sme micu excedes. no ex
 deo homin. sed ex homine deo pferat
 ut atriam qui ex nichilo atq exspe
 foma atq sapiam et dute dei pducat
 Quod aut miru e ut de spiritu scito
 diuisa sentiant qui in filio largitore
 eius tam temerarij p uictores **Jeromus**
 Considerat aut hic ordo papius
 iussit aplis ut pmu docent vnusas
 gentes. deinde fidei tngent sacramento
 et post fidem ac baptismu t cent ob
 suanda pceptent. **Vnde** sequit docet
 tes eos seruari omia quecuq mandau
 vobis **Palamus** Quia sicut corpus
 sine spu motuu e. ita et fides sine
 opibus mortua est **Aris in omi** Quia
 vero eis magna t mperat ergens
 corp sensus dicit **Et** ecce ego nobis

sum usq[ue] ad consummationem seculi q[ui] d. Ne
dicatis difficile e[st] in uicinis negotiis ego
sum uobiscum qui omnia facio leuia Non
aut[em] cu[m] illis solus dixit se futurus esse
sed et cu[m] omnibus qui post illos credunt
Non em[im] usq[ue] ad consummationem seculi apti
mansuri erant. sed sicut in corpore fide-
libus loquit[ur] **Pavanius** Sed hoc aut[em] i[n]ter-
telligit q[uo]d usq[ue] ad fine[m] seculi no[n] se de-
futuri t[er]m[in]o. qui diuina mansuetudo
et in h[uius]modi se digni **Crisp[ostomus]** Reme-
morat aut[em] eis et transmigrationem ut eos
magis attrahat. et ne p[re]sencia solum
inspiciant sed et futura bona et sine
fine mansura q[ui] d. tristitia q[ue] sustinetur
simul cu[m] p[re]sencia uita dissoluet[ur]. cu[m] et
totu[m] seculu[m] in consummationem deueniat. **Bo-**
aut[em] quibus potuerit se in eternu[m] man-
sura **Bedam** in om[n]i. Querit aut[em]
quare hic dicit Ecce ego uobiscum su[m]
cu[m] alibi dixisset legatur. Vado ad eum qui
misit me. Sed alia se que humilitati a-
scribunt. alia que diuinitati. Ibit ad
p[re]sencia p[er] humanitate[m] manet aut[em] cu[m]
discipulis in forma qua e[st] p[er]i equalis. **Et**
aut[em] dicit usq[ue] ad consummationem seculi. si-
mitu[m] p[er] in similitudo ponit. Nam qui p[re]sencia
seculo manet cu[m] electis eos p[ro]tegendo
ipse post fine[m] cu[m] eis manebit eos
remunerando. **Jerom[us]** Qui ergo usq[ue]
ad consummationem seculi cu[m] discipulis se esse p[ro]-
mittit et illos ondit semp[er] se conseruans
et se iniqua[m] accedentibus recessus. **Leo** in
Ep[istola] de passione Qui em[im] ascendit in celos
no[n] deficit ad patres et ipse deorsu[m] con-
fertur ad patres qui sicut inuitat ad
gloriam. Cuius glorie p[ar]ticipes nos faciat
ipse p[ro]p[ri]us rex glorie qui e[st] deus b[e]n[e]dictus
in secula Amen

Explicit thomas de aquino sup[er]
mactin

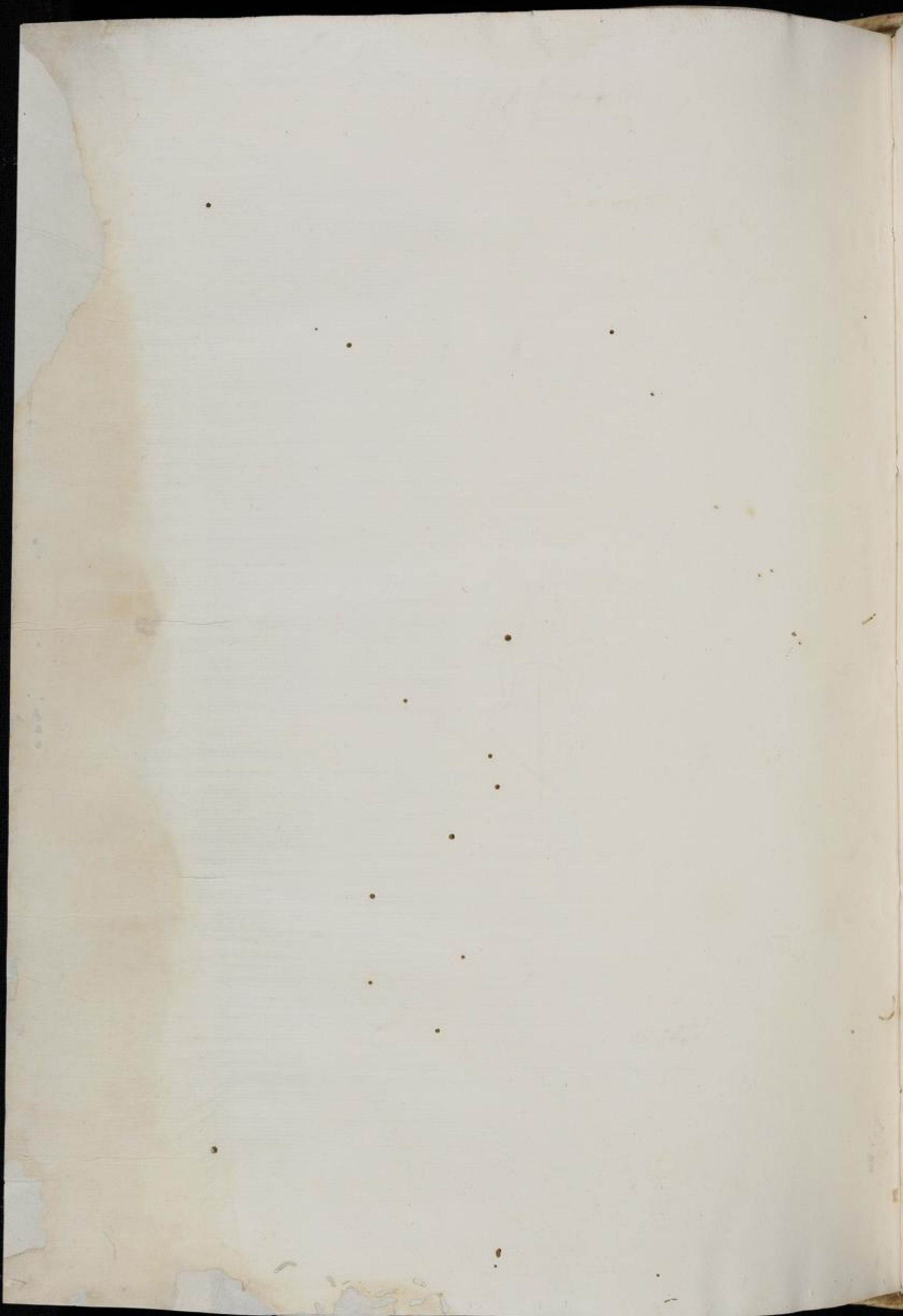

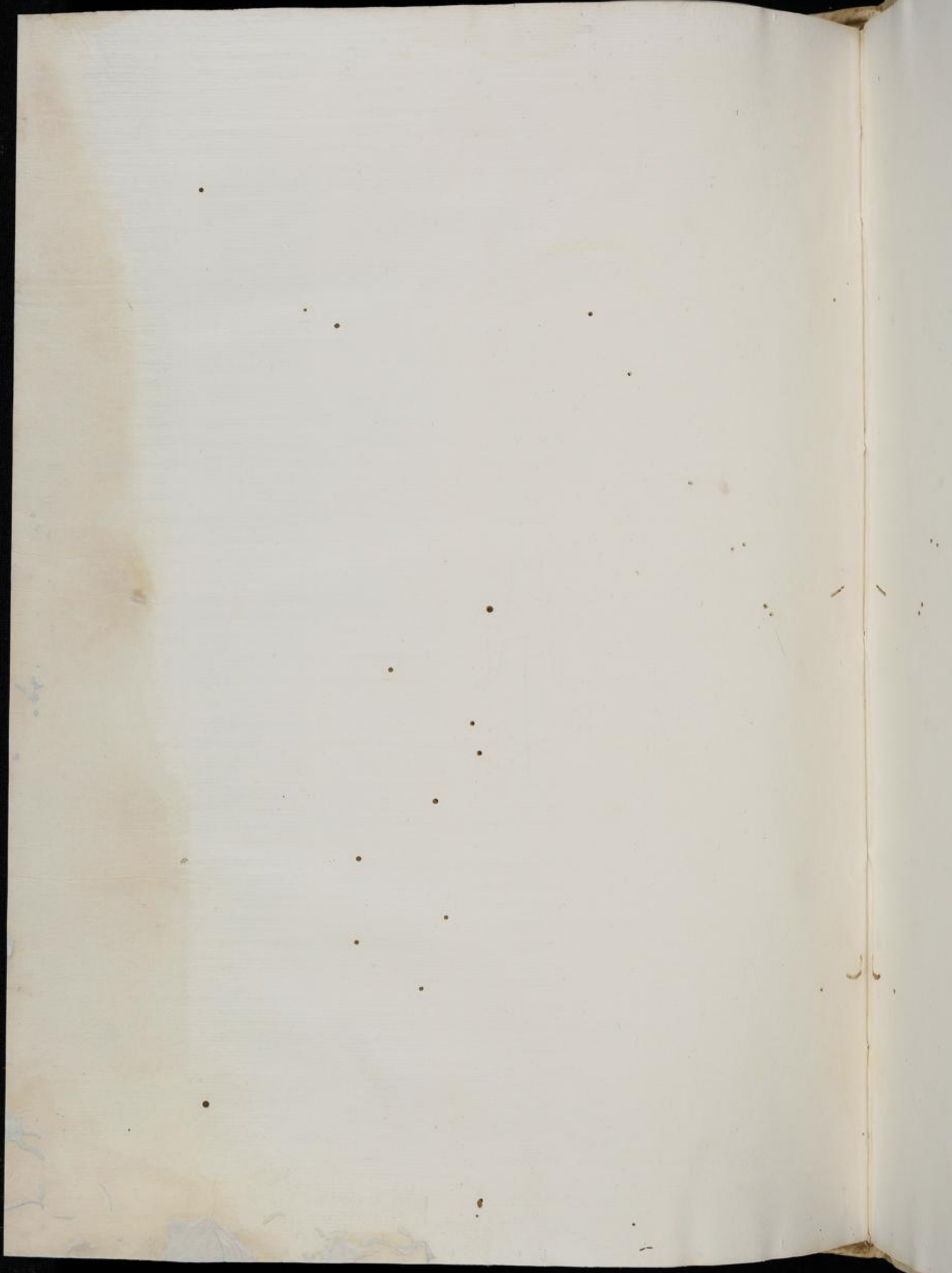

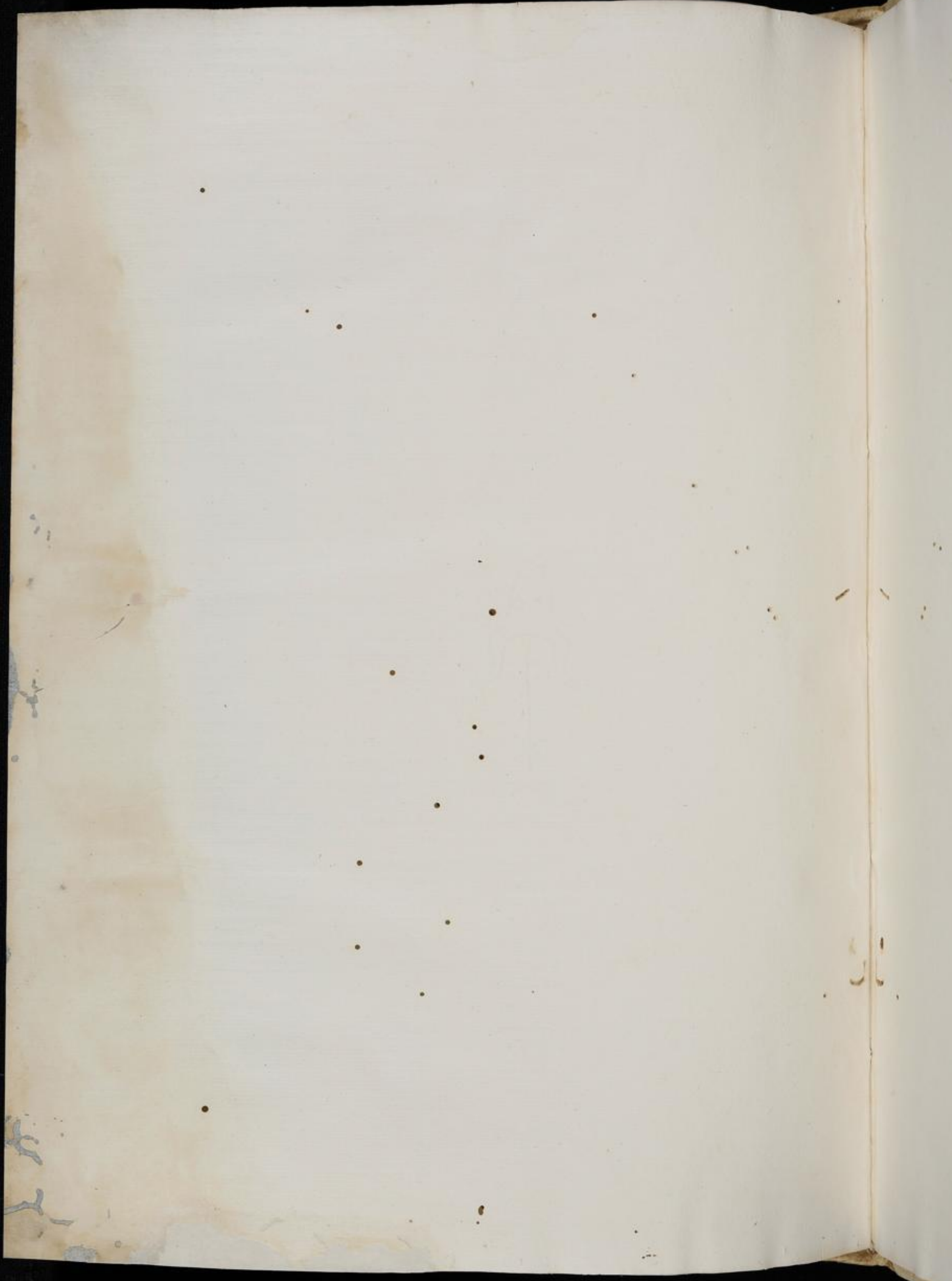

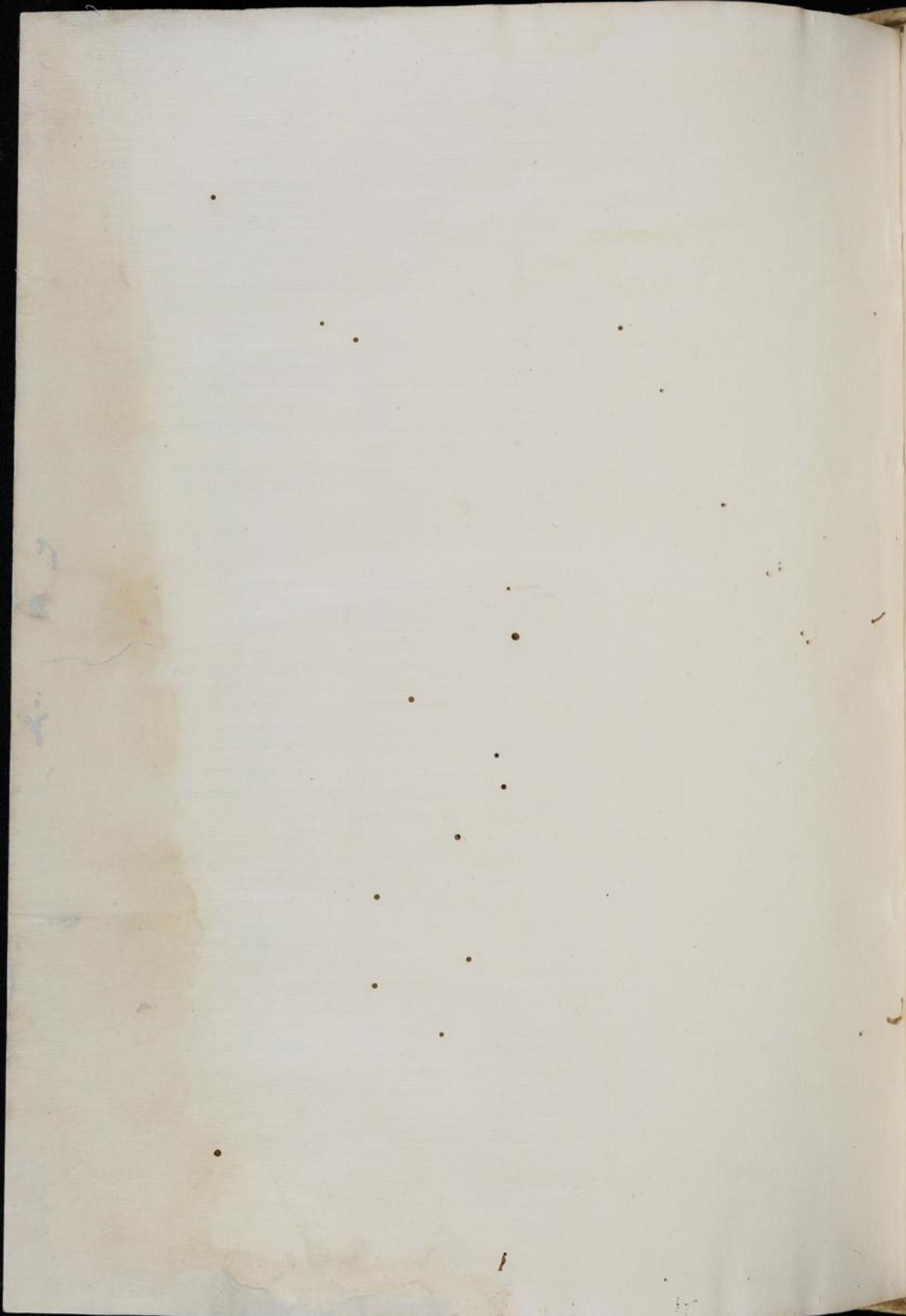

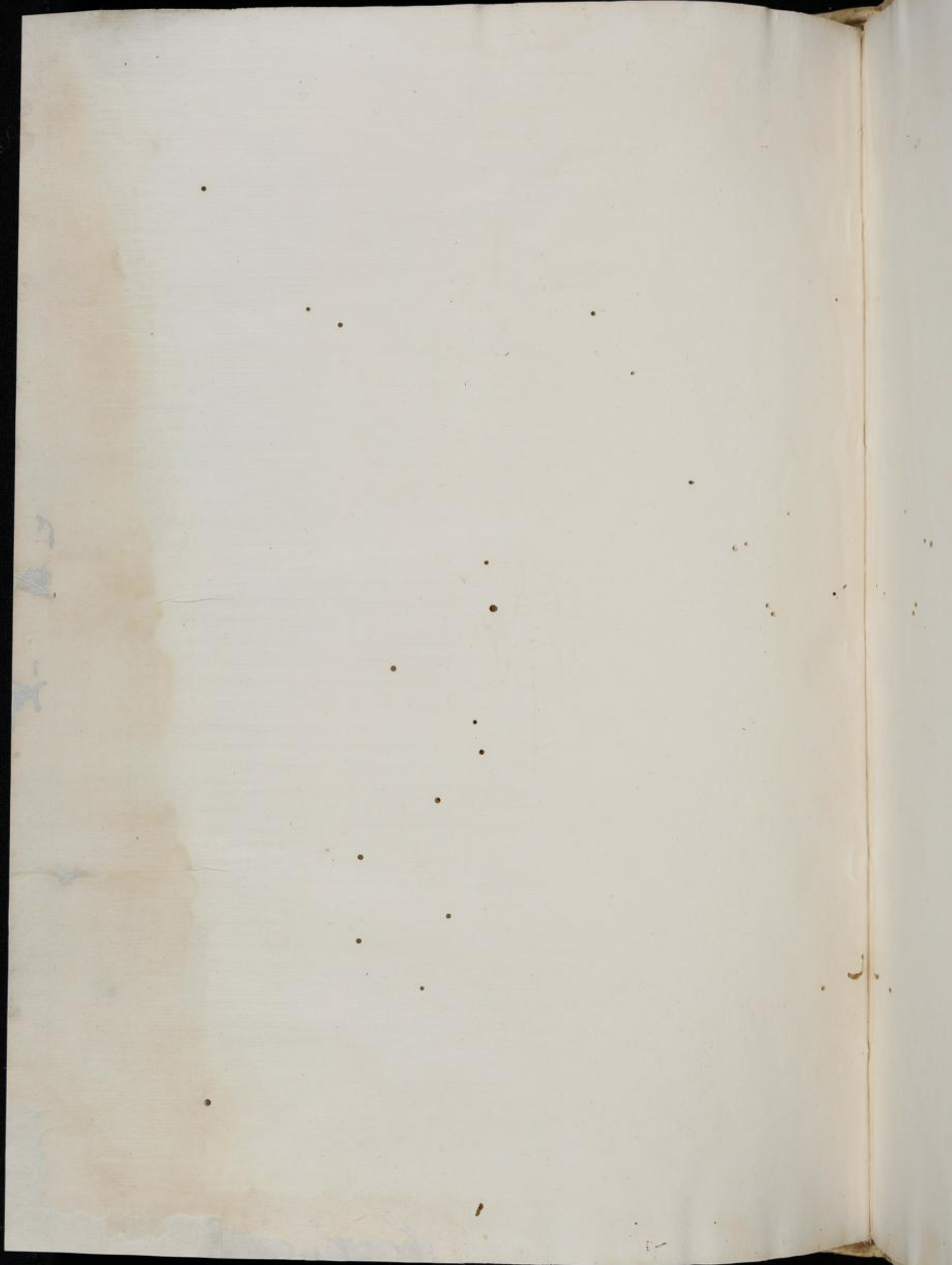

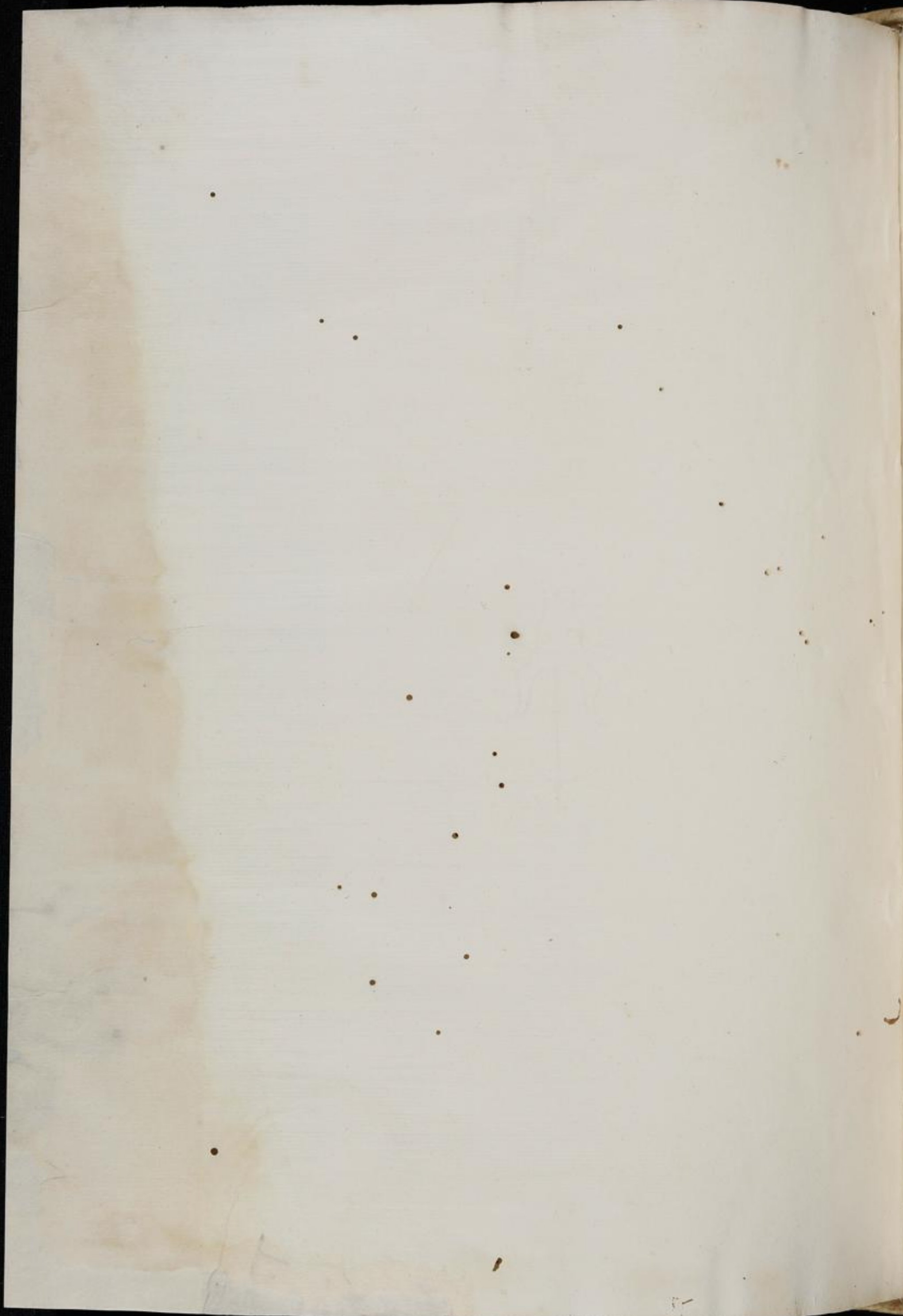

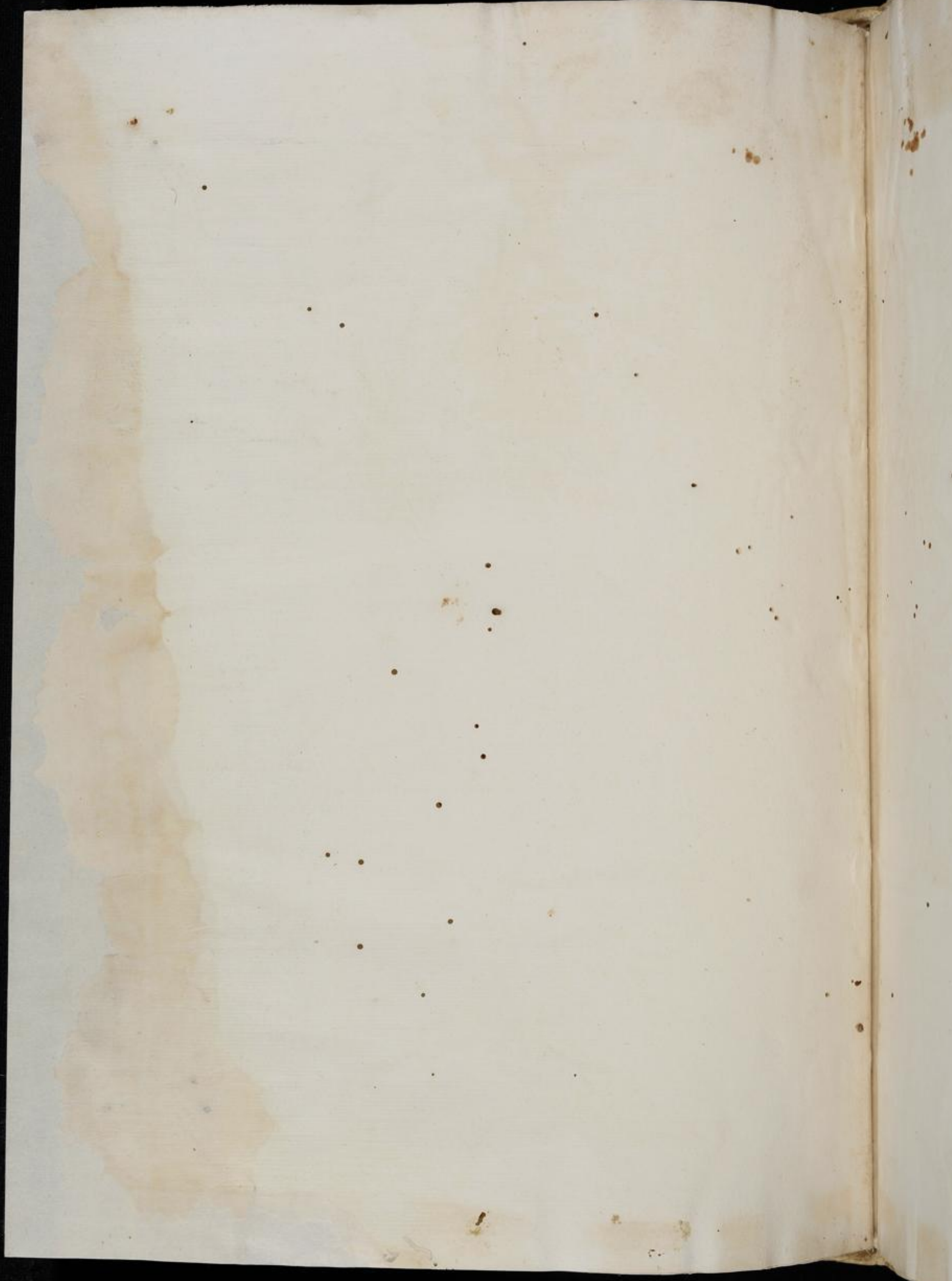

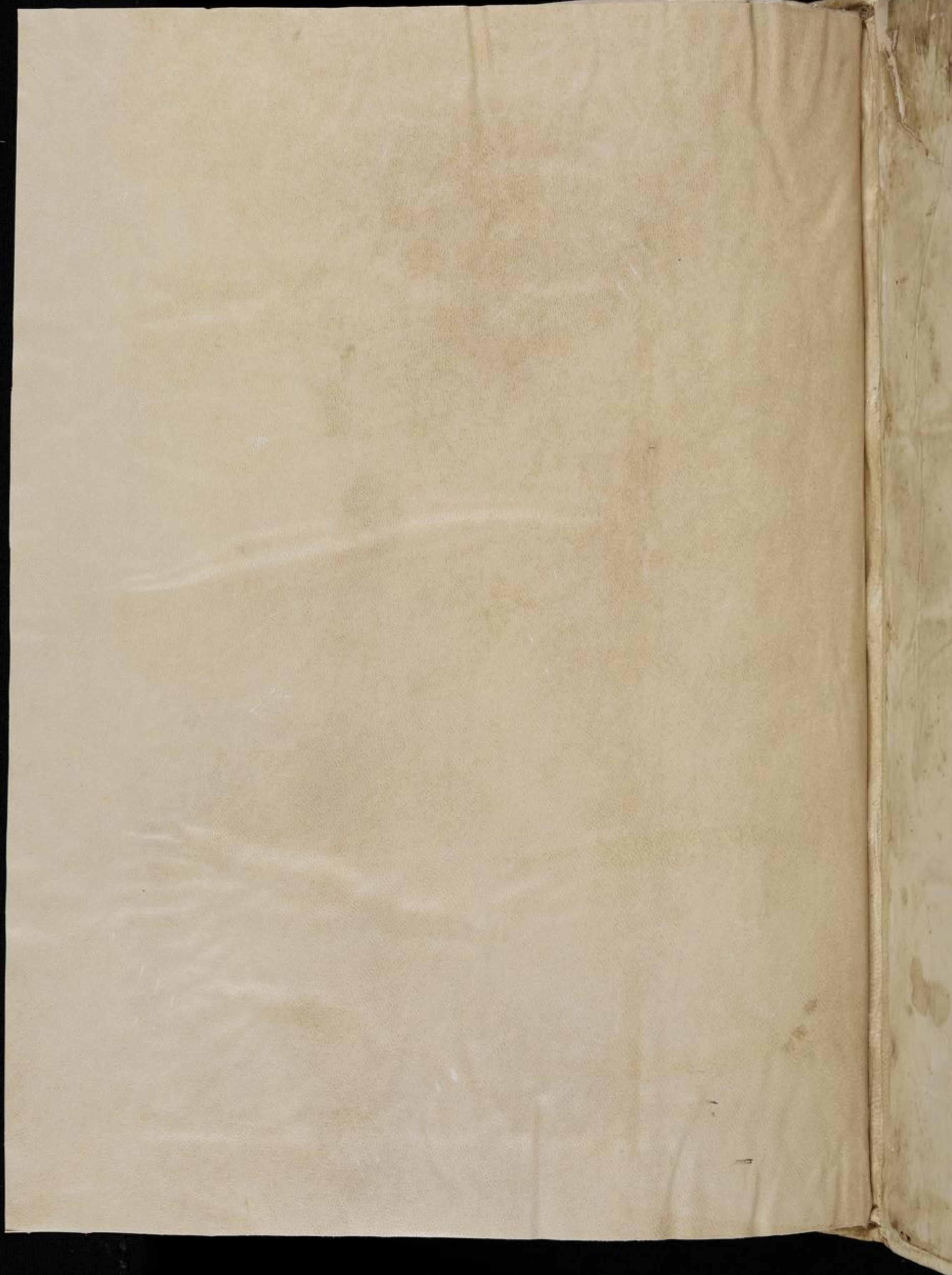

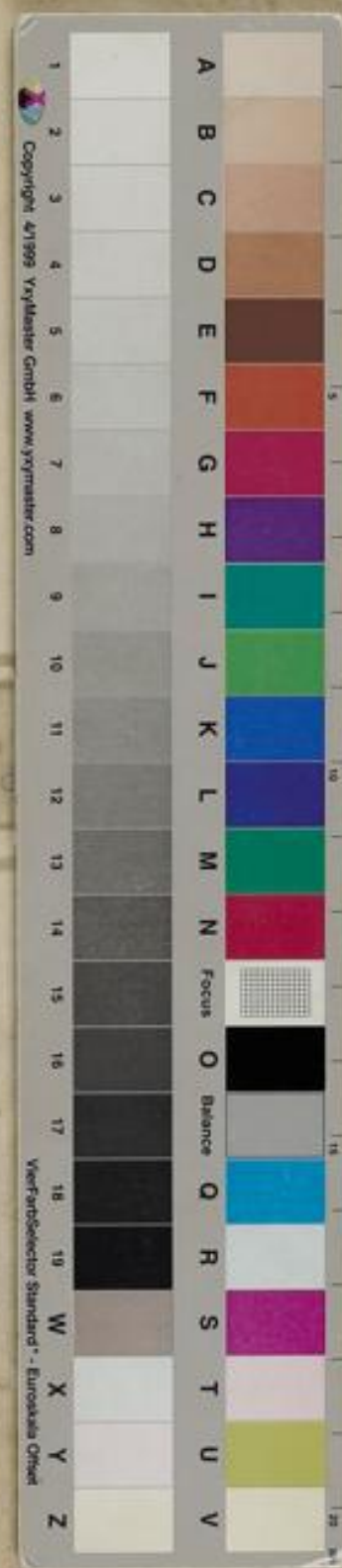
restauriert Oktober 1970, Heiland

Handwritten text, possibly a signature or date, located at the top center of the page.

restauriert Oktober 1970, Heiland